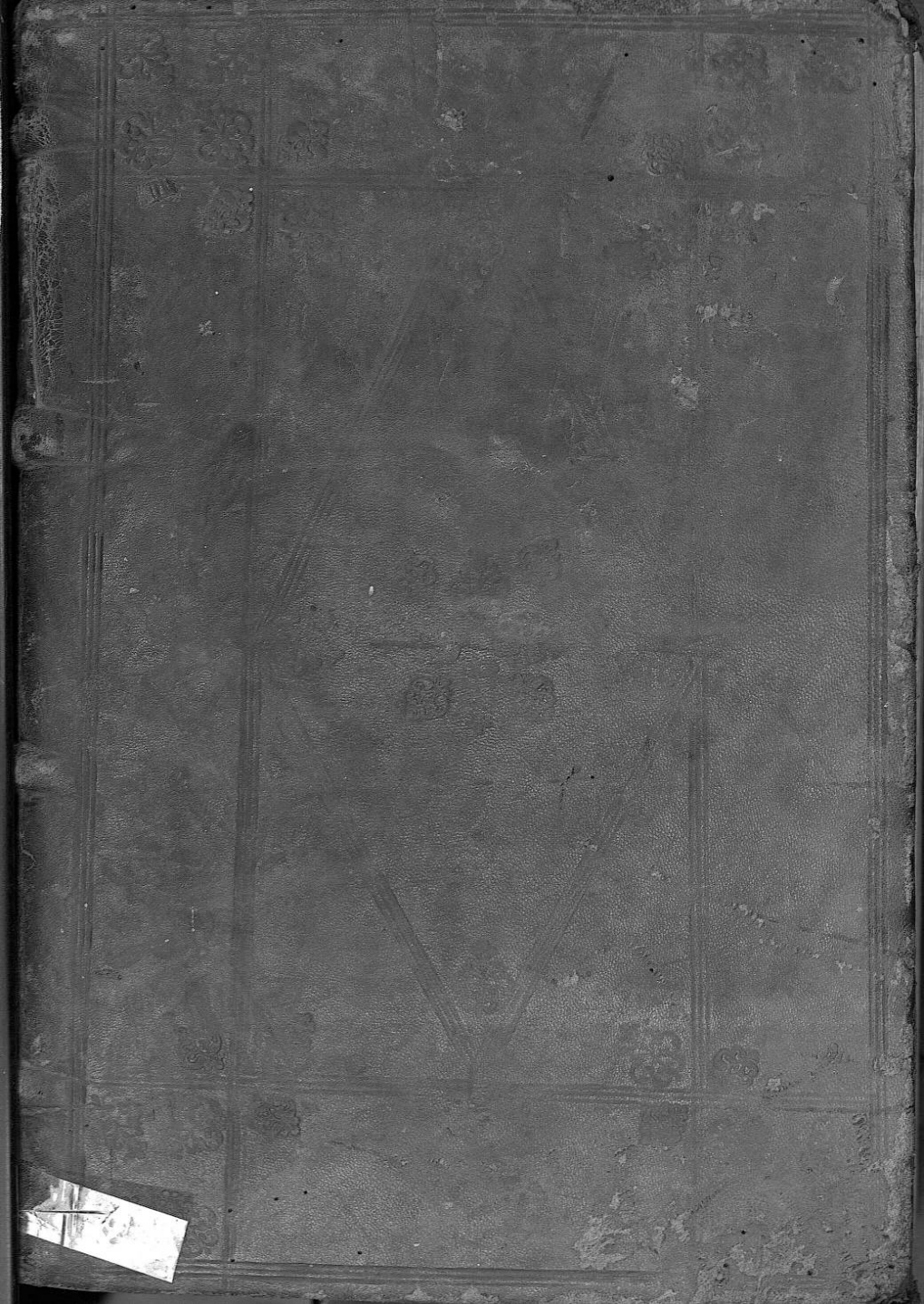

VIII 3 d 7 6 5.

Vicus Seuerinus Illustrissimo Iohanni de Arogonia se commendat. Legimus
f I. d. in antiquis & grecorum & romanorum monumentis: non nullos summo
& prestanti ingenio viros: qui adepta rerum cognitione: nequaq̃ se ad scribẽdi stu
dium ꝯtulerunt: in quo iudicare perdifficile est: & in summa dubitatione res uocat
ob huiusmodi hominum excellentiam: vtrum eorum consilia laudibus prosequenda uideãtur:
in quibus ut ceteri silentio pretereant Socratem fuisse accepimus: cuius quanta fuerit scientia.
& omnium rerum prope diuinitas. uel hinc intelligi potest: ꝙ secte fere philosophoꝝ: qui eũ
insecuti sunt. ab ipso tanquam a fonte, huberrimo emanarunt. quid dicam ꝙ eundem anti
quitas ex oraculo appollinis sapiẽtissimum iudicauit Eiusmodi hominum instituta perpendẽti
I. d. hanc imprimis secuti rationem uidentur: vt peruersi & praue sentientis uulgi calumnias
effugerent quas utiandi illa uel sola ratio est. ne quid scribamus: quod ad iniquaꝫ & malignam
censuram aliquando uenturum certo scimus. Ham effugi aliter qui potest? Quod si in Socrate
tollerabile forte uideri potest: cui discipuli etiam sine scriptis gloriam pepererunt. in ceteris
tamen (quorum minerua fuit crassior) haud scio tale institutum dignum ne laude uideri de
beat: qui quãq̃ in eo ꝙ caueant ne a petulantibus male audiant prudenter se habeant. in eo tñ
accusari possunt neglientia. ad quod homines excellentia quada natur̃ natos esse nemo est qui
ignoret. hoc est enim: ut cum siue nature bonitate siue studio bonaꝝ artiuꝫ. aliquez ingeniorum
cultum ꝙsequant̃. id totũ & in pñtis etatis: & posteritatis usum ꝙferat̃. quid dicaꝫ optio cuiq;
habẽdam esse glorie rõne: ad quaꝫ duce natura non turpiter inflãmari consueuim9 non paꝫ: &
iur̃ quidẽ. Naꝫ cum mira sit hõis imbecillitas. fragilis. & caduca natura eadez magra ea nobis
parar̃ admonemur: que non tpus cursus. nõ annoꝝ uolubilitas. & nulla possit deniq; uetustas
deler̃. Hec cõsiderãti: & in utranq; partem perpendẽti Stephano de Cayeta de neapoli: Ciuꝫ
& pontificii iuris cõsultissimo: eoꝝ inia usa est potior: & rõ imitãda quoꝝ studiuꝫ omne: in id
uel incumbit: ut aliqua exhibeant ex quib9: & pñtes & posteri fructũ capiant non mediocrẽ:
Quod cum statuisset perobscura & difficilis eligẽdi ratio par priori et denuo obiecta est: ut ea
scribẽda susciperet: ubi nõ popularis aura: & uulgi fauor q̃reꝫ ut a plerisq; (pace' dixerim)
fieri cõsueunt. sed bonoꝝ approbatio: quos innocẽtia: & moꝝ integritas cõmendat: vnde non
pñtes & tparn solum (quibus etiã uacare non possunt) sed imortales & ppetui fructus pete
rent̃: hoc est ut pspectis que ibi tractarent̃ una & rõ expeditissima: non ad bñ solum: sed etiam
ad beate uiuendũ parareꝫ: quod cum exequi statuisset: illa imprimis quãoptia & instituto suo
digna rõ usa est: ut de septẽ sacris cõscriberet: in q̃ rez: si q̃d in se esset uirtuꝫ: id totũ deo pfoci
nante ꝙferret: scripsit: igit̃ q̃tum sue uires tulerũt inferi9 dignitate rei (qõ de amico fateri nõ
pudet) scripsisse eũ preterir̃ nõ existimes: que enĩ tãte & taꝫ diuine rei põt par oro inueniri:
que rei maiestate nõ succũbat. At ego ꝙ mea in tantũ hõinez pietate: qm mecũ familiariter cõ
municaf solit9 est se id op9 supꝑsuꝫ: cõsulendũ iudicaui eternitati et imortalitati tãti operis:
q̃uis eo inuito: et sepe fpugnãte: idq; uel maxime prestari posse usuꝫ est felicissimo et ingenio
sissimo impressionis inuento: ut eiusmodi operis uolumina cuiq; etiaꝫ tenuissimo parui possint
comparari: & si pariter uigilie & locubrationis eius alicui dicarentur. Cuius amplitudiẽ & au
toritate munite: tutius & liberius in manus hominũ uenirent: quod ante omnia temporibus
nostris in tanta ingenioꝝ peruersitate curandu; & prospiciendum uidetur: cuius simul & per
sona digna esset cui accommodatissime scriberentur: verum uolueti singulos & in utroque anxio tu solus omniuꝫ prestantissime domine occurristi. in quo michi ad arbitrium satisfactum iri
intellxi. quis enim est (ut oĩs seruilis assentatio absit) quem aurea aragonie gentis gloria nõ
solũ eques sed sine cõtrouersia añeas: est nã tibi ãtiquissimũ regũ stẽma. & fortia facta patrũ
series longissima rez. per tot ducta uiros antique ab origine gẽtis. moꝝ autẽ emendatoꝝ: inte
gritatez: & uite sanctimoniã in te tantaꝫ esse omnes perspiciũt ut ab ineũte etate ad hoc temp9
summam de te rligionis spẽ & supra etatez cõstantissime pstiteris. usq; adeo ut non solũ laudem:
sed admiratoꝝ singulares apud omnes de te cõcitaueris. Quãobrẽ prestantissime. d. nuper mea
opera de sacris editũ opus dignũ maxie pstãtia tua accipe in quo absit putes me malle ingeni
laudẽ uẽdicar̃ ꝙ sub titulo amplitudis & pstãtie tue emittat̃. q̃ ut ꝙ officio meo & in tãtũ vtꝫ
pietate ne tãtũ op9 supꝑsum siue hõm. siue tẽpoꝝ inuidia itercideꝛt. Vale eternum.

Lib. 8. Tuc. 1ª. Num. 1.

TABVLA.

Prohemium & de ſuperſcriptione.
In prīo notabili habet de romāo pōtifice
Secundo de eō & ipi⁹ dignitatis & cura
Tercio de rubricis.

AD TEXTVM.

Primo. nota de limībus appoſtulorum.
Scō. nota de petro & paulo & apīis.
Tercio. nota de pronomine hic.
Quarto de ethimologia & effectu hōis.
Quinto. nota de oratione.
Sexto. de papa ſcribente in ſingulari.
Septīo. nota de dictione ſcilicet.
Octauo. de neceſſitate excuſante.
ix. q papa qñq loqē cū fuerētia & d zelo
x. q ſacra ſcripta nō mētiē & d v° nīlatē
xi. an mīionum ſoluaē aliquo caſu.
xii. nota de dictione vnde.
xiii. de deo de xō de fide adoratione angelis padiſo purgatorio & limbo.
xiiii. de dyabolo antixō inferno & iuda pilato & ultimo iudicio.
xv. nota q in neceſſitate etiam laici baptizant & de verbo libere.
xvi. nota aliqua de aīa & de dictōe ne
xvii. no. de effectu baptiſmi.
xviii. no. q non ſegatur matrimonium ſi ſuperueniat cōpaternitas de dictō id circo impune & ob.
xix. no. de antiquis auctoribus
xx. no. de prouerbiis plīs.

COMMVNIA DE SACRAMENTIS INGENERE

Aliqua in genere & an papa poſſit mutare zc.
primo quero quid ſit ſacramentum & an ſit de ſubſtantia intentio
Scō unde dicatur ſacramentum
Tertio de inſtitutōe ſacramentorum etiā legalium
iiii. quero quot ſunt ſacramēta & que cō ſecrantur uł benedicuntur
v. quero que ſint ſacramenta neceſſitatis
vi. quero de effectu & caractere ſacramētorum & an fuerunt in xō.
vii. quilibet tenetur recipere ſacramēta etiam iuxta morez eccleſie
viii. an exiſtens in peccato recipiet uel miniſtret ſacramēta
ix. an ſacramenta poſſint iterari etiam ſi ſupueniat conſtitutio uel reſuſcitetur
x. ſi dubitetur an aliquis receperit ſacrīm
xi. de miniſtris ſacramentoꝝ & nō debēt uerba per plures diuidi
xii. an poſſint ſacramenta poſt prandium miniſtrare uel in nocte
xiii. quod ſacramentum ſit excellentius alterō uel differat
xiiii. an aliquid ſit de ſubſtantia in ſacramentis.
xv. ſi obmittitur aliquid ſubſtantiale in ſacramentis & licet quādoq deficiat ſacramentum non tī deficit fides

PRIMVS. ℣. DE SACRAMENTO BAPTISMI.

Primo q̄ro quid ſit baptiſmus de ipſius forma actibus & ſimultanitate
ii. quero quid ſi mutetur forma ut ſi dicatur in nomine xp̄i uel ihū uel noībus.
iii. quero ſi baptizetur in nomine trinitatis uel dei uel ſimi.
iiii. quero quid ſi baptizans profert uerba corrupte uel ſim.
v. quid ſi mutetur lingua
vi. ſi aliquid minuitur uel ſubtrahitur & de forma baptiſmi
vii. quero ſi aliquid additur forme
viii. quero ſi mutentur uerba forme
ix. an pronomen. te. ſit ſubſtantiale
x. ſi per prius nomen non imponitur
xi. ſi baptizans dubitat de forma q̄ utiē
xii. ſi baptizans utitur uerbis tertie perſone & de mutatione forme
xiii. ſi fiat tranſpoſitio forme
xiiii. quero ſi fiat interruptio
xv. q̄ro qñ fuit inſtituta forma baptiſmi
xvi. quid ſi dicat non ego te baptizo.
xvii. de materia baptiſmi & quid ſi non poteſt haberi
xviii. quare fuit inſtitutum in aqua & nō in alio liquore
xix. quero ſi ſtilla aque tantuz tāgit baptizatum & ſi aqua debeat eſſe bñdicta
xx. an aqua ſit ſacramētū zc. et quid ſi puer proicitur in puteum
xxi. an baptiſmus aque poſſit ſuppleri in aliquo & de triplici baptiſmate
xxii. de criſmate baptiſmi
xxiii. cui competat baptizare & de religioſo & ſi aliqua ſint obmiſſa.
xxiiii. de baptiſmo beati Iohā. baptiſte

xxv. an baptismus tradi possit a malo mi
nistro
xxvi. si sacerdos non vult baptizare nisi
precio dato
xxvii. si malus minister peccet baptizādo
xxviii. an peccet suscipiens a malo mist°
xxix. an sit melior collatus a bono zč.
xxx. utrum angelus possit baptizare
xxxi. an mutus baptizet uel infans & de
penitentia preſbiteri. zč.
xxxii. an in baptizante requiratur inten
tio uel si sit ebrius uel si p iocū fiat
xxxiii. si baptizans erret zč.
xxxiiii. si plures possunt unum baptizare
& unus plures
xxxv. qui teneatur suscipere baptismū.
xxxvi. an puer in utero matris baptizet
xxxvii. si nascitur monstrum an baptizet
xxxviii. an in baptizando requiratur in
tentio & si sit surdus & si.
xxxix. an in eo qui baptizari debet req
ratur fides & q̄ respondeat
xl. quero an baptismus reiteretur & de
de pena iterātis
xli. quero an baptismus statim detur infi
deli & de filiis infidelium
xlii. si nō baptizato fiat p̄b iter eps zč.
xliii. quo ad tempora baptismi
xliiii. si debet differri baptismus.
xlv. quo ad ritus & de immersione
xlvi. si alter mancus alter mut9 uel si plu
res baptizant
xlvii. quid significent sacramē talia bapti
smi & alius & d̄ exorcismo & catbecismo.
xlviii. an infidelis possit fieri compater
xlix. de effectu baptismi & an adultus de
beat primo penitere.
quinquagesimo. de fricte accedētibus ad
baptismum
quīquagesimoprimo. si effectus baptismi
sit equalis in omnibus & de caractere
baptismi
lii. de forma baptizādi iurib9 roborata
liii. in quo loco celebretur baptismus &
quid si rex vult interesse & quis prin
ceps sit in hoc priuilegiatus

DE SACRAMENTO CONFIRMATIONIS PARAGRAPHVS SECVNDVS.

Primo quero an sit sacramentū necessar
ii. que sunt de substātia confirmatōis
iii. de forma confirmationis & de pāno
ligature
iiii. quis sit minister huius sacramenti et
am de cōmissione pape
v. an conferatur gratia in sacramento cō
firmatōis
vi. quibus & in qua etate conferri dēat
& ad cuius instantiam
vii. an iteretur & quid si dubitaē & q̄d si
iteretur & de caracter
viii. an conferri & recipi debeat ante ci
bum
ix quo tempoē & loco conferri possit
x. utrum aliquis d̄beat alium tenere ad
confirmandū
xi. an consanguinei possint tenere uel con
iuges
xii. q̄tum ad materiam crismatis
xiii. an hec olea possint alio tp̄e cōsecrari
xiiii. si oleū consecratum apponatur non
consecrato

DE SACRAMENTO ORDINIS PARAGRAPHVS TERTIVS

Primo q̄ro q̄d sit ordo & ip̄i9 diffinitō
ii. si prima tonsura sit ordo zč.
iii. an p̄sa imsitatus sit ordo & q̄ unicū est
sacramentū ordinis
iiii. quot sunt ordines & d̄ q̄litate ipsorū
v. si episcopatus sit ordo
vi. an contactus materialium sit de substā
tia ordinationis
vii. si obmittitur traditio calicis uel ma
nus impositio
viii. quid si obmittitur in ordine que sunt
de forma
ix. de solemnis in consecrationibus uī or
dinationibus
x. que sunt illa que non sunt de substantia
consecrationis uel ordinationis
xi. quero quo ad ministrū a quo cōferri de
beat & si erretur
xii. quibus conferendi sint ordines uel nō
xiii. si conferatur clerico latino inter gre
cos degenti
xiiii. an oēs qui ordinari nō debēt recipi
ant ordinem si ordinentur
xv. nō tenetur eps omnibus ordines pre
sertim sacros exhibere
xvi. an conferri debeat illi qui aliquādo
insaniuit uel claudo uel muto uī surdo

xvii. an cōferatur non baptizato uel non confirmato.
xviii. an illiterat9 recipiat caracterem uel sacrm si nō hēat miores uel perdat offi cia minorum zc̄.
xix. an coactus recipiat caracterez.
xx. quib9 ꝑsonis debeant 9ferri ordines
xxi. quādo benedicantur uel consecrētur ep̄i abbates abbatisse & uirgines.
xxii. quare sacri in sabbato 9ferūt & de sabbato.
xxiii. si aliquo modo sacri possint cōferri in dominica.
xxiiii. si 9feranē sacri extra quatuor tpa.
xxv. de pena dantium & recipientium cō tra iuris dispositionem.
xxvi. si plures ordines possint simt 9ferri.
xxvii. ō ritu ordiatiōis ut ip̄riat caracter
xxviii. si in quolibet ordine imprimatur caracter spiritualis.
xxix. an ordo fiteretur & quid si dubiteē & an stetur uni testi.
xxx. quero circa ordiationem sacerdotis & subdiaconi.
xxxi. qualiter faciēda sit ordinatio & de scrutinio & si episcopus excusetur.
xxxii. si sine examinatōe ordinetur etiam in minoribus.
xxxiii. an crimina & defect9 debeāt dici per ordinandos.
xxxiiii. an cōferatur gracia in ordinib9.
xxxv. de potestate sacerdotali.
xxxvi. an ordo liberz a fortuna sunt & si.
xxxvii. an uotū castitat9 sit ānexū ordini.
xxxviii: quot mōis ordinatō dī simoniaca
xxxix. in quo loco ordines conferantur.
xl. an clicatus prīs liberet filium a ptāte

QVARTVS PARAGRA / PHVS DE SACRAMENTO MATRIMONII.

Primo, quero quid sit matrimonium & in quibus differt a ſpirituali.
ii. unde dicatur mr̄ionū & de ſponſalib9.
iii. an ſit sacrm & de foꝛ & materia ip̄ius.
iiii si in mr̄ionio infundit & assit gr̄a.
v. an mr̄ionuz fuerit instituti & per que uerba & an preciatur.
vi. de cās institutōis mr̄imonii & an pec cet ſi ob fornicationem.
vii. an ualeat ſi ob ſecundarias cauſas fiat & de fine matrimonii.
viii. quot ſunt bona mr̄imonii.
ix. ſi intentio contrarietur eſſentie uel bo nis mr̄imonii.
x. ſi intentio non habēdi prolem excludat matrimonium.
xi. an intentio ducēdi aliam uxorm exclu dat matrimonium.
xii. an fuerit ueꝛ mr̄ioniū inter mariā & ioſeph & de iohāne euāgeliſta.
xiii. dra inter legittimū mr̄ionuz & ratū
xiiii. de effectu mr̄ionii & de copula.
xv. que ſit etas apta in matrimonio ut ua leat ex tunc.
xvi. ſi impubes 9trahat an per tēp̄is cur ſum 9ualeſcat zc̄. & de reclamatione.
xvii. an furioſus contrahat.
xviii. an ebrius contrahat mr̄imonium
xix. an 9trahat per ꝓcuratorē mr̄ioniuz
xx. an inter abſentes & q̄ requiritur ex preſſio conſenſus.
xxi. generaliter qui poſſint mr̄imonium 9trahere & de p̄ſbr̄is.
xxii. qr̄i qs bis 9trahit cū q̄ erit mor̄iter
xxiii. quomodo & quibus uerbis contra batur etiam ſi ex interuallo rn̄deat
xxiiii. an de cōſenſu per ſigna poſſit appa rere abſq; vbis etiam ſi non determina te ad unam.
xxv. ſi iuramentuz addit ad ſponſalia.
xxvi. de mr̄i.° p̄ſumpto & q̄ aliud in ꝙcia
xxvii. an in ducat ex ſubarratōe uī p̄ocū
xxviii. ſi p̄ſumat mr̄ionium ex cohabitatōne ipſorum.
xxix. de ordine interrogādi 9trahentes
xxx. ſi 9trahēs utatur vbo uolo uī uerbis dubiis.
xxxi. ſi dicat q̄ ſemp ꝓpudebo tibi uerbis futuri temporis.
xxxii. ſi utat vbo nō ditto uī uolo ī placz
xxxiii. qd ſi dicat non dimittaz te quouſq; terra zc̄.
xxxiiii. ſi dicerz bibam9 noīe mr̄imonii.
xxxv. quid ſi dicat ꝓmitto q̄ ducam te & decetero.
xxxvi. ſi dicat turo q̄ habebo te ꝓ legi tima uxore.
xxxvii. ſi dicat q̄ nūq̄ hēbo aliā niſi te
xxxviii. qd ſi tercia ꝑſōa loq̄ē 9trahēt̄ib9
xxxix. ſi un9 loquit̄ grece alter latine.
xxxx. ſi un9 poſſit cū p̄ib9 9traher mr̄im
xxxxi. ſi ſpōſus ducat ad domum ſponſe.

xxxxii. an contrabatur absq; sponsalibus si de intentione constat.

xxxxiii. qs consensus requrat ad mrimonium.

xxxxiiii. utrū consensus ad tēp9 faciat matrimonium etiam ex dispensatōe pape

xxxxv. si qtrabatur clādestine absq; solēnitatibus.

xxxxvi. an ualeat qtractū qtra intētōez.

xlvii. si buīc aium tm extorqndi copiam

xlviii. quid si ptesteť q non animo contrahendi zč.

xlix. qñ contrahitur matrimoniū sub cō dicione modo demōstratione & simili.

l. si dicat si patri meo placuerit & ā sibi9

li. qd si dicat cōtrahо si papa dispēsauerit et de pactis appositis zč.

lii. si dicitur si pmieris coitum & quid si postea sequatur copla carnalis.

liii. qd si dico si te uirgīez iueniaz & non. reperiatur uirgo

liiii. quid si contrahať sub modo uł demōstratione ī causa ī cū des centū.

lv. si dicam accipiam uel dabo tibi cētū & sequitur copula.

lvi. si cōtrahāt spōsalia p̄ pmissiones negatiuas & sequitur copula

lvii. si contrahātur sponsalia differēdo ī tēp9 & sequatur copula.

lviii. qd si post sponsalia 9ditionalia 9tra hit de presenti cū alia.

lix. qrit quo ad debitū ciugale reddēdū.

lx. an sit pclūi obmittere solēnitates ī mrīmonio

lxi. q admittanť ad accusationē mrīmonii.

lxii. qñ denunciať impedimēcū mrīmonii uel de eo inquiritur.

lxiii. si quis tacuit tpōre mrīmonii an modo possit denūciare uł accusare.

lxiiii. qliter p̄cedať in causa accusationis mrīmonii & qs sit iudex in ea.

lxv. q possint esse testes in cā mrīmoniali

lxvi. qs accuset matrimoniū ad diuorciū. ppter adulteriū & de diuorcio.

lxvii. qliter accuseť ad diuorciū & de materia repudii.

lxviii. ā propter adulteriū uł alias casib9 coniunx ciugē dimittere possit.

lxix. si uir polluit aliquam contra naturā an possit dimitti

lxx. quid si cum uxore uir ipse tale quid egerit.

lxxi. qd si alter ciugū se ipm pollut

lxxii. an propter solam intentionem adulterādi dimittatur.

lxiii. an uir teneatur uxorem adulteram omnimodo dittere.

lxxiiii. an uir possit adulteram propria auctoritate dimittere.

lxxv. in quibus casibus non potest dimittere uel non teneatur dimittere.

lxxvi. de effectu resultante ex sententia diuorcii.

lxxvii. an steť confessioni coniugum saltez quo ad thorum.

lxxviii. si uir dimissa adultera ingreditur monasterium an reuocetur.

lxxix. qd si adultera ingreditur an possit reuocari per uirum.

lxxx. si post sentētiā diuorcii & cetera cō stat male sententiatū qtra mrimoniū.

lxxxi. si post sententiam diuorcii alter ad ulteretur an possit repeti

lxxxii. an uir et uxor equaliter peccent adulterando.

lxxxiii. an post separationem vir possit adulteram iniuitam reconciliare.

lxxxiiii. an occultus adulter accuset adulterā manifeste sine peccato.

lxxxv. si adultera post penitentiam repelat uirum accusantem.

lxxxvi. si alter formiceť carnaliter alter spiritualiter an compensetur

lxxxvii. an propter alia crimina possit coniunx cimitti.

lxxxviii. quomodo proceditur qñ aliqs petitur ut coniunx petitorio.

lxxxix. quid si agitur possessorio & petitur restitutio coniugis.

xc. an mulier sponte discedens petat restitutionem uiri.

xci. si impetitus negat matrimonium quis habebit probare

xcii. si post diuorcium repeti possit facer dos factus.

xciii. si religiosus petitur ut ciūx & fateť

xciiii. ad que restituatur cōiunx spoliatus

xcv. de libello in petitorio cōtra coniugē & q̄ p̄ba° rgrať & ā dferať iuramntū

xcvi. si unus plene p̄bat p mrīomo alter contra quid fiēdum.

xcvii. si una a duobus ut coniunx impetiť & pariter probatur uel econtra

xcviii. ā ſupinducta poſſit ſe opponer̄ ī cā
xcix. ō offi° & poteſtate ep̄i ī cāis matri
monialibus
c. de fauoribus cae matrimonialis.
ci. an ꝓcedatur cōtra cōiugatuꝫ abſ̄tem
cii. de impedimētis mr̄moniorum in cōi
ciii. que impediāt mr̄oniū iam cōtractum
& dirimunt etiam religio.
ciiii. que impediunt mr̄onium cōtrahēdū.
cv. ſi cōſuetudo impedire poſſit matrimo
nium contrahendum.
cvi. utꝫ litis pēdentia impediat mr̄oniū
cvii. an contra impedimentum obſtet cur
ſus temporis.
cviii. an impedimenta legalia obſtent de
iure canonico.
cix. quero an ꝑpter īpedimentum liceat
auctoritate propria diſcedere.
cx. quid agendum ſi doctores diſſident cir
ca impedimentum mr̄imonii.
cxi. ſi eccleſia precipit alicui cohabitare
& illius conſc̄ia aliud dict̄et.
cxii. qualiter ante matrimonium ſit inqui
rendum de impedimentis.
cxiii. an quis teneatur credere dicenti im
pedimentum ſubeſſe.
cxiiii. an peccet inſinuans impedimentum
cxv. ſi impedimēta ꝑ papam tolli poſſint
cxvi. de impedimento erroris perſone
cxvii. q̄d ſi dicat ſe eſſe filiū regis uel filia
cxviii. de errore conditionis.
cxix. quid ſi ꝙtrahens ipſe ſit ſeruus
cxx. an error conditionis libertine impe
diat matrimonium.
cxxi. ſi ualet matrimonium ſuperueniente
libertate uel domino contradicente
cxxii. quid ſi poſt contract̄um mr̄imoniū cō
traxit cum alio ſciente q́ditionem eius.
cxxiii. ſi cōtraxit cū filia ꝑui & libere zc̄.
cxxiiii. ſi libera ꝙtraxit cum ſeruo & po
ſtea nihilomin9 contentatur.
cxxv. an debitū dēat reddi pēdēte lite zc̄.
cxxvi. ā īpedimēto uoti an īpediat mr̄im
cxxvii. de uoto ſimplici & quō īpedit zc̄.
cxxviii. quid r̄ndendum cum ſimpliciter
uouens petit cōſilium zc̄.
cxxix. an eccleſia potuit ſtatuere de conti
nentia & etiam diſpenſare in cōtrariū.
cxxx. de īpedimēto cognatōis carnalis
cxxxi. quō cōputat̄ grad9 cōſanguinitat̄.
cxxxii. uſq; ad quē ꝓhibet̄ & nō vꝫ mr̄im
cxxxiii. an etiā fornicarii ſiñ ꝓhibeantur
cxxxiiii. ſi obtineat̄ diſpenſa° ſup his zc̄.
cxxxv. de īpedimēto ognatōis ſpūalis
cxxxvi. inter q̄s ꝑſonas cōtrahitur cogna
tio ſpūalis.
cxxxvii. ā ꝓcedat ad nepotes & ulteriōrs
cxxxviii. ſi hic3 contraher̄ cum ſorore filie
ſpiritualis & ſimilib9
cxxxviii. Si pater poteſt contrahere cum
filiola filii ſui & de ſimilibus
cxl. an plures poſſint ſuſcipere & de ſi.
cxli. ſi q̄s baptizat uel tenet ꝓpriū filium
cxlii. an poſſit quis habere duas 9mres
ſucceſſiue in uxores
cxliii. ſi ꝙtrahat̄ op̄nitas cū fornicaria.
cxliiii. an laicus ſuſcipiens uel baptizans
cum ea contrahat
cxlv. utruꝫ filii duoꝝ 9pruꝫ ſiñ copulent̄
cxlvi. an ſuſcipiendo de manib9 baptizāt̄
contrahatur
cxlvii. ſi aliquis fingit ſe eſſe patrinū zc̄.
cxlviii. an poteſt contrahi per ꝓcuratorē
cxlix. ſi ipſe ꝓcurator efficiat̄ compater.
cl. ſi in plurib9 actibus p̄ſes p̄rini fr̄gant̄
cli. an nō baptizat9 poſſit ſuſcipere ā bap°
clii. ſi religioſus poſſit fieri patrinus.
cliii. de impedimento cognationis legalis
q́ reuocari deberet zc̄.
cliiii. ſi adoptiu9 contraher̄ poſſit cuꝫ ille
gitima uxore.
clv. quid de adoptiōe q́nō traſit in ptātez
clvi. ſi adoptiu9 ꝙtrahat cū ſoror̄ legitīa.
clvii. an due perſone adoptate poſſint con
trahere inter ſe.
clviii. ā ꝙtrahat̄ ogna° iter prēz adoptātē
clix. de impedimento criminis & ſi cogno
uit conſanguineam uxoris.
clx. que crimina dirimant matrimonium
preſertim de machinatione.
clxi. quid ſi ſolum ꝓmiſit ducer̄ in uxorē.
clxii ſi occidatur maritus non eo animo ut
uxorem habeat.
clxiii. quid ſi mandauit interfici zc̄.
clxiiii. quid ſi contrahit de facto zc̄. & an
tenetur ei dicer̄ zc̄.
clxv. quid ſi mortua prima ducat tertiam
uel cognoſcat zc̄.
clxvi. ſi uxor̄ uuēte ꝙtraxit & concubuit
cum pluribus.
clxvii. qualiter intelligatur inſcia zc̄.
clxviii. an liceat occidere uxorē adulterā

clxix. de ipedimento diſparis cult9

clxx. ſi iter infideles poſſit eſſe mrionuz.

clxxi. an quer9 poſſit rmanere cū infideli

clxxii. ſi ifideles qtraxerāt cū qlāguineis

clxxiii. ſi ifideſ quer9 hēat ples uxores.

clxxiiii. quid ſi rpudiata prima uxore ali am ducat & conuertatur.

clxxv quid ſi ipſa conuerti noluerit

clxxvi. ā liceat qvlo emittē uotū qtnētie

clxxvii. ā dari pōt terī9 i fideli ad qvtēdū

clxxviii. ſi alter qiugum cōuertaē quem ſequatur proles

clxxix. ſi alter coniugum fidelium labitur in infidelitatem

clxxx. quid ſi catholicus contrahat cuz heretica babtizata

clxxxi. ſi infidelis unius ritus contrahat cum infideli alterius ritus

clxxxii. de impedimento uiolentie

clxxxiii. an coactio impediat matrimoniū

clxxxiiii. ſi ꝓpter ꝑiculum patris mulier cōtrahat matrimonium.

clxxxv. an mrionum metu qtractum tēat

clxxxvi. corā quo habeat mr reclamare de metu

clxxxvii. ſi in captiuitate qtrahtē mrioniū

clxxxviii. ſi poſt metū mr trahit moram cum marito.

clxxxix. qd ſi poſtea cognoſcitur carnali ter an perficiatur.

cxc. quid ſi poſt conſenſum coactum appo nitur iuramentum.

cxci. ſi ſaltem ex parte cogentis ſit matri monium & an clāudicet

cxcii. ſi filia poſſit dicere per metum pris contraxiſſe & de iuſto metu.

cxciii. circa impedimētū ordinis an impe diat contrahere matrimonium.

cxciiii. quo iure conſtituti in ſacris nō poſ ſint contrahere matrimonium.

cxcv. an ordo poſſit ſupuenire mrimonio.

cxcvi. an pbr depoſitus poſſit contrahere matrimonium uel ſimoniacus

cxcvii. ſi maritus ſacrum ordinem recipit & moritur uxor zč.

cxcviii. de impedimēto ligatōis ad alium coniugem.

cxcix. ſi credit uirum mortuum & qtrahit cum alio.

cc. ḡd ſi contrhat putās uirum uiuere qui mortuus eſt.

cci. ſi uir iunt ad lōginq̄ regionem zč.

ccii. ſi alter fecit ꝓ profeſſiōez ſed ꝓ papam diſpenſatur.

cciii. d ipediento iuſtitie publice hōeſtat9

cciiii. de effectu huius impedimenti

ccv. an ſurgat hic ipedimētū iter affines.

ccvi. ſi de iur ſpōſalia non tenuerunt

ccvii. ſi ꝑ° contraxit ſponſalia cum conſanguinea prime.

ccviii. ſi pendente conditione cōtrahat cū alia conſanguinea prime.

ccix. quid ſi infantes uſ parentes pro eis contrahunt ſponſalia

ccx. ſi pubes et ipubes i duo ipuberes cō traxerunt.

ccxi. ā ex ſpōſalib9 parētū filii obligētur

ccxii. circa ipedimētū affinitatis

ccxiii. qui ſint affines in quo gradu prohi beātur contrahere

ccxiiii. ſi poſtea poteſt contrahere cū affi nibus ſecundo genere affinitatis

ccxv. ſi moritur perſona qua mediante fu it cōtracta affinitas.

ccxvi de extraordinaria pollutione & an requiratur ſeminum commixtio.

ccxvii. ſi cognoſciē conſanguinea in v° gradu

ccxviii. de impotētia coeundi

ccxix. quot ſunt ſpecies impotētie

ccxx. vtrū naturalis ipediat mrimoniū.

ccxxi. ꝙ dicat uerū iudiciū ad ſeparādū.

ccxxii. de modo ſeparandi per ſententiā

ccxxiii. qd ſi nō ſit omnino frigidus

ccxxiiii. qd ſi mulier dicit uirū ipotētem propter defectum mēbri.

ccxxv. qd ſi cuz corrupta copulari pōt

ccxxvi. qd ſi moueē ad pulcrā & ñ ad ēpē

ccxxvii. ſi ſciēter cōtrahit cū ſit inept9

ccxxviii. ſi ſciēter contrahit cum arta.

ccxxix. ā artatio mḟeris ſit ſp ipedmētū

ccxxx. quō oſtabit ꝙ ſepata apri° ſit apta

ccxxxi. qd fiet ſi reddita cōgnoſci ñ pōt

ccxxxii. ſi arta p ſcīſionem fieri pōt apta.

ccxxxiii. ſi ē arta vni et apta alteri.

ccxxxiiii. circa ipedientū coeūdi accūtalr

ccxxxv. ſi poſt triennium et diuorcium re deat potentia.

ccxxxvi. an maleficium p aliud maleficiū tolli poſſit

cc xxxvii. generaliter quando propter ta lia impedimenta ſeparentur

ccxxxviii. circa ipediūtū iterdictī eccle

cxxxix. circa ꝑdimentum feriarum
cxl. quid de octauis ipsorum tporum.

QVINTVS PARAGRAPNVS DE PENITENTIA.

Primo. quomodo accipitur penitentia
ii. qd est pnīa & qd si nō 9teritē confitens
iii. an ō quolibꝫ pctō possit agi penitētia.
iiii. an ḋ quolibꝫ pctō ſrqrat ꝑpetua pnīa
v. si uer penitēs possit p9ea peccaſ morīr
vi. quot sunt actiones penitentie
vii. si afi baptismū requiraſ pnīa.
viii. an pnīa tollat totū peccatū & que & quotuplex sit pnīa peccati
ix. quot sunt ſpecies penitentie.
x. que sunt partes penitentie.
xi. utrum peccata dimissa ꝑ recidiuū rede ant per ingratitudinem
xii. si ſrqrat pnīa de ꝑmissis ignorāter.
xiii. an reqrat de peccatis oblitis.
xiiii. si requiritē de peccato originali & ui de etiam de adam & eua.
xv an in fine uite possit quis penitere.
xvi. qd sit sacrm in penitētia & non exigitē simultanitas in ea
xvii. quid sit contritio.
xviii. in quo differt 9tritio & attri° .
xix. si reqrit 9tritio de quolibet mortali
xx. an ſrqrat ſpāl 9tri° ḋ quolibꝫ pctō
xxi. que sunt cāe inductīe contritionis
xxii. si dolor 9tritōis dēat esse ſenſibīl zc̄
xxiii. an 9tritio possit esse nimia.
xxiiii. si ī ea ſrqrat maior dolor ō uno pec cato quam de alio.
xxv. an p9 remiſſiōꝫ debeat esse contritio
xxvi. de q̄litate doloris huiusmōi 9tritōis
xxvii. si pctī remiſſio sit effect9 9tritōis.
xxviii. utrū 9tritio tollat totum reatum.
xxix. an ſola cōtritōe ꝛmittaē peccatum.
xxx. si ſemꝑ ſufficiat contritio.
xxxi. qd sit cōfeſſio & de ipius effectu & inſtitutione
xxxii. que sint cōditiones confeſſionis.
xxxiii. qualiter penitens ſe coram confeſ sore habere debeat & de iubileo
xxxiiii. si quis confiteaē ablq contritione & caritate & an iteretur.
xxxv. á liceat alīa ꝓlōaꝫ ī alīea pctā dicer
xxxvi. si lꝫ cōfeſſionem diuidere pluribus ſacerdotid us .
xxxvii. an liceat cōfiteri per aliam perſo nam uel ſcripturaꝫ & ſi.
xxxviii. si ſacerdos ĩterroget penitentem
xxxix. utꝫ liceat dicere pctā que nō 9ſiit
xxxx. an requiratur ſpālis uel ſufficiat ge neralis confeſſio.
xxxxi. si sit 9fitēdū ḋ pctō ḋ quo dubitat
xlii. á ſrqrat 9feſſio de pctīs añ baptiſmū
xliii. si ſquiraē confeſſio ḋ pctīs per igno rantiam commiſſis zc̄ .
xliii que ſtrahunt peccatorē a cōfeſſiōe.
xlv. quib9 ꝓſuaſionib9 ĩducatur pctōr ad confitēdum .
xlvi. an sit ſimonia daē licētiam alteri con fitendi pro pecunia
xlvii. an cōfeſſio sit de iure diuino zc̄ .
xlviii. an greci tēant ad confeſſionem.
xlix. si pp̄ pōt diſpēſaē q̄ aliqs nō 9fiteaē
l. utꝫ hō tēaē ſtatī cum peccat confiteri.
li. quo tpoē ām confiteri debeamus
lii. an ſingulis ānis confiteri teneamur
liii. si 9feſſ9 ſeī ī āno lucreē indulgentias .
liiii. in quib9cāib9 tētur quis confiteri
lv. si ꝑpter nouū pctm̄ quis ſcōfiteri tēaē
lvi. quid de peccatis manifeſtis .
lvii. an tēaē cōfiteri uēialia & q̄ñ dicatur mortale
lviii. an poſſit celebrari cum uenialibus .
lix. ꝑ que ꝛmittanē pctā uenialia .
lx. an tēamur cōfiteri circūſtātias pctōꝫ
lxi. quotēnusqs eſſe dēat ut ad 9feſſionem obligetur .
lxii. qui obligantur ad confeſſionem .
lxiii. an cathecumin9 tēatur confiteri.
lxiiii . ſi hermofrodita tēatur confiteri .
lxv. an propter pnīam iniuridam excuſeē non ſeruando hoc preceptum
lxvi. ꝑ pctā mortalia ꝓhibēē etiā ꝑ leges
lxvii. quō dyabol9 decipit peccatores
lxviii. quot modis pctōres ſe excuſant a peccatis
lxix de pctīs & diuerſitate ipſoꝝ.
lxx. an dele cta° zc̄ .ſit pctm̄ mortale.
lxxi. de cōpatōe diuerſoꝝ peccatoruꝫ.
lxxii. que peccata cōmittanē in patrē uel filium uel ſpiritum ſanctum .
lxxiii. cui ſit confitendum .ſ. ſacerdoti.
lxxiiii. an meliori ſacerdoti ſit confitendū
lxxv . q̄re cōfitemur homīn . .
lxxvi. cui ſacerdoti ſit confitendum
lxxvii. quis dicatur ꝓprius ſacerdos.
lxxviii. quid ſit cura animarum .
lxxix. an ex ſola inſtitutione parrochialis

possit audire cõfessiones.
lxxx. quis dicatur parrochianus alicuius
lxxxi. ꝑpri9 sacerdos possit ubiq; supdi tum audire
lxxxii. an audientia confessionum possit alteri committi
lxxxiii. si confessus priuilegiato teneatur nichilominus confiteri parochiali
lxxxiiii. in quibus casibus potest quis confiteri non suo parochiali
lxxxv. an rompete uiatores & similes cõfiteri possint non parrochiali
lxxxvi. quid de scolarib9 & aliis incolis annalibus
lxxxvii. si peregrinans potest absolui in peregrinatione
lxxxviii. an un9 sacerdos põt aliũ audire
lxxxix. si debeat confiteri laico
xc. an liceat ĩ necessitate ꝙfiteri hẽtico uel si.
xci. si parrochialis debeat credeꝛ subdito dicẽti se confessum
xcii. utrum predicatoribus & similibus liceat confessiones audire
xciii. que possit iusta esse causa ꝙ non confiteatur parrochiali suo
xciiii. cui cõfiteri debeant curiales
xcv. cui debeant ꝙfiteri ꝓlati & d potestate confessorum eorundem zc̃
xcvi. cui dẽant ꝙfiteri rges & dñi baroneſ
xcvii. si pro parte anni quis ſtat ĩ una parrochia & pro parte in alia
xcviii. si consuetudine possit induci ut alie no sacerdoti confiteatur
xcix. si ep̃us possit eligeꝛ diuſos ꝙfeſſoreſ
c. quid si ꝙfiteatur parrochiali putatiuo
ci. utrũ officialis episcopi habeat potestatem in pñis uel capĩm sede uacante
cii. quis dicatur proprius sacerdos ad dãdam licentiam
ciii. si licẽtia obtineri nõ põt zc̃. qd fiẽdũ
ciiii. ã ĩ petẽdo licẽtiã dẽat exprimi causa
cv. si tlis licẽtia debeat ſponte concedi
cvi. ã licẽtia parrogeꝛ ĩ tp̃us ſucceſſoꝛ
cvii. qñ icurrat pena nõ ꝙfitẽs ſe ĩ anno
cviii. qd ueiat interdicto ingreſſu eccie
cix. an hec pena ingreſſ9 eccie ſit ipſo iure
cx. an carentia ſepulture ſit ipſo iure
cxi. quid includiť in denegatiõe ſepulturť
cxii. an ignorans hoc ſtatim puniatur uel excuſetur a tanto zc̃
cxiii. que eiſe debeant in ſacerdote zc̃.
cxiiii. a quibus non absoluit ſimplex ſacerdos ſed ſint epiſcopales caſus
cxv. ſi inceſt9 ſpualis ſit caſ9 epiſcopalis
cxvi. ſi epiſcopus committit uices ſuas ã talis poſſit in epiſcopalibus
cxvii. quid fiendum cum ſacerdos ã aliquibus ſoluere non poteſt
cxviii. ſi unus ſacerdos poteſt audiꝛ & ali9 abſoluere
cxix. utrũ ſacerdos poſſit abſoluere illam cum qua peccauit
cxx. ſi ſacerdos oriẽtalis audiat uxorẽ ſuã
cxxi. ſi confeſſor non credit illum factuꝫ penitentiam zc̃. an exigat iuramentum
cxxii. ã tñaẽ penitẽtu rducer ad memoriaꝫ
cxxiii. ſi 9feſſor tñr ĩ aliq° peitẽti ĩ e9tra
cxxiiii. ſi ſacerdos bẽt aliquos parrochianos ſurdos cecos & ſimiles
cxxv. quid agendum cuꝫ uidet parrochianos publice peccare
cxxvi. ſi licet ſpecificare perſonam cum q̃ peccatum eſt
cxxvii. õ iterrogatiõib9 faciẽdis ĩ cõfeſſi
cxxviii. ſi occ̃rat 9feſſori dubiũ qd faciet
cxxix. an abſolu° ꝑcedat iiũctiõeꝫ pñie
cxxx. de mõ & uirib9 abſolutiõis a pẽtis
cxxxi. quid ſit culpa & quid ſit pena
cxxxii. an abſoluat bñs mal ablata
cxxxiii. q̃ pñia ꝓ ſingulis pẽtis ſit iiũgẽda
cxxxiiii. de arbitrio ſacerdotť ĩponendo penittiam
cxxxv. ſi penitens completa penitentia ſit totaliter abſolutus
cxxxvi. quãdo ſacerdos iniungit & omia bona que feceris
cxxxvii. ſi ſacerdos poteſt commutare penitentiam quam iniunxit
cxxxviii. an ſacerdos relaxet penitentiã a ſuperiori iniunctam
cxxxix. ſi qs nõ uult ſubire on9 penitẽtia
cxl. utrũ pena mort̃ diminuat de pnid
cxli. de penitentia publica & ſolemni
cxlii. quid ſit ſatiſfactio & an neceſſario in iungi oporteat
cxliii. ſi põt ſatiſfaceꝛ de uno peccato tñ
cxliiii. ã ſatiſfactio fieri põt ꝓ opa pẽalia
cxlv. in quibus opib9 cõſiſtit ſatiſfactio
cxlvi. ſi flagella h9 mũdi ſit ſatiſfactoria
cxlvii. quiã ſit magis ſatiſfactorium ieiunium elemoſina uel oratio
cxlviii. ſi reſtitu° ſit ꝑs ſatiſfactionis

cxlix. an unus possit satisfacere p alio

cl. utz unꝰ pōt satisfacere pro mortuo

cli. si potest digne satisfieri deo p pniam

clii. an iterari debeat satisfactō cōpleta in mortali.

cliii. utrū satisfactio fiat per opera extra caritatem facta

cliiii. ad qd ualēt opa fcta extra caritatē.

clv. utz sacerdos i oī cāu trīē celar ꝯfessi.

clvi. si sit celādū malū futuꝝ scitū i cōfessi.

clvii. etiā ñ sacdos audiēs ꝯfessi. trīē celar

xlviii. si hētur aliqd sub sigillo secreti

clix. si fuelat sacerdoti credita ōbita et si.

clx. an cogi possit testificari sacerdos zc̄.

clxi. ā licet feuelar si sciat etiā extra ꝯfes.

clxii. si confessor reuelat peccatum in confessione scitum an probet

clxiii. si abbas sciuit p cōfessionem peccatum sui prioris

clxiiii. an penitēs sīr tēatur ad celandu

clxv. ad q̄ se extēdat sigillum confessionis

clxvi. an bōa opa ig̃fessiōe scita dici possīt

clxvii. si scīt i ꝯfessiōe pollu° ecclesie zc̄

clxviii. si subdit9 uenit ad episcopum peccata sua dicens

clxix. an confessio possit reueleri de uolun tate confitentis

clxx. si confessor indiget consilio an possit nominare personam

clxxi. que sit pēa fuelantꝰ confessionem

clxxii. quomodo probabitur crimē fuisse dictum in cōfessione

SEXTVS. ℭ. DE SACRMENA TO EVCHARISTIE.

Primo. quero an sit sacramentum & quar eucharistia appellatur.

ii. an sit unum sacramentum uel plura.

iii. que sit forma eucharistie & quādo con fecit xp̄s & nos & cuius uirtutis.

iiii. quid demōstret p hoc ꝓnomē hoc

v. si in cōsecratione corporis sit sanguis et ecōtra et an p sola ẏba forme cōficiat

vi. ā ante rsurrectionē potuisset cōsecri et de corpore tunc consecrato

vii. si fore aliqd addit uel mīuit uel mutet

viii. qualiter sit xp̄us in hoc sacro & quaꝺ diu sit et de similibus.

ix. de mirabilibus sacramenti que per ra tionem ꝓbari non possunt

x. si xp̄s corpaliter uidri possit i hꝰ sacro

xi. qd agēdu si sic appeat in alia specie.

xii. qua considerātione dicat corpus cristi confici per sacerdotem

xiii. an sacramentum eucharistie sit maius aliis et quid sit res in eo

xiiii. an istud sacmentū fuit prefiguratū et de melchisedech.

xv. quar corpꝰ cristi appīlr corpꝰ spūale

xvi. si fugiēs ad corpus cristi gaudeat in munitate.

xvii. an possit sacerdos ꝯtamcūq; materiā ꝯsecrare uel ad veneficia.

xviii. an ꝯsecrentur oblite hostie in altari uel unum in pede calicis.

xviiii. quid de accidentibus panis zc̄.

xx. de materia eucharistie

xxi. de conuersione spēz in eucharistiam

xxii. de quo pane ꝯfici debz et an ō pasta

xxiii. quid de lolio zc̄.

xxiiii. an de pane de spelta uł farre

xxv. si grana alterius gr̄is admisceantur

xxvi. quid si panis fiat de aqua rosacea

xxvii. si hostia incipiebat corrumpi

xxviii. ā ꝯfici possit i fermīto et ō grecis

xxviii. ō quo uino ꝯfici possit et an i uase ligneo uel utreo

xxx. utz ꝯficiaē i aceto uł alio malo uino

xxxi. si ꝯficiaē i agresta uł uino tūbato

xxxii. ā ꝯficiaē ō nectar uīo cocto greco.

xxxiii. an de musto aquatena botro uuaz

xxxiiii. utz. aq̄ dēat occio appōi uīo i nō

xxxv. quare aqua misceatur uino

xxxvi. ḡtum de aqua apponi debeant

xxxvii. si apponaē uino aqua rosacea

xxxviii. qd si appōereē aq̄ i dolio uini

xxxviii. qd fiendū i ēris ubi ñ est unum

xxxx. an in eucharista possit aliqs liquor permisceri

xxxxi. q̄ requirāē ad subst̄iā huiꝰ sacrī.

xli. quid si nō intendat spāliter conficer

xlii. cuius uirtute ꝯficiaē hoc sacramitum

xliii. qs possit sacrm̄ eucharistie cōficere

xlv. an hr̄icus excōicatus zc̄. ꝯficiant

xlvi. si plures sacerdōtes possint eādem hostiam consecrare

xlvii. quis sit dispensator

xlviii. an possit partem hostie uel aliquas ex aliquibus consecrare

xlviii. si sacerdos ꝯsecrās debet sp sūmer

l. an uno sacerdote deficiēte i missa zc̄

li. si sacerdos p̄cipit unū nō esse i calice

lii. qd si ñ rcordaē se dixisse oīa ẏba conse crationis.

liii. si hostia labitur in calicez & q̄ potest digito reduci ad latꝰ calicis.

liiii. quid si aduerti thostiam r.on esse tri

ticeam uel huiusmodi.
lv. si musca ꝛ aranea ī calicez ceciderit.
lvi. an eucaristia possit conseruari.
lvii. quid significent diuisiones hostie & manducatur etiam indiusa.
lviii. si stilla sanguinis extra ceciderit an sit pnia arbitraria.
lix. qd si eucharistia uomet ꝛ ab aīali sūmt.
lx. si recordatur sacerdos q̄ sit excōicat9 uel in mortali & q̄ non simulet.
lxi. a sit p̄ceptū sacerdotib9 cottidie cele.
lxii. quid dicat missa & de ipsa missa.
lxiii. d̄ ordiatōe & pub9 misse & d̄ canōe
lxiiii. q̄re vba canonis dicunt secrete.
lxv. quare missa cottidie celebratur in ec clesia & quid sit tipum.
lxvi. ad quid nobis ꝓdest memoria passi onis xp̄i & de cruce.
lxvii. quare dat pax ī missa & d̄ ipa pace & oscu lo.
lxviii. de effectu sumptionis eucharistie.
lxix. an uenialia īpediat effectū eucharistie
lxx. si p̄ eucharistiā deleat uenialia
lxxi. an deleantur mortalia.
lxxii. quis tractur cōicare & an statim p9 confessionem & de pena zc̄.
lxxiii. an cū gscia peccati quis possit cōica re & de cōiecturis bone cōscie.
lxxiii. si uolēti cōicar sola cōtrī sufficiat.
lxxv an peccator possit aspicere uel tāge re eucharistiam.
lxxvi. utꝝ qlib3 cōicās sumat utrāq; spē3
lxxvii. de cautela & fuerētia cōicantiū
lxxviii. quar xp̄s tradidit sacramentū p9 cenam & ita tarde.
lxxix. quare xp̄s sumpsit seipsum & non potest dici de ytas sumitur zc̄.
lxxx. quid sumat in hoc sacramento
lxxxi. quare xp̄s sumt in alia specie.
lxxxii. an intret stomachum zc̄.
lxxxiii. q̄ fuerētia d3 sūi deferri custodiri
lxxxiiii. quot modis mādicat xp̄us
lxxxv. an cōicare quis cogat & sit necessi tas iur diuini & humani.
lxxxvi. utꝝ nocturna pollutio īpediat cō munionem uel celebrationem
lxxxvii. si eucharistia a ieiunis sūi opteat
lxxxviii. ā p9 cōionez liceat statī ꝯmedet
lxxxix. an iterdict9 iuspēl9 & excōicatus cōmunicent.
xc. si act9 mfonal īpediat cōionem
xci. si in mundicia corpalis īpediat cōicat
xcii. si hō d3 frequēter corp9 xp̄i sumere
xciii. an quolibet die sit cōicandum.
xciiii. an liceat cōicare pluries in die.
xcv. si est aliqua iusta causa excusans a p̄ cepto cōicādi & confitendi.
xcvi. in quoto āno qs cōicare obligetur
xcvii. an sit cōicādum in die resurrectōis.
xcviii. a quo recipi dēat sacrm eucharistie
xcix. an a sacerdotib9 pctōrib9 recipi dēat
c. si notorius foricator celebrans fiat ir regularis.
ci. an a sacerdotib9 precisis in necessitate recipi debeat cōio.
cii. si in necessitate possit cōio recipi de ma nu laici & de pixide
ciii. an incasibus eu charistia ministretur per dyaconum.
ciiii. si silr mīstrare possit p subdyaconum
cv. an statim post confessionem possit qs cōicare
cvi. si detur eucharistia existenti in pecca to mortali.
cvii. si detur suspectis de crimine.
cviii. an detur publicis pctōrib9 āte pub licam penitentiam.
cix. an detur ad aliquod experimētum
cx. si dari debet histrionibus.
cxi an detur amentibus furiosis & si.
cxii. an deē suspēdēdis uel decapitādis uī excōicatis.
cxiii. an deē pugnātib9 ī torneamentis
cxiiii. si aliquo cāu possit dari panis p̄ cor pore xp̄i.
cxv. an moriēs teneatur cōicare.
cxvi. si cōicaut in pasca ā trīaē in morte.
cxvii. an prochiaī cred3 dicēti se confessum.
cxviii. si fligiosus in morte possit cōicare.
cxix. an tp9 pascat possit differi p phīm
cxx. de pena non cōicantis in pascate zc̄.

SEPTIM9.¶.DE Extrema Vnctōne

Prio. quomodo an sit sacrm & unum zc̄.
ii. qs istituit & q̄r fuit istitutū & qd sit rs
iii quid sit extrema unctio.
iiii. an sit necessitatis.
v. de materia huius sacramenti.
vi. q̄ sit forb9 sacri et d̄ subāib9 ipsi9
vii. quis effect9 huius sacramenti.
viii. a quib9 cōferri dēat unctio extrema
ix. si sacerdos deficiat infra unctione3
x. quib9 sit cōferenda extrema unctio
xi. utꝝ dēat dari frenetic̄is & amētibus.
xii. an hoc sacrm imprimat caracterem
xiii. que ptes corporis ungi debent
xiiii. si extrema unctio sit iteranda.

Incipit registrum quiternorum foliorumq; opis presentis.

Primus.
Primum uacat
fuscus
probemium
xvii.
Scõus
primum uacat
incipit
episcoporum
episcopus
fluctuante
Tercius
ultimo
ordiis
filii sunt
de illo
Quartus
descendo
facit hoc
videtur
.ṽ.xi
Quintus
tizatus
pedens
psa.
exbinc
presertim
vi9
facit.ī.
vt dictum
de eta.
stuletur
vi.9
§.& qualiter.
simoniacus
v.& ut
sic sufficit
vii9
impube.
scda diffol.
q̄ non est
non est
nonus
xxxvii.
accipit
& per no.
& ultima
assumpta
decimus
vel si est
as sibi etiam
terium re
casus est
scām bug.
xi9.
seperationem
uel spūalem
episcopus
pediebat
xii9
adde se
hosti.in
nullum ut
fine eo.
xiii9
fuerit
ad finem
postquam
habebat
Secundū
xiii9.
vbi ocurrunt
erant ꝑxim
fuerat ie.
ille efficitur
respondeo
xv9
quinto dif.
tres sunt
pro peccatis
eua quaz
& archi.
xvi9
vtrum
de pe.di.
facti ut
&.q.vii.
xvii9
finali de
est cum
tutius
dilectus
xviii9
sciendum
etiam homini
z°in.vi.
iuf.o.iud.
confiteri
xix9
traditione
obstante
q.v.p̄.
uoluerit
xx9
libertatis
post archi.
ibi in.ṽ.
octaua parte
xxiii .q.i.
xxi9
item adde
tutio unde
fieri talem
de pe.di.
q̄ pauperibus
xxii9.
Ex tercio mēb
an ficte
sacerdotem
posset illū
xxiii9
sexto uenia3
q̄ secus
sicut mori
in legenda
ad finem
xxiiii9
pbatum
baptizato
sacerdos
vtrum prī9.
xxv9
manente
peccator
in solum
facit quod
xxvi9
& xxxiii.
non facile
an publicum
statim p9

IVDOCVS HOVVENSTAIN.

INCIPIT VTILIMVM ET PRECLARISSIMVM. SACRAMENTALE NEAPOLITANVM. EDITVM PER INSIGNEM ET PRECLARISSIMVM LEGVM DOCTOREM. SACRORUMQ; CANONUM UERU INTERPRETEZ. Dominū Stephanum de gaeta de Neapoli. opus quidem pmagne utilitatis quo qui caret sacramentoꝝ effectu necesse est careat.

Dubitare falsa est hoc negare vel erronea: saluari in utroq; potuerunt.

TEPHANUS dē Gaeta de Neapoli legū doctor magnifico ac clarissimo: utriusq; iuris doctori domino Iohanni baptiste de Benteuolcris de Saxoferrato Serenissimi regis Sicilie consiliario. Salutem dicit. Cum magnam̄ vir consultissime. prope iam etatis mee ptē iuris pontificii pfessendi studio impendissem. ne quod ante reliquū erat: ocio langueseret: institui ex his que passim in pontificum libris tractantur. preclara quedaꝝ de sanctissime. Ro. Eccle. sacramentis: in quibus intemerate fidei nostre robur cōtinetur: opusculo cōplecti. Nec illuc tetē derunt uigilie mee C q̄q̄ id si contingeret non aspernarer) ut lucubratiuncule nē ad posteros pueuirent. Nam quom dicat Plato homines hominū causa natos esse. Quis bene a natura institutus: nō se aliqd in cōmunem utilitatem attulisse gaudeat? Verum a me procul ea insolentia fugit: ut magnificiēda que a me edita sunt fuerim arbitratus: non quia huius operis argumētum per seipsum dignissimū esse nō censeam: at qa ingenii & eruditionis mee vires C quas perexiles esse nō fallor) a materie dignitate superanē. Naꝝ omniū que a iure pontificio & sacris litteris traduntur: precipua hec esse nemo dubitat: que quo sublimiora sunt: eo maiora ingenia & maiores mētes. ut clarī⁹ inotescāt uidenē efflagitare. Que ego nullo pacto attigisse̅m: ni mihi ī hoc q̄ aliis satisfacere maluisse̅m. Quom enim in hac etate qua potissimum homini magnaꝝ rerum meditatio est adhibenda & desidia fugienda: aliquid edere temptarem. in quo senecta mea obleclareē: nihil ute mee magis cō ueniens. nihil grauius nec christiano sem magis idoneum exponi usum est: q̄ de sacramentis aliquid scribere. Quamobrem tibi vir prestantissime: quo nemo acutius C si quid in hūs libris erratum erit) & perspicere & emendare poterit. uigilias meas dedicaui. Neminē enim qui melius de me sit meritus nec maioris integritat̄ & eruditionis cui inscriberentur potui excogitare. Quas si tibi placuisse sensero: posse ab aliis damnari non uerebor: prudentissimo atq; seueriissimo iudicio tuo fisus. qui eam nature bonitatem assequtus es. ut adulari aut fictū quicq̄ exprimere nescias. ex quo q̄ gratus sis principibus Italie. Precipue serenissimo Ferdinando Regi omnes norunt. Qui ut cetera prudēter agere solitus est. Sic vnū hoc prudentissime effecit ut te ex his vnum esse nosse rit: q suis populis iura diceres. nouit enī q̄ nobile & acutum ingeniū tibi ad legum ambages exoluendas natura prebuerit. & quātaꝝ tibi uigilis summis atq; laboribus eruditionem comparaueris. Quodq; precipue in erudito uiro exigi & desiderari solet summā ī tuis consiliis prudentiā eximiamq; ī omni uite parte sanctimoniā esse animaduertit. Quadere nec uereturomnibus que abste aguntur: liberrime ac quiescere. Sed cur uereatur? cum solus sis intra cuius limina & in cuius sinu iustitia tutissime cōquiescat. nec meus est hic sermo sed omnium qui te norunt: quorū ora haud ambigue in tuas laudes exciuisti. & quoꝝ uocib⁹ ueluti canora tuba mira tua probitas magis atq; magis ī dies elucescit. adeo ut uario laudum decore eni tescas nec iniuria. Quis enī in toto terraꝝ orbe: ne dicaꝝ ī omni italia ex his qui amplissimis funguné magistratibus est ad tu tandum equū integritate promptior? aut te eruditione aptior. Quam in te laudare frustra conarer. Quis enim non intelligit te tū in utroq; effecisse: ut imperatorii pontificiq; iuris decus ornamentumq;

esse iudiceris. Sed quãq; rebus tam grauibus incumbas. ut his satis comode uacare nequeas: studiorũ tamẽ comertio & beneuolẽtie iure quo iũgimur. te obsecro atq; obtestor. ut quom primũ sine magno incommodo fieri poterit tantũ temporis maioribus curis surripias. ut opus hoc tibi dedicatũ legas atq; emendes. In quo ne tibi nimium laborandũ sit indicem reperies quo quid per singulas eius partes contineatur: poteris inuenire. Collecturus igitẽ p̃clarissime uir ꝓ exercitio mei in patria uacuariatus officii necessariã materiã sacramentorũ ecclesiasticorũ. Cum faciendi libros nullus sit finis. ut no. in prohemio clementinarum in principio. Cogitaui sup aliquo iuris capitulo ad mei istructionem aliquod comentum facere. ut dicit Io. an. in simili. in. c. Iobs. in prin. d̃ cleri. cõiuga. & in Rubri. de testa. post prin. & in. c. Iobs. de regul. in prin. resedit animus super canoñ. xxx. q. 1. ad limina. ubi apte & cõuenienter applicari potest materia prefata. Et primo de baptismo per totũ dictum capm. Secundo de confirmatione tangit̃ per glo. Tertio de ordine ecclesiastico. dum textus dicit sacerdotem. Quarto de matrimonio. dũ dicit cõiugem. Quinto de confessione & penitẽtia. dum iste Stephanus romã accessit causa orationis. & suũ casum pape exponit ꝓ quo facit quia prima tabula purgationis est baptismus. de quo principaliter in isto. c. loquit̃. Secunda tabula recõciliationis est penitẽtia. ut no. d̃ peni. di. 1. super tribus. in v° tabula. ergo cõgrue materie baptismi adaptat̃ materia penitentie. Sexto tractari hic potest materia eucharistie per id quod dicit q̃ diu uixerit manere cõiunctum quasi per hoc non repellatur ab eucharistia. de peni. & remi. c. omnis. Et similiter continuari potest materia extreme vnctiõis que nõ penitentibus fundi non debet. lxxxv. di. illud. Idcirco de singulis sacramentis uidendum est. Protestor tamẽ ꝙ hec materia copiosius & elegãtius tractat̃ per uenerabiles patres & dominos magros sacre pagine. pro ut etiam appellat eos dominus domi. in. c. ubi periculum. §. 1. ante finem. de electi. li. vi. & Frid. cõsti° cxxvi. & patet de primũ. super specula. & de preben. c. licet. Sed ut aliquas spicas seu particulas i iure canonico dispersas eorũdem magistrorũ dictis adũgam. simile eccl. c. xxxiii. circa mediũ. & Bal. in. l. precibus. xii. colũ. C. de impub. & al. subst. ipsorumq; dñorũ theologorum late dicte iuribus foueantur ne sine lege erubescamus. ut i auten. de trie. & semi. §. cõsideremus. C. de colẽ. l. illam. &. C. unde vi. l. fi. alt. in libro Ruth. c. ii. facit de transla. c. ii. post medium cum si. hanc materiã omni prorsus repulsa arrogãtia humiliter attingã. ut mihi & aliis iuristis memoriale quoddam fecisse uidear tue melius sentienti correptioni subiciens. presertim cum potius ꝓ habẽdis principiis materie hoc fecerim. lector tñ potest ultra querendo copiosius explanare si operam studio dederit. Vnde obmissis aliis superuacuis ad rem non faciẽtibus. lege. i. C. de no. C. confir. capio superscriptionem huius canonis que sic appellatur. ut no. Archidi. in. c. constitutionem in. v. ceterũ. de verbo. signi. li. vi. & Io. an. in. c. accusasti. in fi. de accusa. & spec. de offi. iudic. in prin°. alibi appellatur titulus capli ut no. Arch. in. c. statutum in. v° cum autẽ. de rescrip. li. vi. & in. c. i de renũcia. & in. c. abbate. in principio. de re iudi. & in. c. i. de decimis. i superscriptione. lib. vi. per eundem facit in spe. de teste. §. iam d̃ interrogatoriis. ii. colum. Ite superscriptio est allegabilis. Io. an. in. c. sua. de appel. Notandũ primo de Iohanne papa. Vnde pontifex romanus papa appellatur. ut hic & i sibus. qñq; appellat se archiepm̃ urbis rome. iii. di. statuimus. in superscriptione. ii. q. vi. ad Romanã. xxi. di. c. fi. v. q. iii. duodecim in superscriptione. qñq; appellat se Patriarchã. xxi. di. cleros. & quod ibi no. in glo. quo nomine. & p Arch. in dicto. c. fi. qñq; epm̃. ut in. c. licet. primo. in fi. d̃ accusa. & in prohemio decretaliũ cum in similibus. & adde no. p Arch. & Io. an. in nouella. in. c. licet. in princi. de cõstit̃. lib. vi. & quod no. Hosti. in su. de offi° archidi. §. & unde. ubi etiã ꝙ qñq; dicit seruus seruorũ dei. Et dicit̃ papa ꝙ ethimologiam. i. pater patrum. qa pater

epiſcoporū qui dicunt patres animarum lxxxxv. di. eſto. in prin. facit glo. in prohemio clemē. in v° papa. &. c. fi. de pac. lib. vi. Inde dicit maior pater & cuſtos. Arch. x. q. 1. quia. uel quaſi admirabilis. ut no. in prohemio clem̄. Vnde eſt ſupra apl̄m Paulū in adminiſtratione. iuxta no. in dicto. c. cleros. in glo. ar. q. & p arch. xxxiii. di. ſi ſubdiacon?. & ī deciſione ro. numero. xlii. que incipit. Item quoddam factum zc̄. Ad quod uide glo. & Archi. xxvi. q. 1. ſunt quidā. Similiter dicunt curiales in cardinali q̄ ſit maior eꝑ in officio et adminiſtratione non in ordine. faciūt enī vnū corpus cum papa & iudicāt totū orbem. ut in. c. per uenerabilem. qui filii ſint legi. & no. ymo. in cle. 1. d̄ preben. ii. colum. et ita intelligē quod no. ii. q. vii. quāq̄. facit quod no. xxi. di. ī nouo. Inde debet papa oſculari in pede. ut no. in. l. i. C. d̄ domo et protect. lib. xii. et per Pe. de anch. in prohemio ſexti. in vi° notabili in fi. Vnde oſculatur quedam crux aurea ſupra pedem pape. Item ꝓprie papa dicit aſſummi: quia nulla eget confirmatione. ut not. Io. an. in. c. ad honorem. de auct. et uſu palli: nullo tī modo pr̄it eſſe duo apoſtolici. ut no. Io. an. in. c. qm̄. ad fi. de offi. ordi. Et nota q̄ appellatur vniuerſalis pontifex. lxxxxviii. di. c. fi. & dicitur uicarius dei: et tenere locū dei in terris. ut per Arch. in. c. fundamenta. in uerbo uicarii. d̄ electi. lib. vi. & p Hoſti. in. c. fi. ad fi. de auct. et uſu palli. Inde dicit eꝑ totius xp̄ianitatis. ut p Hoſti. in ſu. de uſu palli. §. fi. Item papa eſt eꝑs ul patriarcha urbis fran. in. c. i. poſt me. de tranſla. prelato. Appellatur etiā princeps. de conſecra. di. i. corpa. & in. c. ii. d̄ regula. & in. c. ii. de maio. et obe. et ideo recte dicitur imperator. ut dicit Bal. in. l reſcripta. in. ii. colum. C. de preci. impa. offe. facit in ſpe. de lega. §. nunc oſtendendum. v̄. lxxxviii. ibi impu. Io. an. in. c. p veñ. viii. colum. qui filii ſint legi. et obtinet Imperiū romanū. ut per Hoſti. in. c. quod ſup. de uoto. et per doct. alibi unus ergo eſſe debet. vii. q. 1. in apicibus. Itez eius nauis eſt ſtabilis: et licet fluctuet nō mergit̄. ut per Io. an. in. c. p uenerabilē. in. xiii. colū. qui filii ſint legi. Itez preeſt toti orbi ſicut & Roma habuit monarchiam totius orbis. xii. q. 1. futurā. et quod no. C. de ueteri iur̄ enucl. l. i. ad fi. in v° ſequi. et de ipſius poteſtate. per Io. an. in c. q̄to. de tranſla. ꝑlato. & Bal. in dicta. l. reſcripta. Et ipſe ſolus hodie dicit̄ ſummus pontifex. ut in. c. excoīcamus. §. ſi uero dñs. de hereticis. et no. de cōſecra. di. x. de bis. et per arch. in dicto. c. i. de conſtit°. et ſpe. de lega. §. nūc oſtendendū v̄. lxii. Inde etiam maior eſt Impatore ut no. Bal. in. l. fi. C. d̄ legi. et Anto. de bu. in. c. licet. in. xxxi. colū. de ꝓba. et quod no. xxv. q. 1. ſatagendum. Et per arch. in ꝓhemio ſexti. glo. prima. in fi. cum ſimi. Item non habet ſuperiorem in hoc mundo. ut no. Hoſti. in ſum. de fil. p̄ſbr̄o. §. fi. ad fi. Et dicitur ſummus p excellentiā et plenitudinem poteſtatis. ut ibidem p Hoſti. Vnde dicitur maieſtas per not. in ſpe. de electi. §. i. vi. colū. et. lxxix. di. ſi quis papa. Io. and. in. c. ueniens. i. de teſti. et de maieſtate dei habetur. ii. paralipoſi. vii. et Thobie. xiii. Et pro eius ſtatu orat ecclēſia vniuerſalis. xl. di. ſi papa. Et ſiliter orat pro ipſius unta. xvi. q. 1. in canonib9 in fi. et fuit tranſlatus de Antiocena in romam. xxiii. q. 1. rogamus. et. vii. q. 1. mutationes. quis autem fuit primus per electione3 creatus. no. viii. q. 1. c. i. Eſt tī eꝑus eccleſie lateranēſis que eſt romana eccl̄ia maior qualibet alia. ut no. Arch. x. q. 1. ſanctor?. et in. c. fundamenta. in v° effecta de electi. per eundem. Et h3 auctoritate3 principaliter a domino ſecūdario a conciliis no. xvii. di. concilia. et ītelligē de Roma magna antigori et ſenori. xxi. di. c. fi. et. xxii. di. renouantes. et. c. fi. et xxiii. q. ii. c. fi. ad fi. non autem de Conſtātinopolitana noua roma. xvi. q. 1. qui dam. comīcto. c. generaliter. et quod no. xxii. di. cōſtantino. et facit lex finalis. C. in quibus cauſis pig. ta. cōtraha. Vnde roma eſt patrimonium eccleſie. lxi. diſt. ego Ludouicus. xcvi. diſtinctione. Conſtātinus. et no. xxiii. q. viii. igit̄. et adde no. per Arch. in prohemio ſexti in uerbo pretulit et ī. c. fundam̄ta. ī uerbo mater de electi. ubi etiam quare dicatur noſtra mater. Et an dicatur noſtra domina. et uide eūdem Arch. de eccleſia romana. in

c.fi. de ꝑscrip. ī uerbo cētenaria cum ſiñ. Item papa eſt ſponſus generalis eccleſie ut no. arch. in. c. pia. in prin. de excep. li. vi. Item uoluntas eius habet pro ratiõe Arch. ī. c. ſtatutũ. ī v° auctoītate d̄ ſcri. lib. vi. Nõ tamẽ ei tanq̄ puro hominꝰ obediendũ eſt ſicut uero deo. Arch. in. c. ſi a ſede. ī fi. d̄ preben. Eſt enī homo & pōt peccare. ut no. Io. an. qui filii ſint legi. ꝑ venerabilẽ. in prin. & aliqui damnati fuerũt. ut no. Io. an. in. c. maiores. in. ii. colũ de bapti. Et an omnia ſibi liceant. ꝑ Io. an. in. c. magne. in fa colũ. de uoto. Inde dicitur q̄ papa omnia pōt. ſpe. d̄ ꝓcura. ¶. i. circa prin. & tanq̄ dominus omnia ad ſe trahit. ſpe. de diſpen. ¶. nunc de eꝓrũ v. xliii. ad fi. unde poteſt dicere & facer quicquid ſibi placet. Hoſti. in. c. ad bonorem. āte fi. d̄ aucto. et uſu palī. & appellat ſe ſeruũ ſeruorũ dei per excellentiam quia ipſe magis ſeruit deo. Nico. in. c. ii. de cſico. ueneratoꝛ. et Fran. in. c. uno de ſyndico in notabilibus. tamẽ in peccato de quo conſtat non eſt obediendũ. ut no. Io. an. in dicto. c. ad honorem. Nota tam q̄ omnes ꝑlati habent poteſtatẽ a papa ipſe autem a deo. ut no. Io. an. in. c. cum ex eo. ad fi. d̄ pẽn. & rem. ad que adde infra ſo notabili ſuper textualibus ꝑſertim ad illud quod Petrus funt maior paulo in adminiſtratione zc̄. Et ad predicta adde Guy. de monte laud. in ſacramẽtali in fa carta. in. ¶. colloquitur dominus ad Petrũ zc̄. Et in Rubri. de bapti°. in. iii. colũ. ubi etiã de papa & ipſius poteſtate in. iiii. colũ. Secundo nota ibidem de Anſhelmo eꝓ lemoſine eccleſie. de quo eꝓatu forte loquitur. c. uenens. de eo q̄ dux. in ma. & de aliquibus eꝓis Neapolitanis habeẽt in decretꝰ. Et primo de eꝓo Fortunato Neapolitano. habeẽt. lxxi. di. fraternitatẽ. & in ſuꝑſcriptione. lxxiiii. di. quorũdam. xviii. q. iii. monaſterius in ſuperſcriptiõe. & quod no. Fra. in. c. iii. circa prin. de poſtu. ꝑla. & ī dicto. c. fraternitatem. habes q̄ eccleſia Neapolitana habet cardinales. & de facto ſeruatur q̄ ſunt ſeptem ꝑſbri canonici cardinales. facit quod legitur et no. in. c. ii. de offic. Archiꝑſbri. & uidetur q̄ ſint ī dignitate per no. per Nī. panor. in. c. cũ acceſſiſſent tertia colũ. d̄ cõſtitꝰ. dato tamẽ ut traditꝰ q̄ auctoritate ſedis apoſtolice eccl̃ia nea politana fuerit taliter ordinata fz cõpo. ibi. Item de cumana eccleſia. xvi. q. i. & tꝑis. ibi tñ arch. exponit. i. parua ciuitas Item de tracinenſi. habes. xxi. q. i. relatio. Item de ciuitate ſeu caſtro ſillanoruz ideſt ſquillaci ut dicit̃. habes. xxv. q. ii. c. ita nos. et ẽ in regno iſto Apulie et ad tempus caruerunt eꝓo in pena; ꝑm arch. ibidem. Item de calepodio eꝓo Neapolitano et Ianuario eꝓo beneuẽtano. habeẽ xvi. di. vi. v. quarta uero ſardicenſis & d̄ gratiano eꝓo Neapolitano. xxxv. q. ii. extraordinaria. in ſuperſcriptione. & de Paſcaſio eꝓo neapolitano. hẽs. xlv. di. c. iii. in ſuperſcriptione. et de clericis Neapolitanis habes. xxxv. q. v. ad ſedem. in ſuperſcriptione. Item ab antiquo habuit ciuitas iſta milites. xxii. q. i. ſũma. et in c. fi. de ſeruis non ordi. ubi etiam quod ad pris habet archiepm et pat; in. c. i. de ſta. mo. h; etiã multos nobiles. xxxviii. di. c. vno in ſuperſcriptiõe: et habuit ſtudium legum no. Cy. in. l. fi. C. de feriis. & d̄ etimologia huius nomis Neapolis & nominꝰ Stephani habes in alphabeto bibie. & de ciuibus Neapolitanis habeẽ etiam. viii. q. i. nec nouũ. Item Neapolis a principio habuit eꝑm. xlv. di. q̄ ſincera & in ſubſcriptione & de petro ſiphce electo ī eꝑm Neapolitanum Vide. xxxviii di. &. xlvii. di. d̄ petro. ad hoc q̄ no. do. dũ. in. c. ſi forte. ii. colu. d̄ electi. ī vi. Similiter de epiſcopo amalfitano q̄pe neapolim habetur. vii. q. i. peruenit. facit d̄ offi. iud. c. ex lris. de ſancto paulino nolanenſi. xi. q. i. expedit. facit. C. de offici. prefe. afri. l. i. Et de barenſi archiepo d̄ eta. & qua. cum boñ. Et ſimiliter de eꝓo beneuentano. xvi. q. i. & tꝑis. in ſuꝑſcriptione & de epiſcopo theatino in. c. tenor de ſen. & re iud. Et d̄ epiſcopo acropoli. habetur. xi. q. i. qm̃. & d̄ Sipõtino. xxvii. q. i. ſi cuſtos. in ſuꝑſcriptione Et adde q̄ epiſcopꝰ grece latine iterꝑtat ſuꝑinten dens. viii. q. i. qui epiſcopatum. hodie tñ uidetur multum dulce eſſe epiſcopum. xl. di. ante omnia. preſtim quia ipſis genua flectimus & ipſos adoramus ut dicit Io. an. in. c. hys que. de maio. & obe. Et quia

epus dicitur prīceps eccleſie. lxi. diſtict. epm. & preeſt etiā p rīcipi in ſua dioceſi de ma. & ob. omnis. & debet poni in dex tra p principem d mato. & ob. ſolite. per doc. Item debēt deputari in ciuitatibus honorabiliorib9 non aūt in paruis uel ca ſtris. lxxx. diſti. epi. & ſeqñ. & in. c. i. de priui. aīs unleſceret nomen epi ut ibidez & xvi. q. i. precipimus. Item non eſt ſub limor uel inferior ꝑpter diuicias uī pau pertatez. xciii. di. legim9. poſt medium. Itez ꝑprie non eſt domi9 clericoꝝ. xcv. eſto. ſed quaſi domino. xii. q. ii. hec huius. facit. xciii. di. c. fi. cum ſi. &. ſ. ꝓxīo no. & per Io. an. in. c. grauem. d exceſſi. pla. & d ſimo. c. ne dei. p doc. Itez dicīt pater animaꝝ dicto. c. eſto. in principio & ideo debet fulgere uerbo exemplo & conuer ſatione. lxiii. di. ualentiniano. &. c. ſancto rum. xi. q. iii. precipue. cum ſi. et gloria epi eſt largiri pauperibus. xii. q. ii. glia. per arch. in. c. i. in fi. d ꝑben. li. vi. Item debet uicia extirpare arch. in. c. i. in prī. t ſepul. eo. li. et de altitudine epi p arch. in. c. fi. de re iudi. Vnde epatus dicīt ho nor. xiii. q. ii. qſta. et ſunt columne eccīe iii. q. viii. c. i. et. viii, q. i. moyſes. tenetur tamen cuilibet d omnibus reddere rōnez no. in. c. ſi quādo. d rſcriptis. teneī etiam ex debito onera et ſcandala ſubditoꝝ re mouere arch. in. c. i. d offi. lega. Itez mul tis modis appellatur Io. an. in. c. ḡuis. de reg. iuſ. Item epus ergo diſcret9 quia ſic eſſe debz Io. an. in. c. porro. d diuor. Itē in eo fulget humilitas. c. di. cōtra morez. in fi. et debz ſcire canones Io. an. in. c. iii. d ſepul. Itez epus ideſt pſul d rgula. liez. et ibi Io. an. circa prī. et in. c. qm. d offi. ordi. Vnde habet docere non ſequi popu lum. lxiii. di. noſce. non tamē eſſe debet ut dñs in clero. xvi. q. i. predicator. et debz intereſſe in eccleſia ſua arch. c. fi. d priui. cum ſi. Tertio nota rubricā qa ſumat textum et ideo autetice ſunt no. de pen. di. i. ſi qs puſſatus. ¶. hec autē. et ſunt alle gabiles in ſpe. de diſpu. et alī. ¶. fi. in fine nā ius cōſtituit Ho. in ſu. uteccle. bñfi. ſine di. gfe. in prin. facit qđ no. in ꝓhēio ſexti. libri in v9 titulis. Item qſiq9 eſt ge neraliꝰ textu et econuerſo not. in auct. d inceſtis nup. ¶. i. in glo. hoc generale et ibi per doc. d rubricis et p modernos in rubrica d cōſtitu. Itē trib9 modis ad ipas poteſt opponi Io. an. in rubrica de cleri. coniuga. et ſufficit allegare rubricas ſm quoſdam ſed melius eſt legum capita alle gare l. i. C. d iterdic. et ibi no. licet arch. xxxii. di. ¶. porro. ad fi. ſuper glo. in v9 cōfiteri. alleget rub2. decreti et ad pre dicta adde ſpe. ubi. ē. et ymo. in cle. i. de electi. iii. colum. ſeu. v. verum ex rubro nulla datur actio ſ ex nigro tāq principa liori ut p ymo. et domi. i rubri. d ſu. tri. l. vi. Ad p̄dicta facit Io. an. in. c. fi. pīt. colū. i fi. d frigi. et maleficiatu. addē fra. in rpet9. c. ꝓpendimus. d ſen. excō. x. car ta in. v. q̄ro an excōio ſit ſnia zc̄.

Sequitur canon

ITEM IOHANNES PAPA ANS HELMO LEMOSINE ECCLE\ SIE EPISCOPO.

D lumina beati petri ap poſtolorum principis hic preſens homo nomine Ste phanus oratōis cauſa ueni ens noſtro p̄ſulatui ſugge rendo innotuit q̄ filium ſuum in extremo uite poſitū nec dum baptiſmatis unda lo tum abſentia ſcilicet ſacerdotū nimia ne ceſſitate cogente baptizauit eumq; ipe. ꝑ prius manibus retinendo ſuſcepit atq; ꝑ huius rei negotio notitie tue patefacto fi uerētia tua quaſi rectitudis ẓelo flagrās p̄fatum hominez a ſua coniuge iudicauit eſſe ſeparandum quod fieri nllaten9 debet dicente ſcriptura a domino iunctam eſſe uiro uxorez et quos deus cōiunxit homo non ſeparet unde et dominus in euāgelio non dimittere uxorez ſuā poſſe niſi cauſa

fornicationis apertissime iubet et nos tā te auctoritat' p̄cipua iussiōe freti dicius dimittendum esse et inculpabile iudicandum qđ necessitas intulit. nam hoc bapti zandi opus laicis fidelibus iuxta canōicā auctoritatem si necesse fuerit facer' liber' cōcedit' vnde si supradictus genitor filiū suum corpore morientem aspicies ne animam ꝑpetua morte pereuntē dimitteret sacri vnda baptismatis lauit ut eum đ potestate auctoris mortis & tenebrarum eriperet et in regnum xp̄i iam r̄gnaturū sine dubitatione transmitteret bñ fecisse laudatur & idcirco sue uxori sibi nā olim legitime sociate impune quam diu uxerit iudicāus manere cōiunctā. nec ob h° contra prefatas auctoritates diuinas ali quatenus seperari debere.

Ad limina. Laudatur stephani baptismus filio in necessitate collat' hoc dicit. Nota primo q̄ limina apostolo3 ibi esse intelliguntur ubi est papa ut patet dum dicit Ad limina. & subdit nostro presulatui facit. xciii. di. iuxta. & đ iurat. ego episcopus. & ibi per doc. & in spe. de legat. §. nunc ostendendū. in fi. alī. xciii. di. legimus. ante fi. & per eundem. eo. ti. §. fi. vī. Item quam cito & Hosti. in sum. de usu pallii. §. ii. & per archi. in c. ubi periculum. in v° curia. de elect. li. vi. & per Io. an. in. c. dura. de crimine fal. & ibi Roma seu Romana ecclesia, ubi papa spe. de lega. §. fi. vī. Item quaz cito. & ubi est curia ibi unde esse papa ꝛm ymo. post gen. in cle. ii. đ elect. sup glo. vacar. & adde Io. an. in. c. quod de huis. de sen. excōis. & nota qđ alibi dicto ad posse ꝑ iuxta ut no. de cōse. di. v. nunquā. & inde arch. xii. q. ii. nobis. post prin. & in. c. si gratiose. de rescrip. li. vi. Secundo nota q̄ Petrus apostol9 dicitur princeps apostolorum cccor. xi. di. quis nesciat. xcii. di. in prin. c. di. nouit. vi. q. i. mutatiōes. & per que uerba fuit creatus princeps apostolorū inde no. xxi. di. in nouo. & l. di. considerandum. super v° prepositi & arch. xxiii. q. i. memor. & nota. in. c. trā slato. đ cōstitut'. & in ꝓhemio sexti libri in v° pretulit. & per modernos in. c. significasti. de elect. intelligē tamē q̄ potestas ligandi & soluēdi ei soli data nō fuit sed toti ecclesie & Petro tanquam capiti quia significat vnitatem ecclesie. xxiii. q. i. §. si autem. & in. c. loqē. facit dictus in. c. in nouo. vnde omnes apostoli habuerūt & receperunt parem potestatez cum Petro Apostolis autem successerunt episcopi. et ideo parez ptātē habent cum papa licet papa q Petro successit obtineat prīcipatum ut per Hosti. in su. de temp. or. §. fi. ii. colum. Tamē Petrus fuit maior apostol9 in dignitate seu officō sed ī apostolatu seu ordine ep̄ali par fuit & equalis dicto. c. in nouo. ii. q. vii. puto. & qđ no. in. c. fundamēta. in v° summo đ elec. & quilibet apostolorum cōfirmatōem & auctoritatem accepit a Petro predicādi ut notat arch. in. c. fundamenta. in v° ab ipso de elec. li. vi. ad quod. ē. in suprscriptione primo notabili. et quod notat Io. an. in. c. iii. de cōsuē. et in. c. ii. de elect. et sic Petrus est fūdamētū eccl'ie. xxiii. q. i. non turbatur. et caput totius eccl'ie xiii. q. i. rogamus. et uid. xxii. di. c. sacrosancta. et fuit maior Paulo admīstratōe zē. et Io. an. in. c. ii. de bigamss. et in ad di. spen. §. nunc breuiter. ad qđ ē. in suprscriptōe primo no. et an Petrus peccauerit incidendo auriculam no. per glo. et arch. xxiii. q. iii. ꝑ membris: et ꝛe ter negauit et ter cōfessus est per archi. vi. q. i. immitare. Item ex quo xp̄m negauit quō electō fuit ꝑ modernos in. c. dudum. ii. de elec. et per dñm Fra. de zam in. c. maiores. ii. colum. de bap. in prima et secūda oppo. ubi etiam quō papa pōt esse hēticus si xp̄us orauit pro eo. et nota q̄ Petrus q̄nq̄ uocat se pbr̄m not. xxiii. di. legimus. in v° pbr̄. Item post passionem dñi unxit trigintaocto annis ut per arch. xxii. di. c. iii. in prin. sed in legenda sancti Petri in. vii. colum. legitur q̄ unxit uigintisex annis et de nauicula Petri

fluctuãte habetur. xxiii. q. i. nõ turbaẽ. &. s̃. in supraſcriptiõe in primo notabili. & quare deus permiſit q̃ ipſum negaret l. di. conſiderandum. ſcilicet ut in ſe diſcerneret qualiter eſſet alijs miſerendũ. Ite3 mortuꝰ fuit cum Paulo ſub nerone. xxi. di. quãuis. & per arch. in. c. fundamẽta. in vº una die. d̃ elec. Item fuit prĩo eꝑus anthiochie. vii. q. i. mutatõnes. &. s̃. in ſu praſcriptõne primo notabili. Itẽ d̃ paulo apoſtolo ſciendum q̃ primo vocabaẽ Sau lus. xxiii. q. iii. nimium. & vide arch. ea. di. diſplicet. & an fuiſſet romanus & cui⁹ filius per arch. xvii. di. ſi in adiutorium. ubi etiam dicit q̃ Paulus fuit nobilis q̃ quo glo. in. c. veñ. de preben. Item dicit̃ abortiuus ſicut partus abortiuus cum labore & anguſtia extrahitur de uẽtre ad lucem ſic Paulus uenit ad fidẽ. xxiii. q. iii. diſplicet. & no. in. c. cum marthe. de ceſ. mi. & per laud. in ſacramentali in rubrica. de ſacramento euchariſtie ī. iii. colum. ubi etiam dicit q̃ euangeliſte ſic uaria uerunt ne udeantur ſubornati unũ & eundem ſermonem dicentes de teſtimoniũ ſignificauerũt. & an apoſtoli omnes fuerũt epiſcopi uel ſacerdotes no. lxvi. di. porro. et an ſceperit ordines ſolemniter p̃ arch. lxxv. di. q̃ die et xxi. di. in nouo. et per que uerba fuerunt ordinati no. d̃ conſe. di. ii. in xp̃o. primo in fine et uid̃. xvi. q. i. placet. §. ecce. Item ipſorum locum tenent epi no. xii. q. i. futuraꝫ. §. uidẽtes. &. xvii. q. i. ex auctoritate. &. s̃. dixi & uide quod no. de cõſe. di. v. manus. Item credendũ ẽ q̃ apoſtoli fuerũt baptizati de conſe. di. iii. quando. & ſequenti & nota q̃ dicitur Petrus a petra ideſt xp̃o et conſtitutus fuit caput apoſtolorum not. arch. in. c. fũdamẽta. in vº petro d̃ elec. li. vi. Tertio nota de pronomine hic q̃ ẽ demonſtratiuum ad oculum & itellectũ uide bar. in. l. i. oppo. prima. ff. de noui ope. nu. & per glo. & bar. in. l. meuius. §. duorum. ff. de lega. ſcdo. & in. l. nemo ff. de hr̃. inſti. & bal. in. i. cõſti. C. in prĩ. & ideo bene ſubiungit hic preſens facit q̃d no. in. l. i. ff. de off. preſid. in glo. pri. & ſecunda Quarto nota q̃ hic Stephan⁹ appellatur homo quaſi habens rationem diſcretionẽ & intellectũ. xxvii. q. i. ſi hõ. et q̃d ibi notatur preſertim quia non ſtabat obſtinatus in ſenſu ſui capitis. xvi. q. i. eccla habet. alias merito beſtia appellaretur et no. in. c. ut quis duas. in prin. de elec. li. vi. facit. ī. §. v. q. xlvi. in. ii. prĩcipali ibi. xi. zẽ. et q̃d notat Io. an. in. c. i. de ſu. trini. in. iii. colũ. ymo hic tanquam ſapiens paratus erat corrigeꝛ et corrigi ſi male feciſſet. xxii. q. iii. magne. nec etiam fuit indõite cerucis ſeu efrenate ſuꝑbie. xviii. q. ii. §. ecce in cõcilio. et ideo ac ceſſit ad papam prehendo in hoc bonum exemplum tanquam homo de peni. di. i. iudicet ſe ipſum homo. licet natus fuiſſet ex lutea materia. xvi. q. ii. uſus. et q̃d no tat arch. lxvi. di. naſci. et licet etiam aniꝫ alis homo non percipiat que ſunt ſpũs dei de conſe. di. iii. ſicut. circa fi. et quot modis appelletur homo uide per arch. xiii. q. ii. in eccleſiaſtico. unde factus fuit hõ ad ymaginem dei d̃ quo per arch. xxxiii. q. ult. hec ymago. et fra. in prohemio de cretalium Rex pacificus in prin. facit ec deſi. c. xvii. Item ſolum corpꝰ non eſt hõ arch. in. c. ſi gratioſe. de reſcrip. in uerbo expirat. li. vi. et in. c. ſi delegatus. in vbo cenſeatur de off. delega. eo. li. Item ſi hõ ergo legitĩus et ex matriº. alias nõ dicetur homo ut per Hoſti. in ſu. de matri. §. ubi fuit inſtitutum. Itẽ per id q̃d dicit̃ hic orationis cauſa patet q̃ hic homo. cõfidebat d̃ hoc mundo ad melius fore trãſitum. xiii. q. ii. habent. patet etiã q̃ erat fideꝫ ut ſubicit. ī. ibi nam hoc ad hº enim factus eſt homo ut deum timeat et mãdata eius obſuet Io. an. in. c. ii. d̃ cle. uena. et uide aliꝫ d̃ hõne p̃ Io. an. in. c. i. de ſu. trini. poſt prin. et nota q̃d hr̃. factum hic per papam laubatur nam licitum eſt laudare hõnes in ſuis bonis operibus ut in ſpe. de aduo. §. hic docendum. ꝑ. cõmẽdet autem. et quod notant doc. ī. l. i. ff. ſi cerpetatur. ubi laudatur bene preponẽs facere. ff. de condi. inſtitu. l. quidaꝫ. Itẽ ſi dicitur bonus homo eſt intelligit̃ de ſancto et honeſto: ſi uero dicaẽ homo bonus eſt intelligitur de uirili et probo homine in ſumma d̃ mag. §. prĩo in fi. Et nota q̃ habuit nomen uere non uacuum de peni. di. iii. ſi ex bono in malum in fi. xl. di. c. fi. et. lxxxvi. di. ffre3. et. C. de fur. l. falſ9.

& in.l.cum filio.de lega. primo extollef
aũt hoc nomen non eſt meum ut not. in ſi
mul in phemio clem. in prin. ne tamẽ ho
nor diuinus taceaẽ ar. xxiii. q. iii. inter.
et.c. ſequenti ſatis eſt q̃ homo talis nomi
nis fuit prothomartir cordi & ſanguine d̃
quo in ipſius legenda in fi. facit qd not.
in auct. d tabelli. in v°. pthocollũ et facit
de quodã alio ſtephano. C. de ueteri iur
enuct. l. ii. in. iii. carta et. ii. q. i. in primis
v. quia igitur per totum et facit de pre
ſcrip. uentens. et de deſponſatione impu.
c. duo. & quod notat Io. an. in. c. ii. de te
ſta. & de eccleſia ſancti Stephani in. c. du
dum. de decimis. Quinto nota q̃ iſte hõ
acceſſit romam cauſa orandi & ſic appli
catione hominis in dubio intelligit d̃ laico
ut hic et in. c. fi. de tempo. ordi. li. vi. ſi
ergo materia ubi fit prolatio eſt tantum
adaptabilis laico & non clerico non com
prehenditur clericus quod nota propter
barna zc̃. ſecundum dominum do. ibidez
& ad textum dic quid ſit oratõ & que re
quirantur in oratione & de ipſius plena
materia unde Hoſti. in ſum. de peni. & re
miſſi. ¶. quis ſit effectus. in. ii. colum. & p
arch. xcv. di. ¶. ſed iſtud. & in cle. d reſ. &
veñ. ſanct. in glo. magna. et per arch. in
c. decet. de immuni. eccleſiaz li. vi. in v°
oratõibus et nota q̃ Iob Daniel et Noe
precipue in oratõe exaudiri fuerũt. xiii.
q. ii. i preſenti. et uide in. c. anime. ea. q.
et in legenda ſancti Paſtoris et Ieremie
c. xv. et Ezechielis. c. xv. Item orat ſacer
dos in eccleſia et populus uincit hoſtes
xxxvi. di. c. fi. unde imperiũ plus oratio
nibus defenditur zc̃. notat arch. xvi. q.
iii. placuit. Item orari põt p rege. xvi.
q. i. in canonibus. in fi. xl. di. ſi papa. in
fi. et melius de conſe. di. ii. panis eſt. ora
mus pro inta regis et filioz prio eſdre.
c. vi. et. iii. eſdre. c. v. in fi. et baruth. i.
Item oratio fieri debet uerſus orientez
per octo rationes ut p arch. xi. di. eccleſi
aſticarũ. in fi. et qd notat Ho. in ſum. d 9
ſue. ¶. et de uirtut. circa prin. ubi uidas
Item an fieri debeat in ſecreto nota. xli.
di. p ſimoniam. et an debeat offerri p ma
lum ſacerdotem nota. xlix. di. in prĩ. Itẽ
orandum eſt media nocte p plures rões
ut per arch. vi. q. i. imitare. et an ualeat
tñ gñalis quantum ſpecialis no. d̃ ſepul.
c. fraternitatis. et not. xiii. q. ii. temp. 9.
ubi per arch. et. T. ¶. vi. q. lxii. ad fi. Itẽ
oratio fieri poteſt ſub ſilentio cum motu
labiorũ p° regũ. c. i. et iudith. xiii. facit
qd not. in. c. i. ¶. poſt hec. de appella. li.
vi. i v° petierit. p An. et arch. facit i ſu.
cõfeſ. li. i. ti. viii. q. i. altando p̃l. reddam
tibi uota mea q̃ diſtinxerũt labia mea Itẽ
debz fieri humiliter alis ueniaz nõ mereẽ
arch. xvii. q. iii. ff. Item de illa dimitte
debita nra zc̃. de conſe. di. ii. panez. Itez
ſacerdos tenet orare alias tranſgreditur
et peccat arch. x. q. i. quia. Item domin9
interdum non exaudit clamantem et orã
tem ut eum probet et magis prouocz eũ
ad rogandũ et quaſi igne excoctũ iuſtorẽ
et puriorẽ faciat exemplo periti medici
zc̃. Ieronm9 in prologo ſupra abacuch.
Itẽ pro uiuis et d̃functis poſſumus oraꝛ
nota. xiii. q. ii. in preſenti. et ſequẽ. et. c.
tempus. et yſaie. viii. et baruth. iii. ſed p
exiſtentibus in paradiſo non eſt orandum
ut notat Io. an. in. c. ii. de pbro. nõ bap.
alĩ. de cele. miſſa. cum marthe. Item orã9
p pace yſaie. xxvi. c. ii. ezechielis. xliii.
in fi. et pro nobis ipſis baruth. i. Itẽ ora
tio debet eſſe inſtans et importũa arch. i
c. ubi periculum. ad finem de elec. li. vi.
et debet eſſe humilis ut ibidem in glo. ſe
quenti et requiritur etiam in p̃ceptuaꝛ
xxiii. q. iii. obtineri. Item pater noſter
dicitur oro dominica qa ſic docuit dns nos
orare ut patet Mathei. vi. Io. an. in. c.
a nobis. ii. p̃t. colum. de ſen. excõi. Item
de illa oratione oſanna zc̃. uid per arch.
de conſecratione di. iii. multi. et Io. an.
in rubri. de ſũ. trim. ii. colũ. et eo. ti. c. i.
¶. i. p fra. et de illa ſanctus ſanct9 ſanctus
per Ho. in ſum. d̃ peni. et remi. ¶. quib9.
mortuis. v. xxx. per dominum fratrez d̃
zam. in rub. de celebra. miſſa. et yſaie. c.
vi. et. T. ¶. vi. q. lvii. Item. de illa domin9
uobiſcum no. de conſe. di. i. hoc quoq;. et
per dominum fran. in. cle. i. de cele. miſſ.
et per Ho. in ſum. de tranſlatione prela.
¶. cui9 auctoritate. circa fi. et Ni. panor.
in. c. ii. de cle. excõ. et patet in li. ruth. c.
ii. et de illa oratione alia alia habetur
lvi. di. ieiunium. ¶. hũc. et de conſe. di. i. ſi
duo. in fi. et patet thobie. xiii. ubi etiam

ponitur pulchra oratio. et de illa amen hoc est uerum est not. per arch. in prolo go decretoꝝ ī fi. & d̄ cōse. di. ii. re uera. in fi. et uide thob. ix. in fi. et. xiii. ī fi. et de latria & dulia. not. de conse. di. iii. per latum. &. c. sequen. & ibi arch. & in cle. d̄ reſ. & ven̄. sanct. in v° se ipsum. &p Fra. ī dicta cle. ī. ō. ōg. ī fi. &. ī. xiii. no. Itē d̄ illa chirieleyſō xp̄eleyſō chirieleyſō. xi. q. iii. cum aliquis. & de illa pater nr̄ de pen. di. iii. & de quotidianis de cōsec. di. vi. id semper. & quod supra dixi & de illa aue. xi. q. iii. excōicatos. & an semp sit orandū nota. xxxiii. q. iii. xp̄iano. Itē orare non debemus uelato seu cooperto capite de conse. dist. prima nullus. &. c. a postolica, & ad corinthe. xi. c. unde etiaꝫ seruus non debet pileatus incedere ante cadauer domini ut per H ost. in sum. d̄ ser uis non ordi. §. fi. & in ea nil cogitare de bemus de conse. di. i. quādo. de conse. di. vi. non mediocriter. &. in ea an debeam⁹ genua flectere de conse. dist. iii. qm̄. & in c. decet. d̄ immu. eccleſie li. vi. & in. c. ii. de feriis. & de multiplici oratione cū sub leuatur corpus xp̄i in. c. sane. de cele. mi. & per beatum thomā qui ponit unā theo logicam orationem adoro te deuote ꝛc̄.

Sexto nota ibi nostro q̄ papa scribit se ī plūmero & hoc ut plūmum quādoq; tñ in singlari. xxxi. di. c. i. &. lxiii. di. salomō tañ. iii. q. vi. hec quippe. de conse. di. iii. peruenit. & in. c. i. de proba. et in. c. ii. d̄ prescript. et similiter Imperator ut. l. de precatio. ff. ad. l. ro. de ia. et in. l. i. ī prī. ff. de petī. hr̄di. et in. l. ii. C. de postu. et ī l. ii. C. ne filius ī. res publica. et ī. l. i. C. ex q. cā. ma. et in. l. i. C. d̄ offi. prefecti. preto. afri. sic et iur̄ cōsul⁹. l. i. §. si cista. et §. sequen. ff. d̄ posi. ad premissa. xviii. q. ii. pridem. in fi. cum simi. Septimo no ta de dictione scilicet quia non solum de clarat sed etiam restringit ut patz hic & alibi per iuristas facit quod not. in. l. cū ita. §. fi. de lega. fº fac it. ii. q. i. notaꝫ. cū si. Octauo nota q̄ necessitas excusat pa trem baptizantem. dum tamen sit urgen tissima ut no. hic in glo. iii. et patet in tex tu et sic inuit q̄ in ueritate cōtracta sit cō pr̄nitas inter eos alias istud. c. esset absq; dubio facit qđ notat. xxx. q. i. in su. et p doc. et. c. si uir. de cogna. spū. et ibi p Io. an. ad fi. ubi dicit q̄ baptizanti scienter filium in mortis articulo constitutum cuꝫ non occurreret alius qui baptzaret istud non est imputadum ut hic. facit. ī. §. iii. q. cxli. unde potest adherer̄ uxori ut hic et notat fra. in. c. ii. de cog. spū. et facit ī. xviii. notabili. aliqui tamen dicūt q̄ hº casu nulla compatermitas contrahatur p istud. c. sed primo probatur ex sūmario doctorum in dicto. c. ii. et sentit an. in. c. contracto. v°. notabili eo. ti. de congna. spirituali unde nullum oritur impedimen tum inter eos quia instāte necessit⁹. factū fuit secundum Ni. in dicto. c. i. Nono no ta q̄ papa quandoq; loquitur cum reue rentia concor. ii. q. i. notum. lxxxiii. dist. c. ii. ibi pro reuerētia ordinis facit de re scrip. cum. dilecta. et de confir. uti. cū di lecta. et de excep. cum dilecte. d̄ conuer. coniug. carissimus. d̄ regula. ex parte. de conuersi. coniuga. sane. et. c. dif. in ea. et q̄ notat arch. in probemio sexti in uerbo dilectus. nihil enim rta fulget in prelato quam humilitas. c. dis. contra morem. ad fi. presertim in casu nostro ubi iste epus zelo dei ducebaē simile. xlv. di. sed illub. de quo zelo in bona et mala sign ficatiōe not. xxiii. q. iii. qui peccat. in v° zelus et in. c. ii. de off. custo. et uide arch. in. c. ii. de re iudi. in v° zelabanē li. vi. et in. c. nō solum. in prin. de regula. eo. li. per eundē et loquitur forte hic reuerēter propter antiquitatem per not. per arch. in. c. i. in verbo antiquitas. de appellatione li. vi. et quid sit reuerētia per arch. in. c. decz. in uerbo reuerentie. de immuni. eccle. et in. c. ii. de off. delega. Decimo nota q̄ sa cra scriptura sequenda est quia mētiri nō potest. xxiii. q. v. quid ergo. et ideo bñ dicit littera hic nullatenus q̄ est uerbum unuersale negatiuū ut ī. c. nemo. d̄ elec. li. vi. per arch. et Io. an. facit. c. cōmissa. §. porro. eo. ti. et li. undē habz in se decre tum irritans ut notat An. de bu. in cle. i. et de iur̄ patro. et expone nullatenus ut per arch. ī. c. statutum. §. cū. uero. in vbo nullatenus. de restrip. li. vi. et in. c. ii. ut lite pen̄. et in. c. romana. de app. et in. c. ii. d̄ decimis. circa prin. et in. c. non solū. de regula. et in. c. uno. de exceſſ. prela. li.

vi. per eũdem. Vndecĩo nota illã quos deus coniunxit homo non seperat gcor. xvi. di. ã inde. &. xxxiii. q. ii. quos de⁹. quod procedit nisi iudex propter dictũ utrum interfici faceret dicto'. c. quos deus. & quod ibi per archi. uſ. i. uiolẽter sine lege absq; ratione ut per Ho. in sum. de reſcrip. §. quas ures. poſt medium & xxxiii. q. ii. quos deus. & sic per mortez naturalem alterius coniugum ſoluit matrimoniũ ut per Pe. de paluã. in. iii. di. xxvii. q. ii. articulo primo. & per Io. an. in. c. de uxore. ad fi de ſepul. non autẽ in matrimonio de presenti poſſunt ſpõſi mutuo conſensu ſe abſoluere ar. a contrario in. c. ii. de ſpon. & ibi per an. de bu. &. ī. §. iii. q. lxxvii. in fi. põt tñ epiſcopus ex cauſa diſpensare qã ſeperatim contineãt ſpe. de diſpenſati. §. nunc de epiſcoporuz ṽ. lxix. & q; ſponſi de futuro ſe ab ſoluãt ibidem. ṽ. cxl. Item procedit in matrimonio confirmato per carnis copulam alias uero in tribus caſib⁹ ſeperareẽ etiã quo ad unculũ primo propter impoſſibilitatem coeundi. xxxiii. q. i. per totum. & de frig. & male. per totum. et. ī. iii. §. q. ccxviii. et ſequentib⁹. Secũdo per ingreſſũ religionis ã coniuer. cõiug. ex parte tua. ubi uidetur q; Inno. tertius cõditor illi⁹ canonis uidebatur eſſe in alia opinõe. ſ. q; per ingreſſum religionis non ſoluatur matrimonium dicit tamen q; nõ uult a uestigiis predeceſſorum ſuorum recedeꝛ q consultu contrarium reſponderunt ut in dicto. c. ex parte. facit qã notat Io. ã. in c. ad id quod. ad fi. ã ſpon. et in. c. diſcretionem. circa medium ã eo qui cogno. et quod dicit Ho. in ſum. de matri°. §. et q̃r contrahatur ante fi. et per Cy. in. l. i. C. de ſpon. iii. opp. et quod not. in. c. penũ. de ſpon. et uide in. c. ii. et. c. expublico. q; doc. de conuerſi. coniug. et per an. ã bu. in rubri. de ſpon. in. iii. columna. et ultra colum. an autem exiſtenti in propoſito intrandi religionem ſit conſulendum ut prius contrahat ut iurauit et poſtea ante copulam intret per an. de bu. in. c. cõmiſſũ. de ſpon. facit. ī. §. xl. q. xxv. et adde. ī. §. xl. q. cii. intellige niſi eſſet cognita eti am ſi per uim ut per archi. xxxiii. q. iii. c. penitentiam. ad fi. uide tamẽ Ni. in. c. ii. in fi. de conuerſ. coniug. et plenius de his quando matrimonium ſoluatur per mortem ſpũalem ſiue per ingreſſum religionis per Pe. de palu. in. iii. di. xxvii'. q. iii. articulo. ii. et adde q; licet hĩmite non ſolemnizent uotum ſecundum regũlã approbatam tamen per uotum hĩmi. ſoluitur unculum mat. ante copulam quia hoc eſt ex natura actus mundo mortificãtis et diuina iſtitutione a qua eſt uita beremitica ut in Io. baptiſta ſecundum Pe. de palu. in. iii. di. xxvii. q. iii. circa fi. et clarius per eundem in. iii. di. xxxviii. q. iii. ante fi. pro hoc quia beremite tenentur ex toto ad caſtitatem nota. de elect. cum mat. ſed Io. de ymo. poſt dominum an. in cle. ii. circa primi. de preben. huic opinioni ſatis obſtat q; ipſe pe. dixerat in iii. di. xxvii. q. iii. arti. iiii. in prin. vꝫ q; extra caſum mortis naturalis uel ſpũalis non ſunt alii modi ſoluendi matrimonium et uide archi. in. c. uno. in fi. de exceſſi. p̃la. li. vi. et glo. et doc. in. c. ex parte tua. de conuerſi. coniug. ubi per Io. an. in fi. qua tenent contrarium. ſ. q; nõ ſoluatur matrimõium et opi. Pe. pcederet in beẽ mitis religioſis ſecundum glo. et archi. xxvii. q. ii. §. ecce. et glo. in dicto. c. de ex ceſſ. prela. in fi. et doc. in dicto. c. cũ matrionii. ſi ergo ſpõſus non intrat rligiõz ſed ꝓmittat caſtitatẽ tñ reſpectu tñ certe rſe approbate non ſolutur matrimonium ut per do. in dicto. c. ex publico. Quid autẽ ſi leproſus ingreditur domũ leproſorum an ſoluatur matrimonium p̃ Io. an. in. c. ex pte. p° ã cõuer. q;ug. ī fi. Tertio caſu in quo ſoluitur matrimoniũ per uerba de preſenti contractum ante copulam eſt ſi papa diſpenſaret ſeu ſepa ret dictum matrimonium qã facere põt ut no. de conuer. cõiug. ex publico. in fi. et in ſpe. de diſpen. §. nunc bñ. ad fi. et boſti. in ſu. in dicto. §. quas ures. circa medium et de elect. §. ii. ut plenius. in. colũ. et tenẽt doc. ī dicto. c. ex publico. et Io. andree. in. c. is qui. de ſpon. et ibi anꝺ. et archi. xxvii. q. ii. quapropter. et Pe. de archi. in. c. i. de ſpo. li. vi. et bal. in. l. deo nobis. de epiſcopis et cle. et an. de but. in. c. quemadmodum. in fi. de iurũr. ī. c. fi. de ſpõ. duorum. et in. c. rurſus. ii. coĩ.

qui de.uel uouen. et optime per an. in.c. discretionem. de eo qui cogno. unde circa matrimonium non consumatum potest ecclesia statuere quicquid placet dummodo subsit causa iusta ut per dominum dōcū in dicto.c. ex publico. per Giu. de monte laudu. in sactamentali suo in ru. de sacro eucharistie alias de cele. missa. in. xv. colū. vii. ubi. etiā. dicit q papa potest per uiaz statuti cōditionaliter cōsensum 9 traxentiū facit de spon. duo. c. licet. &. c. fi. sm eū facit qđ idez notat de sacro matri. in. v. colum. versi. hic quero an possit zc. & duabus sequētib9 colūnis. ubi plures rōes assignat quare papa potestatem hz sup mrimonio nō cōsumato & non sup cōsumato pōtum quia facil9 pōt rūpi mrimoniuz non consumatū in quo potest interuenire contrarius act9. s. dissensus de spon. c. ii. secus in consumato in quo talis actus 9trarius interuenire non posset. xxxii. q. v. si paulus. ut ibi latiꝰ ubi etiam dicit q Iohānes euāgelista macharius & alexiꝰ diuina reuelatione sepauerunt se ante copulā. p ut ibi dicit et de beato Iohāne ut de. i. q. xii. in fi. et đ machario et alexio patet. xxvii. q. ii. ¶ ecce q, et per Host. in sū. de quest. 9iug. ¶. i. in prin. sed Pe. de pal. in. iii. di. xxvii. q. i. arti. ii. 9clu. iii. sic dicit tertius effectus zc. papa aūt pōt dispēsare in sponsalib9 iuratis non in mrimonio iaz 9tracto non consumato ut ducat aliā qa non pōt papa facere q nō maneat ligamē sicut nō pōt facer q maneat hostia non consecrata quo durāte cum lege natali. ꝓbibeat plures hr uxores papa dispēsar nō pōt sm Thōaz idē sequē ea. di. xxvii. q. iii. añ fi. et di. xxxi. q. i. arti. iii. 9clu. iiii. ibi. xxx. patz sic et dicti. xxxiii. q. i. ar. i. 9cī. in. ibi. in. ratio. in fi. & ci. xxxviii. q. iii. ad fi. idez riccar. i. in. di. xxvi. ar. ii. q. ii. sed p opīone iuristaz et canonistarū facit duo p̄missi casus & de sponsa. q missum. qđ no. in dicto. c. qua ꝓpter. & de frigidis ut dixi & optime facit text9 in dicto. c. ex publico. in fi. ubi gnaliꝰ loqtur & quia possz similiter ecclesia statuere q sm mrimoniū 9sumatū preualeret prio non 9sumato ut notat archi. i. d. c. q propter & doc. in. c. fi. đ spō. du. p̄terea hec opīo fauet ptā clauū ergo sequēda potꝰ quā 9traria p no. i. ¶. iii. q. cx. in fi. facit quia ille textus capli ex publico est papal et in diuersis opīonibus sequenda est diffinitō pape notat Io. an. in. c. non est. in fi. de decis facit qua papa pedez fixit illi rōni ergo zc. ut p Io. an. in. c. 9stitutus. in. iii. colū. de rligi. domi. facit qa papa potest distiguere ius diuinum ut in. c. licet. de feriis & ibi p Ant. & qđ notat Ho. in ti. đ decis. ¶. a quib9. i. pri. & qđ no. in. d. c. a nobis. eo. ti. qn etiaz 9suetudo pōt limitare & distiguere diuinū sicut & ipsa lex ut p Ni. in. c. i. de 9sue. ii. & iii. & viii. colūnis. p̄terea illa auctoritas quos deus 9iunxit pōt intelligi 9iunxit qñ uera sit p cōsensū & 9iūxit per copulā facit glo. in. l. 9traxisse. ff. de act. & obli. p̄terea absoluit papa a uicu lo mrimonii spūalis ergo a carnali cuz ad paria iudicentur facit qđ notat Ni. in. c. fi. ii. colū. de postu. p̄la. p̄terea papa interpretat dicta euāgelii & apostoli. xxv iii. q. i. iaz nunc. doc. in. c. v. đ iudeis. Itē in non determiatis per ecclesiā possum9 adherere cui opīoni uolūus p nota. per Inno. de cōsti. ne initaris. sm dom. in. c. cum marthe. ¶. quesiusti. in prin. đ cele. miss. & intelligo etiā cōtra uolūtatem alterius cōiugis p predicta & per no. per ymolā in cle. de renu. post prin. & in simili in cle. ii. sup glo. uocat9. de re. ecc. non alienā. & sentit Ni. in. c. ad dissoluē. ad fi. đ despon. impub. & in. c. fi. đ spō. du. nec obstat q ipse dicit in. c. ex publico. pōt colū. allegādo glo. ibi quia non dicit illud & uidet ꝓbari in. c. ex publico. i fi. de conuersi. cōiuz. dum sentit uncta glo. q āte copulā pōt uir cū dispēsatōe pape uxorem de prīi dimittere qđ vbum inclu dit dissensū alterius qñ possit cuere ar. c. si aūt. de coha. cle. & multi. & notatorū p archi. in. c. si beneficia. de p̄ben. li. vi. in v° dimiserit facit. c. ex parte. de spon. & c. quēadmōz. de iurisd. et patet simile in c. uerum. de cōuer. coniug. et in sū. cōfes. li. iii. ti. i. q. xxv. et in spe. de lega. ¶. ii. post pri. facit. c. causam mrimonii. đ off. delega. et quia alias dissoluto pēderet a partib9 et ad principale. ꝓpositum facit quia quidā dns papa eugenius sequtus fuit hanc opīnio. plures litteras cēcedēdo

pro quo facit glo. in. c. 1. d̄ tp̄o. or. cū si. dicit tñ do. fra. de 3am. in. c. ad dissoluendum. in fi. d̄ desp̄o 3. impub. q̄ papa hoc facere nō deb3 nisi ex magna causa et raro facit et in dubio nō est vsisse q̄ hoc uoluerit et hoc mō intelligi debet q̄ ī 9tra riū notare uidē dñs Nic. in. d. c. ex publico. in fi. et in. c. ex pte. eo. ti. et in. c. q̄to. de diuor. et hoc p no. per eūdē 3 in. c. fi. de spō. du. et in. c. ad dissoluēdu. ad fi. de despon. impu. et mel19 p no. p eūdē in. c. ex litteris. de frig. adde fra. in. c. fi. de trāslact. et an extra casum. c. ex publico. papa idem possit p eūdu3 frā. in. c. fi. 1. opp. d̄ desp̄o. ipu. ubi uideas et. l. §. iii. q. v. ad fi. Item fm an. de bu. ubi. s̄. addā aliū casum in quo solue mīmoniū d̄ pñti v3 in. c. gaudem9. et. c. q̄to. de diuor. ubi statuit eccla dissolu mīmoniū infidelitū si alter uertat ad fidē 3 p quo facit q̄d not. arch. xxviii. q. ii. si infidelis. dic tñ q̄ tunc sepat de9 non hō deb3 enim intelligi quos de9 cōiunxit zc. etiā de infidelibus cū indistincte loquat ut per fra. post Ho. in. c. de infidelib9. de cōsan. et aff. in iii. opp. et Io. an. in. c. inter corporalia. ii. colū. de postu. pla. et. in plē. colū. p eū dem et q̄d notat Ho. in sum. de trāsl. pla. §. cui9 aucto. ante fi. ibi. Itez cōsummatum dissoluit zc. Itē ꝓpter adulteriū sepant quo ad thoz tūm non tamē alteri poterūt copulari. xxxiii. q. i. in prī. xxxii. q. vii. p totum. et p̄tī in. §. huius auctoritatib9. et. c. sequēti & p pe. de palu. in. iii. di. x x v. q. ii. ar. i. et qualiter intelligat illud ſligt hō prēz zc. p arch. xxxv. q. x. c. fi. et ad predicta facit. Ī cōia de sacris in prī. ad p̄missa addē. ī §. in. q. xliii. et cxv. et. clxix. ī fi. et. clxxi. alīs vō mīoni nū etiā ob causā fornicatōis nō dissoluit xxxii. q. vii. ca. et. ii. nec ꝓdest uxi mītū cōtrariū ō iuuat. tua nos. ii. et uxor etiā in morte sequit un3. xiii. q. ii. una q̄q. & dicūt socn duūe et būane dom9 C. de cri. expul. b. et. ad uer9. ff. re. z. amo. l. i. cū si. Duodecīo nota d̄ dictōe und̄ q̄d expōe .i. ex hoc ut not. arch. ī. c. cōstitutōz. d. ē gīa. ii. vi. & sic pōt cōtiuatīe ut no. xxii. q. v. d occidēdis. ut dic und̄. .i. ex q̄ cā. xxxii. q. iii. ſcurrat. q̄nq. infert ex supiori b9 ad cōclusiōz. l. debitorē. C. de pigno. & facit d̄ delic. pue. c. ii. & de cōse. di. ii. quid sit ad fi. & q̄d ibi notat arch. alibi pōt ꝓ quia. iii. di. denīq. & q̄d no. xxv di. §. nūc aūt in v° vñ. alibi vo lignificat locū solo coherētē ut dicit bar. i. l. i. ī prī. ff. d. vi et vi ar. & ꝓbat ea. l. §. ii. cum si. & facit ad p̄missa q̄d notat arch. xxxiii. q. ii. si q̄d. in fīñ. Xii. nota de dño deo dū lra dicit dñs cui hez mēturi possim9 tñ ī p̄m falleī nō possum9. i. q. i. spūs. Item sue mie nō possum9 mensuras et tpa diffinīr. xxvi. q. ii. huius q̄. d̄ pe. di. i. mīuplex Itē fideī dñs qui nō patit quē temptari zc. ad corīth. x. c. Itē sine ī p̄i9 gra etiam mādata ipleri nō possunt d̄ cōse. di. iii. c. fi. Itē nō deb3 tēptari. xxii. q. ii. q̄rit de de. pug. in due. c. ii. glo. i. Item dr̄ iudex arch. in. c. i. d̄ re iud. ī prī. li. vi. Itē ligue nō sufficerēt ad narrā dū deū Io. an. post aristo. in. c. i. d̄ su. tri. in. v. coī. Itē utilitat nos plurib9 mōis ut p arch. xiii. q. ii. soror. et apd deū ille maior est qui iustior cōprobat no. in. c. ad aures. in fi. de tpo. ordi. et ifinita dei bōitas nō uult mortez peccatoris. xxxii. q. ii. ammonere. et ibi etiā hēs ad fi. immēſa dei clemētia facit d̄ pe. di. i. qa diuinitas. Itez mutat fīias ad p̄ces iusto2 d̄ pe. di. i. q̄obrē. et oīa futura sunt ei p̄nita d̄ pe. di. ii. ī prī. et cūcta sunt ei apta de peni. di. iii. iter hec yrcū. i. nec e p̄tiā uel acceptor psonaz d̄ pēi. di. iii. fi ex bonū. et dr̄ pr̄ noster. xii. q. ii. qui abstulerit. et est cognitor cordium et secretoz de simo. tua. not. de tpo. ordi. ex tenor. et de vsis. in ciuitate. ī fi. facit de peni. di. i. nūquid. et habz ratiz quod ab eccla iuste fit nota in. c. quod olim. ō nideis. et ipe oim creator dedit cās et rōnes reb9. xxvi. q. v. nec mīz. iii. coī. Itē est testis et iudex de peni. di. i. porro. et ſspicit ad cor nō ad manū nota. de homi. c. dilectus. de peni. di. iii. quē penitet. ad fi. inde d̄ q̄ coacta seruicia deo non placent ut dicit arch. de pe. di. i. dixi. et probat. xv. q. vi. c. i. in fi. et. xxiii. q. vi. §. ul timo. xiii. q. ii. q̄ ꝓpostez. et. xlv. dist. qui sincera. xx. q. i. illud. in fi. et. q. iii. p̄ sens. cum si. et. ī. xx. not. ad fi. Itez sicut tria ſpiunt ī. aīa ita tres psone ide sunt ī subā duūitatis no. de su. tri. c. i. in v° sim plex et p Ho. in su. iii. carta. v. cur dicat.

ſumma ubi etiaꝫ quid ſit de⁹ poſt aug. & ſic in diuinitate ſunt tres ꝓſone nō tñ eo mō quo ſunt petr⁹ Iohannes & martin⁹ ſed ſicuti ſunt in aīa tres potentie .ſ. intellectꝰ memoria & uolūtas alias eſſet dare diuerſitatē in natūs ſm aug. & theologos facit prī ymn⁹ offitiu trinitatis & in leḡda ſexagiſime. Itē an in una die ideſt ſimul de⁹ oīa creauerit no. de ſu. tri. c. i. in v° ſit. & .xxxv. di. eccl̄ie, nō tñ pōt factū non eſſe factū. xxxii. q. v. ſi paul⁹ in glo. idez dicit facit ō ſu. tri. c. i. in v° oīpotēs. & ꝑpr negligētiā paſtoris mittit flagella no. xxiii. q. iii. ſi quos. & permittit alicui inferri penas ꝓpter delictū no. lvi. di. ſi gens. & .vii. q. i. ſciſſitans. Itē nō cōſiderat dictū ꝑ affectū no. iii. q. vii. in grauibus. in fi. & eſt iuſtꝰ & mīcors not. de pe. di. i. null⁹. in. vii. col̄. vñ facilꝰ ſmit tit q̄ hō ut no. Ho. in ſu. d obli. ad rō. i. §. pīt. in fi. & ira & furor dei eſt dyabol⁹ xxiii. q. v. non ſolum. & alibi talis furor accipit ꝓ uidicta no. xxiii. di. c. i. ad fi. & an aliqs deū uiderit no. viii. q. i. moyſes. & qd uolunt cū dixit pētet me feciſſe hō⁹ no. d pe. di. iii. pnīa & quedā. facit de cō ſe. di. bu duo. in v° ꝙturbat & glo. in. c. ſi qs. d re. rec. nō alie. & cīre dicat de⁹ unde in legēda pētecoſten. in. i. col̄. Et ga tex dicit hic xpi & etiā iuxta ꝓmiſſa oportet uideī aliq̄d xp̄o ubi ſcīdū q̄ non fuit cognit⁹ ꝑ dyabolū no. xxii. q. ii. utilē. & an ipſi⁹ generatio enarrari poſſit ro. xxiii. q. i. nō tbaē. Itē aſſumpſit ſiī ptes nīe nature adeo q̄ ſtati fuit uer⁹ hō fra. de za ba. in cle. d ſu. tri. v. col̄. & anī eo fauiēt due uoluntates no. xvi. di. hēo. & ſi abnegaē ore tñ licet nō corde ē pctm̄ mortale no. xi. q. iii. nō ſolū. & ꝑ arch. xxi. diſ. tūc aūt. & in. c. uno. in fi. d ſu. tri. li. vi. ꝑ eundez. & xp̄i ueſtis induiſa ſignificat unitatē no. xxiii. q. i. pudēda. i fi. & ſignificaē ꝑ dauid. xxxi. q. i. ſi qua. i v° ſignificare et q̄ſ appīlat vbū no. de pe. di. i. vbū dei. Itē. xl. horis iacuit in ſepulchro oputat a hora nona in qua emiſit ſpm̄ & ultia hora noctis domīce in qua reſurrexit ſm aug. ut ffert Ho. in ſu. de pe. & fmi. §. quibus mortuis. in. iii. col̄. Itez q̄ dicit xp̄m fuiſſe paſſum dū eſſet ānoꝝ. xxxii. et. vi. mē ſiū intelligē. vi. mēſes ceptos nō opletos ꝛz a natiuitate uſq; ad paraſceue Io. ā. inter corpalia. añ fi. de traſl. ꝑa. Itez ꝑ dicit q̄ ſili⁹ deſcēdit in utez. ꝙ ignis in elligit ideſt ꝑ nouī effectū apparuit carez ſumēdo de⁹ enī ibi erat et ubiq; ē pñ ialiter potentialiter et eſſentialiter ſm theologos et no. q̄ totus erat apud pfez ñ uenit in ꝙrīe d ꝙſe. di. ii. qui māducat. tē eſt caput eccl̄eſie no. d ſa. unc. in glo. xp̄i. et dicit ſūm⁹ ſacerdos ibidē in glo. deſt xp̄s. et baptiꝛatus fuit. xxx. āno. lx viii. di. pbē. et ꝑm adorabant olim oēs ētes. xciii. di. legius. poſt med. um. lxv. i. mos. et ſequēti. xcv. di. ecce. i fi. xcvi. i. oſtātinus. xxiii. q. v. ſi uos. et. xxiii. q. i. loquit. in fi. et ipm ignorāt qui ignorant ſcripſas. xxxviii. di. ſi iuxta. et būt icſa eccl̄e. xxv. q. i. §. bus. añ mediū. et īomīe ipſius oīa fieri debent. xxvi. q. v. non liceat. et. q. vii. c. añ pīt. in fi. et fuit mediator dei et hōm d pe. di. i. mīltiplex. tē xp̄s ꝙficit ex deo et hōne de ꝙ. e. di. hoc ē. Itē d dño ihesu hēs ecc. xlii. can. i. zaccha. iii. d xp̄o. ecc. xlvi. et xlvii. et ſa. xlv. et q̄ fuit d gñe. dauid zē. f° .re ū. c. vii. Itē d illo uobiſcū deꝰ yſa. iii. Itē aruul⁹ nat⁹ ē nobis et fili⁹ dat⁹ ē no. ſa. ix. Itē obtenebrato ē ſol i ortu ſuo ſa. xiii. Itē de illo emittē agnū zē yſa. xvi. et lapis āgularis yſa. xviii. Itē eſſira in primogeit⁹ Iere. xxxi. Et d illo ecce nī paruulū dedi te zē Iere. xlix. Itez in erris uſq; ē et cū hoīb⁹ ꝙſato ē Baruc. iii. Item fctūs ē q̄ſi mut⁹ Ezech. iii. in i. Itē occidet i ira ezech. xxii. ubi etiā d fi. d xp̄o uēturo et. xxxv. et daniel⁹ ii. et ſeqnti. et i abacuch. Itē dr rex rgū ezech. xxvii. et Iere. x. Itē ē paſtor eze⁹ hielis. xxxv. & xxxvi. ubi etiam q̄ erit ⁹ populus et cetera. Itē eſt fili⁹ dei daniel. iii. Itē effuderī ſāguī ē inocētē Ioas. c. fi. i fi. Itē q̄ egredieī ex bethleem miche. iiii. Et de illo uenit deſiderato cū tus gētib⁹ ageus. c. ii. et ſup aſimam zē acha. ix. et de trigīta argēteis zacha. x. et de cōfixione crucis. c. ii. Item crucifixit ē i ſuis ſuis crucifixis Hoſ ſum. ō biga. ub. §. i. v. cellula et ſic inocētes occiſi fuerunt q̄ſi xp̄us ar. ſcdo regū. c. xxi. fuerūt tiā figurati. iii. regū. xxiii. Itē poſt eū null⁹ de celo naſcit. xxvi. q. iii. c. i. ad fi.

Itē ō illo ſaluator hēē Iudi. c. iii. et heſter c. ii. mī dauit et yſa. xvii. ad fi. et c. xliii. & xlv. Itē d illo qđ dictū fuit urgini dñs tecū & pax tecū p3. Iudi. c. vi. & de illo bene dicta tu iter mulieres Iudi. v. Itē de illo utrum ignoro ideſt urgo ſuz Iudi. ii. et. c. ult. Item d illo q celi deū capre nō prit p3. iii. rgu3 et. ſcđo paralipo. c. ii. Itē ecce urgo cōcipiet yſa. vii. Item egr dieē urga zē. yſa. ii. & nō tranſibit p ea3 poluit9 yſa. x. xv. Itē. femīa circūdabit un3 Iere. xxxi. Item dr regina celi Iere. xlii. añ fi. Et d illo porta hec clauſa erit ezech. xliii. Item geſſit offis ordiēs i ſua ꝑſona. I. ¶. iii. q. i. Itē aſſūpſit uerā carnē mortalem et paſſibilē de uirgine maria not. de cōſe. di. iii. cōſultū et Add Io. an. in c. cū xp̄s. ad fi. de hr̄ē Itē nō credidit ſe illis zē. Nota de cōſe. di. iii. pp. facit. c. iii. ut lite nō cont. Et q̄r uoluit baptizari inde de cōſe. di. iii. nō ꝓgenerabāt Item fuit filiꝰ uni9 hoīs ut per arch. xxiii. q. i. memor. ſimile. ff. de uſu fru. l. uetus Et q̄r appellat agn9 arch. d cōſe. di. iii. ſextā Et q̄r dr xp̄us uł ihūs xp̄us de cōſe. di. iii. ſi baptizata p arch. & de ihū xp̄o p eū dem in. c. decet. de immun. ecc. li. vi. Itē nō ē ꝑſona fm. q hō nā q̄ cito aīa fuit cō ñcta ſtati fuit uni9 ille hō filio dei de9 enī et hō ſimul unitus unū fecit xp̄m Io. an. poſt uin in. c. i. de ſu m. trin. i. in. col. ſubdens q q̄ cito ꝟbum caro factū ē aīa corpi fuit unita et ſtatim ꝑfectus fuit ur Vnde in mon ēto fuit uerus deus de9 et ho ut m. c. cū xq̄us de hr̄ē fm. eūdē poſt hō. et ideo dicūt theologi q ſimul et i iſt anti fuit limtū corpꝰ xp̄i aīa infuſa et fa cta unio diuinitatꝭ quo ſ ſpectat ad arti. fidei q fuit cōcept9 d ſ ꝑu ſcto fm eos et facit quod no. in cle. de ſum. trini. m ꝟ unitas An aūt xp̄s fm. q hō potuīt dimit tere peccata et quā ptātem hūit et quam ptātem miſtris cōtulit et q̄ cōferre potu erit ꝑ pe. de palu. in iii. di. v. q. i. arti. i. Item q̄r fieuit ter ꝑ arch. xiii. q. ii. q. a di uina Et an. in triduo fuit hō ꝑ arch. xxii di. q ep̄s in ꝟ ſ ſpicioe Et qs dicat xp̄m diligere ꝑ arch. de pe. di. ii. caritū. Et ap pellat rex. et impr̄ no. in. pheio decretali. i prin. & uoluit naſci de ad ultērius cōmi xtio n. l9. lvi. di. dñs nr̄ Item primū con feſſus fuit ꝓlationē in cruce d ꝑe. di. viii. niſi9. alii dicūt q primꝰ q uocauit eū deū fuit thomas q poſt ſurrect. one dixit ō meus Item ē coetern9 pr̄i & ē alia ꝑſona i. q. i. ¶. Sed notādū ad hoc quod. ē. dixi Et not. quia pat9 eſſet iterū ꝑ homībus mori & pati ſi poſſibile eſſet ut in legēda r̄ſurrectionis m. ii. colu. & ibidem in. iii colu. qñdo dixit petro uado romā zē. & ſi quit ueſtigia pedū i ſilice zē. & d arti culis fidei quot ſūt Et an papa poſſit no uos facere Et qs tr̄at explicite ſcire Io. an. in dicto. c. cū xp̄us & ꝓ Ho. in ſum. de fide ca. ho. ¶. quot Item d fide diſputari pōt ǫtra hereticos ſi nō fiat q̄rēdo tumul tus & ꝑ fidei occaſionē Ho. i ſum. d fide ca. ¶. q i ē fi. Fides tñ nō pōt ex toto cor ruere Io. an. in. c. q̄lter. ii. in. vi. colu. de accu. Et not. q eaē ē fides moderno2 & anti quo2 ſm aug. ut ꝑ pe. de palu. in xl. di. i. q. iii. ad fi. ii. di. iii. q. iii. pīt. co lu. Vna ē enī fides apud nos q̄ fuit apud iudeos not. xxxii. q. iii. ſcurrati ꝟ ſoci etat9 et ꝓ Ho. i ſum d fide ca. ¶. quot ſūt in fi. et ſic boni añ xp̄m fuerūt i l9 meri ti quo nunc ſūt xp̄iani. xxxii. q. iii. quis ignoret Et ideo dīc Io. an. i. c. hic3 d ſpo. duo2 q i ꝑterit9 nō fides defuit ſed fidi ſac̄mētum de bap. debitū d ꝑbr. nō bap. uehēs Sīr primi hoīes añ datā circūciſi onē ſaluabāt i ſacrifi. ſeu fide parētū de cōſe. di. iii. quod apud de peni. di. :. ſicut primi hoīes et i roñali dīo2 officio22 i of fi. natiuitatꝭ i in. colu. et ꝑe. de pal. i. iii q. iii. in. col. et. I. i tex. i xvii. notabili Et add q ihūs q nō ſūt d arti. fidei nō ha bem9 mēcio ſeq I. c3 ſecūd ecclia niſi et do ceat ideſt ꝓpiat ꝓ no. i. c. i. d ſum. trin. li. vi. et. ſencūt glo. et arch. xi. di. nolite et de cōſe. di. i. baſilicas aſs ꝓbibeat per not ꝑ Io. an. in. c. ut. quſcioſis d hr̄ē li. vi. in nouell facit de ſp. on. duo22. c. fi. Vł niſi tenēdū tr̄adat de cōſe. di. i. ego berē gari9 cū ſy. Item ubi fides nō eſt iuſticia locuꝫ hr̄e nō pōt Et null9 excuſat ꝓ igno rātiā a fide etiā ſi ſit pagan9 uel homo ſil uester ſemꝑ in mōtaneis nutrit9 ita q ad eum nūq̄ ꝑdicacio ꝓuenerit fm. ſpe m ti. d ſum. trin. Et ad ꝓmiſſa quemt ſubicer aliq̄s cōcluſiōes dīo22 theologorū ſup ado ratione Et ſcias quia alia latria q̄ē fuitus

cōuenīēs & debita solꝫ deo tanꝙ creatori
sue ratione creatoꝛis & qa potest saluare
& gloriam dare Item dulia que est fuit⁹
conueniens alicui creature rōnali ex quo
fuit receptaculū spīrit⁹ sancti facit glo.
in.c.si canonici ad fi. de off. ordi. li. vi. &
per fra. in.c.ii. de cele. missa. vbi & qꝫ to
ta deuocio qꝫ habem⁹ ad sanctos ad deum
principaliter referenda est sine quo sācti
nichil possent cē. Item yperdulia que si
militer debetur creature spāli plus qꝫ alīs
creaturis Vnde pſone xp̄i debeē honor
latrie ꝓpter annexionē & cōūctionē hu
manitatꝭ cū diuinitate & quia i pā huma
nitas est pars pſone xp̄i in q̄ est diuinitas
& hoc inquātū cōsideratꝰ ipsa pſona xp̄i
sed inquātū cōsideratꝰ ipa humanitas sepe
rata a diuitate et inquantum homo p̄m
quosdā cōuenit seruitus ydulia ꝓpter
quādam excellētiam quenētem xp̄o tan
quā homī que nō conuenit aliis puris ho
mīnibus sup quo dubitaē quia si statī fuit
de⁹ ut dictū est. ergo quō ꝯsiderabiē ut
pur⁹ homo seu ut homo Et ideo aliq the
ologi moderni ꝯtrariū dicunt dicentes qꝫ
ꝓpter indissolubilē unionē uerbi & car
nis cōmuicanē actiones & que ē uno dicū
tur de alio intelligant Inde dicit qꝫ anīa
xp̄i sit omīpotēs & de simlib⁹ Et quātū
ad ymaginē xp̄i dicas qꝫ quocūqꝫ modo
formet seu pingat debeē latria hīto rīspe
ctu qa in adorādo cōsideratꝰ persona xp̄i
secus si considerareturꝰ ip̄m lignū argētū
uel pictura & quātuꝫ ad crucez in q̄ xp̄s
crucifixus fuit & claui⁹ similiter debeē
latria ꝓpter affixionē & ꝯiunctionez cū
xp̄o Et similiter de aliis cruci⁹ ꝓpter
repsentationē crucifixi licz aliter dixerit
Fra. in cle. de su. tri. q. xiii. Silē de uestī
b⁹ sudario coroa colūna & sepulchro xp̄i
ꝓpter cōtactuꝫ xp̄i Sed nō idem de aliis
oib⁹ clauibus sepulchris lanceis colūnis
& siīb⁹ Similiter nō idez de beata ṽgine
que tenuit xp̄m in utero nouem mēsibus
ac etiā ō ipsius sāguine formatꝰ fuit licz
crux & alia de qb⁹ supra ꝓpter ꝯactui
adorenē latria & ē ratio drē. quia cruci.
& similib⁹ null⁹ spālis ē per se honor de
betur Sed ipsi ṽgini debeē spāliis de per
se honor & reuerētia ꝓpter .plus excel
lentiā & sic si adoraret latria adoratione
posꝫ incidi in ydolatriam ut possent ali
qui credere ipsā virginem adorari latria
ꝓpter propriam excellentiam quod essꝫ
ydolatria quod non potest contingere in
cruce claui⁹ sudario sepulchro & siīb⁹
Vnde debeē ei adoratio q̄si yperdulia in
quandam ſpecialem prerogatiuam ex
quo fuit mater dei quod nulli mulieri ac
cidit Item quantuꝫ ad corpora & reliqas
sācto⁹ dic qꝫ debetur dulia seruitꝰ ut ō.
& simil. ter de ymaginib⁹ sanctoꝝ quia
ꝓpter representationez debetur dulia
secꝫ si considerareē ipa pictura Sed ymā
gini beate ṽginis debetur yperdulia ut
dictum est p̄m thomam in ꝑte. q. aī. xxv.
xxiii. per totuꝫ Hec tamen & similia do
minis & patribus theologis remitto &
unde de cōsecūtione di. iii. perlatum et. c.
seqnti et ibi per glosaꝫ et arch. et p lapuꝫ
et domi. i. c. si canonici. §. fi. de offi. ordi.
li. vi. et adde qꝫ male dicūt gētes uolētes
nos argueē qꝫ tales ymagies habeant simili
tudinē simulachroꝝ suoꝝ patꝫ machabe
orum primo. c. iii. ante fi. ūcta cle. ii. d̄
peni. post medium vel dato qꝫ uideanē
habere aliqualez similitudinez cum simu
lachris tamē nullum simile ē idem. ff. de
positi qꝫ nerua. et i. c. non potest d̄ p̄bn.
in. vi. et quia iudei uerebantē archam
respectu legis dei non ut deuꝫ Et p̄missis
addenda arbitror de angelis ea que i ca
nonibus reperi Et primo p̄m Iero. tanta
est dignitas animarum ut unaquegꝫ ab
ortu natiuitatis sue habeant angelū sibi de
putatum ad custodiam Vnde angeli mit
tuntur a domino ad custodiendꝫ nos et
ad ministrandum nobis patet i clemē. si
dominum in ꝙ°. ex mīstris de reī. et uen.
san. Item angelꝫ ē nomen officii nō natuē
Item āgeli grece uocāē hebraice malch.
latine uero nuncii interpretanē ab eo qꝫ
domini uoluntatē populis anunciant qb⁹
ideo pictores faciunt pennas ut eorum
celerem in cuncta discursum significēt Et
nota qꝫ in quinq; nobis precipue mīstrāt
Primo excitando nos et a somno culpe
quod significatum est actuum. xii. c Ver
dicit quando angelus percussō latere
petri excitauit eū dicen[illegible]
et in. ii. libro

reſtat tria Secūdo ītercedēdo pro nobis quod ſignificatū fuit in danıele. x.c. ubi dixit nemo fuit adiutor michi in omnib9 his niſi michael princeps noſter Tercio a contrariis poteſtatib9 nos defendēdo Vnde ī pſalmo angelis ſuis mādauit de te zč. & alibi mittit angelus domini in circuitu timentium eum & eripiet eos Quarto bona noſtra p̄ſentādo. tobie xii. capi. dicit angelus obtuli orationem tuā domino Quīto & ultimo animā egre dientem de corpore in deum portando Vnde luce .iii.c. dicitur. Factum eſt ut moreretur mendicus & portaret ab an gelis in ſinum abrahe ut refert archidi. xiii. q. ii. fatenduꝫ. & de conſecratioē di. ii. utrum & adde in legenda dedicatioīs archangeli ante fineꝫ Et dicit yſidorus in libro officioꝝ bonorum angelorū nu merus qui poſt ruinam angeloruꝫ malo rum diminuꝰ eſt ex numero electoꝝ bo minum ſupplebit̄ qui numerus ſoli deo ē cognitus ut refert arch. de conſecratioē di. ii. bii duo. ī fi. ubi etiam per gl. Et ſci as q̄ nouem ſunt ordines angeloꝝ de pe. di. ii. in antepenultima columna & unus angelus differt ab alio nota. d̄ offi. archi p̄brī. c. primo & inde de conſecra. di. pri ma ſi duo Notandum etiā de paradiſo qui dicitur ideſt parans dei uſum Sed ad litteram paradiſus eſt locus in partibus orientis cuius uocabuluꝫ ex greco in lati num uertitur ortus porro hebraice edon dicitur quod in noſtra ligua delicie inter pretatur quod utrūq3 iunctum facit ortū deliciarum Eſt enim omni genere ligni et pomiferarum arborum conſitus habens etiam lignum uite. non ibi frigus ſed per petua ueris temperies cui9 ī medio fons prorūpens totū nemus irrigās diuidit̄q3 in quatuor naſcentia flumina cuius loci aditus poſt peccatum homini intercluſ9 eſt ſecundum papiam ut refert archidia. &. iii. q. i. oībus. Vel dic paradiſus ideſt celum empirreum ideſt locus iocundus et delectabilis ſm archi. poſt hugo. de peni. diſtinctōne ſecunda principium poſt prin cipi. &. in. c. ſi enim. in. iii. colūna in v° in paradiſo Item alibi in paradiſo & ī gete mentis ſm theologos & inde plura de paradiſo in cro nicis fratris uincen. carta vii. & carta. centeſimaquīq̄geſimatercia Et d̄ paradiſo terreſtri inde in legenda ſc̄ti matheī ī ſecūda columna Item ī para diſo qlibet ſatiat iuxta illud pſal. ex adi pe fruītu ſatiat te et ali. ſatiabor cū ap paruerit gloria tua ſecuuduꝫ archi. poſt pe. de pe. di. ii. dum ſanctam. poſt mediū hinc eſt q3 beatis omnia ad uotū ſuccedūt ut in. c. cū marthe. ad fineꝫ d̄ celebracoē miſſa. Et nota q3 p̄ſens eccleſia paradiſo comparat̄ quia in ea eſt pax a uitiis ori ginalibus et actualib9 et quia ī ea eſt ſpi ritualis cib9 ſcilicet corpus et ſāguis xp̄i et delicie mādatoꝝ dei p̄ et arbores frue tifere ſunt in ea ideſt ſancti predicatores ſecunduꝫ hug. ut ffert arch. de pe. di. iii. eccla paradiſo. Eſt autēꝫ paradiſus ī celo ut not. .xxiii. q. iii. hec autēꝫ. &. xiii. q. ii. tēp9. facit illud d̄ ſomno ſipionis: uita uero ueſtra ut̄a eſt in celum et habes hoc v̄bū paradiſ9. xxvi. di. c. deinde. et trice ſimaquinta. di. ſexto et xl. di. illud et. c. ſequentibus et de conſecratione. di. iii. eccla Conſequenter addenduꝫ uidetur d̄ purgatorio ubi ſit et poteſt dici proba biliter q3 cum anime iuſtorū ſint in celo anime maloꝝ in inferno q3 anime que indigent purgatione ſint in medio Sed ubi hoc ſit neſcim9 Verum tamen ga ma gis ꝑtinent ad celuꝫ quia iam ſunt ibi ſpe poteſt dici ꝓbabiliter q3 ī ſupiori regīe ideſt in aere ſit loc9 purgatorii ſecunduꝫ archidiaconū. xiii. q. ii. tēp9. ſuper glo. ſecūda ibi etiaꝫ glo. prima dicit q3 credit aīas ſūme bonas ſtatī ad celū uolare iux ta illud. gaudēt ī celis anime ſanctoꝝ Et de igne purgatorii inde quod not. xxvi. q. i. impudicas. et quod no. viceſimaq̄rta queſtione prima ſubdiaconus. et. xv. di. c. penultio Vbi de pena purgatorii quia patiūtur maiorē penaꝫ quā paſſi fuiſſent martires ī carne de peni. diſtinctioē. vii. ad finem. et per hoſtiēſem in ſūma de pe. et remi. §. quis ſit effect9. in fine et in re pertorio aureo ſpe d̄ reg. peni. in fine et de purgatorio inde plene ī legēda cōme morationis omniū ſanctoꝝ per tres colu mnas et per petrum de palude in quarto diſtinction. xxi. xli. articulo primo et articulo tertio. Et ſcias q3 exiſtentes in prngatorio non fruuntur uiſione dei no.

xii.q.ii.qui diuina. §.de mortuis. Item ipsum non sentiat baptizat9 ī fine de pe. di.vii.nullus.cum similib9. Et dicit laud. in sacramentali de sacramento eucharistie penultima columna. q̄ purgatorium est in altiori pte inferni nō q̄ sit idē loc9 cū iferno & sic dist̄at a libo. sed q̄si uncio eis sic q̄ q̄ idē ē ignis purgās bonos ī purgatorio & crutiās malos ī inferno & sic sup eodem igne aur̄ rutilat & palea fumat ſm gregoriū. et subdit q̄ anime statim euolantur uel ad paradisū uel ad infernū nisi propter aliquas penas temporales ī purgatorio sint purgande ſm eum Item in purgatorio alique anime habundant ga ab amicis multa suffragia copiose fiūt Sunt etiam anime egentes quar̄ cura nul latenus habet ut in legenda oīm sanctor̄ in fine Item ō purgatorio sol9 de9 extra hit et illud ingrediē solus contritus ut p ymo. ī cle.ii.d̄ pe.et remi.ī.iii.columna Vltimo de limbo dicebat arch. xxiii.q. iii.hec autem scire debes quod ī superio ri margine inferni erat locus aliquātulū habens lucem sine omni pena materiali in quo erant anime predestinatorū usq̄ ad descensum xp̄i in infernum qui locus ꝓpter sui tranquilitatē sinus abrahe di ctus ē ut sinum matris dicim9 et dicebat abrahe quia fuit prima una credendi rpe enim publice predicauit·Hunc tamē locū Iob uocauit tenebras ꝓ tedio expectādi ut ibi et in tenebris strauī lectulū meum zc̄ ut hec legunt̄ in historus super euan gel.c. pharisei uero secūdus arch. ubi.s. Et ad istum locum descendit aīa latroīs cum anima cristi in die sue mortis q̄ loc9 etiam appellatur paradisus ꝓpter alic̄ lem requiem secūdus pe.ut refert arch. de peni.distinctiōe prima. importuna di cit laud. in sacramentali d̄ sacrō eucaristie penultīa columna q̄ olim ante passionem xp̄i limb9 & sinus inferni idem erant ga omnes carebāt tunc uisione dei. Sed aliis penis non equaliter puniebātur Sed post passionem multū differunt quia bodie uo catur sinus abrahe ille loc9 ī quo bonor̄ anime requiescunt ut leg.tur in legenda beati martini Limb9 qui est in superiori ꝑte inferni dicit̄ ille locus in quo sunt paruuli non baptizati In alia inferiori parte sunt cōmuniter omnes mali ſm eū ubi supra Sic ergo sinus abrahe est altior locus subsequenter purgatorium postea limb9 & postea infern9 ut ex p̄missis p̄z Quartodecimo nota q̄ dyabol9 ē auctor nostre mortis. unde appellatur princeps mundi no.xxxi.q.i.c.i. & per archi.de peni.di.ii. princeps. & quō sciat futura not xxvi.q.iii.sciendum.v. an cognoscit cogitationes hominꝫ Item sepe ritiē ut homo patiatur & irascat̄ cum deo no.de peni.di.ii.si cui.§.poteſt fieri. & temten do affligiē no.de peni.di.i. poteſt fieri. & multis modis interpretat̄ ut per arch. xiii.di.c. ii. & quod notat̄ de ſuma trini tate.c.i.ī vbo diabol9 Et dr̄a iter demo nium & demones per arch. xii.q.i. pudē da.facit de peni.di.i.bus poteſtatis. Itē dicitur leo per archidiaconū de penitē. distinctiōe.ii.si enim. in secūda colūna & ibi no.ī vbo leo ibi etiam no.circa prin. q̄ dicitur belial q̄i sine iugo Item interp̄ tatur ꝺorsum fluens arch. d̄ consecratiōe di.ii.citius Item pc̄ores dicūt filii dya boli per imitatiōez. & dyabol9 appellat bō ab euētu ut no.d̄ electi.lic̄.glo. fcā Item elongatur a cristianis quando mini sterium eucaristie agitur & quando fiūt orationes & predicationes ut in legenda sancte Iuliane Item quare mot9 fuit ad peccandū no.de consecrtione di.ii.citius §.quod uero. & hēt mille mōs ad nocen dum.xvi.q.ii. usis. & non reuocabiē ad uitam notat̄ de pe.di.i.si cui.§.denic̄ Itē quare eius peccatum non fuit redemptū sicut fuit peccatum hominis per archidi. de peni. distinctione prima.§.ex his. & habet suos angelos de bīt̄.c.iii. Item di citur apostota & fugit res cruce signata ſ de consecratione di.iii. poſt ea signatur & multa eum latent .xxxii.q.ii.c.i. Et dicitur sathanas.xxxii.q.ii.c.ii. & ē so mes odu.xxxiii.q.i.fquisiſti. & de filiis dyaboli de penitentia distinctione pria porro.§.Item si antequam.in fine &.§. Item ut iohannes. & illuditur dyabulo p penitentiaz de pen.distinctione pria po teſt fieri. & credit & contremescit deum de penitentia distinctiōe.ii.ī colūna. xv.

Itez dignissim⁹ maledictioīs. xxiii.q.iii. si igitur. & de natura ipsius & an futura aliquo modo scire possit . xxvi . q . iii . sciendus . i . q . v. nec mirum. in. iii. colū. ad finem. & ibidem ī. iii. colūna. q⁹ semp nititur adorari ut deus. & ideo quādoq⁹ transformat se in angelum lucis . xxix. q. i. ante finem. & not. arch. in. c. ut offi. circa principiuz. de hēt. li. vi. Itez dicit a beatitudine etiaz ad quam habēdaz creatus erat. xxiii. q. ii. sic quippe. in fi. & quādoq⁹ subintrat corpus mortuum no. in. c. ī quadam. de cele. missa. Itez appellat demonia sciencia. ī. §. v. q. cxiii. p⁹ prin. Et addendū de anticristo qui sic appellatur quia ꝯtra deuz uentur⁹ est qdaz simplices intelligunt antixp̄m ideo dicit q⁹ ante xp̄z uentur⁹ sit ideſt p⁹ eū veniet xp̄us non autem sic Sed antixp̄us grece dicitur quod est contrarius christo latine anti enim grece in latinuz ꝯtra significat xp̄m enim in se mentiet dum venerit & contra eum dimicabit & aduersabit fidē mentē xp̄i ut veritatis eius euangelium soluat. naz & templuz Ierosolimis reparā & omīs legis ueteris cerimonias restaurare temptabit. Sed & ille antixp̄us ē qui negat deum esse xp̄m cōtrārī enim xp̄o est Omnes enī qui exeūt de eccl̄ia & ab unitate fidei precidunt & ipi antixp̄i sūt ez ysid. ut refert archidiacon⁹ de peni. distinctione. ii. si enim. & unde plene in cronicis fratris Vincencii carta. cli. & facit. xxxv. q. v. porro. ad finem & hēs hoc vbum. xxiii. di. c. i. post medium. & xvi. q. vii. peruenit. et. xxiii. q. i. qm̄. in fine. et. c. didicim⁹. ī princi. de peni. di. ii. in decimaquinta columna et unde p cōsecratione distinctione. §. peruenit. Item d inferno ubi sit unde not. xxii. q. iii. hec aūt ubi sit dicit gl. hic vr q⁹ infern⁹ sit sub terra et ī eo loco ubi nullus splēdor sol pōt puenir et padis⁹ sit in celo qd clari⁹ affirmat gl. xii. q. ii. tēp⁹. et allegat dictū . c. hec aūt. et per lauā. in sacramentali in Ru. de sacramento eucaristie in penulti. columna Thomas tamen et bonauētura tenēt q⁹ infernus sit in centro seu medio terre et q⁹ sit in parte inferiori probat ysaie. quinto capitulo et septimo et decimoquarto ubi de luczfero et probatur ezechielis. xxxii. et. xxxiii. et amos . ix. tamen Augstin⁹ dicit se dubitare ubi aīe defunctorum quiescant in dicto capitulo tēp⁹. Et ibi glo. dicit ex illis vbis uideri q⁹ augustinus dubitz quo anime defūcto rum recedant quare super ea dicit arch. Non ergo erubescemus cū aug. ignorare argumēto de consecratice di. iii. solz qri. secūdū lauā. et arch. et facit ad predicta xxxv. di. eccle. & de consecti. di. i. uestimenta. in fi. et illud thome domine nesci⁹ quo uadis et unde in cronicis fratris vincencii carta. clxii. Videamus aliq̄ de iuda in quo notāduz q⁹ legitur in historia sco lastica rubrica de suspensione iude q⁹ dicit Ieronim⁹ super psal. lxxx. q⁹ magis offendit iudas deuz quādo se suspendit q̄ in hoc q⁹ deuz ꝑdidit qui iudas proiectis argenteis in tēplo abiens laqueo se suspē dit et crepuit medius effusis uisceribus actuuz. i. c. et in hoc quodāmodo delatuz est ori quo osculat⁹ erat deū ne per os sci licet effūderet rupto enī laqueo putat postea cecidisse et crepuisse Vtrū ea die se suspēderit an distulerit dubiū ē sed q⁹ ante resurrectionez dñi post q̄ penitētia ductus ftulit argenteos statim ex impatientia doloris et desperatione salut⁹ se suspē dit qđ non est autēticuz ideo pri⁹ dictuz magis uerisimile fm hugo. et archidi. de peni. di. iii. sceleratior aīs. c. iter omnia sceleratior ubi unde glo. ibi etiaz archidē uelle post pe. q⁹ iudas fuit mortu⁹ ante xp̄m nec expectauit mortez xp̄i. ut ibi latius de alimēto natiuitate et aliis ip sius Iude unde ī legenda scti mathie apli Item iudas quarta feria traditionē dñi cogitauit de consecratiōe di. iii. ieiunia. et unde de iuda. xvii. q. iii. i. forte. Item comisit plagiuz sacrilegium et symoniam i. q. i. qui studet. xi. q. iii. abūt. xxiii. q. iii. quid ergo. per glosaz et archidiacon⁹ Item si penitētiaz egisset uenia impetrasset de peni. di. ii. hūs potestat⁹. et di. iii. inter hec vrcum. prīo ad fi. et. c. iudas et. c. nichil. unde et seq̄. et scias q⁹ bapti zauit cū aliis apl̄is ante passionez xp̄i de conse. di. iii. aliud. et de pilato unde plīs. legenda passionis in. ix. col. usq⁹ in finem

Vltimo queritꝫ ubi erit dnus iudicium dicꝫ ut colligitur ex diuinis scripturis erit circa locum montis oliueti & ibi descendet xp̃us ad iudicandū quia etiaꝫ inde ascendit ut ostendat qui ascendit ipse est qui descendit. sedebit aūt iudex in aere eminens & precedent dnum iudicis pertinet ut xp̃m aliqua signa ad reuerentiam & subiectionem inducentia precedant quia forte sol & luna obscurabūtur priuatione sui lumis ad hominū terrorem appropinquante iudicio eiꝰ secūdum gmi de monte laud. in sacramentali in rubri. de sacro eucaristie aīs & celebra. misse. in fi. ubi etiaꝫ dꝫ tūc hoies undebūt deum oculis corpalibus per essentiā ut habeat effectū solaciū de unione diuinitatis & sic corpa beatoꝝ quandā effectionem glorie a deo suscipiunt que erit ipsorum nouatio. ibi etiā dꝫ xp̃s iudicabit in forma humana ut in illa uideri possit ab omnibus tam bonis q̃ malis. & erit in forma gloriosa iustis delectabilis: malis grauis & terribilis, & sic etiā eum mali uidebunt cū dolore. ibi etiam dꝫ aīalia bruta plante & corpa mixta nō remanebunt post innouationem mundi secus in elementis que licet sint corruptibilia secundū partes tamē sunt incorruptibilia scōm totum & homines etiam sunt incorruptibiles rōe anime: & supcelestia corpora similiter sunt incorruptibilia scōm rōem & ideo ista tria remanebunt scōm eū, quibꝰ adde dꝫ iudicium auctoritatis habebit tota trinitas: sed iudicū misterii habebit filius sedens & apparēs in iudicio scōm humanā naturaꝫ & sic in ea dem humanitate in qua apparuit humilis iudicabit ut p Archi. de peni. di. ii. caritas in. et faciet iudiciū dominus facie ad faciem. Ezechiel. c. xxi. Xvi° nota dꝫ laici fideles in casu necessitatis possunt impune baptizare etiaꝫ p̃rios filios aīs cessante necessitate punirent licet baptismum cōferrent ut hic nota: & intellige dꝫ laicus baptizet ut quinus non presumendo officium sacerdotis ut hic scōm Ho. in sum. de cle non ordi. mi. & de hoc meretur scōm doct. in. c. i. eo. ti. Et nota quia textus dicit libere. i. impune ut subicit. unde alia dispensaᵒ non requiritur ut dicit Hosti. in simili. in. c. latores. de homi. & c. ex litteris. eo. ti. & ad hoc facit & unde in. c. reprehensibili. §. i. de appl. &. c. ii. de arbi. lib. vi. & in cle. fi. de eta. & qua. & Pe. de ancha. in c. si beneficia. de preben. li. vi. & Fra. in. c. iii. q. iii. de re. domi. & quod not. in. c. i. de censi. li. vi. & in. c. cuꝫ plures. de off. delega. eo. li. Vel. i. absolute ut in. c. i. de usur. Nota tamē quia textꝰ dicit dꝫ istud potest in necessitate & sic licet dicat libere non excludit iuris moderationē & debite iusticie metas: ut dicit in simili An. de but. in. c. diredte. de ap. facit. I. xviii. no. Xvi°. nota dꝫ morimur corpe: anima uero ĩmortalis est: & est forma essentialis corpis. nota. in cle. §. porro. glo. mag. de sum. tri. & infūditur corpi iam formato. xxxii. q. ii. moyses. ubi in textu & per Archi. quid sit & unde dicaē: & est preferenda cunctis rebus. l. sancimus. in fi. C. de sac. ec. & iō potius cōsulendū est aīe q̃ corpi qa pretiosior est corpe. & nota. de peni. & remiss. cum infirmitas. in fi. & in. c. i. de p̃ben. li. vi. & quando corpi infundat̃ no. xxxii. q. ii. quod nota i uerbo. aīatuꝫ. & di. v. in glo. quare minori. & in. c. uno ō purg. post par. & in cle. de sum. tri. in v̄bo unitas. & in legenda purificationis. Que aūt p̃sint aīe defuncti uid. xiii. q. ii. anime. Item in eius foro cuilibet est credendū. nota. in. c. significasti. ii. & homi. & in. c. uō. in glo. pīt. de sen. excōi. & in cle. i. de priuil. Item dicitur dꝫ nō pōt habitaꝛ in sicco nota. in. c. in quad. de cele. miss. qñq uero aīa exponit. i. homo animat⁹. nota. de conse. di. v. ine ratificat. l. sancimus. in fi. de sacrosan. ecc. Item scōm diuersa sui officia uarie nominatur Io. an. in. c. uno post prin. de sac. un. Et dum textus dicit hic ne intellige p̃ nō. xc ii, di. c. fi. An aūt faciat cordi tionem uel modum per Bar. ff. de acqui. pos. l. qui absenti, §. i, de fg. in. cuꝫ pr. §. titio. ad fi. & de condi. & demō. l. quib⁹ dieb⁹. & per Bal. in autū. cui relictum. ad fi. C. de indi. in. tollē. Xvii° nota dꝫ sacrum baptismū eripit aīam de potestate diaboli & tenebraꝝ & transmittit

ad regnum celeſte. Vnde ꝓ baptiſmum homo deo dicatur & diuina indulgentia liberatur: dyabolus opprimit & ures omes ſue nequicie amittit. de conſe. di. iii. nec quesq; circa fi. fuit enim diuinit9 inſtitutum. ea. di. c. nulla ſalus. & ꝓ eum impletur lex mādatoꝝ di. ea. di. gracia Item ꝓ eum euacuatur pena peccati originalis ea. di. c. ii. &. iii. &. iiii. Itē opatur aput nos quod operabatur aput ueteres circūciſio. ea. di. quod aput. & ſic primi boes in ſacrificiis crediter liberati de pe. di. i. ſicut primi boes. ad quod. ſ. xiii. notabi. &. i. §. v. q. xlvii. Item ꝓ baptiſmū tranſitus eſt de terremis ad celeſtia de conſe. di. iii. ꝓ aquaꝫ. & renaſcitur homo ea. di. c. i. & efficit membrum xpi ea. di. nulli. &. c. ad hoc. & de conſe. di. ii. quia paſſus in fine. & ꝓ baptiſmum aduuamur ut peccata nō admittamus ea. di. c. añpit. & ut faciam9 quod facere debem9 ea. di. §. pit. Sum pſit aut baptiſmus potentiam ex morte & reſurrectione xpi ea. di. ꝓprie. &. c. ſi quis aut. in fi. &. c. ut oſtenderet. Et per baptiſmum uenit quis ad catholicā ſocietatē. i. q. i. quod quidam. & baptizans largitur xpianitatem. xvi. q. i. ſuſt. & adde. i. §. i. q. xlviii. &. §. cōia. de ſacramen. q. xiii. XVIII° nota q ꝓpter compaternitatē ſuſpuentem ob neceſſitatem baptiſmi non ſeparatur matrimōium etiam quo ad thorum. & facit. s. in ſummario in. viii. notabili. &. i. §. ii. q. x. & nota de illatiua idcirco. ſimile. i. eadem. q. ſi quis ſacerdos. &. q. iii. c. i. xxxi. q. i. quō. ad fi. xxxiii. q. i. requiſiti. &. c. āmoueſ. de pe. di. iii. in. iii. col. um. in. c. qui amiſſa. xxi. diſti. c. fi. cum ſili. & dum textus dicit impune intelligē. ſ. abſq; pna ut probat in textu nūcta glo. idem eſſet. & facit quod nota. in. c. ii. in fi. de conſti. li. vi. Et ad deōez ob poſitā in textu dic q ſignificat cām etiā remotam. l. mulier. ff. rei. amo. & quod not. Bal. in. l. non dubium. in. v. notabili. C. de legi. XIX° nota q uerbum ſeu p̄ ceptum dei appellari pōt auctoritas. ita ſit plus q̄ auctoritas ac uia ueritas & in ta. facit quod not. in. c. ii. glo. i. c. quod ibi per Arch. de ꝑben. li. vi. & in ſpe. ō diſpen. §. fi. v. quid ſi diſpenſatū eſt cuz aliquo. cū ſi. & de auctoritate Boetii nota. xciii. di. c. i. de Saluſtio hētur xli. di. c. fi. & inde. ii. di. ſatira. & viii. diſti. in prin. v. de platone. & de virgilio. xxx vii. di. c. ii. & de Sibilla. xxxvii. diſti. ſi qd. de Lucano. xxvi. q. v. nec miruz. circa prin. & de demoſtene cratore de pe. di. i. aut fata. in fi. & de ypocrate & galieno de conſe. di. vi. nē tales. & de Oratio hētur de conſe. di. vi. legimus. de Inno. Hoſti. & aliquibus ꝑ Io. an. in prin. nouellarum. Viceſimo nota ꝑ totum iſtud. c. q̄ neceſſitas excuſat & hic licitū eſt allegare ꝓuerbiū de iudeis. & ſi nō os. de ureiur. quēadmodū. ff. de offi. ꝓ conſul. l. ſolent. de torneam ē. c. i. ꝑ Io. an. in dicto. c. & ſi iudeos. & in dicto. c. de torne. & in. c. conſulunt. de uſur. ꝑ eūdem facit. i. regū. c. xxiii. &. ii. regum. c. v. &. xx. & Ezechiel. xii. ad fi. &. c. xiii. &. xvii. vnde etiam per ꝓuerbia poſſunt cauſe diffiniri: ut notat Io. an. i c. ſup ſpecula. de p̄uiſ. & ad iſtud pro uerbiū adde q̄ neceſſitas nō habet legē nota. in. c. querelam. de iureiur. & in. c. queſiuit. de ꝟbo. ſig. cum ſi. Item de illo ꝓuerbio: beatius eſt dare q̄ accipe: no. xvi. q. i. predicator. Item de illo ꝓuerbio: eice primo trabem de oculo tuo. no. in. c. ea que. in ꝟbo monachoꝝ. de ſta. mona. in. c. quia fruſtra. de uſur. &. ii. q. i. multi. ꝑ Io. an. in. c. i. de accuſa. Item ō illo: qui nimis emungit elicit ſanguinem. no. in. c. niſi cum pridē. §. ꝓpter malicia in fi. de renunc. Item de illo: nullum bonum irremuneratū z̄. nota. lxxxvii. ci. diuine. Item de illo: homo factus dues obliuiſcit ſocioꝝ paupum. notat. i. q. i. ꝓphetauit. Item de illo: quod noua tenta capit z̄. i. q. i. quibuſdam. & de preſump. cum in iuuentute. Io. an. in. c. ii. ō cle. coniug. Item de illo: circa res donatas non querenō pactum. nota. in cle. ii. in ꝟbo grōle. de cenſi. & ad canal donato z̄. Io. an. in. c. ꝑ tuas. de dona. Item de illo: omnia tpus bñt. ſpe. de aduo. §. hic docendi. in. v. cum aūt tps. ait. xxiii. q. iii. i ecclesia. Item de illo: non multū loquaris. ſpe. eo. tu. §. iam nunc. vſi. hoc tamē caueat. & in fi. & in. §. nunc de ex

ordus. v. deinde accedat. Item de illo nil
la maior pestis zč. Spe. eo. t. §. fi. v. Itē
studeat. Item de illo uulg9 amicicias uti
litate ꝓbat nota. in cle. pastoral. ad fi.
de sen. & re iudi. Itē de illo habeat unuſ
quiſq; suam zč. per Archi. in. c. i. in. v.
colum. de iuſ. calum. li. vi. Item de illo:
felix quem reddunt zč. nota. xxvii. q.
i. c. ii. in fi. Item de illo ꝓuerbio. nemo
uerecundeť facere artem suā. in auten.
de tabell. sup̄ v. hoc agere. Item de illo
Melior est buccella panis cū gaudio zč
nota. eo. ti. in v. caute. Itē de illo Scia ī
flat m. c. niſi cum. §. ꝓ defectu. de renū.
Item de illo: Omne rarum carum. xciii.
di. legimus. ad fi. Item de illo Oderunt
peccare boni zč. no. in. c. irrefragabili.
in fi. de off. ordi. Itē de illo. Sepe ſoꝛet
filius zč. de elec. in. c. uenerabilem. ad
fi. & per Hoſti. in ſum. de elec. §. itē ſcē
dum. in fi. & in ti. de fil. pbr̄o. §. que eſt
cauſa. in fi. Item de illo: Curre ad ignem
uicini. Spe. de depoſi. §. ii. ad fi. Itē de
illo. Dn̄s legatu triſtia nulla patī. in ſpe.
de lega. §. i. Itē de illo. Frōs meretricis
zč. in legenda ſancti Stephani & quod
no. Hoſt. in ſum. de adul. §. que pena, ca
ca fi. Item de illo. Pena pōt demi zč. in
Spe. de diſpen. §. qualiter. v. ut aūt. bi
uideť q̄ ſic. Item de illo. Verbi gr̄a. in
l. ſi per emptorē. ff. de picu. & cōmo. rei
uendi. Item de illo. Cū ſcorpionib9 ha
bitas. Ezechiel. ii. & xii. Itē de illo. Cō
mede libꝝ quia ſcies totum. Ezechiel.
iii. Itē de illo. Sanguinē eiꝰ ō manu tua
requiram. Ezechiel. iii. Itē de illo. Fac
concluſionē quoniā terra plena ē iniqui
tate. Ezechie. vii. Itē de illo. Et qui exi
uerūt ex iudeis ſaluabūtur. Ezechi. vii.
Itē de illo. Lex ꝑibit a ſacerdote & con
ſiliū a ſenioribꝰ. Ezechi. vii. Itē qui gla
dio ferit gladio ꝑibit. Ezechi. xi. Itē de
illo. Sicut pr̄ uel mr̄ ita & filius uſ filia
Ezechi. xviii. Itē ō illo. Labor improbꝰ
oia uincit. & de vbi gr̄a. Ieronimꝰ in ꝓ
logo ſup̄ danielē Itē ō illo. Vſq; ad tps
& tp̄a & dimidium tpis. Daniel. vii. Itē
de illo. Sicut populꝰ ſic ſacerdos. Oſee.
iii. Itē de illo. Et neſcierūt facere rectū
Amos. ii. Itē de illo. Et conuertētes in
mane noctem & econtrario. Amos. iii.
Itē de illo. Prudens in tpe malo tacebit
ibidem. Itē de illo. In eternum & ultra
Micheas. iii. Itē de illo. Qui cōmedunt
equū ponent inſidias ſubter te. & ſicut
feciſti fiet tibi. Abdias. cº. uno. Itē Inī
mici hoīs domeſtici illius: Micheas. vi.
Itē de illo. Facies mutata declarat cor
dis dolorem. ii. Macha. c. iii. Itē de illo
Quicquid in ſumptus de tuo tuleris pro
lucro cōputa antiq̄ dictum eſt: auaro de
eſt tam qō habet q̄ qō non hēt. credenti
totus mūdus diuicias ꝛ eſt. Infideľ autē
etiā obulo eget. Iero. in fi. ꝓlogi. bibis
& ſubdit in fi. Facile cōtemnit oīa qui
ſeſe ſemꝑ cogitat moritur ꝛ. Item de illo
Ex nimia ingurgitatione olet os. in ſpe.
de teſta. §. nūc tractādum. in. v. colum.
ad fi. Item de illo. Hoc certo certius eſt
in. l. ait ꝓtor. §. ſi cū miſer. ff. que ī frau.
cred. Item de illo, acotal montone. aco
tal bochone. no. ff. de tribu. l. qō in hoſ
dem. §. eligere. Item de illo. A minore
uſq; ad maiorem oēs auaricie ſtudent &
a ꝓpheta uſq; ad ſacerdotem cōmitti fa
ciunt dolum. Ieremi. vi. c. &. viii. Item
de illo. In nichilo gloriādū eſt niſi i ſcien
tia & notione dei. Ieremi. ix. Item de il
lo. Stultus factus eſt oīs hō. Ieremi. x.
& ibidem q̄ uia uia a deo eſt zč. &. c.
li. ii. colum. Item de illo. Miranť hoīes
quaſ uia impioꝝ ꝓſperať zč. & cupiūt
q̄ omnes moriant cū ſalute animaꝝ. Ie
remi. x. & unde Ieroni. in. ꝓhēō abacuc
Item de illo. Hodie ceſſat illud prēs com
mederūt zč. Ieremi. xxxi. & Ezechiel.
xix. Item de illo. Letať dn̄s ſup̄ ſeruis
cum bn̄i illis fecerit. Ieremias. xxxii. ad
fi. Itē de illo: Maledict9 qui facit op9
dn̄i fraudulenter: Ieremi: xlvm: Itē de
illo: Populus dure cerucis: & propter
peccata comedet carnes filii: Baruth:
ii. & Eechiel. vi. Item de illo. Si patien
ter ſuſtinueris ꝓſequutionem inimici: ci
to uidebis ꝓditionem eius. Baruth. iii.
Item de illo Sperans in mendacio: men
dacia ꝓtectus eſt. yſaie. xxviii. Item de
illo: Somniat eſuriens & ſitiens zč: yſa:
xxix: Itē ō illo: Labius me honorat zč:
ibidem: Item de illo: Loquimini nobis
placita: & ō illo non declināb̄tis ad dex
teram: yſaie: xxx: Item de illo: Stultus

fatue loquitur. ysaie. xxxii. Item de illo Scientia humana stultic a est ap ut deum ysaie. xlvii. Item de illo. Sepe solet filiꝰ simulis esse patri. Ho. in sum. de elect. §. qui eligi. &. §. & est scienꝫ. in. fi. Itē de illo. Oꝝ difficile est crimen non ꝓdere vultu. ibidem de e'ec. §. qualiter. in. colum. Item ō illo. Oia enim ꝛa facimꝰ zē de uete. nūꝫ enuc. l. i. circa medium. Ho. in ꝓhemio de confir. uti. uel muti. §. fi. Item de illo. Felix quem reddūt aliena picula cautū. & casꝰ demēs correptio lit sapientis. Io. an. de del. & cōtu. cū olim. ꝓst medium. Item ex nomīe cogꝰ scitur boīs qualitas. i. regū. c. xxvi. in fine. Item de illo. Deus neminē uult pire zē. ii. regū. c. xv. Ezechiel. xxxiii. Itez deus exaudit credentes in eum. palipo. v. &. ii. & palipo. c. xx. Item de illo. Si quesieris deum inuenies: si derelīqueꝫ ꝓhibet te zē. i. palip. xxviii. Itez: Oia sunt dei. i. palip. c. ulti. Item bona opa mundentur. ii. palip. c. xii. Item de illo. Quandoq; quis suspēdit in patibulo qđ alii preparauit. Hester. c. vii. Item de illo: Homo se laudare putat dum alios detrahit. in ꝓlogo regū in fi. n bile minus Ezechiel & Ieremias dicunt aliquos ꝓphetas mendaces zē. Ezechiel. xii. c. & Ieremi. xxviii. Item: Sicut populus sic facerdos & sicut seruus sic dñs eiꝰ & de similibꝰ. ysaie. xxiii. Itē de illo: Vemihi. ysaie. xxiii. Item: Non uult deꝰ mortem peccatoris. Ezechiel. xix. Item de illo: Nemo pōt duobus dominis seruire nota. de regu. ex pte in prin. & in Spec. de dispen. §. uideꝰ. circa prin. ibi in diuersis aūt. Item de illo: nil uōtur actū zē. ro. de bap. maiores. in vbo ex pte. Item de illo: Vesoli. in. c. ii. in princ. in glo. de sta. mona. Item de illo: Quilibet debet esse contentus suis terminis. r. ot. in. c. ii. de sta. mona. Item de illo Non ē arandum in boue & asino. ro. in. c. ea q. in fi. de sta. mo. & in. c. cū causa. de elec. ad cuius intelligentiam unde ymo. in clemen. i. de elec. iuꝑ glo. de cetero. Item ō illo Quod gñaliter dicit nilli undeꝫ dictū not. de uoto. ex multa. in v. ad neutros Item de illo Non minus pugnat qui consilio pugnat. no. in dicto. c. ex mulat. ad fi. Item de illo Non debemus unū lede re ut alii ꝓficiamus. ro. de uoto. p. stulasti. glo. ii. Item de illo Habitus non facit monachum. no. in. c. uidua de regula. & in. c. porrectum. in pr. n. Item de illo Nil tu mihi nil Catilina cetego. no. ō fugla. uentens. in vbo recipiat. Item de illo Noxia delictum zē. de regul. cons. iti. i prin. Item de illo Ve homini illi per quē scandalum uenit. no. in. c. fi. de regular. Item de illo Una & eadem res non dēt diuerso iure censeri. nota. in. c. ex pte. ō deci. Item de illo Quod quis non diligit facile contemnit. nota. in. c. cum locū de spon. xx. q. ii. ꝓis añ finē. Item de illo Satur non discernit ut ieiunus. not. in auten. de nup. §. iccirciū. Item ō illo Si pe dem in foueā tenerem. no. de renun. nisi cum. in vbo scīe. vide Io. an. dixit uelle docere in. c. ex pte. ad fi. de consti. Item de illo. Qui ad uti ūcp festinat. not. in. c. ii. de sup. negl. preb. & in. c. i. de offi. uica. Item de illo Media uia est eligenda. rota. in. c. i. de offi. custod. Item de illo: Quod tibi non uis zē. nota. in. c. dilecti. de mat. & obe. de sum. tri. c. i. in vbo dispositionem. facit. xl. v. di. licet. in fi. Itē de illo. qꝺ hō debz esse simplex ut colūba zē. quia uicium est posse decipi. no xvi. q. i. si cupis. & ꝓ hoc. in sum. de consuet §. ii. ad fi. Itē de illo P. ꝙ honorat deus q̄ paup. xvi. q. i. uisis. xlviii. d. c. fi. & unde quod ro. Io. an. in. c. i. de priui. ubi etiam de illo qui reddidit grās suecappe zē. Item manifesto facinori desimit zē. xvii. q. ii. Item de illo Fuit cōsultus ut cs apire non posset. xvii. q. iii. uxor. Item de illo Iure poli & nō fori. xvii. q. iii. c. fi. & ꝓ Io. an. in. c. Iohannes. in. v. colū. de regul. no. in. i. ii. C. ō inst. & substi. & in. c. iii. de renūc. per glo. Item de illo Qui male agit odit lucem. xvii. q. ii. gnciosam. Item cauenō ne mali maled. cat. xx. q. ii. c. fi. & in. c. ii. in pr. n. de concess. ꝑben. Item de illo natura ꝓcliua est ad malum. xx. q. ii. ꝓclius. Item ō illo Nullus dēt deū tēpta re dum aliter pōt consulere. xxi. q. ii. q̄ re. xxii. q. viii. si nulla. Item tollera bilius est stulte ꝙ minime nō adimplere zē xxi. q. iii. c. i. Item de illo Non sōrum

filn sunt qui tenent loca scōz zč. Arch. in.c.uno in vbo goliardus de ut. & ho. de. Itē de illo Sic uolo sic iubeo zč. Io. an. in.c.ii.q.ic cle. uel uou.ē. Item de illo. Mihi undictam & ego retribuā. xxiii. q.i.in prin. Item de illo Vnusquisq; on9 suum portabit. xxii.q.iii. fortis. Itē ō illo trabendum est aliquid seueritati. xxiii. q.iii. ipa ad fi. Item ō illo Pane tribulatōis & aqua angustie. xxiii.q.iii. gustilarius. Item de illo Reprehensa fi pōt q auctor dño zč. xxii.q.iii.qsti. Item Qui legis auctoritate facit nō peccat. Arch. in.c. ubi periculū. ad fi. de cle. li.vi. Item de illo Facilius quid destrui tur q̄ construaē. no. in.c.ii. in princi. de translac. Item de illo Non ꝓbat hoc esse zč. in dicto.c.ii. in vbo nullo. & not. de rescrip. ex pte decani. in glo. añpīt. Itē de illo Omne datū optimū. zč. Arch. in ꝓhemio sexti in vbo concessum. Spe. in ꝓhemio scde ptis. Item de illo Cum scō scūs eris & cum puerso zč. Io. an. in.c. repellant. de acc. ubi etiā q̄ iniquum inicie est maledicere. Item Abūt ut ea que ꝓpter bonū facim9 zč. xxiii.q.v. de occidendis. Item de illo Quicquid agant hoīes zč. Io. an. in.c. licet. ō accu. Itē ō illo dilectō malū ꝓximū nō opat. xxiii.q.i. ubi. Item de illo Tarde uene re bubulci. Io. an. in.c. ad petitionē. p9 prin. de accu. Item de illo Quod potui nolui zč. nota. de transla. c.ii. ad fi. & i l. multū. C. si qs alteri i sibi. Item ō illo Quod p me non stat. no. in.c. si aūt in fine de rescrip. Item Propter dicer uentatem incurrit odium. Io. an. in.c. qualiter. ii. in. vii. colum. ō accu. Item de illo In factis oīo alienis nolo esse nimis curiosus. no. de rescrip. ab excōicato. Itē ō illo In facto ꝓprio quis est magis curio sus q̄m alieno. Io. an. in.c. uenies. de iureiur. Item facilitas venie causa ꝑz delinquendi. no. de postu. ꝓla. c.i. in v. contemptū. facit. c. ut clerico2. de u.t. & ho. cle. & Io. an. in.c. fi. de coliu. Itē de illo Ad infirmitatem mortalem nil a ualet medicina. Io. an. in. c. Iohannes. de homi. in. ii. colum. Item de illo Non sufficit bonū facer nisi & bene fiat. Io. an. ibidem in colū. Item de illo Peccata te dereliquerunt non tu ꝓa Io. an. in.c. ii. de rapto. Item de illo Paup caret aīcis. Io. an. in.c. inter. in. ii. colum. ō purga. ca. alī. xii.q.iii. paup. Item de illo: Peccatum uetus adducit nouā undictā Io. an. in.c. ii. p9 prin. de purga. uulga. Item Difficile est hominē rusticanū conuincere. Io. an. in.c. Ioseph. de vb. signi fi. Item de illo Nemo cogitur facere ō suo beneficium. no. in.c. bone. glo. ꝑle. in fi. de postu. ꝓla. Item de illo Nemini cito manum imponas. no. in.c. cū nobis. de elec. facit. xxiii. di.c.i. & uide. lxi. di. mirамur. & lxxviii. di. quid est. xv. q. vii.c.ii. &.q. ulti.c. fi. in fi. Item de illo Nemo carnem suā odio hūt. Io. an. in.c. dilecto. circa prin. de ꝑben. Itē de illo Oppolita iuxta se polita zč. ibidē. p Io. an. in.ii. colum. Item ō illo Cōtraria contrariis curantur. no. in cle. ulti. ō pe. in fi. Item de illo Qui est sub alio fi debet alium sub se trahere. no. de elec. cum in mgīm. facit in Spe. de tuto. §. si autē tutor. circa prin. & in. §. gñaliter. i prin. Item de illo Regula certa dat. qō bene stat non moueatur. Io. an. in.c. de multa. in. ix. colum. de ꝑben. Item ō illo Quod quis ualt alios facere dēt & ipse facere de elec. ducū eccīa. glo. iii. Item de illo Expecta fieri tibi put alius feceris. Spe. de aduoca. §. iam nunc. vsi. hoc tñ caueat. & in Abdias ꝓpheta. c. uno. Item de illo Ex nihilo porata fieri non pōt Io. an. in.c. extirpande. de ꝑbē. circa prin. Item de illo Quod quis cepit p sequi cogit. no. de elec. publicato. Itē ō illo Non est discipiendū unum altaz zč Io. an. in.c. cum cām. de ꝑben. Item de illo Non udet uelle quia nō durat. not. de ꝓfes. & medi. l. nec infra. li. x. Itē de illo In herbis uerbis & lapidibꝰ. Ho. i sum. de vbo. signi. §. que est distinctio. p9 prin. &. lxxvi. q.ii. ac moueāt. p Arch. Item de illo Licet seruire de uento. Io. an. in.c. cū uenisset. in fi. de institu. Itez de illo Nil mihi des dūmō nil auferas. Io. an. c. epi. de re. ecc. nō ali. Item ō illi Pontifices zč. cum sint cornuti zč. Io. an. in.c. fi. de re. ecc. nō ali. Item de illo Difficile est ute mutatio. Io. an. i. c. fi. de rguī. ad nrām. Itē ō illo Facile sustine

re debeo quod mihi non rocet. nota. ff. de arbi. & si qua. §. fi. Item de illo Non minor est virtus q̃ querere parta tueri. no. de pe. di. 1, ecclia xp̃i. Item ō illo Nemo sine crimine uiuit. not. 11. q. vii. ipi. a postoli. Item de illo In sudore uultꝰ tui zc̃. l. di, in capite. Item de illo Quibꝰ uirus non cōcamus zc̃. xxiii. q. ii. san. & de pe. & re. omnis. in vbi sepultura. de sen. excō. a nobis. Item ō illo Hodie cōstat hodie agat̃, in spe. de frig. & male. & no. Rota conclusione, 1. Itē de illo Nemo militans deo zc̃. xvi. q. 1. sunt. Itē ō illo Non ingrediaris absq; doctore uia zc̃. xvi. q. 1. si christꝰ. Item de illo Ad si uenientes excusatōes in peccatis. xvi. q. 1. p̄dicator. Itē de illo Ad impossibile non obligamur. Io. an. in. c. qō sup. in. colum. de uoto. Item ō illo Qsiq; parua nec ant magna. Io. an. in. c. ex multa. ad fi. de uoto. Item de illo Tota lege spēcta de uoto. c. ex multa. & ibi. Io. an. circa prin. Item de illo Vt puniat in illo i. qꝰ deliquit. de transla. c. quanto. Io. an. in c. ii. de sup. neg. plā. Ho. in sum. de ma. & obe. §. ii. ibi, item si primo receptus. Item de illo Non dicamus. Io. an. in. c. inter cetera. de offi. ordi. Itē de illo Occasionem querit zc̃, Io. an. in. c. solite. i prin. de mat. & obe. Item de illo Penus est non dīr q̃ tarde. xvi. q. 1. decime. Itē de illo Meliora sunt uulnera amici zc̃. xxiii. q. iii. nimium. Item ō illo Qui episcopatum desiderat zc̃. Item de illo Qui cū urga pcutit liberat aīam sū. 9. xxiii. q. iii. dupliciter. Item de illo Cis anima ptātibus zc̃. & illo Hoc solum bene agitur in uita zc̃. xxiii. q. v. pdest. Item de illo Labores impiorꝝ iusti edunt. xxiii. q. vii. c. i. &. ii. &. c. fi. añ fi. Item de illo Qui non corrigit crimia cū possit nō tur cōmittere. xxiii. q. viii. p̄. Item de illo Gloriandū est in fide & religiōe. xxxiii. q. viii. §. q̃uis. Itez de illo Non habū des in tuo sensu. xxiii. q. i. sciſma. ii. q. ii. c. damnatōis. vnde ue illi qui nimis ō se confidit. Hosti. in sum. de his que fi. a plā. si. consen. ca. §. in quib9. v. sed quid si forte. Spe. de lega. §. fi. v. item qō nimis. Item de illo Vna ouis scabiosa zc̃. xxiii. q. iii. secunde. Item de illo. q̃ non est de aliquo desperandū añ mortem. xxiii. q. iii. corripiant̃. Itē de illo Omne regnum seu lex ō scia diuisa destruetur xxv. q. i. si ea. Item de illo Tantū ualz genus quo ad oīa quantū spēs quo ad q̃dam. Io. an. in. c. magne. pīti. colum. de uoto. Item pexteriora de interioribus iudicat̃. Io. an. in. c. q̃ de. in prin. de stamo. Item Quod factum ē nequit esse in sectum. Io. an. in. c. maiores. vi. colū. de bap. xxxii. q. v. si paul9. ō. xiii. not. Itē Hūc boēs decorant quē uestimenta decorant. Io. an. in. c. indecez. de eta. & q̃li. Item de illo Qui sibi non parcit zc̃. Io. an. in. c. ex pte. in. vi. de corpe uici. Item de illo Spūtum missum in celum reuertit zc̃. Io. an. in. c. cum in eccl'is. de mat. & obe. Item ō illo Non emas ictū intus saccū. Io. an. in. c. humilis. eo. tit. circa medium. Item de illo Vbi te inuenero zc̃. Archi. de sen. excō. si index. in glo. reputare. li. vi. Item de illo Quod tibi nō uis zc̃. & tpe egemus ut maturi9 deliberemus. l. di. ponderet. x. q. i. placuit. Item de illo Que non pfunt singla zc̃. no. ut lite nō conte. accedens. ii. & ō plump. c. lris. Item de illis vbibus. Qui uenit extremus zc̃. tantūdem feripit zc̃ no. in. c. fi. in fi. de magi. Item ō illo Nil impodentius erregantia rusticez. xlvi. di. §. i. Hosti. in su. ce tpe ordi. §. xi. Itē de illo Non dicatis zc̃. xi. q. i. non dicatis. Item de illo Non licet penere falcē zc̃. de elec. uenerabilem. Itē de illo Vt ita dixerim. vi. di. testamētū. in fi. xxxiii. di. qui de mensa. xxiii. q. iii. §. his oībus. xxiii. q. i. pudenda. Itē de illo Prima facie. Spe. de arbi. §. fimē. v. quid si prelatus. de dona. apīce. C. ō cadu. tolen. pīt. col. in. c. ad audientia. el. 1. de s frip. Item de illo Vt puta. ff. de decre. ab ordi. faci. l. ambiciosa. ff. de pcuſ. l. non solum. §. sed interdū. Itē ō illo Verbi gra. xxii. q. ii. ne quis. &. ff. si pus. cē di. l. iii. §. cu. 9. &. l. licuit. §. i. eo. ti. Itē de illo Quid ad rembum. ro. in auten. licet. de natu. libe. Item de illo Vt ita loquar. Hosti. in sum. de ecclia. cle. & mul. §. i. circa prin. Item de illo Non ponas os in celum. xxi. di. c. fi. Io. an. in. c. extue. in pīt. colum. de c. e. non resid. Item

de illo Solet plus timeri qđ specialiter zč. xxiii. di. q̃q̃. Item de illo Salua pace ura. xxvi. di. deinde. Item de illo :q̃ sol sup bonos & malos oritur. xxviii. di. c. fi. Itē ō illo Ferro necesse est abscindet mulnera zč. lxxxii. di. c. iii. in fi. Item ō illo :q̃ duobus inimicis quis placere nō pōt. lxxxviii. di. eiciens. Item ō illo Deus est cognitor secretoꝝ. xxxii. di. eru bescant. &. ē. xiii. notabili. Item de illo defect9 nře etatis zč. xxxiii. di. frater nitatis. Item de illo Incōpositio corpis qualitatem indicat mentis. xli. di. c. fi. Item de illo Non plus sape zč. xliii. di. c. i. post medium. Itē de illo Null9 absq̃ peccato est. xlv. di. licet. i. Item de illo: Honor exhibitus ꝓuocat ad supbiā. ea. di. licet. ii. Item de illo Aspitas increpationis non ꝓficit. ea. di. cum btūs. Item de illo Calum appetit zč. xliii. di. c. fi. Item de illo Ad intercedendū mitti dēt placabilis illi. xlviii. di. in prin. in spec. de lega. §. i. in fi. in tit. de aduoca. §. hic docendū. ad fi. Arch. in. c. ad aplice. circa pri. ō r iudi. li. vi. Itē de illo Indignū ē dari deo quod dedignat homo. xlviii. di. c. fi. spe. de dispen. §. iuxta. v. colū. Io. an. in. c. pastoralis. ii. colum. de decī. & in. c. ii. de custo. euca. Itē ō illo Mag9 gaudium est ī celo zč. i. di. quia tua. Itē de illo Qui non curant ad stipendiorum merita non quemt. lv. di. c. fi. Item ō illo Vnaquecq̃ ꝓuincia zč. lxxvi. di. c. pē ultu. Itez decū uri cautela sit tibi magistra. lxxxi. di. legitur. Item de illo Non pōt habere bonum finem zč. lxi. dis. mamur. i. q. i. principatus. vnde ex uno ī ordinato principio plura inordinata sequuntur. Io. an. in. c. precarium. de prec. a. Item ō illo Non caret scrupulo societatis occulte zč. lxxxiii. di. error. Item Si non habes me in senatorez quomodo habebo te in principem. xcv. di. esto. c. i. Item de illo Noli cogitare de crastino xii. q. i. habebat. Itē de illo Venter plenus facile de ieunio disputat. xii. q. ii. socrates. Item de illo Lupus paulatim cōmedit agnū. xxiii. q. i. c. i. & p Io. an. ī. c. ii. p9 prin. de purga. uulga. Itē precauendū qđ utuparī pōt. de ser. nō or di. c. i. cum concor. Io. an. in. c. Iohānes ii. colum. de cle. conug. Item de illo Inhonestus actus unius clerici inducit obp briū toti clero. Io. an. in dicto. c. Iohānes. iii. colum. Item de illo Vita laicoꝝ clericis est passio mors uero consolatio. Io. an. in. c. consiluum. Item de illo Melius est q̃ bona supbabūdent q̃ q̃ deficiant. Io. an. in. c. consilium. in fi. de obs. ieiu. Item de illo Peccatori totus mūd9 obulus est. xiii. q. iii. quid dicam. Itez de illo Ad cor respicit deus non ad manum. xiii. q. v. si quid. xv. q. vi. c. i. in fine. Item de illo Velut canis ad ucmitu zč. xv. q. ultī. bi qui. xxvii. q. i. c. ii. Inō dicit sues reuertit zč. xxxiii. q. ii. de his de pe. dis. in. sicut qui dicunt. Item de illo :q̃ candela se consumit & alius lumen dat. xv. q. ult. c. fi. Io. an. in. c. ura. ī. ii. colum. de ecba. cle. Item de illo Frustra conatur ramos incidere zč. de pe. di. ii. qua radix. Item de illo Retrahēdū est a fratre ambulante inordinate. xxvi. q. vii. erga. Item de illo Dicunt & non faciunt. &. de illo Si dns largus zč. xxvi. q. vii. alligant. Item de illo Pīcnus tur pitudims ē zč. xxxii. q. i. &. c. aput mī lericordem. Item de illo:q̃ recte bonus non polluitur ex consorcio mali. xxxii. q. i. non esto. Item de illo Quod caro est caro est. xxxii. q. iiii. recurrant. in fine. Item de illo Impudicus oculus rūdius est zč. xxxii. q. v. nec solo. Item de illo: Noli esse nimis iustus. de pe. di. i. spens Item de illo Qui pleuerauerit usq̃ in finem zč. de pe. di. ii. pēnata aīa. &. c. sequen. Item de illo Nemo repente fit sūmus. de pe. di. ii. hec de caritate. Itez ō illo Qui nūdiligit odit. de pe. di. ii. in. ii. colum. Item de illo Libenter audimus cōmedamus & bibamq̃. de pe. di. ii. in. xviii. colum. Item de illo: Mulierem ignoro & virgo non sum. Io. an. in. c. monasteria. de ui. & ho. cle. Item de illo Plq̃ lucratur expendens paup bētur. Io. an. in. c. quōz. eo. ti. Item expedit magis mori q̃ famam pdere. Io. an. in. c. ura. de cohabi. cle. & mī. in. vi. colum. Item de illo Malo non pōt bonum interptari. Io. an. in

in. c. i. de cle. non resi. Itez de illo Vt de alijs taceamus. de cele. mis. dolētes. Itē de illo Quod petis mtus habes. Io. an. i c. epus. de pben. Spe. de secūdo decreto §. uidendum ad fi. Item de illo Manib9 & pedibus iactant ut se ingerāt in patri moniū Ihesu xpi. Io. an. in. c. cum iaz dudum. circa prin. de pben. Itē de illo Nō est addenda afflictio. Io. an de purg. p9 part. Item de illo Decidit in Sillam zc. glo. & Io. an. in. c. ex trāsmissa. de renū. Item de illo Dulces in sermonibus sapiē tes reputant. de pe. di. n. in. viii. colū. Item de illo Ois hō mendax. & de illo: Vanitas uanitatū. de pe. di. ii. in fi. Itē de illo: q9 clado bellica turbatum est pacis remedio reformet. xxxiii. q. i. in. i. colū. Item de illo Celum & terra transibunt zc. xxxv, q. x. c. i. Itē de illo Qnq; iustus patitur p9 impio de consc. di. i. in sca. Item de illo Nemo dat quod non habet. de cōse. di. iii. quemō. no. in. c. i. ō offi. ordi. li. vi. in vbo nondū. Itez ō illo Sapientia est in capite. de consc. di. iii. accepisti. Item ō illo Anima que peccauerit ipsa morietur. de cōse. di. iii. queris circa prin. Item de illo Turpius eicitur q̄ non admittitur bospes. de iureiu. quē admodū. Io. an. in. c. fi. de his que fi. a prela. Item de illo Vulnus iteratum tardius sanatur. de pe. di. iii. manus. Item ō illo Maioris gracie est dare q̄ nō dēas xxxiii. q. v. tunc. Item de illo Qui nō laborat non manducat. p Archi. in. c. gnā li. in vbo aliquid. de elec. li. vi. Item de illo Turpe est dicere non putaui. de seruis non ordi. c. i. Item de illo Melius ē parū cū iustitia q̄ multi fructꝰ cū iniqtate. no. in aute. ō tabi. in v. caute. Itē ō illo Mitio agitur cū lege q̄ cū ministro legis. no. in. c. dolentes. in fi. de cele. mi. Item de illo Constans & lenis zc. Spe. de inteq. resti. §. ii. circa fi. Item ō illo In maluolam animam non introibit sapientia: nec habitabit in corpore subdito peccatis. Host. in sum. de fi. cath. §. n. in fi. Item de illo Gloria ē preire debet iudicium sapiens. Ho. in sum. de consue. §. ii. ad fi. Itē de illo Quicquid am. cantauerit zc. Host. in sum. de postu. pla. §. ii. ad fi. Itez de illo Illud possit q̄ quod de iure possimus. Ho. in su. de sup. negl. pre. §. i. Itē de illo Auarus cōfessorem nō querit Ho. in sum. de ser. nō ord. §. quid sit mamissio. Item de illo: q9 nauicula Petri zc. Ho. in sum. de biga. in arbor in v. in v. cellula. Itē de illo Coacta seruitia ōo non placent. Ho. in su. de his que in metuse. §. pīt. ad fi. & de iude. §. ii. & in q bus circa prin. Archi. de pe. di. i. dixi. p batur. xx. q. i. illud. i fi. ii. q. iii. pīs. & xxiii. q. vi. §. ex his oibus. in prin. &. ē. xiii. notab. p9 prin. Itez de illo Ad qua le morcello tale cortello. Ho. de lib. ob. §. quid debeat. an fi. Item de illo A iuuene cupido zc. Ho. in sum. de resti. spoli. §. in tali. q. v. x. Item de illo Qui dissimulat iniuriam callidissimus est. Host. in sum. de do. & contu. in prin. Item de illo Mors oia soluit. Ho. in sum. de conce. pben. §. i. in prin. Item indigenti mel9 ē ditari. q̄ philosophari. i. §. v. q. cxlvii. Item de illo Timuerunt timore zc. no. in. c. fi. de ecc. edi. Item de illo. c. fuela uit ad. a. no. in. c. legitima. in v. p iudicē de appl. li. vi. Item de illo Reddamus tpus q̄n dies mali sunt. Ho. in sum. de simo. §. qualiter. v. sed nūquid licet mihi. Item non debemus de una filia duos generos facere. Ho. in sum. de excel. plat. §. i. v. preterea delinquunt. Item de illo Vtilius est uenti panis tolli zc. Spe. ō inquili. §. fi. circa medi. Item quod differtur non aufertur. no. in. c. solet. in v. extra iudicium. de sen. excō. in. vi. Itez de illo Omnia dnt suis ccnuenire tpib9 Io. an. in. c. de offi. archipbr. Item de illo Non est iudex in iudicis. de mi. in. c. nuin. colum. de testi. li. vi. p9 Io. an. Itez de illo Qui uult ecclām beredem instituere zc. nota. in. l. lapi. §. n. ff. de inoffic. test. & in. l. fi. quis ad decimandam. C. ō epīc. & cle.

EXPEDITVS. solemnizare textū uel no ad materiam optatā: premittam tri alia quā cōtra de sacramentis in genere ut in simili per ipe. in tꝰ de offi. iudicis in prin. Et primo nota q̄ qui male sentit ō sacramētis est hereticus sicut & si de articulis fidei. Io. an. in. c. maiores. circa prin. de bap. Et sacra inter thesauros ecclesie cōputantē Pe. de pal. i. iii. di. xx.

q. iii. ar. ii. circa medium. Item collatio
sacramento12 est de lege iuris cōis. xvi.
q. i. iuris dictionis. Io. an. in. c. dilectus.
post medium de offi. ordi. Et tria sunt sa
cramenta qualis est qui recipit. i. q. i. p
ysaiam. ad quod. i. q. viii. Item sacramē
ta euam mortuus plunt. xiii. q. ii. anime
Io. an. in. c. ultra. iii. colum. de coha. cle.
& mul. ad quod. i. q. vi. Nec debent lai
ci de sacramentis eccle derisum facere i
ludum Hosti. in sum. ō matri. §. qualiter
contrahatis. vsi. quid si alter. in fi. vnde
delinquendo circa sacramenta efficiunt
de foro eccie & epi scōm Fran. p⁹ doc.
in cle. i. de bap. Et nota q in sacramētis
eccīasticis exhibendis attendenda ē cōn
suetudo romane eccie Io. an. in. c. sup. i
fi. de cens. & in. c. dolentes. in. ii. colū.
de cele. miss. & in. c. i. in. i. colum. ō bap.
& de sacramētis eccīasticis tenendū est
aut sentit papa. spe. in ti. de lega. §. nūc
ostendendū. v. xxxv. Item potest eccla
facere cōstōes sup baptismo & circa col
lationem baptismi certas formas p refi
gere p quas quia bone sunt & quia deus
ipas ratas habet arg. de transla. pla. c.
ii. &. iii. caracter imprimitur illi qui se
cundū ipsas baptizatus est p misterium
baptizantis de fide catho. c. i. §. plt. de
bap. debitum. §. fi. ad qō. i. §. ii. ad fi. &
§. iii. q. i. &. §. v. q. cxxx. &. §. vi. q. xx
xxiii. Solus enī deus grām confert non
minister. not. Io. an. in. c. fraternitatis.
de here. & ut. ō. idem facit de matri. de
consang. & affi. non dēt. & in alijs sacris
ut patet in eo quod legitur & no. ō tpi.
ordi. c. i. &. ii. de ſa. uncti. c. uno. de sacra
men. non iteran. c. i. & fi. icōm. Io. an. i
c. i. in. iii. colum. de bap. facit. i. §. xl. q.
cxv. dicit tñ Pe. ō pal. in. iii. di. ii. q. i.
q. papa non pōt nec tota eccia sacra. mu
tare nec in eis dispensare quia suus non
pōt tollere legem dīi sui nili quantū de
us reuelat uel dispensat sicut in prima
eccia q daretur baptismus in noīe dīi
Ihesu vnde papa non pōt dispensare q
puer saluetur sine baptismo, nec pari ra
tiōe q a peccato mortali post baptismū
aliquis curetur sine contritiōe: aut q cō
ficiat sine ore nec uel in matrimonio per
uerba de psti etiam añ consummationem
quia est uerū sacramētum unde. ō. xi. no
tabili. dicit tñ arch. lxvi. dis. porro. q. fa
pa pōt immutare omē formam pterq
baptismi et eucharistie qō nota. utrū au
tem possit dispēsare in gradu lege diuīa
prohibito ut faciat plonas habiles sicut
facit uel facere pōt inabiles vī q sic ga
visus non est sacram ētū. sed quodā in
diciale sacramentale et sic hodie nō ligat
nisi inquantū est per eccīam approba
tū nec morale cum lege nature sole due
persone excipiant sm pe. ō pal. vbi. §.
in. .3. colum. hic ergo papa non dispensat
circa sacramēta. sed circa indicialia sacra
mentalia sacramētca2 . sic cōstitutiones
faciendo ut dixi. licet ergo ius diuinum
morale sit incōmutabile ut no. in probe
mio clemē. in v° iur. pōt tamē distingui
per papam de for. c. licet. et ibi per an.
de bu. et ad predicta de mutatione sac
mētca2 unde. i. §. i. q. xii. dicunt aūt sac
mentalia quasi sacramentis annexa ut in
simili per spe. de dispen. §. nūc breuiter
ꝑ. f° et. i. eodem q. iii. et xiii. Primo
queio quid sit sacram ētū Rñ° quatuor
diffinitiones inueniunt una est magistri
sñi.a2 sic Sacrm est sacre rei signum. Al
tera est Augustini ō doctrina xpiana Sa
cramentū est inuisibilis gre uisibilis for
ma. & huic addit mgr sñia2 sic ut eius si
militudinem gerat & causa existat. Ter
cia est eiusdem Augustini Sacrm est illꝰ
in quo sub tegimento rea2 uisibiliu3 diui
na uirtus secretius salutem opat. ad hoc
i. §. v. q. xvi. Quarta est Hugonis ō san
cto Victore in libro de sacris Sacrm est
materiale elementū extrinsecus oculis
suppositum ex institutione significans ex si
militudine repritans ex sciticatōe aliq̄
inuisibile grām cōferens. & icōm Tho.
in spe. in. iii. di. i. in sacris aliud ē sacrm
tantū ut in baptismo ablutio sub forma
phoa2 Aliud est sacrm & res sacri ut in
baptismo caracter Tercium quod ē res
& non sacrm ut gra siue effectus ultimꝰ
q sacri icōm mgrm Bartholomeū in lua pi
sanella, Itē in sum. confes. h. in. ti. xxiii.
q. ii. & idē est sacrm & res icōm q signū
& signatum cum sacramentū sit sacre rei
signum ut pretactum est. Et quidem de
substantia cuuslibet sacramenti nouē se

gis necessaria sunt tria. s. materia ut elementum forma. s. vbi. & intētio ministri copulans formaz materie. nam scd3 Augustinuz accedit vbum ad elementum & fit sacramentū. i. q.i. detrahe. requirit etiam & intentio sacramentū instituētis scdm fra. Ni. olim. ordinis minoz in ad dit̄ce ad pisa. & latius per Pe. de palu. in. iii. di. i. q. ii. per totum. & tangit̄ p Ho. in sum. de sacra. non iteran. §. i. & p gul. de monte laud. in sacran etali in mi. cartaꝫ. sacramentū est. Et q̄ large sumptum comphendat omne signum rei sacre nō. i. q. ii. si quis prebēdas. & quod no. xxiii. q. i. subdiaconus. §. i. & quod no. fra. post lapum in cle. i. ix. q. de prunī. Vel dic q̄ est sacramentalis caracter q semel habitus nunq̄am tollitur scdm Ho. in sum. & dñm Fran. in. c. uno. §. i. de sa. unc. & plenius de sacra. non iteran. in rubri. i. q. post. Io. an. ubi etiam videas per Io. an. quid sit caracter. Ad hoc. i. q. vi. & ad pmissa vide no. de conse. dist. ii. sacrificiū. p̄ per arch. qui in idē recidit & fil̄ fran. i. c. cū marthe. p̄ ex eo. ī prin. de cele. mi. et de sacrificiis veteris testi. et quid sit sacrificiū vide in dicto. c. sacrificiū. et. i. q. i. mitu. & ō sacrō seu caractere militari et qualiter imprimat̄ hetur. i. q. i. quod quidā. ad fi. et ex his videt̄ q̄ large consecratio altaris & ecc̄e fit sacramētum ut not. ii. q. i. c. fi. et per arch. de conse. di. ii. corpus. et fran. i. c. cū sit. de simo. et vide frā. de zam. i. de. i. i. ix. q. de prunī. et ad illud q̄ intētio sit de substātia in sacramentis vide ple. per pe. de pal. in iii. di. ixix. et p̄ inter alia dicit q̄ requirit̄ in mrimonio ī quo consensus interior est cā principalis non instrumētal̄ & ipe pone sunt principales cause in quātu ē contract9 quida. et ō intētio eoꝝ requirit̄ sic & in confic̄ete secus aūt est in aliis sacran ētis in q̄ nb9 homo est solum miſter et instrz. ut ibi latius dicit ad. c. i. §. ini. q. xxxxvi. et §. vi. q. ini. et q. xvii. et sequenti et primo. §. iii q. xxxxvii. i fi. ubi videas. decūdo no. unde dicat̄ sacramentū. Rñ° q̄ sacramentū et sanctificat et purgat ꝛc̄u purificat de sacra. unc. §. uno. v. quia vo. de bap. debitū uel a sacris et secretis virtutibus uī quasi sacre rei signū. i. q. i. mitu fm fran. et Io. an. de saēra unc. c. uno. §. i. et de sacra. non iterā. in rubri. ii. q. et beſti. in sū. de sacra. nō iteran. § et ut de et Io. an. ī. c. cū marthe. i. ii. coīō. cele. miſ. et gul. in sacramentali in. iii. carta & adde ē. q̄one proxima. Tertio nota qua re fuerunt instituta sacramēta cum absq̄ eis deus pōt humano ꝛ̄ fieri utā. eterna et gracias concedere Rñ° tribus ō cās propter humilationem erudit̄onē et exercitationē q̄ declara ut. no. de conse. di. i. in rubitu°. et per beſti. in sū. de sa. non iteran. §. ii. v circa hoc cōsueunt queri & p̄ Io. an. et doc. de sa. nō iteran. in Rubrica v̄ p fran. ī. vii. q. et p Io. de ymo. p̄ doc. in cle. si dominū in. iii. colum. de rel. & uen. sa. et ibi per fran. ō zab. ī fi. principiū. quando aūt sac̄menta nouę legis fuerunt instituta et a quo fuerūt instituta et quis pōt ea instituere per pe. de pal. in. iii. di. ii. q. i. et q̄ sacramenta debuerunt institui debito congruitatis zō per eundez pe. in. iii. di. i. q. 3. et de sacramento cu cūcisionis plñ. per eundē di. i. q. v. et de sacramentis legalibus & effectuū ipsorū ibidem. q. vi. per totā et adde. i. q. proxima in fi. et. i. §. ii. q. xv. Quarto nota quot sunt sacramenta Rñ° septem de quib9 dat̄ uersus. abluo firmo cibo piget uxor ordinat ungit ab luo idest baptismus. firmo idest confirmatio in fronte. cibo idest eucharistia. piget pñā. uxor mrimoniū. ordinat ordinū recept.o. ungit extremaunc̄io. fm fran. in rubrica de sacra. non iteran. et ō ꝑ ebus sacra entorū per beſti. in sū. de sacra. non iteran. §. et unde sub. §. quot sunt ſpēs. et per arch. de conse. dist. i. ī prin. v̄ dic. t q̄ sacramentorum. quedam sunt salutaria. quedam veneratoria. quedam ministratoria. quedam ꝓparatoria Salutaria sunt illa que ag̃ salutem sunt necia. ut baptismus eucharistia cōfirmatio pñā et extrema ūctio. Veneratoria sunt ꝛ̄ esuntates que percerta anni tpa in aliquius rei sacre memoriam venerabiliter celebrant̄. ministratoria sūt officia oīa ecclesiastica nocturna siue diurna. et dicuntur ministratoria quia p ea miſtratur et exhibetur latria deo quia per ea

fliqua sacramenta eccłiastica conficiunt̄ ministrātur & celebrant̄. Preparatoria sunt que oībus sacrāmētis prefatis celebrandis p̄parant̄ & fiunt ut ecclīe altaria eccłiastica utensilia & eoꝝ cōsecratio scōm Hug. ut refert ibi Arch. & adde q̄ homo uere consecrat̄: sed res cōsecrat̄. i. deputatur util tatī eccłie seu consecratio nem uel benedict orē scripturę p Arch. xii. q. ii. nulli. & dīm Fran. post Tho. in rubri. de consē. eccł. ad hoc ide. Io. an. in. c. i. de pigno. qui dicit q̄ consecratio fit cum cert sur ctionib9: benedictō sine urctionib9. Et nota q̄ matrimoniū est de sacramentis ueteriū. ad quod. ī. ¢. iii. q. v. Sed et carisma de neuis de q° per glo. Io. an. & de ct. in. c. iii. de p̄br. non bap. & de istis sacramentis tāgitur per Io. an. in. c. ad abolendam. in princ. de here. & adde ad p̄missa gui. de mōte lau8. in sacra li. in. iii. colum. ii. q. Et nota q̄ benedictio ruptuarū p̄prie & stricte non est sacramentū nec de septem sacrāmētis licet sit sacramentale uel sacre rei signū icōꝫ Io. an. ī. c. i. de secū. nupti. Quinto quero que sunt sacramēta necessitatis Rn̄° scōm Rai. quinq; vꝫ baptis9 confirmatio eucaristia p̄ma & extrema unctio. & dicuntur esse necessitatis quia sunt in precepto & tenetur quilibet ad ea suscipienda p̄ loco & tp̄e. reliqua duo sacramenta sunt uolūtatis. s. credo & matrimonium. Idem in sum. confes. li. iii. t. xxii. q. iii. scēm frēm Ni. ofim. in add. ad pisa. vñ datur vsus. Ordo uoluntatis chorus dant quinq; necesse. Et dicunt̄ uoluntatis quia coniugari uel ordinari nolens p̄ōt esse in statu salutis Sꝫ negligēs alia quinq; non sed omittens hec quinq; n̄ tamen p̄r negligentiam p̄teriq̄ baptis mū potest esse in statu salutis. Sed baptismus ē p̄cise necessitatis quia nisi quis renatus zē. de sum. ti mi. c. i. circa fi. de p̄br. non bap. c. i. & per totum. & ō trāsach. nemens. glo. i. scōm Fran. post Io. an. in rubri. de sacra. non iterand. sub. ¢. quot sunt spēs. ubi dicit scōm aliquos duo tantum esse necessaria. s. baptismum & pnām in eo qui mortaliter peccauit ad quod. ī. ¢. v. q. xvi. ad fi. Item in effectu dicit Arch. per long. ora vba. i. q. i. remissionem. ad fi. ubi etiam per glo. & per doc. in dicto. c. nemēs. adde dict Pe. de pal. Itē cō canōiste dictū quinq; sacramenta esse necessitatis solus duo uoluntatis cōiugium & ordo. theologi ecō uerso solum duo necessitatis. utrūq; uerꝫ est quia per se quidem sunt duo necessaria illa. s. que contra illud principaliter ordinant̄ quod in alio seculo non dimittitur & sine quo non est salus. Sed tamen p̄ accidens aliqua possunt esse necessitatis inquantū non dicto remittunt mortale de quo erat tantū attritus ut per Pe. de pal. in. iii. di. xxv. q. i. ad fi. & p eūdem di. ix. q. i. in. i. colum. Ad illud de matrim cito. ī. ¢. iii. in fi. Et quātuꝫ ad eucaristiam. I. ¢. fi. q. lxxxv. & q. cxv. Sexto quero quis sit effectus sacramentoꝝ Rn̄° scōm Rai. ut talia sint cuilibet qualis ipse accedit ut. i. q. i. dīs declarat. Nam & scā malis obesse p̄t de cōs. di. ii. & scā. i. cor. xi. qui māducat. & bibit indigne zē. Aptius dic q̄ bonis sunt ad salutem & malis accedentib9 ad perditionem ut in sum. confes. eo. tit. q. v. scēm fra. Ni. p̄st p̄sa. ad hoc. n̄. eo. ō sacris in genere in prin. Et de hoc p̄ Ho. in sum. de sacra. non iteran. ¢. fi. Item in sacramentis imprimitur caracter vꝫ in illis in quibus deputat̄ homo ad actiones sacras suscipiendas & sic est baptis9 ianua sacramentoꝝ. unde nec aliam ponitō susceptiuam a natura supponit alias esset̄ ceteris in infinitum. Scōo est in illis in quibus homo deputat̄ ad actiōes sacras exercendas contra infideles & sic est caracter confirmatōis non absolute sed ex officio. Tercio est in illis in quibus hō ō p̄utat̄ ad exercendas cpationes sacras circa populum fidelē & hic est caracter ordinis. ex quibus sequitur q̄ in xp̄o non fuit caracter nec baptismalis quia actiones sacras habuit exercere non recipere iuxta illū. ego a te debeo baptizari. nec confirmatōis quia confessionem bonam fecit coram pontio Pilato. ergo hoc sacrāmēto n̄ eguit receperi. nec eucharis quia ipse nō ordinatus ad seipsum sicut ille caracter ordinat̄ ad corpus xp̄i consecrandum principaliter. ad hoc. ī. ¢. iii. q. iii. in fi. Ex his etiam concludit̄ q̄ caracter

est indelibilis. ad quod. ꝛ. e. q. 1. &. ī. & per hoc sunt hec tria sacramenta irreiterabilia ne fiat eis iniuria būtibo effectū ꝑpetuum. vnde in mortuis damnatis & saluatis remanēt ꝑpetuo, ad quod. ī. q. ix. fm Pe. de pal. in. iii. dis. iii. q. ii. ad fi. Item in oībus sacramentis confertur gracia preterq̄ de sacramento matrimonii scōm quosdam. sed uerius est q̄ etiaz in mrīmonio conferat gra scōm Fra. p⁹ Io. an. & doc. in dicto. c. uno. ¶. i. in fi. ō sacra unc. vñ in omni sacramento ne uelegis cōfertur dispositio ad grām per uirtutem inherentem ut latius per Pet. de pal. in. iii. di. i. q. i. per totam. & de gra sacramenti p eundē di. ii. q. iii. p totā ad quod. ꝛ. q. iii. in fi. & an principis unctiō conferat grām & quid de unctiōe regum & an sit sacrm no. Arch. xxvii. q. i. uidue. & adde. ī. ¶. iii. q. iii. &. ꝛ. xvii. notabīl. ubi ō effectu sacrī mrīmonii. Et nota q̄ caracter est signum spūale indeli le distinctiuū & spūalis ptās ad aliquod sacrm. Alii aliter dicūt ut p Io. an. in rubri. de sacra. non iteran. & per Hosti. in sum. de scisma. v. Iste enī caracter zē. ad quod. ī. q. ix. ad fi. &. q. xiii. Vel dic q̄ est signum aīe impressum p q̄ ī die iudicii ordinati a non ordinatis discernuntur scōm Fran. in rubri. de sacra. non iterā. Et de caractere quid sit & unde dicatur & de spēbus ipius & qualis sit & de ipsius effectu & quando imprimat & in q bus sacrīs imprimitur & q̄ non iteratur & de si. per gui. de monte laud. in suo sacrameetali in prin. & q̄ non pōt deleri uel remoueri ibidem in. xii. q. ubi etiam de similibus & de effectu & spēb⁹ sacramentoz per eundē ibidem. iii. carta ubi etiam ex quibus causis fuerint inuenta sacramēta & an effectus sacramentoz impediri possit per eundez. iiii. carta

Septimo quero quis recipe possit sacra dicas q̄ quilibet ꝛcipere potest & debz sacrm baptismi. cetera uero xp̄ianus tantum ꝛcipe potest excepto mrīmonio q̄ō est etiam aput infideles licet non ratum ut per Hosti. in sum. de sacra. non iterā. ¶. quis recipe. Debent aūt cōferri iuxta morem eccliasticum quē apūca sedes ob seruat. de sa. unc. ¶. qua uero xp̄s. &. ¶. ulti. & de here. ad abolendam. i. rñ°. alias si preter formam eccl̄ie conferantur nihil agitur. ō reserip. cum dilecta. ¶. pēultī. & ulti. scōm Hosti. vnde cōsuetudo attenditur in sacramentis ut in specu. de dispen. ¶. iuxta. v. q̄ subdiaconus. &. ꝛ. in prefatione sacramentoz. & adde. ꝛ. q. v. &. ī. i. q. xxxv. vnde non posset papa statuere q̄ aliquis non baptizetur secundū laud. in sacramentali de sacramento eucaristie in. xviii. colū. viii. q. &. q. iii. & no. xxvii. di. nullum. facit. ī. ¶. iii. q. xi. in fi. Octauo quero utrum sacramenta debeant conferri peccatoribus. Rñ° non. xcv. di. illud. quod est itelligēdum fm Rai. de peccatis manifestis. naz ꝓpter occulta peccata non possent alicui sacramenta negari nisi per admonitionē secretam uel publicam factam in genera li. de consc. di. ii. non ꝓhibeatur. idem ī sum. confes. dicta. q. v. Existens autez in peccato mortali siue occulto siue manifesto mortaliꝫ peccat recipiendo sacramenta. xl. di. milti. dcō. c. illō. ii. q. iii. audi. concor. Tho. & Pe. in sum confes. li. iii. ti. xxii. q. xxii. ad fi. & quod rio. Io. an. in. c. ꝓ tuas. ii. post prin. de simo. Similr & minus trans sacramentum existēs ī peccato mortali tractans sacramenta in suo ordine mortaliter peccat. ut in sum. pisanel. in vbo ordinatus. i. v. ii. & cui dene gatur uel concedatur unum sacramentum similiter & alia: quod dic ut nota. dicto. c. illud. & de sepult. c. fi. Et ad premissa ī. ¶. vi. q. xcviii. Nono q̄o an sacra possint iterari. Rñ° tria sacramenta nō possunt iterari. s. baptismus confirmatō & ordo. i. q. i. q̄ō quidā. de consec. di. v. dictum. &. c. de homine. nulli enī sacramento facienda est iniuria: que dicit fieri quando nō iterandum iteratur: quasi prima collatio non ualuerit. i. q. i. sacramenta. & de consc. di. iii. ostenditur. In collatione enī cuiuslibet predictoz triū imprimitur caracter anime qui etiaz p⁹ mortem non potest ab ea separi. vnō & si quis resuscitaretur non esset ꝺbaptizādus aut reconfirmādus aut reordinād⁹ secᵒ in aliis quatuor sacramētis. xxxii. q. vii. q̄ō licite. &. i. q. i. q̄ō quidam. Idē in sum. confes. li. iii. ti. xxiii. q. vi. vnde

Hug. no. q̄ lazarus post suā suscitatiōz non potuisset repetere uxorem suaz nec illa illum. Sed si uellent iungi oporteret q̄ cōtraherent de nouo. & sic iterari p̄o test mrimoniuz eucaristia pnīa & extre ma unctio ut in pisanella in singulis eorū locis dicitur &. ī. in tractatibus eoꝝdez Item in sum. confes. eo. t. q. li. & addit q̄ talis contrahens post resurrectionem non esset bigamus quia non duxit car nem suam ꝓpter hoc in duas scōm Hug. eundē concor. Pe. ut ibi scōm fra. Ni. o simi. post pisan. in ꝑbo sacramentū. facit quia in baptismo & ordine talis iteratio esset ꝑbalis tantū scōm fra. in. c. īrās ad fi. de conces. preben. ad que adde. ē. q. vi. & per Host. in sum. de sacra. non ite. §. & que sunt. & no. de consec. di. i. solēni tates. & ō secū. nup. ur aūt. &. i. q. i. ar rianos. §. fi. &. c. se. & de consec. dist. iii. ostenditur. & sic iteratio mrimonialis sa cramenti non est ꝓhibita. ut in. c. i. de cō sang. & affi. & ibi An. de bu. vnde fra. ī rubri. de sacra. non iteran. viii. q. ꝑ⁹ Io. an. ponit ꝺsum. Fons ordo crisma nō sed cetera iterantur. Ratio aūt scōm eū qua re illa tria non iteranē quia imprimitur caracter ut. ē. qui nunq̄ deletur etiam si labatur in heresim. ad hoc de pe. c. ii. li. vi. &. ī. §. vi. q. iii. & subdit q̄ caracter est qualitas que imprimitur aīme. i. per quam is in quem imprimit sacramentuz imprimens caracterem distinguitur sub alia qualitate scōm animam a non habentibus scōm eum ad quod. ē. eo. t. i. &. q. vi. in fi. & adde. ī. §. ii. q. vii. &. §. iii. q. xvi. vnde post caracterem baptis̄i in pressum in anima recipiuntur indelebiliter omma sacramēta ita q̄ post degradatio nem caracter remanet. Nam & scōm Augustinū in damnatis baptizatis quedam remanent ꝓpter que ab aliis discernunt ē ad hoc de dinor. quanto. de scisma. c. i. ō ordi. ab epo. c. i. ut p Io. an. in. c. uno ꝑ⁹ prin. de sa. unct. An aūt ꝓpter constitu tionem supuenientem mrimonia & alia sacramenta ꝺbeāt iterari p Io. an. in. c. fi. de consti. & ad illud q̄ resuscitat⁹ nō rebaptizetur reordinetur uel reconfir metur Idem Pet. de pal. in. iii. di. xxi. q. iii. post prin. ad qō. ī. q. xv. in fin. & ī. §. iii. q. xxix. qui etiaz dicit q̄ papa ñ posset facere q̄ mortu⁹ resuscitatus sit maritus nisi ex nouo consensu. ut p eūdē in. iii. di. xii. q. v. ad fi. ad que adde no. in. l. ex his. ff. de legi. & in. l. seruus esse ctus. ff. de actu. & obli. & per glo. & Ar chi. xxxii. q. vii. licite. & Io. an. in. c. fr mitatis. in. ii. colum. de frigi. & ibi per fra. in. §. quis. ii. q. facit decisio rot. nu mero. ccxxxvi. in fi. Deberet tamen ite rum fieri milcs uel monachus. fra. in. c. i. de sac. non itera. Decimo quero qd cum dubitatur an aliquis receperit baptis mum uel aliud sacramentū Rñ⁹ debz ite rari sub conditōe per similem modū qui dicitur de baptismo. ī. §. i. q. xl. nam nō intelligitur iteratum quod nescitur esse factum. de consec. di. i. solēnitates. & de consec. dist. iii. si nulla. extra de ꝑbr. non bap. ueniens. Idem in sum. confes. eo. ti. q. xxxviii. quando dubitatur etiā circa aliquod substantialium sacramenti uel ō forma uel materia uel intentione mīstri scōm Tho. & Ran. & frez Ni. post pisa. Idem Hosti. in sum. de sac. non iterando. §. & que sunt in fi. & dūm Ni. pancrmi tanum in. c. uno de cle. per sal. pmot. Et ad illud sub conditōe ze. ī. §. i. q. xxxvi. Et ad premissa facit. ī. §. iii. q. xxix. & ī telligē q̄ dubitetur ꝓbabiliter per no. per Arch. in. c. ordinarii. in ꝑbo dubitz de off. ordi. li. vi. & per Io. an. in. c. ex multa. in prin. de uoto. quod ꝓcedit dic quando inst at dubium ꝓbabile non solū in facto sed etiam sup intellectu iuris ut per dom. in. c. uno ce postu. pres. li. vi. in pīt. & ult. colum. & per Ni. ubi. s.

Vndecimo quero a quibus ministris sint sacramenta conferenda uel recipienda. Rñ⁹ sacramentum confirmatōis a solo epo & supra conferri potest. de consec. di. v. manus. &. c. nouissime. &. c. ut ieiu in. Simīr & sacramentum ordinis saltez sacri. nam non sacros confert quandoq̄ etiam abbas. Similiter & pnīa solemnis nisi aliud necessitas educat. iv. di. in capite. xxvi. q. vi. c. fi. Alia uero sacramēta a sacerdotibus conferri possunt & nō refert a quo sacramenta conficiāt uel cōferantur. s. bono uel malo excomunicato degradato uel heretico dūmodo in forā

ecclesie scilicet quo ad essentiam sacramẽ
ti sed bene refert quo ad effectum: pec
cant tamen qui indigne cõficiunt & qui
recipiunt ab hereticis degradatis symo
niacis uel scismaticis excõicatis seu noto
riis fornicatoribus preter baptismum ī
articulo necessitatis. xxxi. di. ¶. verum.
i. q. i. sacrã. & c. sicut ficti. ymo in artr
culo mortis dum desunt alii etiaz a noto
riis fornicatoribus cõmunio recipi põt
& per consequens etiam pnia sed a pci
sis ab ecclesia solus baptismus. xxxi. dis.
¶. porro. secundũ frem. Nico. ostien. post
pisa. ubi. s. & de hoc per decr. in. c. quã
to de consue. & Hosti. in sum. de sacra. fi
teran. ¶. quis potest. & per Io. an. in. c.
per tuas. ii. de simo. post prin. & per to
tum. & per gui. de monte laud. in sacra
mentali in. iii. carta. in. xii. & xiii. cõti
buis. ubi plenius & per ymo. in cle. n. ō
relig. domi. penulti. colum. post glo. vñ
talia sacramenta quo ad se non egent re
conciliatione ꝛc. ut per Io. an. & doct. ī
c. ii. de scisma. & Hosti. in sum. de scisma.
¶. quid iuris. & plene per Io. an. & doc.
in. c. iii. de hereti. Et circa minist ros cri
minosos vide. ī. ¶. vi. q. xcviii. facit. ī.
¶. v. q. xc. & xciii. Item intelligẽ q recī
pi debent a superiore. vnde layco non
subdito non debet quis conferi eccleſia
stica sacramenta. de pen. & rem. omis.
de conse. di. v. non oportet. ii. & de pro
chi. c. ii. & iii. ut per Io. an. in. c. cum ma
dudum. in. iii. colum. de preben. & in. c.
nullus. de prochi. & melio. in. c. conque
rente. in. colum. de offi. ordi. & per Ho
sti. in sum. de cle. peregri. in princ. & sic
quo ad sacramenta non potest prorogā
ri iurisdictio secundum Hosti. & doct. in
c. significasti. de fo. competẽ. & ibi per
An. de bu. ii colum. facit. ī. ¶. ccxciii.
Item nullo modo cadit in excõmunicatũ
uel susꝑensum sacramenta conferre uel ſ
cipere Io. an. in. c. apl'ice. ante fi. de cle
ri. excom. mun. quod intellige ut supra.
Ligatus tamen minori confert effectuz
sacramentorum. de cle. excom. minist. si
celebrat. Io. an. in. c. ii. de ordi. ab epis.
qui renunc. epis. Item in exhibitione sa
cramentorum non est differẽtia inter sus
pensos ab homine uel a iure Io. an. ī. c.
sicut. ante fi. de cohab. cle. & mul. vnde sus
pensus a iure id est sine sententia homis
Io. an. in. c. nostra. in. iii. colum. eo. tit.
Et adde q sacramenta ecclesiastica sunt
unitatis & ideo si verba sacramenti per
plures diuiderentur in substantialibus nõ
esset sacramentum. Hosti. in sum. de sacr
unc. ¶. penultu. post prin. & clarius p Io.
an. in. c. cum illorum. de sen. excomu. vi.
colum. et adde q decretum iuris annul
lat sacramentalia ymo. in cle. in. plerisq
circa prin. de elec. Duodecimo quero
an possint sacramenta dari & recipi post
prandium Rñ secundum Hosti. pransꝰ
confert & recipit quodlibet sacrãtũ
uerũtamen grauiter peccat qui pransꝰ
celebrat & conficit sacramentum eucari
stie ut per Hosti. in sum. de sa. iuncti. ¶. a
quo & qualiter. v. sed nunquid ieiun. ii.
& adde. s. lxxv. dis. quod a patribus. in
fi. &. ī. ¶. ii. q. viii. &. ¶. vi. q. lxxviii. &
lxxxvi. vnde sacramentum confirmatõis
& alia omnia a ieiunio suscipi debent vñ
nec post prandium sine magna & iusta cã
audienda uel facienda est confessio ma
xime de mortalibus. & est iusta causa si
homo timeat obtusci peccatuz differẽs
usq; in crastinum uel non se habiturus tẽ
pus ita oportune. & similr si eps de
beat mane recedere qui post prandium
paratus est cõfirmare. Similr indecẽs
est q in pruncia pauperie consuetum est
nuptias in uesꝑis & de nocte celebrare:
quia sacramenta lucis non debent mini
strari tempore tenebrarum: sicut here
tici qui male agentes fugiunt lucem. nisi
necessitas urgeat secundum Pet. de pal.
in. iii. di. vii. q. iii. ar. ii. Tertiodecio
quero quod sacramẽtũ sit excellentius. Rñ.
baptismus excedit alia ratione efficacie
de conse. dis. iii. per baptismum. naz uir
tute eius dimittuntur omnia peccata q°
ad culpam & quo ad penaz. nec est necesſ
saria alia penitentia. facit de peni. dist.
vii. nullus. Item quia etiam est fundamẽ
tum alioz sacramentorum. de pbr. non
bapti. uenies. ad quod. ẽ. in textu. xvii.
notabili. Eucaristia autem excedit ratio
ne dignitatis & sanctitatis. de conse. di.
ii. nihil. Confirmatio autem excedit rõe
conferentis quia cõferẽ a solo epiſcopo

sicut & sacer ordo ut supra. q. xi. matri monium autem excedit ratione significationis quia significat coniunctionem christi ad ecclesiam per unionem diuine & humane nature. de biga. debitum. vñ uersus. Maior in effectu baptismus corpus in esse: coniugium signo maiori christi ministro. Idem in sum. confessio. ca. ti. q. cxxxviii. secundum Ray. glo. & Tho. & fratrem Nico. post pisa. & per Ichā. an. & Fran. in rubrica de sacra. non iteran. & per Io. de ymo. post gen. in cle. si dominum. in. v. colum. de reli. & uenerā. sanct. Adde Pe. de palu. in. iii. dist. vii. q. i. art. i. conclusione. in. ubi dicit q eucharistia tenet primum gradum dignitatis, ordo tenet secundum, tercium cōfirmatio que plenitudinē spiritus sancti cōtinet, quartum baptismus in amotione omnis mali culpe & pene, quintum penitentia in amotione omnis culpe actualis Sextum extrema unctio in amotione uenialium uel reliquiarum. Vltimus matrimonium quod est omnibus indignius simpliciter & infirmius in collatione boni & amotione mali cē. Et in quo differt sacramentum matrimonii ab aliis. nota. q. i. per ysaiam. & constat. & ad premissa inde glo. de cōse. dist. ii. nihil. &. i. §. vi. q. xiii. & de dignitate matrimonii inde per Hosti. in sum. de transla. §. cuius autoritate. v. soio exponi. & melius pan. de bu. in. c. fi. in fi. de frigi. ubi etiam in quibus alter alteri obligatus est. Item uidetur q etiam matrimonium imprīat caracterem de diuor. c. quāto. & ibi an. hoc colligit. Quartodecimo q̄ro rum quid aliquid sit de substantia in sacramētis ita q oporteat formaliter obseruari uidetur q non quia tempore apostolorū sufficiebat manus impositio ut in epistola ad Tbitum. & orationes fundebāt super ordinandos aliam formam non inuenimus. vnde dicit Innocē. q attēto tempore apostolorū nulla erat formalitas: Postea tradita est & seruari oportet: potuerunt enim sancti patres adhibere formas in talibus facientes constitutiones non contrarias constitutōibus dei. x. di. suscipitis. de maio. & obe. solite. nam & impator circa militiam temporalem tradidit formalitatem per q̄ impetratur caracter in eum qui militat. i. q. i. q. quōd. ita et in spuāli caractere qui aīe infligit soli corpi ideo per mortē tollit fm Inno et doc. in. c. fi. de sa. non iteran. subdens q p monachatū non imprimit caracter quia papa pōt de monacho facere non monachum quia ipse cōstituit ordinem monachatus de st. mo. cum ad monasterium in fi. fm eū ibidem ad quod. ē. q. vi. Et id dicitur de substantia et esse alicuius sine quo alia subsistētia in eius esse frustrantur. de spōsa. tua nos. & ō spōsa duo. c. fi. & ibi per An. de bu. & in sacramentalibus valet consuetudo contra ius si papa patitur consuetudinem etiaz tacite. ut per An. post glo. in. c. ut aūt. de secun. nup. Et nota q sacramenta constant ex rebus & uerbis Pet. de paī. in iii. dist. i. q. iii. & inde omnes. i. §. iii. q. i. & quid sit uerbum per gui. de mōte laud. in sacramētali in. iii. carta ubi etiā inde de signis. Quintodecimo quero quid si omittitur aliquid in sacramentis quod est de substantia etiam si pro parte fuerit adimpletum non tamē ex toto totum uiciaretur & ideo totum reiteraē alias quicquid omittitur in sacramentis debet suppleri & non iterari totum sacramentum ut patet ex notatis per dominū Fran. de zam. cardinalem & alios doctores in. c. pbr. de sacra. non iteran. Sed si omnino esset indiuisibile illud quod ē interruptum iteratur totum. xxiii. di. quorundā. secundum gui. de monte laud. in suo sacramentali in principio in. iii. col. de quo. i. §. iii. q. vii. vnde trāgressio modi & forme constituit sacramentū coilationem nullam. xxii. di. quorundam. nam extra formam ecclesie non est locus ueri sacramenti. i. q. i. extra cath olicam. sed goff. de resti. spoli. pisanus. & Archi. xxviii. q. i. si infidelis. & ad premissa optime per. Io. an. in. c. cum aput. v. colum. de spon. & in. c. i. de pbr. non bapti. Sic ergo si constat aliquid de substantialib9 defuisse tunc omnia substantialia que sī oportet concurrere sunt iteranda que iā fuerunt achibita & etiam alia que sunt de solemnitate. ut per Pe. ō paī. in. iii. di. vi. q. iii. in prin. quia quādo aliquid

de essentia est omissum non tantum illud suppletur: sed omnia essentialia simul ad duntur alias si prius non fuit sacramētū propter defectum unius essentialiū multo minus nunc esset propter defectum plurium secundum eundez in.iii.di.vii. q.i. in ulti. colum. exquo enim nihil uidetur esse actum si denuo totum agitur: nihil iteratur quia quod iteratur licet aliquid fuerit de facto nihil tamen fuit de sacramento secundum eum ibidez qui alibi etiam sic dicit quando enim essentia sacramenti defuit debent omnia sacramentalia iterari quod nunq̄ debet dari nisi omnibus concurrentibus excepta necessitate. Quod autem dicitur q̄ debet cauteri suppleri quod fuit omissum & nihil ē iterandum. de sacra. non iteran. c. i. uez est quando illud quod fuit omissum non erat essentiale & principale in sacramento: sed uel erat pure sacramentale sicut cathecismus omissus debet solus dici & non aliud quia est pure sacramentale: uel quando erat essentiale sed non principale sicut si manus impositio est omissa in diacono uel in sacerdote quod essentiale est sed non principale illud solum supplēdum est. Sed si nec caracter impressus fuisset omne illius caracteris sacramētale repetendum esset sicut si sacerdoti fuisset traditus calix omne pure sacramētale ad ordinem sacerdocii esset repetendum cum illo: uel saltem posset repeti Sz quando sacerdocium datur non licet aliū ordinem cum illo conferri: ergo nullus ordo est ad ipsum sicut pure sacramentale. Et confirmatur maior. rationis: quia illud quod est sacramentale tantum & ñ sacramentum potest iterari sine iniuria sacramenti quia per iterationem eius q̄ non est sacramentum non fit iniuria sacramento: ymo etiam quando sacramentuz confertur solent sacramentalia iterari si prius quando fuit adhibita essentia sacramenti non fuerūt collata. vnde & in primitiua ecclesia quando cathecumini uenirent ad baptismum quantūcunq̄ essent instructi ut Augustinus Ambrosi⁹ Martinus nihilominus ꝓcibabatur eis id q̄ paruulis nōdum cathecizatis dicitur credis credo zc̄. & si factis omnib⁹ cerimoniis inueniatur puer non baptizatus q̄ defunt forma uel materia quando baptizatur replicabitur totum sicut dicto canone toto si non appareat esse panem ut unum reincipietur totuz a canone & apponetur noua hostia. Et similiter quando essentiale ordinis est omissum omnia reiterantur secundum Petrū de pal. in iii. dist. xxiii. q. i. articulo. ii. in. ii. ratione. Et subdit in. iii. articulo in quinto sic quando plures actiones ordinantur ad unum principalem effectum: illa que principaliter attingit est sacramentum cetere uero sunt sacramentales zc̄. qui etiam. ea. dist. xxiii. q. vii. in. ii. colum. dicit sic quando plures actiones ordinātur ad unum spālem effectum & una attingit ipsum: cetere uero tantum dispunnt: illa sola que attingit est sacramentum: cetere uero sacramentales tantum secundum eum. dicit etiam. ea. di. xxiii. q. i. articulo. iii. vsi. ad tercium dicendus sic q̄ in sola ultima trium immersionum est effectus baptismi si baptizans intendebat trina immersione unum baptismū conferre. & ideo si ante terciam mersionem moreretur baptizandus nihil esset actum & esset totum iterandum si susciteretur. Similiter est in uerbis q̄ ante ultimum nihil est actum. Sed si aliquid de substantia uerborum sit omissum iteranduz est totum ut ibi latius. & adde premissis. ē. q. ix. & ad proxime dicta adde i. ꝯ. i. q. vi. Vnum notabis q̄ licz aliquādo deficiat sacramentum non tamen deficit fides sacramenti. de bapti. debitū. de presbi. non bapti. c. ii. secundum Io. an. post Hosti. in. c. ueltra. in. iiii. colum. de cohabi. cle. & mulie. & in. c. cum iam dudum. in fine de preben. per eundem. Et ad ea que dicta sunt de lupplētiōe ad de. i. ꝯ. ii. q. i. ad fi. & i. ꝯ. iii. q. vii. & x. Et ad premissa quod dicatur sacramentale uide. i. ꝯ. primo. q. xlvii. & ꝯ. secundo. q. xiii.

Sequitur de sacro baptismo.

ESCENDO IGITVR ad propositum inchoandū uidetur a sacramento baptismi qui est ianua omniū sacramentoꝝ de pbr̄. Circa bap. ueniens, cuius materiam pro faciliori intelligētia diuido. Et primo tractabo quantum ad substantiā & formaꝫ ipsius. Secdo de requisitis quo ad materiā Tertio quo ad ministrum. Quarto quo ad suscipientes. Quinto quo ad tpa. Sexto quo ad ritum. Septīo quo ad eius effectum. Vltimo formā & obseruantiā eccl̄e iuriꝫ corroborabo. Secda incipit in .xvii. q. tercia in .xxiii. q. quarta in xxxv. q. quinta in .xliii. q. sexta in .xlv. q. septima in .xlviii. q. ultima in .lii. q. & sic p̄ septem partes principaliter or dino. Primo quero quid ē baptismꝰ Rñ°. est ablutio facta sub pscripta forma uerborum ut ponit magister sententiarum in quarto. dis. ii. Vel quasi eo ē modo scām Aug. Baptismus est tinctio in aqua uerbo uite sanctificata. de cuiꝰ substantia sunt tria. s. materia elementi forma vbi & intentio ministri: copulās formam materie. Vnde Augu. Accedit vbum ad elementū & fit sacramentum i. q. i. detrahe. Hosti. idem in su. cōfes. li. ii. ti. xxiii. q. ix. Baptismi forma hec est. Ego te baptiso in nomine patris & filii & spiritussancti. extra de bap. c. i. & in summa confess. eo. ti. q. x. additur amen. Dicitur tamē ibi q̄ non est de substantia scām fratrem Ni. ox mi. post presa. in. v. baptismus. & per Pe. de pal. i iii. dis. iii. q. i. ubi etiam de hac forma Vbi sciendum q̄ in predicta forma sunt tria: unum est expressa nominatio personarum in trinitate. Secām est expressio actus baptisandi & persone suscipientis cum dicitur baptiso te. Tercium est expressio baptisantis ego. & sic dicēda sūt tria. Primum est q̄ expressio trium personarum est d necessitate baptismi. Secūdum est q̄ expressio actus & psone suscipientis similiter sunt d̄ necessitate sacramēti. Tercium est q̄ expressio persone baptisantis non est de necessitate sacramenti. Et quartum potest addi q̄ illud quod pertinet ad confirmationem totiꝰ .s. amen: non est de necessitate precepti nec de substantia sacramenti: nisi ubi cōsuetudo particularis hoc habet: quia uniuersalis consuetudo hoc non habet: nec est de forma Christi scām eum, & de hoc per Hosti. in summa de bap. §. i. & p. Iohan. an. & Fran. Cardinalem floretinū in rubrica de bap. & ad dicta tria necessaria & substantialia idem nota. i. q. i. d̄ trahe. d̄ bap. c. i. & p̄t. & idē Archi. i. q. i. dedit. & glo. in cle. de bap. in fi. & Archi. in. c. i. de cogna. spi. in uerbo cognationem in fi. Et ad dictam formā le gitur idem de conse. dis. i. ecclesius. & distinc. iii. firmissime. &. c. ꝑprie. &. c. q̄ uis. &. c. sanctus. &. c. si quis pbr̄. Et ad illud q̄ amen non sit de substantia. idem Io. an. & Fran. in alī. c. i. in prin. d̄ baptis. Verus tamen baptismus ex corde ē de conse. di. iii. uerus. & fuit diuinitus institutus. ea. dis. nīla. Et quot sint actꝰ & dona baptismi. xxx. q. i. c. i. & in. c. cō tracto. de cogna. spi. Et q̄ dicta forma eccl̄esie necessaria sit nota. i. q. i. §. ꝑ notandum. & de materia plene nota. de cō se. dis. iii. in summa. & p̄ Archi. d. xxxii. di. ad hec. & per docto. in rubrica. & in c. i. & per totum de bapti. Et nota quia Scotus in quarto: tenet q̄ requiritur si multanitas mersionis in principio aut ī fine prolationis forme: dicunt aliqui q̄ secundū ethimologiam Augustini uidet sufficere post finita uerba continuatiōe immergere. ad quod facit. ī. §. vi. q. iii. &. §. iii. q. cxlvi. Lauden. tamen tenꝫ q̄ debet insimul fieri immersio & uerboꝝ prolatio: adeo q̄ si imersio fieret añ p̄ lationem uerboꝝ uel post non esset baptisatus: ut tenent theologi. & nota. plī in glo. i. q. i. detrahe. scām eum in sacramentali suo in rubrica de bap. in. xviii. colum. vsi. Item nota q̄ dicit zē. Et hoc sentit Fran. in. c. ecclesia. de elec. Frater Robertus predicādo dixit q̄ baptisatꝰ est: si statim post immergat. pro quo. ī. §. iii. q. cxlvi. utilis tamen esset cautela de qua. s̄. cōia. de sacramēnis. q. x. &. ī. q. xl. &. ī. q. iii. in fi. Et ad illud q̄ ego non sit de substantia uide. ī. q. vi. &. ad p̄dcā adde lauden. in sacrali in rubrica d̄ bap. i. xiii. col. ubi etiā q̄i uocaē sacrm

& fundamētū fidei & ad dictam formā
adde eundem laudeñ. ibidem in. xviii.
colum. & sequenti ubi etiam q̄ uerbum
in hac materia est uox ab homine ꝓlata
uirtute diuina efficiens quod significat
& dicitur uerbum quasi uerum faciens
secundum eum qui concludit q̄ in baptiſmo
est causa materialis ꝓpinqua. ſ. homo. remota ipſa aqua. formalis ipſa uerba. efficiēs principaſ. ſ. perſone diuine
secundaria homo miniſter. finalis ablutō
peccatorum secundum eundem in. xxi.
colum. Secundo quero quid ſi mutet̄
hec forma. Rñ° ſcām Tho. in iii. diſ.
in. nulli licet mutare q̄tum ad id quod ē
de eſſ̄e tia sacramenti & ſi mutetur nihil
agitur & preter hoc culpa incurrit. Si
uero mutetur aliquid quod pertinet ad
forma ex ſola determinatione eccleſie
nihilominus eſt ſacramentum ſed culpa
incurretur. uerum ab apſis qui baptiſabant in nomine Criſti non fuit mutata
forma q̄tum ad intellectū quia in Criſti
nomine tota trinitas intelligitur: ſed ſolum q̄tum ad uocem nec hoc ipſum potuiſſent niſi ex familiari cōſilio ſpiritusſancti. fiebat enim ut nomē Criſti amabile
redderetur hoc etiam nunc eccleſia poſſet ſi ſpeciale preceptum a ſpirituſancto
haberet non autē propria auctoritate
Vnde modo ſic dicendo non eſſet baptiſatus q̄us quidam contrarium dicant ꝺ
quo nota. in. c. a quodam. de conſe. diſ.
iii. ubi dicitur q̄ baptiſatus in nomine
Criſti non eſt baptiſandus iterum: quia
tenet baptiſmus licet fieri nō debuerit
ſm glo. ibidem ſcām fratrem Ni. oſimi
poſt piſanellam in v°. baptiſmus. & ad
illud quod hodie baptiſatus in nomine
Criſti non eſſet baptiſatus. Idē Hoſtī.
in ſumma de bap. ¶. que ſit. poſt prin. dicens q̄ forma de qua in. c. i. de bap. tenenda eſt. & clarius ſequitur in. v°. quid
ſi qs dicēs. nō puto q̄ hodie eſſet baptiſatus. Idem Io. an. & Fran. in. c. i. prima oppo. ā bap. ii. q. iii. ad fi. Idē Io.
an. in. c. tranſlato de conſti. Idē laud.
in ſacramentali in rubrica de bap. in. ii.
colum. v°. quid ſi ī nomie Criſti zc̄. Idē
Pe. in. iii. di°. iii. q. i. in. ii. colū. ubi etiā
latius reprehendit gloſas cōtrarias de
hoc etiam nota. de conſe. di. iii. p aquā
& in. c. nunq̄. &. c. ſi quis. &. c. ſi baptiſata cum ſi. Item ſi dicatur in nominibus
zc̄: uiciatur quia ā forma eſt unitas eſſentialis perſonarum quam repreſentat
numerus ſingularis ſicut & trinitas perſonalis ſm Pe. in dicta. q. i. iii. colum.
Idem Io. an. in. c. i. in. iii. colum. ā bap.
ubi idem dicit ſi diceretur ī uirtutis. &
adde quod ſimiliter hodie non pōt baptiſari in nomīe Ihesu. Pe. de paſ. in. iii.
diſ. vii. q. i. articulo. ii. concluſione. i. in
fi. & ad id quod dicit in principio huius
queſtionis adde. ī. q. viii. ubi etiam ſi
dicatur in nominibus zc̄. Tertio que
ro quid ſi dicatur In nomine trinitatis.
Rñ° non eſt baptiſmo quia non expriſmuntur perſone ſed ſolum numerus perſonarum. Similiter non eſt baptiſmus ſi
dicatur in nomīe genitoris & geniti &
ꝓcedentis ab utroq̄ quia geniter non
ſignificat perſonam patris ſicut ypoſtaſim ſubſiſtentem. ſed per modum actus
ideo non eſt ſignificatio & eadem ratio
de aliis eſt. q̄us autē non eadem uox ſit
in greco & latino tamen eſt eadem ſignificatio. Vnde ī qualibet līgua illa pertinent ad formam que prīcipaliꝰ ſunt in
ſtituta ad ſignificandum perſonas illas
Idem in ſu. conſe. eo. t. q. xi. &. xii. ſm
fratrem Ni. & ſumma piſa. ubi. ē. Idem
in effectu Hoſtī. i ſum. de bap. ¶. & que
ſit. poſt prin. &. v°. quid ſi quis baptiſet.
Idem Fran. poſt Io. an. in dicto. c. i. prima oppo. & laudeñ. in dicta. xx. colum.
& de hoc habetur de conſe. di. iii. ſi hīc
uera. &. c. ſine hereticus. &. ſeq̄. &. c.
ſi qui ap̄ud illos. &. c. a quodam. & idē
Pe. de paſ. in. iii. diſ. ii. q. i. in. iii. colum. ubi dicit idē. & ſimiliter ſi diceret̄
in nomine dei. licet deus ſit trinitas cum
aliqui confitentur deū & tamen negāt
trinitatem ſm eum. Et dicit Fran. in dicto. c. i. q̄ ī hoc caſu & precedēti rebaptiſarentur ſub conditione. c. ii. de bap.
ſecundum eum & ſecundum hoc aliq̄tulū
dubitat propter oppiniones ā quib9. ē
q. proxima. Ad illud de greca lingua ui
de. ī. q. v. & adde. ī. q. vii. in fi. Quarto quero quid ſi uerba proferantur corrupte. rñ° ſecundum tho. ubi ſupra aut

facit hoc aliquis ex industria & sic non
unde intendere qđ eccla intendit: unđ
nō est baptisma. Aut facit ex ignorātia
uł defectu lingue & tunc si tanta est cor
ruptio q oīo auferat sensum nō est bap
tisma. Si uero sensus remanet est baptis
mus: ut dicendo in nōe patrias & filias
sicut hētur de conse. dis. iii. retulerunt.
& hoc p̄cipue accidit q sensus nō mutaē
qñ fit corruptio in fine. Sed mutatō ex
p̄te principii uariat significatio rem: &
ideo nō est baptisma ut plurimū. Sed si
occurreret in aliqua lingua q corruptio
ex p̄te principii nō mutaret eandē signi
ficationē saltem scđm accōmodationem
usus nō uidet baptismus scđm Pe. & in
sum. confess. dicta. q. xi. scđm frēm Nic.
post pisa. in. v. baptisma. & idē per Pe.
de pał. in. iii. di. iii. q. i. in. v. colum. ubi
latius. & p Hosti. in su. de bap. §. & que
sit. vīs. quid si subāha vba. & p lauden.
in sacrałi in ru. ō bapt. in. xx. colū. v. no
no zč. Et de hoc nota. de conse. dis. iii.
satis oñdimus. & p glo. Inno. & Franc.
in. c. fi. de bap. ubi etiā dicit q si bapti
sans diceret: in nōe patri & filio & ip̄ū
sancto q ualet baptisma etiā si sit bonus
lātus: ł supior posset contra eū plume
re q uolusset errorem inducere. Addit
q si baptisans dicit: in nōe parietis te
cti & fundamēti: nō est baptisma etiam
si baptisans p̄lla tria intendebat inuo
care ut tutem prīs & filii & sp̄ūsancti
scđm Inno. & Io. an. Nam optet q reti
neat baptisans saltem aliquas principa
les sillabas: ut saltem & in nō bene tamē
aliqualiter exprimere uideat nōia pso
narū: quod nota. & subdit post Inno. q
mater baptisat per vba uulgaria: & idē
sentit de quolibet alio: ut ibidem &. i.
proxi. q. Quīto quero si mutetur lin
gua: ut quia latinus non in latina lingua
led in greca uel hebraica uel extranea
baptisat aliquem cum. vbis aptis & con
gruis: an teneat baptisma. Rn̄° sic ut p
Hosti. in sum. eo. §. & que sit. vīs. quid si
latinus. Sic ergo uariatio uocis: nō signi
ficatōis nō obest: quia in oī lingua p̄ōt
conferri: p̄consuetudo l. gue obtineāda
est: ut nec uetula in latino: ne deficiat:
nec latinus in greco: nec econuerso: nec
sacerdos ī gallico baptisent scđm Pe. de
pał. in iii. dis. iii. q. i. in. iii. colū. ad qđ
ē. q. iii. & ideo dixit Fran. p9 Inno. in
dicto. c. fi. q. grecus baptisare pōt in sua
lingua uulgari uł latīa. p hoc. C. de sen.
& iterlo. l. iudices ubi cē q tā latina q̄
greca lingua p̄fit iudices ferī sinās p qđ
unde idē si grecus ł latīa līgua baptis
ad q̄. i. q. vii. Sexto q̄ro qđ si aliqđ
subtrahaē uł minuē. rn̄°. fm Tho. i. iii
dis. iii. si illđ qđ subtrahit sit de essēt a
forme nō ē baptis. & qui sic baptiz gra
uiter peccat ut si subtrahaē iuocatō tri
psonaꝝ uł exp̄sio actꝰ uł exp̄sic p̄cē
baptisādi. sed exp̄sio p̄cē baptisātis nō
est ō forma q̄tū ad nccitatē sacri: sed in
stitutōnez eccle. & ideo si omittatur
ego erit baptis: sed peccat obmittens.
Adde fm Pe. & Al. & ī dcā su. cōfes. li.
iii. ti. xxiii. q. xi. q erga subsātialia sit
distinguēd qa si subtractō uł diminutō si
ex uolūtate uciat baptismū si ex necci
tate pie credē q sūmus sacerdos sup
pleat ut si puer moreret aīq̄ sacerdos
vba forme p̄ferret: uł tał si moriaē in
cimiterio ē sepelied. si uero supuixerit
credo rōe dubii sub cōditiōe rebaptizan
dus e scđz frēm Ni. post pisa. & Pe. de
pał. in. iii. di. iii. q. i. in. ii. & in. colū. &
dīm Erā. in effectu post glo. & Io. an. ī
dcō. c. i. ii. op. &. i. &. v. q. & unde eū in
c. debitū. eo. ti. & unde. ē. cōia. ō sacris.
q. ul. circa. fi. Et ad illud si omittaē ego
zč. Idō Ho. in su. eo. ti. ō bap. §. que sit
post prī. subdēs q vbū & alia que sunt
in forma subāha & nccia sunt ō bap. c.
i. Et q h ego nō sit de nccitate sacri: sed
de p̄cepto eccle. sequit etiā Pe. ō pał. ī
dcā. q. i. in. iii. colū. quia ē forma uerisalis ecclesie latine. unđ licēter omittēs
peccat: tamen uere baptizat: quia intel
lig ē in vbo scđm eū ibidē ad quod. ē. q.
i. Adde q nō licet inde tollere copulati
uam cōiunctiōz: nisi forte loco copule &
ponaē q: quia tūc satis credendū est q
ualet baptisma: quia nulla est differētia
inter copulatiuas p̄dcās scđm Fran. p9
Inno. in dcō. c. i. de bap. v. q. Ad qō ad
de, ī. q. proxi, & p hec non uidet bene
sensisse dīs Fran. in dcā, i. op. q si quid
minuē ō forma ex simplicitate q teneat

baptismus: nisi pie credaē ut. ē. uel q fides suppleat ꝺ cō. di. iii. baptismi. &. i. q. xxi. Septimo quero quid si aliqd additur. rñ° ſm Tho. ubi. s. duo hic obſeruanda ſunt. Primum ex parte ad dentis quia ſi aliquid adderet intendēs illud eſſe de forma quaſi uolens nouum ritum adducere conſtat q non intendit proferre formam qua utitur eccleſia et ita nec facere quod facit eccleſia quaſi non eſſet baptiſmus. ſecus autem eſſet ſi aliqua adderet ut ex deuotōe quadā. Secundum eſt ex parte eius quod addi tur quia ſi eſt corruptiuum forme non eſt baptiſmus ſicut ſi dicatur In nomine patris maioris et filii minoris. eorum peretur fides ꝙ forma profiteretur. Si uero quod additur non eſt corruptiuuꝫ forme ſicut ſi additē et beate Marie ꝙ babilius uidetur q eſſet baptiſmus con cor. Pe. et Al. ut in ſu. confeſ. eo. ti. q. xi. ſm fratrē Ni. oſimi poſt piſa. ubi. s. et per Pe. de paſ. in. iii. diſ. iii. q. i. in v. et. vi. columnis. Aduerte Hoſti. in ſu. eo §. que ſit. v. quid ſi aliquod uerbum. dicit q ſiue premittatur aliquod uerbū quod non eſt de forma ſiue ſequaē ſiue interponatur ſiue miſceatur ſemper ui ciatur baptiſmꝰ quia forme nihil detra benā. de conſe. di. iii. firmiſſime. et. c. ſi non ſanctificatur. cum ſi. et ideo ſi in fi ne adderet et omnium ſanctorum non ē baptiſatus quia nihil addi debet in for ma et in hoc omnes conueniūt ergo cre damus eiſ. ff. qui ſa. da. coga. l. inter cēs ſcōm eum. et cum Hoſti. tenet glo. de cō ſe. diſ. iii. ſi non ſanctificatur in fi. ſ. q nil iungi debet in forma et ſi quid adda tur non eſt baptiſmus. ſed Hug. diſtinguit An additio ſit in principio uel in fi ne. et tunc utrobiq eſt baptiſmus. Na talia baptiſmum non impediunt ſed per uerba euangelica omnia talia euacuanē ꝯtum ad baptiſmuꝫ. arꝰ illius textus et eadem ci. nō illud. et. c. ſatis. ſecus ſi ali quid forme interponatur quia tunc im mutatur et corrumpitur forma ſecundū Hug. ut refert Archi. in dicto. c. ſi non. in fi. Sed quod prius dixi uidetur ſequi Fran. in dicto. c. i. i. opp. dicens q non licet aliquod uerbum uulgariter uel lit teraliter prepōere uel inſererevel poſt ponere ſi intendat illud eſſe de forma ut ſi dicat Ego ſacerdos baptiſo zē. uel ego baptiſo te Iohannez. uel baptiſo te in nomine patris & filii et ſpirituſſāēti et beati Iohannis. Alias autem ſi non credit illud eſſe de forma ſed ex ſimplici tate uel ex deuotōe addit predicta bap tiſatuſ eſt ſcōm Inno. etiam ſi ex malicia uel hereſi adderet et diaboli z hereticorum dummodo non crederet illa eſſe de forma et intenderet baptiſare ſm Io. an. poſt Hoſti. in. c. i. ad fi. dicit etiam Inno. q in tantum ſeruanda eſt forma q etiam per equipollentia uerba non li cet eaz immutare ut ſi dicat Ego te bap tiſo in nomine generantis generati et ꝓ cedentis quod dixi. s. q. iii. et ad hoc. i. q. proxi. &. ē. q. proxi. ad fi. & ad idez per laudñ. in ſacramentali in rubrica ꝺ bap. in. xix. colum. & in. xx. colū. v. x. Et ꝯtum ad illud ſi additur aliquid non corruptiuum forme zē. Dicebat quidā frater Iacobus de marchia ordinis mīo rum qui multos defectus opinatus eſt attribuere ſumme piſanelle q piſanella in hoc non bene dicit. nam alexander de ales in. iii. in ti. de bap. dicit q ſi illa ad ditio & beate Marie eſſet añ uidelicet ego te baptiſo in nomine beate Marie uirginis & patris & filii zē. non eſſet baptiſmus q ſi poſt formam adderetur & intenderet eſſe de neceſſitate non eēt baptiſatꝰ ſecus uero ex deuctione quia tunc eſſet baptiſatꝰ licet peccaret ſcōm eum. ſed cum reuerentia ſui uidetur quo ad primum q eſſet corruptiuum forme quaſi baptiſmus conferatur ſub nomine alicuius creature ꝯtum ad ſcōm eius di ctum uidetur q dictum erat per piſa. & dictos doc. & ſic non cadit aliquis defe ctus cū iſta uideaē fuiſſe intentio piſan. ut ex uerbis ipſius patet & ad predicta adde. i. xlv. q. Octauo quero quid ſi mutentur uerba forme. rñ°. dicit Fra. poſt Hoſti. in dicto. c. i. i. oppo. q in eo quod gio. dicit nil mutandum debet in telligi uidelicet q hoc non faciat credēſ ſic eſſe de ſubſtancia ſecus ſi ex ſimplici tate. ut. ē. proxi. q. dictuꝫ eſt. Item con ſideranda ē mutatio quia ſi ē quid leue

uidetur dicendū q̄ ex hoc nō uiciaē bap
tismus ut in exemplo dato. s̄. proxi. q̄
scōm Hosti. Vnde dicit abbas q̄si dicit
Baptiso te in nomīe patris & f.lii & spi
ritussanctiq̄ tenet baptismus. ad idem
quod nota. de conse. di. iii. multi, ubi di
cit glo. q̄ si grec9 uel alius ūba baptismi
proferat suis litteris ualet baptismus
dicit etiam glo. in dicto. c. mu. ti. q̄ uere
baptisatur sub nomine genitoris geniti
& sancti flaminis. cuius contrariuz uult
Inno ut dixi. s̄. q. prox. in fi. & illud ue
rius scōm dominuz Fran. in dicta prima
opp. in fi. addit quid si diceret baptiso
te in uirtute patris &c̄. uel in nominib9
patris &c̄. quod nō debet fieri talis mu
tatio. Sūt enim ūba substantialia forme
& quia inter hoc nomen uirtutis & hoc
nomen nomine. Item inter singulare in
nomine & plurale in nominib9 multe no
tari possunt differentie scōm Inno. qui
dicit q̄ singulare In nomine denotat uni
tatem essentie quod non designat plura
le. ad quod. s̄. q. ii. Et dicit Inno. idem
fore in omnibus aliis uerbis forme. s. q̄
non sunt mutanda scōm Fran. in. v. q. ad
quod. s̄. q. proximis. Vnde dicit Fran.
in dicta. i. opp. in fi. q̄ ad euitāda omīa
hec de uerbis forme nihil est mutanduz
per predicta & per Pe. de paī. in. iii.
di. iii. q. i. pīt. colum. & ult. & concor
dat in effectu Io. an. in dicto. c. i. iii. co
lum. & circa fi. de baptismo. Itē si quid
fuisset mutatum. si est tanta mutatio q̄
uerisimiliter dubiteē an teneat baptis
mus debebit reiterari in forma. & qua
in. c. ii. de bap. quod nota. & hoc melius
declarāt que dixi. s̄. q. ii. Vnō loco ūbi
baptiso non poteſt pom balneo uel simi
le ut per Fran. post Io. an. in dicto. c. i.
in. iii. q. & ad premissa optime p̄ lauō.
in sacramentali in rubrica de baptismo
in. xix. colum. vī. septimo quero. ubi eti
am q̄ si prelatus qui loqui solet in plu
rali dicat. Nos baptisamus intelligitur
baptisatus ut ibi latius. Ad quod. i. q.
xxxiii. Nono quero de hoc pronomi
ne te an sit de substancia. dicit Inno. q̄.
licet pronomen ego non sit de substantia
secus tamen de hoc pronomine te. nam
expressior est demonstratio per prono
men & accusatiuum q̄ si loquereē in ter
cia persona. ut si dicat baptiso Iohannē
Idem dicit Hosti. s. q̄ si non apponitur
te non sit baptism9 posset enim intelligi
q̄ baptiset scutellam uel quid aliud. Itē
exprimitur te ad denotandum differen
tiam inter baptisantem & baptisatum.
de bapt. debitum fm Fran. in dicto. c. i
vi. q. ad hoc. s̄. q. vi. & q̄ expressio ad9
baptisandi & persone suscipietis. s. bap
tismum sit de necessitate sacramenti te
nent Doc. ut per Pe. de paī. in. iii. dis.
iii. q. i. in. i. colum. & etiam in. ii. ibi fm
patet. Decimo q̄ro aliquis bapt. sat
pueruz non tamen prius nomīe ei impo
sito an ualeat baptismus uidetur q̄ non
per nota. s̄. q. proxi. Et uidetur proba
ri de conse. dis. iii. baptisandi. & sentit
Hosti. in su. de baptismo. §. que sit eius
forma. dum ponit formam dicendo. Pe
tre ego baptiso te z̄c̄. Et idem sentit in
v. quid siqua mulier. & sequen. Et idem
sentit in summa de bigamis super arboī
in. viii. cellula ad fi. In contrarium cre
do quia non reperio istud in forma de
qua in dicto. c. Et satis est q̄ dicat te ut
sentit Inno. ibidez cum pronomen te po
natur loco proprii nominis scōm grama
ticos. Nec obstat. c. baptisandi quia nō
est de essentia. ut etiam sentit ibi glo. ui
detur tamen q̄ peccet taliter baptisans
per nota. per Pe. de paī. in. iii. dis. iii.
q. i. v. tercium patet. Undecimo que
ro si quis certus est certam formam esse
in baptismo. Sed dubitat an ea forma q̄
utiē sit uera forma. dicit Inno. q̄ si erat
uera forma tenet baptism9 licet ille du
bitaret. Sed Fran. in dicto. c. i. ii. q. de
bap. de quo latius ibi per Io. an. in pīt
colum. sat9 enim est q̄ intendit facere qd
facit ecclesia. p̄ nota. p̄ Bal. post Inno.
in rubrica. C. de su. trini. Duodecimo
quero si dicit baptisans. Baptisat te Cri
stus uel Petrus uel sacerdos se demon
strato uel baptisetur Petr9 a tali. dicit
Inno. q̄ non sit baptisatus. Dicit tamen
q̄ si esset aliqua prouincia que nunq̄ ac
cepisset formam nostram. si tamen dice
ret uerba q̄ quibus in dicto. c. i. uel alia
equipollentia deberet censeri baptisat9
sed Fran. post Io. an. refert Hosti. qui

dicit q̄ Clemens quartus ꝯsultus ſpon
dit tales non eſſe baptiſatos . & ideo di
cit dñs Fran . periculoſum eſſe aſſerere
predicta quōdocunq; exemplificet ex
tra forma3 dicti. c.i. hec enim forma ui
detur a Criſto tradita. de conſe. diſ. iii.
multi. &. c. in ſinodo. unō bis cū ibus oc
currentibus tutius eſt cenſere tales non
baptiſatos & eos baptiſare ſub cōditio
ne. c. ii. eo. ti. & refert etiam ibi de for
ma grecorum que eſt ſub tercia perſona
& ſubdit q̄tuz ad ea que ibi notat Hoſt.
papam poſſe formam immutare ꝺ. cens
q̄ hoc non deberet fieri niſi forte in ali
quo concilio generali ita uideretur faci
endum tunc enim credendum eſſet hoc
procedere ex inſpiratione alias autem
non debet fieri talis mutatō que nō poſ
ſet eſſe ſine ſcandalo fidelium tanq̄ per
quam immutaret ſtatus eccleſie. ad hoc
ꝑ. coīa de ſacramentis in principio fate
tur tamen q̄ forma de qua in dicto. c. i.
habet ures ex conſtitutione eccleſie. ut
etiam tenet ibi Inno. ut ibi per eundem
Fran. in. iii. q. uſq̄ in finem qōnis. & ſic
eccleſia bene poteſt facere conſtitutōes
ſuper baptiſmo non q̄ non ſit baptiſm9
ſed poteſt prefigere formas per quas
quia deus ratas hab3: & quia bone ſunt
inſligit caracter his qui baptiſati ſunt.
ſcām eas. caracter autem ipſe imprimit
a ſolo deo non ab eccleſia. ut per eundez
in dicto. c. i. in. x. q. poſt Io. an. ibidem
in. iii. colum. ut dixi. ꝑ. coīa de ſacramē
tis ī principio. Tredecimo quero qd
ſi fiat tranſpoſitio. Rñ° .ſecūdū Tho.
in. iii. diſ. iii. ſi eſt talis tranſpoſitio q̄
mutet intellectum non eſt baptiſmus. ut
ſi dicat In nomie patris baptiſo te. Aiū
dicunt q̄ qualitercunq; mutet ordo uer
borum nō uidetur intellectus mutari &
erit baptiſmus. Pe. dicit ſi mutatio fiat
ex ſimplicitate non nocet. ſi ex malicia.
ſic ut in ſu. confeſſ. dicta. q. xi. tutius ui
detur hoc caſu rebaptiſare ſub condi. o
ne ratione dubii. ut in. c. ii. ā bap. ſcām
fratrem Ni. oſimi poſt piſa. dicit Hoſti.
in ſu. ā bap. ¶. & q̄ ſit. ꝟ. quid ſi aliquid.
q̄ ſi mutatur ordo . ut ſi dico Ego bapti
ſo te in nomine patris ſpirituſſancti & fi
lii q̄ non ualet baptiſmus ſcām aliquos
quia ordo uerborum eſt ā forma & hoc
dicit eſſe ſecurius. ſubdit tamen q̄ in hoc
non eſt uis dicat Ego baptiſo te. an ego
te baptiſo dummodo alia uerba nō trāſ
mutentur ſm eum & dominum Fran. in
. c. i. i. op. ā bap. & ad idem nota. ꝑ pe.
de paſ. in. iii. diſ. iii. q. i. ultima colum.
& de hoc etiam nota. de conſe. diſ. iii. ſi
non ſanctificatur . & ſic circa hanc tranſ
positione3 colligi poteſt q̄ aut mutat in
tellectum. ut in exemplo Thome aut nō
primo caſu procedat dictum Tho. cum
moderatōe Petri. Secō caſu ꝓcedat opi
nio alio2: & exēp. ū ſecō loco poſitū: &
q̄ Ho. & Fran. tuti9 tñ eſt rebaptiſare
ſub cōditōe ut. ¶. &. ¶. q. i. in fi. laud. te
net q̄ ſi dicat in nomie filii prīs zc̄. q̄ eſt
baptiſat9 ſm theologos : l3 caōiſte tene
at contrariū quia inter perſonas diuinas
non eſt ordo. ut per eum in ſacramentali
in rubrica ā baptiſmo in. ii. colum. ꝟ. ſed
quid ſi fiat zc̄. Sed Scot9 tenet q̄ immo
datur ordo quia filius ꝓcedit ex patre
ſpirituſſanctus ab utroq; ut predicauit
magiſter Anthonius de bitento. etiā di
cens q̄ una perſona eſt prior & poſteri
or alia origine & ordine. ut plenius per
Scotum primo ſniarum di. ix. & diſ. xii.
quod ꝓcederet apud nos homines quia
apud deum omnia ſimul ſunt ſicut ſimul
omnia creauit ſcām Salo . Quar tode
cimo quero qd ſi fiat interruptio . Rñ°
ſm Tho. ubi. ¶. ſi ſit tanta q̄ intercipiat
intentionē baptiſantis non eſt baptiſm9
ſicut ſi dicatur In nomine patris & inter
ponatur longa fabula. & poſtea dicatur
& filii. Si autem fuit parua interruptio
ut puta uerbi non cori umpentis formā
ut ſi dicatur In nomine patris omnipotē
tis aut interruptio ſilencii ut tuſſis & h9
mōi q̄ ītentionē non diſcōtinuet eſt bap
tiſmus ſcām piſa. in. v. baptiſmus. Idem
in ſu. confeſſ. dicta. q. xi. ubi etiam addit
ſcām Tho . q̄ ſi ſacerdos ſeu baptiſans
dicat ego intēdo te baptiſare non ē bap
tiſmus ſcām fratrem Ni . in addi . Idem
pe. de paſ. in. iii. diſ. iii. q. i. ante finem
ubi latius. Idem in effectu Hoſti. in ſu. ā
bap. ¶. que ſit forma alī. l. cum antiqui
tas. C. de teſta. & per Laud. in ſacramē
tali in rubrica de baptiſmo in. ii. colum.

v. xi. & de qoc quando interualluꝫ inter uenit in prolatione uerborum. nota. de conse. dist. iii. si non sactificatur in fi.

Quintodecimo quero quando forma baptismi fuit per xp̃m instituta. & per que uerba. & an ante uel post passionem uide de conse. di. iii. aliud. & per Hosti. in su. de bap. § ubi fuit. p glo. & Archi. de conse. di. iii. proprie. ubi post multa dicit Archi. q̃ formam baptismi dedit xp̃us exemplo tantum quando baptisatus fuit. formam uero uerboꝫ post resurrectionem expressit in qua uero forma uerborum discipuli baptisarẽt dicũt aliqui non recordari expressum auctoritate. uel in qua forma xp̃s fuerit baptisatus, ut ibi per eum post Doc. & adde ē. coña ā sacramẽtis. q. iii. & unō Laud. in sacramentali in rubrica de baptismo. ī. xv. colũ. v. xi. quero. Decimosexto quero quid si dicat non ego te baptiso dic q̃ mi aliud est q̃ uox sonat. ff. iud. sol. l. iudicium fm Hosti. in sum. de baptismo. §. i. que sit. v. quid si dicat. & no. in dicto. c. si nō sanctificaẽ & p Io. an. in c. de quib⁹ in fi. de bap. Decimoseptio quero de materia baptismi: utrum aqua pmixta possit esse cõueniẽs materia baptimi Rñ°. fm Tho. m. iii. dist. iii. p mixtō potest esse. duplex una que tollit speciem. s. qñ per alterationeꝫ transit in aliam speciem sicut p putrefactõem aliq̃ uel digestionem transit in unum qd. aut etiam per additionem tantam alterius liquoris soluaẽ species aque sicut si parū aque multo uino admisceatur: Alia per mixtio est que non tollit speciem aque sicut quando alteraẽ aqua fcm aliquod accidẽs & manet species ut in aqua calefacta uel quando aque additur aliquid quod illi non admiscetur sicut si aliqua solida ponantur in aqua uel si sit commiscibile sicut aliquid humidum est tñ gue quantitatis quod in aquam penitus conuertitur. in aqua ergo primo modo permixta non potest fieri baptismus quia iam nō est aqua impermixta Scõo modo potest fieri unde in aqua maris bene potest fieri Similiter in lixiuio & in aquis sulphureis & in alijs que ex terra per quã transeunt non mutantur in aliã speciem fm pisa. Idem in sum. confes. li. iii. tr°. xxiii. q. xiii. ubi addit q̃ cognoscī pōt quando mutata sit species aque uel non ex raritate & densitate uel quando humor alcs nō caleficeret calore ustiō cō strigeret frigore sicut aqua ut patet in uno oleo iecte & humsmōi. ūde si aqua paludum esset in tantū in grossata q̃ recederet a uera raritate aque non esset baptismus. sicut si esset lutum. similiter non potest fieri in brodio pinguium & humumodi que in frigidata congelantur nec in aquis quas faciunt alchimiste ad mutanda metalla. dicit etiā ibi q̃ melio esset si sacerdos faceret fieri aquem calidam qua paruuli quādoq̃ nati pertrahuntur frigore aque q̃ contrahūt mortales infirmitates & moriuntur sōm Fra. Ni. osim. ī addi. ad pisa. & p pe. de pal. in. iii. di. iii. q. iii. & Io. an. in. c. ronus de baptismo & Ho. in su. de baptismo. § & que sit. v. quid si alius. & quod no. de conse. dist. iii. in principio in glo. subaudi. & dicit Hosti. in dicto. §. & que sit in principio q̃ non fiet cum salua etiam in recessitate recursu ad fm eundem dē. i. v. qa si baptisẽ. & adde. i. §. vi. q. xxvi. & qualiter fuit instituū in aqua per Io. an. in. c. debitum de baptismo Adde q̃ si parentes aquā desiderarent nec haberent & sic puer moreretur non propter hoc saluare nisi forte ꝺ gracia speciali per orationes eorum ut per pe. de pal. in. iii. dist. vi. c. ii. ante finem. ad quod. i. q. xx. & ad de lauosi. in lectura ē tali in rubrica de baptismo in. xvii. colu. v. xv. quero. ubi excitat gelum g. etiā finem lachrimas luctum lixiuium & humina que non possunt significare spiritualem ablutionem baptismi fm eum. sic ergo absit neamus baptizare in lixiuio. hi tamen si eret. ualeret p suppradcā. facit. i. §. in q. cxlviii. Decimoctauo quero qua inter baptismus instituus fuit in aqua & non in alio liquore Rñ°. ut legitur ꝺ conlecratione dist. iii. non regenerabaṫ & per arch. post bug. in principio euisce distinctionis dicit Fran. post Io. an. in. c. debitū ꝺ baptismo in fi. q̃ propter tria primo qua aqua ignī est contraria pec catū autem dicitur ignis sicut ira in anso

concupiscentia in carne que ut extingua
tur baptisatur ī aqua. Scdo quia sordes
lauat: sitim extinguit: imaginem reddit
& sic gra spūssancti in baptismo sordes
peccatoꝝ lauat: sitim aīe uerbo dei ex
tinguit: imaginem p culpam āmissam re
stituit. Tercio quia facilꝰ in aliis liqᵒ
ribus q̄ in isto potuisset excusari ꝓpter
inopiam inueniri: cum iste sit cōicr reli
quis liquoribus: ut uino & oleo: quiꝰ
multi carent scōm eum. Et scias q̄ aque
aspersio necessaria est etiam supra inir
mos de conse. di. iii. q̄q̄. & de his cauē
& rōibus p lauden. in dicta. xvii. colū.

Decimonono quero: an sit baptisatꝰ
cui modica aqua infundit. Rn̄ᵒ de hoc
nota. de pen. di. i. c. i. ¶. uulgaris. & de
conse. di. iii. ꝓpre. in fi. & per Hosti.
in sum. de bap. §. que sit. v. licet autē. di
cit Innoc. q̄ si baptisans non immergit
nec eum tangit: sed aquā supra eu3 spar
git q̄ sufficit dūmodo totū balneet: uel
maiorem ptem corpis: uel saltem caput
solum. ar. ff. de reī. & simp. fu. cu3 in di
uersis. refert alios dicere: & forte meli
us q̄ etiā si modica stilla aque ꝓiecte a
baptisante eum tangat baptisatus ē. qō
dicit satis consonare iuri & equitati: i
cet primū tutius scōm Fran. in dicto. c.
debitū. post Io. an. & per laudn̄. in sac
mentali in rubri. de bap. in. xviii. colū.
in. v. viii. q̄ta zc̄. Et nota q̄ benedicto
aque nō est de necessitate baptismi Pe.
de paī. in. iii. di. vii. q. iii. ar. ii. in fi. in
de. i. q. xlv. Vicesimo quero: an aq̄ ī
baptismo fiat sacm̄. Rn̄ᵒ ut no. i. q. i.
detrahe. in glo. i. &. ii. & in. c. baptizan
dis. &. ¶. q. i. si quis. autē baptisareē. in
flumine uel in fonte: illa tantū aqua fit
sacm̄ que tangit corpus: nec etiā totuꝫ
flumen posset consecrari ad baptizandū
ut p Inno. & docē. in rubri. de bap. ubi
etiam quid sit sacm̄ in baptismo: & qd
res sacramenti: & quid sit caracter &c̄.
& per laudn̄. in sacrāli in rubri. de bap
tis. in. xiii. coī. v. x. quid dicaē sacramē
tum zc̄. &c̄ in. xvii. coī. vī. vii. queritur
ubi etiam dicit q̄ baptisato puero & fi
nita forma uerboꝝ desinit esse sacram̄
tum: quia q̄diu est additum uerbū aque
durat sacm̄ & ultra nō. i. q. i. detrahe.

uer ūtamē ipsa aqua ꝓpter reliquias &
uestigia preteriti sacri est uenerāda &
in aliquo mundo loco ponenda: & ideo
importabile uas ad baptizandū est que
rendum: quod extra eccleiam non exe
at. de conse. di. iii. oīs pbr̄. scōm eū. Ex
his infert ad qōnem: quidam deferens
puerum ad baptizandū ad eccleiam re
motam uidens eum laborātem in extre
mo non habens aliunde aquā: ꝓiecit in
puteum: dicens uerba de quibus in. c.
i. de bap. an sit baptisatus: dicunt docē.
q̄ non: quia sumus in dubio an fuerit ō
fundus anteq̄ immergereē: oportꝫ eni
q̄ saltem tantū uixerit q̄ complet⁹ fue
rit baptismo. & quia non constat in cau
huius cōnis q̄ uixerit tantum q̄ perfe
ctus fuerit baptismus: ideo non debet
haberi pro baptisato scōm Fra. post ab
ba. in. c. plt. in fi. de bap. & in cle. e. ti.
in fi. post matb. Et quia requiriē nō so
lum īmersio: sed etiam ab aquis eleuatō
per quam resurrectio designat de cōe.
di. iii. ꝓpre. scōm Io. an. in dicto. c. pē
ulti. & per lapum alisatiōe sua. cxl. Alii
contrariū dixerunt ꝓpter quod forte
poterit pie credi zc̄. ut. ē. q. vi. z. xvii.
in fi. &. i. q. xlii. &. xiii. in fi. & ideo si
suscitaretur esset baptizandus sub condi
tione de qua in. c. ii. de bap. &. ¶. cōta.
de sacmentis. q. x. & ulti. in fi. Vice
simo primo quero an baptism̄ aque po
test in aliquo suppleri. Rn̄ᵒ scōm Pe. se
cunū cōem legem non pōt in paruulis
suppleri: cuꝫ non possint habere usum li
beri arbitrii. Sed si q̄ xp̄o occideretur
pie creditur q̄ saluaretur sine baptismo
In adultis aūt pōt suppleri p baptismū
flaminis siue contritionis: & per baptis
mum sanguis ideſt martirii: & hoc intel
lige qñ est articulus necessitatis non cō
temptus religionis. Idem Tho. in. iii.
Idem in sum. confes. eo. ti. q. xxii. scōm
frēm Ni. post pisa. in. v. baptismus. Et
sic nota q̄ triplex est baptism̄. s. sangui
nis flamis & aque ut per Hosti. in sum.
de bap. §. quot sunt eius spēs. & in sum.
de pbr̄. nō bap. §. si quis. &. per Io. an.
in. c. ii. de pbr̄. nō bap. v. etiā q̄ bonus
latro fuit baptisatus flamīe. & per Pe.
de paī. in. iii. di. iii. q. ii. & per Arch.

de conse. dis. iii. cathecuminum ubi de ī
nocētib9 & no. ꝑ glo. ō bap. c. pīt. de
pbr. nō bap. c. iii. in. v. ꝑ fidē & de cōs.
dis. iii. baptismi &. xv. q. i. firmissime
facit de penitn dist. vii. nullus. xxxii.
dis. preter. §. porro in uerbo baptisma
de conse. dis. qui uenerabil glo. ī. & de
pbr. non baptis. c. ii. glo. i. in fi:
& in dicto. c. cathecuminum si ad illud
quod aqua requiritur ubi adest facul
tas no. de conse. dis. iii. non dubito & ō
baptismo. c. penultimo cum similibus
unde fides supplet ōfectū sacramēti. ē.
cōia de sacramentis. q. xv. in fi. & unde
ī. q. xxxxiii. & ex his no. inquib9 dif
ferant baptismus fluminis. flaminis. &
sanguinis. & clarius per laud. in sacra
mentali in rubrica de baptismo in. iii.
colum. & unde. ī. §. v. q. lxiii. & sic not.
ꝙ baptismus aque est ꝑ sacramentū rei
qui non: licet habeant eandem efficaciā

Vicesimosecundo quero cum quo cris
mate baptismus fieri debeat dic ꝙ pro
hibitum est ut non fiat nisi cum nouo cris
mate. s. illo9 anni preterq̄ in necessitate
mortis & pmē facerdos si cōtra fecerit
de conse. dis. iii. si quis de alio: Idem in
telligendum est ō confirmatione & tan
to magis quia confirmatō minoris neces
sitatis ē q̄ bapti9. ar. extra de sen. excōi
c. quoniam li. vi. scām pisanellam in
v. baptismus & intelige ut dictum est
nisi in necessitate ut no. archi. in. c. alias
quoniam in fi. de sen. excommunicatō. li°.
vi. & cum tali presbitero baptisant cum
uetere crismate dispensat episcopus in pe
na ut in spe. de dispe. §. nunc episcoporū
cxxxii. v. Vicesimotertio quo ad mi
nistrum baptismi quero quis sit debitus
minister baptismi Rñ° ēm omnes theo
logos est sacerdos sed in necessitate qui
libet potest baptisare uir siue mulier or
dinatus & non ordinatus fidelis & infi
delis dūmodo habeat intentionem bap
tisandi & seruet formam ecclesie. unde
& si non credat sacrm baptismi: neq; ali
quid spuale ibi fieri dūmodo in genere
intendat facere quod facit ecclesia bap
tismus est. Sed tamē simplex clericus nō
debet baptisare pnte pbro: neq; laicus
presente clerico: neq; mulier pnte uiro:
ꝑbanē hec de conse. di. iii. mulier. &. c.
romanus. &. xxx. q. iii. sup quibus. Idē
Tho. in. iii. gte. q. lxvii. Adde predcis
ut melius ꝑbentur ō conse. di. iii. in ne
cessitate. & in. c. a quodam iudeo. &. c.
sine hereticus. Predicta etiam notan. in
sum. confess. li. iii. ti. xxiii. q. xxvi. ubi
etiā dicit scōm Tho. ꝙ pbr baptisare
pōt pcte epō quia ō officio suo est secū
dum Fra. Nic. post pisa. in. vbo. baptis
mus. tercio. & latius per Pe. de pal. in
iii. di. v. q. ii. arti. i. Et nota ꝙ sacram ē
tum baptismi ꝑ se sola dei uirtute & po
testate plenum sortiē effectū sine facto
humāo. i. q. i. multi. scōm laud. in sacrali
in rubri. de bap. in vii. col. & in. xvi. co
lum. v. viii. quero zē. Ad hoc. ē. de sac
mentis in cōi in princi. &. ī. §. iii. q. ii. in
fi. & circa hoc cui competat baptisar ui
de nota. in. c. i. de cle. non ordi. inter. &
in cle. una in prin. de bap. & facit de cō
se. di. iii. constat. & sequētib9. &. c. quā
uis. & sequētib9. in. c. sanctū. cum si. &
nota. in rīa. nemo pōt. li. vi. etiam here
ticus confert baptismū: nota. in. c. non
est. in fi. de spon. etiam sc. ismaticus ō cō
se. di. iii. nullus. & plene ꝑ Hosti. in su.
de bap. §. quis potest. ubi etiaꝫ ꝙ in ne
cessitate pōt baptisare pater & mater
ut in hoc. c. ad limīa. quin etiā infidelis
ut dictum est quod in fauorem religiōis
statutum fuit ut non baptisatus baptiē
xxxii. di. §. uerum. ut dicit Io. an. in. c.
i. in fi. de sup. negli. prel. dicit tamē hoc
ubi. ē. ꝙ quando in necessitate baptisat
aliquis ꝑ laicum uel mulierem debet po
stea baptisatus portari ad sacerdotem
qui queret que forma seruata sit de con
se. di. iii. in necessitate. &. c. romanus.
Vnde dicit Fran. post Ho. & Io. an. in
c. i. i. op. de bap. ꝙ si laicus qui baptisa
uit seruata forma uerboꝝ omisit cathe
cismum salis impositionem & unctiones
de quibus de sac̄ un. c. i. non reiterab. ē
baptismus: sed omissa supplebūtur per
pbrm: peccat tamē non sacerdos bapti
sans abiq; necessitate de cle. nō ordi. mi.
c. i. & per sacerdotem postea supplebū
tur solite unctiones scōm Io. an. in. c. i.
ad fi. de sum. trin. Et de mīstro buius
sacramenti tractat laud. i. i sacrali in ru.

de bapt. in. xv. colum. v. xii. quero &. se quentibus. & per Imo. in cle. de baptis. ubi etiã q abñte pbr̃o põt diacõ baptizare si sit necessitas. xciii. di. diacõ fz pau. ibi & Fra. in prima. q. Scias tamẽ q po testas baptizãdi cõcessa laico i necessita te nõ est sacramentum sed licentia no. i. q. i. quod quidam. i glo. hoc ŏ baptismo & in glo. hinc apte. largitur tamen cristi anitatem. xvi. q. i. sunt. not. tamen q re ligioſ9 licet pbr̃ sit ex offitõ nõ baptizat xvi. q. i. placuit cõi. &. c. doctos. nisi po pulum habeat ut not. in dicto. c. placuit & per archi. in dicto. c. doctos & q no. xviii. q. ii. peruenit primo & iii. q. i. oẽs in fi. prime g. o. uel si factus sit epũs ut per lauŏ. Io. de lig. & doc. in clem. ii. cir ca prin. de censib9 & q not. xviii. q. i. c. i. & p. Hosti. i sum. de statu. mõa. ¶. i. in ii. colum. ibi & de talibus religiosis. zẽ p Io. ŏ Imo. i cle. ne in agro. vi. colum. uel si accedat licentia epi· p not. in spe. de dispen. ¶. nũcŏ epõrum. v. xv. &. in. c. quod dei. de statu mõa. ut si epũs concede ret r̃ligioso q baptizaret iudeũ cõuersũ ad fidem q potest ut. s̃. solet tamen reli gioſ9 p̃dicare & pbr̃ secularis baptizare & vide. i. ¶. iii. q. cli. Vicesimoquar to quero: an beatus Iobanes baptista fu erit sufficiẽs mĩster. An uero baptisatus ab eo fuerit necessari9 baptismo no. i. q. i. dedit. & p arch. de conse. dis. iii. nõ r̃ generabãt. ubi dicit q i baptismo Iob. non dabatur peccatorum remissio que data ẽ i cristi baptismo erat tamen utilis hominibus quia usum baptisandi p̃para bat ad baptismum cristi ut in li. sanctarum li. iiii. iuxta prin. nunc uero &. c. seq̃. & facit ea. di. aliud. ubi etiam de baptismo Iude. & in. c. quando. Ieronimus & per fra. in. c. debitum. de baptismo. ubi et ã q cristus fuit baptisatus ad nostram san ctificationem. unde in legenda sancti Sil uestri in. vii. colum. dicitur q nostet bap tismus sumpsit inicium in baptismo cristi & de baptismo Iohannis uide plñ. p pe. de paſ. in. iii. dis. ii. q. ii. per totam & in quibꝰ differat baptismus cristi a bap tismo Iobanis & a circũcisiõe per lauŏ. in sacramentali in rubrica de baptismo in. xiii. colum. Vicesimoquinto que ro An baptism9 tradi possit a malis mi nistris Rñ°. fm pe. sic qa bonitas mĩstri non est de necessitate sed de congruitate unde dicit Augustinus q per ebriosum homicidam & per quẽcunq; malum dat baptismus & baptisatis totus effectus baptismi conferẽ Idem Alber. & Tho. in. iii. dis. v. fm fra. Ni. post pisa. ubi s̃. & per pe. de paſ. in. iii. dis. v. q. ii. ar ticulo & conclusione prima ubi latius ad hoc. s̃. q. xxiii. facit de conse. dis. iii. in ter. & duobus. c. sequẽtibus &. c. quõiã &. c. cum tantũ. cum si. & adde. s̃. cõa de sacramentis. q. xi. Vicesimosexto quero qd si sacerdos nolit baptizare nisi dato sibi precio aliquo Rñ°. fm pe. & Tho. in. iii. dis. v. a tali licet emere aq̃ pro baptismo etiam si aqua consecrata est: sed non licet pro baptismo dare pe cuniam nec pro se quia in tali casu suffi cit baptismus flaminis: nec pro alio quia non sunt facienda mala ut ueniant bona Ro. iii. tamen in casu necessitatis ille qui gerit curam pueri licite potest baptiza re uel a quocunq; alio facere baptizari ut ponit Tho. Fa fe. q. 100. idem in suma confessorum eo. ti. q. xxiii. ubi etiã sub dr̃ alde. dicit q in casu predicto licet re dimere uexationem sui iuris & pro se si baptisandus est & pro paruulo quem ue lit baptizari. sed Tho. dicit primũ uidet melius nam hoc casu non ingeritur ali qua uexatio sed sacramẽti denegatio nisi simoniace secundũ fra. Ni. post pisã. ubi supra ad idem per pet. de paſ in. iii. dii. v. q. iii. prima colum. & in. v. xxx. in quirendum zẽ. ubi etiam q tunc nullus se ipsum baptizare potest ut ibi & in. v. qõ autem dicunt. ad idem etiam per eundem in. iii. dis. xxv. q. v. in. vi. colum. ad que unde not. i. q. i. baptizandis & in. c. quã to. in fi. de cõsue. & de cõse. dis. iii. bap tismi. per glo. & archi. facit. c. debitũ de baptismo. Vicesimoseptimo q̃ro utrum mal9 minister peccet mortaliter baptizando Rñ°. fm pe. & Tho. ubi s̃. aut baptizat cum solemnitate & ut mi nister ecclesie & tunc peccat mortaliter si peccatum recolit nec penitet. aut bap tizat in articulo necessitatis sicut ue tula baptizat & tunc non peccat fm pisa. &

latius per pe. ð pat in. iii. dist. v. q. ii. articulo. ii. cõclusione. iii. & adde. ē. cõia ð sacramentis. q. viii. & xi.

Vicesimo octauo quero utrum qui scienter suscipit baptismum a malo ministro peccet mortaliter Rñ°. fm pe. & Tho. ubi. ē. si malus minister sit precisus ab ecclesia recipiens scienter a tali peccat nisi in articulo necessitatis in quo suscipere posset a quo cunq; heretico sed sine necessitate nec ab heretico nec ab excõicato nec suspenso recipi debet. si autem non est precisus ñ peccat suscipiens ab eo nisi forte per accidens si hoc ipso faueat ei fouẽdo eum in peccato Idem in sum. confes. eo. ti. q. xxiii. fm fra. Ni. post pisa. dicit frater Iacobus de Marchia ordinis minorum q; infert q; si scienter reciperet a malo ministro non preciso ab ecclesia non peccaret cuius contrarium dicit Riccar. in iii. dist. iii. articulo. iii. q. iii. q; peccat mortaliter scienter recipiens sine necessitate: ratio est quia ipse induceret ipm ministrum ad peccatum mortale hoc idẽ Fran. de mayronis in sermone de corpore xpi memoriam fecit zẽ. sed certe ui detur q; non sit defect9 cum pisa. hoc sẽ serit dum dixit nisi forte per accidẽs & de materia ista not. de su. ti. iii. c. i. §. pẽ glo. a quocunq; & per arch. xxiii. q. i. subdiaconus. qui loquitur in casu necessitatis & per dec. in. c. quãto. i fi. ð cõsue. qui simliter loquuntur in casu necessitatis. & premissis adde pe. de pat. in iii. dist. v. q. iii.

Vicesimoriono q̃ro utrũ melior sit baptismus qui confertur a bono Rñ°. fm Tho. in. iii. dist. v. equalis ē ab utroq; quãtum ad substantiales effectus: sed tamen cum effectu principali potest aliqd plo cõferri ex merito baptizãtis sed hic effectus accidentalis est idẽ pe. idem in sum. confes. eo. ti. q. xxvii. sed fra. Ni. post pisa. in uerbo baptism9 & latius per pe. de pat. in. iii. dist. v. q. ii. articulo. ii. conclusione. ii. nam & uer9 tribuitur etiam per malum pbr̃m. ut in iuribus allatis. ē. q. xxv. Tricesimo q̃ro utrum angelus possit baptizare Rñ°. fm Tho. ubi. s. ãgelo bono quidẽ ex officio nõ cõpetit baptizare nec ecclesiam consecrare potest tamẽ ex speciali mandato dei & quia nunquam usurparet sibi alienum officium ideo si sciatur bonus angelus non esset quis rebaptizandus nec ecclesia cõsecrãda ut ð ecclesia fãcti. Michaelis factum est. malo autem ãgelo idest diabolo potestas baptizãdi cõpeter nõ põt neq; ex offitõ neq; ex spãli mãdato non enim potest esse minister salutis sed punitionis unde semper presumendum esset q; non faceret intentione baptizãdi sed decipiendi unde nullo modo potest idem in sum. confessorum eo. ti. q. xxviii. & xxviii. fm fra. Ni. post pisa. concordat arch. de conse. dis. iii. proprie. uide tamen. ē. q. xxiii.

Tricesimoprimo quero an mutus possit baptizare Rñ°. nõ quia non potest uerba proferre ut p̃ho. in sum. ð mat. §: qualiter in scõa colũsec9 in mutastro. ut not. i. q. i. de trahe glo. v. & per fran. in. c. non ut. de bapt. & in. c. cum aput in. vii. q. post Io. an. ð spon. ubi de si. questionibus. sed quo ad primum uidetur q; pe. de pat. uideatur sequi contrarium in. iii. dist. iii. q. ii. in ii. colum. ubi de hoc. scias tamen q; oportet baptizantem esse saltem doli capacẽ & sane mentis. i. q. i. §. ecce qũo. & ibi not. et de pena pbr̃i permittentis alĩ quem mori absq; baptismo de conse. dist. iii. quicunq;

Tricesimosecundo quero an in baptizante requiratur intentio Rñ°. fm Tho. in. iii. dist. vi. sic sed & si quando profert uerba non assit actualis intentio dũmodo prius intenderet & cõtraria intentio non interueneret sufficit ad baptismum & ex his patet quod furiosus & ebrius quando omnino usu rationis caret baptizare non potest quia non possunt habere intentionem. idem in sũ. confes. li. iii. ti. xxiii. q. xxxv. fm fra. Ni. post pisa. & per Hosti. in sũ. ð bap. §. & que sit. v. sed cum paruuli. &. ē. con munia de sacramentis in prima questiõe in fi. si ergo baptizãs non in tendit baptizare etiam si baptizat9 intenderet nil agitur de conse. dis. iii. solet queri &. suffi cit si contraria intentio non assit ut dictum est fm hosti. in dicto. §. v. quid si baptizans &. in. §. fi. ante fi. concordat Fran. post Io. an. in. c. i. in. xi. q. ð bap. & in. c. fi. maxime in fi. eo. ti. per eundẽ

non tamen necesse est q̄ baptizans sciat quid sit baptismus & q̄ infundatur gracia & de similibus ut per doct. predictos & per Io. an. in dicto. c. 1. in. v. colū. nec requiritur intentio patrinorum & per Io. an. in. c. fi. eo. ti. nec etiam r̄gr. tur intentio parentum forte infidelium quia in fide ecclesie & in uerbo xp̄i baptizati intelliguntur dummodo seruetur forma ecclesie ut per ho. in dicto. §. & que sit. v. sed cū paruuli. & dicit ho. ibi eo. §. fi. q̄ imprimitur caracter etiam si per iocum hoc fiat uel derisum dū tamē is qui immergit intendat baptizare ut ibi per eum in. v. unde imprimitur secus si oino non intendebat baptizare & expresse constaret q̄ non consentiebat sed per iocum faciebat ut per fra. post Io. an. in dicto. c. 1. in fi. & in. c. maiores. §. fi. n. q. de bap. & ad illō de ebrio adde q̄ aliud uidetur si aliquem sensū ratōnis haberet per no. per ho. in dicto. §. fi. dū dicit unde & ebrius baptizat qui tamen nihil intendit. 1. q. 1. dedit & ad illud de furioso adde. ē. q. proxima & ad principale propositum uō. ī. q. xxxviii. & cōcordat bius lauō. in sacramentali in rubrica de bap. in. xx. colum. ubi etiam q̄ sacerdotes & ministri ecclesie tenentē habere intentionem explicitam & specialem intendendo sic abluere corpus exterius q̄ unce sui operis cor a peccatis mū detur iterius per graciam sancti spiri. 9 1. q. 1. ōtrabenō. alias sufficit generalis & implicita itendendo facer quod facit ecclesia uniuersalis de conse. dist. iii. per talem. & cum hac etiam ministri ecclesie liberarent. xxxix. dist. si oleo. ut ibi latius & subdit q̄ si ludendo uel causa instructionis & doctrine quis baptizat non est baptizatus idem si reiterando dicat uerba de prin. si papa uel si conditionaliter si non es baptizatus & erat baptizatus uel si errando diceret ut ibi latius.

Tricesimotertio quero quid si baptizās erret ut quia putat baptizar puerum cui imponit nomen petri cum tamen sit puella nunquid baptismus caret effectu dic q̄ non si intendebat baptizare personam cuiuscunq; sexus esset idem si de hoc nō cogitabat sed simpliciter baptizabat quia erat baptizata secus si intendebat masculum tantum baptizare & non feminam ut per ho. in sum. eo. §. & que sit. v. quid ergo si quis &. ī. §. vi. q. xxxxviii. facit. ī. §. xxx. q. xi. in fi. Tricesimo quarto quero utrum plures possint unū baptizare Rñ°. fm Tho. in. iii. dist. iii. & in. iii. parte dist. lxxvii. possunt dūmō quilibet intendat totum facere: similiter unus plures simul dūmodo itendat baptizare omnes. neutrum tamē fieri debet sine magna necessitate. alias facientes peccarent fm pe. ut in sū. confes. eo. ti. q. xxv. & quidem quanto plures baptizant si dicāt nos baptizamus non est baptizatus: sed quilibet debet dicere ego te baptizo. quando autem unꝰ baptizat plures dicet ego uos baptizo & baptizati sunt & de hoc. ī. q. xxxvii. uidetur tamē Tho. sentire q̄ etiam si unus baptisans dicat nos baptizamus nil facit sed pe. dicit puto uerius q̄ baptizat si dicāt nos baptizamus quia modus exprimendi actum non est de substantia forme & ideo cum dicitur baptizo uos seruatur sufficienter forma ecclesie. frater durandꝰ dicit q̄ dicentes nos baptizamus non baptizant nisi fm loquendi usum intendant pluralem numerum pro singulari ponere & tunc ille solus baptizat qui uerba prꝰ complet mergendo seu aquam infundendo: putat frater Nicolaus olim q̄ tutōr pars sit eligenda extra de hom. c. petitio fm eum in addi. post pisa. Stotus in iii. dist. vi. articulo. ii. q. i. tenet q̄ quando plures baptizant simul dicentes nos baptizamus q̄ est baptismus quāuis pecent sicut si unus diceret nos baptizamꝰ te sicut etiam dicit magister petrus casu elis in directorio li. i. ti. iii. §. xxxi. q̄ si sacerdos baptizaret principem dicendo causa curiositatis ego baptiso uos baptizatus esset fm quosdam: Adde dicta pe. ō pat. dicentis sic si tamen duo ex contentione simul uelint baptizare & proferāt simul uerba & simul immergant uidetur q̄ sit baptismus si quilibet intendat per se baptizare & non cū alio nec erunt duo baptisma quia subiectum unicum est unde non plꝰ fieret a duobꝰ q̄ ab uno quamus in quolibet per se esset uirtus

ſufficiens. ſi autem duo ex ītentione unū
baptiſmum cōferendi ſimul baptizarent
utrum ſit unus baptiſmus duplex eſt op
pinio una que dicit q nullo modo ſic duo
poſſunt unum baptizare & q non ſit ue
rus baptiſmus: alia eſt oppinio q ymo
plures poſſunt concurrere ad eundē ſpi
ritualiter regenerandum unde non inde
tur ſuppoſito q duo poſſint ſimul bapti
zare q non ſit ita baptiſm q ſic dicūt nos
baptizamus ſicut ſi quilibet diceret ego
baptizo te ſed ſi unus pri dicat ego bap
tizo te & alius poſterius & quilibet ex ī
tentione intendat p ſe baptizare primus
baptizat & ſecundus iterat eſſet tamē pu
mendus ut p. en us per eundem Pet. in
iii. diſ. iii. q. ii. articulo. iii. qui etiam di
cit circa illō an unus poſſit ſimul plures
baptizare puta una manu unum & alia a
lium uel aſpergendo q licet hoc fiere ñ
debeat niſi in neceſſitate quando timē
q bapt zandi non poſſint ex pectare uſ
niſi diſpenſatiue ſicut appoſtoli multos a
ſpergebant: tamen ſi fiat poſſet uideri q
uerus bapt ſmus eſt. tu ius tamen & ma
gis conſonum ecclrine cōi uidetur q non
ſint de lege cōi plures baptizati n ſi plu
ribus baptiſmis formaliter & materali
ter. unde ſuper ducs non ſufficit ſemel di
cere bapt zo uos nec bapti zo te & te cū
diſtict baptiſmo debeat habeſ diſtincta
& explicita vba ſm Pe. de paſ. in dicta
q. ii. ſubdens q prima oppinio communi
ter tenetur ſecōm eum & de hac materia
tractatur per canoniſtas de conſe. d. iſti.
iii. proprie ad fi. & ibi per archi. Fran.
de zab. in. c. i. de bap. poſt Io. an. dicit q
ſi ſunt plures baptizādi & dicat ego bap
tizo uos & ſimul ſuper eos aquam proici
at uidetur eos eſſe baptizatos alias non
potuiſſet appoſtolus una die tria milia
hominum baptizaſſe ut in dicto. c. pro
prie. & ſubdit q nō debet bapt zās in ſua
perſona uti plurali ut quia dicat baptiza
mus & faciunt not. de re iudi. c. pīt. gio.
uti ma. li. vi. inde tamen. ē. q. viii. in fi.
ſed ſi in perſona baptizandi utatur nume
ro plurali ut puta ſi magnus princeps cō
uertitur & ſacerdos ex curialitate & ne
ille offendatur ex ſingulari locutione di
cit baptizo uos dicit ho. q forte non u
tiabitur. dicit tamē tuti q ſicut nec plu
res unum ſic nec ſimiliter unus ſimul plu
res baptizet ſed ſinguli ſingłos Ar. xxx.
q. iii. quod autem. de conſ. diſ. iii. quod
autem & c. in catheciſmo & c. non pluſs
de cogna. ſpiritu. quāuis li. vi. ſm Fran.
poſt Iob. an. ibidem in. vii. &. viii. q. fa
cit in ſpe. de elec. ſ. ſuperius. ſcda colum.
& q no. Arch. ī dicto. c. pīt. & ibi p d o
mi. in. ii. & ulti. colum. & quia regīr plu
rale & ſingulare uidentur equiuoca not.
Io. an. in addiconibus ſpe. de cauſa poſſe.
& proprie. in. i. colum. Et ſic oppīo Pe.
& Scoti. poſſet procedeſ quando intēde
bat plurale ponere pro ſingulari per
premiſſa: unde in dubio poſt factum ſeq
poſſet ipōz oppinio quia fauorabilior: ꝑ
ante factum tutior una eligatur ut. ē. &
ad predicta unde oīo. ē. communia de ſa
cramentis. q. ii. in fi. &. ī. q. xxxvii. &
xxxxvi. Triceſimoquinto quero quo
ad ſuſcipientes Vtrum omnes teneantur
ad baptiſmum Rñ°. ſm Tho. in. iii. diſ.
vi. quilibet martir etiam ſanctificatus in
utero ꝓpꝑ tres rationes primo quidem
propter acquirendum caracterem quo
annumeretur in populo dei & quaſi ꝺ̄u
tetur ad percipienda ſacramenta diuina
Secundo ut per baptiſmi perceptionem
paſſioni criſti etiam corporaliter confor
metur. Tertio propter bonum obedien
cie quia preceptum de baptiſmo omiſſ
datum eſt ſm piſa. in uerbo baptiſmus.
xxxx. & addes cōia de ſacramētis. q. vii.
&. ī. ſ. v. q. lxiii. & ad illud q ſanctifica
ti in utero ſunt baptizandi idem Pe. de
paſ. in. iii. diſ. vi. q. i. arti. i. ubi etiam q
fuerunt in utero ſanctificati ibi uideas.
Triceſimoſexto quero Verum puer in
utero exiſtens poſſit baptizari Rñ°. ſm
Tho. ubi. ē. non pōt quia talis deo nec
eſt non eccleſie nec ſubici poteſt operati
oni miniſtrorum eccleſie unde dicit Au
guſtinus q ſicut qui non uixerit non pōt
mori qui natus non fuerit non poteſt re
naſci. non debet autem mater ſcindi ut pu
er poſſit naſci & baptizari quia ſm apī.
ubi. ē. non ſunt facienda mala ut ueniant
bona: debet autem ſcindi ſi iam defuncta
eſſet. ff. de inoffi. te°. l. poſtumus. quan
do autem apparet aliquod membrum &

non est plñ natus expectanda est talis egressio nisi mortis periculum immineat seu timeat. nam in tali periculo egressa p te principali. s. capite baptizari debet secus de aliis partibus ut de manu & pede quamuis non noceat si ille partes aspergantur aqua baptismali: qua diuina mia nō est artanda & si postea nascatur plena rie non est rebaptizandus ſm quosdam si nihil periculi accidit sed ad cautelā bap tizetur sub hac forma: si non es baptizatus ego te baptizo idem in sum. confes. eo. ti. q. xxxii. ſm fra. Ni. post pisa. & p laud. i sacramentali in rubrica de baptismo in. x. colum. sic ergo puer existens in utero matris non pōt baptizari nec baptismo matris quia distincta suppositare quirunt distincta baptisma: nec baptismo proprio quia quod non tangit non agit & non potest attingi ablutionem ecclesie ideo zē. Item puer nasceris anteq̄ egressus sit ex utero non debet baptizari nisi in periculo & tunc quecunq̄ pars appareat baptizanda est. & postq̄ est unus egressus non est amplius baptizandus si caput fuerit aspersū: si tamē alia pars sub conditione propter dubium postea baptizetur ut plenius per pe. de pal. in. iii. dis. vi. q. i. articulo. i. ubi uidetur uelle q̄ caput sit aptior pars ad baptismum quā alia pars corporis. & subdit q̄ mulier ui ua non debet scindi ut puer unus baptizetur si etiam constaret ipsum sine baptismo alias moriturum: si autē sit ad mortē damnata debz differri executio usq̄ ad p tum ne pereat innocens cum nocente. ff. ō penis. l. pregnantis. sed tunc est dubiū si licet mē sic damnatam occidere ut puer extractus unus baptizetur si alias timeatur ne differēdo usq̄ ad partum moriatur dicendum est q̄ non quia nō est expressum: si autem sit mortua non debet separari quousq̄ aluo cesa fetus extrabaē ff. de mor. inferē. l. negat lex regia: sicut Iulius cesar extractus fuit & inde cesar dictus ut solus refert qui dicit tales fortunatos ſm Pe. ubi. ō. subdit tamen q̄ existens in utero pōt baptizari baptismo sanguinis & martir fieri si propter odium cristi fiat ut ibi latius ad idem p hosti. in sum. ō baptis. mo. ¶. & que sit forma. v. quid si qua mulier. & de hoc etiam habetur de cōse. di. iii. si quicq̄ &. c. si ad mrīs & seq̄. & per arch. v. dis. baptizari ubi dicit q̄ si puer caput extramsit pōt bapt zari. ff. de rel. & sup. fu. cum in diuersis. ad illud de incisione matris unde melius per Hosti. in sum. de cesse. eccle ¶. & an. v. quid si similiter zē. dicit etiam frater iacobus de Marchia q̄ in quātū pisa. dicit q̄ si apparet caput pueri baptizandus est alias non quod contrarium tenet Scotus in. iii. dis. iii. ubi dicit q̄ si apparet pars minus principalis. s. manus uel pes est badtizanda: quia ibi est tota anima licet omnes sensus sint in capite quia virtus spiritus sancti est penetrativa eo quod in tali casu deus supplet illud cō in potentia impediret. talis enim & si mortuus nascitur sepeliendus est in terra benedicta Hoc etiam Alex. de ales in. iii. in titulo de bap. hoc etiam Fran. de maronē in. iii. dis. v. articulo. i. pueri in uentre matrum mortui ex odio fidei saluantē & tamē non subiacent sacramentis ecclesie. multo potius qui sunt baptizati in talibus etatibus in fauorem fidei quamuis non esset malum sub cōditōne eos rebaptizari ſm eū. sed certe hoc etiā uolunt pisanella ibi quamuis non nominat zē. & sic non uidetur q̄ cadat hic defectus assignatus pisanelle per eundem fra. iacobum: & not. q̄ statur assertioni matris q̄ tempore baptismi sensit eum unum licet crura tantum emiserat ut sic in cimiterio sepeliatur ut per lapum allegationē sue aruimero. cui. & ad premissa per Fra. ō zab in cle. de sum. trini. ¶. ad hec circa prin. Tricē. mō septimo quero quid fiendum quando nascitur mōstrū Rn°. ſm Tho. in quolibet. aut certum est esse duas animas rationales aut non. certum autē est si quando sunt duo capita & duo colla & duo pectora quia erunt per consequēs duo corda & sic sunt baptizandi ut duo & quāuis presumatur q̄ plures possint simul baptizari dicendo ego uos baptizo totius tamen est eos baptizari sigillatim Si uero dubium est utrum sint due anime tunc primo baptizādus est unus postea potest alter baptizari cubie sic: si non es baptizatus ego te baptizo idem in sum.

confeſ. eo. ti. q. xxxiii. ubi etiam dicit̃ q̃ tunc eſt dubium ſi non ſunt capita diſtinc̃ta uel quid ſimile ſm Era. Ni. poſt piſa. ubi. ē. ad idem & latius per Pe. de paſ. in. iii. diſ. vi. q. iii. articulo primo cōcluſione. iii. & concordat arch. de conſe. diſ. iii. proprie. ſecus tamen in monſtro ſi ca reret ſenſu ſeu diſcretione per not. per Io. an. in. c. cum apud. in. iiii. colū. ō ſpō ſa. & per laud. in ſacramentali in rubrica de bap. in. x. colum. & per Fran. in dicto ℭ. ad hec. ubi etiam an furioſ9 poſſit baptizari. Tricesimooctauo quero utrū in eo qui eſt baptizandus requiratur intentio & uoluntas Rñ. ſm Pe. ſuſcipiēdum baptiſmum tres ſunt differentie quidam enim nunq̃ habuerūt uſū rationis ut pueri & perpetuo furioſi & in hiis in neceſſitate ſufficit aſſcedens uolūtas ita q̃ amentes & dormientes ſi ante furorē uel dormitionem habeant contrariam uoluntatem non recipiunt ſacramentum ſi autem habuerūt propoſitum & hoc per ſigna aliqua innotuit tunc in articulo neceſſitatis debent baptizari etiam ſi furioſus tunc contra diceret ſi tamen neceſſitas non ſit debet expectari lucidum iter uallum uſ̃ uigilia dormientis. quidā uero habent uſum rationis tunc cum baptizantur & in hiis requiritur contritio & deuotio ad percipiendum rem ſacramēti & intentio & uoluntas ad percipiendum ſacramentum nec tamen requiritur uoluntas abſoluta ſuſcipiendi quod etiam confert ſed quandoq̃ ſufficit uolūtas coacta & ſi ſit coactō ſufficiens & ex toto ab extra ut cum aliquis reclamans immergit̃ uiolenter talis nec ſacramentum ſuſcipit nec rem ſacramenti ſi autem ſit coactio inducens ſicut minis & flagellis ita q̃ potius ipſe eligat baptiſmum ſuſcipere q̃ talia pati ſuſcipit ſacramentum ſed nō rē ſacramenti: idem Tho. in. iii. diſ. iii. & vi. ſimiliter & Ald. & hec ipſa probant̃ xxxxv. diſ. de iudeis & extra de bap. c. maiores circa fi. idem in ſum. confeſ. li. iii. ti. xxiii. q. xxxvi. ſm Fra. Ni. in ad di. poſt piſa. uult ergo dare tres ſpecies baptizādorū uidelicet quorūdā qui nūq̃ habuerūt uſū rationis ut ſunt pueri & quorūdā q̃ alis habuerūt ſed non habent cum baptizantur & concordat in effectu Hoſti. in ſum. de bap. ℭ. & que ſit. v. qd ſi baptizans & facit. ē. q. xxxvi. ad idem Pe. de paſ. in. iii. diſ. iii. q. iii. qui etiā alibi ſic dicit dicas q̃ requiritur intentio baptizantis & baptizati differenter tamen quia paruulus uel ab infantia furioſus non ſua ſed aliena intentione parentum uel offerentium aut baptizantis ſi uli duo ſoli eſſent baptizati. ſi autem dormiens ſit uel amens qui prius habuit uſum rationis non baptizatur niſi prius intenderit actu & per conſequens tunc habitu Vnde qui ſcm̃per contradixerunt nec caracterem recipiūt. qui autem timore uſ̃ aliter conſentiunt caracterem recipiunt & ad fidem cogūtur extra. eo. maiores. qui autem uſū rationis actu habent niſi actu conſentiant nihil recipiunt. baptizāti autem ſi tentō ſemp eſt neceſſaria Rectitudo uero intentionis non exigitur dū tamen intendat dare & ille intendat recipere quod facit eccleſia catholica. ſed an ſuffitiat ſola expreſſio uocalis an etiam requiratur intētio mentalis multa argumenta fiunt hinc. unde tamen oppinio q̃ habet quod requiratur etiam mentalis. tarq̃ coſor & tutōr tnē da eſt ut per pe. de paſ. in. iii. diſ. vi. q. i. per totum. ad q̃ adde Io. an. in. c. i. de bapt. in. iiii. & v. columnis. & ad premiſſa adde laud. in ſacramentali in rubrica de bap. in. xxi. columna. v. iii. an intentio &. v. v. quero & ſequenti & in. xxiii. columñ. v. etiam dicit quod in hoc ſacramento ad ipiq̃ perfectionem non requiritur quod cuo agētes ſimul conſentiant ſed dumtaxat unius agens & alter patiendo aptam & diſpoſitam materiam preſtans unde licet in agente requiratur uera intentio & pura i patiente minime dum tamen aliquid nō accidat quod materiam indiſpoſ. tam red dat ſm eum ut ibi latiq̃ & ſic puer & dormiens & amens qui nunq̃ diſſerſerunt incorporati ſunt & uniti noſtre eccleſie mi litanti per caracterem qui eſt effect9 ſacramenti baptiſmi ſm eum in. xxiii. col. quem etiam uide ad premiſſa ibidem in ultima colum. ubi ſubdit q̃ fatuus qui caret totaliter libero arbitrio non poteſt baptizare ſecus in fatuo q̃ ne ſcit decēter

inter homines conuersari sicut suum statum deceret alias tamen usu rationis nō caret quia talis potest baptizare & ō tali loquitur. xxi. q. iii. innocens idest fatuus fm eum: unde quantum ad paruulos in baptismo sufficit uoluntas parentis oferentis aut tutoris aut proximorum in defectu parentum ut per eundem Pe. in iii. dis. xxv. q. iii. articulo primo in fi. unde filii xpianorum omnino baptizandi sunt paruuli de conse. dis. iii. si baptizata. nec possunt reclamare post pubertatem ut p Fran & doc. in. c. maiores. ¶. fi. de bap. & Hosti. in sum. eo. ¶. fi. post medium. & si paruuli baptizati moriuntur salui sunt de conse. di. iii. queris. in fi. &. c. paruulo. & seq̄. & adde. ī. q. proxima Idem dicendum de perpetuo amentibus & ppetuo furiosis ut per Hosti. in sum. eo. ¶. & que sit. v. quid ō furiosis. qui etiam obligantur ignorantes cum fiat melior ipsorum conditio ut per Hosti. in dicto. ¶. & que sit. in fi. & nota q̄ si ī neutro proposito erat ante dormitionem uel furorem quia de hoc non cogitabat caracter imprimitur & baptizatus est fm Hosti. in dicto. v. quid de furiosis. Idē dicat ō mutosurdo & ceco simul per not. p Io. an. in. c. cum autem. de spon. & nota q̄ si constaret ecclesie baptismū fuisse collatum absq̄ intentione ut quia recipiens protestabatur expresse debet postea rebaptizari ar. de condi. appo. c. fi. & idem uidetur iudicium de baptizāte & suscipiente licet glo. notet contrarium de conse. dis. iii. solet. cum nullo modo baptizare intēdat secus in ficte recipiente seu baptizante. ī. q. i. fcm laud. ī dicta rubrica ō baptis. plr. colum. Tricesimonono quero utrum in eo qui debet baptizari requiratur fides Rñ°. fm Pe. in paruulis & naturaliter stultis & huiusmodi qui per se non possunt credeī non requiritur fides propria: sed sufficit aliēa. in aliis requiri ē fides propria non quidē actus susceptōis sacramēti quia & sine ea reciperetur caracter sed quantum ad susceptionem rei sacramenti idest gratie Idē Tho. in. iii. dis. vi. idem in sū. cōfes. eo. ti. q. xxxvii. fm fra. Ni. post pisa. & nota q̄ etiā paruulus unius diei baptizatus obligat ad fidem fm archi. de hīsti. c. contra christianos. in uerbo infantes Nota tamē q̄ si sit maior septem annorum debet per se respondere sed infans per alium not. de cō se. dis. iii. paruuli. ubi etiam q̄ debet sm bolum reddere ad quod uidetur glo. in c. ut cuiscq̄ de ui. & hon. cle. facit ea. dis. iii. c. si qui. &. c. cum pro paruulis &. c. baptismi &. c. queris. post medium cum si. & ideo. ē. q. prox ma dicitur ō paruulis non habentibus usum rationis ad quod I. ¶. vi. q. xciii. & nota q̄ etiā mater potest respondere de conse. dis. iii. mater ecclesia. & adde. ē. q. proxīa. unde adultus baptizandus bene facit si agat penitentiā de peccatis de conse. dis. iii. agūt non tamen si sint paruuli ea. dis. omnes. ad hoc. ī. q. xlviii. & .i. ¶. v. q. xl. & ad principale propositum huius questionis per Pe. de pal. in. iii. dis. vi. q. ii. uñ infans ex baptismo obligatur ad fidei obseruantiam & astringitur dicto. c. contra christianos. quod speciale est in hoc sacramento in quo quis liberatur per aliū ut per ymo. in cle. de homi. iii. co ū. post doc. Quadragesimo quero an baptismus debeat iterari Rñ°. nō. i. q. i. q̄ quidam. pena aūt iterantis fm leges est de capitatio. Œ. ne San. bap. iter. l. ii. ubi dicitur de ultimo supplicio quod importat mortem qualitercunq̄ inferatur. fm canones tales non possunt promoueri si ue scienter rebaptizati sint siue ignoranter & postq̄ senuerunt ratum habuerunt dicta l. confirmandum. alias uero qui ignoranter rebaptizati fuerūt ut infantes uel coacti absolute possunt promoueri secundum quosdam de iure: fm alios quod totius est de dispensatione de conse. dis. iii. eos. alias incipit hos. & melius facit c. qui bis. ea. dis. ubi dicitur qui bis ignoranter baptizati sunt non indigent pro eo penitere nisi q̄ fm canones promoueri non possunt nisi magna aliqua necessitas cogat Item clerici iterantes baptismum deponendi sūt ar. in dicto. c. eos. & c. qui bis. laici uero excōicandi & pena plectendi grauiori ut ibi. ubi tamē nil dicitur de excōicatione sed de grauiori penitētia. sed si dubitet an aliqs baptizatus fuerit: baptizet hus ūbis pm. ssis si bap

tizatus es non te baptizo: sed si nō es baptizatus ego te baptizo In nomine patris & filii zc̄ extra de bap. c. ii. & eodē modo faciendum est quando dubitatur probabiliter de collatione aliorum sacramentorum puta an sit aliquis confirmatus uel ordinatus & huiusmodi ut in fi. confes. eo. ti. q. xxxviii. fm fratrem Ni. post pisa. in uerbo baptism? ad idem per pe. de pal. in. iii. dis. vi. q. iii. articulo primo ubi inter alia dicit q? scienter rebaptizās est irregularis de apostata. ex literarū. & per Hosti. in sum. eo. §. fi. in fi. subdens q? si in ueritate erat primo baptizatus postea ꝑ° non recipit caracterē quia in hoc casu ad uocem solūmodo ꝛferē fm gracia. lxxviii. dis. §. quid ergo zc̄ fm eum. & q? iterari non debeat baptis? habetur & no. in dicto. c. quod quidam. §. eccīe qñ & de consecra. dis. iii. romanus & seq̄. &. c. hii qui. & sequē. &. c. ostenditur &. c. hii de quib9. &. c. nullus. &. c. nō in nobis. &. c. siue hereticus &. c. hii uero. etiam si per laicum in necessitate collat9 fuerit ut nota. per glo. & archi. ī dicto. c. quod quidā. ad quod. ē. q. xxiii. & nota quod dicit probabiliter dubitatur nam si ꝑ parentibus fidelibus & inter fideles nat9 est presumitur baptizatus & non debet baptizari ut in. c. uenēs de pbr̄. nō bap. fm Fran. in dicto. c. ii. de bap. & ho. in sum. de pbr̄. non bap. §. fi. facit quod nota. lxviii. dis. pbr̄i. in fi. & de consecra. dis. iii. si eos. qualiter autem possit esse dubium per doc. ibidem & intellige siue de facto dubitetur siue de iure propter diuersas opi. ut per ho. in sum. de bap. ī fi. quibus autem modis deprehenditur aliquis non baptizatus per Io. an. in. c. 1. ō pbr̄. non bap. in prin. adde q? pumē etiā permittens se baptizari iterum ut no. hic in glo. prima huius capi ad limina & ē. pat3 & ad illud q? clerici iterātes baptismum deponēdi sunt dicit frater Iacobus de marchia ordinis minorum q? ymo statim depositi sunt quia irregulares efficiuntur maxime si sciēter ut dicit Riccar. in. iii. dis. iii. q. ii. & in directorio uif in ti. de bap. dicitur q? ille qui ter mergeret puerum repetendo iterum formam irregularis efficitur & sic ipo facto ꝺpositus est fm eum. sed salua pace ipsius ho. Io. an. Io. de lig. & doc. in. c. ii. de apo. & reiteran. bap. dicunt q? si de hoc fiat & scienter fm leges punitur ultimo supplicio sc̄m canones clericus deponitur zc̄. ergo non ipso facto depositus est nec obstat quia efficitur irregularis quia ex homicidio contrahitur irregularitas & tamen non ipso facto depositus est bene ficio obtento ut per compo. de elec. qō sicut antepenultima colum. & per Frā. in. c. inquisitionis in prin. de acc. & q? no tat Inno. in. c. dum nostris. in princi. de conce. prebn̄. & archi. dis. studeat. ergo non sequitur indistincte irregularis est ergo ipso iure ꝺpositus ē. & satis est q? cōmunis opinio doctorum sit q? deponat ut predixi unde a cōi seu generali oppinione non est recedendum ut per doc. in. l. quod ait. §. ait pretor. ff. de infami. &. ī. §. vi. q. cc. & ī dubio preferē oppinio antiquioris & habentis maiorem auctoritatem. xxxiii. q. ii. hoc ipsum in fi. & fauorabilior est quia a pluribus roboratur ō penitentiis dis. iii. §. finis huius auctoritatis & adde. §. xx. q. vii. Quadragesimo primo quero cum Iudeus uel paganus petit baptismum An statim baptizādus sit Rn°. si periculum est in mora ut quia baptizandus timet ne alii infideles si hoc senserint interficiant uel eū aliter impediant q̄ citius est baptizandus de cō se. dis. iii. ne q? absit. sed si periculū nō imminet tunc per octo menses uel alio termino arbitrario debet differri & inter catheciminos teneri ea. dis. Iudei. &. c. sequenti Idem in sum. cōfes. eo. ti. q. xli. & adde. q. xlvii. fm fra. Ni. post pisa. Idem Hosti. in sum. eo. §. que sit eius forma. v. quid ergo. &. v. ut autem. in fi. ad ō. ī. q. xlvii. fuit autē hoc specialiter statutum de iudeis. s. q? ante baptismum examinarentur & agant penitentiam per satisfactionem certorum mensium uel dierum non propter satisfactionem peccati sed propter fuerentiam baptismi ad q̄ iudei propter circumcisionem & alia legalia sacramenta non adeo appreciabantur fm archi. in dicto. c. iudei. qui sētit quod in baptizando iudeum requiratur auctoritas epi quod probatur in dicto. c. ne q?

absit longa dilatio zč, facit clem. ŏ bap. & inspe. de dispen. §. nunc ŏ episcopo 2. v. cxxv, uel potest dici q̄ fuit statutum quod quandoq; iudei ficte accedunt ad baptismū ut dicit arch. in dicto. c. Iudei, unde quia hodie cōiter in continenti baptizantur uel cum modico interuallo non uidetur bene tutum Nam sepe illudunt baptismo facientes se baptizari ut possint ex questu elemosinas pecunias querere & ŏ inde fcedētes ad alia loca stāt iter in deos ut pr9 ut not. Fran. i. c. debitū. 1. q. de bap. ubi etiam dicit q̄ si iudeus non fuit usurarius nec rapuit aliena baptizabitur etiā si non renunciet bonis ,pprius licet multi per ignorantiam contrarium credant ut ibi latius. facit infra. §. v. q. xlii. an autem filii paruuli iudeorum uel infidelium possint nuitis parentib9 baptizari arch. tenet q̄ sic. xlv. dist. qui since ra & intelligit glo. contrariam positam xxviii. q. i. iudeorum, cum de terminatione nisi princeps seu dominus & patron9 ipsius pueri ipsum baptizaret cum in eo habeat potestatem tanq̄ dominus in seruo dum tamen hoc faciat propter saluandos pueros per fidei sacramentum ad cuius susceptionem sufficit q̄ non inueniat obicem contrarie uoluntatis .fm Rodo. & arch. ibidem Ibi sequntur aliqui doc. fm ymolam in cle. ŏ iudeis. & ideo dicit beatus Thomas q̄ licet baptizari non ŏ beant tamen tenet baptismus si conferatur ut in sum. pisana. in. v. iudeus. sed ad dictā rationē arch. sequendo glo. predictam quam etiam sequitur Fran. in dicta clem. posset responderi quia licet habeat potestatem supra personam non habet supra animam. facit ad hoc quod no. arch. lxxiii. dist. ubi iste super glo. & clarius. xvii. q. ii. si quis. per eundem arch. v̄ dicit quod domino habet ius in corpore serui non in anima quam seruus ipe in uito domino obligare potest ar' xxviii. q. ii. omnibus & dicit dominus Fran. in c. de uxore. in fi. principii ŏ sepul. q̄ seruus quo ad sacramenta liber est ŏ coniu. seruorum. c. i. unde Io. de lig. in. c. & si in deos. de Iude. qui refert oppiniones p̄ sertim opi. Scoti tenentis opi. glo. & ideo concludit Pe. de paī. quantum ad paruulos infidelium q̄ non licet principibus cristianis paruulos infidelium auferre parentibus & eos baptismo offerre q̄ si fiat non ualet. sed quicunq; parentum consentit cuiscunq; etatis paruulus existat in fauorem fidei uideretur baptizandus siue sit paterconsentiens siue mater ut per eundem Pe. pli. in. iii. dist. iii. q. iii. per totum & dist. xxv. q. iii. arti. i. ad finem. v̄. sed tamen licet ista zč, quod etiam placet per premissa & q̄ paruuli in uitis parentibus non possint nec debent baptizari sequitur laud. in sacr. in rubrica de bap. pe't. colū. Quadragesimo secundo quero quid si quis non baptizat9 promouetur in sacerdotem & episcopū & postmodū celebrat & multos ordinat Rñ°. fm Tho. in. iii. di. xxiii. non baptizatus nullum ordinem recipere potest nec conficere nec absoluere nec etiam ordinari tamen pie credi potest q̄ quantū ad ultimos effectus sacramentorum sumus sacerdos suppleret defectus & q̄ non permitteret hoc ita latere q̄ in periculum ecclesie imminere posset Alber. autem dicit q̄ putat talem conficere nō in potestate sua fed in potestate ecclesie delcendit enim tunc a uirtute spiritus sancti uegetantis ecclesiam potestas in illū ne ecclesia decipiatur & istum excusat ignorantia inuincibilis ut in sum. confessio. li. iii. ti. xxii. q. xxvii. primum uer9 uidetur nam cum de hoc errore constiterit taliter ordinati debent iterum ordinari ut in. c. i. extra de pbī. non bap. & de fide accedentibus ad baptismum habes i. q. i. fm fra. Ni. post pisa. ubi. s. idem in effectu Ho. in sum. de pbī. non bap. & per arch. in. c. uno in uerbo susceptione de uoto. li. vi. sed fra. Iacobus de marchia dicebat q̄ contrarium expresse not. in dicto. c. ii. in glo. super uerbo beati Ambrosii uidelicet q̄ facere cos non baptizatus credens se baptizatū uere cōficiebat quo ad se & quo ad alios & cōicātes recipiebāt meritū & popul9 nō ē ydolatra adorans quāuis in ueritate non conficiebat quo ad sacramentum hoc etiam in directoria suī in ti. de bap. §. si quis fuerit ordinatus hoc etiam Ho. ibidem in lectura fm eum, sed hoc dicere non uidetur ex

pediēs ymo illa glo. cōcordat dum dicit q̄ talis putatiu⁹ sacerdos in ueritate nō conficiebat & sequitur ibi domin⁹ frā. & facit in simili q̄ not. in .c. uno. glo. magna ante mediū de reſ. & ueñ. ſan. li. vi. &. ī. ſ. fi. q. lx. &. ſ. xl. q. xci. & ſeq. & q. cxciii. in fi. unde dicit laud. ī ſacramē tali in rubrica de bap. in. xiii. colum. q̄ ſi baptiſmus qui eſt fundamentum deeſt mihil ſpūalitatis adeſt nec ordo de pbr̄. non bap. uenies. nec matrimonium qu ā tum ad hoc q̄ ſit ratum de diuor. c. quanto. & ibi latius Quadrageſimotertio quero quo ad tempora utrum aliquod tempus determinatum ſit ad baptiſmum Rñ°. ſm Tho. in. iii. diſ. vi. q̄ in baptō duo conſiderantur. ſ. ſubſtantia ſacramēti & quantum ad hoc non eſt aliquod tempus determinatum ymo qualibet die & hora baptiſmus celebrari poteſt Aliud eſt ſolemnitas & quantū ad hoc eccleſia habet duplex tempus. ſ. ſabbatum pace & ſabbatum pentecoſten Ratio hui⁹ eſt quia baptiſmus habet efficatiam ex duobus. ſ. ex uirtute ſpiritus ſancti & ex paſſione criſti cuius morti aliquis conſiguratur per baptiſmum quaſi conſepultus criſto in morte. ad romanos. vi. ut in ſum. confeſ. li. iii. ti. xxiii. q. xxviii. ſm fratrem Ni. poſt piſa. in uerbo baptiſmo v. & unde de conſe. diſ. iii. duo. &. c. nō ratione. c. ſi quis autem. c. de cathecumenis. & tribus ſequētib⁹. &. c. ne q̄ō. cum ſimilibus Item in neceſſitate confertur quocunq̄ loco & tempore de conſe. diſ. iii. celebritatem & dicit Hoſti. q̄ in adultis in quibus conuerſio mentis ſuppletur illi cem baptiſm non debet quis alius tempo ribus baptizari niſi ſit periculum ſed in pueris quibus preter baptiſmum flumi nis uel ſanguinis nulla ſalus promittitur de conſe. diſ. iii. nulla. omni tempore conferri poteſt ne morte preueniatur q̄ in paruulis timendum eſt ſm eum in ſum. eo. ſ. & que ſit. v̄ſi. & nunqd ad q̄d. ī. q. proxima Quadrageſimoquarto quero utrum baptiſmus debeat per aliquod tēpus differri Rñ°. ſm Tho. in. iii. diſ. iii. magis eſt laudabile quod puer quam citi⁹ fieri poteſt baptizetur. primo quia interim puer mori poſſet & damnaretur

Scdo quia demones non habent tantam poteſtatē in baptizatis ſicut in non baptizatis neque quantum ad nocumenta ſpiritualia neq̄ quantum ad nocumenta corporalia. tertō quia in pueritia facili⁹ homo inducitur & aſſueſcit in hiis que ſunt criſtiane religionis & forti⁹ inheret Adultis autem ſicut dicit Tho. in tertia parte. q. lxviii. non ſtatim cum conuertunt eſt ſacramentū hoc conferēdū. quarto p̄pter reuerentiam ſacramenti dum in ſolemnitatibus precipuis. ſ. paſce & pentecoſten homines ad baptiſmum admittuntur. ſi tamen plene eſſent inſtructi aut ſi mortis periculū imminēret ſtatim eſſent baptizandi Idem in ſum. confeſſorum eo. ti. q. xl. & quia paruuli fidelium debent baptizari in pueritia & non expectari etas perfecta uide per Pe. d̄ paſ. in. iii. diſ. iii. q. iii. & per Hoſti. in ſum. eo. ſ. & q̄ ſit. v̄. quid g⁹ d̄ adultis. ubi cōcludit q̄ hodie adultus infra duos uſ tres dies uel ſtatim ad arbitrium epiſcopi poterit baptizari prout uiderit expedire. bonū tamen eſt ut ante baptiſmum ſi fieri pōt ſine periculo q̄ inſtruantur & ponit ibi de catheciſmo grece quod latine dicitur inſtructio in fide. exorciſmus uero latine dicitur adiuratio que tamen non ſunt adeo neceſſaria q̄ ſufficiāt ad ſalutem & quin ſine ipſis poſſit quis baptizari d̄ cō ſe. diſ. iii. firmiſſime ſm Hoſti. ibidem & adde not. in. c. fi. de pen. & rēi. facit. v. diſ. in prin. & quod not. Hoſti. in ſum. de mat. ſ. qualiter contrahatur. circa finem ubi dicit q̄ propter periculū mortis ſubitanee debet puer ſtatim baptizari. dicit tamen ipſe Hoſti. in dicto. ſ. & que ſit. v̄ ſi. quid ſi is. q̄ in paruulis ſimiliter obſeruatur q̄ baptizantur ad arbitrium probialium preſbiterorum & ſi moreretur paruulus de quo dubitatur An rite fuerit baptizatus relinquitur filio dei ſcōm eum ad q̄d. ē. q. xx. Quadrageſimo quīto q̄ro quo ad ritū baptiſmi utrū immerſio ſit de neceſſitate baptiſmi Rñ°. Tho. in tercia parte. q. lxvi. quando cō ſuetudo eccleſie patitur uel quando neceſſitas incumbit propter defectū aque ſiue propter periculum pueri de cuius morte timetur uel etiam quia ſacerdos

non posset sustentare baptizandum po
test sine immersione baptismus celebrari
& etiam sufficit si tantum caput asperga
tur sed immergendi consuetudo laudabi
lior est. si iste laudabilior ē q̄ ter immer
gatur quod significat fidem trinitatis &
triduum sepulture xp̄i. hec tamen significa
tio non est de substantia sacramenti tñ
grauiter peccaret qui contra consuetudi
nem ecclesie tantum semel immergeret
idem Pe. & Alber. idem in sum. confes.
eo. ti. q. xiii. &. xv. fm fra. Nic. post pis.
Ad idem per Pe. ō pal. in. iiii. dis. iii. q.
iii. ar. ii. & q̄ sufficiat unica immersio si
consuetudo terr̄ hoc approbat patet de
conse. dis. iii. de trinitate. fm Ho. in sū.
eo. ℣ q̄. sit. circa prin. & p laud. in sacrē
tali in rubrica de bap. in. xviii. colum. v.
sed nunquid debet fieri. quin etiam sine
trina immersione uel etiam nulla per asp
sionem tantum aque sit baptizatus tenet
Frā. post Inno. in. c. i. in. viii. q. ō bap.
dicit tamen ibi Io. an. in. iii. colum q̄
quicquid dicatur nihil tamen est obmit
tendū ō eo q̄ō potest fieri & generaliter
consuetum est qa regulariter & semp &
ī vbis & in factis fōr exacta diligētia ē
ſuāda. sed nec dicī q̄ ecclia ip̄riat cara
cterē anīe baptizati imo solo de hoc fa
cit fm eum: qui etiam dicit q̄ sufficeret
si modica scītilla aque proiecte a bapti
zante eum tangat ut baptizatus sit ut p
eundem in. c. debitum. de bap. ad quod
s. q. xix. Vnde de immersione baptizan
di alia est consuetudo in vno loco alia in
alio fm Archi. di. i. omnes. in prin. & in
dicto. c. de trina. ubi dicit dummodo for
ma ecclesie obseruetur. debz ergo in sub
stantialibus seruari forma ecclesie licet
in aliquibus locis sit consuetudo ut totū
corp9 pueri infundatur aqua. alicubi q̄
tamen sufficit caput. alicubi effundere
aquā supra corpus pueri. & idem nota.
in. c. i. de bap. per gio. & doc. ad hec. ī.
q. iii. unde si aliqua ecclesia preter fōrm
seu seruata forma al. quid faceret nō pec
caret sicut mediolanenses que pri9 lauat
pedes baptizandorum ut not. Io. an. in
c. sup eo. ad fi. de cogna. spirituali & no.
i. q. i. emendare. & ō fonte uel alio uase
baptismatis de cōse. dis. iii. omnis pbr̄.

Quadragesimo sexto quero quid si de du
ob9 sacerdotibo alter sit mancꝰ & al ter
mutꝰ alio. pferēte & alio īmergēte Rñ°
Tho. in. iii. dis. vi. non est baptism9 Idē
Hosti. quia ipsa uerba forme ostendunt
q̄ ab eodem debeat fieri immersio &
uerborum pnunciatio ut in sum. confes.
eo. ti. q. xxxviii. fm fra. Nic. post pisa. ō
ē. idem petrus de pal in. iii. dis. iii. q. ii.
arti. ii. ubi satis arguit in cōtrarium. unō
tur tamen residere q̄ plures possint con
currere in baptizando dūmodo uterq; di
cat & faciat totum ita q̄ a duobus fiat
totū siue totaliter siue partialiter ut ibi
latius. ad hoc. ē. q. xxxiii. &. ē. cōia
de sacramentis. q. xi. in fi. Quadrage
simo septimo quero quid significēt sacra
mentalia que fiunt in baptismo Rñ°. fm
Pe. quarto sententiarum quatuor sacra
mentalia fiunt ante baptismum que sig
nificāt hoc modo. exsufflatō & insufflatō
significant spiritus malign expulsionē
& boni ītroductionem salis immissio gra
ciam & sapientiam & a peccatorium pu
tredine preseruationem. saliue contact9
ad aures & nares sensuum spiritualium
apertōnem unctō. olei in pectore & iter
sepulas legis dei amorem & deuotā sub
iectōnem. tria ergo alia fiunt post bap tis
mum. s. crismatō in uertice que significat
cristi graciā in mēte. impositio cerei que
significat fidei & morum claritatē. uestis
candida que significat innocentie restitu
tionem fm pisa. Idem in sum. confes. eo.
ti. q. xliii. ubi etiam dicit nūq̄ licet pan
num quo ligant frōtes confirmatorū seu
uestem que ponit in capite baptizati ite
rato sumeie ad idem officium. iii. dist.
siquis uoluerit. in tex. & glo. fm. Ny.
in addi. ad que adde. ī. q. iii. de catheciſ
mo & exorcismo & effectu ipsorum plñ.
per Pe. de pal. in. iii. dis. vi. q. iii. ar. ii.
&. iii. per totum &. ē. q. xliii. &. ī. q. ii.
adde. ī. ℣. ii. q. xiii. Quadragesimo
octauo quero utrum in baptismo uel con
firmatione possit leuare uel tenere qui
non est baptizatus ut confirmat9 Rñ°.
non potest de conse. dis. iii. in baptisma
te. nisi in necessitate quia tūc etiam bapti
zare potest & de sacro fonte leuare & ō
hoc habes. ī. ℣. iii. q. cl. fm fra. Nic. post

pisa. & ꝺ patrinis in baptismate habetur de conse. ꝺist. iii. in catheciſmo & ſequen tibus. an autem tunc talis infidelis efficiatur cõpater unde. xxx. q. i. c. i. per glo. & archi. & pe. de anch. in. c. i. in prin. de cogna. ſpirituali li. vi. & in hac queſtione &. i. §. iii. q. ch. Quadrageſimonono quero quo ad effectum baptiſmi quis ſit effectus baptiſmi Rñ°. ſm Tho. in. iii. diſt. iii. paruuli quidem in baptiſmo muñdantur ab originali & dãtur eis virtutes habitu ſed non in uſu Adultis autem fit remiſſio omnium peccatorum non ſolum originalis ſed etiam aliorum & toci9 pene neq; requiritur alia penitentia concordat pe. & magiſter ſen. ſm piſa. Idem in ſum. confeſſorum eo. ti. q. xvi. ubi etiam dicitur q requiritur attritio que tollit indiſpoſitionem in. ſ. propoſitum peccãꝺi & q maliũ ei diſplicet ſm pe. & Tho. al. ſed alex. de ales ſup. ii. ſen. ꝺi. xxxvii. q. x. que incipit. viii. queritur &. q. xvi. que inciqit queritut. poſtea dicit q cum adultus uenit ad baptiſmum de neceſſitate debet dolere & penitere de omnibus mortalibus quorum recordatur & etiam de uenialibus in genere & forte ð maioribus uenialibus particulariter dolendo q comiſit ſeu q ſit in culpa alicui9 peccati eciã uenalis qð ſi non fecerit graciam non recipit baptiſmalem ſcõm fratrem. Ni. in addicõne Sed. glo. de conſe. ꝺi. iii. agãt. uꝺetur intelligeſi q non ſit in precepto q agat penitẽtiam. facit ẽ. q. xxxix. et ad prĩcipiũ huiq cõmis ii de p. pe. ð paſ. i. iii. q. i. et ẽ. in xvii. notabili et. i. q. h. et an p baptiſmum tollatur omĩs effect9 peccati ut pena et irregularitas unde per. Io. an. i. c. gaudem9 de ꝺiuor. Quinquageſimo quero vtrum fictio impediat effectum baptiſmi Rñ° ſm pe. qui fictꝺ eſt i hoc q ſimulat uelle conferre uel ſuſcipere baptiſmum et non intendit effectum eius impedit Sed qui ſimulat ſe diſpoſitum interius cum non ſit uel quia non credit uel quia cum ꝓpoſito peccandi accedit aut cõtemnit ſacramentum ideſt non reueretur non ſuſcipit rem ſacramẽti ideſt grãm ſed caracterem ſuſcipit Et ut dicit aug9. conualeſcere incipit qñꝺo fictio ueraciter confeſſione receſſerit et baptiſm9 quidem peccata ante cõmiſſa delet quo ad culpam et penam Sed cõmiſſa poſt baptiſmũ delet quo ad penam culpam et hoc per accidẽs quia magis delentur virtute penitentie concor. tho. et alber. in iii. ꝺi. iii. Idem in ſũ. confeſſorũ li. ii. ti. xxiii. q. xvii. et. xviii. ſm frẽm Ni. poſt piſa. eſt ergo ꝺicendum Tho. q recedente fictione baptiſmus in iſto habet totum ſuum effectũ ut plene per pe. ꝺe paſ. qui ſequitꝰ Tho. in. iii. ꝺiſt. iii. q. v. per totã. & ꝺicitur adde glo. de ſũma trinitate in cle. ad fi. & ſic fictꝺe baptizatus caracterem recipit non rem ſacramẽti ideſt non proficit ad ſalutem niſi illa fictio recedat de conſe. ꝺiſt. iii. tunc ualere. &. c. ſolet. i. q. i. fictꝺ. ſcõm tho. in ſum. eo. v. qꝺ ꝺe fictꝺe. et p fran. de zam. in c. i. i fi. et i. c. maiores. i fi. ð bap. Et ꝺe hoc not. in ꝺicto. c. ſicut fictꝺ et ꝺe pe. ꝺiſt. iii. illud autem gregorii i fi & ꝺi. iii. uerũ hic. et ð cõſe. ꝺi. iii. ſolet et ſe. et. c. quomoꝺo. ante fi. et ſequenti per lauꝺ. in ſacramentali in ru. ꝺe bap. in. xxiii. colũ. & ſequẽti. ubi multa ꝺicit & in iꝺe recidit & uꝺe eũ in penit. coĩ. ubi intelligit fictum illum proprie qui ſine fiꝺe uel cum propoſito peccanꝺi uel qui ſine penĩa ad ſacramẽtũ accꝺit unꝺe oportet q ſit aliquaĩ uoluntas recipiẽꝺi in illo baptiſmum ꝺe conſe. ꝺi. iii. ſolet &. c. quomoꝺo ſm eũ ad hoc. §. q. xxxviii. in fi. Quinquageſimo primo quero utrum effectus baptiſmi equalis ſit i omnibus Rñ°. ſm Pe. quantum ad caracteris impreſſionem & peccatorum & penam ꝺimiſſionem equalis effuctus eſt ſed quantum ad depreſſionem fomitis & infuſionem gratie eſt inequalis quia in equalis poteſt eſſe diſpoſitio uoluntatis in paruulis tamẽ quia equalis eſt diſpoſitio & effectus equalis erit concor: Al. & Tho. in. iii. ꝺi. iii. idem in ſum. con. eo. ti. q. xxi. ubi etiam ꝺicitur q ex privilegio ſpeciali poteſt plus ꝺari uni q̃ alteri & baptiſmus non tollit irregularitatẽ bigamie ut in ſum. piſa. i ꝺbo bigamia. §. vi. ſed bene tollit illam homicidii ut in eaꝺem ſum. homicidium. iii. §. i. in fi. ſm fratrem Ni. poſt piſa. & quo aꝺ effectũ baptiſmi per Pe. ꝺe paſ. in. iii.

dist. iii. q. i. totā. & per Hosti. in sum. de bap. §. fi. & per Iaud. in sacramentali in rubrica de baptismo in. xxiii. colum. v. primo quero que sunt sacramenta zč. & circa illud quod delet irregularitatē homicidii idem Io. an. in. c. pbr̄m de homi. non tamen tollit crimē adulterii Io. an. in. c. pīt. de adul. & circa illud an tollat irregularitatem & infamiā preceden tem inde not. xxvi. dist. deinde glo. fi. & fra. in dicto. c. pbr̄m. Itē per baptismū non tollitur pena templaris archi. xii. q. i. quod autem, ait. Inno. tangit fra. post ȝē. in cle. de bap. ante finem alī. & diuor. gaudemus in fi. cum si. Item an tollat eti am impedimenta peccati per fra. in. c. i. de conuer. in fide. Item non tollit pec cata fcā sub spe baptismi suscipiēdi ꝺ cō se. dist. iii. quando quis. ꝺ immu. eccie. c. fi. alias bene tollit peccata de conse. dist. iii. ut ostenderet. & liberat a potestate dyaboli ea. di. nec quamq̄. in fi. & in hoc canoñ. I tem baptism⁹ infundit virtutes not. in cle. de sum. trin. in fine. facit. c. maiores. in fi. prī. de bap. Item est infu sio spiritus sancti de conse. dist. iii. nec q̄ quā. & c. nulli. Item si in fine. recipiatur facit cessare penā purgatorii. no. xxiii. q. i. subdiaconus. & in maioribus tollit etiam peccata actualia de conse. dist. iii paruulo. & c. regnāte. & c. quisquis. & sequenti. non tamen omnīo tollit ueterē infirmitatem carnis sed remouet. ea. dist. non ex quo. & inde q̄ ibi not. Item adiu uat ut peccata non cōmittantur ea. dist. placuit quicumq. Item operat in imple tionem legis. ea. dist. gra. Item tollit pec catum originale & culpam, ꝺ pe. dist. iii. circa prin. de bap. maiores. ad quod. §. q. proxima. & tollit omia prī⁹ gesta. xx vi. dist. Inde. xxxiii. dist. ii quis uidiam. xxviii. q. ii. c. i. &. q. iii. c. i. &. ii. de pe. dist. i. tres sunt & dist. iii. uerum hoc ce fi cte. &. §. Item fm iusticiam. cum si. Item baptizatus ad horam moriens saluus est de pe. di. vii. siquis autem. & baptizatus in fine saluus est ea. dist. scōa colū. Item per baptismum efficitur membrum cristi de conse. di. ii. quia passus. in fine & dist. iii. ad hoc. &. c. nulli. Item renascit ea. dist. c. i. & de effectu baptismi etiā de cō se. dist. iii. c. ii. &. iii. &. c. non potest. & se. &. c. per aquam. cum si. Item per un ctionē que fit in baptismo impr. mit ca racter a deo q. fm Augustinum etiam in damnatis remanent quidam caracteres per quos baptizati ab aliis discernuntur de diuor. quanto. de scisma. c. i. de ordi. ab episcopo. c. i. & talis caracter est in delibilis ut per Fran. in. c. uno. §. i. de sacra. unc. ita q̄ non perditur per apostasiam uel heresim de conse. di. iii. nullus. cum si. ad quod. §. coīa de sacramentis q. viii. & de caractere qui imprimit in baptismo plene per pe. ꝺ pat. in. iii. di. iii. q. ii. & octaua. q. xlv. & ad illud q̄ dicit pisanella q̄ effectus baptismi quan tum ad peccatorum & penarum remissio nem equalis est omnib⁹ dicit fr. Iacob⁹ de Marchia q̄ quo ad paruulos est ue ꝛ sed in adultis est inequalis quia ille qui non est contritus non reciperet remissio nem peccatorum nec̄ penarum ut dicit Riccar. in. iii. dist. iii. q. iii. sed saluo pa ce fratris Iacobi non est defectus quia idem uoluit pisanella in effectu licet non ita clare expresserit ad quod. §. q. proxi ma & ꝺ effectu baptismi inde. §. in. xvii. notabili. & §. q. xlviii. Quinquagesi mosecundo quero de forma qua utitur eccia in baptizando pueros Rn̄°. in pri mis fit cathecism⁹ ante fores ecclesie ut probatur de conse. dist. iii. añ baptismū xi. q. iii. cum aliquis hoc modo v̄ꝫ. prīo imponitur ei nomen ut ea. di. baptizādi. ad hoc. §. q. x. postea insufflat sacerdos in faciem infātis loco instructionis fidei ut dicto. c. ante baptismum. &. c. exhinc & insufflatur tribus uicibus ut probatur in dictis. c. facit ea. dist. de hinc ꝺ q̄ ibi not. deinde cum police faciet signū cru cis in fronte illius & in pectore ut ea. dist. postea signatur & dicuntur oratōes dicto. c. exhinc & de cathecismo & exor cismo habetur. §. q. xlviii. &. q. xlvi. deinde fit exorcismus ut ea. dist. siue par uuli &. c. ante dies. cum sex capitulis se quentibus. intellige etiam ante fores ec clesie ut probatur in dicto. c. siue. & ora tiones dicuntur demonia expellendo ea. dist. ꝺhinc &. c. sacerdotes deinde ponat sacerdos de sale in ore infantis dicto. c.

exhinc & sequenti. & dicit oratõnem postea extensa manu super caput infantis ut dicto.c. sacerdotes. dicit orationem deinde tãgat nares & aures ō sputo ea. dis. postea tangunt. postea procedit ad baptismum. ea. dis. ante baptismum. & introducat eum in ecclesiam & imposita manu super caput eius dicat sacerdos uoce publica Pater noster. & Symbolū id est Credo ea. di. áte dies &. c. nō liceat. &. c. uenit. & de cõse. dis. vi. id semper. & dicto. c. cum aliquis. quibus finitis signet eum dicens Benedictio dei patris zc̃. dicto. c. postea signatur. deinde tenẽte infantem patrino interroget sacerdos quis uocaris Rñdet patrinus Iohannes Iterum interroget abrenuntias satbane respondet abrenũtio Iterum interroget & omnibus operibus eus zc̃. de cõse. dis. iii. c. paruuli fideles. & sequẽti. facit ea. dis. c. primum. & facit. c. filius. &. c. hn qui. &. c. paruuli. alio. &. c. cum pro paruulis. &. c. queris post medium. ibi & ad cetera que queruntur respõdet zc̃. deinde tangat de oleo sancto pectꝰ & inter scapulas & crucem faciat cum pollice ea. dis. deinde a sarcerdote. & de cõse. dis. v. nunquid. xi. dis. ecclesiasticarum. & de sac̃. unc. c. uno. ¶. quia vō. deinde interroget sacerdos dicens Iohannes credis in deum zc̃. Rñdet credo In terroget iterum credis & in Ihesum cristum zc̃. Respondet credo Interroget Tercio Credis zc̃. & interroget Iohãnes uis baptizari Rñdet uolo ut ī dictis uerbis. & de cõse. dis. iii. c. exquo. & c. illud. filius non illud baptismi paruuli ī ecclesia Si baptizata nilla matr. ecclesia cum si, deinde baptizet eū sub trina mersione sanctam trinitatem semel inuocãdo sic Ego te baptizo In nomie patris, mergat Semel. & filii. & mergat Scõo. & spiritus sancti. & mergat Tercio zc̃. & hoc in modum crucis facere debet. ea. dis. positiõ. & se. &. c. de trina. & seq̃. ad hec. ē. q. xlv. & not. de forma & de uerbis premissis ea. di. firmissime. &. c. proprie q̃uis sanctum. Si quis pbr. & de cõse. di. i. ecclesiis cum si. ad quod. ē. q. i. Deinde baptizatos infantes per patrinos eleuatos a fonte Sacerdos tantum sacro crismate pũgat in uertice seu cerebro signū crucis cū pollice faciẽdo ea. di. iii. postq̃ ascẽdit &. c. se. &. c. pbris & se. &. c. nil⁹ mistro⁹. & ō cõ. di. v. nouissime. & ō sac̃. unc. c. uno. ¶. qa vō. ad hoc quod not. xi. dis. ecclesiasticarum in uerbo oleo. & similiter in fronte dicto ¶. quia vō. cum si. & sic ungitur quater ut dicit Hosti. in sum. de sac̃ unct. ¶. qui. & aquo. ad fi. & in. ¶. quomodo. & qua liter. ad finem. quod ultimum intellige quando confirmatur per episcopum ut infra. ¶. proximo per totum presertim. & in prima &. iii. q. facit dictus. ¶. quia vo. v. in fronte. & quod not. arch. in. c. quoniam in uerbo unctiõi. ō sen. excois li. vi. non enim ungit sacerdos baptizãs crismate nisi semel in uertice ut dictū est & ideo in libris in quibus reperitur q̃ ungat in fronte debet corrigi p̃ dicta. postea sacerdos mittat uestem sup eum ea. dis. iii. post baptismum. &. c. seq̃. postea dat candelam accensam in dextera eius forte in signum abstinentie peccatorum per dictum. c. post baptismum. & c. paruuli fideles. &. c. non exquo. uel forte in signum leticie & amoris spiritꝰ sancti. xxi. dis. cleros ad fi. i. q. i. sicut Enuchus. ō peni. di. ii. inter hec byrcū ii. uel dic ut not. ē. q. xlvii. ubi de significatione istorum sacramentalium. & ad de fm papiam q̃ uertex ꝓprie est ea ps capitis qua capilli colligũtur & in qua cesaries uertitur fm archi. iii. q. i. post prin. & ad illud de immersione adde q̃ alicubi patrino puerum tenẽte sacerdos fundit aquam supra caput pueri tribus uicibus. & alicubi semel tantum dicendo semel tantum uerba substantialia forme pro ut supra. ad hoc. ē. q. xlv. Quinquagesimo tercio quero In quo loco debet celebrari baptismus Rñ°. in ecclesia ubi sunt fontes deputati ut in cle. de bapti. cum si. ita q̃ episcopus absq̃ ne cessitate dispensare non posset ut extra ecclesiam celebretur nisi forte puer existeret in periculo mortis uel esset hostilitas ut not. in dicta cle. in uerbo periculo Idem credo in casu cum baptizando est aliquis Iudeus ubi multitudo hõm cõcurreret quoꝝ nõ esset capax ecclesia

per predicta. facit de conse. dis. i. missam & q̄ not. in simili ea. dis. concedimus. & facit de cōse. di. iii. celebritatē. facit ob untandum scandalum multitudinis xxiii. q. iii. cum quisq̄. &. c. ipsa pietas. ad fi. &. c. non potest. in prin. &. ix. q. i. ordinationes in fi. cum si. Crederem etiam q̄ si nulla subesset necessitas posset episcop⁹ ex aliquali causa concedere & dispensare q̄ celebretur baptismus in ecclesia non habente fontes deputatos cum baptizat sit de iurib⁹ parrochialib⁹ & sicut posset episcopo illi ecclesie tale ius generaliter concedere ita & in casu speciali concedet potest. nec obstat dicta cle. & eio pena quia uidetur requirere duo coniunctim vt in his qui baptizant in priuatis domibus Vnde dominus Fran. ibidem in. v. q. dicit q̄ licet bn qui baptizant in ecclesiis ubi non sunt fontes delinquant non tamen tenentur illa cle. que requirit duo coniunctim & sic minus puniretur facit ad premissa quia textus in dicta cle. sub iungendo replicat ad ecclesiā simpliciter quod nota. Vltimo quero an propter presentiam Regis uel regine seu principis possit celebrari baptismus in istis locis priuatis & uidetur q̄ sic quia textus in dicta cle. de bap. dicit nisi regum uel principum quib⁹ zē. & sic cum relatiuū referatur ad proxima uidetur uelle textus ille q̄ in hoc potius deferatur ipsis Regibus uel Principibus parentibus q̄ liberis & sic tale priuilegium uidetur potius concessum regibus uel principibus ac etiam eorum liberis respectu personarum suorum parentum ad hoc glo. ibidē ꝰbo liberi ad finem. facit. l. filiofa. & q̄ ibi not. ff. de condi. & demo. & q̄ no. fede. consilio quarto post prin. §. iii. & uide. in l. nō plures. C. de san. eccl. ergo satis est q̄ ipse rex uel princeps sit pñs in baptismo etiam alteri⁹ q̄ sui liberi b⁹ setuū ibi Io. ō ymo. & Io. ō ligna. ſprī. dū dicūt q̄ ibi ōferēt tali⁹ dignitatib⁹ regali uel principali zē. & sic ipsis parē tibus habentibus actu dignitates quam liberis sperantibus unde in hoc uidetur ipsi reges & principes pſentes in aliquo baptismo equiperari liberis eorum baptizandis per dictam cle. facit. c. ne aliq ō priuil. li. vi. Pre. uideē q̄ saltem ex dispensatione hoc fieri possit ar. l. qui bona. §. si aliena. ff. de dam. infec. iunctis notatis in speculo de iuramento calum. §. restat. v. quid ergo fiet. ad fi. pro hoc quia propter regis uel principis presentiam laxantur iura l. omnium. C. ō testa. unde actus gest⁹ presente principe dicit omnium solemnitate munitus iuxta no. per Io. an. in c. i. ad fi. de translatione Pre. canones solēt deferī regib⁹ & regnis dicto. c. ne aliqui. & in. c. fi. de offi. delega. li. vi. & in spe. ti. i. §. excipi. ad fi. & de priuil. in fi. cum si. intelligendo etiam de alijs regibus quam romanorū ut in dicta cle. & in. c. clericis de immu. eccl. li. vi. & in. c. fundamenta. v. ut g⁹ de elec. eo. li. & q̄ notat ymo. in dicta cle. super glo. ii. & super glo. fgum. cum si. Pre. dato q̄ tale priuilegium de quo in dicto. v. nisi regum procedat in baptismo liberorum regum uel principū nihilominus uidetur dispensatiue posse extendi ad baptismum alterius uel aliorum deferendo in hoc regi uel principi ibi presenti per not. in simili per bal. in l. illud. ii. colum. C. de sa. san. eccl. & in. c. consuluisti. glo. fi. de cel. missa. presertim ad casus seu personas alias pacificatas iuxta notata per ymo. in cle. de offi. uica. sup glo. admittendis & in penult. colum. & in cle. ii. post prin. de senten. excois p⁹ zē. Pre. posset rex uel princeps ex b⁹ cā dalizari quod esset iusta causa dispensandi ut. ē. q. proxima & quod not. Io. an. in c. ii. in fi. in no. ō prebēdi. li. vi. Pre. non uidetur conueniens q̄ Rex uadat p hac causa ad ecclesiam quasi ad suum subditū baptizandum ymo minuitur reputatio ergo subest necessitas baptizandi in loco grato ipsi regi regine uel principi & sic ibi fieri poterit etiam extra ecclesiā ut in dicta cle. dicitur &. ē. q. proxima. sic ergo uidetur dicendum q̄ propter pre sentiam Regis uel principis uel uxoris habentiū interesse potest celebrari baptismus in locis priuatis aut saltem posse tunc per episcopum dispensari cum non uideatur prohibitus iuxta not. xxvii. q. i. ꝰgines. in glo. & ita potest episcopus & in specul. de dispē. §. nunc de eporum

preſtum in. vii. colum. in vſi. in his ergo caſibus zč. & hoc ſaltem ex decencia ſeu honeſtate per no. in ſimili in dicto v. qō ergo. dum dicit ipſi autem regi ſi pīs foret decuiſſet iuramentum remitti zč. & quod ibi per Bal. in addi. poſt ſpe. dum dicit q honeſtum eſt regi remitti iuramētum zč. obſeruetur ergo honeſtum reuerentie iuxta no. in. c. ad aures de eta. & qua. cum ſi. facī. tC. ō rei. uxo. actī. l. unā §. cum autem m exactione. in fine Idem videtur Regimis & magnis Principiſſis ar°. C. de quod preſcrip. l. bene a ꝛenoī & ut maſculinum concipiet femininū zč. Item no. q glo. intelligit dictam cle. de principe magno qui poteſt regi equiparī Idem ſequitē ibi ymo. Idem ſentit Hoſtī. in ſimili in ſum. de falſis. §. fī. v. Si autem clerico zč. ibi qa de ſimilibq zč. Idem ō tali duce de accu. uenieng Idem de quolibet principe habente in ſuo dominio metrapolitanam & ſuffraganeos cum poſſit regi equiperarī iuxta no. per Io. an. & doc. in. c. excoīcamus. in. colum. de beſ. alīt. vi. q. iii. ſcitote. cum ſi. preſertī ſi nō recognoſcit ſuperiorem per nota. in ſpe. de compe. iudi. adī. §. i. vſi. xxxi. & ſic non de aliis dignitatibus & poteſtatibq qui adhuc principes dicuntur iuxta no. per archi. i. q. i. principatus & cy. C. ne quis in ſua cauſa. ibi. vi. ratione cum no. in glo. dicte cle. in vbo regum cum quandoq reperiatē etiam principatus ubi nīlla eſt eccleſia cathedralis ut dicit Io. an. in c. quamuis de prebī. li. vi. & ibi Pe. de anch. ad finem facītī no. per Fra. in cle. i. de teſtī. ſcīo notabili.

EQVNDO. VIDENdum eſt de ſecūdo ſacramēto. ſ. confirmatōnis Et primo quero Vtrum ſacramētum confirmationis ſit neceſſitatis ad ſalutē Rñ°. ſm Pe. duplex eſt, neceſſitas ſalutis quedam pertinēs ad eſſe & quedam ad bene eſſe. & quidem ſecundo modo confirmatio eſt neceſſaria nō primo Nam & ſine ea pōt bō. ſaluarī eſt autem neceſſaria propter ſpiritualem pugnam ad quam adiuuatē homo per cōfirmatōnem licet ſimpliciter non ſit ſacramentum neceſſitatis Sed nihilominus contempt9 eius damnabilis eſt cōcor. Tho. & alb. in. iii. diſ. vii. Idē in ſum. confeſ. li. ii. ti. xxiii. q. xlv. ſm fra. Ni. oſim ordinis minorum poſt piſanellam in vbo cōfirmatō. Ad idem per pe. ō paſ. i. iii. diſ. vii. q. i. ar. primo. ubi etiam qō eſt ſacramentum ſpāle ab aliis diſtinctum Itē dicit quod iſtud ſacramentum eſt magne dignitatis & dignius baptiſmo de conſe. di. v. c. de hiis. ad hoc. ſ. coīa de ſacramētis. q. xiii. dicit etiam ibi q ſi negligitur ſuſſicit poſtea confirmarī ſi poteſt alias confiteri de hoc q in ſanitate potuit & neglexit ut ibi latius Dicit etiam idem Pe. q confirmatio pōt eſſe ō neceſſitate ſalutis ut quia imminet caſus confitēdi fidem coram perſecutore ſi tunc non recipit ſacramentum confirmationis habita oportunitate cōferentis cum pro tunc in diguerit effectu eiꝰ. uidetur eſſe cōtemptor ſacramētī qō ē cōtrarium ſaluti ſm eum in. iii. diſ. viii. q. ii. ar. primo. in ſecta colum. Vnde non dicitur uere xp̄ianus ſi obmittit ex contemptu confirmarī que confirmatio. coniuncta eſt cum baptiſmo ſm archi in. c. quoniam. de ſen. excō. li. vi. & ibi per Io. an. & Pe. de anch. & no. in. c. rſi°. de ſen. excoīs & in. c. i. ad fi. de cogna. ſpiritu. li. vi. facit de conſe. diſt. v. c. i. &. c. ut ieiun. & de materia not. xcv. diſ. puenit & in. c. ḡto. de conſue. per doc. & per Fra. ō priuſ. cle. prima. in. ix. q. & uide in. c. i. ō flig. domi. &. xcv. diſ. §. illud & duobus capitulis ſequentibus. ex his infertur q in pueris neutro reſpectu ſit neceſſitatis. i. q. vi. & per not. v. di. c. primo. per glo. & archi. confirmatus tamen habebit maiorem gloriam ut no. ī dicto. c. ut ieiun. & de materia per archi. & doc. in dicto c. i. ad fi. ō cogna. ſpi. Secundo quero que ſunt ō ſubſtātia cōfirmatōnis Rñ°. ſm Pe. quinq duo quidē ex parte ſacramenti. ſ. materia criſmatis & forma vborum. duo ex parte miniſtri. ſ. dignitatis pontificalis & intentio unum. ex parte recipientis uel ſuſcipientis. ſ. q criſmet in fronte. nam quia in confirmatione cōfertur audatia ſpiritualis eundentius fit in fronte concor. Tho. & Alber. ubi, ē.

Idem in sum. cōfes. eo. ti. q. xlvi. ubi etiam dicitur q̄ crisma est oleum cum balsamo ab episcopo sanctificatum ſm fra. Ni. post pisa. & per Pe. de pal. in. iii. dis. vii. ar. ii. conclusione prima. & q̄ crisma debeat esse per episcopum cōsecratū per eūdem ibidem in. ii. uel tertia. cōclusione & q̄ fiat in fronte per eundem in iii. q. & de hoc not. per archi. de conse. dis. v. nouissime. ubi ſm eum patet q̄ loq⁹ in suscipiente est de substantia huius sacramenti cōfirmationis. ſ. frons q̄ etiā dixit in. c. r. in fi. de cogna. spirituali. li. vi. ubi idē Io. an. & Dominic⁹. unctō enī fit ad significandum id quod confertur in sacramento unde quia confertur in confirmatōe audatia confessionis cuius oppositum in timore uel erubescētia primo & euidentius manifestatur in frōte ideo unctio fit in fronte. alia quatuor sunt etiam de substantia huius sacramenti. ſ. duo ex parte sacramenti in se. ſ. materia crismatis ideſt oleū cum balsamo ab episcopo sanctificato de conse. di. iii. pbris. & c. pbr̄i. Secundum est forma uerborum. alia duo ex parte ministri ut. ī. q. iii. scilicet dignitas pontificalis. Aliud est intētio debita. ad hoc facit q̄ no. de cōse. di. iii. solet. ſm doc. de sac̄. non iteran. c. i. Adde q̄ aliqui uidentur tenēr q̄ crisma non sit de substantia dicit enim dominus Fran. in. c. i. ō sa. non iteran. q̄ crisma in confirmatione in fronte non est ō substā tia sacramenti. sed complebitur quod fuerat pretermissum ut ibi latius. subdens etiam q̄ si crismandus fuit unctus oleo q̄ ungi debebat. crismate non sufficit supleri ut ungatur balsamo licet ex oleo & balsamo conficiatur crisma quia oportet q̄ sint mixta ſm ordinem ecclesie & conferantur ut quid unitū ſm eum post Hosti. ibicē subdens q̄ hec supletio non erit simplex sine uerbis Sed dicetur illa oratio que solet dici cum cōfertur crisma. ſ. signo te cē. de qua. ī. q. proxima sed alie orationes non iterabuntur ſm eum qui ī hoc uult q̄ si sit fuata forma uerborum absq̄ crismatis unctione. sed cum oleo sit confirmatus. & ſm hoc si crisma non est de substantia sequeretur q̄ similiter esset confirmatus si nullatenus ungeretur Vñ dicebat Hug. in dicto. c. nouissime. ut ibi refert archi. q̄ credebat q̄ sacramentum crismatis possit conferri sine omni uerbo dummodo fiat unctio de oleo uel crisma te consecrato Idem etiam not. xcv. di. illud. ubi tamen hoc dixit sub dubio forte. sed archi. in dicto. c. nouissime. ad dictum Hug. subdit q̄ theologi tenent quod primo dictum erat. ſ. quod illa quinq̄ essent de substantia per quod uidetur residēr contra Hug. q̄ forma & crisma sint ō substantia q̄ uidetur uerius per premissa & adde. ē. §. proximo. q. xxii. Et nota q̄ cristus & appostoli nr̄a usi fuerūt materia nec forma sed sola manus impositione & potuit esse ratio manifesta sancti spūs apparentia sed postmodum fide debilitata opus fuit ut ecclesiarum rectores ex familiari spiritus sancti consilio certam formam & materiam inuenirent Et nota q̄ oleum designat nitorem continentie q̄ confessores fider & pugiles qui in hoc sacramento constituuntur habere debent Itē etiam odorem bone fame & noticie q̄ signat balsamum ut per Iauō. in sacra mentali in rubrica de confirmatione. Tercio quero que sit forma confirmationis Rñō ſm Tho. Alb. & Pe. forma hec est consigno te signo crucis confirmo te crismate salutis In nomine patris & fi li & spiritus sancti amen. Idem in sum. confes. eo. ti. q. xlviii. ubi etiam dicitur ſm Alb. q̄ illa que supradicta sunt ō mutatione forme baptismi eodem modo & intelligenda sunt de forma confirmatōis ſm fratrem Ni. post pisa. ubi supra ad idem per Pe. de pal. in. iiii. dis. vii. q. i. ar. iii. & per archi. in dicto. c. nouissime & Fran. post bo. in dicto. c. i. de sacra. non iteran. Et nota q̄ locus unctionis debet ligari cum panno quousq̄ desiccetur & postmodum debet bō esse sub quadam disciplina in custodiendo crisma ne. ſ. caput lauet usq̄ ad septem dies ꝓpter septem dona spiritus sancti ſm archi. post Hug. in dicto. c. nouissime. & Pe. de pal. in. iii. dis. vii. q. iii. qui dicit q̄ debet frons ligari quousq̄ crisma desiccetur nō oportet autem q̄ pannus septem diebus ligato capite portetur sed q̄ septem diebus caput a lotōe ꝑuet ꝓpter fuerētiam

crismatis ſm eum & licet eundem pannū iterum ſumere ad idem officium .ē. § . p xīmo. q. xlvii. adde ſupra . proxime.

Quarto quero quis ſit mīſter confirmationis Rñ°. ſolus epiſcopus de conſe. di. v. mā9 &. c. nouiſſime. &. c. ut ieiuni. idē in ſum. confeſ. eo. ti. q. xlvi . & intellige cum impoſitione manus ſm Fran . in. c. i. ō ſacr. non iteran. unde non licet niſi ep̄o proprio infantes in fronte crismare no . Io. an. in. c. i. de reſ. domi. & q̄ idem no. in. c. i. circa principium de ſacra. non iteran. Et de materia huius nota . de ſacra unct. in ūbo hanc. & in reſa. q̄ō alicui. li. vi. de cōſe. di. v. de hūs. & diſ. iii . omni die. & in. c. pbr̄i. & de conſe. diſ. v. c. i. in glo. xxxiii. q. ii. ſi quis cum . per doc . in c. quanto. de conſue. ṽ plene per Fran . laicus tamen in neceſſitate non cōfirmat ut not. in hoc canoñ . in glo. idem eſſet. & an non baptizatus confirmet. ē . §. proximo q. xlvii . ſed nunquid papa poſſit committere alteri Rñ°. ſm Tho. & Pe. licet de hoc ſint opiniones probabiliores dicitur q̄ poſſit committeꝛ ſacerdoti ſed non inferiori xci. di . peruenit. ſm piſa . & in ſum . cōfeſ. eo. ti. q. xlvii. & cōcor . Alb . ſm fra. Ni . in additione ad piſa . ubi. ē. & per Ho. inſtñ. de officio delega. §. que delegari. ante fi. in. ṽ. delegantur aliquando & fran. in dicto. c. quanto . ad idē per Pe . de paī. in. iii. diſ. vii. q. iii . arti. iii . concluſione. ii. ſed inferior papa nō poſſet committere ſacerdoti confirmationem quia ipſe non habet plenitudinē poteſtatis nec ip̄e papa poſſet cōfirmaꝛ ſine criſmate quia non poteſt immutare formam uel materiam ſacramenti ſcōm eundem Sed ex commiſſiōe electi ī papa non dum conſecrati ſimplex ſacerdos confirmare non poſſet licet poſſet epiſcop9 electus in papam ante coronationem per quam non recipit conſecrationem ibidem latius per eundem & per eūdem diſ. xxv. q. i. in. iii. colum. in . ṽ. ſed papa poteſt. facit . I. §. iii. q. ii. adde ad p̄miſſa lauō. in ſacramentali in rubrica de confirmatione . vi. q. & ſpe. in ti. ō lega . §. nūc oſtendendum . ṽſi . lxi. & per doc. in dicto. c. quanto . Quinto quero utrum in ſacramento confirmationis conferaꝛ gracia Rñ°. ſm Pe . & Tho. gracia confertur non ſolum coiter ſicut in quolibet ſacramento confertur gracia emundans a peccato uel a reliquiis peccati ſed etiā ſpecialis gracia per quam quis deputaꝛ ad officium ſanctitatis & ydoneus efficitur ad xp̄m confitendum . unde de grato facit magis gratum . idem in ſum . confeſ. eo. ti. q. xlviii. ſm fra. Ni . poſt piſa . ṽ ſupra . & per Pe . de paī. in. iii. diſ. vii. q. ii. ar. ii. facit. ē. coīa ō ſacra. q. vi.

Sexto quero quibus debeat ſacramētum confirmationis conferri Rñ°. ſm Tho. & Pe. omnib9 xp̄ianis. nam & pueris cōuenienter confertur quia minus habent fictionis & uiris & mulieribus quibus coīs eſt pugna ſpiritualis Item mutis qa licet non uerbo ſigno tamen poſſunt confiteri Item morientibus quibus licet ſubtrahatur pugna tamen pgunt ad premia militantium & ideo conuenienter accipiunt xp̄iane milicie ſignū. ut in eade ſum. confeſ. eo. ti. q. i. facit . ē . coīa de ſacra . q. vii. & ad illud de mutis adde Io. an. in c. cum apud . v. colum . de ſpon . & ad illud de paruulis dicit Pe. ō paī. q̄ nō ſic preſumitur de conuerſato inter xp̄ianos q̄ fuerit confirmatus ſicut q̄ fuerit baptizatus . unde non expedit q̄ paruuli cōfirmentur quouſq; ſunt circa ſeptennium ut magis recoleꝛ poſſint & ideo ſolet dari alapa . ſed licet ſacramētum confirmatōnis equaliter detur paruulis & adultis non tamen preceptum eius quod eccleſia fecit ligat niſi adultos . unde baptizati paruuli morientes ſine diſtinctione ſaluātur ante confirmationem : non ſic adulti ſi neglexerunt uel contempſerūt. Item ſurdi muti & huiuſmodi poſſunt confirmari & ſimiliter infirmi & morientes ſm Pe. de paī in. iii. diſ. vii. q. iii. arti. ii . Item ad inſtantiam ſeu de uoluntate parentis offerentis poteſt paruulus confirmari ſecundum Pe. ō paī . in. iii. diſ. xxv. q. iii. in. iii. colum. & idem ſentit de tutoribus & proximioribus in defectu parentum ut ibi ad quod. ē. §. proximo . q. xxxvii.

Septimo quero utrum confirmatō poſſit iterari Rñ°. ſm Aug . & omnes theologos non poteſt : eo q̄ imprimat effectum indelibilem de conſe. diſ. v. dictū . & . c. de

homine. Idem in ſum. con. eo. ti. q. xv. ubi etiam idem dicitur de ſacramẽto baptiſmi & ordinis & q̃ alia quatuor ſacramenta poſſunt iterari ſm fratrem Ni. poſt piſa. & adde ſupra. ſ. proximo. q. xl. & .i. coſa de ſacramentis. q. ix. ſi tamen dubitaretur de ipſa dicet epus. ſi ſignatus non es uel confirmatus zẽ. ſm Io. an. in. c. de quibus. de bap. & ſi epus reiteraret non efficeretur irregularis de ſen. exco. Is qui. li. vi. ſm Pe. de paſ. in iii. diſ. vii. q. ii. ubi q̃ imprimit caracterem & de effectu confirmationis ibi uideas. Octauo quero utrum confirmatio debeat conferri Ieiunis & a ieiunis Rñ°. ſm Alb. ſic propter reuerentiam ſacramenti. ō conſe. diſ. v. ut epi. & . c. ut ieiuni. tamen in neceſſitate melius eſſet confirmari poſt prandium q̃ ſi epiſcopo diſcedente & huiuſmodi quis non poſſet confirmari Idem in ſum. confeſ. eo. ti. q. iii. ſm fra. Ni. poſt piſa. & per Pe. de paſ. in. iii. diſ. vii. q. iii. arti. ii. concluſiõe ii. & facit. ē. coſa de ſacramẽtis. q. xii. & ſic epiſcopi qui ut plurimum ſignãt poſt cibum male faciunt preſertim cum ipſi epiſcopi dicant canonũ cuſtodes. xxiii. q. iii. cum quibus. in fi. xxv. q. ii. igitur in fi. ſm archi. poſt Hug. in. c. ut epi. de conſecrati. diſ. v. Nono quero ō tempore & loco quib⁹ conferri poſſit Rñ°. conferri poteſt omni die. de conſe. diſ. v. omni. ad quod. ē. q. iii. confirmatõ autẽ ſicut & tonſura omni tempore conferri poteſt ſine peccato ut per Pe. de paſ. in iii. diſ. vii. q. iii. arti. ii. concl. i. etiam tẽpore interdicti & occaſione huiuſmõi crima confici. ō ſen. exco. cum ex eo. & eo. ti. c. quoniam. li. vi. ſm Pe. ibidem. Item confertur etiam extra eccleſiam non tamen extra dioceſim niſi in archiepiſcopo uiſitante circa ſuam familiam ſm eundem in. iii. q. ad fi. non tamen ſubditos ſuffraganeorum ut per eundem. ea. diſ. q. iii. arti. iii. unde confertur poſt baptiſmum de conſe. diſ. i. c. i & datur ad roborãdum & confirmandum ſacramentum. ea. diſt. c. ii. & de hoc not. xxx. q. i. c. ii. & . c. de inde. & . c. de bis. & de conſe. diſ. v. c. i. cum ſeq̃n. ſm Io. an. & do. in. c. primo. ē. ex confirmatione ō cog. ſpũ. li. vi.

Decimo quero utrum alius debeat tenere aliquem ad confirmationem Rñ°. ſm Tho. in tercia parte. q. lxxii. propter hoc aliquis ad confirmationem accedit quia a ſe robur ſtãdi nõ preſumit ideoq̃ debet teneri ab alio. nec differt utrum uir uel mulier teneat. ſed non confirmatus quantum eſt de ratione ſacramẽti non debet tenere. ſed ſi contrarium fiat peccat ſed nõ propter hoc eſt irritum ſacramentũ. de cõſe. diſ. iii. c. in baptiſmo. concor. Alb. ut in ſum. confeſ. eo. ti. q. iiii. ad q̃ō i. ¶. xl. q. ch. ſm fratrem Ni. poſt piſa. un de etiam ſi maior uult criſmari debet ab alio teneri ad ſignificandum q̃ per ſe ſtare non poteſt ut per do. poſt archi. & Io. an. in. c. i. ē. ex confirmatione de cog. ſpirituali li. vi. & in. c. quamuis. eo. ti. ē etiam q̃ in baptiſmo adulti debet leuans interuenire ut ibi latius dicit Pe. ō paſ. q̃ prohibetur non confirmatus teneri cõ firmandum quia debet eſſe forti⁹ nec etiam mulier ſm quoſdam ſi tamẽ teneat cõ trahit cognatiõ con. di. iii. ō baptiſmo ſm Pe. de paſ. in. iii. di. xli. q. i. concl. ii. diſ. vii. q. iii. in prin. Item non debet eſſe patrin⁹ in confirmatione ille: qui fuit patrinio in baptiſmo quia idem non generat bis eundem. mtelligę niſi propter neceſſitatẽ. epiſcop⁹ autẽ põt confirmare quem baptizauit quia non eſt probi bitum ut per Pe. de paſ. in. iii. di. vi. q. iii. arti. ii. concluſione. iii. & diſ. vii. q. iii. poſt prin. ad premiſſa adde laudi. in ſacramentali in rubrica de confirmatione in. viii. q. ubi etiam dicit q̃ non eſt de neceſſitate ſeu ſubſtantia ſacramenti hec detentio quoniam ſi per ſe & ſolus aſſumpiendum baptiſmum & hoc ſacramentum confirmationis accedat ueritatem ſuſcipit ſacramenti ſed peccat faciendo contra formam ab eccleſia introductam de ceſ. miſſarum. cum marthe ſm eum ubi. ē. ſi tamen homo confirmandus uel confirmanda ſit perfectus & maior ſatis eſſet pro ut etiam ſeruatur q̃ poneret pedem ſuum ſupra pecẽ tenẽtis ſeu offerẽtis eũ ad quod. ē. ¶. proximo. q. xlv. &. xxx. q. i. de bis. ymo crederem q̃ ſufficeret tunc preſentantem illum coram epiſcopo aſtaſ cum ad hũc idem ſignificet ad hoc

ſ. q. vi. & quia etiam ſi patrinus tale ſacramentum conferri poteſt cum non ſint de ſubſtantia ut no. Io. an. in reſa. poteſt qs in mercuſ. & infra p9 Inno. in. c. finali d bap. ad quod. ſ. q. ii. & ſ. & ſ. proximo q. xxxii. Vndecimo quero an uxor poſſit in confirmatione tenere maritum uel econuerſo Rñ°. non quia contrahit cognatio ſpiritualis & eſt impedimentū coniugalis ad9 nec debet quis tenere p prium filium uel fratrem uſ ſororē quia ſufficit inter tales unculum carnale idem in ſum. confeſſorum dicta. q. lii. & Pe. d paſ. in. iii. diſt. vii. q. ii. in fi. & q. iii. poſt prin. Duodecimo quero quantū ad materiam criſmatis dicas q oleum ſacramentum ſiue criſma conſecratur in die cene domini ubi etiā triplex oleū cōſecr̄ primum & principale ſanctum criſma. ſ. ex oleo & balſamo & cum iſto benedicūt fōtes baptiſmales. Item calix & patena Item conſecrat eccleſia & etiam altare Item puer poſtq̄ baptizatus eſt inungit in uertice & in fronte. Item unguntur epiſcopi quando conſecrantur in capite & in manibus Item omnes fideles quando recipiunt ſacramentum confirmatōis & de iſto criſmate annuatim remouendo habes in piſanella in uerbo baptiſm9. ii. ſ. iii. ſecundum dicitur oleum catheculi norum ſiue oleum ſanctū ſiue benedictū & iſto inungitur puer qui debet baptizari in pectore & inter ſcapulas. Item unguntur manus eius qui ordinat ſacerdos Item inungitur tam eccleſia quam altare añ criſmationē & conſecrationem. Item unguntur reges & principes in brachio ſiue in humero. Tercium eſt oleum in infirmorum quo inunguntur infirmi in mortis articulo de qua unctione habetur. ī. ſ. ſeptimo. & hec habentur de ſacra unc. c. uno. & in pontificali eccleſie romane ſm piſa. & fratrem Nī. in vbo oleum ad idem per Pe. de paſ. in. iii. diſt. vii. q. iii. arti. ii. Tertōdecimo quero an hec olea poſſint alio tempoſ conſecrari Rñ° oleum ſanctum criſma in die cene domini debet confici ut not. de conſecrati. diſt. iii. omni tempore. & de ſen. excō. quoniam. li. vi. de alijs autem non inueniō prohibitum ſm piſa. ubi. ſ. ſed ſatis uidetur prohibitū alio tempore cum de generali conſuetudine alio duo cum criſmate conficiantur. eſt enim conſuetudo optima legum interpres de conſue. cum dilectus facit. ī. ſ. proximo. q. x. facit in ſimili. ī. ſ. v. q. lv. Quartodecimo quero quid ſi oleum non conſecratū apponatur oleo conſecrato Rñ°. totum efficitur conſecrātum de conſeč. eccle. uel alta. quod in duobus. ſicut & d aqua benedicta dicitur in piſanella in uerbo aqua Idem in ſum. confeſ. li. iii. ti. xxiii. q. iii. intellige. ſi aqua benedicta ſit maioris quantitatis quia duob9 concurrētibo9 preualet quod mai9 eſt. ff. de ſta. homi. l. queritur. ſecus ſi eſſet quantitatis minoris uel equaſ ſicut & de ſacramēto eucariſtie dicit dum apponitur unum non conſecratum conſecrato. ī. ſ. vi. q. xxxii. ſm fratrem Nī. poſt piſanellam. de iſta aqua benedicta habeē de conſecra. diſ. iii. aquam. & ibi p arch. qui etiam dicit q̄ non eſt ſacramētum ſed ſacramentale quaſi diſpoſitio ad ſacramēta & aduerte quia hec reſtrictio ſeu limitatio fris Nicolai non recipiē de conſuetudine quia pluries addūt aquam non benedictam aque benedicte in maiori quantitate pro quo facit quia uera ratō quaſ aqua non benedicta admixta aque benedicte efficitur benedicta eſt quia magis dignum zē. nec obſtat ar. de eucariſtia ubi poſt conſecrationem ſi additur unum in calice non cōmiſceē ſanguini quia aqua benedicta non deſinit eſſe aqua ideo ſibi alia cōmiſceri poteſt. ſed unum tranſit in ſanguinem & ſic aliud unum admixtum non eſt eiuſdem liquoris pro ut in ſimili dicunt doc. in dicto. c. quod in dubijs. & ibi per Io. an. facit quod not. laud. referendo dicta Io. an. in ſacramentali d ſacramento eucariſtie in. xvi. colū. ix. q. facit quod dicit Fran. in cle. i. de ſepul. q. v. & in cle. i. de decimis. ii. oppo. Quinto decimo quero quid ſit confirmatio Rñ° Eſt pleārie diuine gratie infuſio animas inſtruens & corroborans baptizatos ad confitendum firmiter nomen criſti. d cō ſe. diſ. v. ſpiritus ſanctus. ſecūdo dicitur a con quod eſt ſimi & firmatio quod idē eſt q̄ corroboratio quaſi firmatus per diuinā gratiā in baptiſmo in h° ſacrāmēto

plenius confirmatur aliter accipitur confirmatio extra ꝺ fide instrumen. inter dilectos circa fi. quandoq; uocatur manus impositio de conse. dist. iii. manus, licet in aliis sacramentis coīter manus impositō fiat per quam gracie infusio creditē fieri quia plenius hic fit hec infusio idcirco ꝙ quādam excellentiam hoc sacramētū sic uocatur ut in. c. unico. §. per frontis, ꝺ sacra unct. Et ſm quosdam hoc sacramentū xp̄us innuendo instituit tacite & apli faciendo expresse Alii dicunt ꝙ rectores ecclesiarum primo ipsum instituerunt ex familiari consilio spiritꝰ sancti & formā & materiam eius ſm Laudunū in sacrā mētali in rubrica de confirmatione & in hoc sacramento principaliter operatur ipse deus. s̄. §. proximo. q. xxiii. &. ī. §. proximo. q. xi. in fi. & subdit Laudunꝰ ubi. s̄. in. vii. q. ꝙ in hoc sacramento imprimitur caracter per quem deputatur homo ad hoc ꝙ spiritualia possit recipe & per caracterem ordinis deputatē quis ut alias spiritualia tradat requiritē tamen ut caracter baptiſm ceteros p̄cedat qa nisi baptizatus non posset confirmari uī ordinari de pbē. non bap. uenies ad hoc unde. ī. §. proximo. q. xvii. Vltimo dicat laudunus ubi supra. ꝙ datur alapa confirmatis ut memorie tradant melius se fuisse confirmatos ne iniuriam faciāt sacramento si obliti de ipsa confirmatōe se iterato facerent confirmari ad quod s̄. q. vi. que iteratio omīo prohibēt sicut & alioꝝ sacramentorū in quib⁹ caracter imprimitur extra de sacra unc. per totū ſm eum que not.

ERCIO LOCO VIdeamꝰ ꝺ sacro ordine in quo hoc ordie. ꝓcedā Primo q̄rēdū quid sit ordo & quot Secundo quo ad substantialia Tertio quo ad ministrū Quarto quo ad illos quibus conferunt Quīto quibus temporibus conferendꝰ sit ordo Sexto qualiter & quantum ad ritum & modum Septimo quis effectus oriatur prima incipit in prima questione. secunda in. vi. tercia in. xi. q. quarta in. xii. quinta in. xx. sexta in xxvii. q. octaua in xxxiii. questione. Primo quero quid sit ordo Rñ°. ſm magistrū sen. & Tho. in. iii. dist. xxiii. ordo est signaculū quod dam in quo spiritualis potestas traditur ordinato ad officium ſm pisa. in v° ordo. hec diffinitio fuit Hug. de sancto victoꝛ & ſm Pe. ibi actus exterior dicitur signaculum. sed executio illiꝰ potestatis dicit officiū & in sum. confes. li. iii. ti. xxii. q. i. ſm fra. Ni. in addi. ubi. s̄. & p archi. in. c. i. de tp̄i. ordi. in uerbo ordines li. vi. & per lau. ꝺ in sacramētali in rubrica de ordiñ. in prin. ubi etiā de effectu ordinis qui est potestas & officium & potestas idem est ꝙ caracter impressus diuinitꝰ in anima promoti per quem est potestas ista spiritualia exercere sicut confitere corpꝰ cristi & absoluere in foro aime & tonsuram ecclesiasticā ferre ut ibi latius. uī dic ꝙ est sacramētū ecclesie ab aplis introductum cuius caracter p manus impositionem prelati ſm formam ecclesie factam cooperante spiritu sancto imprimitur ordinato ut in certis officiis ualeat ministrare ar. de sacra. non iterā. c. fi. ſm Ho. in sum. de tp̄i. ord. §. i. & cū priori diffinitione concor. Pe. de pal. in iii. dist. xxiii. q. i. circa prin. subdens ꝙ dicitur esse signaculum quia cum aliquo signo uisibili & distincto quilibet ordo datur. unde sicut diuerse forme ad singulos ordines sic & materie & sic uideē necessarium ꝙ lectori detur lectionariꝰ. exorciste exorcismi. diacono euangelia uel euāgelistarium. sed si est unꝰ liber in quo sunt exorcismi ex una parte & ꝓphetia ex alia & euangelia ex alia tunc unus & idem liber potest esse signaculum imprimendi caracterem in tribus quia differt formaliter aliter non uideē ſm eū ibidē & ideo in diffinitione dicitur traditur ordinato quia dicit sibi. accipe unde nisi accipiat manu tangendo nihil uideē agi nec sufficit ꝙ epiſcopꝰ porrigat manum nisi ordinandus tangat quia ꝙ non tangit nō agit ut ibi latiꝰ unde licet quatuor sacramenta nullum exigant actum suscipiētis sacramentum sed solum ministrātis tamē unum est ut matrimonium de cuius essentia est actus suscipientis non ministrantis & duo sunt de quorum essentia est utriusq;

ut penitētia cuꝰ partes integrales sunt confessio & absolutō & ordo in quo ordinans tradit & ordinatus accipit ſm Pe. de paſ. in. iii. diſ. xxviii. q. ii. arti. iii. & diſ. xxix. q. i. arti. iii. & ſic nota q̄ requiritur contactus dicit etiam idem Pe. in. iii. diſ. i. in. viii. colum. ſic dicendum q̄ in baptiſmo & confirmatione & unctione & ordine niſi eſſet contactꝰ uerꝰ non eſſet ſacramentum & ſubdit in ſequenti colum. ſic & ideo in contactu materie & ſuſcipientis in baptiſmo confirmatione unctōe & ordine zč. & ſubdit ibidē. q. i. p̄t. colum. q̄ uirtus ſacramentalis quandoq̄ eſt in ſola forma ſicut in matrimōio quandoq̄ in ſola materia ſicut poſt conſecrationem in ſpeciebus remanet uirtꝰ diſponens ad gratiā ſuſcipientē. quandoq̄ eſt in ſola forma & miniſtro ſicut in penitentia. quandoq̄ in forma materia & miniſtro ſicut in aliis zč. qui etiam di. iii. q. ii. ſeōa colum. dicit ſic preterea in quibuſdam ordinibus epiſcopus dicit uerba & archidiaconus tradit materiā zč. ad idē per eundem diſ. vii. q. i. arti. ii. concliōe ii. circa fi. & ſic traditio calicis cum forma poteſt dici ſacramentum quia ex parte operato dat poteſtatem & graciam & ſimiliter impoſitio manuum cum forma dat ſpiritum ſanctum ſm eundem in. iii. diſ. xxiii. q. i. arti. iii. ꝑ ad quartum. dicit tamen circa materiam tradendam q̄ eſſe non debeat conſecrata de neceſſitate & eſſentia ſacramēti ut calix & ſi ſm eū diſ. vii. q. i. arti. ii. concluſiōe. ii. circa fi. ſubdens q̄ criſtus omnes actus ordinum in ſua perſona exercuit ad qō glo. xx. ii. di. pſalmiſta. in glo. omēs iſti ordines. qn etiam fuit epiſcopus in eo q̄ apl̄us ꝓmouit in ſacerdotes dum dixit hoc facite in meam cōmemorationem ut dicit lauō. in rubica de ſacramento eucariſtie. iii. colū. unde Pe. de paſ. dicit diſ. xxiii. q. i. in fi. prīe colū. ſic uꝫ tamē cū miſſa ō facto in calice non conſecrato poteſt celebrari uidetur q̄ ſi calix non conſecrato ſibi traderetur nihilominus eſſet ſacerdos ſm eundem Pe. ad que. i. q. vi. x. &. xxvii. q. Item nota dum in diffinitione dicit ad offitium dicit enim Pe. de paſ. q̄ omnis ordo ordinat ad eucariſtie ſacramentum ordo enim miniſtrorum eccleſie qui ſunt mediatores inter criſtum & populum eſt ad faciendum unionem populi cum criſto hoc autem fit maxime per ſacramētū eucariſtie in quo criſtꝰ continet realiter & a nobis ſumitur. unde dicitur ſacramentū unionis. hec autem unio fit duplici actu ſcilicet per ſacramenti confectionem & per populi dignam preparationē in primo actu deſeruiunt quatuor ordines. ſ. accolitus ſubdiaconus diaconus & ſacerdos ſed differenter quia accolitus habet materiam conſecrādam p̄parare in uaſis non ſacris ipſe enim urceolum cum aqua & uino p̄parat & tradit ſubdiacono. ſubdiaconꝰ uero habet eam ponere in uaſis ſacris in quibus fit conſecratio. diaconus uero habet eam offerre ſacerdoti ad conſecrandum & conſecratam diſpenſare ſalutem ſanguinē cū uaſe mediate conſecratō autem pertinet ad ſacerdotem ad hoc. i. q. iii. In ſecundo uero actu in preparatione populi deſeruiunt alii tres ordines ſed differenter quia duo eorum diſponūt removendo prohibens uel malū hominē ut oſtiarius uel malum angelum ut exorciſta. tercius uero. ſ. lector preparat offerendo bonam diſpoſitionem quo ad cognitionem ueri & dilectionem boni qō fit legendo prophetias ō criſto in teſtō ueteri contentas ſm Pe. de paſ. in. iii. diſ. xxiii. q. ii. in prin. & ſic preſuppōit opinionem theologorū de qua. i. q. iii. Vltimo nota q̄ etiaꝫ uita laicalis dicitur ordo archi. xxii. q. ii. preſens. Secundo quero utrum prima tonſura ſiue corona ſit ordo Rn̄o. ſi loquamur de ordine in quantum eſt ſacramentum & imprimit caracterem iſto modo tonſura non eſt ordo quia nec ſacramentū eſt nec imprimit caracterē & hec eſt ſnīa Tho. in. iii. diſ. xxiii. & ꝓpter hoc iura inter ordines nō poſuerunt tonſuram. xxxii. diſ. ſeriatim lxxv. diſ. illud. xciii. diſ. a ſubdiacono. ſi uero loquamur ō ordine non ut eſt ſacramentum ſed largo modo pro deputatōne ad diuinum cultum ſic ſm eundē ordo eſt & ita nominatur extra ō eta. & qualr. cū cōtīgat. ſed quod ibi dicit Ber. q̄ eſt idē q̄ pſalmiſtatus non eſt ſic ſicut in ſequēti §. ſm pſa. non eſt ergo prima tonſura ꝓ

prie ordo sed disp̃sitio ad ordines ut in sum. confes. eo. ti. q. ii. p̃m fra. Ni. osimi in addi. & per Pe. de palude. in . iii. dis. xxiii. q. iii. arti. primo . quia per coronā deputatur homo solum ad chorū ubi non habet speciale officium subdēs q̃ ab hac prohibēt̃ur mulier bigamus infans illite ratus coniugatus & irregularis ut ibi p̃ eum & ibidem quis possit hanc tonsuram dare & ō effectu tonsure etiam in spectā tibus ad honestatem ibidem & per eūdē q. iii. arti. primo. ubi etiā q̃ corona om ni die conferri potest p̃m eum . sed docto res canoniste tenēt q̃ sit ordo ut p̃ Frā . & doc. in dicto. c. cū contingat. ad q̃ō. ī. q. proxīa & similiter tenent q̃ prima tō sura sit idem q̃ psalmistatus per primam tonsuram confertur not. xxi. dis. clerosī prim. in glo. nō. ordinē & in vbo psalmi sta & in probemio sexti in uerbo episco pus & q̃ not. lxxvii dis. illud. & q̃ notat Fran. in. c. iii. in prin. de temp. ordi. & p̃ Hosti. in sum. de ordi. ab epi. ℔. i. in prin. dicens q̃ hic primus ordo quādoq; appī latur tonsoratus. de sen. & re iudi. cuz in ter nos. i. q̄n°. ibi tonsoratione. quādoq; clericatus. dicto. c. cum contingat. in fi. quandoq; psalmistatus. xxiii. dist. psalmi sta. & in. c. de eo. de tp̃i. or. dicit psalmi stat̃us siue tonsura. ad idez facit quod ip se notat in dicto. c. cum contingat. in p̃ri. ad idem optime sentit Io. an. in dicto. c. de eo. ad fi. & Archi. xxi. di. c. i. in glos. magna in prin. ibi psalmista siue primam tonsuram habens & sic inter minores cō numeratur ut. ℔. & optime per Franc. in c. i. de postu. & Io. de lig. in. c. ii. ad fi. ō institu. Fran. in. c. iii. de uit. & hone. cle. Et de nominibus ordiuum siue ordinādo rum in dicto. c. cleros. & de prima tonsu ra habetur in. c. p̃t. de cle. coniug. & in c. abbates. ad fi. de priui. li. vi. & in. c. fi. de temp. ordi. eo. li. & de materia ple ne per Archi. in dicto. c. fi. de tp̃i. ordi. in uerbo tonsuram. Item clericus prime tōsure compellitur eam ferre nec potest illi vbo renunciare sine licentia ep̃i: sed facto sic secundum Io. an. in. c. iii. de apo sta. Et ad predicta faciunt nota. per lau. in sacramentali in rubri. de sacrameto or dinis post prin. Tercio quero utrum psalmistatus sit ordo R̃n° secūdū Tho. in. iii. distī. xxiii. in decretis. di. xxi. cle ros. psalmista secundus ab hostiario ī ter ordines pomtur non q̃ sit specialis ordo sed quia est officium ordinis scilicet lecto ratus annexum. xxiii. dist. psalmista. nam quia psalmi cum cantu pronunciant̃ ideo lector dicitur psalmista & cantor quod ē quoddam officium inter ordines. cōcor. Pe. ut in sum. confes. eo. ti. q. iii. secundū fra. Ni. post pisa. in vbo. ordo. Et licet ī libro pontificali psalmistatus videat̃ dis tingui a prima tonsura attamen non po nit pro necessario ac etiam officium can tandi quod dabatur per psalmistatum cō fertur per primam tonsuram facit in spe cu. de dispen. ℔. iuxta. v. quid de simplici clerico. nec etiaz hodie psalmistatus sepa tim confertur in practica. ad quod. ℔. q. proxima. dicit Io. an. in. c. ex parte. ō tē pi. ordi. q̃ corona non est de substātia or dinis quod uidetur intelligi secundu3 opi nionem Inno. Sed scōm Host. uidetur ali ud qui uult q̃ debeat repeti si omitteret & in hoc uidetur residere ipse Io. an. in c. cum contingat. in fi. de eta. & quali. sic ergo secundum canonistas prima tonsura est ordo ut per Archi. ō. xi. q. iii . si quis episcopus. i. & ℔. proxima. q. in tantum q̃ si omitteretur repetendus esset scōm Fran. & doct. in dicto. c. cum contingat. vnde appellatione clericoz includit pri mam tonsuram habens dicto. c. cum cōti gat. ut dicit Io. an. in. c. quia nos. ō testa men. cum similibus. ad hec. ī. proxim. q. faciunt nota. per laud . in rubri . ō sacme to ordinis circa prin. & q̃ sit ordo patet in cle. dudum. in prin. de sepul. ibi. quos ordo clericalis. zc̄. scōm vmo. post laud. in dicta cle. in. xxiii. colum. subdēs q̃ ō tenet zen. per. c. cum contingat. de etat. & quali. & idem ibi per Fran. viii. nota bili. quandoq; minores ordines dicuntur omnes citra epatum ut in. c. sicut. de nuī nuī. Nota tamen q̃ omnis ordo est sacra mentū ut per pe. ō pat. in. iii. dis. xxiii. q. i. post prin. Item ex eo q̃ dicit Io. an. ordinis uidetur sentire q̃ hiz plures sint ordines: unum tamen est ordinis sacrame tum & ideo dictum in singulari nō in plu rali quod clarī dixit Io. an. in. c. p̃ tuas.

n. in. iii. colum. & ad fi. de ſymo. & frater Ni. rubri. de cle. coniug. in fi. ad q̄ adde Pe. de pa. in. iii. di. xxiii. q. i. ar. iii. ꝟ. ſic dicit tercius articulus. q̄ nō ſūt ſeptem ſacramenta ſed unum tantum: ga omnes actiones ſacramentales que ordinantur ad unum principalem effectū certo modo habendum ad quem nulla earū totaliter attingit: ſed ex omnibus ſimul iunctis habetur ille effectus totalis. oēs enim ſunt unum ſacramentum licet quelibet earū ſit pars eſſentialis ſacramēti & multa ſuper hoc dicit tandem dicit ſic poteſt etiam addi q̄ ordo eſt ſacramentum per ſe completum. put accipiē ex aggregato ex ſeptem ordinibus & ſic diuidit contra alia ſex ſacramenta. put autē ordo accipitur diuiſim pro unoquoq̄ ordine de ſeptem ſic non eſt ſacramentū primo modo dictum ſed nec eſt ſacramentale ſed eſt pars eſſentialis ſacramēti integralis non ſic aūt q̄ unus ordo ſit materia & alio forma ſicut cōiter in aliis. nec ſic q̄ quilibet continet totum ſicut in eucariſtia: ſed ſic q̄ quilibet ordo continet partialem materiā & partialem formā ſicut partes unius integralis: & ſicut in extrema unctione quelibet de ſeptē unctionibus niſi q̄ hic quilibet ordo habē effectum magis diſtinctum. Si aūt ſacramentum dicatur omne ex ope operato gratiam conferens ſiue ad effectum .ꝓprium per ſe tantum ſiue in ordine ad aliquid cōmune ſic quilibet ordo eſt ſacramentū ſed partiale & imperfectum & diminutum ſcōm eum. vnde dicit Archi. xxxii. di. in prin. poſt Pe. q̄ ordo dicitur unū ſacramentum perfectione unio finis q̄ conſtituitur ex diuerſis ordinibus ſpāliter qui ordinantur ad unum actum conſecrationis ſicut & domus dicitur una ſecūdum eos. Quarto quero quot ſunt ordines Rñ. ſcōm ſniam Tho. i. iii. di. xxiii. Si ꝓprie accipiamo ordies inquātum ſacramenta ſeptem ſunt quatuor. ſ. minores ut oſtiarius lector exorciſta & accolitus & tres ſacri. ſ. ſubdiaconus diaconus & ſacerdos. Si uero largo modo ſumamus addetur minoribus prima tonſura ſiue pſalmiſtatus ut quidam dicunt ut. ē. ꝓxime. ſacris uero addatur epatoo & hoc cōiter tenēt omnes theologi. ſ. q̄ ordines ꝓprie tantum ſunt ſeptem ut in ſum. confeſ. eo. ti. q. iii. ſcōm frēm Nic. po piſa. ubi. ē. & p Pe. de paſ. in. iii. di. xxiii. q. iii. in prin. ubi etiam ō actibo ſeu officiis ſingulorum ordinum. Sed ſecundum canoniſtas ſunt nouem ordines ſcilicet prima tonſura oſtiarius lectora tus exorciſtatus accolitatus & hi quinq̄ dicuntur minors ſubdiaconatus diaconatus pbratus & epatus & hi quatuor dicuntur maiores ordines ſcōm Oſtien. in ſum. de ordi. ab epo. ¶. i. in prin. & p modernos in. c. quanto. de conſuet. & in. c. cum in cunctis. ¶. cum uero. in princi. de elect. & ibi per drim panor. & not. xxi. diſ. cleros. & lxxvii. di. illud. & p ymo. in cle. dudum. de ſepul. in. xxiii. colum. poſt 3en. & in probemio ſexti in glo. epi ſcopus. & per Fran. in dicto. c. cum contingat. Alibi uero q̄ minores ſunt quatuor ut not. in. c. iii. de eo qui fur. ordi. recc. & facit. c. iii. de temp. ordi. & d. c. cleros. & xxxii. di. ſeriatim. in prin. Sz q̄ pſalmiſtatus ſeu prima tonſura connumeretur inter minores ordines probaē ē. q. ii. & iii. & in. c. i. iuncta glo. in vbo epi. de fil. pbr. li. vi. ubi Io. an. & d. do mi. dicūt q̄ minores ordines ſunt de quibus. xxii. di. accolitus. & iii. c. ſequē. & facit etiam in. c. litteras. eo. ti. in antiquis & in. c. cum ex eo. in vbo retrocedere de elec. li. vi. & in. c. religioſo. glo. pīt. de ſen. excō. & ſentit Archi. in. c. cū ex eo. in vbo obtinēt. & in. c. i. in vbo ordines. de temp. or. eo. li. & in. c. cum nullus. eo. ti. & clarius per eundem in. c. i. de fil. pbr. in vbo minores iunctis iuribus ibi allatis & ſentit Io. an. in. c. i. in prin. de poſtu. prela. Si ergo papa promouet aliquem clericum prime tonſure nihil obeſt ſi dicat talem in minorib⁹ cōſtitutum. Et adde q̄ oſtiarius habz claues templi materialis non autem nō manufacti in celis ut dicit Pe. ō paſ. in. iii. di. xix. q. i. circa prin. Item nota q̄ tpe apl̄oꝝ in primitiua eccleſia non erāt minores ordines ſed eccleſia ipos inſtituit ut per Io. an in. c. uno. in fi. de cle. p ſal. ꝓmo. & quod dicitur de uno de minoribus intelligitur ō aliis ſcōm Archi. lxix.

di. quoꝝ. & quis ordo primo conferat nota. lxxvii. di. c. i. & dantur minores ei qui alios habere non pōt. no. xii. di. nos Et de his ordinibus vꝫ hostiario lector exorcista acolito subdiacono diacono & pbro & ipsoꝝ ordinum potestate & officiis & forma & quando inuenta fuerit & similiaper lauō. in sacramentali in rubrica de sacramento ordinis post princ. & in libro pontificali & in rōnali diuinorū officioꝝ de hiſ ordinibus . & q. subdiaconatus habeat sit sacer. nota. in. c. ii. g̃io. plt. de biga. de eta. & quali. c. a mītis. īmo large omnes ordines possunt dici sacri. no. xxxii. di. in su. fra. in. c. i. de fil. pbr. nota. in. c. i. in vbo clericum. de temp. ordi. li. vi. ubi etiam per Arch. in vbo ordines An. de bu. in. c. uenens. de prescrip. in. vi. colum. dicit Pe. de pa. q. quidam ordo dicitur sacer quidaꝝ nō. Et ideo sciendum q. sacrum dicitur aliquid dupliciter. vno modo absolute & sic oēs ordines sunt sacri cum sint quoddam sacramentum uel sacramentale. Alio modo ad thomasice siue excellenter & isto mō tres dicuntur sacri. s. sacerdocium diaconatus & subdiaconatus duplici ratione: primo ratione materie circa quaꝫ habēt actus suos . hīt enī actus suos circa materiam consecratam . nam subdiaconus habet uasa sacra tangere & in eis materiam eucaristie preparare . diaconus uero preparatam in eisdem uasis sacerdoti offerre . Sacerdos uero habet eam in eis consecrare & consecratam tractare īmediate quantum ad corpus domini. Secōdo ratione continentie ānexe his ordinib9 quantum ad clericos occidentales . votū enim continentie reddit nos quasi ōo cō secratos nihil autem horꝫ est in quatuor minoribus ordinibus quia nec act9 eoꝝ est circa aliquod consecratum īmediate nec eis est continentia annexa & ideo nō dicuntur sic sacri ut alii tres sc̃m Pe. de pa. in. iii. di. xxiii. q. ii. ar. ii. conclusiōe iii. facit. s̃. q. i. ad fi. Inde dicitur q. constituti in sacris quandoq; equipantur illustribus . C. de epi. & cle. ad similitudinem & no. Io. an. in. c. indeoꝝ. de etat. & quali. vnde applione sacroruꝫ ordinū large comprehenduntur etiam minores sc̃m. d. domi. in dicto. c. i. de temp. ord. post doc. īmo sub ordine clericali continentur sacri & non sacri . xi. q. i. de persona. in fi. sc̃m ymo. in cle. dudū. xxiii. colum. & Fran. in. c. ii. de eta. & qualit. in. vi. oppo Dicuntur autem illi sacri qa sacrum actum habent exercere in altari ut latius per Fran. in dicta cle. vi. q. tamen unum est ordinis sacramētum. s̃. q. proxim. Item omnes dicti ordines dicūtur fuisse in xp̃o. s̃. q. i. Nota tamē q. ordo diaconisse non est de septem ordinib9 de quo unde plura per Io. an. in. c. i. ō cle. mīs. in. ii. colum. Item de uestibus sacerdotalibus pontificalibus & archiepiscopalibus & pallio & si. per Pe. de pa. in. iii. di. xxiii. q. v. Quinto q̃ro utꝫ epatus sit ordo Rn° sc̃m Tho. in. iii. di. xxiii. Ordo potest accipi dupliciter vno modo sc̃m q. est sacramentum & sic omnis ordo ordinatur ad sacramentum eucaristie. vnde cū epus nō habeat quātum ad hoc potestatem superiorē sacer dote epatus non est ordo. Alio mō pōt considerari ordo secundū quod est officium quoddam respectu quaꝝdam sacraꝝ actionum & sic cum episcop9 habeat potestatem in actionibus ierarchicis respectu corporis mistici supra sacerdotē epi scopatus erit ordo & isto modo loquūt quandoq; iura ut cum dicitur q. non pōt cōmittere ea que sunt epalis ordinis nisi epus extra de consue. ecc. uel alta. aqua. & sic ordo aliquādo accipitur pro sacramento aliquando pro gradu dignitatis ut patet in sum. confes. eo. ti. q. iii. sc̃m frēm Ni. post pisa. in vbo ordo. Vel uerius dici potest q. per epatum ampliat caracter sacerdotalis ut sit unus & ideꝫ & ideo non imprimit caracterem sed impressum intendit ad aliud. vnde epat9 ē ordo sed non distinctus a sacerdocio & ē sacramentū sed non distinctum a sacramēto ordinis & imprimit caracterem sed nō aliud. Dicitur autem epatus non esse ordo in relatione ad corpus xp̃i ueraꝫ quia .s. non est distinctus a sacerdocio sc̃dum Pe. de pal. in. iii. di. xxiii. q. vii. per totum: sed canonistę tenēt q. sit ordo . ut p Fran. de or. ab epi. c. i. & in dicto. c. cuꝫ contingat. & in. c. sane. de conuer. cōiu-

& clari⁹ in cle. in pleriſq; xi. q. ō. elec. & in cle. dudū. in prin. & per. en. de bu. in .c.i. de iura calum. & not. xxi. diſ. cleros. & in probemio ſexti in glo. iii. & ſuper ea in nouella per Io. an. & per Ni. in. c. pſt. de conſe. eccle. & per Io. an. in. c. quotiens ō purg. cañ. & in dicto. c. ſane. cum ſi. & ſ. q. proxima. poſſet etiā dici ſalua determinatōe eccleſie q; ordo epālis & pbrālis in primitiua eccl̄ia fuerūt unum & idem ut probatur. xxi. di. in nouo. & xciii. di. legimus. & xcv. di. olim. ideo idem eſt utriuſq; caracter: & licet poſtea ſit in aliquo prelata epālis poteſtas pbrāli etiam tēpoꝝ apoſtolozꝝ iuribus predictis remāſit tamen idē caracter aliq̄liter repreſſo ī pbro & ampliat⁹ in epo ex diſpoſitione apl̄orū que interpretatur ymo eſt diſpoſitio dei: & ex hoc inferē q; opinio q̄ habet q; epāl dignitas non ſit ordo eſt uera intelligendo de ordine alias ſeperato a pbrāli illi accumulato ſed dicendū q; bene eſt ordo idem cum pbrāli licet in aliquo maioris potentie & ſic ſaluatur utriuſq; opinio ſm An. de bu. in cle. in pleriſq; adfinem ō elec. cum quo ibidem pertranſit ymo. uel poteſt dici q; epātus eſt ordo nō ſtricte ſed largo ſumpto uocabulo ut dicit Pran. in cle. ii. ō eta. & quali. vii. q. ii. q; ex ſola conſuetudine epiſcopi ſunt maiores pbris patet. xcv. diſ. olim. in fi. Itē alias erat etiam ordo core pōz not. xii. di. illa & de hiis habet. lxiii. diſ. in prī. & lxvii. di. & ſequen. in. ¶. ante epos & ſequen. & lxix. diſ. c. i. in fi. & de iſto ordine epiſcopali uide per lanō. in ſacramē tali in rubrica de ſacramento ordinis. ¶. epālis ordo zc̄. Sexto quero quo ad ſubſtantialia & eſſentialia ordinum vtz neceſſe ſit in coſtone ordinum inſtrumētū exhibitum corporaliter in ordinatione Rñ°. ſm Tho. in. iii. diſ. xxiii. quidam dicunt contactum inſtrumentorum materialium ab eo qui ſuſcipit ſacramentū non eſſe de neceſſitate ſacramēti ſed ſolā porrectionem tamen ipſa uerba forme uidentur oſtendere q; contact⁹ materie ſit de eſſentia ſacramenti quia dicitur accipe hoc uel illud zc̄. Primam opinionē ſequitur Albertus quam etiam nec oīo ſprobat Tho. licet ſcōa uideat̄ ſibi tutior ut patet in ſu. conſeſ. li. iii. ti. xxii. q. xi. ubi etiā patet q; Ho. mītū diſcrepat ab his ideo hic paſſus penitus uidetur ambiguus propterea pars tutior eſt eligenda extra de homi. petitio & de pbr. non bap. ueniens ibi non intelligitur ite ratum quod ambigitur eſſe factum ſcōm fra. Ni. oſimi in addi. ad pīſi. in uerbo ordo qui uidetur ſequi partem tutiorē uō licet q; contactus materie ſit de eſſentia ſacramenti quod clarius ſequitur Ꝑe. de pal. ut dixi. ¶. q. i. ad idem uidetur ſequi Io. an. ut. ī. proxima. q. ubi ō hoc ſic g⁹ ordinatio requirit uerbum & actum Io. an. in. c. ii. in fi. de ord. ab epo. & ſequitur domi. in. vi. in prin. & in. c. cum aliquib⁹. iii. colūna de reſcrip. eo. li. ad idem per dictū Ni. in. c. ex litteris ō ex ceſſ. prelatorum. Septimo quero an ſicuti manuū impoſito non eſt de ſubſtātia idem ſit in aliis actibus qui interueniunt in collatione ordinis ſicut eſt traditio calicis cum patena. ſolo. Io. an. in. c. pbr. de ſacra. non iterā. in prin. dicit ſic in ordinatōe ſacerdotis plures ſunt act⁹ tenere manus ſuper caput. dare patenā ungere manus & quilibet actus ſuam habet ſolemnitatem uno obmiſſo non per hoc iterabuntur alii actus quidam tamē dicunt dationē calicis & patene non ſupplendam quia hec non ſunt de ſubſtātia ſed tutius eſt ſuppleri ſm Inno. pro primo dicto facit. xxiii. di. ſubdiacon⁹. unō dicunt aliqui quod in ordinatione pbr̄i. per dationem calicis pleni. i. cū patena confertur ordinato poteſtas principaī quo ad principalem actum confectionis euchariſtie & per impoſitionem manus epi ſub certa uerborum forma accipite zc̄. Mathei. xxii. cōferē poteſtas ſacerdotalis quo ad actum ſcōarū qui eſt abſoluere & ligare nam & has poteſtates dominus diuiſim cōtulit apl̄is. nam ante paſſionem contulit primā cum dixit hoc ſ. meum corpus conficere facite in meā commemorationem. ſ. tanḡ pbri. poſt reſurectionem ſcōam quando. ſ. inſuffla uit cum dixit ad eos accipite ſpiritū ſanctum quorū remiſeritis peccata. xxiii. q. i. ¶. ſi autem & Io. xix. p; impoſitōem

uero manuum aliorum sacerdotum de signat quedam gracie plenitudo dicunt ergo isti quod si desit traditio calicis cū certa forma uerborum non imprimitur caracter nec est sacerdos qui ordinand⁹ erat: si uero fuit primū sed dixit fm sacerdos ē quo ad potestatē cōficiēdi sed nō potest absoluere uel ligare nisi facta suppletione: si uero desit manuū impositō quam faciunt alii sacerdotes licet h° sit supplendum tamen primum poterit & fm sc̄m Io. an. ubi. s̄. & ad idē per Io. de ymo. post lau. & zen. in cle. si dominū de reł. & ven̄. san. ubi etiam q̄ xp̄s ordinauit apostolos in episcopos in die pentecosten hora terciarum & tunc missit in eos spiritum sanctum in līguis igneis lxxv. dis. ordinationes. de conse. dis. i. nocte. & tunc apostoli inceperunt uti misterio consecrationis quando. lxxii. discipulos ordinauerunt in episcopos. xxi. dis. in nouo. & tunc exuberantia spiritq̄ sactus fulgebat in eis & non curabāt de aliqua forma postea ceperunt formam seruare. s. barnabam & paulū ordinādo in episcopos & manus eis imponendo lxxv. dis. quod dic. Item cū apostoli fratrem dñi consecrauerant. lxv. di. porro. receperunt apostoli uerum corpus xp̄i ut pbr̄. quia primo receperunt ut puri laici fm doc. ubi. s̄. & ad idem per Frā. in dicta cle. si dñm v. in institutōe ō reł. & ven̄. san. unde si data sit potestas absoluendi sed non conficiendi nihil posset cum desit principalius per predicta. Itē ut dictum est calix debet esse plenus apposita materia uini & aque & hostia in patena fm pontificale &. i. q. xxvii. in prin. & post medium questionis &. q. xxviii. & uidetur q̄ unum aqua & hostia sint solum de solemnitate ar. c. ii. de pēnit. vi. facit dictū arch. ō quo. i. q. xxvii. in fi. & sentit rationale diuinorū officiorum in capitulo de ordinatione sacerdotis ultima carta dum primo dicit q̄ daē calix cum uino zc̄. & postea subdit q̄ calix & patena stola casula unctio cum uerbis sunt de substantia alia uero de solemnitate & sic solum hoc supplebitur ut. i. subditur pro hoc quia fm aliquos traditio calicis est de ritibus. i. q. ix. in fi. se

curius tamen esset totum iterari: ex his infert domin⁹ Fran. in dicto. c. pbr̄. ad questionem propositam q̄ forti⁹ debet suppleri traditō calicis cum patena quā manuum impositio quod tenet Inno. fm eum; sic ergo uidetur doc. residere q̄ cō tactus materie sit de substantia ordinis ad quod. s̄. q. proxima quo p̄supposito non sufficiat illud suppleri ymo totū debet iterari. s̄. ō sacramētis in cōi. q. xv. &. i. q. ix. dicit etiā idem Fran. in dicto c. pbr̄. q̄ quicquid obmittit in sacramentis debet suppleri & non reiterari totū sacramentum, tamen id quod est de substātia si pro parte fuerit adimpletum & non ex toto totū reiterat fm eum ibidē cum totum uiciaretur ut ipse dicit in dicto. c. pbr̄. circa prin. ad hoc facit. c. unicum in prin. de sa. unctōne ubi idem Fra. notabiliter colligit q̄ cum certa solemnitas requiritur in aliquo actu totali ſqui rit̄ & in qualibet eius parte quod nota. si ergo fuit dicta pars orationis taliter quod peruentum esset ad uerba sacratoria non iterabitur tota oratio: sed reperitur obmissum alias tota reiterabit̄ fm eum in dicto. c. pbr̄ qui etiam dicit post Inno. q̄ si obmittuntur uerba cum fit in unctō uel cum traditur calix debent uerba cum ipso actu iterari & sic totum iterari debet. s. ipla unctō uī calicis traditio quia uerba sunt quasi qd principale & traditio uī unctō accessoriū uel etiā si utrūq̄ est principale sunt ad⁹ omnino inseperabiles quomodo enim repeteret uerba si non iungeretur quia mentiret cum uerba designaret aliquid falsum cū dicit consecrare zc̄. per istam unctōnem zc̄. fm eum ibidem ad quod. s̄. ℓ. ii. q. ii. ad fi. &. s̄. cōa de sacramentis. q. xv. Item ad illud quod dic. t Io. an. fm quosdam q̄ si fiat traditio calicis cū patena non tamē episcopus man⁹ imponat zc̄. quod non potest absoluere uī ligare nisi facta suppletione colligę quod in datōe calicis ut. s̄. imprimit caracter sacerdotalis cum id sit principale at manus impositio licet sit ellentiale non tamen principale & ideo illud solū supplendū esset ut dicit Io. an. & clarius Pe. de pal. ut in dicta. q. xv. &. i. q. xxvii. Ad p̄missa

facit. ī. q. proxima & sequentib9 questi
onib9 p̄tim in. x. q. & inde. ī. q. xxx.
Octauo quero quid si aliquid obmittat̄
in ordinatione de forma Rñ°. fm Ray.
si aliquid obmittatur q̄ sit de substātia
aut etiam dubitetur vtrū sit ō substātia
tota ordinatio debet iterari quasi nihil
sit factum. nihil enim itelligit̄ iteratum
quod nescitur esse factum de conse. dis.
i. solēnitates. Iautē obmissum est id de
quo expressum est q̄ non est de substan
tia non debet ordinatō iterari: sed quod
obmissum est debet statuto tēpor caute
suppleri extra ō sa. non iteran. c. ii. &. c.
phī. concor. Inno. Idem in sum. confes.
li. iii. ti. xxii. q. xxxiiii, fm fratrem Ni.
post pis. ad quod. ō. questione proxima
&. ō. cōia de sacramentis. q. xv. & adde
q̄ id quod est de solemnitate: si obmitti
tur debet suppleri ab habente potestā
tem ordinandi & temporibus ordinatio
num ut per Frā. & doc. in dicto. c. phī.
& adde. ī. questione proxim. Nono
quero de solemnitatibus in consecratiōe
episcopi & clericorum Rñ°. fm Ho. in
sum. de sa. unc. §. p̄it. in consecratōe epi
quedam sunt substātialia quedā solēnia
quedam dubia idest de quibus dubitat̄
an sint de substantia quedā leuia. substā
tialia sunt ut q̄ imponatur liber super
ceruicem cōsecrādi. xxiii. di. epūs. scōm
goff. glo. tū ibi tñt q̄ non sit ō substātia
ad hoc. lxxv. di. q̄ die. & q̄ō not. de tēp.
ordi. si archiepūs &. c. nec epi Per. Io.
an. quod uidetur uerius Itē de substātia
est numerus epōz ut sint ad minus tres
lxiii. di. porro. & per Io. an. post glo. in
dicto. c. nec epi. & q̄ vnus episcop9 totā
benedictionē perficiat. xxiii. dis. quoz
dam. de conse. dis. ii. reuera. & q̄ not. in
c. q̄ō sicut. de elec. & in hoc & ii. non de
bet fieri suppletō sed totū iterari quia
nihil est actum & quia cū forma non fua
tur actus est nullus de rescrip. cum dile
cta. de off. deleg. uenerabili: & q̄ notat
lxviii. dis. cor epi. &. c. quamuis cum si.
Solemnia sunt uncto tēpus etas scilicet
consecrandi & manus impositio ō his nō
expedit q̄ reiterentur sed suppletur un
ctio & manus impositio in aliis duobus
tpe scilicet & etate dispensatur de tp.
ordi. consultatatōi: sed in his que sunt
de substantia quodcunq; obmittatur con
secratio est reiteranda ut dictum est. ē.
Dubia sunt missa & ieiunium in quib9 te
nendo q̄ sint de substantia si obmittātur
totus actus debz iterari tenendo q̄ de
solemnitate sufficit q̄ suppleant. primū
dicit Ho. tutius ideo tenendum tāquam
certius de bap. c. ii. ad hoc de scruti. c.
iiino cum ibi notatis. & ideo datur consili
um q̄ in his que in ordinationibus obſ
uari mandantur nec constat: utrum sint
de substantia uel solemnitate nec p aliq̄ō
ius inuenīt̄ q̄ obmissum suppleri debeat
q̄ tutius est presumi debet ut iudicetur
nihil actum fuisse & iteretur ut per Ho.
in sum. de sacra unc. §. aquo. v. Sed nun
quid missa &. v. quedā vo dubia. ibi et
am & an de his leuibus uel solemnibus
fieri debeat suppletio & in sum. confes.
li. iii. ti. xxii. q. xxxiiii. per totā. Leuia
sunt tangere aquamanile idest bacile seu
pelum hostium uel campanam uel tradi
tio urceoli candelabri uel calicis in his
non est necessaria suppletio si obmittunt̄
tamen tuti9 est si suppleantur. v. dist. ad
eius. ff. man. l. quia ō mutua. per hoc di
cit Ho. q̄ cum oporteat stari traditioni
canonum & canoniste etiam dubitent ne
scit quōdo pur9 theolog9 audeat diffi
nire de hoc per eum in sum. de sa. unc. §.
a quo. & qualiter fm Io. an. & fra. ī. c.
uno. in principio. ō sacra unctione. sic in
simili dicit An. de bu. q̄ legiste decidāt
suas leges & dimittant canones quia nō
est sine culpa imponer falcē in messe alie
nam ut per eum in. c. fi. circa fi. de cōdi
tionibus appo. unde pur9 legista potest
recusari in causa spirituali spe. ō requisi.
cōsiliu p9 prī. ibi p̄ nec passim. facit q̄ō
dic ymo. in cle. si appellatōez in prin. de
appel. Aduerte tamen ad istud ultimum
quia Ho. non dicit hoc clare ibidē: dicit
tamen ibi q̄ fm Hug. in talibus non est
incautum nil temere asserere q̄ō nota. &
nota q̄ manus impositio in collatiōe or
dinis non est de substantia: unde nihil ite
rabitur sed supplebit̄ quod fuerat pre
termissum alias si esset ō substantia tot9
ordo inciarer ut ī. c. phī. ō sa. nō iter. &
ibi p Frā. in prī. & sic oporteret iterari

si omitteretur ſm eūdem. & ad predicta preſtum ad illud de tradicōne calicis ad de. ē. q. vii. & ſequentibus. & unde omni no. i. q. proxia. ubi etiam unde an miſſa ſit de ſubſtantia conſecrationis ſeu ordiationis & de ſi. & ad illud quod dicit Io. an. poſt Ho. q traditio calicis ſit de ieiunio dic q hoc ſentit Ho. in ſum. de ſac̄ unctō. §. a quo. v. hoc ſi probabiliter zē. ſed cōtrarium uidetur uerius per not. ē. q. vii & ē. proxime. & probatur in dicto. c. ii ō penis li. vi. Decimo quero que ſunt illa que non ſunt de ſubſtantia Rñ. ſm Ray. expreſſum eſt q de ſuſtātia non ē ipſum tempus ordinationum. extra ō tē por. ordi. ſane. & ibi p Io. an. caracter enim ſemper imprimitur quocunq tempore ordines conferantur dicto. c. ſane. &. c. conſultationi. ſm Io. an. in. c. cum quidam eo. ti. Item nec etas ordinandi lxxvii. diſ. ſubdiaconus. &. c. in ueteri. Item nec unctio de ſacra uncti. c. uno. circa fi. & de ſa. non iteran. c. i. Item q ordinandus in pbr̄m uel diaconum recipiat impoſitionem manus epiſcopi. ſ. tactu corporali ut in. c. fi. de ſa. non iter. Itē q ordo recipiat a proprio epiſcopo uel q non recipiat quis omnes ordines ſimſed ſeruatis debitis interſticiis. extra de temp. ordi. q3 tranſlationem &. c. litteras. ix. q. ii. Lugdonenſi. concor. Ho. ſm quem & Hug. & Guī. non eſt de ſubſtantia q ordinans & ordinandi ſint ieiuni hoc cōiter tenent doc. licet Ray. de hoc dubitauerit ut patet in ſum. confeſ. eo. ti. q. xxxiii. ſunt & alia de quib9 ne ſcitur an ſint de ſubſtātia uel nō ut miſſa de qua etiam Ho. dicit dubium idem in dicta. q. xxxiii. tñ in minorib9 ordib9 nō uideē dubium q miſſa nō eſt ō ſubſtātia ut per Fra. & Io. ō ymo. p9 matheo. in cle. generalem. ad fi. de eta. & quali. licet etiam in minoribus omitta nō debeat ut. lxxv. diſ. c. i. iii. &. iiii. & q nota. in dicto. c. i. & q notat Inno. in. c. quod ſicut. ad fi. iuncto textu de elec. & ho. in ſum. ō ſacra unctōe. §. pīt. v. ſed nunquid miſſa ibi mandantur zē. & etiā in li. pontificali ordinatum eſt conferri in miſſa facit q no. abbas antquus in. c. litteras in fi. ō temp. ordi. ubi dicit q ſine miſſa conferre ordines non eſt moris & q miſſa non ſit de ſubſtantia ſacrationis uel ordinationis not. de electi. q ſicut. in glo. ſed qualiter. ex qua colligunt doc. miſſā non eſſe de ſubſtantia conſecrationis ſeu collationis ordinū uī criſmatis. ſ propter ordinationem eccleſie & ob reuerentiā ſacramentorum non poteſt conferri & exphcāri ſine miſſa unde debet ordo & conſecratō fieri cum miſſa ut. ē. facit qđ notat Io. an. in. c. litteras. ad fi. de tēp. ordinado. & in. c. fi. pīt. colum. de cle. excomī. Item ad materiam aduertendū ſm Inno. & in dicta. q. xxxiii. q cum in ordinatione alicuius in diaconum uel ſacerdotem omiſſa eſt manus impoſitio & poſtea ſuppletur dicuntur etiam orationes omnes que precipiuntur dici quādo fit impoſitō manus quia ipſi man9 impoſitioni adherent & de manus impoſitone fit mentio in orationibus. Item dicit q ubi diuſi & diuerſi ſunt actus non eſt iterandum: ſed ſupplendum ſicut in ordinatione ſacerdōtis: alius actus eſt tenere manus ſupra caput. alius dare ei calicem & patenam quorum ſi aliquid defuerit legitime factum non erit poſtea iteranda. Quidam tamen dicūt q hec duo. ſ. ō calice non ſunt ſupplenda quia nō ſunt de ſubſtantia tamen ſecurius eſt ſupplere Itē ſi pars orationis alicui9 omiſſa eſſet a capite inchoandum foret tamen in ordinibus multe oratōnes poſſunt eſſe que nō ſunt de ſubſtātia ordinis unde ſi alias ordo legittime collatus eſſet nō ꝓpter hoc reiteretur Item ſi tantū una man9 inuncta eſt poſtea ſolius alterius man9 inunctio ſupplenda eſt & ubi in orationibus dicitur manus in pl̄i dicatur manus in ſingulari: & ſi facta eſſet unctio in alio quo & non dicta oratio uel econuerſo retinendum erit utrumq; quia actus non ſunt diuſi cum in orationibus fiet mētō de unctione. Item quod omiſſum eſt ſupleri debet per eum qui ordinauit quod ſi fieri non poſſet per alium ſuppleri poteſt. Item ſi epiſcopus in ordinando infirmitate deficiat per eum poſtea uī per alium inchoabitur ubi ipē dimiſerat niſi ſint aliqua coherētia ut unctō & oſo

ut dictum est uſ nisi unus sit actus ut patet ī forma cōsecratōis eucharistie & in forma baptismi cuius parte iam dicta si deficiat minister per alium reincipitur forma in baptismo & in missa ab alio loco qui pridie ẓc. concor. Ho. Item q̄ debet omissum caute suppleri Hostī. in. c. pbr̄. de sa. non iteran. ubi & Inno. ponit predicta ut ēt patet in dicta. q. xxxiii. & exponit q̄ fiat suppletio tempore ordinatōis & uenit patiēs defectū quasi ministrans ēpo non quasi orationes supipsum itere nē & cum uenerit episcopus id quod omissum est suppleat & potest fieri ultimo post alios eiusdem ordinis & magis celeb̄ potest etiam episcop⁹ ei dicere. uade & porta mihi librum uſ alia rem quasi credant circumstantes q̄ propter mandatū sibi iniunctum impossunt manum uel etiam in capella sua paucis & bonis secretariis uocatis priuatī poterit ordines celebrare quouisq̄ autē huiusmodi supplementum receperit exe cutionem suscepti ordinis non bēbit. hi. di. sollicitudo. & extra de sac̄. nō iterā. c. i. & ibi glo. & in dicta. q. xxxiii. seōm frēz. Ni. post pisa. & ad dictā cautelam episcopi unde Ho. in sum. de sa. non iterā §. & qualiter. & doctores in dicto. c. pbr̄ & ad primā unde. ē. q. vii. & sequētib⁹. & in quo actu ordinationis imprimatur caracter. i. q. xxvii. Vndecimo quero quo ad ministrū a quo sit ordo cōferēd⁹ dicas q̄ minores quandoq̄ a non ēpis cōferunt ut p̄ Ho. in sum. de ordi. ab ēpo qui reniū. §. quid nīſ. v. uſ loci dignitati. unde omnes minores conferuntur p̄ Abbatem. lxviii. di. c. i. & per doc. in. c. cū contingat. de eta. & quali. de hoc in. c. Abbates de priuil. li. vi. Inde dicit. an. de bu. in. c. uenens. vi. col. de prescrip. q̄ collo minorum ordinum nō est mere ordinis episcopalis Vnde fm quosdam potest pbr̄ conferre primam tonsuram ut notat. archi. in. c. fi. in prin. ō temp. ordi. li. vi. Item sacerdos ō commissione pape confert minores non maiores ordines ut notat Pe. ō paī. in. iii. dis. vii. q. iii. arti. iii. conclusione. ii. & generaliter de ministro ordinis per eundem Pe. in iii. dis. xxv. q. i. Sacri autē ordines a minore episcopo non conferuntur & tam minores quam maiores a proprio prelato conferendi sunt uel ab extraneo ō ipsius diocesani ēpi cōmissiōe & licētia & talia extra diocesim celebrari non dēt nisi quis rogatus sit uel sit de consuetudine uel priuilegium habeat super hoc ut latius per Ho. in sum. de temp. ordi. §. & aquo. sprin. & archi. in. c. si episcop⁹ de prebn̄. & per Io. an. in. c. i. circa prīcipium. de ordi. ab episcopo qui re. episcopatu. & in. c. cum inter. in prī. de reiudi. facit quod notat Pe. de anch. in. c. si episcopus in prin. de preben. li. vi. Et ex his infertur q̄ si subditus efficiatur religiosus non potest illū ordinār absq̄ licentia sui superioris facit. i. §. v. q. lxxxii. dum loquitur de religiosis. & q. lxxxiii. ibi sēōus casus. facit. c. si religiosus de elec. li. vi. & faciunt. not. per Ho. in dicto. §. & a quo. Item requiritur q̄ episcopus conferens aliquem ordinē fuerit etiam ad illum ordinatus. secus si illo ptermisso quia nil ageret ut p̄ Ho. in sum. de sa. unc. §. fi. & in sum. de cli. p̄ sal. promo. Ita q̄ in ueritate sit ēpus ut per archi. in. c. uno de uoto. li. vi. in vbo susceptionem. Item requiritur q̄ fuerit baptizat⁹. ē. §. i. q. xlii. Item si sit archiepiscopus nō uidetur necessariū q̄ in collone prime tonsure teneat palliū cum nō requiratur missa per notata per Ho. in sum. de auctoritate & usu pallii. §. quid sit. &. §. fi. in fi. & ita uidetur debeī intelligi q̄ notat Io. an. in. c. ex tuarū. eo. ti. in uerbo ordinandis. & in vbo casib⁹. & ita etiam seruatur. Item requiritur q̄ habeat cosonem sedis aplice alioquin si sit scismaticus hereticus uel excōmunicatus uel similis tan imprimatur caracter & ab eis preſtim si sint occīti recipi possit ordo & quid si subditus compellatur ab eis recipeī uide per Ho. in sum. dicto §. & a quo. & de scisma. §. quid iuſ. & p̄ Inno. & doc. in. c. i. de scisma. & quid iuris de ordinatis ab episcopo excōmunicato uel qui renunciauit dignitati uide per Ho. in sum. de episcopo qui re. epa. & de materia a quibus conferantur ordines per Inno. in. c. cum iam dudum. in fi. de p̄ben. & lxxi. & lxxii. di. p̄ totū.

& nota. ix. q. ii. in prin. & in. c. i. in vbo
episcopoꝝ. ꝺ temp. ordi. li. vi. An autē
ordinatus in subdiaconū a papa perdat
priuilegium si ab alio de licentia papę ī
diaconum ordinetur uide Io. an. in. c. p
tuas. de ma. & obe. Item ordinatus ab
uno non habet necesse habere licentiam
eiusdem si uoluerit ad alios ordines ab
alio ordinari Io. an. in. c. cum in distribu
endis. ꝺ temp. ordi. & nota ꝙ ordinator
nil confert in ordinatione sed solus deus
xxxii. dist. §. uerum. quia solo dominus in
collone ordinis operat̄ ſm Io. an. ī. c. i.
pīt. colum. de scisma. ad qꝺ. ē. communia
de sacramētis in prin. nam causa efficiēs
seu auctor sacramentorum est. xp̄s ut di
cit Guy. de monte laudu. in sacramētali
in. iii. carta & ē. §. i. q. xxiii. unde dicit
idem lauꝺ. ꝙ baptismus ordo & confir
matio q̄ bīt hominē pro materia in me
diata & in quibus principaliter spiritus
sanctus operatur & est principale agēs
sic ꝙ homo dans seu ministrans nō est ibi
nisi minister sortiuntur effectum per se
sola actione spirituali sine facto alicuius
ita ꝙ papa. cū tato posse suo seu aliquis
inferior suspendere non posset facere
quin pbr̄ conficeret & quin episcopus
ordinaret & confirmaret sēm eundem
in sacramentali in rubrica de baptismo
in. xxv. colum. vīi. nunc. Respondetur
ad questionem non enim habet papa po
testatem super caracterem ut per Inno.
in. c. i. ꝺ scisma: & nota ꝙ error persone
ordinem non impedit ſm Hug. & archi.
xxix. q. i. in prin. Duodecimo quero
quibus conferri debeat ordo dicas ꝙ se
cundum apīcas regulas multi prohibē
tur ordinari in episcopum que extendun
tur per Aug. & Ambrosium. etiam ad
alios clicos ordinandos lxxxi. dist. aplus
cum si. & dantur uersꝰ ut plene per Ho.
in sum. de temp. ordi. §. & cui. per totū
§. pręsti in fi. §. ṽ ad fi. §. dicit ꝙ req̄rit
primo ꝙ sit masculꝰ nō mulier: mulier enī
non est capax ordinis Io. an. in. c. i. ꝺ co
ba. cle. & mu. est enim hoc impedimētū
nature ꝙ mulier non potest ordinari nec
de iur nec de facto etiam papa dispēsan
te intelligę ex cristi institutōe nec etiam
potest predicaꝛ nec confessiones audir
de pe. & remi. noua. sic ergo sexo multi
ebris impedit susceptōes ordinis nec ob
stat ꝙ dicitur. xxvii. q. i. diaconissa. &
xxxii. dist. c. pbr̄. quia canones uocant
diaconissam nō ab ordine diaconat9; sed
a benedictione qua competit eis legere
omelias in matutino non autem euange
lium in missa uel ministrare circa altare
in missa ꝙ diacono conuenit. pbrissam ue
ro uocat canon uiduam que habet custo
dire res ecclesie sicut apparet ex sequēti
c. mulier uel pbra seu pbrissa uxor sacer
dotis greci uel ebdomodaria q̄ dicit ora
tiones ſm Pe. de pal. in. iii. dist. xxv. q.
ii. per totum. & sic non imprimitur muli
eri etiā diaconisse que habet dicere euā
gelium ad matutinum ut per Ho. in su.
de temp. ordi. §. sed & preter. & per ar
chi. xcii. dist. c. fi. & in. c. pīt. xxxii. dist.
&. xxvii. q. i. diaconissa. per eundem. &
per Io. an. & doc. in dicto. c. in noua &
fra. in. c. i. iii. q. de cel. missa. facit. ē.
q. iii. in fi. & sic preter conditionē sexꝰ
& defectū baptismi nihil impedit susce
ptionem ordinum nec etiam etas ſm lau
du. in sacramentali de sacramento eucha
ristie. v. colum. vi. q. Item hermofrodi
ta ordinari non debet etiam si sexus u
rilis preualeret licet tunc posset ordina
ri ſm Pe. de pal. ubi. ē. sed propter po
puli scandalū hermofrodita non promo
uebitur licet in eo plus incalescat sexus
urilis sēm archi. xxvii. q. i. diaconissa
Item qui defectus uel que crimina obici
possint contra ordinandos uide Franci.
post paul. in cle. constitutionem pī. q. ꝺ
elec. Item etas impedit unde pueri ordi
nari nō debent. i. q. i. pueri. si tamē ordi
naretur ualeret quo ad caracterem dum
tamē haberet usum rationis alias posset
resilire & dissentire hiꝫ pater aut mater
pro ipso fecerunt: unde ordinatus etiā
in sacerdotem in cunis uiuens ad annos
discretionis non tenetur continer̄ sed ue
rus sacerdos existens poterit contrahere
quia non potuit nesciꝰ obligari ſm eum
unde ordinatus ad sacros infra puberta
tem non tenetur ad continetiam seruan
dam saltem si non erat doli capax dum in
fra. xiii. annum contradicit de c. e. per
salt. promo. c. i. ſm ymo. in cle. gñaiem

ꝺ eta. & quali. pᵒ glo. ī. v. calū. facit . ī. §. iii. q. cxciii. & ī cle. ꝺ cōsang. & affi. super glo. cōtrabeī & qꝺ not. fra. in. c. Iohēs. viii. colum. ꝺ cli . cōuga. sic ergo aduemente pubertate si uult tenere clericatum & gaudere priuilegio clericali tenet continere : alias secus etiam si erat tunc doli capax ut per dominū Nico. in dicto. c. uno post Inno. bo. Sed dominus frā. ibi. & in. d. cle. generalē. q. i. tenuit glo. i. q. i. pueri. qꝺ doli capax ordīatus ad sacros tenetur cōtinere & idem si añ ordinetur cuꝫ puerit ad doli capacitatē non reclamat ſm eum : sed dura uidet hec ſnīa. glo. frā. & petri ꝺ pal. & pl⁹ placꝫ opinio Inno. & Ho. & domini Ni . ficuli facit. ī. §. v. q. lxi. potest tamen septēni dare coronā de tempori. ordi. c. ultimo li. vi. minores ordines dantur habenti usum rationis circa nouem uſ. x. annos & de alijs habetur in clem. generalem. ubi no. pau. & ymo. qꝺ episcopꝰ nō diſpēſat in etate . facit. c. fi. de tempo. ord. li. vi & uide q not. de prebñ. sup inordinata Episcopus uero debet peregiſſe . xxx . annos uide eundem Pe. in. iiii. dis. xxv . q. ii. artı . ii. ad hoc qꝺ not. in. c. i. ꝺ regula. per archi. in. c. si eo tpe. in glo. mag . de reſcriptis li. vi. & in dicto. c. fi. ꝺ tp. ordi. in ūbo infanti . & per Io. an. in. c. litteras in prin . ꝺ fil. pbī . ubi qꝺ tempe puericie potest quis ad minores promoueri et dicit Ho. in dicto. §. & cū sub pagrapho sed & preter regias zč. qꝺ ordines minores confetuntur saltem infanti post septem annos : nota tamen qꝺ accoli tatus confertur post duodecimum annū ut sentiūt doc. & patet. lxxvii. di. in ſin gulis. & qꝺ ibi per archi. & not. lxxvii . diſ. in ſum. & in cle. generalem glos . fi . & ibi per pau. & ymo. circa finem . non tamen credo qꝺ ordinans ad minores pᵒ infantiam ante annos decē uel duodecī ut supra puniretur pena de qua in dicto c. fi. de temp. ordi. cum non sit extendenda ut in rgla. odia. li. vi. cum si. similiter putat Fran. in dicta cle. gñalem. qꝺ ordinatus in accolitum ante pubertatem pᵒ infantiam non potest ſui pendi ab executione ex quo non est ius expreſſum hoc prohibens quod nota Item ordinandus debet esse bene indolis . iii. regum. xi. ultra mediū : & egregie indolis paralipo. c. xii. Item docilis not. in. c . cum. ex eo. in fi . de elect . li. vi. quicūqꝫ uolebat in plebat manum ſuam & plebat ſacerdos excelſorum . iii. regū. xiii . in fi. & nota qꝺ ordinatus ante etatem legitimam licꝫ non debeat celebrare tamen si celebrat non incurrit irregularitatem cū iſtud nō reperiat iure cautum ꝺ ſen. excō . is qui. ſm domi. in. c. eos. de temp . ordi. li. vi . & Fran. in. c. uel non est compos. ꝺ tpi. ordi. & in cle. generalem in. v. q. de eta. & quali. & Pe . de anch . in. c. i. ad fi. de ſen. excō. li . vi. post Io . an. incidit tamē in ſnīam irregularitatis faciēdo ſe promoueri ad ſacros ante etatem ſm conſtituti onem pii ſcōi. et uidi commiſſionē diſpenſationis factam per maiorem penitentiarium auctoritate pape zč. & ſic ſtante dicta irregularitate bōis nō ſufficeret expectare etatem abſqꝫ abſolutōne seu diſpenſatiōe ab irregularitate ut poſſit licite celebrare. & ſubdit Hoſti. ubi. ſ. plus notat Hug. lxxvii. di. ſubdiaconus. qꝺ puer in cunis poteſt eſſe ſacerdos & epiſcopus & omnes ordines ſuſcipere ſ̄ non fit ei preiudicium quādo factus eſt adultus niſi ratificet qꝺ recepit de bap . maiores. §. pīt. & ultō in fi. nō dubitat tamen quin caracterem recipiat ex quo baptizatus erat ſm Ho. ubi . ſ. quem etiam uide in ti. de ſciſma . §. quid iuſ . v. ne dum autem . & ſequenti. & ꝺ cle. per ſal. promo. §. i. eo. ti. c. unico. glo. ii. & . ī. q. i. pueri ſacros. glo. ii. & in cle. i. ī uerbo contrahentes. de conſangui. & affi. & nota quia imprimitur caracter etiam ſi eſſꝫ unius diei : ſed fra. poſt doc. in cle. i . de eta. & quali. & in cle. fi. v. q. eo ut non teneatur continere poſt pubertatem debet contradicere infra pubertatem aut infra triduum poſt. de regula. ad noſtrā. ſm Io. an. & Io. de ligna. in dicto . c. i ꝺ cle. per ſal. promo. alias tacite ratificaret ſm Io. an. ibidē . ad hoc qꝺ notat archi. in. c. uno. in ūbo peruenisse. ꝺ deſpō. impuberum li. vi. & . ī. §. prox mo. q. c. xciii . & ſi contradixit an nihilominus gaudeat priuilegio clericali : uide Hoſt. in ſum. de eta. & quali. §. ordo. v. ſ̄ pōe.

q̄ non. tenetur & nota q̄ ad simplex be
neficium sufficit q̄ sit maior septennio
de elec. c. ex eo, li. vi. sed ad dignitatem
non curatam unicesimus annꝰ requiritur
de eta. & quali. c. uno. libro. vi. & sic etiam archidiaconatus ei dari potest sed ad
curatam requiritꝫ annus unicesimus quitꝰ
ad episcopatum tricesimus de elec. licet
canō. ¶. decernentes. &. c. seq̄n. ut latius
per eundem Pe. in. iiii. di. xxv. q. ii. articulo. iii. ubi etiam de curatis ecclesius.
ad hec adde arch. in. c. fi. de iudi. in v̄bo
infāte li. vi. & remissiue per eundem in
c. si eo tempe. in uerbo etatē de rescrip.
li. vi. & ī dicto. c. licet canō. in ꝑ°. xxv.
& per Io. an. in. c. preterea & q̄ totum
ti. de eta. & quali. & plīs per ymo. ī clem. generalē. in fi. ō eta. & qua. ubi tractat
de etate promouendorū ad beneficia &
ibidem per fran. in. iii. q. etiam de eta.
promouendorū ad ordines adquos etiā
ualde digni ordinari nō debent añ etatē
legitimam ut not. arch. in. c. cum ex eo.
in fine. de electo. li. vi. & prosequendo
materiam circa impedimentum fortune
scilicet homicidium impedit ordinacōē
quando interficitur corpus animatum
siue mutilatur aliās secus etiam si ex capite ossa extraherētur & si. &. intelligeex intentōne siue illicite siue licite ut patet in iudice. si autem preter meam intētionem culpa tamen mea aliquis occidatur: distīguitur si dabam operam rei illicite an uero rei licite & an adhibui debitam diligentiam ut plene per eundem
Pe. ubi. ē. ad que inde per specul. de
dispen. ¶. iuxta, per totū prefertim in v̄.
Sed queritꝫ quando occasione homicidii
irregularitas contrahatur zc̄. Et quātū
ad tercium. ſ. de impedimento corporali
uicii dicendum q̄ impedit in tribꝰ casibus primo quando tale est uicium quod
causat periculum q̄ sine periculo homo
non potest actum ordinis exercere ut si
non posset facere fractionem uel ita tremulus est manibus q̄ non sine periculo
effusionis sanguinis potest tenere calicē
Secundus casus est quando generaē scandalum ut quia habet nasum amputatum
uel aliquod huiusmodi Tercius quando
per factum & culpam suam q̄ autem sanctus Marcus fertur sibi amputasse pol
licē ut sacerdocio reprobꝰ haberet quia
nibilominꝰ postea fuit patriarcha alex.
fuit ex dispensatione spiritus sancti uel
petri qui erat papa: & per consequens
in omni tali defectu poterat dispensare
quia nec tantū erat amputatū quī possꝫ
facere fractionem ut plenius per eundē
Pe. in. iiii. di. xxv. q. iii. per totum & de
indignis. unde per archi. in. c. i. de tēp.
ordi. in uerbo indigni. li. vi. & ī. c. per
petuo. &. c. quamq̄. de elec. li. vi. p eum.
& doc. in. c. ut circa. ¶. i. ix. calum. eo. ti.
& in. c. fi. de temp. ordi. li. vi. nam primitur episcopi qui indignos promouent
ad sacros de elec. nihil est. ¶. ēpi. Vnde
excōio. apostasia & irregularitas inabilitant quem ad susceptionem ordinū quī
etiam excōicatus minori nō potest ordinari quia illa etiam seperat a perceptōe
sacramentorum de excep. a nobis. ō cle.
ex. mi. c. fi. fm Pau. de leaza. in. c. i. de
temp. ordi. li. vi. Item nec episcopꝰ ytalicus ordinabit ultramontanū absq̄ speciali licentia pape non autē generali uel
cum licentia propriī ēpi cum institōe cāe
Sed in citramōtano episcopo quo ad ordinationē clerici citramontani sufficiunt
littere patentes licet non contineāt causam fm Pau. Itē tam episcopꝰ originis
quam episcopus beneficii possunt dare
litteras cōmēdaticias ad ordines ut per
dominum domī. in dicto. c. i. in prī. li.
vi. & de pena generali & ordinaria imposita omnibꝰ ordinantibus non sibi subditos unde in. c. ii. eo. ti. li. vi. ō dicit dominꝰ domi. q̄ regulariter sufficeret cōstare de licentia superioris per instrumētum uel testes de e. ec. ut circa. de officio
ordi. si canōici. & de temp. ordi. q̄ translationem. ibi mandato. licet in terminis
c. i. eo. ti. requiruntē littere patentes fm
eundem post doc. Item solus papa ordinat premotū a se uī precesīs suo ut per
domi. in. c. cum nullus. de tempo. ordi.
li. vi. ubi etiam q̄ nō debet quis aliquē
ordinare ratōne paterne originis sed ꝓ
prie de quo ibi latꝰ. Item nec exēptos
de quo inde domi. & doc. in dicto. c. cum
nullus. in fi. li. vi. potest tamen laico nō
habēs domicilium in loco ordinari si po

stituetur ad beneficium ad titulum illius beneficii ad quod est postulatus de quo per dom. in. c. fi. ō temp. ordi. li. vi. dū tamen non fiat in fraudem quia tunc nō prodesset ut i. c. eos. eo. ti. & li. Sed Io. an. quem ipse allat non dicit q̄ ordinabi tur a non suo episcopo. Item non dātur publice penitentibus Io. an. in. c. n. de offi. archipbī. Item accusatus pendēte accusatione non ordinatur de testi. c. fi. nec cōiugat9 ō cle. cōiuga. c. n. ō cōuer. coniug. coniugatus. nec excōmunicat9 ō sen. excō. cum illoꝝ. fm Io. an. in rubri ca ō temp. ordi. si tamē coniugatus ordi naretur ordo imprimeretur Io. an. in. c. placet. de conuer. coniuga. verum si latinus coniugat9 uxore sua insicia ordinat9 fuerit & etiam professꝰ cogit̄ ad uxorē redire ut in dicto. c. cōiugat9. cum si. Io. an. in. c. quod translationem. de tempo. ordi. Similiter excōicat9 reciperet ordinis caracterem Io. an. in. c. significasti. ō eo qui duxit. & inde eundem ad idem in c. fi. de cle. non ordi. mī. & in. c. fi. de eo qui fur. ordi. sus. & an episcop9 ordinā do excōicatum dispensēt cum eo prefti si episcopi excōicati scientes fecerunt se ordinari per Io. an. in dicto. c. cum illorum. in. ii. & . iii. colum. Item crimiōs9 occultus moneri potest ne promoueatur ad ordines Sed prohiberi non debet ut in. c. ex tenoꝰ. de temp. ordi. & ibi per Io. an. & melius in. c. fi. eo. ti. per eūdē inde Ho. in dicto. §. ordo. v̄. quid si clericus. Item non conferuntur periuro. per Io. an. in. c. dilecti. ad fi. de excepti. Itē confertur obligato debitori ex causa mutui uel simili uel mota lite super actione reali. secus si ratione doli uel administrationis si tamen ordinaretur imprimeret̄ caracter ut colligit̄ ex notatis per glo. Io. an. & doc. in. c. uno. ō obli. ad ratio. & in sum. Ho. eo. ti. & per Bal. in auct. causa episcopi & cle. & eo. ti. quisqs. ii. per glo. & cy. cum si. Item non dantur ei qui non potest accusare uel testificari ut notat Ho. ī sum. ō accu. §. ad finem & spe. in ti. de accusa. §. tercio. in fi. Item non dantur filiis seruorum ex legitimo matrimōio natis. Ho. in sum. qui fi. sunt legi. ii. colum. nisi ex dispensatione pape in spe. de teste. §. i. v̄. sed queritꝰ utrum papa. Item religiosus cōtra prohibitionem prelati sui ordinari non debet ut in c. ad aures de temp. ordi. & ibi per doc. ad hoc. ē. q. proxima. Item de patientibus defectum persone exemplifica ut in spe. de dispe. §. iuxta. post prin. &. ii. colum. ibi contrabit̄ autem & in. iii. colū. v̄. generaliter. & in §. nunc de episcopo v̄. lviii. & per archi. in. c. si forte. in v̄bo persone de elec. li. vi. Sed modica defectus non obest promouēdo arch. in. c. non potest de preben. alit. c. Thomas ō cor. uici. & obtinuat cur. rōna. q̄ solo papa dispensat cum corpoꝰ uiciatis Io. an. in. c. significaunt. de cor. uicia. uerum fatiēs se castrari per medicū causa infirmitatis non repellitur Hosti. in sum. ō corpo. uici. patet in. c. ex parte. el. ii. eo. ti. & optat Ho. q̄ omnes clerici essent castrati Io. an. in. c. ex parte. eo. ti. & de ō fectu scientie per archi. in dicto. c. si forte. in v̄bo scientie: ꝑ parū sciēs si sit spes q̄ doceat potest ordinari archi. in. c. fi. de temp. ordi. li. vi. sic ergo dūmō nō sit penitus illitteratus ordinari pōt ad primā tonsuram: si sit spes q̄ discere possit & si parū sciat etiā ad alios mīores per notp arch. & doī. do. ī dicto. c. fi. & p glo. & p archi. xxxvi. di. c. i. & Io. de ymo. in clemē. de eta. & quali. unde in litteris cur. rōane super dispensatiōe ad ordines dicitur si sint sufficienter litterati nec requiritur q̄ sciat mētum per Io. an. in. c. fi. ō etat. & quali. & si omnino illitteratus ordinaretur ſciperet caracterem ut dicunt prefati doc. & in spe. de dispen. §. iuxta scōa. columna. & per Io. an. ī. c. cum in cunctis. ii. colum. ō elec. ī. q. xiii & xviii. Item ordo sacerdotalis non debet conferri non bibenti unum. nota. ii. q. vii. ipsi apli. & per do. ī. c. ex parte ō cel. missarum & an histriones seu iocu latores sint ordinandi per Inno. & doc. m. c. cum decorem. de uita & ho. cle. Itē ordo nō confertur multo nec est precepti Io. an. in. c. i. de eo qui fur. ord. rece. per doc. in. e. queritis. de eta. & quali. & in. c. fi. de offi. uica. & in. c. licet canon. de elec. li. vi. & de defectu natalium per archi. in. c. ii. in prin. & per totum ō fil.

pbr̃o. li. vi. & ibidem in uerbo ordines. unde per eundē ō dispensato ad ordines ad quos intelligatur dispensato & an legitimati promoueant̄ per archi. xxxv. q. vii. c. uno. nota. de elec. innotuit glo. in. & in. c. cum vintoniensis. eo. ti. & ibi per doc. & nota q̄ nedū spurius de quo constat ad ordines promoueri non debz sine dispensatione sed etiam ille de quo non constat si de defectu natalium infamatur ut in. c. accedens de purga. cano. & quadoq̄ quis excluditur a chicatu ꝓpter delictum patris de penis in. c. pe. Item fornicator ordinari non debet ut per Host. in sum. de biga. §. circa hoc. ii. colū. & an imprimat̄ caracter ordinato ad sacros qui nō habebat minores nota. in. c. unico de cl̄i. per sal. promo. & ibi ꝓ doc. & nota. xl. dis. sicut. & ad premissa adde. ī. septem sequentibus questiōibꝰ & ꝓspe. in ti. de dispē. §. iuxta. iii. colū. & in suo aureo repertorio de tēp. ordi. Si tamen utilitas ecclesie exigit q̄ alius ordinetur poteſt cogi per episcopum ordinari ut per Ho. insū ō eta. & quali. §. ordo. i fi. ad hoc qō not. per do. in. c. ii. ꝟ. clericis. post prin. ō temp. ordi. li. vi. & de qualitate & etate ordinandorum de iure ciuili. unde in aucten. de sanctissimis episcopis. §. clicos autm & seq̄nti.

Tertiodecimo quero an cōferri debeat clerico latō coniugato in minoribꝰ constituto si trahat moram inter grecos & an taī possit ordinari in pbr̃m & uti matrimonio dic q̄ non quia clericis occidentalibus hoc non permittitur ſm Io. an. fra. & doc. in. c. cum secundū. de temp. ordi. ubi etiam de grecis ordinandis & in. c. q̄ translatōnē. eo. ti. & facit ad hoc q̄ notat idē fra. in rubrica ō parrochus in. vi. q. ubi dicit q̄ ad iudicandū aliquē ciuem alicuꝰ loci inspiciunt̄ persone ex quibus quis nascitur & non locus. C. de agri. & censi. cum satis. li. xi. ꝓ hoc quia ad iudicandum an aliquis sit grecus uel latinus inspicimꝰ parentes de cle. coniuga. cum olim. xxxi. dis. c. fi. & sentit Ho. in sum. de fiī. pbr̃orum. §. ii. in prin. & ī ti. ō decimis. §. quare dicatur. ī fi. facit c. cum nullo in prin. & q̄ ibi per dōmū dominicum de temp. ordinan. licet ergo latinꝰ sciat litteras grecas non ꝓ tanto iudicabitur grecus sed latinꝰ facit quod notat. ff. si certum. peta. l. certi cōditō. glo. ii. in fi. qī non poterit per hoc transire ad ritum grecorum qui ritus latior est ymo si talis diceret uxorem tenere ad continentiam ut in. c. ii. de cle. cōiug. licet. secꝰ in grecisut nota. xxviii. dis. c. diacon. & xxxii. dis. si quis eorum. aīs enim omnes latini docerent litteras greg & ducerēt uxores sicut greci qō ē absurdum: nec posset dicere nolo sequi uotum parentum meorum quia ymo etiā excon stitutiōe ecclesie ut nota. in dicto. c. cum olim. quare mala uidetur consuetudo alicuorum locoꝝ calabrie ubi pueri docēt litteras grecas & transeūt ad ritum grecorum ducendo uxores & postea ordinē sacrum recipiunt ac si ex grecis nati fuissent & si se defenderēt q̄ alias ꝓ maiori parte calabria sunt greca satis ē q̄ qua si totaliter ad ritum latinorum deducta est. adde q̄ similiter grecꝰ coniugatꝰ nō debet ordinari ad sacros ad titulū eccle sie latinoꝝ ſm doc. in dicto. c. quod trāf lationem. Quartodecimo quid si ordinantur bn qui ordinari non debēt dicas q̄ recipiunt caracterem nudum tamen in efficacem & mortuum Verum aliquādo per papam aliqſi. per prelatū discretum unificari pōt & reddi executio de tēp. ordi. cum quidam cum si. ſm Ho. in sum. eo. ti. §. fi. in prin. qō tamen non de omnibus intelligas quia mulier nullatenus reciperet caracterem. ē. q. xii. nec infi delis. ē. §. primo. q. xlii. Regulariter autem ueꝝ ē qō dicit Ho. ut ī dicta. q. xii. unde uxoratus reciperet caractem ut ꝓ Fran⁹ in rubrica de cle. coniug. ad quod ē. q. xii. ante finem. Item illiterato imprimitur caracter etiam episcopatus ut per fra. in. c. fi. de eta. & quali. pro quo optime facit quia illū reciperet puer unius diei qui etiam loqui nescit ut in dicta. q. xii. post prin. ad hoc facit ī spe. dispen. §. iuxta. ii. colū. &. ī. q. xviii. & ē. q. xii. ante fi. ac etiā imprimī illegitimo ut ī. c. ꝓposuit & ibi per fra. & doc. de fiī. pbr̃o. & ad hec. ī. q. xvii. &. xix. xxix. xxiii. &. xxvi. & de pena male ordinātis & ordinati in. c. primo. &. ii. de

temp. ord. li. vi. ꝑ doc. & in. c. uſ non eſt compos. eo. ti. & in cle. generalē. ad fi. ō eta. & quali. cum ſi. Quintodecimo quero an ordines epiſcopus dare teneaē indifferenter Rñ°. ꝙ non tenetur eꝑpus ordinare non habentē titulū ut per Io. an. in. c. ex tenore. in fi. de tempo. ordi. nec diſpēſat epiſcopꝰ ut ordineē qs ſine titulo ōprebñ. cum ſm. lxx. diſ. c. i. ſm Io. an. in. c. dilectus. ad fi. de preben. Item tria principaliter repellunt petentem ordinari que habes. xvi. q. i. legi. ſ. delicti qualitas, irregularitas perſone & minor integritas. uſ iſufficiēs eruditio. ſm Laudu. & Archi. ibidē que declara ut. s̄. q. xii. Item ſacri ordines non danē niſi interrogatis & ſpondentibus uelle caſte uiuere ſm Ho. i ſum. ō dſpo. impu. ¶. fi. prima. colum. alſt. xxviii. di. ō huis. & in auct. quomodo oportet epiſcopos ¶. igitur ordinādꝫ. colum. prima. tamen qui ſacrum recipit tacite promittit continentiam. xxvii. q. prima. in ſum. in fi. & nota. in. c. cum olim. de cle. coniug. & per Archi. lxxxiii. diſ. c. ii. &. xxiii. di. quamq̄. ubi etiā per glo. Io. de ligna. in c. ii. in fi. de cle. coniuga. Io. an. in. c. Iohānes. vi. colum. eo. ti. & in. c. legebaē. de ma. & obe. & ideo bonū eſt auſare ordinandos. & circa ordines ſacros uide s̄. q. i. ad finem &. q. iii. in fi. Item non teneretur epiſcopus dare ſacros niſi prius confiteanē. ī. ¶. v. q. l. facit in ſpe. de diſpen. ¶. fi. in prin. Ad hanc materiam uide. s̄. q. xii. Sextodecimo quero an conferri debeat illi qui aliquando infamuit & ſi. Rñ°. non. xv. q. i. c. fi. & vii. q. ii. in litteris. ō. q. i. illud. & in ſu. piſa. in ꝟbo inciatꝰ corpore circa fi. ſed claudus ō conſuetudine ordinaē ſm Ho. in ſum. de corpore uicia. circa fi. ſed ſurdi uſ muti nō ordinaē ut not. Io. an. ī. c. cū apud. in. vi. colū. ō ſpō. & nota ꝙ fama ordinandi in nullo facillare debet. x xxiii. diſ. laici. Septōdecimo quero an conferatur non baptizato uel non cō firmato Rñ°. ſm Tho. in. iii. di. xxiii. caracter baptiſmi ꝑexigit̄ ō neceſſitate quia eſt fundamentum omnium ſacramētorum extra de pbr̄. non bap. c. i. & . c. ueniens. ſed caracter cōfirmationis non ꝑexigit̄ de neceſſitate quī ſine illa recipiat caracterem ordinis tamen ō congruo preexigitur concor. Pe. & alii. idem in ſum. confeſ. li. iii. ti. xxii. q. vii. ſm fra. Ni. poſt piſa. in ꝟbo ordo. tercio. ad qō s̄. q. xiii. &. q. xi. &. ī. ¶. iii. q. cxxxvi. ad fi. licet. ergo non confirmatus non debeat ordinari: ſi tamē hoc faciat ordines recipit nec peccat ſi ex ignorantia uſ im poſſibilitate ſi forte deſit copia cōfirmatis uel ex ſimplicitate nō credens peccare hoc fecerit, ſecus ſi ex malicia uel contemptu de conſtue. quanto. ſm laud. in ſacra. ī rubrica de confirmatōe. vii. q. Decimooctauo quero nunquid laicꝰ qui omnīo neſcit litteras recipiat caracterē ſi ordinetur Rñ°. ſm Raymun. credo ꝙ recideret quia exquo baptizatus eſt ſuſceptibilis eſt cuiuſlibet ſacramenti cum baptiſmus ſit ianua omnium ſacramentorum. xxxii. di. ¶. uerum. circa fi. & facit i. q. i. uentum. ¶. ſed dicitur. &. c. uenīēs de pbr̄. non bap. hoc tamen nullo modo fieri debet. xxxviii. diſ. omēs. ſed ꝙ ibi dicitur ꝙ ſubſtātia ſacerdocii ſunt eloqa diuina non intelligitur ꝙ ſit ō ſubſtācia ordinis ſed de ſubſtantia executionis idem Hoſtien. in ſum. confeſ. li. iii. ti. v. q. iii. aduertendum etiam ꝙ laicus qui nullum habet ordinem poſſet omnibus aliis pretermiſſis recipeē ordinem ſacerdotalem ſm theologos cōiter licet Hug. dixerit ꝙ non poteſt recipere niſi habeat ad minus primam tonſuram ut in ſum. confeſſ. li. iii. ti. xxii. q. xli. ſm fra. Ni. poſt piſa. ubi. s̄. ad primum concor. Ho. in ſum. de temp. ordi. in. iii. colum. v. ſed nunquid laicus. & ſequitur fra. in. c. fi. de etate. & quali. & dixi. s̄. q. xiii. & Io. de ymo. in cle. dudū. in. xxiii. colū. de ſepul. dicens ꝙ quemcunq; ordinem quis habeat etiam ſi per ſaltum eſſet ꝑmotus & etiam illitteratus gaudꝫ priuilegio canōis ſi quis ſuadēte diabulo. cū fuerit inductum in fauorem ordinis clericalis ō ſen. excōi. c. contingit. ſm gui. & ſen. Ad ſm adde s̄. q. xii. ī fi. & adde ꝙ officia minorum ordinum non perduntur per aſſumptionem maiorum ordinū ut not. Io. an. in. c. Iohannes. de homicidio. ad hoc. ī. q. xxvi. in fi. Decimo

nono quero vtrum qui coactus ordinat recipiat caracterē Rñ°. ſm Ray. Si coactio fuit conditionalis ut per aliquam comminationem uel cruciatum utiq; recipit caracterē ar. lxxiii. di. ubi iſta. xlv. diſ. de iudeis. ī. q. 1. quod quidam. nam in tali caſu uoluntas eſt ſaltem indirecta de qua magis uolunt facere quia uoluit uuere. xv. q. 1. merito. ſed ſi coactō fuit abſoluta ut quia omnīo inuitus uoluēter teneatur ſub manibo ordinatoris nīlum recipit ordinē ut de baptiſmo patet. ē. §. 1. q. xxxviii. concor. Ho. & Goffre. idem in ſum. con. eo. ti. q. xlix. ſm fra. Ni. poſt piſa. ubi. ē. & per Ho. in ſum. ō eta. & quali. §. ordo. v. circa hoc querīē. vbi plenius de iſta & ſimlib⁹ queſtionibus. & an recipiat caracterem & an tenetur contineī & quid econuerſo ſi prelatus non uult clericū uolentem ordinare ibi per Hoſti. in ſum. de temp. ordi. §. & a quo. v. quid ſi ciam. ſi g° fuit preciſe inuitus & tunc etiam caracteres ordinū non ſuſcipit. aut non preciſe & dic q; ſic & tunc cogeē contınere ſm Fran. in cle. generalem. in fi. de eta. & quali. & facit ad premiſſa. xxv. q. ii. denunciamus. & intlige niſi poſtea ratificet ſm Frā. poſt Hoſti. in. c. maiores. §. fi. prīa. q. de baptiſmo. ſed non uideē ſufficere q; ratificetur ad ualidandam ordinatiōem que non ualebat exquo certa forma requiritur in ordinatione preſertim q; nō detur inuitis per not. per Io. an. in. c. i. in. iii. colū. ō re. eccē. nō aī. li. vi. in nouel la. facit. ē. q. vi. &. q. xii. ad finē. Et ad principale propoſitum huius queſtionis inde per Pe. de palu. in. iii. diſ. xxv. q. ii. arti. 1. ubi etiam de coactione conditionata per penam iuris ſeu priuationem beneficii zē. Viceſimo quero quib⁹ temporibus debeant ordines conferri Rñ°. ſm Ray. ordines generaliter conferri poſſunt in ſex temporib⁹ anni. ſ. in ſabbatis quatuor tēporū & ī ſabbato añ dominicam ō paſſiōe & ī ſabbato ſancto paſce. lxxv. diſ. c. uſt. extra de tempo. ordi. de eo. &. ī. q. xxii. & quod nota. in c. lrās. ō tēp. ordi. glo. magna. papa vo poteſt conferre ſubdiaconatum ī dieb⁹ domīcis & aliis precipuis feſtiuitatib⁹

Item in dictis dieb⁹ ſolemnib⁹ quilibet epiſcopus poteſt conferre minores ordines aliquibus ita tamen q; non multis ne uideat generalem ordinatōnē facere ut nota. in dicto. c. ō eo. cōcor. Hoſt. Gioff. & alii. idem ī ſum. confeſ. eo. ti. q. xxx. ſm fra. Ni. poſt piſa. in vbo ordo ſcđo. & per Pe. de palu. in. iii. diſ. xxv. q. ii. arti. iii. dicens etiam q; ordinatō extra tempus debitum recipit caracterem ſed non executionem ſm quoſdā ſ magis uidetur ſuſpendendⁱ quā ſuſpenſus extra eo conſultum ſm ipſum ut ibi latius non tamē conferuntē in ſabbato ante penteoſten de temp. ordi. c. i. nec in dedicatiōibus eccleſiarum eo. ti. c. ii. & per Hoſti. in ſum. de temp. ordi. §. quo tempoī. & per glo. & fran. in dicto. c. i. concorda tibus effectualiter arch. lxxv. di. quoniā. in fi. & Io. an. in. c. conſultatōi. ō tēp. ordi. ubi etiam datur uerſus de quatuor temporibus anni & per archi. xvi. q. i. ī parrochia. & quod not. de tempo. ordi. litteras. glo. magna. & ō prebñ. ſi. p cle ricis. in glo. pīt. ii. vi. &. lxxv. diſ. in ſu. &. c. ordinationes. &. c. quod a prībus. & p doc. & Fran. in dicto. c. de eo. Item in nocte paſcali poterāt ordines conferri non in aliis noctib⁹ ut per Io. an. in. c. litteras. ō temp. ord. hodie vo tali nocte non dicitur miſſa & ſic nec ordinatio fiet ad quod. ī. q. xxii. Item adhuc poſſunt cōferri aput grecos extra quatuor tēpa Io. an. in. c. quoniā. ō offi. ordi. & nota q; quando epiſcopi faciunt ordinatōnes extra quatuor tempora debent potius facere in propria capella quam in publico ſm Fran. in dicto. c. de eo. Item minores conferūtur per epiſcopū in dieb⁹ ſolemnibus Similiter intelligendū & p abbates & alios habentes priuilegium conferendi minores ordines ſm fra. p⁹ Hoſti. & Io. an. in dicto. c. de eo. de tēp. ordi. & in. c. cum contingat. ad fi. ō cta. & quali. Et dum dicit in aliis precipuis feſtiuitatibus dicas q; cōmuniter tenet q; omnibus diebus feſtiuis qui ſunt celebres in loco fieri poſſit talis ordinatio ſm fran. in dicto. c. de eo. etiam ſi epiſcopus feciſſet talem diem celebrē in loco ſm eū. Item prima tonſura conferri pōt

qualibet die ſm Fran. poſt doc. ibidem & ī. c. cum contingat. in fi. ō eta. & qua. & per Io. an. in. c. conſultationi. in fi. de temp. ord. qua autem hora fieri debeat in ſabbato paſce uīō nota. lxxv. di. qō a patrib⁹. & ī dicto. c. litteras. glo. mag. in fi. & per archi. in dicto. c. quod a patribus. ſ. q̄ conferantur die ſabbati pō nonam: vnde tollerari poteſt q̄ in ordinationibus dicatur miſſa añ uelperā ſm Io. an. in. c. i. in. iii. colum. ō cele. miſſa. ad que adde. ī. q. xxii. & ſequenti. Item dicitur de ſabbato ante dominicam ō paſſione: licet ſit poſt mediam quadrageſimā quia ſolis diebus. xvi. diſtat a paſcate. tamen dicitur mediante quadrageſime quia ſi diuideretur quadrageſima in tres partes eſſet in parte media ſm fra. in dicto. c. ſuper eo. adde tamē q̄ conferri non debent ordines in die in quam alia quod feſtum trāſfertur ut per fra. poſt doc. in rubrica. de obſ. ieiu. in. v. q. & ibi Io. an. in. iii. colum. Adde q̄ ſi diſponuntur aliquid fieri die bo quib⁹ ordines dari poſſunt illud expediri poterit diebus quib⁹ etiam minores dantur ar. no. in cle. ut bii. de eta. & qualī. in v°. certi. & ſe. & in cle. de ſta. regu. in. ſ. ſtatuim⁹ in vbo benedici. & ad illud de ordinatis extra quatuor tempora uīō. ī. q. xxiii. adde q̄ ordo epōpalis die bo dominicis conferri debet. lxxv. diſ. q̄ die domico & per Hoſti. in ſum. de tempori. ordi. ſ. fi. v3 circa horam terciam. Viceſimo primo quero ō abbatibus monalib⁹ & epiſcopis dicas q̄ abbas benedici debet die dominico uſ feſtiuo ut per fra. poſt doc. in. c. cum contingat. in fi. de eta. & qualī. dignitas. epiſcopalis confertur tā tum die dominico. lxxv. di. c. i. & p fra. in. c. litteras. de temp. ordi. & Hoſti. de temp. ordi. ſ. fi. plt. colu. Sed moniales conſecrantur extra quatuor tempora diebus dominicis & feſtiuis ō temp. ordi. c. i. & ibi per fra. & Hoſti. in ſu. de tēp. ordi. ſ. quo tēpe. p hoc q̄ notat archi. de conſecra. dii. iii. epiſcop⁹. ubi dies dominicos intelligit omnes dies ſumme feſtiuos facit quia ipſe fra. in. c. tua. ō conſecra. eccie. uel alta. ad vbum dominicis ſupplet & aliis feſtiuis. facit. c. ad libe rādam de iudeis. & q̄ notat Hoſti. in ſu. de offi. uica. ſ. & in quibus. v. primo. & in. c. de eo. circa prin. de tēp. ordi. ſ non uideē fieri poſſe niſi ī domicis q̄ text⁹ xx. q. i. deuotis. prohibet niſi certis diebus v3. epiphaniaꝝ die in ſeptimana paſcali in apoſtoloꝝ natalibus ut ibi q̄ extenditur ad dies dominicos per. c. i. de temp. ordi. ergo in aliis diebus feſtiuis remanet ſgula prohibitiua dicti. c. deuotis. ar. l. precipimus. in fi. C. de apell. & auctoritates in contrarium alīte procederēt ubi non proceſſiſſet ius ī contrarium dictans & hec pars obſuat in practica niſi forte imineret neceſſitas ut ga languoſ detente eſſent quia tunc quilibet die cōſecrant ut in dicto. c. deuotis. faciunt not. per Hoſti. in dicto. c. i. & debent conſecrāde eſſe etatis annoꝝ. xxv. lxxvii. diſ. placuit. &. xx. q. i. placuit. & in li. pontificali. & per hoc. in. c. cum ſirum. de regu. ṽ tamen dicit d. Fran. ō 3a ba. q̄ hodie datur poſt pubertatem. p quo facit. ī. ſ. proximo. q. ccxlix. in fi. que obſuantia non uidetur placere Ho. in ſum. de temp. ord. ſ. quo tempore. ad fi. iuncto. ſ. ſequenti. ṽ. hic no. qō rōnē cē. Sentit tamen q̄ papa de facili diſpēſare debet ante etatem. xxv. ānorum & ibi uideas. Item conſecrari non debent in aduentu & quadrageſima ſm librum pontificalem qō ſuandum eſt quia autē ritus eſt ut nota. in cle. i. de iureiuē. in v°. pontificali. & p Io. an. in. c. conſuluit. ō ſer. rion ordi. tamen non uidetur iuē probari licet enim pro eo faciat in ar. dictū c. deuotis. Attamē glo. ibi dicit q̄ hodie quolibet die dominico fieri pōt de tēp. ord. c. i. ergo cē. nota tamē q̄ ſi qua corrupta fuit ante baptiſmum uel poſt ſpōte uel in cum peccato uel ſine nō poteſt inter ſacras uirgines conſecrari. xxvi. diſ. acutius. xxvii. q. v. ille. & not. Ho. in ſum. ō bigamis in arboſ in. ſ. circa b° v. v°. Item colligit Ho. in dicto. ſ. quo tempore. q̄ uelum conſecrationis ſolemniter imponīē ab epiſcopo ſolo & nō ab inferiore ſoli uirgini non corrupte ſolēnib⁹ die bo non priuatis niſi cauſa neceſſitatis urgēte ſm eū. & nota q̄ moniales uirgines dicunt benedici & deo conſecrari

xxiii. dis. sacratas. & in dicto. c. i. & q3 no. in. c. i. de uita et ho. cle. et per arch. in. c. idemnitatibus. in uerbo benedictō de electi. li. vi. et per hosti. in sum. ī dic. .§. quo tpe. non tñ ſcripit ordinem. ſ. q. xii. ī prī. Sed abbatiſſe dicunt benedici ut in. c. idemnitatibus. et in cle. de ſta. regl. §. ſtatuimus. cum ſi. que benedictō impendi poteſt quolibet die ut no. ī dic. §. ſtatuimus. tutius tñ eſt q3 in diebus dñicis impendat ut no. arch. ī dicto uerbo benedictō in fi. poſt hoſt. dum tñ nō ſit corrupta ut no. in dicto. §. ſtatuimus in uerbo rationabilis. et ibi per doc. et uide in dicto .c. idemnitatibus . Item dicunt aliqui q3 abbatiſſa non poteſt ſcī pere moniales ad pfeſſionem p not. xx. q. i. uidua. alīt. c. ſtatuimus. & per no. in c. dilecta. de mat. & obe. & in. c. noua. ō pe. & remiſ. In contrariū eſt ueritas ut ī c. conſulut. qui cle. uel uo. & ibi per Antho. de bu. & Goff. in ti° de regul. iii. colum. Arch. Pe. de ancha. & domīcus ī c. conſtōs. eo. ti. li. vi. & dictum. c. ſtatuimus. intelligatur de uelo conſecrationis per no. in. c. i. de temp. ordi. per Innoc. & doc. neapol. tñ ut plurimū pfitentur cū cōſecrarē ī maībo archiepī neapolitā Viceſimoſecundo quero quare ſacri ordines ſemp conferēdi ſunt in ſabbato Rñ. ſcōm Hoſti. quia ſabbatū ſignificat req em & qui tranſit ad clericatū irreuocabiliter per ſuſceptionē ſacri ordinis trāſit de labore ſecularium negociorū ad uacādum ſpūalibus. lxxxviii. di. formicarī. & apīus. ii. ad thimo. ii. nemo militans deo implicat ſe negociis ſeculatibus. concor. Inno. Cioff. & Vin. ut in predicta. q. xxx. ſecundū fra. Ni. poſt piſa. ubi. ſ. & p Ho. ubi. ſ. in. xx. q. Dicas ergo in ſabbato quatuor tempum quia non in aliis diebus quatuor tpum. lxxv. diſtī. §. cetero rum. & ibi per Arch. & Ho. in ſum. ō tē po. ordi. §. quo tpe. v. maiores. & quod no. ea. di. quod a prībus. in glo. facit. x xiii. di. quando. in fi. de ſabbato hēs de conſe. di. iii. ſabbato. & hebrei uocabāt antiquitus ſeptimanā ſabbatum Arch. ī dicto. c. q3 a prībus. Viceſimotercio quero utrū aliquo mō ordines ſacri poſſint conferri in dñica Rñ° ſecundū Rai. ſi in ſabbato ordinationū tam ordinās q̄ ordinandus continuet ieiunium nec cō mederet niſi forte celebrando tūc in mane ſequentis dñice poſſet ſacer ordo conferri quia tunc mane diei dñice intelligitur trahi ad ſabbatum ꝓpter continuationem ieiunii. & idem intelligendum ē ō nocte ante diem paſce ſi tunc celebrarē ut erat mos antiquitus. ſ. q3 in dcā nocte poſſint ordinationes fieri & non in aliis noctibus ſcōm Inno. in. c. īrās. de temp. ordi. facit. ſ. q. xx. porro talem continuationem ieiunii non expedit facere niſi ī neceſſitate ſcōm Hoſ. Inno. & alios. & hec partim fuerūt dicta Rai. & partim aliorū ut patet in dicta. q. xxx. ubi etiā dicitur ſcōm glo. Rai. q3 cōtinuatio ieiunii ſic debet intelligi. q3 die ſabbati & nocte ſequenti nihil cōmedatur uſi bibatur uel ſumatur & ſecundū Inno. in dicto. c. īrās. celebrans die ſabbati non debet ſumere niſi corpus & ſanguinem ſcōm fra. Ni. poſt piſa. ubi. ſ. ſi tñ continuato ieiunio ſacri conferantur die dñico dicuntur collati die ſabbati & dñica trahit ad ſabbatū ut in dicto. c. īrās. per fra. non tñ licet uno & eodem pſone unum ſacrum ordinem conferre in ueſpa ſabbati & aliud in mane ſicut non licet in una & eadē die non ficta duos ſacros conferre ut p Ho. in ſum. de temp. or. §. fi. vſi. ſed nec excuſatur epūs. Viceſimoquarto quer o ſi ſacri ordīes conferantē extra quatuor tēpora an nibilominꝰ īprimatur caracter dicunt doc. q3 ſic in. c. ii. de temp. ordi. & ibi p fra. ubi etiam colligit Io. an. tpus non eſſe de ſubſtantia ordinationis. Ad q̄. ſ. q. x. in prin. & per Hoſti. in ſum. ō temp. or. §. quo tpe. v. quid g°. facit. ſ. q. xiii. & ī. q. xxi. & uide ad hanc queſtionē. ſ. q. xx. Viceſimoquinto q̄ro de pena illorū qui extra ſtatuta tēpa ſacrum ordinem receperūt Rñ° nō debēt permitti in ſacris ordinib9 miſtrare de temp. or. c. ii. tñ caracterem ſuſceperūt & epūs impoſita eis pn̄a competēti ſuſtinere poterit ut poſtea in ſuſceptis ordinibus miniſtrent de temp. or. conſultationi. & hoc ſcōm Inno. Ber. & Gui. qui addit q3 ſecus eſt de ordinib9 ſuſcipiēdis idem in ſum. confei. eo. ti. q. xxxvi. Or

natores uero dñt priuari auctoritate or dinandi. eo. c. ii. scõm fra. Ni. post pisa. ad hoc. ē. q. .pxi. & de pena conferentis ordines indigno no. xxxvi. di. qui eccla sticis. facit qõ no. in. c. fi. de furt. & de hom. tua. in fi. &. xv. q. ii. si qui epi. cũ si. Et nota q epus ordinãs aliquẽ ad sa crum ordinẽ añ ltimaz etatem suspendit ipo iure a collõne ordinũ. de temp. ord. lrãs. &. c. dilect9. & intellige sine tẽpis pfinitõe. facit qõ no. Ho. in su. de tẽp. or. §. & quatr. v. pdicti ant. & qõ no. in cle. de eta. & qualit. in vbo anno. lz quo ad ordinantem non sibi subiectũ taĩ pe na sit annalis ut in. c. ii. de temp. ord. li° vi. & ita intelligat qõ no. Io. an. in. c. i. eo. ti. & li° ut sentit ibi dñs dñicus post Io. mona. Sitr ordinat9 añ etatem ẽ suf pensus ipo iure ut sentit glos. in cle. pal legata. & q Io. an. in. c. ui nõ ẽ compos. in fi. de temp. ord. lz alr dixerit Archi. lxxvii. dis. placuit. .p quo facit qõ not. ea, di. in sum. &. c. subdiacon9. ubi pmẽ vbum futuri tpis quia loquit in pena de positõis de qua loquit dictũ. c. uel non ẽ com, cũ si, facit qõ no. in cle, cupiẽtes. ō pe. in prin. glo. mag. sic g° talis exequẽ do ordinẽ peccaret mortalr nõ tñ incur reret irrlitatez ut. ē. q. xii. XXVI.

Qro utz plures ordines eodẽ die possint sit conferri Rñ° scõm Rai. una die non dñt conferri uni oẽs miores nisi hoc' ob tineat de cõsuetudie eccle. Item ung or do sacer cũ minoribꝰ uel duo sacri nullo mõ cõferunt eod die. lxxvii, di. in singu lis. &. c. quicũq. extra de eo qui fur. or di. re. cum. b. lator. de temp. or. lrãs. & c. dilectus. & qui furtiue contra pdictaz formã recepit dẽt ẽponi. lxxvii, dis. sub diacon9. extra de eo q fur. or. susc. inno tuit. Si tñ receptus ruxta consuetudinez patrie quatuor ordibꝰ subdiaconatũ ea dem die furtiue scipiat põt pmitti mise ricorditer in minoribꝰ ordinibꝰ tantũ mi nistrare & si intrauit religionem & unta morelq; eig exegerint abbas si uoluerit in aliis ordibus poterit dispensare ut in dicto. c. cũ. b. & ideꝫ scõm Ho. si duos sa cros ordies simi rcepit, idẽ in sum. cõf. eo. ti. q. xiii. Sed si lata fuisset pr9 excõ mũicatõis sntia contra sic recipientes. i. fuisset inhibitũ ne sic ordies recipentur sub pena excõis. ut in dicto. c. innotuit. & nihilominus receperint nõ poterit dispẽ sari cũ eis nisi p papã ut in dcõ. c. innotu it. hoc uidet sentire Goff. & Hosti. qui absolute dicũt q nõ põt cũ eis dispensa ri nisi p papã nisi quo ad minors ordies in quibus hoc cãu põt dispensare epus se cundũ Ho. & in sum. eo. t. q. xiii. Sz hec uidet intelligenda scdz distinctõz Rai. qui dicit ut patz in dicta. q. xiii. q si qs contra phibitõz factaz sub pena excõis clamdestine recepit duos simi tunc non poterit cũ eo in executione ordinũ etiã si religionez intraret dispensari nisi de li centia pape' dicto. c. innotuit. Si uero ali as quis recepit furtiue ordinẽ sacrũ uel non sacrũ. distingue quia aut fuit phibi tus sub intimatione anathematis aut non. in primo cãu poterit cõdigna satisf factione pmissa cuz eo ut in susceptis mi nistret ordinib9 epus dispensare & si in trauerit religionez etiaz in suscipiendis postq; aliqto tẽpe fuerit in ea laudabili ter conuersat9, in scdo cãu poterit cũ ta li etiã in secuo remanẽte post cõdignam satisfactionẽ tam in susceptis q; in suscipi endis ordib9 dispensari, extra de eo qui fur. or. sus. c. i. hec ibi. & dicit .pprie qs ordinẽ furtiue suscipe qui contra consci entiã sin epi. & sine exaĩatione .pmouẽt scõm glo. in dicto. c. i. Et addit q etiam papa de facili non dispensat scõm frẽm Ni. post pisa. in vbo ordo. ii. Et ad istam simitatem ordinũ unde pal. in. iii, di. xx v. q. ii. ar. iii. concl. iii. ubi in idem reci dit & latius. Item dicit Io. an. q epus si põt dispensare q aliqs recipiat una die plures ordines sacros nec etiã post susce ptos cum suscipiente dispensare possz ut pleum in. c. dilect9. añ fi. de temp. ordi. Si tamẽ plures sacri ordies eadez die cõ ferant imprimit caracter quia nõ est de substantia nec ō forma q plures ordies non conferant uni una die scõm Io. an. i c. i. in. iii. colũ. de sum. tri. & sic si plurs simi conferant aut furtiue. i. sine exaĩa tione & licentia superioris. aut posteran do p saltum imprimit caracter sed impe ditur executio ut p dñm Nic. in. c. fi. p9 doc. de cle. p sal. .pmo. Et ad principiuz

buius cõis q oẽs ordines minores v3 q̃ tuor possint uni eadem die conferri tñt Io.an. & fra.in.c.de eo.de temp.or.& notaẽ. lxxv .distin. quicunq;.& in .c.ii. de eo qui furt.ordi.fusce.& in.c.iii.eo. ti. quin etiã si consuetudo hoc hẽt potest conferri simt psalmistato cũ quatuor mi noribus scõm Io.an.& fran.in dicto. c. de eo.ad hoc quod no. Archi.in.c.fi.in v.tonsuram in fi.de temp.or.li.vi.& cũ hac determiatione puto debeꝛ intelligi quod dicit ymo.in cle.generale3.in. iii. colũ.dum simplr dicit q; in una die pñt omnes mĩores conferri & q3 dicit frã. p9 Pau.in dicta cle.$.illi uero.iii.opp. circa mediũ.in sacris uero ordinib9 unus tantũ in die conferri dẽt scõm doc.in.d. c.dilectus.ad hoc.ẽ.q.xxxiii.in fine.& ad illud de ordinato contra ꝓhibitiõem sui ꝓlati unde in.c.ad aures.de temp. or di. Item nota q; recipiens maiorem ordi nem nõ diuertit ab aliis mĩoribꝰ Arch. in.c.si ꝓ clericis.in vbo ꝓuidere de pre ben.li.vi.ad hoc.ẽ.q.xvii.in fi. Vi cesimoseptimo quero de ritu ordinatõis ut caracter imprimaẽ Rñ° scõm sententiam Tho.in.iii.di.xxiii.&.xxv.in sin gulis ordinib9 in his actib9 caracter im primitur videlicet sacerdotalis caracter ĩprimiẽ quãdo datur ei ab epõ calix cuꝫ uino & patena cũ pane & sub õbita forma vboꝝ quia tũc cõferẽ ei ptãs ad prĩcipalem ei9 actum qui est consecrare corꝑs & sanguinẽ xp̃i Pe.aũt dicit q; ĩ ordine sacerdotali imprimiẽ caracter in impositione manus q̃ est organũ organoꝝ & organum consecratõis & misterionis sacrõꝝ ut in sum.confes.li.iii.tr.xxii.q. x. Dyacono uero imprimitur in datione libri euãgeliorũ tũc enim datur ei ptãs legendi euãgelia in eccia q̃ est actus sẽcundari9 in quo includitur prĩcipalis.s. dispensatio sacramenti eo modo quo ais dyacono licẽt. Subdyacono uero ĩ porrectione calicis uacuꝫ.s. consecrati scõm Pe.& Alb.& in dicta.q.x. quia habet portaꝛ uasa dñici corꝑis & sanguis. Ac colito in acceptione urceoli quia eius est ꝑparare unum & aquã ad misteriũ & accipit hoc ab archidyacono nõ q; archidyacono conferat sacrm ordinis qui cõfertur virtute vboꝝ que dicit epus scõꝫ Al.& Pe.magis ĩprimi undeẽ caracter cum datur candelabrum q̃ in datione urceoli. Item dicit Pe.q; in traditiõe quã facit archidyacono fit ptãtis collate expressio ut in dicta.x.q. Exorcistecuꝫ recipit libꝝ exorcismoꝝ ei9 enim officiũ ẽ exorcismos memorie cõmendare & manus sup cathecuminos & energuminos ponere. Energuminus est demoniac9 sẽcundũ catholicon. Lectori cũ daẽ liber ꝓphetiaꝝ quia ei9 officiũ est ꝓphetias legere & cathecuminos prima eruditiõẽ ta fidei docere. Hostiario cum conferũẽ ei claues hostioꝝ eccie quia ei9 officium est dignos ad sacra scripe & indignos excludere. Hec sunt breuiter ptim ꝺ Tho. ubi.ẽ.& ptim de canone.xxiii. dist. sub dyacon9.cum multis sequentib9 & predictis quoad exorcistam lectorem & hostiarium concor. Pet.ut in dicta.q.x. sẽcundũ frẽm Ni.osiens. post psa.in vbo ordo.ii.dicit Pe.de pal. Scõa concio est in quo actu cui9libꝫ ordinis caracter imprimitur ubi sciendum est scõm quosdaꝫ q; aliquoꝝ ordinũ est tantũ unus actus aliquoꝝ plures. quoꝝ tantũ un9 ẽ prin cipalior altero in ordinib9 aũt quoꝝ est unus actus caracter imprimitur in traditione instri ptinentis ad actũ illum sicut hostiario imprimiẽ caracter in traditione clauium. Lectori in traditione libri prophetiaꝝ. Exorciste in traditione libri exorcismoꝝ cum forma vboꝝ singulis correspondente.in ordinibus aũt quorum sunt plures actus caracter imprimiẽ in traditione instri ptinentis ad principalior em actum :ille aũt actus est principalior qui ĩmediatius ordinatur ad sacrmẽtuꝫ eucaristie:cũ igitur accoliti sint duo actus.s. portare cereum & porrigere a quam & unuꝫ in urceolis ob sacrm eucaristie.secundus act9 principalior ẽ prio ꝓpter rationeꝫ dictã ideo caracter accolitatus imprimitur in traditione urceoli q̃us denominet ab alio actu qui est magis patens & frequentior:nomen enĩ accoliti cerei deportationẽ significat. Sub dyaconus etiã habet duos actus.s. legere epistam & materiam eucaristie ordinare & ponere in uasis sacris ut de se patet.

Sc̄dus actus est principalior primo quia sacrāmēto eucharistie immediatior .ꝑpter quod caracter subdiaconatus imprimit̄ ī traditione calicis et patene .ō diacono autem est magis dubiū habet enī duos actꝰ unū legere euāgeliū et aliū mīstrare sacramētū uasis mediantibus habet enī portare corpus domīn in patena & dispēsare sanguīne cum calice nec est dubium ꝙ actus sc̄dus est principalior primo et tī diaconus in sua ordinatione non recipit aliqđ mīstrumentū ptinens ad hunc actum propter quod de impressione caracteris in diaconatu duplex est opinio Una ꝙ imprimit̄ in traditione libri euāgelii quia deputatio eius ad suum principalem actum nō potuit exprimi per traditionē alicuius rei corporalis. Cum enī diacon9 habeat potestatē super corpus & sanguīne contenta in uasis nō potuit hec ptās exprimi p dationē uasis tātū quia sup uasa subdiaconus hab3 ptātem nec p dationē materie cōsecrate quia nō habet eam immediate tangere ī̄ oportuit ꝙ ordinarē per traditionem mīstrī pertinētis ad actum sec̄darium hoc est per traditionem libri euāgelii .Sed contra hoc posſ3 dici ꝙ ptās diaconi ad principalem actum potuit exprimi p traditionem uasorum cum sacramento contēto & ad hoc potest dici ꝙ ptās diaconi nō debuit exprimi p traditionē nobilioris rei ꝙ ptās sacerdotalis hoc tī fieret si tradereꝰ ei uas cum sacramēto quia sacerdoti tradunt̄ uasa cum materia non consecrata quare illud fieri non debuit .Alia opinio est ꝙ imprimit̄ ī impositione manuū per quam datur intelligi ꝙ applicatur ad magnum mīnisterīū eo ꝙ manus est organum organo2. D. aconus autem per excellentiam dicit̄ mīster & huic uidet̄ canon concordare xxiii. di. ubi dicit̄ ꝙ cum ordinat̄ diaconus sol9 cēpus ei manū imponit eo ꝙ ad mīnisterīū applicet̄ Similiter & sacerdos habet plures actꝰ Sed principalior inter oēs est cōsecrare corpus & sanguīnē. absoluere aūt ī foro pnīe est actꝰ eius sec̄darius .Et ideo in datione calicis & patene cū materia imposita imprimitur caracter sacerdotalis Unde dominꝰ hanc ptātem primo dedit discipulis in cena quando tradens corpus suum & sanguīnē ī calice .dixit hoc facite ī meā cōmemorationē. Sed post resurrectionē dedit eis ptātē ad actum secundarīū quādo dixit quoz2 rīmiseritis peccata remittūtur eis zc̄. p̄m Pe. de pal. ī iii. di. xxiii. q. ii. ar. iii. & arguit cōtra rationē supradictam de diacono nē habeat nobilius signū ꝙ sacerdos qđ nō uidet̄ efficax. Ratio quia subdiacono traditur calix consecrat9 diacono euāgelium .sed nobilior est calix consec̄tus ꝙ liber euāgelioz2 g° zc̄. Sed cōclus.o ꝓbatur alia ratione quia illud qđ est complet̄ū sacramentū p se non est materia sacrāmēti & maxime cū totū sit ma.9 ꝑte & oē sacrām̄ē tum est nobili9 sua materia & sua forma Sed impossibile est aliqđ sacrām̄entū esse nobilius sacrāmēto altaris. ergo impossibile sacrām̄entū altaris esse materiam alterius sacrāmēti. Item in impositione manuū non imprimitur .nō quidem ꝓpter hoc ꝙ nec p illam imprimitur sacerdoti qđ diceretur ꝙ hoc ē quia non designat principalem actū eius sicut de urceolo accolito & subdiacono .Sed quia preter actū mīstri & suscipientis requirit exteriorem materiā in isto ordine sicut ī aliis Sed man9 impositio non hab3 huiusmodi materiā ideo zc̄ ergo relinquitur ꝙ in traditione euāgeliſtarū quia aliter non pōt exprimi p̄m eum ubi supra .Et notā dū ꝙ cū sacerdos ordiñat̄ in traditione calicis primo accipit ptātē conficiēdi post aūt p impositionē manuū accipit spiritū sanctū cū ptāte ligandi & soluēdi .dicit̄ te tibi quoz2 remiseritis pecca zc̄. & sic accipit ptātem sec̄do quā non accepe rat primo uel si acceperat ex naturali cōcomitātia nom tī ex ui sacrām̄ēti. quia nō erat facta sp̄alis mēcio ō hoc & sacrām̄en tū non agit ex ui sacrām̄enti nisi ꝙ signat ptātem aūt imungēdi accipit p hoc ipm quia per illud sacrām̄entū etiā peccata dimittūtur & est amplior confec̄cio pa cum prima ꝙ prima tantū & similiter est ymaginandū de singulis ordinibus hñtib9 diuersos actus p̄m eūdē Pe. ī iii. di. xx iii. q. vi. ad fi. & p̄dictus satis cōcordat idē Pe. di. vii. p̄ceptum ī iii. colū. & unde eū di. xxv. q. i. ī iii. colū. Vbi uidetur sequi

q̄ nisi receperit sacerdos manuū impositōnem non posset absoluere ut dictū est ē. &. ē. q. vii. dixit tamen archi. in dicto c. subdiacon9. xxiii. dis. post Petrum q̄ non est ōterminatū expresse in quo ēctu fiat caracteris impressio ideo nihil semi collatum rite dedet in ordinibus repeti sed q̄ obmissum est suppleri ō sacra. nō iteran. c. ult. idem in su. confessi. li. iii. & xxii. q. x. &. xxxiii. unde ipe archi. non uidet huiusoiō cōcordaī nec cōtradicet in. c. ii. de penis. li. vi. in v° clericus. & quicq̄ sequentib9. ubi aliqualiter ō istis insignius ordinū ecclesiasticoꝝ de q̄b9 etiā habetur. xi. q. iii. episcop9. xxv. distin. perlectus. & in dicto. c. subdiaconus. & sequentib9. & in spe. ō accusa. tercia pte ē. ii. v. Item queritur in fi. & q̄ō not. in. c. statuim9. glo. fi. ō ma. & obe. ad hec. ī. q. proxima &. q. xxx. & ad dictos duos aū9 prīcipales ordinis sacerdotaī addeIo. an. in dicto. c. pbr. & ymo. in clem. si dūm. v. colum. de reī. & veñ. san. &. ē. q. vii. Vicesimo octauo quero vtrum in quolibet ordine imprimat spūalī caracter & an caracter unī9 ordinis presupponat caracterem alterius ordinis Rñ° ēm Tho. in. iii. di. xxiii. in quolibet ordine sicut conferē spūalis ptās ita imprimitur spūalis caracter nec caracter unī9 ordinis presupponit caracterem alterī9 ordinis nam recepto ordine posteriori & pretermisso precedenti non propter hoc debet reordinari in ipso posteriori extra de cle. per sal. promo. c. unico. concordant theologi Idem in sum. confessi. li. iii. ti. xxii. q. vi. ēm fra. Ni. post pisa. ad idem latius per. Pe. de palu. in. iii. dis. xxiii. q. ii. ar. xxx. idē archi. xxxii. dis. ī prin. ad hec. ē. q. pxia. & nota q̄ laud. in sacramentali in rubrica de sacro ordinis dicit q̄ ordo subdiaconatus conferē cum episcop9 tradit sibi calicem vacuum cum patena & diaconus urceum cū aqua manili idest panno quod ponitur ante episcopū & manutergia Ordo uero dya conatus uidet conferri cum ep̄us tradit textū euāgelii ut itelligat se esse ꝑconeꝫ euangelii xp̄i Sed ordo pbr̄at9 traditur cum ab ep̄o datur sibi calix cum uino & patena cum pane desuper ēm eum ut ibi latius. Vicesimonono quero an ordo possit seu debeat reiterari. Rñ° nō. ē. ō sacēmētis i coī. q. viii. Unō iste caracter non perdit per coniugium & ideo si accidit uxorem mortuā uxore uu't ꝓmoueri ad sacros nō ordiabit iterum ad minores ēm Io. an. ī ru. de cle. coniug. ī fi. & ratione dubii si dubitaret an aliquis esset ordinatus potest ep̄us uti cautela & ꝑmittere illa ꝺba si non es ordinatus ꝑ oēones uel unctiones zc̄. ar. de bap. c. ii. ēm Ho. & Io. an in. c. uno de cle. p̄ sal. ꝓmo. ubi etiam dicit paria esse nō esse ordinatum & non debito modo ordinatum esse. ad hoc de trāsla. inter corpalia. Adde q̄ in sacmento ordinis non credit uni testi quia fit alteri preiudicium ēm Host. in sum. ō bap. ¶. & q̄ si t. v. quid ergo si quis. facit quod no. in cle. i. de priui. in ꝺbo. non habita. cum si. & ad ꝑmissa facit. ē. coīa de sacmentis q. x. Unde etiam mortuus retinet ordinem susceptum archi. in. c. ii. ō peīs. ī glo. magna. facit ī dicta. q. ix.

Tricesimo quero an q̄ndo ep̄us dat ordinem sacrdotalem debeant alii assistere Rñ° Host. arguit q̄ nō ep̄us cōfert ordines sacerdotales ad mī9 duo pbr̄i dñt esse induti sacerdotalib9 & sibi assistere xxiii. di. pbr̄i. Licet consuetudo alicubi non habeat q̄ assistāt. Sed solum q̄ sacerdotes prītes & non induti man9 imponāt & sic. c. pbr̄. loquit̄ de honestate non de necessitate. ad hoc de sa. non iteran. c. fi. ēm fra. in. c. nec epī. de tpi. ordi. adde supra. q. vii. adde q̄ cum ordinant pbr̄i unguit eorum man9 oleo benedicto non crismate ut p Ho. ī su. de sacra unctī. ¶. q & a q°. & fra. ī. c. vno. ¶. b° vnguēto eoti. & facit. xxiii. di. ꝑterea & q̄ō ibi no. & q̄ō no. in. c. pbr̄. ī prin. de sa. non iteran. & q̄ no. archi. lxxxv. di. illō. quid autem si ungerētur crismate uide in sili xcv. di. pbr̄os. ī ꝺbo sanctificato & per Fran. ī. c. i. ō sacra. non itera. & q̄ō no. in dicto. c. p̄. dicit tñ Ho. ubi supra q̄ illa oō consecre & sanctificare dign eris dñe man9 istas zc̄ est coīs epūs et pbr̄is xvi. q. i. ¶. hoc idem. &. ¶. seque. q̄ō no. & quātum ad ordinandum subdiaconum ꝓcedit ꝓut in diacono ut p Archi. xxii. di. subdiacon9 Ho. ī sum. ō sa. non iterā.

.¶. & qualter .ī fi. fran. in dicto. c. pbr. in fi. de ſa. non ite. p notata in. c. primo eo. ti. ad h° ſupra. q. xxvii. Triceſimo primo quero qualiter conferend9 ſit ordo dicas p̄cedēte ſcrutinio & examinatione & manu impoſitione interuenīente & forma eccl̄e obſuata & de aliis ſolemnitatib9 ut p Hoſt. in ſu. de tpi. ordi. ¶. fi. Sed circa ſcrutinīū dicit Ho. ī ſu. ō ſcrutinium. vnum āte ordinationē q̄ō diligēter faciendū eſt extra de elect. nihil eſt. ¶. epi. & incipit in feria quarta p̄cedente ſabbatum ordinationis & durat uſq; ad dictū ſabbatū p archidiaconū quidem ō iure coī ō off. arch. ad hec. & c. ut nūm. olim ep̄us eligebat ſcrutatores ſeu examinatores xxiii. di. qñ. & no. in ſum. cō feſſo. eo. ti. q. xvii. fm Goffr. ſed ut hic dicit̄. & etiā ibi. etiā de iure ſpectat ex amīatio ad archidiaconū qui habebit diligenter inquirere de uita ordinandi de genere. de patria. de etate. de titulo ad quē ordinat̄ de loco in quo conuerſatur de ſcīa. de fide. & ō aliis que continent̄ in regla ap̄ica. de quibo in piſa. in v° ordinād9. & ſic ī ſabbato qui ꝓbati ſūt ep̄o p̄ſentent̄ xxxvii. di. qñ aliquis. di. xxiii. Aliud ſcrutiniū fit in ipſa ordinatione. qñ ordinandi ep̄o preſentant̄ añ altare cum archidiacon9 dicit poſtulat ſancta mater eccl̄ia zc̄. & ordinatore interrogāte. ſcis illos eſſe dignos. & rñdz ꝙtum humana fragilitas zc̄. Et quidem p̄itator ī tali rñſione nō peccat dum tñ contra conſcientiā non loquat̄ extra de ſcru. in ordi. faci. c. vno alioquin cōtra. xxviii. q. i. ¶. ii. & dicto. c. vno. nā quem neſcit indignum debz preſumere dignuz extra ō preſum. dudum. ꝙ ſi archidiaco nū remordeat conſcientia de aliquo qui non ſit dign9. tunc anteq̄ ueniat̄ ad ordinationem ſecrete ſtudeat ep̄o denunciat̄ de ſcru. in ordi. fac. c. i. & ſi ep̄o nolit de ſiſtere arch. debet ſe ſubtrahere & ſi nō poteſt ſine ſcandalo dz illa vba dicere tā q̄ miniſter eccl̄e. que non iudicat de occultis. Sed nullo modo crimen ffis dz publicare cōcordat. Inno. idem in dicta q. xvii. & ſequenti fm piſa. & fra. Nic. oſimi. hec autem forma poſtulat ſancta mater eccl̄ia zc̄. ſuaſ in ordinatione dia com uſ pbr̄i ō ſcru. in or. fa. c. vno. & p Ho. ī ſu. eo. ti. ¶. que ſit forma. & in h° pontificali. Idem videur in ordinatione ſubdiaconi. licet in libro pontificali non dicat̄. p no. p Io. an. in dicto. c. v°. poſt pr̄i. & no. ¶. q. xxx. ad fi. dicitur autem a ſcrutor ris qō idem eſt ꝙ ꝙuro ut dicit fra. in ru. de ſcrutinio. & qñ alio ex aminat & alius rñdet poteſt dici ꝙ ſufficit rñdenti preſumptio quia exquo uidet eos admitti p exaīatorſ pōt eos p̄ ſumere ydoneos fm fra. ī. c. vno. ō ſcru. Item preſumit̄ ydoneo. quia p̄ſitat̄ a boīs fm fra. ibidem. fa. ī. q. p̄xima. & nota ꝙ ep̄us videt̄ excuſari ſi arch. ſibi p̄ſitat indignum. notat. Io. an. in. c. paſtoralis. p̄ſt. colum. ō iure pa. p no. ī. c. ad hec. de offi. arch. Sed vide eundem in c. cū fm. in .n. colu. in v° p̄ſitat̄. de preben. & in. c. dilecti9. circa prin. de tpi. ord. & glo. in .c. n. ō tpi. or. li. vi. ī glo. vn. & frat. in dicto. c. cū fm. in .i. colū. & Hoſt. in ſu. de ſcruti. ¶. qñ fieri. poſt prin. facit quod no. in. c. cum ex iniūcto in fi. de bereti. Triceſimoſecundo quero quid ſi ſine examinatione quis eſt ordinatus. Rñ° fm Hoſt. ſi ſit notus & dignus non peccat. quia tales non ſunt examinandi arti. xxiii. di. nullus. fallit hoc in ep̄o conſecrando qui ꝙuis ſit not9 examinat̄ xxii. di. qui ep̄us. fm Goffr. & in ſu. cōfeſ. eo. ti. q. xix. Sed ſi indign9 ſit depoti debz ō corpe uici. exponſuſti. Si uero ſit ignotus ꝙuis ſit dignus depone9 ē. xxiii. di. c. ult. & multo fortius ſi indignus. l. di. ex penitentibus. Idem in dicta. q. xix. fm piſa. & fra. Ni. ubi ſupra & p Ho. in ſu. de ſcruti. ¶. quid iur. & not. xxiii. di. ſiquis p̄br̄. in glo. Sed nūquid ordinandi. & ſup v° abiciantur Item etiam minores debent conferri cū examinatione no. xxiii. di. ſi qui p̄br̄i. Triceſimotertio. q̄ro qd ſi ī examinatione ordinandus crimen ſuum nō expoſuit Rñ° fm Ho. ordinād9 tenetur cōfiteri crimina ſeu impedimēta notoria iuris uſ facti niſi fuerit cum eo diſpenſatū. l. di. ex penitentibo. Itē tenetur ꝑdere gra uia ſiue enormia. ſ. que etiā poſt priam executionē impediunt. ut homicidium.

simoniā ī or. & hu9modi etiā si sint secre
ta ut in.c. q̄tū. ō tpi. ordi. Alia uero que
non impediunt non tenentē de tpi. ordi.
.c. fi. si uero fraudulenter defecī9 subti
cet nō hēbit executionē ordis sic suscep
ti ō renū. in si cū pridē. §. pſoē si uero cō
fiteē & dispenſeē cū eo securus erit ſm
Inno. ut ulterius non accuſeē aliter sec9.
xxxiii. di. c. uſt. als. di. xxiii. Si uero di
spenſeē. & mbilomīo ordinatur. non de
bet ordinarī ī illo ordine admitti. lxxxi.
siquis ſine. concordat. Goff. Idem in su.
cōfeſ. dicta. q. xix. ſm fra. Ni. poſt piſa.
& de iſtis ordinatis criminoſis & crimīa
confitentib9. vide p doc. & fra. in. c. q̄
ris. ō eta. & quali. & ī. c. ex tenore. de
tpi. or. Idem in effectu. Ho. in ti. ō ſcru.
§. qd si. pmouendus. ubi Ho. ultimo. dat
conſiliū omnib9 epīs. ut diligēter exami
nent uel examinari faciant & non excon
municent. ſicut multi faciūt. ne laqueos
pariant. ſup quo uide. p eū in su. de eo
q̄ fur. or. ſuſc. xxvii. q. i. de uariis. ii. g°
abſoluāt ad cautelam ordinandos publi
ce in eccīa ab omni excōmunicationis
unculo. & cum eiſdem ſup omni irregu
laritate diſpenſent in quibus pñt. & de
bent ſm deum & canones. Hec enim ab
ſolutio & diſpenſatio etiā miſſis ab ex
traneo prelato. pderit inq̄tū. ppr9 pla
tus cū eiſdem diſpenſare poſſ. quia om
nia illa uidēt eē cōmiſſa ſine qb9 ordina
tio expediri non pōt ar. de offi. delega.
preterea. ſm eum. & uide ad predicta.
Io. an. in. c. expoſuiſti. de corpe uitiatis
& in. c. cōmiſſum. de ſpon. Triceſimo
quarto quero. utrum in ordine confera
tur gratia. Rñ° ſm Tho. & Pe. in. iii.
di. xxiii. in ordine conferat gra gratū
faciens que neceſſaria eſt. non ſolum ad
digne ſuſcipiēdum ſacmētum. Sed & ad
digne mīniſtrandū. Idem in ſu. confeſſo.
li. iii. ti. xxii. q. ix. ſm fra. Ni. poſt piſa.
& p Pe. de paſ. in iii. di. xxiii. q. ii. ar.
ii. facit. ē. communia de ſacmētis. q. vi.
&. ī. §. iii. q. iii. Triceſimoquinto.
quero de ptāte ſacerdotali. & uideē q
non ſit dare aliā ptātem maiorem ſacer
dotali. ut plñ p Pe. de paſ. in. iii. di.
xxiii. q. vi. ubi etiā de ptāte iuriſdictio
nis abſolute. & de ptāte iuriſdictionis
abſolute ſacerdotis in caſu neceſſitatis
& de ptāte conſecrationis & ordinis
ibidem p eundem. Et nota q̄ quelibet
ptās ſecularis p cenſuram eccleſiaſticā co
bercetur. Io. an. ī. c. i ſingulis. ī in. col.
de ſta. mo. Item omnis poteſtas a deo ē
no. viii. q. i. audacter. & in. c. i. de homi.
li. vi. & ibi arch. in v° tribuaē. & patet
xxiii. q. i. qd culpatur in fine. Triceſi
moſexto. utrum ordo liberet a fortuna
ſuili. Rñ° ſm Ran. ñ ſolū epālis dignitas
Sed etiā ſacerdotalis liberat a fortuna
ſuili uel a ſcriptitia. liii. di. ſi p uus ſciēte
& ſm canones etiā a curiali fortuna ſiue
unculo. quia ut dictū eſt. liberat a ſuili
que fortior eſt. liii. di. freqūēs. &. c. ex
antiquis. Vnde q̄tū ad hoc non tenetur
illud. c. ſi quis ſciēte. quia illud. c. ſiquis.
eſt quedam lex. que reuocatur p ius ca
nonicū ſm glo. ibi p rationē ptātā. ſm
fra. Ni. & piſa. An aūt liberet a pria
ptāte. & in quib9 clerici ſint extra pri
am ptātem. p doc. in. c. iii. ō eta. & qua.
Triceſimoſeptimo q̄ro. utrū uotū caſti
tatis ſit annexū ordini. Rñ° ſm Giu. nō
ut patet in grecis qui non tenentur ad
continentiam. nec apud nos illi qui inui
tis uxoribꝫ ordinātur. & tales non poſ
ſunt debitū exigēre licet teneātur redde
re. ut in ſu. piſana impedimētū. xi. §. i. ī
addi. ad quod. ī. §. pximo. q. cxxix. &
cxciii. Sed tale uotū annexū eſt ordini
ex conſtitutione eccle ꝓpter honeſtatē
ſacri ordinis ſicut Hug. notaut. xxviii.
di. in prin. concordat Tho. ſa Fe. q. lxx
xviii. ſm. piſa. & fra. Ni. in addi. in vbo
ordo. primo. facit. ē. q. xv. & ī. §. iii.
q. cxcv. ubi etiā q̄ clerici9 oriētalis abſq̄
uxoris conſenſu ad ordines ꝓmoueri
non debet. Et licet uxor requiri debeat
tamē cōſulatur q̄ non conſentiat. ſꝫ con
tradicat uiro uolenti ordinari. ut ibi ba
bes. Triceſimooctauo quero quot
modis ordinatio dicitur ſimonica. Rñ°
ſm. Ran. quatuor modis. nam alia ex p
te ordinatoris tantū. Alia ex pte ordi
nati tantū. Alia ex pte utriuſq̄. Alia ex
pte neutriuſq̄. ut in ſu. piſa. ubi ſupra.
& ſi conferatur ordo per ſimoniacū. an
indigeat d ſpenſatione. no. i. q i. ſiquis
a ſimoniacis. ubi plene q̄ ordinans eſt

ſimoniacus .& p doc.in.c.p tuas.ii.de ſimo. Et nota q vendere officiū eccl'aſti cū eſt contra legem diuinā et ſimoniacū de ſe eum talis deputetur ad diuina ergo papa diſpenſare non poſſ3 qđ non eſſ3 ſi monia ut plene per Pe.de pal.in iii.di. xxv.q.iii.p totā. Triceſimonono q̄ro de loco ordinationis. Rñ° dicit arch.q quilib3 eꝑus pōt ſuis ſubditis in quolib3 loco ordines conferre ut per eum in.c. cū eꝑus.de off.or.li.vi.in v° ſedere.qđ intelligo dum tū intra ſuā ꝓuinciā ſeu p rochiā non aūt extra territoriū ſibi com miſſū niſi ad id accedat licētia illius ordi narii in cuiꝰ parrochia ordines dare uo luerit.ix°q.ii.c.ii.facit.ē.coia de ſacmē tis.q.xi.et.ē.eo.¶.q.xi.&.ē.¶.ꝓximo q.ix. Quadrageſimo quero an clerica tus ſuperueniēs in perſona pris liberet filiū a pria ptāte. Rñ° q hic3 pater me us efficiatur abbas uel epiſcop9 nihilo min9 ero in eius ptāte qa dignitas epiſ copalis licet liberet epiſcopū a pria po teſtate non tū econtra ſicut nec cōſulato ut no.Bal.in.l.cū nō ſolū.¶.neceſſitate. C.ō bo.que lib.poſt prin.ſimiliter ſi pa ter meus efficiatur monachus uł abbas ut in ſpe.de tutore.¶.ſi aūt tutor.ꝺ.ſ3 q ritur an filio ingreſſi zē.

VARTO TRAN

ſeamus ad ſacmentum matrimonii & iuxta or dinē piſanelle ꝓcedam diuidendo materiā ꝑ paragraphos. Et pri mo queram de utrib9 mīmonii. Secūdo vidēlicet in.xv.q.& ſequētib9 tractabo de contrahētib9 mīmonium. Tertio in xxiii.q.& ſequē. quō contrahaē. Quar to ī.xlvi.q.ſi fiat contra intētionē. Quī to in.xlix.q.& ſequē.ſi ſub cōditione co trahaē. Sexto in.lix.q.quo ad debitum Septimo in.lxi.q.& ſequētib9 qñ accāē matrimoniū. Octauo in.lxvi.q.& ſequē tib9 qñ petiē diuortium. Nono in.lxxx viii.q.& ſeq.qñ alter alterꝫ ī cōiugem petit. Decimo in.cii.q.de impedimentis matrimonioꝝ in cōi ſeu generali. ubi eti am ponā remiſſiones in ſpeciali ō ſinguī impedimentis mīmonii. Primo quero quid ſit mīmonium Rñ° mīmoniū eſt uiri & mulieris coniunctio indiuidua ui te conſuetudinem retinens. xxvii.q.ii.c. .i.extra de ꝓſumpti.illud.inſti.de nup. ¶.ii.qō Rai.exponens dicit uiri & muli eris nec uiri & mulieri quia nec unus uir plures uxores nec una plures uiros ha bere pōt. coniunctio.ſ.aſoriū & mīalis indiuidua inter conſuetudinem retinens hoc eſt qō neuter abſq; conſenſu alterius pōt continentiā ꝓfiteri uel ocm uacare ad qđ.ī.q.xiii.nec ſe alteri copulare ſ3 ſibi inuicem mutuā fidem ſuare & debi ti redditionē & mutuā inuicem ī neceſſa rius ut pñt ſubuentionem ꝑbere debent Et q dicē indiuidua zē.intelligitur ſm Gui.de mīmonio confirmato p copulā carnalem quia ante poſſ3 ſeparī in caſu ī.q.cxi.& plenius .ē.xi.notabili.Item intelligē de mīmonio fideliū pōt ſeparari ut.ī.q clxix.& pluribꝰ ſeq.ad qđ ē.in xi.not. Idem in ſu. confeſ.li.iii.ti.ii.q.i.ubi po nunē & alie diffinitōes mīmonii que pñt reduci ad ꝑdicta ſm fra. Nico.oſmi poſt piſanellā in v° mīmonium & per Pe.de pal.in iii.di.xxvi.q.i.& Ho.in ſu.de mīi.¶.i.& qō no.xxvii.q.i. in ſu. & de coniuer.coniuga.c.ii.ī glo.ii.& fa cit.xxix.q.i.in prin.& per dīm Fran. in ru.de ſpo.& mīi.ii.colu. & ibi decla rat cū dicē conniuctio ideſt uinculum ſacē mentale & ſic intelligē de cōiunctione maritali ſm eum ut ibi latius & plene p An.de bu.in ru.de ſpon.in iii.colū.ubi etiā addit p9 uerbum cōiuncti̇o legitima ut ibi latius & ſic cōiunctio que eſt de eſ ſentia mīmonii nō eſt corporis cum illa non fuerit ī beata uirgine & mīus alias ad qđ.ī.q.xii.nec conſenſus ꝓcedens cū ille ſit cā efficiēs extrinſeca ſ3 cōiunctio ligaminis mediata quā deus efficit ſicut aqua & uerba ad caracterem baptiſmi ſm eūdem Pe.in dicta.q.i. facit.ī.q.xl iii.nihilominꝰ in mīmonio dicīē duo re quiri.ſ.cōſenſus aſoꝝ per quem ſignifi catur caritas conſiſtens ī ſpū inter deum & iuſtā animā & coniūctio corpoꝝ deſig nans conformitatē que conſiſtit ī carne inter xp̄m & eccl'iam ut no. Io.an.in.c. ii.de cle.coniuga.no.tñ q naturalius &

suauius est carn' uuere ꝫ in mr̃m. monio q̃ in clausstro, Pe. de paꝺ. in. iii. di. xxvii. q. iii. ar, ii. cõclu. vii. loquor tñ hic de mr̃i monio carnali qꝺ ꝑ plurib9 differt a spũali ut ꝑ Ho. & doc. i. c. tue. & ibi ꝑ An. & bu. ad fi. & spõ. & Ho. i su. & trãsla. ꝑ. ℓ. n. & ꝑ laud. in sac̃mẽtali & sac̃o mr̃io nii. iii. colu. iii. q. & fra. in cle. & r̃nũ. v. oppo. & ꝑ archi. in. c. ii. in v° cõditõalia ad fi. & elec. li. vi. & Io. an. in. c. iter corporalia. in prin. & trãsla. ꝑla. & ꝑt̃ matrimoniũ carnale est sac̃m: sed mũmonium spũale nõ ut ꝑ domi. in. c. si qs iusto. ℓ. porro, & elec. li. vi. faciũt. nota ꝑ frã. in. c. ii. ad fi. de & spo. i pub. & in. c. iii. i. op. eo. ti. & in. c. sup eo. ii. op. & 9di. ap. & in. c. non debꝫ. ii. no. & consan. & affi. Est & alia diuisio mr̃onii qua aliud ratũ iter xp̃anos sup baptismo fũdatũ. aliud non ratũ. ſ. inter ifideles sine bapt° de quo de duor. ꝯto. Item aliud cõsumatũ aliꝺ nõ cõsumatũ ꝺ trãsla. eꝑi. c. fi. Item aliud cõtrahit̃. ꝑpter effectũ. ꝑpagatõis aliud. ꝑpter incontinẽtie r̃mediũ. aliud. ꝑpter bũamtatis solaciũ. aliud propter complendũ iuramẽtũ. & prio. xxxv. q. i. ℓ. i. de f°. & his qui fi. occi. c. i. & tercio & fa. cõsultatõm. & iii. & spo. conmissum Item aliud uerũ aliud nullum & 9di. ap. c. i. Item aliud solẽnter contractũ. aliud cladestinũ. & cla. & spon. cũ mb ibitio. ℓm laud. ubi. ℓ. v. colũ. Ft ad illud q̃ neuter coniugũ põt eꝝ uocar̃ zč. dicebat ff. Iacob9. & marchia qꝺ hoc exꝑsse falsum est, q̃a glib3 põt r̃nũtiare iuri suo. ſ. non petere sed reddere de crimĩe fal. ex conscia. sed salua pace ip̃9 idẽ dicũt q̃a psa nella loquit̃ in alter9 ꝓiudiciũ ad hoc. ĩ. q. xiii. & ad illud q̃ de9 efficit uide. ℓ. ℓ. ꝓxio. q. xi. in fi. & ℓ. cõa & sacramẽtis in prin. Secũdo q̃ro unde dicat̃ mr̃ionũ Rñ°. ℓm Ray. dicit̃ quasi matris mi nũ idest officiũ q̃a dat mlieri9 esse matres & ideo magis denoiat̃ a mr̃e q̃ a patre quoniã in eo plꝰ appet matris officium q̃ patris. idẽ Tho. Pe. & Ho. & i su. con. in dicta. q. i. ti. ii. ℓm psi. & fra. Ni. ubi. ℓ. & ꝑ laud. i sac̃mẽtali & sac̃mento matrimonii. iii. col. & ꝑ An. de bu. in rubrica de spo. & matri. iii. colu. & ꝑ Pe. de paꝺ. in. iii. diſ. xxvi. q. i. & Ho. in su. de matri. ℓ. & unde. q. ꝺ̃ dicũt q̃ matri monii non dicit̃ a matre sed a materia & monos qꝺ est unũ quasi ab una materia utriusq̃ sed cõius est qꝺ dictũ est ut plũ ꝑ Frã. in rubrica de spon. q. iii. & alias ysidoꝝ. ix. etoy. & Rñdȝ ad cõtraria ut ibi latiꝰ p eũ. de sponsalib9 aũt quid sint & unde dicãt̃ & quomodo contrahũt̃ & a quib9 & cñ & de effectu ipoꝝ & quo modo dissoluãt̃ & si. ꝑ Pe. & paꝺ. in. iii. di. xxvii. q. i. & ꝑ doc. in ti. de spo. & laudu. i sacramẽtali de sac̃mẽto mr̃ionii in prin. ubi plura dicit ubi etiã q̃ sponsia in sponsalib9 trãsit in rẽ iudicatã ut ibi in xiii. q. & idem An. de bu. in. c. ꝓterea. i prin. & spo. & q̃ quatuor modis contrahunt̃ & multo fortiꝰ si iteruenit iuramẽtum ꝑ Io. an. An. & Ni. in. c. i. & spo. duoꝝ &. i. q. xxv. & de materia quid sint sponsalia & quis ipoꝝ effectꝰ & quis finis & quomodo cõtrahãt̃ & dissoluãtur & si. ꝑ An. & bu. in Ru. & spo. & nota q̃ sponsalia sunt inicia mr̃ionii ꝑ Fride. consilio. xv. añ fi. icipit qꝺ talis est sindicꝰ. & scias q̃ tenet mr̃ionii cũ alia cõtractu non obstãtib9 sponsalib9 & r̃ceptione munerꝝ & oscul & ãplexib9 ut i c. i. de mr̃imo contracto contra interdictum eccℓe & ibi ꝑ Ni. & nota q̃ ℓm canones in sponsalib9 non requiꝝ formã repromissio futurꝝ nuptiarꝝ alteri9 ꝑtra hẽtis. i. q. xxvi. añ fi. debẽt tñ sponsalia ex utriusq̃ ꝑte consistere ut in su. con. li. iii. ti. i. q. iii. Io. an. in. c. ex lris, ii. & spõ salib9 pĩt colu. & etiã ꝑ Ni. q̃ 9trahẽtes etiã nudo pacto & absq̃ iuramento cogi pellũt̃ contrahere mr̃ionii ut ibi ꝑ eum in. notabili facit ꝑ Ho. i su. & spo. ℣. quot sint. &. ℓ. quis sit effect9, in fi. ubi clari9 & q̃ idem Ni. notat in. c. i. & spon. duoꝝ sed̃ notabili. Tertio q̃ro utꝝ mr̃io nium sit sac̃mẽtũ Rñ°. ℓm Tho. in. iii. di. xxvi. Sac̃mẽtũ ipportat remediũ contra peccatũ p sensibilia signa & cum hoc iuenias in mr̃io iter sac̃mẽta cõputat̃ & istud remedium est duplex. ſ. curatiuum & p̃phatiuum: primum dat̃ i aliis sac̃mẽtis ℓm in sac̃mẽto mr̃ionii ℓm Pe. & i su. con. li. iii. ti. ii. q. ii. Magis autẽ indeẽ dici sac̃mentum ex eo q̃ est sacre rei signum. ſ. cõiunctõis xp̃i & eccℓie ad ephe-

v. & ut patet in dicta. q. ii. Petr⁹ addit q̄ coniūctio exterior est sacmentum coniunctio uero interior animoꝝ sacrū3 & res. effectus gr̄e q̄ ibi conferē res & non sacm & est res primo dcta Res uero si gnificata dario est coniūctio xp̄i & eccle sie. & forma quidem hui⁹ sacri sunt vba siue alia signa ut in dicta. q. ii. quibꝫ con sen⁹ mr̄ionial exprimitur & sicut pn̄ia non habꝫ aliā materiā nisi ipsos actꝫ sen sus subiectos qui sunt loco materialis ele menti sic sacmentum matrimonii habet p materia ipsos actꝫ quia pficiē p actum ei⁹ qui sacramento ipo utit̄ unde apl⁹ ad ephes. v°. dicit sacmentum hoc mag num zc̄. fm fra. Ni. post pisa. & plene p Pe. & pal. in. iiii. dist. xxvi. q. iii. p totā. & plaud. de sacmento matrimonii. iiii. colum. v. quarto q̄ro. v refert tres opi. & plenio in. iiii. col. & seq̄nti. ubi etiam dicit q̄ sacmentum matrimonii est signū seu figura illius unionis qua fidelis ani ma deo per caritatem & nostra humani tas ad xp̄m per nature difformitatem u nitur. unire enim est ex diuersis idem fa cere. x. q. ii. unio. fm eum ibidem. & pro batur in. c. ii. in fi. de mat. contra inter. eccl. contracto. & q̄ sit sacramētū eccle & etiā contract⁹ per Io. an. in. c. fi. añ fi. de condi. appo. ymo etā ante incarna tionem xp̄i matrimonium erat sacmentū Io. an. in. c. ex publico. in. iiii. colum. de conuer. coniug. & s̄. d sacmentis in com muni. q. iii. & q̄ sit magnum sacramen tum per fran. de consa. & affi. c. i. in. xi. no. & q̄ sit unum de septem sacramentis nota. de transla. uenies. glo. i. & in. c. i. iii. no. de spo. duo. & in. c. uir. ad fi. de fis nup. & no. de simo. cum eccha. glo. ibibendum. & q̄ nō not. de bigamis. debi tum glo. magna. v etiā dicit fran. q̄ ideo est sacramentum quia ē sacre rei signum cum. caritas sit res sacra ut ibi lati⁹. facit quod no. xxvii. q. i. in su. &. xxvi. di. ac cuti⁹. & in. c. ex publico. de conuer. con iuga. & qui filii. li. leg. per uenerabilē. glo. bonis. unde istud sacm̄etū est aliqui us & cōius ceteris sacramētis ideo Cira tian⁹ seorsū d hoc tractat ut dicit arch. xxvii. causa in prin. adde hic. T. q. v.

Quarto quero an per mr̄imonium ifun datur gr̄a sicut in aliis sacmentis glo. i. q. i. quicq̄d. dicit q̄ non. dic contra de sa cra uncti. c. uno. ex hoc infertur non esse uerum quod dicit Hug. xxxi. q. i. quō. u bi dicit usum mr̄imonii ñ posse adimple ri sine peccato saltem ueniali quia ymo potest esse meritorius qñ fit bono intui tu sicut fuisset in statu innocentie & p̄ reduci ad actū uirtutis iustitie quia red dit qd debꝫ. xxii. q. ii. cum deuotissimā. uel religionis quia uult plem deo dedica re Si autem institur soli concupiscentie modum excedendo p̄ committere uenia ale. xxxv. di. in prin. fm fra. in rub. de spo. q. xi. ad & predicta adō Io. an. in. c. uno sa colum. de sacra uncti. & in. c. cum in ecclie. de simo. & ibi p Ni. & alios. & q̄ infundatur gr̄a per Pe. de pal. di. xx vi. q. iii. in. ii. colum. & per fra. in. c. sig nificāte. ad fi. qui ma. accu. possit. & Io. cal. in. c. cū uenissent. d sa. unc. &. s̄. coīa de sacra. q. vi. & q̄ actꝰ mr̄imonii sit licī tus & ipsum mr̄imonium sit bonū & hō tum & de p̄missis p Pe. de pal. dicta. di. xxvi. q. ii. ar. i. subdens q̄ excōmunicati & similes cōtrabūt uerū mr̄imonū quo ad essentiā. an aūt peccēt unde ibi plene in. ii. ar. & si contrabitur cum meretrice ibidem. iii. ar. & adde. T. q. lix. in fi. & sequenti. Quinto quero an mr̄imonū fuerit institutū Rñ fm Tho. in. iii. di. xxvi. mr̄imonū fm q̄ ordinatur ad pro creationem plis que erat necessaria eti am peccato non existente institutū fuit añ peccatū a deo in hoc q̄ hoī mulierem in adiutorium de costa formauit & dixit eis crescite & multiplicam ni zc̄. genes. c. i. &. ii. Adam uero cum dixit hoc nunc os ex ossib⁹ meis zc̄. uerba illa. ptulit a deo inspiratus ut intellgeret mr̄imonii ī stitutionē a deo factā Sed fm q̄ mr̄imo nium p̄z remedium contra uuln⁹ pecca ti sic institutum fuit p⁹ peccatum tempe legis nature fm autem determinationē personaꝝ institutō3 habuit in lege moy si. & fm q̄ repñtat coniunctionē xp̄i & ecclie institutionē habuit in noua lege & fm hoc est sacramentum noue legis hec Tho. & d. i. &. ii. inst. tutione. xxxii. q. .ii. .s. huius ta. & de duor. gaudem⁹. fm pisa. & Ni. & per laud. d sacmēto matri

moni in. iiii. colu. v. vi. zč. ad idem not. fran. in. c. fi. de frigi. dicens. xi. nota. q de⁹ fuit institutor mrionii ut ī glo. plt. & ex hoc infert Ho. q hoc sacmentū habet pēmīnētiā r one sm auctoris nam cetera fuerūt ab boe istituta Sed tū dicit q etiā sacramētū eucharistie fuit institutū a nostro redemptore & reli. clemētīa una Item sm Ho. mrimoniū habet pēmnentiā rone status quia fuit institutū añ peccatū & rone loci quia in paradiso & tpis qa in pncipio mūdi & significati ō biga. debitū. & quia facit non esse peccatum qđ alis essz. de hoc ultio per Fran. ō sacra unct. c. uno. v. scire. ad qđ. s. q. pxima. & cōcordat pmissis idem Frā. in ru. & spo. in. vi. q. v etiā in fi. dicit q diuersē resp̄chib⁹ mrim pōt dici ō iuſ diuino ō naſali de iure gentiū & ō iuſ positio ad hoc ultimū adde Ho. in su. ō gla. & affi. ¶. i. & qđ not. in. c. cū illoz. in fi. de sen. excōi. & insti. ō iuſ naſali. in prin. & qđ notat fz p⁹ Inno. in. c. fr̄itatis. ¶. q̄us. iii. q. ō frigi. Item pmissis satis ꝯcordat Ho. in su. ō mat. ¶. v fuit institutū. & no. xxxii. q. ii. in fi. & in. c. i. in fi. ō cogna. spūali. ō ī. c. ex publico. ō ꝯuer. ꝯuga. & facit. xxxii. q. ii. c. ii. & p Ho. in su. de cogna. spū. ¶. qualiter. v alii dicunt. aliat xxvi. di. deinō oppō. ē. Itē expmissis pa tz q istitutū fuit p illa vba creſcite & multiplicami zč. qō seqr̄ glo. in. c, fi. ō frig. in v° institutor. sed Fran. ibi in. i. q. seqr̄ alia opinionē. s. q p illa boc nunc os zč. ō biga. debitū. & alit glo. in. c. vno ō uoto. li. vi. & ffert hoc tenet Io. ā. & Ho. & ibidē in seqnti qōe. declarat dicta vba p⁹ Ho. & subdit nō g° mīz si nō defaci li rescindiē b° sacm ad qđ. s. q. i. glo. tū xxvii. q. ii. cū societas. dixit q ymo p illa vba ꝓpter b° relīqt bō prem zč. Io. de ligna. ꝯor. cū Frā. p glo. in dicto. c. uno. circa prin. q dicit q p illa vba ꝓpto plauſti. idē An. ō bu. in ru. ō spon. in. v. colu. dicēs ex his patere q fuit institutum in padiso. Itē vinclū mrionii impmitt ex dei potestate sm An. in. c. fi. de spo. duoz. & q fuit institutū p vba illa nunc os ex ossib⁹ meis zč. seqr̄ idē Ant. in dicto. c. fraternitatis. ad fi. idem Pe. de paſ. in. iiii. di. xxvi. q. i. ad fi. itelligere tū ꝓphetico. xxvii. q. ii. ¶. lex diuīe sm Frā. in dicta. i. q. & dic ꝓpto plauſti idest primo plasmati. s. Adā sm Ho. īsu. ō ōspo. īpu. facit dicē⁹. ¶. lex diuine. & ō cō. di. i. si duo. & nota q mrioniū ap⁹ bac ab eccla. xxx. di. p totū. & sic nullū ꝯiugiū est peccatum. xxviii. q. i. in prin. adde tū q sponsalia futa nō sunt de iure diuino qa nō repīē in lege diuina nī de mrio sm fra. in. c. ii. de spo. plt. colu. Et quicq̄ disputeē an mrioniū olim fuerit in pcepto q hodie est mere uolūtatis & vgītas pferē ut plrī p frā. p⁹ gas. ō casu. in ru. ō spon. in fi. ad qđ. ē. cōia ō sacris q. v. & p Pe. ō paſ. ī. iii. di. xxvi. q. iii. arti. i.

Sexto q̄ro q̄ cause instōis mrionii Rñ°. sm Ray. due sunt prīcipales. s. susceptio soboī educāde ad cultū dei genef. i. Creſcite & multiplicami zč. & ut atio fornicatōis. i. carinthe. vii. ꝓpter fornicatōz vnusquisq habeat suā uxorē & unaquecq suū uz. & ista causa solū p⁹ peccatū extitit Sc̄darie uero cause mīte sunt unde qñq pacis reformatō pulchri tudo uxoris diuitie. & huiusmōi sm pīs. & Ni. & plrī p Ho. in su. ō mat. ¶. & qua si ubi addit in fi. aliā causā. s. solatiū hūanitatis ut & ī semb⁹. xxvii. q. i. nuptiaz ad hoc etiā p Frā. in ru. ō spo. iii. col. v ꝯcludit q attēto statu primeuo rōāl creaē in padiso causa fuit multiplicatō. plis ad recupatōz āgeloz. lapsoz ezechielis xxx. sed attēto statu p⁹ peccatū ultra p lem fuit sc̄da causa uitatio fornicationis & sic mrioniū fuit istitutū añ lapsū ō uoto. c. uno. li. vi. sm eū facit qō no. xxxi. q. i. quō. & ō dictis causis instōis mrioniū ad idem p An. de bu. in ru. de spo. in. v. colu. & adde Pe. de paſ. in. iii. di. xxx. q. ii. ar. iii. ubi plrī de duplici fine mrionii & q si uitatio fornicationis principaliter intēdat non est peccatum mortale ſ nec sēp uenale ut ibi latius & adde. ī. proxima. q. facit. ī. ¶. vi. q. xvii. unde qñq quis nubit quia nescit resistere stimulis carnis de eo qui duxit in ma. Iordañ. & in spe. ō alleg. & dispu. ¶. p⁹ bec. iii. coī. Septimo q̄ro numquid tenet matrimoniū factum non causa plis sed ꝓpter partias causas nūc dictas puta ꝓpter pulchritu dinē diuicias & huiusmodi Rñ°. sm Ra.

sic sufficit enim q9 otrabere in tendūt & consentiunt p vba de pñti. xxxii. q. ii. solet q̄ri. de utero. xxi. si uideris mulierē pulchrā in medio captiuoz & amaueris eā uolueriscq uxorē habeī introduces in domum zc̄. 9cor. Tho. & Pe. v. s̄. fm pl sa. idem Ho. in su. de mat. ¶. & quare. & p Pe. de palu. v. s̄. q. pxima. & nota q9 matrimoniū hab3 triplicem finē fm triplex bonum matrimonii nā inḡtū est in officium a nata generis hab3 p fine pro creationem plis & educationē Secundo inḡtum est a nata spēi in fed9 humāe so cietatis habet iuxta bonū fidei amicitiā & cōcatō3 in opib9 ciuilibus. in ḡtum au tem est sac̄mētum hab3 p fine repūtati onem incarnationis & ex hoc mſepabi litatem fm Pe. de pal. in. iii. di. xxxiii. q. i. arti. i. 9clu. ii. ad finem. & 9clu. iii. p9 prin. ad q̄ adde. s̄. q. pxima &. ī. q. pxia & licet quis otrabat principaliter ob uitādā fornicationem ut quia otinet non potest non peccat mortaliter. s̄. q. pxima. & in spe de alt. & dispu. ¶. post hec. iii. col. ibi uel dic q9 non semp zc̄. & an matrimoniū seu ad9 carnalis habeat excusationem p Pe. ō palu. di. xxxi. q. i. &. ii. unde affectus & appetitus copule habende non tollit libertatem 9sensus in 9trahēdo quī si ꝑpter eā extorq̄ndā ad matrimonium impellat sit inter eos ma trimonium fm An. ō bu. in. c. tua'. ō spo. & in. c. i. de spon. duoz. Octauo q̄o quot sunt bona mſrimonii Rñ°. fm Rai. sunt principaliter tria. ſ. fides ples & sa c̄mētum. xxvii. q. ii. omne. in fide attēdi tur ne cum alio uel cū alia 9miscеat. in p le ut amāter suscipiat & fligiose educet siue forniceī. in sac̄mēto ut mſrionū non sepeī q̄ satis colligūt in dicto. c. omne. li cet enim fiat interdum corpalis sepatio ut ex cōi 9sensu causa ofonis uī religonis uel ꝑpter fornicatō3 cū mſrionum inter fideles postq̄ rite otractum & ¶umatū est mſepabile ē usq; ad mortē & p̄dicta tria bona adeo sunt substantialia 9iugio q̄ conditio 9tra aliqō isto3 appolita ui ciat otractū mſrionī de 9di. appo. c. fi. ad quod. ī. q. xlix. fm pisa. & fra. Nic. & sic bonum fidei 9sistit ut non fiat adulte rium. bonum ꝑlis 9sistit in semine ꝑlem generāte. bonū sac̄mēti in ſseperabilita te ut per Pe. de pal. in. iii. di. xxx. q. ii. i. iii. col. & di. xxxi. q. i. ar. ii. circa prī. & p totum. ō istis trib9 bonis matrimo nii. & an fine p̄dictis trib9 bonis matri monii possit act9 matrimonii excusari ut de eundem Pe. in. iii. di. xxxi. q. iii. Et adde. s̄. q. pxima & de p̄dictis p Ho. in su. de mat. ¶. & q̄ contrahat. & de istis trib9 bonis nota. q filii sint legi. p veñ. glo. notat q9 tria & p Frā. de frigi. c. fi. ii. q. & p arch. in. c. i. de spo. in v° frigi ditatis. li. vi. & ōbent ista tria bona esse saltem in ꝓposito ideſt q9 ab inicio alitr non ꝓponāt quia tunc inciat matrimoni um ad quod. ī. pximis. q. sec9 si ex post facto hoc 9tingat licet enim alter adāl tereī uel aliā accipiat de facto uel ꝑles non nascaī non per hoc inciat matrimoni um. de adulterio ꝓbat°. xxxii. q. ii. dixit. &. q. iii. quasi per totum de diuor. c. ii. &. c. ex litteris. cum si. ō secūdo q9 si aliā accipiat non soluaī primum matrimoniū ꝓbatur de spo. duoz. c. i. & plt. & fi. de ō spo. ipub. duo pueri. unde inuēte spon sa de pñti licet non 9gnita non ualet fm matrimonium ¶umatū ut notat Io. an. in. c. ii. de eo qui duxit. & per An. in. c. fi. de spo. duoz. in prin. & latī9 in fi. de tercio q9 si non nascatur ꝑles non defici at esse matrimonium ꝓbatur. xxvii. q. i. nuptiaz. dūmodo non sint perpetuo im pediti de frigi. c. i. & per totum. & per fra. in ru. de spo. q. x. & de 9di. appo. c. fi. iii. q. & ibi etiā tāgitur in textu de dictis bonis ut ibi per fra. in primo no. & adde. ī. q. clxxxv. ad fi. & intellige p̄ dicta ꝑut in trib9 ꝓximis q̄stionibus. di cit etiā Ho. q9 si otrahentes tempore 9 tractus nil cogitabāt ō his bonis sufficit dummodo non apponāt 9ditionem uī pa ctum ut otrafaciāt ar. dicti. c. fi. de 9d. appo. & hoc vm in iudicio eccle q̄ de co gitatu uel intentione iudicaī non potest Sed in iuditio anime & in ueritate non uidetur q9 sit matrimonium nisi saltem ō tertio bono. ſ. de tercio sacramento cogi tent qa si non cogitāt g° non cōsentiunt in iuta in indiuidua ducendā & quamuis non sit uer matr. monium erit tñ ꝑsump tum quod equiparatur uero matrimonio

quantum ad ecclesiam de spon. is qui. fm Host. in su. de matrimon. §. & quare. ad idem per arch. xxxii. q. ii. circa prin. Sz si itentio in corde retenta ul etiã expssa ꝙtrarietur essentie matrimonii uel bnis trib⁹ bonis mrionii ut de. ī. seqntib⁹. q. Nono q̃ro utr̃ intentio non ꝓuãdi fidem uiciet matrimonium Rñ°. fm guil. si ali quis ꝙtraxit matrimonium non habens ꝓpositũ ꝓuãdi fidem. ꝑ adulterãdi nñi nus tenet matrimonium concor. Pe. ut in su. confes. li. iii. ti. ii. q. iiii. dũ tñ b° non deducatur in pactum si autẽ deduca tur in pactum ut ꝙ liceat adulterari uel ꝙ ꝓstituat uxorem non ꝙtrahitur matri monium extra de g̃di. appo. c. fi. fm pis. & Nu. & Pe. de palu. in. iii. di. xxvi. q. iii. arti. ii. Sed si ꝙtrahens haberet inten tõm nunq̃ exigendi debitũ credit gui. ꝙ cõtrahit matrimonium sicut fuit inter beatam v̄gĩnẽ & Ioseph. qđ credit ꝓce dere etiam si intendat non solum non pe tere sed etiã negare quia tenet mrionũ dũmodo hoc non deducatur in pactũ qa tunc non teneret fm eum. Sed quãtũ ad illud si intendat debitum negare ꝙ tene at matrimonium discordat Petrus. dicẽs ꝙ de bono fidei matrimonialis duo act⁹ sunt unus essentialis. s. non negare g̃ugi usum sui corpis & intentõ opposita huic excludit matrimonium: alter accessori⁹ s. non exhibere alteri corpus suum & in tentõ huic opposita matrimonium nõ ex cludit ut in sum. ofes. in dicta. q. iiii. & seqnti. & sic uult ꝙ si habuit intentionez uel ꝓpositum negandi debitum uxori nõ sit matrimonium quasi ꝙtraretur actus essentiali matrimonii. Sed in hoc an ꝙtra rietas in contrahendo matrimonium ad bona matrimonii faciat matrimoniũ nul lum concludit Pe. ð pat. ꝙ si intentio est contraria non solum bonis matrimonii ꝑ etiam ipi essentie matrimonii puta quia non intendit ꝙtrahere ꝑ decipe uel si in tendit ꝙtrahere intendit tñ non ſtatim ꝑ ad tẽpus uel aliq̃ bnusmõi & tunc non est matrimoniũ quia nisi sit consensus in tota essentia mrimonii non est mrimoniũ Item quãdo est consensus & dissensus si cut si homo uult esse bõ & nõ habere ani mam non simpliciter consentit unde non est mrimonium Si autem contrarietur bo nis matrimonii sed non essentie est uez mrimonium sicut supradictum est Simili ter si exprimitur aliquid contrariũ esse tie mrionii non est mrionium ut si dicat accipio te in meã dum tñ ego non sim ma rit⁹ tuus uel ꝙ mrionium dissoluat̃ q̃cito inuenero pulchriorem & melioremuel bnusmõi & sic non est mrimonium sed ad ulterium. Aut nõ est contra essentiã sed contra aliq̃ de tribus bonis & tunc si ẽ aliquid illicitum non est matrimoniũ. Si autem id qđ exprimit̃ sit honestum non impedit sicut contrabo tecum ita ꝙ non petas debitum quia pacisci de debito nõ petendo nec ꝺdẽdo non rspicit essentiã cum petere & reddere sunt actus cõseqn tes mrimonium ymo etiã pacisci qđ non teneatur petere uel reddere non est con tra essentiã cum salua essentia mrimonii possit tolli ius petendi & obligatio red dendi sed ponere conditionem uel modũ de non reddendo uiciat matrimoniũ qa condicio turpis & inhonesta & cõtraria. Si ergo uouens castitatem in contraben do dicat sic contrabo tecum mrimonium ita tamen ꝙ caste uiuamus ualet cum fa cilius possit renunciari iuri futuro & ac quirendo quam iuri iam quesito unde si contracto mrimonio postq̃ obligati sunt mutuo ad reddẽdũ possunt se per pactũ ab ista obligatione liberare manente esseñ tia matrimonii pari ratione in contrahẽ do salua essentia poterunt ab obligatione preseruari ut latius per eundem Pe. de pat. in. iii. dis. xxx. q. ii. arti. i. qui ꝑhec uidetur concordare cum dicto gui. quasi talis intentio negandi debitum respiciat actum consequentem non autem essentia lem matrimonii & sic intentõ huic oppo sita matrimonium non excludat. uel si di ctus superior petrus intellexerit quãdo intentio fuit expssa saluari posset quãdo deductum fuit non per modum pacti sed conditionis uel modi ut ex pmissis patet. Item pro opi. guil. contra dictũ Pe. the ologum facit ꝙ notat Frã. in. c. ex litte ris. in fi. de frig. dicens ꝙ non bñs ꝓpo situm reddendi debitum contrahat mrio nium nisi ꝓpositum exprimatur de cõsa. & affi. c. ð infidelibus. ubi ð hoc in glo.

ultia in fi. ad qđ. ī .q. pxima & ē. pro
xima. q. & presuppolito q opio Petri.
theologi esset uera nō. pcederet quo ad
ecclesiam mīstantē que pūmet .p mrio
nio si talis ītentio non fuit expressa per
dicta. ē. in proxima. q. & sic ecclesia iudi
cabit .p matrimonio tanquā presumpto
ymo .p uero .ppter doctorū opiniones
ut. ī. q. cx. adde circa tria substantialia
matrimonii uidelicet proles fides & fir
mitas sacramenti. si ergo conditio & pro
testatio in ipso contractu alterum ipso
rum tollat uiciat contractum & non uici
atur ſm An. in. c. si conditiones in prin.
de condi. appo. & subdit quando q ditio
nes sunt contra substā tiam seu bona mri
monii. Decimo quero utrum intentio
non habendi .plem excludat matrimoni
um Rñ°. ſm Pe. firma intentio .plē eun
tandi excludit matrimonium dico maxīe
si deducatur in pactum: sed tamen inten
tio non educandi .plem non excludit ma
trimonium concor. Hug. & glo. Ray. ut
in sum. confes. eo. ti. q. lvi. Similiter nec
excludit matrimonium desperatio .plis
quia adhuc potest esse matrimonium in
remedium. idem in su. confes. in dicta. q.
lvi. ſm pisa. & fra. Hi. ubi. ē. & p Io. an.
in. c. tanta. p9 prin. qui fi. sint leg. uidet
tamen q talis intentio non excludat ma
trimonium nisi fuerit expressum de uitā
do .plem .p ut dixi. ē. q. pxima. dicit enī
Fran. q non uiciatur matrimonium pro
pter defectum .plis nisi deducatur in pa
ctum q utetur proles dicto. c. fi. de con
di. appo. & nota. in. c. de infidelibus. de
consan. & affi. ſm eundem Frā. in dicto
c. tanta. prima. q. qui etiā in ru. ō giug.
le prosoz ad fi. dicit rñdēdo ad dictum
c. fi. q contra bonum prolis dicitur quā
do apponitur conditio q euitet proles
ut ibi unde contractus mrīmonii cum uo
luntate & intētione .plē non habēdi dū
modo hoc in pactum non deducatur. non
uiciat solo ītentu pacto cessante sed con
tractus matrimonii cum intētione nō ha
bendi copulam & ꝯsequenter nec prolē
est nullus quia deficit unum ex substanti
alibus bonis matrimonii ō condi. appo.
c. fi. ſm Anthō. de bu. in. c. commissum
de spon. unde non exigitur q in matri
monio semper sit spes filioz quia suffi
cit q non euitet .plem. xxvii. q. ii. solet
ſm An. in. c. ii. de frigi. nec etiam semp
hec est causa nubendi ymo quandoq; qs
nubit quia nequit resistere stimulis car
nis in. c. iordane. ō eo qui duxit in mrīo
mum. & xxxii. q. ii. solet. & si. ſm Pe. ī
ti. de alleg. & dispu. §. post hec. iii. col.
Undecimo quero utrum intentio ducen
di aliam uxorem excludat matrimonium
Rñ°. ſm Pe. si intendit ducere aliam di
missa ista non est matrimonium quia ſm
guil. talis uidetur q trahere ad tempus
xxxii. q. ii. solet queri. ſm pisa. & ibi pa
tet q .ppter hoc isto casu matrimonium
non ualet nec obstat q iudei q trahūt cū
.ppolito diuertēdi quando uoluerit per
libellum repudii quia hoc non deducunt
in pactum q̄us ex ui ꝓstitutionis uel con
suetudinis uel etiam sola uolūtate muta
ta postea diuertant sicut & de eo qui mu
tata uoluntate fligionem intrat ſm Pe.
ut in sum. confes. eo. ti. q. lvii. si ꝙ inten
dat ducere aliam ista retenta cū ipsa erit
matrimoniū idem in dicta. q. lvi. ſm fra.
Ni. post pisa. dicunt doc. q si apponitur
in matrimonio pactum a lege uel consue
tudine inductum licet sit contra matrio
nium tenet matrimonium de spo. c. i. unō
catholici q trahētes possunt cogitare q
ante copulam possunt seperari ingredi
endo religionem & tenebit matrimoniū
ut plī per Fran. de consan. & affi. c. de
infidelibus. ad premissa facit. ē. q. ix. qa
talis intentio est contra essentiam matri
monii quin etiam in foro iudiciali eccle
sia iudicaret pro matrimonio cum de ta
li intentione non ꝓstaret ut ibidē dixi.
Duodecimo quero utꝝ iter beatam ṽgi
nem & Iosep̄ fuerit perfectum matri
monium Rñ°. ſm. Pe. in. iii. di. xxx. du
plex est perfectio mrīmōii una quidem
quātum ad esse que fit p. ꝯsensum ṽbis
de pūti expressū n & tali pfectione mrī
monium illud pfectum fuit. Alia perfe
ctio quantum ad operationem & sic non
fuit prectū q actū .ppriū mrīmonii est
carnalis copula ī qua ut ibidē dicit Tho.
virgo non ꝯsensit explicite sed implicite
& hic ṽginitatem suam deo ꝯmisit ut ī li.
sen. dicitur ſm pisa. & Ni. & uide xxvii.

q.i.in prin.& per totum & in.§. Item si ponsa &.§.iuxta hāc. Io.de ligna.in.c. ex publico.ante fi.de quer.9iug. & eo. ti.in.c.quidā.glo.in.& p doc.in. c.cum locum.de spon.ubi domi⁹ Frā.in.ii.op po.&.viii.q. plura dicit hinc inde & refert quosdā theologos dicere q⁹ necesse est p̄sse consentire in carnalē copulā p hoc quod notat archi.in.c.i.de uoto. li. vi.in ūbo inuenta.ad fi.& sic beata vgo ſm istos ꝯsensit in carnalem copl̄am sine peccato Sed hec opinio facit iniuriam v̄ gīnitati beate uirginis Alia fuit opinio q⁹ oportet contrahētes ꝯsentire in copulā non in particulari sed in uniuersali sed hec opinio tollitur ut p̄cedens quia cum beata vgo sciebat legem 9iugii ꝯsentiendo in 9iugium consensisset in copulam & sic fieret iniuria ipsi⁹ v̄gīnitati Tercia fuit opinio ad quam accedit gratianus. xxvii.q.ii.§.cū ergo .q⁹ oportet ꝯsentire in copulā uel absolute uel saltem sub 9ditōe tacita nisi deus aliter disponat ut si deo placuerit & tali modo uideē ꝯsensisse beata uirgo ut dicitur in dicto.§.cū ergo.hec etiā non uideē ꝓcedēr quia de us nolebat beatā uirginē carnaliter copulari uiro & hoc uerisimiliter ipsa sciebat quia spiritu sancto inspirata iā uotū uirginitatis emiserat unde dicit Pet.de palu.q⁹ de beata uirgine credim⁹ ipsam nouisse uirginitatem ut per eum in. iii. dist.xxxviii.q.i.iii.colu. unde dixit quō fiet istud quoniā uirum nō 9gnosco quasi diceret nolo 9gnosci hec tamen opinio potest defendi & dici q⁹ beata uirgo se subiecerit uoluntati diuine Quarta opinio est que placet gratiano in fi.dicti.§. q⁹ ꝯsensus qui facit matrimonium est cōsensus in mutuā corporis ptātem & dicitur consensus in mutuam corporis potestatem consensus cohabitandi & in diuiduum uite ꝯsuetudinē retinendi & hoc sonant uerba accipio te in meam & ꝯ uerso de spon.c.pīt.nec oportet q⁹ precise ut condicionaliter ꝯsentiant in copulam carnalem & sic consensit beata uirgo & hec tutior & sanctōr quo ad beatā uirginē3 tñ etiā ꝓcedēs saluari posset ut dixi uolui autē beata vgo castitatem ut dixi & patet in dicto.§. Cum ergo uirgo beata ad hoc ut esset decens habitaculū filii dei. decuit etiā ut esset nupta primo propter significationem quia ecclesia triumphās est spūalis spōsa dei & vgo.xxvii. q.i.nuptias2.sēdo ꝓpter imitationem infamie ne crederetur ex adultetio pepe risse.terci o ꝓpter occultationē diuini 9silii quia hoc modo diabulo ministerium incarnationis & redemptionis fuit occultum.xxvii.q.ii.inuenta Sed gaſp.ō cal. in dicto.c.cum locum.& ō hoc inde Pe. in.iii.dist.xxvi.q.iii.arti.ii.9clusi.iii.& dist.xxx.q.ii.ar.ii.ubi inter alia dicit q⁹ sufficit ꝯsensus de p̄nti in copulam 9iugale quo solum uerū & im p̄fectū est matrimonium essentialiter Sed quo ad carnalem copulam sufficit sub conditione si deus uoluerit & sic beata uirgo non fregit uotum & sic dicunt quidam de Iohanne euāgelista nam quia uirgo fuit uirginis custos ꝓbabiliter creditur consimili modo se habuisse in ꝯsensu nuptiali sicut uirgo beata qō tñ nō sic est necesse quia nō sic habebat uotum uirginitatis sicut ipsa ſm Pe.ō.ē.licet ergo Ieronim⁹ in ꝓlogo euangelii dicat Iohannes voluit nubere & q⁹ xp̄us uocauit eū de nupciis non per hoc intertur q⁹ ꝓdiderit uirginitatem mentalem per p̄dicta q⁹ nota.qd autem sit uirginitas ō & q⁹ est licita & q⁹ est per se bona & q⁹ est uirtus & de comperatione ei⁹ ad alias uirtutes & ad conugium plīs per eundem Pe.in.iii.dist. xxxiii.q.ii.ad hec adde.ē.que. ix.circa prin.&.i.q.xlii. Terciodecimo q̄ro que sit differentia inter matrimonium legitimum & ratum Rñ⁰.ſm Ray. matrimonium legitimum & nō ratum est q⁹ legali tantū institutione uel ꝓuntie mortibus inter infideles o trahitur q⁹ ideo dicē nō ratū quia sine fide fit.unde Aug. non est ratum coniugium quod sine deo est Ratum uero & nō legitimū est quod inter fideles & legitimas personas sed sine legitima solemnitate cōtrahitē hec distinctio ꝓbatur.xxvii.q.i.§. Item illud & de duor.q̄to.&.c.gaudemus ſm psi. & per Hosti.in sum.de mat.§.fi.ad fi. ubi etiam per Ho.q⁹ matrimoniū aliquādo dicitur iniciatum aliquando cōsumatū aliquādo ratum aliquādo cōfirmatū &

contractorum aliud est uerum aliud presumptum & p̄sumptorum aliud contrahitur per carnis copulā aliud ex cursu tp̄is aliud per subarrationem uel presumptiones & signa ut ibi plenī. dicit autem ratiōnē ideſt q̄ nō possit dissolui nisi causa fornicationis ſm archi. xxvii. q. ii. non dubium &. in. c. in omni. & sic inseperabile archi. xxviii. q. i. in prin. Sic ergo matrimonium inter catholicos est fortiū quia ratū & indissolubile. matrimonium uero inter infideles licet sit ratum potest tñ dissolui ut per Fran. in .c. quanto. viii. notabili de diuor. post glo. tamen inter fideles est īdiurdua quēcūq̄ aptitudine qa est apta non diuidi pro bō de bap. maiores. §. quamuis & qō ibi notat. in glo. si cut. ſm fra. post glo. in. c. de infidelibī. ſcōa oppo. de consan. & affi. & ibidem ō materia per an. de bu. facit. ē. q. ii. nota etiam q̄ matrimoniū īter baptizatos ab hereticis non ī forma ecclesie nō dicitur ratum ut per fra. in dicto. c. quāto. ī fi. post Inno. & facit. ī. q. clxx. Item mrīonium dicitur legitime contractum quando sunt etatis & nulli subest impedimētum Io. an. in. c. fi. de rapto. & qō nota. in. c. ex transmissa de resti. spoliatoz.

Quartodecimo quero quis sit effectus mr̄imonii Rñ°. ſm Ra. effectī est q̄ ex quo semī est ꝯiugium inter aliquos ridelles nunq̄ desinit esse etiam si alter efficeret hereticus. xxxii. q. vii. c. i. &. ii. & ō diuor. quanto. nec maritus potest dimittere uxorem siue efficiaē ceca siue leprosa uel aliquid tale nec uxor uirum. xxxii. q. v. orrendus. &. c. si uxorem. nisi tantū causa fornicationis. & tūc si dimittat maneat sine ꝯiuge uel reconcilietur uxori. xxxi. q. i. dixit domin9. ad hoc. ē. q. primā. Item alius effectus est q̄ mulier ptā tem sui corporis non habet sed uir Et uir potestate sui corpis non hz ſ uxor & ideo post copulam carnalem nec religiōnem potest alter eligeſ iuuto altero nec ꝯmittam. pfiteri. xxxiii. qv. c. i. ii. &. iii. Est & alius effectus quia uir compellendī est reddere debitum uxori licz nunq̄ ꝯgnouerit eam & econuerso non obstante superueniente affinitate ō eo qui ꝯgnouit cōsanguineā, d stinctōnez. &. c. tue. ille tñ iunx qui de ipsa affinitate ē innocens monendus est q̄ contineat q̄ si nolit tunc nocens tenetur ei debitum petitum reddere sed exigere nunquam potest ut patet in allatis iuribī & debz reddi cum dei timore ut in all. c. tue. Itē unus ꝯiugum sine consensu alterius non potest orare Intellige oratione priuata & tam longa q̄ esset impeditiua debitū ꝯiugalis. secus de oratōne solēni ut misse tempore a canonibus diffinito ō ꝯse. di. ii. omnis homo. &. xxxii. q. ii. quos de9. & ō ꝯse. dis. i. ōnes fideles. &. c. missas. ſm pſ. &. Ni. ubi. ē. & per Ho. in su. de matrimonio. §. quis. sit effectī. unde effi ciūtur una caro per copiam. xxvii. q. ii. sunt qui. & q̄ ibi not. xxxv. q. iii. nullum. &. c. equaliter. & seq̄n. xxxii. q. i. requisiti. xxxv. q. x. c. i. post medium. &. c. si cuius. &. in. c. debitum. de bigamis. & q̄ not. de coniugi. lepro. c. i. ubi dicit Ho. q̄ sunt una caro ideſt ad unam carnem q̄ creandā & hoc post consumationez mr̄io nii de conuer. ꝯiug. ad aplicā uel sunt id est esse debent ex quo ō p̄ti ꝯtraxerūt ut dicto. c. i. ō ꝯiug. lepro. &. c. se. ſm Io ā. & doc. ī dicto. c. i. ō ꝯiug. lepro. & ibi Frā. in. iii. not. Itē efficiunt ē unū corp9 xxxi. q. ii. de neptis. xxvii. q. ii. quia agatho. xxxii. questione. ii. amonere. &. q. v. §. ex p̄missis. &. c. Ad cū si. & per copulam dicitur perfici mr̄imon um nota. xxvii. q. vii. quapropte. &. c. inici atur. glo. i. & ppter copulam dicitē coniugium ut dicit arch. xxxi. di. c. fi. & qō addat copula q̄ Fran. in. c. ii. ō conuer. coniugatoz. &. ī. q. xxvi. ante fi. &. q. xxxvii. Quintodecimo q̄ro utrū puer possit ꝯtrahere matrīonium Rñ°. ſm Ra. etas apta in puero est annoz. xiii. & ī puella. xii. de ōspo. impu. pubēres. &. c. continebatē. & si ante ꝯtrahunt non est mr̄imoniū ut habes. ī. q. ccx. nisi essent ꝓxime pubertati & ita q̄ malicia supplere tur etatem de ōspo. impu. b. ō illis. ꝯcor. Tho. & Pe. ut in sum. confeſo. li. i. i. u. ii. q. xix. ſm pſ. & fra. Ni. ī. §. mrīonium scōo & q̄ nota. Antho. in. c. i. in prin. de ōspo. impube. & in. c. ii. unde mr̄imonium carnale non potest ꝯtrahi añ pubertatē Fit autem pubertas in masculo. xiii. an

norum in femina. xii. tamen si non distēt plus quā p sex. mēses uel malicia supleat etatē & possit carnaliter ꝑmiscēri tenet matrimonium ꝙtractum ꝺ dispo. impub. puberes. ſm Pet. de palu. in. iii. diſ. xx xvii. q. i. ar. iii. Sed in dicto. c. puberes. nil dicit de iſtis ſex mēſibus. fuit tamen opinio Inno. poſt glo. ꝙ tunc dicaē ꝑxima pubertati de quo p Anto. in. c. conti nebatur ad fi. de dſpo. impub. qui tamē in. c. atteſtationes in fi. relinquit hoc arbitrō iudicātis ꝙ ſideratis ꝙ ſonis ex quo ius non determinat facit qꝺ notat arch. in. c. uno in glo. ad huiꝰ. ꝺ dſpo. impub. li. vi. & de hoc not. in dicto. c. ꝙtinebaē & in. c. atteſtationes. unde debet intelligi quādo eſſet apta ad copulā p not. p Io. an. in. c. de illis. ii. ꝺ deſpo. impub. in ad ditionibus & in nouella Nam in matrīo nio determinaē etas non ſimpliciter ſed prudentia uel pubentia ut notat Io. an. in. c. fi. iii. colum. ꝺ deſpon. impub. unde dicit fra. in ru. ꝺ deſpon. impub. ꝙ etas pueri quātum ad mſionium magis attē ditur ex uiri potentia quam ex numero annoꝝ ita ꝙ p̄uenire poteſt ut per eun dem in. c. ii. eo. ti. ſcda oppo. & queſtiō prima dicens ꝙ reſpectu matrimonii attenditur pubertas ex uiri potentia nam etiam impuberes ex annorum numero ſi ſunt uiri potentes ſunt ad matrimonium abiles dicto. c. puberes. & c. cōtinebaē. idem dixit eo. ti. c. iii. prima. oppo. & in c. tue. iii. notabili. & x. queſtio. & ſeqn. & in. c. cotinebatur. quarto. notabili & in. c. a nobis. quinto. notabili. & in. c. in ſuper. in princi. qui ma. accu. po. & per archi. in. c. uno. in ⁊bo malicia ꝺ deſpon. impub. li. vi. facit. ff. de lega. iii. l. cum quis decedens. §. codicill. ibi uiro facto uī adulto. dic tamen ꝙ non preſumiē uiri potens ante pubertatem ut ſentire poſſit matrimonio niſi probetur potens & tūc preſumptio tollitur per factum contrarium ſm Io. an. Antho. & doc. in. c. quod ſedem. ꝺ frigi. & ibi per Fran. prima. oppo. & archi. in dicto. c. uno. de deſpon. impub. in ⁊bo non proximi in fi. Similiter & pubertas poteſt tardari ut notat Io. an. in. c. de illis. ſcō de deſpo. impub. ſed in religione malicia non ſupleret talem etatem not. de regula. poſtulaſti. & in. c. ex eo ꝙ. ꝺ electi. li. vi. Et p Hoſti. in ſum. de regu. §. & utrum. ⁊. ſi. qꝺ autem dixi. & Antho. in. c. de illis. el ii. in fi. de dſpo. impub. addde qꝺ narrat Gregorius in dyalogo de puero nouem annorum qui nutricem impregnauit & ꝺ hoc. xx. q. i. in ſumma & Ieronimus ad uitalem idem dicit de puero decenni & Hoſti. dicit ꝙ idem reperit ꝺ undecenni uel duodecenni dicitur etiam ꝺ ſalamone ꝙ in. xii. anno filium genuit ſm fra. ꝙ Io. an. in. c. fi. prima oppo. de eo qui cognoſcon. ſan. & i dicto. c. puberes. prima oppoꝰ ubi per Io. an. & per eundem Io. an. in. c. i. ꝺ delicꝰ pue. & adde ad p̄miſſa per Hoſti. in ſu. de mat. §. qs poteſt. Eſt autem ratio quare impubes contrahere non poſſit quia ratione defectus etatis non eſt aptus ad generandum ꝛc. ut per fra. in. c. ii. in fi. de deſpon. impub. Ex hiis infertur ꝙ non ſufficit ꝙ contrahentes ſint proximi pubertati ad hoc ut ſpōſalia contracta cum impubeſ teneant ex tunc & tanquam de preſenti niſi etiā malicia ſuppleat etatem & ſit uiri potēs & apta copule carnali per. c. unum. ꝺ deſpon. impub. li. vi. & eo. ti. ꝺ illis. xx. & ibi per Nicolaum ubi etiam dicit Antoꝰ ꝙ malicia dicitur ſupplere etatem in potentia contrahendi quando non obſtāte etate datur potētia coeūdi ad quod uiꝺ eundem in. c. fi. eo. ti. & facit. c. fi. ꝺ eo ꝙ eogno. ꝙ ſang. qꝺ probari oportet nō per apparentiam ſed per inſpectōnem partium aptarum generationi quam debent facere matrone perite de frigi. c. fraternitatis. in prin. ut clarius per dominum fra. in. c. i. vii. queſti. de deſpon. impub. & per eundem in. c. cont inebaē. in ꝙta colum. eo. ti. ubi ponit has conclusiones. prima ſi mīer eſt proxima pubertati & uiri potens ſufficit eius cōſenſus etiam ſine copula ut teneat matrimonium & ita fuiſſet ibi iudicatum ſi apparuiſſet eam uiri potentem probatur de deſpon. impub. de illi. ii. et eo. ti. c. uno. li. vi. & intelligit ad probandum uiri potentiam ꝙ mulier inſpiciatur ut. ē. dixi & i. in. iii. ꝙcluſiōe. hec tamen non practicantur per aliquos ymmo eo ipſo ꝙ

ante pubertatem contradicit & post pubertatem cum alio contrahit matrimonium statur mrionio qȝ tamen predictum est uerius est probaē in dicto.c.de illis. ii. Scda cōclusio. copula interueniēs etiam cum nō sit proxima pubertati maior tamen septēnio cōsumat matrimonium quod probatur secundum opinionis de deo ad qȝ facit de eo qui cognoscit.c.fi. per glo. primam & per Io. an. in.c. continebaē. in. ii. colum. & in dicto.c.fi. circa fi. per eundem & itelligemaiorem non paulo sed tempe. ogruenti nec contradicat sequens oclusio. Tercia conclusio apertio clausture pudoris non ꝓbat copulam si alias apparet mlierem non aptam copule ut quia minor septenio uel paulo maior que non apparet uiri potens ex corpulentia uel alijs q̄ mulieres melius ognoscunt q ꝓbatur ꝓ opinionem Inno. & in hoc ad iudicādū eam uiri potentem non sufficit corporis supioris aspect9 ymmo partes apte generationi debent inspici per mrionas pitas de frig. fraternitati. in prin. scōm eundem in dicto.c. continebatur. ad hec per Anibidem & facit nota. per eundem Frā. in dicto.c. de illis. scdo. Pertum in fi. Et ista facit ad questionem si deficiūt tres dies de etate legitima de qua per Io. an. in.c. puberes. scda colum. & in.c. attestationes. in. colum. & despon. impub. & in c. uno in prin. eo. ti. li. vi. per Petrum & anch. & ꝓ Ni. in dicto.c. attestationes. & melius per eundem Hi. in.c. fi. de despon. impub. ubi etiam quid si in ultima zē. & adde not. per glo. & doc. in.c. ano bis. eo. ti. Si autem per sex uel octo dies distet a pubertate prima facie uideret non tenere matrimonium ut de presenti nisi cum tali ꝓximitate pubertatis sit9 iuncta malitia uel de potentia coeūdi apparet ꝓ mrionas ut. ē. de despo. impub. c. fi. per premissa facit eo. ti. contineba tur. v. Si autem. & .c. ex litteris. ad fi. eo. ti. nec etiam aliud uult Pe. de palu. ubi. ē. si recte inspiciatur qd dicit & post carnaliter cōmisceri & ideo in tali casu salua conscientia consulerem q ꝓ parte ipsius puelle in tali etate cosiuente & reclamantis ꝓbetur primo de etate. in pubertatis postea contra triplex obstaculum facere oportet tres articulos primo q dissensit ante & post pubertatem Scdo q non erat apta ad copulam iuga lem nec uiri potens Sed simplex & pura & ex corpulentia paruula zc. tercio q nulla interuenit copula & q in hac causa & similib9 admittantur parentes in testes facias alium articulum q ille uir est nobilior aut ditior quā sit ipsa dissentiēs ad hoc .i. q. lxv. Et nota circa ꝓbatōnem minoris etatis q debet ꝓbari taliter q concludat de necessitate ut per bal. in. l. si minorem. C. de i mite. restit. uel etiā ꝑ sumptue per indicia ꝓbari potest & eta te per aspectū corporis uel sagacitatem & si ꝓ ut habetur per doc. i l. cum & eta te. ff. de ꝓbation. & per bal. in dicta. l. si minorē. & in. l. prima. C. si mi. se. mai. dix. & per bar. in. l. & etate. ff. & mīo. ad hoc. i. q. exci. in fi. ad ꝓmissa facit quia pubertas potest tardari ut dixi & nota. in.c. puberes. de despo. impub. & adde que habētur. i. questione. proxima.

Sextodecimo quero An matrimonium g tractum iterum puberes per tempus cursum conualescat Rn°. si g traxerint sponsalia de presenti que iur interpretatione sunt de futuro ratificantur tanquam & presenti si per aliquem alium modum q̄ per copulam constet euidenter q̄ peruenerit ad pubertatem cum eadem perseuerantia uoluntatis puta quia simī coabitabant ut coniuges. de despo. impub. c. uno. li. vi. fm fra. eo. ti. de illis. primo ante fi. & sic non sufficit ꝓbare q talis existens annorum undecim g traxit mrionio nisi per uerba de presenti & postea oscularentur illam & similia nisi ꝓbetur q tales actus ratificationis fecit postquam peruenit ad anos pubertatis ut in dicto c. uno. tales enim actus debent interuenire post temp9 pubertatis ut dicit Io. an. & doc. in dicto. c. uno. unde dubia ꝓbatio non concludit de necessitate & sic esse potuisset post contractum mrimoniate pubertatem ergo non releuat. l. non hoc. C. unde cogna. & in. c. in presentia de ꝓbationi. unde matrimonium nullū impediente etate confirmatur supueniēte causa confirmāte & exigē alia quam

simpliciter transcurſꝰ temporis ſm An. in.c.a nobis. de deſpon.impub. eſt tamē conſilium ſi contrahens in etate illegitima non uult confirmationem matrimonij q̄ ſtatim ſuperueniente etate legitima fce dat ut ī.c. atteſtationes. eo. ti. & ibi per Anto. Item intelligе premiſſa in ſponſalibus que ſm mentem & uerba contrahentium erant de preſenti licet iuſ inter pretatione ꝓpter defectum etatis intelligantur de futuro ſed adueniente etate habent robur ex cohabitatione unde ſecus ſi ab initio fuiſſent ſponſalia futura ꝙta cta cum minore quia ſi poſtea perfecta illius etate conuerſantur & dant ſibi mutuſcula uel ſi certe talia ſponſalia nūquā tranſeunt ī matrimonium niſi īteruenerit nouus conſenſus nec ſufficeret mixtus ad copulam. ꝓcedit ergo ille textus quādo ab initio interuenit conſenſus ꝺ preſenti quia tunc adueniente pubertate ex conſecturis cum tacito conſenſu habetur matrimonij ſm Io.an. & fra.in.c.fi.ad fi.de deſpo.impub. & per eūdem Frā. in.c.1.ad fi.ꝺ ma.contra.ꝙtra.interdi. eccle. & in.c.fi.de cōiug.lepro. & in.c. 15 qui.iii.q.in fi.de ſpon. & in.c.adoleſcens.iii.oppo. & ibi An.eo.ti. & in.c. de illis.i.viii.oppo.de deſpon.impu. & Pe.de anch.in.c.uno.vii. notabili.eo. ti.li.vi. Et Anto.ꝺ bu.in dicto.c.isq. in fi. & eſt ratio quia actꝰ ſuperueniens declarans ꝙſenſum intelligitē declarare ſm naturam uerborū precedentium ut ſi ſint ꝺ pſenti intelligatur ꝙſenſus ꝺ pſenti. ſi ſint de futuro intelligatur de futuro ſm Pau. & do. poſt An. de bu. in.c.vno. de deſpon.impub li.vi.in.v. idem quoq. ꝺ in fi.dicit q̄ habitatio ſi altatur copula ſufficit in corrupta ut ibi p eum & p an. de bu.in.c.adoleſcens. de deſpon.impu. & ſic traductio poſt ſponſalia de futuro in ducit matrimonium p̄ſumptum in corrupta An.in.c.fi.ꝺ ugio lepro. Item intelligе ut dixi q̄ poſt pubertatem p̄ ſeuerauerit in eadem uoluntate ut dicitē in dicto.c.uno. alias uero per ſolum tempus lapſum talia ſponſalia de futuro nunquam tranſirent in matrimonium ꝺ pſenti de deſpon.impub. atteſtationes. ſed Io. an.in.c.ii.ꝺ regulari.9. & in.c.1.ꝺ ma. 9tracto 9tra. ītr ecclе. & ī dicto.c.uno li.vi. ubi idē dicit dominꝰ dōi. poſt An. de bu.in.v.15 quoq. idem Ho.in ſum.de deſpo.impub.ℓ.fi.v. qd ſi pubes. cauti us tamen eſt ut etiam ante pubertatem & poſt reclamet per not.per archi.in dicto.c.uno.in uerbo peruenisſe. & in ſimili per Io.an.ī.c.1. ꝺ cle.per ſal.promo. tum ſi. ꝙſulit etiam Ho. q̄ ſepe reclamet & ſcribi faciat ut ſic eius dentius diſſenſus eius eluceſcat ſm An.de bu.in.c.de illi. 1.de deſpon.impub. Et fiet hec reclamatio coram ep̄o uel eius uicario uel deficientibus illis fiet coram pbro ꝓprio uel honeſtis perſonis ar.de offi.ordi. paſtoralis.in fi. & fiet reclamatio etiam ipſo facto ꝺ deſpo.impub. atteſtationes. ſm fra.ī.c.de illis. prīo ante finē de deſpo. impub. & ibi per Io.an. & An. ꝺ iſta reclamatione quādo &.ī.que tempora & coram quo fieri habeat & per Ho.in ſu. eo.ti.ℓ.fi.v. ſed coram quo & p Io.an. & An.in.c.inſuper. qui ma.accu.poſſ. ꝺ etiam q̄ ſi conſenſit copule non poteſt reclamare per eūdē facit. ī.q.clxxxvi. &.q.lxvi. & per dcc.ī dicto.c.uno li. & uidetē q̄ reclamatio huiuſmodi diſſoluat talia ſponſalia ſeu q̄ per ſolum diſſenſum diſſoluātur ſecūdum Pe.ꝺ anch.in dicto c.uno.in.ix.notabili. nam a ſpōſalibus impuberum recedit ur ad placitum ꝺ deſpon.impub.de illis.&.c.ſe.fm Inno.in c.exparte. de reſti.ſpoli.circa medium Eſt enim diſſenſus unus modus diſſolueni di ſponſalia ſm doc. & Pe.ꝺ paſ.in. iii. di.xxvii.q.1.in.iii.colum. & arti.iii.ii. colum. & in eadem.q.x.colum. facit q̄ notat. archi.in.c.ſi tibi abbāti. ī glo. plt. ad fi.de prebendis li.vi. & quod notat. Io.de lig.in dicto c.ꝺ illis. primo & ibi doc &.ī.q.xl.x. tertia. colu.in prin.& q.l. &.q.cix.ad fi. tſi q̄ ad eccliaz militantem regulariter nō licet a ſpōſalibꝰ ſeu matrimonio ſine iudicio eccleſie reſilire dicto.c.de illis.i. & in ſpe. de deſpo. impub.in prin. & ꝺ comug. leproſorum in fi.&.ī.q.xxii.&.q.cix.an autem ab ipſis poſſit talis impubes reſilere ſi iurauit uidetē q̄ non ſi ſit doli capax ut no. in dicto.c.cē illis. primo. ſed nō uidetur curandum ſi interuener.t iuramentū uel

non ſm Ho. & doc. ibidē facit. c. ſi iter. de ſpon. & facit deciſio rote numero. cc ccxlv. incipit. Item fuit dubitatum ſi pubes. & videtur ſentire dominus Frā. in dicto. c. de illis. in. vii. oppo. p. iuramentum doli capacis non obligat ut per bal. in auct. ſacra. pubes. C. ſi aduerſ9 veñ. & in. l. pactum. poſt prin. C. & colla. pre terea tale iuramentum intelligitur reb9 ſtantibus in huiſdem term nis at hic per diſſenſum fuerunt ſponſalia diſſoluta g̃ zē. per not. in. c. quēadmodum. de iure iur. cum ſi. pre. inpueris iuramentum caret ſuis uiribus quia in eis non eſt uirtus per not. per archi. p ut dicam. i. ¶. v. q. lxi. pro quo optime ꝓ notat An. de bu. in. c. cum ortingat. in. v. colum. de iureiur. Et qđ notat frid. & ſemꝰ ꝓhibet. ccxxvii. cum ſi. unde tamen ꝓ aliqualis cauſa diſſentiendi ſuperuenire debeat quare non adimpleat p not per An. de bu. in dicto c. & illis. & qui dicit ꝓ ſi erat doli capax tempore ꝙ tract9 requiriē cauſa ut diſſentiat ſed certe ſm Io. an. poſt Ho. in uolūtate reclamāt is eſt ſoluere ſponſalia & ſic ad placitū recedit ut ſ̄ ac etiā non diſſentiret abſq; cauſa que ratō ſequiē ꝓ ſit nimis urgens per p̄miſſa ſed ſatis eſt & ſufficiens cauſa ꝓ erat minor tempore ꝙ tract9 & ſupueniat aliqualis cauſa diſſentiēdi p predicta alias ſi nihil ſupueniret epus eſſet auctor p̄terituꝝ qđ eſſe nō debet p not. in dicto. c. de illis. prīo. & per bal. in dicta l. pactum. & nota ꝓ ſi parētes ꝙtrahunt ſponſalia in abſentia filii qui poſtea certificatus tacet non indē ratificare abſq; alio actu ut p Io. an & doc. in dicto. c. uno. ¶. porro. quid autē ſi duo infantes ꝙtraxerūt matrimoñ per vba ſ̄ presenti & poſt infātiam ymmo poſt pubertatem in ſimul cohabitauerunt nō tñ ſe carnaliter cognouerunt utrum ratificatum ſit p dictum mrīonium per cohabitatiōz bn. ſm̄ ſine carnali copla Io. an. in dicto. c. uno. li. vi. tenet qđ nō placet dño do. ibidem in. v. idem quoq; lcz nō firmet unde cōtrariū decidit rota numero. ccccl xxix. que incipit Item debitum in quadam cauſa mrīoniali zē. qđ ſequitur Pe. de anch. in dicto. c. uno. & indē ſequi ſimiliter dñs dominic9 ibidem in v. is quoq. & An. ſ̄ bu. in. c. ad id. ad fi. de ſpo. & per fride. conſilio. clxxxix. ſu per dubijs matrimonialib9 ante fi. facit quia dicta ſpōſalia aduenīente ſepteñio per conſenſum continuum confirmantur ut ſponſalia inter maiores infante cōtracta & ſic ut ex hīc ut dicit Frā. in ſimili in. c. litteras. v. notabili. de deſpon. impub. ad quod. i. q. ccii. poſt prin. & q. ccvi. ante finem facit. i. q. pxima. & de ſponſalibus contractis ab infantibus ut ipuberib9 hēt. i. q. xxix. & ſeqn. Itē que dicunt ꝙ poſt temp9 pubertatis ratificatur mrīonium zē. Intelligo niſi medio tempore ſupueniret affinitas p̄no. i. q. xxvi. poſt prin. ubi ſic etiā admitteretur zē. & i. q. ccxii. ad finem cum ſi. & adde ꝙ ſi impubes que cōtraxit cū pubere reclamet ante pubertatem non obtinebit licentiam aſtendi nubendi cum expectari debeat pubertas ut in. c. ſ̄ illis. primo de deſpon. impub. diſſoluerent tñ talia ſponſalia ſi forte alter pubes cum alia contraheret per vba de p̄ñti uel ſi ipa impubes doli capax cum alio iterum contraheret & ſequat copula p no. i. q. xxii. facit. i. q. ccx. poſſet tñ epiſcop9 diſpenſare ut puella nubilis dimittat ſponſum miorem. xii. annis & contrahat in ſpe. de diſpen. ¶. nunc de epīz. v. cxli. Decimo ſeptimo quero utrum furioſus poſſit contrahere mrīonū R n°. furios9 uel infans dicendo mrīonii efficatia nō ꝓpter hoc contrahit quia animo conſentire non pōt. xxxii. q. vii. neq; furioſus intelligendum qđ duret in furore nā ſi habet lucida inter ualla contrahere poteſt tunc ar. in. q. ix. iudicas. vii. q. i. quā uis triſte. idē in ſu. confeſ. eo. ti. q. xxvi. ſm Ray. piſ. & Nr. in. ¶. mrīonū. ii. & ꝑ Pe. de palu. in. diſ. xxvii. q. i. xi. colū. & ſ̄ materia i. c. dilecti9. ſ̄ ipo. & ꝑ Ho. in ſu. de mat. ¶. quis pōt. & no. i dicto. c. neq. idem vī ſi ſem ꝑ fuerit infans ſeu ſ̄ mens. reſc. ens qđ agat ut ſentit glo. ſ̄ c. to. c. neq. dum a. it. xv. q. i. ad quos. ad qđ facit de cle. egro. n. no. h. vi. & qđ ibi p̄ allegat in ꝓbo ſenitus. ad fi. & per Pe. de anch. in. vii. nota. & facit. xxvi. q. v. nec mirum in. in. colum. Item tam tarde zē. & qualiter ꝓbatur qđ nō incōpos

seu sane mẽris unde in. l. bis qui. ff. diu⁹. ff. de tu. & cura. da. ab his. & ī. l. quidã ff. de condi. insti. & unde in. c. fi. ō succe. abintesta. ꝑ doctores. & unde ꝯ seq̃ns copula nil immutaret cum ꝯsentire non pōt facit. l. in sponsalib⁹. ii. ff. de spo. & l. iii. ff. de ꝓpudiis. unde tamẽ. ī. §. vi. q. iii. per totam. Sed pon̄ ꝙ mīr contrahit cum furioso qui reuersus ad sanã mẽtem ꝯsentit glo. dicto. c. dilect⁹. arguit ꝙ sit mrionij deinde refet opi. Io. & tan. cõtrarias & ꝯcludit ꝙ tenet mrionij ut ex nunc nõ ut ex tunc idẽ & vin. & goff. qđ dicit Ho. ꝓcedere ipsa muliere ꝯsentẽte postq̃ ille redijt ad sanam mẽtem & unde tur sufficere tacit⁹ ꝯsensus Sed si mulier antea dissensit & aufugit nõ tenetur isti nunc ꝯsentienti adherere ō despo. impu. de illis. prīo. &. ii. &. c. duo pueri. & fa cit in dicto. c. dilectus. ibi legimus non potuerit zẽ. usq; in finẽ que iura ꝓbant ꝙ debet esse ꝯsensus legitim⁹ utriusq; sit interuenientis fm fra. in dicto. c. dilect⁹ ii. q. S. mīr quãdo cõtrahitur cũ abiite oportet ꝙ ꝯsensus uiri ꝑduret usq; quo mlier cõsentit & ecõuerso de ꝓcur. c. fi. li. vi. fm fra. in dicto. c. dilectus. & adde ī. q. ꝓxima. &. ī. q. cm. &. ī. q. xx. &. cl xxxii. &. cxci. &. q. ccvi. ad fi. & facit not. per An. de bu. in dicto. c. dilect⁹. & bal. in auct. res que. ,i. colũna. C. cõia ō legatis. Decioctauo ꝝo vta⁹ ebri⁹ ponit cõtrahere Rñ°. fm guil. si ita ebri us sit ꝙ nescit qd agat nõ pōt sicut & ō furioso dictũ est nisi ꝙ fecit in ebrietate ratum habuerit postea. ꝙ si ebrietas nõ sit tanta ꝙ usum rōnis auferat contrahe re pōt ut ī pisanella. in ūbo ebrietas. §. ūbo. idem in su. cõfes. eo. ti. q. xxvii. & sequenti fm pisa. & fra. Ni. ubi. ẽ. cõcor. fra. post doc. in. c. dilectus. in fi. de spõ. & ꝙ Ho. in su. de mrionio §. qualiter cõ trahatur. ṽ. quid si alter. ꝙ hoc ꝙ nota. xv. q. i. in sum. &. c. inebriatũt. xxv. di. §. criminis. Decimenono ꝝo nunqd abiites possint ꝙ procuratorẽ cõtrahere mrionium Rñ°. possint sicut ysaac cum rebecca. xxxii. q. ii. §. cum dicit. sed nõ ẽ ydone⁹ ꝓcurator nisi super hoc habeat speciale mandatum nec pōt aliũ substitu ere nisi sit ei specialiter cõmissum & si fu erit reuocatus anteq̃ cõtraxerit licet tã ille q̃ illa cum qua cõtraxit hoc ignoraue rit tñ non tenet mrionium postea contra ctum de ꝓcur. c. ꝓcur. li. vi. fm pisa. & Nic. ad hoc. ẽ. q. xvii. & debet esse spāle cum tali persona nec etiam sufficeret ex pressis certis casibus regrentibus spāle mandatũ subici ctam generalem fm doc. in dicto. c. ꝓcur. & ꝙ ille procur. alteri subdelegare non possit notat arch. in. c. si quis iusto. de elec. li. vi. & nota ꝙ suffi cit ratihabitõ de despo. impub. c. uno. in fi. li. vi. Vigesimo ꝝo nunquid ab sentes possint cõtrahere ꝑ litteras solas Rñ°. fm ray. si ille uel illa cui mittuntur nulli exprimit cõsensum suum credo sine ꝓiudicio ꝙ quãtumcũq; consentiant non est mrionium sed tunc demum erit quan do notificauerit siue significãdo hoc illi qui misit litteras siue alii ut in su. cõfes. eo. ti. q. xxxi. ratio autẽ est ut & ibi col ligitur quia ad mrionium consensus non sufficit nisi ab extra fuerit expressus de spo. cum aput. fm fra. Ni. osimi. post pi sa. idẽ Pe. ō anch. ī. c. fi. ī fi. de ꝓcur. li. vi. ṽ idem domi. in. §. fi. in. colum. & ad il lud ꝙ mrionium possit cõtrahi inter ab sentes sequitur glo. & doc. in. c. uenies. qui cle. uel uenien. frater primo. not. & questione. prima. & ibi ꝑ An. de bu. & patet in dicto. c. fi. & per Inno. in. c. Iu uenis. de spon. & ut de. xxx. q. v. nec illō glo. pria &. ff. de spon. si. fi. glo. fi. & xxvii. q. ii. cum societas. & de cõuer. con iug. ex parte. ii. in. glo. ii. uñ quam cito consentit absens matrimonium est cõtra ctum arch. in. c. cupientes. in ṽbo mẽis. de elec. sed interim non est mrionij arb. in. c. si tibi. de prebñ. in ṽbo non acgras intellige ꝙ consensus istius ꝑduret usq; ad cõsensum abiitis ita ꝙ cõcurrãt in icẽ eodem tempe Io. an. in. c. dilectus. in fi. de spon. & ꝙ idẽ not. in. c. i. circa medũ de eo q duxit in mat. ad b°. ẽ. q. xvii. si mulier si quis iurat abiitẽ & licia⁹ duce re ipsa certificata & ratificante tenent sponsalia & si post talem ratificationem cognouerit ipsam mrionũ est ꝑsumptũ fm Io. an. ī. c. ex litteris. ii. ad ii. ō spõ. ubi idẽ dicit an. ō bu. & ī. questi. xxvi. ante fi. & patet in. c. uro. ī fi. ō desponsa.

impub. li. vi. & possunt ratificari per tacitū manus zč. i. q. xxiii. & ad ultimum dictū plānelle addē q alias seqreť absurditas q si mulier & uir eundo p uiā inuicem desideraret i corde suo esse q; uges inter eos esset mrīoniū quo nil essz pericul9? ſm Frā. post Inno. in. c. tue. in. co'u. de spo. & ibi p Io. an. ad fi. & lati9 p An. de bu. ibi ex quo ꝯcludit dicēs q ut detur ꝯsensus oportet q ſmī sit uolū tas utriusq; ut ibi p eū. nam ad mrīoniū necessario requirit exp̄ssio siue declaratio ꝯsensus ꝗtum ad aliqđ signū sensibile exteri9 ut p Pe. de paſ. in. iii. di. xxvii. q. ii. arti. ii. facit. ī. q. xlii. &. q. xxiii. &. q. xxvi. ad fi. ibi & adde zč. Vige ſimoprīo q̄ro generaliter an edictū đ matrīo° sit ꝓhibitoriū uł p̄missoriū Rñ°. q edictum de mrīomo ꝓtrahēdo dr̄ ꝓhibitorium ideſt q omnis qui non ꝓhibeť ꝓtrahere pōt de spo. cū aput. ut no. ī su. confeſ. eo. ti. q. xxvi. ſm ray. & pisa. & fra. Ni. ubi. s̄. aduerte quia edictū đ matrimonio contrahēdo est ꝓhibitoriū certaz ꝑsonaz & sic potius deberet dici p missorium ex quo regr̄ p̄mittūtur. ff. de ꝓcur. l. mut9. §. i. unde dicas q dicit ꝓhibitoriū quia iura ꝑdita ad determinādū q sint abiles ad mrīoniū certos ꝓhibent & sic edictum est ꝓhibitorium sed in effectu ē p̄missorium quia omnes p̄mittūtur qui non ꝓhibent ſm Io. an. & fra. post glo. in. c. cum apud. i. nota. &. ii. oppo. de spō. ad hoc qđ notat Io. an. in. c. cum illoz. v. colu. đ sentē. excōis. facit quod no. in. l. nec non. §. i. ff. qui. ex cau. maio. & per ſſo. in. l. ii. ff. de ꝓbat. uel dicitur ꝓhibitorium. ſ. casuu3 & p̄missorium. ſ. r̄gule ideo oēs regr̄aliter contrahere permittuntur qui non ꝓhibentur ſm Ant. in dicto. c. cum aput. & dicas q quilibet qui consentire pōt in carnalem affectum pōt contrahere mrīonium niſi ꝓhibeaē ut minor. xiii. annis de spon. tue. & qui utroq; testiculo caret de frigi. qđ sedez. & furiosus. xxxii. q. v. i. neq; furio9. secundum fra in ru. de spons. ad hoc. s̄. q. xvii. & intellige q sit ꝑsona abilis ad cō sentiendum & exactum debitum ꝓsoluēdum ut p Ho. in sum. đ matri. §. quis possit. &. §. qualr impediatur. & eꝑs qñq dispensat ut ꝓhibitus contrahat in spe. de disp̄en. §. nunc de eꝑoz. §. cl. & ad illud de carente utroq; testiculo idem Archi. xxxii. q. vii. bi qui. & fra. post Io. an. in. c. ii. in fi. đ frig. Si tñ careret uno testiculo diceret spado & cōtrahere posset. ff. de iure do. l. si seruā. §. si spadon. sed si utroq; diceret castratꝰ ut per fra. in dicto. c. ii. in fi. ubi dicit post glo. q̄ sponsales inabiles ad copulam in humanitatis solacium contrahere possunt. xxvii. q. i. nuptiaz. & quod no. xxxiii. q. i. in sum. & Nico. in. c. cōmissum. de spon. facit. l. fcīm9. C. đ nup. ad hoc qđ no. ci. C. đ natib. l. nuper. &. Bal. de libe. & postu. l. gallus. in prin. v. q. & in. l. eam quā. vi. col. de fideicōm. & Io. an. in regŀa sine culpa. de regŀ. iur. & p fra. in. c. tāta. i. q. qui fi. sint le. cum si. ad quod. ī. q. xx. unde uetuł possunt contrahere qui tamē generare non pñt ſm Pe. de pa. in. iii. di. xxxiii. q. ii. circa prin. & ſufficit contrahentes esse aptos ad consentiendū secundū Io. an. in. c. ii. ad fi. de despon. impub. unde. ī. q. cxxxiii. i fi. Item tenet mrīonium contractū contra iuramentuz licet contrahens sit piurus de spō. sicut. Io. an. in. c. dilecto. de ꝑben. in. colū. & Nic. in. c. de illis. de spon. Itē contrahit mrīonium seruus absq; dñi uoluntate de coniug. ser. per totum p Archi. xxix. q. ii. si quis amboz. &. c. fi. per fra. in. c. ad audientiam. &. in. c. cum locum. ii. q. de spon. & similiter marit9 filiā Archi. xxxii. q. iii. in fi. Item etiā meretrix cō trahit & cum ipa contrahitur. xxxii. q. i. p totum. & in. c. inter. de sponſ. & per Ho. in sum. đ matri. §. quis pōt. ubi etiā q mutus & surdus contrahūt de spon. cū aput. & ibi p fran. per totum. Similiter videť q hermofrodita possit contraheť p no. in. l. si quęsitū. §. fi. ff. de lib. & postu. & in. l. querit. de statu ho. cauti9 tñ q cum eo non cōtrahaē p no. per franc. in. c. i. in pñt. colum. de frigi. & qđ not. Archi. xxvii. q. xci. diaconissa. ad qđ. s̄. §. ꝓximo. q. xii. Item contrahit per filiumfa. & filiamfa. de iure canōico parē tibus inuitis no. xxvii. q. ii. §. Itē nicolaus. &. xxxii. q. ii. §. cum ergo. &. c. beſanctū. & in. c. pñt. de rapto. facit. xxo

q.i. uidue. nota. ff. de statu. ho l. paulus cy. in l. si ut ꝑponis. C. ō nup. Frā. in. c. unde ē. vii. nota. qui mat. acc. po. & in. c. sup eo. iii. q. 8 & 9 h. appo. & ī. c. cū locū. iii. q. de spō. & in. c. cū aput. in. notabi. eo. ti. & in. c. 1. in prin. ō despō. impu. & ꝑ An. in dicto. c. sup eo. in fi. Itē si ꝙtra bitē lit. pen. tenet si primū nō tenebat ut ꝑ Ho. in su. de ma. ¶. aliter impediaē. in fi. ꝑ bal. in l. deo nobis. ii. col. ō epis. & cle. ꝑ Inno. & doc. in. c. cum aplica. de spō. & in. c. cū inhibitio. xv. q. 6 clam. ō spon. & ibi Io. an. ad fi. & in. c. tua. in fi. de spōsa. duorum. per eundem facit ī. q. cvi. Item contrahite excōmūicatus. ut in. c. decreuit. in fi. de bereti. li. vi. ꝑ per doc. & in spe. de spon. ¶. 1. ad fi. & fra. in. c. significasti. in. nota. de eo qui dux. in mat. & in. c. ḡto. in fi. ō duor. & ē. q. iiii. Sitr hr̄cus ut patet in dicto. c. decreuit. & ibi Pe. de anch. fra. in. c. fi. ii. q. ad fi. ō 9di. appo. & ī. c. ii. pria. q. ō 9iug. fuo12. & ī. q. clxix. Itē altero 9 gum ingrediēte fligionē remanēs 9tra bit Ho. in su. ō 9iug. lepro. ꝑ doc. ī. c. ex parte. ii. de cōuer. cōiug. Itē fm legē di unam etiā phr̄ & monachus cōtraberet lvi. di. ¶. cum gº. Pe. ō anch. c. uno. ꝑ9 prin. de uoto li. vi. Io. ō hig. in. c. ruꝛsus. circa mediū qui cle. uī uouē. & pat3. lvi. distinctione. ¶. cum ergo. & patet. xxvi. q. ii. fors ¶. bus ita. ꝑ dicit arch. fuisse ꝑ hibitū ab apło allt. lxxxiiii. di. cū ī ꝑte rito. ubi ō hoc no. ꝑ quo. xxxi. di. c. i. in fi. & c. oīo. & in dicto. c. cum ī ꝑterito. in glo. ii. Alii dicunt q8 ꝓhibitio ꝓcessit ex generali uoto seu ꝓposito ecclesie. oc cidētal. xxviii. di. ¶. Itē in anchicana. uel per papā sim̄acū seu ex cōstitutōe ecclie ut not. in dicto. c. cū in preterito. Sed q tempe Pauli nō erat ꝓhibitū ꝓbaē. lvi. di. c. ofī9. cōiuncto. c. ꝑt. ¶. cū ergo. ꝑ pa tet ō plurib9 romanis pōtifi:ib9 qui fu erūr filii legitimi sacerdotū lic3 aliter di cat Ho. in su. ō filiis phr̄c32. ¶. ii. ꝑ9 prī. & sentit Fran. in. c. per veñab. lem. ¶. 1. vi. notat. q filii sint legi. magn9 er1 in bo nor est nasci legitīe ō. ꝓsapia sacerdotis ut ipse dicit eo. ti. ¶. que ē causa. & facit optīe in dicto. ¶. cū ergo. & ideo dicunt doc. in dicto. c. ruꝛsus. q papa pōt dispē sare q cōtraherēt & per fra. in. c. 1. ī fi. qui cle. uī uouē. & per eundē eo. ti. ī ru. q. v. &. ī. q. cxxix. &. cxciii. Itē nota q cōsuetudo prie ꝑ papā approbata pōt abilem inabilitare ad mr̄ionum ō quo ꝑ fra. de spō. duo. c. fi. iii. oppo. & ī. c. iu per eo. ii. not. ō cog. spūali & ī. c. iii. vi. nota. de cōsan. & affi. & in. c. q8 sup. iii. nota. & sequēti eo. ti. ꝑ eūdē &. ī. q. cv. Item pubes q generare nō pōt nō tñ est semp seu ꝓpetuo impeditus nec frigidus uel maleficiatus pōt cōtrahere mr̄ionū per glo. fra. & doc. in. c. iii. ō despō. impub. Itez mut9 surd9 & cec9 similr cōtra hit mr̄ionum si ex gestis pōt apparere de cōsensu Ni. post Ho. in. c. cum aput. ō spō. Itē ō inf canonico cōstitut9 in maxi ma dignitate cōtrahit mr̄ionum cum vi lissima ꝑsona Io. an. ī addi. spe. ō cogna. lega. ꝑ etiā q mīier uidua. ī. annum pōt cōtrahere & de simili b9. Vigesimose cundo q3o vtz3 qui cum una cōtraxit spō salia possit cōtrahere mr̄ionū cum alia q ꝑba de prīti dic q si cōtraxerit tenēt ma trimonium de spō. duo. & ī su. ꝓsanella in vbo spōsalia. ¶. viii. idē not. in. c. ō illi. ō despō. impub. & per Ho. ī su. eo. ti. ¶. fi. pīt. col. ꝑ. qd si pubes qui contraxit &. ꝑ. seqnti & ꝑ Io. an. in. c. dilect9. ii. ō prebn̄. post prin. & in decisi. rote nume ro. cccexlv. q incipit. Itē fuit dubitatū si pubes cōtrahat zē. & per An. de bu. in dicto. c. de illis. i. in fi. & ibi Fran. v. vi. &. vii. oppo. Silr pria spōsalia ō futo rū puntur per fa similia carnali copla fir mata cum sit mr̄imonium ꝑsumptum de spon. is qui. & q8 notat Ho. in iu. ō spō. ¶. fi. ꝑ. quid si pria. & Io. an. in su. circa li bri. ii col. ꝑ. x. facit. ī. q. xxxviii. & ꝑ An. de bu. ī ru. ō spō. in. iii. col. & ifert fra. i. c. ō illi. circa prī. ō spō. tan. dicere q per ipsa sponsalia de prīti soluunt ipō iure spōsalia de futuro alias ī alius cāis q per iudicium ecclesie dissoluēda sunt. xxxiii. q. ii. seculares. xxxv. q. vi. multoz ad idē per eundē fra. in. c. fqsiuit. in fi. eo. ti. & in. c. sicut in sumario & in. c. si in ter. & in. c. adolescens. eo. ti. & in. c. i. in prī. de spō. duoz. per eundē facit. ē. q. xvi. post medium &. ī. q. lvii. &. q. cix. vnde mr̄ionum ꝙractū ꝑ ꝑbale prīti cū

ſa. diſſolunt ſponſalia precedētia etiam
iuramēto firmata &'ipſo iur̄ ſicut dicit
magiſtr̄ ſententiar̄. xxvii. di. c. 1. circa fi.
extra eo. uenies &. c. is qui fidē. &. c. ſi i
ter de ſpon. duo. c. 1. ꝑm Pe. de paluō. in
iii. di. xxvii. q. 1. xi. col. ſubdēs ſec9 eſſe
ſi tale ſeqns mriōniū eſſet ſualidum qua
cūq; rōne ut ibi p eum unde ſi qs otraxit
cum duab9 ſucceſſiue ſi cum pria non ſub
erat impedimētū erit cum illa alias cum
ſa. Io. an. in. c. p venerabilē. in. vii. col.
qui filii ſint legit. ad q̄. ī. q. cxxiii. &. q.
ſeqnti &. q. ccxxii. ī fi. ſi tū primā mrio
niū fuit de pūti nō cūpiē p ꝑm q̄ſumatū
ē. q. viii. poſt mediū &. ē. q. ꝓxia p9 me
diū. ꝟ. Itē ſi cōtrabit̄. &. ī. q. c. &. cxxii.
&. cxcviii. Vigeſimotercio q̄ro quo
otrabat mr̄iōniū Rñ°. ꝑm Ray. p olen
ſum ex quo enī uir oſentit p ꝟba ō pūti
in mliē & illa in uir̄ dicēdo accipio te
in meā & accipio te in meū uel oſentō in
te tāq̄ in uxorē ſeu alia equipollēta ꝟba
ſtatim eſt mr̄iōniū & ſi oſenſus nō expri
mat̄ ꝟbis ſed ſignis ſ ꝟbis qui nō poſſunt
dicere ut mut9 uel nō audire ut ſurdus ſa
tis eſt ſed ſine oſenſu quecūq; alia dicant
uel fiant etiā ſi interueniat copla carna
lis non eſt mr̄ionium de ſpō. du. tuas. &
c. dudū. &. ō ſpō. ſi iter. &. c. cum apud.
ad que. ī. ꝓxima. q. ꝑm piſa. & fra. Ni. ī
§. mr̄iōniū. iii. & p Pe. ō pal̄. in. iii. di.
xxvii. q. ii. circa prin. ubi etiā an ille qui
non oſenſit teneat reuelar̄ filio zē. & hc
ꝟba formalia mr̄ionii ſunt accipio te in
meam zē. Sed ad ſponſalia accipiā te in
meā zē. An. ī. c. ſi iter. ō ſpō. &. ī. q. xx
xvi. S ergo ſolo oſenſu otrahit̄ mr̄ioni
um ut p Ho. ī ſu. ō dona. inter uir̄ & ux
orē in fi. & ī tu. ō mat. §. q̄lter otrahit̄.
facit in glo. in. c. cum locū. ō ſpō. & ſuffi
cit ſol9 oſenſus q̄ltercūq; hēat̄ Ni. in. c.
ſup eo. ō cōdi. appo. ad q̄. ī. q. xxvi. añ
fi. &. q. xxxvi. & q̄ no. lxiii. di. quāto.
in glo. magna circa medium. unō ad uez
mr̄ionium requirit cōſenſus. xxvii. q. ii.
ſufficit. de ſpon. c. i. cū ſi. ad q̄. ē. q. xii.
& licet ſolus cōſenſus ſufficiat non tñ ex
cludunt ꝟba ī ꝟbis qui loqui poſſunt ſed
excludit ſolēnitates ut p Io. an. in. c. cū
apō. ō ſpon. & dic ſolēnitatē id eſt pūtiā
ſacerdotis ſm Io. an. ꝓ9 Ho. in. c. tua. ca
ꝑa prin. ō ſpon. ad q̄. ī. q. xlv. & intelli
ge ō oſenſu legitio, ī. q. xliii. &. q. ccvi.
ac de conſenſu puro. ī. q. xlix. ult. col. &
de conſenſu aīe12 ut declarat Ho. in dicto
§. q̄lter. ꝟ q̄us autē. & ſequēti. & ſic in
telligit̄ collectiue id ē duoꝝ cōſenſus fa
cit mr̄ionū arch. xxvii. q. ii. in prī. etiā
ſi ex iteruallo rñdeat ut rotat arch. ī di
cto. c. ſufficiat. & Io. an. An. & Fran. in
dicto. c. ſi iter. ii. q. & dns do. in. c. ii. de
lit. cont. li. vi. uid tñ Ni. ī. c. dilect9. ī fi.
de ſponſ. ad q̄. ē. q. xvii. &. q. xx. & ſa
tis eſt q̄ mlier licet nō p ſiſta tñ p eqpol
lēta ꝟba rñdeat Io. an. in. c. plt. de ſpō.
utpote. ꝑmitto tibi q; te uolo habere in
uxorē uel accipio te in meā uxorē uī pla
cet mihi te habere uxorē uel ꝑmitto q;
tibi ſuabo fidē ſicut uxori uel uolo q; ab
hac hora ī antea ſis mea uxor & ego uir
tu9 uel laudo te uel recipio te in meā ux
orē uī iuro uī dono uī ꝑmitto tibi q; hē
bo te p legitia uxore uel ꝑmitto tibi q;
ſemp. ꝑu debo tibi tāq̄ uxori & ſic ō alī
is cōſenſus mutuū de pūti exprimētib9
dūmō ꝟba nuberis ſequāt̄ ut in dicto. c.
ſi inter de ſpon. duoꝝ. c. i. de ſpo. ex pte
xxx. q. ult. ſi quis diuinis. ꝑm ſpe. in ti. ō
ſpo. & mat. §. i. ad q̄ no. ī auct. de nup.
§. nupcias. glo. ī perſonas. & de ſpon. c.
tua. glo. forma. & dicto. c. ſi iter. glo. i.
ſic ergo uiro dicente accipio te in meam
mul. dicat ſum q; ēta uel cōſentio erit ma
triōniū quia non requirit q; concordēt in
forma ꝟbꝝ ſed in ſubſtātia oſenſus ce
pūti ſm An. ꝓ9 Ho. in dicto. c. ſi inter.
de ſpo. dicit Pe. ō pa. Sed a. cōclu. eſt de
ꝟbis cōib9 q̄ ſūt accipio te ī meā accipio
te ī meū ſiue addat uīz & uxorē ſiue nō
q; ſufficiūt qa ſignāt totū effectum ſacra
mēti qui ē q; uir nō hēt ptātē ſui corpis
ſed mulier & ecōuerſo ſm paulū Tercia
concluſio eſt de ꝟbis eqpollētibus pūtis
tēpis ut ſi dicat teneo te uel habeo te p
uxore uel uiro uel ex nunc reputo te uīz
uel uxorē meā quia nil ffert quid ex eq
pollētibus fiat. unde q̄ñ ꝟba iunt tēa q;
non poſſunt uerificari de pūti. niſi ſit ma
trimonium in preſenti illa uerba ſufficiūt
dico autem uerificari de facto uel de iu
re ſic autē eſt in ꝓpoſito quia nō dēt hīi
nec teneri nec ꝑtari ali. ꝑ uxore ꝓ

aliquo tẽpe nisi p illo tẽpe p quo est ux
or undecũ dicat p vba ō pñti tereo hẽ
reputo zc. undeſ ſufficere & idẽ undetur
ſi dicat puideo tibi ex nunc ſicut uxor
undeſ idem p idem ſm Pe. ō pal. in. iii.
di. xxvii. q. ii. arti. iii. dicit tñ dñs Frã.
in dicto. c. ſi inter. in. iii. not. q formalis
tas vboz non eſt ſtatuta in mrimonio &
ſc vba illa accipio te in meã zc ō quib?
ibi non ſunt de ſubſtãtia quia ſunt & alia
vba apta ad mrionũ ſm glo. & fra. ibi
dem idẽ ſi dicat placet uel cõſentio qa nõ
refert quid ex eqpollẽtib? fiat ō ſ an.
& affi. tua. ſm Fran. p? Ho. in dicto. c.
ſi inter. iii. q. idẽ dicit ſus in ſpoſalib? ō fu
turo ut dicto. c. ſi iter. in fi. dicto ibi ſeu
vba ſitia qō expōit Inno. puta o trahã
tecũ ō ſpō. is qui. &. c. rquirit. unde ſi di
co pmitto q te oſponſabo hẽbit. ac ſi di
cerẽ. pmitto q o trabã mrionũ ō quo tñ
p fra. in dicto. c. ſi inter. in fi. pōt tñ fie
ri deſpoſatio p vba de pñti & tunc non
deſponſatio ſed vba faciunt mrionũ de
oſpō. ipub. c. fi. ſm fra. in. c. tua. iii. no.
de ſpō. & in dicto. c. ſi inter. in prin. ubi
deſpoſatoz textus. i. uocat mrionũ qa
de pñti & iter ꝓſonas aptas qō nota. ad
qō. ē. q. ii. nota tñ q in mrionio dẽt iter
cedere o grua interrogatio & cõgrua rñ
ſo nisi forte ſeqtur traductio uel copia
uel aliud indiciũ ratificatoꝫ ut p Ho. in
ſu. de mrionio. ē. quid ergo. ſi aliquis
ita dicat zc. facit de ſpō. tua. ad fi. & ad
de in ſeqntib? qōnib? & ad illud ō muto
adde. ē. q. xxi. circa medũ & ad illud ō
ſignis uid. i. q. ſeqntũ. & ad ultimũ dictũ
pianelle adde. i. q. xxvii. & ſequẽti.

Vigeſimoquarto ꝓo vtz? ꝑa uerba ſint
neceſſaria Rñ°. ſm Pe. ſi ut dicit magi
ſter ſen. nõ ſolum oſenſus interior facit
mrionũ ſed requirit expꝛſſio vboz qua
ſacm res ſenſibilis eſt & in eo requirit
ſignũ expꝛſſum Expꝛſſio aũt buiuſmodi o
met. ? fit p vba de pñti ideo in ualẽtio?
loqui neceſſaria ſunt vba de ſpon. c. tue
fñtatis. ſm Ray. & ut no. in ſu. cõſeſ.
eo. ti. &. q. in. ē & pōt fieri q alnũ modũ
ut p litteras abſẽtiũ ut. ē. q. xix. & ſeqn
ti ubi p eundẽtia ſigna pñtũ nõ ualẽtiũ o
qui ut. ē. ꝓxia. q. ſm pianellã. ubi. ē. ꝓ
ꝓnõ q quicã in pñtia pluriũ ſororũ di
cat eis ꝓmitto uobis q una ex uobis du
cã in uxorẽ & ones rndẽt placet poſtea
cognouit unam nunquid eſt mrionium
Rñ°. ſm Ho. ſic qa ipſo facto oſentitur.
ō appel. dilecti. &. c. ut nim. idem ſu.
o eſt. eo. ti. q. xviii. aduertendum eſt ſm
Pe. & in ſu. o. e. eo. ti. q. x. o in huius qui
ſunt alieni iuris ſufficit a mrionium eti
am tacitus oſenſus tunc expꝛſſus vbis eo
rum in quoz ſunt ꝓtãte ut patet in filio
ſeu filia familias. xxxii. q. iii. honorãtur
o zor. Tho. & Inno. & hoc clare hẽt i. c.
ſi infãtes ō deſpō. impub. li. vi. glo. etiã
Ray. dicit quid ſi uir dicat accipio te in
meã uxorẽ & mulier nihil rndẽt nunquid
eſt mrionium & Rndet q vba in mrimo
nio nõ ſunt de ſubſtãtia mrimonii ſicut in
baptiſmo & eucariſtia. vba tñ aut nu?
aut alia ſignã ſeu indicia ſunt neceſſaria
ad hoc ut cõſtet eccle de mrionali con
ſenſu unde ſi puella loquit uerecundat &
tñ patiẽ ſe ſubarrari p anulũ im niſſioẽ
uel patiẽ ſe dotari ꝑa tacẽtate & pa
tiẽtia cõſenſus ei? exprimit q uis lingua
taceat ſm Hug. Tho. etiã dicit ſufficere
in hoc cãu q nõ cõtradicat, ſi aũt nulla
ſint indicia de cõſenſu eius dicit glo. eius
nõ credo q ꝓſumẽdum ſit de mrionio. p
pter illa tãtum Ho. quo? dicit q ſolum
cõſenſum requirit eccia a quo ad eſſentiam
mrionii. uerba aũt requirit ad hoc ut cõ
ſenſus. pbet q ſit deficiat ſufficere debẽt
ſigna etiã i loqnte dicit etiã q ſi ſcribat
uoluntatẽ ſuã ſine uerbis uidet etiã ſuffi
cere ſm fra. Ni. oſm. in addi. qui uidẽ
uelle q etiã in ualentib? loqui ſufficiat
ſigna cõſenſum exprimentia & de dicto
Ho. hic alibi unde p eum i ſu. ō mrionio
ē. qliter cõtrahatur. circa prin. ubi lat?
vñ dicit Pe. ō pal. q in mrionio requiru
tur uerba ſolum ut ſunt ſignificatiua unꝰ
ſi loco uerboz ſunt nut? uel epiſe ſufficit
non ſolum i mutis aut uerecundis: ſed eti
am in aliis quia ex quo cõſenſus eſt prin
cipal cauſa ſufficit qliſcunq; expreſſio
vtz? autem muto? conſenſus cum carnali
copia ſine alio ſigno ſufficiat uidetur q
non quia debet exprimi p ſigna ordina
ta ad expꝛſſionez cõſenſus huiꝰ ꝓcedentia
ut in ſponſalib? & futuro carnali copula
ſubſecuta affectu maritali uel ſubſequta

quod nō est hic ad hoc enī est dat⁹ nobis
mo ut p̄to fiant mutue uoluntatis mō
dicta mo Pe. de pal. in. iii. dis. i. q. iii. u
de. ē. q. xx. ad finē & q. mut⁹ p signa cō
sentit p ang. ī. l. posti. ff. de pac. ad uerte
lat⁹ nā doc. iter se dissidēt an ī mr̄ionis
q̄rāt vba ber. q. sic in ualētib⁹ sō g re
gī ut not. in dicto. c. tue. idē Io. gosf. In
no. & barthol. Brixien. xlii. di. sit rector.
p quo facit q̄ notat archi. in. c. plt. ī fi.
de elect. li. vi. & Io. an. in. c. i. in prin. de
spō. impub. p̄terea nō videt̄ q̄ pecca
tor ꝯtrahēs mr̄ionū peccet cum tñ esse
mr̄ionū ꝓsistat in mutuo ꝓsensu per vba
un⁹ alteri expssa Pe. de pal. ī. iii. di. v.
q. i. in. iii. col. alii. ut Ho. vin. & alan⁹.
dicunt solo facto cōtrahi mr̄ionium sine
vbis ut p Ho. in su. de mat. ē. q̄liter cōtra
hat. circa prin. & in. v. & nūqd si post
&. v. si dicat. &. v. qd ergo si aliqs. & se
quīt̄ aliquid ut. s. dixi Io. an. distinguit
q. aut p̄cessit tractat⁹ & sit va opīo Ho.
q̄si tunc vba in tractatu ita referāt ad si
gna & ad⁹ qui postea subsequīt̄ ar. l. ti
tia. ff. de. v. obli. aut null⁹ p̄cessit tracta
tus & sit uera opi. Inno. q. sequit̄ Pe. de
anch. in. c. uno. ad fi. de spon. li. vi. &. in
su. ofel. li. iii. ti. i. q. iii. & ad istud de tra
ctatu adde q. idem uolunt Ho. idicto. ē.
qd si dicat. ibi uidet̄ enī sufficere si. pbet̄
q. post tractatū cē. & ad idē p eūdē ī su.
de cōiug. fuo. ē. fi. v. qd si qs cōtrahit.
archi. in dicto. c. sit rector. ad fi. uidetur
velle q. qñ non p̄cessit tractat⁹ qui ad no
titiā utriusq. puenerit nō sufficit oſensꝰ a
has sic, & sic idē qd Io. an. & dñs Frā. cū
quo ꝯcor. Ni. i. d. c. tue. refert plures le
cturas. & doc. & beatū Tho. & alios tā
dem dicit q. in ha c tāta uarietate nō est
tutum p̄cipitare snā: tñ scda lectura est
uerior que hēt q. nunquā sunt necessāria
vba etiā in fari ualētib⁹ quā dicit sequi
Hug. de sancto victo. siue enī precesserit
tractato siue non dūmodo signa sufficiē
ter indicēt ꝓsensum ꝙ tractū erit mr̄ioni
um nam cum non sit certa forma tradita
in exprimēdo o'ensum mr̄ionalē sufficit
quōcūq. ōtegat o'ensus utriusq. de ifti.
spo. exꝑte, ibi cū p solā traductōz q̄ nō p̄
cesserūt spōsalia uel ꝯsensus cē. quod gꝰ
dicit uel ꝯensus dēt in tligi sine vbis ut
differt a vbo spōsalia q̄ ꝓedit. p hoc &
spon. tua. & q. ibi p Inno. unde finge q.
erat cōsuetudo q. uolētes cōtrahēr acce
debant ad ecclesiam & sacerdos benedi
ceret utrūq. uel poneret eis manū supra
caput uel quid aliud quo facto reputaba
tur contractū mr̄ionium sine dubio hoc
sufficiet. Idem de desponsatōe uel alio si
gno si habetur cōsuetudo q. eo interueni
ente censeat mr̄ionum cōtractū quia tñ
uarietas ē in consuetudinibꝫ & quia dif
ficultas ē in ꝓbanda consuetudine q. cēs
sante difficile est exemplificare quōcon
stabit de consensu inter eos ideo licet se
cūda lectura sit uera tñ tutior est prima
ut uerba interueniant. & ita obseruat q.
saltem interueniūt uerba uiri quo cāu si
mulier interrogata an consentiat annuit
capite & sic hoc sufficit ut fuatur padue
Nam etiā sine uerbis cōtabentiū sufficī
unt uerba alioz puta pentum quo casu
taciturnitas cōtrahentiū etiā sine signo
annuendi uel alio sufficit ꝓ approbatōe
de spon. impu. c. uno li. vi. sec⁹ in alijs
q̄ in pentib⁹ quia tunc oportet ex post
ratificent dicto. c. ubi de hoc ſm eū quī
etiam dicit in. c. i. primo no. de spon. du.
post al. q. dūmō hoc agatur inter eos ut
contrahaē sufficit q. in aliquo signo hoc
exprimaz ar. ff. man. l. i. quin etiā ꝓsup
posito q. in mr̄ionio essent uerba necessa
ria sufficit q. ab inicio interuenerint ar.
de desponsa. impu. c. uno li. vi. fm eundem
in. c. non debz. ad fi. de consang. & affi.
qui etiā dicit in. c. i. ē. est aūt. ō spon. du.
q. ad mr̄ionum requirunt̄ uerba uel alio
modo uel signo q̄ sit equipollens quod
no. de sponsa. c. plt. &. c. tue. & subdit in
v. q. q. solus consensus cordis sufficit qꝰ
ad subām. nām sine consensu tali oīa fru
strantur eo. ti. c. fi. & de spon. c. i. cōsen
sus aūt ore ꝓstandus non p̄sē requirit̄
ut. s. vnde dicit Ho. q. si uir dicat mihi
si uolo te in uxorem & si consentis osculē
ris me si osculatur eum erit mr̄ionium
ar. de matri. con. inter. ecc. contrac. c. i.
C. de dona. ante nupt. si a sponso. p hoc
q̄ no. de spon. si inter. in glo. i. in fi. bꝰ
etiam sequitur Archi. xxvii. q. ii. si fi.
& Io. an. in. c. i. de spon. du. ubi per an.
& iste casus est paru dubius: sed dubiuz

est an nō ĩteruenētibus aliqb9 vbis uti
nec mĩeris nec alteri9 pro eis possit sig
nis ǫtrahi mrionū ō quo, ē. late dictum
est non ergo est u'si ĩ vbis exquo ō mēte
& ǫsensu ǫstat ꝑm Io .an. in. c. ex ꝓte. ō
spō. & Ni. in. c. ꝑt. eo. ti. idē si ō uioleta
ꝑsumptōe ǫstat ꝑm Io. an. ĩ. c. tue. añ fi.
de spō. & licet forte manū non stringat
ꝓ ut est de ǫuetudīe qñ ǫtrahit mrimo
nium uel ꝙ mĩer ānulo subarretur mihi
lomin9 sine hac subarratōe fit mrionū
p ǫsensum & vba ō pnti ꝑm Io .an. in. c.
i. in fi. ō spō. duo. & ibidē p fra. & An.
facit ad ꝑmissa quia aliter quā vbis loq
mur ut p Pe. ō anch. in. c. ǫstōem. ii. no
tabili de sen. excōis. li. vi. sic ergo sine v
bis signa sufficiūt etiā in potēte loqui &
illa signa sunt sufficiēcia ꝙ sine mrionio es
se nō possunt aut nō solent aut ꝙ ǫtrahē
tes sp̄ul cōiter hēre solēt ꝑm Pe. ō paī.
in. iii. di. xxvii. ǫ. ii. arti. iii. & subdit ꝙ
tacitnitas filio2 rēspectu parētū est sig
num euidēs & sufficiēs. sec9 ō. ꝓpinquis
uel extraneis ut ibi lati9 ꝓ eūdem quod
etiā dixit ea. di. ǫ. i. arti. ii. ǫclusione. i.
in fi. ad qō tū inde quod nota. in. c. uno
ad fi. ō sp̄o. impub. li. vi. dicit etiā idē
Pe. ea. ǫ. ii. ubi. ē. ꝙ ꝑm signū est bñdi
cio nuptiaī qñ tacēs se ꝓmittit solēnni
ter bñdici vnde dicit Io, ō ligna. in. c. fi.
ad fi. ō desp̄o. impub. ꝙ sufficit si mĩer
patiaē bñdici in ualuis eccīie. Item dicit
idē Pe, ubi. ē. ꝙ tertiū signū est subarra
tio añ ualuas eccīie cum ō hoc agitur ad
qō. ĩ. ǫ. xxvii. vñ ō actib9 & signis tunc
gestis poterūt testificari & deponere q
tūc interfuerunt ꝙ ut ō aīo cōtrahētis p
ceperūt de spō. du. c. i. in fi. & ĩ. c. licet.
xxi. ǫ. xlvi. & iuxta not. p Inno. in. c. su
per hec. ō renū. & ĩ. l. fulcim9. §. ꝙ autē
glo. aīus. ff. qui ex ca. in poss. eaē. & ĩ. l.
i. §. diuisi. ff. ad. l. cor. de sicc. & utrobiq
p bar. & per eundē. ff. de fur. l. fall9.
§. si iactū. & Fran. in. c. cum oportεat. ĩ
pri. de accu. doc. in. c. ii. de tornea. & qō
not. in cle. una de hoī. & in. c. & si cōes.
de symo. cum si. ad qō. ĩ. ǫ. xlii. unde do
mino An. de bu. in. c. tue. de spō. dicit sic
Aduerte si ꝙrimus ad subst̄ātiam & esse
mrionii quid exigaē Rīdeo ꝙ cōsensus
cum hac q̄litate ꝙ sit legitim9 de spon.
ad id qō. &. c. cum locū. unde de substan
tiali cōsensu mrionii solus cōsensus est
necessarius, si autē ꝙrimus de solēnitate
ꝓbatoria & tunc aduerte q̄ certitudiem
uelit eccīia ō mrionio si uult certitud nē
uerā exiguntur vba sed hanc non exigit
ius ex necessitate qa mod9. ꝓbandi uere
uel ꝑsumptiue a iure cōiter non differen
tiaē nisi ubi exprimit. si autē eccīia uult
ꝓbatōnē ꝑsumptā altero facto pōt ꝓba
ri mrionū & inducitur & hec est ipsa ue
ritas ꝑm eum facit. ĩ. ǫ. xlii. ad fi. &. ĩ.
ǫ. xxvi. & sic vba non sunt de forma sed
sunt ō solēnitate. ꝓbatoria ut idem dicit
in. c. tua. in fi. eo. ti. de spon. sic ergo con
sensus solus est de substātia non aut vba
ad dandū consensum & simi cōsensum, ex
agitur tū de substantia aliqō signū ꝙ qō
appareat de tali consensu & si nō subest
signum ꝙuiruntur vba ꝑm eum in. c. is.
qui. plt. col. eo. ti. sufficit etiam nūtē ex
primēs cōsensum mrionialem ꝑm An. de
bu. in. c. illud, in. iii. col. de ꝑsump. Item
subdit Pe. ubi. ē. aliud signum v3 si coha
bitauerunt & coniuges se uocabant. sed
istud nō est ad ꝓpositū ubi loquimur qū
vba nō interuenerūt ut. ē. de quo tamen
inde in dicto .c. uno. Itē ad illud si in p̄
sentia plurū soro2 zē, dic ꝙ istud posu
it Ho. in su. de mrionio, §. q̄riter cōtraba
tur. ad fi. & in. c. ex litteris. & de spons.
dicit tū ibi in fi. dñs Fran. ꝙ p hanc co
pulam nō cōsumatur mrionū quia nulla
sponsalia ꝓcesserunt, ꝓpter ĩcertitudiē
ut ibi latius & inde. ibi oīo ꝙ An. ō bu.
& subdit Ho. in locis ꝑmissis ꝙ si genera
liter iurasset cū aliq̄ mĩere mundi cōtra
here & postea aliq̄ cognosceret nō uideē
illam elegisse in uxorē unde nō deberāt
cōtrahēdo cum alia licet equius faceret
cōtrahēdo cum illa de quo per Io. an. &
fra. in dicto. c. ex litteris. ii. ǫ. & ibi p
Ant. in fi. & ex his not. qō ad mrionū
sufficit tacitus cōsensus. ad hoc facit qō
not. fra. in. c. cum locum. iii. oppo. & in
c. uenies. ii. in prin. &. c. ii inter. i.
questione. de spon. & in. c. i. prīa oppo.
de ma. contracto contra inter eos i. & p
Io. an. & dñm Ni. in. c. accedēs ō rapto.
Vigesimoquinto q̄ro an iuramētū sit ne
cessarium ad mrionū Rñ. ꝙ iuramētū

non est de subst̃ãtia matrionii ut not. c. si
iter. glo. iii. de spo. solidi9 tñ subsistit qõ
iuramento roborat̃. xxii. q. i. omne. ſm
Fran. in dicto. c. si inter. vi. nota. ad hoc
ſ. q. xxii. vñ dicit ga9p. ŏ cas̃. q iuramẽ
tum nil addit ad p̃missioẽz seu lubãz ma
triõnii uel sponsaliorz sed violãs q tract̃ũ
iuratũ magis excedit q̃ si nõ esset iurat9
ſm Fran. de spon. ex pte. ii. q. & in. c. p̃
terea. iii. oppo. & p eũdẽ post glo. in. c.
ii. de spon. & in. c. ex litteris ii. p̃t. coſ.
eo. ti. & in. c. de illis. i. p̃t. coſ. post Io.
an. & in. c. duo. quarto. not. de desponſ.
ĩpub. & in. c. i. ſ. ẽ aũt. iii. q. ŏ spõ. du.
& in. c. licet. iii. nota. eo. ti. forti9 tñ ius
acgrit mĩer petendi spõsum si ĩtercedat
iuramẽtũ uel fidei interpositio Frã. p9
glo. in. c. ii. de gsan. & affi. & sic iuramen
tum quo ad esse spõsaliorz nõ pa3 facit
ut dicit laud. in sacramẽtali de sacro mri
monio circa prin. & An. ŏ bu. in. c. sicut
ex litteris. in fi. de sponſa. nec ad potẽ
tiam uĩculi mr̃imonialis addit An. in. c.
si inter. de spõ. & in. c. i3. de spo. du. con
trahũẽ enĩ sponſalia iuramẽto ĩteruẽtõe
uel nuda p̃missione affirmatiua uel alĩs
mõis ut p Pe. ŏ palu. in. iii. di. xxvii. q.
i. in. ii. colu. & v. colu. Item q sponſalia
iurata nõ faciũt mr̃iõnii. p̃seq̃t idẽ Pe.
in. iii. di. xxviii. q. i. ar. i. qui etiã i. in.
arti. tenet q uirãs aliq̃ ducere in uxorẽ
põt si uult absq; peccato religionẽ intra
re mr̃iomo non pri9 q tracto & ita dicit
debere intelligi. c. q̃missum. de sponſ. ut
ibi lati9. & ex hiis ĩferẽ ad qõez facti q
etiam sponſalia nõ iurata trãleũt in mri
monii p̃sumptũ ꝓpter seq̃ntez copulam
ut sentit glo. in. c. tua. de spon. & spe. de
eo q dux. ĩ mri. v. q. i eo nec fidẽ. facit
c. q̃missum in fi. & c. sup. eo. ŏ q. i. app.
& c. q tuas. & q ibi not. eo. ti. in glo. ii.
ibi dicas g9 & est glo. in. d. c. uenies. ii.
ĩ glo. ii. ŏ spo. & q notat Ho. in su. ŏ spo
ſ. quis sit effect9. v. unũ tñ. & p fra. post
doc. ubi. ſ. ex hoc defendi quẽdã accãtũ
de raptu mulieris ex quo enĩ ipa mulier
fatebat̃ in suis articulis q ille p̃miserat
ei ducere in uxorẽ & isto mõ eam cogno
uit ergo q̃tũ ad ipsam ꝑ pellẽdã dicẽt ma
trimoniũ p̃sumptũ & sic cessat̃ rapt9 per
not. p glo. & bal. in. l. p̃t. C. de uideus.
& q not. xxx. q. v. nec illõ. ſ. his. ĩ glo.
ecce apte. & in spe. ŏ ofes. ſ. seqtur. sed
poſi accãtor. Si enĩ ſm cõmunẽ opi. spõ
sa q trabũẽ etiam absq; iuramento uel fi
dei interpositiõe ergo etiã simplicia trã
seunt in mr̃iomum p̃sumptũ p p̃missa &
facit. ĩ. q. pxia &. vi. q. ii. Vigesimo
sexto q̃ro vtz ad mr̃iomum sufficiat con
sensꝰ p̃sumptꝰ Rñ° q sponſalia de futo
p̃cedentia p copulã trãseũt in mr̃iomũ
ut in. c. uenies. ii. de spon. etiam si essent
conditionalia de quo. ĩ. q. xlix. in fi.
uel in tẽp9. ĩ. q. lvii. & intellige etiam si
uir. ꝓtestaret̃ q cognoscit mlerẽ adulte
rino affectu mſi pri9 sponſi se absoluerẽt
quo cãu copula nõ faceret mr̃iomũ cum
non mueniat spõsalia q̃ ofirmet dicto. c.
uenies. cum si. alias. ꝓtestõ non ĩpedit in
foro iudiciali nec ꝓbatio q traria admit
tit ſm fra. & Ant. post Io. an. ibidẽ ad
fi. & p Ho. in su. de condi. appo. ſ. q̃ con
di. ad qõ. ĩ. q. lii. &. lv. & seq. sed sequẽ
tia sponſalia post copulã nõ sufficerent
vñ sit cau9 articulãs ĩ mr̃iomo q post
sponſalia concludat copulã ut p An. de
bu. in dicto. c. uenies. ꝑ°. de spon. & ibi
p Ni. p°. nota. & nota q uerũ mr̃iomũ
appellat̃ ĩ quo uer9 consensus & exꝑſſ9
intercedit hinc inde. p̃sumptũ illõ ĩ quo
& si in vitate nõ consentiãt contrahẽtes
ecclesia tñ eos interp̃tat̃ consensisse ex
aliquib9 ꝓbabilib9 coniecturis & ipsos
distringit simul morari ac si cõsentiẽtes
ſm Io. an. in. c. fi. de spon. & ibi p An. ŏ
bu. ŏ materia huius. unde sponſalia trã
seũt ĩ mr̃iomũ de p̃nti primo p supẽrue
nientem ꝓfectã etatẽ cum aliquo eundẽ
ti signo cõplacẽtie ubi tpe impubertatis
uerba ꝓlata fuerunt de p̃nti ŏ despon.
impub. duo. & c. unico. li. vi. ꝑ° per sub
sequẽtem carnalem copulã de spo. is q.
ſm laud. in sacramentali ŏ sacro mr̃iomo
circa prin. xi. q. & adde not. de ffti. spo.
exparte in fi. et in. c. fi. ŏ despon. impu.
et quoddã ẽ mr̃iomum fictũ seu p̃sump
tum p̃sumptione iur̃ et ŏ iur̃ et ad huius
esse non exiguntur uerba de spo. is qui.
quoddã est p̃sumptũ p̃sumptione iuris
tãtum non aut̃ uerum ut in contracto p
patrez filio p̃nte ŏ despo. impu. b. li. vi.
ſm An de bu. in. c. tue. ŏ spon. ubi latius

& nota q̄ mr̄ionū fictū seu p̄sumptū p̄ ualet ꝑ uero seu vbis exp̄sso ō spo.is q. & ibi p Ant. & nota qō mr̄ionium p̄sum ptū accusat. sicuti & uez Ant. post vm. in dicto.c.is qui. plt. colu. & nota q̄ co pia ꝙfirmat spōsalia de futo uere uel in terp̄tatiē fm Ant.in.c.a nobis.ō despō impu. ad hoc. ī. circa mediū hui9 qōnis dicitē aūt mr̄ionū p̄sumptū.ſ. quo ad ī p̄ sentādū xp̄i & eccl̄ie sacr̄m fm Io.an. in c.ii.ī fi.ō cle.9ug·ad qō.ē.q.1. & adde q̄ carnal copla sola absq̄ saltē tractatu non ꝓbat o ensum Io.an.in.c.fi. de con iug.fuoz ad qō.ē.q. xxiii. sed ad hoc ut mr̄ionū tlr pficiat̄ fq̄rit̄ uera copla vñ nō sufficit nix9 copl̄e qa cōat9 nō ha buit effectū ergo dici non pōt mr̄ionium etiā p̄sumptū fm dñm Fran. cōtra gasp rem in.c.fi.ii.q.de sponsa. & an induca tur mr̄ionū p̄sumptū si ꝑpe pubertatē interuenat tēptatio p Io. an. in.c. duo pueri .asi fi.ō despon.impub. & ex his nota casum in quo ipso facto surgit pre sumptio iur̄ & de iur̄ cōtra q̄ ꝓbatio nō admittit̄ ut not. in.c. is qui .ī.glo.ii. de spon. & ibi p fra. in p̄rio. nota. &. ii. & iii. oppo. ubi etiā dicit q̄ isto casu etiaz p confessionez ptis nō admitteret̄ ꝓba tio in ctrariū qa non staret̄ cōfessioni 9 iugū in piudiciū mr̄ionii de eo qui cog. ꝙsan. sup eo. & sic in casu nō non staret̄ confessioni etiā utriusq̄ si dicerēt q̄ cog nouerūt se non affectu maritali ut latius p Ni. in dicto.c. is qui. intelligē si alter 9iugum uult ꝓbare q̄ copl̄a non suffi cit ad trāsfundendū spōsalia in mr̄ionū non auditur qa hoc est ꝙtra ius ibi ōtermina tum si uult ꝓbare q̄ aī copl̄az rcesserūt a sponsalib9 & sic q̄ desierunt esse spōsa lia audiet̄ & eodem mō audiret̄ si aliega ret q̄ aī copl̄az ꝙtraxit cum alia p vba ō p̄nti & idem de mḡiere & generaliter audiret̄ ad ꝓbandū qōcunq̄ aliud impe dimētū qō fddat mr̄iōnium nullu3 nec il la iura aliud dicunt. nisi q̄ ꝙtra p̄sumptō nem huiusmōi nō admittit̄ ꝓbatio. unde etiā dicit un. qō si uir fornicario affectu spōsaz. cognouit nō est in ūitate mr̄ionū nec debet cū illa ꝛmanere ꝑ potius excōi catōem pati eccl̄ia tñ stabit .p mr̄icn o p̄sumpto & filu censebunt̄ legitimu in fo ro iudiciali. ſec9 in pn̄ali ō spon. tua. ut plen̄ p Fran. in dicto.c.is qui. ii. q. & si militer forte admitteret̄ ad .ꝓbādū ali qd qō excluderet omnez fictoz cōse nsus ar̄ notatoz p fra. p9 pau. in ſiſi in cle. ō cōce. ꝓbn.¶.fi.i.q. sic etiā admitteret̄ q̄ post spōsalia supuenit affinitas rūpēs dicta sponsalia de eo qui cognō. consan. uenēs. &.c. ex litteris .tunc enim coit9 postea seq̄ns nō faceret mr̄ionium tū qa affitas ōinceps nō pmittit esse. mr̄ionū tū qā copla nō iuenit spōsalia q̄ iā sunt tu pta p affinitatez supuenīētē fm Io.an.ī c.ō illis .ī fi. de cōdi .appo. & in.c.ii.ad fi. de eo qui cogno. & fra. in dicto.c. de ilt.ī fi. & ī.c.p tuas .iii. notabili eo. ti. Itē nō erit mr̄ionū p̄sumptū si apponat conditio contra subā mr̄ionii licet subse quat copla Io. an. ī. c. si cōditōes .ī prī. de condi. appo. ſiſi si aliud obstabat im pedimētum Io. an. in.c. ex litteris. ō co gna. spūali .ais nō apparente postea im pedimēto filī ex tali mr̄imio legitim9 est Io. an. in.c. p tuas. qui fi. si. legi. Et ſiſi admitteret̄ alter eoz ad .ꝓbādum q̄ per oppōsiōz secuta est tal copula ut per Fran. in dicto.c.is qui. iii. q. & in.c. cō tinebat̄. in. iii. q. ub: etiam dicit q̄ suffi cit si fiat fides ō violētia nō p̄sita. dumō fiat fides ō suffitiētī metu ut. quia cōmi nat9 funt mortē nisi assentiret per nota. per Io. an. in rīa. que cōtra ius. ī solone qōnis li. vi. fm fra. ubi. ē. licet Ho. dicat debere fieri fidez de violentia absoluta ut quia pedes & manus ei ligant ar. de bap. maiores. ¶. idē ad hec. ī. q. clxxxix. & facit q̄ idez fra. notat in dicto.c. cōti nebat̄. ī. iii. oppo. ſ. q̄ ꝓbetur cognita debet enī in foro contētioso euidenter .ꝓbari per testes ydoneos ut ō sponsali bus. c. uenēs. i. &. ii. & ſiſi modo ō copu la in cāu. c. is qui. ut de condi. appo. per tuas. nec sufficeret confessio coniugum ꝑpter p̄iudicium seq̄ntis mr̄ionii de quo in dicto.c. is qui. & de eo qui cognouit consan. super eo. ad hcc. ī. q. xlvi. ad fi. ex hoc dicit Ho. q̄ si non poterit ecclie fieri fides ō copla uir manebit in cāu di cti.c. is qui. cum fa impeditus cum tamē non sit uxor ex quo consensit in primam ꝑ copulā. ſec9 ii non habuit aniūm con

sentien di pri no ꝙ tunc tenet mr̃onium cum fa ut. s̃. dixi ꝑm fra. in dicto. c. 15 q. v. q. sed si dubitareē de copla ꝓbsecuta bobic distinguit ꝙ aut uir & mulier ofi tenē ꝙ copula nō interceſſit & ſtaē ofeſſioni. xxxiii. q. 1. 8 bis ꝙquiſiti. de frigi. c. 1. &. c. laudabilē. aut uterꝙ ofiteē ꝙ iteruenerit & idē & fortius quia faueē mr̃onio de re iudi. c. fi. aut alter ofiteē & alter negat & aut q̃ negat hꝰ ꝓbat ꝓ ſpectōz mlieris ex q̃ appet eā vginē & ſtaē iſpectōi de ꝓbat. ꝓpoſuſti. &. c. cāz. & ide si mlr ꝓbat unz totlr ꝓpoē tem ꝓ aſpectōz eius ut quia caret totalr membro ō frigi. laudabilē. ibi ſi pri ꝫ zē a ꝙrario. aut qui negat nō ꝓbat ꝓ inſpectionez & aut qui ſtat ꝓ copula legitime ꝓbat ꝓ teſtes uel alia documenta & non crediē negationi alteri ꝫ de ꝑſump. illō &. c. litteras. ō teſti. ꝓterea. aut nihil ꝓbat nec etiā ꝓbaē in cōtrarium & ſtaē ei qui dicit copla interueniſſe ſi iuret ut i c. ꝙtinebatur, ō deſpō. impu. &. xxxiii. q. 1. ſi qs uxorez. de frigi. c. 1. ſecꝫ ſi non iuret. xxxiii. q. 1. qō aūt interrogati. eſt eni ꝑſumptio ꝓ copula ex quo cohitaue rūt ō boc ꝓ Ho. i ſu. de clā. dſpō. ſ. vtz clādeſtina. in prin. v. ide si iudex &. v. Itez qō dixi. ꝑm fra. i dicto. c. ꝙtinebaē. in pria oppo. &. iii. q. poſt glo. ultima. Si ergo ofiteē ꝙ copula non interceſſit ſtaē ofeſſioni ſed ſi dubitatur non ꝑſumitur quo ad hoc ut ſit loꝙ. c. 15 qui. ut certificatur mr̃onū in ꝑiudicium ſcōi mr̃onii nam quo ad hoc dēt fieri eundēs ꝓbatio ut. s̃. allegādo fran. in dicto. c. 15 qui. v. q. facit qō notat Fra. in. c. cum cauſam. in fi. de rapto. ſed ſi non agereē de ꝑiudicio alteri ꝙ mr̃onii & dubitareē ō copla ꝑſumetur copulā interueniſſe dicto. c. cōtinebatur. ꝑm fra. poſt Inno. in. c. adoleſcens. ii. oppo. de ſpon. qō declara ut. s̃. diſtinxi. Itez ſi mlr uult ſeparī ut poſſit cum alio ꝙtrahere ut uolebat in dicto. c. qō autez interrogati. tunc iuſtū iudiciū intelligitur alio mō ut ſi dicatur frigidū ꝓcedatur ut dicitur. i. ō frigi. c. 1. ſi malefici ū ꝓcedatur de frigi. c. fi. unde ga in. c. requiſiti. xxxiii. q. 1. illa mulier uolebat ſeparī ut poſſet cum alio ꝙtrahere ideo ultra confeſſionem uiri & mulieris dicētium ſe non poſſe ꝙ ūgi exigitur iuramentum ſeptime manus ꝓpin quoz boc affirmātium & ipſi etiam uir & mlier iurant. i. de frigi. c. 1. qō patet ex eo quia ſi is qui dicit ſe frigidum cum alia cōtraxit iudicatur reus periurii & ꝓcedetur ut in dicto. c. 1. ut ꝓ fra. in. c. continebaē. prima oppo. & qō not. in dicto. c. ꝙ aūt interrogati. Modo ad ꝓpoſitū noſtre materie de copula requiritur plena probatio ſi tractam9 ō ꝑiuditio ſcōi mr̃onii poſtea contracti uel ſi tractam9 de obtinenda licentia cum alio contrahēdi alias ꝑſumeretur ꝓ copula per ꝓdicta ad qō i. q. xcv. dicit tamē bal. in. l. deo nobis. in. colu. C. de epis. & cle. ꝙ ſi apparere non pōt per aſpectum corpis ut in nubis & tunc aut eſt ducta ad domum uiri & ꝑſumitur cognita ꝑ i. ꝓpria domo mlieris nō ꝑſumit cognita ꝙ locum a cōiter accedētib9 qa cōiter ita eſſe ofueuit & raro contrarium ut not. xxvii. q. ii. c. pluſq. ad q̃ iude per Io. an. in. c. fi. de coniug. leproſoz &. s̃. poſt bobic. Et ex bis nota qō cum dicitur ꝙ in mr̃onio requirit conſenſus intelligitur. ſ. uerꝰ uel ꝑſumptꝰ. unde licet in dicto. c. uenens. lo. in & c. 15 qui. cum ſi. non fuerit ofenſus. uerꝰ fuit tamē ꝑſumptus ꝑm fra. poſt glo. in c. ii. prima oppo ō deſpo. impu. Et nota ꝙ ignorantia iuris erga hoc ꝙ copula faciat ſponſalia trāſire in mr̃onium non uidetur mr̃onium ꝑm An. de. bu. in. c. uenens. lo. ii. in fi. de ſpon. Et nota ꝙ circa iſtam materiā Pe. de palu. concludit ſic primo ꝙ i foro eccleſie iudicatur ueruz matrimonium quia preſumitur non animo fornicario hoc feciſſe ita ꝙ etiam ſi oppoſitum dicerent non eis crederetur contra matrimonium quia poſſent colludere intellige ſi carnalis copula ſit conſumata. ſecꝫ ſi tēptauit ꝙ cōpiere nō potuit extra eo. c. uſt. Si autem ꝓbet conatus ꝑſumitur impletio niſi ꝓbetur oppoſitum & ꝓbata copula cum ſponſalibus eſt ꝑſumptio iuris & de iure contra quaz non admittitur ꝓbatio. Scda concluſio ꝙ in foro conſcie ſi alter non affectu maritali hoc fecit non eſt mr̃onū qa eccla non poſſet facere mr̃onium ſine conſenſu de ꝑſi ad qō. i. Tercia concluſio eſt

q̄ sicut ecclesia iudicat primum mr̄imoniū
ueꝛ esse sic iudicat ꝑm non ualere sed q°
ad forum consciē ꝑm mr̄imoniū non impe
ditur per primuꝫ cum primum nllum fu
erit qō cōius & ueri⁹ est Quarta conclu
sio q̄ tenet eā ducere si decepit si potest
etiā si prius fuerat corrupta dote tamē
cōstituta. si autem non potest eam duce
re tenetur eam dotare . Quinta conclo
q̄ opprimens uel rapiens ꝑm caōnes po
test eam hb̄re in uxorem ꝑm Pe. de pa. in
iiii. di. xxviii. q. i. ar. ii. & adde. ī. q. clx
xxix. Et circa p̄missa gñaliter cū q̄ritur
an & qñ sponsalia q̄ sequētem copulam
trāsleant in mr̄imonium dic q̄ aut q̄ritur ō
sponsalib⁹ de p̄nti & non ē uis an secuta
sit copula uel ñ quo ad efficaciā mr̄imoni
q̄ ꝓficiatur consensu de spon. c. i. sed est
bñ uis quo ad aliquos effect⁹ puta ad si
gnificatōꝫ quā hꝫ cōsumatū & nō consu
matū no. de biga. debitum. uel q° ad q̄
hibendū religionis ingressum altero con
iuge dissentiente de conuer. cōiug. ex pu
blico. uel q° ad petendū restitutōꝫ cōiu
gis ex publico uel quo ad petendū resti
tutōꝫ cōiugis que conced⁹ post cōsuma
tionem nō pri⁹ ut per fra. in. c. cū locū.
vi. oppo. de spon. Aut q̄ritur de sponsa
lib⁹ de futuro & aut non tenēt & copla
sequens nō transfundit ea in mr̄imoniū ut
si quis cōtraxit cū consanguinea uel affi
ne uel apposuit uerba cōtra subām mr̄io
nii de condi. appo. c. fi. facit regla. non
firmat. li. vi. Aut sponsalia tenēt & tunc
aut añ coplam interuenit impedimentū
ꝓpter quod recessium ē a sponsalib⁹. aut
non. si sic nō transfundunt in mr̄imoniū ut
si añ coplam sponsi se absoluerūt a spōsa
lib⁹ de spon. c. ꝓterea. lo. i. uel si uir con
traxit mr̄imonium de p̄nti cum alia de q°
ē. dixi uel si supuenit affinitas que solut
sponsalia ꝓcedentia de eo qui cong. con.
uenīēs lo. i. &. ii. uel ꝓpīnitas siue adop
tio de cogna. leg. c. uno. & no. de cogna.
spi. uenīēs. S. aut non interuenit impedi
mentū dissoluens sponsalia aut copla fu
it uiolenter extorta: aut ꝓnon. si sic non
transeūt in mr̄imonium ut. ē. dixi. Si autē
non fuit uiolēter extorta: aut in foro iu
diciali & iudicat mr̄imonium ex ꝑsumpto
consensu ut in dicto. c. is qui. aut in ꝓnia
li & tūc aut uxorio affectu hīta est copu
la & hoc constat. aut fornicario & h° cō
stat aut dubitat: primo cāu est mr̄imoniꝫ
ꝙ cāu non ꝑ supradicta: tercio cāu ē ma
trimonium quia in dubio non ꝑsumit⁹ cri
men . ꝓ hoc quod no. fran. de desp̄. in
pu. c. fi. q. i. ꝑm eundē in dicto. c. is qui.
in fi. Et ad illud q̄ copula aliquid addit
unde. ē. eo. q. xiii. &. i. eo. q. xxxviii. &
in sum. confessō. li. q̄to ti. prīo. q. iii. &
adde q̄ si uiro ducere bertā. abñtez ī ux
orem & ipsa postea ratficat & sec̄tur co
pula contraheret ꝑsumptum mr̄imonium
ō iuriur. si uero. de conuer. cōiug. ex ꝓte
ꝑm Ho. in su. ō mat. §. q̄liter q̄rabat. v.
quid si ita dicat. & sequētu. & Ni. in. c. di
lectus. ō spon. &. ē. q. xx. & sic ꝑm cano
nes ad talia spōsalia nō q̄ritur ꝓmissio alterius sed sufficit consensus ut sentit
Ho. in sum. de spō. §. q̄liter. post prin. &
dum dicit uel breuius q̄ sentio hūs zč. &
ibi uel dic ī spōsalib⁹ zč. &. v. q. si peni
teat. in prin. &. v. seq̄nti. ꝓ totū & circa
finez dicti. §. &. ē. q. xxiii. circa prī. & ī
su. q̄ses. li. iiii. ti. i. q. iii. &. ē. q. ii. ī fi.
ubi uideas ut sic sequuta copla iudicetur
mr̄imonium ꝑsumptū etiā ab q̄ iuramēto
ꝓ notata in dicta. q. ii. &. q. xx. doctores
enim in hoc non exigūt fidei uel iuramē
tum ad hoc facit traditio cur. romane ō
qua. ī. q. clxi. & ad illud q̄ aliter iudica
bitur in foro pñali adde ꝑm Ricar. in
iii. q̄ cū q̄s cognoscit ea. cum q̄ pri⁹ con
traxerat solū ꝓ ꝑba de futuro q̄us sit ibi
mr̄imonium ꝑsumptum ꝑm iudicium eccle
tū ꝑm iudicium dei non est ibi mr̄imonium
qa mr̄imoniū ꝑm rei ueritatez sine reali
consensu ō p̄nti q̄rabi nō pōt unde si tal
q̄raberet cum alia ꝓ ꝑba de p̄nti cū ipsa
ſcda remanere debet & licet eccla iudi
caret ꝓ prīo & cogeret ſcdam dimittere
& ad primā redire ipse tñ qui scit factū
nullo modo debz dimittere ſcdam & stare
cum prima quia adulteriū q̄mitteret &
pot⁹ debet pati excōicatioez & licet ꝑ
latus eccle non peccet sic iudicādo quia
iudicare habet ꝑm ꝓbatiōes exteriores
iste etiaz non peccabit non parendo sne
si humiliter sustinet excōicatōnē nec pec
cabit ꝓ illo tpe quo abstinet a diuinis &
sacris ꝓpter tale ē excōicatioꝫ ꝑm eum

que3 ffert fra. Anthom⁹ nūc archiep⁹ florentin⁹ in sua sum. in tractatu de mrī monijs & ꝑ doc. in. c. tue. ō spō. facit de testi. spo. literas. §. porro. & ideo dicit laud. ꝙ si cognoscēs sponsa3 ō futo semp persistit in prio ꝙsensu erit nihilominus mrīonium quo ad eccl̄iaz sed nō quo ad deum quin ꝑm mrīoniū teneat ut ꝑ doc. in. c. is q. de spon. ꝑm laudu. de sacrāmē to mrīonij circa prī. xi. q. sic ergo papa non posset facere ꝙsensum q̄tum ad ueritatem ubi nō est ꝑm Ho. in dicto. c. is q. de spon. & laudu. de sacro mrīonij in. vi. colum. & sic contra tale mrīoniū ꝑsumptū admittuē i foro pñali asserēs ꝙ formicario affectu cognouit & sibi credet, ī. §. vi. q. cxvii. & ideo de facto cum q̄dam in pñia diceret firmiter asserēdo ꝙ non uxorio sed formicario affectu sua3 sponsa3 de futuro cognouit carnaliter nec de hoc dubitat non iudicaui mrīoniū ꝑsumptū inter ipsos immo an cum alia ꝙtraberet de pñti reliqui sue cōscīe ꝑ notata in fine Io. an. in. c. duo pueri. pīt. colum. ō despon. impub. & in. c. ad audientiaz. ad fi. de homi. faciūt nota. in. c. fi. de uoto. & xxxiii. dist. c. fi. & xxxiii. q. iii. uir. & qō notat arch. xxxi. q. ii. si uez. in fi. & in. c. fi. in fi. de hereticis li. vi. & quia ubi queritur ō ꝙscia stat̄ solo dicto An. de bu. in. c. fi. iii. colum. ō cōfes. & in. c. pītū. in prin. de testi. & in. c. taz litteris. in fi. & in. c. ultra. circa prin. eo. ti. cum si. & qō not. in de. i. de iur patro. in v⁹ oneram⁹ & in decis. rot. numero. ccc xxxviii. incipit. Item fuit dubitatum vtaz executor in forma pauperū & quia in iudicijs conscīetie quo ad ueritatez occultam ꝙscia ꝑtertur iuri Io. an. in. c. q̄liter. Io. primo in. vi. colu. de accusa. & ad dictaz differētiaz fori iudiciahs & pen tētialis optime ꝑ Io. an. in dicto. c. tue. circa prin. & añ fi. de spon. & melius in c. tua. eo. ti. ꝑ doc. & in. c. is qui. eo. ti. & qō idez notat in. c. ꝑ tuas añ fi. ō 9di. appo. & melius ꝑ eundē in. c. ꝑ tuas. in ꝥo carnali copula qui filii sint legitimi & adde. ī. q. xxx. ad fi. & q. xxxii. & q. xxxvii. & ꝑ Antho. de bu. in dicto. c. tua. in ꝑa & uīt. colūmnis. & ad illud qō reūcē sue conscīe circa ꝙtrahēdum alīō mrīoniū uide. ī. q. xcvi. in fi. & oīo. ī. q. cxxv. Ex hijs nota ꝙ ī cāis mrīonialib⁹ diuersitas est in foro iudiciali & pñali Primo quia differunt in ꝓbādo quia in foro ꝙscie stat̄ confessioni uni⁹ tam ꝑ mrīonio q̄ contra sed in iudicio exteriori nūq̄ credit uni testi nec ꝑ mrīonio nec 9 tra Scdo differūt in sentētiādo quia un⁹ forus iudicabit esse mrīonium alius non esse quia ille ꝑm ꝓbata ille ꝑm confessa. Tercio ꝙa iudex exterior iudicat q̄nq̄ esse mrīonium & iudex interior nō & de similib⁹ ut ꝑ Pe. ō paſ. in. iii. di. xxvii. q. ii. arti. v. ad qō adde. ī. q. iii. & . q. cxvi. in fi. & clxx. in fi. unō nota ꝙ q̄nq̄ idez iudex contraria mādat diuersis ꝛſ e ctu in istis duobus foris ut dicit Pe. de anch. in. c. i. ad fi. de sen. excōi. li. vi. & patet ō testi. spo. litteras ad fi. & ō spō. cum in tua. cum si. & per An. ō bu. in dicto. c. litteras. post doctores & facit. ī. §. pximo. q. cliii. in fi. & in tali diuersitate iudex fori pñalis habet cōsulere ut pareat ꝙtōtōlo si pere possit sine peccato qō bñ not. ꝑm Goff & lati⁹ per Ant. de bu. in dicto. c. tua. ad fi. & adde eundem ī. c. is q. ante fi. eo. ti. de spon. & adde ꝑ Ho. in iu. de iurisdi. §. & super quib⁹. circa medium & ō diuersitate fori iudiciaī & ꝙscie in ꝑtibus fede. ꝙilio. xxi. inci pit nunqd heres extraneus. prīa cōsi.

Vigesimoseptio q̄ro an per subarratōez iudicatur mrīonium ꝑsumptū Rñ⁹. dñs fra. in. c. fi. ō despon. impub. super hoc plures formant cōnes tandem dicunt aut non fit cā iudi aut sic primo casu aut nulla super hoc est ꝙsuetudo aut sic, si nō est ꝙsuetudo aut interuenit exꝑssus consensus tēpe subarratōis aut non, si sic aut de pñti aut de futuro si de pñti est matrimoniū ut ibidez per eundem. q. iii. si de futuro sunt sponsalia ut ibidē. viii. q. si autez non ītemerit ꝙsensus subarratō nihil operat̄ quia ad mrīonium requirit consensus uerus uel ꝑsumpt⁹ ō spon. c. i. & . c. is qui, non pōt argui ex subarrationē ꝑ hoc per eum. q. vii. & viii. si uero super hoc est consuetudo aut mulier contradixit subarrationi & nihil operatur ut ibidez in. v. q. aut nō cōtradixit & statur consuetudini ita ꝙ si ꝑm cōsuetudi⁹

fiebat ſubarratio tẽpore mr̃ionii ꝓbata ſubarratione ꝓbatũ erit mr̃ionũ ꝑ hoc ꝙ eũdẽ. iii. &. iiii. q. Si aũt fit cauſa iudi nihil inducit &. ibidẽ. ix. q. v hec notat fra. &. ibidẽ per An. p⁹ doc. &. lati⁹ per Ni. diſtinguentes ad q̃ adde. ſ̃. q. xxiii. p⁹ mediũ &. circa fi. &. adde qð dr̃ ꝑſumptum mr̃ionii id in quo eccl̃ia interp̃tat̃ ꝯſenſum iteruenisse ex aliqbꝰ cõiecturis puta per copl̃as de ſpõ. tua. &. c. is qui. ſm fra. p⁹ Ho. in. c. fi. ii. q. 8 ſpõ. 8 quo plen̄. ſ̃. q. ꝓxia ꝑ totã. dicit etiã Ho. ꝙ ꝑſumi⁹ aliqñ conſenſum etiã ex aliis con iecturis puta ex traductõe. ff. 8 ſpõ. l. ſi tum. qð nõ legẽ fran. ibi poſt Io. cal. ꝙa traductio non opat̃ effectũ 8 quo ꝛ dicto c. is qui. nec alia q̃cunq; ꝑter coplam ut ibi ꝑ eum dicit etiam Ho. qñq; ꝑſumi cõ ſenſum ex ſubarratõne de quo. ſ̃. vnde ſi ſponſus ponit ānulu3 & mulier patit̃ &. il lum r̃cipit non cõtradicẽdo ſ ānuẽdo dr̃ cõſentire Io. an. in. c. ex litteris. lo prio 8 ſponſalibꝰ intelligit qñ ad mr̃ionũ cõ uenerãt Io. an. in. c. fi. de deſpon. impu. plt. colu. &. ſic tal actus ſufficit ad mr̃io nium ſi ad hoc erãt pati uel circumſtãtia alia appareat aſ. ſecus ſm An. 8 bu. in di cto. c. ex litteris. &. ſic mr̃ionũ ꝓbatur ſubarratione qñ per alte3 contrahẽtiũ ſunt ꝓlata vba apta ad cõtractũ mr̃ionii ſm Ant. in. c. ſi inter. eo. ti. Item qñq; ꝑ ſumitur conſenſus ex tẽptatione ut not. de deſpo. impub. atteſtationes. &. ſ̃. q. ꝓxia circa prin. qñq; ex cõditiõe exiſtẽ te 8 cõdi. appo. ſup eo. §. i. qñq; ex tpis diuẽnitate ſm quoſdã de deſpon. impub. de illis. lo prio. ubi de hoc &. de ſpon. cõ ſultatõne. &. qð ibi ꝑ Fran. in. iii. &. v° contrariis &. in. i. q. &. ī. q. ꝓxima &. de iſtis modis ꝑſumẽdi mr̃ionium uide per arch. in. c. uno. 8 deſpon. impub. li° vi. in vbo alium modũ. &. ad illud ſi mr̃ionũ fiat ꝑ iocum adde per eundẽ Frã. in. c. ex litteris. lo. i. in. iii. not. de ſponſalibꝰ nam ſi fiat per iocum non eſt mr̃ionium ut notat arch. in. c. i. de ſpon. li. vi. in v° conſenſus. nam cõſenſus non debet eſſe ꝑ io cum quo cãu uno cõtrahẽte etiã ꝓbata ſufficientia ex ꝓſſionis vbo3 credit̃ ꝙtra mr̃ionũ qñ ꝓbatur q; non animo cõtra hendi per uerſimilia ſigna &. ſi uterq; cõ fitereꝰ ſe animo ludẽdi feciſſe iudicandũ eſt nõ eſſe mr̃ionium ſi tñ ſeptima manu ſe purgẽ: ſicut in frigidis aliter nõ. ꝓp̃ timorez colluſionis &. reuerẽtiã ſacr̃i ut per Pe. de palu. in. iii. di. xxvii. q. ii. ar ti. ii. facit de eo qui cogno. cõſan. uxor. ſuper eo. ad idem q; ſi fiat iocoſe non eſt mr̃ionũ per Io. an. &. Io. de lig. &. doc. in. c. fi. 8 deſpon. impub. Vigeſimo octauo q̃ro an ꝑſumatur mr̃ionium ex co bitatõe uiri &. mulieris Rñ°. q; non miſ ꝓbetur ſed ꝑſumitur fornicatio. xxx. q. v. aliter. qð itelligẽ in facto recẽti ſi enī longum tp̃ lapſum eſſet puta. xl. ānorũ a tẽpore quo dicit̃ contractũ matrimoni um lufficerẽt ꝑſumptões. ſ. q; ip̄z tẽuit ꝙ uxore in mẽſa in lecto &. alijs naz etiã per tales ꝑſumptiones impedit̃ mr̃ioni um &. etiaz ſeparat̃ 8 p̃ump. litteris. &. c. iii. &. qð not. eo. ti. illud. &. per fra. de reſti. ſpo. ex parte. ita dicit ipe fran. p⁹ Io. an. in dicto. c. conſultationi. ad fi. de ſpon. ubi idẽ An. de bu. ad hoc qð notat Io. an. in. c. quia circa. 8 bigamis. ubi g° nullus p̃eſſit tractatus carnalis copula nuꝝ ꝓbaret cõſenſum nec mr̃ionium ut per eundẽ Fran. in. c. fi. iii. oppo. 8 con iug. ſuoz. ad qð. ſ̃. q. xxvi. poſt prin. &. qð dixi ꝙ in dubio non ꝑſumit̃ mr̃ionũ dicit laꝺ. ꝓcedeꝰ qñ uiuũt cõiuges &. fit hec ꝑſumptio ut cogãtur pala3 cõtrahet̃ ſecus dicit ſi mortui ſunt quia tunc ceſſat hec ratio idez Ho. dicens ꝙ ꝑſumit̃ adul terium qñ de recẽti cohabitãt uir & mi er nec appet de mr̃onio. ſecus ſi mortui ſunt & ſemp ſe ꝙ coniugibus habuerunt qui filii ſint legi. quenit. alias poſſet con tingeꝛ abſurditas ut ſi ſacerdos & teſtes mortui ſunt ita ꝙ non pōt ꝓbari idez eti am dicit ſi uiuũt coniuges led factum eſt antiquũ ita qð ꝓbari non pōt tunc enim non auditur obiciens illegitimitatez uel ſi audiẽ oportet ꝙ ꝓbz ſicut qñ conſtat mr̃ionium cõtractũ eſſe in facie eccl̃ie q fi. ſint legi. c. i. &. ii. ſm Io. an. & Fran. in. c. lator. iii. opp. eo. ti. & Io. an. in. c. cauſaz. iii. colu. eo. ti. & ꝓcedunt ꝑmiſſa 8 iuꝛ canonico ꝑ nota. per Inno. in dicto c. ex ꝑte. quia de iuꝛ ciuili ex cõiecturis ꝑſumeretur ꝙ mr̃ion.o & etiaz ſ.co q° ad filios ad quoz legitimatiõez ſufficit

quasi positio mrionii pentum ut p Pe. ō
anch. in. c, uno. ad fines ō despon. mpu.
li. vi. Vigesimonono qro de mō seu ordi
ne interrogādi uolētes cōtrahere Rñ°,
primo debz iterrogari uir & postea mli
er ut not. in l. n. ff. ō adopt. & ꝓbatur
in. c. si inter. de spō. & notat Fran. in ru
brica eo. ti. iii. colu. patz enim ex ordine
litter dicti. c. si inter. q prio debz loqui
uel interrogari uir q cor. de spon. duo. lr
cet. qō tñ nō est ō substātia & q trarium
fuat in plibus locis in qb9 prio interro
gat mlier forte qa facilior ad uariandū
ul alia cā in quo tñ nō est uis ſm eūdē in
dicto. c. si inter. in prin. p9 Io. an. & ibi
idez ant. vñ non refert qs prio uel ſcdo
uir ul mlier ꝓferat vba ſm laud. ō sacra
mēto mrionii in. iii. col. iii. q. Trice
simo qro si quis dicat uolo te habere ō
cetero in uxorez ul uolo q tu sis mea ux
or seu te esse uxorez meā nunqd q trahē
mrionium Rñ°. ſm gul. in talibus fcur
rēdum est ad intentōz q trabētium & ſm
eam iudicandum q si de intētione q stare
nō pōt vel uel pſumptie dicēdū q qñ h°
vbū uolo q ūgit si mrio vbis substātiā ut
esse uel vbis non signficātis actum sed re
latōz ut habere seu tenere ex quo in bus
vī qdam relatio mariti ad uxorez & ecō
uerso qa non pōt de iur aliqua teneri ꝓ
uxor nisi ipse teneat ꝓ marito & ecōtra
tunc ꝓ hoc vbū uolo potq solet exprimi
uoluntas q comitans q ꝓcedēs vñ q pre
dicta vba pſumendū est mrionii esse con
tractū ō spō. ex pte. ad hoc. i. q. xxxvi.
pētum qñ pcessit interrogatio ut uis me
habeat & adhuc exps̄ſſi9 est si addit dicēs
decetero uolo. sec9 aūt esset si h° vbū uo
lo ūgeret cū infrmitio signficāte aliquē
actum, s. simplicem absq relatōe ut in ex
emplis q subiungunt tunc enim indeb esse
primere uoluntatē ꝓcedētē potq q q
mitatez ut cum dr uolo q redere uolo bi
bere & ita si dicat uolo te accipe nam ali
quis pōt etiam ō iur uelle aliq accipere
& illa non eū & sic hic est simplex actus
sine relatōe uel si dr uolo in te consentire
tanq in meā non erit mrionium ſm pla.
idez in su. q fes. eo. ti. q. iii. & sequēti ſm
fra. Ni. osimi in additione ad p.li. in vbo
mrionū. tertio. & adde ſm Pe. de palu.
v3. v. q luso est de vbo uolēdi ut si dicat
uolo te esse un2 meū uel uxorez ō quo di
cunt qdaz non esse mrionium sed q sideꝝ
dum est in hoc & in omnib9 dubiis vbis
an faciunt sponsalia tantū an mrionū qa
si agebat de sponsalib9 q trahēdis. non ō
mrionio statum pſumēdum est q p verba
illa voluerunt q trahere tātum sponsalia
si aūt de mrionio tunc pſumendum est de
mrionio quia dictoz ex cāis assumenda
est rō dicendi ō vbo. signi. intelligentia.
quia non ſmoni res sed ſmo rei subiect9
est. si aūt dubium est de quo agebat tūc
in generali videt facieda interptatio cō
tra illum q legez aptq potuit declarare
ff. de pac. l. ii. ut si dicat voluisse se cōtra
here sponsalia tantū & alius oppositum
alterz credit & ecōuerso hoc excepto q
si unus prio locut? est vba certa ō quib9
stat cui determinate debuant. s. an spō
salib9 an mrionio ſm intellectū ulioz de
bent intelligi vba seqntis qui videtur ad
interrogata rspōdere sed si querat ō ut
tute vbi volendi refert quia aut dicit uo
lo esse te uxorez meaz & tūc cum totum
sit pītis tpis videt uerum mrionū. si au
tem dicat uolo te accipe uel ducere in ux
orez non est uxor quousq per alia verba
ducatur uel accipiat quia illud est primū
uolitum. esse autez uxorez est ſ° uolitum
dico autem ſ° ope licet pri9 intentione
si autez dicat esto uir meus uel esto uxor
mea mō imperatiuo vī esse futuri tpis i
effectu vñ non fit mrionū hec aūt distin
ctio locum hab3 in foro iudiciali non pe
intentiali ubi iudicatur mrionū uel non
ſm q dicit se intendisse sed si ō vbis reco
lit & non de intentōe tunc etiā in foro q
scie iudicādum est ſm p dicta ſm Pet. de
palu. in. iii. di. xxvii. q. ii. arti. iii. in fi.
ad hoc. ī. q. iii. & ē. q. xxvi. ad fi. & ad
dicta Pe. adde. ē. q. xxiii. circa fines &
q. xxiii. p totaz. & de vbo uolo vide no.
in. l. ī uendētis. C. ō q trahē. emp. p glo.
& doc. & in. l. fu electōe. ff. de lega. pri
mo p bar. & per bal. in. l. prīa. in. colu.
C. ō summa tr. in. Io. an. post archi. in. c.
ne captāde. ō q esse. pbñ. li. vi. p pau. &
Io. de ligna. consan. & affi. in cle. ubi di
cit An. ō bu. q qñ q sensus non exprimit
pfecte p vbū uolo q tingit ubi rspicit

actum fiendū & inchoādū non pītis & istātis effectum: vñ si dico uolo 9trahef cū titia non fegē q 9trahā. f si dico uolo te in uxorē tuā bñ 9traho qa hec vba ex primūt 9sensū; pītez ut no. ī spe. ō spō. ¶. ī. v. 9trahit & mrionū. & idez archi. xxvii. q. ii. in palea duob9. & facit q ip se no. l. di. pōderet, licz Pe. de sansone teneat 9trariū ō spō. ex litteris. fm P. de lea. & idez in effectu sequit Io. ō immo. idez in fi. p9 Io. ō ligñ. & ad idez p Frā. in dicta cle. in. xx. q. ad idez p Io. an. & Io. ō lig. in. c. ex litteris. ō spon. & in. c. tua. ad finē eo. ti. p eūdez Io. ō lig. loqn tē de vbo accipe ad idez p Ant. ō but. & do. Ni. ī dicto. c. ex litteris. idē de vbis silib9 fm An. & Io. an. ibidez ut si pr dicteret, pmitto dar tibi in uxorez zē. dñs Frā. in dicta. cle. & ī dicto. c. ex litteris. intelligit hoc ueż nisi pcesser. t tractat9 ō mrionio 9trahēdo ut ib. idez latiꝰ p eū sentit tñ q ō tractatu, pheē tīr q appeat pfect9 ǫsensus ptiū ad mrionū cōtrahendū adde. ī. q. pxia. unde. ī. q. xxxii. &. xxxiii. &. xxxvi. &. ē. eadem. q. & si pcedit clara interrogatio & simpliciter rñdeat uolo dicē integra rñsio arch. ī. q. i. ¶. ecce quō. & supradictū ē ī. q. xxxiii. si g° iterrogatō ē ō fuco seqns rñsio p vbū uolo erit de fuco facit ho. in su. ō bigamis sub. ¶. in octaua in fi. Tricesimo prīo 9ro qd si dicat uir, pmitto q sp, puidebo tibi sicut uxori & illa sibi rñdz Rñ°. fm Tho. fm Ho. nisi aliud, pteſtet, p mrionio iudicabo ar. c. ex litteris. de spō. & ō iurisd. quēadmōdz, prīo rñ°. & idez in su. gfes. eo. ti. q. vi. fm Ni. p9 pis. & Ho. in su. ō mat. ¶. q̄lter. v. qd si dixerit. & idē fra. p9 Ho. in. c. ex pte. iii. q. ō spō. itellige si intēdebāt se copīare tāq̄ iuges ut sentit Io. an. ī dicto. c. ex pte. dū legē dictū Ho. si sint apti ad mrionū 9trahēdu; & ad hoc quemāt ad qō. ē. q. pxia aīs enim p dicta vba nō esset mrionū ad qō. ī. q. xlvi. dic latiꝰ. Quarta cōclusio est ō vbis futi temporis ut si dicat bēbo te f putabo te tenebo te uel, pudebo tibi, sicut uxori qō uideē distinguēdū quia si dicit bēbo te ex nūc uel decetero uideē mrionū quia licet sint uerba futi tēporis nō pītis tñ implicant effectum pītez implicāt en; totū tpūs seqns inciendo a nūc pīti signo ex nūc enim cēt habeti p uxore cū pri9 fm naturaz. ōbe at esse uxor q̄ hīt. p uxore g° tunc fit uxor & exīssio indicat & consentit ipsaz in pīti fieri uxorez nec est sisse si dicat accipiaz te quia esse uxorez nō precedit accipere in uxorē sed sequit sicut effect9 caz bic autez esse uxorē pcedit hīt. p uxore si autē dicat sic tēbo te. p uxore usf bēbo & sic de alijs & nō dicat ex nunc usf de cetero uel semper nō uideē mrionū sed solum spōsalia quia nō sequit bēbo. p uxore ergo bēo nec sequit g° es uxor & pōt uerificari bēbo te. p uxore qñ accepero te vñ cum vba. pprissima & pria fatientia mrionū sicut ē accipere in unz usf in uxorez nō faciat mrionū qñ cōpiunt in futuro idē uideē mlto magis ō vbis fatis q̄ non habēt uz nisi per reductōez ad illa quia, ppter qō unumquodq tale & illud magis nisi qñ implicāt pcessiōez mrionii ut dictū est fm eu; in. iii. di. xxvii. q. ii. ar. iii. & sentit Io. ō ligna. ī. c. ex parte. v. sed poñ q uir ō spō. & ibidē sentit Io. an. in vbo bituraz &, phaē ibidē in tex. & adde ī. pximis qōb9 pītī in. xxxv. q. vñ notat An. ō bu. in. c. ō illis lo prīo de spō. q vba executiua ī futuz extēsa non firmāt necessario despōsataz ō pīti qō nota. & ad p̄dicta pfum de vbis bēo & habebo per An. in dicto. c. ex parte. Tricesimolcō 9ro quid si dicat uir pro mitto qō nō ad mitto te, p meliori? usf peri ori Rñ° fm Ho. idē quod ī superiori cāu, pximo dictū est naz in talib9 dubijs est, p mrionio iudicādū ō sen. & re iud. c. fi. & in. c. licet. ex q̄daz. ō testi. idez in su. 9 fes. eo. ti. q. vii. & addit in dicta summa. idem si dicat quis uis usf placet tibi talis & ipa rñdet uolo uel placet fm fra. Ni. post pisa. ubi. ē. & subdit pisanella tamē fm glōsaz intētiom eoz, stādū est hoc uerum si istud cōtingat sine alioz, piudicio uel scandalo alias etiā in foro coīcie stan dum est cōmuni significatōm uerborum seu usf interpitationi ut in. c. ex litteris. prīo de sponsa. & quantum ad primū dictum idez fra. post Ho. ī. c. ex parte. v. q. de spon. adde tñ. ē. q. pxima & p. eadē ti per totā Quantū ad icōm ō vbo placz

& uolo dicit Io. an. q̄ ponderanda sunt uerba quia si uir dicit mihi placet despō sare hāc uel eā q̄trahere & ipsa idē dicit nō est ex hoc q̄tractum mr̄imoniū nisi cōi ter p̄tāt̄ sed cū dicit placz hēre vr̄ hoc suf ficere de spon. ex pte. & qō not. in. c. pe nultimo. Gaspar dicit q̄ si apparet de in tentione cōtrahentiū p̄m illam iudicabit̄ si non apparet ad cōsuetudinē loci si qua est. Si aūt nulla est consuetudo tūc si v̄ba alterius cōtrahentiū fuerūt apta ad ma trimoniū uel sponsalia talia intelligenē etiam alterius r̄ndentis ut si q̄ v̄bum uo lo qō est de p̄nti sed si utriusq; uerba fue rūt in infinitiō dicit Io. an. uerba q̄ pla cent dn̄o Fran. in dicto. c. ex litteris. de quo ibi q̄ Anto. & bu. & Ny. latius mul tum ergo opaē si p̄essit tractatus ad cō trahēdum mr̄imoniū per no. ē. q. xxiii. & q. xxx. & p eundē Frā. pleni? i dicto. c. ex litteris. i. prima. q. de spon. ubi etiaz in prin. refert opi. ho. dicentis q̄ q̄ v̄bū uolo uel placet cōtrahit̄ mr̄imonium quia uox hec sonat scilicet consensum de p̄nti & significatum uocis debet attendi. ff. iudi. solui. l. iudicatum. & q̄ uox hoc so nat allegat. ff. de supp. lega. l. labeo. de suc. ab intesta. c. fi. idem patet in iterro gationibus & responsionibus in episco pi consecratione de quibus in li. pontifi cali quem allegare licet de seruis non or di. consuluit de iureiuran. clemen. una. v. nos itaq. nā sepe interrogat cōsecra tor uis zē. & consecrandus respōdet uo lo & est ac si dicat facio dicit tamen ut su pra. Si ergo simpliciter respondet placz uel uolo est matrimonium si ex corde di cat ut per arch. in xxvii. q. ii. c. fi. Si er go dicat per infinitiuum quod est in fu ri non est matrimonium secus si dicat pla cet in uxorem uel placet habere te i uxo rem ut per Io. de lig. in. c. ex parte. i fi. de spon. & in dicto. c. ex litteris. p? Io. an. & in dicta clemen. de consan. & affin. unde si dicat uolo te accipere non contra hitur matrimonium per predicta facit quod notat Bal i l. i. ii. opp. C. de sūma trin. & unde. ē. q. xxx. Trigesimo ter tio quero q̄d si dixit nō te dimittā donec terra cooperiat oculos meos. Rñ° si dolo se, ptulit talia uerba duplicitatem impor tantia ut quia sibi met postea suppositi cum alter intelligeret per mortem cōtra eum impetranda sunt & idem uidetur in aliis similibus ut sentit glo. in. c. ex litte ris. pri°. ō spō. ubi uide per Io. an. dicit tamen Fra. de zam. ibidem. n. q. q̄ si ſm utriusq; intellectum potest itelligi illud fiet alias secundum sensum quem recte i telligentibus uerba faciunt ut no. glo. xxii. q. v. ē. querit. secūdum eum facit l. si quis intentione. cum si. ff. de iudi. & uide omnino. q. xxx. & ē. q. proxima & hoc casu uerba possunt intelligi de appo sitione mortis ut sonarent matrimonium secundum communem intellectum secun dum An. in dicto. c. ex litteris. & hoc in foro iudiciali aliter in penitētiali ut ibi dem per doc. Trigesimoquarto que ro quid de illis qui post datam fidem de contrahendo dicunt bibamus nomīe ma trimonii uel oculemur nos inuicem nun quid centrahitur matrimoniū. Rñ° ſm guil. credo q̄ non nisi hoc agendo uolue rint recedere a sponsalibus de futuro & contrahere de presenti. Nam q̄ dicit no mīe matrimonii intelligendum est cōtra hendi potius q̄ contracti cum ante nō sit actū ō matrimonio sed de sponsalibus ni si de contraria intentione constet saltem per certa indicia secundum pisa. & Ny. & ubi supra & in su. confessorum eodem titu. q. viii. Fran. de zan. Cardinalis flo rentinus in. c. ex parte. ad fi. de spon. di cit sic septimo quero si uir dicit mulieri bibamus nomīe matrimonii dicit Gasp q̄ non est matrimonium quia hoc ue\ nit ad declarationem precedentium spō salium & hoc nisi aliud habeat consuetu do dicit tamen q̄ si diceretur bibamus p matrimonio contracto esset matrimoniū dicit Fran. q̄ potius est confessio matri monii sunt enim uerba enunciatiua nō di spositiua & uidetur secundū eum utroq; casu propter talem confessionem iudicā dum pro matrimonio secundum ipsum Ad quod supra q. proxima &. q. trigesi ma & supra q. xxiii. pref. m circa finē

Trigesimoquinto quero quid si ita dicat promitto tibi q̄ ducam te in uxorē & de cetero tenebo te ut uxorem Rñ°

q̄ dicta uerba ſunt de futuro quaſi dixe
rim ego ducā te &̄ ex quo te ſduxero de
cetero zc̄. Ar. de ſpon. ex litteris. Ali
ud ſi ſimpliciter dixerit habebo te in ux
orem non premiſſo uerbo ducam quod
eſt futuri temporis ſecundum Hoſtien.
in ſu. de matri. §. qualiter contrahatur. v.
quid ſi ita dicat. & per archidia. xxvii.
q. ii. in fine. ubi ſubdit ſecus quando di
cit ſimpliciter hec uerba ab iſto tempo
re in antea zc̄. quia tunc eadem uerba
futuri temporis ſequentia intelliguntur
iuxta ſignificationem precedētium que
capiunt ſignificationem preſentis ſecun
dum Hoſtien. qui ita nota. in. c. ex parte
de ſponſa. & refert archidia. ubi ſupra.
ad quod s̄. q. xxxi. & pro clariori intelli
gentia pono uerba domini Frāciſci Car
dinalis florentini in. c. ex parte. de ſpon
ſa. ubi ſic dicit. Secundo nota q̄ uerba
de futuro que habent conſummationem
promptam ſine interuentu alicuius ex
triſeci ſtatim habent effectum ſicut in di
cto. c. ex parte. cum duo promittunt q̄
tenebunt ſe pro coniugibus intelligitur
q̄ ſtatim incipient & licet in textu ſint il
la uerba ab eo tempore idem tamen ſi
non apponantur licet Innocentius dicat
per illa uerba contrahi matrimonium
quod eſt notabile ſed primum uerius q̄ſ
ſentit glo. prima in principio pro hoc
quia non apparet ratio quare illa uerba
requirantur cum uerba illa de futuro ſci
licet q̄ tenebunt ſe zc̄. ſtatim debent
conſumare effectum ex quo non requiri
tur q̄ interueniat actus extrinſecus ſecū
dum eum qui ſubdit tertio quero Si uir
dicat mulieri promitto q̄ te ducam in
uxorem & de cetero tenebo te ut uxo
rem Deinde contrahit cum ſecunda per
uerba de preſenti cui adherebit Conclu
dit q̄ ſecunde propter illa uerba ducam
te zc̄. que ſunt de futuro & requirunt
interuentionem actus extrinſeci & per
hec uerba reſtringuntur ſequentia cum
dixit tenebo in uxorem etiam ſi eſſent il
la uerba ab eo tempore Illa autem uer
ba promitto q̄ tenebo te pro uxore ha
bent ſenſum ac ſi dicat uir habeo tecum
matrimonium uel accipio te in meam &
promitto q̄ tenebo te pro uxore nec re
quiritur tractatus ex quo uerba ſufficī
unt ut probatur in dicto. c. ex parte. ubi
latius per eum & adde in ſpe. de ſpon.
ante finem &. i. q. proxima. & nota. per
Anto. de bu. in dicto. c. ex parte. ante fi
nem & s̄. q. xxxi. Trigeſimoſexto q̄
ro quid ſi dicat uir uel promitto tibi q̄
habebo te pro legitima uxore dicas q̄
matrimonium eſt propter uerbum pro
mitto preſentis temporis nam ſi quis iu
ret alicui mulieri ſe eam uxorem legiti
mam habiturum matrimonium eſt inter
tales. xxx. q. v. §. ſed obiicitur q̄a ſubau
diendū eſt ōcetero q̄ tū ſi expreſſum fu
iſſet dubitationem non haberet de iure
uſ. quemadmodum in prin. de ſpon. ex
parte. & ſufficiunt quecunq̄ uerba con
ſenſum exprimentia de p̄ſti ut per Ho.
in ſu. de matri. §. qualiter contrahatur.
v. quid ſi dicat uir uſ promitto. ubi lati
us licet ergo non interueniant illa uerba
cōſueta accipio te zc̄. de ſpō. dicaꝫ. c. li
cet. tamen non eſt uis in uerbis ex quo
de mente & conſenſu conſtat ut in. c. ex
litteris. &. c. tue. de ſpon. ſm Iohan. an
dre. in dicto. c. ex parte. & facit in ſpe.
de ſpon. pro hoc quia uerbū habebo p̄
ſens tps̄ nō excludit ſm arch. xxx. q. v.
§. ſi quis. ad quod s̄. q. proxima. ad finem
Vnde dns̄ Fran. in. c. ex pte. i. q. de ſpō
ſa. format qōnem an per hec ūba iuro q̄
de cetero hebo te pro uxore & ecōtio
ſit mrīoniū & refert opi. & concludit q̄
ſic quia iſta ūba de futuro habent effe
ctum de p̄ſti ſecus ſi exigeretur interuē
tio actus extriſeci ut ibi latius facit qō
not. An. ō bu. in. c. quēadmodū. in prī.
de iuriur. Vnde ſi dicaē uis me habeē in
uxorē legitimā & rīdet uolo te tenere
in uxorē deliberate ī apparatu mrīonii
uel ad interrogatōz alter⁹ ptis ſducūt
actū in eſſe ut p An. ō bu. in. c. ex lr̄is. ō
ſpō. in iii. colu. Itē ūba, pmitto te teneī
& tractaē tāq̄ uxorē inducūt mrīoniū ut
p eūdē in. c. ex pte. ō ſpō. vide Io. an. in
d. c. ex lr̄is. el. i. ad fi. qa nō clare hoc di
cit & limitare ē p ut dixi. s̄. p̄xīe p⁹ An
to. ſed q̄ p ūbū hēre ōtrahaē mrīoniū ſi
ſtat de mēte & ſenſu p̄ſti p̄cedēte iter
rogatōe hmōi colligē ex no. in ſu. ſeſſo
rum li. iii. titu. ii. q. iii. iiii. & v. in fine

Tricesimo septimo. quero si dicit ꝑmit
to q̄ nunq̄ habebo aliam uxorem nisi te
uidetur q̄ non teneatur eam accipere
sufficit enim q̄ aliam non accipiat. ff. de
act. emp. l. si sterilis. ¶. plt In contrariū
quia dictio nisi ponit quando p̄cedit ne
gatio. ff. si quis cauci. si eū. in fi. vbi glo.
& regīa. peccatum. ubi de hoc li. vi. de
hac materia ī spe. de spō. ¶. i. dicit Erā.
q̄ de proprio significatu uerborum sēs
est q̄ quatenus sit habiturus aliquā ha
bebit hanc & non aliam & sic non tenet
hanc accipere sed de coī usu loquēdi quo
est attendēdus de spō. ex litteris. sensus
est quod accipiet hanc & non aliam et
pro hac parte uidetur sentiendum ꝑ id
quod dixi in proxima. q. scd̄o eū in dicto
.c. ex parte. de spon. Io. de ligna. dicit
quod fauorabile est interpretari pro
matrimonio si precessit tractatus matri
monialis & protulerunt hec vba scōm
eum. si ergo apparet de intentione eorū
uolentium contrahere matrimoniū uel
ante prolationem talium vborum inter
eos agebatur tractatus de matrimonio
contrahendo uidet mīmoniū contrahi
alias non uidet. cū talia vba de ꝑse non
explicent consensum de presenti q̄ uidē
uelle. Io. de ligna. et Spe. ubi supra et
Archi. referens spectu. .xxx. q. v. ¶. si qs
nec etiam Fran. dicit q̄ sit matrimoniū
sed quod accipiet facit q̄ notat Archi.
xv. q. iii. non est. in fi. Vnde si dixisset
promitto tibi q̄ non ducam aliam nisi
te ueritas locutionis de uirtute sermois
uel saltem de usu loquendi habet ergo
ducam te et sic contracta sunt sponsalia
in foro contentioso sed in foro consci
entie si dicat q̄ non intendebat precise
obligare credit ei Si autem dixisset non
ducam aliam a te Non sequitur ergo du
cam te ut plen⁹ per. Pe. de pal. in iii.
di. xxv. q. i. in iii. colum. Si tamē diceret
nullā aliā uolo in uxorem nisi te et mutr
econtra dicit erit matrimoniū quia dictio
nisi ponit ergo te uolo maxīe ubi tracta
tus precessit cōtractum scd̄o Io. de ligna.
et Spe. ubi supra ad predicta adde. Ni.
et An. de bu. in. c. ex parte. in fi. de spo
et de ista dictione nisi plene per Archi.
in. c. i. in vbo nisi de consti. li. vi. Idem si
diceret non uoglio altra mogliere de te
Anto. in dicto .c. ex parte. in fi. Idem si
diceret de te quia dictio de ponit iuxta
nota. in. c. i. in prī. de appel. li. vi. i. vbo
ō ꝑperet & per Archi. in. c. ut commissi.
in uerbo cōsilio de heret. li. vi. & ne sed.
uacant. c. uno. & in. l. una in prin. C. qñ
ciuilis actio criminā. preiudicet Atten
dēdum ergo prīcipaīr si constare possit
quid prius agebatur inter eos. An de
matrimoīo contrahendo an de sponsali
bus ut dicendo si ducturus sum uxorem
nulla aliam uolo nisi te zc̄ uel similibus
de futuro uel an de concubinatu p̄tum
si dixissent non recipere aliam feminam
nec uxorem nisi te ꝑ p̄missa & ꝑ notata
supra. q. xxiii. & .q. xxx. & .q. xxxiii
Vnde si dicerent inter se promitto q̄
nullam aliam uolo in feminam uel uxorē
nisi te et econuerso et de tractatu nō ap
pareat non iudicabitur matrimonium
quia tunc dictio nisi poneret alterū seu
ambiguum non autem determiate qō te
uolo in uxorem per p̄missa et bene senci
unt prefati doctores et sic stabitur sue
conscientie ad quod. ¶. q. xxvi. in fi. et ī.
.q. xl. et. q. lv. Tricesimo octauo qro
quid si tercia persona ita dicit Guille.
accipis gēmam in uxorem et ipse respō
det domine guilis accipit gēmā. postea
similiter interrogat mulierem concludit
Ho. quod si sacerdote interrogante pub
lice ante ualuas ecclesie sic contractum
fuerit et postea secuta solemnitas cōsue
ta erit pro matrimoīo iudicandum Sin
autē alio interrogāte et post talia vba
carnalis copula secuta fuerit adhuc sta
bit ecclesia ꝑ matrimoīo Idē si traducta
fuerit in domum sponsi et corrupta si
erat uirgo si autem eā non cognouit nec
traduxit nō iudicabitur matrimoniū ut
per Host. in sum. de matrimonio .¶. qua
liter contrahatur. ṽ. ergo si aliquis ita
dicat zc̄ Vnde copula subsecuta facit iu
dicari mīmonium interueniente despon
satione facta in ꝓpria persona et tercia
persona trahitur ad primam ꝑ hoc quia
non refert an uerba sint prime uel tercie
persone dummō non mutetur substantia
ueritatis de conuersi. comug. dudū. esset
tamen matrimon. ū si dixisset ego cōsētio

in gẽmam. Hoſt. in. d. v. quid ergo. ibi ecõtra uidetur. quantum autẽ ad copl̃az dicunt doc. q̃ quo ad ſubſtantiam matrimonii nichil addit: addit tamẽ quo ad quedam ut per . Io. an. in. c. ii. de queꝛſ. coniug. et. ẽ. q. xiii. et dicit ho. q̃ mĩta opatur. nam v̈ba futuri tp̃is ad preſens retorquet de ſponſa. is qui. v̈ exp̃ſſe diſſẽſu facit cõſenſũ de ſpõ. uenientis. et quod ibi nota. in glo. ii. et. c. ad id quod. et. c. cõſultatioꝛ. et . c. inſup. qui ma. accu. po. condicionalem ꝓmiſſionem purã reddit de conditi. appo. de illis. et. c. per tuas. ex hiis ſi fert non eſſe mirũ: ſi v̈ba te rcie perſone trahit ad primam ut in. c. tua. ẽ ſpon. ut latius per fra. poſt Io. an. in. d. c. tua ſcẽa oppo. et ibidẽ per Antho. de bu. ẽ iſtis uerbis tantum in tercia perſona prolatis . Et adde q̃ licet matrimonium non conſumatum nõ differat ſcõz eſſẽtiam a conſumato quia ſolꝰ conſenſꝰ ſuffricit. xxvii. q. ii. ſufficiat. tamen accidenta liter differt in quatuor . primo ad ſignificationẽ de bigamis. debitũ. & de ſcõis nup. Scõo quo ad bigamiã contrahendã ut ibidem &. xxxiii. di. ualeñ . Tercio quo ad affinitatẽ contrahendã de conſa. & affi. c. i. et. c. quod ſuper hiis. que contrahit q̃ carnis copl̃am. ff. de gradi. nõ facile. ¶. affinitatis. Quarto quo ad religionis ingreſſũ de conuer. cõiug. ex publico . ſcõm Pe. de paꝛ. in . iiii. diſ. xxvi. . q. i. ad quod . ẽ. q. xxvi. poſt mediũ. et . ĩ. q. xl. &. q. xlix. in fi. & Archi. in. c. uno ĩ v̈bo copl̃a de ẽſpõ. impub. li. vi. & facit . ĩ. q. ccxv. Ex hiis infero q̃ non eſt de ſubſtantia q̃ in matrimonio v̈ba poſt debeant in prima ꝑſona ut puta accipio licꝫ fieri debeat ut no. Frã. in c. ſi ĩter. tercio notabili. de ſpon. Item infertur q̃ ſi dicatur per aliquẽ tercii uis tu talem in uxz et ipſa reſpondet uolo uel placet et econuerſo fit eadem interrogatio et reſponſio certe eſt matrimonii de ꝑſenti ſcõz Ho. de ſpon. ex parte. & Archi. . xxv. q. ultima . c. fi. in prin. ad quod. ẽ. q. xxxii. facit glo. in. c. pro ut. in uerbo actore de dolo et contu. Tricheſimo quero quid ſi unus contrahentium. loquitur grece alter latine ſoluit . Goffr. q̃ ſi ſe non intelligunt non eſt matrimonium. Nam debẽt exprimere conſenſus v̈bis et intelligeꝛ alias non uidenẽ loqui ff. de v̈bo. obli. l. i. in prĩ. et ĩ fi. et ỏ v. ſigni. coram. tan . cõtra per . c. ex lr̃is. i. de ſpon. qõ procedit ſi ſe ĩtelligũt puta p interp̃tem uel p ſe ut nota. in dicto . c. ex lr̃is. glo. iii. goffr. autẽ loquiẽ qñ ſe non intelligunt ſcõm fra. poſt Io. an. in c. licet. in fi. de ſpõ. duoꝝ. & in dicto. c. ex lr̃is. et oppo. & in . c. ueẽns. in prĩ. de congna. ſpũali. poſt Io. an. ũde ex circũſtantiis iudicabitur matrimoniũ ſcõm q̃ coꝛſter iudicaretur: non autem pro ut quilibz cõtrahẽtiũ dicit ſcõz An. de bu. ĩ dicto. c. ex lr̃is. facit. ẽ. q. xxiii. ad fi nem et . ĩ. qſti. xliii. Quadrageſimo quero Si aliquis cum pluribus cõtrahit eodem momento dicens cõſentio in uos omnes et ſimlr mulieres ſimul reſpõdẽt & nos in te . An ſi poſtea unam congnoꝝ ut illa ſit uxor goffre. q̃ non qa mutuo ſe impediunt . ff. de uſu fruc. l. quociens et idem dicit ſi ſponſalia ſint ſic cõtracta quia ubicũq̃ prohibẽt matrimoniũ prohibẽtur et ſpõſalia . ff. de ſpon. oracio. et ideo copl̃a carnis non poteſt ratificare id quod onĩo eſt illicitũ. xxvii. q. ii. nupcias. & hoc dicit Io. uerũ etiam ſi una ſola ex illis ſit apta et idem uni & ꝓhib. quia iſte non intendit hunc ſoli obligaꝛ ymo et alius et ſic agit contra ius matrimonii quod exigit uitã indiuiduã xxxii. q. ii. ſolet. ergo nõ eſt matrioniũ ar. ff. de fun. expor. ſi uenditor. de con trahẽ. emp. cum in uenditione . et ſic cũ nulla tenet matrimoniũ nec ſponſalia ut per fra. poſt Io. an. in . c. gaudemus . ¶. qa uero. in fi. de diuor. ad quod . ĩ. q. clxvi. et per an. in dicto . c. gaudem9. in fi. quia ergo ſponſalia fuerũt nulla ꝓpter incertitudinem non potuerunt puri ficaꝛi et ſic etiã iuramẽtũ accedens ſpõſalibꝰ ipſis nõ obligat. ria. acceſſoriũ. li. vi. unde per copl̃am non cõſumatẽ matrimonium quia nulla ſponſalia p̃eſſerunt propter incertitudinem ut per . Fran. ĩ c. ex litteris . ii. ĩ pria ſcõa & tertia que ſtionibus & in ſilibus queſtioĩbꝰ ad que adde Pe. de anch. in. c. uno in fi. de ſpõ. li. vi. Si ergo aliquis ſimul dicat duabus accipio uos duas in uxores meas neutrã

accipit quia qua ratione vnam & aliam quia neutrā prīo, non potest autē utrāq; scōm. Pe. de paī. in .iii. di. xxv. q. iii. scda colum. & adde .ē. xxiii. circa prī. & ad fi. & nota q; habeī plures uxores simul est contra .l. diuinā & politicā nec ꝓpter sterilitatem uxoris licet accipeī concubinā. fra. post Gaſparē de spon. duo. in rubrica. in fine. ad hoc. ī. q. clxx iii. & .q. clxxxxviii. Vnde nunq; licuit uni mulieri habere simul & semel plures viros Simīr nūq; licuit vni uiro simī habere plures uxores nisi deo dispensante Aliqui tamen dicunt q; illud quod dicit q; nulli licuit nisi cui fuit diuina dispēsatione concessum ut in .c. gaudemus. de diuor. i. de dictamīe inferioris rationis sed non est ad mentem decretalis & ideo p̄cedēs coīus scōz. Pe. de paī. in iii. di. xxxiii. q. i. articulo prio conclone pria & scda. Item in lege noua de nulli9 licē tia hoc licet etiā uxore sterili etiā prīci pis consentiēte papa & dispensāte ut p eundem ibidez. in. conclone deus tamen potuit dispensar Alii dicūt q; impossibile est simī habeī duas uxores sicut duos esse simul domos eiusdem rei insolidum Vnde scde fuerunt veī concubine sed solū dicunt uxores quia licite cognoscebā tur de auctoritate scōz eundem ibidē in fi, facit quod not. Io. an. in .c. is qui. añ fi. de spon. et. ī. q. clxxxxviii. uideas.

Quadragesimo primo quero nūquid pficiat matrimoiū si sponsi9 ducaī ad domū sponse. Rñ° matrimoniū nō pfīcit quia hoc raro contingit et ideo leges hoc nō curant & quia dcm9 mariti est domicilium uxoris nō econtro. ff. ad muni. l. fi. scōz Archi. xxvii. q. ii. priuilq;. & quod nota. in .l. mulierē .ff. de ritu. nupti. & quod no. Frā. in .c. lras. ii. oppo. de despon. impub. & per Host. in sum. de matri. ¶. q̄ir cōtrahaī in iii. colum. in .v. idem uideī si traducta. Si tamē puer traditus sit patri sponse q̄ plerūq; accidit & aduentē te legitima etate non rēclamauerit teñt sponsalia de despon. impub. c. lras. scōm Io. an. post .host. in .c. i. de despon. impub. Quadragesimo scdo quero quid si m bil actū sit de sponsalib9 sed simplr uterq; dicit dicta ꝥba & sequitur osculū de coī consensu. Rñ° credo q; si contrahentes per hec tēdebant cōtrahere cō tractū est ad iudicandum autē de intentione recurrēdum est ad circūstantias ꝥ boz p̄cedētū & subsequētū et ad huius modi iudicia q; si nulla appareāt non credo q; sit matrimoīuz iudicādū & p̄sertim si uterq; uel alter negat se intentionē habuisse cōtrahendi: aut si alter ad scda uota transierit concorditer Host. idem in sum. de confess. eo. ti. q. ix. scōm. frem Ni. post prīa. in ꝥbo matrimonū tercio; & dicit host. in talib9 etiam recurrēdum ad intellectum illoz qui p̄sences fuerūt informatum ex bus que agebant & ex qualitate contrahentū & si coīter intelligebant p̄sentes q; contrahentes uoluerunt contraheī puta quia hoc agebatur et fiebat coram sacerdote & ibi gratanter subarrationem fecerunt iudicabitur contra eos de spon. cōsultatiōi. scōz frā. in .c. ex lris. el prīo in scda colū. de spō. & ibi per An. de bu. in añ pīt colum. v. de intelligētia matrimoniorū non clare contractoz. & per Pe. de paī. in iii. ci. xxv. in scda colū. & iude .ē. q. xxiii. añ fi, &. ī. q. xlv. & sequēti. &. lvi. & nota q; potest contrahi matrimonium absq; sponsalib9 not. in .l. i. ff. de spon. Nō enī sponsalia sunt de esse sacramēti matrimonialis ut per Iaūd. de sacramento matrimonii in prin. iii. q. Quadragesimo tercio quero quis sit consensus ille qui requritur in mrīmonio. Rñ°. scōz. Rai. intelligitur de consensu matrimonialis societatis ꝓpter quem sequitur q; eos oportet cohabitare non autem intelligit principaliter de consensu cohabitatiōis quia tūc inter frem & sororez esset matrimoniū, nec etiam de consensu in carnalē copulaz quia tunc inter Mariam & Ioseph non fuisset matrimoniū, iude & th. o. in iii. ci. xxvii. dicit q; iste consensus nō est in carnalem copulam explicite sed implicite quia conjugali societati implicat mutua potestas comunionis non tantū rerum sed etiam corpoz cōcor. pe, ut in sum. confess. eo ti. q. xii. et quod dicit de coīone rez. intelligitur quo ad necessariozz subuentionem & non quo ad alia bona cum nullo iur caueatur scōz pisa. & frem. Nicolaū

ofim̃ et ide. ē. q. i. et. q. xii. et per fra. in. c. cum locum in scōa oppo. et viii. q. ō spon. et ide. ē. q. xx. requirit etiam con sensus expressus per ṽba de p̃ti non au tē per ṽba de futuro ut latius per Pe. de pal. in. iii. di. xxvii. q. ii. articlo. iii. et. ē. q. xxiii. Item requirit consēs⁹ liber non tñ mordinatus amor p̃cedens tollit liberum arbitrium in dissentiendo uł cō senciendo. An. de bu. i. c. ueies. de spō. Item requirit etiam consensus securus ut per eundem in. c. cum locum. de spon. et in. c. requisiuit. per eundem et nota q̃ requiritur consensus illorum tātū ō q̃ uo rum coniunctione agit fm̃ An. in. c. cum apō. eo. ti. et q̃ signis et factis consēs⁹ exprimi potest fm̃ eum ibidem. Item re quiritur consensus legitimus ut per eun dem in. c. dilectus de spon. & .ē. q. xv. & per eundem in .c. tue. in prin. eo. ti. Item requirit q̃ sit mutuus an. in. c. ii. & c. licet de spon. duoz. & nota q̃ soi⁹ con sensus pficit matrimoniū de spon. du. c. fi. & ibi Anto. Item requirit consensus pur⁹ ita q̃ ex alter⁹ non pendeat arbi trio. an. in .c. super eo. de condi. appo. subdens q̃ ad corticem ṽboz non regu lat esse matrimoniū sed ad esse consensus & adde .ē. q. xxiii. p⁹ prin. Quadra gesimoquarto quero. Vtrum consensus ad tempus faciat matrimoniū. Rn̄° scōz Pe. cum insepabilitas sit essentialis ma trimonio ut in diffinitione eius ponitur ideo ad matrimoniū requirit consensus ad insepabilitatem & si fit ad tēp⁹ non facit matrimoīm xxxii. q. solet queri. de conditi. appo. c. fi. idem in sum. confess. eō. ti. q. xiii. scōm pisa. & Ni. ad hoc. ē. q. xi. in prīcipio & q. viii. & quod nota. in rla. actus. li. vi. & an papa possit dispē sare q̃ aliquis contrahat matrimonium ad tp̃us notat Io. an. in dicta rla dicens nolle ponere os in celum disputando ce potentia pape. xxi. di. an tātū. & licz nō soluat dicit tamen quibusdam uideri q̃ ualet dispensatio ut refert. Fran. in .c. tuas. scōa oppo. de spon. duoz. Qua dragesimoquīto quero quid si obmittan tur consuete solemnitates & fiat matrimo niū clamdestine siue occulte. Rn̄° scōm Rai. in hoc casu non p̃uitur coniugium sed adulteriū siue fornicatio. xxx. q. v. aliter. tamē non intelligas q̃nn possit eē uerum matrimonium. Sed cur conloquit scōm illud quod ecclesia p̃sumit uel quia etiam non dicit legitimū quo ad honesta tem. et in sum. con. eo. ti. q. lvii. Addit Pe. dicens q̃ consensus clamdestinus du plex esse potest. vnus qui q̃us fiat sine solēnitate ecclesiastica & publica sit ta men in presētia testiū & talis q̃us faci at matrimoniū uoz p̃sumptū. Alius qui fit sine p̃sentia testiū & talis q̃us faciat matrimoīum uoz non tamē facit p̃sum ptum. Vnde consulendū est talibus scīz Rai. et in sum. con. dicta. q. lvii. q̃ de no uo & publice contrahant & faciant pñi am quia scandalisauerūt ecclesiam & no ta quia dicit consulendum est. ergo non possent inuiti compelli per sacerdotē ut publicent cum simul manendo. ō peccēt probatur in .c. ii. hic allegato & sentit Host. in sum. de clādestinis desponsat. §. utrū. in prīcipio. nisi scādalisarent po pulum de fornicatione simł publice con morādo. l. §. vi. q. xvii. & sequētu. possz tamen in foro contentioso ex offitio per episcopuz compelli ad ueritatem dicen dā de desponsatu impubis. attestationes scīz doc. i. d. .c. ii. dūmodo non videat aliq̃ ten⁹ confessione reuelar de penitē. & re missi. c. omnis. i. fi. vnō confessor. & epis copus in hoc caute procedāt & p̃dicti certe exposuerunt ne non quo piculo nā posset alter alterū dimittere quādo uellz & de facto cum alio uel alia contrahere & sic in adulterio manere q̃a non possz probari primum mrimoium. Idem ho. scōm pisa. & frater Nico. ubi .ē. & no ta q̃ si contrahentes clamdestine cōcor dant possunt uoce consona confiteri & publicare coram ecclesia & acceptabit. patet in .c. ii. & nō in .c. i. de clamdes. desponsa. & in .c. tuis. de testibus. Ali as alter potest alterum petere in forma et habebit probare dicto capitulo prīo per Host. an sū. eo. ti. §. utrum. vł. q̃ si mulier & probare poterit si habet duos testes ut not. Io. an. in .c. i. de sponsa. Idem si petita confiteant in iudicio uel extraiudiciali ter & de illa postea in iu dicio fiat fidei de raptori⁹. c. penūl.

& per nota. in .c. fi. de confess. Ad que unde Hosti. in sum. de eo qui cognouit cō sanguineā. §. quid iuris. ante medium. & An. de bu. sup. talib9 confessionibus in d. c. fi. & in .c. si cautio. de fide instrum. Nota. tamē q̄ iura multū fauent petēti & stanti p̄ matrimoīo apparentib9 indi cijs ueris ut p̄ hosti. in sum. de matri. §. qualiter contrahat. n. c. v. qd si ē iudo. & v. quid si dicatur. & .vii. si autem eā non cognouit. & vii. quid si matrimoīū sine dote. & i. §. qualiter ipediat. in. iii. colum. in vii. vii. & in. d. §. nec. p. ꝑuēē & .i. q. lxxxxix. et sequenti. & sufficit p̄batio ꝓsumptiua sc̄z Host. & Io. an. in c. illud. ante fi. de ꝓsūpti. nō tamē iudex semp deferat iuramentū habenti unum testem iuxta nota. per hosti. in sūma de clamdesti. desponsati. §. fi. ante fi. & in ti. de iurā. §. & sup quib9. aī finē. & de materia quib9 & quod modis dicat clamdestina desponsatio per Pe. de pal. in. iiii. di. xxvii. q. ii. articlo prīo. Item de prohibitione. c. fi. de clamdestin. de sponsa. & expositiōe ipsius ibidem sc̄so arti°. Item de caībus in quibus dispēsari potest ut banna non publice fiūt & q̄ i bannis cōmittitur simonia ibidem tertio articlo. Item de compatione & effectu matrimonii clamdestini & q̄. solus mutuus consēsus per ꝑba de ꝑsenti est de essē tia matrimonii ibidem quarto arti°, ubi etiam ponit q̄nem. Si mulier prīo clam destine cum vno cōtraxit & postea pub lice eum alio ad quod .i. q. lxxxxv. Itē de puītione mrimonii huiusmoī ibidem quīto articlo et de materia per Hosti. in sum. de clamdest. despon. & q̄ nota. xxx. q. v. c. i. et quando dicat clamdesti num nota. de clamdest. desponsa. cū inhibi tio. in glo. in. & ibi doc. in dicto. c. i. & i sūma & dicit. Fran. in rubrica de clam. despon. post. Inno. q̄ matrimoīū clam destinū dicit quod nō potest ꝓbari per testes. eo. ti. c. i. & .ii. Item q̄ non fit cum solēnitate. eo. ti. c. ii. uōlicz absq̄ ꝑsentia sacerdotis. §. q. xxiii. & licet nō debeat fieri factū tamē tenet. xxx. q. v. nostrates. de clam. desponsa. c. ii. p q̄ probatur q̄ consen9 de ꝑsenti in occulto ꝑstitus facit matrimoīū sc̄z Fran. post Gaspeī ubi. §. et adde Fran. in .c. cuz ibibitio. prīa & tertia cōnib9. & quādo dicat mrimoniū contractū in facie eccle sie Io. an. in addi. specu. de clam. despō. in rubrica dicit q̄ dicit in facie ecclesie si publice fit coram multitudine fidelīū quia ecclesia dicitur congregatio fideli um licet fumat & aliis modis de quibus ne pla. vi. suas. c. fi. quod nota. secundū Frā. in .c. constitutus. de conuer. cōiug. et idem Ni. in .c. fi. de clam. desponsa. ante finē. & in .c. perue. qui fi. sint legi. Ad hoc q̄ supra dixi & quod notat idē Fran. post Io. an. in .c. ex tenor. prima q. qui fi. sint legi. & quod nota. in .l. cū quidam. ff. de appīs & Host. in sum. de spon. ii. colum. ibi in ecclesiis cē. & i. iii. colum. et ad illud si non fuet consuetudo adde. §. q. xxiii. circa fi. & ad illud de matrimonio legitimo. §. q. xiii. & in hac materia intellige bāna ut qua sacerdos sub pena excoicatōis p̄cipit q̄ null9 im pedimenta. celet. ar. xvi. q. i. statum. q. sc̄z. Io. an. in .c. cum in tua. de sponsa. & adde eundē in .c. fi. qui ma. acce. pos. Item obmittens solēnitates consuetudi narias in matrimonio non ex contemptu non peccat nisi ex tali obmissione furgat scandalum ut quia eccles'a ꝛlinquitur in certa de contractu ad hoc. i. q. lix. ad fi. & sequenti Si tamen coram eis obus aliq̄ contraxit posset petēī ipsoz publicatio nem de testibus. significauit. &. c. Albe ricus. sc̄z Fran. in .c. i. de spon. ubi etiā dicit q̄ consuetudo quo ad iubāha matri monii nil potest statuī sed quo ad accī dentalia ic. puta circa dotē arg. de testa mēīs. Ramut9. idem dixit in .cle. sepe. §. & qa. iii. q. de ꝑbo. signi. ad quod. §. q. xxi. ad fi. & .i. q. cv. & ad p̄dicta per An. de bu. in .c. i. de spon. & de solem nitate benedictionis mrimonialis & q̄ stare debent in castitate saltez in nocte per doc. in .c. consultatōi. de spon. adde q̄ in quibusdam locis est consuetudo q̄ mulier primo desponsat demū interdū post longū temp9 die qua traducī debz benedicīē sc̄z Io. an. in .c. consultatōi. de spon. & ibi per Fran. in prīcipio & adde. i. q. lix. ad finē & sequenti. q. & ad materiā huius questiōis. i. q. clxv.

Quadrageſimoſexto quero ſi fiat cõtra intentionem & querẽ primo ſiqui contrahunt vbo ſed diſſentiũt animo nũqd ſit matrimoniũ Rñ° ſcd3. Gui. Si uter q̃ alter animo diſſentiat non eſt mr̃imoniũ Si tamen de vbo conſtiterit eccleſia compellit eos ſimul eſſe cũ de intentione cõſtare non poteſt unde nec crederet eis ſi confiteantur ſe non conſenſiſſe quia hoc poſſent facer̃ in fraudem matrimonii & quilib3 ſic poſſet dicere ut ſeparentur. ſi tamen ſignis euidentibus appareat de ſimulatione eccleſia non iudicabit mr̃imonium eſſe alias vbis ſtabit quaſi vba uere dicta ſint. Idem Tho. &. Pe. in iii. di. xxvii. hec partim fuerunt dicta. Ray. & ptim palliatoꝝ doctoꝝ & etiã Albe. ut in ſum. con. li. iii. ti. ii. q. xi. ſcd3 Frez Nico. poſt piſa. in. ¶. mr̃imoniũ el. iii. ſic ergo ex cõſenſu uocali abſq; mentali non ſingit in ueritate matrimoniũ ſed habet̃ p mr̃imonio in foro iudiciali non autem in penitenti ali ut per fra. poſt Caſpar. in. c. tua. ii. q. de ſpon. & ibi uideas per An. de bu. unde ibi non auditur in foro iudiciali exceptio ſimulationis quia non ſimulauit ex iuſta cauſa. ſecus ſi ex iuſta cauſa ſcd3 eundez ibidez in prĩa oppo. ad hoc q̃ nota. in. c. i. q̃ metus cauſa. Quod etiam ſentit. Io. an. ibidem in v° nõ uide mo iũctis. not. p eũdẽ ibidẽ in fine dicti c. tua. & facit ad pmiſſa. ī. q. iii. &. ī. ꝓxima. & ſequẽ. &. q. clxxxix. &. ē. de ſacramentis in coī. q. i. ī fi°. &. ī. q. cc. & ē. eo. ¶. q. ix. &. q. xvii. &. xxvii. in fi. & xxiii. &. q. xlii. &. ī. ¶. v. q. xxxi. poſt prĩ. uñ ſi uter q̃ iurat q̃ anĩo ludendi per tulerunti vba non intendentes contrahere & teſtes. qui p̃ſentes fuerſit idonei iurãt q̃ credunt eos uerũ iuraſſe maxime quia potati erant nec erat hora ſobria contra mr̃imonium iudicaretur. ſecꝰ ſi alter hoc diceret ut per hoſt. in ſum. de mr̃io°. ¶. qualiter contrahatur. v. quid ſi alter dicat. &. in v. quid ſi p̃mittat. ubi uide tur intelligere dictum. c. tua. dum dicit q̃ q̃liter tibi conſtiterit zč quaſi deficiat ꝑ batio & ſic ſi ꝑ ſufficientia indicia ꝓbari poſſet quod corde non conſenſit non eſſz mr̃imonium etiã in foro contentioſo ut ī. c. i. in fi. de ſpo. duo. et in. c. uno ī prĩ. & quod ibi per Archi. in vbo conſenſus de ſpon. li. vi. Si ergo conſtat ī foro contentioſo quod non uoluit contrahere de quo poteſt conſtare ſaltem per ꝓteſtati onem p̃cedentem iuſta cauſa ueſtitam uel ſimplicem tantum quãdo vba ſunt dubia & non iudicat̃ matrimonium ut p an. in dicto. c. tua. ī ultu. colum. de ſpon. & facit in ſiſt quod not. Ant. in. c. conſuluit. penul. colum. qui cle. uel ucuen. zč faciunt nota. p Fede. conſilio. xv. p totum incipit queſtio talis eſt ſindicus zč & in conſilio. l. Incipit dixi duab9 ratiembus zč. & conſilio. l. vii. credo de iure forma zč poterit autem conſtare q̃ intẽtio abſumit per exteriora uel circunſtantias & indiria per nota. in. c. & ſi queſtiones. de ſimo. in v°. intentione. & in. c. non ſolũ. de regĩ. li. vi. p doc. facit. l. i. ¶. duuus. ff. ad. l. cor. de ſicca. & faciunt concordantie de quibus. ē. q. xxiii. ad fi. & an qui non conſenſit teneat̃ reuela re filio. ē. q. xxii. & nota q̃ poterit eſſe iuſta cauſa allegandi ſe ſimulaſſe ĩpſſio ſeu metus precedens ad quod. ī. q. clxx xiii. & ſequenti. & per predicta ſeci dicendum in ſine domini Iohannis ſancti Se uerim quando etiam de facto huiuſmodi caſum ubi ambo motu ꝓprio confitebã ē dediſſe ſibi abſq; animo mr̃imoniũ ſiſta tem fidem de contrahendo matrimoño non ex iuſta cauſa extorquendi copiã Sed ex cauſa iuſta ne illa interficeret̃ a parentib9 ob cauſaz fornicationis commiſſe certe admitteꝝ talis exceptio ſiſtationis licet ſecuta fuerit inter eos copula ꝓpter confeſſionis qualificationez per nota. per dñm Fran. in dicto. c. tua nos. prima op. in fi. &. min. opp o. ad fi. de ſpon. et ut. ē. cum ſit. non enim in ꝓceſſu confitebantur de vbis ſponſalicoꝝ ſimplicib9 Sed implicitis et qualificatis ſub uno inſtructu ſeu facto qualificato dicendo ꝓmiſi ipſam ducere in uxorem dãdo ſibi fidem fidelitie ob cauſaz iuſtaz ne occideret̃ a parentib9 & ne perderet dictam dotem ꝓmiſſam quia fuiſſet conſubinata. & e conuerſo mulier dixit uera eſſe nam non dicunt̃ fateri quod non ſentiunt ut p. Io. an. & dec. in. c. i. de conſeſſ. li. vi. & Ni. in. c. bone. ii. penſ. col

& ultima. de po. p̄la. Bal. in .l. sicut. C. de re. pub. hr̄ .& doc. in .l.i. C. de con fess. cuz si. maxīe quia cōcurrit presump tio fornicationis potius q̄ matrimonii in casu nostro iuxta nota. in .c. illud. & p̄ sump. sup p°. tenuerit. et. ī. c. ii. de clam. despon. & in. c. ii. de sp̄is nup. & Frā. in .c. consultationi. p̄t. q. de spon. cū si. Ad premissa faciunt nota. in sum. cōfess. dicto ti .ii. q. iii. &. ix. & dato q̄ cōmisi sent fraudem erga illum qui dotem p̄mi sit tamē satis est q̄ in sponsalia non cōsen serunt de spon. tua. in fi. unde ad p̄posi tum undē dicendum q̄ non sit mīmonū p̄sumptum cum non p̄cesserint sponsalia s̄. q. xxvi. &. quia p̄pter dictas confessi ones partium taliter qualificatas saltez dici potest non euidenter cōstare de spō salibus pro ut requirit sēm Ho. Io. an. & doc. in .c. is qui. de spon. ad quod .s̄. q. xxvi. ii. & iii. colum. nūcis notatis p̄ Archi. in .c. si forte. in glo. v. de elec. & in .c. ordinarii. in glo. in. v. ceterum. de offi. ordi. li. vi. & in .c. pia. ad fi. de ex cep. mchilominꝰ. p̄ securitate & p̄pter quandam confessionem aliqualiter sim plicem solus uir reliquit eoz cōsuetus per nota. ī. q. lxvi. & in dicta .q. xxvi. āte fi. sinando & dclarando q̄ si qua ma trimoīa iuxta eoz consciās cū alijs dux erint contrahenda bāna p̄pter hoc mit tenda & mīmonia ipsa per eos uel ipso rum alterz contrahendum sint & esse de beant ab ecclesia subtrahenda & tolleran da per nota. p Host. in sum. de clam. de spon. §. utrum. ad fi. & in dictis cōnibus xxvi. & .xcvi. cum sūibus Quadrage simoseptō quero quid si ille qui cōtrax it sponsalia uel etiam contrahit v° de p̄ senti non habz intētionem contrahendi sed extorquēdi carnalem copiam demū cognoscit eā nūquid est mīmonū Rn̄°. p̄sumi debet p mīio ut nota. extra de spon. tua. & ita iudicarē in foro iudicia li sed in foro pnie si ille non p̄posuit eā ducē nec uq̄ consensit in eam non debet ex illo facto mīmonium iudicari quoniam ex altera parte dolus affuit &, defuit oio consensus sine quo nequeūt cetera fedus efficer cōiugale ut in dicto .c. tua. Idē Tho. Pe. & Albe. & addunt q̄ ille ex cuio parte non est dolus excusatur a peccato sed deceptor si ueram uult face re pnām necesse habet illam sine fictiōe ducere q̄tum in eo est nisi interim cōtra xerit cum alia quia tenet matrimonium cum sēta hoc casu sēm doc. coīter. licet quidam contradixerint ut in sum. cōfess. eo. ti. ix. uide tamē supra. q. p̄xima. uel necesse habet dare ei unz sibi conuenien tem aut aliter sibi satisfacere. Addit tñ Tho. q̄ ad hoc tenetur si uir sit equalis conditionis cum illa & multo plus si infe rioris sēm eundem & in sum. confe. eo. ti. q. xiii. Nam si sit mīto melioris cōditi onis uel si aliud signum euidens frauds apparuit pōt p̄habiliter p̄sumi q̄ spon sa non fuit decepta sed decipi finxerit & tunc non tenet ad p̄dicta ut quidam dicunt quod tenet alb. & addit idem Si unus sit melior fortuna non obstat quin teneatur eam ducere & in eam consenti re ut in dicta .q. xiii. sēm eosdem ubi s̄. & aliqua ex his posuit Host. in sum. de matri. §. qualiter contrahatur .v. qd si p̄mittat. in v. quid si dicat tenebo. & p̄ doc. in dicto. c. tua. ubi dicit Fran. in ni. oppo. in fine q̄ huic nō consētiēti mīo° in foro pnie debet cōfessor dicere q̄ nō cognoscat eam nisi consenserit uel consen tiat in eam ut uxorem & ad hoc eū debz inducere debet etiam ei dicere q̄ illā nō dimittat cum hoc non spectat ad forum suum sed ad forum iudiciale quod rota. Quadragesimo octauo quero Si talis p̄ testetur coram plurib⁹ q̄. quicḡd facit non facit animo contrahendi. & postea v̄bo contraxit & cognouit carnaliter nū quid iudicabitur mīmonium Rn̄° sēz Gui. sic quia currendum est ad comunē intelligentiam v̄boz & quia inter p̄tatō faciendā est contra eum qui dolum adhi buit & quia q̄uis p̄testatione probet potuit tamen postea uolūtatem mutare concordat Host. ut in sum. confessorum eo. ti. q. xvii. & hoc intelligendū est q̄n quis dolose fecit p̄testationem quia tūc fuet ut .s̄. p̄xime dictum est. secus si fe cit ob iustam causam forte ad uitandum scandalum nec fuit secuta carnalis copu la quia tunc nec est mīmonū p̄pter de ficientem cōsensū nec iste ad aliud teneē

cum nō fuerit in dolo & ut patz in dicta q. xvii. uel dicit q; si quis cōtrahēdo matrimonium uel sponsalia animo decipiendi tantum utē ꝑbis consuetis dicendo accipio uel accipiam te in uxorem et sequitur postea carnalis copula animo fornicandi contra huiusmodi ꝓsumptum mrīmonium non admittitur ꝓbatio in cōtrariuz extra de spon. is qui. quando autem taliter contrahens non utitur forma cōsueta uerboz sed dicit mutato suo nomine Iohannes. uel petrus desponsat te sicut contingit in calu dicti .c. tua. tunc cōtra huiusmodi ꝓsumptum matrimonium ꝓpter carnalem copiam subsecutam admitti potest ꝓbatio in contrarium ad ꝓbandum fraudē licet difficile sit eā ꝓbaꝛ qua probata pronūciabiē in contrarium nulluz fuisse matrimonium & poterit ad scōa uota trāsire nec negaē in illo .c. tua. q; de fraude huiusmoī constare non pōt sed dicit tantū qualiter tibi constiterit non iudem & nota. qualiter cōstare potuerit hec ille. ad quod .ē. q. xxvi. Ille tamen fraudulentus tenet sicut proxie dictuz est scōz fre. Ni. post pisa. ad que adde supra. q. xlvi. & aliqua ex his ponit Host. in sum. de mrīmonio .§. qualiē contrahatur .v. quid si permittat Sed in ꝗstum dicit pisanella q; nō obstē ꝓtestatione pro mrīmonio hētur dicit fr Iacobus de marchia q; hec sententia est falsa eo q; non solum ꝓpter ꝓtestationez non est mrīmonū sed etiam tūc protestatione sicut ille qui consentit causa decipiendi dicto .c. tua. Sed salua pace ipsius pisanella loquitur in foro iudiciali ipse uero in foro pīali .ē. q. ꝓxima Vnde dicendum q; indistincte protestatio non iuuat nisi ex iusta causa fiat et sic si facta ē sine causa mrīmonium surgit ex consensu uocali etiam si mens refragaē quia non stat contrahenti dicenti de mēte contraria. in ueritate ergo non est matrimoniū sed habebitē pro nō scō in foro iudiciali non autem in pīali scōz fra. post dcc. in dicto .c. tua. plt & uit colū. & unde ibi per An. de bu. & .ē. q. xlvi. & facit qō not. Host. in sum. de condi. appo. §. fi. vbi. quid si ante. & ad dictam protestationem unde in sūi per Archi. in .c. si delegatus. in v° reuocādas de offi. delega. ii. vi. Quadragesimonono q̄ro Vtrū matrimoniū factu sub conditione ualeat & teneat Rñ° distinguēdum est de conditionib9 Nam sunt quedam conditiones generales que semp debent intelligi ut quas ponit beatus Iacobus .c. iii. ut si deus uoluerit & si uixerim9 & hec nīlu3 contradictum suspendūt. que dā uero sunt conditiones de his que in mrīonio sunt oīo necessaria & aīs impediret mrīmoniū ut si es xpiana aut non es consanguinea uel affinis & huiusmodi & iste etiā conditiones intelligi debent apposite nec iutiant contractum Tertia est aliq̄ conditio de futuro necessaria sicut si soli oriet cras. unde si dicaē contrahō tecū si soli orietur cras contractum est mrīoniuz ut Tho. ponit in. iii. ti. xxix. quia talia futura ia sunt pīētia in causis suis Quarta ē conditio contingens & honesta que potest apponi & non apponi ut si pater meus uoluerit aut si dederis michi centum hec si apponat suspendit mrīonium usq; in euentum conditionis & si fuerit contractum per ꝑba de presenti cum additione alicuius dictarum conditionum ut in .c. super eo. de condi. appo. nisi interim consensu9 de ꝑsenti uel carnalis copla fuerit subsecuta eo q; tales uidēē a cōditione recessisse de con. appo. de illis. & .c. super eo. &. c. per tuas. Quinta est conditio honesta sed tamen non est contra substām matrimonii ut si furtum feceris uel si homine interfeceris hec si apponatur debz haberi pro non adiecta & tenēt sponsalia siue etiam mrīonū de condi. appo. c. uit & scōz quod not. ibidem in textu idē intelligi debet de conditione impossibili scilicz q; habeē pro non adiecta ut si digito celum tetigeris Sexta est conditio honesta & contra bona matrimonii ut si dicatur contrahō tecum si generationem ꝓlis euites quia hoc est contra bonum ꝓlis. uel donec inueniam aliam digniorē quia hoc est contra substām inseꝑabilitatis uel si ꝓ questu te adulterandaz tradis & hoc est contra bonum fidei & tales conditiones si apponantur nichil agitur scilicz quia ānullant matrimoniū xxii. q. iii. in ter cetera. xxxii. q. in. aliquando .ꝑdicta

assumpta de Rai. Tho. Inno. & Ho. idē in sum. confess. li°. iii. ti. iii. q. xvii. Et addit scōm glo. Rai. q si mrimonium cō trabitur sub cōditione que ō necessitate euenet ut si dicat contrahо tecum si sol erit in cancro in estate credo q non est mrimonium in instanti añq extet conditō & si medio tempor contraheret cū alia teneret mrimoniū sicut notauit Io. p. c. frmitatis. extra de frigi. & male. cōcor. ber. Pe. etiam dicit q quicunq consenso exprimatur per vba de psenti & sub cō ditione futura quod tunc idem iudicium est qō de consensu per vba de futuro cō cor. Inno. & Host. quādo ergo qdlio ē necessaria ut si contraham si sol orietur cras conditio pro impleta habeē & con trahuntur sponsalia et non mrimonium ut ibi et de conditionibus sponsalio2 ut de in pisanella in v° sponsalia. §. fi. scōz Pisa. & fra. Ni. in. §. mrimoiū. iii. l. e. de pa. dicit sic. Circa hanc materiam ui denda sunt quīq Primo de demonstrati one Scōo de causa Tercio de modo. iii°. de die Quīto de conditione stricte & p prie sumpta. Circa primū dico q demon stratio nūq impedit nec suspendit per se sed semp habeē pro non adiecta siue sit honesta siue inhonesta siue contraria ma trimonio siue non vbi gratia accipio uel accipiam filiam tuam que procurauit ue nena sterilitatis uel que est sterilis quia beōnimis mītos filios unde non quero plem sed solum fornicationem inter uel que est virgo aut q audiui diuitem ut fili am tuam uirginem quia falsa demonstra tio non uiciat legatum ergo nec p conse quens mrimoniū quod est fauorabilius Si tamen demonstratio fieret de futuro puta filiam tuam que dabit michi hoc ut illud non esset demonstratio sed conditō unde est idem iuris sicut de conditione si demonstratio feratur ad conditionem impedit non ratione demonstrationis sz erroris ut si dicat accipio uel accipiam fi liam tuam liberam Si sciret eam ancillaz michilominꝰ ualeret mrimonium Sed si ignoraret tunc non ualeret mrimonium ratione erroris etiam si demonstratio fu isset obmissa Et idem est si demonstratō referatur ad subāz qa error subsistit ut conditionis impedit non autem qualita tis Ex his nota q appositio demonstra tionis ad nihil seruit nisi ad transferen dum forte onus ꝓbationis unde cōtrahо cum te libera ex hoc psumit q credebaz te liberam nisi probes contrarium Circa scōm articlm de causa sunt hec conclones Prima q causa habetur pro non adiecta unde siue sit uera siue falsa pure itelligū tur contracta mrimonium & sponsalia ut si dicam accipio uel accipiam te quia pa ter tuus desponsauit te michi uel me tibi & nolo uenire contra consilium eius et ā si id non est uez michilominꝰ est uerum mrimonium uel sponsalia Sed si poratur in futuro accipio te uel accipiam te qa dabis michi decem pro dote non est pro prie causa cum causa sit prior effectu un de est quasi modus de quo statim diceē est autem ratio utriusq scilicz demōstra tionis & etiam quia demōstratio & cau sa non respiciunt essentiam contractus Sed solam causam extrinsecam contrahē di uel motiuū unde simplr cōsentit in cō trahendo hoc uel illud sed errat forte in motiuo ad contrahendum nec habz locū restitutio ut nota. de resti. spoli. exte Circa terciaz articlm de modo sunt hec conclones q si modus est contrariꝰ mri monio tunc uiciat sicut et conditio ut si dico accipio uel accipiam te ut procures uenena sterilitatis uel huiusmoi secus qñ illud contrarium apponē per modum pacti q̄umcūq in continenti quia tūc nō uiciat mrimoniū ꝑcedens q̄umcūq con tra eius substām quia eodem momēto quo ꝟba complentur a deo cōiungūt & ꝓfi citē unde pactum sine interuallo nō ꝓt dissoluere quia nec consensus directus dis solueret ut si statim post mrimoniū dicat uirꝰ volo q procures uenena zc als nō sit mrimoniū & aliꝰ consentit michi ualet hoc pactum sicut si statim unus diceret ego peniteo & quitto te & sic inter alios michilominꝰ maneret matrimoniū & icē etiam esset de sponsalibꝰ tunc si p mutu uni consensuz non dissoluerēt sine iudicis auctoritate quia nec p consequens per consensum turpem Sed quia scōm ueritа tem sponsalia per dissensum tollunt ideo per pactuz turpe contrariū in continēti

appositum sīliter dissoluuntur Sed aliud
esset quando hoc additur sub nomīe nō
di quia modus non est pactum nouum uī
diuersum sed est de essentia cōtractꝰ cui
adicitur ut si uendo tibi rem pro .x. ut
des michi codicem non sunt duo contract⁹
us distinctī sed unus unde quando modꝰ
est contrarius mr̄imoio in ipso sui intio
contractus uicium habet unde uiciatur
& sic etiam uidetur distinguendum in ꝓ
fessione quando apponitur pactum con
tra essentiam religionis quia si ꝓ modꝰ
pacti valet professio si sequat̄ quia statī
est ibi vinculum diuinuꝫ qō per homines
inter quos agitur nō potest solui. si autē
p̄cedat pactum contrarium in contrēti
uel concomitāter modus contrarius uici
at vnde non ē sīle de contractibus rerum
ad matrimonium quia in illis contrario
consensu tollit̄ē .C. quādo licet ab ēptu.
disce .l. ii. cum sit. quia cōtractus mr̄imo
nii est īdissolubilis & sic de mō cōtrario
mr̄io° idem est sicut de conditione. si au
tem modus non contrarietē mr̄imonio tūc
aut est impossibilis ut si dicam accipio uī
accipiam ut celebres missām uel celū di
gito tangas & tunc habetur ꝓ non ad
dicto sicut & conditio & pure & simpli
citer tenet contractus in foro exteriori
Aut est necessarius ut si dicam accipio te
ut moriaris uī aliquid hiꝰmodi & tūc ha
bet̄ pro impleto Aut est possibilis tantū
& tunc aut inhonestus non tamen cōtra
rius mr̄imonio & habetur ꝓ nō adiecto
sicut in legatis. aut honestus possibilis &
tunc nō suspendit obl̄ationē quia natura
modi est ut posterius impleatur Sed si ē
fauore apponentis tenetur implere alꝰ
mr̄icnio celebrato ut si dixit accipio te
ut des centum nomine dotis non autem
si est gratia sui ut accipio te cū .x. libris
ut habeas unde emas tibi furdum non
tenetur nec ante nec post emer .ff. de cō
diti. & demonstra. l. tucio centum Circa
quartum articulum de sponsalibus et mr̄i
monio contractis in diem certum & unde
tur ꝙ nullum effectum habeant āte illuꝫ
diem q̄uis sit certum illum diem futurū
nec obl̄atio cōtrahitur quia dies quę ha
bet tacitam conditionem annexam susꝑ
dit obl̄ationem zē Sed sc̄ōm ueritatem
non uidetur ꝙ suspendat quia licet dies
que habet conditionem annexam tacitā
uoluntariam que potest apponꝫ & non
apponi suspendat obl̄ationem ut in casu
contrario sed in sponsalibꝰ & mr̄imonio
conditio si uxerit necessaria est non enī
potest stipulari quis uxorem sibi & here
di unde conditio si uxero intelligitur ne
cessario tacite talis autem conditio non
facit conditionale id quod agitur unde
etiam si dicatur accipiam te in uxorem si
uxero talis conditio non suspendit obla
tionem Similiter si dicerē accipio te die
dominico si uxero & sic sponsalia in diē
interim causant publice honestatis iusti
tiam Circa quintum articulū de conditi
one ꝓprie dicta hee sunt conclones quia
aut est de p̄terito uel de p̄senti & tūc si
ita est statim ualet si non nō. unde si dico
accipio uel accipiam te si usa fuisti vere
nis sterilitatis uel uteris modo Si hoc ē
uerum erit mr̄imonium si non nō. non enī
hec conditio respicit futuꝫ aīs impedi
retur mr̄imonium ratione modi de futuro
& sīliter conditio turpis de futuro que
incitat ad peccandum habetur pro non
adiecta sed non sic si de p̄terito uel p̄sēti
Vbi autem cōditio de futuro est necessa
ria de iure ut quia dicit iudee aut Sara
cene accipiam te si fueris xp̄iana & tūc
existente conditione tenet q̄ēctum est
deficiente nichil est actum nec etiam po
test ab hac conditione recedi per carna
lem copiam uel consensum de p̄senti quia
non est mr̄imonium cū infidelibus ymmo
si hec conditio obmittatur nichil agitur
honesta enim est & necessaria .xxviii. q.
i. nō oportꝫ. sed si conditio est necessaria
de facto & uera ut si sol crastinus oriatur &
tunc habetur pro impleta nec suspendit
obl̄onem nec exēctionem cum tamē con
ditio sit de p̄sēti. & de p̄terito secus fer
te si in futuro ut dicēco accipiā te crasti
na die in ortu solis quasi tunc non tenear
te accipe ante illam horam. cum autē qs
per vba de p̄senti contraheret mr̄imoniū
sub conditione que cīo extitura est puta
contrahō tecum si mortuus fuero fiat m
est mr̄imonium nec possum cū alia contra
here q̄uis quidam dicant contra .ff. de
condi. & demonst. l. ꝙ si ea conditio. sc̄ōꝫ

Pe. de paſ. & lati⁹ in .iii. di. xxix. q. ii. Quarta concio eſt ꝯcidētalis quaꝫ ponit Hoſt. accipio te ſi inuenaris virgo & dicit q̄ eſt mꝛionium ꝗus inueniatur corrupta Arg°. ff. de cōtraben. emp. l. alio quin. §. i. & xxix. q. ii. §. i. Et ita eſſe uidētur per ꝓdicta quia aut eſt virgo & ſic extat conditio aut non & tunc impoſſibilis eſt & tunc pro impleta habetur Sed aliud eſt de futura neceſſaria per ſe aliud p accidens nec obſtat decretuꝫ quod incipit qa aliquid per modum conditionis appoſitum uiciat in ſui defectum quod non uiciat per modum erroris Si enī cōtrahā ſub conditione ſi placeat parentib⁹ meis ipſis contradicentibus nichil eſt actum ſi autem ſine conditione credam eis placeꝫ uel placiturum nichilominus valet ipſis contradicentibus Similiter error uirginitatis non impedit ſed defectus conditionis que nec eſt inhoneſta nec impoſſibilis per naturam impedit. unde ſi cuꝫ dicitur ſi inueniaris virgo intelligitur ꝗcunq; uoluero contrahere tunc eſt contingens Si ipſa eſt virgo tunc quia cras poterit corrumpi ſi autem iam eſt corrupta tūc ē impoſſibilis per accidens ſi autem intelligat ſi inueniaris virgo ſtatiꝫ tunc eſt bñ uel neceſſaria uel impoſſibilis ſed hoc accidit ſcōz Pe. de paſ. in .iii. di. xxix. q. ii. articlo v°. ad quod .i. q. i. Quīta cōcluſio eſt de impoſſibili de facto & natura que habetur pro non adiecta de cōdi. appo. c. i. & uſt. ut ſi ceſ digito tetigeris & eſt ſatis mirabile quia uidetur deridere potius q̄ conſentire & in foro conſcientie ſi diceret ſe non conſenſiſſe iudicaretur non eſſe mꝛimoniuꝫ contractum ſed contrahendum ꝓpter eccleſie ꝓceptum ad quod .i. q. ꝓxima & idem ſi eſt impoſſibilis de iure diuino ut ſi miſſam celebraueris qa indiſtincte cōditiones impoſſibiles habētur p non adiectas. Sexta cōcluſio eſt de conditione contra ſubām coniugii ut ſi generationem ꝓhis euntes uel donec inueniam dignorem aut ſi ꝓ queſtu adulterandam te tradas quia illa uiciat de condi. appo. c. fi. Septima concio ē de inhoneſta que non repugnat nature mꝛimonii ut contrahā tecum ſi furtuꝫ feceris aut homicidiuꝫ hec ſi apponatur p nen adiecta habetur & nichilominꝰ mꝛimonium uel ſponſalia cōtrahuntur quaꝫ uerum mꝛioniuꝫ ſub conditione ꝯtūcūq; tur pī contractuꝫ dumō nō ſit contra ſubſtantiā mꝛionii valet de cond. appo. cuſt. & eſt ſpeciale in mꝛimonio ut et in inſtītibus & legatis inſti. de lega. §. uſt. Octaua concluſio eſt quā ponit Hoſti. in ſum. Si conditio honeſta & poſſibilis apponatur in ſponſalib⁹ & mꝛionio ut contraham tecuꝫ uel contrahā ſi cederis mihi centum aut ſi pater tuus conſenſerit quia ſuſpenditur conſenſus ſiue ſponſalia ꝗcunq; conditio extiterit uel extet ſi tñ poſt talem conſenſum conditio ralem alī⁹ cōſenſus interueniat per ꝑba de ꝓſenti niſi carnalis copla ſit ſecuta unde ē neceſſuꝫ a conditione unde ſtatim eſt mꝛionium ꝗus conditio non extet adeo q̄ ex quo conſtat de carnali copla poſt ſponſalia ꝗus ꝓbetur q̄ ille diſſenſerit ſi tamē nō ꝓbetur expreſſe q̄ contradixit ate carnalem coplam in dubio pro mꝛimonio iudicabitur de condi. appo. de illis. cum ſit. ſcōm Pe. de paſ. in .iii. di. xxix. q. ii. ad fi. vbi etiam ante hec ꝓcedant in ſponſalibus. Circa conditionem qualitatis & fortune concludo q̄ ſi ponaretur per modum conditionis honeſte & poſſibilis ea ſtante ſtaret non ſtante non ſtaret puta contrahā tecuꝫ ſi tu es ita diues ſicut ego uel ſicut dictum eſt michi uel ita nobilis puta ſic uel ſic & dato etiam q̄ eſſet conditio impoſſibilis uel inhoneſta nīq; in foro conſcientie eſſet mꝛionium ſi non intendebat conſentire ſed uerum eſt etiā in defectum illius conditionis teneꝫ contrahere & ſic illud mꝛimoniuꝫ habet uiꝫ ſponſalicuꝫ quia unuſquiſq; vba que cū alio conuenendo emittit teneꝫ implere ſcōm intellectum iuris ꝗus aliud intenderit niſi hoc ipſum expreſſerit. unde cū iura interꝓtentur mꝛimoniuꝫ adiecta cōdītione impoſſibili uel inhoneſta que nō eſt contra bona mꝛimonii etiam ſi illa ſit falſa inde eſt q̄ tenetur implere ſic ea q̄ ſit uerus mꝛimoniuꝫ quod nō eſt niſi contrahat Si autem expreſſe cōtraho ſi celū digito tetigeris uel ſi feceris furtuꝫ aīs non intendo tecum contrahere non eſt locus cōiecture nec eſt mꝛimonium nec

tenet ad mrīmoniū in aliquo foro ubi autem esset conditio necessaria sic 9 existēte ea est contraria essentie mrīonii non est mrīonium nec sp̄ōsalia sicut si essz honesta contra bona & plus ut si dico contrahō tecum si mortuꝰ fuero uel fueris est enī necessaria quia impossibile est q̄ cuz eo existente staret essentia mrīmonii & ideo nichil est actum Si autem eius existentia non est contraria mrīonio tunc habetur pro impleta iudicio ecclesie ut si dicat cō trabo tecum si sol cras oriatur statum est mrīonium sed in foro conscientie si intelligit q̄ mrīonium non sit statum uel q̄ sit tunc mrīonium uel q̄ sint tunc sponsalia non est mrīonium ultra quod intendit sz tenet contrahere & facere q̄ statim sit mrīonium ut verificet dictum sum scōz sensum ecclesie nisi contrariuz exprimat ut dictum est scōm Pe. de pal. in .iii. di. xxx. q. i. arti°. iii. Nunc autē huis addā aliqua dicta canonistarum & de materia huiusmodi contractus conditionalis per Archi. in .c. vro. v. ille uero. de spon. li. vi. & per Hosti. in sum. de condi. appo. 6. que conditio. Adde q̄ eo casu quo conditio est honesta & suspendens euentē conditione non est opus nouo cōsēsu mrīmoniali quia consensus p̄sumitur durare nisi ꝓbetur mutatus de baptismo. maio res. de sen. excoi. a nobis. ff. de ꝓba. eū qui. Item adde q̄ si .b. contraxit mrīonium cum .C. muliere si daret ei centuz de inde cōtraxit cum .d. sub eadem conditione si utraq; simul dat centuz cuz neutra erit mrīmoniū ꝓpter incertitudinē scz Frā. post Gasp. in .c. i. in fi. de condi. appo. Si tamē aliquis utendo vbis de p̄senti dicat accipio si dederis michi centū tunc adueniente conditione est mrīoniū scōm frā. post Inno. in .c. de illis .i. q. 8 condi. appo. licet enī vba cōtrahō mrīmonialis sint de p̄senti tamen ex quo cō ditio habet tractum in futurum suspenditur consensus in euentum conditionis & hoc siue cōmittatur consensus alieno arbitrio ut in illa condit one si pri meo placuerit dicto .c. sup eo. siue non ut si dicit contrabo tecum si dederis centum sed si conditio esset de p̄senti tunc non suspēditur. ff. si cer. peta. l. cum ad p̄sens. nec est ꝓprie conditio ut si dicam cōtrahō tecum si uocaris Iohānes statim enī est mrīonium si sic uocatur alis non quia qō dicit de consensu de p̄senti debet intelligi de consensu puro scōm frā. in dicto .c. de illis. ad fi. & in dicto .c. sup eo. i fine eo. ti. & in .c. ꝓ tuas. iii. oppo. eo. ti. ad illud autem quod obicitur q̄ actus legitimi non recipiunt conditionez dic ut not. in dicto .c. super eo. ibi etiam frā. in .i. oppo. dicit q̄ ria. actus legitimi recipiāt conditionem sed dicit q̄ sunt quidam qui non recipiunt conditionem & sic regulr recipiūt ꝓ hoc quod nota. ibidē in dicta regla li. vi. p dy. & glo. ibi q̄ dicit q̄ in terim non cum uere est mrīmonium Et nota q̄ ubi contrahitur mrīmonium sub conditione oīo extitura glo. in .c. ꝓ tuas. arguit q̄ idem sit ac si pure contraxisset & pone exemplum de conditiōe oīo extitura ut si antixpūs nasceē uel dies claresci uel si sol orietur glo. tamē tenet cō trarium in qua videē residere frat. Ni. ut supra sed Host. primū quod est uerꝫ quia conditio oīo extitura habetur pro non adiecta ut si dicatur si celum digito non tetigeris. ff. de condi. & demon tr. I. heres meus. scz Fra. latius in dicto .c. ꝓ tuas. in fi. de condi. appo. & Hosti. in sum. eo. ti. 6. que conditio. v. quid si contrabo. & tenz tbo. ut supra Et generalr que conditiones apponi possint mrīo° nota. in .c. fi. de condi. appo. & ibi per Fra. in. ii. q. & ꝓ totuz Item etiam si sint alii casus contra iubām mrīmonii quā illi tres de quibus supra ut puta consētio ite si consensus in illam & si nichil agit q̄ declara ut per eundem in .iii. q. & gña liter an & quādo cōditio in mrīo° uiciet uel non dic q̄ aut apponitur per vba de p̄senti uel ꝑterito & non est ꝓprie cōditio ut per frā. in .c. uerum .q. ix. eo. ti. aut per vba de futuro & aut est impossibilis aut possibilis primo casu habet ꝓ non adiecta in mrīo° ut dicto .c. fi. i fi. de condi. appo. scdo casu aut est honesta aut inhoneста primo casu aut est necessaria aut uolūtaria si necessaria aut necessitate iuꝛ quia necessario appoīt aut facti quia est oīo extitura. primo casu tenz & suspendit ut si cristianꝫ contrahit cū pa

gana sub conditione si conuertatur ad fi
dem Scō casu quando est necessaria ne
cessitate facti tenet sed non suscendit ut
dixit allegādo fran. in .c. per tuas. ī fi.
Si autem est uoluntaria tenet & suspen
dit eo. ti. de illis. sup eo. & per tuas. si ue
ro est inhoneſta aut contra subāz aut rō
si sic aut non habet sua subālia & habet
pro non adiecta de consti. cum m. &. per
fra. in dicto .c. fi. 1° contrario. aut habz
sua subālia & viciatur dispō. dicto .c. fi.
Si autem non est contra subām in mrio°
habetur pro non adiecta ut dicto .c. fi.
in fi. secm fra. ibidem in fi. & latig etiā
distinxit Io. cal. sup eo. ti. in summula sua
vbi inter alia circa illud si contrahit ma
trimonium per vba de p̄senti sub conditi
one sed consensus non refutatur in alterō
arbitrio sequitur illam opi. q̄ suspendet
mrionium in euentum conditionis. ff. de
vbo. signi. l. cedet diem. & in cle. de con
cess. preben. & capitlm de illis altatum
p alia parte loquitur de consensu puro
& non conditionali quo casu uel quando
post sponsalia interuenit copla etiā āte
conditionis et am honeste euentum est
mrionium ut in dicto .c. de illis. in fi. de
cond. appo. quod etiā dixi. ē. post frā.
etiam si referatur consenſ9 alterō arbi
trio ut ibi & ad hec facit. ē. q. p̄xiā &
I. q. com. in fi. & si sit appositum temp9
ad mrionium contrahendum unde p An.
de bu. in .c. sicut ex litteris. de spon. vbi
nota. q̄ in casib9 in quib9 potest contra
hi mrimonium sub conditione intelligē
cum pena & ut per dcm. post Io. an. in
c. n. post prin. de elec. li. vi. Quinqua
gesimo quero Si quis significauit patri
absenti q̄ contraxit tale mrim cmuz sub
conditione si ipse patri placuerit & ei
pater cō entiat penitet led pater cōsētit
nunc quid est mrimonium Rñ° secz Cuyl.
dicendum q̄ non quia non videtur q̄ de
beat dici consensus nisi duret quousq; pa
ter cōsentiat tamē ad q̄ trāseat ad secām vo
ta debeat compelli sue induci ut illāz re
cipiat ex quo semel in eam consensit sub
conditione que extitit arg°. de ēsp con.
impub. de ill. s. Idem Host. & Ber. idem
in ium. consell. eo. ti. q. xviii. secm fr̄em
Nyco. post vbi. ē. ad hec. ē. q. xvii. &
ad vltimū dictum pisanelle. ē. q. p̄xima
penul. colum. Et adde q̄ idem seq̄t frā.
in dicto .c. per tuas. in fi. de condi. appo.
post g°. quia nichil est quod confirmet
cum contractus sit dissolutus ut ibi p eū
& nota q̄ consensus in mrimonio potest
conferri in arbitrio patris uel alterius
ut ī Spe. de condi. appo. v. qd si dixerit
& sequen. & sic ista cōditio si patri meo
placuerit licita est. nota. in. c. de ill. glo.
ii. & secda oppo. per fran. & in. c. sup eo.
iii°. notabili per eundem & interuenē
te postea consensu patris erit mrionium
ut ibidem p eum. v. q. vbi lati9. facit. ī.
q. in i. & p An. in .d. c. sup eo. ad fi.
Quinquagesimo primo quero qd si dicat
contrahō si papa dispensauerit. quidam
ut refert Inno. credunt idem q̄ in casu
dicti .c. sup eo. de condi. appo. Alii ut ē
fert dicunt & melius q̄ ex quo require
latur dispensatio non tenent sponsalia
quia ius ea ppetuo habet nec possunt
contrahi sub conditione p̄missa Cū p. se
quitur prima3 opinionem q̄ sub tali con
ditione potest contrahi mrionū & papa
dispensante tenebit mrionium cum puri
ficata sit conditio sed franc. dicit secam
opinionem uericrem ut lati9 per eū. d.
c. sup eo. ī. ii. qōne & ibidem per Anto.
ad fi. faciunt notata per Io. an. in .c. ii.
de pac. Dem9 Ny. in .d. c. sup eo. seq̄t
opi. fran. faciunt not. per fran. in .c. ce
lata. s. i. ad fi. de p̄ben. & in .c. ii. post
prin. de etat. & qualit. Quid autez si ap
ponatur pactum contra naturam mrimo
nii per Io. an. in .c. de infidelibus. de cō
sang. et affini. & ē. q. ix. ad fi. & quid si
apponatur pactum ut uxor ī certo loco
teneatur per Io. an. in .c. i° cum ma. accu.
po. Quinquagesimo sexto quero quid
si quis contrahit sponsalia sub hac condi
tione si pmlit coitum Rñ° secm guil.
Si conditio illa intelligitur de coitu for
nicario p non adiecta debet haberi cum
sit turpis de condi. appo. c. fi. & sic erit
p mrimonio indicandum sciliet quia in
primo coitu indicatur mrionium p̄supti3
potius enim videt bona ratio ideo q̄ per
mittat cum remsecum habere aut moꝯ
aut tāq̄ veri remis conditionem secm eu3 &
in fi. consell. eo. ti. q. xix. & mito for

tus si intelligatur de coitu legitimo &, maritali Et idem si dixit contrabo tecum si unq̃ contraxero. si ꝑmissis cc̃ scilicz tecum coire. & idem sit in hoc casu quod ī ꝑcedenti licet sit adiectum si unq̃ cõtraxero ſm frem Ny. post pisa. ubi supra de hoc tractat Io. an. & doc. in .c.1.§. est autem. de spon. duoz. ubi per fra. ī prima oppo. & .iii.q.& refert doc. & dicit ue ram opinionem vin.q̃ q̃ cito id ꝑmittit efficiunt sponsalia pura & cum postea coierit copula supueniens facit sponsalia transire in matrimonium de spõ. is qui. ubi non facta distinctione inter sponsalia pura & conditionalia dicitur q̃ transeunt in mrimonium ꝑ sequentem copiam & de conditionalib9 q̃ transeunt in mrimoniuz ꝓbatur de condi. appo. de illis. ſm eũ & ad hoc ultimũ. ē.q.xlix. ī fi. & p Arch. in .c. vno. v. ille uero. de spon. li. vi. & in de .ē. ea. q. xlix. penul. colum. v. viii. cõclusio. & .ī.q.lv. & si ante copiam protestetur ur se nolle ꝑter hoc recedere a conditione, talis ꝓtestatio non ꝑdest nota. in dicto .c. ꝑ tuas. ymo tanq̃ turpis reicitur & quia contra ius per quod copula sequẽs transfundit sponsalia etiam conditionalia in mrimonium eo. ti. & illi. nec auditur ꝓbatio in contrariũ de spõ. is qui. nisi ꝓbetur q̃ ante copiaz fuit recessum a sponsalib9 ſm fra. in dicto .c. ꝑ tuas. prĩa. qõne. & ī .c. de illis. in° nota bili eo. ti. v. et dicit mirabile q̃ copula operetur duo qa. purificat sponsalia et transfundit ea in mrimonium ſm eum et faciunt nota. in dicto .c. et in .c. vno. ad fi. in v° conditione de spon. li. vi.

Quin quagesimotertio quero quid si dicam accipiam te uel accipio si inueniaz te urgrem postea sequatur coitus nec inuenia tur urgo Rñ° ſm Inno. ber. et Hosti. iu dicandum est pro mrimonio sicut et in ꝑcedenti. q. et adde q̃ licz sic oporteat iudicari in foro iudiciali ꝓpter hoc q̃ non possint haberi alie ꝓbationes tamen in iudicio animę non est mrimonium de cõdi. appo. de illis. sup eo. et p tuas. Nam et bene est q̃ mulier q̃ in fraudem mentita fuit decepta permaneat et uiro subueniatur qui forte intendit bigamiã vitare ſm pisa. et sic conditio fuit honesta licet actus inhonestus ſm Hosti. et in sum. cõfessoz eo. ti. q. xx. Et sic si ꝓbari pot per confessionem ꝓpriã ut aīs q̃ nõ fuerit urgo etiã in foro iudiciali non tenz mrimoniũ ſm frem Ny. in addi. ad pisa. ad hoc ultimũ adde .ē.q. xxvi. ad fi. & ad materiã p hosti. in sum. de cõdi. appo. §. fi. et spe. eo. ti. v. fi. et quod nota. ī .c. per tuas. eo. ti. et quod ibi per An. ante fi. et xxxii. di. nemo. et per Inno. in .c. de illis. de condi. appo. et facit xxix. q. i. in fi. et per Pe. de paī. ut retuli .ē.q. xlix. in. iii. colum. in .v. quarta conclusio Vnõ ꝓbare q̃ nõ fuerat urgo spectat ad viruz sed eõtra q̃ fuerit vgo spectat ad mulirem nota. in .c. ad id quod. de spon. et quod not. Io. an. ī .c. litteris. de ꝓsump. in addi. et nouella ar° de proba. ꝓpositi. facit xxvii. q. i. nec aliqua. & sequenti. et bonũ erit q̃ uterq̃ ꝓbet de iure suo ut nota. in simili in .c. i. in glo. magna in fi. qõ metus causa. et. rõo dicit fran. q̃ hec conditio contrabo tecum si te virginem inuenero uel si michi in primo coitu placueris est illicita seu ihonesta ſm fra. post Inno. in .c. de illis. prĩo notabili. ymo est turpis quia ꝓsupponit primũ coitum fornicarium et ideo reicitẽ da. posset tamen aliter intelligi q̃ esset honesta ut quia uult eaz inspici facere p matronas honestas ꝛ fra. in .c. ꝑ tuas. ī .ii. et. iii. qõnib9 de cõdi. appo. et intelligę q̃ reicit etiã quo ad foz prĩale sc̃z Gal. licet bost. aliter dicat ut per fran. ubi supra. Et quia sup isto dubio docto res diuersa scripserunt uidetur cõcludẽ dum ꝑ clariori intelligentia q̃ quãdoq̃ quis non intendebat ex tunc seu statim contrahere sed prio illã inspici facere et postea contrahere et absq̃ dubio nõ est mrimonium si repiatur nõ urgo nõ enī interim aliquid cum effectu actum uideẽ facit qõ dicit Pe. de paī. ubi .ē. ibi unõ si cum dicit zc̃. & qõ supra dixi p̃ fran. qñq̃ uero agebaẽ et intendebat quis statim contrahere et subtraxit sub tali conditione et tunc aut conditio fuit turpis ut dicendo contrabo tecum si te virginẽ inuenero. idest ut ego ipse inueniam te virginem et glo. ī dicto .c. per tuas. terz q̃ sit mrimonium quasi talis conditio tanq̃

turpis reiciatur & sentit Fran. in dicto c. per tuas. fa. q. Ad quod tamen u. de supra. q. proxima in prin° aut talis condicio fuit honesta ut qua agitur q̄ inspiciatur per mōnas honestas sed postea reputur corrupta & tunc glo. in dicto. c. p tuas, similiter tenet q̄ teneat mōnium recta tali conditione q̄ sequitur ibidem Coffr. idem Inno. in dicto. c. de illis. & Host. in sum. eo. ti. ¶. fi. & Spe. eo. ti. in fi. & uidetur sequi fra. in dicto. c. per tuas. in fa & .iii. colum. fm Pe. de paſ. vbi supra uidetur uelle contrariū licet obscure loquatur fm Io. an. in dicto. c. per tuas. dicit q̄ opinio illi⁹ glo. & seq̄tium ꝓcedit in foro iudiciali secq̄ i foro cōsciē quia non esset mōnium ad hoc ultimus facit quod dicit Pe. de paſ. vbi supra qui loqui uidetur in foro conscientie per id quod in fi. subiicitur post eum in eadem q̄one xlix. in .iii. colū. in. v. circa conditionez. ibi si autez ei⁹ existētia z q̄ & sic in foro iudiciali uidet Io. an. tenere opi. glo. & sequacium q̄ sit mōnium non obstante q̄ postea reperiatē nō vgo Sed credo q̄ tunc iudicare ꝑ mōnio potius esset ꝓpter defectum ꝓ bonum ad quod ī. q. cxvi. Si ergo possit sufficiēter ꝓbari q̄ antēq̄ mulier esset in posse viri fuit per mōnas inspecta & reperta non vgo uel q̄ prius erat pregnans puto q̄ nō esset mōnium etiā in foro iudiciali prout sentit summa confessoꝝ ubi. s. & fra. Nicola⁹. osimi. & Pe. de paſ. ubi. s. qui doc. & etiā Fran. ut. s. dixi simpliciter dicūt q̄ dicta conditio fuit honesta nec se restrīgunt q̄ dicat honesta solum quo ad bigamiā utandā ꝓ ut dicit Io. an. ubi supra quia ymo puto q̄ sit honesta ex omni sua parte ut dixi Interest enim habere in uxorem potiꝰ virginem q̄ uiduā ꝓ ut coīter homines reputant puto tamē q̄ nō sufficeret ad hujusmodi ꝓbationem sola multeris confessio pro ut dixit Nico. & hoc ꝓpter timorem collusionis facit. ī. q. lxxvii. & per nota. ꝑ Inno. ī. c. consulte de ria. cum silib⁹. & quia populo scandaliaretur pro ut sentit summa confessoꝝ ubi supra unde si contrariū sufficienter ꝓbari non posset absq̄ dubio ꝓ mōnio iudicaretur cum conditio apposita ꝓbata non sit & ad hoc. ī. q. cxvi. & sequen.

Quinquagesimoquarto q̄ro quę differentia est inter contrahere sub conditione uel contrahere sub modo Rñ° scōm Guyliz. generaliter sciēdū q̄ contractq̄ non fit absolute et liber potest esse aliq̄n sub conditione ut dono uel uendo tibi hoc si hoc feceris ul si hoc fuerit. itē potest esse sub modo ut si dicatur dono ut uendo ut facias hoc uel illud alioqn reuocetur quod donaui uel uendidi Item potest esse cum appositione cause ut si dicat qa hoc & hoc est siue fuit. & q̄ditio q̄ez fit per si. modus per ut. causa ꝑ quia. vl⁹ Scito q̄ ut mod⁹ ē si conditio quia causa & si q̄dē contractus fiat sub conditione nō tenz nisi existēte cōditione sicut et de mōnio° dictū est. ē. q. xlix. v. iii. Si uero fiat sub modo statiz tenet sed si non fuerit modus poterit reuocari. credo ergo q̄ licet mōnium siue sponsalia possint contrahi sub cōditione nō tamen sub modo ita q̄ illo modo non seruato dissoluat matrimoniū sicut fit in aliis q̄ractibꝰ quia mōnium rite factum non dissoluit scōm ipsa. nec etiā sponsalia ut in summa confesso. eo. ti. q. xxii. vbi hec notātur & dicit fm gui. q̄ ex quo semel contracta sunt mōnia ita q̄ teneant ipso iure non possint reuocari siue dissolui ꝓpter modum non existentem siue pactuz fz frēm Nicolaū in addi. mōniuz uero factuz ex causa tenet siue causa sit uera siue ficta ut contrabo tecum quia dues es ut qua feceris sic nisi ipsa fīa causa q̄nerz in se aliqđ impedimētum ut contrabo tecum q̄a libera es & non esset fm distinctionem posita. ī. q. cxix. fm cūdē. & de matrimonio contracto sub demonstratione modo causa et similibus unde. ē. q. xlix. referendo Pe. de paſ. si tamē dixit contrabo tecum cū des centū dicit Host. q̄ sta tum est mōnium etiā si illa non det ex quo consensus est de p̄senti nisi omittat in alieo arbitrio non tamē exēplificādo in modo quia modus non suspendit ut in c. uerum. eo. ti. exēplifica ergo ī cōditione ut quia dixit cōtrabo tecū ut des cētū Si tamē patri meo placuerit & tūc non est mōnium etiam illa dante centū sēcz fran. in. c. de illis. ii. cōne. eo. ti. ad hoc

ē.q.l. qd autē sit cōditio quid modus & quotuplex per Fran. in dicto .c. ve. um qōne nona & sequenti. & inde in dicta q xlix. Quinquagesimoquinto quero quid si dicat accipiam te in uxorem uel dabo tibi centū si pmīsis ut pmittas me coire tecum & sequaē carnalis copla nūquid plumeē ꝑ mrio. Rñ. ſm Guy. non credo Nam cū ille qui sic dixit habeat optionē q liberare se possit vtrūlibz faciendo nō recolo pſumptionē inductā esse a iure q intelligatur recedeē ab optione ꝓpter carnalem copiam Idem in ſum. cōfeſſ. eo. ti. q. xxiii. ꝓ pisa. & fr̄ Nyco. ubi supra pro hoc quia nō ꝓceſſerunt sponsalia certa ad quod .ē.q. xl. & q. xlix. penul. colum. & q. li. & per hoc uidetur q frater Iacob⁹ de marchia nō bene redarguit pisa. cum non fuerūt cōtracta sponsalia pura & certa ut dictum est. Quinquagesimosexto quero quid si dicat pmitto q nūq̄ deficiam tibi i uita mea & secuta est carnalis copla sub ꝓ missione non deficiēdi Rñ. ſcēm Guy. non debet pſumi ꝑ mrio. cuz sponsalia aut mrionia non soleant cōtrahi per promissiones negatiuas scilicet huiusmodi ut ſiles ut in ſum. cōfeſſ. eo. ti. q. xxiii. vbi hec notātur nisi forte cōstaret q per hec intendebant cōtrahere sponsalia ſm fr̄ Ny. post pisa. ad q .ē.q. ꝓxima frater Iacob⁹ de marchia hic aliqua dicit que in idem recidunt cum pisanella Quinquagesimoseptimo ſro qd si dicat ducaz te post annū ut pmittas uel si permittas me tecū coire & secuta est carnalis copla Rñ. ſm guy. credo pſumendū ꝑ mrio. quia ꝓpter carnalem copiaz subsecutaz uidetur renūciaſſe dilationi temꝑis ut in ſum. cōfeſſ. eo. ti. q. xxv. vbi hec ponūē ſm eūdem guy. ſcēm pisa. & addit certe hoc casu non uidetur renūciaſſe cum ex pīerit clare mrionium differendum hiz ubi consentiat per pri⁹ in copiam unde & ut patet in dicta .q. xxv. dicit idem guy. q in huiusmodi casib⁹ qui non sunt cōiō exꝑſſi in iure non est precipitanda ſentētia & si post huiusmodi contractus conditionales transeant ad alia uota solemniter forte tutius est diſſimiare aut papam consulere q̄ mrionium cum ſcda solemniter contractuz dirimere ꝓz fr̄z Nyco. in addi. ſed ꝑ primo dicto facit ē.q. li. nam per illa ꝟba thematis uidē q sponsalia sint contracta sub conditione ꝓrata. ueꝝ fuit adiectum tempꝰ mrio. postea contrahendo per ꝟba de ꝓ ēti si ergo sequatur copla ergo purificantur sponsalia & transeunt in mrionū de ꝓ senti ut in dicta .q. li. unde sicut purificat excludendo conditionem sic etiā uidetur purificare excludendo differens potius q̄ ſubſtātificans & facit .ē.q. xlim. Et licet ante tempꝰ non esset obligatus cōtrahere de spon. sicut ex litteris tamē sequēs copla huiusmodi ꝓmissionē i die reddit puram ut in .c. ꝓ tuas. de condi. appo. ibi & āte tēpꝰ & q ibidē ꝓ Io. a. faciūt nota. ꝓ Io. an. i. c. tua. i v°. copla & i fi. de spō. &. ē. q. xxvi. Quiqesi mocdauo quero quid si quis contrahat cū aliqua sub cōditione dēde ante aduē tum cōditionis cōtrahat cum alia pure Rñ. debet remanē cū ꝑa etiā si sit consagiīea prie ad hoc. i. q. ccvii. &. ccvii. & etiam licet cōditio apposita cū prima postea eueniat ꝓz glo. Ray. ut in ſum. cōfeſſ. eo. ti. q. xxvi. concor. Hoſt. & Ber. ꝓz pisa. & fr̄z Ny. ubi supra & ꝓ Hoſt. in ſum. de condi. appo. §. que conditio v. quid si contrahe cū una. &. ē. q. xxii. & sic tenet mrionum pure contractū Idem Vin. & Cioffr. quia ex condōnali obligatione sola spes oritur inſtu. de ꝟbo. obli. §. ex condōnali ſm fran. in .c. per tuas. q. iii. post glo. de condi. appo. & facit . ē. q. xliv. i. iii. colum. v° octaua concluſio &. ē. q. ꝓxima Quinquagesimonono quero quo ad debitum coniugale in quo scīēdum est q contracto mrio. no mulier non habet potestatem sui corpis sed vir nec vir sui sed uxor ut dictū est supra .q. xiii. Sed an statim teneaē debitum reddere habeē in pisa. in v°. debitum coniugale §. i. ſm fr̄z Ny. post pisa. in §. mrionū vi°. & cōclude ꝑ regula q coniugi debitum petentu loco & tempe debito ymo etiā tempe sacro reddēdus est ex necesitate ꝓcepti q̄ocunq; petat siue ex pīe siue intei ꝑ. atiue & quacunq; intētione petat etiā si causa libidinis petat excusa reſ tñ alter conūx si alter eiz notabiſ

lepra ifectus uel immmeret piculuz ꝓſo
ne ut quia infirmus uſ uulneratus uſ qa
eſſet impotens ad reddendū de facto ſeu
cum peccato redderet ratione loci uſ uo
ti uel alia cauſa quia tunc redditio eſt im
poſſibilis de iur uel ſi alter fuerit formi
catus uel niſi peteret tempe ſacro puta
tempib9 ꝓceſſionum ieiuniozz & feſtoz
quo tamē caſu eſſet venale niſi cōcomita
retur nimius contemptus quia tunc mor
tale reddere tamē cum diſpliscentia tēpe
etiā ſacro nullū peccatuz eſt quia debitū
eſt & neceſſarium eſt ſi vbis ab exactiōe
compelci poteſt Item excuſatur tempoꝝ
concepꝰ & ꝑtus quo etiā caſu eſſet veni
ale niſi in pregnāte timereē de aborſu
quia ſi puer opprimeret eſſet peccatum
quaſi homicidii & mortale vno tals effi
ceretur irrlis. facit de conſe. di. v. ad ez9
ſiliter actus coniugalis tempe menſtruo
rum non eſt de ſe mortale ſed veniale cū
non ſperetur ꝓles. vmo nec venile ſi ſit
ꝓpter formicationem uitādaz in ſe uel in
alio ut latius per Pe. de palu. in iii. di.
xxxi. q. i. per totā & quo ad debitū con
iugale in ſum. confeſſoꝝū. li. iii. ti. ii. q.
xxxiii. & ſequētib9 qſtionib9 uſq; ad. l.
&. q. lx. & lxi. vide plura Et adde q ꝓp
ter adulteriū etiā occultuz licituz eſt con
iugi auctoritate ꝓpria debitum denega
re ut p doc. in. c. fi. de adul. Et nota q ī
quīq; caſib9 uidetur q copla coniugalis
ſit peccatum mortale ut per eundez Pe.
in. iii. di. xxxi. q. iii. arᵗ ii. Prio ꝓpter
inordinatā intentionem effrenate libidi
nis quia idem faceret cum quacunq; alia
Secundo ſi timetur de abortu Tertio ra
tione piculi inf ectionis tempe menſtrui
Quarto in loco ſacro ſi poteſt alib9 locus
haberi vmo ſiue habeat alius locus ſiue
non non licet in loco ſacro Quinto ſi mu
tat naturalē uſum vas debitum ꝑtermit
tendo Sexto quādo uoluptas ꝓuocaē ma
nibus uel cogitatione uel utēdo calidis
&ſi, ibi lati9 & extra p̄dictos ſexcaſus
quotiens uoluptas queriē eſt peccatum
uenale p̄ertum in ſex caſib9 quod ꝓſeq̄
re per eundē ibidem artᵒ iii. Adde ſcōz
canoniſtas quod Hoſt. dicit q conīx te
netur redderē cōiugi quolibz die & quo
libet loco etiā ſi petatur in loco ſacro q̄
ans petens peccet inducī tamen debet ad
deſiſtendū Sed ſi oīo inſiſtit reddi debet
xxxii. q. ii. ¶. bus ita. & ſeq̄ntib9. xxxiii.
q. v. quaſi ꝑ totum ut per eum in tuᵒ. de
ſpon. ¶. quis ſit effectus. v. ſed nūqd pec
cant. fm glo. xxxi. di. c. quoniā tenet q
in eccleſia nō teneē cōiunx per illaz litte
ram Archi. de conſe. eccleſie uel alta. c.
vno. li. vi. dicit q vmo idiſtīcte cuz petit
Io. an. in dicto. c. vno. dicit q petere in
eccleſia eſt demeritorium & ſic inde etur
uelle q ibi non teneē cōiūx reddeē quod
placet dom. o fran. ne det cauſā peccato
nam ut. ¶. dixi exigēs peccat Ite z ex eo
q dixi q quo ibet die debz reddi inferē
q & diebus ieiunii et orcnis de quo dic
ut nota. xxxiii. q. iii. in ſum. Si tamē con
iunx ꝓpter horroreē uel alia de cauſa nul
lo modo poteſt redderē debitū dicit hoſ.
q q̄ns eccleſia diſtrīgere debeat nō red
dentem tamē excoīo nō ligaret euz quo
ad deum & ſi de hoc conſtaret eccleſie nō
deberet contra eum ſententiaz dare ſed
potius datam relaxare quia non debz li
gare quo ad impoſſibile. ff. de regu. iuꝛ.
. i. impoſſibilium. de ſolu. Odardus. ite
ſi ſit etbicus non tenetur uxori reddere
debitum quia piculum eſt mortis viri qa
ordinata caritas eſt ut prius ſ. bi cōſulat
lxxxvi. di. non ſatis, & de uſu pallii. niſi.
& per doc. in. c. penī. de cōiug. lepro. Et
ex bis ſoluūtur ſiles qōes an pregnās
teneē reddere debitum uel an teneē añq̄
fiat purificatio poſt partum & quid de
muliere que patitur menſtrua q̄aliter
enī dicendū eſt q debz reddi niſi obſtet
honeſtas uel impoſſibilitas uſ piculuz ſa
lutis ꝑ p̄dicta fm fran. in. c. ii. de cōiug.
lepro. Et ad p̄dicta ꝑ An. de bu. ī rubri
ca de ſpon. v. colū. & in. c. fi. ad fi. de eo
qui congno. v. q̄ndo dicaē quis exactus
ut debitū reddere teneaē ſcilicz quando
vbo uel ſigno zē Vnde ad ꝓpoſitū q̄ſtio
nis cōiūx non teneē ſtatim coniugi cebi
tum reddere quia peccaret ſi obmitteē
tur debite ſolemnitates que p̄cedere de
bēt xxx. q. v. c. i. & p totuz &. ¶. q. xlv.
. &. ī. q. ꝓxima Et nota q etiam p eccle
aſticam cenſurā compelli eē cōiūx reddeē
debitum ſi vbo uel ſigno exigatur Si tū
alter ad exigendum ꝓuocaret peccaret

mortaliter ut per Fran. post doc. in .c. fi. de eo qui cogno. consan. vxo. sue & ut detur q̄ p̄sentia spūs sancti non deē tempore coitus. xxxii. q. ii. cōubia. & de inhonesto usu mr̄imonii unde. xxxii. q. ii. ge cundū. & unde per Host. in dicto .§. quis sit effectus. ubi subdit q̄ fm Io. est peccatum mortale in ꝓpriis uxorib⁹ in ꝓpriis solemnitatib⁹ exigi debitus sicut in cōcubinis licet non tantū ut abilati⁹ & ad de. ī. §. vi. q. xci. & facit. ī. q. cxxvii. & cxxv. An autē nō emittēs sperma possit exigere debitum. ī. q. cxxxiii. in fi. & notandum q̄ cōiūx non potest exigere debitum a coniuge notorie seu publice adulterante impenitente & non reconciliato cum esset particeps adulterii ut legitur & nota. p glo. & Archi. xxxii. q. i. in coniugio. & per totā questionē Host. in sum. de diuor. §. quot modis. v. quit⁹ & de adulte. §. que pena. v. sed nūquid hec. & Io. an. in .c. porro. de diuor. & in c. iii. de adulteriis. nisi cōtinere nō possit fm archi. ī dicto .c. i cōiugio. qd̄ ē nota.

Sexagesimo quero utrum contractus in sponsalibus ante sequitas solēnitates carnalis commixtio sit peccatum Rn̄o f3 Tho. in iii. di. xxvii. Si sponsa credens sponsum uelle consumare mr̄imoniū admittit eum excusatur a peccato nisi aliqua fraudis signa appareant expresse sicut multum distantis condōnis uel q̄tum ad nobilitatem usq̄ tum ad fortunā usq̄ aliud signū eundēs appareat & eodem modo ī telligitur q⁹ excusat⁹ vir si per hoc intendebat mr̄imoniū consumare Sed f3 guy. in illis locis ubi est consuetudo q⁹ pri⁹ ad habeatur nupcialis benedictio Si absq; d̄i p̄sentatione ecclesie & sine iusta causa hoc faciat mortaliter peccat idem etiam est in obmissione alia⁹ honesta⁹ & consueta⁹ solemnitatu⁹ fm eundē ut ī pisa. in v⁹. debitus coniugale cui ea prin. In addītione. tamē quo ad conditionem fortune Alb. aliter sentit ut .ē. q. xlvii. fcēm pisa. & frēm Nyco. ubi .ē. dicit Archi. xxx. q. v. nostrates. in fi. si quis ea obmittit in contemptum ipsa⁹ rei⁹ uel eorum q̄ talia instituerunt tunc peccat f3 causa interuenīēte & cessante contemptu licite possunt obmitti fm Hug. qui dicit q̄ oia solemnia que adhibent in mr̄imonio possunt obmitti sine peccato quia omia de consilio suadētur & nullū illicei⁹ p̄cipitur. ūde aliter facere non est peccatus. xxiii. q. i. quisquis &. c. quod p̄cipitur. vnde sane intelligē quod dicit glo. ibidem fm Archi. q̄ ꝓcedit nisi ex tali obmissione surgat scandalum ut quia ecclesia reliniquitur in certa de contractu quia tunc est peccatū mortale fm ala. Goffr. & Fran. in .c. i. prima. q. de spon. ad quod. ē. q. xlv. ad fi. Si ergo fornicatores occulte contrahunt mr̄imonium non uideē sufficeē ꝓpter scandalū alio⁹ qui uident ipsos publice stare ut prius. secus si publice simul non morabāt & ex iusta causa gerit ad tēpus publicare per nota. p Io. an. in dicto .c. i. in recollectis ad hoc. ī. §. pxmo. q. cxlii. Sexagesimoprimo quero q̄ndo accusatur mr̄imoniū ꝓpter aliquod impedimētus quod in eo est ut fuit Et primo quidem queritur qui ꝓhibentur uel qui possunt mr̄imonium accusare Rn̄o ꝓhibeē gn̄aliter omnes extranei q̄ diu sunt aliq; cōsanguinei & est speciale q⁹ cōsanguinei admittātur ad accusationem sicut pater mater soror frater patruus auūculus a matertera & tota ꝓgenies. xxxv. q. vi. c. i. & ii. cui⁹ ratio est q̄a vnusq; q̄ suam geneologiam scire laborat qui macu. po. c. undeē. cōsanguineis aūt deficientibus admittantur ātiquiores & veneratiores uicini quib⁹ ea ꝓpinquitas nota ē ut ī dicto. c. i. xxxv. q. vi. dicit frat. Nyco. q⁹ ista ꝓsūptas non uideē respectu accusationis sed testificationis ut in .c. uidetur. & idē in sum. cōfess. li. iii. ti⁹. xxx. q. i. vbi etiā addit q⁹ in mr̄is locis hoc hodie non fuaē quenā extranei admittuntur ad accusationē etiā existentibus cōsanguineis qui hoc possunt Item tam maritus q̄ uxor potest mr̄imoniū accusare nec ulla defenditur longinquitate ā nob⁹ de cōsāg. & affi. non debz. hiz ob. tam ipsi coniuges q̄ extranei ꝑ hiberē ab accusatione tempis diuturnitate. s. si steterunt simul sine cōne per xx. ī. xviii. annos ut nota. in dicta. q. i. fm frēz Ny. post pisa. in .§. mr̄imonium el vii⁹ et per host. in sum. qui ma. accu. po. §. ostendimus et An. de bu. in rubri. eo. ti. et spe.

eo.ti.ī prin. Et nota q̄ glib3 accusar̄ p̄ ēt etiam ad plenū diuort ū facīēdū & etiā existentil9 cōsanguine⁹ qui tacent S3 quo ad th⁹orū ſcli coniuges & quo ad ac cuſationē impedimenti quod ꝓuenit ex defectu non ex ꝑccato ut frigiditatis arteriōis uł maleficii quia poſſunt cohabitare ut frēs idem de impedimēto erroris quia poteſt conſentire poſtq̄ ſciuit de coniug. ſer. c. fi. & uideē gñaliter ꝓcedere in impedimētis que coniuges poſſunt ſibi remittere cum quis poteſt renūtiare fauori ſuo de regula. ad aplicaz. ſm fra. poſt doc. in rubrica. qui ma. accu. po. & Spe. eo. ti. & ad p̄dicta facit q. nota. in c. cuz inhibitio de clam. deſpon. in glo. v. & quod ibi p Fran. in pria oppo. uideli cet quia conſanguinei p̄ferunt quia cum agitur de impedimēto conſanguitatis uł affinitatis melio⁹ ſcire p̄ſumūtur conſanguinei. xxxv. q. vi. c. i. & maritus miſtrabit mulieri expenſas ut p Hoſt. in ſum. de accuſa. §. i. v. quid ergo Sexageſimo ſecundo quero q̄ denūciat impedimentum ad impediendū mrīonium cōtrahē cum que ꝓbatio ſufficit Rn° in hoc plenam ꝓbationē facit unus teſtis etiā non iurat⁹ licz beſt. exigat iuramētū ſ3 fra. in c. ꝑterea. ii. de ſpon. in n° notabili & i. q. & in c. iii. ī i. de ec. qui cōgro. conſan. & in c. i. pria oppo. de cōſan. & affi. & in c. ii. in oppo. & in fi. eo. ti. p eundē erit tñ arbitrariū an unus teſtis credatur ad impediendū mrīonium ſit iurat⁹ uel non cōſiderata qualitate ꝑſone & aliis circūſtātiis an ſit ꝑſona cui pleceat uel diſpliceat mrīonū fm Hoſt. & An. de bu. in d. ct. c. ꝑterea. n°. & nota q̄ ex ſola ꝓbabili cōiectura impedit nec requiritur plena ꝓbatio An. ī. c. cū inhibitio de clam. deſpon. Vnde ꝓba° que trālit in maī eſtum aut in famam eſt ſufficiens ad mrīonū impediēdū. & ſic in bus que leuis ſunt ꝓuncii ꝓbatio fame obtinet inſtar plene. ꝓbōis ſcōm An. de bu. in c. ii. de conſang. & affi. Similr quo ad impediendū mrīonū cōtrahendum ſufficit ſola fama ut in c. cum in tua. de ſpon. qa in hoc ſufficit ſemꝑna ꝓbatio dicto. c. ꝑterea. fm fra. ī dicto. c. cum in tua. in oppo. & dicūt ꝓbi. et Goffr. q̄ fama pl9 opatur q̄ dictum vn⁹ teſtis. naz impedit mrīonium cōtrahendum etiā iuratus q̄ nō ſemꝑ facit unus teſtis An. ī. c. ii. de conſang. et affi. ī fi. & q̄ ibidē nota. ī g. o. ii. fm fran. in dicto. c. ꝑterea. n. q. & ibi etiā de hoc nota. ī g. o. fi. & in. c. ſuper eo, in fi. de teſti. & in dicto. c. cuz ī tua. in glo. fama per Inno. in c. ſicut. de ſpon. et quod nota. in. c. qualiter. ii. in v° fama z de accuſa. et per An. de bu. in c. ꝓ tuas. in fi. de ꝓba. et ī dicto. c. cū ī tua. ꝓ eundem. v. etiā de modo ꝓcedēdi ad īformationē ſup fama quia nullo habito ordine iudiciario pōt teſtes occulte audire. ī. q. lxv. ad fi. et tunc idem poteſt eē accuſator et teſtis ut in c. i. et ibi an. de cōſang. et affi. Et ꝓpter famā epiſcop⁹ inquirit de impedimētis mrīonii etiā nemine opponēte etiā nuptis cōiugib⁹ de ſpon. ſicut et. c. cum in tua. et p hoc pōt cogere ecs qui noluerūt ueritatē ad teſtificandū. xxxv. q. vi. epūs in ſynodo. et de offi. ordi. c. i. n. q. i. deus. ſ3 fra. poſt Hoſt. in. c. porro. §. ꝑterea. de diuor. Et nota q̄ quinq3 tenet denūciare in mrīonio et ā ab⁹q̄ monitōne ut per fra. de ō ſpon. impub. ad diſſoluendum. i. q. poſt glo. quartā quin etiā ꝓpinq̄ et conſanguinei admittuntur uł repelluntur epi arbitrio Nam niſi epiſcopus arbitretur ex 9iecturis eos admittēdos ad denūtiādū repellerē aīs admittent ut per fra. poſt doc. in dicto. c. cum in tua. i. et vii. oppo. et Io. an. in dicto. c. ꝑterea. et dicit fra. in. c. cuz inhibicio. ii. oppo. q̄ inabilis admitt. ē ad denūciādū ne cōtrahet matrimoniū quia denūciat ſolum peccatuz cōmittēduz ut not. Goffr. ī ſum. de ac. u. in fi. et fran. in dicto. c. ꝑterea. i. c ppo. et clariꝰ in. c. tua. de cogna. ſp̄uali. iii. oppo. per eundem et adde ad hec. ī. q. cxxxiii. in fi. v3 q̄ per ſolam preſumptionem impedimēti impediē contrahēduz ut colligit An. de bu. in dicto. c. ſup eo. Itez debet epiſcop⁹ eſſe cautus circa patētelas. i. q. cxxxii. in fine. Sexageſimotertio quero pone q̄ aliq̄us tempor⁹ tracti mrīonii taceat et modo uult accuſare nunq̄ poteſt Rn° ſi q̄ barna uel denuntiatiōes facte ſunt ipſe erat extra diocē uł aliter cenſuit. o non potuit

ad eu3 ꝑuenire puta si nimia infirmitate laboraris nō erat sane mentis uel ita pu er q̄ non poterat cōp̄hendere talia uī alia causa legitima impeditus erat eius accācio debet audiri alioquin cum ratio nabiliter p̄sumat q̄ denūciatione3 publi ce factam ipse existens in dioceſi non ig noranerit nō audiet̄ nisi appareret q̄ po stea didicit que obiecit & ad hoc ex ma licia non ꝓcedit quia tunc etiā si didicisſ3 ab illis qui tempore denūtationis tacue runt admittu debet quia lic3 illi non essēt admittendi quia fuerunt in culpa iste nō debet repelli cum non sit culpabilis qui ma. accu. po. cu3 in tua. s̄m ꝓsa. in. §. ma trimoniū vii°. & ꝑ Hoſt. in sum. qui ma. accu. po. §. dictu3 est. Si tamē cōtrabatur mr̄imoniū nulla p̄missa denūciatōne aliqui bus p̄itibus et scientib9 impedimētum & michil obicientib9 michilomin9 admit tentur isti ꝓpter ꝓiculu3 anime f3 gasp. cōtra glo. v. in. c. cu3 inhibicio. de clā. de spon. pro quo quia ex quo non ē p̄fixu3 temp9 ad opponēdu3 semp debēt admit ti opponētes & b°. acōtrario. c. cū i tua. qui ma. accu. posſ. s̄m fran. in dicto. c. cū ibitio. xviii. q. & a n vrio accuſante ma trimoniu3 & deficiente alius audiet̄ con cludit fran. ibidē in. xix. q. in hoc ſtādu3 dicto. c. cu3 in tua. & f3 illud poterit iste admitti si subesſt rationabilis causa alias non s̄m eū lic3 doc. aliter dixerunt ut ibi per eum ad hec inde An. ibidem Caueat tamen denūciator ne malicioſe denūciet & non ꝓbet quia tenetur ad interesſe de ſen. excō. sacro. de iur̄ patro. paſtoraīs. & mbbiloming ad penā arbitrariam si denūciat lae9 secus s̄m glo. si clicus de nūciat clericū3 quia tunc calumnioſus de nuntiator ſuspenditur ab officio & bene ficio de calumn. c. ii. s̄m fran. ī dicto. c. cum inhibitio. v. finali. Et g̃naliter an & q̄n poſt edictum quis audiatur diſtingue aut fuit ſine termio aut cu3 termio prīo caſu audiē cu3 quoda3 tempamēto. ff. de ſolu. qō dicim9 ex qui ca. ma. ab hoſtib9 §. uīt. & erit arbitrariu3 uſq; ad quod tē pus audiat̄ ar. de offi. delega. de cauſis &. c. conſulunt Sēdo caſu aut ē edictu3 le gis cōis uel municpalis aut homīs. prīo caſu poſt terminu3 non audiē ut ꝑ fran. in dicto. c. cum in tua. q. viii. Sēdo caſu aut fuit termin9 ſtatutus cauſa cognita aut non cognita si cauſa cognita nemo au ditur. C. cōm. uī epſtas. l. ea que. & per fran. ubi. ē. q. vii. Si autē nō cognita aut q̄ritur de reo aut de actore Primo caſu non p̄iudicat talis termin9 ut in dicta. c. vii. Sēdo caſu aut res non eſt integra aut ſic. primo caſu aut denunciat aut accuſat Si denunciat aut ad pniām & audiē ut ꝑ fran. ibidē. q. ii. Aut eſt denunciatio iu dicialis & de illa idem q̄ in accuſatione de quo infra Si autem accuſat non audiē ut ꝑ fran. ubi. ē. q. v. fallit in caſibus de quib9 ibidē in dicto. c. cum in tua. Si au tem eſt integra aut agitur de magno pre iudicio ut q̄ quis ſoluat duplum niſi ſic fecerit aut de paruo ut q̄ non audiat̄ ad accuſandu3 tanq̄ quilib3 de populo prīo caſu termin9 non p̄iudicat: cenſetur eni3 cōmnatio. C. cōm. uel epiſtolas. iterlo cutio. & in. vii. q. ubi ſupra. ſo caſu aut non fuit adiectum in termīo q̄ poſtea nī lus audiretur aut ſic prīo caſu aut aliq̄s ſe oppoſuit & ſuccubuit & non auditur aliis niſi doceat primu3 p̄iuaricatum ut ꝑ fran. ubi. ē. q. iii. Aut nemo ſe oppoſu it & auditur ut ibidem. q. vii. Si autē fu it adiectū q̄ nemo audiretur poſt terī num non auditur opponens ut ibidē. q. vii. Etiā ſi ſit minor quia non agitur de ſuo p̄iudicio ut ibidē in. iii. oppo. per fran qui hanc diſtinctione3 poſuit in. d. c. cum in tua. in fi. & unde ibidem q̄ An. de bu. Sexageſimoquarto quero q̄li ter fieri debeat accuſatio mr̄imonii Rñ. ſecō3 Ray. in p̄dicto caſu impropie dicit accuſatio quia non fit inſcriptio in qua accuſator obligat ſe ad talionem ſed dici tur denunciatio que fit ꝓpter peccatum in quo iuncti male pmanent & poteſt fie ri etiā ſine ſcriptis dum tamen ſ̄digatur in ſcriptis in actis iudicialib9 ut in clem. ſepe de. v. ſigni. coniuncta clemen. diſpē diosam. de iudi. Sed melius eſt q̄ fiat in ſcriptis ar. extra. de reſti. ſpo. liras. & q ma. accu. po. nobis. hui9 denunciationis fōra talis eſt Ego talis denuncio uobis domino epiſcopo q̄ mr̄ionium petri & marie ſtare non poteſt. quia ſunt in tali gradu conſanguinei deſignando ꝑſonas

uel si est alia causa ut affinitas et hui⁹oi & dat libellꝰ etiam parti aduerse ut sci at quid in petitis & quid actor ꝓbare uelit in quo libello contineat gradus cō sanguinitatis & ꝑsone ꝑpris nominibus designate fm Ray. et in lū. cōfessor. li. quarto ti. uicesio secdo q.1. Et de libello contra mrīoniū & ipsi⁹ conclone in spe. qui ma. accu. p⁹. v. et nota. &. seq. q° fcō ꝓceditur in lite mere solito. s. quod sa cramētuꝫ ō ueritate dicēda a partib⁹ sus cipiat & exaīa° et ꝓba° p ordinem fiat ut in dicta. q.1. & nota q⁹ in hoc casu pōt contra cōtumaceꝫ lite ñ contestata ꝓcedi ad testiuꝫ rceptionē et diffinitiuam sen tentiaꝫ ut lite ñ cōtes. quoniaꝫ frequen ter. secus autē esset si fieret accusa° de adulterio ad thori sepationeꝫ ut lite nō contest. c.1. & dicto. c. quoniaꝫ. ad quod .ī. q. septuagesimasexta idem nota. in su. confes. li. quarto. ti. secundo &. ti. uicesi mo. 1. q. fm fmmy. post pisa. ubi supra & ꝓbost. in su. q⁹ ma. accu. possꝫ. ¶. Ego petr⁹ &c Vide in spe. eo. ti. p totum & p inno. et doc. in. d. c. a nobis. ubi inter alia dicit fra. q⁹ in mrīonio contracto lo cū habꝫ accusatō. ut in rubrica q⁹ ma. ac. possꝫ et in. c. ad dissoluēdū. de. spō. ¶pub. licet magis proprie dicat denūtia° q̄ accusa° quia ad hoc debꝫ intēdere accusa tor ut cesset a peccato nec aliter sua intē fm inno. Sed incontrahē° habꝫ locuꝫ de nūciatio tātū q⁹ nota. & an this causa sit criminal uel ciuil parch. triceſimaquīta .q. sexta consanguineos. & p geff. in su. eo. ti. ¶ prin. & ad hec adde. 1. q. nonage sima quarta et seqñti et generaliter si sit qō super federe matrimoniū qualiter ꝓcedat unde in cle. dispendiosaꝫ. de iudi. & in. c. 1. ut lite non contest. et in cle. se pe. &. vbo. signi. Itē petitur dissolu° ma trimonii coram ēpo uel ipi⁹ uicario ad quos spectat cognitio cause mrīonial nota. de rest. spo. litteras et in. c. accedē tib⁹. de excess. ꝑla. et p doc. in c. 1. & fra. et per an. in c. fi. in prin. de cogna. spū. ubi text⁹. et sic coram quecūq⁹ iudice or dinario uel delegato ecclastico tñ ñ au teꝫ coram curato qui non est iudex in fo ro eccle licet sit iudex in foro conscīetie secūdum pe. de pal. in quarto dist. xxvii q. 1. in fi. requirit enim q⁹ habeat iurisdictionem ut legit et nota. in c. 1. in fi. & consangui. et affi. ad hoc ī. q. nonagesīma nona &. q. octuagesīmasexta et facit su pra q. decimasexta Item legatus sepat matrimoniū contractum p errorem con ditionis deconiugi. fuca2. c. fi. & in cau sa matrimoniali ꝓcedit ēpus absq⁹ capi tulo ut per fra. ī. c. ex litteris. tertio no tabili ce diuor. Vide tñ ibi An. de. bu. unde in ea principaliter ſcurritur ad ec clesiaꝫ. 10. an. in c. non est. de spon. uerus si petitur uxor ut uxor et non reuocat in dubium de utribus matrimōii seu ipsius substantia tunc est mixti fori ut per An. de. bu. in c. tuā penultima et ultiā colum. de or. congni. et sic etiam corā iudice seculari ut per an. in c. non est. de spon. Item causa matrimonialis bodie committitur etiam nō episcopo ut nota. an. de bu. in c. ꝓposuisti. de ꝓbatōnib⁹ ut arch. in. c. statutum. in v° in his casib⁹ de ſcriptis li. sexto. et triceſia. 1. q. 1. lot tharius. et in. c. si contra in prin. de off. ō legati li. sexto et p Io. an. in c. accedenti bus. in prin. de exce. ꝑla. et doc. in. c. lit teſ. de frigi. cū si. debꝫ tñ taī causa trac tari p instructū in decretalib⁹ dū tñ nō sit oino pur⁹ cāonista nā et multa theo logica et multa legalia tractantur in caō nib⁹ p glo. et doc. et hec tres facultates habent magnaꝫ ꝑmixtionem eo rspectu quo concernunt rgimen aīarum in foro penitentiali uel contencioso fm fra. in c. 1. prima q. de consa. et affi. Si tñ un⁹ cō iugum sit alter⁹ diocesis q̄ sit alter undeē q⁹ adiri debeat ēpus illius qui impetiē per fiam. c. cum sit generale. de foro cō petenti et undeē sentiē glo. 11. in fi. in. c. accedentibus. de excel. prelatoꝫ coniun cto. c. 1. ibidem allegato facit in spe. de cōpe. iud. adici. in princ. Sed puto ista procedere quando coniunx peteret al terum coniugē sub alio episcopo degētē ad aliquid cogi seu per illum aliquid fie ri seu ab illo aliquid dari secus undetur si imploraret officium sui episcopi super declaratione nullitatis matrimonii ut si milium citato tñ illo uel illa si sua ītereē putauerit p notata p lapum alī. decima ut an. de bu. in c. poltulasti in penultia

colum. de fo. compete. ꝑ ꝑtim si vir com
peteret et imploraret officium sui epi
copi et cetera ut ꝑ hoſt. in ſu. de fo. com
petenti. §. ii. v. Sed quid ſi contingat. et
quod notat. cy. in. l. ii. in. fi. C. de. iuſ.
o. iudi. facit qđ notat an. de. bu. in. c. ſi
clericus. in. fi. de. fo. compe. facit deciſ.
rote numero. cxxviii. que incipit Item
ꝙ emancipatio &c̃. & quia iſte uidetur
ritus curie romane in ſuis commiſſiõib9
quia cõmittit ordinario implorantis ſui
ẽpi officium citatis citãdis &c̃. Nam in
officio iudicis cõcludit ipſi iudici non ꝑ
ti ut ꝑ ſpec. de actı. et. pe. §. ſequit. v.
et ſcias qđ in nulla. et in ti. de. lib. cõce.
§. fi. v. ſis etiam cautus. et in ti. de. off.
iudicis cum ſi. nam tunc agit tantu3 ad
puidendũ ipſi ſubdito ut abſoluat ſeu
ligamen ſui ſubditi tollat nec aliquid diſ
ponit contra ꝓſonam abſitus ut dicit in
ſiti Lapus ubi. s. ad hoc. i. q. c. lxxxvi.
et. s̃. v. Item petit. et s̃. q. xvi. v. et fiet
hic ꝛclamatio et ho. ibi allegat dñ dicit
uſ alio iudice ſuo ydoneo. LXV.

Quero qui poſſit eſſe teſtes in cã matri
monali Reſpõ ſm Ray. omnes q ad
mittunt ad accuſationem admittunt ad
teſtificationẽ de quib9 ſupra ꝓxis qõm
b9 et hic3 pater et mater ſint ydonei teſ
tes in cauſa mrĩonali in hoc caſu ubi agi
tur de federe mrĩmonii. ſ. vtrum ſit ibi
affinitas uel conſanguinitas uel aliud im
pedimẽtu3 ut qui. ma. accu. po. c. videt.
tñ ſi de ipſo agatur vtru3 matrimonium
ſit inter eos contractũ tanq̃ ſuſpecti ſũt
repellendi niſi illa ut ille cuius filius uſ
filia cõiuncta dicitur eſt ſuperior in dig
nis nobilitate potentia et honore qui a
parentes uidentẽ filio2 uſ filiam2 incre
mentu3 & honore3 diligere. de. teſt. ſup
eo. Item in caſu ꝓdicto pot eſſe idem ac
cuſator & teſtis. ar. xxxv. q. vi. epũs in
ſinodo et. c. parentela extra. de. teſt. co
gen. ꝓterea. idem tho. in. iii. Idem i. ſu.
confeſ. li. iii. ti. ii. q. iii. et addit ſecun
dum. gio. Ray. qđ in altatis iuribus nõ
ꝓbatur qđ etia3 in cauſa mrĩonali quis
poſſit ẽe accuſator et teſtis ſ3 in illis dici
tur de forma iuramenti q̃ debent ꝑſtare
ẽpo teſtes ſinodales id ẽ aſſũ ꝑti de coĩta
te ad denunciandu3 delicta pot tñ dictu3
Ray. uerificari in caſu. c. ſuper. eo. ii. de
teſti. ſ. qñ matrimonio nõ contracto mẽ
alter utrius dicit eẽ conſanguĩtate3 mẽ
cõtingendos quia ſtatur dicto eius in du
bio et impeditur mrĩoniu3 contrahẽdu3
ſm piſanella3 & ſm nicolaum in addi.
ubi. s̃. unde pe. de. palu. dicit ſic qñ autẽ
accuſatur matrimonium ex eo qđ dicitur
non fuiſſe contractum tunc parentes &
conſanguinei ſunt ꝑpellendi tanq̃ ſuſpec
ti niſi ex parte illius qui eſt inferior dig
nitate & diuitiis de quib9 ꝓbabilit ẽ eſti
mari pot qđ libenter uellent ſtare ma
trimonium ſm eum i. iii. di. xli. q. ii. ar.
iii. concione. iii. in. fi. & adde. io. an. in
c. cum in tua. de ſpon. v. dicit qđ conſan
guinei q non fuerunt auctores matrimo
nii uidetur admitti ꝑtim in computatio
ne graduum vide eundem &. doc. in. c.
vr̃. qui. ma. accu. poſ. et per. hoſt. in. ſu.
qui. ma. accu. poſt. §. fi. & de cõſang. &
affi. §. uſq; ad quottum. in. fi. & in. ſu. de
teſt. §. i. in. vi. columna. v. ubi autẽ. ubi
concludit eẽ arbitrarium unde ſi concur
reret circumſtantie ut quia nobilis di
ligebat plebeyam formoſam ſtaret dic
to mrĩs & conſanguineo2 ſm An. de. bu
poſt. doc. in. dicto. c. ſup. eo. et adde io.
An. in rubrica qui mat. accuſa. poſſ. di
cit An. de. bu. in rubrica q ma. acc. §9.
in. fi. q9 in tali cauſa pater & mater ad
mittũtur ad teſtificandũ vbi agitur de
conſanguinitate coniugũ de. conſa. & af
finitate. c. i. & de. ſpon. c. cuz in tua. de
teſ. c. ſup. eo. ſi ñ agit ō. cõſanguĩtate ſ3
de alio impedimento. ſ. an contraxiſ3 cũ
ea tunc lic3 coĩter ſunt admittẽdi pater
et mater ad accuſationẽ et teſtimonium
tñ in hoc caſu ſi ꝓpter potentiam alteri
us coniuguz habeẽt ſuſpectum matrimoi
um ꝑpellentur a teſtimonio ſ3 ñ ab accu
ſatione de teſti. ſup eo. Et idem uidtur
ſi dicit primo cuz alio cõtraxiſſe uſ uotũ
emiſiſſe uĩ de ſpuali cognatione. nam in
hns ſi ſuſpectum ſit alicuius teſtiõiu3 re
pelletur. ar. illius decretal ſuper eo. in
cõſanguinitate tñ eſt ſpẽale qđ nunquã
habetur ſuſpectum teſtimonium alicuꝰ
conſanguineo2 lic3 hoſt. dicat contrariũ
i. c. vr̃. qui mrĩ. acc. po. ſm. An. de. bu.
ubi ſupra et in dicto. c. uidetur ubi uide

as ibi etiam dicit q̄ in tali casu etiam fe
mina admittit̄ ad testificandū. Itez parē
tibus creditur de etate filioꝝ Io.an.in.
c.continebaē.3.columna et in.c.de illis.
secundo circa prī.de.sponsa.impub.et no
ta q̄ ī causa matrimoniali b9 testis susp-e
ctus repellitur et si culpabil non sit dicto
c.sup eo.secus ī accūtore ut per Io.an.
ī.c.fi.qui ma.accu.po. Et adde q̄ si mu
lier alleget contractum meticulosum uel
minorem etatem tempore contracti ma
trimonii essemus in casu cōuerso dicti.c.
super eo.et ideo eius parentes uidentur
suspecti ut si uir sit uilioris conditiōis q̄
mulier per rationem illius textus quia
presumuntur fauere dissolutiōi matrimo
nii sicut et in casu illo text9 presumunē
fauere coniunctioni quod etiā sētit glo.
n.ī.c.uf.q ma.accu.po.& io.an.ī Ru.
qui ma.accu.p9.ad fi.facit in spe.q ma.
ac.pos.v.ī causa autem matrimoniali:&
ante fi.ibi Sed iudex considerare debet
zc̄. Sed si testimonium matris est contra
intentionem filie nō est suspectum dicto
c.sup eo.f° respōso.& in.c.cōtinebaē.
v.si aūt.de desp.ī pu.& .ī.q.lxxvii.&
q.lxxxxiii. Ad hoc faciunt no. p archi.
in.c fi.de testi.li.vi.ī 6° in testem.& ui
dentur de mente domī fra.in dicto.c.ui
detur.a cōtrario eoꝝ que ibi dicit ad fi.
ubi etiam subdit post ho.q̄ in du° sīdū
& fauēdū est mrimonio tanq̄ faucrabili
& facit ad p̄dcā de testi.c.ī literis.& q̄
ibi nota. ī fi.et ho.in su. de cōſ.& affi.
&.usq.circa finē Si ergo iudex habet te
stes talr suspectos nō arbitrabitē eoꝝ
testimonium fore ꝓbatiuꝫ iustū metū ad
dissoluēdum mrimonium ad q̄ō.ī.q.xcii
Vel fore probatiꝫ impubertatez ad q̄ō
ē.q.xv. nec sequbit matrimoniuꝫ p pre
dicta facit in spe.de teste pri° in prima
colū. Nam in causa matrimoniali testes
drit eē ydonei ar.xxxv.q.vi. cōsāguine
os. no.in.c.ī literis.ī fi.& in.c.licz ex q̄dā.
in uerbo graues de testibus.facit de de
spō.impu.attestationes & in spe.q ma.
accu.possūt.v.et generaliter.et q̄ō no.
ī.c.licz. de offi.ordi.debent nāq; testes
esse fama & conuersatione preclari ut ī
c.insuper.et ibi an.qui ma.accu.po.fa.
c.i.de con.et affi.vnde debet dari copia
depositionuꝫ et nominuꝫ testiuꝫ p not.ī
c.olim.ī fi.de accu.& per predicta p-eti
pōt terminus ad repellam ī causa matri
moniali etiā possessoria de adul.c.penī.
cum si.& quod no.bar.in extrauaganti
ad reprimendā.in v° ſtrepitu in.iii.col.
et fran.in cle.sepe.v.nō sic in.ii.q.post
glo.Et nota q̄ non requirit̄ q̄ testes in
actu matrimoniali sīt rogati ut no.an.ō
bu.in.c.ex parte.in fi.de spō.Itē q̄ri q̄
.ſ.in causa peccati creditur testi occlte ō
ponenti ut per An.de bu.in.c.preterea
ii.de spon.si tamen matrimoniuꝫ sunt cō
tractum noctis tempore uidet̄ q̄ testes
minus ydonei admitti debeāt exquo alii
ydonei de facili admitti non potuerūt p
no.ō electi.cum dilectus.et.xiii.q.ii.
c.fi.de mīuran.nullus.de test.ueniens
ii.in fi.de testi.cogē.c.fi.et quod notat
Io.an.in.c.fi.de test.li.vi.ī nouella sup
glo.ii.preſtum cum tormentis.ii.q.i. in
primis.iii.q.iii.si res.et q̄ō ibi p arch.
et per eunē.v.q.v.illi qui.& quod no.
in.c.cum p.de accu.et in.c.p tuas.pri
mo de symo.et in spec.de teste ī.v. col.
v. Item excipitur q̄ est si familias.et ī.xvi.
colum. vsi. Item q̄ non ē ꝓbate inte.cū
si.& eis fidem adhibeī si sibi uidebit̄ p
not.ī.q.lxxxiii.et seq̄n.& quod notat
An.de bu.in.c.pre.circa fin.de testi.co
gen.Sed certe hec ꝓcederent q̄n ex na
tura regulari negoci seu facti alii testes
non possūt uerisimiliter occurrē secus
si prīt licet casualiter nō interfuerīt fm
An.de bu.in.c.iii.loco.ii.col.de ꝓbati.
et dīm panormitanuꝫ in dicto.c.cum di
lectus.super glo.tres.vnde non uidetur
tales personas ī testes admitti debeī cū
regulariter & cōmuniter ī mrimonio so
leant interuenire & conuocari ydonee
persone ex natura ipsius mrimonii attē
deī ergo natura regularis facti ut dicit
An.non autem accidentalis.ſ.q̄ alii tūc
nō interuenerūt.facit q̄ō not.in.l.certi
conditio.gl.ii.in fi.ff.si certuꝫ peta.Et
nota q̄ non requiritur q̄ testes in actu
matrimonii sint rogati ut no.An.de bu.
in.c.ex parte.in fi.de spon.Item q̄ri q̄
.ſ.in causa peccati credit̄ testi occulte de
ponenti ut per An.de bu.in.c.preterea
ii.de spon.Et quantum ad aliud dictum

Pisanelle Si in causa matrimoniali idem potest eē accusator & testis p.bo.ī di.c. vī.& per arch.xxxv.q.vi.consanguineos. ubi vult q̄ alius debeat eē accusator & aliud testis: liz bo. aliter dicat: ut ibi. refert. hanc materiam tractat frā. post Io.an.in Rubri. qui ma.accu. pos. dicēs q̄ Inno. dicit q̄ ī causa matrimoniali nō potest eē accusator et testis. xxxv.q.vi. si duo. et.c. epūs. in fi. et.c. de parētela. de testi. cogē. Adde q̄ sufficiūt duo vdonei testes. nicolaus in.c. consultationi. ō sponsa. non tamen q̄ sint singulares in loco uel tempore. Io.an in spe. de testi. §. Iam de interrogatoriis. ii. col. Preterea Io.an. in spe. eo. ti. post prin. dicit q̄ ne scit animum applicaē q̄ accusator q̄ suc cūbēt teneē ad expensas et interesse sit vdoneus testis: sed hū qui ex officio ut ī dicto. c. preterea. uel ex conscientia deferunt consanguinitatem coniugum epō ut ingrat bene possint esse testes secūdū eum et an. ī rubri. qui ma. accu. possint q̄ hoc dictum. c. p̄. unde dicit fran. q̄ dictum Inno. procedit in diuersis causis ut sit sesus q̄ qui potest accusare: potest etiam testificari si non accusat et econuerso tamen Inno. loquitur in eadem causa vñ intellige modo predicto: q̄ idem pōt esse accusator idest denūciator et testis ut patet in teste sino dali dicto. c. p̄. et sic loquuntur iura premissa: que allat Inno. ut ibi. per fran. Si tamē aliquis se opponeret ne contrabatur matrimonium in casu prohibito poterit esse etiam testis: ut no. An. de bu. ī. c. ad audiām. de spō. Et per predicta uidetur q̄ ad probādū mīmoniū contractū sufficiat unus testis cum iuramento procuratoris constituti ad contrahendum. per nota. per dominicum. in. c. cum pro causa. de procura. faciunt nota. per pe. de anch. in. c. Romana. de testi. li. vi. cum. si. facit. ē. q. xlv. facit in spe. de teste. §. 1. in. iii. col. v. itē posī q̄ administratio. et ibi p bī. et Io. an. LXVI. quero: qñ contracto matrimonio accusatur cōiunx de adulterio & petitur diuorcium. Queriē ergo prī° qui admittuntur ad talem accusatiōem. Rñ° sm Ray. licz tam sm leges q̄ sm canones quilibet bone fame admittaē ad accusationem adulterii: cum agitur ad penam legalem uel canonicam: tamen cum agitur ad thori separationem nullus admittitur nisi maritus & uxor sm prīa. Idem hosti. in su. de diuor. §. quot modis. in prin. & i spe. qui ma. accu. pos. in prin° per Io.an. in.c. maritis. de adulteriis et. ē. q. lxi. et per pe. de pal. in. iii. di. xlii. q. ii. et articulo. ii. et de diuorci. qd sit et unde dicaē. et si. per eūdem pe. in dicta. q. et arti°. iii. et extra de diuor cui. per totum. et. xxxii. q. vii. c. i. Ad de. ī. q. proxima. et nota q̄ petiē diuoꝛ cium etiam per alterum contrahentium. ī. q. clxv. in fi. LXVII. q̄r o quālr huiusmodi accusatio fieri debeat. Rñ° maritus uolens uxorem accusare de adulterio ad penam legalem debet inscribeē et ad penam talionis se obligare: nec potest agere per procuratorem sed per se ipsum presentem agere oportz: Sed si cora ecclesiastico iudice vult ageē ad thori separationem tenetur inscribere et dare libellum accusationis: sed non debet se ad penam talionis obligare: quoniam siue probaret q̄ obiceret siue nō: habeēret quod uellet: quia seperareē ab uxoꝛ et potest maritus agere et illa respōdeē per procuratorem si necessitas id postulauerit ut in. c. tue. de procura. quia etsi de crimine fiat accusatio non tamē ē criminalis sed quasi mixta: ut in dcō. c. tue. sm frēm nico. p9 pisa. ī. §. matrimoniū. Io. viii. et per hosti. ī su. de diuor. §. quot modis. circa prin. et uide in spe. de adulteriis. Et q̄tum ad repudium uideē ueri oꝛ opinio q̄ qñq̄ licuit repudiaē auctoritate legis dei sicut et iure ciuili licebat et an post diuorcium licebat contraheē: et de si. per pe. de pal. in. iii. di. xxxiii. q. i. arti°. ii. Sed in prin° usq̄ ad diluuiū prohibebat repudium. xxxv. di. c. i. & simr nunc ibidem sed tempore quo permittebatur erat ne deterius seu grauius sequeretur. iii. di. §. officium. et quādoq̄ propter adulterium pmittebatur. iii. di. si cuius. et fuit uetitum in euangelio. xiii. q. i. §. sed obiicitur. et per Io. an. in c. i. de bigamis. et ad repudium uide. ī. q. clxxiii. LXVIII. quero utz maritus possit uxorē dimitteē ꝓpter adul

certum. Rñ° accusare potest et dimittere. Mathei. xviii. qui dimiserit uxorē excepta causa fornicationis zc̄ Et eodē modo uxor uirum quia in tali casu nō ad ſparta iudicantur. xxxii. q. i. ſi quis uxorem. et. q. v. precepit. et. c. xp̄iſtiana. non tamen intelligēdum est q̄ posset nubere alteri. xxxii. q. vii. omnes cātioēſ. ſed nec eam dimittere pōt in ſeptem caſibus. ut. ī. q. lxxv. et iſta causa extendit ad fornicationis ſuſpitionem. ſ. qñ ſuſpitio est multum uiolenta et certa v̄bi gra ſi probatum est q̄ fuerit ſolus cum ſola et nudus cum nuda in eodem lecto aut ſi mul in multis ſecretis locis et lateribus ad hoc cōmodis et horis electis libere uxor dimittitur. xxxii. q. i. dixit dn̄us. de preſump. litteris. Item extendit ad uicium ȝodomiticum ut propter illud uxor possit dimittere uirum et econuerſo. xxxii. q. vii. omnes cātiones. et. c. adultern. Est autem uicium ȝodomiticum cū maſculus in maſculum uel femina in feminam turpitudinē operatur ſm gl̄. Ray. ut in ſu. cōſ. li. iii. ti. xxii. q. ii. ſm frēm nico. post piſa. Idem intelligendum est de ſpirituali fornicatiōe ut ſi maritus uſ uxor incidat in hereſim uel labatur in iudayſmum ſiue gentilitatem ſm piſa. ergo uidetur q̄ ſi non trahat propter hoc peccatum non debeat ſeparatio fieri. ut de. ī. in. q. c. pro quo uidetur facere. c. queſuit. de duor. ſm nico. in adō. ī quo caſu poterit ab illo ſeparari ſed alii nube re non licebit. xxviii. q. i. ydolatria. de duor. q̄ſiuit. et. c. illa. extra de conuer. coniug. c. ulti. ymo. nec dimittere potest ſi ſe corrigere uelit. ut in. c. de illa. Idem quod hic nota. in ſu. con. in dicta. q. ii. ſecundum Ray. pe. et tho. ſm nico. ubi. ē. et aliqua tanguntur per hoſt. in ſu. de duor. ¶. quot modis. v. generaliter ergo. et per pe. de paſ. ī. iii. di. xxxv. q. i. primo arti. Et ad illud de uicio ȝodomtico per Io. an. in. c. maritis. de adult. ubi cōcludit dominuſ. ni. post Io. cal. et An. de bu. q̄ propter uicium ȝodomiticum: ſeu contra naturam ſeu q̄libet fornicatiōem generaliter ſumptam ſeparatur matrīonium quo ad thorum dicens q̄ talis opinio hodie cōmunior ē. Et ad illud de fornicatiōe ſpirituali adde ho. eo. ¶. āte fi. et generaliter ſumptam ſeparatur in quibus caſibus poteſt communx dimitti quo ad thorum. nota. xxvii. q. ii. agatoſa. in glo. dimittere. et. xxviii. q. i. ydolatria. et in d. c. omnes cauſationes. ī glo. ī. v°. ȝodomtica. et ad illud propter ſuſpitio nem adde. quod notat. xxxii. q. i. dixit. et q̄ſr probatur notorietas adulterii per fran. in. c. ſignificaſti. ii. notabili. de duor. Adde q̄ maritus non poſſet a ſe abicere uxorem ex ſola confeſſione gloriantis cum ea concubuiſſe de exce. pre. q̄ ſit graue et ibi p̄ni. LXIX. q̄ro utrū ſi uir polluat aliq̄ extra clauſtra pudoriſ uxor poſſit eu3 dimittere. Rñ° hic3 ex tali coitu affinitas non ſequatur tamen uir eque uſ magis uiolat fidem matrimonii et magis peccat et ideo uidetur dimitti poſſe. Nam conſtat ī hoc caſu q̄ fornicatione cōmiſit ar. xxxii. q. iii. c. meretrices. Idem in ſu. confeſſ. eo. ti. q. iii. ſm frēm nico. poſt. piſa. ymo dicas q̄ p oī peccato contra naturam poteſt dimitti ar. dicti. c. meretrices. ubi dicitur q̄ no mine mechie omnis illicitus concubitus atq̄ illorum membrorum non legitimus uſus intelligi debet ſm pe. de paſ. ī. iii. di. xxxv. q. i. ar. i. concluſi. iii. licet glo. xxxii. q. vii. omnes cauſationeſ. aliter dicat ſecundum eum. et adde. ī. q. ccxvi. LXX. quero quid ſi aliquid tale quid egerit cum propria uxore. Rñ° ſm. bu. et lau. uxor poteſt eum dimittere: ſed uidetur intelligendum ſi ipſa nō fuit in culpa ſed uiolenta uel ſomno decepta et h° glo. xxxii. q. vii. omnes cauſationes ſentit q̄ propter huiuſmodi extraordinari am pollutionem cum uxore uir non pōt dimitti poteſt diſtingui ſi vult uir perſe uerare in tali peccato propter periculū ſalutis quod iminet uxori: contra quod poteſt et debet ſibi prouidere. ut extra de duor. gaudemus. poſſit dimitti alias ſecus: cum in hoc caſu non diuiſerit carnem ſuam in plures ideo non poteſt ex hoc dimitti ſicut nec ex caſu q̄ſtionis ſequentiſ ſecundum frēm in adō. ad p i. ubi ſupra. Si ergo uir non poſſet uirgam intrare ſed ſolū extra clauſtra ſemē emittit poſſet mulier ne ſit particeps peccati

non consentiſ uiro facit . xxxv. q̃ſti. iii. extraordina. &. ī. q. ccxvi. &. q. ccxxii. & sequentibus . LXXI. quero quid si alter coniugum seipsum polluit. Rñ° ſm gui. hu. dicit q̄ non credit q̄ potest dimitti . Idem in su. con. eo. ti. q. iii. ſm eosdem. in contrariū facit supra. q. lxix & adde supra. q. lxviii LXXII. quero nunquid propter solam uoluntatem seu intentionem adulterādi potest alter coniugum alterꝫ dimittere. Rñ° secūdū gui. non quia uerbum fornicationis cum effectu accipiendum ē ar° . de pen. di. i. hec autem uerba. Idem in su. con. eo. ti. q. v. secundum eosdem uide, ſ, q̄xis. q̃ſt. LXXIII. quero utrum uir teneaē uxorem adulteram dimittere. Rñ° ſm pe. si fornicatio est occulta nec potest probari non debet dimittere . Idem si sperat correptio licet uxorem retinere quia & separatio ad correptionem inducta ē cō cor. tho. ut in su. con. eo. ti. q. vi. secūdus eosdē. adō. ī. q. lxxv. i fi. LXXIIII quero utrum uir uxorem adulterantem possit .ppria auctoritate dimittē. Rñ° ſm tho. in. iiii. di. xxxv. quando uiro cō stat de fornicatione uxoris potest auctoritate sua eam dimittere quantuꝫ ad thorum . ſ. debitum ei negando : nam si consenserit ei non solum irregularitatem sed etiam generaret sibi impedimentum accusandi ut in pisa. ī v° debitū . v . utꝫ uir teneatur. sed si ei debitum reddat cō pulsus auctoritate licet irregularitatem incurrat non tamen sibi generat preiudicium accusandi: si uero loquamur quo ad cohabitationem non licet uiro uxoreꝫ dimittere sine iudicio ecclesie & si dimiſit debet cogi ad recipiendum nisi uir in cō tinenti fornicationem probaē potest Et ſm ho. si probet infra octo dies non fſit tuetur q̄bus elapſis: si nō probauerit plena restitutio fiet & sic potest intelligi. xxxiii. q. ecclesiastica. alis incipit historia Dicit etiam ho. q̄ si adulterium sit notorium ita q̄ inficiationi non sit locus tūc potest adulteram suaꝫ auctoritate dimittere . extra de diuor. significasti. &. multo fortius debituꝫ denegare. Ideꝫ Inno. sed gui. addit q̄ & si notoria sit fornicatio mulieris q̄diu tamen ipsa non recedit a uiro nec publice moratur cuꝫ adulteto non potest eam dimittere seu expellere auctoritate propria qō si fecerit cogeē eam recipere: si ipsa publice moretur cū adultero non tenetur eā maritus recipere siue eam expulerit siue non . Idem ī su. con. eo. ti. q. vii. &. x. Similiter etiaꝫ eam recipere non tenetur si postq̄ illam expulerit adultereſ notorie etiam si cuꝫ adultero non moretur: q̄ quo extra de diuor. c. significasti. & i hoc casu potest ea inuita monasterium intrare nisi &. ipe fuerit fornicatus ſm eosdem . ubi. s̄. & per hoſ. in ſum. de diuorci. quot modis. vſi . generaliter ergo . & hoc intellexit gofredus per fra. de diuor. ſignificasti. iiii. oppo. et sequenti & in . c. porro. ubi plene per an. in. iii. coī. &. s̄. q. lxviii. in fine & adde. ī. q. cix. & in his concordat pe. de pa. in. iiii. d . xxxv. q. i. artī°. iii. per totum ubi etiam ponit in . v. ar. conclusiones de paritate & disparitate coniugiū in diuorcio q̄tum ad accusandū q̄tum ad penam q̄tum ad culpā & q̄ uir adulterando magis peccat q̄ mulier & q̄ molestatus a passionibus non debꝫ desperare sed ut sit promptus resistere & eas denuncre ibi latius & intelligе de irregularitate bigamie ut per ho. in su. de diuor. §. quot modis. v. q̄ntus. & de big. §. quot sunt species. v. v. &. §. pīt. vſic. nono. cum. si. LXXV. quero in q̄bus casibus non potest adultera a uiro accusari uel dimitti. Rñ° ſm Rai. in septē casibus. primus si uir conuincitur de fornicatione . xxxii. q. vi. per totum de diuo. ſignificasti . Idē si uir fornicatus ē occulte illa manifeste quia non potest eam ſñ peccato dimittere nec accusare quia mulieri non deficit ius excipiendi sed .ppatio : Sed notandum q̄ bene fit compensatio naturalis ad naturalem quia eiusdem generis sunt sed non corporalis ad spiritualem sed econuer° . nemo enim cogendus est in periculum anime sue cōmunicare infideli sed nec .ppbendus est ius suū ab infideli repetere: unde adulter potest repellere hereticum non econ° quia heresis est grauior fornicatio : ubi aūt mulier est ignara uel oppreſſa excusatur ga adulterium dolum respicit . Secundus

casus est si ipse prostituit eam. extra de eo. qui cogno. consan. discretionem: Secus autem si indirecte occasionez ei dedisset expellendo eam uel necessaria negando quia nō est ignoscēdus ei que ptextu paupertatis turpissimaz uitam elegit nisi eam expellendo hō intendisset & uoluisset de diuor. ex litteris. ad hō. no. per fran. in c. significastis. et. ii. oppo. Tercius est cum ipsa credebat uirum defunctum & nupsit alii quia maritus rechens tenetur eam recipere. ī. q. clxxxix.

Quartus si cognita fuit latēter ab aliq° quem credebat uirum suum ar. xxxiii. q̄st. ii. in lectum. Quintus si fuit ui oppressa xxxv. q. v. proposito, quod intelligo. de vi absoluta. alias nō excusaretur ut gametu uel precepto parentum uel instantia consanguineoruz uel alia consimili cā fornicetur cum aliquo etiam contrahendo cum illo de facto quia non excusareē facit. xxxii. q. viii. omnes cātiones. Sextus quando reconciliauit eam sibi post adulterium uel eam publice adulterātez retinet in consortio maritali. xxxii. q. i. c. ii. et. iii. et in l. crimen adulterii. C. de adulte. Septimus est si aliquis insidelis coniugem repudiauit & illa nubat alteri postea uir conuertatur ad fidem: similiter mulier tenetur eum recipere. extra de diuor. gaudemus. ¶. ulti. ad °. ī. q. clxxii. concor. pe. & tho. in. iii. di. xxxv. conc. etiam goff. & ho. ut in su. conf. li. iii. ti. xxii. q. viii. ſm pisa. & mco. et pe. ō pa. in. iii. di. xxxv. q. i. arti. ii. & ho. in su. ō diuor. ¶. quot modis. v. primus casus. Et adde ad premissa & ad ea que dicta sunt ē. q. lxxiii. q̄ in q̄nq̄ casibus si tenet uir uxorē dimittere licet potest. Primo qñ occultū est quia cessat ratio ō scandulo. Secundo qñ correpta est uel spes de correptione. Tercio quando incorrigibilē ammō potest cōpescere includendo & sic cohibendo ne exeat & q̄ nullus intret ni si ipse. Quarto quando saltem plus prohibetur per hoc q̄ retinetur q̄ exposita quia eoipso se prostituet. Quinto quando timet sibi de incontinentia ut ḡ pe. de paſ. dicta. q. i. arti. iii. sed non sic i muliere quia non tenetur uirum dimittere quia non habet sic corrigere facto sed uerbo nisi uellet eā inaturaliter cognoscere tunc enim propter hanc fornicationem innaturalem tenetur dimittere quo ad thorum sic q̄ permittat prius se occidi q̄ consentiat sic se abuti. Itez propter fornicatiōem spiritualem si timet ne cohabitando ipsam peruertat etiā quo ad domum tenetur dimittere eum alias si non timeret de hoc ius suum petere non prohibetur maxime propter periculum incontinentie ſm pe. ibidez qui etiā subdit an adultera penitens possit dicere & iurare non esse adulteram ibi uideas.

LXXVI. q̄ro quis sit effectus accusationis de adulterio. Rñ° ſm Ra. effectz est q̄ si maritus probet uel illa confitetur nec excipiatur cōtra eum de aliquo proximorum septem casuum absolutur a cohabitatione & seruitute quā ei tenebatur et potest ingredi religionez ipsa ī uita. xxvii. q. ii. agatosa. sed tamē continere tenetur q̄diu illa uxerit. Idez tho. et pe. in. iii. di. xxxvi. idem in su. conf. eo. ti. q. viii. secundum fratrem m. post pisa. ly ergo sit licitum dimittere uxorez propter fornicationem nō tamē postea poterit iterum contrahere matrimoniū illa uiuente ut per pe. de paſ. in. iii. dis. xxxv. q. ii. ar. i. et p̄ ho. ī su. de diuor. ¶. effectus huius sententie. & scias q̄ iudex in ferendo sententiam diuorcii debet ponere totum processū narrando cē. ut plñ per hoſt. eo. ti. ¶. fi. et adde. ē. q. lxiii.

LXXVII. q̄ro an confessiom coniugū stet quo ad seperationem thori. Rñ° sic ut in. c. ex litteris. de diuor. secus si ageretur ad seperationem uinculi de eo qui cogno. consan. super eo. ut per Io. an. in dicto. c. ex litteris. in prin. et no. in. c. i. in fi. de fri. &. xxx. q. ul. ¶. huius ita. & p̄ ho. in su. de eo qui cogno. consan. ¶. fi. v. unde uī et ante fi. ubi dicit arbitrū possent enim concurrere alia indicia ut per Io. an. in. c. nos. in prin. de purg. can. ut quia iudex omnino certus est q̄ mulier uel confitens contra matrimonium appetit matrimonium: nam tunc posset ei credere cum aliis coniecturis ut per an. de bu. in. c. attestationes. ante medium p° Io. an. & ho. de despon. impub. &. ī. q. lxxxiii. et in specu. qui ma. accu. poſſ.

ante fi. ibi. item an coniuges diligãt. zč et per eundem An. et doc. in. c. iii. loco de presump. et optime per dñm nico. in .c. cum causa. de rapto. in ultima col. et vide eum. ī dicto. c. super eo. Sic ergo ad confessionem coniugis quandoq; sepera ri temptatur de off. delega. cã matrimonii. et adde no. per arch. xxx. q. v. si q̃s. et. xxxv. q. ii. si quis homo. et. q. vi. si duo. per eundez. et adde. ī. q. c. et presertim non creditur in preiudicium seq̃ntis matrimonii ut per Io. an. in. c. is q. in. ii col. de spon. faciunt no. in spe. de conf. ¶. ii. v. x. et seq̃nti. et. ¶. iii. v. illud. quoq; Si tamen uariarent in eorum confessiõibus: vide in. c. illud. de presump. et ī. c. per tuas. de proba. et facit. c. unicuz: ut eccl. beñ. in. v. grã et frã. in. c. per inq̃sitionem. v. et. vi. oppo. de elec. unõ etiã si confiteretur de religione ñ p̃udicaretur matrimonio ut per Io. an. in. c. consulti. circa. prin. de regula. et in ca°. uno. de eo qui mi. ī poss. li. vi. secus si matrimonium non fuisset consumatum ut p eundem in. c. ex parte. ii. de conuer. coniuga. in. in. col. uel si non ageretur de fide coniugii ut supra. et per eundem ī. c. uenies. ī fi. eo. tu. et ad predicta facit. qõ no. bo. ī su. de iureiu. ¶. et super q̃b9 v. qd de causa. in prin. et per doc. in. ca. super eo. de eo qui cogno. consã. si tamẽ confitentes uellent in continentia manere eis credereť. xxxii. q. v. qõ deo. an. ī ca. i. de fri. circa prin. Et nota q̃ plez̃q; iurant coniuges adinuicem q̃ unus alius nõ repetat de iurisiur. tua. lo. ii. et talib9 collusionibus est obuiandum Io. an. ī. c. super eo. de eo qui cogno. et legit & no. in. c. uenies. de regula. et in. c. tua nos. ii. de iurisiu. et ibi doc. Nec ualz trãsactio inter eos nota. dom. post Io. an. in ca°. uno. de lit. contes. li. vi. in. ii. col. et nota q̃ creditur confessioni coniugum in preiudicium sequentis matrimonii spiritualis de rapto. cum cãm. De quo tamen dicut ibi p̃ bo. fra. et doc. quia similiter faciunt an ſteť confessioni coniugum ō matrimonio presumpto ut non separentur nõ obstante compaternitate superueniẽte publice ut in. c. ii. de cogna. spũ. cum ſi. et faciunt nota. per an. in. c. consãgunei de re iudi. facit. ī. q. lxxxviii. et. clx in fi. et. ō. xi. nota. in pri. LXXVIII quero quid si uir dimiserit uxoreꝫ auctoritate propria et intrauerit monasterium nunquid põt ab ea reuocari. Rñ° ſm gui. uir bu. notasse q̃ si uxor publice morata sit cum adultero uir etiam ante sententiam potest intrare monasterium ea inuita sed illa eo immerito nõ potest secus si non publice moretur quia tũc ñ potest ante sententiam et si ingressus fuerit poterit reuocari. ſ. quouscq; probet adulterium. xxvii. q. ii. agatosa. et si p̃betur incontinenti nulla fiet reuocatio ſm pisa. et fratrem mi. in addi. et facit ē. q. lxxiii. faciunt nota. in ſecus. de rescrip. pñt. ¶. rõne forme. viii. col. v. si uero dicit. LXXIX. quero quid si mulier adultera ingressa est monasterium nunquid uir poterit eam reuocare. Rñ° ſm gui. eam reuocare potest: nam innocens potest ingredi adulter uero uel adultera non potest sine licentia secundum pisa. nisi lata sententia diuorcii: tũc enim idem iudicium est de muliere et de uiro ſ. q̃ uterq; altero inuito potest intrare religionem quia per sententiam ecclesie uterq; ex toto renunciat iuri suo ī mbu. et in su. con. li. iii. ti. xxii. q. xiii. secundum fratrem mi. in addi. Si tamen ingressa est uiro sciente et non contradicente satis potest uideri data licentia et uir tenebitur cõtineř facit. xxvii. q. ii. agatosa. secundum eundem ad quod. ī. q. proxia. et adde no. ī. c. ō illa. de diuo. p̃ an. LXXX. quero quid si post latã diuorcii sententiam et postq̃ alter factus ē sacerdos uel religionem intrauit cõstat ecclesiam fuisse deceptam utputa per falsos testes nunquid restituetur. Rñ° secundum Ran. etiam si professionem fecisset nichilominus restitueret et tenereť reddere debitum non tamen exigere posset Sed in dictis nunc casibus si mulier nõ repetit iterum uirum non potest uir repetere uxorem quia preiudicant sibi per sacri ordinis susceptionem uel religionẽ secundum pisa. Idem in su. conf. li. iii. ti. xix. q. iii. et forte si mulier petiſſz dicorciz nõ posset reuocaſ quia uideť renunciare iuri suo per talem petitionem

ſm bug. ut patet ex dictis, ſ. ꝓxima. q. niſi forte ducta fuiſſet ex conſcia putans affuiſſe impedimentum quod non erat quia errans non uidetur conſentire. ff. ō iure. o. iud. l. ſi per errorem. ſm fratrē nico. in adō. et ad hec adde. i. q. lxxxix ad fi. et quia contra matrimonium non obſtat res iudicata de re iuō. lator. et cō ſanguinei. nec tranſactō de trāſ. c. fi. & ꝑ Io. an. in. c. uno. in prin. de lit. conteſta. li. vi. frater iacobus ō marchia dixit hic aliqua uerba redarguendo piſa. ſed i idē recidunt. et adde. i. q. lxxxxii. et no. in c. lator. de re iuō. et. i. q. lxxxxiii. et. q. ccxxii. Et nota q̄ in ſponſalibuſ ſentētia tranſit in rē iudicatā, ſ. c. ii. LXXXI quero pone q̄ lata ſit ſententia propter adulteriuꝫ uxoris poſtea uir adulteraꝫ numquid poterit mulier eum repetere. Rñ° ſecundum Rai. non poteſt de iuris rigore tamen iudex ex officio ſuo debet illum compellere ar, ō iuſtiu. tua nos. et de diuor. ex litteris. unde paul. ad corin the. vii. dicit hus qui matrimonio cōiun cti ſunt precipio non ego: ſed dominus uxorem a uiro ſuo non diſcedere q̄ ſi diſceſſerit manere debet innupta aut uiro ſuo reconciliari et uir uxorem ſuam non dimittat. unde et ſecundum gui. uxor ō canonica equitate poteſt uirum repetere quia exceptionem rei iudicate elidit replicatio de adulterio. Idem tho. ala. et pe. ſm piſa. Idē ho. ut i ſu. con. li. iii. ti. xxii. q. xii. et q̄ hec repetitio poteſt fieri de equitate canonica ſatis uidet ꝓbari in. c. ſignificaſti. et. c. ex litteris. de diuor. ſecundum fratrem nico. in adō. et ꝑ hoſtien. in ſum. de diuor. ꝯ. quot. v. quid ſi ſententia. LXXXII. quero utruꝫ uir et uxor equaliter peccent ꝓpter adulterium. Rñ° ſm pe. licet in cā adulterii uir et uxor ad equalia iudicanē ꝙa utriq̄ licit ū ē alterum dimittere non tñ hoc eſt ex equali cauſa ſiue peccato nam uno modo mulier plus peccat quia peccat contra bonum prolis Sed alio modo equaliter peccant ſcilicꝫ ꝓpter bonum fidei et hec eſt cauſa ſufficiens dimiſſionis ideo iuſte licet utriq̄ dimittere alterꝫ Tertio modo ceteris paribus plus peccat uir propter predominantiam rōnis

Idem tho. in. iiii. di. xxxv. Idem in ſu. con. eo. ti. q. n. ſecunduꝫ piſa. et fratrem nico. et. ſ. q. lxxiii. in fi. deboneſtatur. tamen uir magis ex adulterio uxoris q̄ contra ho. in ſu. de bigamis ſuper arbore. circa hoc. v. v. et de filiis pbroꝝ. ſ. que ē cauſa. LXXXIII. q̄ro pone q̄ uir propter uxoris fornicatiōem ſeparatus eſt per ſententiam mō uult eaꝫ rcōciliaꝛ ſibi et illa non uult nūquid eſt cogenda. Rñ° ſm Rai, uir qui nō peccaut poteſt petere compelli eam etiā inuitam nō obſtante ſententia quia quod fauore meo introductum eſt in damnum meuꝫ retor queri non debet. C. de le. l. quod fauore. ar. xxxii. q. i. rion erit. Idem tho. pe. et goff. ſm piſa. hec intelligenda ſūt niſi uir poſt ſententiam fuerit fornicatus & niſi mulier mutaſſet ſtatum. ſ. ingrediendo religiōeꝫ ſm pe. et tho. ut i ſu. conf. eo. ti°. q. xv. facit. ſ. q. lxxix. ſecundum eoſdē. ad q̄ adde per frān. in. c. ex lris. i. q. et in. c. de illa. iii. q. in fi. et ſequēti. et plñ per pe. de pal. in. iii. di. xxxv. q. ii. ar. ii. et plñ per an. de bu. in dicto. c. ex lris. i pe. et tit. coī LXXXIII quero pone q̄ uir adulteratus eſt occulte ꝑ mulier maiſeſte nūquid uir poteſt illam accuſare et ſine peccato. Rñ° ſm Rai. credo q̄ non quia nō deficit uxori ius excipiendi ſed probandi ar. xxxii. q. vi. per totum. Idem tho. ala. goff. et ho. ſi tamen uir egiſſet peſtentiam et mulier monita nollet agere ſed in adulterio per ſeuerare ſine peccato poſſet eam per ſententiā dittere. xxxii. q. i. c. i. et. xxxiii. Idem goff. et ho. Idem in ſu. con. eo. ti. q. xv. ſecundum nico. poſt piſa. et ho. in ſu. de diuor. v. quid ſi uir. et arch. xxxii. q. vi. nihil, et adde nota. per an. ſ. ca°. de illa. de diuor. LXXXV. q̄ro num quid uxor adultera poſt peſtentiaꝫ poteſt repellere uirum ab accuſatōe. Rñ° ſm Rai. credo q̄ non quia peſtentia nō tollit ius accuſādi in foro iudiciali. xxii. di. primū. xxxii. q. ii. ammonere. vi. q. i. qui finem. v. uidendum. in prin. Idem tho. al. goff. et ho. idem in ſu. con. eo. ti. q. xvi. ſecundum eoſdem et per ho. in ſu. de diuor. v. ſed nūq̄d digne. et ide frā. in. c. ō illa de diuor. Octuageſi° ſex°

quero quid si alter conjugũ forniceť carnaliter & alter spũaliter nũqd fiet compensatio Rñ°. ffz hoſt. dicas q; ſi accuſať qs de ſpũali fornicatõne ut de hereſi & excipiať de carnali .ſ. de adulterio nichilominuſ ꝓcedeť niſi cõuerti uoluerit qa ſi querti uelit oꝑſatõ locũ hz. ſi fit accuſatio de carnali et exceptio õ ſpirituali exceptio admittetur et ſuper ipſa exceptione promptius procedetur: hoc dixi propter periculum hereſis ſiue infidelitatis. Idẽ in ſu. cõ. eo. ti. q. xvii. ſecundũ nico. poſt piſa. et per ho. in ſu. de diuor. v. quid ſi unus. et per fran. in. c. de illa. iii. q. de diuor. LXXXVII. q̃ro utrum propter aliud crimen poſſit uxor dimitti. Rñ° ſm tho. in. iii. di. xxix. propter alia peccata dimitti non poteſt nec quo ad uinculum nec quo actum niſi forte ad tempus uelit ſe ſubtrahere a cõſortio uxoris propter caſtigationem eiꝰ ſubtrahendo ei ſolacium preſentie ſue: nã et qñ uxor preſtat magnam occaſionem rumoris uiro ſuo tunc uir ſubtrahere ſe põt ab eius conuerſatione. Idez alť. addens q; nõ oportet cohabitare furi aut uſurario ſi nõ uult reſipiſcer e ſed ceſſante ſcandalo reconciliari debz. xxviii. q. i. uxor. ſm piſa. et ad dictam ſubtractionẽ facit illud math. xviii. Si dextera tua ſcandaliſať te abſcinde eam. zč. ubi dicit glo. q; i manu et in oculo poſſunt fratres uxores propinqui et filii intelligi ſm tho; predictis etiam concor. pe. qui dicit q; quãdo coniunx propter peccatum ſuum eſt ſcãdalum poteſt dimitti quo ad cohabitationem temporalez quouſq; corrigatur & ceſſante ſcandalo debet fieri reconciliatõ ut i ſu. con. eo ti. q. xvii. ſecundũ eoſdẽ. et ad hec inde. ẽ. queſt. lxviii. unde ſi ſit tale crimẽ q; timet coniunx corpori ſuo nec poteſt ſibi ſecure aliter prouideri hz coniugem dimittere ſicut uxor i cuꝰ utero uir per ſeuiciã tres pueros occiderat quia ſi non tenetur debitum reddere cuz periculo corporis multo minuſ cohabitare de reſtr. ſpo. ex tranſmiſſa. et. c. Iras. in fi. et ſic ſťa eſt glo. de diuor. c. ii. q; ñ eſt admittenda uxor etiam ſi ante uiri furerit infidiata nec bº dicit decretaliſ quã allegat unde generaliter uez eſt q; ubi coniunx non poteſt aliter ꝓuideť ſecuritati ſue uite niſi coniugem dimittendo ñ tenetur ei debitum reddere nec cohabitare cum periculo corporis ſui et idem uidetur qñ coniunx non uult aliter cohabitare niſi permittat eum peccare et incorrigibiliſ et pertrahit ipſũ ad crimen ita q; hiz non cogatur peccare tamẽ ꝓpter periculum ſue fragilitatis ne coniugalis ſocietas ipſum pertrahat ad peccatum; tene at illud ſi oculus tuus ſcandaliſet te. zč. Si enim cum periculo corporis nõ teneť manere multominus cum periculo aĩe & ſicut non tenetur propter infidelitatem ita nec ꝓpter periculum aliorũ criminũ licet ad nullũ poſſit cogi zč. Sed ꝓpter alia crimina in quibus coniunx non timꝫ ꝓbabiliter aĩe ſue nec corpori non debꝫ derelinquere coniugem: etiaꝫ ſi ſit incorrigibilis niſi ſit fornicatio carnalis inq̃ propter unicum actũ põt dimitti aut ſpiritualis propter quaꝫ incorrigibilẽ põt dimittere et ſic intelligitur de. diuorci. c. ii. ſm pe. de paľ. iii. di. xxix. ad finez LXXXVIII. quero quando aliqs petitur in uirum uel aliqua in uxorem quo in hac cauſa procedendum ſit. Rñ°. ſm Ran. Si mulier petit aliquez tanq̃ uirum uel econuerſo uidendum eſt utrum uelit ageť petitorio iudicio uel poſſeſſorio. i. an mulier dicat aliquem eſſe ſuũ maritum quia contraxit cuz ea et petit eũ ſibi ad iudicari in maritum quod eſt agere petitorio quaſi agat de proprietate. an eum petat ſibi reſtitui tanq̃ ab eo iniuſte fuerit dimiſſa et hoc eſt agere poſſeſſorio quoniam petit poſſeſſionẽ uiri ſui igitur ſi agat petitorio dicens aliquez eſſe uxz ſuum et ille negat excipiendo q; illa non poteſt eſſe uxor propter tale uel tale impedimentũ per prius tractabitur exceptio maritj quia ea ꝓbata q̃ſtio principalis perimitur: erit enim uir abſoluẽdus extra de ordi. cogni. c. i. Idem in ſu. cõ. li. iii. ti. ii. q. i. ſm fratrem nico. poſt piſa. in. ¶. matrimonũ. el. ix. et adde i ſpe. de ſpon. ¶. ſequť. v. nũc dicamus. et. ¶. ſequenti LXXXIX. quero q̃d ſi agat poſſeſſorio. Rñ°. ſm Ran. qñ petit ſibi maritum reſtitui licet maritus obiciat õ cõſanguinitate uel alio ꝑdimẽto prius

debet fieri restitutio mulieri q̃ cognosca
tur. de exceptiõe maritꝰ. extra de duor
ci. porro. de resti. spo. ex conqõne. et. c.
litteras. ut si impedimentum cõsanguini
tatis uel huiusmodi esset notorium ut in
dic. c. porro. hoc tamẽ fallit in quibusdã
casibus in quibus restitutio nõ debz fie
ri. Primus est si obiciatur mulieri formi
catio publica et manifesta de qua ꝓba
to ꝙ sit notoria ita ꝙ non potest aliqua
tergiuersatione celari non restituet nisi
ipsa probaret uirum adulterium commi
sisse quia tunc restitui debet etiam si fue
rit fornicata publice. extra de duorci.
significasti. et de isto casu unde supra. q.
lxxviii. Secundus casus est si obiciatẽ con
sanguinitas maxime que diuia lege ꝓhi
bita sit et probationes offerantur incon
tinenti parate in quo casu debet ꝛcipi iu
ramentum ad cautelam ne .s. huiusmodi
obiectio maliciose fiat et tunc fiet q̃dez
restitutio q̃tum ad cohabitationem non
tamen quo ad carnis copulam ut in dcõ
c. litteras. Tertius casus est si obiciatur
exceptio rei iudicate. s. super diuorcio ñ
est restitutio facienda nisi primo de illa
exceptione cognoscatur. extra de offi.
delega. cãm. Quartus est qñ. s. uir petit
sibi restitui uxorem sufficienti cautione
recepta ꝙ ei malũ ñ inferat. extra de re
sti. spo. ex transmissa. de qua cautiõe. 1.
q. ci. et si ita caperali odio eam perseqũ
ꝙ merito de ipso diffidat nec possit ei de
sufficienti securitate prouideri non solũ
non debet restitui sed ab eo potius ꝛmo
ueri ut i dic. c. litteras. cõcor. pe. et tho.
uide de istis casibus ꝑm an. de bu. in ca.
i. in. col. ut lite non contestata. Addit ul
tertius Ra. in omnibus aliis casibus cre
do ꝙ mulieri uirum petenti sit restitutõ
facienda et conuen° dũmõ probet se in
possessione fuisse et a uiro spoliatam sñ
mr ordine quia hec duo probare habet
extra de offi. dele. cõsultationibus. et ex
tra qui fi. sint legi. cãm. el. ii. Idem i su.
confess. dic. q. i. secundum fratrem nico.
post pisa. et per pe. de paꝛ. in. iii. dist.
xiii. q. ii. in prin. et no. in. c. i. in glo. iii.
ut lit. non contest. per Io. an. ibidem &
in. c. dudum. circa prin. de conuer. cõiu.
et in spec. de pet. et pos. §. fi. v. peni. p

que uidetur ꝙ si petens restitutionez cõ
fitetur habuisse coniugem qui dicit mor
tuum fuisse tempore cõtracti secũdi ma
trimonii ꝙ nõ fiet restitutio añ q̃ doceat
quod asserit cum susꝑcet per ipsius con
fessionem de impedimento dicto. c. litte
ras. §. nos autem. et sentiunt doc. ubi. s.
facit quia ecclesia non daret tali licẽtiã
contrahendi de spon. in pñtia. cum si. fa
cit. i. q. lxxxxi. et ad predicta adde no.
per bo. in su. de resti. spo. §. in casibus. &
§. cum queritur. et per. an. de bu. in. ca.
cũ locum. i fine de spon. Et quia si agitur
possessorio in matrimonio carnali seu spi
rituali debet iustificari possessorium de
resti. spo. ex pte. m. ut no. ymo. i cle. de
cau. pos. sup glo. fi. i. n. &. iii. col. & qð
no. domi. i. c. ii. pensit. col. de resti. spo.
li. vi. et Io. and. in add. speculato. in. §.
porro. in ti. de spon. et fran. i. c. ex trãs
missa. et. c. ex conquestione. iii. oppo. de
resti. spo. et in. c. ii. ut lite pen. Et nota
ꝙ in matrimonio etiã si fit separatio uo
luntaria competit restitutio uni contra
alterum que peti potest per officiũ iudi
cis uel conditione ex decretali uenien. s.
regula. quinymo etiam alter coniugum
sponte recedens si non admittitur ad resti
tutionem petit. de rest. spo. litteras. secun
dum Io. an. in dicto. ca°. uenien. et ibi
per fran. i notabilibus facit. s. q. lxxvii
Et q̃tum ad primum casum uide per fra.
in dicto. c. significasti. iii. oppo. et i ult.
col. de diuor. Item ad ultimum adde ꝙ si
non fuisset traducta nec copula interue
nit non diceretur spoliata et sic nõ fierz
restitutio agenti possessorio ꝑm doct. et
et fran. in. c. cum locum. ii. col. et in ca.
consultationi. v. oppo. de spõ. Similiter
si sine iudicio ecclesie contraxerunt secũ
dum Io. an. et fran. in. c. porro. ad fi. de
diuor. ad premissa. i. q. pxi. Item notan
dum ꝙ si uir fuit leno uxoris non fieret
ei restitutio uxoris per no. per Io. an. in
c. discretionem. in v°. ad ipsam. et ꝑ to
tum de eo qui cogno. cõsa. & ꝙ premissa
et nota. s. q. lxxv. XC. quero quid si
mulier propria auctoritate recesserit a
uiro et mõ ipsa petit restitutionem num
quid debet restitui. Rñ° ꝑm gui. secun
dum quosdam non debet restitui: Sed se

cundum Inno. debet quod uerum credo quia eo ipso q̄ rediens non admittitur est expulsa ut cadat a possessione . ff . de acqui. poss. l. clam possidere. in fi, et. ff. de vi. et vi ar. l. i. §. siue autem. Idez no. ber. extra de diuorci. significasti. Idem bug. nisi ipsa fuerit fornicata publice uł cum adultero publice morata argumentum etiam pro hac opinione extra de reiu. tua nos . Idem in su. con. eo. ti. q. i. secundum fratrem nico. post pisa. Idem in spe. de spon. §. fi. v. quid si mulier. et frā. i dic. c. significasti. q. i. et. §. q. ꝑxi. circa finem. XCI. quero quid si is q̄ petitur tanq̄ coniunx negat matrimoniū Rñ° ſm Ran. ille qui proponit habet ꝓbare aliquam succumbit. extra de causa poss. et proprieta. cum ecclesia . et de reiur. c. fi. secundum eosdem. unde si mulier impetita negat matrimoniuz esse ex quo per prius cum altero contraxerat per uerba de presenti qui uiuebat tēpore secundi matrimonii et probat de tali pri° contractu uidet q̄ agens necesse habeat probare q̄ ille primus uir mortuus erat tempoꝛ contractu secundi matrimonii : nam ista negatiua q̄ tunc temporis non uiuebat probanda est per ipsuz uiz agentem quia est causa sue intentionis uł saltē qa mulieris intentio ē fūdata presūptione q̄ tunc uiuebat si per neutram ꝓtium probetur q̄ fuisset mortuus ꝓno. per an. de bu. in. c. consanguinei. de sen. et re iud. et per no. per fran. in. c. super huis. de ac. et in ca. ii. de scisma. et quod notat Ang. in l. fi. §. docer. ff. ne qs eū. zč. facit decisio ro. numero. cccxxxix. ad fi. incipit. Item extra reta3 petebaē zč. et. §. q. lxxxix. XCII. quero pone q̄ post latam ex errore diuorcii sēten tiam uir factus est sacerdos uel religioso nunquid debet restitui uxori petenti habes, §. q. lxxx. q̄ si uxor ingressa est mōnium2 alias non ingressura nisi quia crebat diuorcium iuste celebratum nūqd comperta ueritate potest uiruz suum repetere. Rñ° . secundum gui. non quia falsa causa non impedit uotum monachatus sicut etiam de uiro dictum est. §. q. lxxx Idem in su. con. eo. ti. q. vi. secundū frēz nico. post pisa. ubi. §. frater iacobus de marchia impugnat hoc dictum quia mulier nō uoluntarie effecta fuit monacha sed decepta et errans ergo. zč. Sed hoc dictum fuit in dic. q. lxxx. unde rō guilli procederet in eo qui non esset alteri alligatus alias ab illo repeti possz ut. §. fa. §. §. i. q. xlu. XCIII. quero quid si ꝛ ligiosus uel religiosa petitur tanq̄ cōiux et confitetur matrimonium et copulam carnalem . Rñ° secundum gui. i hoc cauſ standum erit confessiōi utputa mulieris et restituenda erit uiro petenti nulli enī ex hoc fit preiudiciuz nisi ipsis nec ē credendum eos immemores salutis sue, i. q. vii. sciſſ19. aliud tamen eēt dicenduz i rebus quas dedisset monasterio Idez ber. et Inno. extra de rapto. cum causam. ſm pisa. Ho. tamen dicit q̄ si cōstat personā oīno tendere ad separationem mariōnii ſpūal. s. religiōis uł carnal cōtra qō confitetur non stabit confessioni sue extra de eo qui cogno. consā. super eo. sed si cōstat q̄ nullo modo uellet matrimoniū separari tunc stabitur confessioni eius ut i dic. ca. cum causam. quia cuilibet credit contra se non pro se et quod in dubio tenendum est id quod in primo loco dictuz est. §. q̄ stetur eius confessioni ut in sum. con. eo. ti. q. ix. Sed certe non uidetur q̄ debeat stari confessioni contra matrimonium etiam carnale ut in dic. c. sup eo. & multo minus contra spirituale cum sit fauorabilius ut in. c. ex publico. de cōuer. coniuga. nisi constaret personam ante ingressum religionis traductam quia tunc crederetur sibi confitenti copulam iterum uenisse et iste est casus dic. c. cum causaz. ſm glo. ibi nec miruz. qua hoc casu etiā si mulier negaret crederetur uiro asserēti copulā interuenisse extra de ōspo. in pub. c. continebatur. ſm fratrem nicol. in adō. ad pisa, Ad idem etiā tēdit quod dixit hic frater iacobus de marchia qa multe monache taliter exirent de monasteriis, zč . pro hoc facit . §. q. xxvi. circa medium et optīe. §. q. lxxvii. et de hō habetur in dicto. c. cum causam. per Io. an. et doc. ubi etiam dicit frā. q̄ si monasterium assisteret mulieri et probaret ō legitima professione non restitueretur nisi plene doceatur de matrimonio pre

cedente et ō consumatōne eius fm eum.

XCIIII. quero qualiter seu ad quid cō iunx spoliatus est restituendus. Rñ°. fm Ran. debet restitui ad omnia illa de qb⁹ probauerit se spoliatu3 ut gaudeat pacifica possessione et plena securitate. in. q. reintegranda. Sed si mulier dicat se habere suspectum utrum nē forte eā ledat et caulam uerisimile3 ostendat ad iudicē spectat facere sibi cauere sufficienti cautione q̄ tractabit eā bene sicut uir debz uxorem et q̄ non ledat ea3 in persona uī rebus et hinuſmodi cautione3. prestabit per iuramentum. xxxii. q. i. ō benedicō. secundum pisa. ibi nihil habetur de iuramēto. sed glo. dicit q̄ si mulier nihil allegat de suspitione uiri sufficiat nuda promissio. Si autem dicat eum suspectū oportet q̄ ydonea cautō ei prestetur. idest fidemissores et pigiora uel forte iuramentum si forte uir magis illud timeat si uero tanta sit fiducia uiri et nulla cautio inducatur sufficere tunc nō est reddēda sed alicui honeste matrone cōmittēda extra de restit. spo. ex transmissa. et. c. litteras. in fi. secundum fratrem nico. in addi. ad pisa. et si mulier non cōfidat de iuramēto debet uir prestare cautionem pigno ratitiam uel fidei cōmissoriam sub certa pena. ar. extra. ut lit. non cont. quoniā frequenter. et. xxii. q. v. p̄odest. et. c. nn. ea. in dicta. et facit. ff. q. lxxxix. fm pisa. unde doc. in dicto ca. ex trāsmissa.

XCV. qro an coniunx uendicari possit. Rñ°. q̄ sic per no. per fran. post Io. an. in. c. attestationes. de despon. impub. per illum textum dicit etiam. in. no. q̄ mulier uendicat utrum sic ut conuersō. Nam neuter habet potestatem sui corporis de consa. et affi. non debet. ideo alter alterum uendicat adiecta causa ō iure diuino seu canonico sicut pater uēdicat adiecta causa de iure quiritum. ff. de rei uē. l. i. et de hoc per an. in. c. non est. de spō. ubi etiam per dominum nico. et per eundem nico. in. c. attestationes de despon. impub. Et uendicat uir uxorem etiā contra patrem de spon. non est. et ca°. uidens. i. fm eum ad quod. ff. q. lxxxvii. et de forma li belli patet in. c. per tuas. de condi. appo. ibi asserēs. zc. Similiter. de conuer. coniuga. dictum. in prin. et ō hoc in spe. de spon. §. sequitur. per totum et cautum est subiacere copulam subsecutam esse ad excludendam exceptionē cōditionis uiro competentem ut fuit i dec. c. per tuas. et quod ibi per fran. in pcō notabili. Sed secundus pe. ubi supra sufficit in libellō q̄ dicam peto talem uirum mihi adiudicari secundum an. de bu. post cal. in. c. i. ut prin. de ordi. cogn. facit. ff. q. lxxxvii. nota tamen q̄ in causa matrimoniali non requiritur hodie libellus ut in cle. dispendiosam. de iud. et per an. de bu. i. c. i. de libelli obla. in. co. licet ut alii casu de quo i spe. de lib. concep. §. nūc dicendum. vii. xliii. Et etiam contra pātrem puelle imploāre possum. officium iudicis q̄ dictam meam uxorem suā q̄ fiiam mihi assignet et restituat ut in. dic. c. non est. de spon. et in libellis et offi. in §. aliqui frequenter. et in spec. de spon. §. porro. ad fi. ast hoc. ff. q. xxvii. Si uir in libello uxor uendicatur dicas q̄ impropriē accipitur nam impropriē dicitur uendicari secundum Io. an. in addi. spe. i. ti. qui fi. sine legi. et an. de bu. in. c. illud. i ultu. notabili de presump. et qualiter cōcipiantur libelli super sponsalibus unde i spe. de spon. §. relat. et qualiter super matrimonio seo. ti. §. sequitur. ubi ponit multas et diuersas formas libellorum i petitorio et etiam in possessorio et. §. sequenti et ponit similiter alias formas libellorum in propriis titulis materiarū hinuſmodi ut deas per eum et per goffr. in libellis uris canonici et practica libelli et sententie quando una dimissa altera est superinducta colligе ex fine ca. i. de spon. secundum an. de bu. ibidem. Itē i causa matrimoniali quando petit uxor post consensum matrimonialem de pūti debet primo pronunciari matrimonium fore contractum et precipue mulieri ut uiro adhereat coniugali affectu et ex h°. habes practicā libellādi in tali materia secundum dominum dom. in. c. ex publico. de conuer. coniuga. et de practica pronunciādi in causa matrimoniali per spe. de sen. §. ut autem. in. col. ubi etiam. q̄ causa diuorcii ē in sententia exprimēda et de rescriptis aplicis super applīōib⁹

bō in spe. de appl. §. de eo. v. quid si in causa matrimoniali. et ō petitione debiti subtracti lite pendente per spe. ut li te pen. Et nota q in istis casibus nō sufficiet summaria probatio de q. s. q. lxxi. sed requiritur plena probatio ut p bo. ī su. de ma. §. qualiter contrabatur. v. qd si dicatur. et per flo. in l. i. ff. de proba. et per bo. an. An. de bu. et doc. in. ca. nil lud. de presum. et per bal. ī auten. si qs in aliquo. c. de edēdo. et doc. ī c. tenor. de sen. et re iudi. et pe. de anch. in ca. litteris. v. q. de proba. s. q. xxvi. circa medium et. ī q. cxxi. ad fi. unde super matrimonio non stat testimonio unius etiā sacerdotis ut colligit an. de bu. in c. cum inhibitō. de clam. despon. etiam concurrente rumore ut per eundem in. ca. de illo. de eo qui cogno. consan. ī q. i. ad fi. porro. quo ad legitimationem filiorum probatur probando quasi possessionem matrimonii secundum pe. de anch. in ca. uno. §. porro. ad fi. de despon. impu. li. vi. et. s. q. xxvi. cum si. quinetiam circa probationem matrimonii non requiritur scriptura Si tamen contractum sit coram testibus peti potest publicatio eorum & q in scriptis redigatur ad futuram memoriam per no. p Io. an. in. c. i. de spō. Et nota q ita defertur iuramentum in defectu probationis in causa matrimonii sicut in qualibet alia causa secundum bo. et doc. an. c. mulieri. de iureiu. ubi p doc. et glo. et late p bo. in su. de iureiu. §. et super quibus. v. quid de causa. usq in finem. et vide ant. in ca. is qui. in. in. cō. despon. et in. c. fi. de iureiu. faciūt. no. per dñm nico. in. c. cum causa. in fi. ō rapto. et d. nico. et fran. de zab. sequit bo. in dic. c. mulieri. et. c. fi. de iureiu. dum tamen non preiudicet matrimonio prius contracto ut no. io. an. in dic. c. fi. de iureiu. secus si post ut sentit bo. ī su. dum dicit nisi cū alia contraxisset. et Io. an. in di. c. fi. cū dicit. prius. et clarius ī c. super eo. in prin. de eo qui cogno. consan. uxoris sue. et iuramentum purgationis defertur fm eum in. c. continebatur. in. cōi. eo. ti. et in. c. attestationes. circa prin. eo. ti°. per eundem ad quod. ī. q. xcix. ante fi. et vide glo. et bar. circa h° in l. iii. §. quacumq. ff. de iurisdi. et io. an. in. c. i. in fi. de clam. despō. deficiēte tō omni probatiōe ex parte petentis nihilominus pro veritate reperiēda iuramē tum reo dari debebit Io. an. in. c. attestationes. de despon. impub. et in. ca. fi. de coniugio seruorum. adde. ī. q. prox. et adō q etiā ī cā matrimoniali depositiones testium recepte. ſ. coram iudice incō petenti non proficiūt si questiō agitur coram competenti et sic iterande sunt ō positiones et iuramenta secundum an. de bu. in. c. i. de consan. et affi. que iuramē ta coram iudice prestanda sunt ut ibidez Item etiam in causa matrimoniali testis est examinandus principaliter non p lit teras q ma. accu. poss. c. ii. et. ī. q. xcix. Adde tamen q per possessionem. nn. an norum probatur proprietas matrimonii in. post host. in ca. consultationi. de spō. Item fundans se super matrimonio non obtinet si probat super presupto de con di. appo. c. per tuas. et ibi. nico.

XCVI. quero si uir et mulier pariter phant alter pro matrimonio alter cōtra Rñ° secundum ala. tan. et goff. q si non potest aliter probari ex quo probatiōes sūt pares deferēdum sacramētū Io. an. dicit et uerius tūc pro matrimonio iudicādum si probationes utrimq plene sunt de probatio. ex litteris. alias si non sūt plene reus absolvitur et cum onere iuramenti de quo in. c. attestationes. ō despō. impub. secundum fran. in. ca. i. ad fi. de clam. despon. unde si uir petens uxorem probat q cum ea contraxit per uerba ō presenti et mulier probat q cum alio cō traxit per uerba de presenti non tamen probat aliquid de anteriori tempore q nihilominus absoluetur quia probatiōi rredditur dubia et nō necessario cōcidens secundum fran. post Inno. in Rub. de spō. duo. q. i. et adde q si propter defectum probationis alter absolutē a petitis dimittitur sue cōscientie in cōtrahē do aliud matrimonium secundum bo. ī su. de clam. despon. §. utrum. ad fi. an. ō bu. post Io. an. in. c. consanguinei. de re iudi. et. s. q. xxvi. ad fi. et. q. xxxvii. in fi. et facit quod no. bo. in su. de bōi. §. qua pena. v. uerū. circa. fi. cū si. Adde q prior

petentium prius auditur ſpe. de inde
ciſti. ult. colum. Nonageſimo ſeptimo
quero ſi due mulieres petunt aliquem u
rum uel ſi duo agunt contra eandem mu
lierem et equaliter et ſimul, pbant ita q
de utroq; matrimonio ſimul conſtat nor
tamen conſtat de anteriori tempoꝛ pro
altero dicit unum preſumendum probꝫ
te copulam ultra contractuꝫ matrimoni
de proba. licꝫ. et uideꝫ ſequi An. ō bu
in. c. ſi inter. de ſpō. Inno. dicit uideri q
abſoluenda eſt ab utroq; petente uel po
tius differenda eſt ſententia quouſq; de
anteriori tempore probetur pro hꝰ qō
no. de proba. licet. in fi. in glo. magna
raro tamen aut nunq; accidit hoc quia ſi
facile contingit q equaliter probent et
iſtud uerius nec enim copula ſufficeret ut
pro uno matrimonio iudiceꝫ contra rel
quum potius ergo uidetur differenda ſẽ
tentia quouſq; altera probet de anterio
ri tempore ſecundum Fran. poſt Io. an.
in. c. ſi inter. iii. q. de ſpon. et in rub. de
ſpon. duo. q. ii. et ibi per Ni. licet aliter
dicat glo. i. de teſti. in noſtra, ſm eum q
glo. ult q dabitur ei cui conſtitit. i. q
uit. ſacimus. facit de reſcriptis. c. pen
li. vi. ſi non uult conſentire dabit melior
et ditiori. ſi equa ſint omnia forte dirimi
tur. xxi. di. cleros. in principio arguẽdo
de ſpirituali ad carnale et cum glo. q tꝛ
ſit ibi An. de bu. et fra. ſed melius ẽ di
ferre ſententiam ut dictum eſt etiam ſi
primo conſtet pro uiro de matrimonio
q̃ pro alio ut quia forte ille alius non hꝫ
ita paratas probationes ſecundum frã.
poſt Inno. ibidem hec tamen non proce
derent ſi. p uno cõſtet plene et nõ. p alio
uel quia primum occultũ ſecũdum uerꝫ
manifeſtum. i. q. c. ibi. Item in dubio.
Et ſi appareret q matrimonium cuꝫ pꝛi
ma eſſe non poterat propter aliquod iꝑ
pedimentum pro ſecundo iudicabitur u
ſcripſi. ē. q. xxii. et ſi conſtat de prīo m
trimonio etiã non conſumato nõ ualeb
ſm etiã cõſũmatũ copula carnali. ē. q. vi
poſt mediũ. et in dic. q. xxii. et facit
predicta in ſpec. de inſtru. edic. §. reſti
uidere. ṽ. quid ergo ſi duo. et de duob
equaliter probantibus in cauſa benefi
ali per Io. an. in. ca. uno de eo qui m
in poſſ. li. vi. Adde tamen q ſi duo fra
tres contrahunt cum duabus ſororibus
et ad unius inſtantiam interponaẽ diuor
cium talis ſententia non ſufficiet quo ad
aliud matrimonium ut in ſpō. de ſenten.
§. nũc. ō effectu. ṽ. ſ poñ. XCVIII
quero an et quãdo ſuperinducta per u
ruꝫ qui ab aliqua impetitur poteſt ſe op
ponere excipere uel executionem ſentẽ
tie impedirꝫ. dic aut queritur an admitta
tur aſſiſtendo, an ita q uiro in ꝓſecutiõe
cauſe preferatur. primo caſu aut aſſiſtit
nihil opponendo uel excipiẽdo et admit
titur ar. de procu. c. ii. in fi. li. vi. aut aſ
ſiſtit opponẽdo uel excipiẽdo et tũc aut
ante diffinitiuam aut poſt. ſi ãte aut agi
tur petitorio aut poſſeſſorio ſi petito
rio auditur ſi poſſeſſorio non auditꝫ ꝓpo
nens de proprietate niſi uelit ſtatuꝫ pro
bare Sed proponens de poſſeſſorio ex
ceptiones concernentes poſſeſſorium au
ditur de reſti. ſpo. accepta. et. c. ex con
queſtione. Itẽ ſi unus egit petitorio aliꝰ
poteſt agere poſſeſſorio. Fran. poſt In
no. in. c. iii. in fi. de cauſa poſſ. Itẽ iudex
datus in poſſeſſorio in cauſa matrimonia
li cognoſcit ō petitorio Frã. poſt Inno.
in. c. ex conqueſtione. ii. coī. de reſti. ſpo
Si uero queritur an dimittatur poſt ſen
tentiam dic q ſic ſi appellatur de re iudi
cata cum ſuper. Idem ſi non appellatur
ſi proponit talia ad que admitteret ãte
ſententiam et quando ignoraunt cauſam
principalem agi dicto. c. cum ſuper. de
teſti. in. c. uenẽs. ii. Si uero queritur an
ſit preferenda marito dic q non ut per
Fran. poſt Io. in. c. uenens. el. i. de ſpō.
et ibi latius per An. de bu. XCIX.
quero de officio et poteſtate epiſcopi
ſuper ꝓceſſu cauſe matrimonialis. Rñ
q ſuper matrimonio et ipſius impedimẽ
tis epūs ex officio inquirit et procedit
ut per Ho. in ſu. qui matri. accu. poſſ. §.
i. poſt prin. et in. §. dictum eſt. ante fi.
et optime. ē. q. lxii. et per An. de bu. in
c. ad noſtram. ii. de iureiur. in. iii. coī. fa
cit de duor. porro. et. c. ex litteris. et
ideo Frã. in. c. uenẽs. ii. de ſpō. dicit ſic
Tertio nota q per eccleſiam compellit
uir adherere uxori etiam nemine ãgẽte
ibi enim non apparet q ageretur cõtra

illum .v. zč. et in .c. ad id quod . eo. ti. post Io. an. dicit v° nota. ibi compellat q ecclesia ex officio etiam nullo agente debet reconciliare coniunctos qui ráone uel odio a cohabitatione auctoritate propria recesserunt. zč. et idem dixit in c. porro, §. p. pri. notabili in fi. ď diuor. et ibi per An. dicit etiam Fran. in. c. cuz in tua. de spon. vii. nota. q iudex ex officio se informat de fama de qua ibi ī. ii. et. iii. q. unde ex officio inquirit et inuestigat de impedimentis matrimonii contrahendi et iam contracti ut per. Io. an. de clam. despon. cum inhibitio. in. iii. col. et Fran. in. c. ad nostram. ii. de iure iur. uīt. col. et in spe. de inquisitione. §. quando autem .ii. col. ibi. Itez episcop9 bene potest. zč. etiam partibus inuitis secundum pe. de offi. iuď. §. i. ad fi. v̄ uideas. Item procedit episcopus et absq capitulo. ē. q. lxiii. circa medium et per ho. in sum. de his que fi. ab episcopo. §. quibus. in prin. unde ecclesia etiam se intromittit in fieri prohibēdo ut in. c. ad audientiam. de spon. et ibi Ant°. de bu. & etiam de matrimoniali executione ut recipiat in uxorem secundum eundez in. c. ex litteris. ii. de spon. Item quando iudex procedit ex officio dicitur procedere uia regia Ho. ī su. de frigi. et male fi. §. que impotentia. v. col. Item in causa matrimoniali si testes non possunt comode duci coram iudice potest cōmitti receptio ipsorum Fran. in clemen. de of fi. dele. q. vi. nō tamen tenetur iudex cō mittere ut ibi facit Io. an. in. c. ii. q ma. accu. poss. Item ī huiusmodi causis reuocantur agitata lite pendente et parte ī petente per no. per. Fran. in. c. cum. m. ii. col. de consti. Item pro utando scāda Io quandoq dissimulat matrimoniuz iuxta no. in. c. quia circa. de consan. et affi. Item ad iudicium ecclesie recurritur sup matrimonio uel dēpēdētibus ut super pena et dote etiam si questio sit ītер laicos de spon. gēma. et per Fran. in. iii. notabili et. v. oppo. et. ē. q. lxiii. post medium. Item de causa matrimoniali cognoscit episcopus uel uicarius ut per Nic. in c. fi. de cogna. spū. uel capitulū sede uacante. Fra. ī. c. albericus. de test. et ī. c. uenēs. de eo qui dux. in matrimo. uel alius ex priuilegio uel consuetudine Ho. in su. ď ma. contracto. contra interdic. ecclē. §. a quo. circa prī. et. ē. eadem. q. lxiii. afi medium. Item potest iudex partez ī prīcipio iudicii interrogare quas probationes intendit producere et si tales sunt q̄ appareant iudici insufficiētes potest abagendo repelli secundu3 An. ī. c. de illo. de eo qui cogno. consan. Item potest q̄si sequestrare mulierem de cuius matrimonio agitur de proba. cām. et in spe. de sequestra. poss3. in fi. ibi tamen constabat de matrimonio sed solū uertebatur indubium de copula ut ibi p An. de bu. post glo. que sentit q ista sequestratio fit p cautela mulieris de spon. cum locum. et sic uir petens aliquam in uxorem nō p̄ost petere talem sequestrationem fieri lite pendente ut lite. pendē. per totum. & de sequestra. pos. per totum. et ita intelligo quod no. Ho. in su. de sequestra. §. et an sit licita. v. septi. facit glo. in. c. ii. eo. ti. Pro indagatione tamen animi et ītentionis ipsius puelle posset per iudicē puella seorsum a parentibus interrogari de ipso matrimonio et facta indagatōne animi ipsius cum parentibus recedat ut quotidie fit et ita intelligo quod no. dominus Ni. in dic. c. cum locuz per predicta et put setuit ibi doc. et hoc etiam fiat de mēte ipsius quia illatio non debz esse generalior seu pregnātior dicto ut no. Ang. in. l. legitima. in prin. ff. de pactis. Nec etiam esset timendum de metu inferendo eidem ut alium uiruz recipiat si negat cum petitore contraxisse cuz metus non inferatur uolenti, l. cum donatōnis. C. de trā. facit. ē. §. i. q. xli. facit. ff. qō me. cā. l. i. &. l. si cū excepte. §. i bac actiōe. et. §. labeo. et. l. si mulier. eo. ti. cum si. et in regula. scienti. cum si. et sic cessat officium iudicis solum habentis p uidere super metu per predicta. Itez ī per quando agitur de federe cauere debet episcopus ne fiat preiudicium ecclesie Io. an. in. c. super eo. ď eo qui. cog°. Itē episcopus uel ei9 uicarius compellit uirum per censuram ecclesiasticaz reddere debitum uxori Io. an. in. c. fi. de eoq cogno. Item cum procedit nō hz necesse

offerrē libellum per no. per Io. an. ī. c. ad aures. de excess. prela. cum si. Item repellit illum qui calumnioſe accuſat matrimonium licz nil obiciat aduerſarius Io. an. in. c. ſignificante. qui ma. accu. poſſ. et in ſimili per eundem in. c. i. de offi. uica. facit in ſpe. de pri° decreto. §. i. poſt prī. in. v. q̄d ſi conſtat. zč. naz in reſpicientibus nus publicum et fauorez anima rum procedit iudex etiam parte nō querulante per Archi. in. c. pia. in fi. de excep. et in. c. cupientes. §. q̄ ſi per. xx. in v° ſiue. et in. §. ceterū. i. v°. et ꝓceſſus. et in v°. cōtumatia. de electi. li. vi. et in c. ſi forte. in v°. obſeruandu. eo. ti. per eundem. et quod nota. in clemē. fi. de cēſibus. Item ſepius epiſcopus poteſt procedere et īgrere de cōſa. et affi. c. i. ibi rexit. q̄ quod dicit Inno. ibi ſpāle. in matrimonio q̄ ſepius procedat ut ibi per Fran. poſt Io. an. in. v. notabili ūde idē iudex reuocat ſententiam et aliam profert ut per Ho. in ſu. de ſen. §. quot ſunt. v. x. et ſequenti. et actore non probante non abſolut ymmo ſumit indaginem ex offi° de ſpon. ſicut ex litteris. et ibi per An. de bu. ad quod. §. q. xcv. Itē ſuppliz in his que ſunt facti cum in cauſa matrimoniali multum exuberat officium iudicis de diuor. ex litteris. et ibi per Frā. iii. oppo. et per Inno. de iiii. ad nrāz. i. et etiam cuz agitur ad diuorciū iudex in pluribus ſupplet ex offi° Vnde ex officio fecerunt inſpici mulierez ī. c. fi. de frigi. ſecundum fran. ibidem. viii. notabili et in. c. penī. ō proba. que quidē inſpectio hodie conceditur quo ad virginitatis et membri apti probationem et ſic loquuntur iura inducta ī. c. puberes. de deſpō. impu. in ulti. glo. quod fit ex nimia neceſſitate que legem non habet eo. ti. c. ii. ſ ad. ꝓbādū pubertatē ſp ſufficiunt anni ſecundum Io. an. ī dic. c. puberes. et nota quia ſentit q̄ ſi tanta ſit neceſſitas ꝓbationis q̄ de etate ſeu pubertate mulieris ad plenum conſtare nō poteſt niſi loca ſecreta inſpiciantur poteſt epiſcopus eam inſpici facere per matronas expertas ad ſupplementuz probatōnis ar. c. ſicut. in fi. de ſpon. et nota. in c. fi. de frigi. in glo. fi. ante fi. et quod notat Ni. in. c. atteſtationes. ante fi. et §. q. xv. et faciunt no. per Io. an. ī. c. cō tinebatur. ad fi. de deſpon. impube. ubi de ſignis lanuginis i femore magnitudinis perſone et ſimilibus Nec credo q̄ aliud uelit lex finalis. C. quando cri. et curam eſſe deſinant cum ſi. ut ſic lex illa intelligatur quando ueritas probari pōt per ueriores probatiōes ut dicit Ho. in ſimili in ſu. de proba. §. et quot ſunt. v. nono et in ti. de teſte. §. quis poſſit. v. ſi quomodo credetur. Pre. lex illa ē Imperatoris ut dicit nicolaus ī dic. c. puberes. ūō ſit cautus epiſcopus ne ꝓiudicetur eccleſie ut dictum eſt nam cuz de etate agitur inſpectionis locus eſt. ff. de mi. l. minor. xxv. annis ex aſpectu et quod no. Io. an. in ſumula. de corpore uiciat. §. fi. in fi. et quod no. Io. an. in ſumula ſuper arbore conſanguinitatis circa prīcipium et Ho. in ſumma de probati. §. et quot ſunt. v. Item minor etas. zč. l3 dicat An. ō bu. ī di. c. puberes. in fi. q̄ talis practica huius ſigni non eſt honeſta ſed pudibunda ymmo etiaz eſt fallax cū nec omnino piloſi ſint potentes ſecundū doctores Item dicit Fran. in dicto. c. cū in tua. poſt Io. an. Nono nota q̄ probationes pendēt ex arbitrio iudicis ut ibi ſecundum tue diſcretionis arbitrium. ac ſi dicat licet multa dixerimus et teſtruxerimus et multa dicantur in iure circa hoc tamen quia ex uariis cauſis uaria p̄ ſumuntur nec propter maliciam hominū et uarietatem temporū certa regula dari poſſit finaliter arbitrio tuo relinquimus ut pēſatis perſonis cauſis et tpibo facias hoc uel illud ar. de homi. ſicut. de tranſa. c. fi. ff. de uſuris mora. de teſti. l. i. et quod nota. per Io. an. de ſpon. p̄. el ii. et. c. ſicut. ī fi. et. conſultatōi. eo. ti. ſecundum Fran. poſt doc. ibidez. i. q. fa cit. quod notat Io. an. ī. c. ex litteris. i. in prin. de ſpon. et in. c. atteſtationes. ii. col. de deſpon. impub. et. ī. q. clxxxiii. poſt medium et ſic nō ſolum procedit h° cum agitur de contrahendo ſed etiam in quacunq; cauſa matrimoniali ut ſcribit Io. an. preſertim in dic. c. ſicut. ante medium dicit ex officio intelligēdo ideſt ex arbitrio per textum dicti. c. cum in tua.

per eum ibi allegatū facit. ē. q. lxxvii. uerum cum agitur de dissoluendo matri monio procedere debet adhibita grauitate premissa denuntiatione et inquisitione ne de facili notorium reputetur qđ est occultum uel econtra de rescrip. cum contingat. de appl. consulunt el. i. idest nō. n. debz eē promptus ad matrimonia separanda de testi. licet ex ḡdaz. in fi. secudum Fran. post Io. an. in. c. porro. §. preterea. in fi. de diuor. An autem cō sanguinitas presumptiue probata dissoluat matrimonium contractum no. in. c. per tuas. de proba. et licet ex officio ꝓcedat in causa matrimoniali debz tamen citare partes coram se et facere testes iurare et prefigere terminum uolētib9 accusare uel defendere et legitias exceptiones admittēr de offi. dele. ex parte. el. ii. qui filii sint legiti. platum. et si nō seruatur hic ordo retractatur quod agitur qui fi. sint legi. per uenerabilem. et an sit necesse ꝙ sententia feratur īscriptis no. de testi. albericus. ubi dicit ꝙ sic secundum Fran. post Io. an. i. c. i. vii. notabili de consan. et affi. et in dic. c. alber icus. et quod no. in. c. fi. de re iudi. li. vi. et in clemen. sepe. ad fi. et inde An. ī di. c. albericus. in fi. et Io. de ymo. ī di. cle. in. xxx. et. xxxix. col. qui cōcordat cum Fran. inde tamen Dom. in. c. fi. v. col. de re iudi. li. vi. et testes debent esse presentes coram iudice Io. an. in. c. ii. q ma. accu. poss. ad quod inde. ē. q. xcv. in fi. et per totam. Item testes repulsant ē. q. lxv. et ꝙ testes iurēt ut. ē. seqt etiā frā. p9 Io. an. i. c. laudabile3. in. i. oppo. et in. c. fi. vii. nota. de frigi. et debēt testes iurare parte presente licet sit iudici um sumariu3 per no. per An. de bu. ī. c. ii. circa fi. de testi. et per Bar. ad repri mēdā. in v° figura ante fi. facit decisio rote numero. x. incipit. Itē fuit dubita tū utz īstrumēta. zc. et qđ no. Ho. ī su. ō teste. §. qd debent. in fi. et ymo. ī cle. sepe. in. xxxvii. colu. ymmo ī causa matrimoniali iuramentum testibus remitti non potest secundum Ho. in su. qui ma. accu. poss. §. fi. de quo in. c. tuis. de testi. et ibi sic glo. dicit idē quia non stat̄ partium confessiom et quando agitur de cō tracto secus si de cōtrahendo ut ibidem per An. de bu. post Io. an. in fi. et quod no. in. c. continebatur. de despon. impu. in v° iuramento. in fi. Item iudex a quo appellatum est quandocꝫ suum officium interponit propter periculum animarū et fauorem matrimonii de matrimonio contracto contra interdi. eccl. c. ii. secū dum spe. in ti. de appl. §. nouissime. ibi nonus. et quod no. in di. c. ii. in glo. nota ꝙ unde. lite pendente. defendit partes Io. an. in. c. cum dilectus. in fi. de accu. et inhibet ne aliquid innouetur spe. de spon. §. sequntur. circa prin. Et propterea iudex ad quez potest appellanti precipere ꝙ procedat non obstante contrario consensu partium in fauorem matrimonii nota. per Io. an. ī. c. oblate. ad fi. de appella. et in cle. ḡdu. eo. ti. facit. ꝙ supra dixi. Itez in causa matrimoniali nō recipitur purgatio nec defectus probationis dissoluit matrimonium Io. an. ī. c. nos. in prin. de purga. cañ. ad quod. ē. q. xcv. ad fi. Item si feratur sententia super priuatione beneficii contra ticiu3 ꝙ eo ꝙ contraxerat cum Berta an ista sentētia sufficiat berte ad petēdū Ticiū in uirum Io. an. in. c. Iohannes. in. vi. col. et ibi per Fran. in. viii. col. de clericis coniugatis. Item coram episcopo potest peti publicatio testium super matrimonio coram eis contracto. ē. q. xcv°. Vnde filius potest petere declarari matrimonium contractu3 fuisse inter parētes qui filii sint legiti. c. perlatum. et c. per tuas. cum si. cum sua interfit iuxta notata in simili. per Inno. in. c. cū olim: de testi. et Io. an. in. c. ne dei. ii. col. de sta. mo. cum si. facit quod no. in cle. dispendiosam. in v°. matrimonius. in fi. et per Ho. in su. de clam. despō. fi. circa medium. Episcopus tamen ñ reputabit famam nisi coram eo probetur Io. an. in c. cum in tua. de spon. et inde eum ibidē in fi. et. ē. q. lxii. nec coget partes in cā matrimoniali ad soluēdum triceſimaz secundum Fran. post doc. in. c. cum ab omni. in fi. de uita et hone. cle. et doc in. c. statutū. §. assessorez. de rescrip. et adde ad premissa. ē. q. lxiii. et. ī. pxima et. q. cxxxii. in fi. et ut dixi dicit Ho. in su. de

sen. ¶. qualiter. in. ii. col. q̄ q̄tumcūq; iudex ex officio procedat semper debet seruare ordinem de quo no. in summa q̄ ma. accu. post. i. sub rub. libellus accusationis unde pe. de anch. in. c. dilecto. iii. q. de sen. excō. li. vi. & in. c. i. v. quō. ultra de offi. dele. eo. li. & Fran. in. c. uestra. in. xxix. col. de coha. cle. et ibi p Io. de lig. ī fi. bodie tamē dic ut ī cle. dispendiosam. de iudicijs. si tamen constiterit manifeste aliquos indebite copulatos non admittetur appellatio quia tenditur ad correptionem ꝺ appl. ad nrā. ſm ymo. post guil. in cle. eos. de consa. & affi. in. v. col. Item si dubitatur de fide testium productorum aperte potest iudex ex officio alios producere ut ī. c. causam. de proba. & ibi per Fran. Item in causis matrimonialibus sententia fertur in persona domini. Azo. in summa de procur. ad fi. no. in. c. querelam. de electi. Ang. in. l. i. C. de sen. et interlo. oīm iudi. cum si. Vltimo adde p fed. cōsi lio. cclxv. Incipit casus talis est statuto. zē. ubi dicit sic q̄ sicut matrimonium et causa matrimonii pertinet ad forum ecclesie ita omne accessorium dependēs & cōsequens quod sequitur per quod pugnatur ad illud et id per quod impediretē contrahendum et violaretur iam contractum debet pertinere ad forum ecclesie zē. facit in simili per eundem consilio. cclvi. Incipit. si canonici qui sunt. zē. facit quod in simili notat Ni. in. c. cuꝫ if irritas. de pen. & remiss. ubi patet q̄ ecclesia habet potestatem in laicos quādo disponit in finem salutis animarum licet principaliter non disponat circa animas illorum quos intendit constrīgere ut ibi Vnde in causa matrimoniali iudex pōt deferre iuramentum reo licet actor nil probauerit quia uertitur periculum anime Ni. in. c. continebatur. de despon. impube. & in. c. attestationes. in fi. alias secus Ni. in. c. uno. in prī. ut ecclesia. bene. de quo in. l. manifeste. ff. de iureur. per bar. et doc. & intellige quando sub est al iqualis suspitio pro mrimonio seq9 ubi pro eo nihil apparet Ni. in. c. ii. de clam. despon. De hijs q̄si specialia statuntur in matrimonio per Ant. & doc. in ca. i. ut lite non cont⁹. iii. et. iiii. col.

Centesi⁹ quero ꝺ fauoribꝰ causse matrimonialis Rñ⁰ q̄ in causa matrimoniali secundi inducuntur testes super eodē articulo ut in. c. sicut. de spon. ibi uidetur uelle glo. q̄ producantur etiā publicatis attestationibus quod est uerum ut ꝺ testi. series. et. c. cum ī tua. et colligitur dic. sicut. intelligendo q̄ ibi erant producti testes et publicati ūde in matrimonialibus non obstat publicatio sicut nec sententia secundum Io. an. in. c. attestationes. iiii. col. ꝺ despon. impub. et. c. fi. de collu. Et intellige q̄ producuntur testes in causa matrimoniali publicatis attestationibus etiam si renuntiatum sit a partibus & conclusum secundū Ho. ymmo etiam si ē sententiatū poterit iudex ex officio instrui et de plano etiam partibus inuitis ad hoc quod no. de consan. c. i. nam cum uertitur periculū anime et cum matrimonium de iure diuino fundetur non ē seruāda rigor uel subtilitas que in aliis seruantur y⁰ in causa matrīonali q̄si omnia pendent ex officio ar. c. cum in tua. de spon. ibi uel contra famā. et. c. sequenti. ātē fi. de proba. causam. de cog. spū. c. fi. & ī hac causa precipue locum habet q̄ dicitur iudicantem oportere cuncta rimari de fide instru. Iohannes. de despon. impub. attestationes. secundum Fran. pº Io. an. in dic. c. sicut. vii. no. et. vi. q. et ad idē ipse notat ī dic. attestationes. i. oppo. et. ii. ī fi. et. iii. in fi. & . ii. q. et facit. ē. q. proxi. et per An. de bu. in locis ipsis et sic omnis subtilitas et rigor cessat ex quo agitur ꝺ periculo anime unde nec in hoc casu transit sententia in rem iudicatā nec ē appellare necesse secundum Ho. & Io. an. in. c. fi. de cogna. spū. et quod notat Arch. in c. si forte. allegato ī superiori. q. Et qꝺ notat Io. an. in. c. ad petitionem. penūlt. col. de accu. ubi idem dicit etiam in beneficialibus si tamen lata una sententia superueniat ferri confirmatoriā uidetur q̄ transeat in rem iudicatam p no. in. c. fraternitatis. de frigi. quod tamen non placet An. ibi in. ix. col. hoc etiam extē ditur quando sententia ferē in causa matrimoniali propter thorum ut per An.

de bu. post glo. ī. c. ex litteris. ō diuor. penī. coī. Item in causa matrimoniali ex communicatus petit principaliter restitutionem contra sententiam ut in decisi. rote numero. cccclxviii. Itez fuit dubitatū utrum in causa matrimoniali . zč. Itez in causa matrimoniali sententia fertur ī p̄sona domini. non' procuř. Fran. ī. c. que relam. de electi. iii. coī. et sequenti. Itē qd si lata sētētia apparz q̄ uicar⁹ epis copi fuit laicus Frā. ī. c. nihil. §. ceterz. in. coī. de electi. Itē licz a sententia matrimonii non possit. in. appellari potest propoī querela. zč. Ni. m. c. fraterni tatis. de frigi. penīti. coī . et inde eum in. c. littere. ii. coī. Itē in causa matrimoniali sufficit post sententiaz probari corruptionem testium Fran. ō proba. licz. v. coī. et de testi. sicut. v. oppo . Item in causa matrimoniali requiřtur testeř rogati nō fortuiti no. iii. q. ix. §. de his . et xiii. q. v. nītates. et in specu. de teste. §. 1. penī coī. quod tamen licet nō sit necessarium tamen in matrimonio expedit uocari seu adhiberi sut per Fran. in. c. ex parte. de spō. et inde decisi. ro . cccl xxi. qa iberēt di. §. ō his. Itē fauore mrīmonii compellitur quis edere sua propria instrumenta Io. an. in adō. spe. de instr. edi. §. uidendum. v. ex premissis. et de p̄ beñ. c. i. Item alimētatur uxor accusata de adulterio spe. de īquisi. §. fi. et repel litur obiecto crimine in modum exceptionis spe. de cri. in modum excep. obiectus §. i. Et nota q̄ spāle ē ī causa matrimoīali ut testes possunt produci et super eo dem et super directe contrario articulo de testi. cuz in tua. que decretalis p⁹ melius probat q̄ alia secundum An. de bu. post doc. ibidem. iii. coī. de quo etiaz in dicto. c. series per doctores non tamen licet ipsis testibus repetitis corrigeř uī addeř nisi cōsideratis circūstātiis iudex correctionem admittat iuxta no. in dic. c. cum in tua. de testi. et ī. c. preterea. ō testi. cog. ut per An. de bu. in. c. cum clamor. de testi. et di. c. pre. circa fi. unde ī causis matrimonialibus non obstante renuntiatione et conclusione ac iuramento partium potest iudex ex officio inquire re secundū Ho. in summa de clā. ō spon. §. i. circa fi. & de consan. et affi. §. uisq. v. & quia iudex. ad q̄ō. ē. q. pxi. unde sē tentia matrimonialis etiam ultra ter re uocař per remediū nullitatis ut p ymo. in cle. i. de sen. et re iudi. in prin. et per doc. in. c. fraternitatis. de frigi. debet enim episcopus cauere cum agitur de fe dere matrimonii ne fiat preiudicium ecclesie et propter hoc ē q̄ publicis atte stationibus producuntur testes in causa matrimoniali secūdū Fran. p⁹ Ho. in. c. super eo. post prin. de eo qui cogno. consan. Ad quod ·ē. q. proxi. post prin. Itē q̄ dicitur publicatis attestationibus licz testes producere intellige per illum qui stat pro matrimonio non autem per illū qui stat contra matrimonium secundum Io. an. in di. c. series. nisi allegaretur cō sanguinitas indispensabilis uel aliud q⁹ stante nutriretē peccatum per partes ir remissibile secundum An de bu. in di. c. series. penī. coī. et in fi. et in. c. fraternitatis. in. xxix. coī. eo. ti. facit . ē. q. lxi. ad fi. uel cōclude si sunt publicata dicta accusatorum qui et testes sunt non impediuntur aliqui produci ut nudi testes Si sunt publicata dicta testium simpliciter regulariter produci non possūt testes super eisdem fallit in causa matrimoniali que tractatur reiectis regulis iuris positiui secundu3 An . in. c. i. ō consā. et affi. Ad quod inde. ē. q. pxi. ante mediū ibi Item sepius. zč. uerum facultas producendi testes super eisdem uel directo cōtrarius post sententiam quādoq; denegatur et quandoq; conceditur ut per An. de bu. in di. c. fraternitatis. in dic. xix. coī. et sequenti. & per doc. in. c. lator. ō re iudi. Item adde q̄ in causis matrimonialibus procedit̄ secundum puram & naturalem equitatem repulsis terminis rigorosis secundum An. de bu. in dic. c. cum in tua . iii. coī. de testibus : et secundum rei ueritatem Franc. post Lapum in cle. sepe. v. non sic. ii. oppo. de uerbo. sig. inde tamen eum ibi in. ii. q. p̄ totaz. Item causa matrimonialis dicit̄ spiritualis. ī. q. cviii. et per Ho. ī su. de foro cō pe. §. illud. v. et nunquid. et de iura. caī. §. et in quibus . circa mediuz et intellige si agitur de uīculo matrimonii secus si ad

separationem thori secundum Fran. ut lite non contestata. ī prin. in notabilib9 et adde notata per Arch. in.c. statutuz. in v°. peritoruz. de rescrip. li. vi. & no. in.c. si annuz. glo. iii. de iudi. eo. li. et ibi dem Arch. & quod no. in.c. ex tenore. glo. iii. de fo. compe. Item in causa matrimoniali promittens factum alienum uidetur potius proprium promittere. ſ. ſe facturum & curaturum ut per An. de bu. poſt glo. i.c. ſicut. ex litteris. de ſpō. Item in causa matrimoniali ualz teſtimonium de auditu ut in.c. tua nos. de conſa. & affi. et ibi per An. & doc. etiam ſi deponat per mediatam cauſam ſciendi ut p An. in.c. uſ. q ma. accu. poſſ. Item nota q in matrimoniorum ſolutōe ſimilis eſt conditio uxorum et uirorum unde uxor ſecundum canones accuſat uirūz de adulterio in ſpe. ō procu. ¶. i. n. col. ibi. xxi. et. iii. col. ibi. vii. et caſtitas eque requiritur in uiro ſicut & in femina. ibidē. v. x. Item cum epiſcopus procedit ex officio ad ſeparandum male coniunctos non admittetur appellatio cum tēdat ad correctionem de appl. ad noſtram. ſecūduz ymo. in cle. de conſan. et affi. ſuper glo. conſtiterit. Item ſi fiat accuſatio ſup fe der matrimonin puta quia dicaē eſſe iter coniuges conſanguinitas uel aliud impedimentum procedit litē non contē. ſecus ſi propter adulteriuz agatur ad thorī ſeparationē ut lite non contē. c. i. &. c. quoniam. ¶. porro. ſecundum Io. an. in rub. qui ma. accu. poſſ. et uide eundem eo. ti. c. i. in fi. Item in cauſis matrimonialib9 de conſuetudine generali ſufficit ſētētia ſolius epiſcopi Io. an. in. c. q̄to. de bus que fi. a prela. ad quod. ē. q. proxi. p9 prin. & an tales cauſe dicātur ciuiles an criminales, ē. q. lxiii. ante mediū Item in dubio ſemper pro matrimonio iudicādum eſt dum tamen non occurrat periculum anime ut quia prī° cum alio cōtraxerat per not. per Io. an. in. c. iuuenis. ō pon. unde non eſt preiudicandum ſecundo matrimonio publice contracto occaſione primi per teſtes non probati ſecūō Io. an. in. c. atteſta tiones. ī fi. de deſpō. impub. et abſtinendum eſſet a delatione iuramenti ut per An. ibidem facit. ē. q. xv. poſt medium. et ideo matrimonium manifeſtum preiudicat clamdeſtino etiam ſi ambo confiteantur & habeāt pro ſe unum teſtem et famam ſecunduz vin. & Io. an. in. c. ii. in fi. de clam. deſpō. & quod ibi per Ant. facit. ē. q. xxii. et. q xcii. &. i. q. clxxxxii. in fi. &. ē. q. proxima circa medium Et ſi libellus continz ſuper antiquo conſenſu & probetur de nouo conſenſu an ferri poſſit ſententia uide Io. an. in. c. atteſtationes. iii. col. ō deſpon. impub. facit. ē. q. proxi. ibi Itē ſupplet in huis. zc̄. Itē in cauſa matrimoniali uidetur exigi ſpeciale mandatuz ut no. in ſpe. de procur. ¶. i. ii. col. & p Io. an. poſt ſpe. in. c. qui ad agendum. de. p cur. li. vi. in glo. vi. & Arch. eo. ti. c. fi. in prin. In contrariū decidit rota numero. cclxxiii. in fi. que incipit Itez fuit dubitatum utruz ad agenduz. zc̄. & ī tabula earundē decisionuz in ti. de procura. v. q̄us in contrahendo. zc̄. pro hoc quia pater agit nomine filii ut per An. c. uenies. i. de ſpon. contra quod eſt deciſio rote. cxlii. Item q ī cauſa beneficiali. zc̄. debet ergo habere procuratorium ſaltez generale faciunt no. per Frā. de zab. in cle. prima. de procu. q. vi. & in cle. i. q. iii. Item in cauſa matrimoniali non uidetur q probatio de iure mī. legitima poteſt per principem ſeculare effici legitima per no. ī. q. cviii. Itez in cauſa matrimoniali conceditur reſtitutō in integrum maiori allegata iuſta cauſa licet plene non probetur ſed ſe implene puta per iuramentum uel unum teſtē ut in .c. ex litteris. de in integ. reſti. ubi uide as omnino per Fran. preſertim ulti. opo. ubi etiam patet q cauſa matrimonialis ē ſubdelegabilis etiam per delegatū apoſtolicum ut ibi per modernos et q cauſa matrimonialis ſit delegabilis ab ordinario tenet an. in. c. i. de conſā. & affi. Cui autem ſit deleganda uide docto. p9 Io. an. in. c. ſtatutū. ¶. cū uero. v. col. de reſcrip. li. vi. et etiam delegari pōt maiori epiſcopo ut in .c. ex litteris. de in itegr. reſti. et ibi per Fran. non tamen contra matrimonium datur reſtitutio ſeu ſuper matrimonio licet detur ſuper abſentia ī cauſa matrimonii ut in ſpe. de ī integ. reſti.

§. qualiter. v. quid. si quis cõtrahit. & c. penſ. in fi. per Io. an. & doc. q metus cauſa facit. I. q. cxviii. Item maior. xii. uel. xiii. annis in cauſa matrimoniali p maiore habetur de deſpõ. impub. ex literis et. c. atteſtationes. unde et per ſe cauſam matrimonialẽ agere poteſt et p procuratorem de reſti. ſpo. ex parte. ſecundum Ho. in ſu. de procu. §. quis dar. poſt medium Itẽ in cauſa matrimoniali non habet locum miſſio ut per Ho. in ſu. de iudi. §. porrecto. v. q̃uis. Item agenti ſup matrimonio non obſtat exceptõ ſpoliationis bonorũ Ho. in ſu. de reſti. ſpo. §. quando. v. quid ſi uir. zc̃ et ad p̃miſſa adde. i. q. proxi. Adde q in hac cauſa ſi habet locum cautio de iudicato ſoluẽdo de quo in ſpe. de ſat. dat. §. expedito. ante fi. Item hec cauſa dicitur grauis ut per Io. an. in. c. ii. de procu. Centeſi° pri° quero an contra coniugatum abſẽtem poſſit procedi. Rñ° diſtinguendum q aut cõſtat q malicioſe abeſt et proce di poteſt contra eum ut lite nõ conteſta ta. quoniam. §. ſi autem. a contrario nõ tamen procedi poteſt ex eo q abſit ſed ex cauſa rationabili uel etiã propria uoluntate non malicioſa & non poteſt procedi dic. §. ſi autem. aut nihil conſtat & preſumitur abeſſe ex malicia quia tenẽ adeſſe & ideo procedi poteſt ipſo diligẽter prius perquiſito ut in. c. i. qui ma. accu. poſſ. et qui fi. ſint legi. perlatus. ubi uideas de materia et q etiam parentes & amici requirendi ſunt ſi uolunt deferi dere ibi per doc. poteſt tamẽ fieri diſtinctio circa predicta inter eum de quo cõſtat q malicioſe abeſt & eum de quo dubitatur an malicioſe de quo tamen p̃ſumit malicioſe abeſſe ut nunc dixi Nam poteſt dici q quando conſtat q malicioſe ſuſſicit q citetur ad domum de eo qui mittit poſſi. c. fi. & quod ibi no. de cle. non reſi. ex tue. quando autem dubitatur an malicioſe debet perquiri ubi ſperatur inueniri poſſe ut in di. c. i. & di. c. perlatum. & iſta perquiſitio debet fieri cum omni diligentia ut in di. c. i. pro hoc. quia circa manus periculum uertitur de ſpon. cum tua. de conſa. et affi. c. i. & non refert an procedatur ad inſtantiam coniugis ut alterius ſecundum Fran. in di. c. i. q ma. accu. poſſ. in fi. facit inſpe. eo. tu. v. ſi uero hi quos res. zc̃. unde in cauſa matrimoniali ſufficit abſentia ne dum doloſa ſed etiam culpoſa dum tamen nõ poſſit inueniri unde tunc ſeruanda eſt practica cle. cãm. de electi. in modo citandi. & decretalis quoniam. §. ſi autem. ut lit̃. non cõteſt. ſecundum ymo. poſt dec. in dic. cle. cauſa. 3. ſuper glo. deuoluta. Si tamen ſcitur ipſum morari extra prouinciam ubi dominus citatur de gracia ut per Ho. in ſu. de contu. §. & nunquid. v. hoc etiam ſciendũ. unde. ẽ. q. xxxiii. &. ẽ. q. prox. ubi Item ſi fiat accuſatio. zc̃. nec locum habebit miſſio ex p° decreto. ẽ. q. p̃xi. et ad predicta optime per Ho. in ſu. ut lite non cont̃. v. Item ubi agitur de mrimonio. zc̃. & per Ant. in di. c. i. qui ma. accu. poſ. et in caſu quo procedi põt contra abſentem admittetur defenſor ſed ſemper ſententia formãda ẽ in perſonã domini ut in ſpe. de defen. in fi. Et nota q ſi agit̃ poſſeſſorio ut fit miſſio nec ad ſententiam procedetur contra contumacem ſed excommunicatur ſecus ſi ſuper fidere matrimonii nam cauſa matrimonialis non ſubeſt ordinarie cognitioni ut in ſpe. õ p° decreto. §. reſtat. v. quid ſi agatur ad thori ſeparationem. zc̃. CII. quero de impedimentis matrimoniorũ in cõmuni ſeu generali habet ens matrimonium impedimenta quod probatur quia omnis effectus qui conſtituitur ex cauſis impedientibus poteſt impediri ſ matrimonium eſt huiuſmodi quia conſtituitur ex conſenſu contrahentium in q° poteſt accidere multiplex impedimẽtus ergo. zc̃. ſecundus pe. de paſ. in. iii. di. xxxiii. q. i. circa prin. Et quedam impediunt matrimonium contrahendũ ſed ſi dirimũt cõtractũ q̃dã ſpediũt cõtrahẽdo & dirimũt cõtractũ cuius ratio ẽ quia q̃dam ſunt de neceſſitate matrimonii que dam nõ Sine illis autem que ſunt de neceſſitate nullum eſt matrimonium ſed ſi illis que de neceſſitate non ſũt impediri matrimonium contrahendum quia ſi bñ fit q̃n ſiñ eis fit ſ̃ ſi dirimẽ cõtractũ quia ſine eis eſt uerũ matrimonius quod nunq̃ diſſoluitur niſi per mortem carnalẽ

uel spiritualem. ē. xi. nota. und obmissio illorum que sunt de necessitate matrimonii impediunt matrimonium contrahendum & dirimunt contractum eo q nullū est matrimoniū quando obmittit aliqd quod est de necessitate secundum pe. ibi dem. generaliter autem de impedimentis que dirimunt matrimonium post contractum intelligendum est q nihil tale dirimit prius contractū sed solūmodo post contractum unde magis proprie loquūtur iura noua dicendo q talia impedimenta dirimunt post contractū q̄ ātiqua dicendo dirimunt iam contractum secundū pe. de paſ. m. iiii. di. xxvii. q. iii. ī fi. und hec. xii. impedimenta dirimunt si p̄cedant non si sequantur secundum eundē di. xxxiii. q. i. articulo. iii. conclusiōe. i. ad quod. ī. q. proxi. Et pro diuisiōe materie Pri° agamus ō impedimentis ī genere Secun° de impedimento erroris p̄sone in. cxvi. q. Ter° de impedimēto cōditionis. cxvii. q. Quar° ō impedimēto uoti in. cxxvi. q. Quinto de impedimento cognationis carnalis. ſ. consanguinitatis in. cxxx. q. Sex° de ī pedimēto cognationis spiritualis scilz compatertitatis in. cxxv. q. Septimo de cognatiōe legali scilz adoptionis in. clii. q. Octa° de impedimento criminis in. clx. q. Nono de disparitate cultus in. clxix. q. Deci° de uiolēta sui metu in. clxxxii. q. Vnde° de ī pedimento ordinis in. cxciii. q. Duode° de impedimento ligationis ad aliaz uxorem ī. cxcvi. q. Ter° dec° de publice honestatis iusticia in. ccii. q. Quartodec° de affinitate in. ccxii. q. Quī° decimo de impotentia coeundi in. ccxvii. q. Sex° de° de matrimonio contracto contra in dic. eccle. ī. ccxxxviii. q. Sep° decīo de ī pedimentis feriarum in. ccxxxix. q. & ō predictis ī pedimentis sunt uersus in q̄bus explicantur secundum predictū modum sic Error conditio uotum cognatio crimen Cultus disparitas uis ordo ligamen honestas Si sis affinis si forte coire nequibis Hec socianda uetāt connubia iuncta retractāt Ecclesie uetitum necnō tempus feriarum Impediunt fieri pmittunt facta teneri secundum pisa. in ō° impedimentum. i. & An. de but° in rub. de spon. ī. vi. col. ad quod. ī. q. proxi. & de similibus causis quibus soluuntur spōsalia per pe. de paſ. ī. iii. di. xxvii. q. i. ar. iii. et de aliquibus impedimentis inducētibus nullitatem matrimonii uide in. c. uno. de spō. li. vi. et quod ibi per dom. tenet tamen matrimonium contractū cōtra iuramentum licet contrahens sit periurus de spō. sicut. Centesimo° que ro que impediunt matrimoniū ītractum Rīī° duodecīz sunt que impediunt non solum contrahendū sed dirimūt contractum que et continentur in trib9 primis uersibus positis. ē. q. proxi. & ītelligas que dirimunt contractum si precesserunt matrimonium si autez superueniunt post matrimonium rite factum ut affinitas uel crimen uel huiusmodi nō dirimunt secundum pisa. etiam si nō sit subsecuta cōpula carnalis ut in su. confes. li. iii. ti. iii. q. i. secundum fratrem Nic. in adō. ād que. ē. q. proxi. preter unum uotum. ſ. religionis cum effectu quando qs contractō quidez matrimonio sed añ carnalem copulam religionem ingredit extra de conuer. coniug. uerum. ō. & c. ex p te. ii. secūdum pisa. ibi dicitur clare q cōtracto matrimonio legitime per uerba de presēti ī nullo potest casu dissolui etiam si unus contrahentiū efficeret hereticus ut inuēte reliquo alter ad secūda uota transmigret nisi unus religionē ingrediatur secundum fratrem Ni. in adō. de spon. cōmissum. expectari tī debet usq ad professionem ut ponit Tho. in. iii. di. xxvii. et quousq religiom etiam ī genere sit saltē tacite obligatus ut si uoluerit ītā absolute mutāre infra quod tempus beneficium ingredientis non est alteri conferendum sine eius consensu ut ī c. beneficium. de regula. li. vi. nam ante non dirimitur etiam secundum pe. simile hēs ī pisa. ī v° uotī. iii. ē. v. i fi. attēdē dum q per susceptionez sacri ordinis dirimitur ut quidam dicere uoluerunt sed contrarium declaratum est hodie in quadam extrauaganti. Io. xii. que incipit ā tique. secundū fratrez Ni. post pisa. ubi ē. ad hoc. ī. q. cxv. in fi. et not. dictum pisanelle q etiam si coniunx obliget fīliom in genere dirimatur matrimoniuz

precdens quod uoluit Inno. in. c. consul ti. de regul. Idem Arch. ī. c. beneficiū. ō regul. li. vi. in. v. aut cōstet. et Io. an. in di. c. consulti. ad fi. ubi. idem. per Io. de lig. et pe. de anch. in di. c. beneficiū in. in. nota. post Io. an. et Ho. ī su. de cō uersi. coniuga. ad fi. & idē dominus do minicus in di. c. beneficiū. in. in. col. & in. c. ex publico. in fi. de conuer. cōiuga. et semel cōsului et cui. apprabatur fuit &. ī. q. cxxvi. et ad p̄missa adde qa Ho. ponit tertium uersum sic Sensus & affis zē. et exponit sensus. s. deficiēs et sic fu riosus non contrahit matrimoniū ō q° ē. q. xxvii. unde secundum eum. xiii. sūt impedimenta etiam dirimentia si prece dant consensum coniugalē secus si sequā tur nam si sane mentis contrabat et post ea incidit in furorē non dirimitur matri monium Idem si q̄s postea seceē. xxxii. q. vii. illi. Similiter sequens affinitas nō dirimit ō eo qui cogno. consan. discretō nem. et. c. tue. & similr de omnib⁹. xiii. impedimentis intelligendum est ut per eum. in su. de matri. ¶. qualiter impedia tur. ad qō. ē. q. proxi. & exponit error s. persone. conditio. i. conditionis error. ordo. s. sacer. ligamen. i. unculū prioris matrimonii. honestas. i. publice honesta tis iusticia ut per eū. ibi. ē. & Ar. xxvii caus. in prin. ponit uiginti impedimenta Sed alia ultra dicta duodecim sunt īcidē tia ut ibi per eū. et de istis. xii. ipedimē tis explicat Fran. in rub. de spō. in. xii. q. & Innocen. & doc. in. c. Iuuenis. eo. ti. Et ex his nota q̄ potest ecclesia de p sonis legitimis ad contrahendum facer illegitimas no. Arch. in. c. uno. de uoto. in v°. iuuenta circa medū. CIIII. q̄ ro que sunt illa que impediunt matrimo nium contrahendum sed tamen non diri munt contractum. Rn° quidem sunt duo predicta. ē. q. cii. s. prohibitio ecclesie. et tempus feriaruꝫ de quibus dicitur. ī. q. ccxxxviii. et sequēti. unde uersus. Nō soluunt tamen impediunt uetitū feriaq̄ ut ponit pe. de paī. in. iii. di. xxxiii. q. i. ar. i. Item impediunt matrimoniuꝫ cō trahendum sponsalia que sunt prius cuꝫ alia contracta de quo in pisa. in. v. spon salia. &. xxvii. q. per totum. Item impe dit uotum simplex de quo. ē. q. ccxxvii. & adde per Ho. in su. de matri. ¶. qualiter impediatur. ad fi. Item incestus īpe dit matrimonium contrahendum de eo q̄ cogno. consā. si quis. et. c. ex litteris. sed non dirimit iam contractum eo. ti. transmisse. et ibi per doct. unde dicit Ho. in su. eo. ti. ad fi. q̄ similis est simplici uoto Item si sit uxoricida quia non potest cō trahere sed si contrahit non dirimē Ar. xxxiii. q. ii. Interfectores. pat⁹ ō duor cus. c. i. xxxiii. q. ii. admonere. & p pe. de paī. in. iiii. di. xxxvii. q. ii. ar. ii. Itez raptus uxoris alterius. xxvii. q. ii. statu tum. Item si quis susceperit proprium fi lium ut uxorem debito priuaret. xiii. q. i. de eo autem. Item si quis presbiterum interfecerit. de pen. et remis. c. ii. uel si penitet solemniter secundum quosdam aut si monialem in uxorē accipiat. xxvii. q. i. hii qui. et per Ho. in su. in di. ¶. qualiter impediatur. v. v. crimen. & p glo. ī di. c. ii. de pen. & remis. &. ī. q. clxx. & per pe. de paī. in. iii. di. xxxiii. q. i. ar. ii. ubi illud. de incestu addit quia si scien ter committitur cum propinqua uxoris perdit petitionem debiti ē redde tenetur nec potest contrahere cum adultera quia affinis est Sed nec debet cuꝫ altera et uterq̄ sine spe coniugi erunt et econ uerso uxor scienter cognita a propinq° uiri perdit debiti exactionem et spez cō iugii. xxxiii. di. c. penī. xxxii. q. vii. si quis uiduam. et qui dormiet. et. c. cōcu buisti. cum si. intelligit etiam de incestu cum consanguinea carnali uel affine cuꝫ adulterio uel sine non autem legitur de incestu cum cognata legali uel spirituali sed de publice honestatis iusticia sic. iii. li. sententiarum. di. xxvii. c. aīpenī. sm cum. ad quod. ī. ¶. v. q. cxxv. Item illud ō uxoricida intelligit nisi in adulterio de prehenderit ipsam quia tunc non ē reus huius pene. xxxvii. di. in fi. hiez sit reus geherne secūdū eū. ad quod. ī. q. clxviii quis autem ista crimina et forte aliqua alia impediant matrimonia contrahēda tamen si timetur de incōtinētia ecclesia debet eis dare licentiam contrahēdi ar. xxxiii. q. ii. antiqui. extra de eo qui cogno. consan. ex litteris. et potest dispēsar

epiſcopus dyoceſanus alias contrahens peccat mortaliter niſi conſtaret q̄ epūs longo tempore diſſimulaſſet hoc ſciēs q̄ eſſet diſpenſare ut per pe. de paſ. ibidē articulo. ii. concluſione. iii. ubi latius & nota q̄ ultra dicta impedimenta tractat infra ō cogna. ſpirituali et legali. Cē teſimoquin° quero utrum aliqua conſuetudo impediat matrimonium contrahendum uel dirimat contractū. Rñ° ſecūd Ho. ſi conſuetudo eſt approbata per papam ne matrimonium contrahatur & ut contractum ſeparetur certe impedit & dirimit dico in quibuſdā caſibus hoc poſſet facere extra de cogna. ſpi. c. i. & c. ſuper. de conſā. &. affi. quod dilecto. nā approbatio ipſa habet uim conſtitutionis ſed ſi conſuetudo non ſit approbata per papam nec reprobata tunc ad uitandum ſcandalū quod forte ſequeretur faciendo contra eam impedit contrahentē ſed non dirimit contractū Idem ber. et Ho. Idem in ſu. confe. eo. ti. q. ii. ſecundō fratrem Ni. poſt piſa. et per. Ho. in ſu. de cogna. ſpiri. §. qualiter. i uſt. col. uſq; in finem et per doc. in locis de quib⁹ di xi. §. q. xxi. ad fi. & unde. §. q. cm. ī fi. et. ī. q. cviii. et. q. cxv. et. cxxxii. q. & cxlv. et. clv. in fi. et cxciii. ī fi. & ad predicta faciunt no. per laud. ī ſacramenta ī rub. de ſacramēto euchariſtie ī. xviii col. v. vii. et in rub. de ſacramento matrimonii. vi. col. & an conſuetudines & ſtatuta laicorum diſponentia circa ſubſtantiam matrimonii uel accidentalia uel ſolemnia ualeant uel circa penas et ſi. per An. de bu. et dominū Ni. panormitanū Archiepiſcopum in. c. i. in. col. de ſpon. & in. c. fi. ō ſpo. duoru. Et nota q̄ ſi cō ſuetudo precedit ſuper impedimento cū ſcandalo hec impedit & dirimit quando eſt p papam approbata nō obſtat quos deus conuinxit. zē. quia precedente cō ſuetudine impediente deus non conuingit ut per An. de bu. in. c. i. i fine ō cog. ſpiri. et adde per An. & Ni. in. c. ſuper eo. eo ti. & ī. c. iii. de conſan. & affi. in iii. col. et in. c. quod ſuper bns. per eun dē et per dcm. ī. c. i. de conſti. libro. vi. xviii. col. et adde no. per. Arch. p̄ lau. xxxi. di. c. i. in prin. & Federi. conſilio xvii. in. iii. col. ibi pre. uī caſus. zē. Et an attendatur conſuetudo loci ipſius mariti an loci mulieris per Ni. in dic. c. i. de ſpon. et dic q̄ conſuetudo poteſt habilitare aliquos ad contrahendum matrimonium taliter q̄ ſi poſtea contrahant non tenebit matrimonium non tamen poſſ conſuetudo matrimonium legitime contractum diſſoluere ut per ymo. in. c. fi. de conſue. xvii. col. CVI. quero utr litis pendentia impediat matrimonium contrahendum Rñ° ſi primum matrimonium nullum eſt impedimento conſanguinitatis uel alio impedimento perpetuo non dirimet ſecundum: quis ipſum ſecundō etiam pendente lite contractum fuerit aget tamen penitentiam contrahens cōtra ius et eccleſiam contempſit et quo ad deū inquentem ad tempus prout iudicabitur iudici carnale cōmerciū ſuſpēdet ſic ītel lige ō ſpō. ueniens. i. et. c. cum aplica. et de ma. contracto contra interdic. eccle. ex litteris. ſecundum Ho. in ſu. de mat. §. qualiter impediatur. ad fi. et de ſpo. duorum. §. ii. ante fi. et per An. de. bu. et Ni. in dic. c. ueniens. et in. c. cuz ī apoſtolica. eo ti. per eundem ubi plenius. et in. c. tua. de ſpon. duoruz. nec lis mota facit matrimoniuz litigioſū ut dicit Ar. xxvii. q. ii. ſic quippe. in fi. Et quāmatrimonium contrahi non poteſt lite pendente ſuper alio per Ni. in. c. ii - penitī. col. de in int°. reſti. unde pendente nullitate ſententie non eſſet urgo permitten da cum alio contrahere quia tunc ſequitur matrimonio non eſſet executio retractabilis ut per ymo. in cle. i. dē re iudi. ſuper glo. ii. & an ſuper inducta lite pēdente priuetur iuſ ſuo. doc in. c. tenor. et unde. §. q. xxi. poſt medū et adde no. p̄ domi. in. c. concertationi. ii. col. de appī. vi. CVII. quero an contra ſpē dimentū matrimoniale obſtet curſus tē poris Rñ° illud in ſu. non eſt obmittendum q̄ ubi matrimonium illegitimum ē per aliquod impedimentum nec ſuſceptio prolis excuſat nec diuturnitas tēporis ſed accuſat quia ſi proceſſerunt in dies ſuos diuorcium celebratur et penitentia iniungitur et propter ſcandalum perpetua penitentia indicitur de eo qui duxit

in matrimonium cum haberet secus si esset iuuenis uel nullum scandalum immineret quia tunc datur licentia contrahendi eo. ti. c. ii. in fi. secundum Ho. in su. & matri. in fi. ad hoc. ē. q. lxi. circa medium & q. ciii. ad fi. CVIII. quero an impedimenta alia inducta secundum leges ꝓcedant de iure canonico. Rñ° ꝙ hodie ñ tenent nec impediunt matrimonium ſm Ho. i ſu. de matri. ¶. qualiter impediat. in fi. naꝫ quo ad matrimonia et ex eis ſequentia nihil ad Imperatores uel leges ut dicit Ho. in ſu. de ſecundis nup. in fi. cum matrimonia iure poli non iure fori reguntur ſecundum Ho. in ſu. de ſpon. ¶. qualiter. ad fi. ſi ergo matrimoniuꝫ prohibitum ſecundum leges non prohibeat ſecundum canones ualet & tenet ut per Io. an. & ſecundis nup. c. fi. et ibi ꝓ An. in fi. ibi etiaꝫ goff. uoluit ꝙ ubicunq; leges ex aliqua ſpeciali cauſa prohibēt cōtrahi matrimonium ꝙ generaliter ſublata ſit talis prohibitio per canones ut in matrimonio inter tutorem & pupillam Item iter rectorem prouincie et prouincialem ſed Fran. ibi dicit ꝙ non uidetur procedere hoc quia non debemus dicere leges correptas niſi quando hoc expreſſe reperitur in canonibus ar°. de elect. cum expediat. li. vi. ſed ꝙ in his et aliis ſimilibus caſibus leges recipiāt correctionem per canones dum tamen tale matrimonium per canones non prohibeat̄ uidētur cōſus ut dixi et ſequitur An. de bu. in c. i. de ſpon. in, ii. col. et. iii. et in c. ii. de deſpon. impube. pro hoc quod notat Ha. et Arc. xxviii. q. i. ¶. uerū. et. xxix. q. ii. ſi quis ancillam. cum ſi, nā matrimonia non ſunt de foro principis temporal Io. an. in c. per uenerabilem. in. v. col. qui filii ſint legitimi. et quod not. x. di. quoniam. in ỡ° pro curſu. et quod notat Ho. in ſu. de uſuris ¶. i aliquo. circa prī. et ſic in ſpiritualibus leges nullius ſunt momenti aduerſus canones. x. di. conſtitutiones. et. C. de ſacroſan. ec. omni ino uatione ut dicit ſpecu. de alī. et diſpu. ¶. porro, in fi. faciunt not. in ſimili ꝓ ymocle. i. poſt prin. de offi. ordi. et ſic in matrimonio et acceſſoriis ſtamus iuri canonico ſecundum Hu. in c. cum cauſa. & rap toribus. & in c. i. de deſpon. impube. at etiam legibus mḡtum iuri canonico non contrariantur Hu. in. c. ii. eo. ti. ad idē per eundem in rub. de cogna. legali. ipe etiam Fran. in. c. i. ad fi. deconſti. dicit ꝙ i matrimonio et ſimilibus Imperator non habet poteſtatem de rebus eccleſ. non aī. c. fi. facit. ī. q. cx. et. cxliii. et. ē. q. xxi. unde pe. de paī. dicit adde ꝙ preceptum uel prohibitio iuris ciuilis ſcripti uel conſuetudinis cuiuſcunq; locorum nihil facit licitum uel illicitum debitum uel neceſſarium in contractum matrimonii ſi eſt contra legem euangelii ſicut ꝙ poſſit dare libellum repudii excepta ſola cauſa fornicatōnis extra de ſpon. c. i. ymmo etiaꝫ ſi eſt contra canones ſanctorum patrum quia leges non deſignātur ſacras canōes imitari de iud. at ſi clerici. unde mulier nubens infra annum nō eſt infamis Item preceptum et ordinatio q̄cunq; legis humane et conſuetudinis in matrimonio non habet effectum non ſolum ſi eſt contra ius diuinuꝫ et canonicū ymmo etiā ſi nō eſt iure canonico approbata quia cauſa matrimonii eſt ſpiritual et eccleſiaſtica laicis autē in rebus eccleſiaſticis ordinandis nō eſt tributa facultas a quibus ſi qō in talibus ſtatutuꝫ fuerit nullius eſt firmitatis niſi ab eccleſia fuerit approbatum de conſti. c. eccleſia ſancte marie. ſecundum pe. de paī. ī. iiii. di. xxvi. q. iii. ar. iii. qui etiam dicit ꝙ i rebus eccleſiaſticis & ſpiritualibus ut i cauſa matrimoniali leges Imperatorum non habent efficaciam niſi ſint per canones approbate etiā ſi non eſſent ſpāliter reprobate ḡuis alias ſit racionabiles et honeſte ut per eundem latius in. iii. di. xli. q. iii. ii. col. et di. xlii. q. iii. ad fi. ſiſter in quibuſcunq; caſibus lex ciuilis dicit ſententiam excōmunicationis nullam niſi ſit canoniſata non propter hoc erit excōmunicatio nulla ſecundum eundem in. iii. di. xviii. q. i. in fi. Et ex his uidetur ꝙ Bar. non bene dixerit in. l. fi. i fi. ff. de concubinis. duꝫ dixit ꝙ ſi filii clerici beneficiati in minoribus conſtituti ī legitimant̄ per ſubſequens matrimoniū ar. l. ſi contra. C. de nup. cum ſi. ad quā. l. reſpondetur quia illud officium olim i

pediebat matrimonium quod non opaꝫ beneficium ut in.c.1.de cle.coniuga. & quia sublatum est tale impedimentuꝫ de iure canonico per predicta et ad ꝑmissa optime facit qꝫ de hoc tractat rosset. bñ uentanus in suo libello impedimentoruꝫ in ultimo impedimento in fi. et ꝑ Fede. de Senis consilio .xxxv. casus tales ē matrus. zē. facit Io. an. in regula. sine cul pa. v. col. et sequenti. cū si. si ergo dispē setur cum illegit mo tanꝯ nato ex soluto et soluta non officit quia pater fuit beñficiatus si non fuerit in sacris ordinibus constitutus ut etiam tenet curia. Cen tesimonono quero an propter ꝓdimentuꝫ dirimens liceat auctoritate propria recedere a coniuge. Rñ° nō nisi prius lata sententia separatōis ut colligitur ex tra de coniugio ſ.c.11. et quia nemo sibi ius dicere debet c. de iudeis nullus fm Archi. xxix. causa. in prī. et. q. 11. si quis iii. et. xxxi. q. 11. de neptis. &. xxxiii. q. 11. in prin. et. xxxv. q. 11. qui propiquaꝫ ꝑ eundem. ſ Fran. in. c. continebatur. de despon. impub. dicit sic nota qꝫ spōsa la non sunt dissoluenda sine auctoritate ecclesie patet ibidem ex eo qꝫ mulier petit licentiam nubendi alteri ut dicit in no. i. c. proxi. qꝫ si sponsalia non tenent ut quia inter consanguineos uel quia prius cum alia contraxit uel ex alia causa ñ est necessarium iudiciuꝫ ecclesie hicꝫ quo damodo sit honestum ut ibi dicit idem in matrimonio si est nullum nisi forte interuenisset copula quia tunc si recederꝫ uxor sine iudicio ecclesie daretur restitutio de diuor. porro. secundum euꝫ ad h°. ē. q. lxxxix. qui etiam dicit in. c. de illis. ō spō. in. ii. no. et dicit tan. qꝫ per ꝛpa spōsalia de presenti soluuntur ipso iure spōsalia de futuro alias in ꝛnis casibus per iudicium ecclesie dissoluenda sūt. xxxiii. q. ii. seculares. xxxv. q. vi. multorum. secundum eum ad idem per eundem in. c. ō illis. pri° in. v. notabili. de despon. impube. ubi per Inno. et adde. ē. q. xvi. post medium. et. q. lxxiii. et si sponsalia fuerint omnino occulta quia non in facie ecclesie non oportet qꝫ in facie ecclesie dissoluantur sed propria auctoritate et sine iudice potest alter discedere superueniente seu apparente iusto impedimento secundum petruꝫ de pal. in. iii. di. xxvii. q. 1. ad fi. in. ii. conclu. et subdit qꝫ si impedimentum est occultum licꝫ sponsalia publica sint. potest propria auctoritate discedere ut ibi latius ſde dicit Iaūd. qꝫ proprio motu soluuntur sponsalia cōtracta ante septennium ubi nō precessit tēptatio carnalis copule ō resti. spo. exptes Item in ingressu religionis fortiori matrimonio affinitate uel consanguinitate uel lapsu termini. Item in secretis spōsalibus de clam. de spon. c. ii. Item in cō tractu indelicet despon. c. cum locum. alia uero regulariter iudicio ecclesie solui habent ut no. in dic. c. ex parte. de resti. spo. secundum eum in sacramentali ō sacramento matrimonii. iii. ī ꝓn. ī. xii q. CX. quero quid agendum quando doctores discordant circa impedimentū matrimonii. Rñ° secundum Ho. ubicūqꝫ doctores per glosas suas dicūt solui matrimonium si non inducunt ius expressuꝫ contrarium dicenti adhereas extra ō testi. licet ex quadam. in fi. Idem in su. cō fes. eo. ti. q. iii. secundi m fratrem Nic. post pisa. ubi. ē. et ꝑ Io. an. post Ho. ī c. ii. de cogna. spi. ubi idem sequit Frā. et an. facit quia in dubio ꝓ matrimonio iudicamus ut dicit Ho. in su. de matri. §. qualiter. i. in. ii. col. et in. §. fi. ante me dium. et in ti. qui fil. sint legi. §. an inter utrumqꝫ. et quod no. Fran. in. c. continebatur. in. v. col. de despon. impub. facit ī. q. clv. et sequenti. in fi. Similiter ī optionibus quarum altera detrahit altera fauet dilatum potestati standum est ei que fauet per no. de concess. preben. propositum. secundum Fran. post doc. ī. c. i ut lis. i. q. in fi. qui. cleri. uel uo. v. per an. in. iii. col. et non semper sequende sunt opiniones antiquorum ut no. Io. an. ī. c. discretionem. circa medium. de eo q cognato. consan. facit. ē. q. ix. in fi. CXI. quero quid si ecclesia precipiat alicui cū quo cohabitare cum altero et ille cui precipitur sciat esse impedimentū. Rñ° secundum Hug. in hoc casu quantum ad reddendum non tenetur cbedire tamē ī cohabitatione et necessariorus exhibitō nebedire debet et non negare ei cui de

facto se copulant nam obedire debꝫ in quantum potest sine peccato ut in. c. inq sitioni. extra de sen. exco. secundum fratrem Ni. post pisa. et unde p Io. an. ī di. c. inquisitioni. facit. ē. q. lxxiii. et. i. q. cxxv. et ō remedius imperplexitatis qñ ſ. quis in foro cosientie nec est nec forte esse potest maritus alicuius et tamen adiudicatur ei pro marito uel sponso in foro exteriori sub pena excōmunicationis unde p pe. de pa. in. iii. di. xxvii. q. ii. ar. vii. ubi ponit quinq falsa seu inutilia remedia et alia quinq uera remedia inter que est remediꝫ ut seruet preceptum & impleat quod precipitur uel pam adeat uel religioneꝫ ingrediatur ut ibi latius per eum et adde. ē. q. xxvi. ad fi. et. ī. q. cxxv. CXII. quero quo modo ante matrimonium sit inquirendū an sit aliquod impedimentum. Rñ° dñt in ecclesiis banna publice p prelbiteros preponi ut infra competentem terminū qui scit impedimentum proponat et si apparuerit probabilis coiectura contra copulam futuram interdicatur exp̄l se donec constet quid fieri debeat aliter si contraberent sine bannis uel post prohibitiones et extiterit impedimentum puta gradus prohibitus tunc filii dicentur illegitimi et non excusabuntur propter ignorantiaꝫ parentū. sacerdos quoq; qui tales coniunctiones ibibere contempserit uel regularis qui interesse prelū pserit per terminū ab offcio suspendat qui uer o falsum impedimentum malicio se obiecerit non effugiet canonicam ultionem extra ō clā. desp̄on. cum inhibitō. in aliquibus uero locis non fiunt hec bāna sed solum contrahunt sponsalia solemniter et multum ante matrimonium et ī terim poterit manifestari an sit impedimentum de matrimonio quod fit sin bānis et clamdestine. ē. q. xlv. secunduꝫ fratrem Ni. post pisa. et dicit Fran. de spo. cum in tua. no. de bannis. de hoc ī glo. i. & forte dicebant banna quia sub banno uel sub pena excōmunicationis precipiebat sacerdos q̄ nullus impedimenta celaret ar. xvi. q. i. statuimus. secundum Ho. et hoc seruandum est etiam in maioribus et ipuberibus propter multa alia rum pericula dicto. c. cum in tua. et dic. c. cum inhibitio. sed mīº bene seruatur alicubi nam ratione sacramentoruꝫ laici subiacent episcopo sicut clerici de cōse. di. ulti. non oportet. et debet sacerdos cauere ne p̄rochianus suus aliquam ō sponset eo inconsulto secundum Frā. p̄º Ho. in. c. n. ii. q. de desp̄on. impub. et in dicto. c. cum inhibitio. xi. nota. facit. ē. q. lxii. CXIII. quero quid si aliquis audierit perpetuum impedimentuꝫ eē inter se & uxorem nunquid tenetur inq rere. Rñ° secundum Guil. si audierit a fide dignis et non suspectis cum non debeat esse negligens sue saluti tenetur inquirere ueritatem aliter esset affectata ignorantia que non excusat et si concipiat probabilem opinioneꝫ de dicto alicuius non debet exigere debitum licet reddere teneatur Idem in su. confess. li. iii. ti. xxi. q. iii. secus si ita inueniret ueritatem quod etiam impedimentuꝫ haberet pro constanti tunc enim nec exigere nec reddere debet facit de sen. excōi. inquisitioni. ad hoc. ī. q. cxxv. porro qui tale impedimentum audit a uiro fide digno etiaꝫ iurato aut a compatre suo aut proprio sacerdote aut publica fama non ita tenetur credere q̄ peccet mortaliter si non credat sed uenialiter sicut et peccaī potest qui nimis de facili credit Idem ī su. confess. eo. ti. q. iii. secundum Ni. p̄º pisa. et faciunt no. per Io. an. in dic. c. in quisitioni. &. ī. q. clxxxxix. unde uxor non tenetur credere uiro dicenti subeē impedimentum nisi fiat fides in iudicio uel alio modo certificet ō secundis nuptiis. c. dominus. secunduꝫ Fran. p̄º Ho. in. c. ueniens. q. iii. de eo qui duxit ī matri. & in. c. fi. eo. ti. q. ix. per eundeꝫ Et an quis teneatur credere p̄ Io. de lig. in. c. penī. in fi. eo. ti. & p̄ Arch. in. c. si pluribus. ad fi. de prebeñ. li. vi. & in spe. in ti. de citati. §. sequitur. post principium & ibi Bal. in addi. & unde per lapū allī. cxxvi. per Arch. i. q. v. quicūq. p doc. in. c. officii. de pe. & remi. & Io. an. ī. c. de fil. presbiterorum. CXIIII. quero nunquid peccat sacerdos uel alius q̄cūq sciens impedimentum in finuando hoc altri coniugū uī ambobus seu alteri alteri

Rñ° secundum Guil. si probare non po
test dicendo agit indiscrete nisi credat q
audiẽs paratus sit ī hac parte peritorū
cōsilio obedire si uero possit hoc proba
re et sciat hoc sacerdos parrochialis uł
alter coniugum tenetur solemniter ad di
uorcium agere nisi de cōmuni confessu ue
lint et possint cohabitare tanq̄ germani
Idem in su. confe. eo. ti. q. vi°. secundum
fratres Ni. post pisa. ubi supra facit. s̄.
q. lxxiii. et. q. cix. CXV. quero an ī
pedimenta per papam tolli possit. Rñ°
q̄ cum impedimenta per constitutiones
ecclesie introducuntur per contrariā cō
stitutionem potest in contrariū introdu
ci ut no. Frā. post Inno. in. c. i. v. oppo.
de cogna. spirit. unde quotidie uidem⁹ q̄
papa dispēsat etiā sup cognatōe spirituꝫ
ali ut ea nō obstante contrahatur matri
moniū & facit. s̄. in. xi. nota. & no. Ho.
in su. de teste. §. fi. v°. sed si obiicitur tle
quid. unde dicit Io. an. in. c. cum in apl̄i
ca. in fine. de spon. q̄ papa potest statu
ere quicquid sibi placet in dissoluēdo uł
culū qō ex institutōe canonica ures fuit se
c⁹ ī uiolo qō ures hꝫ ex lege naturali et
diuina ut ibi latius et p eūō ī. c. ex publi°.
in. v. col. de conuer. coniuga. uide. l. si se
natori. ff. de ritu nuptiarum. & quando
ualeat dispensatio uel non per bal. in. l.
i. C. si nuptie ex rescripto petantur. &
dicit Io. de ymo. quomodo autem & qñ
possit papa dispensare circa matrimoni
um habetur in. c. litteras. de rest. spo. &
per Inno. de sta. mo. cuꝫ ad monasteriū.
& per Io. an. de uoto. c. i. quia dispensa
re potest in casibus lege canonica probi
tis secus in prohibitis lege diuina. Qui
autem sint casus uel diuina prohibiti ha
betur in dr. c. litteras. & de diuor. gaudē
mus. per glo. ut per eum in cle. de cōsā.
& affi. circa prin. unde a potestate pape
dependet tollerare impedimētum ī actu
matrimonii a lege canonica inductum se
cundum An. de bu. in. c. non debet. ō cō
san. & affi. facit spe. de lega. §. nunc ostē
dendum. vsi. li. facit. ī. q. cxxii. Itez pa
pa dispensādo tollerat matrimoniuꝫ lici
te contractum in primo genere affinita
tis de diuor. c. fi. &. c. gaudemus. in
Prin. eo. ti. et quod ibi no. & facit. §. cō
munia. de sacra. in prin. & in di. xi. nota.
Item tollit papa impedimentum canoni
cum ut ex tunc secundum Io. an. ī. c. per
uenerabilem. penī. coī. qui fi. sint legit.
unde tamen ibi An. de bu. in. xi. coī. &
ibi per Io. de ligna. in penī. coī. et per
pe. de anch. in. c. uno. de spo. li. vi. Nam
An. ubi. s̄. non uidetur sequi b° uō glo.
in. c. uno. de cle. coniug. li. vi. in v° con
traxerunt. in fi. et glo. in cle. de consan.
& affi. in v° pro infectis. et ibi p Frā.
et ymo. ibidem et melius in cle. de cōsā.
et affi. super glo. i. post Gui. & an papa
possit impedire efficaciam sacramentoꝝ
per Fran. post laud. in cle. una. in fine ō
rerum permuta. si ergo dissolueret mri
monium ut ex tunc possꝫ alter cum cōsā
guinea alterius contrahere licꝫ alias ob
staret publica honestas ō qua. ī. q. ccm.
& dicit Fran. post Inno. q̄ etiam per cō
trariam consuetudinem legitime introdu
ctam potest in contrarium introduci qō
est notandum secundum euꝫ ubi. s̄. ad qō
s̄. q. cv. Nota tamen quia dicit legitime
introductam unde male dicunt illi de ca
stro belli montis q̄ habent de consuetu
dine contrahere matrimonia iter cogna
tos spirituales & consanguineos in. iii.
&. iii. gradu. zc̄. & facit. s̄. q. ciii. in fi.
& ad premissa. I. q. proxi. et. q. cxviii.
et. cxxxiii. et sequēti. et. ccxiii. p⁹ prī.
Sed pone q̄ curia committit dispensari
super matrimonio contrahendo inter p̄
bitos sed anteq̄ dispensetur ipsi habē
tes cōtrabeī sub illo tractatu & aīo ma
trimonii se commiscent carnaliter An ni
hilominus cōmissarius possit dispensare
puto q̄ nō quia talis grā non erat facta
sed faciendā & tēpus executionis respi
cit de off. dele. si sup gracia. & de p̄beñ.
si cui. li. vi. & qō ibi no. ergo superuenie
te inter eos contractu matrimonii uerī
uel presumpti mutantur termini seu ca
sus dispensationis & sic ad alium casum
q̄ dicat gracia dispensatio non extendi
tur ut no. in si. in cle. cōsti. de elec. ī glo.
v. in fi. et in cle. i. de preben. in uerbo
q̄us. maxie & quia modo sunt excōicati
per cle. de consan. & affinī. et adde. I. q.
cxxxiii. CXVI. quero de impdimē
to erroris persone in quo sciendum q̄ ñ

omnis error impedit matrimonium sed solūmodo error persone & conditionis cuius rationem assignat Tho. in.iiii.di. xxx. dicēs q̄ oportet q̄ error qui matrimonium impedit sit alterius eorum que sunt de essentia matrimonii :ipsius autem matrimonium duo ōducit scilz̄ personas que coniunguntur & mutuam potestatē mutuam in qua matrimoniū cōsistit: primum tollitur per errorem persone: secūdum per errorem conditionis quia suus nō potest potestatem sui corporis liberē alteri tradere sine consēsu domini sui hec Tho. Itaq̄ si sit error persone nullus ē consensus nam qui errat non consentit. ff. de iure .o. iud. l. si per errorem. et errantis voluntas nulla est. C. de iure. & facit glo. cuz̄ per testm̄. &. l. nō idcirco. & sic nullum est coniugium ut puta si iohannes dicat se esse petrum Sed error fortune qualitatis non excludit consensum ut si mulier nubat pauperi quem credit diuitem uel si quis contrahat cum corrupta siue inhoneſta quam credit uirginem tenet matrimonium. xxix. q. i. huius ita. p̄m pisa. glo. Rai. in. c. de errore persone. sup̄ v̄o uirgo. dicit q̄ Hug. no. xxvii. q. ii. raptor. q̄ si quis desponsauerit de futuro corruptam quaz̄ credit esse uirginē comperta postmodum ueritate ante carnalem copulaz̄ non est compellendus cōsumare matrimonium cum ea quia p hoc impediretur eius promotio ad ordines ecclesiasticos secundum fratrez̄ Ni. oxi. in addi. conclude q̄ est quidem error qui respicit illud quod ē de substā matrimonii sicut sunt persone que sunt materia quo ad substantiam et iste error impedit & dirimit matrimonium de iure diuino qa ius humanum non posset facere q̄ illa in quā non consensi sit uxor mea quia sicut non est matrimoniuz̄ cum ista nisi per cōsensum et econuerso secundum̄ pe. de pal. in. iii. di. xxx. q. i. ar. i. circa errorē qualitatis et fortune conclude q̄ si nō cadit super aliquid quod sit de essentia matrimonii nec pertinet ad bona matrimonii et iste error si sit absolutus non impedit nec de iure diuino quia concurrunt essē tialia nec de iure humano quia non ē statutum secundum eundem ibidem art. iii. unde notandum q̄ duplex error non impedit ut error qualitatis quo credit uirginem que corrupta est :sanā que lepra est sed imputet sibi qui talez̄ elegit: secundo error fortune diuiciaruz̄ nobilitatis nisi redundet in errorem persone ꝑ error persone sic de iure naturali: conditionis autem de iure positiuo et sic possz̄ papa statuer̄ de errore corruptionis uel lepre q̄ dirimerent sed non oportet statuere de errore qualitatis corruptiōis propter bigamiam quia si ecclesia īdigz̄ poterit cum bigamo dispensare: unde si propter hoc oportet in materia matrimonii nouitatē facer̄: de lepra aūt ignorata uideretur rationabile quia habent uxores exosas et formicantur secundum eundem in. iii. di. xxxiii. q. i. circa finē Vnde error infirmitatis nō impedit de coniugio lepro. c. ii. et quod ibi per Anto. & in. c. fi. eodem ti. de coniug. lepr. & de materia habetur. xxix. q. i. per totum. & per Arch. in. c. uno. de cle. coniuga. in prin. li. vi. Sic ergo error qualitatis non impedit matrimonium nisi i casu ut cum intendo contrahere cum xp̄iana et est pagana uel iudea tunc enim nō tenet matrimonium etiaz̄ si a sciente nisi ad hoc ut conuertatur ad fidem. xxviii. q. i. per totum. Idem de errore fortune ut quia putauit contrahere cuz̄ diuite & erat pauper. et ō errore qualitatis exē plifica ut quia putauit contrahere cum uirgie & erat corrupta sed error persone dirimit matrimonium sicut & conditionis ut quia putaui contrahere cum Iohanna et contraxi cum Berta ut per Fran. et An. de coniug. seruorum. c. ii. et fi. & adde. T. q. proxi. et ad idem per An. de bu. in rub. de spon. vi. col. et nota q̄ error persone ubi constat de psona non uiciat matrimonium quo ad forū cōtentiosum ut latius per Anto. in. c. tua. de sponsa. qui subdit q̄ error nominis non uiciat matrimonium si constat ō corpore ut ibi inde cām. in simili. ē. q. xlvi. et adde. ē. ¶. proxi. q. xi. in fi. CXVII quero quid si quis dicat se esse filium regis cum nō sit D.cit Tho. in.iii.di. xxx. q̄ error nobilitatis inquatum huiusmodi non euacuat matrimoniuz̄ sicut nec er

ror qualitatis. Sed si error nobilitatis uel dignitatis redundet in errorem persone tunc impedit matrimonium Vnde si consensus mulieris feratur in istam personā directe error de nobilitate ipsius nō impedit matrimonium: si autem directe intendit consentire in filium regis quicūq; sit ille tunc si alius presentetur ei q̄ filius regis ē error persone et impeditur matrimonium et eodem modo videtur dicē dum si quis dicat se primogenitum & ñ est secundum pisa. adde secundum Ray. et in su. con. li. iii. ti. iiii. q. iii. Ad intelligentiam predictorum sciendus quo ad hoc q̄ aliquis uel aliqua errare ydicatur in personam oportet q̄ per usus auditū uel famam habeat aliquam noticiā illius absentis psone quam credit istam presentem quia in ignotas penitus nec affectū nec consensum dirigere possumus: unde si nullam noticiam habeat mulier de persona absente non errat in ea sed decipit in presentem vbi gracia si aliquis anglicus rusticus uenit ad aliquam mulierem nobilem dicens se esse filium regis anglie & contrahit illa cum eo credens eum filium regis anglie non impedit matrimonium quia non fuit error persone sed potius qualitatis: hoc exemplum non uidetur placere Ho. quia cuius ubicq; habeatur noticia regis anglie saltem per famā: uidetur q̄ hic sit error persone nec ī presentē personā sed in personas filii regis anglie consentire uidetur. unde inquit intelligе hoc quando non exprimit aliquā certam loquutionem per quam habeat noticia patris & filii per consequēs puta dicit se esse filium regis uel comitis ī genere nō dicit cuius uel si specificat nīl habebatur noticia filii neq; patris. Item secundum glo. Ray. et in su. confe. eo. ti. q. vi. Si aliqua scit aliquem habere multos filios quorum tamen nullus notus ē ei et unus eorum mentitur se esse primogenitum et ista consentit in eum per spē successionis bonorum paternorum non ē error persone sed fortune sīū relationis scilicet primogenture et ideo nō impedit matrimonium secundum fratres Ni. in addi. ad pisa. et de materia per Ho. in su. de matr. ¶. qualiter impediatur. post prin. & roffre. de libellis iuris canonici in titulo de matrimonius. ¶. sequitur. de errore persone. & per Arch. xxix. q. i. et. s. q. proxi. Sic ergo dum non errat in personam presentem nō impedit matrimonii error qualitatis uel nobilitatis ut in dicto p° beati Tho. & idem si ī alia quem tanq̄ primogenitum non respectu persone ipsius ut loquitur Tho. sed respectu successionis fortune ut loquit glo. ray. ad que no. per Arch. ubi. s. et in spe cu. de coniugio seruorum. in prī. Cen tesiodecioocta° quero de errore cōditionis. circa quod nota q̄ si libera mulier contrahit cum seruo uel liber cum ancilla scienter tenet matrimonium. xxix. q. ii. si quis liber. et. c. si quis ancillam. et duobus sequentibus. Si uero ignoranter nullus est matrimonium. xxix. q. ii. si qs ingenuus. &. c. si femina. Hoc uerum nisi postq̄ sciuit eius conditionem consensit in eum uel in eam uerbo uel facto uel per carnalem copulam ut in dictis capitulis si quis ingenuus. et. c. si femina. et extra de cōiu. ser. proposuit. et. c. ad nostram. ſm pisa. Hoc est uerum quando liber pro certo sciuit seruitutem, uel si ex his que audiuit habuit de ea probabilē opinionē tunc enim si exigat ab ea debitum non potest eam postea relinquere si autem habuerit leuem aut temerariā cui credi non debet non preiudicatur ei quia non obstante q̄ exegit debitū potuerit cum ueritate certius sciuerit separationem petere ar. de sen. exco. inquisitionem. cum etiam titubans pro ignorāte habendus sit. C. de condi. indebi. l. usū. et nota. glo. ray. et in su. con. eo. ti°. q. vi. secundum fratrem meo. in add. ad pisa. in. ¶. impedimentū. iii. & p pe. ō pal. in. iii. di. xxxvi. q. i. ar. i. qui concludit q̄ error conditionis seruilis impedit & dirimit matrimonium quia non potest liberе coire. intelligit tamen non ex natura matrimonii sicut error persōe sed ex statuto ecclesie. Vnde ecclesia nō posset facere q̄ error persone non impediret sed posset statuere q̄ error seruitutis ñ impediret, posset etiam statuere q̄ error qualitatis uī fortune impediret ſm eus ubi. s. qui etiā dicunt q̄ error cōditōnis

que respicit bona matrimonii quantum ad finem principalem ut bonum prolis uel secarium sicut error conditonis detegrioris per quez impeditur libera debiti petitio frequenter quia erit seruus uel error impotentie coeundi uel aliquid tale impedit matrimonium per statutuz ecclesie & non de iure diuino quia non pertinet ad substantiam matrimonii : & ide est q contrahendo scienter cū serua erit uerum matrimonium cum tamē nō esset si deesset aliud de essētia matrimonii cuz enim principalis finis matrimonii sit p les non utatio fornicationis si posse core esset de substantia matrimonii multo magis posse generaī et sic senes non possent contrahere: unde cōtractio matrimonio etiam non consūmato si uir eunuchetur si soluitur matrimonium ergo posse coire non pertinet ad essentiam sed tātū ad bonum fidei et prolis ut per eundez pe. in. iii. di. xxx. q. i. art. ii. et adde q ad hoc ut seruitus dirimat matrimoniuz requirūtur tria ex parte illius qui petit matrimonium dirimi. primum q ipse sit liber . secundum q sit ignarus seruitutis alterius. terciuz q ignorantia duret. nā si postq̄ probabiliter sciuit cōsensit vbo uel facto petendo debitum uel reddēdo sibi preiudicat ut per eundem dicta di. xxxvi. q. i. arti. ii. conclusione. ii. nec obstaret q per. x. annos sic steterint quia non consentiunt qui errant uult enim eē suam uxorem si est libera secundum eum ibidem coricī. iii. & adde de seruitute superueniente q non soluit matrimonium sed hic est alia ratio quia non est mortuus quo ad actus carnales quia et potest de nouo contrahere secundum eundem i iii. di. xxvii. q. iii. in fi. de qua materia quādo seruitus superuenit ut quia se uendari passus est per eundez in. iii. di. xxxvi. q. i. ar. iii. et de coniugio seruorū et partu eorum per eundem ibidem. q. ii. per totam. et de materia tangit Ho. in su. de matrimo. §. qualiter impediaē. b°. ii. conditio. et capi°. ii. de coniu. ser. ubi inter alia dicit Frā. ii. nota q error conditionis dirimit matrimonium et b° nisi sequatur ratificatio tacita uel expsa ut ibi et eo. ti. c. fi. et licet ibi dicat ō consensu per copulam tñ idem si alio mō di. c. fi. fm eum. CXIX. quero quid si ille qui contraxit cum ancilla quaz putabat liberam sit seruus . rñ° secundum rai. licet error seruilis conditionis impediat et dirimat ut dictuz est non tamē dirimit si sit error paris conditionis uī meioris q̄ sua. naz si seruus ignorās contrahat cum ancilla quam credebat liberam non decipitur nec habz quod ei obiiciat ar. xxxii. q. ii. per totum. et extra de duor. significastu. et multo minus decipitur si contrahat cum libera quam credebat ancillam concor. pe. tho. al. go. & Inno. Si tamen mulier ignorasset seruitutez uiri non erit matrimonium ut. ē. q. proxi. Idē in su. conf. i. iii. ti. iii. q. i. fm Fra. mic. p° pisa. & pe. ō pal. ī. iii. di. xxxvi. q. i. ar. i. & per Ho. in su. de coniu. seru. prefertur in. v. quid si seruus credit. & per totum concordat Fran. post doc. in c. ii. ii. q. & in. c. fi. in. i. no. post Io. an. de coniu. ser. CXX. quero nunq̄d error conditionis libertine uel ascripticie uī originarie impedi at matrimonium sicut et conditionis seruilis. rñ°. secundu Guil. nō sicut notauit Hug. xxix. q. ii. in prin. quia omnes tales sunt liberi hiz ad quasdam operas plus ceteris teneantur Idem Ho. ide3 in su. con. eo. ti. q. iii. fm eosdem. Idē pe. de pa. in. iii. di. xxxvi. q. i. ar. ii. ubi latius. & per Ho. in su. de con. ser. vsi. quid si liber contrahat . Idē Fran. post Vin. in. c. ii. ii. q. de coniug. ser. CXXI. q̄ro quid si qs ignorāter contraxerit cum ancilla quam dominus uro ignorante postea manumisit nūq̄d eo tempore est matrimonium. rñ° secundum Ho. nō quia talis cohabitabat qui dem mulieri sed hoc ex pri° consensu facit quia cū fuerit erroneus non fuit esse ctiuus matrimonii. concor. Tan. Goffr. Inno. & Ber. secundum pisa. Alii dicunt q ipsa manumissa statiz est matrimoniū & sublatum est impedimentum quorum sententiam glosa rai. credit ueriorem ut in su. eo. ti. q. iii. potest dici q si constet liberam personam penituisse huiusmodi matrimonii añq̄ altera fuerit manumissa nec expresse uel per cōiecturas apparet de renocatione dicte penitētie procedat

prima opinio quia ante manumissionem consensus non fuit validus & post manumissionem nullus affuit cõsensus. si uero de dicta penitentia non cõstat procedat secunda opinio nam semel consensit ī mulierem ut in liberaz et ex quo non cõstat de reuocatione in eodem cõsensu intelligitur perseuerare ut in. c. maiores. i fi. de bapti. & licet a principio non fuerit libera sufficit q̄ nunc sit libera. naz cessãte causa impedimenti cessat & ipedimentum extra de app. cum cessante. secundũ fratrem Nic. in addi. bosti. ut supra tenz primam partem dicens q̄ contraria opinio procederet quando scienter cognosceret ar. xxxiii. q. ii. in lectum. ut p eũ in si. de coniu. ser. ¶. fi. vsi. quid si qs cõtrahit. Idem uolunt glo. in. c. fi. in fi. v. sed pone. eo. ti. Idem Ioffr. Idem uidetur sequi Fran. ibidẽ allegans no. xxix. q. ii. si quis ingenuus. pro hac parte ĩdu co glo. de eo qui dux. in uxo. c. i. requiritur ergo consensus expressus uel tacitus ex nunc. ut supr̄. q. xvii. &, ī, q. cxxxiii. &. clxxxviii. &. q. ccxxxii. et adde q̄ de iure canonico tenet matrimonium iter liberum & seruam etiam domino contradicente de coniu. ser. c. i. secundum Frã. in. c. cum locum. ii. q. de spõ. ẽ. q. xxi. circa medium, & ad premissa facit. ẽ. ¶. pro xi. q. ix. CXXII. q̄ro quid si liber contraxerit cum ancilla ignoranter & illa durante ignorantia cõtraxit cum alio non ignorante conditionem eius. Rñ°. secundum guil. tenet matrimonium cum secundo cum primum nullum fuerit. Idẽ in su. con. eo. ti. q. iii. secundum fratrez nic. post pisa. facit. ẽ. q. xxii. et. q. c. CXXIII. quero quid si quis cõtrahit cum filia serui uel libere. Rñ° uidetur di uorcium celebrandum si de consuetudiñ patrie prescripta filius sequatur conditionem patris ar. de cognaspiri. sup eo. ut per Ho. in su. de coniu. ser. v. quid si qs cõtrahat. facit. ẽ. q. cv. CXXIIII. quero quid si libera contraxerit ignorãter cum seruo et postea scita seruitute mi nimus uult esse cum eo & ille uult discedere. rñ° secundum guil. compelli debet ad consentiendum. si tamen pendeñ compulsione contraberet cum alia uel illa cum alio teneret matrimoniuz ut Ho. addit Idẽm in su. cõ. eo. ti. q. i. et ad predicta facit. c. i. extra. de eo qui dux. in matri. secundum fratrez nico. post pisa. Idez Fra. post glo. et doc. in. c. fi. iii. q. de coniu. ser. sed Ho. in su. eo. ti. v. quid si seruus petit. dicit q̄ nõ inducq̄ p° stare potest quia non potest matrimoniũ claudicare ut quo ad unum teneat et nõ quo ad aliuz, sed certe iste doctores nõ dicũt q̄ sit matrimonium sed q̄ cõpelli debet. zẽ. quod etiam uidetur uelle ipse Ho. in su. eo. ti. in fi. facit. ī. q. cxci. et ad illud de claudicatione matrimonii uid Io. an. in. c. quãto. ad fi. de diuor. & in. c. i. ad fi. ð spo. duo. et. ī. q. cxci. CXXV. q̄ro quid de illo qui mouit cõtra uxorez questionem conditionis et illa lite pẽdẽte petit debitum. rñ° secundum Tho. in expositione littere quarti sen. di. xxxi. quia non est certus de seruitute uxoris debz reddere debitum ad mandatum ecclesie sine suo preiudicio et in hoc cognoscit eam primo consensu non ex nouo. si autem constet ei de seruitute uxoris uel probabiliter presumit non debet ei reddere debitum etiam si ecclesia precipiat quia uel sibi preiudicium faceret si eam uxorio affectu cognosceret uel fornicaretur & mortaliter peccaret secũduz pisa. salua reuerentia nisi euidẽter et manifeste constet propter probabilem presumptionem impedimenti non debz denegare debitum extra de sen. exco. inquisitoni. ibi uerum cum conscientia pulsat animum ex credulitate probabili & discreta q̄uis non euidẽti & manifesta debitũ quidem reddere potest sed postulare nõ debet ne in alterutro uel contra legẽ cõiugii uel contra iudicium conscientie cõmittat offensã et per predicta potest cõcordari diuersitas opinionum q̄ referũt in su. con. eo. ti. q. vii. secundum fratrem nico. in addi. et de hoc per Ho. in su. ð cõiug. ser. v. quid si lite pendente. Fra. tñ in. c. ii. in. iii. q. de con. ser. uidetur resilire q̄ pendente lite uir non teneatur reddere debitum etiam ad mandatum ecclesie de quo ibi latius per doc. facit. ẽ. q. lix. &. q. iii. Centesimoquincesimosexto quero de impedimento uoti utrum uotũ

de continentia impediat matrimonium rñ°. duplex est uotum quoddaꝫ solēne quod fit per susceptionem sacri ordinis aut per professionē expressam uel tacitam factam alicui de religione p̄bꝫ approbatis et tale uotum impedit matrimonium contrahendum et dirimit contractuꝫ Aliud uotum est non solemne sed simplex & hoc si fiat de non contrahendo uel de castitate & hmōdi impedit matrimonium contrahendum & ḡto manifestius est emissum tanto maior penitētia debetur transgressori non tamen dirimit matrimonium contractum. extra de uoto. quod uotum. li. vi. secundum pisa. Idem per pe. de pal. in. iiii. di. xxxviii. q. iii. ar. v. ubi latius de hac materia per Anpost Inno. in. c. fraternitatis. i. vii. col. de frigi. & mal. et per Ho. in su. qui cle. uel uouen. §. ii. per duas col. et per An. qui cleri. uel uouen. in rub. et nota q̄ posito q̄ existens in sacris degradetur non perdit caracterem ordinis a quo surgit impedimentum unculi secundum eunō. in. c. i. eo. ti. et per illud. c. quod uotum. hodie sublata est magna altricatio ō qua per gra. xxvii. q. i. secundō Arch. ibi in prin. et de isto impedimento tangit Ho. in su. de matr. §. qualiter impediatur. v. iii. & habetur. xxvii. causa. per totū. & qui cle. uel uouen. per totum. & p Fra. post Inno. in rub. eo. q. vii. et in. c. iii. et quod dictum est in uouente soleniter idē intelligas de proponente uitaꝫ absolute mutare de quo p Io. an. in. c. iii. &. iiii. qui cle. uel uouen. & in. c. non soluꝫ. ō regula. li. vi. ad quod. s̄. eo. q. cii. & i. xi. nota. sed si uir inuita uxore ingredit religionem & ibi profitetur et per uxorē ꝑpetatur & postea moriē uxor an possit matrimonium cum alia contrahere per pe. de pal. in. iii. di. xxvii. q. iii. art. ii. in fine & per eundem di. xxxii. q. ii. ar. iii. & an possit unus uotum emittere sine licentia alterius inde ea. q. ii. ar. i. & qd si licencietur ad uotum religionis uel ad uotum solemne ordinis uel ad uotuꝫ simplex ea. q. & ar. ii. per eundem Adde q̄ si quis emittit uotum non ex corde nec intendendo se alicui religioni astringere creditur sibi in foro anime non in foro ecclesie uel si quoquo modo consensisset Io. an. in. c. uoluens. circa prin. et circa fin. qui cle. uel uo. s̄. q. xxvi. in fine.

CXXVII. quero quomodo debet intelligi q̄ uotum simplex impedit matrimonium contrahendum. rñ° secundum pa. in tantum impedit q̄ si ille qui fecit tale uotum postea prestiterit iuramentuꝫ alicui q̄ eam duceret debet uotuꝫ implere & agere penitentiam de illicito iuramēto extra qui clerici uel uouētes. rursus. ibo. q̄ si p° iurauit et p°ea uouit i hoc casu sm ho. et Goff. prevalet iuramētū potest tamen intrare religionē extra ō spon. cōmissum. q̄ si post tale uotum contrahat per uerba de presenti nō poterit uxorem cognoscere sine peccato mortali quia adhuc potest intrare religionem postquam autem cognouit iam factum est illicitum non reddere debitum, unde licet petere non debeat reddē tenetur sine petatur expresse siue interpretatiue quod dico quia aliter essꝫ nimis onerosū uxori si oporteꝫ semper expresse petere Hec Tho. in. iii. di. xxxviii. concor. Pe. ut in su. con. li. i. ti. viii. q. xxi. secundum fratrem nico. post pisa. Item cōtrahens contra simplex uotum peccat mortaliter & q̄ impedit primaꝫ debiti petitionē et q̄ licet uouens nō cōtrahere matrimonium non cogitet de actu nihilominus non potest debitum petere pro prima uice secundum pet. de pal. in. iii. di. xxxviii. q. iii. ar. v. ubi latius dicit etiaꝫ ibi in fine. q̄ professio tacita ubi est habitus distinctus obligat alicui religioni indeterminate et per consequēs dirimit matrimonium post contractum q̄uis hoc sit dubium secundum ipsum qui etiam uidetur uelle in secūda conclusione q̄ professio facta ante annuꝫ contra iuris prohibitionem sufficiat ad dirimendum matrimonium post contractum ex quo sic ē ligatus q̄ non potest ad seculum redire Sed professio facta ante pubertatem si dirimeret quia talis nulli religioni obligatur: facta uero in ordine reprobato dirimeret et respondet ad. c. unicum. de uoto. li. vi. quia eo ipso quod fit expresse religioni reprobate fit tacite alicui ō religionibus approbatis quia non pōt i

seculo remanere et sic professio nulla in abilitat ad matrimoniū propter affectū ut ibi latius per eum sed adhuc uidetur arguere et obstare dictus .c. unicum, de uoto. li. vi. & ad illud iter ꝑtatiue. zč. & adde. ē. q. lix. & nota q̄ matrimonium tanq̄ fortius unculum rescindit simplex uotum de ingrediendo religionem sed nō solemne uotum an. in. c. iii. qui cle, uel uouen. et in. c. rursus. eo. ti. per eundem. et nota q̄ si quis uouet q̄ intrabit religionem aliquam certam remanendo ībius terminis non ultra procedendo dicit uotum simplex ut patet de regul. qui post uotū. li. vi. & per arch. xxvii. q. i. ī prīci. et ꝑ Fra. qui cle. uel uo. c. iii. i. &. ii. notabili. Item conuersus ecclesie seculāris cōtrahit matrimoniū Io. an. in. c. dilecta. ad fi. de ma. et ob. et quid de oblatis an possint contrahere matrimonium nota. in clemēt. i. in fi. de decimis. et ibi ꝑ doct. post math. Item nota q̄ qui prius iurat ducere aliquam in uxorem et post ea uotum simplex emittit glo. in dic. c. rursus. plē. uidetur uelle q̄ uotum non teneat concor. Io. an. et Fra. ibidem in vi. q. unde si contraheret teneret matrimonium ut per Ho. in su. qui cle. uel uo. §. ii. v. quid si iurau. et arch. xxvii. q. i. de uiduis. et ē. q. prox. et si post uotum simplex contrahitur matrimoniuz ō presenti dicit Ho. q̄ non debet exigere qō sequitur archi. de uoto. c. uno. li. vi. Io. an. dicit equius uideri q̄ etiā potest exigere refert tamē q̄ opinio solemnis habet contrarium quam tenet tho. iii. sen. di. xxxviii. ar. iii. et uult hec opinio dispensationem necessariam super exigēdo Io. cal. tenet q̄ possit exigere absq̄ dispēsatione gasper tenet dispensationem ēē necessariam et hec opinio tutior quo ad hoc ut in dubio petatur dispensatio, alia tamen opinio uidetur uerior quia ex q̄ propositum uouentis continentiam &. p. positum nubētis sunt contraria: per matrimoniū uidet extingui uotum cum unū contrariorum aliud excludat ō peni. di. i. c. i. quinetiam presuppositā opinione Ho. et beati Tho. poterit episcop⁹ dispensare cōmutando in aliud bonuz de uoto. c. i. et opinio Ho. procedit rīspectu cō trahēdi quia uouens simpliciter peccat contrahendo nisi dispēset papa ut possit contrahere et etiam consumaī quia usq̄ ad consumationem ligat uotum de spon. commissum, sed post consumationez solutum est uotum ut. ē. dixi. Item etiam respectu cōtrahendi potest episcopus dispensaī ergo fortius potest ut utatur cō tracto etiam exigendo. nam etiam dispēsat cū īcestuoso ut licite cōtrahat. xxxiii q. ii. si quis cum duabus. de eo q̄ cognō. consan. ex litteris. secundum Fran. ī di. c. rursus in. vii. &. viii. q. et concor. Io. designa. ibidem et pe. de anch. in dic. c. uno. i. q. de uoto. li. vi. unde episcop⁹ ex causa dispensare potest ut simpliciter uouens contrahat ut in spe. ti. ii. §. nunc de episcoporum. v̄. cxxxiii. quod tamē credit anto. de bu. procedere in uoto simplici de futuro secus si uotum sit de presenti licet simplex secundum eum in. c. uenens. in fi. qui cle. uel ucuē. primū tamē uidetur uerius ut. ē. quia semper uotuz simplex seu non solemne uidetur ō futuro ut uoueo intrare religionem. uotū solemne de presenti ut uoueo continentiaz de presenti per no. per ant. de but. in. c. rursus. iii. col. eo. ti. et uide eum ibidez in fine. nota tamen q̄ hodie dispensatio ut uouens continentiam seu religionem possit contrahere spectat ad papam ex reseruatione ut in littera seu bulla penitentiarie. c. xlii. unō similiter uidetur q̄ post contractum matrimonium papa habeat abilitare taliter uouentes ut in di. matrimonio remanere possint nō obstāte tālī uoto et ita uidi litteras apostolice curie qō satis expedit pro exigendo debito coniugali per uouentē propter opiniones et stilum curie romane et dictas litteras uidi uidelz ut fi obstāte uoto religionis. zč. unde idem uidetur in uoto continentie hodie faciendum per predicta. curia tamen post contractum matrimonium non de facili dispensat ante copulam cum tali uouente continentiaz seu religionem cum potest ingrediendo religionem uotum seruare. sed post copulaz facilter dispensat facit. ī. q. cxxxiii. ui de in spe. in ti. de lega. §. nunc ostendendum. v̄. lxxxv.

respondendum cū persona fecerit uotū simplex et querit an possit matrimoniū contrahere. Rn° secundum Ho. debet responderi q nō et si ultra querat dicēs qd si cōtraxero nunquid tenebit matrimonium non deb3 responderi aliter peccat quia dat occasionem mortaliter peccandi secundum pisa. aut mentitur. unde talibus aggrauandū est peccatum quod cōmittunt in contrahendo et cauendum ne detur occasio contrahendi secundum eundē Ho. et in su. conf. eo. tit. q. xxii. secundum fratrem Ni. in addi. et p Ho. in su. qui cle. uel uouen. §. fr. penit. col. ibi dicit: sed forte talibus dicendū nec prohibeo nec cōcedo quia nec illud a me tibi conceditur secundum eum. posset tamen episcopus dispensare ut. ē. pxīe. CXXIX. quero ā licite statuerit ecclesia q clerici in sacris nō possint cōtrahere matrimonium nec uti cōtracto Gasp prosequitur arguendo q non concludit tamen q sic et inducit ratōnes ex quib9 licite hoc statutum fuit tamē experiētia docet q multi non seruant. ūde contīgēr potest q adhuc ecclesia contrariū statu et ex quo uidebit per abusum abrogatā esse constitutionem de continentia propter quam causam forte aplūs de uirginibus nolunt facere preceptum sed consiliū dedit primo ad chorinth. vii. secundō frā. in rub. qui cle. uel uouē. q. v. ad hoc. ē. q. xxi. ad fi. et. I. q. cxciii. et. ē. §. p xi, q. xxxvii. et sic potest papa dispensare in continentia sacerdotiū ut no. xxv. q. i. que ad perpetuam. ubi idem tenet Lau. et per Arch. lxxxiii. di. cū in preterito. et. xxvii. q. i. nuptiaz. &. xxxii. di. de illo. & ibi etiam no. et Tho in sua sum. ar. iii. prout refert Arch. xxv. q. i. sunt quidem. in fi. Sed an papa possit dispensare in uoto religionis seu professionis solemnisato uidelicet q monach9 uxoretur uidetur q non quia licet continentia sit annexa essentialiter ordini sacro sed ex statuto ecclesie tamen in uoto religionis solemni castitas est annexa regule monachali ideſt debitum castitatis est ei annexū essentialiter secundū Tho. ut refert Arch. in dicto. c. sunt quidem. et per Tho. in. secun. secun. q. lxxxviii. arti. xi. & idem albe. in. iii. senteri. q uotum continentie non recipiat dispensatōnem ut in dicta glo. c. sūt quidem. per rationem ibi assignatam nec ualet secundū eū quod dicitur de utilitate regni. zč. quia non sunt facienda mala ut ueniant bona. zč. sed ipse Tho. pri°. tenuit opinionem contrariam quod potest in. iii. di. xxxviii. q. i. art. iii. quod sequē Io. andr. in regula. semel deo. li. vi. ubi plene idem tenet Io. cal. et Fra. in. c. i. ō uoto. hoc etiaz tenebat dominus Hu. car. et quidaz Io. theotonicus qui dicit q ut dit de facto dispensari et cōsentit magis huic opinioni Ho. in su. de uoto. §. v. qua liter. circa finē. et refert Arch. ubi. ē. in dicto. c. sunt quidem. Idem Io. lig. in c. cum olim. de cle. conu. et in. c. cum ad monasterium. ubi per doc. de sta. mo. & pe. de anch. de uoto. c. uno. li. vi. et Io. ō ymo ī. c. deus qui. de uita & ho. cle. idē pe. de palu. in. iii. di. xxx. q. ii. art. i. & di. xxxviii. q. iii. artic. iii. conclusi. xi. et duabus sequentibus. pro qua parte facit quia curia quandoq; fecit ut. ē. & quia hec opinio fauet potestati clauium ergo sequenda. ē. q. cx. et. ē. in. xi. nota. et facit. I. q. ccii. unde Io de ymo. i cle. de consan. et affi. post doc. tenet q papa dispensare potest cuz professo uel .pmo to ad sacros ut contrahat matrimonium et tenebit matrimonium sed peccat contrahens propter uotū expressum uel tacitum continentie saluo nisi ex causa magna dispensaretur ut dicit Inno. in. c. cū ad monasteriuz. Io. an. in mercurialib9. secundum eum ibidem ad finem. ad idez per eum post pau. in cle. ii. de peni. & remi. iii. col. ubi etiam dicit q si papa dispensat sine causa contra nos positum nō peccat ut ibi & per eum. & q papa pōt dispensare in utroq; uide per Fra. i cle. ii. de eta. & quali. viii. q. faciunt no. per An. de bu. in. c. rursus. qui cle. uel uouē. & per Ni. in. c. cum olim. de cle. coniug. per totum. &. c. cuz ad monas. de sta. mo. ad finem. qui etiaz tenet q papa potest dispensare cum uouente intrare religionem ut uoto nō completo acceptet ecclesiam perrochialem propter maius bonū ut per euz in. c. quod dei. penī. co. eo. ti.

Adde secundum leges q̄ sacerdociū cō patitur matrimonium liē non satis com mode. l. uictri. §. duorcii. cū sequēti. ff. de dona. inter uirum et uxorem. Cen tesimotriceſi° quero de impedimento co gnationis carnalis. Vbi primo sciendum est q̄ triplex est cognatio scilī carnalis que dicitur consanguinitas. spiritualis q̄ dicitur compaternitas. & legalis que di citur adoptio. quid est consanguinitas. Rñ° secundum Ra1. est unculū persona rum ab eodem stipite descendentiuz car nali propagine contractum et dico stipi tem illam personaz a qua aliqui duxerūt originem. unde & cōsanguinei dicuntur quasi de uno sanguine concor. Ho. & alii doc. ut in su. con. li. iii. ti. vi. q. i. Consan guinitas habz tres lineas ideſt procedit triplici ordine prima namq̄ linea dicit ascendentium ut pater auus et huiusmōi Secunda descendentium ut filī9 nepos. Tercia collateraliū ut fratres & fratrz filii qui & patrueles dicuntur & hec ea dem colligē ī feminis ut in mſe & auia in filia & nepte & duabus sororibus et filiabus earum. Idem in su. confe. eo. ti. q. iii. secundum Ra1. & alios. doc. secun dum fratrem Nico. post pisa. in. §. impe dimentum. v°. & per pe. ō paſ. ī. iii. di. iii. art. i. et subdit q̄ gradus est habitu do determinate distantie persone a per sona et per Ho. in su. de consan. & affin. §. quot sunt linee. & de isto impedimēto tangit aliqualiter Ho. in su. de matri. §. qualiter impediatur. v. iii. & habetur xxxv. causa. per totum. et plene p Arc. de spon. c. i. circa princ. li. vi. & ad illud quid sit consanguinitatis. i. q. CXXXI. quero quomodo computatur gradꝰ con sanguinitatis. rñ° in linea ascendentium & descendentium quelibz persona addi ta alicui facit gradum. unde pater & fi lius sunt in primo gradu. nepos in secun do. pronepos in tercio. Sed in linea col lerali aliter computantur secunduz le ges & aliter secundum canones. nam se cundum leges in computando debemus reuerti ad stipitem scilicz ad cōmunem p sonam & ita duo fratres sunt in secundo gradu & filii duorum fratrum sūt ī. iii. gradu. nam computantur omnes persōe scilicet ascendendo usq̄ ad stipitem & in de descendendo. sed secundum canones in linea collateraliuz non oportet reuer ti ad stipitez quin potius per se duo fra tres sunt in primo gradu. borum filii in secundo & ita ulterius extra de consā. & affi. tua nos. & de testi. licet ex quadaz. &. xxxv. q. v. ad sedem. secunduz fratrē Ni. post pisa. ubi. ē. per Archi. in. c. sta tutum. in v° primum. de bereti. li. vi. & per pe. ō paſ. ut. ē. q. proxi. & per Ho. in su. de consā. & affi. §. qualiter compu tentur. et secundum hoc liez aliqui equa liter interse distent. vi. gradu. potest ta men esse q̄ aliter dicatur proximior ī cō sanguinitate ut quia minus distat a stipi te ut per Fran. in. c. quod dilectō. iii. no ta. de consā. & affi. dic latius q̄ computa tio ascendentium et descendentiū cōmu nis est apud omnes q̄ si nulla sit persona media tunc sunt ī primo gradu ut pater et filius descendendo uel filius et pater ascendendo. sed si sūt alie persone medie computatis eis cum extremis quot sunt persone una minus tot sunt gradus vbi gracia auus et nepos distāt secundo gra du quia sunt tres persone proauus et ne pos. iii. gradu quia sunt quinq̄ persone ratio huius est quia cum gradus sit cer ta distantia propinquitatis gradus non potest esse eiusdem ad seipsum sicut nec propinquitas et ideo gradus semp̄ sup ponit personam aliquam cui secunda ad dita faciat gradum et per eandem ratio nem tercia addita secunde et quarta ter cie et sic sēper sit numerus graduū iux ta numerum personarum una excepta in linea uero collaterali que non est eoz quorum unus descendit ab alio sed eorū qui descendunt a cōmuni principio com putantur gradus secundum canones qa undenā est utrum persone de quibus q̄ ritur e qualiter distent a cōmuni stipite aut sequaliter Si equaliter quoto gradu quelibz eaz distat a cōi stipite toto gra du distant ī ter se. vbi gracia filii duoz fratrum ita se habent q̄ distant a cōmu ni stipite secundo gradu secundum lineā rectam et in eodem gradu distant inter

se secundum lineam collateralem Si aūt inequaliter tunc quoto gradu remotior illorum distat a cōmuni stipite toto gradu distant iter se ꝺbi gracia sit sortes nobis cōmunis parens uel stipes et ego nepos secundum unam lineam tu uero pro nepos secundum aliaz si queritur quoto gradu ego disto a te debz respondeꝛi ꝙ tercio quia toto gradu qui est remotior distat a cōmuni parente a quo non disto nisi secūdo gradu et sic canonice ponūt fratrem in primo gradu filium fratris in secundo descendendo nepotem in tercio pronepotem in quarco abnepotem in quinto .zč. ascendē° uero patruuz in secundo propatruuz in tercio abpatruū in quarto. zč. dilatando uero duorū fratrum filios i secundo nepotes in tercio. zč. uerbi gracia si genelogia Abrahe ꝑ ysmabel & ysaac et in ysaac per Esau & Iacob. zč. unde regule canonistaruz sūt quinq; Prima ꝙ persona addita persōe per carnis propagationem addit gradū in linea ascendenti & descendenti sed nō immutat genus secus in linea transuersali secundum canones. Secunda regula ꝙ quot sunt persone computatis mediis & extremis una excepta tot sunt gradus in linea ascendentium & descendentium Tercia regula est ꝙ persone equaliter distantes a cōmuni stipite toto gradu distant inter se. Quinta regula est ꝙ quoto gradu aliquis distat a cōmuni stipite toto gradu distant ab ōi ab illo stipite descendentium usq; ad equaliter distātem sed a plus distante plus distat quia tantum quantum ille per quartam regulam ut per pet. de paſ. in. iii. di. iii. ubi plenius de his et de computatione legistarum et. ī. q. ccxii. post prin. Et adde ad hanc computationem paria esse designari personas nominibus propriis uī ꝑ circumstantias equipollentes nōi de rescrip. significāte. et quod no. per Era. ī c. tua. v. notabili de consan. & affi. post glo. ult. ut quia dicit testis Titius et q dam decretorum doctor actu legens longus uel breuis uel filia fuerunt fratres uel Titius & uxor talis militis fuerunt frater et soror secundum Franc. ubi. ē. et Io. an. in di. c. significante. et in data vi. libri. in nouella. & licet dicatur ꝙ su per consanguinitate ualeant testes ō au ditu ut de testi. licet ex quadam. et ī di. c. tua. non tamen est laxanda facultas ut ibidem simile. ff. de legi. l. quod non ratione. et in regula. que contra. li. vi. ſm Fra. in di. c. tua. vi. no. CXXXII. q ro usq; ad quem gradum prohibetur et non tenet matrimonium. Rn̄°. secundus Io. an. inter descendentes et ascendētes puto perpetuam prohibitionez hiz alii dicant usq; ad quartum gradum solus et iam in linea recta sicut in transuersali & ideo si adam uueret non posset contrahere cum aliqua muliere quod sequi mō tur pe. & Ho. ut in su. confes. eo. ti. q. v. secundum fratrem nico. in addi. post pi. et pe. de paſ. in. iii. di. iii. ar. iii. & per Ho. in su. de consan. & affi. §. usq; ad quo tum gradum. et ꝙ in linea ascendentium & descendentium sit perpetua prohibitio sequitur Fran. in. c. non debet. ix. nota. Et in expositione arboris consanguinitatis circa princ. & in. xi. q. post Io. an. et in. c. tua. iii. nota. de consan. & affini. et subdit pisanella ꝙ iter collaterales ē prohibitio hodie usq; ad quartuz gradū computando secundum canones extra ō consan. et affi. non debet. et intellige in clusiue ut in di. c. non debet. et per Ho. ī su. in dicto. §. usq;. Item subdit Pisa. ꝙ si alique persone attinent sibi ex una parte in primo secundo uel tercio gradu & ex alia parte in quin° poterūt bene contrahere quia in consanguinitate semper est standum remotiori persone de consā. et affi. c. ulti. secundum pisa. unde si aliq contraxerunt in quinto et quar° gradu respectu stipitis ualet matrimonium ḡa tales attinēt sibi quinto gradu. et idem in quinto et tercio uel quinto et secundo secus in quinto et primo. quia cum filia stipitis sicut nec cum stipite contrahi potest secundum Ho. ubi. ē. sed ꝙ is qui distat quī° gradu a stipite possit cōtrahere cum filia stipitis que est per aliam lineā tenet Io. an. et Fran. post Io. an. cōtra

Hoſ. in. c. tua. in. notabili. et in. c. uir. q et in expoſitiõe arboris in . viii. q. ante finem. poſt Io. an. de conſan. & affi. unõ exiſtens in quinto contrahit cum deſcendente alterius linee exiſtente in pri° ut per Anto. de bu. in. c. fi. de conſa. & affi. & intelligе hec ſecundum fratrem Nicolaum. Oxi. in addit. niſi eſſet cõſuetudo q̃ fieret computatio a gradu ſtipiti proximiori tunc enim illa omnino ſeruanda eſt & quo ad impediendũ et diriмendum matrimonium ut in. c. quod dilectio. de conſan. & affi. ſecundum eũ. ad quod. ẽ. q. cv. & ſic ultra quartũ gradũ conſanguinitatis licite cõtrahitur matrimonium ut in d. c. non debet. &. c. fi. & ſi ambo ſunt in quarto gradu non cõtraherent dicto. c. fi. Adde q̃ olim ſecundo gradus collateralis in linea inequali erat prohibitus i equali uero non ſecundum Io. an. de reſt. ſpo. litteras. & de duor. gaudemus. et antepenult. col. & uide circa hoc. ī. q. ccxiii. poſt prin. Et aduerte q̃ prohibitio legis canonice circa matrimonium differt a prohibitione legis diuine que eſt in ueteri teſtamẽto ut pat̃ in. c. de infidelibus. de conſang. pro hoc quia in ueteri teſtamẽto permittitur q̃ filii duorum fratrum coniungãtur ut no. in dicto. c. litteras. in glo. in leuitico. & in glo. uidetur. & idem ſecundum leges. C. de nuptiis. l. in celebrandis. inſti. de nup. §. duorum. ſed ſecus ſecundum canones dicto. c. non debet. ſecundum Fran. in dicto. c. de infidelibus. i. nota. Et ſubdit piſa. q̃ licet conſanguinitas quantuz ad matrimonium contrahendum termiтur in quarto gradu et non ultra nec etiam cõmittatur inceſtus in ulteriori gradu trĩ q̃tuz ad ſucceſſione3 hereditaт̃ durat uſq̃ ad decimum ut ī piſa. ī. v. hĩtas. §. in. & per Ho. in ſu. in di. §. uſq̃. Vnde cõmittitur inceſtus in propriis conſanguineis uel uxoris iam cognite a quib9 eq̃ abſtinendum eſt ut a propriis de conſã. et affi. c. i. ſecundum fra. poſt Hoſ. in rubri. eo. ti. Et nota q̃ iudex debet eſſe ſollicitus in inueſtigando a teſtib9 iſtas parentelas ſecundum Ho. in ſu. in dicto. §. uſq̃ in fine. CXXXIII. ꝙro an iſta prohibitio procedat inter deſcendentes ex cõitu fornicario non ex matrimonio Rñ° ſic ut per Ho. in ſu. de conſan. et affini. §. i. concludens q̃ inter tales etiam naturaliter tantum coniunctos prohibeтur matrimonium ut ibi per eu3 facit. c. per tuas. de proba. et de eo qui cogno uit conſanguinea3. diſcretionem. Idem Fran. poſt Io. an. in expoſitiõe arboris conſanguinitatis in . ii. col. in fine. ii. q. facit. ff. de ritu nupti. l. et nihil. &. ī. q. cxxxvi. facit quod no. Fra. ī cle. ő bap. ante finñ. &. ī. q. cxxxvii. et. q. clxiii. Ex his inferturſ̃q̃ hec prohibitõ procedit in agnatis & cognatis de conſan. & affi. quod. ſuper. et. c. tua nos. et ſentit glo. dum ponit caſum in. c. fi. eo. tit. et ſentit ſpe. eo. ti. in prin. facit. de teſti. ſeries. et de ſponſa. iuuenis. in fine. de deſponſa. impube. c. acceſſit. et. c. i. et. ii. coniuncto rub° de eo qui cogno. conſang. et facit glo. in arbore circa prin. in ꝟſic, linea2. et in. n. col. v̄. Itẽ licet attendendi. in fi. et in. v̄. pone ergo. in fi. uel ut ſcireт̃. zč et facit diffinitio conſanguinitatis tradita per doctо. de qua. ẽ. q. cxxxi. ſic ergo diſpõ. c. non debz. q̃ non poteſt quis cõtrahere matrimonium cum illa que ſibi attinet quarto gradu conſanguinitatis ẽ ītelligenda de conſanguinitate procedẽte ex maſculino ſeu femineo ſexu legitime uſ illegitime per predicta et ideo uidetur ſufficere conſanguinitas preſumptua ut no. in dicto. c. per tuas. in fi. de proba. quod uerum eſt ī caſu illo. ꝓpter periculum animarum et propter ſcandalum ideo ibi conſanguinitas preſumptĩe probata diſſoluit matrimonium alias nõ licet preſumptio impediat matrimoniũ contrahendum non tamen dirimit cõtractum de eo qui cogno. conſan. ſuper eo. fm An. de bu. poſt Ho. in dicto. c. per tuas. ī fi. CXXXIIII. quero circa diſpenſationem huius ſpedimenti. Rñ° q̃ papa diſpenſare non poteſt in gradu lege diuina non naturali prohibito cuz ñ ſit neceſſe ne propter generationem nec propter amiciciam ut plene per pet. de paſ. in. iiii. di. iii. ar. iii. ſecus in impedimentis per conſtitutionem eccleſie introductus et ſic iter perſõas prohibitas ex conſtitutione eccleſie diſpenſare poteſt

q̄ contrahant. ē. q. cxv. p̄fertiꝫ si sit ia
contractum quia facilius dispensatur in
matrimoniis contractis tollerandis q̄ cō
trahendis Io. an. in. c. fi. ō diuor. fa
cit quod idem nota. in. c. ii. qui cleri. uel
uouen. Similiter propter prolez facilꝫ
dispensatur Fran. in. c. fi. quia circa. de
consan. et affi. non tamen dispēsat papa
super matrimonio si deficiat cōsensus ut
per Io. an. in. c. per uenerabilem. qui fi.
sint legi. ubi etiam uide an dispensatō pa
pe super matrimonio retro trahatur Et
an dispenset papa in secundo gradu cōsā
guinitatis per Io. et doc. in. c. litteras.
de resti. spo. et in. c. gaudemus. ō diuor.
et in. c. per. uenerabilem. q. prealito. su
per glo. ii. in fin. per doc. et. i. q. ccxiii.
an autem si papa dispenset sup matrimo
nio taliter contracto eo ipso erit matri
monium An uero necessarius sit nouus
consensus Io. de ligna. in. c. ii. ut lite pē
den. dicit q̄ ex quo sublatum est impedi
mentum tenet matrimonium Gasper cō
tra et uerius: non enim tenuit matrimo
nium ante dispensationem ex cōsensu tūc
prestito ex quo erant habiles et sic ne
cessarius est nouus consensus ex nūc pro
hoc quod nota. de coniugio. seruorū. c.
fi. in glo. fi. et forte Io. ō ligna. habuit
etiam hanc mentez q̄ ex consensu perdu
rante tenet matrimonium saltez sublato
impedimento secundum Fra. in. c. cuz in
aphica. i. q. de spon. et dic ex consensu p̄
durante ideſt nouiter accedente. per ea
que supra dicta sunt. ad quod. ē. q. cxxi.
et sic nō uidetur necessarius nouus cōtra
ctus ad quod. i. q. clvi. nam sufficit tacī
tus consensus ut dicit Fra. post Hoſt. in
simili du°. in. c. ueniens. in fine. de eo q̄
duxit in matri. Sic ergo si alter distet qui
to gradu nulla est necessaria dispensatio
apostolice sedis. ē. q. cxxxii. sed si ambo
sint in quarto gradu necessaria est dispē
satio si uolunt copulari propter. c. fi. de
consan. et affi. nec sufficeret dispensatio
legati ut in spe. de lega. ¶. nūc ostēdēduz
v. li. et. lxxv. & per An. de bu. in. c. in. ō
consan. & affi. Et nota q̄ si papa dispen
set in quarto gradu trahetur ad casū ubi
tercius est mixtus cum quarto ut in regu
la cancellarie & in extrauaganti clem.
que incipit nuper. licz aliter dixerit Io.
an. qui non uidit extrauagantem in sum
ma. iii. libri. vi. col. & an. in di. c. iii. de
consan. & affi. circa princ. & in hoc casu
quando alter distat tercio alter quarto
gradu solent fieri per curiam romanam
due littere una dispensationis uidelicet
q̄ non obstante q̄ sint in quarto gradu.
zē. alia declaratoria q̄ ne forte timeaē
q̄ dicta licētia dispēsandi surrepticia ui
deatur pro eo q̄ alter distet ter° gradu
q̄ hoc non obstāte ex quo papa cl. mēs
sextus in simili casu declarauit. zē. possit
& ualeat cōmissarius decernē dictas lit
teras sufficiētes ac si specialis de h° mē
tio in ipsis facta fuisset et secundum hoc
satis sufficeret una littera dispensatiōis
q̄ distent quarto p̄fertiꝫ si diceret h°
expresse q̄ unus distet quarto alter ter
cio Similiter in primo genere affinita
tis ut si quondam uxor mea distabat ter
cio gradu cōsanguinitatis Berte sed ipsa
berta distabat quar° dicte quondā mee
uxori et sic dicta quondam uxor mea &
dicta berta inter se distabant tercio &
quarto gradu q̄ si ego nunc uellez duce
re dictam bertam in uxorem fiunt simili
ter due littere una dispensatoria alia de
claratoria ad remouendum dubium ac si
una ex his esset masculus et uellēt simul
copulari sufficeret tamen una littera dis
pensatoria super quarto gradu affinita
tis ut in regula cancellarie patet q̄ uult
dicta declaratio pape clemētis per regu
lam cancellarie dom. m Gregorii. xii. ex
tendatur etiam ad gradus affinitatis &
non solum ad tercium et quartum sed et
iam ad secundum & tercium tam cōsangui
nitatis q̄ affinitatis ut i regulis ipsis pa
tet et dictos casus plures uidi. Item q̄si
recte sunt incestе nupcie et sic pōst con
tractum petitur dispensatio non solz cō
cedi nisi prius soluatur certum quid fm
stilum curie puta duorum ducatoꝝ ū. zē.
quo casu si scienter contraxerunt bonuz
est de hoc mentionez fieri in bulla prop
ter. c. de gradib. xxxv. q. viii. et clem.
de consan. & affi. et sic si contraxerunt
impetrent super matrimonio contracti
do rescriptum est surrepticium cuz i gra
ciosis quelibet surreptō reddit graciam

nullam ut nota. in.c. ii. in fi. de fi. presb. li. vi. cum si. facit quod no. Arch. in.c. si tibi. in v° assignet. in fine. de prebeñ. li. vi. ubi nota. de dispensatione surrepti cia. et ibi etiam remittit facit. quod no. in. l. luci9. ff. de insa. in vbo debeant. circa principium. et sic dispensatio est ipso iure nulla iuxta no. per dominum panormitanū. in. c. dudum. in. n. v. col. ō elec. Et nota q dispensatio non debet esse subpecta seu surrepticia et q petens matrimonium separari contra dispensationem quam dicit surrepticie obtentam debet probare surreptionem. si autem est manifesta3 de dispensando anteq dispensetur oportet q ipse verificet causas mandati & inde quod no. de lite contesta. c. i. li. vi. secundu3 An. de bu. post Io. an. in. c. gaudemus. circa. de consan. et affi. Pone duo consanguinei als prohibiti de facto contraxerunt matrimonium et expositum fuit illud per carnis copulam consumatum cū tamē nulla copula intercessit dubitatur an dcā dispēsa° sit surrepticia. videtur sic cum videatur suggestum pape ut facilius obtineatur dispēsatio propter maiora scandala que orirentur propter cōsumationem matrimonii quam si cōsumatum non esset de rescrip. postulasti. ē. q. cxxvii. in fi. In contrarium quia dispensatio concessa in casu maiori intelligitur etiam in casu minori Fran. in. c. iii. et in c. ex parte Io. i. de decimis. cum si. Et illud de quo in di. q. cxxvii. procedit in casu dissimili et cum hac secunda parte nō tutur transeundum cum clarē videam9 quo tidie pariter dispensari ante copulam & etiam magnus penitentiarius dispensat Sic ergo dispensatio intelligitur in casibus in quibus pariter dispensatur notat An. in. c. de multa. in. vi. col. de prebē. facit hac eadem. q. xxxiii. in princ. allegando Io. an. in. c. fi. de duorc. pro hoc quia tercius impetrans ignoranter hoc expressit. preterea ista causa consumatōnis matrimonii non videtur apposita ad restringendum dispensationē in casu narrato quia intentio partiū erat ad matrimonium contrahendum ergo non videtur iuxta nota. per dominum nicol. si. in. c. significante. in fi. de rescriptis. et in. c. cō

stitu. ō religiosis domib9. facit quia papa videtur principaliter ponderasse ipsam substantiam matrimonii ergo surreptio cōparticularia non videtur ar°. no. p ymo. in cle. fi. in. col. ō eta. et quali. ē si videtur respondum ad argumentum et si militer si dixerunt quod non fuisse secutam ad citius obtinendum cum esset secuta. Itē si contrahentes scienter in gradibus consanguinitatis impetrant q cū ignorarent contraxerunt matrimonium zc̄. an dispēsatio sit surrepticia mita hinc inde possent allegari tamen satis obstat quia cum essent excōmunicati per clem. de consan. & affi. maxime in. iii. col. & ymo. in fi. in cleme. i. de religiosis domibus. & Io. cal. in. c. consuluit. de procu. facunt no. per Io. an. in regula. utile. i mercurialibus dūmō tali sententia sufficienter ad talem excōmunicationē3 probari possit per no. per Io. cal. ubi. ē. et domi. in dicto. c. i. maxime in princ. et p nota. i. d. cle. una. Item cōmuniter papa cōmittit episcopo dyocesano dispensatōnem hmōdi pro quo facit. c. quod super bus. de fi. istru. ad hoc. ē. q. lxiii. Itē solet apponi in fine dispensationis talis clausula. uēl dūmodo propter h° dicta mulier ab aliquo rapta nō fuerit. quorū verborum videē sensus. idest nisi ad matrimoniū contrahendum fuerit rapta ab aliquo. idest nisi renuntiauerit condicioni huius matrimonii et cum raptore conuenit ad matrimonium illi desponsando ar. in simili. xxvii. q. ii. §. sed si cōceda tur. et sequentibus. et nota. ibidem per Arch. uel intellige iuxta litteram quasi papa uelit in hoc nouum impedimentu3 inducere quando consanguinea rapitur ad matrimonium ut sic si raptus interuenerit papa dispensare non intendat nec talis dispensatio ualeat et hic intellectus cōmunior est. CXXXV. quero circa sextum impedimentū cognationis spiritualis que cōmuniter dicitur cōpaternitas de qua materia tractatur i. l. siqd aliūnā. C. de nupti. Vbi sciendū q cognatō spiritualis prouenit ex hoc q quis cōfert sacramentum baptismi seu cōfirmationis ut suscipit uel tenet illum cui tale sacramentum confertur secundum pisa.

in. §. impedimentum. vi. et per pe. ō pa. in. iii. di. xlii. q. i. circa princi. et hec cognatio robur trahit ex ecclesie institutione. unde papa potest in omni spirituali cognatione dispensare sicut i publice honestatis iusticia non autem episcopus ni si in quantum esset forte sibi cōmissum ut per pe. ubi. ē. conclusione prima. ad qō ē. q. cxv. et per Ho. in su. de cogna. spū. §. i. Et nota q est duplex quedam impedit & dirimit matrimonium de cogn. spiritu. c. i. iii. & si. quedam impedit sed nō dirimit ut ea que contrahitur per cathacismum ex quo oritur cognatio spiritualis impediens non dirimens de cognati. spiri. c. ii. li. vi. ex datione uero aliorum sacramentorum cognatio spiritualis ne quaq̄ oritur que matrimoniuz impediat uel dissoluat ut in. c. fin. eo. ti. libro. vi. ō prima uero que oritur ex baptismo & confirmatione impediens contrahendū et dirimens contractum eo. ti. c. i. li. vi. de qua communiter loquimur dic q est inuculum surgēs ex eo q aliquis aliquē baptizat uel confirmat uel de baptismo uł ō confirmatione suscipit ipediens & dirimens matrimonium inter personas per quas uel earum alterum ortum ē Dicitur autem hec cognatō in paternitatem que attenditur inter baptizantē & baptizatum leuantem & leuatū In filiationem que est ecōuerso in sororitatem seu fraternitatem iter ipsos baptizatos seu leuatos seu alterum ipsorum cū filiis baptizatis seu leuatis Et in compaternitatem inter patrem spiritualez & carnalez et sic inter leuantem uel baptizátem et parentes baptizati uł leuati et ad has omnes alie attinentie reducuntur secūd Ho. i su. eodē ti. §. ii. per Io. an. & Frā. in rubri. eo. ti. de cogna. spiri. et An. in c. martinus. & p pe. de pał. ubi. ē. cōcł. iii. v. et. vi. & ad illud de confirmatiōe Idem not. per eundem pe. in. iii. di. vii. q. ii. in fi. Item reperitur hec cognatio directa et obliqua scilicet coniuge mediante ut per Ho. in su. eodē ti. §. qualiter. ō. quis sit effectus. et patet in. c. i. q matri. accusa. possibi. leuauit. & sic ut dixi propter cognationem spiritualem separatur matrimonium de cogna. spirit. c. iii. et. c. ueniens. cum duobus sequentibus. potest etiam fortuito contrahi cum filiola spirituali. xxx. q. iii. in fi. Cente simotricesimosex° quero inter quas personas contrahitur cognatio spiritualis. Rñ° inter baptizatum et eū qui suscipit Item inter baptizatum et filios suscipiētis hoc dico siue sint legitimi siue illegitimi per nota. per Io. an. in. c. uno. circa finem. de cognati. legali. secus si essent ad optum quia tales filii suscipientis legitime copulantur uel baptizato siue suscepto ut ponit Inno. super rubri. de cogn. spi. Item contrahitur inter baptizatū & uxorem suscipientis si ante susceptionez cognita fuit ab eo Itez inter suscipientē et parentes baptizati et hec cognatō impedit & dirimit matrimoniuz post cōtractuz & que dixi de suscipiēte intelligas et de baptizante & idē de sacramēto cōfirmatiōis extra. eo. ne duz. li. vi. ad qō ē. q. proxi. Secundum pisa. dic clarius q decem sunt conbinationes i baptismo & decem in confirmatiōe. I baptismo enim surgit cognatio inter baptizantē & baptizatum: baptizatum et uxrem baptizáti as ante cognitā et filios baptizantis patrem baptizati & uxoreꝫ baptizátis ante cognitā baptizantem & parētes baptizati et sic sunt quinq conbinationes respectu baptizantis. Similter respectu leuantis: de baptismo sunt quinq inter leuantem & leuatuz: leuatum & coniugez leuantis: ante cognitam leuatuz & filios leuantis: leuantem & parentes leuati: patrem leuati & uxorem leuantis prius cognitam: Sunt & alie decez conbinationes respectu crismatis & leuantis ō crismatione que numerantur pariter ut prē dicte et de his eo. ti. li. vi. ubi de hoc in. c. i. in textu & glosa fi. secundum Frā. & An. de bu. & Ni. & per do. in. c. i. ad fi. li. vi. ubi enumerat istos casus in quibus contrahitur spiritualis cognatio Et subdit q si maritus post leuationem moritur & uxor que iam effecta erat cōiux ducit uirum et procreat filiā an illa possit contrahere cum illo puero & refert dominum Anto. dixisse q sic: ipse tamē tenet contrariū ut ibi latius facit. ad hº i. q. cxlii. et sequenti. et. c. martinus. in

fme. eo. ti. & per pe. de paſ. in. iii. diſ. xlii. cõcl. iii. ad que. ẽ. q. proxi. &. ī. q. proxi. & intellige q̃ ſit baptizatus : ſeu cathecuminus alſ non contrahit ut per pe. de paſ. in. iii. di. xlii. q. i. concluſio. ii. ad hoc. ẽ. §. proxi. q. xvii. &. ī. q. cli. & uidetur q̃ contrahens hanc cognationem debet eſſe pubes cum talis patrinꝰ ex hoc obligetur ut not. Arch. in. c. i. in ꝑ° contrahi de cogna. ſpiri. li. vi. et per pe. de paſ. ī. iii. di. vi. q. iii. ar. ii. cõcl. ii. ubi. q̃ patrinus obligat puerũ ad bonum ſuum ergo iſte debet eſſe adultus ſicut tutor curator & ſi. et quia ſimiliter cognatio legalis non contrahitur per impuberes inſti. de adop. §. minorẽ. ubi dr̃ de decem & octo ãnis Itẽ iſte dicit̃ geñ rare. ẽ. §. ii. q. ix. unde uidetur ſufficere q̃ ſi doli capax cum hoc ſufficiat in baptizante. ẽ. §. i. q. xxxi. et ad predicta faciunt nota. per Laud. in ſacramẽtali. in rub. de baptiſmo. in. xvii. col. et nota q̃ licet patrinus obligetur et efficiatur ſi demiſſor apud deum non eſt ita periculoſum ſuſcipere uel leuare de fonte ex q° parentes paruulorum ſunt fideles et ſatis probabiliter eſtimari poteſt q̃ eos in fide erudient ut per domi. in. c. i. ō cogna. ſpiritu. li. vi. CXXXVII. ſ̃ro utrum cognatio ſpiritualis procedat ad nepotes et ulteriores. Rñ° non quia nõ habet gradus filia quippe mea ſpiritualis licet non poſſit contrahere cum filio meo poteſt tamen contrahere cum filio filii mei ar. xxx. q. i. c. i. hoc dixit Inno. ſuper rubri. de cogna. ſpiri. quod et no. in ſu. conſe. dicta. q. iii. ſecundus fratrẽ Ni. poſt piſa. unde ſufficit q̃ inter tales non reperiatur prohibitus eſſe matrimonium pro hoc de ſpon. cum apud. ſecundõ fra. pº Io. an. in rub. eo. ti. q. iii. idẽ ſeq ẽ pe. de anch. in. c. priº eo. ti. li. vi. dicẽs q̃ leuatus licite contrahit cum nepte leuantis ſed non cum filia etiam illegitima ad idem per Rofr. beneuentanũ in libellis in ti. de matrimoniis. in. §. ſũt. & alia impedimenta in fi. et per Io. an. in. c. ad extirpãdas. de fil. preſ. Itẽ filia mea ſpiritualiſ filio meo adoptiuo bene copulatur ſed naturali etiam illegitimo non ſm Io. an. in dicta rubri. facit. ī. q. cluii. &

cl vii. &. ẽ. q. proxi. ī prin. & per Io. an. in. c. martinus. ad fi. eo. ti. unde nota q̃ non habemus auos uel nepotes ſpirituales ſecundum Do. poſt doc. in dic. c. i. ỽ. ex confirmatione. li. vi. Centeſimotriceſimooctaº. quero utrum liceat contrahere matrimonium cuꝫ ſorore filie mee ſpiritualis. Rñ° quamq̃ cũ filia mea ſpirituali nõ liceat a coniugio tamẽ ſororis non oportet abſtinere ſed cõcediẽ. xxx. q. ii. illud etiaꝫ. idem in ſu. conſe. eo. ti. q. xiii. ſecundum fratrem Ni. poſt Rai. et piſa. Vnde ſuſcipiens tenens uel mergens contrahit cum ſorore uel fratre ſuſcepti uel ſuſcepte ut ꝑ Archi. xxx. q. iii. poſt ſuſceptuꝫ. & multo magiſ eius fi lius Arch. ea. q. per adoptionẽ. et ſic pater ſpiritualis poteſt accipere in uxorem ſororem filii ſpiritualis ut nota. in dicto. c. illud. & ſequitur per pe. de anch. ī dicto. c. i. li. vi. et Fra. poſt Io. anõ. in. c. i. iii. oppo. eo. tit. et do. in di. c. i. li. vi. CXXXIX. quero utrum pater poſſit contrahere cum illa quam filius eius leuauit. Rñ° põt ut nota. xxx. q. iii. illud. in glo. ratio autem eſt quia ut pretactuꝫ eſt edictum de matrimonio eſt prohibitorium ut qui ſpecialiter non prohibeẽ admittatur ad quod. ẽ. q. xxi. ſed filius non poteſt contrahere cum illa quam pater leuauit ut ibidem dicitur ſecundũ pi ſa. & doc. in. c. i. de cogna. ſpirituali. dicº ideo eẽ quia filia ſpiritualis filii mei carnalis nec eſt filia mea carnaliſ nec ſpiritualis nec neptis quia cognatõ ſpiritualis ultra paternitatem uel filiationem non extenditur. filia autem ſpiritualꝫ patris mei ſoror mea eſt et cum ea contrahere non poſſum ſecundum Arch. in dic. c. illud. et do. in di. c. i. li. vi. et ſimiliter cum filia carnalis filii ſpiritualis ſecundõ eundem ibidem poſt Io. an. unde in dic. c. illud. no. ī glo. q̃ pater ſpiritualis licite copulatur cum filia naturali filie ſpiritualis et ſic filiã filiole mee potero ducere in uxorem cum non reperiatur prohibitum ſecundum Ho. in ſu. de cognat. ſpirituali. §. qualiter. in. ii. col. ibi etiaꝫ q̃ pater licite poteſt accipere in uxorẽ filiam compatris uel commatris ſue dũ modo non ſit filiola ſua licet boneſtuꝫ eſ

set q̄ a tali coniugio abstineret dicto. c. illud. & intellige etiam filiaz spiritualē sui compatris cum non prohibeatur fm Fra. in. c. tua. de cogn. spiri. ii. oppo. & similiter ducere possum amitam uel materteram spiritualem secundum Ho. ubi ē. Et ad hec facit quod not. in. c. uno. in v° contractuz. eo. ti. li. vi. Centesimo quadragesi°. q̄ro quid si plures sint suscipientes. R̄n° prohibetur ne fiat de consensu. iii. non plures. & similiter in cōfirmatione ut in eo. c. non plures. si tamen fiat cum omnibus contrahitur cognatio spiritualis impediens & dirimens ut in c. q̄uis. eo. ti. li. vi. sed tamen isti suscipiētes bene possunt contrahere inter se ga non prohibentur ut Inno. ponit ut in sūma con. li. iiii. ti. vii. q. iii. secundum fratrem Ni. post pisa. quo ad primum idem Fra. in. c. martinus. i. q. de cogna. spiri. quo ad secundum concor. Ho. in. c. uenerens. eo. ti. licet aliud dixerit in su. dicēs illa esse corrigēda si ergo duo cōpatres carnales non prohibentur contrahere q fi. sint legitāta. ita nec spirituales pro hoc etiam quia certe persone prohibentur. ē. q. cxxxvi. inter quas isti non connumerantur & hoc uerius est secundum Anto. Fran. in di. c. martinus. iii. q. Et si leuans non tangit puerum sed linteum quo est inuolutus efficitur compater si i linteo tenetur puer dū baptizaē secūdo. post Arch. in. c. q̄uis. de cogna. spiri. ubi etiam q̄ compatermitas non contrahitur inter ipsos leuantes uel suscipiētes secundum doc. Item subdit q̄ episcopus potest dispensare ut plures possint leuare de sacro fonte cum istud non reperiatur ei prohibitum ergo. zē. quia episcopi dispensant contra ius ubi nō est eis prohibitum de quo in. c. at si clerici. de iudiciis. Centesimo quadragesimo primo quero quid si quis baptizat seu tenet ad baptismum proprium filium. R̄n° secundum Tho. in. iiii. di. xlii. si uir uel mulier hoc fecerit in articulo necessitatis seu p errorem non impeditur exigere aut reddere debitum extra eo. si uir. Si uero fecerit per fraudem impeditur exigere ꝑ tenetur reddere q̄ si uterq̄ fuerit i fraude neuter potest exigere sed uterq̄ tenetur exactus reddere ut ponit Ho. secundum pisa. glo. Rai. eo. ti. ē. ult. super v° contracto. dicit q̄ etiam qui fuit in fraude non perdit exactionem quia nō reperitur iure prohibitum pro quo uidetur facere dictum. c. si uir. eo. ti. sed primuz dictum cum Tho. uidet tenere Pe. Ho. & Goffr. ut in su. ea. q. et secundum fratrem nico. in addi. & per pe. de palu. in iii. di. xlii. arti. i. conclu. vii. et subdit pisa. q̄ melius esset q̄ uterq̄ contineret eo dem etiam modo si uir tenet aliquez filium uxoris sue uel uxor filium mariti sui si ex ignorantia excusatur si ex malicia sua fraus nō debz ei patrocinari nec ꝓpter hoc potest debitum subtrarere sed ñ potest exigere concor. pe. & ber. secundum pisa. de hoc no. in. c. ii. de cogna. spiritu. ubi tenet Fran. q̄ si scienter fiant compatres licet coniuges ipsi bene faciant continendo ut dic. can. tamen exigendo non peccant quia non prohibent nec contrahendo paternitatez uidetur uouere castitatem quo casu nō possent exigere sine peccato de conue. cōiuga. placz. secundum eum et Io. de lig. post Hos. & sic uidetur sequi opinioēz Rai. de qua. ē. uidetur securius q̄ ex quo cōmittitur incestus spiritualis secundum aliaz opinionē ad quod. ī. q. ccxiii. et. ī. ē. v. q. cxv. & petatur absolutio ab episcopo ad q̄. ī. ē. v. q. cxiii. Centesimo quadrage° secundo quero utruz aliqs possit succesiue habere in uxores duas commatres. R̄n° sic patz ex dictis. ē. q. cxxxvi. q̄ si prima tua uxor tenuerit filium alterius anteq̄ tu miscearis ei poteris habere illam alteram. si uero tenuerit postq̄ fuit a te cognita non poteris secūdam habere eo q̄ compater eius factus es. si autem alia mulier tenuerit filiū uxoris tue quē ō alio uiro habuit illa mulier est commater uxoris tue sed non tua siue illa tenuerit anteq̄ inter uos esset carnalis copula siue post. ideo poteris illam habere & si militer si filius tuus quē de alia genuisti ab aliquo suscipiatur tunc suscipiens est compater tuius non autem uxoris tue unde si casus tue mortis eueniret suscipiens possz cōtrahet cū illa q̄ fuerat tua uxor ut dicit Inno. xxx. q. iii. qui spirituale.

Idem in su. con. eo. ti. q. x. fm fratrē Nu
post. pisa. et per Ho. in su. eo. ti. v. an ali
quis possit. et de hac materia tractatur
xxx. q. iii. & ibi Archi. in prin. dicit q
successiue potest quis habere duas cōma
tres uxores in duobus tantum casib9. s.
si fuerunt commatres ante matrimoniū
uel si filiaz mee uxoris acceperit ex alio
uiro alias non de hoc nota. i. c. martino.
de cogna. spiritu. et. xl. q. iii. in summa.
et cum eis pertransit Fran. in dic. c. mar
tinus. i. q. et sic in tribus casibus li3. pri
mus si fuerunt cōmatres ante matrimo
nium secundum Arch. Secundus etiam si
post ante copulam carnalem secunduz pi
sa. et no. in. c. i. in glo. iii. de cogn. spiri.
li. vi. Tercius si ex alio uiro secundū om
nes. CXLIII. quero utrum si aliqs
cognouerit aliquaz fornicarie et postea
fit compater alterius leuando eius filiū
de sacro fonte an etiaz illa mulier forni
caria efficiatur commater. Rn̄o secundū
Tho. in. iiii. di. xxxii. q sicut compater
nitas transit ad uxorem que a uiro pri9
fuerat carnaliter cognita eo q iam effe
cti sunt una caro ut. xxix. q. iii. si quis
ex cōiugio. pari ratione uidetur transiī
ad aliam mulierem carnaliter cognitā q̄
uis non sit uxor ideꝫ sentit glo. super di.
c. si quis. dicens q per fornicariuꝫ coitū
acquiritur cōpaternitas quia una caro
efficiuntur. xxxii. q. iii. in eo. nam & af
finitas acquiritur per fornicariuꝫ coitū
xxxv. q. ii. de incestis. &. c. non eam. ex
tra. de eo qui cog. consan. discretioneꝫ.
tenetur igitur pro uero q cōparentitas
contrahitur ut probatur per predicta
iura licet quibusdam mirabile uideatur
ideo tenendum q sic cui dicto concordat
Io. an. in. vi. secundum pisa. Vere mira
bile est hoc dictū ut ex peccato abhomi
nabili oriatur parentela spiritualis sicut
ex glacie calor et si hec foret meretrix
publica esset mater spiritualis scilicꝫ cō
mater quasi omniuꝫ de ciuitate et multa
ualde forent matrimonia illegitima pp
ter occultas q̄ quotidie fiunt fornicatō
nes cum tamen ut constat edictum ō ma
trimonio sit prohibitoriū ad quod. s̄. q.
cxxxix. ut quilibet admittatur qui speci
aliter non prohibeatur nec in hoc casu
apparet aliquam prohibitionem a iure
fieri nec obstat q carnalis copula sit cā
transmittendi compaternitatem de uiro
ad uxorem et econuerso quia illa non est
causa solūmodo sed et sacramentū matri
monii: unde non reperitur aliquod ius
dictans hanc transmissionem fieri, nisi
in ipso matrimonio & ita etiam affirmat
glo. Rai. ut patet in su. confe. li. iii. tit.
vii. q. xi. similiter & alii. ut patet p glo.
in di. c. si quis ex cōiugio. & propterea
putat frater nico. oxi. q ꝑpter rei gra
uitatem & doctorum uaritatem sup h°
non sit precipitanda sententia sed potius
dominus papa consulendus secunduꝫ
ipsum Fran. i dicto. c. martinus. ii. q. di
cit uerius esse q concubina nō efficiatur
commater per no. per Archi. in. c. i. eo.
ti. li. vi. & sufficit q de concubina hoc ī
uenitur expressum nec etiaꝫ glo. xxx.
q. iii. si quis. illud firmat. et similiter In
no. i di. c. martinus. recitat opi. & mlt ap
ꝓbat et nō etiā seq̄t frā. i. c. cōtracto. i.
oppo. eo. ti. idē sequitur Io. de ligna. in
dic. c. martinus. ad finem. dicens q eti
am presupposito q concubina efficereē
una caro per coniunctiōeꝫ non tamen le
gitima ad introducendum effectus q ori
untur ex coniunctōne legitima mariti &
uxoris secundum eum Idem Archi. i di.
c. si quis. dicens quosdaꝫ magnos theolo
gos hoc tenere ut ibi per eum ideꝫ sētit
magister sententi. li. iii. di. xlii. c. vii. &
ibi h° firmat Richardus et tenet q per
copulam fornicariam compaternitas nō
transit ab uno in alium quia per rem pu
re carnis, non contrahit spiritualē cogna
tio Idem sequitur Petrus de palude.
ibidem in. ii. col. concl. i. prime. q. dicēs
q cogna° spiritualē dicitur quia a spiri
tualibus causatur. Idem sequitur do. in
c. i. de cogna. spiri. li. vi. Idem Ni. et An
to. de bu. in dicto. c. martinus. & q hec
pars sit uerior tenet etiam frater Ant.
in sua summa. sed frater Iohannes de ca
pistrano tenet opinionem thom. allegat
illud pauli prima ad corinth. c. vi. ibi nō
efficiantur mēbra meretricis, zc̄. erunt
inquit duo in carne una. zc̄. quasi unde
tur uelle q efficiantur una caro ad quod
posset responderi pro ut dixit Iohā. de

ligna.uel ibi uidetur loqui preceptiue q̄ si contrahant matrimonium et efficiant̄ una caro & non fornicentur in hoc enim an efficiantur una caro uel unum corpus non uidetur ius sed propter sacramentū matrimonii ut dictum est nam etiam coniugati efficiuntur unus corpus. xxvii. q. ii. quia adhato. xxxi. q. ii. de neptis. unō tanto carrocio ad her̄edum puto q̄ non transeat compaternitas ad fornicariam mulierem facit. ī. q. cli. facit in simili in spe. de compe. iudi. adi. §. i. vsi. xlim. & quod not. Ho. in su. de bigamis. §. circa hoc. in. ii. col. ibi erūt duo solus cōiuges CXLIIII. quero utrum ille qui baptizauit aliquā posito q̄ sit laic⁹ uel in mīoribus ordinibus possint contrahere cus ille. Rñ° non quia filia spiritualis est & si contraheret dirimendum esset extra eone. dum. li. vi. et per doc. in. c. fi. de cog. spirituali qui idem dicunt si mulier tēpore necessitatis baptizaret. Idē pe. d̄ pal. in. iii. di. xlii. q. i. cōcl. iii. similiter nec ille que3 presbiter baptizauit potest ducere filiam carnalem ipsi⁹ presbiteri extra eo. c. penit. nec filius presbiteri potest illā ducere quam presbiter ille baptizauit et idem de crismate seu confirmāte dicendum per predicta iura secus d̄ sacramento penitentie aut alius sacramentis. ē. q. cxxxv. secundum pisa. Idem in effectu Ho. in su. de cogna. spiri. §. fi. ad fi. et per Arch. xxx. q. i. omnes. et quod notat Io. de ligna. in. c. fi. de cogna. spi. et quid de filio episcopi crismātis p Ar. in dicto. c. omnes. qui uidetur dubitare & remittit se ad. c. i. de cogna. spi. li. vi. de quo. ē. q. cxxxvi. CXLV. quero utrum filii duorum compatrum possint matrimonialiter copulari. Rñ° sic suū sit geniti ante compaternitatem suū postea excepta solum persona per quā compaternitas est contracta que nūq̄ potest copulari alicui filiorum sui patris spiritualis. xxx. q. i. super quibus. et. c. pitacū. &. c. non oportet. et extra eo. c. i. secundum pisa. nisi cōsuetudo ecclesie que scā dalus generet aliter se haberet ut extra de cogna. spiri. c. i. et hoc casu seruanda est forma consuetudinis tā in contrahendo q̄ in dirimendo et non solū ecclesie p prie sed etiam metropolitane uel aliar̄ circumpositarum eo. tit. c. super eo. ubi etiam patet q̄ semper est honestus & cō ueniens ab huiusmodi coniugiis abstinere. non autem est necessarium nisi ratōe consuetudinis ut dictum est secundū fratrem nico. in addi. et ad dictum pisa. concor. pe. de pal. in. iiii. di. xlii. q. i. concl. vi. & Ho. in su. eo. ti. §. fi. v. Item siue ā te. zc̄ Idē pe. de anch. in. c. i. eo. ti. li. vi. et Arch. xxx. q. ii. non oportet. cū frā. ponendo casum ad dictum. c. super eo. ti tu. in fine. dicit sicut quesitum fuit p alī quem episcopum a papa de filiis duorū compatrum an possint matrimonialiter coniungi et si cōiuncti fuerint an sint tolerandi Respōdit papa distinguendo q̄ aut per utrumq̄ uel alterum deuentus ē ad compaternitatem aut per neutrum. primo casu non debet pati episcopus q̄ coniungantur et coniunctos debet separ̄ ut in prin. usq̄ ibi ceterum. secundo casu subdistinguit q̄ aut cōsuetudo metropolitane ecclesie uel uicinarum ecclesiarum habet q̄d non sustineatur matrimonii inter eos et non permittentur coniungi & coniuncti seperabuntur ut in. v. ceteruus. usq̄ ibi uerum. Aut habet q̄ talia coniugia permittantur & episcopus dissimulabit ut in. v. uerum. ubi ponitur dissimulationis ratio usq̄ ad fi. hodie autem debēs expresse approbar̄ et sic hodie ē approbationis dissimulatio secundum eum. CXLVI. quero an suscipiendo de maī bus presbiteri baptizantis contrahatur cognatio spiritualis. uidetur q̄ sic: dicit enim Arch. xxx. q. iii. quod autē. Sed queritur an omnes qui tangunt puerum intelligantur patrini credit Hug. q̄ sic si tangant in fonte uel statim suscipiendo a presbitero dūmodo talia faciāt ad hoc ea enim que incontinenti fiunt intelligūtur inesse extra de elec. c. officii. Idez̄ tit Arch. in. c. i. in v° cognationē. i. prī. de cogna. spiri. li. vi. In contrarium facit cum nō uideatur tenere dum sacramentū confertur. nam ista cognatio contrahit̄ susceptione seu eleuatōe de baptismo seu sacro fonte uel detentione ad sacramentum ut no. Arch. in. c. i. de cogna. spirit. li. vi. in glo. ii. et in v° cognationē. i. prī.

et Fredericus consi°. xv. & facit quod no. Arch. xxx. q. iii. si quis ex uno. primum credo quia suscipiendo statim absq; alia mora satis dicitur suscipere de baptismate de cognā. spiri. c. i. pri° respōso. li. vi. & in. c. i. qui ma. accu. pos. & xxx. causa in themate ibi filium suum de baptismate susceptū et. C. de nup. si quis aliū naz. & pro hoc. xxx. q. i. c. peruenit. ibi exluacro sācto. et. q. iii. pictacii. p b° quia contrahitur compaternitas baptizando. Item tenendo uel tangendo dum baptizatur seu tenendo dum crismatur. Item & leuando de sacro fonte seu baptismate pro quo glo. ii. xxx. q. i. in prī. et sic etiam si ratio. Archi. non concludet uidelicet ea que in continenti fiunt. zē. saltem concluderet hec alia ratio qa dicitur leuare de baptismo seu suscipere et sic efficiē patrinus quasi de baptismo suscipiat eo maxime quia Hu. dicit suscipiendo a baptismo licet Archi. referat a presbitero. unde suscipiendo statim de manibus sacerdotis baptizantis dicitur suscipi de sacro fonte secus si mora interponeretur ut dicit Arch. ī dicto. c. si qs. ut puta tangēdo in manibus obstetricis suscipientis de manu sacerdotis. nam in actibus ī quib9 requiritur certa forma exigit q; uno contextu fiat ut dicit bal. in. l. ii. ad fi. C. de epi. audi. allegat in. c. ut circa. de elec. in nouella. li. vi. Idez dicit in repetitione. l. petens. in fi. n. col. de pactis. facit quod no. Io. an. ī. c. presbiter. ad fi. de sa. non iteran. Si ergo pbr̄ presbitero baptizante plures uolētes effici patrini interfint quoruz unus tenet puerum ad baptismum intus fontem et celebrato baptismo per presbiterū ille subleuat puerum et alii tangunt pueruz subleuatum non uideo q; tales taliter tangētes sit effectu patrum cum dici non possit q; contracta sit compaternitas baptizando nec leuando de sacro fonte nec tenendo uel tangendo in fonte dum baptizaē licet plures uulgares aliter reputant facit. i. §. v. q. cxxix. Et adde q; partes ñ possent facere sacramentuz de non sacramento. i. §. q. clvii. et inquantum dictuz est de tangentibus intellige de tactu alī quantulum morose per modum suscepti oris seu eleuationis uel detentionis non aūt de subitaneo et repentino tactu per predicta et. ī. q. proxi. & uidetur de mēte sūme confessio. li. iii. ti. vii. q. xxi.

CXLVII. quero quid si aliquis uult esse patrinus uel melius non uult sed fingit & simulat se tangere puerum et non tangit et respondet uerba solita. Rñ° secundum guil. non efficitur patrinus nisi tangat ipsum tenendo seu leuando de sacro fonte & simile dicendum de confirmatōne Idem in su. con. eo. ti. q. xxi. si uero teneat & non respondet credo q; nihilominus efficitur compater si intendit agere ut uerus patrinus ideſt illud quod agit patrinus etiam si non intendat esse cōpater ut patet in su. con. eo. ti. q. xxii. nam responsio non est de substantia cōpaternitatis secundum fratrem Ni. post pisa. Intellige tamen q; leuans seu tenens si nō uerbo tñ signis respondeat quia nutu & signis dicitur quis loqui facit de spō. cuz apud. & quod no. Io. an. in. c. constitutō nem. de sen. exco. super glo. iii. secunduz do. p9 multa. in. c. i. de cogna. spir. li. vi. Si tamen tenet non animo contrahendi compaternitatem ut si forte tenenti sanguis fluxerit ō naribus et ipse uoluerit substinere non contrahitur compaternitas ex hoc secundum An. in. c. cōtracto. in fi. de cogna. spiri. Nota ergo q; requiritur intentio leuantis uel tenētis ad qō ō. de sacra. in cōi. q. i. in fi. extenditur tñ q; ultra intentionem ut per Io. an. in regula. potest quis. ad fi. et in fi. ī mer.

CXLVIII. quero utruz aliquis possit fieri compater alterius per procuratorez Rñ° si loquamur solum q̄tum ad affectū non erit dubiuz quia ad talē affectū pro mittendum uel ad tenendum etiam per procuratorem quis respondere potest. seu si loquamur q̄tum ad ueram cōpaternitatem et cognationem spiritualem nō potest contrahi per procuratorez ut ponit Arch. p. l. post mortem. ff. de adop. ibi dicitur nec; arrogare nec; adoptare quis absens nec; per alium huiusmodi solemnitatem agere potest et quod uidet contra de procu. c. fi. li. vi. ubi dicitur q; matrimoniuz pōt contrahi per procuratoré hītē ab hoc speciale mādatū soluti

ſecundum eum per id quod no. extra de conſe. eccle. c. aqua. ubi dicitur q̄ epiſcopus non poteſt committere reconciliatō nē eccleſie ſimplici ſacerdoti et ſic quod coberet perſone non poteſt per aliuꝫ ad impleri Ad quod etiam facit .c. fina. de offic. delega. expreſſio autem conſenſus per quem contrahitur matrimonium bene poteſt fieri per alium dicto. c. fina. ō procura. Idem Io. anō. in quadaꝫ queſtione diſputata ſecundum fratrem Nico. in addi. ad piſa. Aduertendum q̄ iſta cō paternitas dicetur, affectionalis non habens iures cognationis ſpiritualis p nota. ē. q. proxima. et per nota. per Fredericum de Senis conſilio. xiii. et per Arc. xvii. q. iii. ſi quis ſuadēte. et qō notant docto. in. c. cum a deo. de reſcrip. cum ſi. Vnde Io. an. in regula. poteſt quis. 1. q. l. vi. ſuper iſta queſtiōe refert marſiliuꝫ doctorem ſuum tenuiſſe contrarium eius quod dixit Arch. ipſe tamen Io. an. ibidem et in. c. uemens. de cognat. ſpiritu. ſequitur Archi. idem Anto. de bu. in. c. per uenerabilem. xxvii. colum. qui filii ſint legitimi. Sed Franc. in dicto. c. uemens. de cognatio. ſpirituali. dicit q̄ uerior uidetur opinio marſilii quia edictum de procuratoribus prohibitoriū eſt. ff. de procura. l. mutuis. ad quod. ē. q. xxi. ſufficit ergo q̄ hoc nō reperitur expreſſe prohibitum et ita ſeruatur ſecundum eum qui reſpondet ad rationes Io. an. & ſic ſequitur opinionē Marſilii q̄ cōtrahatur compaternitas per procuratoreꝫ quod etiam uidetur ſequi Bal. in. l. una. §. ne autem. C. de cad. tollen. Sed Bart. ſequitur opinionem Io. an. in. l. gallus. §. forſitan. ff. de lib. et po. et pe. de anc. in. c. i. de cogna. ſpirituali. li. vi. domin⁹ Angelus diſtinguit q̄ aut fit actus leuationis per procuratorem et non poteſt contrahi aut per nuncium et tūc beñ poteſt contrahi ar. l. et licet. ff. de conſtit. pec. et nota. in. c. finali. de procurat. q̄ Io. anō. in nouella. Dicit Io. de ymola q̄ tutius eſt tenere opinionē Archi. et Io. and. quia opinio eorum pariter cōcludit et quia in iſtis actibus ſpiritualibus et ī ſeparabilibus a perſona non eſt differentia inter procuratorem et nunciū ut no. in cle. de renū. et in. l. q̄ ita. §. 1. ad treb. et. l. quod meo. ff. de acqui. poſſ. q̄ Bar. ſecundum Domin. poſt eum in. c. 1. in. 11. columna. de cognatione ſpirituali. li. vi. Vnde in. c. q̄uis. eo. tit. dicit ſic Nota q̄ compaternitas cōtrahitur ex acceſſu ad leuandum de ſacro fonte et ſic uidetur q̄ per aliū fieri nō poſſit et remittit ad ſupradicta Ad idem per An. in. c. uenēs. de cognatione ſpirituali. et per Baldō. in l. ſi quis alumnam. de nup. quicquid ſit q̄ opinione Marſilii. facit quod dicit Bal. et Fra. q̄ ita ſeruatur Eſt enim conſuetudo optima legum interpres de conſuet. cum dilecti. ad hoc. ī. §. proxi. q. li. Similiter ſeruatur q̄ iuramentum preſtatur per procuratorem ut per Arc. lxiii. di. tibi dño. et quod nota. per pe. de anch. ī. c. uno. vi. notabili. ō ſtatu reguł. li. vi. dicens q̄ iuramentum fidelitatis debet quis ſpreſtare per ſe perſonaliter et etiam poteſt per procuratorem et allegat Arch. ubi. ē. Sic ergo licet tale iuramentum exigat actum corporeū ſatis eſt qō ſeruatur q̄ per procuratorem preſtetur et ita in ſimili dicamus in caſu noſtro facit etiam aliud quod dicit Fran. q̄ non reperitur expreſſe ꝓhibitum q̄ iſte actus per procuratorem non poſſit expediri. Vnde uidetur q̄ ante factuꝫ ſequatē opinionem Archi. ut non fiat per procuratorem quia tutius eſt ut dicit Io. de ymo. ſed ſi fiat ſequi poſſit alia opinio et dicamus q̄ cōtracta ſit cōpaternitas per nota. in ſimili per dominum Domi. in. c. cuꝫ nullus in prin. ante finem. de tēporib⁹. ordi. li. vi. et per Io. an. in reguł. cū qd. de reg. iuł. in ſolutione queſtionis. & qō no. in cle. 1. de priuił. i glo. puto. &. ī. §. proximo. q. xcii. ante medium. et quod notat Io. de ymo. ſuper dicta glo. puto. et Fra. in. xx. q. et quod not. Irne. inſimili. in. c. cum inhibitio. de clam. deſpō. et clarius per Nico. ī. c. uemens. de cognatione ſpirituali. et ad. l. poſt mortem. ff. de adopti. reſpondit ut per bal. ubi. ē. facit quod bal. in. di. §. ne autem. in fi. & ī ſimilibus locis. facit. ī. q. proxima. facit a ſimili quia uxor baptizantis efficitur commater. ē. q. xxxvi. quid autē ſi ſindicus uniuerſitatis leuauit de ſacro

fonte an contrahatur cognatio spiritual per Frederi. de Senis. consi° xv. et. I. p xime. CXLIX. qro eo casu de quo ē. proxime an ipse procurator efficiatur compater. Rñ° Io. an. in dicta rub. pōt quis dicit q sic: nam sepe extra id quod agitur nascitur obstatio de arbi. p tuas. et quod ibi nota. Fran. tenet contrariu3 quia requiritur animus cum obligetur compater de consē. di. iii. uos, aute3. qō non intēdit procurator quod tenet Fredericus in consiliis. cōsi. xv. incipit que stio talis est sindicus. zč. Et idem Nico. in. c. uenies. et p hoc qa qualitas spiritualis non inducitur in non consentientē de bapt. maiores. et per hoc tollitur qō notatur ī dicto. c. per tuas, quia ibi alia ratio de quo ut ibi in glo. licet. et ex hoc q animus requiritur infertur q uniuersitas non fit commater si eius sindicꝰ nomine uniuersitatis aliquem leuat de baptismo quod tenet Fredericus in dicto cō silio. xv. quia uniuersitas non est capax talis uinculi ar. de sent. excō. romana. ¶. fi. et. c. si sententia. ¶. fi. li. vi. Item cum uniuersitas non sit capax baptismi non ē etiam capax huius cognatōnis de consē. di. iii. in baptismate. Et concordat hns pe. de anch. in. c. uno. de cognatione spirituali. li. vi. ubi idem post multa concludit dominus Dominicus quia abest aniꝰ se obligandi per nota. in cle. eos. glo. fi. de regul. et quia deus cor interrogat & non manum ut ibi plenius et idem Nico. in dicto. c. uenies. in fine et ita cōsultū fuit in curia romana ad que. ē. q. prox. in fine. CL. quero utrum in pluribus actibus sacramentalibus requiranē plures patrini. Rñ° ī cathecismo baptismo et confirmatione unus et idem patrinꝰ potest esse si necessitas cogit sed non est consuetudo romana quin potius per singulos actus singuli suscipiant de cōse di. iii. in cathecismo. secundū pisa. ubi Ar. exponit fieri ideſt sufficere singulos pueros obseruatur tamen quia in cathecismo exorcismo et baptismo hn idē tenēt nec mutantur cum cognatio spiritual ex primis non eēt tāti effectus. ē. q. cxxxv. CLI. quero utrum ille qui non est baptizatus possit aliquem suscipere ī baptismo uel qui nō est confirmatus possit alı quem tenere in confirmatione. Rñ° sm Thomam et Pe. q non quia talis non ē membrum ecclesie cuius personaz gerit tenens ad sacramenta de consē. di. iii. in baptismate. et si de facto siue in necessitate leuat uel tenet seu etiā baptizat nō contrahit aliquam cognationēm spiritu alem et hic addit Ala. q si alter cōugū est baptizatus tamen per eu3 non trāsit cognatio ad non baptizatum Ide3 de cō firmatione secundum Pisa. glo. in dicto c. ī baptismate. dicit idē quo ad susciptes ſ sec9 dicit esse in baptizante glo. etiam Rai. dicit q huiusmodi cognatio spū alis contrahitur et ā inter iudeos q u.9 tenet uel suscipit filium alterius in baptismo uel confirmatione ut in su. consē. eo. ti. q. v. Albertus simpliciter concordat cum pisa. Dubiū est ideo puto q tutior pars esset eligenda secundum frēmico. in addi. ad hoc. ē. q. cxxxvi. uidelz ut non baptizatus contrahat si sit cathecuminus alias non ut ibi post pe. de pal. in. iii. di. xlii. q. i. conclusione. iii. ut ibi latꝰ q si baptizatus teneat filiū nō baptizati seu infidelis bene contrahit cōpaternitatem ut in pisa. in ỳ° confirmatio sacramenti, secundum fratrem nico. post pisa. ubi. ē. & q inter iudeos contrahatur cognatio spiritualis refert Archid. xxx. q. i. c. i. Fra. in rub. de cogna. spir. remittit ad not. in regul. ex eo. li. vi. iii. q. ubi concluditur de iudeo & pagano q non contrahatur hec cognatio cum careant baptismo qui est ianua sacramēto rum de presˀ. non bap. c. i. ii. &. iii. et probatur hoc de consē. di. iii. ī baptismate. secus in heretico cū sit baptizatus secūō eum Idem Io. an. in. c. nobis. circa. principi. de iure patro. & Fredericus de Senis consilio. xv. ii. col. & ad premissa uiō ī. q. clxix. et. ē. ¶. i. q. xlviii. CLII. quero utruz religiosus possit fieri patrinus uel compater. Rñ° prohibitum est abbatibus et monachis puerum de baptismo suscipere aut baptizaſ et huiusmo di. xvi. q. i. placuit. de consē. di. iii. non licet. Idem intelligendum est de omniꝰ religiosis et canonicis regularibꝰ extra de postu. ex parte. non enim licet religi

osis commatres facere propter familia
ritatem que solet inde prouenire Idem ī
summa confe. eo. titu. q. ultima secundū
fratrem Nico. post pisa. dicit Fra. in. c.
fi. de cognatione spirituali. q̄ monachi
possunt baptizare qui tamen prohiben
tur facere commatres. xviii. q. ii. perue
nit ubi. glo. & inde. ē. §. i. q. xxiii. ad fi.
Si ergo religiosus faciat sibi commatrē
de quo prohibetur nihilominus contra
hitur compaternitas etiam sine licentia
abbatis ut colligitur. xviii. q. i. peruēit.
&. xvi. q. i. doctos. cum sequen. secundū
Fredericum consilio. xcix. incipit primo
queritur nunquid zč. CLIII. quero
circa impedimentum cognationis legal
que fit per adoptionem Vbi sciendū q̄
per adoptionē proueniunt tres species
legalis cognationis. Prima est ascenden
tium & descendentium que attenditur in
ter patrem adoptantem & filium uel fi
liam nepotē uel neptī & huiusmōi adop
tatos et hec idistincte impedit matrimo
nium quoniam pater adoptator non po
test contrahere cum filia adoptiua: nec
etiam cum adoptiua nepte et huiusmodi
xxx. q. iii. ita diligere. etiam post eman
cipationem inst. de nup. §. ergo. Secūda
species est collateralium scilicet inter fi
lium meum naturalem & adoptiuum &
hec impedit matrimonium quamdiu fuit
in eiusdē patris potest ate ea uero solu
ta scilicet morte patris uel emancipatio
ne filii naturalis uel adoptiui non impe
dit extra eo. c. i. xxx. q. iii. p⁹ susceptū.
Tercia species est q̄ legalis affinitas in
ter patrem adoptantem et uxorem filii
adoptati similiter filium adoptiuum &
uxorem patris adoptantis et hec iteruz
omni tempore impedit matrimoniuz quo
niam pater adoptator nunq̄ potest con
trahere cuz illa que fuit uxor filii adop
tiui etiaz post emancipationem. ff. de ri
tu nuptiarum. l. nam adoptiuus alias
adoptiuus. insti. de nup. §. i. &. ii. similr
filius adoptiuus post mortem patris ad
optiui non potest contrahere cum illa q̄
fuit uxor patris adoptiui ut in dicta. l.
adoptiuus. etiam si ante mortem fuisset
emancipatus ut ibi & de dictis etiaz spe
ciebus habet in su. cō. li. xxx. ti. viii. q.
viii. secundum fratrem nicol. post pisa.
Idez pe. de pal. in. iiii. di. xlii. q. i. ar. ii.
conclusione. vi. &. vii. quid autē sit adop
tio et de eius speciebus in dicto ar°. ii.
et quis possit adoptare ibidem. conclusi.
one. iii. & qualiter adoptio dissoluatur
ibidem conclusione. iiii. & idem in effcū
Hosti. in su. de cognatione legali. §. fina
li. et p̄ glo. et doc. i. c. i. de cog. le. ubi eti
am per Fra. in. ii. oppos. et per totum.
ubi etiam dicit post Io. an. q̄ ex quo ru
brica generaliter dicit de cognatione le
gali optat Host. q̄ hec prohibitio reuo
cetur & idem optat de prohibitione pu
blice honestatis facit quod idem dicit ō
consanguini. & affin. non debet. ii. q. Est
autem cognatio legalis ciuilis propinq
tas per quam quis reputatur filius uel
nepos uel demceps uel frater uel affinis
licz naturaliter non sit pene naturā imi
tans ff. de adop. adoptio. et. l. nec ei. §.
eorum. &. §. pre. et. l. si quis nepotez. se
cundum Fran. post Hosti. in rubrica. de
cognatōne legali. ubi etiam de specieb⁹
iplius & q̄ adoptō fit corā quoiz ꝑsone
ti mgrātu. ff. de adop. l. ii. de off. procō
sulis. l. ii. sed in arrogatione impuberis
que fit auctoritate imperiali quedā spe
cialia sunt de quib⁹. ff. de adopt. l. si pr.
§. finali cum duabus sequentibus. Item
adoptare potest quilibet masculus su iu
ris etiam si filios habeat et etiaz presbi
ter quo ad patrimonialia quia saltem de
facto generare potest ut per Host. Fra.
et doctores in rubrica de cognatione le
gali. et ad predicta adde Anto. de but°.
in. c. i. de cognat. lega. CLIIII. que
ro nunquid filius adoptiuus potest con
trahere cuz filia illegitima patris adop
tiui. Rñ° secundum Ciuil. credo sine plu
dicio q̄ sic & q̄ fili⁹ illegitim⁹ possit cō
trahere cum filia adoptiua sicut notauit
Hugo. xxx. q. iii. in principio. naz illegi
timus filius uel filia non est in paterna
potestate inst. de nupti. §. penulti. con
cordat Inno. & Hosti. Idem in su. conf.
eo. ti. q. viii. secundum Nico. post pisan.
Idem glo. in. c. uno. de cognatione lega.
dicens secus de filia spirituali cui non co
pulatur illegiti⁹ Idē Inno. ē. q. cxxxvii
Sed Fra. dicit idē respectu filie adoptie

q illegitimus ñ poteſt copulari ſibi nec procedit ratio quia illegitimus non ſit i poteſtate quia nihilominus ſurgit cognatio legalis ſecundu3 eum in dicto. c. uno. et ſecunda. q. poſſunt tamen filii adopti ui inter ſe contrahere quia non prohibē tur pro hoc de ſpon. cum apud. ſecundu3 Fran. poſt gloſam ibidem. vi. q̄ſtiõe.

CLV. quero utrum adoptiuus qui non tranſit in poteſtatem adoptantis poſſit cõtrahe cũ filia legitima ipſi9 adoptantis. Rñ° de hac queſtione uarie ſunt doctorum opiniones: Dici tamen poſſet q cum iura canonica indiſtincte loquantur de adoptione non diſtinguẽdo inter ſimpliciter adoptatu3 ſcilicet qui non tranſit in poteſtatem & arrogatum qui tranſit innuunt q quantum adhoc ideꝫ ius ſit in utroq3 caſu ſcilicet q non poſſit niſi ad optio prius diſſoluatur per emancipatõnem que emancipatio quantu3 ad aliqd habet locum etiam in adoptato. C. õ ad opt. l. penultima. §. ſin autem. ſecundum piſa. uidelicet quo ad ſucceſſionem abinteſtato que datur adoptiuo tali nõ emãcipato ſed non datur emancipato ut ibi. & ſic impeditur matrimonium cu3 adoptato ſiue tranſeat in poteſtatem ſiue non hoc tenet Hoſt. et Cunl. in ſpecu. ſed Innocent. tenet q non impediatur quando adoptatus non tranſit in poteſtatem ut etiam notat dominus Anton. de but°. in dicto. c. uno. & idem etiam dicit Hug. ut in ſumma confeſſo. eodem titu. q. x. ubi non preſertur aliqua iſtarum opinionu3 ſim liter nec per dominum Anto. ubi. ſ. ideo non uidetur precipitanda ſentẽtia ſecundum fratrem Nicola. in addi. Fra. in dicto. c. uno. refert opinionem Inno. dicentis q teneat matrimonium iter adoptatum et filia3 adoptantis cum adoptatus non tranſeat in poteſtatem adoptantis inſti. ð adpot. §. ii. & intelligit textum in dicto. c. uno. de ſorore arrogata que tranſit in poteſtatem arrogantis. dicit tamen ipſe Fran. q ex quo littera loquitur de ſorore adoptata eſt dicendũ contrarium: dato enim q non tranſeat i poteſtatem adoptantis ſurgit tamẽ cognatio legalis et hoc etiam uult gloſ. ibi. Alii dicunt & fuit opinio Damaſi Lau. Tan. Vin. Goffre. Phi. & Hoſti. & ſpe. eodem titu. in prin. tamẽ propter diuerſitates opinionum ſi qua conſuetudo eẽt in hoc ei ſtandum foret ſecundum eũ ad quod. ff. q. cx. &. q. cviii.

CLVI. q ro quid ſi adoptiuus durante adoptione contrahat cum filia illegitima adoptantis nunquid ſoluetur matrimoniũ. Rñ° ſecundũ Gui. quidam dixerunt q nõ ſed uerius tenendum quod Hug. notauit ſcilicet q ſoluetur extra eo. c. unico. ubi dicitur q̄diu durat adoptiõ inter tales nupcie conſiſtere non poſſunt ſed primam tenet ſpe. in ſecundam autem ſcilicet q matrimonium ſoluatur communiter magis uidentur inclinare doctores ut ibidem notat dominus Anto. de but°. qui etiam dicit q promptum eſt dare remedium ſcilicet diſſoluendi adoptionem qua diſſoluta poterit conſtare matrimonium ſecundum fratrem Nicola. in addit. Aduerte quo ad thema queſtionis quia de eo dictum eſt. ff. q. clvii. debet ergo formari q̄ſtio ſecundum glo. ibi. in fine. & Franci. ibidem in. vii. q. ſi adoptiuus durãte adoptione contrahat cu3 filia legitima ſeu naturali et glo. ibi refert quoldam dicere q non diſſoluitur matrimonium cũ impedimentum ſit temporale deinde gloſ. refert opinionem Hugo. dicentis cõtrarium primum tenet ſpe. eodem titulo in principio & idem uidetur ibi ſentire Io. an. dicens q ſi ſeparentur ſeparatio uidetur fruſtratoria cum facta diſſolutõe p emancipationem ſtatim poſſit contrahi et ſecundum eum ar. littẽ. ibi conſiſtẽ. in dicto. c. uno. dici poteſt q ſiñ nouo cõtractu ſtatim emancipatione facta tenꝫ matrimoniu3 ar° ſumpto a contrario ibi q̄diu durat. zẽ. Io de ligna. tenet ſecundum ſed nihil inducit facit tamen quia i pedimentũ adoptionis uideẽ eẽ ppetuũ poteſt enĩ eẽ q ñ ſoluẽ niſi morte adoptati uꝫ adoptãs ergo ſufficit q põt eẽ ppetuum ar. ff. de condi. indebi. l. ſufficit. & ex hiis hec queſtio redditur dubia qa tamen edictum de matrimonio eſt probitorium de ſpon. cum apud. uidetur eq or opinio prima q non diſſoluatur ſecũdum Fran. qui dicit q illam glo. habes xxx. q. iii. in ſumma.

CLVII. quero

nunquid due persone que ab eodem sūt adoptate possint ꝛter se cōtrahere. Rñ° secundum Guil. possunt cum nusq̄ reperi aē prohibituꝫ sicut & duo spirituales fi li alicuius contrahere possunt & spiritu ales cum adoptiuis concor. Hu. & Ber. idem in summa confessorum eo. ti. q. xi. secundum fratrem nicol. post pisa. &. ē. q. clxii. in fine. et per Anto. de butē. in c. i. de cognatione legali. Centesimo quinquagesimooctā° quero utruꝫ inter patrem adoptantem & patrem adopta ti siue matrem aliqua cognatō contraba tur. Rñ°. secundum Thom. & pe. nulla idem in summa confessorum. eo. titu. q. xiii. & de materia adoptionis et arroga tionis unde pisa. in v° adoptio. secunduꝫ eosdem ad quod. ē. q. clxii. circa prin. Centesimoquinquagesimono° quero cir ca impedimentum criminis ubi scienduꝫ q̄ quedam crimina impediunt matrimo nium contrahendum sed non dirimunt cō tractum et sunt septem. primum est ince stus. xxxii. q. ii. si quis uiduam. et. c. qui dormierit. et. c. concubuistis. Secunduꝫ ē de eo q interfecit primaꝫ uxorē. xxxiii. q. ii. ammouere. &. c. iterfectores. Ter cium est quando quis rapuit sponsam al terius. xxvii. q. ii. statutum. Quartum ē quando quis insidiando matrimonium p rium filium de sacro fonte leuauit uel recepit ut posset priuare uxoreꝫ debito coniugali. xxx. q. i. de eo. Quintum quā do quis interfecit sacerdotem extra de pe. et rem. qui presbiteri. Sextum est so lemniter penitens. xxxiii. q. ii. de hus. et. c. antiqui. Septimuꝫ est si quis mona lem scien ter uxorem accipiat. xxvii. q. i. hii qui. omnes predictos casus ponunt Rai. Tho. pe & Ho. preter ultimū quē solus Ho. addit: licet autem hec et alia forte impediant matrimoniū contraben dum Si tamen timetur de incontinentia debet eis episcopus licentiam concedere nubendi ar. xxxiii. q. ii. antiqui. &. c. in adolescentia. et extra de eo qui cogno. consan. ex litteris. & secundum q̄ addit Guil. scilicet ad proximuꝫ dictum quod fuit Rai. in summa confessō. li. iii. ti. ix. q. i. ubi hec notantur sufficit licētia pro pri sacerdotis ymo q̄ de consuetudine non seruatur iste rigor petendi licentiaꝫ secundum fratrem nicola. post pisa. in. ē. impedimentum. viii. et q̄ non separetur matrimonium propter ista crimina per Archi. xxxiii. q. ii. placuit. Et adde. ē. q. ciii. Et circa cognoscentem consanguineam uxoris sue dic q̄ si cognouit consā guineam sponse sue sponsalia soluta sunt nec potest ultra sponsam illam habere in coniugem obstante affinitate contracta nec etiam illam quam cognouit obstāte publice honestatis iusticia nisi papa dis pensante sed potest ducere terciam epis copo dispensante penitentia sibi de ince stu imposita Sed si quis cognouit consan guineam uxoris consumato matrimonio scienter non dissoluitur matrimoniuꝫ sed tenetur reddere debituꝫ petenti non au tem potest petere nisi secum propter in continentie difficultatem per episcopuꝫ dispensetur: sed si matrimoniuꝫ nō erat consumatum tenetur ingredi religioneꝫ ne committat incestum cognoscendo sci licet affinem suam: sed potest episcopus cum eo dispensare in petendo & redden do Ite si coniuges confiterentur in pre iudicium matrimonii consanguinitatem uel affinitatē precessisse in foro iudiciali nō crederetur eis alias multi colluderēt & idem in similibus secundum pe. de pa. in. iii. di. xlii. q. i. ante finem. ad que ad de Anto. in. c. ii. et per totum de eo qui cognouit consanguineam uxoris sue ubi etiam q̄ talis affinitas superuenies nō dissoluit matrimoniū hiꝫ sponsalia de fu turo sic et regulariter crimen superueni ens dissoluit sponsalia quo ad criminosū non autem in preiudicium alterius immo centis petentis sponsalia consumari secū duꝫ pe. de pal. in. iii. di. xxvii. q. i. i. xi. columna. ad quod. i. q. clxiii. Vltimo no ta q̄ propter crimen propter quod ipo nitur pena mortis non separatur matri moniū si ille non moritur de huis qui fit. occi. c. ii. per Nico. Centesimoexage si°. quero que sunt crimina que dirimūt matrimonium iam contractum. Rñ°. so lum duo Primuꝫ est si qua mulier machi nata fuit in mortem uxoris alicuius & ipsa cum effectu occiderit animum habē di uirum illius in suum & si qs machiat?

fuerit et cum effectu occiderit uirum alii cuius ut habeat eius uxorem tales si contraxerint perpetuo sunt separādi. xxxi. q.i. si quis uiuente . Idem in summa confessorum eodem titu. q.ii. secundum Rai. et glo. eius q cal? secundū quosdaz itelligitē solū si dū eēt primū cōiugiū eo q ā° uiuerēt fuerat cōmissū adulteriū fm glosā Ra . et Cost. ut patet ī dicta. q.ii. f uerior est opinio Innocen. & Hostiē. dicentium q solum machinatio mortis cum effectu sufficit ad dirimendum matrimoniū licet non interuenerit adulterina pollutio extra de conuer. infide. laudabilē. ubi nulla fit mentio de adulterina pollutione ad qs adde Io. and. in dicto. c. laudabilem. & hoc primum crimen dirimēs matrimonium: secundum est adulterium & hoc quando adulterantes pstant sibi fidē promittendo seu iurando q contrahant siue de facto contrahant & si uiuente altero cōiuge fuissz iter illos adulterina cōmixtō siue fuerit ante dictam promissionem uel contractuz siue post q si adulterina pollutio prius uel post non interuenerit non impeditur matrimoniuz extra de eo qui cogn. consā. c. ultimo. ubi dicitur fide data promisit. sed tamē sub nomine fidei itelligitur etiam nuda promissio & huiusmōi promissio est quedā desponsatio de futuro secūdū glo. Rai, & ī summa confessorum eo. ti. q.ii. secundum fratrem nicola. in additi. ad pisa. ubi. s. & ad illud si interuenit iuramentuz prohatur in . c.ii. de eo qui duxit in uxo . & quod nota. eodem titulo. c. iii. in fine. & xxxi. q.i. relatum. de fideiuss. peruenit. in fine. facit in simili de spon. de illis. ī. &. c. commissum. de cond. appo. de illis. &. c. per tuas. cum si. Et dicit Petrus de pat . Nota q tria sunt crimina que dirimunt post contractum Primum est cum uxor machinatur in mortem uiri ut post ea contrahat cuz adultero uel econuerso ad quod tria requiruntur ad dirimendū scilicet adulterium. secundo actualis occisio. tercio intentō contrahendi in occidēdo . xxx. q. i. si quis uiuente . de eo qui duxi. ī matri. super hoc. &. c. significasti. &. c. ueniens. secundus casus est si pstet fidem adultere de contrahendo cum ea post mortem uiri uel econuerso sed sub nomine fidei etiam nuda promissio intelligitur sed tunc ista duo requiruntur scilicet pollutio et promissio . xxxi. q.i. relatū. Tercio quando cum adultera contrahit de facto & hic etiam duo requirūtur scilicet adulterium & de facto matrimonium extra eo. c. cum haberet. et. c. ex litteraz. &. c. si quis uxorem . Item requiritur in huis duobus casibus q uterq; sciret impedimentum de conce . preben. c. i. nā altero ignorante non dirimitur extra eo . propositus, &. c. uemens. de spō. c. cum in apostolica. sed nihilominus bene fuit uera uxor dauid quia non duz erat hoc statutum ecclesie secundum pe. de pat. in. iiii. di. xxxiii. q . i. ar° . iii. & ad illud de nuda promissione adde. ī. q. proxima. & de materia huiusmodi p Hostien. in summa de eo qui duxit ī matri . vsi. sed quis probabit. et per totum . & xxxi. q.i. et per eundem Hostien. in summa de matri. §. qualiter ipediatur. v. v° crimē. zē. ubi sic dicit v° crimen triplex quod impedit & dirimit scilicet si quis aliquam per adulterium polluerit & fidem dederit q post mortem prime eam in uxorez ducat: secundum si de facto cō traxit & polluit probantur hec duo ī. c. finali. de eo qui duxit in uxorem. Tertium si machinatus est in mortē uxoris ad hoc ut secundam haberet dicto. c. laudabilem. primo responso. hoc tamen intelexit Goffredus ubi & secundam pollue rit uiuente prima de eo qui duxit in matri. quā pol. super hoc. &. c. significasti. quod dic ut in summa per Hostien. eodē titulo. ubi & idem intellexit Goff. & ut s. Et pro intelligētia recipe has regulas Prima si quis uiuente prima contrahit cum secunda etiam sciente q est coniugatus alio non interueniente post mortem prime secunda ducere potest de eo qui duxit in matrimo. c. finali. Secunda si qs uiuente prima dat fidem secunde etiam scienti de contrahēdo mortua prima potest secundam ducere dicto. c. fina . Tercia si quis uiuente prima cognoscit secundam etiam scienteer alio non interueniente potest mortua prima secundam ducere . eodem titulo . significasti. Quarta

si alter coniugum machinatur in mortez alterius non ex hoc impeditur contrahere. similiter non impeditur extraneus q machinatur: unde si mulier machinatur in mortem alterius mulieris cuz effectu ut quia interfecit potest esse uxor marti mulieris mortue eodem titu. super. & hoc ex quo fuit machinatō sola absq; ad ulterio ut ibi et ex quo fuit machinatio alterius tantum ex contrahentibus secꝰ si utriusq; ut si maritus mulieris mortue consenserit de conuer. infide. c. 1. Ex his quatuor regulis habes quando nō impeditur matrimonium. Quinta regula si uiente prima uir dat fidem secunde & eā sciente z de prima cognoscit non poterit esse uxor mortua prima de eo qui duxit in matri. c. 1, a contrario. &. c. sequenti. secus si ignorauit de prima ut ibi. Sexta si habens uxorem de facto contraxit cū alia sciente et eam cognouit illa nunq; potest esse uxor eodem titu. c. 11. et. c. cum haberet &. c. finali. Septima si extraneus cum altero coniugum machinatur cuz effectu in mortē alterius non potest matrimonialiter coniungi cōiunx superstes cum illo de conuer. infide. c. 1. Octaua q uiuente prima cognoscit secundā que machinatur in mortem prime cum effectu non potest unq; ducere secundam eodem titulo. c. super. & ca. significasti. Idem si interuenit fidei datio cum machinatione dicto. c. super. ibi tamen intercessit ad ulteriū unde in hoc ultimo potest dici cōtrarium ex quo hoc non reperit expressum secundum Fra. in rubrica de eo, qui duxit in matri. nam si iste qui fidem dedit secunde uel cuz ea contraxit non cognouit eam uiuente prima sed ea mortua poterit cum ea contrahere secundū eūō in. c. finali ultima. q. eodem titulo. & ad dictas regulas per Io. do ligna. in dicto c. super. de eo. qui. duxit in matri. & satis est fidem dedisse absq; iuramento secundum Fra. in. c. significasti. ad finem. & debet intelligi q; fides detur sub forma ut quia uir ꝓmittit mulieri q; post mortem prime cum ea cōtraheret. unde isto casu secunda non potuit habere bonam fidem ut per Fra. post Hostien. de eo q duxit in matri. c. finali. 11. quest. & seqn ti. & ad illud ī quarta. si utriusq; zc̄. Idē & clarius per eundem eodem tit. super. prima. q. & in. c. finali. 1. q. per eundem &. ī. q. clxii. & adde nico. optime distinguentem in. c. 1. de eo qui duxit. Censetis mos exagesimoprimo. quero quid si nec iurauit nec fidem dedit sed solum promisit. Rñ secundum spe. eodem titu. Idez uidetur ar. xxii. q. ultima iuramenti. ar. contra. de fideiusso. c. 11. in fine. primam partem uidentur sequi frater Nicolaus oximi & Petr. de pal. ut dixi. s̄. q. ꝓxi. allegando in summa confessorum. li. iii. titu. ix. q. 11. et Antoni. de but. in. c. significasti. ad finem. de eo qui duxit ī matrimo. sed non uideo q; in hac materia restringibili dispositio ista extendatur ad simplicem promissionem absq; fide uł iuramento & non obstat. c. iuramenti. qa ibi dicit glo. & Arch. maius peccatu & maior pena imponitur pro fractione iuramenti q; simplicis promissionis & licet deus non faciat differentiam inter iuramentum & simplicem loquelam seu promissionem tamen ecclesia facit secundu Arch. ibi & Hostien. in summa qui cler. uel uoue. ¶. 11. in. 11. columna. Nam quo ad ecclesiaz maioris efficacie est iuramē tū q; ꝓmissio sine iuramēto secundū Antoni. de but. in. c. preterea. . 11. de spon. facit quod no. Ant. in. c. significauit. circa medium. de eo qui duxit in matrimo. si ergo per constitutionez ecclesie probi betur matrimonium quando est iuratu uł fides data ergo ñ uidetur extendēda ad solam promissionem facit in specu. de statu mona. v. xvii. & quod notat Arc. xxvii. di. c. finali. et in specu. de iureiur. in fine. et per nota. per doctores in dic. c. 11. pro hac parte induco Richardum ī iii. di. xxxv. ubi refert aliquos tenere q; non dirimat matrimonium licet nō fir met sed istud firmat Scotus in. iii. eadē dist. quod etiam sentit Io. and. de eo qui duxit. c. finali. 11. columna. et in fine. bꝰ etiam sentit Roffre. de libellis. in titulo de matrimonis. in. ¶. tercium impedimētum. et in. §. quintum impedimentum. et etiam sentit Fra. de eo qui duxit in ma. super. ad fine3. et in. c. significasti. ad fi et in. c. finali. post principi. et. 1. oppo.

ad finem. & .ii. q. pre. ſtatibus iſtis opinionibus fauendum eſt opinioni que fauet matrimonio .ſ. q. cx. niſi forte dixiſſet promitto ſub periculo anime mee quia uidetur iurare per nota. per archi. de ſepul. in. c. i. in. v° fide interpoſita. li. vi. & per Franc. de frigi. fraternitatis. in prin. iii. oppo. et in. §. quamuis. i. nota. & idem per An. in princ. et in. iii. col. & per Inno. de iureiur. et ſi xpūs. unde dicitur fides dari ſi fiat promiſſio per deū uel per fidem ſuam ſecundum Archid. in dicto. ca. et de ſimilibus iuramentis per Anto. de but°. in. c. tuis. poſt medium de teſtibus. ubi uideas uidi tamen litteram diſpenſationis curie romane in qua dicebatur in tali caſu fore prohibitum matrimonium ſubſequutum & ideo miſericorditer diſpenſari committebat epiſcopo Auerſano. zč. q° in tali matrimonio ſma nerent ſed quod dixi credo uerius de iure et ſic talis diſpenſatio neceſſaria non fuiſſet licet cauto ſit obtinere diſpenſationem propter doctorum uarietatē ut .ſ. pro hoc quod no. Fran. in. c. debitores. ii°. oppo. de iureiur. q° iuramentum & ſimplex promiſſio equiparātur & ſunt ſimilia in genere. zč. facit. c. i. de ſepul. li. vi et quod ibi notat. in v° promittentium. et cle. cupientes. in fine. ō penis. et uō ſ. q. xxvi. ante finē. CLXII. quero quid ſi quis occidit maritum adultere ri eo animo ut uxorem eius habeat ſed in bello uſ caſu uel odio. Rñ° non dirimit matrimonium poſtea contractum niſi ad hoc interfecerit ut eam duceret extra ō conuer. infide. laudabilem. circa finem. Idem in ſum. conſe. dicta. q. i. ſecundus piſa. et Nicol. Idem Fra. poſt glo. in. c. ſuper. de eo qui duxit. in. i. q. dicens. q° i eo q8 glo. innuit q° ſi feciſſet eo propoſito ut duceret eius uxorem eſſet ſecus qđ tenz Inno. et ſic ſequitur q° ſola machinatio ex animo premiſſo facta ſine copula et ſine fide data dirimit matrimoniū q8 etiam tenet Hoſti. qui remittit ad ſūmā eodem ti. uerius dic q° nō ſufficit ſola machinatio alterius tantum ſed utriuſq; ſic eo. ti. ſignificaſti. et. c. fi. quod etiam tenet Io. an. in dicto. c. i. de conue. infide. ſecundum Fran. ad quod. ſ. q. clx. ibidē etiam ex hoc infert ad aliam queſtionem poſt Gaſ. ut ibi per eum et ſic machinato alterius tantum contrahentium non dirimit matrimonium niſi ſit ſimul cum adulterio ſecundum eum in dicto. c. ſignificaſti. primo notabi. et circa finem. ſed machinato utriuſq; ſine adulterio ſufficeret ſecundum eundem in. c. fina. i. q. eodē ti. et. ſ. q. clx. CLXIII. quero quid ſi quis precepit et mandauit uel conſuluit interfici & interfectus eſt. Rñ° ſecundū Rai. Ciuil. & Hug. idem eſt ac ſi interfeciſſet ſed ſi non mandauit aut conſuluit ꝑ poſtq̄ fuit interfectus ratum habuit dicendum q° licet alias in maleficiis ratihabitio retrotrahat et mādato comparet ibi propter hoc non dirimitur matrimonium ſequens Idem Lau. & Ber. Idem in ſu. con. eo. ti. q. ii. ſecundū piſa. & Ni. ubi. ſ. et nota. in dicto. c. laudabilem. in fi. de conuer. infide. CLXIIII. quero quid ſi quis uxore uiuente ō facto cōtrahat cum adultera. Rñ° diſtinguendū eſt quia aut iſta ſciuit eum habere aliam uxorem aut neſciuit dico uſq; ad mortem prime: ſi uero quando ipſa duxit ipſa ſciuit q° habebat aliam non poteſt cum illo in matrimonio eſſe: ſi uero prius neſciuit et nunc mortua iā prima uxore de nouo ſcit in poteſtate ignorantis eſt matrimonium ratificare uel diuorciū petere extra de eo qui duxit. c. i. & c. uenies. ad boc. ſ. q. clx. in fi. ita tamen q° ſi poſtq̄ ſciuit carnali copula conſenſerit non poterit diuorcium petere ar. extra de conuig. ſeruo. propoſuit. & c. fi. q° ſi ab initio quidem fuit ignorans. ꝑ prima uiuente facta eſt conſcia non debz pati q° cognoſcatur a uiro alias in perpetuū matrimonium impediretur ar. de preſcri. c. fina. in fi. xxxiii. q. ii. ſi uirgo. extra ō ſecundis nup. dominus. hoc intelligendū eſt ſi primum matrimonium uerum fuit alias non preſtat impedimentum ꝑ° extra de ſpon. uenies. & de matrimonio contracto contra inter. eccle. ex litteris. in fi. Idem in ſum. conſe. eo. ti. q. iii. ſm piſa. & fratrem mico. et per Ho. in ſu. de eo qui duxit in matr. in prin. & per doc. i. c. i. & c. ſignificaſti. et. c. uenies. eo. titu. et. ſ. q. clx. An autem qui de facto

contraxit cuꝫ ſecunda ignorante debeat ei dicere et uidetur conſulendum ei ꝙ ñ dicat niſi ſperaret ꝙ dimitteret eum redire ad primam quia ſi poſtꝯ dixerit ei ipſa ſcienter cohabitauerit ei carnaliter prima uiuente ex tunc illa mortua ñ poſſunt contrahere matrimoniuꝫ qui poſſet ſi illa ſemper ignoraſſet ſi etiam dicat ei ipſa non tenetur ei credere cum ſit occultum & nihilominus ſi non credat poſtea poterit eē inter eos matrimonium quod non poſſet ſi ipſa ei crediderit & per ad ulterium permiſerit ab eo ſe pollui ſecū dū pe. de pat. in. iii. di. xxxiiii. q. i. ī fi. ad hec adde. ī. q. px. uiꝺ. ꝫ. q. clx. ad fi. Cēteſimo ſexageſimoquī°. ꝯro qd ſi mortua iam prima uir non cognoſcat carnaliter iſtam ſecundam adulteram que ſecuꝫ cōtraxerat ignoranter ſed ipſe ducat ter ciam. Rñ° ſecundum Ho. debet manere cū tercia q̄uis poſtea etiā cognoſcat ſecūdam extra de eo qui duxit in matri. uerens. nam uiuente prima conſēſus habit? cum ſecunda nullus fuit et ſic non īpedit conſenſū tercie quin etiam ſi poſt mortē prime carnaliter cognouerit ſecundam que fuit ignorans iſtum habuiſſe uxorē et nunc etiam ignorans eſt ipſe uir cōtrahat cum tercia adhuc cum tercia remanebit extra de electi. boñ. f°. extra de conug. ſer. propoſuit. et. c. fi. Idez in ſum. confeſſ. eo. ti. q. iii. &. v. ſecunduꝫ piſa. et fratrem nico. per Hoſti. in ſum. de eo qui duxit in matri. v. ſed quid ſi mortua prima. Adde ꝙ ſi mortua prima ſecūda alteri nupſit et pendente hoc matrimonio uir qui ei fidem dederat eam cognouit an poſtea poterit eē iſthus uxor mortuo eius marito & idem poteſt queri ſi mortua prima uir contraxit cuꝫ ſecunda et pendente hoc matrimonio cognouit illam cui dederat fidem uiuente prima an mortua ſecunda poterit hanc ducere Io. an. uult ꝙ neutro caſu poterit iſta ad ultera eſſe uxor ex quo cōcurrunt fider datio et adulterium ut per Fra. in. c. fi. iii. q. de eo qui duxit in matri. non tamē ſufficeret conatus adulterandi ſecunduꝫ eundem ibidem ſequenti. q. Item ſufficit ꝙ uir habebat uxorem licet nō conſumauerit ut non poſſit contrahere cum ſecunda quam cognouit licet prima moriatur ſecundum eundem in. vi. q. poſt doc. Itē intellige hanc materiā quando inter primo coniunctos non ſuberat impedimētū alias teneret matrimonium cum ſecunda ſecundum eum ibidez in. vii. q. poſt Ho. &. ē. q. proxima. &. q. xxii. Item intelligē ꝙ iſtud impedimentum eſt perpetuū etiam ſi de nouo conſentirent ſecundum eum in. viii. q. et ad diuorcium audietur etiam alter contrahentiuꝫ propter periculum anime ſecundum eundem poſt Io. an. ibidez in. xii. q. ad quod. ē. q. lxvi. & ſequen. CLXVI. quero quid ſi quis uxore uiuente contraxit & concubuit cū duabus uel pluribus inſcius. Rñ° ſecunꝺ Ho. locus eſt gratificationi quia quam cumq̄ certificataꝫ de morte prioris primo cognouerit poſt mortem legitime illa remanebit extra de eo qui duxit ī matri. uerens. Idem in ſu. con. eo. ti. q. vi. ſecuudum eoſdem. et per Ho. in ſu. de eo qui duxit. vſi. quid ſi contrahit. & dic ꝙ erit uxor ex nouo conſenſu et itelligē ꝙ contraxit cum iſtis pluribus ſeperatim ſecus ſi ſimul quia tunc contractus propter incertitudinem nullo modo tenet ut per Fra. in. c. i. viii. q. eo. ti. ad quod. ē. q. xl. CLXVII. quero qualiter itel ligitur inſcia. Rñ° ſecunduꝫ Ho. quando habet iuſtam cauſam ignorandi ut quia uir de remotis uenens aſſerebat ſe ñ habere uxorem extra de ſpon. cum aplica. Ideo autem inſcia non committit adulterium quia non committitur ſine dolo. ff. ad. l. Iuſ. de adulteriis. l. penuſ. xxxv. q ii. in lectum. Idem in ſu. con. eo. ti. q. vii. ubi etiam addit ſecundum eundez quare filii etiā legitima uiuente ſuſce pti legitimi cenſentur ſi tamen ſecunduꝫ matrimonium in facie eccleſie fit contractum ſec? ſi clam ſecundum fratrem nico. poſt Pi. in addi. & per Ho. in ſum. eo. v. ſed quo modo intelligitur. & per Fra. in. c. uenens. i. q. eo. ti. ubi in fine dicit ꝙ mulier excuſat ſi nō fuerit certificata de prima non enim tenetur credere cuilibet leui informationi de ſent. excō. inquiſitioni. & ſubdit ꝙ ſi ſecunda bona fide contraxit & prima petit uirum ſecunda excuſatur exigendo debitum q̄diu eſt dubium ſed

postq̃ habebit conscientiaz super hoc ea ueat ne permittat se cognosci alias nunq̃ poterit esse uxor eo. tit. super h°. ut ibi latius et ad istam. q. unde in regula p̃sũ tur. li. vi. cum si. CLXVIII. quero utrum liceat uxorem adulteram occidẽ Rñ° secundum Thom. et pe. in. iii. dist. xxxvii. hoc potest contigere dupliciter. primo modo quia per iudiciuz iudicis p curat occidi et h° iz facer amore iustitie non iuore uindicte non tamen licet hoc fieri in iudicio ecclesiastico sed ciuili. Secundo modo quia extra iudicium occidit eam uel facit occidi & hoc nunq̃ licet secundum legem diuinam licet aliquo casu permittatur secundum legem ciuilem ut quando inuenit uxorez in actu adulterii tunc enim lex propter incitamentum nõ punit idem in sum. confess. eo. ti. q. ix. & intellige hoc dictuz thoq̃ lex non punit i. quia non punit morte sicut alia homici dia punit tamen satis acriter. ff. de adul te. l. si adulterium. §. si maritus. alias inci pit. §. Imperatores. et ibi dicitur q̃ si oc ciso erat humilis seu uilis persona dam natur ad opus perpetuum si autez hone stior in insulam relegatur. & utrum uiro liceat occidere adulteruz unde in pisa. in v° lex. §. viii. in foro uero conscientie ta les nihilominus puniendi sunt secundum fratrem Nic. post pisa. ad hoc. ñ. q. ciii. unde dicit Pe. de pal. in. iii. di. xxxiii. q. i. ar. ii. & conclu. ii. & dist. xxxv. q. ii. ar. i. coct. iii. & latius di. xxxvii. q. ii. di cens q̃tum ad primum sunt tres conclusi ones. Prima q̃ iure poli in foro conscie tie nullo modo licet uiro propria aucto ritate interficere uxorẽ in adulterio de prehensam sed licet uiro moderate casti gare qui enim preest congregationi tan tuz yconoice eaz castigare & ab ea eice re potest sed exterminare a politica cui non preest nõ. si autem occideret aut mu tilaret cõgregatõnẽ etiã politicã damni ficaret cuius itereste ne quis re sua male utatur. Secunda conclusio est q̃ iure ciui li olim licebat patri occidere adulterum cum filia marito uero adulteram cum ad ultero' & non puniebatur hoc autem ga putaut lex q̃ parceret pater adultero propter amorez filie & putaut q̃ mari tus parceret uxori timoꝛ adulterii. Ter cia conclusio est q̃ ubi esset lex uel cõsue tudo q̃ adulter ata accusata occidere tur sic ut tempore legis moysi que cuz sit iu dicialis nõ ligat quia dominus pepercit mulieri in adulterio deprehẽse ubi tñ es set lex taꝛ uir zelo iusticie accusãs nõ pec caret secundum eum et dicit Franc. post Io. an. in. c. ueniens. ii. de spon. q̃ canones non admittũt permissionem legis occidẽ di adulterũ. xxxiii. q. ii. iter hec. ubi de hoc dicens etiam q̃ licet possit occidi sin̄ pena non tamen iuste. i. sine peccato pec cat enim per dictum. c. inter hec. & per Io. an. & Anto. in dicto. c. uenens. in fi. & in. c. iii. circa fi. de sen. exco. ubi q̃ nõ erit excommunicatus si ille sit clericus & percutiatur uꝛ occidatur. & adde q̃ pp ter adulterium uir potest propria aucto ritate abiicere uxorem quo ad thorum seu copulam sed non quo ad habitationẽ ut per An. in. c. ex litterarum. de eo qui duxit in matr. CLXIX. quero circa impedimentum disparis cultus. s. quãdo fidelis contrahit cum infideli uel paga no uel heretico secundum Rai. et in sum. confe. li. iii. ti. x. q. i. ubi hec notanẽ naz tunc nullum est matrimonium. xxviii. q. i. §. ex his. &. c. caue. tõ exodi. xxxiii. & de uterno. vi. prohibuit dominus di cens non accipiens uxorem filius tuus de filiabus alienigenarum ne traducãt eos post deos suos. sed tamen sponsalia beñ possint contrahi cum hac conditione si in fidelis conuertatur. xxviii. q. i. nõ opor tet. hec & Tho. & pe. in. iii. di. xxxix. simul cum Rai. ut in dic. q. i. secundũ fra trem Ni. post pisa. in. §. impedimentuz. ix. dicit pe. de pal. q̃ baptizatus cum nõ baptizata uel econuerso q̃uis cathecumi na non potest inire matrimoniuz quod si fiat nullum est ubi autem uterq̃ est bap tizatus hiz alter uel uterq̃ sit infidelis uerum est matrimonium sed contrahere non debet quis cum infideli nihilomin⁹ hereticus baptizat⁹ sicut alia sacramẽta uera confert et recipit. sic et istud secũ dum in. iii. di. xxxix. ar. i. ubi etiam de ī spirationibus antiquorum patrum ante legem et tempore legis & de hoc tangit Ho. in su. de matri. §. qualiter impediat.

ꝟsi. vi. sed quo ad hereticū uideē ꝙ ymo tenet matrimonium per eum contractū ut patet de heret. c. decreuit. ubi h° col ligit Io. an. post Arch. & pe de anch. & sequitur Fran. qui fi. sint legit. tanta. q. viii. ad hoc. ē. q. xxi. post medium. ñ obstante ꝙ aliter dixerit spe. in ti. ō diuor. post prin. & facit quod no. Arc. xxviii. q. i. non oportet. &. ī. q. lxxx. et sic ex cōmunicatus contrahit matrimoniū Io. an. in. c. significasti. ō eo qui duxit. Posset tamen ecclesia statuere ꝙ dissoluatur matrimoniū si alter fieret heretic9 Io. an. in. c. ex parte. ii. de conuersi. coniug. post prin. CLXX. quero nunquid ī ter ifideles possit eē matrimoniū. Rñ° secundum Thomam. in. iiii. di. xxxix. inter infideles potest esse matrimonium in ꝙtum est ordinatum ad prolem secundū perfectionem nature non autem inq̄tum est ordinatum ad ipsam secundam perfe ctionem grē & ideo matrimonium quiō est sed non perfectum unde ifidelis cognoscens uxorem nō peccat si propter bonū prolis aut illius fidei qua teneē uxori debitum reddat Idem. xxvii. di. dem de. secundū Ni. post pisan. & per pe. de pal. in. iii. di. xxxix. ar. ii. con. i. & ā h° xxviii. q. i. per totum. unde matrimoniū contrahi potest et est matrimoniū inter iudeum & paganam ſm Hug. & Archiō. xxviii. q. i. iudei. et quare dicantur gēti les ea. q. caue. per Arch. & si gentiles fi ant xp̄iani nō debēt separari no. xxviii q. i. sic enim. ¶. i. &. c. litteras. de restit. spo. & adde. ē. q. xiii. & facit. ī. q. pxi. CLXXI. quero utrum coniunx conuersus ad fidem possit remanere cū uxore infideli nolente conuerti. Rñ° secundū Tho. ubi. ē. fidelis conuersus potest cū infideli manere sub spe cōuersionis si eā in infidelitate obstinatā non uiderit & bene facit cōmanendo et de hoc est consilium apli. i. corinth. vii. non tamen tenētur sed potest dimittere eam etiam si uelit ei cohabitare sine contumelia creatoris si conuerti non uult concor. Rai. ut in sum. con. eo. ti. q. ii. et latius per pet. de pal. in. iiii. di. xxxix. ar. ii. cōcl. ii. &. iii. ubi etiam dicit sic posset enim ymagīari ꝙ in matrimonio infidelium non ē aliqđ reale uinculum de mundo plus q̄ in spōsalibus cum non sit sacramentū aliquod ante baptismum: unde ante baptismū utri usq̄ uel alterius ex statuto ecclesie pōt illud matrimonium solui sicut sponsalia ī multis casibus soluuntur uel tollūtur statuto ecclesie unde sicut per matrimoniū sequens soluuntur sponsalia precedēntia sic per sequens matrimonium tolliē precedens non ratum sponsalibus compera tum ſm eū3 adde. ē. q. xiii. Cēteſimo septuagesimo secun° quero si iudei uī pagani contraxerunt cū3 cōsanguineis suis secundum ritum suum nunquid post conuersionē poterunt remanere. Rñ° secundum Tho. in. iiii. di. xxxix. si contraxerunt in gradibus diuina lege prohibitis leuitici. xviii. tunc siue uterq̄ siue alter ad fidem conuertatur non possunt in tālī matrimonio commanere: si autē3 cōtraxerunt in gradibus prohibitis per statutū ecclesie possunt commanere si uterq̄ conuertatur uel si uno conuerso sit spes de conuersione alterius Idem in su. con. eo. ti. q. iii. facit extra de diuor. c. gaude9. secundum pisa. et fratrem Ni. ubi. ē. Cēteſimo septuagesimo ter° quero quid si infidelis habeat plures uxores. Rñ° secundum Thomā. ubi. ē. non fuit uerū matrimonium nisi cum prima quia esset contra legem nature. unde talis si cum omnibus uxoribus conuertatur potest cum prima cohabitare & alias debet abnicē tarq̄ penitus extraneas et si prima conuerti uoluerit non propter hoc ē matrimonium cum aliqua istarū3 sed potest cum aliqua istarum de nouo cōtrahere secundum modum. ī. proxi. concord. Rai. Ho. & Ber. ut in su. con. eo. ti. q. v. secundum eos ō et Fra. i. c. de infidelib9. in fi. de consan. & affi. & unde per An. ō bu. in. c. gaudemus. ad fi. de diuor. & ad de. ē. q. xl. Centeſimoseptuagesimo quarto quero quid si ifidelis repudiata prima uxore aliā3 duxerit & conuertatē Rñ° secundum Tho. in. iiii. di. xxix. Dicendum ꝙ repudiū3 uxoris est contra legem nature unde infideli non licet repudiare & ideo si conuertatē posīq̄ ipse una repudiata alteram duxit Iddem iudiciū est sicut de illo qui plures simul uxores

habebat quia tenetur primam quam re
pudiauerat accipere si conuerti uoluerit
& aliam abducere sicut.ē. proxime dictū
est Idem in su. con. dicta. q. v. secundum
eosd̄ adde. ē. q. lxvii. CLXXV. que
ro quid si ipsa conuerti noluerit. Rñ° se
cundum Tho. ubi. ē, si ipsa infidelis vult
cohabitare fideli uiro sin̄ cōtumelia cre
atoris & sine hoc q infidelitatē inducat
potest quidem uir fidelis ab ea discedere
sed discedens non potest aliam accipere
si autem hec uxor infidelis nolit ei coha
bitare uel non sine contumelia creatoris
ut ad infidelitatē pertrahere nitatur
in his tribus cas9 uir fidelis discedēs
potest alteri per matrimonium copula
ri secundum ps̄a. Idem etiā si uellet eum
trahere ad quodcumq peccatū mortale
extra de diuor. gaudemus. §. quia autē.
p̄ptere a subdit̄. q si conuersus ad fidē
et illa conuersa sequat̄ ar. q̄ propter cās
legitimas ille ducat uxorem ea3 recipe
compelletur nec poterit dimisse obiicer
fornicationem pro eo q nupsit alteri ni
si fuerit alias fornicata secundum frem
Nico. in addi. CLXXVI. quero nū
quid licet uiro ad fidem conuerso uxore
existente in infidelitate emittere uotum
continentie. Rñ° secundu3 Tho. in. iii.
di. xxxix. si post conuersione3 uiri sit ali
qua probabilis spes de conuersione uxo
ris non debet uir uotu3 continentie emit
tere nec ad matrimonium transire q ux
or difficilius cōuerteret sciens se sic pri
uatam esse: si autem non sit spes de cōuer
sione potest ad sacros ordines uel ad reli
gionem accedere prius requisita uxor q
conuertatur & tūc si post̄q uir sacros or
dines susceperit uxor conuertatur non ē
si bi uir suus reddendus sed debet sibi im
putare q in penā tarde conuersionis sue
priuatur uiro suo Idem in su. con eo. tit.
q. x. secū dū eosd̄. Cēteslimoseptuage°
septi° quero iuxta p̄xime dicta an uox
possit assignare terminum infideli si con
uerti uoluerit. Rñ° sic ar. de cōuer. con
iug. ex publico. & qui fi. sint legi. lator.
secundū Arch. xxviii. q. i. si ifidel. &. q.
ii. si ifidelis. et Ho. de diuor. q̄to. Cē
sesimo° eptuagesimoocta°. quero quid si
alter coniugū conuertatur. ples quē seq
debet. Rñ° secundu3 Tho. di. xxxix. si
proles peruenit ad etatez p̄fectam libet
poterit sequi parentem quem uoluerit si
autem est in minori etate tūc debet dari
fideli non obstāte q̄ indigeat matris ob
sequio ad educationem Idem in su. conf.
eo. ti. q. xii. fm eosd̄. CLXXIX. q
ro quid si uterq coniugu3 tpe contracti
matrimonii erat fidelis nūc alter labit̄ in in
fidelitatē. Rñ° fm Rai. alter nō pōt con
trahere nec distrguo utru3 interuenerit
carnal copula uel non nam in utroq caū
fidelis tunc tenetur continere. Idē in su.
con. eo. ti. q. xiii. et facit d̄ diuor. c. q̄to.
fm eos. Cēteslimooctuage° quero qd
si catholicus contrahat cu3 heretica bap
tizata nūquid tenet matrimonium. Rñ°
fm Tho. in. iiii. di. xxxix. uerum est mri
monium q̄us peccet contrahendo si sciat
hereticam non tamē propter hoc dirimi
tur matrimoniū: et econtra si aliquis ca
thecumin̄ sed nō dū baptizatus cum ali
qua baptizata contraheret nō eēt uerus
matrimoniū Idem pe. alb. & nar. idem in
su. con. eo. ti. q. xiii. &. xvi. fm eosd̄ ad
quod. ē. q. cixix. et per Io. an. i. c. si cōdi
tiones. in. ii. col. de condi. appo. & in. c.
ii. post prin. de coniu. suo. & ibi Ant. de
but̄. remittit ad nota. per eum in. c. fi.
de condi. appo. super prima glo. Cē
tesimooctuagesimoprimo. quero utrum
infideles unius ritꝰ possint contrahere
cum infidelibus alterius ritus. Rñ° se
cundum Tho. ubi. ē. possunt nisi per ali
quod ius positum eorum prohibeant̄
quia tunc cultus disparitas impedit mri
moniū cōcor. pe. uti su. con eo. ti. q. xv.
fm frem Nic. post ps̄a. facit. ē. q. clxx.
Cēteslimooctuagesimosecū°. q̄ro circa i
pedimentum uolentie siue metus. Vbi
pri° sciendum q uolentia siue metus ex
sūt natura etiā sine constitutione ecclesie
matrimoniu3 excludit quia excludit con
sensum sine quo matrimonium esse nō po
test ut in su. con. li. iiii. ti. xi. q. i. ubi hec
notantur secundum rai. & quidem qd sit
uis habes in Ps̄. in p̄° uis. & quid metus
in p̄° metus. fm fratrem Ni. post ps̄a. in
§. impedimentum. x. potest enī uoluntas
cogi. quod declara ut per pet. de pal. in
iiii. di. xxix. q. i. ar. i. & quōmodꝰ cadat

in uoluntatem ibidem .ii. ar. & an uis sit plus q̃ metus Arch. in. c. uno. q. met9 cã in v°. metum. & quid sit coactio & quid metus per lauð. in sacramentali de bap tismo. in penulti. col. ubi etiã dicit q. co actus condicionaliter dicitur uolens pro eo quia cum uoluntas hominis sit libera ad uelle uel nolle licet primo ad nolle se disposuerit grãdi cauã põt uelle & ĩtãri ad uelle alĩ ñ eẽt ꝓpriũ uelle nisi posiã li bere uelle. ff. de reg. iur. l. eius. ꝑm eũdẽ ubiũ. CLXXXIII. quero utruz co actio impediat matrimoniũ. Rñ°. duplex est coactio quedam absoluta que fit per uim & ista non habet consensum animi in quem non cadit coactio sed potest esse co actio ad copulam carnis uel aliud extrin secuz ad quod trahitur persona multa & talis coactio qñ non consentiẽ in matrimo nium non facit illud. quedam aũt coactõ est condicionata & ista fit per metuz qñ .s. quis consentit timoꝛ alicuius mali sup quo sic distinguitur. Duplex est metus q dam cadit in constantem uirum et iste ex cludit matrimonium extra eodem. c. pla tum. et. c. ad audientiam. extra de spon. uentens. ii. quida uero metus est insufi ciens .s. q non cadit in constantem uiruz & iste non excludit matrimoniuz. ff. eo. l. neq; timore. Idem ĩ su. con. eo. ti. q. iii. quis autem est metus qui cadit in constã tem uirum hẽs in pisa. in v°. metum. q̃ adde et uinculationem que dicit met9 cõ stantis. ff. eo. l. neq; timoꝛ. Aduertendũ etiam ꝙ talis metus dicitur cadere ĩ unũ qui non dicit cadere in alium & ideo mi nor metus excusat feminaz q̃ uiruz & sic iudex secunduz diuersitatẽ personaꝝ. & locorum iudicabit qualis sit metus q̃ uio lentia: et sic utruz matrimoniuz sit aliq̃d uel nulluz ut no. in di. q. iii. ubi etiaz dici tur secundum Hoꝛ. q̃ si filia timore mortis patris in aliquem consentiat q̃d uerius ẽ ꝙ non est matrimoniuz quia non ẽ liber consensus licet quidam contradicant ꝑm fratrẽ nico. oxi. post pisa. in addõ. ad b°. ĩ. q. xi. et ad illud ꝙ minor metus suffi cit in mulierem q̃ uirum. adde dum tamẽ cadat in constantem mulierẽ facit ð spõ. consultationi. in fi. & ideo dixit Anꝺ. de bu. in. c. cum locũ. ad fin. ꝙ illud ideo qa animuz constantis mulieris leuior timor afficit q̃ uiri quod no. unde debz pondera ri pro ut caderet in constantem feminaz non in constantem uirum. xxxii. q. vii. in dignanẽ. ꝑm Anto. in di. c. consultationi. facit quod idem no. post glo. in. c. insinu ante. ii. col. qui cle. uel uo. & optime per Ni. in di. c. cum locũ. & in di. c. consulta tioni. & in. c. insinuante. in prin. q cleri. uel uouen. dicit pe. de pal. Tercius arti culus est uidere quõ uis uel metus impe diant uel dirimant matrimonium ubi sũt hec conclusiones. Prima ꝙ si est met9 q cadat in constantem uirum non est matri monium nec quo ad iudicium ecclesie nec conscientie etiam si uere consensit qa con sensus liber non fuit. Secunda conclusio ꝙ si non sit metus cadens in constantez ui ruz uel fuerunt blandicie & huiusmõi ẽ matrimoniuz supposito ꝙ sit cõsensus ue rus alias ecclesia non posset facere ꝙ sit matrimonium subdens ꝙ tale matrimoni um potest confirmari ꝙ consensum sequẽ tem durante primo consensu: nam si infe rens metũ peniteat nõ ẽ mrimonium ex quo mutuu consensus nunq̃ concurrerunt qa oportet causas essentiales ad effectuz concurrere ꝑm pe. ð paꝛ. in. iii. di. xxix. q. i. ad hoc. ẽ. q. xvii. qui etiaz dicit ibiꝺ ar. ii. sic. secunda conclusio ẽ ꝙ metus ali quando cadit in constantez uirũ aliqñ ñ ad quod oportet consideraꝛ & ipm peri culum in se & absolute & in compatione ad agendum uel obmittendũ. aliqd enim est de se terribile ut illa q̃ in isto viu cõti nentur. Stupri siue status ꝓberuz atq; ne cis. Homo enĩ constãs timet mortẽ sicut & xpũs & deboneſtationem stupri mlto plus sicut susanna que maluit lapidari & seruitutem sicut pro executiendo iugo ꝑ ututis ut multi exponũt se morti q̃ſ ser uitus mors ciuilis est. Similiter ꝙ grauia uerbera quia mima pena corporalis est maior maxima pecuniaria ꝑm iura: ꝑ sũt aliqua uana de se a constante uiro nõ for midabilia sed contemnibilia inter q̃ etiã computaꝛ timoꝛ ifamie cui aliter potest occurri & damni tẽporalis & conuicii & huiusmodi & simile est timor excõis q̃uis glo. de resti. spo. c. olim inter. dicat ꝙ ẽ iustus: sed etiam predicta quatuor que

fm se incutunt iustum timorē possunt cō parari maioribus maī respectu quorum non eēt iust9 timor sed magis sunt eligē da puta peccato fm eum ibidē & subdit Tercia conclusio est q̄ respectu matrimonii ista sunt iust9 timor potest enī secūd rectam rationem optari eē in mr̄imonio potius q̄ mori uel grauiter uerberari uī incarcerari quia tunc homo non potest sibi remedium querere uel in seruitute qa multo minus minor est seruit9 mr̄imonii q̄ alia in qua quicquid est totum ē do mini sed i mr̄imonio non est hoc nisi quo ad actum carnalem fm eum. Quarta conclusio est q̄ respectu actus fornicarii nō pōt eē iust9 met9 quia melius est omnia mala pati q̄ soli malo consentire secundū eum ubi. ē. sed aduerte quia supra dixi aliter de stupro unde. i. q. clxix. Et dicit Io. an. q̄ uis absoluta & cātua probabilis impediunt matrimonium ut ipse not. in. c. de muliere. de spon. & de coactione absoluta & condicionali per eundē i. c. sacris. in. iii. col. qd met9 cā. et per Ho. in su. qō me. cā. §. puniunt. sub. §. in hac autem. et de materia tangitur per Ho. in su. de matri. §. qualiter impediat. v. vii. & per Anto. de bu. in. c. de muliere. de spon. ubi etiam dicit q̄ licet actus dependeat a uoluntate attamen hic actus regulatur non a uoluntate sed a libero consensu et sic actus non ualet qua coacta uolūtas non est libera uoluntas licī sit uoluntas secundum eū. sic ergo leuis metus nō dirimit ymo nec forte impedit contrahendum ar. quod met9 cā. c. cum dilectus. p̄ atrox impedit & dirimit dicto. c. cum locum. fm Fra. ibidem. i. q. Ad cuius dictū intellectū facit insti. de iureiu. §. atrox. de peni. di. i. aut facta. et quod habetur per doc. in. c. peruenit. de sen. excom. & ideo dicit plan. in v° metus. q̄ metus cadens in constantē est quadruplex. pri° uidelicet metus mortē. secundo met9 cruciatus corporis quod metus cā. cum dilectus. ter° met9 stupri. quar° seruitutis. ff. eo. ti. l. nec p̄ timore. & l. isti quidem. in quo concor. Tho. & Al. subdens q̄ non differt utrum predicta quatuor fiant in persona nostra siue liberorū siue uxoris secundum eos ad quod. i. q. proxi. unde si dubitetur an metus sit iustus arbitrio iudicis pōderatis circumstantiis erit h° dirimendum no. Io. an. in. c. cum dilect9. in fi. qō metus cā. preſtum in cā mr̄imonii. i. ē. q. xcix. circa medi. &. i. q. cxcii. & sic ad inferendum iustam cām metuendi dē iustus metus non q̄ sint actus q̄ iferunt metum sed q̄ ē iusta et probabīl ut ita dixerīs meticulositas fm Bal. i. autē. sacramēta pubes. in prī. C. si aduersus. uen. f metus v̄borum non uidetur sufficere ex quo requirit talis qui cadat in constantem uirum uel mulierem per no. vii. di. fuerunt. et. c. cum locus. &. c. consultationi. in fi. de spon. & in spe. de bis q̄ vi met9 ue causa fiūt. ad fi. facit de cōuer. coniuga. accedens. & faciunt no. in. c. cū dilectus. q̄ metus cā nisi in hōie pessimo uel seuero soluto suas minas exequi ut p Bar. et Bal. in. l. metus. C. de bis que ui metus ue cā fi. et doctores in di. c. cum dilectus. & in. c. cām. i. de offi. dele. ad q̄ i. q. proxi. Idem de impio regis seu principis per no. per Ni. post docto. in. c. fi. in fi. q cle. uel no. p̄tīs mine eluſorie nō sufficerent per no. in. l. si quis libertatē. ad fi. ff. de petī. her. & facit qō no. Ar. in. c. uno. in v° metum. quod met9 cā. li. vi. nisi forte propter aliquas tales minas precedentes ostenderet tēpore matrimonii per signa euidentia uere non cōsentire per no. ē. q. xlvi. et quod no. Ho. in su. de mr̄i. §. q̄liter. v. quid si dicatur. Item q̄ coactio etiam condicionalis ut p metum impediat matrimoniū pro ut. ē. patet in. c. cum locum. &. c. sequē. ō spō. Differt autem metus a coactione qa metus intelligitur de metu qui posset cadere in constantem uirum preter captionē uel penam corporalem. Coactio autē ē si capitur uel tenetur uel ligatur uī huīs modi. uel dic q̄ metus includit coactōem ut nota. in di. c. ad audientiam. quod mecā. fm Fra. in di. c. cum locus. i. oppo. & vi. q. & ad illud q̄ requiritur liber cōsensus in matrimonio probatur. xxxii. q. ii. per totum. & per Fra. in. di. c. cuī locū. in prin. et in. ii. q. et sic ī matrimonio nō hēt locum illa regula coacta uolūtas. uoluntas est quia consensus coact9 metu pene non ē suff. ciens ad p̄fici dū mr̄imoniū

de spon. uenies. ii. fm Fra. in. c. gēma. ii. oppo. eo. ti. & ad premissa facit, ē. §. iii. q. xix. et nota q si concurrerent .pba tōnes cōtrarie ut qa mulier probauit q per metu3 fecit uir autem q sponte pre sertim p instrumentū b° cantās q nihilo minus pfertur sufficiens probatio quia metu fecit et plus creditur duobus testi bus affirmantibus de metu q̄ mille dicē tibus q sponte secundum dominum pan normitanum in. c. i. quod metus causa. & Fra. in. c. super hoc. in fi. de renunt. ubi per Inno. et doc. et per Bal. in. l. si quis. i hoc gen9. de episcopis et clericis. et i con silio scismatis. quod posuit in rubri. C. si quis. alite probi. et in repeti. l. obseruare. proficisci. ff. de offi. proconsulis. p eundem panormi. in. c. ad audientiā. circa fi. quod me. cā. & in di. c. i. iii. col. & per Ludo. de Roma in rub. ō arbitris. et si allegē q non sponte. zē. quis habeat probare et quid presumat. p Io. an. ō regu. iuris. quod latenter. cuius nota tamē q timor iuris seu qui a iure et iuridice i fertur non annullat actū An. in. c. uenies. ii. de spon. Item adde q si pater attempt auit interficere illum quē reperit cum filia non tenet mrimoniū alias sic secundō Ho. in su. quod met9 cā. §. penul. et uide i c. uenies. ii. de spon. & intelligo attēptasse si processit ad aliquem actum ut i. l. si quis non dicā rapeā. C. de epis. et cle. & in. l. is qui cum telo. C. de sicca. unde si de nocte ingrediunt armati domum & i ueniunt iuuenē in camera puelle q post ea ibidem matrimonium contrahit cū pu ella uidetur matrimonium metu contractum nisi clarissime constaret aliter per predicta facit. ff. de ui et ui arma. l. i. §. Idem labeo. &. l. iii. §. i. i. n. &. inf. cū si. facit. i. q. clxvii. CLXXXIIII. Qro si puella mortem uel captiuitatē pris timens propter hoc cōsentit nuptiis dicit Inno. q siue pr b° timens siue ipsa timēs pro patre contrahit ñ ualz matrimoniū ar. ff. quod met9 cā. isti quidem. ubi dr de patre q in eo est iustus met9 si timet stuprum uel seruitutem filiorum. xxxi. q. ii. c. i. & ii. Dicit tñ Inno. q illa. c. loquunt quando etiam sponse erant munte sed statim ipse Inno. dicit uideri q ibi alia d cā munte non fuerūt nisi propter pericula eorum qui habebant eas in potestate. de inde refert alios dicere q matrimonium tenet licet filia timeat mortē prīs dicit Fra. q oportet .pbari q sponsi uel alter eorum fuerit inuitus: nam si uterq cōsē tiret ualeret matrimoniū etiam inuitis parentib9 de despō. spu. c. uno. ad fi. i. vi. dicuntur autez inuiti probando q b° fecerunt ob metum illatum parentibus & dicit Inno. q b° uidetur non solum hīe locum in patribus sed etiam in aliis qui filios hīt in potestate et pone exemplum in auo p. c. xxxi. q. ii. de neptis. fm Frā. in dicto. c. cum locum. in. iii. q. ad hoc. ē. q. xxi. post prin. Et subdit Fra. ubi. ē. in. iii. q. q licet pr habeat iustum metū tamen si filia libere contrahit tenet mrimonium secundum Inno. & nota q speciale est q sufficit metus licet quis sua culpa in illum inciderit ut per Francischū. in c. uenies. ii. ii. oppo. in fiñ de spon. per illum textū. et ibi An. de bu. Cēteſi° octuagesimoquin°. quero an matrimonium metu contractū teneat. Rñ° dñs fra. i. c. abbas. qđ me. cā tenz q tēat mrimonium licet posset rescīdi p actionē q me9 cā: sed cōiter glose & doc. utriusq iur tñt oppo. quod etiā uidet sequi Fra. in dic. c. cum locum. vii. q. & clarius in. c. ad id quod. circa fi. de spō. et hec opinio ulterior fm moderniores et optime .pbat de eo qui dux. in mat. c. significauit. ubi tenuit secūdū matrimonium contractum post primū meticulosuz nulla prius peta rescissione per actionem quod me. cā. si enim ibi uoluisset primum mrimonium non tenuisset secundū pr° non annullato quia matrimonium ñ pōt consistere nisi iter duos ut in. c. gaude9. de diuor. Item .pbat in. c. uenies. ii. & in. c. cum locuz. de spon. nam certum est q i matrimonio contrahendo requiritur liber consensus ut ibi. sed ubi metus interfuit licet non faciat cessare consensum tñ tollit ēlitatē libertatis ideo non ē iuri satisfactuz si in teruenit illud sine qualitate libertatis ut in. c. pisanis. de resti. spo. facit quod no. xxiii. q. v. notificasti. nec obstat. c. i ter cetera. xxxi. q. iii. ubi uidetur textq innuere q matrimoniū tenet quia rñdeē

ut ī glo. di. c. abbas. nam licet impropri
are uerba textus, ꝓpter alia iura contra
ria ut in. c. cum dilectus. de cōsue. ar. ī. c.
cū expediat. de electi. li. vi. uel dic ꝙ ibi
interuenit iuramentum non tñ intelligas
ꝙ iuramentū habeat firmare contractū
matrimonii quia non restituit libertatē
requisitam sed obligat ut saltem contra
hat matrimonium seu non ueniat contra
nisi absolutione petita ut in. c. si uero. &
c. uerū. de ureu. fm eos in di. c. abbas.
& Ni. in. c. cum locuꝫ. de spō. et in. c. ue
niens. ii. et ꝙ mīmoniū de pñti uel spō
salia de futuro etiā iurata interueniente
iusto metu ipso iure non tenent nec obli
gant etiam in foro cōscientie ut dēt seq
pe. de pac. in. iii. di. xxix. q. i. ad fi. ī. v.
ar. unde uiolentia & metus tanꝙ tollens
libertatem cōsensus reddit nullum ma
trimonium in quacūq; etate contractum
An. in. c. de illis. fo de despon. impu. & sic
talis puella non tenetur expectare usq;
ad pubertatem fm eund in. c. ex lris. de
despon. impu. & Ni. in. c. ii. de eo ꝙ dux.
in ma. intellige etiam si esset iuratum fm
Ni. in. c. iii. eo. ti. et q̄re non teneat mri
moniū metu contractum cū tñ regulari
ter teneāt que fiunt ꝑ metū. Fra. i di. c.
cum locum. post Gasp ponit plures rōes
ī. vii. q. ubi Gasp. dicit ꝙ rō ē triplex q̄
surgit ex triplici bono mrimonii de cōd.
appo. c. ust. mrimonium ēt ē sacramētū
unionis xpi et ecclesie de biga. debitum.
ubi autem interuenit metus non est tale
signum idest talis unio. xv. q. i. nō est. &
sic metus est contra illud bonuꝫ quod dr
sacramentum. libera enī uoluntate xpūs
sibi copulauit eccliaꝫ Secūda rō qa metꝰ
facit displicentiaꝫ et per consequens īpe
dit affectum ad prolem generandā & sic
ē contra fm bonū mrimonii. s. aplis. Ter
cia rō quia tunc mrimoniuꝫ nō eēt in pec
cati remedium. ad quod tñ ex secunda in
stitutione fuit institutum ad ho. ē. q. v.
eēt enim potius incitamentuꝫ et adulteri
um qa quod quis non diligit facile cōtē
nit. ii. q. iii. pūs. et sic est contra tercium
bonū. s. fidei. ad hec. ē. q. viii. Et ex his
statuit ecclesia mrimonium metu contra
ctum non tenere; potuit aūt hō statuere
quia potest dare formā sacris quod no.
Inno. de bapti. c. i. & de consue. ḡro. fm
Fran. ubi ē. Item dicunt qdam ꝙ si qs ñ
compellitur contrahere cuꝫ aliq̄ certa p
sona sed cum aliqua de certo genere per
sonarum ꝙ teneat matrimoniuꝫ carnale
iuxta illud genesi Crescite & multiplica
mini. zc. & legit et no. xxvii. q. ii. nunci
atū ut per modernores in. c. cum terra.
de electi. non enim abest liber consensus
in contrahendo matrimoniū ad quod. ē.
q. clxxxiii. et. ī. q. clxxxvii. Et nota ꝙ
plus creditur testib9 etiā pauciorib9 de
ponentibus de metu q̄ testibus plurib9
ꝙ sponte ut per Inno. Io. an. & doc. ī. c.
sup ho. de renū. et. ē. q. clxxxiii. ad finē
CLXXXVI. quero cum puella multa
traditur mrimonio ualet reclamare coraꝫ
quo ho facere debꝫ. Rñ generaliter ꝙ
reclamatio fit fm Ho. coram ēpo ō despō.
impu. de illis. c. cōtinebat. &. c. duo pue
ri. uel coraꝫ eius officiali de fri. c. i. & si
non pōt hre illorū copiā recurrat ad ꝑ
biterum et tandē ad uicinos bone fame
ad quod facit per Fra. in. c. laudabilez.
in. vi. no. ō frigi. et nihilominꝰ q̄ciꝰ po
terit recurrat ad epm uel uicarū. ar. de
appl. c. fi. de sen. c. de cetero. fm Fra. ī
c. insuper. in fi. qui. ma. accu. posf. ad hoc
ē. q. xvi. circa medi. et. q. lxiii. in medio
& inde. ea. q. lxiii. ī fi. Cēteſimooctu
agesimosep°. quero quid si quis in capti
uitate cōtrahat mrimoniū. Rñ fm Ho.
si captus est ab hostibus fuꝰ factus ē un
de non aīr pōt cōtrahē nisi sicut fuꝰ de
quo. ē. q. cxviii. si uero captus ē ut coga
tur ad tle mrimonium contrahendum nō
ualebit ar. de procu. accedēs. si uero ex
alia cā detinet bene pōt contrahere Idē
in su. con. eo. ti. q. iii. et de hostib9 intel
lige ut in pisa. in b° bellum. pri° fm fra
trem Ni. post pisa. dicit Io. an. ꝙ captus
ab hostibus fidei qui censet suus contra
hit mrimonium per no. de secūdo nupti.
domin9. Idem Io. cal. pro hoc quod not.
de procur. accedens. & per Fran. p9 In
no. in. c. cū locum. v. q. de spon. ubi ī idē
recidit quo ad cōtractuꝫ mrimoii & adē
ē. q. clxxxiii. si ergo casualr nueis capi
tur in domo mulieris et metu mortis con
trahit matrimonium non tenꝫ qa satꝭ ē ꝙ
p9 captura detinebat ad ho per ꝓdicta

&. ē. q. clxxxiii. ī fi. & ḡa metus incussus
presumē durare pro ut notat Io. de lig.
in. c. ad id quod. ī fi. de spō. Et quod ibi
dem per Io. an. in ꝑ° excludat. Cēte
simo octuagesimo octa°. quero quid si mu
lier post consensum coactum moram tra
hit in domo mariti. Rñ° ſm Guil. ſi muli
er que allegat metum ſteterit per annū
et dimidium cum marito aut etiaꝫ mīori
tpe dum tamen tm̄ ſit q̄ iuxta arbitrium
boni uiri presumendum ſit pro consensu
nō debet postea audiri extra' de spon. ad
id. cōcor. Ho. et Ber. & componē ab eis
ꝺſus Effuge cum poteris ne cōsensiſſe pu
teris Et ad hoc de spon. consultatōni. Iō
in su. con. eo. ti. q. v. ſm eoſdem facit q̄d
no. ī. q. i. constat. et per Ho. ī su. de ma.
ē. qualiter impediat. ꝟ. vii. ubi etiā dicit
q̄ nō audieē mulier ſi postea ſpōte ſemel
carnaliter cognita fuerit. q matri. accu.
poſ. inſuper. ē. ſicut. nec etiam ſi longam
morā trahit cuꝫ marito de spō. ad id qd.
ſm eum et no. q̄ ex cohabitatiōe tp̄is ar
bitrarii presūt tacitꝰ cōſensus ad purgā
dum metum p. l. ii. C. quod me. cā. & de
renū. ſup b°. et quod ibi no. unde ꝓſūē
consensiſſe presūptōe iuris et ꝺ iuſ. quia
ſtatī cū ceſſat metꝰ matrimoniū ꝓficitur
ex libero consensu ꝓseuerante & ex nūc
tenet matrimoniū ex consensu ꝓseuerātiſ
ceſſante metu ſm Fra. in d. c. ad id qꝺ. i.
q. ad quod. ē. q. cxxi. & ſic ratihabitio ſe
quens ꝓficit mīmonium ut per Fra. ibi
dem ſequen. q. qui etiā dicit q̄ cōtra iſtā
ꝓſūptionē iuris & de iure ut ibi ī glo. ii.
ñ admittit ad ꝓbandū pro hoc eo. ti. is
qui. quia ñ debet admitti quis ad ꝓbāꝺ
quod ꝓbatum non releuat. C. de ꝓbat.
ad probationē. de offi. dele. cū contigat
ſm eum ibi in. iii. no. adde. ī. q. ꝓxi. ū. de
ad ratificandū mīmoniū contractum p
metum ſufficit consensus expreſſus uſ ta
citus ut per An. in. c. de illis. ii. in fi. de
despon. impu. CLXXXIX. quero
quid ſi poſt cōſēſū coactū carnaliter cog
noſcit. Rñ° ſm pe. ſi habuit oportunita
tem reclamandi ꝓſumitur tacite consētīr
in matrimonium q̄ ſi coacta fuit per um
abſolutam ſiue metū ſufficientez ñ ē mīr
monium ꝓ ſi non fuit tunc in iudicio exte
riori quidem presumitur ꝓ mīmonio ſi
tamen uere non consentit non eſt mīmo
nium Idem in su. con. ea. q. v. ſm eoſdem
ad qꝺ. ē. q. xlvi. dicit pe. de paſ. Tercia
cōclu. eſt dubia. ſ. q̄ cōfirmat mīmoniū
quo ad iudicium eccle per consensum in
carnalem copulā: ſi enī confiteatur ſe cō
ſensiſſe in carnalem copulam metu mortꝭ
ſ nunq̄ in mīmoniū iudicabiē mīmōiū
q̄a ſi cōfiteree ſe contraxiſſe per ūba de
ꝓſenti per metum ñ iuſtum iudicatur pro
matrimonio: Cuꝫ ergo reſpectu formꝫ
tionis omnis metus ſit nō iuſtꝰ ſi confite
tur ſe consensiſſe in carnalē copulā non in
matrimonium metu mortꝭ confitetur ſe
consensiſſe ſine iuſto metu: ergo perinde
eſt ac ſi ſponte consensiſſet: ſi autez ſpon
te consensiſſet in carnalem copulam poſt
uolentam traductionē q̄nis diceret ſe ñ
consensiſſe in mīmoniuꝫ non crederetur
ſed iudicareē. ꝓ mīmonio ſicut ſi cōfite
tur ſe doloſe contraxiſſe per uerba de p̄
ſenti uel poſt ſponſalia ſolum carnaleꝫ co
pulaꝫ deceptoria iudicatur matrimoniū
Si ergo probetur uel confitetur carnal
copula ſed allegetur metus uel uis et ne
get consensum non ſolum in mīmoniuꝫ ſ
etiam in carnalē copulaꝫ: & ꝓbato iuſto
metu tpe mīmonii et durante tpe copu
le ſatꝭ iudetur eſſe uis & oppreſſio quia
ꝓſumitur non consensiſſe in peccatū mor
tale: ſ in ipſū mīmoniuꝫ poterat ſi mor
tali consentire. Quarta conclu° eſt q̄ ſi ñ
consensu cetera etiā coitus fruſtranē q̄a
in foro conſcientie nunq̄ eſt mīmoniuꝫ
niſi consenſerit in ipſum mīmonium ſm
pe. de paſ. in. iii. di. xxix. q. i. ar. iii. &
ad illud reſpectu fornicationis. zē. adde
ē. q. clxxxii. circa medium. & q̄ ī dubio
preſumaē pro matrimonio facit glo. ii. ī
di. c. consultationi. &. ē. q. proxia. et de
despon. impu. b. continebat. ꝟ. ſi autē. ad
mittitur tñ ad probandum q̄ iuncta fuit
detenta & cognita licet difficile ſit bꝭ ꝓ
bare ſm Fra. pꝰ glo. in. c. consultatōni.
iii. oppo. de ſpō. ad quod. ē. q. xxvi. pꝰ
prin. ibi & ſimiꝫ admitteree. zē. ubi ui
deas. unde copula debet eſſe uoluntaria
alias non ſufficit. de despon. impu. ꝺ illiſ.
ii. ſm Fra. in. c. a nobiſ. ad fi. eo. tit. & q̄
idem no. in. c. ex litteris. in fine eo. ti. &
An. de bu. in. c. ueniens. despon. lo. i. &

ti.& in.c.is qui. penit. col. et in.c. conti
nebatur. ii. col. et in.c. de illis. ii. per eū.
Si tñ non probaretur met9 in copula ex
torquenda in dubio p̄sumeret̄ uolūtaria
fm An. in.c. ex litteris. eo. ti. & ad p̄miſ
sa adde glo. et Io. an. i.c. inſuper. q ma.
accu. poſ. et p eū. i ſi. in.c. uidua. p9 me.
de regu. CXC. q̄ro quid ſi p9 cōſenſū
coactum apponitur iuramentū. Rñ° fm
pe. tale iuramentum in foro quidem iudi
ciali dicetur non fuiſſe obligatoriuꝫ tñ i
foro conſcientie conſulendum ē q̄ ipleat
iuramentum: uel ſaltem per ſuperiorez i
petret abſolutionem cōcor. Guil. & Hu.
Idem in ſu. con. eo. ti. q. vi. fm eoſdez ad
hoc. .ē. q. clxxxv. et aliquaſr. quod no.
Fra. in.c. ii. iii. oppo. de eo qui duxit in
ma. et quod no. Arch. xxii. q. iiii. it̄ r ce
tera. in princi. et per totum. Cente
ſimononageſimopri°. quero utrum cōſē
ſus coactus ſaltem ex parte cogentis fa
ciat matrimonium. Rñ° fm Tho. in. iiii.
di. xxvii. q. non ga mr̄imonium claudica
re non p̄t: ſi tñ poſtmodum conſentirꝫ
eſſet matrimonium dūmō cogens adhuc
i ſuo conſenſu maneret ſec9 ſi mutauit uo
luntatem concor. glo. Rai. & Pe. & Pe.
addit q̄ ſi p9 conſentiēs poſtmodū uult
diſſentire cum alter uelit compelleꝫ p ec
cleſiam preſumitur eni manere in eodem
conſenſu nec ei licet uariare conſenſuꝫ ut
in ſu. con. eo. ti. q. vii. et ad hoc facit. c. i.
extra de eo qui dux. fm frēm Ni. i adō.
ad pri. Sic ergo ille cui aliq̄ iuncta tradita
fuit i uxorē p̄t cū alia contrahere licet
ipſe in̄ctum in eo eſt conſenſerit ex q° re
quiritur mutuus conſenſus cum mr̄imoni
um ſit maris & femīe conūctō: non eniꝫ
fuit perfectus ad9 q reqrit ſubſtantiā
ce conſenſum etiam alterius. et ſic nō ſur
git oblatio que impedit eum reſilire fm
Ciaſp. & Fra. in.c. uenies. in fi. de ſpō.
facit quod no. de deſpon. impu. de illis.
.i. in fi. & de tranſla. c. fi. glo. i. in prin.
et quod no. Io. and. in ſu. iii. li. ii. col. &
quod no. xxxi. q. ii. c. i. glo. fi. et. xxviii.
q. ii. c. ii. et intelligē etiā ſi ille conſentieſ
in iudicio dixerit ſuā eē coniugem & pro
bare non potuerit ut not. xxxi. q. ii. c. i.
&. xxx. q. uīt. §. huius ita. facit ō eo q dux
it in ma. c. i. glo. fi. & quod no. Ho. in ſu.
de cōiu. f. in fi. facit. ē. q. cxxiii. et illud
q̄ mr̄imoniuꝫ ñ p̄t claudicare intellige
quo ad unculum licet claudicet in aliq°
quo ad effectum ut in.c. q̄to de diuorci.
Item etiam q̄ſq̄ claudicat quo ad reddē
dum debitum illi a quo quis non p̄t exi
gere de conuer. comu. qda. de eo q cog
no. conſan. tranſmiſſe. Itez q̄ſq̄ tenetur
unus ad mr̄imonium et non alter de eo q
dux. in mr̄i. c. i. et ibi per An. de deſpō.
impu. continebat. et. c. de illis. fm. Fra.
poſt doc. in. di. c. q̄to. i. oppo. et ibi per
An. ad quod. ē. q. cxxiii. & ad pri° dcā
adde. ē. q. xvii. et adde. i. q. ccxxvii. &
ſequen. CXCII. quero utrum pater
poſſit cogere liberos ad contrahendum.
Rñ° fm pe. nō p̄t neq; generaliter neq;
in ſpāli cum aliq̄: quia i mr̄imonio requi
tur conſenſus maxīe liber rōe ꝑpetue ob
ligationis que ibi contrahitur de ſpō. re
quiſiuit. Non tñ propter h° parentes te
mere iurāt mr̄imonio filiorum ga ex na
tura ipſius contractus ītelligitur iſtā cō
dicio. .ſ. ſi liberi conſenſerint et ipſi parē
tes obligantur ad inducendum eos Idez
i ſu. con. eo. ti. q. viii. et. ix. fm eoſdem.
Ni. poſt piſa. de hoc no. per glo. & doc.
in.c. i. de deſpon. impu. & ibi etiaꝫ An.
ex hoc q̄ contradicit poſſet exheredari
ut ibi per Fran. in. i. q. Et ūtum ad ꝓpo
ſitum ſi filiꝰ uel filia coacti p prēz cotra
hunt mr̄imonium non tenꝫ mr̄imoniū q̄
procedit ſi eſſet coactio precīſa uel met9
cadens in conſtantē de ſpon. cum locū. &
c. uenens. ii. ſec9 ſi eſt compulſio ſoluꝫ ex
quadam reuerentia ga tunc p hoc nō ex
cluditur conſenſus & tenet mr̄imoniū nō
obſtante coactione reuerentiali fm Fra.
ibidez & Ni. in.c. uenens. ii. eo. ti. & in
c. i. de deſpō. i pu. lz tñ pe. de anc. i di. c.
uno. ō deſpon. impu. li. vi. q̄ ſi preceden
te contradictione filie et etiam taciturni
tate tpe ſponſaliorū ipſius filie que iter
roganti ſi placebit nil reſpōdebat & p̄
accepta manū puelle et extenſa uir annu
lum in digito miſit uerbis aptis exp̄ſis
qa non eēt mr̄imonium fm eum ſed certe
in caſu predicto cum reuerentia interceſ
ſit precedens cōtradictio et taciturnitas
tpe ſponſaliorum. ad quod. ē. q. xlvi. &
clxxxiii. ante fi. alias ſola reuerentia nō

inducere t iustum metu3 per no. per doc. in. c. cām. 1. de offi. dele. et. c. 1. quod me. cā. et per no. per Ho. in su. de ma. §. qua liter impediatur. peni. col. et in sum. de clam. delpon. in fi. qui dicit ueru3. tñ ga nec ueri simile ē q pr̄ iterficeret filiam et si nunq̄ consentiret breuiter bonus iu dex examinabit et determinabit inspā qualitate personarum inferentium ui & patientium & uolentie seu coactionis lo ci & tpis & assiduitate minarum ratifica tionis expresse uel tacite uel continuatō nis dissensus: utrum deāt uel non debeat mr̄imoniū iudicari p̄m eū. ad quod. ē. q. clxxxii. ibi. unde si dubiteť. zc. faciunt nota. per doc. in. 1. interpositas. C. d trāl ac. facit. c. accedens. de conuer. coniug. ibi propter multa uerbera. zc. stando ē ergo. c. consultationi. in fi. de spō. ubi ñ distinguitur per quem metus fuit illat9 dum tamen cadat in constantē. minor tñ metus excusat mulierem q̄ uirū. no. ī. c. cum locu3. de spon. pro hoc quia ad iudi candum iustum metum iudicis arbitrio relinquitur ut no. in di. 1. interpositas. & in. c. cum dilectus. quod me. cā. et q̄ō no. xxii. q. iii. inter cetera. glo. magna ī fi. cum si. et quod no. in di. c. consultationi. ī fi. unde metus imperii regis uel parētū si ad aliud non est. p̄ceptum non uiciat ma trimonium nec tollit libertatē consensus uel contrahendi mr̄imonium ut per An. in. c. insinuante. in prin. q cle. uel ouē. et in. c. 1. de despō. ipu. nisi forte sit seue rus et consueuerit ad alia condescendere post preceptū ut per An. in. di. c. insinu ante. post prin. et dr̄ met9 sufficiens qui excludit uoluntatem spontaneā An. ī. c. ii. de eō q dux. in ma. ad q̄. §. q. clxxxiii. et in dubio ferri debet sententia p mīi monio no. in. c. in lris. in fi. de testi. & p Ho. in su. qui fi. sint leg. §. an iter utr̄q. & in ti de mr̄i. §. qualiter. in. ii. col. Ad quod unde. §. q. c. ī fi. CXCIII. que ro circa impedimentum ordinis. Vbi scī endum q clerici in minoribus ordinibus nisi sint religiosi qui continentia3 p̄fitēť licite possunt contrahere. xxxii. di. si qs uero. ex. c. seriatim. extra. de cele. missa. c. i. ii. & iii. si uero sint in sacris cōtrahe re non possunt et si contraxerint separa bitur mr̄imonium. xxxii. di. si qs eorū. et. c. lectores. et. c. erubescant. et. c. pla cuit. extra qui cle. uel uouen. c. ii. fm psl. et Pe. de pal. in. iiii. di. xxxvii. q. i. art. i. intelligendo de religioso ordis appro bati alias professio eēt nulla fm eū ibid in. ii. ar. & sentit Io. an. in. c. ii. qui cle. ui uo. & de materia p Ho. i su. q cle. ui uo. in prin. et p Io. an. & Fra. ī rub. q cleri. uel ouen. q. i. & per totum. et p Io. an ī c. Iohannes. in ante penī. col. de cle. 9ui. ubi optime loquit et uide. ē. q. cxxvi. & cxxix. si tñ quis recipiat acolitatum cre dens sacrum ordinem et postea mr̄imoni um contrahat tenet mr̄imonium Io. an. ī di. c. Iohannes. in. vi. col. posset tñ cōsue tudo inducere ut constituti in minoribus non possint contrahere Archi. xxxi. di. ante. ad q̄. ē. q. cv. et adde. ī. q. cxcvii. CXCIIII. quero unde surgat prohibi tio q constitutus in sacris non contrahit mr̄imonium et q talis ordo impediat & dirimat mr̄imonium. Rñ° secundu3 quos dam ex eo q sacer ordo habz uotū conti nentie annexum. xxvii. di. diaconus. q̄d non procedit quia ex hoc sequeretur q greci qui sunt in sacris tenerent cōtrahere contra id. xxxi. di. Nicena. de cler. con iuga. cum olim. et. c. diaconus. hoc non p bat. Alii dicunt q p̄mouendus ad sacros debet expresse uouere cōtinēciā. xxviii. di. quasi per totum. et ex hoc posset iferri q si non uoueret ualeret mr̄imoniū cō tractum per existentem in sacris quod tñ non est uerum. Alii dicunt q hoc operatur constitutio ecclesie pro hoc. xxviii. di. p totum. quod tenet Ho. et glo. ī. c. rursus. qui cle. uel uouen. et uide ē placet Io. an. ī uoto. c. uno. li. vi. et hec cōiter et ex h° infertur q ordo sacer essencialiter non ī pedit nec dirimit mr̄imonium pro h° q̄ō no. in regula semel deo. li. vi. p̄m Fra. in rubri. q cle. nel uouen. ii. q. & in. c. memi nim9. ii. nota. eo. ti. & ī di. c. rursus. i. q. ubi clarius loquitur post Ho. q uotū ex lege diuina non dirimat q a per legē diui nam tñ certe p̄sone prohibentur contra here que nominantur de diuor. gaude9. de relti. spo. litteras inter quas uouens non con numerat. unde considerata lege diuina & exclusa canonica matrimonium

contractuz a monacho uel presbitero te
net unde sacerdotes ueteris testamẽti cõ
trahebant .xxxi. di. tenere. & greci con
trahunt qui lege canonica non tenentur
xxxi. di. in cena. lxxxiii. di. cuz in prete
rito. et sic posset papa statuere q teneat
mrimonium tale contractum per existen
tem in sacris: ad que. ẽ. q. cx. fm eũ post
Ho. ubi. ẽ. ad hec. ẽ. q. xxi. ad fi. ubi utõ
as. &. q. cxxix. & q. phibitõ insurgat ñ
rõne uoti annexi ꝑ statuti ecclesie q cler.
uel uouen, ex litterarũ. per pe. de pat. ī
iii. di. xxxvii. q. i. ar. i. subdens ipse pe.
q in professo religioso insurgit ex uoto
& q sacrum ordinem recipit licet non ītẽ
dat contineꝛ nec etiã se ad continentiam
obligare mbilomin9 tñ obligat ad conti
nentiã & etiã in foro 9sciẽtie si cõtrabe
ret nullum est mrimonium si añ ãnos dis
cretionis aligs sacruz ordinẽ suscipiat ad
9tinẽtiã obligatur etiã si in cunis ordia
retur suppposito tñ q caracterez recipiat
quia obligat statuto eccle non uoto suo
sec9 aũt est in illo q profitetur religionẽ
q solum rõne uoti obligatur und añ ãnos
discretionis non obligatur tñ põt etiam
dici qa ꝓfessioni ẽ annexa 9tinẽtia rõne
statuti. nam si qs ꝓfitereť ñ intendẽs cõ
tinere nec etiam le ad 9tinentiã obligať
dum tamen hoc non exprimeret & inten
deret fieri religiosus nullum eẽt mrimoi
um p9 contractum fm pe. in di. q. i. ar. i.
&. ii. ꝑ hec non uidentur ꝓcedere in pue
ro añq̃ sit adultus ꝑ no. ꝑ eũ. pe. & doc.
ut retuli. ẽ. ¶. iii. q. xii. post prin. ꝓcessit
autem taꝛ ꝓhibitõ qa uꝛ q̃daz repugnã
tia inter mrimoniũ in q° uir dat potesta
tem sui corporis uxori et sacros ꝑ quos
offert se deo de cleri. coniuga. diuersis
fallacius. ꝑ fra. in rubri. q cle. uel uo. iii.
q. &. sic cũ subdiacono posset papa dispẽ
sare ut contrahat mrimonium fm eundez
ibidem. iiii. q. et etiã cuz diacono & mo
nacho fm eundem in. c. i. in prin. eo. ti. ī
ii. q. ad quod. ẽ. q. xix. Adꝺ tñ q si dete
geretur aliquem presbiterum non fuisse
baptizatum posset contrahere mrimoni
um cum non censeat ordinat9 ut ꝑ Fra. ī
c. de presb. non bap. ad qđ. ẽ. ¶. i. q. xlii.
CXCV. quero utꝛ ordo possit supueni ī
mrimonio. Rñ° fm pe. coniuga. 9 si ordi
netur consentiente uxore suscipit ordinẽ
& executionem & sic ipa cum eo si est in
sacris intelligitur continentiam profite
ri. facit. xxxii. di. seriatim. Si uero nesci
ente aut non consentiente uxore recipit q
dem caracterẽ ordinis ꝑ ñ executõnẽ qõ
procedit in eccla occidentali sec9 in ori
entali ut in su. con. li. iii. ti. xii. q. i. ñ nul
lo autez casu ordo sacer si sit p9 mrimoni
um dirimit illud ꝑ dirimit soluz postea cõ
tractũ ut in extrauagãti. Iohãnis. xxii.
que incipit antique. fm frẽm. Nu. p9 pi.
Aduertẽd q facientes se ordinari in sacris
insciu uel 9tradicente uxore peccat mor
taliter, ut in su. li. x. ti. viii. q. lix. ubi et
am pat3 fm Rai. q talis non põt exigeꝛ
debitum sed reddere teneť etiaz si faci9
epus uel papa fm glo. eius & Hug. nisi
uxor possit induci ad continentiam: & q
restitutus uxori non portabit coronam
aut habitũ monachalẽ cũ scãdalo uxoris
si forte fac9 fuerit monach9 de facto
concor. pe. & addit q tonsuram & habi
tuz clicalẽ teneť deferre si sñ scãdalo ux
oris esse põt alias non. Tho. etiam dicit
q uxor non tenetur ei debitum reddere
Inno. addit q si talis p9 mortem uxoris
contrahit non tenet mrimoniũ. Item ad
dit Rai. q si ordinationi mariti uxor cõ
sensit uel dum sciret non contradixit fit
ei duplex preiudicium Vnum qa oportet
bit eam de cetero continere Aliud quia
etiam mortuo uiro non poterit cũ alio cõ
trahere et si contraxerit non tenebit &
hoc fm quosdam propter uotuz quod ui
detur solemnisasse ex persona uiri cui rõ
ni concor. alb. licet alii dixerint q hoc ẽ
propter constitutionem ecclesie q̃ hoc
casu dirimit mrimoniuz. Sed certe ista di
ruptio non fit ni si rõne ordinis uł religi
onis ut i. c. uno. de uoto. li. vi. Addit etiã
am Rai. q licet aliq̃ dixerint q ista uxor
promoti ad sacros ordines teñatur ingre
di religionem, ego credo cuz Io. Lau. &
Tan. q non teneť sed sufficit si in seculo
caste uiuat quod etiam debet ꝓmittere
Tho. etiam dicit q non teneť religionẽ
intrare si alias non timet de periculo casti
tatis. Idem dicit Alb. Idẽ Ho. fallit h°
fm Rai. in uxore eius q promouend9 est
in episcopum quia nõ debet uir eligi nisi

uxor ingrediatur religionem extra ꝺ cō
uer. conu. coniugat⁹. &. c. ſañ. cōcor. In
no. Cleric⁹ autem orientalis ut cōiis &
probabilius dicitur ſine uxoris conſenſu
ꝓmoueri non debet ut hēt in di. q. lix.
et eo. ti. q. lx. dr̄ ꝙ conſulendus eſt papa
utrum per ſuſceptionē ſacri ordis rūpat
mr̄imonium ante carnalem copulā. ſ hoc
uſ hodie declaratum ꝙ non ꝓdicta⁊ de
cretalem antique. ſm frē Ni. in addit.
de bo. no. in. di. c. uno. de uoto. li. vi. i vo
ſacri ordinis. Ad quod. ñ. q. cui. ūde pe
de pal. dicit ſic. Quarta concluſio ē ꝙ ap̄
grecos ordo ſimiliter impedit contrahē
dum et dirimit poſtea contractū ſ ñ uſū
prius cōtractū niſi ad horā miſterii ſicut
olī tēpore legis. nec uxor eius poſt mor
tē contrahere debet nec pōt. unde prop
ter hec duo ī qb⁹ parat̄ ſibi ꝓiudicium ſi
ne eius conſenſu ad ordines accedere nō
debet ut per eū in. iii. ꝺ. xxxvii. q. i. ar.
i. ī fi. orientales enī⁊ uturē mr̄imonio cō
tracto in minoribus Ho. i ſu. q cle. uſ uo.
poſt prin. tenent ergo ꝑfati doc. ꝙ ſi ux
or clerici in minoribus conſtituti conſen
ſit ordinationi uel promotioni ad ſacros
ſui uiri uel illa⊰ ſciuit & tacuit non poſſit
poſt illius mortē⊰ alteri nubere. ſecus ſi
ignorauit uel contradixit ut not. xxviii.
di. qa ſunt. in glo. ſupple. Arc. tñ ī. xxxi.
di. qñ. in glo. ſ nūquid. dicit ꝙ in uxori
bus orientalium non habet locum qđ dr̄
in di. c. quia ſunt culpe. &. c. ſequē. qa cō
tinentiam non ꝓmittunt tacite uel exp̄ſ
ſe que tñ rō eſt quare uxor occidentalī ñ
contrahit poſt mortem promoti et bo uꝝ
detur probari in glo. ultī. p̄dicti. c. quia
ſunt. ubi dr̄. ꝙ ſi ea ignorante ordinatur
nullum fit ei preiudicium et bo etiā hēt
xxvii. q. ii. multorum. et bo etiam habeē
xxviii. di. ſi qua uidua. ſm eū. Sed certe
hec reſtrictio Arch. non uidetur iure ꝓ
bari quia ſ⊰ orientales non promittant
ꝙ tinentiā r̄ſpectū p̄ſ mr̄imonii tñ ꝓmit
tunt reſpectu futuri. ūde mortua uxore
non contrahunt ite⊰ mr̄imonium ꝓpter
ea eadem conſideratō de ipſorum uxori
bus habenda uidetur et ſic non bīta diffe
rentia inter uxores occidentaliū uel ori
entalium procedat quod dictu⊰ ē ꝑ dcā⊰
glo. c. quia ſunt culpe. cum qua glo. ſ ſpli
citer ptranſeūt Io. de lig. & Io. de ymo.
in cle. de conſan. & affi. et ibidem Fra. &
3am. in. xxii. q. et Tho. ī. iii. di. xxxvii.
ar. ii. ad fi. et Ran. Pe. de pal. in ſu. con.
ut. ñ. faciunt no. ꝙ pe. de anch. in. c. uno.
iii. nota. de uoto. li. vi. & quod no. Bal.
in auten. ſi ſu⁹. C. de epiſc. & cle. & Fra.
poſt Inno. in. c. placet. in fi. de cōiug. cō
iuga. & facit. xxviii. di. ¶. in antiocana.
et. xxxi. di. ꝓ totum. Vnde abſq; conſēſu
ſeu requiſitione uxoris clericus uxorat⁹
etiā⊰ grecus ad ſacros ordines ordinari
non debet ut. ñ. facit quod not. in. c. uxo
ratus. &. c. ſane. de coniuge. con. ii. et tūc
conſulo uxori ipſi⁹ ꝙ non cōſentiat ymo
contradicat tali ordinationi pro conſer
uatione iuris ſui ut poſt illi⁹ mortē⊰ alte
ri nuberi poſſit per predicta facit. ñ. ¶.
iii. q. xxxvii. et no. per ymo. ubi. ñ. p̄ſi.
col. Poſſet tñ talis cōis opinio intelligi
qñ talis mulier ſciebat etiā ius ut ꝙ cer
tificata de tali ꝓpetuo preiudicio alias
forte teneret mr̄imonium ab ea contra
dum mortuo uiro ar⁹. not. xxvii. q. ii.
agathoſa. ī glo. hic habes. in fi. et nota.
per Ho. in iu. de coniug. conu. ¶. q̄liter.
ad fi. debet enim mulier certiorari ꝺ hiſ
que conſiſtunt ī iure preſertim in ſpiritu
alib⁹ per no. per Io. an. in. c. penū. ꝺ ēp.
et uē. et Ia. de bel. & An. ī aut⁹. quomō
oport⁊ ēpos. ¶. igit̄ ordinand⁹. cū ſi. qd
autem de coniuge intrante religion. ē cu⊰
conſenſu remanētis an illo mortuo poſſit
contrahere mr̄imoniū uide per glo. &
doc. ī. c. i. quod me. cā. CXCVI. que
ro nunquid preſbiter depoſitus cōtrahe
re poſſit mr̄imoniū. Rñ⁰ ſm Ho. ꝙ nō cū
caracterem retineat ut per eu⊰ in ſu. qui
cle. uel louen. ¶. i. v. ſ nunqd clici. & per
Fra. in. c. i. ī ſumario. co. ti. Similiter &
ordinatus ad ſacros per ſymoniam nō cō
trahit hic⊰ caractere⊰ habeat uicoſu⊰ ut
per Ho. ubi. ñ. facit de penis. c. ii. li. vi.
facit. ñ. ¶. iii. q. xxxviii. CXCVII. q
ro ſi maritus inuita uxore recip. t ſacru⊰
ordinem an illa mortua contrahet matri
monium. Rñ⁰ dictum eſt. ñ. q. cxcv. ꝙ nō
quia ordinem ſacrum habet per ibi not.
Ad quod uide in ſimili no. xxxii. q. v. no
tificaſti. et. xxvii. q. ii. agatoſa. in fiñ. &
quod no. de coniuge. con. ug. c. iii. glo. fi.

Intellige etiam in clericis grecis & oriē
talibus p̄ no. xxviii. di. diaconi. glo. mag
na. & in. c. si se. glo. magna. ī fi. & .xxxii.
di. si quis eorum. CXCVIII. quero
circa impedimentum ligationis qñ alter
alteri coniugi est alligatus: si quidē alli
gatus est uxori ea uiuente non potest ali
am accipere alias adulterium committit
extra de spon. duo. licet. fm̄ pisa. & ibi
patet q̄ hoc uerum est etiaz si primū ma
trimonium solum sit contractum per uer
ba de presenti et secundum etiā p̄ carna
lem copulam fm̄ frēz Ni. in addi. sed nec
potuit nisi diuina reuelatione & institu
ut fuit ī patriarchis extra de diuor. gau
demus. §. i. potest tñ alter coniugum añ
carnalem copulaz altero inuito ad religi
onem transire. ē. q. cii. et tunc alter con
iugum remanebit liber. potest quoq; uir
uxorem dimittere propter fornicatiōnē
ḡtum ad cohabitationem et debitum cō
iugale sed aliaz ducere non pōt. xxxii. q.
vii. c. i. ii. & iii. post mortem uero alteri
us cōiugis alter nubeī potest cui uult etī
az infra tempus luctus mulier sine pena
infamie extra de secun. nup. super illa. p̄
si alter alligatus est alteri per sponsalia
tñ unde in pisa. in v° sponsalia. fm̄ fratrē
Ni. post pisa. in. §. impedimentū. xii. Ad
quod. ē. q. xxii. et per Ho. ī su. de spon.
duo. §. an liceat. & tractatur. xxxiii. cā.
& per Ho. in su. de ma. §. q̄liter impedia
tur. v̄. ix. ubi etiam q̄ non licet uiuente
uxorē de alia filios procreare. xxxii. q.
iii. §. i. & per totum nec enī propter ste
rilitatem uxoris lz hr̄e concubinā Fran.
in rubri. de spon. duo. Ho. in su. de adul.
§. qñ committatur. et. ē. q. xl. nec etiā pa
pa dispēsat ut quis simul possit hr̄e duas
uxores Spe. de dispen. §. nunc breuiter.
v̄. i. contra apm̄. ē. q. xl. nec excusa
tur quis pretextu alicuius consuetudinis
de spon. duo. c. fi. nec obtētu compositō
nis de transac. c. fi. nec obtētu alicq̄ fra
gilitatis carnis. de spon. duo. ī presētia.
fm̄ Ho. ubi. ē. et Fra. in. c. i. v. nota. de
spon. duo. et. ē. q. xl. et de pena cōtrahē
tis secundum mrīmonium habeē in autē.
incestus. C. de incestis nup. et in corpoī
autē. eo. ti. §. i. in glo. hoc est generale. &
no. insti. de nup. §. affinitatis. &. §. sūt &
alie. & l. ii. C. de incest. nup. &. in. l. qui
contra. eo. ti. et in cle. eos. de consan. &
affi. et per Ho. in su. de spon. du. §. fi. &
no. in. c. nuper. in princi. de bigamis.
CXCIX. quero quid si uxor credit uiz
mortuuz et contrahit cum alio. Rñ° fm̄
Rai. si credit ex probabili causa excusat
propter ignorantiā facti: et filii si quoq;
fuscepit iudicabuntur legitimi. si tamen
postea de morte primi dubitat debz qui
dem debitum reddere sed non exigeī ex
tra de secundis nup. dominus. sed si pro
cessu temporis credit eum probabiliter
uiuere non potest debitum exigere nec
reddere periculo adulterii se exponen°
fm̄ pisa. ymo quando dubitat om nino dz
reddere di. c. dñs. etiam si dubiū sit pba
bile extra de senten. excō. inquisitōni. se
cundum fratrem Ni. in addi. ad quod. ē.
q. cxiii. si uero primus reuertatur uel ali
ter sibi de uita eius cōstiterit statī debz
recedere a secundo et redire ad primum
quod si non fecerit adultera iudicabitur
xxxiii. q. ii. cū per bellicam. et. c. cum in
captiuitate. et. c. si uirgo. primus quoq;
eam recipere tenetur ut in dictis. c. p̄ni
si forte illa postq̄ sciuit ō uita primi per
misit se cognosci a secun° et sic adultera
fuit ut in su. cō. li. iii. ti. xiii. q. iii. &. iiii.
fm̄ fratrem Ni. post pisa. in. §. impedimen
tum. xii. & per Ho. in su. de spon. duo. §.
an liceat. v̄. uerum. et sequen. quandoq;
tamen contrahitur ad rumorem populi
q̄ uir erat mortuus not. xxxiii. q. i. ī su.
unde de eo qui cognouit super eo et licz nō
debeat coniunx cōtrahere nisi habito nū
cio certo de morte coniugis tūi si cōtraxe
rit seruandus erit id quod habetur de se
cundis nup. domin°. v̄. si uero. secundum
Fran. post doc. ibidem et de materia. in
c. in presentia. de spon. Vnde mulier que
audiuit maritum mortuum non debet cō
trahere nisi de hoc certificata sit ut ī di.
c. presentia. si tamen talis mulier contra
hat tenetur di. c. dominus. fm̄ Io. anō. in
regula. quod ob grām li. vi. Ducēte°
quer o quid si contrahit cuz aliquo putāſ
uirum suum uiuere qui re uera mortuus
est nunquid est mrīmonū. Rñ° fm̄ Cuul.
credo sine preiudicio mrīmoniz esse h°
casu fm̄ pisa. nō distincto utz cōtrahēt es

credunt sibi hoc licere nec ne secundum eundem ut in su. con. eo. ti. q. vii. secundē fratrem nico. in addi. quod intelligendū est nisi constet q̄ coniux credens impedimentum, esse non intendebat contrahere nam si non sit intentio non est mr̄imoniū extra de spō. c. tua. secūdū eosdē, ad qō ē. q. xlvi. et facit ad predicta quod no. i c. i audientia. de sen. exco. CCI. quero quid si uir iuit cum exercitu cōtra sarracenos uel in regionem longinquam & nescitur utrum sit uiuus uel mortuus qd faciet uxor. Rñ° fm Rai. contrahere nō potest donec certitudinē recipiat de morte uiri extra de spon. c. in pñtia. aut ueri similiter de morte presumat extra ut li. non cont°. c. qm̄ frequenter. secundū pi. scilicet per receptionem certi nuncii. di. c. in presentia. et in su. con. eo. tit. q. viii. uel per iuramentum eius sub quo militat uel etiam sociorum qui mortem eius bene nouerunt secundum Rai. et in sum. con. eo. ti. q. ix. uel per unum testē fama publica coadiuuante secundū Hugo. & glo. Rai. uel secundum Hugo. per solā famam publicam Si ex aliis presumptionibus uideretur ueri simile maritū eē mortuum ut si diu multum stetit uel si senex et egrotus recessit et huiusmodi. ut i su. con. eo. ti. q. x. Vbi etiam dicitur secundū Ho. q̄ de facto contrahens ante certificationem mortis prioris uiri si tamē fama publica habeat q̄ mortuus sit reddere potest debitum dum tamen eam cō scientia non remordeat sed non exigere: nam tale matrimonium non dirimitur l3 contra interdictum ecclesie sit contractū facit extra de secundis nup. dominus. secundum fratrem nico. in addi. ad pi. ubi .ē. & per Ho. in su. de spō. duo. ¶. an licet habere. per totum. unde licet non beatur certus nuncius sufficiūt litteri note uel aliqua iusta ꝓbatio ymo qualiter cūq; ꝙ stet uere uel uerisimiliter ō morte mariti ut quia nauis in q̄ erat passa ē naufragium ut possit uxor contrahere de secundis nuptiis. dominus. quod etiam uolunt glo. u. in di. c. in presentia. licet glo. ulti. contrarium dicat secundum Fra. ibi in. v. nota. &. in. oppo. ymo sufficit sola fama uel alia coniectura si mortuus dicatur in loco de quo non potest liquido ꝓbari ut in aliquo cōflictu uel ultra mare et erat antiquissimus cum recessit secundō Fra. ibidem in. i. q. et ibidē ideas per eū et p glo. et doc. de huiusmodi materia et sufficit de hoc esse uehementem opinionem per nota. per Bal. in l. nec uos. C. de cap. et post limi. reuerē. facit glo. i. libera. ff. de peculio. et quod no. Bal. in aut°. qui rē, in fi. C. de sa. san. ecc̄. facit quod no. in. l. miles. ¶. mulier. ff. de adul. & in. c. qm̄ frequenter. ¶. sin autem. ut li te non cont°. Ducentesimo secundo° quero. L. contraxit mr̄imonium cum Clara et ante copulam religionem profitetur deinde secum per papam dispensetur q̄ mr̄imonium contrahere possit uult cōtrahere cum. M. Clara eum repetit que an sit audienda. Rñ° licet actio sit sublata ꝓ pfessiōē3 poterit tñ i ploranı officium iudicis qa l3 ꝓ pfessiōē3 soluta sit executō uicti mr̄imonialī si tamē ipsius uinculū qō procedit de equitate potiō q̄ de iure: mā uerior est opinio q̄ per professione3 solutur etiam uinculum alias non posset remanens in seculo licite transire ad secunda uota quod tamen potest de cōuer. cōiuga. c. ii. secundum Fra. & Gasp. in. c. si cut. v. q. de spon. & de materia. quando matrimonium contrahitur cum secunda durāte primo uero uel putatiuo an uale at soluto primo no. in. c. cum in aplica. i fi. de spon. & ibi per Fra. i. u. in. &. iii. questionibus. Ducentesimo ter° . quero circa impedimentum seu iusticiam publice honestatis quid sit. Rñ° secundum Tho. in. iii. di. xli. ē propīquitas ex spō salibus prouenens robur trahens ab ecclesie institutione propter eius honestatem Idem in su. con. li. iii. ti. xiii. q. i. secundum fratrem nico. ꝓ ost pisa. in. ¶. impedimentum. xiii. Et dic q̄ si sponsalia sit legitime contracta ex eis oritur quoddā uinculum attinentie simile affinitati q̄ dicitur publice honestatis iusticia que impedit matrimonium sicut affinitas consanguinitas secundum eosdem gradus & sic diffinitur publice honestatis iusticia ē ꝓ pinquitas. zc̄. ut. ē. ex quo patet nō o minis & causa quia scilicet talis propinquitas est introducta ab ecclesia propter ho

neſtatem ratio autez honeſtatis eſt hec quia ſponſalia legitime contracta q̃tū ex ipſis eſt ordinantur ſufficienter ad matrimonium : et ideo ſicut per matrimonium contrahitur affinitas ſic per ſpōſalia contrahitur quoddam attingentie genus tū quod affinitati ſimile eſt: differens tamē ab attinētia affinitatē ſicut ſponſalia differunt a matrimonio et hec ē publice honeſtatis iuſticia ſecundum per. de paſ. in iii. di. xli. q. ii. ar. i. cocl. i. qui etiā dicit q̃ matrimonium preſumptum et non uerum etiam carnali copula non ſecuta cauſat publice honeſtatis iuſticiam ī utroq; foro : ſi autem fuiſſet matrimonium clādeſtinum non cauſaret publice honeſtatē iuſticiam ſicut nec ſponſalia occulta ſecūdum eundem in. iii. di. xxvii. q. ii. art. v. et dic q̃ publica honeſtas eſt impedimētum quod nec ex conſanguinitate nec affinitate ſed ex quadam honeſtate inſurgit que in matrimoniis conſideranda eſt ff. de ritu nup. l. ſemper. et ſurgit ex conſenſu ſponſalium etiam ſine copula et potuit eſſe cauſa impellēs eccleſiaz ad ſtatuendum q̃ hoc impedimentū eſſet efficax ad dirimendum matrimonium quia experientia docuit graues rixas et ſimultates inter conſanguineos oriri quando uni de ſponſatam aliquis de cōſanguinitate ſpōſi q̃rat habere et de hoc impedimēto per dominum domin. & doc. in. c. uno. ō ſpon. li. vi. et de hoc per An. et doc. ī. c. duo pueri. de deſponſ. impu. et etiā habetur in. c. iuuenis. de ſpon. et . c. ad audiēdum. eo. ti. inducitur autem ex ſpōſalibꝰ ualidis ex cōſenſu etiā ſi alio reſpectu ſint inualida et impediuntur omnes cōſanguinei ſponſi contrahere cum ſponſa & ecōtra inter quartum gradum ut ibidem & ī. c. uno. de ſpō. li. vi. ſecūdū fra. in di. c. iuuenis. de ſpon. & Arch. in di. c. uno. in ỽ° iuſtitie. & ſic ſi recederetur a ſponſalibus remanz tota conſanguinitas impedita ratione publice honeſtatis de ſpō. ad audientiam. et. c. ſponſam. ſecundū Fra. in. c. ii. ii. oppo. de deſpon. impu. et būit impedimentum hoc originem etiam a lege ciuili ut ſponſalia ſola inter attinentes ſponſi & ſponſe impediant matrimoniuz ut eſt caſus. ff. de ritu nupt. l. ſi qua uxor mihi. §. i. inſti. eo. §. ſed et ſi uxor. ſecundō An. de bu. in rubri. de ſpon. in. ii. col. & de materia huius impedimenti per Ant. de bu. in. c. iuuenis. de ſpon. et. c. ſequenti. & ſi ſponſalia contrahuntur cum minore ſeptennio non inducitur publice honeſtatis iuſticia etiam ſi per tres dies diſtz a ſeptēnio niſi appareat niſus ad copulā dicto. c. iuuenis. et qō no. Ar. ī. c. uno. in ỽ° factos maiores. de deſpon. impub. tamen talia ſponſalia cum infante cōtracta adueniente ſeptennio per conſenſum ꝓtinuatū ꝓfirmātē ſi ut ex tūc ꝓ ut ex nūc ſecundum Fra. in. c. litteras. ii. &. v. no. et. i. q. niſi in ſeptennio proteſtaretur ſe nolle conſentire ſecundum Fran. poſt In no. in. c. acceſſit. i. oppo. eo. tit. et de materia in. c. continebatur. eo. tit. per glo. et doc. ſed ſi ſint condicionalia ſponſalia non inducunt publice honeſtatis iuſticiā de ſpon. c. uno. §. ille. li. vi. lz aliter dixerit Inno. ſecundum fra. in. c. i. §. ē autē. de ſpon. duo. i. q. et ibidem in. iii. q. per Fran. quot modis contrahuntur ſpōſalia de futuro et ſic ubi ſiteruenit diſpēſa° nō tī copula ꝓpter publicaz honeſtatē nullus ipſorum contrahentium poſſet cōtrahere cum alio de conſanguinitate alterꝰ xxvii. q. ii. ſi quis uxorem. et per Arch. xxxv. q. iii. nullum. & licet bodie ſit ſublata in quib. uſdaz caſibus non tamen ī toto tum ut no. in di. c. duo pueri. de ſpon. & ibi Fra. in. v. oppo. optat tamē Ho. hoc impedimentum reuocari et fuit ordinatum in conſilio Ludonenſi ſed conſtitutō facta non fuit ſecundum Io. an. in. c. non debet. ad fi. de conſan. & affi. et ibi per Fra. i. q. poſt Ho. et. ī. q. ccv. in fiñ. ad quod. ē. q. clm. ante fi. Honeſtas autem ſurgens ex ſecundis ſponſalibus non diſſoluit primas quia publica honeſtas non precedentia ꝓ ſequētia matrimonia ꝓdit et diſſoluit in. c. uno. de ſpon. li. vi. ſecundū Fra. in. c. i. ī fi. de ma. con. otra iter. ecc̄. et dicit Arch. xxvii. cauſa. in princ. iuſticia. i. inſtitutō eccleſie facta per publicam honeſtatem : iudicauit enim eccleſia ut conſanguineus ſui q̃ deberz accipere ſponſam qualemcumq; ſui cōſanguinei uiui uel mortui et eſſet ir honeſtum q̃ deberz accipere et dicit ſic ꝓpter defectū

nominum quia nullū aliud nomen potuit
et assignari cum nō sit ibi affinitas uel cō
sanguītas uel huiusmodi. et hoc impedi
mentum est ꝑpetuū & matrimoniū dissol
uit & sic hoc impedimentū inducitur ex
sola honestate & uocatum ē publice bo
nestatis iustitia cū in matrº etiam qā bo
nestum est consideretur. ff. de ritu. nup.
sēp. fm Goff. in dicto. c. ad audiētiam. &
arch. ubi. ē. & de materia ista tangit per
Ho. in sum. de mrī°. ¶. qualiter impedia
tur. v. x. & in su. de spō. ¶. qs sit effectº.
& p arch. xxvii. q. ii. si quis despōsauerit
& spe. de consan. & affi. v. si uero petiꝰ.
& per arch. xxvii. q. ii. si quis nō pōt. &
Fran. in. c. fraternitatis. post prī. de eo
qui cogno. & in. c. adolescens. i. q. ā spō.
ubi etiam q nisus ad copulaz fortificat
publicam honestatem que ex cōsensu sur
git & honestatē respicit non effectum ā
spon. iuuenis. & de isto impedimento &
quotuplex sit publica honestas p an. de
bu. in. c. non debet. in. vi. &. vii. colu. de
consan. & affi. Et generaliter cū queriē
an & quando sponsalia inducant publicā
honestatem: distingue aut sponsalia sunt
certa aut incerta: primo casu aut pura
aut condicionalia. primo casu aut tenent
& inducunt publicam honestatē de spō.
sponsaz. cum si. aut non tenent: & aut ex
defectu consensus aut ex alia causa: prī°
casu non oritur publica honestas ut si cō
trahuntur ab impuberib9 de despon. im
pu. litteras. et. c. accessit. fallit eo. ti. iu
uenis. quod dicit ut ibi. &. ī. q. ccx. Secū
do casu quando non tenent ex alia causa:
inducitur honestas ut in. c. ad audientiā.
unde ex sponsalib9 contractis per mona
chum uel presbiterum oritur publica bo
nestas secundum Inno. licet aliqui cōtra
ex quo enim sponsalia ualida sunt ex con
sensu sufficit licet sint mualida ex alia cau
sa ut probatur de spon. c. uno. li. vi. Si ue
ro sponsalia sunt condicionalia aut est cō
ditio de presenti uel preterito et bñtur
pro puris. ff. si certum. pe. cum ad pre
sens. Aut est de futuro et aut est condiº
que ineſt ut si uiuam uel si deo placuerit
et est ac si nō esset apposita de elec. signi
ficasti. quod tenet Io. an. in di. c. uno. li.
vi. Aut est conditio que non inerat et an
te conditionis euentum nō inducit publi
ca honestas dicto. c. uno. posthea sicarº
de rescrip. si pro te. eo. li. Si uero sponsa
lia sunt incerta non oritur publica bone
stas dicto. c. uno. et quod ibi no. glo. iii.
secundum fra. in dicto. c. ad audientiam.
de spon. Et nota q istud impedimentum
surgit ex sponsalibus seu matrimonio de
presenti nulla copula subsecuta ut proba
tur in. c. uno. in prin. de spon. li. vi. nōdis
notatis ibi per Arch. in glo. i. et ideo di
cit Io. de ligna. in dicto. c. ad audientiā.
q publica honestas oritur ex cōsensu spō
salium uel matrimonii quia inhonestuz
est ut quis contrahat cum consanguinea
illius in quaz consensit et facit eo. ti. spō
sam. et quod ibi per Io. an. Si ergo non
sunt sponsalia de futuro sed matrimoniū
de presenti et copula nō fuerit secuta ut
detur insurgere publica honestas alioqn
nec etiam impedimentuz affinitatis locū
haberet. ī. q. ccxvi. ad fi. pro hoc quia
si ex sponsalib9 de futuro oriē ergo for
tius si sunt de presenti per regulā. de qº
minus. zč. ut no. in. c. cū in cūctis. ī prī.
de electi. cum si. et per Ni. in. c. sponsaz.
de spon. et in. c. penīt. de eo qui cogno.
& in. c. non debet. de consan. & affin. pe
nulti. col. et ante fi. & in su. con. li. iii. ti
tu. xiii. q. ii. ad hoc. ī. q. ccvi et. ccxii.
circa medium. et uidi per curiam dispen
sari ut quidam permaneret & duceret in
uxorem relictam quondam Tieri sibi at
tinentis in duplici fo ex una parte et du
plici tercio gradu consanguinitatis ex p
te altera qđ est notāđ. Si ergo cognosco
uxorem uel sponsam hic est duplex impe
dimentū scilicet affinitatis et publice bo
nestatis et sic dispensatio super uno non
remouet reliquum impedimentum ut p
Io. an. in arbore affinitatis circa prin. &
facit. ē. hac ea. q. post prin. ibi etiam firi
copula. q dispensatio super impedimen
to affinitatis tollat impedimentuz publi
ce honestatis tenet dominus Io. de Mi
lis in suo reportorio ī uerbo dispensatō.
ante fi. et dicit hoc tenere Laudunum in
suo sacramentali ad fi. qui tamen in toto
dicto sacramentali hoc non tangit sed p
eo facit quod no. An. de bu. in. c. non de
bet. in. vii. colī. de consan. et affin. ibiqa

ubi concurrunt duo impedimenta . zč. Preterea p carnis copulā subsecutaz de finit impedimentum publice honestatis & sumus solus super affinitate ergo. zč. fa cit optime. ī. q. ccv. & quod no. in simili in cle. 1. ut lite pendente ī v° collato. cir ca prin. & per 1. o. in dic. c. sponsam. qui vult si publica honestas comprehēdebat super affinitate satis est de affinitate fe cisse mentionem ut latius per eum in di. c. non debet. ulti. col. de consan et affin. CCIIII. quero de effectu bu⁹. Rn° qñ aliqui inter se sponsalia cōtraxerunt nul lus de consanguinitate sponse potest hāe sponsum illum in utrum extra de de spon. impube. continebatur. ¶. ulti. & de spon sa. iuuenis. et. c. ad audientiam. et durat hec prohibitio usq ad quartum gradum ipsorum consanguineorum extra de spō. c. sponsam. et in di. c. continebatur. Idez in su. con. eo. ti. q. 11. fm pisa. et fratrem Nico. in addi. ubi. ē. et dominum An. de but. in di. c. sponsaz. Ad quod adde. ē. q. proxi. &. ī. q. ccvi. CCV. quero An inter affines surgat impedimentuz publi ce honestatis. Rn° non quia iura solus di cunt de consanguineis. unde non tantum spōsus mortua sponsa licite contrahit cū affine sponse sed etiam maritus mortua uxore licite contrahit cum affine uxoris illa enim esset prohibitio in secundo geni re affinitatis que sublata est de consa. & affi. non debet. secundum Fran. in dic. c. ad audientiam. in fi. & Io. an. in. c. uno. post medium. de spō. li. vi. in nouella. ad idem querit Ho. sic ergo cuz ex se cūdo ge nere affinitatis olim insurgebant duo im pedimenta scilicz affinitas et publice ho nestatis iusticia. xxxiii. q. iii. porro. et qa per. c. nō debet. de consanguinitate & af fini. sublatum est tale impedimentum af finitatis in fo gener. an indeatur sublatū et aliud. s. publice honestatis iusticia Di cit q sic: unde &. in di. c. ñ debet. dicitur ut sic contrahentes. s. in. 11. et. 111. genere de cetero libere copulentur: unde uxo res duorū fratrum uel duorū consangui neoruz non sunt affines quare maritis ip sarus mortuis potest aliquis utramq du cere successiue ut per Ho. in su. de affi. §. qualiter arbor. ¶. 11. q. Ad quod. ē. q. ccm. circa medium. Sic ergo dictuz Frā. declaratur per dictuz Ho. s. quia suberat olim impedimentum publice honestatis ut dicit Ho. hodie uero nō. fm ecs. et sic nota q ī certis casibus sublata est publi ca honestas ut. ē. questione. ccm. circa medium. unde dispensat papa non inferi or qui nō est supra ius ut per pe. de pas. in. iii. di. xli. q. ii. ar. iii. CCVI. qro quid si sponsalia de iure non teruerunt. Rn° si sponsalia fuerūt pura et certa etiam si fuerunt nulla ratice. consanguinita tis affinitatis frigiditatis religionis aut alia quacumq ratione oritur publice ho nestatis iusticia ad dirimendum sequētia sponsalia uel matrimonia nisi fuissent nul la ratione consensus ut puta quia ambo uel unus erat infans extra de spon. c. ex sponsalibus. &. c. sequenti. li. vi. fm pisa. istud. c. sequens est. c. si infātes. de dispō. impube. ubi etiam pat⁹ q infans dicitur minor septemo cui⁹ desponsatio non ideo cit hoc impedimentum ut dictum est nisi traductio secuta fuerit etiaz tempore in fantie tunc enim bene uidetur hoc impe dimentum inducere etiam ad dirimendū ut in. c. iuuenis. de spon. fm fratrem Ni. post pisa. in addi. Sic ergo per sponsalia per uerba de presenti uel de futuro siue de iure siue de facto ut quia nulla et per consequens per matrimonium nullum ni si ex defectu consensus causatur publice honestatis iusticia fm pe. de pas. in. iii. di. xli. q. ii. ar. i concl. iii. sed si essent nul la propter defectum consensus ut infan tium furiosorum et mente captorus non dico prodigorum quia in his que perti nent ad personas prodigi reputant men te compotes non causant publice hōesta tis iusticiam extra de spon. c. i. li. vi. fm pe. ibidem concl. ii. et de ratione diuersi tatis et sponsalibus nullis propter defe ctum consensus per eundem ibidē. q. ii. ar. ii. &. iii. concl. ii. et facit quod nota. Arch. in di. c. i. in v° impedimentum. Et q dicitur q sponsalia que sunt nulla ex d fectu consensus non causant publice ho nestatis iusticiam debet intelligi supplē do eundem sicut quando infans et furi osus uel maior et sanus sub conditōe Ad quod. ē. q. ccm. ad fi. secus ubi defectus

non est patens nec euidens secundū pe. de pat. in. iii. di. xvii. q. iii. vi. colu. Ad que adde archi. ī dicto. c. i. de spon. li. vi. in v° consensus. et de materia p Hostiē. in summa. de sponsa. §. quis sit effectꝰ. ubi dicit q contractus sponsaliorū citra sep tennium initus nullus est nec parit aliq̄ publice honestatis iusticiam nisi in septi mo anno ratificetur de despon. impu. c. ii. iii. &. c. duo. et q̄us sponsalia prima inter maiores septez annis contracta nulla sint cōsanguinitate impediente nihilomi nus oritur hec iusticia de spon. ad audien tiam. sed si sponsalia nulla sunt deficiēte consensu non uidetur q generent hanc iu sticiam et secundum hoc consanguineꝰ furiosi continui sponsam eiusdez furiosi po terit ducere in uxorem cum consensus de ficiat de spon. dilectus. q̄ iusticia adhuc hodie locum habet ꝑm eū. ad quod adde eundem in su. de affi. §. qualiter arbor. in v. iii. q. et facit dictū. c. de spon. li. vi. & aliqualiter per Ho. in su. de clam. desp̄. §. i. in. ii, coī. ibi est et alia rat. o. & adde .ē. q. ccii. per totam. et de hoc etiā no. xxvii. q. ii. si quis desponsauerit. et per Fran. de despon. impu. litterās. i. oppo. et in. c. accessit. in fi. q in idem recidit cuz dictis. ē. q. ccii. &. ī. q. px. CCVII. quero quid si aliquis primo sponsalia cū aliqua contraxit et postmoduz cum alia ipsius spōse cōsanguinea idē fecit. Rñ° debet contrahere mrimonium cū prima nam sponsalia sequentia nō impediunt p̄ cedentia extra de spon. c. ex sponsalibus li. vi. ꝑm Ni. & pisa. et. ē. q. ccii. pⁿ me. An autem sicut sponsalia de facto contra cta inducunt publice honestatis iusticiā ita et matrimonium de facto contractuz rūpat sponsalia de futuro precedentia no. in regula. non prestat. li. vi. per Io. an. iii. q. et determinatur q̄ non ut si qs post sponsalia de futuro cuz uno cuz alia que est consanguinea infra quartum gradum contrahit matrimonium per hoc nō sunt soluta sponsalia ratio diuersitatis qa ex sponsalibus etiam nullis ualidis tamē ex cōsensu publice honestatis iusticia surgit Sed q mrimoniū soluat sponsalia precedentia de futuro hoc surgit ex unculo coniugali quod non inducit solus consēsꝰ sed consēsus legitimꝰ : q̄d aūt si matrimonium tenuit sed postea ante consumatez soluitur per professionez : an per tle matrimonium soluantur sponsalia p̄cedētia determinatur ibidem q sic: sufficit enī q matrimonium tenuit qa statim extincta sunt spōsalia nec reuiuiscunt per ingressū religionis de consc. di. iii. queris. facit de conuer. coniu. quidam. fm Fra. in. c. litteras. i. oppo. de despon. impu. et Io. an. in. c. uno. de spon. li. vi. in nouella. CCVIII. quero quid si sponsalia sūt facta sub conditione et pendente conditōe uir cum alia illius ꝯsanguinea contrahat per ūba de presenti. Rñ° cum secunda ī manere debet quia ex sponsalibus cōdi tionalibus sicut ex non habentibus cōsē sum et incertis non oritur publice bone statis iusticia extra de spon. c. uno. in fi. li. vi. fm eosdē ad quod. ē. q. ccii. ad fi. CCIX. quero quid si duo ifātes uī unꝰ maior septennio alter minor sponsalia cō traxerunt ipsi uel parētes pro eis. Rñ° si facti maiores septennio per cohabita tionē mutuam seu aliter uerbo uel facto eorum liquido apparet q in eadem uolū tate percurāt sponsalia conualescunt alt as non : nam ab inicio nulla fuerunt ex defectu consensus et ideo non inducunt publice honestatis iusticiaz extra de dispō. impu. si infantes. li. vi. secundum fratrē Ni. et pisa. ad quod. ē. q. ccii. et sic si pater contrahit sponsalia pro filia iscia maiore septēnio iz pe. & Ab. dixerūt q oritur publice honestatis iusticia hodie ē determinatum in di. c. uno. in fi. q̄ si ga nō sunt sponsalia nisi tacite uel expresse filii consentiant secundum Fra. post Inno. in c. i. iii. q. de despon. impu. Et no. q quando pater promittit q filius contrahat si uidetur factum alienum promittere ē se facturum et curaturum ut per An. in. c. uenens. de eo qui cogno. et sic iste infans aduemente pubertate poterit contrahere cum matre uel sorore illius ut per Fe. de. consilio. clxxxix. incipit in dubiis mirabilib⁹. zē. ubi ē arris datis qd si ī spōsalibus interuenit pignꝰ uel aliqua extra neo fiat obligatio. zē. CCX. quero quid si pubes & impubes uel duo impuberes contrahūt mrimonium. Rñ° si non

erant .pxim pubertati ꝛ qbus malicia ꝛ
suppleat etatem non fuit mꝛimonium ꝑ
aduentum pubertatis nisi per carnis cō
pulam subsecutam uel aliquē modū aliuz
contrahentes eoꝝ cuiꝫ eiusdez perseuerā
tia uoluntatis ad pubertatis tempora ꝑ
uenisse constiterit euidenter ut in dī. c. li
infantes. Sed tamē si erant maiores sep
temno fuerunt sponsalia et ex eis inducta
est publice honestatis iusticia dī. c. si ifā
tes. fm eosdē et unde. ē. q. xv. et xvi.

CCXI. quero An ex sponsalibꝫ q̄ue pa
rentes pro filiis puberibus uel impube
ribus contraxerit filii obligentur. Rn̄.
si consenserunt expresse uel tacite uel ꝑ
parentes fuerunt nec contradixerūt ob
ligantur et ex eis oritur publice honesta
tis iusticia dī. c. si infantes. li. vi. quaꝫ au
tē ꝯsensus filiorum sufficiat dic generali
ter aut loqmur de iure ciuili aut canonico
pri° casu pr̄ contrahit pro filiis si nō dis
sentiant si disset unt contractus non ualz
ff. de spon. l. in sponsalibꝫ. ꝯ. fi. & l. fino.
sed extraneus non contrahit nisi consen
tiant nec sufficit q̄ nō dissentiant dictis iu
ribus. & mꝛ habetur pro extraneo quia
ponderat ꝓria potestas. ff. de ritu nupt.
l. ii. sed de iure canonico pater non uidē
differre ab extraneo ut no. in dī. c. uno.
li. vi. glo. ante penult. et ibi per Arch. po
test tamen dici q̄ etiam de iure canonico
si pater uel mater contrahunt sponsalia
pro filio uel filia presentib9 sufficit q̄ nō
dissentiunt secus si extraneo quia tūc oꝫ
q̄ consentiant: pro absentibo aūt idē est
in pr̄e et extraneo ita no. Io. an. in dī. c.
uno. et bene ꝓbatur ibi et ex hoc inferē
q̄ de iure canonico non est differentia in
ter patrem et matrem quo ad hoc & pro
hoc dictum. c. unuz. ꝯ. porro. q̄ generali
ter loquitur de parentibus que no. secun
dum Fra. in .c. i. ii. q. ubi etiam uideas ꝑ
An. de bu. latius de despon. impu. & ad
de Arch. in dī. c. uno. in prin. et an. in. c.
tue. ii. col. de spon. Item si utricus cōtra
bit pro prinigna forte sufficiet tacit9 cō
sensus prinigne de quo habet̄ de despō.
impu. c. i. li. vi. secundum Ant. in. c. ad id
quod. de spon. in prin. adde ad predicta
Io. an. in. c. i. de ma. contracto contra in
terd. eccle. et nota q̄ si in filiu abnūa sūt
per patrem sponsalia contracta ut undea
tur filius tacite consentire est necessari9
ad9 per quem liquido uel euidenter pa
teat ipsius consensus facit dictū. c. unicū.
fm Io. an. ibid circa me. et pe. ā an. ibiē
in. ꝯ. porro. in. iii. notabi. in fi. unde si ꝑ
filius puberibus parentes mꝛ monuz cō
traxerint oportet q̄ per uerba de presē
ti contraxerint et q̄ subsequēs sīh expſ
sus uel tacitus consensus li. quido uel euidē
ter appareat quod sequitur ibi dris co.
concludens q̄ sola taciturnitas ablq; alia
expressiōe uerboꝝ uel suggestione ꝛ ad9
abilis ad complacentiam illius non indu
cit ratihabitionem etiaꝫ si detur sciencia
actus ut ibi latius liꝫ Io. de ymo. aliud
sentiat: unde nota q̄ si pater contraxit
sponsalia de futuro pro filio absēte sub
sequens consensus filii similiter intellige
tur de futuro in dubio ut in .c. secun° d
matri. contr. contra interdi. eccl. faciūt
no. per do. in. dic. c. uno. in. iiii. col. post
An. de bu. &. ē. q. xxiiii. i opi. Io. an. &
inde eam per totam. CCXII. quero
circa impedimentum affinitatis quid sit
dictum habetur in prīan. in. v°. affinitas.
Est autem affinitas attinentia uel propīn
quitas personarum ex carnali copula ꝓ
uenies oī carens parentela fm Iª et .de
paī. ii. iiii. di. xli. circa prin. dico autem
carnali copula licita uel illicita oī carens
parentela per se liꝫ per accidens aliter
esse potest fm eum uel dic q̄ affinitas est
propinquitas personarum ex coitu pro
veniens omni consanguinitate carens fm
Arch. post doc. xxxv. q. in. de propīqs.
et per Ho. in su. de affi. ꝯ. qd sit affinitas.
et latius per Fra. in expositione arboris
affinitatis. in. i. &. ii. col. et per Arch. ā
spon. c. i. li. vi. dicitur aūt affinitas qa ac
cedit ad fines. i. terminos uel contrata
fm pe. ō paī. ubi. ē. uel dicit affinitas qa
una cognatio ad alterius finem accedit
. ff. de gradi. non facile. ꝯ. affines. quod ē
dicere quia due cognationes diuerse ap
proximantur. et iunguntur per affinita
tem que surgit ex copula fm Fran. an ex
positione arboris affinitatis. ii. q. & ad
illud quod cōtrabitur seu proueniet ex co
pula illicita adde quare cōtrabitur etiā
per fornicariam copulā. xxxv. q. iii. nec

eam extra de eo q̃ cognio. consan. discreti onem. et. c. tue. et no. in dicto. c. discretõ nem, in glo. hic reprobatur. et ibi p fra. in. v. op. et no. in rgl. ñ prestat. de rgu. iuſ. li. vi. &. xxxii. q. iii. in eo. &. xxxv. q. iii. de incestis. & per Ho. in su. de con san. & affi. §. quid sit affinitas. et Archi. xxxv. q. i. c. i. et pe. de anc. in. c. uno. circa fi. de spo. li. vi. Bal. ī floribus. in. c. i. dẽ eo qui dux. in ma. Vnde affinitas contrahitur dupliciter primo. per matrimonium etiam si carnalis copula ñ seq̃tur secũdum quosdã. Alii uero dicũt q̃ ñ cãtur nisi publice honestatis iustitia aĩ carnalẽ copulam ad quod. ff. q. ccvi. in fi. Secũº per carnalem copulam quõcunq; exercitam licite uel illicite ẽm naturam et extra naturam dum tamen semen uiri in uase debito recipiatur. xxv. q. iii. nec eã. & dic. c. discretionem. et. c. tue fraternitatis. ẽ pollutio extraordinaria. i. qñ semen uiri non in debito uase recipitur nõ causat affinitatem nisi fieret maritali affectu tũc enim ratõe mrimonii ñ copule cãt. xxxv. q. iii. extraordinaria. & dic. c. fraternitatis. quia talis non facit carnis unitatẽ. unde quantũcunq; frangat uasa pudoris nisi ī uasa eius semen imittat non contrahitur affinitas ut lati? p pe. in. iii. di. xli. q. i. ar. iii. ad hoc. ī. q. ccxv. faciunt not. per Io. an. in arbore affinitatis. in prin. & p Fra. ibidem in. ii. col. Item si sine carnali copula esset seminis receptio cãrẽ affinitas sicut aliqui dicunt de Antixpõ q nascetur semine transfuso per temorem icubũ et succubũ quia tali actu fit una caro in prole secundum eundem pet. de palu. ubi. §. Item surgit affinitas ex copula cũ inuita di. c. discretione. Idem si cũ ignorante ut no. Ho. in su. de spon. §. et quaĩter. Idem si cum dormiente de eo q cognoscit. i. ubi per Fra. super glo. ii. ſm eum dẽ in di. c. discretionẽ. v. no. & ī expositione arboris affinitatis. i. q. in fi. unde trĩ ī. q. ccxvi. Item dicũt per affinitatez solui untur sponsalia precedentia de futuro de eo qui cognouerit. &. c. ex litteris. & sequens mrimoniuz impedit et dirimitur dũmodo de ipsa constare possit ut in. c. tue. &. c. discretionem. eo. ti. si ergo cognoscitur consanguinea spõse de futuro soluuntur sponsalia: sed si cognoscitur consanguinea uxoris committitur ĩcesti? non tamen dissoluntur precedens mrimonium di. c. discretionem. et. c. transmisse. et. c. iordani. secundum Fra. post Io. an. in di. c. tue. i. oppo. & in rubri. eo. tit. & per Io. and. in. c. uenens. de regul. & reꝗritur plena probatio Io. an. in. c. sup eo. de consan. & affi. et an sufficiat de ea constare per famam uide ibidem et adõ per Ho. in su. de ma. §. fi. v. f. et effectus. & ad illud q̃ cõmittitur incestus et sicd̃ bitum ab uxore absq; mortali exigere ñ potest nisi per episcopum dispensetur. ī. §. v. q. cxiii. post medium. &. q. sequen. et. ẽ. eo. §. q. cii. in fi. & q. clx. et. ī. q. ccxvii. CCXIII. quero q̃ sũt affines et in quo gradu. Rnº q̃us hactenus multa fuissent genera & gradus affinitatis hodie solum est tale genus q̃ oẽs consanguinei uxoris mee sunt mihi affines et in eodẽ gradu in q̃ sunt oſanguinei mei ẽt gracia soror uxoris mee ẽ ipsi uxori ī primo gradu cõsanguinitatis. et mihi erit in primo gradu affinitatis filia sororis ī secundo gradu consanguinitatis uxori. & mihi in secundo gradu affinitatis Idẽq; utrumq; agendum est in ceteris successiõibus. xxxv. q. v. porro. et quod dixi de uxore idem intelligas de quacumq; alia muliere carnaliter cognita ut. ẽ. q. cxi. Sed consanguinei mei nullo mõ sunt affines cõsanguineis uxoris mee nec iter eos matrimonium prohibetur extra de ossã. & affi. quod super hiis. secundum fratrẽ Ni. post pisa. in. §. impedimentum. xiii. & per pe. de pal. in. iii. di. xli. q. i. ar. ii. Vnde matrimonium prohibetur in affinitate eodez modo sicut in consanguinitate. i. usq; ad quartum gradum in linea transuersali: sed perpetuo in linea recta ascendentium & descendentium. ad hoc quod no. Fra. in arbore affinitatis. vii. q. Vñ papa dispensare non potest in primo affinitatis sicut cõsanguinitatis gerere ut per pe. ubi. ẽ. ar. v. In contrarium tamẽ facit. c. fi. de diuor. duz tamen subsit cã per no. per Inno. de cõsti. q̃m ecclesiaz et Io. an. in regula. actus legitimi. in mercurialibus. circa fi. nisi forte respondeꝗtur q̃ illud in matrimonio quod a prin-

fuerat legitimum l3 ñ ratum ꝑ inter xp̃i
anos iudicaf̃tur illegitim9 ad quod .ē. q.
xiii. Et ꝑ dicto pe. facit quod subiicitur
qua affinitas primi generis ipedit & di
rimit sicut consanguinitas. zč. ymo inde
tur prohiberi fm legē diuinā leuitici. c.
xviii. circa me. ibi. qa tibi affinitate con
iungit̄. & qa ibi prohibet̄ cum nurug°
et cum genero. sic ergo papa dispensare
non pōt ut ducas socrum in uxorem mor
tua uxore tua et facit ī spe. de dispen. ē.
nunc breuiter. v. vi. & quod not. in. c. lit
teras. de rest. spo. in glo. iii. qa socr9 ha
betur loco matris et similr de aliis affini
bus primi generis. zč. facit glo. xxx. q.
iii. pictauiz. quā allegat Io. an. in di. c.
litteras. nibilominꝰ ex magna cā puto
ꝙ possit dispēsare per no. per Ni. in. c. fi
na. de transact. ult. col. & Arch. xxx. q.
iii. pictauium. & Io. de milis in v° dispen
satio. v. carta. & Io. an. in di. c. litteras.
ad fi. de rest. spo. in addi. & Arch. di. c.
fi. de diuor. & nota. per Io. an. in dic. c.
gaudemus. de diuor. in fi. i. glo. possꝫ tñ
papa dispensare in secūdo gradu linee su
perioris ut cum filia fratris qua ñ erat
prohibitum in scriptura Itez in secundo
gradu ut duorum fratrum filii cōtrahāt
aut ter° ut ꝙ duoꝝ fratrū nepotes Aut
quarto ut duorum fm pronepotes. zč.
fm pe. de pal. ubi. ē. et sic uult pe. simpli
citer ꝙ papa possit dispensare in f° gra
du collateraliū quod etiam uolunt glo.
in. c. litteras. super v° diuina lege de re
sti. spo. pro quo facit leuitici. c. xviii. sed
ut dicit Io. an. super illa glo. istud proce
dit in secundo gradu equali utī filius du
orum fratrum secus in gradu secundo li
nee ẽqualis ut in patruo et nepte quasi
tunc diuina lex prohibeat mīmoniū &
sic papa dispensare non pōt pro ut sentit
ibidem etiam An. de bu. & facit quod nō
Io. an. no. in. c. per uenerabile. 3. col. q̄
fi. fīt le. fa. ē. q. cxvi. et clari9 ꝑ fra. c. fi.
q fi. simple. et unde. ē. q. cxxxii. p9 me. &
Io. an. in. c. gaudem9. ibi allegato. & ui
de Anto. de bu. in di. c. per uene. ī fi. dū
dicit ꝙ non de facili papa dispensat con
tra legem diuinam. sed incontrariū facit
Iosue. c. xv. ubi othomel cepit in uxorē
neptem ex fratre suo: sed illud uidet fu
isse ex tacita uoluntate dei ducētis fortu
nam illam ut ibi facit etiā Io. de milis. ī
v° dispensatio. allegando Io. anō. in. c. ꝑ
uenerabilem. sup. ii. glo. sed certe Io. an.
ibi remittit et intelligit ꝙ ut dicit in di.
c. litteras. ad fi. ñ tñ uidet restringenda
potestas pape si ex maxima cā facer uel
let et facit per predicta et per no. ꝑ Io.
an. in. c. litteras. ad fi. de resti. spo. in ad
di. Videndu3 ergo ꝙ computatio gradu
um fm arborem consanguinitatis proce
dit attendē° ꝙ ibi ē linea rcā ascēdētiū
Item linea recta descendentium Itē trāſ
uersalis superior Item inferior et equaī
Primus gradus in linea recta ascendenti
um in quo sunt pater et mater. secundus
auus aura. zč. in linea descēdētiū. prim9
filius & filia. secūd9 nepos neptis. et ce
tera. In linea uero transuersali inferiori
secundo gradu fratris et sororis filius
& filia qui uulgo nepos et neptis uocan
tur. tercio fratris & sororis nepos nep
tis. zč. In linea uero transuersali superi
ori secundo gradu patruus. i. frater pris
amita. i. soror pris matertera & auuncu
lus. tercio gradu patruus magnus. i. fra
ter aui amita magna. i. soror aui auūcul9
magnus. i. frater aue. matertera magna
. i. soror aue. zč sed i linea equali prim9
gradus frater et soror. secundus filii
duorum fratrum. zč. sunt autem plures
gradus nominales in linea transuersali q̄
in linea recta ꝙa nomen primi grad9 in li
nea recta est nomē secundi in linea trans
uersali. Hab3 linea transuersalis equales
gradus sicut et superior & inferior qa il
li idem qui sunt inferiorus respectu supe
riorum sunt equales ad murcem. sed q̄tū
ad arborem affinitatis secundum lineam
rectam. primo uitric9 & nouerca. i. con
iuges parentu3. secundus uitrico magn9
& nouerca magna. i. coniuges aui & aue
zč. descende° aūt primignus et primigna
filii. f. uxoris qui ꝙiungunt uitrico & no
uercę per suam consanguinitatem fi illi9
qa enī pr̄ & mr̄ sūt ī. i. gradu cōsāguīitat̄
filius et eg° etiā ꝙiuges pntū sūt ī. i. gra
du affinitatis filius cōiugū et eccōſo Itē
gener & nurus. i. coniuges filiorum sicut
ipsi filii secundo gradu coniuges nepotū
ex filius & filiab9 sicut et ipsi nepotes q

possunt dici nurus minor et gener mior. zč. In linea uero trāsuersali superiori se cū° gradu affinitatis sūt cōuges patrui auunculi amite et matertere. ter° gnigesf patruī magni zč. In linea uero trāsuersa li iferiori. ii. gradu uir filie et uxor filii ffis ter° uxor nepotis ffis et uir neptis zč. In linea uero trāsuersali media et eč li q̄ ueri° uī brē plures gradus l3 aliqui dicāt q̄ fi nisi unū p° gradus affinitat' sororius fratrissa. i. sororis uir uxor ffis. Item leuir. i. ff uiri. gloſ. i. soror uiri: nā leuitrices. i. duorum ffm uxores ñ sūt si bi ipsis affies nec uir sororis & uxor fratris qa affinitas ñ cāt affinitatē: o3 enim q̄ semper plōa q̄ est cā affinitatis sit cōsā guinea alteri illorum de quo3 affinitate q̄rit per hoc enim fit aliqs affinis meus qa ipe ē consanguineus uxoris uel ocubi ne mee uī p hoc q̄ ego sū consanguineus uxoris sue uel concubine Marit° autē sororis mee ñ est consanguineus meus nec sororis nec uxoris mee que est extranea mihi et sibi Sed bñ est affinis mihi qa maritus sororis mee: et ego sibi quia ff uxoris sue: uxor uero mea est bene affinis sororiſ mee tāq̄ fratrissa et illa illi tāq̄ gloſ sed tibi marito sororis mee ñ ē affis nec tu illi quia nec uxor tua est cōsanguinea eius nec ego qui sū maritus ei° sū oſāguineus tuus: unde sororius meus pōt ducere p° mortē meā & sororis in uxorē uxorem meam: ꝑ in secū° gerire affinitat' attinz qa fcā est una caro cū affine ei° i primo genere .ſ. mecū qui erā ff uxoris ei°. ꝑ secundū gen° affinitatis et tercīū ñ sūt in usu ut plen° de bis per pe. de paſ. in. iii. di. xli. q. i. ar. iiii. ad hoc ultimū adde .I. q. pxi. et de materia per Ho. in su. de consan. & affi. §. qualiter. &. §. usq̄. & in su. de ma. §. qualiter impediat. v. xii. ubi dicunt q̄ affinitas primi generis sicut & cōsanguinitas impedit & dirimit usq̄ ad quartum gradum sed secundum genus & tercium sunt remota de consan. et affini. non debet. et facit. xxxv. q. v. c. i. & ideo primum tantum habet prohibitionē fm Ho. in su. de affi. §. quot sunt genera. ad quod. I. q. sequenti. et. ñ. q. ccv. et intelli ge q̄ hodie affinitas in primo genere habet prohibitionem usq̄ ad quartum gradum inclusiue secundum Ho. in di. §. usq̄. et ex ultimo dicto pisanelle et ex p̄missis infertur q̄ pater et filius q̄trahēre possunt cum matre & filia & duo cognati cū duab° cognatis & auūculis & nepos cū duab° sororib° de consa. et affi. c. i. &. c. q̄ super bus. et. xxxv. q. v. sane. fm ho. in su. de affi. §. qualiter. Ibi etiam q̄liter genera affinitatis insurgant et computētur ad q̄d. s. q. cxxxi. & nota q̄ quoto gradu ꝯsaguitatis distat consangine° ab uxore mea toto gradu affinitat' distat a me: unde cum de affinitate aliquarum ꝑsonarum queritur et in quo gradu sint recurrendum est ad personam illaz qua mediante affinitas contracta est & querēd est quoto gradu consanguinitatis distat ab illa persona de qua nunc agitur et q° to gradu distare inuenitur i consanguinitate toto distat i affinitate siue sit primū genus siue secundū siue terciz ad h° . ff. de gra. iuſ cōsul. §. parentes ut per Ho. in su. de affi. in di. §. usq̄ ad quotū. Vnde Fra. in expositione arboris affinitatis i iii. q. dat regulam ad cognoscendum genera affinitatis sic, persona addita persone per carnis copulam mutat genus ꝑ nō gradum et dic genus. ſ. attinentie qua si is qui est mihi consangine° cognoscit alia quam illa efficitur mihi non cōsanguinea sed affinis in primo genere et sic mutatur genus sed ñ mutatur gradus quia quoto gradu ille erat mihi consangineus toto gradu illa efficitur mihi affinis. xxxv. q. v. porro. et. q. iii. de ꝓpinquis. et. c. nullum. et. c. equaliter. de consā. et affi. c. i. in quibus probatur q̄ equaliter abstinēdum est a consangineis uxoris ut a proprijs et sic eodem gradu attinent: persona uero addita persōe per carnis propaginem mutat gradum et non genus quia ii es mihi consangineus i secundo gradu in linea equali et tu generas filium ille ē in eodem genere quia etiam est mihi consangineus sed non eodē gradu quia ubi tu eras mecum in secundo ipse est in ter° ut patet in arbore et datur uersus. Mutat nupta genus sed generata gradu3. & habes exemplum primi generis: sed si illa que fuit cognita a consangineo meo cognoscitur ab alio nō meo consanguīeo

ille efficitur mihi affinis eode3 gradu q°
ipsa sed non eodem genere: ipse enim est
mecum in secūdo et si iste factus mihi af
finis in secundo genere et eodem gradu
et sic ulteriusꝫ addendo isti que est mihi ī
secundo genere personam per copula3 il
le erit mihi in tercio genere iuxta no. in
c. non deb3. glo. in. secundum Fra. in ex
positione arboris affinitatis. iii. q. q̄ eti
am clarius loquitur in. vi. q. dicens q̄ ad
cognoscendu3 gradus affinitatis una sola
regula sufficit que talis est: per carnalem
copulam uiri et mulieris inter consangui
neos mulieris et uirum et consanguineos
uiri et mulierē oriē affinitas primi gene
ris et eius gradus cuius est ꝯsanguinitas
ut puta frater et soror sunt ī primo gra
du cōsanguinitatis uir sororis et fr̄ ī pri
mo gradu affinitatis et sic deinceps ut ibi
latius qui in fine dicit q̄ ego non possem
contrahere cum filia tua si erat intra q̄r
tum gradum consanguinitatis cum uxor̄
mea defuncta q̄ nota: et ex his declara
tur quod dicit pisa. in sui principio dum
dixit q̄ omnes consanguinei uxoris mee
sunt mihi affines et in eodem gradu ī q°
sunt consanguinei mei ideſt ī simili gradu
quasi dicat in eo gradu consanguinitatis
in quo alias essent mihi consanguinei mei
in simili gradu affinitatis sunt mihi consā
guinei uxoris mee Vel dic q̄ cū dixit cō
sanguinei mei forte debet dicere consan
guinei uxori mee quasi ī quoto gradu cō
sanguinitatis attinent uxori mee in tāto
attinent mihi in affinitate hoc etia3 pat3
per exemplum quod subicit pisa. Et sub
dit Ho. ubi. ē. q̄ hodie primum genus &
usq; ad quartum gradum tantū prohibe
tur: unde alia genera de quibus .ē. p̄ter
prim3 non habēt hodie prohibitionem
di. c. non debet. glo. m. per quod. c. sicut
restringitur prohibitio consanguinitat̄
intra quartum gradum ita etiam affinita
tis secundum fra. in di. q. iii. in fi. & Ar
chi. xxv. q. ii. nullum. et. xxxv. q. i. per
eundem. & Fra. in. c. non debet. ix. nota
ex his infertur q̄ si due sint abneptes ī
linea transuersali que uocantur filie filī
orum fratrum patrueli3 et alterā duxe
ro in uxorem ea mortua superstitem hr̄e
non potero quia est mihi ī quarto gradu
primi generis affinitatis sed filiam filie
superstitis ducere potero quia est mihi ī
quinto gradu et sic excedit prohibitā pa
rentelam secundū Ho. ubi. ē. q etiā dicit
q̄ linea recte descendens prohibita ītel
ligitur in infinitum in primo genere affi
nitatis sicut in consanguinitate Idē Fra.
ubi. ē. in. vii. q. allegat. ff. de grad. l. mu
ē. hos; itaq; et insti. de nup. ē. affinitatis.
tā in ascendentibus q̄ descēdētib9 ut ibi
per eum. Item no. secundum Ho. in di. ē.
usq; ad fi. q̄ si aliquis est tibi affinis per
appositionem sibi factam et generat filī
um de consanguinea tua filius ille genera
tus est tibi consanguineus non affinis: Si
uero generat filium de extranea non cō
sanguinea tua filius ille tibi nihil attinꝫ
et ideo dixi per appositionem sibi factā
quia si aliquis est tibi affis per tui appo
sitionem ideſt q̄ tu appositus sis consan
guinitati eius si generat filium ille est ti
bi affinis sicut parēs suus in eodem gene
re sed in alio gradu secundum eum. Idem
Fra. in di. q. vi. dicēs post Io. an. q̄ stat
q̄ ego sum tibi affinis et filius quē pro
creo non erit tibi affinis sed consanguine
us: Nam si ex consanguinea tua filium q̄
creo ille non affinis sed consanguine9 tu
us est et sic mutat genus attinentie: Sed
quādoq; nil tibi attinet ut si maritus con
sanguinee tue ex alia filiu3 procreat ille
nec consanguineus nec affinis tuus ē quā
doq; iste procreatus mutat gradū sed ñ
gen9 ut si tu consanguine9 uxoris mee q̄
creas filium ille mihi est affinis sicut tu ē
non semper eodem gradu ma3 si tu & ux
or mea eratis consanguinei in linea equa
li in secundo gradu licet tu mihi sis affis
in secundo ipse filius tuus non est in secū
do sed in tercio quādoq; iste procreatus
nec mutat genus nec gradū ut si tu & ux
or mea eratis ꝯsanguinei in tercio gradu
in linea inequali et uxor mea erat remo
tior a stipite si tu procreas filiu3 ipse eti
am erit affinis meus ī tercio gradu sicut
tu. infert etiam ipse Io. an. q̄ non sequit̄
ego & tu sumus affines & ego nō possū
accipere filiam tuam ergo nec tu meam
quia si habeo consanguineam tua3 ī uxo
rem tu potes contrahere cum filia qua3
habui ex alia uxore quia ut supra dixi in

ter consanguineos uiri et mulieris nulla oritur affinitas sed ego non potero contrahere cum filia tua si erat ītra quartū gradum consanguinitatis cuz uxore mea defuncta ſm fra. ubi. s. CCXIIII. quero pone q̄ mortua uxore uir uult accipere in uxorem illam que quondā fuit uxor alicuius de consanguinitate prime uxoris nunquid potest. Rn̄° dicend q̄ licet nullam feminā de cōsanguinitate prime uxoris possit accipere quia est ibi affinitas tamen feminā olim uxorem alicuius de ipsa consanguinitate bene potest accipere & idem dicendum si ponatur similis casus ex parte uxoris: nam mortuo uiro licet non possit accipere aliquem uirū de consanguinitate primi uiri: tamen uirum olim maritum alicuius femine de ipsa cōsanguinitate bene potest accipere: nā in tali casu non proprie est affinitas nisi ī secundo genes affinitatis quod imponebatur impedire bodie nō extra eo. non d3. Ad cuius intelligentiam sciendum est q̄ quandocunq; affinis meus contrahit matrimonium illa persona quam accipit dicitur quidem meus affinis sed in secun° genere et si hec persona contrahat postea aliud matrimonium illa persona quam accipiet dicetur mihi affinis in tercio genere: et de istis generibus affinitatū dicit etiam glo. in di. c. non debet. de consan. et affi. secundum fratrem Ni. post pisan. et facit. ē. q. ccv. et ad illud q̄ bodie solum primum genus habet prohibitionē Idem no. ē. q. proxi. et in di. c. nō deb3. et in di. c. 1. glo. 11. eo. ti. et in. c. 1. glo. iii. de spon. li. vi. et in. c. in litteris. de testi. et per Io. an. in di. c. non debet. et in. c. duo pueri. in 9° honestatis iusticiam. de despon. impu. et no. xxxv. q. iii. nullum. et in cle. de consan. & affi. glo. v. & p Arch. xxxv. q. ii. si quis homo. et in. c. nullum. et. xxxv. q. viii. ō huius. et. q. x. c. fi. et per fran. in. c. 1. in prin. de consang. & affi. & i. c. quod super. pri° no. et ibi colligitur. per An. eo. ti. & in. c. non debet. ii. oppo. & ibi per An. in. iii. no. et in. c. porro. in prin. de diuor. cum si. Ex huis īfertur ad id quod ponit Fra. in arbor affinitatis. in. viii. q. An filiē9 sororis possit contrahere cum relicta fratris ideſt si habeo in uxorem sororez mariti tui ipsis mortuis ducere possiz te ī uxorem et certe sic cum sint in secundo genere affinitatis quod non habet prohibitionem et p sona addita persone per copulam mutat genus attinentie secundum Fra. ubi. s. Idem pe. de pal. ut retuli. ē. q. proxi. an te medium. attinent enim sibi secundo genere affinitatis ideſt mediantibus psonis et pro ut. ē. dictum est Ex hoc etiaz dicēdum est q̄ est reperire q̄ quandoq; quis contrahit cum sorore fratris ut si filius tuus ex prima uxore possiē ex secūda habuisti primum contrahat cum filia secun de uxoris ex alio matrimonio secundum Fra. post Ab. et Io. an. in di. c. nō debz. ix. no. quod de facto iudi et probatur in l. generali. §. inter. ff. de ritu nup. Et similiter dixi q̄ ducere possum in uxorez illā que fuit uxor nepotis mee uxoris defūcte ipso nepote mortuo et similiter uxorem quondam priuigni mei ducere possi in uxorem et fuit etiam de facto pro p̄ dictis etiam facit. ē. q. proxi. in fi. ga affinitas contracta inter consanguineos uiri et uxorem et econuerso nō transit nec operatur quo ad consanguineos uxoris nec econuerso et sic licet filius tuus duxerit in uxorem matrez meam ego potero te ducere in uxorem. et similiter si pater meus contraxit cū matre tua postea nos poterimus contrahere multo fortiō: si simul pater meus cum matre tua et ego te cum contraxerim iuxta no. in alī. c. quod super huis. et ibi per Anto. Et hec ratio potior uidetur quo ad casū de quo. ē. p9 Ab. et sic potest quis contrahere cum relicta utrici sui quia est sibi ī secū° generē affinitatis et similiter utricus contraheret cum relicta priuigni et sic de similib9 & faciūt que dixi. ē. q. proxi. et per hec multe questiones determinantur facit ī spe. eo. ti. & ideo notando colligit fran. in di. c. quod super. ii. nota. q̄ inter consanguineos uiri & consanguineos mulieris nulla cōtrahitur affinitas que impediat matrimonium unde multo minus dirimit ar. d̄ cogna. spi. 9tracto. CCXV. q̄ro quid si moritur persona mediāte qua cōtrahitur affinitas ut puta moritur maritur uel uxor siue cōcubina uel cōcubitor

Rñ° nihilominus remanet affinitas que erat ad consanguineos eius nec p̄ōt esse inter eos matrimonium. xxxv. q. iii. fra ternitatis. Idem in sum. confess. ii. iii. ti. xv. q. iii. secundum fratrem Ni. post pr. Idem Ho. in su. de affi. §. usq; in fi. Vrā affinitas est perpetuum impedimentum matrimonii adeo q; etiam mortua uxore uir non potest accipere aliquā de consā guinitate ipsius uxoris usq; ad quartum gradum et econuerso di. c. fraternitatē. et di. c. non debet. secundum fra. in arbo re affinitatis. iii. q. ubi etiam q; secundū canones durat talis affinitas etiam quo ad omnem effectum dic ut ibi per eū ut no. in di. c. fraternitatis. et ad materiam adde Bl. in. l. affinitatis. C. iccmuna. de succes. si ergo mortua uxore uir uult con trahere de dispensatiōe ecclesie cum con sanguinea illius obtineat remoueri impedi mentum affinitatis et etiam publice bōe statis iusticie ut per Io. and. in arbor af finitatis in prin. ad quod. ñ. q. ccii. i fi. CCXVI. ḡro qd si aliqs pollut aliquā extraordinarie. i. extra naturalia. Rñ° quamuis talis pollutio criminosa sit & dā nabilis non tamē contrahitur ex hoc af finitas: unde non impediuntur consangui nei uiri illam accipere in uxorem neq; cō sanguinee mulieris illuz accipere in uxz xxxv. q. iii. extraordinaria. secundū psi. nisi cum hac pollutione concurrant ipsa salia tunc enim impeditur matrimonium propter iusticiam publice honestatis de qua dictum est. ñ. q. ccii. et extra de eo qui cogno. c. fraternitati. secundum frēm nico. in addi. et idem dicendum si uir ītra uit claustrum pudoris sed non peruenit ad consummationem operis quia talis pol lutio non facit sanguinis commixtionem Sed si uir peruenit ad emissionez seminis etiam si mulier non emittat dicendum ut secundus Ho. q; affinitas contrahitur suf ficit enim q; per hūc modum facta sit cō mixtio de qua Tho. & Ala. dicunt q; re quiritur secundum psa. dicti Tho. Ala. et Inno. uidentur dicere q; ad affinitatē ptrahendā requiratur commixtio seminū et non sufficiat q; alter tantum emittat. F glo. Rai. sentit cum Ho. ut in sum. confe. eo. ti. q. vi. secundum fratrem Ni. i addi.

Ad primū adde. ñ. q. ccxii. et quia affini tas non surgit nisi intercedat uera copu la uel pollutio intra claustra habita ad eo qui cogno. fraternitati. secundum Fra. ī c. nuuenis. penul. col. de spon. & Archi. xxvii. q. ii. si quis desponsauerit. & in. c. nullum. et in. c. uno. in v° affinitatis. de spon. li. vi. Item q; pollutio extraordina ria facta effectu ispōsali causat publicam honestatem tenet pet. de pal. in. iii. dis. xxvii. q. i. iii. col. ad que adde An. in di. c. fraternitati. quantū ad additionē fra tris Ni. an requiratur cōmixtio seminuz utriusq; ut contrahatur affinitas uidetur dicendum q; si mulier semen emittat & ñ uir non contrahitur affinitas sm Innoc. et doc. in. c. fraternitati. de eo q; cogno. et per Frede. de Senis consilio. ccxcv. In cipit. magister noueritis. zc̄. si autem uir peruenit ad seminis emissionem sed non mulier non contrahitur affinitas cum re quiratur cōmixtio seminum utriusq; secū dum Inno. et doc. in dic. c. fraternitati. & Tho. et Ala. & Ar. in. c. i. de spon. li. vi. in v° affinitatis. In contrarium q; af finitas contrahatur sequitur glo. Rai. ut patet in su. con. li. iii. ti. xv. q. vi. et Hu. ut refert Archi. ubi. ē. idem uidetur seq Frede. de Senis ubi. ē. dicens solum ista re quod respōdetur ad canonē. xxvii. q. ii. lex diuine. v. precipitantes. cui cano ni. tenendo hanc opinionem responderi posset q; ibi prēmittitur vbuz nullam di cendo quia nullam facit sanguinis cōmix tionem ergo dictum vbiz cōmixtionē di uersificatur propter adiunctum scilicet nullaz ut sit sensus quia ex nullius parte processit sanguinis emissio nec ex utriusq; partibus. pcessit cōmixtio zc̄. uoluit enī auctor ibi esse breuis fa. quōd not. in. c. si papa. in fi. de priuil. li. vi. communiter tamen opinio est q; cum hoc dubium sit & deficiat probatio semper presuma tur q; facti sunt una caro et cōmixtō fa cta sit & cōtrahatur affinitas ut no. Ar. xxxv. q. iii. extraordinaria. in fi. & ī c. uno. de despon. impu. li. vi. v° subsecutā. et Ho. Fra. Io. de lig. in dicto. c. fraterni tati. & in su. con. dic. q. vi. in fi. et isto mo do intelligatur quod dicitur de dormien te. ē. q. ccxii. ante fi. & ad istā pollutēz

extraordinariam adde. i. q. ccxxii. Et ad
predicta omnino uideas dñm Fran. post
mathe. in cle. una. de conſ. & affi. in. xiii.
q. et duabus ſequentibus An autem per
iſtas pollutiones iudicetur matrimoniu3
conſumatum uel adhuc dicatur uirgo no.
in di. c. extraordinaria. et per fra. in di.
cle. q. xv. et per Inno. An. Ab. & doc. i
c. fraternitati. de eo qui cogno. conſan.
et in. c. atteſtationes. de deſpon. impub.
et. ſ. q. ccxii. et per Ho. in ſu. de deſ. ipu.
§. et que ſponſalia. v. ſponſalia ergo. zč.
et per doc. in. §. fi. de ſpon. et uidetur cō
cluſio q emiſſio ſemis uiri extra natura3
uxoris non conſumet matrimonium niſi i
pregnaretur ex hoc ſed intra natura3 ſic
etiam ſi uir ſolus emittat cum appareat
aperta quod nota ut ſcias an poſſint in
gredi religionem iuxta no. ſ. xi. no. et p
doc. in. c. uerum. et. c. ex publico. de con
uer. con. Sed ſi certum eſſet q patiens ſi
ſeminaſſet ut quia erat hermofrondita
incalescens ſexui maſculino et' patiendo
non ſolitus ſemen emittere certe cognoſ
cens eum non contraheret affinitate3 &
ſic ipſius filiam ducere poſſet in uxorem
quia cum facta non ſit commixtio ſangui
num ergo non eſt contracta affinitas per
predicta in foro pententiali ſtan° aſſer
tioni ipſius hermofrodite ut. ſ. alias cre
derem neceſſariam pape diſpenſationem
ſi ſemen patiendo emittet ſolebat per p̄
dicta et filia de qb⁹. ſ. q. ccxii. añ fi. cuj
ſi. CCXVII. quero quid ſi quis cog
noſcit conſanguineam alicuius in quinto
gradu uel ſupra. Rñ° ſecundum Rai. &
Ioſ. non contrahitur affinitas nec impe
ditur matrimonium et ſi erat cōſanguinea
uxoris in dcō gradu nō perdit uir ius ex
igendi debitum ſuum ſecundum fratrem
Ni. poſt piſa. alias enī ſi eſſet intra quar
tum gradum tanq̄ inceſtuoſus prohibere
tur debitum exigere de eo qui cogno. cō
ſa. tranſmiſſe. et quod no. Fra. eo. tit. in
rubri. et in. c. tue. in fiñ. et. ſ. q. clx.
CCXVIII. quero circa impedimentu3
de impotentia coeundi quid ſit. Rñ° ſm
Rai. eſt uicitū anime uel corporis uſ utri
uſq̄ q° quis impeditur alteri carnaliter
commiſceri quaſi idem dicit Ho. ſcilicz q
eſt defectus naturalis ſeu accidental q°
quis. zč. ut in ſu. con. li. iii. ti. xvi. q. i. ſe
cundum fratre3 Ni. poſt piſa. in. §. ipedi
mentum. xv. et per Ho. in ſu. de frigi. §.
i. ad ide3 per pe. de pa. in. iii. di. xxxiii
q. ii. ar. i. Eſt enim impotentia ex parte
uiri que uocatur frigiditas. ſecundo ex
parte mulieris que uocatur artatō. ter°
ex parte utriuſq; que uocatur maleficiū
ſecum eundem in' di. q. ii. in prin. et dā
teria per Archi. in. c. i. in 1° frigiditatis.
de ſpon. li. vi. CCXIX. quero quot
ſunt ſpecies impotentie. Rñ° ſecundum
Rai. ſunt principaliter due: nam alia eſt
naturalis ut impotentia pueri uel frigidi
tatis ſenis ſeu etiam frigiditas compreſ
ſionis aut artatio mulieris. Alia nō natu
ralis ſed accidētalis ut caſtratio ſimiliter
et maleficium Idem i ſu. con. eo. ti. q. ii.
ſecundum eoſdem et in ſu. Ho. de frig. §.
i. et. ii. et per fra in rubri. de frigi. q etī
am dat maſculinam et femininā impotē
tiam in. c. ex litteris. eo. ti. unde ſpecies
impotentie ſunt due quia alia eſt natura
lis ex cauſa intrinſeca ut frigiditas in ut
ro artatio in muliere defectus etatis in
utroq; ante etatem pubertatis. Alia acci
dentalis ex cauſa extrinſeca ut caſtratio
et maleficium ſecundu3 pe. de paſ. i. in.
di. xxxiii. q. ii. ar. i. Adde q eſt dare q
mulier poſſet eſſe ita lata q cognoſci non
poſſet pro ut refert Ho. de facto fuiſſe
Idem dicit de alia infirmitate etia3 patē
ti p quam reddatur mulier incognoſcibil
quod dicit accidiſſe de quadam pulchra
domina nomine caracoſa que ītēdēs pla
cere ita medicaut ſuum iſtrumentum q
nec uir nec alius poterat eam cognoſcere
quo caſu licet a uiro non potuerit ſepara
ri tamē ſi de nouo contraxiſſ3 non tenuiſ
ſet matrimoniū ex quo non poterat ope
medicorum iuuari de frig. ex litteris. &
c. fraternitati. ſecundum Fra. in. c. coſul
tatiōi. in fi. de frigi. CCXX. quero
utrum naturalis impedit matrimonium
Rñ° illa que eſt in puero uel puella ipe
dit ad tempus q q̄diu ita eſt nō poteſt cō
traher. xxx. q. ii. c. i. et extra eo. q ſedē.
ad quod. ſ. q. xv. ſed illa naturalis impo
tentia que eſt in frigido ſi eſt perpetua i
pedit matrimonium contrahendum & di
rimit contractum. xxxiii. q. i. c. i. &. ii. &

extra de frigi. laudabilem. illa tamē que
est in sene non ipedit .C. de nupt. sanctō
xxvii. q. i. nuptiarum bonum. in prin. nā
senes et si naturali calore destituant ope
re tamen medicorum poterit eis aliqualī
ter subueniri secundum fratrem Nico. &
pisa. addens q̄ idem dicit glo. ī di. c. nup
tiaꝝ. subiūgēs q̄ nemo ē adeo senex qn
calere possit natura uel artificio quod ñ
est in frigido uel puero et ex dicto illius
glo. patet q̄ si senex nullo modo posset ca
lere idem iudicandum esset de illo quod
ā frigido scilicꝫ q̄ non posset contrahe
et satis facit dictum. c. quod sedem. secū
dum eundem Ni. in addi. adde. s̄. q. xxi.
circa mediū. et. ī. q. ccxxxiii. in fine. sic
ergo naturalis si sit temporalis nō impe
dit nisi ad tempus ī puero quia impube
res contrahere non possunt siū uterq; sit
impubes siue alter. xxx. q. ii. c. i. de fri.
quod sedem. frigiditas autem impedit si
sit perpetua de frigi. laudabilem. appel
latōe aūt frigiditatis quodcūq; ppetuo
actum impediens intelligitur non autem
si effectum generationis tantum impedi
at et non actum. unde uetuli contrahere
possunt qui tamen generare non possunt
secundū pe. de paī. in. iii. di. xxxiii. q.
ii. ar. i. et non dicitur impotens q̄ potest
ope medicorum iuuari ut notat. in. c. ex
litteris. eo. ti. CCXXI. quero quia
iura exigunt separationem debere fieri
per uerum iudicium q̄ sit uerum iudiciū
Rñ° tria sunt argumenta ex quibus fit
hoc uerum iudicium scilicꝫ corporis aspe
ctus. iuramentum septime manus. & tri
ennium ut plñ per fran. in. c. i. i. q. 8 fri.
ubi ultimo dicit sic. Dicit insuper Hosti.
q̄ uerum iudicium est quia coniuges ad
preceptum iudicis ex quo habebunt pu
bertatem simul morabuntur ad arbitriū
iudicis et postea iurabūt q̄ dederūt ope
ram copule et non potuerūt perficere &
septem propinqui uel eis deficientibus
uicini bone fame iurabunt se credere ip
sos uerum iurasse et tunc matrimoniū se
parabitur de frigi. laudabilem. xxxiii.
q. i. c. i. et. ii. sed Fra. dicit q̄ iste modus
non dicitur uerum iudicium proprie sed
ad hunc modum decurritur quando per
uerum iudicium ideſt certe non potest q̄
bari de impedimento et expectatur triē
nium hoc casu. sed uerum iudicium dicit
quando certe probatur de impedimento
ut quia uir est sectus & similia secundum
eum ibi & in. c. laudabilem. ii. q. eo. ti. di
cens tunc constare per iustum iudiciū qñ
aperte constat ita q̄ non subest dubitaᵒ
ut quia constat q̄ uir habet mēbrū siccū
taliter q̄ non fuit abilis. si tñ istud. pces
sisset post matrimonium non fieret sepa
tio si tempore matrimonii fuisset abilis
eo. ti. ex litteris. Similiter si mulier ap
paret omnino inepta copule statim sepa
rabuntur dicto. c. ex litteris. ut per fra.
ubi. s̄. post glo. & in. c. fraternitatis. ii.
nota. post glo. & probatur in. i. et ulti.
parte. c. i. eo. ti. et de ista cohabitatione
per triennium continuum unde Io. an. in
c. ex parte. ii. de cle. non resi. et si mulier
cum septima manu probauit de impoten
tia uiri et uir cuꝫ totidem paratus est iu
rare se posse cōre uel q̄ cognouit eaꝫ di
cit Inno. admitti probationem per aspe
ctum corporis maritum frigidum et si.
quia hoc de facili cognoscitur ymo etiaꝫ
iudex ex officio debet inspici facere unaꝫ
ultra probationem uirginitatis mulieris
ut per Fra. in di. c. i. ad fi. ad quod. ī. q.
ccxxiii. Item separatio nō fit quādo uir
et uxor cōsentirent cohabitare ut frater
& soror ut in. c. laudabilē. eod. ti. Vitᵒ
quando de impedimento certe nō potest
constaī: sed cōstat q̄ mulier est uirgo &
transcursum triennii expectare non uult
uel quia in talibus facilis non est exitus
poterit obtineri dispensatio apostolica
iuxta no. s̄. in prī. xi. no. CCXXII.
quero circa sententiam & effectum ipsiꝰ
in tali separatione. Rñ° potius declara
bitur matrimonium ab inicio nullum fu
isse in auten. de nup. §. si uero. coll. iii. se
cundum Fra. post Ho. in. c. i. ii. oppo. de
frigi. & si ecclesia profert sententiam se
parationis ꝑpter impotentiam coeundi
et postea reperiat se deceptam quia siue
ntur contrarium retractat suaꝫ sententi
am ut per pe. de paī. in. iii. dis. xxxv. q.
ii. circa finē. ibi ad secūdam que fuit. &
adde q̄ quando separātur propter frigi
ditatē uiri uxori datur licentia ꝙtrahēdi
uiro ītēdicē si est impotens simpliciter

Si autem est impotens respectu istius tã tum quia scilicet ista est virgo sed si esset corrupta posset eam cognoscere licentiã dus est cum corrupta & non simpliciter est prohibendus quia non debet effectꝰ se extendere ultra causam si ergo non est impotens nisi ad istam & potens ad illaꝫ cum illa non debꝫ prohiberi sicut nec cũ nulla si esset potens ad omnem: si autez ẽ impotens ad omnez sine spe coniugii ma nere debet: dico autem impotentem non solum qui non potest seminare in loco de bito sed solum extraordinarie polluere quia non potest claustra reserare quia il lud est impossibile de iure & quia illicituꝫ & contra naturam nullo modo faciendu secundum pe. de pa. in. iii. di. xxxiii. q. ii. ar. conclu. iii. quandoq; uero propter artationem separat̃ si sic est arta q; a nul lo est cognoscibilis ipsa manere debet si ne spe coniugii uiro licet ad alia uota cõ iolare: quando uero sic est arta q; licet ñ sit cognoscibilis ab isto sene est tamẽ cog noscibilis ab alio iuuene & potente hicẽ cianda est ad alium: et dicitur incognosci bilis quando non potest infra naturalia seminare licet possit extraordinarie pol lui: absit enim propter tales turpitudies matrimoniuꝫ concedi quando honesta & naturalis commixtio est impossibilis. qñ uero separata alii cõmixta ẽ & ab illo cog nita si est similis conditionis quia ecclesia tunc fuit decepta quia uerisimile est q; per longum usum fuisset sic aptata tunc reddenda est primo quia fuit impedimẽ tum temporale. sed quando sunt diuerse conditionis ut quia primus est senex & frigidus secundus iuuenis et calidus non est et reddenda propter oppositam ratõ nem quamuis sit dubitatio de hoc in usu nam si non est aptanda per usum alteriusꝰ qui esset fornicatio multo minus per usũ istius qui non potest perficere quia est peccatum grauius extraordinaria pollu tio utpote contra naturam. Vnde si pri mum matrimonium tenuit secunduꝫ fuit adulterium si primum fuit nullum secun dum fuit ualidum et sic non est primo ꝛd denda ſm pe. de palu. in. iii. di. xxxiii. q. ii. ar. ii. conclu. iii. et adde. ī. q. ccxxv.

CCXXIII. quero quid si uir non ẽ om nino frigidus sed uel membruꝫ non erigi tur seu diuersimode impotum est ita q; ñ potest uxori commisceri uel statim spar git semen extra & huiusmodi. Rñ° secun duꝫ Ho. si potest iuuari medicinis planũ est aliter expectandum erit triennuꝫ & postea forsan separari poterit sicut põt naturaliter frigidus: tutius tamen consu lendus esset papa secundũ pisa. putat fr̃ Ni. in additi. q; non sit necesse consulere papã quia siue ex frigiditate siue ex cau sa quacunq; constet personam impotentẽ ad reddendum debitum reputatur inep ta ad contrahendum matrimonium ut in c. quod sedem. de frigi. et ut patet eodẽ ti. laudabilem. expectatõ triennii seruã da est nisi per prius de impedimẽto pos sit constare secundum eum. ad quod. ẽ. q. ccxx. & sequenti. et per Ho. in su. de fri gi. §. que impotentia, circa prin. et quod no. xxxii. q. vii. illi qui. ī glo. fi. & quod no. Arc. xxxv. q. iii. extraordinaria. fa. xxxii. q. vii. c. tantum.

CCXXIIII. quero quid si mulier dicit uirum impotẽtẽ propter defectum membri. Rñ° secundꝫ Ho. dico uirum esse inspiciendu; per ho nestos homines sicut & de muliere arta dicitur. ī. q. ccxxxii. si uero alleget excep sum membri dicit ibi Hosti. q; papa con sulendus esset secundum pisa. uidetur hº casu dicendu; idem quod dꝫ arta q; potest contrahere cum uno & nõ cum alio ut. ī. q. ccxxxiii. secundum Ni. in addi. unde p Ho. in su. de frigi. §. fi. v. quid si mulier. & sequen. & q; uir inspici debet per pe ritos uiros sicut & mulier. dicit etiã frã. esse notandum in. c. laudabilem. ii. q. de fri. et all. Ho. et. ẽ. ccxxi.

CCXXV. quero quid si quis non possit copulari cũ uirgine sed cum corrupta. Rñ° secunduꝫ Tho. in. iii. di. xxxiii. possunt medicina liter cum aliquo istrumento claustra pu doris frangi nec esset hoc contra naturã quia non fieret ad delectationem sed ad medicinam secundum pisa. & Ni. oxi. sed aliter uidetur uelle pet. de palu. ut. ẽ. q. ccxxii.

CCXXVI. quero quid si qs mouetur ad pulchram & non ad turpem Rñ° secundum Tho. huiusmodi abhomi natio mulieris nõ est causa naturalis sed accidentalis et ideo idem iudiciũ est qđ

de maleficio de quo. ī. q. cxxxiii. & sequenti. fm pisa. CCXXVII. quero quid si uir sciat se frigidum et impotem & tamen scienter contrahit cum aliqua. Rñ° secundum Rai. si mulier uult cohabitare non potest uir ab ea recedere ar. ex. de eo qui duxit in matri. c. i. et extra eo. consultationi. ī fi. Et idē dicendum si mulier sciens se artam contraxit cum aliquo quia si uir cohabitare uelit nō poterit illa discedere Idem in su. con. eodē tit. q. xxv. et hec intelligenda sunt secundū ea que dicentur in sequenti. q. secundus fratres Nico. Tercia conclusio est de scientibus hoc impedimentum Vbi est sciendū q̄ ille qui sciunt in se uel in alio impotentiam non potest multo alio discedere ꝓpter tale ipedimentum de eo qui duxit. c. i. & imputet sibi qui talem elegit: sed si ī continenter uiuere uel inhoneste et si seperantur non tamē quo ad uinculū quod uere fuit ex quo utercq̄ simpliciter consensit sed quo ad cohabitationem ut per pe. de pa. latius ī. iii. di. xxxiii. q. ii. ar. i. con. iii. uide. ī. ꝓxi. CCXXVIII. quero quid si uir aliquis scienter contraxit cū arta. Rñ° secundus Inno. tenetur cum ea stare ut frater et soror si tamē eō trahat cum alia tenet matrimoniū q̄uis primam ut sororem tenere et alere tenetur & eodem modo si qua mulier cōtrahat scienter cum frigido uel ipotente debet cohabitare ut soror. et simile dicendum si frigidus et arta scienter contraxerint secundum pisa. concor. Rai. ut patet in su. confes. eodem ti. q. xxvi. sed Host. ait q̄ nullus ius dictat q̄ aliquis compellatur talem retinere sed q̄ si consentiunt simul commorari hoc facere possūt q̄diu eis placebit Idem dicit glo. in. c. laudabi Iem. extra eo. et ibi eam sequitur domi° Anto. de but. et si sic cōmanentes ambo uel alter inhoneste uiuāt uolētes sic luxuriam suam palliare episcop° debz occurrere secundum Ho. ut patet ī di. q. xxvi. Vel etiam secundum Rai. dicitur q̄ posset unus petere seperationem si alter eorum uiueret incontinenter uel alias inhoneste uel si male tractat alium et nollz se corrigere secundum fratrem Ni. in add. et de hoc tangitur per Hos. in su. de fri. c. que impotentia. v. hoc autem itelligas Si militer Fra. in di. c. laudabilem. sequitur illam glo. in. iii. opp. fa. ē. q. cxci. CCXXVIIII. quero utruz artato mulieris sit semper impedimentum contra ḋm matrimoniū. Rñ° secūdū Rai. si absq̄ periculo potest subueniri beñficio medicine uel per futurum usum uiri proportionati non ipeditur contrahere matrimonium extra de frigi. ex litteris. Si uero non potest aliquo modo sine graui periculo subueniri certe seperabitur & poterit copulare se alteri cui forsitā apta foret uel cuius respectu subueniri possit q̄ si per usū secundi facta sit ydonea pri° reddetur etiam si primus cum alia cōtraxerat quam in hoc casu dimittere debet & ad primā rediī nisi ipsa prīa se astrīxerit ad continentiam tunc enī remanebit cum secunda cum qua contraxerat p° factum diuorcium Item nō tenetur ad primam si ipsa alias fuerit fornicata ita q̄ propter illam fornicationem uelit eā dimittere quo ad thorū: si uero ista simplex uotum de continentia fecit et nibilomi° poste a nupsit publice secundo nō potest repelli a primo pretextu fornicatōis q̄si fornicata fuerit cum illo secundo q̄diu ḋ primo matrimonio dubiuz erat: sed āmodo non debet cum illo secūdo manē hec omnia extra eo. fraternitatis. & ista sūt intelligenda secundum ea que dicētur. ī. q. ccxxxi. secundum fratrem Ni. post pisa. dicit pe. de paī. q̄ si potest subueniri ei sine periculo per incisionem siue uelit siue non est impedimentum temporale nec dirimit qa si hodie non uult cras potest uelle: unde uoluntas que non est perpetua non facit perpetuum impedimentum Similiter si per usum istius hominis quo queritur potest fieri cognoscibilis temporale ē nec dirimit: si uero nec per incisionem nec per usum istius potest fieri cognoscibilis ab isto q̄uis per usum alterius potest fieri cognoscibilis isti non est separanda nec reddenda etiam si per alium fuerit illi aptata quia q̄diu est uirata non potest alius ea uti & sic illud remedium est impossibile de iur diuino & positiuo quia eēt adulterium usī fornicatio secundum pe. de pa. in. iii. di. xxxiii.

q.ii.ar.ii.conclu.i.&.ii.unde per doc.in dicto.c.fraternitatis.et aliqualiter per Fran.in.c.i.iii.oppo.et in.c.laudabile. iii.no.&.v.oppo.de frigi. Adde q si naturaliter impotens contrahit cuz prima & postea recedit a prima & cõtrahit cũ secunda & ipsam cognoscit carnaliter nõ pro tanto tenet secundum matrimoniũ de spon.attestationes.de spon.du.c.fi.qui matri.accu.pos.insuper.secundum Host. in sum.de despon.impu.¶.et que sponsalia in fi.et unde.T.q.ccxxxvii. Ducentesimotricesimo.quero quomodo constabit q illa que separata a primo propter artitudinem sit facta ydonea ei propter usum cum secundo. Rñ° secundum Cuu.q iuramentum matronarum a quibus ispice tur ipsa uel forsan uterq; Idē in sum. con.eodem ti.q.iii.secundũ pisa.& Ni. & unde.T.q.ccxxxvii. CCXXXI. q ro quid fiet si reddita primo cognosci nõ possit. Rñ° secundũ Host.remanebit per triennium cuz ipso quasi presumatur maleficiat° & si interim eam cognoscere potest cum illo erit alias lapso termino restituetur secundo sine spe q iterum reddaē primo secundum pisan. Idem dicit glo.in di.c.fraternitatis.licet'glo.Ra.dixerit q ista restitutio facienda est secundo & tercio & usq; in infinitum Secundũ Ciof fre.considerandum est an cognoscibilis fuerit primo sicut secundo puta quia homines erant eiusdem statute et conditionis et sic restituetur : sed si non fuerit recognoscibilis propter disparitatem cõditionis non restituetur et b°. uidetur sonare littera dicti.c.fraternitatis.ut not.in su.confess.eodem ti.q.v. unde & si a primo nullo modo poterat cognosci sine carnali periculo non fuit inter eos matrimoniuz secundũ glo.Ra.Vin.Tan. & Hu. ar. a contrario sensu.in dic.c.fraternitatis.ex ŷ° ibi posito absq; corporali periculo & ar.in.c.ex litteris.¶.i.secundum unam expositionem ideo in hoc casu si q sequentem usum secundi uiri reddaē ydonea primo non propter hoc restituetur ei sed remanebit cum secundo ut in su.con. eodem ti.q.vi.secundum fratrem Nico. in addi.facit.ē.q.ccxxii.et per Host.in su.de fri.ŷ.qd si in prima unce.& q Fra. all.c.fraternitatis.ŷ. quamus .iii. q.p v.columnas. CCXXXII. quero nũ quid potest contrahi matrimonium cum illa que est arta si per incisionē potest fieri apta. Rñ° secundum Guil. dicit Hu. q non credit nisi facta icisione adhuc duret primus consensus sufficiens ad matrimonium secundum pisa. Idem in su. con. eo, ti. q.vii.licet Hu.dixerit q sit op9 nuo consensu ut ibi patet.& ista faciũt ad nota.ē.q.cxxi.secundum Ni. in addi. Si uero non duret uel non de nouo consenti at in eam aut nõ carnaliter cognoscat eā potest ab ea recedeē & alia3 supraduceē q si nolit pati incisionem non est cogēda maxime cum timeatur periculum. Idem in su.confe.eodem ti.q.x.secundum eosdem.unde.ē.q.ccxxix CCXXXIII quero pone q est arta uni & apta alteri nunquid potest contrahere. Rñ° secundũ Guil.contrahere potest cum illo cui pōt sine periculo cõmisceri cum alio non tenz matrimonium Idem in su.conf.eodē ti. q.ix Idem est etiam si mulier esset ĩepta ad reddendum debitum propter latitudinem secundum Hosti.& in summa eodez ti.q xi.secundum eosdem.ad hoc, ē.q. ccxix. Ducẽtesimotricesimoquar°. q ro circa impotentiam coeundi quando ē propter impedimentum accidentale puta per castrationem queritur an tales cõtrahere possint. Rñ° indubitanter tales qui omnino inepti sunt ad rēddendum debitum contrahere non possunt et si cõtraxerint diuidendi sunt quia nullum est matrimonium extra eo.quod sedem. de impotentia coeundi que est per maleficiu3 Rñ° fm Host.& Tho.in.iii. di.xxxiii. sic tenendum q si maleficium superueniat matrimonio ante carnalem copulam tũc si maleficium est perpetuum impedit & dirimit matrimonium ita q celebrato diuorcio uir poterit illam ducere similiter et mulier poterit cũ alio ǫtrahere.xxxiii q.i.si per sortiarias. ita tamen q si mulier ipsa procurauerit maleficium non poterit petere diuorciuz quia sua culpa ad hoc deuenit.l.di.si euangelica.& not.in c.si per sortiarias.ĩ glo.Si uero maleficium est temporale non ĩpedit nec dirimit Et a principio quidem maleficiũ qdlibz

presumitur tēporale sed postq̄ coniuges simul per triennium habitauerunt dātes opa3 carnali copule ꝑ adhuc durat ipedi mtū ꝓsumē maleficium perpetuum esse ut extra eo. laudabilem. et. c. ulti. idē di cunt & alii doc. ut patet in su. con. eo. ti. q. xiii. &. xiiii. & qualiter mtelligenda sit cohabitatio triennī habetur in pisa. in v° duorcium. secundum fratrem Nic. post pisa. faciunt concordantie de q̄bus in. c. proposuisti. in glo. i. de proba. cum si. Sed aduerte quia Ho. in su. de frigi. ¶. que impotentia. ante finem. ibi et si tale maleficium sequatur. zč. tenz q̄ si matri monium precessit maleficium non dirimi tur mrimoniuz sequens Idem Io. an. i. c. fraternitatis. in fin. eo. ti. &. i. q. ccxxxvii. Si uero maleficium precessit distīguit ꝑ ut pisa. Et nota q̄ pe. de palu. de castra tis dicit q̄ tales si naturaliter uel accidē taliter impediuntur non solum ab effectū sed etiam ab actu generationis si p̄cedat impedit matrimonium contrahendum & dirimit post contractuz: si autem non im pedit actum sed effectum tantum ut in q̄ busdam quorum uirga erigitur & semen licet inualidum emittitur ualet matrimo nium: concupiscētia enī spadonis uirginē defloraūt eccl. xx. si autem uirga tendi tur sed semen non emittitur deflorare q dem potest nec tamen potest matrimoni um contrahere secundum quosdā. xxxii. q. vii. hii qui. nec contrahitur affirmatiue: quando sectio sequitur matrimonium & precedit consumationem dicit quidaz q̄ soluit quia magis moritur carnalib9 actū bus q̄ monachis. alii contra secundum eū in. iii. di. xxxiii. q. ii. ar. i. conclu. ii. Itē qui non potest seminare in loco debito si potest contrahere q̄uis reliqua & deflo rare possit qui impotentia coeundi absolu ta est quando quis non potest carnalez copulam exercere: non reputatur autem in iur carnalis copula subsecuta nisi sit cō sumata per consumationem ordinariā de spon. c. ulti. secundum eundem pe. ibidē qui etiam dicit q̄ castratio quātūcūq̄ su peruenīens matrimonio non soluit matri monium secundum ueriorem opinionem ut per eum i. iii. di. xxvii. q. iii. ad fi. In telige etiam si superueniat matrimonio non consumato ut per eundem in. iii. di. xxx. q. i. ar. ii. Circa impotentiā per ma leficiuz quod ex dyabolo procedat & q̄ matrimonium per maleficium perpetuū dirimitur & de signis & probationibus per pe. de pa. in. iii. di. xxxiii. q. ii. ar. iii. per totum. & de materia tangitur ꝑ Ho. in su. de frigi. & per Fran. in. c. lau dabilez. i. q. ii. i. c. fraternitatis. ¶. q̄uis. iii. no. &. i. oppo. et ad primum dictū pi sa. Adde q̄ castratio superueniens non se parat matrimonium Arch. xxxii. q. vii. illi qui. & per Ho. in su. eo. ti. ¶. que ipo tentia. v°. accidentalis. nō obstat. xxxiii. q. i. in fi. prin. ubi uidetur innui q̄ impos sibilitas reddendi debitum superueniens post matrimonium ante copulam soluat coniugium quia loquitur ibi in impoten tia naturali ut frigiditate seu artatione mma & sic existente tempore matrimo nii non autem i accidentali maleficii seu castrationis superuenientis matrimonio ut subdit ibi Gracian9 i. ¶. ecce. quod eti am sentit Ho. in su. de frigi. ¶. que impo tentia. in prin. ibi masculina. & facit q̄ no. Archi. ibidem & Ho. in su. per totuz et sic stante naturali impotentia nō dice retur matrimonium solui seu dissolui cuz a principio nullum fuerit ut dicit Ho. in su. ¶. que impotentia. circa princi. & Io. an. in. c. ex litteris. eodē ti. quid autez si non constat an impotentia seu impedimē tum precesserit matrimonium uel sequu tum fuerit presumendum est q̄ sequutū sit post matrimonium secūdū glo. xxxiii. q. i. in sum. cuius contrariuz dixit Ho. in su. ubi. s̄. v. quid si dubitetur. & Io. an. i di. c. fraternitati. in. ix. col. & inde. i. q. ccxxvii. Ex his nota q̄ licet uir habeat uirgam si careat genitalib9 seu utroq̄ te sticulo non tenet matrimonium ut nota. xxxii. q. vii. hii qui. in glo. fi. ibi alii di cunt melius & uere melius secundū Ar. ibi post Hu. Vin. & Rai. et no. Ho. i su. de frigi. ¶. ii. v°. quidam autem dicunt. et Io. an. in. c. ii. in fi. eodem ti. quod intelli gere uidetur pe. de pa. quando semē nul latenus emittitur secus si inualiduz ut. s̄. quod tamen uidetur inscrutabile et fa. .s̄. q. ccxvi. et. q. ccxx. Sic ergo senex q̄ uirgam erigit sed semen ualiduz emittit

ut quia inter parum & nihil absq; dubio contrahent matrimonium et uteretur cō tracto petendo debitum ab uxore absq; peccato per notata. ē. hac eadem. et. q. ccxx. & similiter talis senex habens gemi talia et uirgam erigens petere posset de bitum ab uxore absq; peccato licet nullo modo sperma emitteret dato q; propter humanitatis solacium contrahere posset de quo. ē. q. xxi. circa me. presertiz quia si in iuuentute contraxerat modo in sene ctute esset quedam separatio contra no tata. ē. xi. nota. CCXXXV. quero quid si post triennium diuorcio celebra to redeat potentia se cognoscendi. Rñ uarie de hoc sunt opiniones: tenendū tñ est secundum q; uidetur sentire Tho. in iii. di. xxxiii. uidelicet q; si maleficium fuerit uniuersale respectu cuiuslibet per sone tunc si alteri nupserit ostenditur im pedimentum non fuisset perpetuum ūd debet redire ad primum: si autez maleficium fuerit particulare respectu spālis persone tūc cum utriq; detur licentia cuz alio non potest ad pristinum matrimoniū redire: cum prius matrimonium nullum sit et secundum sit uerum ꝑm pisa. sed certe non uideo quomodo aliquo modo possit sciri q; impedimentum fuerit uniuersale respectu cuiuslibet persone quia cuz qualibet haberet experiri per triennium ut i. c. fi. extra eo. q; est impossibile. Vnde ut patet in su. eo. ti. q. xv. Aī. dixit sipliciter q; etiam si potestas cognoscendi re deat non restituitur. xxxiii. q. i. si p sortiarias. in fi. ut ibi patet hoc intelligēduz est quando deuentum est ad secundū matrimonium ibi enī dicit q; si forte sanari nō potuerit separari ualebūt: sed postq; alias nuptias expetierint i carne illis uentibus quibus iuncte fuerūt prioribꝰ quos derelinquerant etiaz si possibilitas concubendi eis reddita fuerit reconciliari nequibunt secundum fratrem Ni. i addi. et de hoc tangitur per Ho. in su. de frigi. in fi. & per fran. in. c. fi. iii. oppo. eodem ti. facit. ē. q. ccxxx. et sequenti. CCXXXVI. quero utrum maleficiuz per aliud maleficium sit tollēdum. Rñ secundum Thomā. ubi. ē. si maleficium non potest remoueri nisi per aliquod illicitum ut per demonis auxilium uel simile modi etiam si sciretur sic posse reuocari nihilominus impedimentum perpetuum iudicatur qa remedium non ē licitū Idē pe. Al. & Hostien. & addit q; licet aliq; remedia uideantur uana tollerari potest tamen retundere uana uanis: non autem dicit de illicitis secundum pisa. sed certe omnia uana remedia non naturalia illicita sunt & perniciosa. xxvi. q. ii. illud. secundum fratrem Ni. in addi. qualiter autem & quando sit faciendum diuorcium propter impotentiam coeundi. unde i pisa. in ꝺ° diuorcium, quasi per totum. Ad illud q; licet retundere uana uanis Idem sequi uidetur Fra. post Ho. in. c. fi. v. colum. de fri. et scotus in. iii. di. xxxiii. q. iii. CCXXXVII. quero generaliter an & quando propter impedimentū possit separari matrimonium. Rñ aut ē impedimentuz etatis et non tenz matrimonium de despon. impu. a nobis. & de fri. quod sedē. Aut nature et aut ex pte mulieris & dicitur artatio & tunc si non potest per incisionem uel aliter iuuari separantur eodem ti. ex litteris. Aut ex parte uiri et hoc pōt esse quadruplex Vnū ab extrinseco et propter maleficiū. Aliud ex frigiditate. aliud ex nimia carnositate membri. aliud ex ariditate eius. Si propter maleficium aut ē temporale & non separantur. aut perpetuum & separāt eo. ti. c. fi. & hoc si pº maleficiū secutū ē mīmōiū ꝑ si priº fuit mīmōiū & pº ea maleficiū ñ sepāt. xxxii. q. vii. hii q. &. s. q. ccxxxiii. quid autem i dubio qñ non apparet an precesserit matrimoniū tunc seruatis huis de quibus. in dic. c. fi. Si adhuc matrone dubitent an sit uirgo uidetur presumendum q; sit cognita ar. c. i. eo. ti. & ut pro matrimonio presumatur & sic in dubio uidetur presumendum q; matrimonium precesserit maleficium Ex hoc uidet q; si maleficiatus ꝯtrahat cum corrupta non poterūt separari ꝓpter maleficium: tamen uerius est q; etiā si non probetur uirginitas dūmodo probentur alia de quibus in dicto. c. fi. sufficiat et ex hoc confirmatur alia opinio secundum Ho. q; in dubio presumatur maleficium precessisse seruatis huis de qbus

in .c.fi. prealle. pro hoc ne cõuges ipsi
remaneãt impeditrar. C.de ed. diui. ad.
tosl. l.ni. de re iudi. abbate. li.vi. secun
dum Fra. in c. fraternitatis. §. quis. i.n.
q. de frigi. & .ē. q. cxxxvm. Si autem ta
le quid precedit ex frigiditate non sunt
stabiles cõiuges separandi sed procedit
secundus forma. c. laudabile. eo. ti. Si ue
ro ex nimia carnalitate si cõiuges sunt i
etate legitima poterunt separari. pla. p
flea. apparet ab alio cognitari stitue. pri
mo quia rectus apparet sententiam latã
per errorem secundum aliquos dicq. ob
hanc causam non fiet separatio quia non
reperitur iure expressum. fm Fra. in dic.
c. quis. q. in. si uero propter ariditatem
tunc poterunt separari ut di. c. frinitat.
non tamen in hoc stabitur mulieri hoc di
centi sed per aspectus corporis arbitrio
boni uiri discutietur. fm Fra. in di. c. frin
tatis. §. fi. in fi. & ad predicta adde An.
de bu. in. c. i. de frigi. & male. & in. c. lau
dabilem. in. col. Et nota quia in rubro ō
frigi. fit mentio de frigiditate et malefi
cio. dicitur autem frigidꝰ is q licet habe
at membrum habet tamen naturaliter in
utile ad copulam quod potest melius fa
cto perpendi q uerbo exprimi et dz fieri
inspectio per uiros peritos ad qd. .ē. q.
cxxxi. Maleficiatus autem est is q natu
raliter est aptus ad copulam sed per ma
leficia & p incantationes factus est habi
lis & cõiter fit inabilis cuz certa mulier
non cum aliis di. c. fi. et sic ecclia pmittẽ
do separari matrimonium ꝓpter malefi
cium uidet fateri q sit possibile fieri pos
se talia maleficia ꝛeqꝰ &si multa dici pos
sent tamen qa sic ẽ receptũ expedit in
stare fm fra. in. di. c. fi. i fi. non tñ est de
articulis fidei facit glo. de su. trin. li. vi
in vº dicunt. CCXXXVIII. quero
de impedimento mrimonii contracti con
tra interdictu ecclie. ubi sciedu q alli iter
quos matrimonium interdictu nõ debẽt
contrahere si tñ contraherẽt non sunt se
parandi nisi ad tempus ut agant peniten
tiam quia mandatum ecclesie cõtẽpserũt
extra de mã. contra interdi. eccle. cõtra
cto. p totum. secundum pisa. Interdictus
otrahẽs mrimonii fi otrahet spõsalia. ff.
o spõ. l. tutor. &. l. se. & l. si quis. tutor.
§. finali. de ritu nuptiarum. Interdicta etiã
am sunt matrimonia clam celebrata sed dif
premittu banna ut. .ē. q. cxii. fm frat rem
Ni. post pri. in §. impedimentum. xvi. Est
autem uetitus ecclesie ne clam et sine ba
nis fiant matrimonia de clã. despo. cum
inhibitio. & peccat mortaliter spõsus ul
maritus si ante benedictionem nuptialez
cognoscat sponsam uel uxorẽ in loco ubi
de consuetudine solemnitates iste obser
uantur et ideo est de additione debitꝰ &
ob has causas non diruntur matrimonii
sed solum ad tempus separantur. ad penã
tentiam propter contemptuz ecclesie. ubi
per pe. de palu. in. in di. xxxvm. q. x. ar.
i. et sic matrimonium quandoq; interdic
tur a iure ut clam celebratũ. qñq; ab hoc ut
ibi per eum qui dicit q est z peccatũ mor
tale cõtrahere contra inhibitionem ec
clesie. sed si otra inhibitionẽ pape esset ma
trimonium nullius si de eius mente cõstat
ut quia decreuit irritum & inane quia p
hoc reddit illos inabiles secundum eum.
& adde Ho. in su. eo. ti. & adde no. in. c.
tua. de spo. duo. in glo. fi. et Io. an. in. c.
litteris. i vº manete. de presũpti. xxxm.
q. v. uir. i fi. & per Arc. xxxv. q. vi. ur.
et in. c. qui contra. de elect. li. vi. et ad il
lud si interdicatur per papam unde per
glo. in. c. ad dissoluendum. de despon. im
pu. & ibi per fra. pº Io. an. in ult. q. & p
eundẽ in. c. tua. ad fi. de spon. du. et i de
una. de rerum permut. ꝓ ymo. vi. col. &
per Archi. in di. c. undetur. et in. c. cum ō
beneficio. glo. penul. post me. de ꝓben.
li. vi. Et per Ho. in su. eodem ti. de mat.
cõtra. zc. i fi. i decimo. numero. cccc xlv.
incipit. Item fuit dubitatum si pubes.
et cetera. et unde Anto. de but. in dic. c.
ad dissoluendum. et in. c. tua de spõ. du.
qua tenz q ualer matrimonium ut ibi p
eum latius nisi decretum haberet perpe
tuam causam prohibitionis secundum do
minum Ni. in di. c. ad dissoluendum. i fi.
et in. c. penul. de spon. duo. et si episcopꝰ
qui potest prohibere ne matrimonium
contrahatur lite pendente ut not. in. c. i.
et. ii. eodem ti. post contractuz matrimo
nium interdicere et traductionẽ ad domuz
seu ipsius sponse assignationem donec cã
decidatur uidetur q facere possit ar. c.

tua. in fi. de spon. duo, et in dictis. c. i. & ii. & quod no. Ho. in simil. in su. eo. ti. §. quid iuris. circa prin. et ad illud q debet separari intellige donec cognoscat causa interdicti ut per Fra. eo. ti. c. i. i prin. & intellige ni p sentetiã diffinitiuam sed p preceptũ ut stent separati donec ꝺ causa cognoscat: si tamen fuerint excõicati do. nec simul starent necessariuꝫ q absoluã. tur licet se separauerint ut eod. ti. c. fi. p. Fran. Itẽ tpe interdicti concedit contra. hi matrimonium et etiã solemnitas matri. monialis secundum Fra. p. Inno. in. c. fi. est. ad fi. de spon. & de matrimonio clã. ñ. q. xlv. et qd si iteridicatur p leges no. ta. per canones. ñ. q. cviii. & de materia. huiusmodi habetur. xxx. q. v. cũ si. & ad. dem simili de actu gesto contra principis. mandatũ per Ni. in. c. dilect⁹. ii. i fine. de pben. CCXXXIX. quero circa. impedimentum feriaꝝ Vbi sciendum q tpe feriarũ sm Rai. possunt cõtrahi spõ. salia et etiã matrimoniũ quod fit solo cõ. sensu Sed traductio uxoris et omnis nup. tiarum celebritas prohibet extra d ma., contra. cõtra iter. eccl. p totũ. xxxii. q. i. i. fi. o3. et. c. trib⁹ sequẽ. sm pisa. Host. ẽn in sua sum. & no. i su. cõ. li. iii. ti. xvii. q. i. dicit se putare q etiam. phibeat con sensus qã his diebꝰ non iter põit ecclesia auctoritatẽ suã sed in. c. capellanꝰ. de fe. rijs. hoc non affirmat licet opiniones q. rundam sferat forte potest dici q ſipli. cia spõsalia etiã de pñti non. phibẽt ut. dicit Rai. cũ q° concor. glo. in di. c. capel lanus. nisi forte fierent cum magnis solẽ nitatibus conuiuorum uel similiũ a qbꝰ his temporibus oportet cessare ꝙ ſpãli ter deputata sũt ad pẽitẽtiã & debono rem. xxxii. q. iii. non o3. & hoc casu po. test intelligi dictum Ho. sm fratrẽ Ni. i addi. ad pisa. cuius prohibitionis rõez as signat Tho. in. iii. di. xxxii. dicẽs sic qñ noue sponse traducũtur aiꝰ coniugũ ma gis ex ipsa nouitate ad curã carnaliũ oc cupatur et in nuptijs consueuerunt signa multe leticie dissolute ostendi et. ꝑpter hoc illis temporibus in quibus homines precipue debent se ad spiritualia eleuare prohibitum est nuptias celebrari: hꝰ au tẽ est ab aduentu usq ad ephiãm ꝑpter cõionem que sm ãtiquos canones fieri ĩ natiuitate cõiter sol⁊ de conse. di. ii. & si non frequentius. & c. seculares. & a sep tuagesima usq ad octauas paschę ꝑpter cõionẽ paschalẽ & a tribus diebus añ a scensione3 usq ad octauas penthecostẽ propter preparatiõẽ ad cõionẽ illo tpe sumẽdaꝫ & de primis duobꝰ tpibus hẽt. xxxiii. q. iii. non o3. & trib⁹. c. sequẽ. de ultio, extra de feriis, capellanus, ubi & Guil. dicit argumẽtũ q cõtrarium faciẽs mortaliter peccat Idẽ i su. conf. dic. q. i. sm eum. & nota q Hos. posuit illud i su. sua de ma. contra, contra iter. eccl. §. qd uũ dicẽs sic ego puto q bodie & q sensus et solemnitas interdicatur: na3 & bus di ebus ñ interponet eccha auctoritatẽ suã sicut & ō facto seruari uidẽ? nec sine au ctoritate eccłe ẽ mrimoniuꝫ contrahẽd alias penã bẽt et clãdestinum iudicatur de clam. despon. cum phibitio. et sic per consequens oĩa sequẽtia phibẽt hic3 mri monium teneat si cõtrahat Idẽ dices i oĩ bus casibus q impediũt sed ñ dirimũt. ñ. q. cxv. et. clx. secundum eum. in dic. §. qd iuris. post prin. p. e. de pa. uidetur idem secũ dicens permittit autem illis tpibꝰ contrahere per ẏba de futuro qa cum ñ sit prohibitũ ergo cõcessum Itẽ sm quos dam cõtrahere per uerba de presenti. Sed illud non inde tur qa iste cõtrahꝰ ñ debet fieri clãdestine sed ĩ facie eccłe. In facie autem eccłesie non uidetur faci endũ sicut nec benedictio nuptiaꝝ sm eũ. sed aduertendũ satis quõ ꝑe Ho. postea in lectura hoc non fur mauit fecit enĩ pri mo summam et postea lecturaꝫ ut p3 per no. per Io. an. de scisma. post prin. et de i fan. & lãgu. c. uno. ad fi. & de cle. pug. ĩ duello. c. ii. i fi. & de decimis. c. extrall missa. in fi. et in ꝑhemo decretaliũ post prin. per eun. Io. an. quin etiam ꝑe pe. de pa. alibi simpliciter dicit q mrimoniũ conceditur bus tpibꝰ ut per eũ. in. iii. di. xviii. q. viii. vi. col. unde uerior uidet opinio Rai. q etiaꝫ bus tribus tempori bus absq peccato possit matrimoniũ cõ trahi per mutuũ cõsẽsuꝫ absq tamẽ mag nis solemnitatibus conuiuorũ uel simẽla rum collationum uel apparatuũ ut dicit Ni. oxi. q ex mẽte utrusq opinionis col

ligitur quin etiam Ho. in dicta prima sua
opinione non dicit q ecclesia non pōt in
terponere auctoritatē suam, zc. sed retu
lit se potius ad factum et sic videtur q Ii
cite permittere possit q hūs temporib9
interueniant sacerdotes in oratorijs ma
trimonius per verba de presenti absq su
perfluis solemnitatibus ut. s. quod etiaz
videtur sentire An. de bu. i. c. capellan9.
ad fi. et fra. in. c. ex tenore, de test. & sic
videtur q subarratio solita fieri cum cō
tractu matrimonii possit fieri tēpore isto
ad quod. s. q. xxvii. et p ea que dixi hac
eadem. q. Et similiter si forte obmissa sit
possit dicto tempore suppleri Et subdit
pisanell. ubi. s. q in illis diebus non est
prohibitum debitum exigere quia non
est tanta destructio animarum in redditōne
uel petitione debiti sicut in celebratione
nuptiarum secundum eū potest dici q &
si non sit prohibitum ex precepto est tñ
de concilio diligenter amplectendū cum
predicta tempora ad penitentiā et deuo
tionem deputantur ut patet per Am
brosium in sermone de aduentu ubi de
hūs loquens dicit non solum ab omni in
mundicia sed etiam ab uxoribus ppriis
studiosissime contineatis quod & ponit.
xxxiii. q. iii, fratres. secundum fratrem
Ni. in addi. dicit pe. de palu. q prohibeē
hūs tēporibus benedictio nuptialis. Itē
festuz coniuni nuptialis propter lasciui
as que tunc fiunt et pari ratione uideē
traductio solēnis q aliqñ p9 nuptias fit
de domo parentum ad domuz uiri unde
tur interdici in qua etiam multe insolen
tie fiunt hūs tēporibus discordātes. Ad
ditio autem uel petitio debiti quomodo
sit licita uel illicita. s. q. lix. Sic ergo nup
tiarum solemnitas celebris traductio uel
consumatio prohibentur hūs diebus ita
q alteri contrahentium uolenti tunc con
sumare matrimonium obstaret exceptio
secundum Io. an. & doc. in dicto. c. capel
lanus. et nota. xxxiii. q. iii. ubi. in fi. Itē
contrahentes nuptias istis temporibus
puniuntur quia separantur ad tempus ī
penam ut in eo puniantur ī quo delique
runt. Sed si sit periculum incontinentie
alia penitētia imponatur et in ista dispē
setur. Sacerdos uero qui istis temporib9
benedictionem dederit grauī pena licet
arbitraria puniendus est nec ignorantia
excusat quia debet scire ea que ad offici
um suum pertinent secundum pe. de pal.
in. iii. di. xxxii. q. i. in fine. Et adde per
eundem in. iii. di. xxviii. q. ii. circa pri.
& di. xxxii. q. i. in fi. Adde q cōsuetudo
excusaret coniuges et sacerdotes benedi
centes secundas nuptias etiam si princeps
illam ignoret secundum pe. de pa. in. iii.
xliii. q. iii. circa princi. et dis. xxiii. q. ii.
in fine et per Ni. panor. in. c. i. in fin. de
treuga. et pa. licet neapoli non excusare
tur. CCXL. quero nunquid in predi
ctis diebus includat octaua ephie. Rñ°
non quia non inuenitur prohibitum: nā
et si canon hoc uoluisset certe expressisz
sicut expressit de octauis pasche. xxxiii.
q. iii. non oportet. ii. sed nec Tho. nec
magister sententiarū de ipsis octauis ali
quam faciunt mentionē licet minus dixe
rint contrarium secundum pis. dictū isto
rum potest saluari in locis in quibus est
de consuetudine nam in contrahendo ma
trimonio seruanda ē consuetudo honesta
extra de consan. & affi. quod dilectio. se
cundum fratrem Ni. in addi. Similiter ñ
includitur infra predictum tempus illa
dominica que est post penthecostē quia
ipsum festum non habet diē octaue. Vn
de ī ipsa possunt nuptie celebrari extra
de feriis. c. capellanus. in fi. secundū pi.
et fuit hoc dictum glo. Rai. ut patz ī su.
con. eo. ti. q. ii. sed in dicto. c. capellanus.
hoc non clare probatur Vnde & Ho. ibi
dē dicit cōtrariū. s. q nuptie ñ possunt fi
eri in illa dnica p9 penthecostē. s. qñ agi
tur festum trinitatis sed in crastina sic se
cundū frēm Ni. oxi. in addi. ad pi. in. ¶. i
pedimentū. xvii. dicit pe. de pa. q trib9
tpibus celebritas nuptiaz iterdicta est
. s. ab aduentu usq ad octauā ephie. a sep
tuagesima usq ad octauam paschē tribus
ebdomatibus añ festum Iohannis. i. a do
minica ante ascensionem usq ad octauam
penthecosten. unde uersus. Aspiciens ue
terem circum quasi quis benedicta Aspi
ciens dominica aduentus cuius primū re
sponsoriuz incipit aspiciens ueterē. octa
ua ephie cuius prima antifona ī laudib9
incipit ueterem circum. dominica ī septua

gesima cuius introitus incipit. circūdederunt. quasi. domica ī albis. cuius introit9 incipit quasi modo. quis. diesl prima rogationum cuius euangelium incipit quis ex nobis habebit amicū. benedicta. domica trinitatis in octaua penthecosten cuius ī troitus incipit benedicta sit. Et dicas q̄ prima duo tempora intelliguntur inclusi ue quo ad dies extremos quia dies extremi pertinent ad tempus medīū. unde pari modo interdicuntur. Dominica tamen prima aduentus ptinet ad tēpus sequēs Octaua ephie ad tempus precedens. Similiter dominica ī septuagesima pertinz ad tempus sequens non precedens. octaua uero pasche ad precedens. sed dominica ante ascensionem pertinet ad tempus precedens resurectionis. quādo licz nuptias celebrare non ad tēpus sequens: unde a tribus diebus ante ascēsionē ꝓhibētur. Item penthecosten non habz octauā sed octauas. unde domica de trinitate nō est de tēpore preterito sed futuro ī quo non prohibentur. et sic in dominica ante ascensionem et prima dominica post penthecosten licet nuptias celebrare Et quidem in tercio tempore secundum omnes non computatur dominica āte ascēsionez quia est tempis precedentis. sed dominica trinitatis secundū Ho. sic: alias deessz unus dies de tribus septimanis. unde nota. de feriis. capellanus. quia uolunt canones qui dominica in albis et trinitatis celebrant quod non uidetur ad minus de dominica trinitatis quia ipsa ut dictū ē non pertinet ad tempus precedens ꝛ ad sequens quod non est interdictum nec obstat q̄ una dies deest quia minutie nō computantur in scriptura. unde ī di. c. capellanus. sic dicitur usq̄ post septimū diem festi penthecosten que caret octaua nuptie suspendantur: in dominica que sequitur et deinceps possint nuptie licite celebrari. aut ergo loquitur ād dominica que est octaua dies penthecosten in qua fit festū trinitatis et sic habetur propositum Aut de dominica que est in quidena et tunc per secundam sapumanam p9 penthecosten non possent celebrari q̄ esset eas interdicere quatuor septimanis quod nullus dicit. Vnde quantum est de iure possunt nuptie celebrari in die trinitatis sed ca nuptie suspenduntur usq̄ p9 septimum diem qui est sabbatū & durat usq̄ ad solis occasum fm unam cōputationem uel usq̄ ad mediam noctem secundū aliam Inde est q̄ non a primis uesperis trinitatis licet nuptias contrahere sed a principio noctis uī media nocte uel sicut uerius puto nō a primis uesperis trinitatis sed a mane ī ātea Et licet ita sit dī iuī subtilitate quia tamen consuetudo est optima legum interpres ideo sequenda est terre consuetudo a platis diu scita & dissimulata siue de celebrando nuptias ī diebus illis extremis siue de abstinendo fm pe. de pa. in. iii. di. xxxii. q. i. ar. iii. ubi etiam latius: sic ergo q° ad octauā ephie non prohibentur nuptie celebrari fm pisa. sed Ho. contra Idem pet. de pa. dicit An. de but. post Io. an. in di. c. capellā9, q̄ licet opinionem Ho. multorum loco12 approbet consuetudo tñ nō uidetur iuī probari et sic de iure non ꝓhibentur. nisi forte ratione consuetudinis loci ut Neapoli. Item quo ad octauam pasche secundum omnes doctores ueruz ē q̄ prohibitum est in ipsa nuptias celebrari. xxxiii. q. iii. non oportet. et dicto. c. capellan9, in fi. Item quo ad octauam penthecostē possunt de iure celebrari fm pet. de pa. et Idē Io. an. & An. ō bu. in dic. c. capellanus. dicentes q̄ ponitur ibi exclusiue ꝯsi in ipsa octaua nō prohibeat facit textus i. c. coram. de in int. restr. et in di. c. capellanus. ad fi. & in fi. Dicunt tñ ibi doc. q̄ alique prouincie aliter seruant ut Neapoli et ipsius territorio in qb9 ī die trinitatis ñ solent benedici nuptie que nota et sic Neapoli benē tenetur prelibat9 plus cum in nulla dictarum trī octauaz nuptie benedicātur de ꝯsuetudine Et nota q̄ permittitur ī die trinitatis a mane ī antea fm pe. per qō sitr puto q̄ in temporibus ꝓhibitis intelligatur a mane in ātea. Vnde ī precedentibus die sabbati & nocte poterūt nuptie celebrari quod etiā fuatur fa. de reg. iuī odia. & quod no. i. c. ii. de feriis. fa. de consē. di. iii. de esu. ibi circuli.

Sequī de sacmēto penitentie.

VINTO DISCVRram de sacramento penitentie in quo hoc ordine procedam. Primo querã aliqua in genere de ipsa penitentia. Scõ in. xiii. q. & sequẽtib9 de partibus penitentie & per prius de prima parte videlicet cõtritione cordis Tercio de scã parte. s. oris confessione in. xxxi. & sequentibus. Quarto qualiter teneamur ad confessionem in xlii. q. & sequen. Quinto qui teneantur ad confessionem & de peccatis in. q. lxii. & sequen. Sexto cui sit confitendum in. q. lxiii. & sequentib9. Septimo quo ad licẽtiam alteri confitendi in. c. ii. q. & sequ. Octauo quo ad sacerdotem & ipsius potestatem in. q. c. xiii. & sequenti. Nono quo ad absolutionem in. c. xvii. q. & se. Decimo quo ad terciam partem pnie in c. xxxiii. q. & sequen. Vndecimo quo ad satisfactionem in. q. c. xlii. & seqñ. Duodecimo quo ad confessionis celationem in. q. c. lv. & sequen. Primo ergo quo modo accipitur penitentia. Rñ° quandoq; sumitur pro passione & amaritudine peccati de peni. di. iii. penitentia. ubi exponit Arch. i. passio. quandoq; ponitur pro remissione peccatoz. I. di. siquis prestera. & p archi. xvi. q. i. quenit quãdoq; accipitur p opis satisfactione de Pe. & re. c. omnis. ibi penitẽciaz iunctã & quod nota. de pe. di. i. in. xiii. colum. in. c. pnia. Quãdoq; appllãt disciplina de regula. c. fi. iuncta glo. vnde legitur in sum. fris. astẽs ordi. minoz q̃ Sũma astẽsis nũcupat in quinto libro eiusdẽ sũme. ti. i. q. penitẽtia fm. Riccar. & cõmuniter alios doctores potest quatuor modis accipi Vno modo pro remedio cõtra peccatum mortale actuale per sacerdotes ministrando & sic penitentia est sacramentum & nõ virtus Alio modo pro habitu humiliãte hominem ad penitẽdũ sub debitis circũstantiis & sic est virtus Tercio mõ pro actu penitendi & sic ñ ẽ virtus ꝑ virtutis actus. Quarto modo ꝑ dolore sensibili pro peccato cõmisso ut ibi latius vbi etiam q̃ ex seipo & suis viribus quis penitere nõ potest ibi videas & q̃ penitencia sit specialis virtus per Pe. de paꝛ. in. iii. di. xiii. q. ii. & an sit prior aliarum virtutum per eundem ibidem. q. iii. Item est actus voluntatis & est in innocentibus qui peccare potuerũt & in beata virgine que ante conceptõez filii peccare poterat licet nunq̃ peccauerit scõm eundem ibidez. q. iii. ad hoc qõ no. de here. de. ad nrm. in vbo impeccabilis. Et q̃ pnia sit sacramentum per eũdem Pe. ibidez. q. i. in prin. & di. xvi. q. iii. in. ii. colum. & est de septez sacramẽtis: nõ si quis senserit aliter q̃ teneat ecclesia esset hereticus ut in. c. ad abolendam. de here. &. ẽ. de sacramentis in cõi in prin. Secundo quero quid est pnia Rñ° scõm Ambrosium pnia est mala p̃terita plangere & plangenda iterum non cõmittere. de pe. di. iii. in prin. concor. Gregorius dicens penitere est ante acta peccata flere & flenda iterum nõ cõmittere & sic dicunt Tho. & Pe. in. iii. dis. xiii. diffinitiones iste date sunt per effectus pnie qui diffinitur p duplicẽ actum unum qui est respectu peccati preteriti. s. preterita mala plangere. alterũ respectu futuri. s. plangenda ñ cõmittere Primus est in respectus est in ꝓposito. i. ut ꝑ ponat talia decetero non cõmittere. Accipitur etiaz huiusmõi fletus cõiter sive ꝑ interiori sive pro exteriori: & hee diffinitiones scõm Tho completissime sunt & ad has reducuntur alie ut Augustum que habetur in li. de pnia. & de pen. di. iii. c. pnia. vz pnia est quedam dolentis vindicta punens in se qõd dolet cõmisisse Et alia diffinitio Ambrosii pnia ẽ dolor cordis & amaritudo anime pro malis q̃ quisq; cõmisit. Et dicitꝫ pnia quasi pene tentio. s. ad puniendum illicita que sunt cõmissa. Idem in sum. confess. li°. iii. tit. xxxiii. q. i. Predicte autem diffinitiões sunt potius scõm effectus q̃ scõm essentiã Scõm enim essentiam videtur sic posse diffiniri: Pnia est vnũ de sacramentis ecclesie quo bene dispositis semp remittũtur peccata. ꝑbatur extra de sum. tri. & fi. catho. c. i. §. sacrm. ubi dicitur & si post susceptionem baptismi quisq; prolapsus fuerit in peccatum per veram semp põt pniam reparari scõm frem Nic. olim. in ad di. post prsa. in vbo pnia. §. i. & per Pe.

de paē. in. iiii. di. xiii. q. iii. ante fi. & in dicta sum. astensi hº. v. ti. i. ubi etiam q̄ hec diffinitio completissima est vꝫ: pnīa est gracia uel uirtus qua cum emendatio nis ꝓposito preterita mala plangimus & odimus & plangenda iterum cōmitte re nolumus ubi latius & de hoc per Ho. in sum. de pe. & remiſ. ¢. i. & per Arch. de pe. di. iii. c. i. & per gui. de monte lau du. in suo sacramentali de sacrō pnīe in vi. colum. Sic ergo sufficit ad ueritatem pnie cōmissa plangere & firmiter in aīo ꝓponere alia non cōmittere que si com mittantur appet nunc q̄ prima pnīa 'nō fuit perfecta nec ꝓdest ad salutem misi homo per aliam pnīam iterum repareť de pe. di. iii. ¢. sed vba supiꝰ inducta. cū sequentibus scōm Hoſtī. ubi. ē. vnde ad ueram pnīam non requiritur q̄ aliquis ulterius non peccet quia de essentia ali cuius rei non est aliquid futurum requi ritur tamen q̄ doleat de cōmissis & pro ponat abstinere & non faciat quia si nō deponit animum peccandi non absolutē de pe. & remiſ. qō quidam. licet impona tur tali quedam pnīa consultoria & pe ne releuatoria non autem uera ut ibidē per doct. & Fran. de zam. post glo. in. c. ex tue. in fi. de symo. & totum hoc dꝫ si bi declarari scōm Tho. in quolibꝫ. vnde non plene penitenti debꝫ sacerdos peni tentiam iniungere. de pe ni. di. iii. nihil. scōm Fra. in cle. dudum. v. ab olim. iii. notabi. & facit quod no ta. de pe. & remiſ. c. officii. in vbo pnīa. & quod no. de elec. c. ii. glo. fi. Si ergo ꝑseuerat in crimine abest caritas & non prodest pnīa. de pe. diſ. ii. c. i. &. c. cari tas est a qua. & per totam. & diſ. iii. ca ca fi. & per totam & in pluribus casib9 pnīa dicitur falsa ut per Arch. de cōſe. di. ii. & dixit. ad qō inde. ī. q. v. &. vii. vnde confitens & non penitens non uer implet preceptum ecclesie de confitēdo semel in anno ut per Pe. de paē. in. iii. diſ. xv. q. v. &. ī. q. xxxiii. &. q. c. xxx viii. ¶ Tercio quero utrum de quolibꝫ peccato possit agi pnīa. Rñº scōm Pet. bec est differentia ipūs uniti carni & se parati quia ille est susceptibilis pnīe iste nō scōm damascenum: hinc ē q̄ de omni pec cato cōmisso a ipū in carne 'existente po test agere pnīam. post sepationem nō po test scōm pisa. Idem in sum. confeſ. li. iii. ti. xxxiii. q. ii. vbi etiam additur scōm eundem. Sunt tamen peccata quedam ꝺ quibus difficilius agitur pnīa que. ſ. non cōmittuntur ex fragilitate uel ignoran tia obnubulate rationis per carnem: sed ex malicia ideo in his difficilius agitur pnīa, & sic intelligitur illud Math. xii. qui peccauerit in spiritum sanctum non remittetur ei zc̄. i. uix remittetur scōm fra. Ni. in addi. & in sum. astensi. li°. v. ti. iii. & facit. ī. q. lxxii. ¶ Quarto q̄ro An de quolibet peccato debeat esse per petua pnīa Rñº scōm Pe. pnīa peccati exterior non optet q̄ sit perpetua saltē quantum ad habitum sicut de contritio ne dicitur. i. q. xxv. scēm pisa. Idem in sum. confeſ. eo. ti. q. iii. secundum frēm Ni. in addi. ad pisa. ¶ Quinto quero an uere penitens possit postea peccaſ mor taliter: uidetur q̄ non nam si peccet nō tur q̄ non fuerit uere penitens: inanis est enim pnīa quam sequens culpa cōma culat. & facit de pe. di. iii. circa prin. qō uerum est quando eodem tpe quo peni tet peccat: secus si diuersis temporibus se cundum Rar. mgīm sñtē. Tho. Pe. & in sum. confeſ. eo. ti. q. iii. scēm fra. Ni. in addi. & dixi. ē. q. ii. in fi. cū ergo agit pnīa de uno & nō discreditur ab alio aut ipretis pluribus de uno solo peccato agi tur pnīa talis pnīa dicitur falsa. de pei. di. v. fratres. Item ubi scelus non corri gitur ut fuit in nuda de peni. di. iii. nihil. Item est falsa cum ignis alienus in cord retinetur. ea. di. inter hec. Itez est falsa que nō agitur pure sed simulate que po tius deum irritat q̄ placet. ea. diſt. inter hec. Itez si non delituit cōmittere. ea. di. ille. cum si. facit quod no. ea. di. sunt plu res. & de pe. di. v. falsas. & sequē. &. ¢. fi. & dicit ignis alienus misticē: ira mul cia & humsmōi dicto. c. inter hec. scēm Arch. de conſe. di. ii. & dixit. Item pnīa debet fieri humili corde alias non ualet de pe. di. iii. perfecta. & no. Io. an. in. c. licet. circa prin. de uoto. cum si. ad quod inde. ī. q. xxxii. in prin. ¶ Sexto quero quot sunt actiones pnīe Rñº scōm Rai.

tres sunt prima que fit ante baptismum ut si baptizād9 adultus sit .i. doli capax Qui enī nō penitet nouā uitam inchoare non pōt .Sed si penitet et baptizetur non tenetur ad exteriorem pnām ut .ī. q.xxxxii.sed ab hac penitentia pauli sunt immunes sicut etiā a peccato .Secū da actio pnie est que fit post baptismū de mortalibus. Tertia que fit de uenia libus ꝺ pe.di.iii. tres. sunt fm pisa.ī uer bo pnia.¶.i.idem in sum. confess.eo.ti. q.vi.fm fra.Ni.in addi.et lat9 per bo. in sum.de pe.et remi.¶. quot.¶ Septimo quero utrum ante baptismum requirat pnia.Rñ° fm Pe. penitentia potest acci pi dupliciter uno modo ꝓ ut est sacramē tum et sic non ꝓcedit baptismū quia bap tismus ianua est et fundamētū omnium sacramētorum. alio modo ꝓ ut est uirtꝰ et tunc distinguēdum est quia mg̃tum ē uirtus formata nō requirit qa sic dꝓa ī tali non remitteret uirtute baptismi .Sz mg̃tum est uirtus informis idest queda peccati detestatio quāus non sufficiens cum ꝓposito emendādi requirit ut causa ꝓhibens remoueat ꝓhibens quia uolū tate remanente ad peccatū non esset ho mo susceptibilis gre fm pisa. ubi.ꝺ .idē in sum.con.li.3.ti.xxxiii .q. cxxxxiii. Ad hoc etiā facit quod no.fm eundem Pe.et tho. in sū.eo.li.3.ti.xxiii .q.xv. fm fra.Ni.ī addi.et ꝓ Pe.ꝺ pal.in.iii. di.iii.q.i.facit.s.q.pxima et.ī.q.xlii. Octauo quero utrum pnia tollat reatū totum idest omnē obligationem ad penā Rñ° fm pe.sicut qui hominē sic et qui deum offendit peccat dupliciter Primo quidem cōtra equalitatē amicicie mg̃tū debitum affectum non impendit Secūdo contra equalitatem iustitie mg̃tum rem honorem uel debitū obsequiū subtrahit oportet ergo utrūq; restituere et quia restituta amicicia non est ꝑpter hoc re stituta res ablata Ideo post remissionē culpe remanet reatus pene ideꝫ Tho.in iii.di.xx.fm pisa.ubi.ꝺ.idem in sū.con. li.iii.titu.xxxiiii.q.vii.fm fra.Ni.ī ad ditione.idem refert arch.de peni.di.i. si agamus.unꝺ dixit Pe.de pal.in iii.di xiii.ꝙ pnia delet omnem culpā actua lem mortalem et uenialem cui applicat

spāliter inde Criso.ꝺ pe.di.3.talr dicit etiā si ad sūmū quis ꝓuenerit malorum et inde reuerti uelit ad uirtutes uiā susci pit.s.deus libenter amplectitur et oīa facit quatenus ad priorem reuocet sta tum Item pnia tollit penam eternā tpa lem autem si perfecta sit totaliter tollit uel saltem minuit.item restituit oēs ur tutes necessarias ad salutez quod latius ꝓsequet ut ī sū.frīs anthonī nūc arch· florentini in c.de pnia et sic ꝙ quolibet peccato debetur duplex pena eterna et tpalis ut no.in c.i.circa prin.de usuris li.vi.et in regulis iur. peccati uenia .et ī c.ii.ꝺ rap.per glo.et doc.et.ī.q.xlv.in fi. Item eterna pena nunq̃ sine cōtritōe et per illam solaz aboleꝫ ut not.Io. an.ī c.cum tu. ꝺ usus.in.ii.colū. Item pena ē duplex damni scilicet carentia usionis dei et pena sensus et hec duplex ītrior sez dolor animi de increato bono amisso et exterior .s.ille ꝓpetuus ignis et uer mis qui illos corrodit fm Guy.de mōte Iauꝺ.in sacramētali.de sacro eucharistie in. xxi.colū. et in legenda sancti gregō. ad fi.ubi etiā ꝙ in purgatorio ē duplex pena .s. damni mg̃tum retardant a diui na usione et pena sensus mg̃tum ab igne corporali instrō iustitie punitur fm theo logos et inde.ī.q.xiii. ante finem et sic licet per contritionem et confessionē tol latur peccatum remanet tñ pena in hac uita uel in purgatorio supple nisi esset in sūma cōtritōne de confe.di.in. baptismi uicem.fm archi.de pe. di·1·si peccatum. et facit.ī.q.xxviii.et xxviii.circa me diū &.q.130.circa mediū & se.& cxxxv Et nota ꝙ ꝑ remissiones releuatur quis a pnia ut per Io.an.in ru.de pe.et rmi. in pr in. ubi in fine dicit ꝙ summa cōfes sorum sumpsit originem a tractatu quē copiose fecit host.in sum.ꝺ pe.et remi. et de materia istarum remissionum per Io.an.in.c. quod aūt.de pe.et rem.ad quod.ī.q.iii.dicit etiā Io.an.ī dicto.c. quod aūt.in prin.et in secūda columna. ꝙ papa potest remittere omnem penā peccati ei qui contritus est .similter re missionem totius pene consequitur sūme contritus ꝑ supradicta et .ī. q.xxx.et sequenti et.q.cxxxiii·et duabus sequē.

Item totiens poterit quis confiteri q̄ tota pena erit per illos sacerdotes rmissa. ī. q. xxxii. post prin. et post medium ibi. Itē debz eē frequēs et. ī. q. xxxiii. in fi. et. q. iiii. in fi. et cxxx. post mediū est enī quasi impossibile q̄ deus nō respiciat frequēter confitentē ut dicit Io. an. in. c. omnis. de pe. et remi. in viii. colu. Item ducendo meritricem in uxorem cō sequit̄ qs plena remissionē penarū & spō. inter. et ibi per. fra. de zam. in iii. opp. quia tamen homo de his proximis mōis remissionum non potest esse bene certus bonum est obtinere remissionem a papa ut. ꝫ. uel accedere ad iubileum p̄ er no. in simili. ī. q. xxviii. & xxix. ante fi. & in fi. & ō jubileo habetur. ī. q. xxxii. Itē per pfessionem religiōis approbate deletur omnis culpa. ī. q. xxvii. in fi.

Nono quero quot sunt spēs pnie Rn̄o secundum Rai. tres nam alia est solemnis: alia publica: alia priuata. Solemnis est q̄ fit in capite quadragesime cum solemnitate que habetur. I. dist. in capite. Publica uero que fit publice sed sine predicta solemnitate & de his habetur. ī. q. cxli. Priuata uero est que secrete in confessione imponitur de qua. ī. q. cxxxiii. & sequen. scēm pisa. ubi, ꝫ. Pnia priuata potius uidetur dici illa que quotidie fit singulariter cum quis peccata sua soli sacerdoti confitetur scēm Rai. & Hosti. & in sum. confes. eo. ti. q. viii. secūdū fra. Ni. in addi. & per Pe. ō pal. summū theologum & canonistam in. iii. dist. xvi. q. iii. ar. 1. conclu. ii. ubi latiꝰ. Decimo q̄ro utrum pnia habeat partes & que sunt. Rn̄o secundum Pe. tres sunt partes penitentie. s. cōtritio cordis confessio oris & satisfactio operis & sunt iste quasi ptes integrales secundum pfectum esse pnie Nam licet in cōtritiōe dimittat̄ peccatū oportet tamē confessionē & satisfactiōz esse saltem in ꝓposito vnde de his ptibꝰ Cristo. in corde contritio in ore confessio in ope tota humilitas hec est fructuosa pnia de pe. dist. v. pfecta. concor. Tho. & Rai. scēm pisa. in vbo pnia. ꝫ. 1. Idem in sum. confe. eo. t. q. xvi. secundum frem Ni. in addi. & intellige de quibꝰ ultimis ptibus si assit facultas secundū Hug. & Arch. de pe. di. 1 ¶. his auctoritatibus. & in sum. astensi li. v. ti. viii. & in summa frīs Antho. iii. parte. c. de pnia. & plīs per Pe. de pal. in. iii. di. xvi. q. iii. pte sertum q̄ contritio sit pars sacramēti penitentie essentialis ibidem in. ii. articulo Et similiter q̄ satisfactio sit pars penitētie in. iii. articulo p̄ eundem & ad hec inde Io. an. in. c. ad liberandam. de nūō. in. xii. colu. m. & per Fran. in cle. duōz. ¶. statuimus. in fi. de sepult. v̄ de necessitas ut penitentia sit salutaris zc̄. Et dēt ista contritio seu actio ex corde ꝓcedēr ut p̄dy. in regula. peccati. & q̄ hec tria sc̄z contritio confessio & satisfactio sint in precepto ꝑ se quitur Hosti. in s. m. de pe. ¶. quis debet. ubi q̄ nomen pnie hec tria cōprehendit. & ad idē zno. p̄ Arch. de pe. di. iii. c. 1. vñ quia trib9 modis offendimus deum. s. delectatione cogitationis imp̄dētia loquutiōis & superbia operis. ut contraria contrariis curentur tribus modis oppositis debemus satisfacer Nam delectationi cogitationis opponit contritio. Imprudentie loquutionis confessio. Superbie opis satisfactio. ar. de re. iur. omnis res. & de bapt. c. maiores. ¶. hic uero. scēm Hosti. in sum. de pe. ¶. quibus. in prin. & de his tribus habetur ce pe. ci. i. super trib9. & isti sunt tres mortui quos legitur dñs suscitasse. de pen. di. 1. ¶. demq̄. v̄. tres quoq̄. & de his tribus resuscitatis no. de pe. di. ii. hinc etiā Aug. ubi in textu etiam dicitur q̄ trib9 gradibus puenitur ad peccatuꝫ. hoc etiā dici potest illud triduuꝫ de quo ait moyses exodi. v. deus hebreoꝝ uocauit nos ut eamus uiam triuꝫ dieꝝ zc̄. In hoc tridūo quesiuit virgo Maria filiū. luce. ii. scēm Arch. post Rai. de pe. di. iii. p̄cā. in fi. & de aliis similibus per Ho. in su. ī dicto. ¶. quibus. post princi. & Archi. in dicto. c. perfcā. ad fi. Vndecimo q̄ro utrum peccata que per ueraꝫ pniaꝫ sunt dimissa redeant q̄n quis iterum relabit̄ in peccatum Rn̄o scēm Tho. in. iii. dist. xxii. Aliquid potest fieri dupliciter: uel in se & sic peccata dimissa nullo modo redeunt quantum ad maculaꝫ & per consequens nec ad reatuꝫ. vel in suo effectu & hoc modo peccata dimissa redeunt inq̄tū

ꝓ peccatis dimissis aliquid in sequẽtib9 relinquitur. Ex hoc enim ꝙ homo deum per peccatum offendit post remissionem precedentiũ peccatorum quandã defor mitatem ingratitudinis actus sequentis peccati acquirit & ideo dicitur commu niter ꝙ redeunt ẽtum ad ingratitudinẽ concor. Ho. Pe. & alii ſm pisa. in v° pe nitentia Idẽ in su. confes. eo. ti, q. cxliii. ſm theologos coiter Et addit ſm eosdẽ ꝙ hic3 peccatum sequens aggraue tur ex ingratitudine remissionis priorum pec catorum non tñ est ita graue, sicut oia p̃ terita simul ſm fra. Ni. post pisa. & per Pe. de pal. in. iii. di. xxii, q. i. nam licet post prĩam ueram quis peccet nihilomi nus illa uera fuit de pe. di. iii. in su. & ꝓ totum &. iii. di. i prĩ. &. ẽ. q. v. & quia ꝓ eodem peccato nunq̃ bis pnĩa impoñ tur de pe. di. iii. §. Item obicitur &. c. ig nis. & diuina clementia peccata dimissa ulterius in ultionem uenire non patit̃ de pe. di. iii. ad fi. & adde. i. q. xxix. p̃ter tim. ad fin̄ & plene de materia. i. q. lv. per totã. & sic ꝓpter offensam nouiter commissam deus maiorem penã infert quod non est nisi per illam ingratitudinẽ Vnde consulunt theologi ꝙ quãdo quis recidiuat & confiteꝫ debeat dicere qua liter aĩs commisit illud peccatum & fuit absolut9 & hoc ideo quia ꝓpter ingrati tudinem uideꝫ induci queda qualitas ha bens aggrauare tale peccatũ put dictũ est &. i. q. lv. Duodecimo quero utr̃ requiratꝫ pnĩa ꝺ peccatis per ignoranti am commissis Rñ° si ignorãtia est talis ꝙ excusẽt non tenetur: aĩs sic ut in pisa. in v° ignorantia. §. i. &. ii. Idem in sum. confes. eo. ti. xxxiii. q. cxlvi. ſm fratre. Ni. in addi. in dicto. §. pnĩa primo & mõ . i. q. xliii. Triceſimo quero utrum re quiratur pnĩa de peccatis oblitis Rñ° ſm Pe. si homo peccatum ita est oblitus ꝙ nullo modo recordeꝫ non teneꝫ ad pe nitentiam nisi in generali sed tñ debet ꝓ posse laborare ut recordeꝫ & si recor dari potest tenetur aĩs deletur etiã per confessionẽ generalem ut. i. q. xl. Idem in su. confes. eo. ti. q. cxlvi. Et hoc casu debet quis penitere non solum de pecca tis oblitis in genere sed etiam de ipsa ne gligẽtia ex qua oblitus est in specie ſm Tho. & in su. confesso. eo. ti. q. xix. ſm fra. Ni. in addi. ad pisa. & adde. i. §. vi. q. lxxi. &. lxxii. Nota g° ꝙ si quis plũ examinauit conscientiã suam & ꝺ aliqui bus non potuit recordari tenet. ꝓdest & ualet confessio Et si postea ꝺ ipsis recor datur debꝫ confiteri etiã alteri sacerdo ti de ipsis recordatis ſm theologos & ca nonistas. ad quod adde. i. q. xix.

Quartodecimo quero utr̃ debeat esse pnĩa de peccato originali Rñ° ſm Pe. pnĩa non est nisi de aliquo actu ꝙ prio & uoluntario. originale aũt non est factu ꝙprium ymo nec uoluntariũ uoluntate .i. existente in ipso ſ̃ in altero. Et ideo ꝺ eo non requiritur pnĩa requiritur tñ dis plicentia in adulto consideratẽ illo ꝺ sicut & cu9libet mali Idem Tho. in. iii. di. xvii. Idẽ in su. conf. eo. ti. q. cxlvi. ſm fra. Ni. in addi. ad pisa. ubi. ẽ. ꝺ b° no. ꝺ pe. di. iii. c. fi. i fi. ꝙ glo. & Arch. p9 Pe. uidelicet ꝙ confiteri illud non tene mur licet possit impellere hominẽ ad ta lia faciendũ ne dignus sit morte eterna ut ibi latius ꝙ hoc quia is tenetur confi teri qui actuale peccatum commisit hoc ideo quia sine peccato originali nullus ẽ ẽtus in utero mr̃is sanctificati legantur sicut Ieremias Ioãnes baptista & be ata uirgo ut dicit Ho. in su. de penite. §. quis debꝫ &. §. seq̃. in prin. ubi dicit ꝙ o riginale peccatũ dicitur illud quod om nes trahimus ab adam qui cum sine pec cato creatus essꝫ per peccatũ corruptus est ut ꝓbatur de pe. di. ii. §. romanus. v. princeps & precedentib9 & sequen. & sic semen suum corruptum & abhomina bile factũ ẽ nec potuit postea aliquis ñ corrupt9 ꝺ tali semine generari & ideo cum formato corpore in utero matris ꝺ tali semine infunditur anima ut. lvi. di. naici. necesse est ut ipsa anima quodã mo do inficiatur & corrumpatur & a tali peccato quod naturaliter inest a natura corrupta. ꝓcedente non potest quis pur gari ꝙ penitentiã anima tñ que ex hoc ꝺetur pata erat abluitur in baptismo ar. de pe. di. ii. §. non est mirũ. v. quicunq. ſm Ho. ubi. ẽ. qui in fi. §. concludit. ꝙ o riginale peccatũ ñ exigit confessionẽ

nem unde supplendū est ad .c. oīs. ō pe. & remi. dum dicit oīa vz non tñ originale quia per baptismū mīstīnḍte deletur in infante. ī adulto per contritionem de peni. di. i. tres actiones. ō bap. maiores ō. ceterū. & v. uerū. fm Io. an. ī dicto. c. omnis. post prin. unde illud aīa que peccauerit ipsa morietur intelligīt q fallat in peccato originali quod a primis parentibus contrahīt ut p Io. an. in. c. ii. ō consti. & de peccato originali unde ō pe. di. iii. quid est quod dr. & .c. sequētibus & in fi. & de conse. di. iiii. firmissime. & c. placuit ut qūcq. & p fra. ī. c. maiores prima. q. ō baptismo. & ī dicta su. astēsi. v. ti. ii. ī prī. ubi dicit idē q pisanella & q Iohannes baptista conceptus fuit in peccato originali & similiter beata v̄ go no. de conse. di. iii. c. i. p glo. & de. cō secra. di. iii. firmissime. p arch. & ī. c. fi. de feriis. p An. de bu. & in spe. eo. ti. in prin. Sed de beata uirgine dicunt frēs minores & aliqui alii q cōcepta fuit ex humano semine concupiscentia tñ refrenata sicut fuerat ī statu innocentie & sic absq; peccato originali nō ex natura seu iustitia sicuti xp̄s sed ex mia. alioqn dat̄ur q aliquali mora fuisz sub potestate diaboli quod dicendū non est. sed p̄dicatores cū canonistis dicūt q ymo cū concupiscētia carnis & peccato originali fz infusa aīa in instanti & simul fuit purgata & mūdata a tali macula ita q nūq̄ fuit in ptāte diaboli quia tñ non est ō articulis fidei optarem q papa imponeret silētiū utrisq; ne ō tali dubio disputarēt uel predicarent ne forte īde ydiotis scā dalū generarēt sic ergo causa originalis peccati contrahitur ex Adam per carnē ppagatā ab eo. dic. t aūt originale peccatū quia ex uiciosa nostre origīis cōditione trahimur ſututi dicto. c. firīssime. & sc causa originalis peccati trahim9 a nostris parentib9 quia ab illis habemus & trahimus carnem corruptā ex cuius coniunctione nascit peccatū originale in filio & ideo dicitur filio trahere siue cō trahere illud peccatū a parentib9 & uocatur culpa quia ipsius causā trahimus a parentib9 & ideo dicitur esse culpa unde ex corruptione carnis quā ex ipsis habemus nascit originale peccatū in nobis fm arch. p9 Pe. de pe. di. iii. hanc sanctam. &. c. quid est. & de isto peccato originali no. xv. q. i. si concupiscentia. & de summa trinitate. c. i. ī v° natura & in legenda purificationis in. iii. colu. & de pena peccati originalis no. in dicto .c. firmissime. & de dria inter originale & actuale peccatū no. in dicto. c. non ex quo. ad fi. unde dic. t originalis damnatio .i. que ab origine & nativitate debet de pe. di. ii. quinq; ab illa. Sed quare post remā pstitam eue & ade de peccatore manſit originale in posteris ex quo damnantur eternaliter laltem pena damni. i. carentia uisionis diuīe licet nō pena sēs9 .i. pena infernalis Ad qō. ē. q. viii. post medium. cū omnes nascimur filii ire ut dicit Apīus & de pe. di. iii. hanc. Item cū xp̄o p passionem suam satisfecerit p peccato priorū parentū & plene exquo originale deriuatur ad posteros quare non fuit sublatū originale per mortem xp̄i Ad primū dic q ex peccato priorū pēntum fuit caro corrupta & illā carnis corruptionem transmiserunt ad posteros & quottidie trāsmittunt pres in filios vnde cum originale nascatur & cōtrahatur ex corruptione aīe ad carnē corruptam cum illa corruptio sublata nō fuerit nec originale Ad aliud dic q cum Adam & eua peccauerunt transgrediendo precep tum dñi omnes eramus in ipsis originaliter siue seminaliter & ideo quodā modo omnes peccauimus ipsis peccantib9 fz in xp̄o cum satisfecerit p peccato priorum pentū nō eramus & ideo p ei9 satisfacti onem illud peccatū sublatū non fuit fm Pe. ut refert Arch. de pe. di. i. fpens. ad fi. p passionem tñ & mortē xp̄i fuit extinctū originale peccatum quo ad penā illā debitā p originali peccato quasi ante aduentum xp̄i ꝺ habebātur intrare paradisū qa p mortē xp̄i illa pena ex toto est deleta. nam ma paradisi apta est fm Hug & Arch. de pe. di. i. miror. & adde q Adam fuit creat9 immortalis de cōsen. iii. placuit. & qō no. in clementina ō su. trini. in v° passibilem. & appīr p tho plaustus quasi primo plasmatus ut not. ī .c. debitum. de biga. Item plus peccauit

Eua q̄ Adam licet de hoc theologi habeant questionē ut apte uideē ꝓbari. iii. di. illud. & ibi hoc tenet archi. ꝓst Iau. & Hug. & ꝓbat in legenda purificationis scē̄ colu. quare autē eua fuit creata ex costa & non ex alio membro ade no. xxx iii. q. v. mulierem. in glo. non de pede.

Quintodecimo quero utr̄ aliquis in finē uite pōt penitere Rn̄° diuina gr̄a nulli se subtrahit facienti quod in se est unde homo q̄diu habz̄ usum liberi arbitrii potest se ad gratiā ꝓpare dolendo de p̄terito & ꝓponendo cauere de futuro unde de pe. di. vii. in prin. dr̄ temp⁹ ꝓnie est usq; ad ultimū articulū unte. & leo papa dicit nemo ē despand⁹ in hoc corpe cōstitut⁹ qa nōnūq̄ ꝙ difficilē tua etatis differtur consilio maturiori ꝓficiē ō pe. di. vii c. i. ſz tñ piculosuz̄ & dubiū est qō istud ultimū tempus expectēē. unde & ibidē subdit̄ sicut Aug. scribit. siquis positus i ultima necessitate sue egritudinis penitentiā accipit fateor non negamus quod petit ſz non ꝑsummus ꝙ bene hinc exit pniam dare possim securitatē aūt dare non possim & sequit̄. i. nullus expectet qñ peccare non potest & iterz̄ quē sero penitet oportz̄ non solum timere deū iudicem sed nimiū diligere & non tantū penam timeat sed anxiet̄ ꝓ gloria & mīta similia ibidem fm ꝓsa. hec bñ̄. de pen. di. vii. c. siquis positus. &. c. nulli⁹. & idē hētur i su. confes. eo. ti. q. lix. fm Tho. & Pe. & addit fm al. & Rai. ꝙ razz̄ est ꝙ in extremis quis ex caritate penteat & in tali casu quilibz̄ facere ꝓt̄ possit absoluere ut. i. q. cxiii. in fi. nec tali est penitentia imponēda ſz ī notescenda xxvi. q. vii. c. i. &. i. q. cxxxiii. & in dicto. c. i. subdit̄. & cū amicorū oīonibz̄ & elemosinarū studijs pondus pnie subleuādum si forte migrauerit ne obligati & a communione & consortio uene fiant alienā a quo piculo si diuinitus ereptꝰ conualuerit pnie modum a sacerdote sibi imposit̄um diligenter obſuet fm fra. Ni. post ꝓsa. in v° pnia. §. i. facit. i. q. cxxxv. ad idē ꝑ Pe. ō pal. i. iii. di. xx. q. i. ar. i. ubi etiā ꝙ ꝓbr̄ i morte absolut ab omni peccato etiā de iure diuino non tñ de uiculo ꝙ excoīcationis quia homo potest absolui ab excoīcatiōe post mortē ab illo a quo prius. unde quo ad corpus non est necesse ꝙ tunc absoluat̄ quo ad aīaz̄ uero non est necesse nisi a ꝑtis absoluat̄ a quibus non potest absolui quousq; fuerit absolutus ab excommunicatione fm eundem ibi dē adde. i. q. xxix. añ fi. ibi qn etiam zē. Et nota ꝙ si cōualescat nō oportz̄ ō peccatis amplius cōfiteri nec ꝓpter absolutionē cū sit uere absolutus nec ꝓpter penitentiā quia illa fuit sibi innotescenda non imponenda. dum tñ ille fuiſſz sacerdos ut p eundem ibidem ar. ii. conclusione. iii. ubi latius. tñ poterit sacerdos ꝓnias innotescere & ꝙ tale qd dimittat fiendū ꝓ anima rōne penitentie. & si cō ualuerit ipsam penitentiā intimatā faciat ut ꝓ fra. An. in sua su. in absolutione infirmoz̄. si tñ sola innotescentia facta sit vī sufficere absq; eo ꝙ dicat sacerdos si conualueris zē. ꝑ predicta. & p no. ꝑ Io. an. in. c. in litteris. de rapto. & sic ut dē non obstare ꝙ talis nullam poterit facere pniaz̄. ad quod uide. i. q. cxxxiii. in fi. &. cl. unum adde ꝙ qui impenitens moriē oīo morie & eternaliter cruciatur de pe. di. vii. in fi. Sextodecimo quero quid est in pnia sacramentū quid res Rn̄° fm Tho. & Pe. in. iii. di. xxi. in sacramento pnie exterior pnia ē sacramētum ut signum tantum. s. interioris penitentie & est ibi actus penitentis quasi materiale. actꝰ aūt sacerdotis. s. absolutio quasi formale. pnia uero interior siue contritiō ꝑ ut iungit̄ penitentie exteriori saltem in ꝓpōsito est pars sacramēti & est res & signum non aūt ꝓut est actꝰ urtutis ꝑ se fm eosdem. & in su. confes. li. iii. ti. xxxiii. q. clxxix. ubi hec notāt̄. res quidem penitentie exterioris est signū remissionis peccatoz̄. Remisso autē peccatoz̄ est res tantū. & satis concor. Rai. fm fra. Ni. osmi post pisa. in v° penitentia primo. penitentia tñ non ualet nisi restituat̄ ablatū. i. q. cxxxii. Et his concordat Pe. de pal. in. iii. di. xxii. q. i. ar. ii. &. iii. & ꝑ laud. de sacramento penitentie. vi. colu. & ꝑ Io. an. in. c. ad liberandum in. xii. col. Et nota ꝙ sacramētum penitentie non habet ꝓ sacramēto tantū materiā exteriorem aliā a suscipi

ente. ſed ſolū actꝰ vbor. ūde in pnīa & mīmonio vba repītant ueraciter totū effectū ut p Pe. de pal. ibidem ar. 1. unō dr̄ in dicta ſu. aſtenſi. li. v. ti. ii. in prin. q̄ ſacramentū dicit illud quod ex inſtituti one diuīa ſub aliq̄ re uſibili ſanctificat & q̄ ībo ſacmēto ē res. ſ. peccati remiſ ſio. ſignū exterior pnīa in qua eſt humili atio confitentis tāq̄ materiale & abſolu ıto cōfeſſoris tanq̄ formale Res uero & ſignum interior pen. tudo ſm Tho. & alios. & adde Ho. in ſu. de pe. & remi. ¶. quib9. ī fi. ubi dicit q̄ circa hoc tria ſūt notanda. ſcilicz confeſſio cōtritio & mun datio. confeſſio non eſt res ſigni ſed ſig nū tātū. ſ. contritionis. contritio uero ē res ſignū. ſ. cōfeſſionis. & eſt ſignū. ſ. mū dationis. mundatio aūt nō eſt ſignum ali cuius rei ſz eſt res ſigni tātū. ſ. contritio nis alſat in ſili no. p eū in ſu. ō cōſe. eccl. uel altar. ¶. & qñq̄. v. ſz primum. & de hoc plene tractaē in ſu. fra. An. tertia p te m. c. de pnīa circa prin. & de pnīa in teriori & exteriori habeē ō pe. di. ii. ecō tra auctoritates. &. ī. q. xxix. poſt prin. & ſic duplex eſt pnīa ut dicit magiſter ſē tentiaz li. iii. di. viii. vz interior tātum que eſt de iure naturali & exterior que fit ad arbitriū homis prima nō eſt ſacra mentū. pprie. ſa eſt ſacramentum. Eſt au tem ſacramētū pnīe unitū unitate ordis q̄ ad. ppoſitū. unde non requirit tāta continuationē dicendoꝝ & āgēdoꝝ q̄cā exigunt alia ſacramenta. & ideo pnīam q̄q̄ audīt aliquē. p parte una die & p parte alia die q̄q̄ una die audīt cōfeſ ſionem & in alia die. abſoluunt & pnīam iniungūt. Q̄q̄ etiā ō quibuſdam pecca tis abſoluunt & eos ab aliis abſoluēdos mū tūt ad alios ſm Rodoicū ut in ſu. aſtē ſi. li. v. ti. ii. in prin. & facit. ī. q. iiii. in fi. &. clv. ad fine. & q̄ pnīa poſſit inter rumpi & iterari p Pe. de pal. in. iii. di. xiii. q. vi. & ſubdr̄ in dicta ſumma aſten ſi. q̄. ꝓxima materia huius ſacmēti ſunt actꝰ pnīe. remota uero materia ſunt pec cata de quibus dolet & de quibus confi teē & p quibus ſatiſfacit. Abſolutio ue ro pbr̄ eſt forma ſacramenti & eſt ibi ſi cut forma ſm theologos. facit. ī. q. xvii. circa medū. & ex hiis nota q̄ forma & materia huius ſacramenti non habent de neceſſitate cōcurrere ſicut eſt in aliis ſacris ut p Pe. ō paſ. ī. iii. di. xxi. ar. iii. in fi. Et nota q̄ ſacramentum penitentie eſt ſacramentum neceſſitatis in eo qui mor taliter peccauit ut per Ho. in ſu. de. pe. ¶. i. & in dicta ſu. Aſtenſi. li. v°. ti. ii. in prin. poſt Tho. &. ē. coīa de ſacra. q. v. Et ad idem p Pe. de paſ. in iii. di. xiii. q. vii. ar. iii. &. ī. q. xlvii. Item nota q̄ nemo ſcit an odio uel amore dignus ſit Iob. ix. c. & eccleſiaſtes. ix. in principio facit de pe. di. iii. adhuc inſtāt. circa fi. & prima ad corinthe. iii. pōt tñ aliquis ſcire ſe habere caritatē de hoc. ii. q. vii. Paulus. ii. & p. Io. an. in. c. fi. poſt prī. de. purg. can. Item nulli etiā dammato ad mortē denegaē confeſio ut p Pe. de paſ. iii. di. xxii. q. ii. & in clementina de pe. & remi. & impedīt pnīa p ypocriſiz p ludos p ſpectacula & negotiatōnes ut p Pe. de paſ. in. iii. di. xvi. q. ii. p totū.

Septimodecimo quero circa primā ptē pnīe quid ſit contritio Rñ ſm Pe. & Tho. i. iii. di. xvii. cōtritio a magiſtris ſic diffinit Contritio eſt dolor uolunta rie aſſump9 p peccatis cū ꝓpoſito cōfi tēdi & ſatiſfaciendi Ad cuius intelligen tiam nota q̄ ſicut in materialib9 dun2 dr̄ quod non cedit tactui hoc autem frangi dicit q̄ p aliq̄ fortius in ptes magnas diuidiē conteri uero q̄ī totaliter in mini mas partes ſdigit & āmbilat ita cor ho minis dun2 dr̄ q̄ī diuine ſpiratōi quaſi manu ſe tangenti non cedit ſed obuiat. ſ. dum ī affectu peccādi morat. frāgi uero dicit q̄ī a ꝓpoſito ſi ꝓpiſcere incipit q̄uis nondum totaliter quertaē Conteri uero q̄ī affect9 peccati ſm omnem ſui ptem ī eo totaliter deſtruit & hoc fit q̄ī uolū tas ꝓfecte ab effectu pctī reſilit. unō ta lis reſilitio contritio dicitur ſiue appīaē & quia talis reſilitio dolor q̄dā eſt ideo p dolorem tāq̄ p genꝰ eſſentialiter diffi nit Additur aūt uoluntarie aſſumpt9 p pctis tāq̄ dra et hec queniit 9ritioni ꝓ ut eſt actꝰ uirtutis Sed put eſt actꝰ ſac menti ſic oportet q̄ addatur aliquid in compatione ad alias ptes & ideo additē cū ꝓpoſito confitēdi & ſatiſfatiendi ſm Tho. & Pe. ut ī ſu. Piſanella i v° 9ritio

& arch. de pe. di. iii. pfecta. & p Laud. ꝺ sacramento penitẽtie. iii. colu. et ymo. in cle. dudum. xii. col. et ibi fra. in. §. statuim⁹. ad fi. Idem in su confes. li. iii. ti. xxxiii. q. xvii. et dicit Pe. ꝺ paꝛ. in. iiii. di. xvi. q⁹ hoc. ꝑpositũ confitendi & satisfaciendi requirit̃ in mortali quia q̃tũ ad ueniale non requiruntur. ꝑpositũ confitẽ di nisi tantũ p accidens rõne p̃cepti eccl̃ie. nec etiã ꝑpositũ satisfaciendi Sed qui hic non uult satisfacere p mortali nõ uidetur esse in statu salutis & facit quod dico. i. q. lvi. & nota. fm eũdem in. iiii. q⁹ 9tritio dupliciter accipit̃. uno modo ꝓprie p actu gr̃a informato et sic non ẽ pars sacramenti sꝫ res sacri. secũdo mõ accipitur p actu liberi arbitrii dolentis de peccato qui non potest dici res cũ nõ sit effectus eius sed est primum principium ei⁹ & sic est pars sacramenti. put extenꝰ signatur actu uel habitu ut p fra. An. in dicta su. sic ergo cotritio est uirtꝰ mẽtis seu gratia. s. humilitas qua deo humiliatur & conteritur & ꝓsternitur & sic disponitur ut uelit se p peccato puniri & satisfacere p illo. & hec uirtus est & opus solius dei & hãc nemo meretur sed a deo inspiratur & p ipsam peccata dimittuntur fm Pe. ut refert Archi. de pe. di. i. si cui. ad qne adde p Pe. de paꝛ. in. iiii. di. xvii. q. i. ar. i. debet ergo penitens dolere de peccatis cũ ꝓposito confitendi & satisfaciendi quod p̃scꝫptur a dño p ꝓphetã Ioelis. ii. ubi dicitur scindite corda uestra et non uestimẽta zc̃. ꝺ pe. di. i. §. hoc idem. ubi plene p Archi. de expositione dictorum uerborum. Et notandum q⁹ contritio est cordis ad qꝺ s̃. q. x. confessio oris. ut dicit Fran. in. c. ad liberandam in fi. de mꝺeis. et iste dolor debet esse tripliciter ut ait Grego. acer acrior acerrimus. acer quia offendimus deum et creatorem nostrum. acrior quia offendimus patrem nr̃m celestem qui nos pascit multipliciter. acerrimus quia redemptorem nr̃m qui nos liberauit p prio sanguine a unculis peccatorum cruꝺelitate demonum et acerbitate gehẽne fm Archi. in dicto. c. pfecta et Ho. i. summe pe. §. quibus. ỽ. quid sit contritio. subdens q⁹ de tribus debemus ꝺolere. s. de commisso peccato. de obmisso bono. et ꝺ amisso tempore. subꝺit etiã q⁹ cordis cõtritio ẽ a malo ad bonũ a ꝺiabulo ad deũ 9uersio. unde Ioelis. ii. conuertimini ad me in toto corde uro. 9uersio autẽ est cordis undiq; uersio. ꝺe pe. di. i. 9uertimi. fm Ho. ubi. s̃. &. Archi. in. c. ii. ꝺe sepul. li. vi. unde sine ista pena interiori. s. amartudine cordis & ꝺolore & cõpũctõne peccatũ non ꝺimittit fm ꝺoc. ꝺe pe. di. i. nulli⁹. ꝺeb⁊ g° totũ 9teri angustia & ꝺolore ira & inꝺignatõne 9tra peccata fm Archi. ꝺe pe. di. i. i. actione. & i ꝺicta su. Astẽsi. li. v. ti. viii. intellige cum caritate aꝫs non esꝫ 9tritio ꝺe pe. di. ii. c. i. & sequẽ. maxime in. c. caritas est. & in toto corꝺe ꝺebet gemere & ꝺolere ꝺe pe. di. iii. hac auctoritate. et. c. illud. facit. c. to tam priꝫ. et. c. sunt plures in fi. et unde ꝺe pe. di. i. porro. §. hic iꝺem. circa prĩ. et in. c. mensuraꝫ. §. Item illud i quacũ p hora zc̃. et ad premissa fac. t. i. q. xxix. ãt fi. et adde q⁹ lacrime sunt signũ iteri oris 9tritionis ꝺe pe. di. i. i prin. fm Ioan. in. c. i. ꝺe his qui filios occiꝺe. et ꝺe signis 9tritionis p Io. an. i. c. a nobis. ii. in prin. ꝺe sen. excoĩs. sic g° confitẽs et non penitens non consequit̃ fructũ pnie supra. q. ii. in fi. quia non ex corꝺe 9teritur. i. q. pxima. et aꝺꝺe q⁹ quis ꝺebet esse corꝺe 9tritꝰ et humiliatus aꝺ petendũ priꝫ An. ꝺ bu. i. c. ii. q cle. ut uouẽ.

Decimoctauo quero que est ꝺfa inter attritionem et contritionẽ R̃n° fm Tho. in. iiii. ꝺi. xvii. attritio ꝺicit assensum aꝺ impfectã tritõnem ũ ꝺe ut sicut i corpalib⁹ ꝺicũt attrita que aliquo moꝺo sunt 9mixta sed non pfecte. contrita uero quanꝺo omnes ptes simul et pfecte trite sunt sic in spũalib⁹ attritio signficat quã ꝺã ꝺisplicentiã ꝺe peccatis 9missis sed non pfectã. contritio aũt pfectã ꝺisplicentiam fm Tho. et Pisa. in v° contritio. et refert Archi. ꝺe pe. ꝺi. iii. pfecta. Idem in su. pfes. eo. ti. q. xvii. et plenꝰ p Pe. ꝺe paꝛ. in. iiii. ꝺi. xvii. q. i. ii. colu. unde talis ꝺfa põt ꝺupliciter 9sideraꝛi uno° ex pte liberi arbitrii ꝙa ꝺolor impfect⁹ ꝺr attritio. et ꝺolor pfectus ꝺr 9tritio 2° ex pte ei quia ꝺolor gr̃a informat⁹ est 9tritio q̃tũcũq; sit modicus ꝺolor qui

non est gra informatus nō pōt dici gtri
tio sz attritio. nā dolor despatiōis est ma
ior dolore contritionis & tñ non est con
tritio. unde p dolorē ō pctō ,put est ung
actus numero non pōt attritio fieri con
tritio sed ,put est unus actus fm spēm at
tritio pōt fieri cōtritio sicut ex mane fit
meridies. & unum ē dispositō ad aliud si
cut etiā ī naturalib9 ,procedit ō impfecto
ad pfectū fm fra. Ni. in su. c. de pnīa &
Pe. de paī. in dicta. q. 1. p totū. similiter
aliud est conuersus aliud vsus de pe. di.
vii. q. quoniā uix. & unde ea. di. p9 medi
ū. & facit. ā. q. ,pxima. &. ā. ¶. 1. q. xlix.
& dicit frater Nicolaus osmi in addi. ad
Pisa. q. ista pfecta displicētia importat
summū dolorem & ex toto corde. unde &
Rai. in ti° ō pe. ¶. xviii. v. sequē quis sit.
ait q contritio dr quasi simul & ex toto
tritio quia totū cor ad ſram quasi terrē
& scindit p nimia angustia & dolore ira
& īdignatōne que cōcipit cōtra ipsa pec
cata. unde p ,ppbetā Ioelis. ii. scīdite cor
da uestra & nō uestimēta uſa Item psal.
l. sacrificiū deo spūs contribulatus cor
contritū & humiliatū deus nō despicies.
punge igit et pcute cor tuū si necesse fu
erit spinis clāuis & lanceis et aliis q̄bus
ipse xp̄us fuit p te punctus in cruce. fm
Rai. tāto enī quis dolere deberet q̄ta ē
grauedo peccati. grauedo enī peccati
mortalis est summa et infinita cū sit con
tra summū et infinitū deum. ar. insti. de
iniur. ¶. atrox. et extra de sen. excoī. cū
illoa2. ¶. nos tñ. et unum solū excludit ab
infinito bono et summo et mittit ad infi
nitū malū ō pe. di. v. ffes. et sic etiā per
unū solū peccatū mortale deberet quis
summe et infinite dolere ,pter quod si
funderet lacrimas ad equalitatem aque
maris condigne dolere non posset. debet
ergo quis recognoscere q nō posset etiā
,p uno peccato quātū deberet dolere &
si non pōt quod debet sperz ī mīa dei fa
ciēdo quod pōt. 1. ex toto corde dolēdo
& tāto magis quāto plura seu grauiora
pctā omisit Ioelis. ii. quertimini ad me ī
toto corde uestro zē. et de pe. di. 1. quē
penitet. fm eum. sic g° maior et melior ē
contritio q̄ attritio quia illa dr cū carita
te attritio uero stat in suis finibus absq
caritate fm theologos & doc. Decimo
nono quero utrum requirat gtritio de
quolibz mortali peccato Rñ° fm Pe. &
Tho. ī. iii. di. xvii. quia ī omni peccato
mortali est actualis auersio uoluntatis
a deo ad peccatum & gtraria gtrarius cu
rarē oportet q in omni remissione pecca
ti mortalis sit actualis auersio a peccato
ad deum que quidem cōtritio applr. de
peccatis aūt oblitis sufficit gtritō gnera
lis cum conatu ad rcordandū & dolēdum
nec solū de peccato oblito debet quis in
genere dolere. sz etiā ō oblitione eiusdē
que ex negligentia gingit fm Pisa. in v°
gtritio. hoc ultimū dictū de dolore obli
uionis furt Tho. qui gordat p dictis sit
cū Rai. ut ī su. gfes. eo. ti. q. xix. fm fra.
Nico. in addi. & gcordat his in su. Astē
si. li. v. ti. iii. ar. v. & in su. An. iii. parte.
c. de pnīa. &. ā. q. xiii. Vicesimo qro
an regrat spālis gtritio ō quolibet pctō
Rñ° fm Tho. ubi. ā. q. q̄tū ad prīcipiū
gtritionis. f. cum quis ō peccatis suis co
gitat & dolet & si non dolore gtritionis
saltem dolore attritionis. sic oportet q
sit specialis ō singulis peccatis que quis
in memoria habet. sz q̄tū ad terminū qui
. f. est dolor gra informatis sufficit q sit
una cōis gtritio de omnibus. tunc enim
ille motus agit in uirtute omīum dispo
tionum precedentiū fm Pisa. ubi. ā. Idē
in su. gfes. eo. ti. q. xx. & ut ibi p3 circa
hoc clarius loquit Pe. sic dicēs. deus ñ
rquirit ab hoīne impossibile sz possibile
Aut g° pōt haberi gtritio spālis siue añ
siue post. & tunc requirit. aut nō. & tūc
dico q sufficit generalis nam in momēto
pōt homo querti in momēto uero nō pōt
querti de singulis. sz postea si temp9 ha
bet ō his conteri debet. generalis tamē
gtritio de qua dicit Aug. ī li. ō pnīa. pe
nitētē oportet simul dolere de omnibus
mune. hec ē dispō imediate ad gra3. nā
dolere de uno peccato sine alio non suffi
cit ad salutem. Ex his pat3 q sufficit cō
tritio generalis. & est necessaria q̄n pti
cularis non sufficit. sz postea si facultas
adest necesse est deuenire ad spāles sicut
oportet uenire ad spālem ecrū rcognitō
nem & confessionem de pe. di. v. conside
ret. fm fra. Ni. ī addi. & facit ad p̄dicta

.ē. q. iii. & p ffrez. Ant. ubi. ē. & Pe. de paſ. in. iiii. di. xvii. q. i. in. iii. colu. ibi. v. concluſione. Viceſimo primo quero quot & que ſunt cauſe inductiue contriti onis Rñ° ſm Rai. ſex. Prima ipſa pecca tor recogitatio, pſal. xxxviii. Recogita bo tibi omnes annos meos in amaritudi ne anime mee. Secūda pudor qui ad cogi tationem fert .puerborū. xii. Putredo oſſibus eius qui confuſione refugnas gerit. Tertia peccatoris ultas Iere. iii. q̄ ultis facta es nimis iterans uias tuas. Quarta timor extremi iudicii & tor menti primo regum .impi9 & peccator ubi apparebunt .Ro. vi. ſtipendia pēti mors. Quinta dolor. ſ. de amiſſione prie celeſtis. Apoch. iii. tene quod habes ut nemo accipiat coronā tuam. ſim. liter do lor ō offeſa dei. hic dolor debz eſſe acer quia offendimo deum creatorem, acrior quia patrez noſtrum celeſtem. acerrim9 quia & noſtrū redemptorem qui nos .p prio ſanguīe liberauit Sexta ſpes. ſ. ueie qua peccata dimittūē Apoc. iii. Ego ſto ante oſtiū & pulſo. ſiquis audierit uocē meam & aperuerit mihi ianuā introibo ad illum & cenabo cū illo & ille mecum. ſm Piſa ubi. ē. Idē in ſu. cōfeſ. eo. ti. q. xxi. ſm fra. Ni. in addi. unde plen9 que dico. i. q. xlv. Viceſimoſecūdo quero utrz dolor contritionis debeat eſſe intellectu alis uel ſenſibilis Rñ° ſm Tho. i. iii. di. xvii. ſicut dicit Griſ. unūq̄q̄ p quaſcūq̄ cauſas naſcit p eaſdem diſſoluit de reg. iuris. c. i. cū g° peccatū ſufficienter per actū uolūtatis poſſit naſci, ſufficit etiam q̄ p ſolum actū uol ūtatis. ſ. p diſplicētiā & dolorem q̄tū eſt ex pte rei poſſit tol li. & cū huiuſmodi dolorem habere ſen p ſit in ptāte hominis. non eſt hēre dolo rem ſenſibilem. ideo deus nō requirit do lorem ſenſibilem de contritionis neceſſi tate. ſz eſt de ei9 pfectione. ſm Piſa. ubi. .ē. concordat Ho. & Pe. Idem in ſn. cēn feſſoz. eo. ti. q. xxii. debz et. ā hō. ad do lorem ſenſibilem & lacrimationē conari. ut patet p Aug. de pe. di. i. quē penitet. & ſi non poteſt de hoc ipſe debet dolere & uelle poti9 mortē & oīa mala ſubiiſſe q̄ in uno peccato cōſenſiſſe. & diſponere potius mortem & quelibet mala in futu rum tollerare q̄ peccato amplius conſen tire. xxxii. q. ii. tane. ſm fra. Ni. i addi. & ō hoc habet in ſum. fra. Antonī. ubi ſupra. & p Pe. de paſ. in. iiii. di. xvii. q. i. ar. v. &. i. q. xxiii. et. xxvi. queſtōne Viceſimotertio quero utrū cōtritio poſ ſit eē nimia Rñ° ſm Tho. i. iii. di. xvii. dicendu in q̄ contritio ex parte doloris qui eſt in rōne .ſ. diſplicentia peccati in q̄tū eſt offenſa dei non poteſt eſſe nimia ſicut nec amor caritatis dei quo intenſe diſplicentia peccati intenditur, ſed q̄tū ad dolorem ſenſibilē pōt eſſe nimia ſicut eti am exterior cordis afflictio. ut ieiunium & huiuſmodi in his enī oībus debet acci pi .p menſura debita conſeruatō ſubiecti .ppter quod dicitur Ro. xii. rōnabile ob ſequiū uſm. ſm Piſa. ubi. ē. Idem in ſu. confeſ. eo. ti. q. xxiii. adde. i. q. xxvi. & q. xxxii. poſt mediū ibi uel ne nimis. & quantus debeat eſſe dolor quē habere debet penitens no. Inno. in. c. oīs. circa prin. de pe. & remi. Viceſimoquarto quero an in contritione requiraē maior dolor de uno peccato q̄ de alio Rñ° ſm Pe. ubi. ē. de peccatis in coī i q̄tum ſunt offenſa dei debz eſſe maior ō maiori pec cato hītualiter quidem non actualiter ſi cut etiā in ſpāli debet eſſe maior dolor ō maiori peccato eo q̄ habet maiorem rōz doloris. dolor quoq̄ ſenſibilis. ſ. penalita tis q̄uenies eſt ut ſit maior quia maiori offenſe maior pena debeē concor. Tho. ſm Piſa. ubi. ē. Idem in ſu. confeſ. eo. ti. q. xxiii. ubi etiam dicit quo ad dolorem ſenſibilem q̄ lz ſit q̄uenies q̄ ſit maior nō tñ eſt neceſſariū quia etiā ſine eo po teſt eſſe uera ǫtritio ſm Oxm in addi. & p Pe. de paſ. i. iii. di. xvii. q. i. ar. v. cōcluſione. iii. & uō ibi m. vi. ar. an unū malū ſit peligendū .p uitādo aliud malū

Viceſimoquinto q̄ro an poſt remiſſio nem peccati debeat ō eo eē ǫtritō Rñ° ſm Tho. in. iii. di. xvii. dolor contritio nis reſpōdet culpe ex parte aduerſionis ex qua ipſa culpa quādā infirmitatē ha bet & ideo uera ǫtritio debet ſaltem in habitu ſemper manere ſm Piſa. ubi. ē. concordat Pe. ut in ſu. confeſſo. eo. ti. q. xxv. Et ad hoc de pe. di. i. non ita. ubi di citur lingua cordis non carnis apō deum

uerum iudicem iugiter ꝯfiteri debemus
ſm Oxm̄ū ī addi. & ſic durat ꝯritio quo
uſq; homo uiuit. ut ꝑ Pe. d. paſ. iii. di.
xvii. q. i. ar. iii. ꝓ hoc quia peccata iam
confeſſa ſacerdoti ſemper ſoli deo corde
non uoce ꝯfiteri debemus. ſm Pe. ut re
fert Arch. d. pe. di. ii. c. fi. & facit. d. pe.
di. iii. ſi aꝑtus. glo. ii. & q̄ ibi ꝑ Archi.
& quod no. ea. di. c. ꝓductior. glo. ii. &
d. pe. & remi. c. quod aūt. glo. magna ad
fi. & adde. ē. q. iii. unde ex hoc ſolo q̄
cū recordor nō doleo non pecco mortali
ter ꝑ no. in dicto. c. ſi aꝑtus. niſi forſitan
rōne ꝯtempt9 aut recidiue delectationis
quo caſu ꝓcedere poſſ3 opinio aliter di
centium Viceſimoſexto quero utr3 cō
tritus debeat poti9 uelle eſſe in inferno
q̄ peccare Rñ° ſm Tho. in quolibet con
tritus teneē ex caritate plus diligere de
um q̄ ſeipſum. peccare aūt eſt facere con
tra deum. pena3 aūt ſuſtinere eſt contra
ſeipſū. ideo oportet q̄ contritus quamli
b3 penā ꝑeligat culpe. ſed tñ deſcēdere
ī ſpāli ad hāc penam uſ illam non teneē.
ymo ſtulte faceret ſiquis ſeipſum uel ali
um ſollicitar3 ſuper huiuſmodi ꝑticulari
bus penis. concordat Inno. ſm Piſa. ubi
.ē. concor. etiā alb. ut ī ſu. con. eo. ti. q.
xxvi. ubi etiā dicit. ſm Anſhelmum in
li. de ſimilitudinibus q̄ quis debet magis
eligere eſſe ī inferno ſine culpa q̄ ī pad
ſo cū culpa. ſm Oxm̄ū in addi. & ē rō h9
dicti Anſhelmi quia innocens in inferno
non ſentiret penā. peccator in padſo nō
gauderet de gloria. ſed ſtultū eſſet de cē
deē ad has ꝑticularitates. q̄a terribilia ī
ꝑticulari ꝯſiderata plus terrent. & ideo
deſcendere ad huiuſmodi particularium
penar3 ꝯſiderationem eſſet inducere ho
mines ī temptationē & ꝓbere occaſionē
peccandi. ut ꝑ Arch. de pe. di. i. ī actō
ne. & ideo dicunt doc. in. c. omnis. d. pe.
& remi. q̄ ad remiſſionē culpe ſatis ē q̄
doleat peccaſſe & uelit ſatiſfacere & nō
uult ultra peccare. non tñ teneē ꝓpone
re q̄ potius ſuſtineret mortem q̄ pecca
ret in futurum ſi neceſſitas ei incumber3
q̄uis ſi pñs eſſet neceſſitas tunc deberet
eligere nō peccare. ad hoc. ē. q. xxii. de
bet ergo ſperare q̄tū ad futurum temp9
q̄ aut illa neceſſitas non uenit aut q̄ do
minus dabit cū temptatione ꝓuentū pri
ma ad corinth. x. diſcretionis tñ ē tales
temptationes fugere exemplo xp̄i qui
fugit in egiptū. ar. ii. q. i. ¶. cum ergo. ut
per Io. an. in dicto. c. oīs. in. viii. colu. &
ꝑ Io. de lign. & doc. ibidem. & in dicta
ſum. Antonina tertia parte. in. c. de ꝯtri
tione. v. de q̄titate ꝯtritionis. & ꝑ Pe. d.
paſ. ī. iii. di. xvii. q. i. ar. v. concluſione. ii.

61 Viceſimoſeptimo quero utrum peccati
remiſſio ſit contritionis effect9 Rñ° ſm
Tho. i. iii. di. xvii. Contritio pōt dupli
citer ꝯſiderari. uel m̄ritū ē pars ſacrame
ti. uel m̄tum eſt actus ūtutis & utroq;
mō eſt cauſa remiſſionis peccati. ſ3 diuerſi
mode quia m̄tum ē ꝑs ſacramēti coopa
tur ad remiſſionem peccati inſtrumentali
ter ſicut etiā alia ſacramenta In quātum
autem eſt actus ūtutis ſic eſt quaſi cauſa
materialis remiſſionis peccati ſicut mate
rie diſpoſitio. & addit Hoſt. q̄ licet ī cō
tritione dimitaē peccatū quando fit cū
ꝓpoſito confitendi & ſatiſfaciendi. ſi tñ
poſtea tempore debito nō ſequaē cōfeſ
ſio & ſatiſfactio. peccatū qdē dimiſſum
non redit ſed mortaliter peccat qui ob
mittit & ſic intelligē de pe. di. i. magna.
ſm Piſa. ubi. ē. Idem in ſu. con. eo. ti. q.
xxvii. & concor. Rai. in. ti. de pe. ¶. xix.
qui incipit qualiter. ſm Oxm̄ū in addi.
& ade. ī. q. xxix. Et dicit lauū. q̄ effect9
contritionis eſt ut totaliter mundet pur
get & ablauat a peccato. & ſm hoc intel
ligas oēs auctoritates que dicūt q̄ ꝯtri
tio delet peccatū. i. gr̄a dei informans ꝯ
tritionē hominis delet peccatū quia ad
ipſam gr̄am tātum ſpectat hoc facere ō
pe. di. i. ūbum. ſm eum in ſacramentali. ī
ti. de pnīa. iii. colu. & de effectu ꝯtri
tionis ꝑ Pe. de palu. ī. iii. di. xvii. q. i. ar.
iii. & tollit peccatum etiā mortale du
rante habitu aggrauato ad peccādū. ī.
q. lix. poſt medū. & adde. ī. q. cliii. ī f.
Vnde ꝯtritio tāq̄ fortiſſima machina cō
terit ecngeriem peccator3 que quaſi qui
dam murus ſepant nos a deo ỽſale. lix. in
iquitates nr̄e diuiſerunt inter nos & deū
Item hec conterit laqueos & cathenas
diaboli. pſal. laqueus ꝯritus eſt zc. Itē
deſtruit carcerē ifernalē quē demones
paauerunt in inferno anime peccatrici &

tures demonum eneruat .unde Sampson iudicū. xvii. postq̄ creuerant capilli eius turrib9 rest tutis q̄ussit duas columnas ita q̄ ipse cū philisteis mortuꝰ ē. sic pec cator cum recup̄uerit capillos. i. dona spūs sancti p̄ contritionem tures restitu untur ita q̄ duas pessimas columnas. i. 9 cupiscentiam carnis & superbiā ute concu tit ueterem hominem in se interficit do mum infernalem dirut demonum tures eneruat .ista cōteritur brachium pecca toris & maligni. i. diaboli Ité ista repat muros ir̄m quos destruxerat Nabuyza dan. iii. Regum u'timo in psal. benefac dñe in bona uolūtate tua sion. i. in centri tōne a te solo gratis data uł danda sion .i. anime ut sic edificēt̄ur per eam muri ir̄m. ſm Rai. ut refert Arch. de pe. di. .i. in actione. & p Ho. in su. de pe. ¶. qui b9. v. & quis sit effect9. ubi subdit Ho. q̄ contritio mundat aīam a reatu culpe liberat a pena gehenne ab horrenda de monū societate & a ullissima peccati fu tute ſ & restituit bona spūalia que hō amiserat p̄ peccatū. societatem .ſ. spualē coīonē bonorū eccle que dicit pticeps ego sum omniū timentiū te. & filio ire fi lium gr̄e reddit. de filio diaboli filiū re gis altissimi. & p̄ osequēs efficit heredē dei coheredem autem xp̄i. ſm eū. facit .ł. q. xxxi. in fi. Ex his nota q̄ contriti onem p̄cedit gr̄a dei. ut p̄ doc. i. c. oīs. d. pe. & remi. & q̄ nota. d pe. distī. i. mag. in vº dimsit p̄ Arch. xxxii. q. i. si p ianu am. & p Ho. in su. ¶. quibus. v. sed & cor dis contritionem. ubi etiam dicit q̄ & ca ritas est uia ad contritionem & remissio nem peccatorum. & plura de caritate di cit. ad quod. i. q. xxix. post prin. ult. mo no. q̄ pfessio religionis approbate cū ḡritione & confessione equipol let bap tismo quo ad deletionem omnis culpe. ſm Pe. de pal. in. iii. di. iii. q. ii. p̄ hoc no. xxxiii. q. ii. c. ammouere. i glo. ex hº loco. & in spe. de reo. ad fi. & p fed. con silio. xxxi. incipit questio talis. ē quidā de ppio zē. & facit. ē. ¶. i. q. xlix.

Vicesimooctauo quero utrum contritio possit tollere totum reatum pene Rñ° ſm Pe. ubi .ē. contritionis intentio pōt attēdi dupliciter ł ex pte caritatis q̄ cau sat dissplicentiā peccati uł ex parte do'o ris qui insensicia excitauit & utroq̄ mō potest ī tātū intendi contritō q̄ tota pe na remittit̄ mbilominus tñ confessio & pñe iunct̄e expletio requirit̄ ꝓpter p̄ceptum & incertitudinem quia. ſ. nō ē quis cert⁹ q̄ sua contritio fuerit suffici ens ad totū reatum toll'dū Idem Tho. ubi. ē. Idem in su. cōfess. eo. ti. q. xxviii. ſm Oximū post Pisa. ubi. ē. facit. ī. q. cii. & vide oīo. ē. q. viii. unde tanta po test esse contritō q̄ sacerdos nullā pniaz imponeret. ut no. de pe. di. i. mensuram in prin. & p Inno. d pe. & remi. c. q̄ au tē. facit. eo. ti. is qui. in prin. & euitabit penā purgatorii & bēbit uitam eternā. Arch. xvii. q. i. si ergo. in. colu. Vice simonono q̄ro an p cordis cōtritō3 absq̄ oris cōfessiōe & opis satisfactōe dittaē peccatū dic latius q̄ Gr̄ano d hoc d pe. di. i. p totū facit longū tractatū. Primo allat p illa parte questōnis q̄ p solā cor dis contritionem dimittaē peccatū sine confessione oris & opis satisfactione & ad hoc p̄bandum allat. primo ad p̄ban dum id ex quo hoc uidet sequi. ſ. q̄ uolū tas p facto reputatur & hoc p̄bat uſq̄ ad. ¶. econtra. ab illo loco p̄bat contra. uſq̄ ad. ¶. pene. ubi ponit unam solutōnē postea ponit aliam. ut in. ¶. cogitatio.

Postmodum solutōnem impūgnat. & sic uel dissolute & plixe allat aliq̄ā. p una parte aliq̄ā. p alia aliq̄ā rſpondet auctoritatibus aliq̄ā soluit contrarietates ali quas. tandez uero cui pti magis sit adhe rendū non determinat ſ3 arbitrio lecto ris relinquit. ut p. Arch. de pe. di. i. ī su. & glo. ibidē refert super hoc opiniones Prima opinio est q̄ nec cordis contritio nec oris confessio pctā dimittūt̄ sed gr̄a deī de conse. di. iii. nemo tollit. sed ipsa cordis cōtritio est signū peccata eē dimis sa sicut exterior satisfactō est signum cor dis contriti. gr̄a enī precedit contritōnē ar. de pe. di. i. non potest quis contritio remissionē. ad quod. ¶. q. xxvii. ad fi. un d remissio attribuēda est gr̄e que ē causa cause. hanc opi. uidetur sequi Gioff. put no. ī su. d pe. ¶. tria sunt necessaria. Alia fuit opinio Petri māducatoris ut refert glo. in dicta su. qui dixit conditionalē ſp

Vide tegnris oppinion

remissionem & cordis cōtritionē. ſ. ſi ſa
tisfecerit de pec̄is. & facit de pe. di. iii.
ſane cauendum. ſi fi. ſm Arch. ibidem. uel
dic q eſt conditionalis. ſ. ſi poterit hꝫe
ſacerdotem ſm doc. in dicto. c. oīs. quod
in idē recidit. Alia fuit opinio. ut habet
glo. ubi. ē. que uult q p ſolam contritio
nem dimittat peccatum ſup qua glo. di
cit Arch. q iſta opinio que habꝫ q con
tritio dimittat peccatum eſt celebrior ō
hoc etiā p Hoſt. in ſu. de pe. §. quib. 9. v.
illud autem. ubi refert opi. aliquoꝝ. &
dicit q Gratian⁹ ſcripſit hoc lectoris ar
bitrio relinquendum. ō pe. di. i. §. quib.
auctoritatibus. & ultimo refert Hoſtiē.
opinionem Hug. qui dixit ſola cordis
contritione deleri peccatum in adulto ſi
uere conteritur & ꝓpont decetero non
peccare & de 9 miſſis confiteri & ſatiſfa
cere de pe. di. i. mag. nec obſtāt auctori
tates inuentes peccata non dimitti ſine
confeſſione & operis ſatiſfactionē quia
intelligi debent de confeſſione interiori
que eſt recognitio peccati in mente ſua uel
ꝓpoſitum confitendi uel gſa qua ſc̄ hō
diſponit ut doleat de peccato & ꝓpo
nat confiteri & ſatiſfacere ſi locus & tps
affuerit. Idem intelligit de ſatiſfactōne
interiori que eſt dolor interior & amari
tudo aīe de peccato 9miſſo & ut abſtine
re ꝓponat de pe. di. iii. ſatiſfactio. &. c.
ſi aplus. & di. i. §. huꝫ uerbis. & dicit
Hoſt. q hec ultima opinio celebrior eſt
& hanc dicit eſſe tenendā. ſed ei ſic oppo
nit ex quo ſola 9tritione deletur pecca
tum ad quid opꝫ eſt oris confeſſione &
ſatiſfactione & ipſe reſpondet q neceſſa
ria ſunt ad humilitatē & ut tam exer
cendam de pe. di. iii. ꝓductior. & ut ſatiſ
faciat eccliē que leſa eſt ō pecc̄to. uel
tñ ron inteligas q ipſa contritio pecca
ta dimittat. ſz in ipſa contritione gſa dei
condonat omnia liberaliter. unde Amb.
uerbum. i. filius dei tollit peccata ō pe.
di. i. ꝓbum. & Aug. nemo tollit peccata
mundi niſi ſolus xp̄s qui eſt agnus tollēs
peccata mundi de conſe. di. iii. nemo tol
lit. non tñ excludas patrem & ſp̄m. nā
inſeparabilia ſunt opera trinitatis de cōſe.
di. iii. oīs in fi. & di. iii. quō. circa medi
um. xi. q. iii. illud. ſm Hoſt. ubi. ē. Idem
Arch. ubi. ē. inducens Thobie. iii. ſi tri
tribulationis. i. tribulati cordis. i. cōtri
ti peccatū dimittis. ſ. huꝫ qui inuocāt te
ad idem de pe. di. i. uerbū. ſm Rai. hāc
etiā opi. Hug. ſequitur glo. de pe. di. i.
in prin. i glo. utiq. aliāt dictum. c. mag.
ō. etiam de hoc no. & in dicta glo. utiq
etiam no. q remittitur quo ad culpā nō
quo ad penam. quod no. etiā de pe. di. i.
menſuram. §. Item in leuitico in v° pecca
to. ad qō. ē. q. viii. & q hec ultima opi.
Hug. ſit uerior ꝓbat Ho. poſt Rai. per
exemplum Lazari reſuſcitati & poſtea
abſoluti a diſcipulis & p decem leproſos
qui in uia mundati ſunt & exē plo leproſi
de quo de pe. di. i. §. ſi autem cor. ſi. n. &
§. hoc idem. ſm Goff. Rai. Ho. & Arch.
& dicit Ho⁹ ubi. ē. q peccator aſtringit̄
duplici uinculo ad ſatiſfaciendum. unū ē
quo ligat quo ad deum & iſtud in contri
tione remittit. ſ. Aliud quo ad eccliam &
hoc p cōfeſſionē & ſatiſfactōnem iniūcta
& abſolutionem pbr̄i relax. ſ & hec. p
bant dicta exempla & hoc etiā exp̄ſſim
ꝓbatur de ſen. excōis. a nobis. ii. §. i. ibi
innulum. ergo quo peccator ligatus eſt
apud deum in culpe remiſſione ſubaudi
per contritionem obtenta diſſoluitur. Il
lud autem quo ligatus eſt apud eccliam
cum ſnīa remittit. ſubaudi uel cū a pbro
abſolutur relaxatur ut ibi ſequitur i ex
emplo Lazari, & hoc intelligas ſiue pecca
tum ſit notoriū de quo ibi uidetur loqui
ſiue occultū q̄uis de occultis apparere non
poteſt niſi p cōfeſſionem nec ipſa eccliā
punit ō ſi nomia. c. tua. in fi. &. c. p̄cedēti
in fi. ſacerdos igitur dei miſſer ei cum iā
dīs p cordis contritionem peccatum di
miſit ſatiſfactōnem impōit & temꝑalē
penā miūgit alleuiat uel remittit & ſm
hoc intellige de pe. di. i. multiplex. &. c.
q̄ē penitet. in fi. & di. v. cōſideret. i fi.
& ſic dīs remittit penā eternā. pbr̄ tpa
Jēm quia p quolibꝫ peccato hoc duplex
pena debetur de pe. di. i. §. ſi peccatum. &
c. ſi primi hominē. & di. vii. c. fi. ad qō
ſupra. q. viii. hoc tñ ſic intelligas q pri⁹
& principaliter eternam mereē pecca
tor qui ſi non conteritur nulli alii aſtrin
gitur. ſi autē conteritur a deo ipſi eterna
remittitur. ſz in temꝑalem 9mutatur ut

in eisdem capitulis comprobat & hanc tempalem pōt sacerdos remittere in totū uel in partem ſm no. p eundem Io. in ſu. in ru. de remiſſionibus .§. ad quod ualent ꝟ. illud etiam oſtendimus. nullum autē peccatum ſine pena eſt. aut enim puītur tempaliter p hominem. aut eternaliter p deum ſm Ho. in all. §. quibus. ꝟ. illud autem. ibi etiā dicit q ſi poſtea oris confeſſio & ſatiſfactio nō ſequat peccatū ia dimiſſum in contritione non redit tamē peccat mortaliter is qui poteſt cōfiteri & ſatiſfacere & hoc non facit. & ſic intelligit de conſe. di. 1. mag. ad quod. ē. q. xxvii. circa prī. & ideo dixit Hu. & Arch. poſt eū. & glo. ō pe. di. 1. §. ecōtra. i fi. ſu per glo. hec argumentatio in fi. q uerū eſt q in contritione cordis ante oris confeſſionem peccatum dimittitur. dum tñ penitens habeat uoluntatem confiteri eccle. ſi tp̄ & facultas affuerit. aliqn non eſt uere penitens. & non dimittitur ei peccatū. ſi uero dimiſſo peccato i cordis contritione & hīta uoluntate eccle confitendi poſtea mutet uoluntatem & nolit peccatū confiteri idem eſt reus ñ peccati iam dimiſſi ſed peccati quod committit nolendo & contemnendo cōfiteri quod eſt aliud a peccato iam dimiſſo ſm eos. & nota q triplex eſt compunctio in peccato. ſ. paſſio actio & cōtritio. paſſio peccati non delet peccatum. actio eſt qñ quis ſe affligit & iſte actus non delet ſed eſt contritio uirtus cum quis ꝓponit nūq peccare humiliat ſe deo recognoſcens peccatum omiſſum & ꝓponens non committere. iſta eſt uirtus non humana ſz diuina infuſa. & hec bene delet peccatum dūmodo ꝓponat confiteri ut dictum eſt alias ſi contemneret confiteri peccaret mortaliter. & licet contritio oleuiſſz peccatum tamen ſi poſtea contemnat cōfiteri inducitur nouum peccatum mortale et ꝓinde habetur nunc quo ad uitā eternā ꝑmerendā ac ſi nulli foret remiſſum per contritionem ſm doc. et Io. ō lig. i dicto .c. oīs. unde p cordis contritionem quis ſanatur apud deum nō tñ q̄tum ad eccleſiam ut no. Arch. in. c. decernim⁹. ō ſen. excoi. li. vi. in glo. mag. ante fi. qui etiā excoīo quo ad peccatum ſeu culpēm tollitur ſola contritione apud deū lz ñ aput eccleſiam ut p Io. an. in. c. cum deſideres in fi. et in. c. a nobis. el. ii. in. iii. colu. de ſen. excoī. et Ho. i ſu. ō ſen. excoī. §. quis poteſt. ꝟ. ſed nūquid nudo uerbo in fine et ꝟ. ſz nūquid ſi clericus. et ꝟ. ſed quid ſi excoīcator. in fi. cum aliis ſimilibus. ſed attende q fra. Ni. oſimi i addi. ad Piſa. in v⁹ contritio ad fi. refert Rai. in ti. de pe. §. xix. qui incipit qualiter. zē. dicendum q opinio que habet q̄ p contritionem tantū remittatur peccatum eſt celebrior. cuius ueritas patet p exemplum Lazari et ſi ipſe aut frater Ni. dicit ſic puto autem q due alie opiniones ꝑdicte ſaluari poſſent. nam licet cōtritio ponat uere contritū i ſtatu ſalutis tñ p illaz nō uidet fieri ſimplex remiſſio. cum contritus adhuc manet iuxta poſſe ad confeſſionem obligatus. unde quouſq; fuerit p ſacerdotem in confeſſione abſolutus non uidetur dimiſſus ut patet in Lazaro qui licet fuerit reſuſcitatus a deo adhuc tñ erat ligatus quouſq; fuit p diſcipulos abſolutus Io. xi. ideo plena remiſſio non uidetur dari ante confeſſionē niſi impoſſibilitas illam penitus excludat. unō in li. de padiſo & de pe. di. 1. non poteſt. dicit Albertus non poteſt a peccato iuſtificari quiſq; niſi fuerit peccatum ante confeſſus ſm eum. et ſic hic etiā uult q ſaltem effectualiter ſit abſolutus et in ſtatu ſalutis concluditur q diuina gra mediante contritione peccatoris delet omnia peccata ut p Io. de lig. poſt doc. in dicto. c. oīs. unde dicitur q remiſſio fit per cōtritionem. de pe. di. 1. q̄umlibet. et. c. quē penitet. ſm Io. an. in. c. a nobis. ii. in. ii. colu. de ſen. excoī. et facit. xvii. q. 1. qui bona. §. 1. de conſecr. di. iii. eccā caritas. xxxiii. q. 1. c. fi. xxvi. q. vi. huis qui. et. c. cognouimus. in fi. cum ſi. ſi ergo confeſſio non oīneatur ſola contritio ſufficit ut per Hoſt. in ſu. de pe. §. quis debz. et Arch. de pe. di. 1. c. 1. unde firmiter eſt tenendum q ſola contritio ſufficit ad delictionē peccati abſq; oris confeſſione dū modo ſit cum ꝓpoſito cōfitendi et ſatiſfaciendi. requirtur tñ confeſſio ꝓpter ꝓceptum eccleſie. ut in ſu. aſtenſi. li. v. ti. ix. ad fi. et ꝓpter preceptum diuinum ō

quo. ī. q. xlvii. & sic satis est q̄ homo cō
teratur in continenti post ꝓpetrationem
& p talez cōtritionē cū ꝓposito confiten
di tempe debito dimittitur peccatum p
.c. magna. de pe. di. i. ſm Ni. in dicto. c.
oīs. viii. colu. Idem ꝯcludit fra. Ant.
in dicta ſua ſumma. iii. parte. c. de confeſ
ſione. dicens q̄ p ſolam contritionem ha
betur remiſſio peccati. ſed nihilomin9 ta
lis tenetur poſtmodum confiteri tempe
ſuo & ſatiſfacere. & hoc ſm Tho. & rō
ne dubii quia certus non eſt ſi eſt contri
tus & rōne precepti facti de cōfeſſione
ſi autem b° obmittit facere tempe debi
to peccata quidem iā dimiſſa non redeūt
ſ3 ſm Hug. tunc peccat mortaliter illud
obmittendo. ut ibi latius & huis effectu
aliter 9cordat Lauð. de ſacramēto pniē
v. colu. ỽ. iii. an ſit oīo. dīs Ni. in dicto
.c. oīs. plt. col. poſt mīta. 9cludit q̄ tenē
do q̄ confeſſio ſit ð iure diuino peccatū
intelligeretur dimiſſum p contritionem
conditionaliter. ut ſentit Inno. ſed tenē
do q̄ ſit de iure humano & tunc cum pec
catum iam a deo fuerit dimiſſum per ſo
lam cōtritionem di. c. magna. Et hēbat
iſte ꝓpoſitum confitendi. ſi poſtea nō cō
fitetur peccat mortaliter non parendo
precepto eccleſie. ſed peccatum iam
dimiſſum non redit ſecundum eum. &
adde. ī. q. ꝑxima. Triceſimo quero
an ſemp ſufficiat contritio Rñ° nō ſi pec
cator habet tempus & copiā ſacerdotis
non enim ꝓdeſt contritio ſine cofeſſione
ſi peccator tempus & copiam habeat cō
fitendi. ut per Io. an. ī. c. oīs. in. viii. co
lumna. de pe. & remi. & dixi. ē. q. x. &
ꝑxima p totam. unde licet peccatum ſit
donatum & deletum. non tñ uidetur eſſe
tectum ymo nudum & aptum quouſq̄ ſit
congrua ſatiſfactio facta. ſic ergo deus
donat peccatum & homo delet interius
per confeſſionem & operis ſatiſfactionē
ſm Pe. ut refert Arch. de pe. di. iii. ille
rex. in fi. nam ubi quis poteſt confiteaē
aīs ſi non uult non ſaluaē. quod uerū eſt.
ut no. Arch. de pe. di. i. porro. ¶. cum g°
ỽ. alii. ſi enim poteſt haberi facultas ne
ceſſaria eſt oris confeſſio que non debet
contemni. de cōſe. di. iii. baptiſmi ꝯcē.
&, c. non dubito. & de pe. di. i. agite pe
nitentiam. & ſic ſi facultas adeſt. Illuā
Iacobi eſt preceptū neceſſitatis. ſ. cōſi
temini alterutrū peccata ueſtra. ſed cum
facultas non ſuppetit. tūc ſufficit cordis
contritio. ar. xlv. di. due. de eo qui mi. ī
poſ. cum ſicut. & hoc ē uerum quo ad
culpā delendam non penam. & quod dici
tur q̄ poteſt eſſe tanta contritio cordis
q̄ ſufficit etiam ad penam delēdam cum
erubeſcentia partem habeat remiſſionis
de pe. di. iii. quē penitet. hoc non eſt ratī
one contritionis. ſed penalitatis. ſm Pe.
de ſaluia. ut refert Arch. de pe. di. iii. p
fecta. ad fi. Eſt ergo confeſſio neceſſaria
ſi habetur facultas. & ꝓdeſt tum ꝓpter
erubeſcentiam peccati. que ē magna ꝑs
pniē. di. c. quē penitet. tum ꝓpter humi
litatem & obiam. que exhibetur eccē ge
mendo coram ſacerdote. tum ꝓpter gra
tiam per impoſitionem manꝰ ſacerdotis
xxiii. q. iii. notandum. tum ꝓpter recōci
liationem. quia ſacerdos reſtituit cōīoni
& participationi ſacramentorum. ð pe.
di. i. multiplex. &. c. nō nulli. tum ꝓpter
9mutationem pene tempalis. que ē īar
bitrio ſacerdotis ð pe. & remi. deus qui
ſm fra. ī dicto. c. oīs. l3 g° añ oris cōfeſ
ſionem peccatum dimittatur tñ fit cōfeſ
ſio ad oſtenſionem p̄tentie interioris
ut per Arch. in dicto. ¶. cum g°. uel dic
q̄ fit ex cauſis p̄miſſis ſupra hac eadem
. q. &. ē. q. ꝓcedenti. in fi. preſtim. quia
per 9tritionem non tollitur pena regīr.
que tñ relaxatur per ſacerdotem. ut. ē.
. q. ꝑxima. non tamen premiſſa ītelligas
q̄ regīr teneatur qs confiteri. niſi ſemel
in anno. ut. d. c. oīs. ad hoc. ī. q. l.

Triceſimoprimo quero circa ſcām ptē
pniē qd ſit 9feſſio. Rñ° ſm Tho. ī. iii.
di. xvii. conuenientiſſime diffinitur ab
Aug. ſic Confeſſio eſt per quam morbꝰ
latens ſpe uenie aperitur. 9cor. Pe. ut in
ſum. 9feſſo. li. iii. ti. xxxiii. q. xxx. Ad
cuius intellectum dicit no. q̄ 9feſſio tri
pliciter fit. aut in foro anime interiꝰ co
ram deo. aut in foro pniē exterius corā
dei uicario. aut in foro 9tentioſo coram
iudice. in prima peccatum latens nō ap
tur qua deo aptum erat. ī ultima nō ap
tur ſpe uenie. ī media uero peccatum la
tens ſpe uenie aperitur. unde confeſſio ſac

mentalis que ẽ ps pñe quemẽter descri
bitur. & p materiam que ẽ peccatũ. & p
actum q est aperire. & per finem qui est
spes uenie. fm Pisa. in v° confessio. põt
addi q ideo dicitur spe uenie quia si alia
de causa apiatur peccatum non est cõfes
sio. nam si apiatur causa consilii est consul
tatio. si uero ex lasciua uel leuitate ẽ diss
solutio. si uero ad aliquẽ malum finem ẽ
malignatio. Et ex hijs satis patet quod
peccatum quod dicitur non ex spe uenie
seu ad impetrandum ueniam non potest
dici dictum in confessione. nec tenetur sa
cerdos illud tenere secretum. ut patet p
Rai. sub ti. ō pe. & rem. §. ponit q aliqs.
& p glo. eius eo. ti. §. ō pena sacerdotis.
sup v° peccatum. & quia non oĩs qui spe
uenie apit peccatum consequitur uenia
ut si non confiteat sacerdoti idoneo ex
tra de pe. & rem. oĩs. & ō pe. di. vi. qui
iuste. uel aĩs indebite confitetur. de pe.
di. v. falsas. &. c. fres. ideo. Rai. sub ti. ō
pe. & rem. §. fa dicta. diffinit Confessio
est legitima coram sacerdote peccati de
claratio. Et subdit Rai. in dicto. §. fa dic
ta. q confessio dicit quasi simul ex toto
uel undiq; fassio. nam ille ofitetur qui to
tum fatetur. glo. sup v° undiq; i. ō oĩb9
peccatis que occurrũt meõre & ō circũ
statijs eorundem aggrauãtibus in aliud
genus peccati. ut si pcussio uel furtum in
ecclesia factum fuerit. quia hic locus tra
bit ad sacrilegiũ. fm Oximum post Pisa.
aliqua addendo. & ō hoc p fratrem An
ni. di. xvii. q. ii. circa prin. & p laud. de
pñia. iii. colu. uel dic q confessio ẽ cano
nica coram sacerdote peccatorum facta
declaratio. fm Host. in su. ō pe. §. quib9
in fi. uel dic Confessio est legitima corã
sacerdote habente usum clauium quo ad
illum qui ei confitetur peccatorũ decla
ratio. fm Arch. post Rai. de pe di. i. per
to. in prin. & in. §. econtra. in prin. & ui
de in su. Aftensi li. v. ti. x. & dicit Girise.
q Confessio est sal9 animarũ dissipatrix
uiciorũ expurgatrix demonũ quid plu
ra obstruit os inferni portas apit para
diss. ut refert Arch. de pe. di. i. sic tu. ad
qrod. ẽ. q. xxvii. Et de ista confessione
quis habeẽ Iosue. lxxi. ibi da gloriam do
mino deo israbel & confitere atq; indica
mihi. ut p Arch. ea. di. non potest. Item
confessio est actus uirtutis. ut p Pe. de
pal. in. iii. di. xvii. q. ii. articlo. iii.

Vltimo quare fuit instituta cõfessio no.
de pe. di. i. pfecta. nam in ea reperiuntur
tria contraria & opposita peccato. nam
in peccato adest ipudẽtia operis perpe
tratio & delectatio. confessio opponitur
ipudentie. cõtrit ō delectationi. pñia seu
satisfactio operis ppetrationi. sicut in ar
te medicine contraria contrariis curant
de pe. di. ii. c. i. Item adde & aliam ratio
nem que forte uideẽ obtinere primariũ
locum. & elici potest p. c. p uenerabilem
qui fi. sint legi. ná peccator max me sim
plex nescit discernere qualitatem pecca
ti nec distinguere inter lepram & leprã
unde uidemus multos peccare per igno
rantiam & min9 estimare peccata q̃ sint
ideo utile & quodamõ necessariũ est adi
re iudicem animarũ qui sciat discernere
& pñiam condignam iniungere. fm eũ
Tricesimosecũdo quero quot sunt condi
tiones quas debet habeẽ confessio. Rñ°
fm Tho. in. iii. distinct. xvii. Sedecim
sunt que i hijs uerbibus continentur. Sit
simplex humilis confessio pura fidelis.
atq; frequens nuda discreta libens uere
cũda. integra secreta lacrimabilis accele
rata. fortis et accusans sit pareẽ parata.
quorum expositio talis est. sit simplex. s.
ut non recitet i confessione misi quod ad
quantitatẽ peccati pertinet. humilis. s.
ut miserum se & infirmum confiteatur
ad hoc. ẽ. q. v. in fi. pura. s. sit confitẽtis
intentio. fidelis. s. uera & sine ulla falsi
tate. fm Pisa. in uerbo. confessio primo
& in su. con. ti. xxxiii. q. lxvi. dicitur fi
delis. i. ut tam ipse confitens q̃ sacerdos
sint in fide catholica. & fm doctrinam ec
clesie fiet non hereticorũ. Itẽ q fiat sub
spe uenie aĩs nõ ualeret sicut pñia caym
qui dixit maior est iniquitas mea q̃ ut ue
niam merear de primo habeẽ. fm Aug.
de pe. di. vi. qui iuste. ō f° ō pe. di. i. quẽ
penitet. &. c. nemo. fm Oximum i addi.
ad Pisa. atq; frequens. istud est de bene
esse confessionis. s. q homo frequenter
confiteatur. fm Pisa. in dicta. q. lxvi. di
citur. q duobus modis potest intelligi

uno ut si frequenter cadit in peccatum mortale frequenter resurgat p penitē tiā. de pe. di. vi. c. septies. alio mō ut ea dem peccata frequēter cōfiteatur. unde Aug⁹ ḡto pluribus confitebitur qs sub spe uenie turpitudinem criminis tāto fa cilius consequitur gratiam remissionis de pe. di. i. quē penitet. non tamē ad hoc te netur quis nisi in aliquibus casib⁹. est ta men de cōsilio ista frequētatio respectu ueniarum ad quorū confessionē secularis nō tenet nisi semel in anno. si non fuerit in mortali. ut no. Bonauētura super. iii. sen. di. xvii. ꝑ Oximū ī addi. ad hoc. ē. q. viii. Nuda. ſ. ut si inuoluat obscuritatē uerborum. unde debet certum confiteri . ff. de confes. l. certum. & per Ho. in su. de pe. ¶. quibus. in fine. unde si dicam ō bus que tibi dixi ī foro absoluas me. nō ualet nisi iterum dicam tibi ut cōfessori ſm Pe. de paſ. in. iii. di. xxi. ar. ii. ꝯclusi one. ii. in fi. qō declara ut. ī. q. xxxiiii. &. q. lvii. ad fi. Discreta. ſ. ut maiora cū maiori pondere confiteatur. ſm Pisa. in dicta q. lxvi. dicitur. ſ. ut discretum que rat sacerdotez scientem ligare & soluere de pe. di. i. quē penitet. Item quia debz distincte & seperatim singula peccata con fiteri. ſm Oximuz. Libēs. i. spontanea non coacta: qui enī confitetur metu etiā qui caderet in constantem nullum sacrīm tum recipit. quia de iure diuino non hu mano interior pria quē ē cōsensus liber est pars sacramēti sine qua non est sacra mentum iure diuino qō potest afficere actum interiorem. unde talis tenetur ite rum confiteri & si non forte illo āno qō est iuris positiui trī qñq; ante mortē qō est iuris diuini quia etiaz confessio secun duz nomē libertatē importat ſm Pe. de paſ. in. iii. di. xxix. q. i. ar. iii. ad hº. ē. ¶. iii. q. xlvi. Verecunda. ſ. ut erubescat & nō se iactet de peccatis ꝑpter aliquā seculi uanitatē. Integra. ſ. ut non subtra hat aliquid de his que manifestāda sunt ad quod. ē. q. v. Secreta. ſ. ḡtum ad cōdi tionez foꝛi in quo de occultis cōstīe agi tur ad hoc. ī. q. ꝑxia. Lacrimabilis. ſ. quo ad dolorem ō peccato cōmisso adde . ē. q. xviii. Accelerata. ſ. ut nō differat ō die in diem sed statī uel ḡ otius potest confiteatur ad quod. ē. q. xxx. inf. Fortis ut. ſ. ꝑpter uerecundiam nihil dimittat. Ad hoc. ē. q. xxi. & accusans. ſ. seip sum & non aliū ad quod. ī. q. xxxv. & sit parere pata. ſ. sacerdoti. Ad quod. ī. q. xxxix. & unde Ray. in su. sua de pen. & rem. ¶. sequitur que sunt necessaria & ī repertorio aureo Ciuil. durantis seu spe culatoris in ti. de pe. & re. ¶. ii. in fi. & aliqualiter tangit Io an. de istis conditi onibus in dicto. c. omnis. in. viii. & nona columnis. Item debet esse cum dilectōne seu caritate. Nā ubi non est dilectō ñ est peccati remissio ut no. Io. an. in. c. maio res. iii. colūna de bap. ad hoc. ē. q. xvii. ad finem: &. ī. q. xxxiii. & ſm Bernar. in sermone de confessio. tres sunt condi tiones confessionis: vz q sit uera pura & ꝓpria ut ibi latius. Aliqui dicunt q ex illo uersu dauid. ſ. dixi cōfitebor ad uersum me iniusticiam meam domino & tu remisisti impietatem peccati mei: col liguntur septem necessaria in confessiōe Ad cuius integritatem: primo debet ēē deliberata. ūde dicit dixi ideſt firmiter ꝓposui & deliberaui. Item debet esse in tegra. Vnde dicit confitebor. i. simi diui sim. Item debet esse aperta. Vnde dicit fatebor. i aperte manifestabo. Item de bet esse amara siue accusatoria. Vnde di cit aduersum me. Nam ea que nobis ad uersa sunt consueuerunt nobis ēē amara Item debet esse propria. Vnde dicit me non contra alios. item debet esse uerecū da. Vnde dicit iniusticiam. cum omnis ho mo naturaliter ordinetur ad deum quia ad eius ymaginem factus est: facere in iusticiam est facere contra naturam suā quod cuilibet debet esse uerecundū. Itē debet esse uoluntaria. unde dicit meam non coacta quia non placent deo coacta seruicia ut dicit Aug. ad quod. ē. in. xx. notabili in fi. ita dicunt theologi ut re fert archi. de pe. di. i. c. dixi. Ipse tamē archi. plenius tractat de pe. di. v. c. i. di cens q penitentia debet esse discreta. i. seperata non in genere ar. c. significanti bus. de app. ff. de rei uen. l. si in rem. ff. ō mur. l. pretor edixit uī ne minis se af fligat de confe. di. v. fi mediocriter. Itē debet esse frequēs ut pluries confiteaē

de pe. di.i. quem penitet. quod est consi
lii ar. de emē. iusti. C. circa medium uī
ut totiēs penitet quotiens peccat ō pe.
di.i. multiplex. Item debet eē humilis ī
cinere & sacco de pen. di.i. predixerat.
&. c. tres. de pe. di.iii. sic acab. C. ō hūs
qui deserunt. l.i. li.x. Item debet esse in
tegra ǎ̄tū ad circumstantias. ut in d.c.i.
&. xxii. q. viii. occidit. ff. de ac. libellorū
pontur. ii. q. viii. Item debet esse recta
.i. sine uicio de pe. di.iii. in salicibus. &
c. inter yrcum de con. di.ii. si credis. ff.
de condi. & demo. l. q̄uis. Itē debet esse
accusans quia mīa illum excusat de peni.
di.iii. illud uero. & de renunc. c. nisi. Itē
debet esse uerecūda quia uerecūdia ma
gna est pena & habet partem remissiōis
dicto. c. quem penitet. & cōmendatur a
lege. ff. de aī iud. l. inter. §. penult. Item
debet esse uolens quia qui propter pre
sentem pudorem penitet & rem & meri
tum perdit. xxiii. q. vi. §. ult. de pe. di.i.
quis. aliquādo debet esse non casta. xv.
q.i. merito. Item debet eē generalis ut
omnia confiteatur delicta de pe. di.iii.
inter hec. de pe. & remi. omnis. ff. de cō.
& de. l. q̄uis, Item debet esse amara. Pe
trus enim amaras lacrimas fudit de pe.
di.i. §. huis auctoritatibus. Itē debet eē
pūda ut querat scientem soluere & liga
re dicto. ca. quem penitet. & d. c. omnis
Item debet esse propria non p nuncium
ut dicto. c. quem penitz &. c. omnis. Itē
debet esse uera. Nam falsa dicere nō de
bet. xxii. q. ii. cum builitate. Item debz
esse dolens ymo se non doluisse doleat.
de pen. di.iii. si aplus. Item debet esse ī
diuidualis. Nō enim debet unū uni & al
terum alteri confiteri de pen. di.v. c.i.
Item debet habeī q̄tum quia qui diu pe
cauit diu penitet de pen. di.i. unde. Itē
debet habere quale. s. utrum cōmiserit
adulterium uel incestum. xxxii. q. vii. ad
ulteriū &. c. quidī oibus. ff. de pens. l.
aut facta. Item debet locus exprimi ut
d. c.i. Item psona quod enī est laico for
meatio est sacerdoti adulterium. xxiii.
q. v. qui uiderit. xi. q. iii. precipue. C. ō
episco. & cle. l. p̄bri. Item scia. iii. q. ix.
iudicas. ff. de noxa. l. ii. scīa enī facit do
minū teneri si ignorat tenetur p noxa.
Item sexus nam magis peccat uir q̄ mu
lier: uiri nam p debent regere mulieres.
xxxii. q. vi. indignantur. Item etas quia
impubes q ñ est doli capax non facit in
iuriā. xv. q.i. merito. ff. ō mino. auxiliū.
Itē cōditio quia excusanē seruī parendo
dñis. lxxxvi. di. quid. pdest. sed non ī a
trocibus. ff. de noxa. l. ii. Item tempus
. ff. de noxa. l. aut facta. Item numerus
quia dicere debet quotiēs peccauit. vi.
q.i. imitare. Item modus in d. c.i. de pe
ni. di.v. &. xxxv. q. iii. extraordinaria.
Item ordo. xxxii. q. v. qui uiderit. uī or
do peccati quia de minoribus ad maiora
p̄ceditur de pe. di.ii. §. hec que. Itē euē
tus causa de pe. di.i. aut facta. Item con
ditō praua utī dicto. c.i. ff. quod metus
causa. l. metum. l. di. p̄bros. ſm Arch.
in allato. c.i. de pe. di.v. Et de materia
harum conditionum p hosti. in su. de pe.
§. qualis. & in dicto reptorio aureo sub
rubrica de memoriali confessorum &
dicit inter alia ho. ibidem q̄ debet quis
sigillatim & secreto per seipsum nō per
epistolam uel nuncium confiteri. Nec
est confitendum uerbis uel nominibus
criminum palleatis ymo quantumcunq
fuerit ipsum peccatum uel circunstantie
horribiles totū est specialiter exprimen
dum ut sic tota fames apostematis expel
latur ut ibi latius & ad p̄dicta adde etī
am in su. astensi. li° v° ti°. xvi°. ubi plīa
de dictis circunstantiis & melius etiam
exponuntur ī dicta su. anthonina que ta
mē recidunt in idem cum premissis & dū
dixi q̄ debet esse amara adde quia aīs ſi
esset uera pnīa nota. de uerbo. sig. nou
mus. in fi. & de pe. di.iii. in prin. glo. pri
ma in fine. Tricesimotercio quero q̄
liter penitens debeat se exhibere corā
confessore Rñ° q̄ una de conditionibus
confessionis est q̄ sit humilis interius &
exterius. Exterius quidem ut flexis ge
nibus & capite discooperto si est uir. ue
lato autē si est mulier & cum uestibus hu
milibus unde uidetur ō forma genua fle
ctere manus iungere caput inclinare &
se humiliare ut no. Io. an. in. c. deus. ī fi.
de pe. & remi. & in. c. omnis. eo. ti°. ix.
colu. per eundem. dicit tamen frater
Anto. in dicta su. in. c. de confessione v.

xi. condit̃ō. q̄ ista sunt de necessitate sed congruitate quando possunt cōmode seruari. Nam alis & iacendo & sedendo & ābulando potest quis confiteri ſm eū facit in cle. si dñm, ō. rel. in glo. magna circa medium ibi incuruatio tñ zc̃. & facit .ī. q. cxii. & ad illud capite discooperto vide: ē. v. notabili & sic videtur q̄ lacrimare non sit necessarium. Sed sufficit cōtricio in corde facit quod nota. de cons. di. i. aplica ī fi. ō congruitate facit. ē. q. xvii. in fi. Item debet quis erubescere de peccato non tamen q̄ pudeat confiteri ſm Io. an. in. c. Cum olim magr̃. ō off. deleg. &. ē. q. xxx. Itē textus in. c. quē penitet. de pen. di. i. dicit q̄ peccatores debent ostendere ora sacerdotibus & dicit ibi Arch. i. ore ad os uel dic. i. facie ad faciem iuxta illud Ouidi. os hominī sublime dedit zc̃. Item textus ī. c. oīs. de pe. & rem. dicit solus p eo q̄ tūc cor hominis melius adheret deo de pen. di. ii. qñ. uel. i. secrete p nota, in ſpecu. ō de nunciatione. §. i. post. prin. uel dic facie ad faciem. i. familiariter ut nota, ō pe. di. ii.. Item opponit̃ quim etiā mulieres solent stare ex latere confessoris & bñ. ī. q. cxii. Et hic̃ textus ī dicto. c. omīs. dicat solus tñ. pcedit nisi accedat casus: ut in āno iubilei ubi ꝓpter multitudinē possunt simul plures audiri. Si tamen aliquis nollet dicere nisi solus non esset cogendus dicere cū aliis ut in dicto. c. oīs. p quod reprobatur pessima consuetudo de q̄. de pen. di. i. §. quis. fuit enim statutum ut quis solus confiteatur ut sic liberius confiteatur sic extra de elect. quia ꝓpter. de testi. c. ii. & habet hoc locum etiam in manifestis. Nā licet p illis sit ī ponenda pnia manifesta de pe. & remi. c. i. Non est tamen de necessitate faciendā illoz manifesta confessio penitencialis. Si tamen penitens uellet hoc facere posset etiam in occultis ō diuor. ex litter. ut puta ex multa contritione ſm Io. an. & Io. de lig. in dicto. c. omnis. facit quod nota. Io. an. in. c. iter corporalia. post prin. de transla. pla. & quod nota. in cle. de sta. regul. ad fin̄ē in v° duobus & quod nota. Arch. ī. c. cum expediat. de elect. dicitr autem annus Iubileus .i. quinquagesimus & dicitur Iubileus annus remissionis quia eo āno debita remittebantur: ferii ebreorum efficebantur liberi: & omnia reuertebant ad statum primum ut nota. Arch. de pe. di. i. ecōtra. &. lx. di. in prin. &. vii. di. i prī. & olim' concedebatur anno centenario ut p Io. an. in dicto. c. omnis. & nota. in clemen. de pe. & remi. in fi. Aduertant tñ accedētes ad Iubileum quia oportet eos esse in tali statu quo ad culpam q̄ si morerentur accederent ad purgatoriū quia alias non cōsequerētur indulgētiā penarum suorum peccatorū que p Iubileum conceditur p nota. p doct. in. c. ad liberādam, ō iudeis. facit. ē. q. viii, & ut de. ī. q. cxvi. Et adde q̄ non requiritur simultanitas in pnīa seu confessione. ē. q. xvi. sacerdos enim absoluit a pena tāntum. ī. q. cxiii. āte finē. XXXiii. q̄ ro utrum confessio facta sine contritiōe & sine caritate ualeat ut puta quia ñ dolet de omnibus uī non uult abstinere ab omnibus Rñ° ſm Tho. in. iii. di. xvii. Confessio ſm q̄ est actus uirtutis nō ualet sine caritate que est pricipiū merendi. Sed ſm q̄ confessio est pars sacramēti ordinat hominem confitentē ad sacerdotem qui habet clauem ecclesie & pōfessionem cognoscit conscīam confitentis ſm hoc potest esse etiā in eo qui non est contritus quia potest peccata sua notā facer̄ sacerdoti & claubus ecclesie se subicere & q̄us tunc non pcipiat absolutionis fructum tñ recedente fictiōe recipere incipiet sicut & in aliis sacramentis. vnde non tenetur iterare confessiōz ad quā fictus accedit. Sed tenetur post modum fictionem suam confiteri cōcor. Petrus & ad istam opi. nō solum predicta ratio facere uidetur sed ō pe. di. i. c. mensuram. §. non ita, ō dicit q̄ non ē necesse que sacerdoti semel confessi fuerimus denuo confiteamur. Sz Rai. & bo. tenēt q̄ talis tenetur confessiōem itera re quia prior confessio que non fuit facta in caritate non ualuit ad quod. ē. q. xxxii. circa medium. Sed primū uerius uidetur. de pe. & remi. quod quidā. ſm Pisa. in v° confessione p° quā opi. Rai. & bo. refert etiam in. §. confessio. ii. ō

utrum in aliquo zč. ꝑ quorum opi. faci
unt nota. ꝑ bo. in su. ȣ pe. ¶. An peccata
v̄. quartus. & ī. ¶. que remittit sacerdos
v̄. ligat. & v̄. est enī. hoc idem videtur se
qui Tho. sēda sēde. q. ix. artᵘ. .ii. q. x.
artᵘ. v°. Vnde Ricar. in. iii. di. xvii. ar
tᵘ. viii. dicit: ꝙ tenetur iterare quā pri
mo absolut deus ꝑ contritionem. Sēdo
sacerdos. Idem Scotus in. iii. di. xvii. ar
tᵘ. pri. Item frater Nico. Osim in addō.
ad Pisa. ubi. ē. dicit ꝙ dictū. c. quod qui
dam non bene illud ꝓbat. Sed ꝙ concor
dia potest dici ſm eum ꝙ in tantū valet
confessio. nec oportet ſpecialiter illā
iterari in quantū durat effectus illius ex
preſſionis que est pars ſacramenti alias
non. Nam intelligentia dictorū ex causa
dicendi assumenda est de v̄. ſig. intelligē
tia. q̄re dicit ſm glo. Ray. ꝑ ut etiā no.
in su. confessor in. iii. ti. xxxiii. q. lxvi.
ꝙ in hūs casibus ſi ille qui est īdebite cō
fessus confiteatur eidē ſacerdoti cui pri
us & qui adhuc habeat in memoria pec
tata ſua que audiuit nō teneē iterare cō
fessionem. Si aūt confiteatur nouo qui a
has non audiuit eum aut etiā primo ſed
oblitus est debet iterum confiteri totū
ſm eum & de hac qōne vide in su. Anto
nina. iii. ꝑte. c. de confessione. & ꝑ pe.
de paſ. in. iii. di. xvii. q. vii. &. viii. dñs
fra. in dicto. c. quod quidam. videtur ſe
qui opiō Tho. & piſanelle ꝑ quo facit
quod no. Arch. ȣ pe. di. in. ¶. hūs auc
toritatibus. videē posse dici ꝙ aut quis cō
fiteatur ſed non de omnibus: & ſic non in
tegre & uerum est ꝙ debet iterare con
fessionem. ut. ī. q. liii. & iſto caſu īdubi
tanter ꝓcedit opinio Rai. bo. & ſequati
um ut. ē. aut omnia fuit confeſſus ſed nō
fuit contritus & vī adhuc inherendum
concordie fratris Nicola. quam etiam
ſequitur archi. effectualiter. de conſe. di.
iii. c. fi. nec obſtat rō Tho. quia illud iō
ex quo a prīᵒ impreſſus fuit caracter
ē. ¶. i. q. l. aut hic nō ualuit cōfeſſio a prī
cipio deficiēte contritione que est pars
pnie. ē. q. xvii. & ſequentibus: facit. ē.
q. xxxii. circa medīū. &: ē. ¶. iii. q. xix.
& inde. ī. q. liii. Securius tamē vī etiam
ſi confiteatur eidem ſacerdoti habenti ī
memoria ꝙ iteret confeſſionem facit. ē.
q. xxxii. poſt prī. & per nota. ē. q. viii.
facit. ī. q. liii. in fi. & ex hūs no. ꝙ iſta
pnīa ſine contritione est potius mortō
ria & conſultoria q̄ ſalutifera quo ad ui
tam eternam ſm Nicola. poſt hoſt. in. c.
ex tue. i fi. de ſymo. cum ſi. & ibidem de
hoc per an. de bu. Vltio adde ꝙ per
iſtam confeſſionem inualidam abſq; con
tritione non euitat quis peccatum mor
tale inobedientie de confitendo ꝑ nota.
ī. q. cliii. non enim videtur factum quod
inutiliter factum est. Iohanēs. an. in. c.
quod ſuper. in princi°. de vo. beſti. i ſu.
de ſcīs nup. ¶. an licitum. v̄. ſed quid ſi
duo. facit qō nota. Io. an. in. c. auditiſ. ȣ
ꝓcur. & ꝙ nota. in. l. i. ad fi. ff. ꝙ cuiuſq;
uniuer. uo. & in. l. quotiens. ff. qui ſatiſ
da. cogan. XXXv. quero utrum licē
at in confeſſione dicere ꝓpria aliena. R ſ̄
ſm Tho. in. iii. di. xvi. Homo in confeſ
ſione debet famam alterius cuſtodire q̄
tum potest: ſed ſuam conſcientiā magis
purgare debet. Et iō ſi circunſtātia que
ducit in cognitionem ꝓſone ſit de neceſſi
tate confeſſionis ut qa trahit in aliam
ſpetiem peccati mortalis tunc debet cō
fiteri ſemper tī ſi potest occultādo ꝓſo
nam. Si autem non ſit de neceſſitate con
feſſionis debet dimittere ne peccatū al
terius ꝓdat: uel petita licentia ab illo ꝑ
rochiali confiteatur alteri ſacerdoti aut
confiteatur ſuperiori qui perſonā igno
ret cēcor. pe. & addit ꝙ etiam qñ circū
ſtantia est neceſſaria & non potest expri
mi ſine piculo alterius obmittēda est &
ſufficit peccatum dicere ſine huiuſmodi
circunſtantia: ut in ſu. ¶. ti. xxxiii. q. lx
vii. ſi tī exprimat eam bona intentione
non ut ꝓdat: ſed ut pnīarius oret pro eo
uel ſecreto emendet non peccat: ſed meē
tur. xxii. q. v. hoc vī concor. glo. Ray.
ut in ſu con. eo. ti. q. lxxxvii. ſm Oximū
poſt piſa. in. ¶. confeſſio pri. & ideo tex
tus in. c. omnis. de pe. & remi. dicit ſua.
q. ȣ. ſe nō alium reuelet. de pe. di. i. q̄is
miſi forſan in hereſi uel ſi cognouiſſet ma
trem filiam uxorem contra naturam uī
aliquid tale cōmiſerit ꝓpter cuius circū
ſtantias que aggrauare neceſſe ſit alium
reuelare ſm Io. an. poſt ho. in dicto. c.
omnis. poſt prī. ubi idem dicit dominus

Nicola. subdens q̄ istud facit contra mu
lieres improuidas reuelantes etiam par
ticipes ut ibi per eum ī scō notabili. fa
cit. ē. q. xxxii. vñ aliena non reuelet re
gulariter dicto. c. ḡnus. sed sua. i. per eoj
facta: ut dicit in simili Io. an. in. c. boñ.
ii. in prin. de postu. pla. vel sua quia ex
uoluntate p̄cedunt. xv. q. i. §. sed & hec.
& ad premissa per ho. de pe. §. qualiſ. v̄
discreta. Sic ergo reuelatio p̄sene neces
saria est cum alteratur peccatū etiam si
p hoc reueletur peccatū alterius ut. ē.
& ad idem. in su. astesi. li. v. ti. xii. v. uita
liceat. & ī su. Antonina. c. de confessiōe
v̄. nona ut sit accusatoria. & adde. ī. q. c
xxvi. & vide. ī. q. clxv. ad fi. poterit et
talis confiteri alicui priuilegiato qui p
sonam ignoret ad quod. ī. q. lxxxxii.

XXXVI. quero utrum liceat confessi
onem diuidere. Rñ. ꝑ ſm Tho. in. iii. di.
xvii. non licȝ. Sed integraliter debet q̄s
omnia uni sacerdoti confiteri. de pe. di.
v. c. i. circa fi. & di. iii. sunt plures. Nam
sicut in medicina corpali oportet q̄ me
dicus nō solum unum morbū contra quē
medicinam dare debet cognoscat. sed et i
am uniuersaliter totam habitudinem ip
sius infirmi: eo q̄ unus morbus ex adiū
ctione alterius aggrauatur: & medicina
que uno morbo competeret alteri nocu
mentum prestaret. Similiter est in p̄cō
quia vnū aggrauatur ex adiunctione al
terius & illud q̄ uni peccato esset conue
niens medicina alteri incentiuū presta
ret cum q̄ñq̄ aliquis contrarijs peccatis
infectus sit & ideo de necessitate confes
sionis est q̄ homo omnia peccata uni sa
cerdoti confiteatur que in memoria ha
bet. alioquin non est confessio sed confes
sionis simulatio: & si quid nō habet ī me
moria & postea recordatur sufficit qō
hoc peccatum cōfitens postea explicite
dicat & alia in generali dicēdo q̄ cū alia
multa confiteretur hoc oblitus fuit ſm
Pisa. in. §. confessio. i. & hoc etiam si con
fiteatur alteri confessori: ut in su. con.
eo. ti. q. lxxii. ȝ eundē Tho. & Oximū
in adō. et no. de pe. di. v. c. i. ī glo. no. cō
fessionem. & de pe. di. iii. sunt plures su
per v°. sanari. facit. ē. q. xxxii. & quod
no. in. c. qō sicut. in v° diuidatur in fi. de
elect. et in su: Antoni. c. de confessione
v̄. quinta conditio confessionis est. & de
quinq̄ modis diuidendi confessionem p
Pe. de palu. in. iii. di. xvii. q. v. arti. i.
& in arti. ii. q̄ cōis conclusio doctoꝝ est
q̄ confessio est integre facienda illi q̄ uult
& potest audire & absoluere de omibus
& si non ꝑ tunc saltem ꝑ tempore debi
to idest post remissionem ut ibi plene &
p dominum Nico. in dicto. c. omnis. pri.
notabili facit. ī. q. cxviii. XXXVII.
quero. vtrum liceat confiteri per aliam
personam uł p scripturā. Rñ. ꝑ ſm Tho.
ubi. ē. q̄uł ad confessionem pro ut est ac
tus uirtutis sufficit qualitercunq̄ fiat ta
men ſm q̄ est pars sacramenti habet de
terminatum actum sicut alia sacramēta
bñt determinatam materiam & sicut in
baptismo assumitur illud elementū cuius
est maxime usus in abluendo ita in cōfes
sione assumitur iste actus quo maxime cō
sueuimus manifestare. ſ. p̄prium uerbū
Alii enim modi inducti sunt in supplemē
tum: in illo uero qui est mutus uel alteri
us ligue: sufficit q̄ ꝑ scriptū aut nutum
aut interpretatiue confiteat quia nō ex
igitur ab homine plus quā possit sed nō
sufficeret si ipse dicēr posſ. In absentia
uero proprii sacerdotis non oportet q̄
per scriptum missum sacerdoti fiat q̄ fes
sio sed potest etiā laico fieri q̄a plus pu
net ad necessitatem confessionis actus q̄
ille cui fit confessio. Ad hec facit. c. quē
penitȝ. de pen. di. i. &. ī. q. lxxxv. secm
fratrē Nic. post Pisa. ubi. ē. facit. ē. q.
xxxii. Dicit tñ Pe. de palu. q̄ cum peni
tens est clausus. i. ire non pot nec lacer
dos ad eum uenire quia forte detentus
licet ei scribere peccata sua si uult & mit
tere sacerdoti & sacerdos rescribere &
mandare absolutionem sed non tenet ad
hoc ītno aliqñ posset esse scandalum q̄
forte carta ab alio reperiretur. vnde ñ
multum consulendum ſm Riccar. et frēȝ
Anto. in su. predicta. c. de confessione.
v̄. vii. cōdito est. sed si prochianus est to
tus mutus furiosus uel demoniacus pōt
confiteri nutu uel scriptura ut melius fi
eri pōt ſm ho. in su. ō pe. §. que pnā ad
fi. Vnde Io. an. ī. c. omnis. ii. colū. dicit
sic vȝ confiteatur per se non per nuncīū

de pe. di. i. quē pentet. m prin. si sit sim
plex potest presens confiteri per scrip
turam. xxx. q. v. qualis. ſm vin. Vnō di
cit Inno. q. si esset surdus uel mutus uel
alterius lingue uel sit eger q sine piculo
loqui non potest confitebitur per scrip
turam uel per alium ſm Ioh. and. ubi. ē.
quem etiā ad hoc uide in. c. cum apud. v.
cōfū. de spon. & ibi per fra. in. x. q. ſitel
lige tū q mutus uel simlis sit presens i
actu absolutionis quia absolutō requirit
certam formam per manus impositōes
ut not. ho. in. c. cum desideres. de sen. ex
cōi. cum si. ad hoc. i. q. cxvii. & dictum
pe. de palu. in casu suo uidet procedere po
tuisse cautelam quia loquntur qñ aliter
fieri non poterat & sola cōtritio suffice
ret. ē. que. xxviii. & an absolutio fieri
possit per litteram. i. que. cxxviii. i fi.
Vnū adō q confessio per interprete de
necessitate fieri non debet. ut per Ric.
in. iii. di. xvii. facit. I. q. lxxxviii.

XXXVIII. quero quid si sacerdos in
terroget penitentem & ille respondeat
Rñ° ſm guy. sufficit ad ea de quib? iter
rogatur nisi sit talis q potius dimittit
confiteri q̄ ore proprio confiteret pec
catum hoc enim de fugitiua est. de pe. di.
v. c. i. Visus fi. hoc etiam no. in su. confes.
eo. ti. q. lxxvii. ſm Nico. olim post Pi.
ubi. ē. & de istis interrogationibus vide
i. q. cxxvii. caueat tamē ne taliter iter
roget & declaret q pententem quodā
modo discat. q no. in simili p. Io. an. in. c.
licet. post prin. de cri. fal. & in. c. fm. de
purg. casi. per eundem. qui etiā dicit in
c. deus. qui. in fi. de pe. & remi. q sacer
dos querere debet a peccatore q nt ex
pedit & non ultra de quo etiā per host.
in su. de pe. §. qualiter sacerdos. & facit
optime quod no. ipse Io. an. in. c. omnis.
de pe. & remi. in. vi. col. in v° caut? sit
in interrogationibus. presertī i peccato
luxurie zē. sub tenſ qō cauere debet ne
aliī facti tū facto uel post deprehendat
in culpa. Ad hoc de etā. & quali. ad au
res. ō homi. tua. ſm eum ad que adde. i.
q. lxxad finē.

XXXVIII. quero. An
liceat confiteri peccata que quis non cō
misit. Rñ°. ſm Tho. in. iii. di. xxi. non
dī. talis. eni si non est peccator mētiēdo
peccator efficit. xxii. q. ii. cū hūilitatis
ſm Pisa. ubi. ē. Nam ut dixi. ē. q. xxxii.
confessio debet esse uera. & ideo falsa di
cere non debet. ut notat in dicto. c. cum
hūilitatis. & quod notat. viii. q. i. i scrip
turis. in fi. si tamē illud crederet nō pro
hiberet. ar°. xl. di. ante oīa. &. ii. q. vii
quāq. Ad idem in su. Antonina. c. de con
fessione. v. vi. condit ō est. i genere tamē
ex hūilitate potest quis dicere se pecca
torē cōsiderata sua fragilitate. ſm arch.
in dicto. c. cum hūilitatis. facit quod no
tat. v. di. i fi. & unde cōclusiones ō hoc q
Pe. de palu. in. iii. di. xxi. q. ii. arti°. iii.
sed in specie nullus debet dicere etiā cau
ſa humilitatis se ꝓpetrasse aliquod pecca
tum nisi hoc uerū sit. Sacerdos tamen in
generali confessione quā facit nō peccat
si forte specificet aliquod peccatū i spe
cie quod non cōmisit. sicut faciunt multi
simplices. quia loquntˉ i plona ecclesie. &
ideo forma cōpetēs hec est quā discreti
seruāt cōfiteor zē. me peccasse cogitatı
one. locutione. ope. obmissione. in cūctis
uicijs malis mea culpa zē. qui tū alia sen
tit in se antoq̄ celebret sigillatim & secre
to cōfiteat. ut p Ho. in su. de peni. §. qua
lis. v. Item cauere debet. & ad illud qō
dicit cū bene feceris dicite seruı inutiles
sumus. nota de pe. di. ii. si enim in quid.
adde. i. q. proxima.

XXXXX. quero
An requiratˉ ſpālis confessio de peccatı
uī sufficiat generalis. Rñ°. q ad cōfessi
onē p mortalibus requrit cōfessio spālis
ſm Ho. & i su. cō. di. iii. ti. xxxiii. q. lxxx
Ad hoc. ē. q. xxxvi. &. q. proxima. sed ue
malia delentˉ p cōfessionē generalē siue
sit sacramentalis. qñ. s. aliquis in secreto
confitet sacerdoti quedā quoꝝ meminit
& alia uenalia in generali siue non sacra
mentalis. que. s. sit publice coram multis
& cū multis. ſm pisa. in. §. cōfessio prio.
& in su. cō. eo. ti. q. clvi. ubi etiā dimissio
fit quo ad culpam & penā. & concordat
Pe. & subdit pisa. q generalis confessio
sacramētalis cum cōtritione generali de
let peccata oblita. Idē Rai. & in su. con.
eo. ti. q. clvii. Et intellige etiā si sint mor
talia. facta tamen prius diligenti inquisi
tione & examinatiōe conscie & cōfessiōe
ſpāli de mortalibus de quibus recordat

ut per Tho. iñ. iii. di. xvii. & in Pisa. ubi. ē. & pe. de pañ. in. iii. di. xi. q. ii. & fratrem Anton. in su. cō. de confessione v. xii. conditio. & fra. in cle. vna. v. iōq de relī. & uen. sañ. Ad hoc. ē. q. xiii. &. xix. &. i. q. xxxxiii. ad fi. & ꝓcedunt p̄ missa etiam si talis distulisset cōfiteri dū tñ postea uere penitet etiam de hoc ꝙ distulit confiteri ut per Ho. in su. ō pe. ¢. de quibus: ubi etiam dicit ꝙ ſm hec ī telligi debet. c. omnis. ō pe. qō uult oīa peccata confiteri debere & dicit cōfitē dum de peccatis preteritis non futuris ut pt̄z de cle. exco. mi. illud. ff. de uſus. l. i. & facit ad hoc ꝙ not. de pe. di. i. agi te. in p̄° apud deum. de peccatis tñ obli tis si postea recordatur requiritur ſpeci fica confessio. de pe. di. i. quem penitet. & di. vi. c. i. circa prin. &. ē. q. xxxvi. & inde. i. q. liii. habes igit̄ de quibus pec catis sit confitendum de quo etiā p̄ ho. in su. de pe. ¢. de quibus per totum. & p̄ ſertī ī fi. ¢. ad hoc. ī. ꝓximis q̄stiōib9

XXXXI. quero quando aliqs dubitat de aliquo peccato an sit mortale uel non an teneatur illud confiteri. Rñ° ſm tho mā in. iii. di. xxi. teneē alꝫ piculo se cō mittit si negligit cōfiteri peccat sicut & qui aliquid cōmittit uel obmittit in quo dubitat esse mortale peccatū taliter tñ dubitans non debet in confessione assere re illud esse mortale sed factū narret & iudicio sacerdotis relinquat ſm Tho. & Pisa. ubi. ē. & in su. con. ti. xxxiii. q. lx xviii. ubi etiam subditur: ꝙ autem Gre gorius dicit: ꝙ bonarum mentium est ibi culpam agnoscere ubi culpa non est di. v. ad eius. ite l ligitur ſm Tho. non ō sub stantia actus. ſ. ut credat se cōmisisse qō non cōmisit quia hoc est errare sed intel ligitur de conditione actus quia semper est in formidine ne aliquis defectus sit ex parte sui ut superbia uel uana gloria aut huiusmodi ſm illud Io. ix. Verebar omnia opera mea: nec etiam predicta ī telligenda sunt: de dubio scrupuloso qō repellendum est ad sui pastoris consiliū de sen. excōi. c. inquisitionem. ſm fratrem Nico. Osimi in add. post pisa. ubi. ē. de hoc habetur ī dicta su. fratris Anto. ii. parte. c. de confessione v. sexta conditio ē. z. c̄. & facit. ī. q. lvii. & facit ꝙ dubiū operatur scrupulositatem conscientie ō si. ꝙ tuas. ii. in fi. & quod no. in spec. de dispen. ¢. iuxta. in. iii. colū. v. sed si talia bona fide. & quod no. in spec. de dispē. de prescrip. facit infra que. cxxviii.

XXXXII. quero An requiratur con fessio de peccatis ante baptismum. Rñ° ſm Pe. triplex est peccatorum cōfessio. Prima mentalis que fit deo & hec req ritur a baptizandis adultis. Secunda uo calis que fit homī: ut dei uicario & hec de peccatis ante baptismum non requi tur nec ante baptismum nec post nisi a fi dē accedente ſm eundem Pe. & in su. q. ti. xxxiii. q. cxxxxv. Tercia que fit ho mini tanq̄ sapiēti consiliario propter cō silium aīe & hec requiritur ex congruo non ex debito ut in dicta. q. cxxxxv. ſm Nico. post Pisa. ubi. ē. ō. hoc. ē. q. vii. fa cit quia per baptismū tollitur pena ſpi ritualis & tollitur peccatum quo ad deū & quo ad legem ꝓmotionis ut no. Arc. xxxii. q. i. quod autem. et facit quod no ta. xxiii. q. i. subdiaconus. et de hoc de cōse. di. iii. sine pnīa. et de pe. di. iii. Si apl̄us. et in su. altensi li. iii. ti. de bapti zandis circa medium ubi dicit ꝙ quantū ad absolutionem et satisfactionem nec ō necessario nec de congruo pnīa debet p̄ cedere baptismum: nec obstat ꝙ iudeis uenientibus ad baptismum indicenda ē pnīa ac abstinentia. xl. dierum qua com pleta sunt baptizandi de conse. di. iii. ne ꝙ absit. quia illa pnīa nō indicit ꝓpter sacramenti inefficatiam: sed ꝓpter eius reuerentiam et iudeorum recipientium baptismum ꝓbationem. Vnde eis non ī dicebatur post susceptionem baptismi ꝑ ante et quamuis sic obseruaretur modo non oportet hoc obseruari pro ut sentit glo. ibidem quod est uerum cōtraria cō suetudine ſm Ricc. ut ibi latius. De pec catis uero cōmissis post baptismū requi ritur pnīa ut in dicta su. li. v. ti. iii. circa principium.

XLIII. An requira tur confessio de peccatis ignoranter cō missis. Rñ° sic si ignorantia non excuset ut ē. q. xii. circa quod dicas ſm alber. ꝙ duplex est ignorantia quedam est iuſ ut si nescit furtum eē peccatum quedam ē

facti ut si nescit hanc rem quam accipit esse alienam sed putat suam. ignorantia ergo iuris aut est inuincibilis ꝺ ꝺo. & inuoluntaria ut quia. ſ. aliquis non sua culpa scire non potest ut in amentibus a natiuitate uel infantibus & tūc excusat a toto & eodem modo si quis de aliquo casu dubitans consulit ꝓbos a quibus tamen aliter habuit q̄ ueritas se habeat excusat ꝓpter talem ignorantiā quia in se fecit qꝺ potuit. Ad quod. i. ꝺ. vi. q. xcvii. Si uero in hanc inuincibilem ignorantiam ī ciditsua culpa tunc aut hoc fuit ꝓ opus licitum ut per uigilias & abstinentias ꝺe uenit ad amentiam & tunc etiam excusatur a toto etiam si feruoris excessus peccatum uenale fuerit. Aut fuit per op9 illicitum & tunc dicūꝫ quidam ꝙ excusatur a tanto licz non a toto. ar. l. ꝺi. sepe. xv. q. ꝺ. sed hoc. quidam autem dicūt ꝙ peccatum sequens excusat a toto si nullū habet usum rationis & hoc ꝓbabilius & uerius. xv. q. i. aliquos. & c. sequē. Si uero ignorantia iuris sit uincibilis & uoluntaria tunc si fuit affectata in nullo excusat imo est speciale peccatum. Si uero sit ignorantia facti hoc potest eē dupliciter Nam uel ignorantia est causa agendi ita ꝙ si sciret illam circunstantiā que trahit in peccatum non faceret & se fecisse doleret & hoc excusat a toto. uel ignorātia est cōcomitans actum. ſ. ꝙ si sciret etiam circunstantiam peccati nihilominus faceret & hoc ꝑ excusat. cōcor. Pe. & Tho. ī scripturi & ī pria. pe. q. xxvi. ut refert Pisanella in v° ignorantia: & in su. con. li. iii. ti. xxxii. q. xvii. & adde ad illud ꝺ ignorantia iuris ꝙ si ignorantia nō fuit affectata sed solum neglexit addiscere excusat a tanto sed non a toto vꝫ ſm modū negligentie ut tanto minor sit excusatio q̄to maior fuerit ī addiscendo negligentia in tantū ut lata negligētia equipetur dolo. ff. depositi. l. qō nerua. & ꝺe cōsti. ut animarum. li. vi. q̄ſiq; etiam ignorātia facti a nullo excusat vꝫ si fuit crassa & supina ꝺicto. c. ut animārū. & in su. cō. ꝺcā. q. xvii. & ꝑ fratrem Ni. in aꝺꝺ. ubi. s̄. inde ꝺicit in sum. astensi. li. v. ti. iii. arti. v. ꝙ aut ignorātia est inuincibilis & ꝺ pectatis sic ignoratis nō est necessaria pnia in spāli sed sufficit ꝙ ꝺe illis penitear in cōi in q̄tum penitet ꝺe omnibus mortalibus. Si autem ignota sunt ignorantia affectata que est q̄n homo uult ignorare uel crassa que est q̄n ignorans uellet scire non tamen uult ita efficaciter indagare ꝙ ꝓ ut natura humana patitur uelit facere quod in se est aꝺ hoc ut sciat ꝺe mortalib9: istis duob9 mōis ꝺ ignoratis necessaria est penitentia in spāli nec tñ sic ignorans perplexus est: quia pōt facere quod in se est: aꝺ hoc ut sciat ꝙ si fecerit aut deus sibi ea manifestabit aut ī ꝺulgebit ut ibi latius subꝺēs ꝙ ꝺeb3 bō. ꝓbabiliter credeꝝ ꝙ in multis ꝺeum offenderit quorum non meminit: unde debet ꝺolere ex hac estimatione sicut si esset certus ꝙ nota. & ꝺe his in su. Anto. ſcōa pte. c. ꝺe ignorantia. & facit. ī. q. iiii. ante fi. &. q. cxii. &. q. cxvii.

XXXXIIII. quero que sunt illa que cōmuniter retrahunt peccatorem a ꝙfessione. Rñ° pudor confitendi multos retrahit a pnia: qtra q̄ ꝛ3 Ray. est triplex remedium. Primum est ratio naturalis: Si enī nō erubuisti peccaꝛ qꝺ inhoneſtū & nociuum fuit nō ꝺebes erubescere cōfiteri ꝙ honestum est & utile. Scōm est ratio ꝺiuine intentionis cui nihil celari potest: omnia enim nuda & aperta sunt oculis eius ut habet aꝺ hebreos q̄rto. Tercium est compatio future cōfusionis nauz 3°. reuelabo pudenda tua & ostendam gentibus nuditatem tuam & regni ignominiam tuam & Ieremie. xx° Cōfusi ꝺenē ubementer quia non intellexerūt obprobriū sempiternum quod nunq̄ ꝺelebitur ſm Pisa. in. v° confessio pri° aꝺ fi. Scōm impeꝺimentum est timor. ſ. cū quis timet ne possit ferꝛ penitentiā contra quod sunt tria remedia consideranda. ſ. pñtis peñ modicitas leuitas & brevitas & econuerso future peñ immensitas acerbitas & eternitas. Tercium impeꝺimentum est spes ꝺiu uiuendi ꝺiuicias tēpales acquirendi & misericoꝛꝺiā ꝙsequeꝺi. Quartum impeꝺimentum est ꝺesperatio. ſ. uenie uel ꝙseuerantie ut plenius ꝑ Pisa. in. ꝺ. pnia. iii. & in su. con. li. iii. ti. xxxiii. q. cxcv. & ꝑ ho. in su. ꝺe pe: ꝺ. q̄ualent. &. s̄. q. xvi. in fi. & inde. ī. ꝓpria

persuasionib⁹ peccator allici & induci ō beat ad confessionem & penitētiā. Rn̄o principaliter tribus remediis. primū est diuersorum consideratio. ſm p̄sens statꝰ peccatoris. tercium acquisitio multorum bonorum. quo ad primus p̄cipale. Primo considerari debet diuina gratia quia quos predestinauit hos per operationē euocauit bonis modis & tēporibus sicut decuit ut ꝓbat Aug. de pe. di. iii. ad hoc instant p̄di. &. c. in tātum. & di. iii. §. fumi. saluat enim deus ex gratia quos ex iustitia damnāt posset. xxii. q. iii. nabuchodonosor. non sis ergo ingratus gratie dei sicut nec apl̄us erat. Scdo cōsideraī anima peccatoris debet q̄ non solum deus sed tota celestis curia cum ipso domino tam pie tā dulciter peccatorē hortātur ad penitentiam dicentes fuertere reuertere sinamini reuertere fuerte. zc. & nota q̄ quater dicit reuerteī ꝑpter quatuor genera peccatorum dicit ergo O. fonamitis. i. o. anima captiua quā. s. dyabolus ꝑpter delicias huius mūdi captiuam trahit ad iferos reuertere a peccato praue cogitatiōis reuertere a pctō opatiōis Reuertet a pctō pue ꝙsuetudinis. Item reuertere p cordis contritōez reuerterere per oris confessiōez fuerte. re p operis satisfactionem Reuertere p bone uite continuationem quoniā qui p̄ seuerauerit usq; in finem hic saluus erit Mathei. x. ut intueamur te. i. ut sic possimus uidere in te ymaginem & similitudinē dei quā ferueriti desiderio optam⁹ ut dicit Arch. post Ray. de pe. di. i. agit te. & quartum genus peccati quod obmittit Arch. posset dici de ꝓposito malo p̄sistendi i peccato. p ut etiā ipse sentit ad hoc. i. q. lxvii. ad fi: Tercio consideret diuina intuitio quia omnia intuetur & nihil deo celari potest. Quarto debet cōsideraī illa ymago diuina que uocatur sinderesis i qua homo factus est ad ymaginem dei. Vnd̄ dauid accedat homo ad cor altum & exaltabitur deus qui quanto magis insp̄icitur tanto magis in mente xp̄iani fidelis altior apparebit ſm Grego. de pe. di. ii. dum sanctam ecclesiam. in fi. Quito debēt considerari q̄tuor dotes p̄ncipales quas deus inf̄ixit in anima. s. temperantia abstinens. Prudētia discernens. Sapientia eligens. Fortitudo fultiēs & munies. xi. q. iii. estimāt Sexto consideretur timor diuinus & perpetuato cruciatu Psal. initium sapientie timor dn̄i. de pe. di. ii. sicut. als incipit si quis in tantam. Nam etiam timor seruilis ualet ad introducendum gratiam seu caritatē & ꝓcedit a spiritussancto. Non tñ dicitur ꝓprie donum spiritussancti ſm Pe. ut latius refert Arch. de pe. di. ii. sicut. Item debet considerari q̄ si p̄uerecundiam unius hominis timet confiteri maior uerecundia sequeretur inde quia uelit nolit quicquid celauerit oportebit ipsum confiteri i conspectu totius curie celestis & amicorum & inimicorū. ō pe. di. i. §. ex his. v. nunc autem. sed si confitetur peccatum tegetur iuxta illud. Beati quorum remisse sūt iniquitates & quorum tecta sunt peccata. Et i psalmo. Ego dixi ibi ꝓfiteb⁹ si post tergum tuum. & facit de pe. di. iii. tota3. &. c. illud uero. & de pe. di. i. quantūlibet. ibi non enim habet quod erubescat cui peccatum dimissum est: & ea. di. §. dauid quoq; ibi trāsiuit. et. c. si pcū3. et. c. nunc autem. et. §. econtra. et quod not. Arc. in. c. sup eo. de hereti. li. vi. in v̄o penitent. facit. i. q. cxxxv. et. ſ. q. xxvii. et. q. xxx: dicūt theologi: q̄ nihilominus patebunt nō tñ ad uerecūdiam seu confusionem imo ad reddendum gratias deo qui de talibus eripuit q̄ no. Octauo consideretur ratō naturalis. si enī non horruit peccare zc. ſ. q. proxima. Nono considerari debz ut breuitas ut recolat multos coetaneos suos mortuos et paucos uiuos certe plures pelles agnorum uenales inuenies in foro q̄ ouium et homo ex quo attingit annum quinquagesimum semper est in ō sensu ſm Grego. lxxxvi. di. tanta neq tia. ad idez. xiii. q. ii. illud. Decimo si ſirmitas corporis. Nā egritudo carnis peccatum repellit. de pe. di. i. potest fieri. Vndecimo defectus potentie quia ut in usu et in aliis sensibus nisi dissimulz uidz se deficere uidet se incurari et canescere que omnia ad penitentiam inuitant. Vnde maledictus puer centum annoruz

&. q. vii. paulꝰ dixit. Duodecimo deſcē ſus mundi quia ſm Apſm perit ſiue trā ſit mūdus & cōcupīa eius. de pe. di. iii. ſi ex bono. Terciodecimo ſcriptuꝝ ſacre conſiderande ſunt que apte dicunt. pcō res dēre cum diabolo ppetuo cruciari. de pe. di. iii. iter hoc. yrcū. i. &. ii. &. c. qd ergo. Quartodecimo quia iugum dñi le ue ē & cito poteſt a miſericordie iudice impetrari. de pe. di. ii. talis eſt mihi deꝰ Sunt enim ſeptem modi quibus peccata deleri poſſunt. Vſus Sunt ſeptem deleri modi quibus omnia poſſunt. Fōs elemoſma martir confeſſio fratrū. In ſe pecca ta dimittere flere reatum. ſanguinis & carnis xp̄i ſuſceptio digna. de pe. di. iii. ille rex. & per Guy. in rationali diuino rū officiorū. de ſeptuageſima m. iii. coī. facit. de pe. di. i. medicina miſericordie & ſequentibus de conſ. di. ii. cum omne. in prin. c. ante benedictionem. ō gloſe. di. iii. non poteſt. &. c. ꝓprie. in fi. Quinto decimo conſideret quia aliq̄ debet ſiue nire uram qua tendat ad gloriam. xxiii. q. iii. obtinere nequaq̄. & faciunt ea q̄ habentē. ē. m. iii. notabili. Venio ad ſcm principale & primo conſiderari de bet per peccatorem quia non confiten do eſt in peccato mortali. de peni. & re. comiſ. ē. quia peccatum ſeperat ipſū a xp̄o ut nota. xxiii. q. iii. certum. 3°. qa talis tanq̄ ſeperatus a deo traditus eſt diabolo ſm Iohānē. xi. q. iii. audi deiq̄. quarto qa cito perit memoria eius pſal. Vidi impium ſuper exaltatum zē. ō pe. di. iii. adhal. quinto conſideret q̄ pecca tum impedit hominem & ipſius ꝓceſſum ſicut inducit infirmitatem. de pe. & re. cum infirmitas. & mortē de hoc de ap. qua fronte. & adducit nouam undictam ſm Io. an. in. c. ii. ō purg. vulg. vnde etiam ſi ſciret homo deum ignoſciturū peccatum ſuum & homines ignoraturos de bet nihilominus dedignari peccare. ut per Io. an. in. c. illud de cle. excom. Sexto conſideret quia timet ubiq̄ ē pſal. timor & tremor uenerunt ſuper me zē. xiii. di. nerui. poſt mediū: ibi undiq̄ me tuit zē. Septimo quia pro peccato mortali debetur pena eterna: ut no. xiii. di. c. i. que pena eſt grauior omnia alia pena ut dicit Arch. de peni. di. i. nullus. Octauo quia peccator aliq̄ tollitur in altum ut lapſu grauiori ruat. ut nota. de pe. di. iii. quod ergo: Nono quia perdit bona temporalia & minoratur uita pſal. Fiāt dies eius pauci zē. xxiii. di. in noīe dñi. ante finem. & ideo citius moritur. no. xi. q. iii. ē pi. in fi. & ō appī: qua frō te. glo. v. &. xii. q. i. dilectiſſimis. in v° ꝓpter peccatum. facit. l. hunc. §. i. ff. ad l. acquiſ. Decimo quia dum eſt in pcō eſt inſamis: ut no. ō conſe. di. iii. celebr tatem: in fi. & per Arch. ii. q. vii. ſicuti. in fi. Vndecimo quia ñ dicit homo imo, animal cui conuenit illud uicium: ut per Arch. de. pe. di. ii. principium in fi. hīc dicit q̄ nabuchodonoſor conuerſus fuit in beſtiam. i. intellectus humanus amiſit. xxiii. q. v. §. hinc ſm Arc. ii. q. vii. ſicuti Duodecimo quia eſt hominibus odioſus. xxii. q. vi. iam uero. Xii. quia remotꝰ eſt ab actibus legitimis. ii. q. iii. conſan guineorum. ii. q. vii. non poteſt eſſe hoī bꝰ fidelis. Xiii. quia remotꝰ eſt a ſacra mentis. xcv. di. illud. xxxii. q. ii. āmone re. XV° quia q̄to maiori tempe quis ē in peccato tanto grauius peccat quia q̄ to diutius inſiciatur. aio tanto amplius a deo elongatur & debilitat atq̄ corrūpitur & tanto per conſequens difficilius releuatur. xxiii. q. i. ſciſma. ubi hoc no tat. Arch. XVI° quia habitat in babi lone ut per Arch. poſt pe. de. pe. di. iii. in ſalicibꝰ. XVII° quia per hoc perdit uitam eternam que xp̄ianis ꝓmittitur: ut in. c. cum marthe. de ceſ. miſſarum. XVIII° quia ſemper cadit de malo in pe ius. de. pe. di. iii. c. i. &. iii. & ſequenti. XIX. quia. ex quo eſt ipenitens peccat in ſpiritum ſanctum. de peni. di. iii. inter hec yrcum. i. &. ii. ī fi. & di. i. §. qō aūt. v. hec eſt blaſphemia. XX° quia ſic mo riendo ſine fine torquebitur. de pen. di. i. uoluiſſent. & diſ. vii. §. fi. in fi. & ꝓ ta libus qui ſic mortui ſunt non eſt orandum. xxii. q. v. placuit. xiii. q. ii. ꝓ obeuntibus. Xxi. quia nō omnibꝰ ſed quibuſdā datur reſurgere per confeſſionem. ut dicit Arch. de peniten. diſtinc. iii. ille.

Venio ad tercium principale & primo debet conſiderari ſanctorū remuneratio

que & multa qñq & in morte semp magna est. de pe. di. ii. Si enim inquit ō sutrim. c. i. §. fi. Scdo remuneratio que expectatur a xpo qñ detabitur anima cū corpore. vnde vsus. Sensus amicitia cordia plena potestas. Pax secura deo & gaudia sunt animabus. Corpa sanctorum fulgebunt fortia. pulchra. libera. sana sita. sine fine manentia leta. de pen. di. iii. §. finis. &. §. sic itaq; peccata. 3° quia per hoc illuditur dyabolo q se suo morsu mulnerat & contra se armet quem debilitandum putauit. ō pe. di. i. potest fieri ut aliquis in fi. Quarto qa p pei tentiam multa bona acquiruntur: efficitur enim celestis. de consc. di. iii. non ex quo. v. ab hac uetustate zč. Quinto qa āmodo de statu suo securus est. Nam di multi incertum & tenet certum. de pen. di. vii. qui egerit. Sexto qa anima sua respicit semper deū qui eā creauit. p9q̄ ñ est pressa tenebris peccatorum. ō pe. di. i. & uenet iquit. & di. iii: ille rex. & di. iii. si ex bono. Vii. qa est particeps bonorum omniū que fiunt in tota ecclesia dei. de pe. di. vi. qui iuste. §. laboret. itaq; penitens i ecclesia zč. & di. i. agite penitentiam zč. Viii° . quia recuperat omne bonum quod amiserat p peccatū. de pe. di. iii. de ptuso sacculo. Vnde vsq; p peccatū fuit i te mortificatum fiet ad huc gratū fuerit si viuificatus. Nono quia augmentantur tali bona temporalia & salus temporalis. xvi. q. vi. decime. Vñ vsus. Te tudor emendat conuersio maior habundet. Cautius instrueris suffragia plura mereris. Hec tribuit ures cō fessio ne recidiues. Decimo quia quicq̄d acquirit & operatur i tuto est sed peccator sub casu perditionis existit. xxii. q. vii. quemadmodum. & labores impiorū iusti edunt. ea. q. quicunq; xxiii. q. v. de Iguribus. &. §. notandū. Xi° . quia p̄ſ gatur uita cum econtra sit i peccatorib9 Psal. viri sanguinū non dimidiabūt dies suos. eccle. vii. ne impie agas multum ne morianris in tempe non tuo. Ad idē. xi. q. iii. epi. si sacerdotali i fi. imo facit ip sum dici mortuum. ut dicit Arch. de pe. di. i. porro. §. hudem. sup. v°. aīe. Xii°. quia ubicunq; securus uadit & nihil timz cum econtra sit in peccatore. xxii. di. de constantinopolitana ad fi. xxv. q. i. de priuilegiis. Xiii° . quia facilius adiscit sapīe. in maluolam animaz zč. Xiiii. qa si lacus est: multiplicatur in prole. psal. filn tur sicut nouelle zč. Xv. quia semp diligitur a bonis quāus qñq; molestet a malis. xxiii. q. iii. §. ex his. Surgat ergo peccator & dicat dñe peccaui ut dicit Arch. de pe. di. iii. iter hec. & impotune penitentiam petat. no. de elect. cū p9. in pri. c. & p hec declarantur not. p Host. in su. de pe. §. que inducant. & facit. §. q. proxima. &. i. q. i. &. q. cxxv. Et adde ad predicta in legenda circumcisionis in penule. col. & ō enseniis. & gloria beatorum p laudū. in sacramentali de sacramento eucharistie in. xvi. colu. & sequentibus. vbi etiam in. xxii. colu. An mortui resurgant cum deformitatibus quia si. pueniunt ex defectu alicuq membri auferuntur ab eis de alnis sfert opm. ut ibi & subdit q de uera iusticia ē ut p peccatō quis in perpetuū puniat. ut ibi latius & de modo & ordine quos tenet deus in curando infirmum adest peccatorem p eundem in Rubri. ō pñia. i. in colu. XLVI. quero si sacerdos non uult dare licentiam suo parrochiano qō confiteatur alteri nisi p pecunia. An cō mittat simoniā: dic q sic ſm Pisane. post Ray. in. §. confessio. pri° in fi. dicit fra Nico. q potius fuit dictum. glo. Ray. ut in su. con. li. i. ti. i. q. xxxvi. p hoc qa p habenda absolutione seu pñia cōmitti tur symonia. not. i. q. i. nullus epūs. et p doc. in. c. dilectus. i. ō symo. Et similiter p cōnexis spiritualibus: ut per Eran. in. c. i. ad aures. de sy. et in. c. i. ne prelatiuces suas et per eundem in. c. cōsuleſ. de sy. et sic cōmittitur p tali licentia habenda tanq̄ cōnexa sacramento pñie cui absq; ea ille extraneus sacerdos absoluet non posset. ut in. c. omnis. de pen. et re. p hoc quia ipsa licētia spiritualis est. et ex spirituali competit potestate ergo est symonia. ut pt; in eo q legitur et nota extra de symo. tua nos. pri° rñso et i fi. facit no. p Arch. xxxvii. di. de quibusdam circa medium. et. i. q. c. v. uel dicendum q cōmittitur quasi symonia

p notata p dñm Nicola. in simlibus .in .c.i. &. ii. de magistris. XLVII. q ro qualiter teneamur ad confessionem. vtrum sit de necessitate salutis. Rñ° sm Tho. in. iiii. di. xvii. confessio de necessi tate salutis est in illo qui in peccatū mor tale actuale cecidit ad quod. ē. q. xv. ad fi. Et ppie loquendo non est de iur na turali sed diuino & noue legis. Nam in le ge ueteri non tenebāt homines ad cō fessionem peccatorum spāle & distincta sed ad generalem & indistinctam ad quā tenebantur per determinationē sacrifi ciorum concor. Pe. in. iiii. di. xvii. sm pi sanel. in. ¶. confessio. ii. idem in sūm. con. li. iii. ti. xxxiii. q. xxxi. &. xxxii. Idem etiam Ray. in ti. ō pe. & remi. §. ii. dicta ubi dicit & ꝓbat contritionem confessio nem & satisfactionem fore de precepto legis dine. Item Riccar. in. iii. di. xvii. asserit confessionem fore de necessitate i iuris diuini adeo ut ad ipsam dicat tene ri etiā infideles tñ ecclesia eis ñ ꝓcipit quia ꝓpter eorū culpā eis futilis foret. Frater Robertus opum° theologus & ꝓdicator predicauit q confessio non est de ueteri testamento nisi ex insinuatione & ordinatione non autem ex precepto. fuit tñ ex institutione xp̄i dum insufflā do apīs dixit: quorum remiseritis zc̄. & sic instituendo formā explicite pre cepit nobis de confessione. Ego credere non improbandam opi. illorū qui dicūt ex solo ꝓcepto ecclesie ꝓcedere p. c. qui dam. alī. ī. q. px. ſi enī greci ad confessi onem nō tenentur quia canones nostros non receperunt. ergo nec ipsi nec nos te nemur ſi. c. omnis. ō pe. & re. non fuisſ cōditū sic ergo ex solo precepto ecclesie glo. de pe. di. v. in su. videt̄ sentire q cō fessio in spāli non sit de iure diuino et ia nouo: sed uerius est q predicti theologi dicunt sm fratrem Ni. Oxim in add. &. de hoc no. in su. astensi lib. v. ti. ii. ad fi. ubi concludit q pnīa instituta est quātū ad actum interiorem a lege natur ad qō ī. q. i. &. ē. q. xvi. Sed q̄tum ad actū ex teriorē a lege moysaica que ꝓcipiebat ꝓ peccatis quedam sacrificia sed quo ad m odū determinatum in utroq; a lege no au que ꝓcipit confessionē & satisfactōē ad arbitrium hominis ꝓponer̄ faciendā & facere. ab hoc autem ultimo habet q̄ sit sacramentum & causa remissionis pec catorum sm Pe. ut ibi latius & plenius in eadem su. ti. x. & in sum. fratris. An. in. c. de confe. v̄. de necessitate confessio nis. vbi in idem recidit & per Pe. de pa lu. in. iii. di. xvii. q. ii. ar. i. dicit laud. q ꝓ sm aliquos introducta est confessio a iu re naturali non tamen cōsiderando ius naturale in̄tum ex principiis nature causetur nec ante legem ꝓtebat quia tunc sufficiebat interior peccati recogni tio. ut habes de pen. di. v. in summa. Ad de q̄ precepta iur̄ positiui non refe runtur nisi ad ea que sub iudicio huma° cādere possunt: ut in su. conf. li. i. ti. vii. q. xviii. vnde paulus. fidelis deus qui nō exigit ab homīe plus q̄ possit. Theologi dicūt q̄ de iur̄ dīno positio supnaturali ē & ideo uocat̄ diuinum quia ab ore ꝓ prio dei: & ideo positiuū quia per xp̄m positum & expressum & ideo supernā turale quia hoc deus non cōmisit nature ministerio ordinario uel mistico. sed sibi solo retinuit talia sicut sunt operationes miraculorum institōes sacramentoru & reuelationes que opa sunt supnaturalia quasi supra cursum nature operatiua de testi. uenerabili. de hīti. cum ex mūdo Vnde xp̄us instituit hoc Iohannis .xx. cum dixit: quorum remiseritis peccata. Nam intelligebat̄ de peccatis confessis in hoc duo satis expressit v3 peccata con fitenda & sacerdotibus quia loquebat̄ apīs & eorū successorib9. s. sacerdotib9 qui successores eorum sunt quo ad sacra mēto2 dispensationes. xi. q. iii. absit. & no. xii. q. i. iudentes. vnde iacobus dixit Confitemini zc̄. presupponendo diuinā institutionem & sic exequebatur ea3 ut per Laud. in sacramentali de sacramēto pnīe in. iii. &. v. colu. Iohan. de lig. p9 doc. in. c. q8 in te. ō pe. & remi. concor dat opiniones v3 q̄ confessio simpliciter est introducta diuina institutione: sed q̄ homīn & taliter & tali tempe ꝓcedit a constitutione ecclesie ꝓbatur quia si cō fessio hodierna fuisset a deo introducta tunc greci tenerentur qui tamē soli deo confitentur nec improbatur quia consti

tutionem sup confessione non receperūt
sicut nec sup mr̄imonio receperūt ſm eū
& sic confessio hodierna fuisset adeo in
troducta in spāli ꝓcedit de iur diuino no
ue legis: sed q̄ ꝓprio sacerdoti & tali tē
pore a constitutione ecclesie ſm eum. &
de hoc no. de pe. di. v. in su. & per doct.
in dicto. c. oīs. & per Io. ō ymo. in cle.
i. penult. colu. 8 priuī. ubi dicit q̄ istud
est ex precepto ecclesie ſm Laudu. Sed
vī concludendū q̄ confessio in spāli etiā
homini facienda est de iur diuino & sic
hoc statutum dicti. c. omnis. ꝓcedit ō iu
re expositiuo declaratiuo seu executiuo
uī ē diuini: ut dicit in simili Arch. in. c.
ut omissi in prin. de here. li. vi. & hoc p̄
dum xp̄us dixit quodcūq; ligaueris zc.
& quorum remiseritis. zc. quasi ordinā
do sacerdotes iudices voluerit q̄ confi
teri teneamur homini sicuti Rex ordinā
do officialem vult q̄ subdit⁹ ad ipsum tā
q̄ officialem recurrant ſm opiniones the
ologorum. ut. ē. q. xxxi. in fī. sed q̄ cōſi
teamur ꝓprio taliter & tali tempe iux
ta. c. omnis. & ꝓcedit opinio Io. de lig.
& glo. de pe. di. v. i su. & sequacūſ facit
I. q. xxxxix. et sic papa astringitur boī.
confiteri si vult saluari. Ad q̄ō. i. q. lxii.
& in quantum confessio est de iur diuino
sufficit q̄cq̄ confiteri ante mortem. ē. q.
xxxii. post prin. dicit Nico. in di. c. oīs
vi. colu. q̄ multum sibi placet q̄ confes
sio potius sit instituta ex quadam gene
rali traditione ecclesie quia non est aliq̄
auctoritas aperta q̄ innuat deū seu xp̄m
aperte instituisse confessionem fiendaz
sacerdoti hodie tī cū sit generalis apud
nos illa traditio peccaret mortaliter la
tinus non utendo confessione. xi. di. in
his. & in dicto. c. omnis. ſm eum. Et ex
his infertur q̄ cōfessio hodierna apud
nos est sub precepto peccati mortaī &
necessaria quia textus in dicto. c. omnis.
dicit confiteatur quod uidetur impatiui
modi & presentis temporis & sic est pre
cepti q̄re transgressor peccaret mortali
ter. xiii. q. i. quisquis &. c. se. & q̄ō no.
x. di. quis aūt. et ꝑ Arch. xxv. q. i. uiola
tores. & xxviii. q. i. omnis. in fī. licet. n.
in. c. omnis. non sit aliquod uerbum pre
ceptī expresse reputatur tamen pre
ceptum ſm q̄ dicit Pe. ō palu. in. iii. di.
vii. q. i. arti. i. conclusione. ii. facit quia
traditio ecclesie obligatoria est ut pre
ceptum. ar. xi. di. in his rebus. pro hoc
quia textus in dicto. c. omnis. dicit sta
tum. nam decretum preceptum & statu
tum idem important. ar. nota. p Arch.
iii. di. denīq; in fī. imo non seruans hoc
generale statutum: presumitur insidelis
quia contemnit preceptum ecclesie & ō
claubus male sentire presumitur de pe.
c. fī. & qui nō obedit statutis precepto
rus peccat mortaīr Io. an. i c. i. in fī. de
ma. et obe. et sunt statuta salutare. ut
ibi dicit. i. inductum pro salute animaz
secundum Io. an. ibidē. et i. c. irrefraga
bili ante medium ō offi. ordina. ex quo
sequitur q̄ nec cōſuetudie nec prescrp.
tione tolli potest peccant enim in talib⁹
transgressores. de ma. & obed. illud. ſm
Io. an. i simili. in. c. cū infirmitas. de pe.
& re. quia ergo non seruans mortaliter
peccat permitti non debet contrauenī
etiā de misericordia: ut dicit in simili frā.
in. c. ex litteris. ii. de spon. Similiter &
cōicare uidetur precepti diuini et eccle
sie. i. §. ꝑx. q. lxxxv. et. q. lxxii. et ad p̄
missa adde. xxxiii. q. i. si per sorciarios.
dū dicit et spū blīiato sacerdoti et de
de omnibus peccatis suis puram confes
sionem faciunt. XLVIII. quero an
greci teneantur ad confessionem homī.
faciendam dic q̄ non quia ad ipsos non
emanauit nec puenit constitutō et tradi
tio ecclesie sicut nec conficiunt in azimis
ut no. de pe. di. v. in su. et est textus. de
pe. di. i. c. fī. et idem tenet Hosti. in su.
de pe. §. cui confitendū. v. cui papa. ibi
dicunt aliqui idem Guy. duranti in rep
toreo aureo de regī. pnīe. §. ut. autez si
as. in prin. et. ē. q. proxima. Adde q̄ ad
grecos calabrienses puenit traditio et ꝙ
suetudo confitendi presbitero et ipsam
seruant. precipitur enī eis ut nostris mo
rib⁹ se conforment ſm ho. i su. de tempi.
ordi. §. i. in prin. alīt. de bap. c. licet gre
cos. faciunt. no. xi. di. in his. et in. c. ad
apīcam. de symo. et in. c. cum omnis. de
consī. Similiter greci alia forma utunē
in baptismo. ē. §. i. q. xii. et similiter in
eucharistia. i. §. proximo. q. iii. ad finē et

dicunt aliqui q̄ per hoc q̄ greci non fe
perunt canones non dicantur hētici ut
no. xx. di. de libellis. in fi. et per Arch.
xi. q. i. magnum. facit q̄ no. in cle. una ō
magistris in uer° hebrayce. unde tamen
Arch. in. c. i. in v° damnamus: de su. tri.
li. vi. & in. c. i fīri. de hēti. & Io. an. i. c.
i. p° prin. de scisma. & q̄ ecclesia greco
rū sit subiecta romane ecclesie not. per
glo. & fran. in. c. fi. de bapti. facit. ī. q.
cxx. uō. ī. §. px. q. iii. i fi. &. q. xxvii.
XLVIIII. Vtrum papa possit cum a
liquo dispensare ne confiteretur. Rñ°
sm Tho. in. iii. di. xvi. Nō pōt eo q̄ ip
se necessitatem sacramentū non potest
tollere nec imponere nouā. ſ. sacramēta
instituendo. Sunt enim ex dispensatione
diuina sed dispensare posset cum aliquo
seu etiā generaliter circa tēp° ut. ſ. diffe
rat ultra tempus anni sm Pisa. in. §. con
fessio f°. Idem in su. cō. li. iii. ti. xxxiii.
q. xxxiii. & de ista dispēsatione circa tē
pus intelligendum est inquantū respicit
terminum constitutionis ecclesiastice ut
ſ. q̄ hoc quis non incurreret penā. c. om
nis. de pe. & re. non autem inquantum re
spicit terminum legis diuine per quā qs
vī ad confessionem obligari ītatim habi
ta ꝯmoditate post casum mortalis culpe
sm fratrem Nico. Oximi in adō. qui re
fert ad notata per eum in sua quadriga.
h. ii. ti. vii. §. ii. ad quod. ī. q. ꝓxima. &
adde. ē. q. xxxxvii. Et ad primū dictum
Pisa. concor. Arch. de pen. di. v. in su. &
frater Anto. in sua su. c. de confessione.
& per Pe. de palu. in. iii. di. xvii. q. ii.
arti. vi. &. q. iii. arti. i. & per laudū. ō sa
cramento pnīe in. v. colu. v. iii. & per
ymo. in cle. ne in agro. iiii. colu. sup glo.
mensibus. & in su. Astensi. li. v. ti. x. ī fi
ne. vbi concludit q̄ papa non posset cuz
aliquo dispensare ne hoi sua peccata cō
fiteat. p hoc quia esset īteruertet gene
ralem statum ecclesie. ut nota. in simi. li.
xl. di. si papa. in glo. sed posset ne. in fi.
& per fran. de zam. in. c. i. in. iii. q. ad fi
nez. de bap. &. ē. §. i. q. xii. Item non po
test papa ea que scandalum inducunt to
ti ecclesie & p̄ q̄ decolorarēt statꝰ eccle
sie unuersalis. i. q. vii. & si illa. & p not.
p fran. in. c. ex publico. ō coniuer. ꝓug.
nisi ex magna cā ut per eundem fra. pº
imo. in. c. cum ad monasterium. §. fi. ibi ī
super circa predicta de sta. mo. Ad que
no. q̄ eundem in repetitōe. c. perpendi
mus in. vi. colu. de sen. excom. & qō no.
glo. in. c. a nobis. ō decimis. &. I. q. cvi.
Predictis adde q̄ vidi bullam aplicam ī
qua papa facientibus certam elemosinā
concedebat plenam remissionez peccato
rum contritorum ergo nō requirebat cō
fessionem sacerdoti faciendam in talibꝰ
ꝓsonis & casibus & sic ecclesia vī uelle
q̄ talis contritus lucretur indulgentiaz
absq; confessione tunc facienda quam tñ
alꝰ faciet & ita ꝯcordat bulla cū doc.
Quinquagesimo. quero. utrum homo sta
tim teneatur confiteri. Rñ° sm Tho.
ī. ē. ad ꝓpositum confitendi & ad cōtri
tionem tenetur. ſ. qñ peccata memorie
occurrunt. Sed ad cōfessionez actualiter
faciendam tenetur si debeat eucharistiā
accipere ad quam nullus post peccatum
mortale nisi ꝓfessus debz accedere cōpia
sacerdotis oblata & nccite nō urgente
sm Pisa. in. §. confessio. ii. Idem sm Pe.
si qs debeat sacrū ordinem fcipe uel hꝰ
mōi. ut i su. con. li. iii. ti. xxxiii. q. lxix.
Sitr etiā tñr si periculū mortis imminet alꝰ
ñ tñr homo ad statim cōfitendū q̄uis pe
riculosum sit differre. ex precepto autem
ecclesie tenetur saltem semel in anno con
fiteri omnia peccata sua. ut in. c. omnis.
de pe. & remi. sm Pisa. & ad illud q̄ or
dinandus debeat confiteri. unde. ē. §. iii.
q. xxxii. frater Nico. Oximi in adō. sic
dicit pe. in dicta. q. lxix. dicit q̄ quis eti
am tenetur statim confiteri ratione con
scientie: ut si dictat sibi conscientia q̄ sta
tim teneatur. Item ratione dubii. ut si ſi
speret copiam confessorum sibi amplius
illo anno occurrere ut si habet casum de
quo solꝰ papa potest absoluere & habz
modo copiam penitentiarii pape. Item
dicit Tho. in quadam qōne de quolibet
q̄ laudabile est q̄ peccator peccatū suū
q̄citius potest confiteatur per accidens
tamen posset dilatio esse meritoria. dum
modo non differat ultra annum vz si dif
ferat ad hoc ut prudentiori confiteret
& deuotius ꝓpter sacrum tempus. Itez
glo. de pe. di. v. in su. dicit. q̄ si peccatū

est publicum teneamur statum q̄ fateri sub
obligatione peccati mortalis. Inno. etiam in dicto. c. omnis. videtur tenere idē
sentire in peccatis non publicis q̄ statim
teneamur confiteri habita rationabili q̄
modicitate & subdit: alii dicunt cōtra sed
primum tutius. Bonauentura etiā late
hunc passum tangit in iiii. di. xvii. & cō
clusiue sentit q̄ religiosi tenentur statum
confiteri & idem quasi senatus de clericis
quibuscūq; sed sub dubio. de laicis uero
asserit q̄ tenentur. similiter q̄n est talis
oportunitas q̄ nunq̄ rationabilior ma-
ior expectatur nec quo ad tempus nec
quo ad facerdotem. Sed quia temp⁹ qua
dragesime videtur ei magis oportunum
vī q̄ illud temp⁹ rationabiliter possint
expectare. Sed hoc debet intelligi q̄n p
prius oportunitatē non habent alis illud
est temp⁹ magis oportunū quo primū
possint debite confiteri ꝓpter more pri
culum. Vnde ipse bonauētura & omēs
consulunt q̄ post lapsum mortalis culpe
q̄citius pōtest quilibet confiteatur quo
rum consilium uanum foret nisi esset de
meliori. vī ysidorus de su⁹ bono ti⁹. ii.
dicit cito corrigatur culpa que cito cog
noscitur tardius autē sanat uulnus q̄ ia
putrescentibus membris longo post tē
pe curationibus adhibetur. Pre. & ipse
bonauentura innuit q̄ religiosi ex iu sac̄
menti non teneantur plus q̄ laici nisi rō
ne occurrentis oportunitatis ergo cum
laicis occurrerit oportunitas eodem mō
tenentur. Sic igitur li religiosis uerissime
liter citius occurrat confitendi oportuī
tas q̄ secularibus clericis & ipsis clericis
citius q̄ laicis tamē omnes etiam laici cū
eis congrua oportunitas aduenerit unde
tur teneri ad statim confitendū sicut eti
am de laicis ostenditur in quadriga. li.
ii. ti. vii. §. ii. & ē. q. .pxi. §m eundē Oxi
mum ubi. ē. & q̄ homo teneatur cū pec
cat confiteri inducunt quidā. Nā quādo
possibilitas adest statum debet cōfiteri
sicut in restitutione dicimus ar. de simo.
matheus, in fi. xiii. q. v. si rex. in prin.
& in fi. Nam quilibet tñ esse in tali sta
tu in quo penitentiam agat & peccatum
sibi remittatur. vī ecclē. vii. Ne tardes
conuerti ad dm̄m & ne differas de die in
diem ar. ad hoc de simo. cū in eccle. 8 con
fue. c. ult. nam peccator est fur quia ani
mam suam furatur 8o & fur semper est
in mora. & ideo cum detinet alienum
semper auget peccatum. ff. de condi. furtiua. l. in re furtiua. Pre. decretal oīs.
non dat licentiam differendi sed ꝓhibet
negligentiam & dilationē sicut ecclesia
ꝓhibet ne quis ultra annum in excōmu
catione remaneat de hrti. excōicamus.
c. si uero dñs. v. & si satisfacere. Non tñ
dat licentiam remanendi usq; ad horam
illam. Similiter si imperator det alicui p
sone infami priuilegiū ut non agatur cō
tra eum sicut contra infamem nō ꝓpter
hoc liberat ab infamie nota sed solū a pe
na. s. ut contra ipsum nō agat sic decreta
lis ista nō liberat ab offensa: sed ne eccle
sia neget alicui ingressum ecclesie uel eti
am sepulturā sicut facit post. Nā ista de
cretalis non pro negligentia sed contra
negligentes est inducta sicut dicitur de p̄
scriptione. de prescrip. ingulanti. vī do
minus do. m. c. de homine. in fi. de cele.
miss. vī seq̄ q̄ qs statī debeat fateri nec
sufficiat semel in anno. Alii dicunt & cō
sus fm Pe. q̄ cum sit preceptum affirma
tiuum non obligat nisi p loco & tempe.
ecclesia enim in hoc precepto potuit tē
pus determinare cum sit preceptum di
scipline non nature. vnde regulariter si
tenetur homo confiteri nisi semel in ano
. s. in pasca q̄n etiam necesse habet cōica
re & hanc opi. dicit Tho. esse ꝓbabilio
rem ita refert Arch. de pen. di. iii. ille
rex. in prin. & di. v. in su. ad fi. hanc etiā
opi. Pe. & tho. udē seq̄ de nū Io. an.
in dicto. c. omnis. in v°. saltem dicens sic
aē si dicat quia sepius homo cadit esset
sepius confitendum. de pen. di. iii. septi
es. &. c. sequentibus. sed admanus semel
hoc faciat quod intelligit de his q̄ p⁹q̄
penitentiam egerūt nō pectauerūt mor
taliter quibus hoc consulitur q̄ licz non
sint in peccato tamen semel confiteantē
in anno quia non debet se nimis assecura
re. v. di. ad eius. uel loquitur de his qui
peccant qui adminus semel in anno dñt
confiteri. sed per hoc non ꝓhibetur quī
statim p⁹ peccatum cōfiteri debeat dū
modo copiam facerdotis possit habere

quia nunq̄ ab eo absoluet peccator quo se ligauit peccato nisi absoluat a presbi tero cui dictum est quodcūq; zc̄. Alii di cunt q̄ potest differre sed primum secu rius fm Io. an. post Inno. in dicto. c. om nis. n. colu. facit quod no. in. c. statuti. §. cum uero. in v° statim de rescript. lib. vi. & sic ultima opinio vr̄ de nr̄ necessi tate opinio Io. an. ut dicit in simili Bal. in auten. ex testō. n. col. C. de colla. & quod no. in. l. qui filiuz. §. i. ff. ō trebell. & per Io. an in ꝓhemio decretaliū post prin. vnde in opinionibus contrarijs quas ponit Inno. sua est ultima fm Ioh. an. in .c. i. de sen. excom. li. vi. in nouella. in an tepenultima colu. dicit etiam frater An to. in dicta su. iii. ꝑte. c. ō confessione q̄ hec opinio cōis est q̄ non tenetur nisi se mel in anno fm Tho. Pe. dur. et. Ricca. nisi in dictis duobus casib9 & in alijs du obus. Primus si aīs ꝓ illo anno uiderit se non posse habere copiam sacerdotis. Secundus si de hoc faceret sibi consci entiam q̄ teneat ex precepto sed quia piculosa est dilatio debēt homines indu ci ꝓsuadendo ad cito confitendum fm eū & per Pe. de palu. in. iii. dis. xvii. q. ii. arti. v. vnde dīs fran. i dicto. c. omnis. dicit tutum esse pluries confiteri pos sunt tamen peccatores expectare annū ad confitendum. monachi uero tenentur confiteri singulis mensibus. de sta. mon. ne in agro. §. sane. & ꝑ hac ꝑte uidetur textus in simili in clemen. si dīm. v. licet igitur. de reī. & uene. san. facit de hīti. c. excōicamus. §. addicimus ꝑ hoc quia confitendo semel in anno vr̄ satisfactum precepto ad quod. ē. q. xlvii. aīs sola cō tritio sufficit. ē. q. xxix. & sequen. &. i. q. iii. Vnde facere quod lex pmittit nō erraturus. xxii. q. i. si peccatum: & de hoc etiam in su. astensi. lib. v. ti. xi. vbi si militer sequitur opinionē cōmunē dicēs q̄ aliqui religiosi tenentur ratione statu torum suorum statum cum peccant confi teri. Sic ergo ꝯcluditur q̄ cōfiteri nō te nemur nisi semel in anno de iuris necessi tate licet aliud sit securius & ita ꝓcedat opinio fratris Nico. & intelligе regula riter fallit in dictis quatuor casibus i q̄ bus cōfiteri tenemur. primo ratione ec

clesiastici sacramēti recipiēdi uel exequē di. vnde sacerdotibus quibus incumbit collatio sacramentoruz quotidiana inde tur necessarium statum confiteri. ut per laudu. de sacramento pnīe in ꝑa colum. v. vi. quando sit confitendum zc̄. Simili ter si habet audire confessionem ꝑ not. i. q. cxii. post prin. nisi forte in necessi tate ꝑ no. i. §. proxi. q. lxxv. vnde sacer dos peccator ingerens se diuinis peccat mortaliter: ut ꝑ Arch. & domi. i. c. i. §. sciturus de re iud. li. vi. & peccat sacer dos existens in peccato alias pnīam imū gendo licz absolutio teneat ut ꝑ Nico. in Rubri. de uita & hone. cle. vnde Nic. in. c. omnis. viii. col. cōcludit q̄ cū istud sit preceptum affirmatiuum de cuius na tura est ut obliget semper sed nō ad sem ꝑ sed loco & tempe debito sufficit confi teri semel in anno vz tempe ab ecclesia determinato fm eum. ꝑo ratione conscīē tie quam quis sibi de hoc faceret. tercio ratione dubii si non sperat postea confes sorem habere. ut. ē. iii° ratione piculi instantis ut quia uolebat intrare bellū iustum fm Io. an. in. c. sacris de sen. ex9 muni. uel si erat decollandus aut in nau fragio: ut per Pe. ō palu. in. iii. di. xx. q. i. conclusione. iii. uel si mulier ꝓgnans ꝓpinquabat partui quo casu etiam a ca sibus papalibus absolui poterit. ut per Io. an. in. c. past oralis. ad fi. de offi. or. & adde. i. q. lxxxiii. ante fi. in v° septi mus. &. q. lxxix. Si ergo peccator ha bz ꝓpositū cōfitendi fm mandatū eccle sie & moriatur anteq̄ cōfiteatur nō erit damnatus ex quo habuit ꝓpositum & a nimum confitendi: dum tamen ꝺcesserit contritus. de pe. di. i. in su. fm imola. p9 mathe. in cle. ne in agro. sup glo. in pri. de sta. mona. & ꝑ dicta cōi opi. facit ga dicto saltem est aduersatiua nō alterna tiua & natura ipsius est subsidiaria ut ul timate recurratur ad illud cui iungitur ut per doct. in. c. statutum. §. cum uero. vii. col. & in fi. de. rescript. lib. vi.

Quīquagesimo primo. quero quo tēpe anni confiteri debemus: Rn° textus i .c. omnis. non declarat. sed credo q̄ in pasca qn̄ & cōmunicar̄ tenemur ut dixi .ē. q. proxima post princi. & ante finē.

Iesiastici sacramēti recipiēdi uel exequē di. vnde sacerdotibus quibus incumbit collatio sacramentoruz quotidiana inde tur necessarium statum confiteri. ut per laudu. de sacramento pnīe in ꝑa colum. v. vi. quando sit confitendum zc̄. Simili ter si habet audire confessionem ꝑ not. i. q. cxii. post prin. nisi forte in necessi tate ꝑ no. i. §. proxi. q. lxxv. vnde sacer dos peccator ingerens se diuinis peccat mortaliter: ut ꝑ Arch. & domi. i. c. i. §. sciturus de re iud. li. vi. & peccat sacer dos existens in peccato alias pnīam imū gendo licz absolutio teneat ut ꝑ Nico. in Rubri. de uita & hone. cle. vnde Nic. in. c. omnis. viii. col. cōcludit q̄ cū istud sit preceptum affirmatiuum de cuius na tura est ut obliget semper sed nō ad sem ꝑ sed loco & tempe debito sufficit confi teri semel in anno vz tempe ab ecclesia determinato fm eum. ꝑo ratione conscīē tie quam quis sibi de hoc faceret. tercio ratione dubii si non sperat postea confes sorem habere. ut. ē. iii° ratione piculi instantis ut quia uolebat intrare bellū iustum fm Io. an. in. c. sacris de sen. ex9 muni. uel si erat decollandus aut in nau fragio: ut per Pe. ō palu. in. iii. di. xx. q. i. conclusione. iii. uel si mulier ꝓgnans ꝓpinquabat partui quo casu etiam a ca sibus papalibus absolui poterit. ut per Io. an. in. c. past oralis. ad fi. de offi. or. & adde. i. q. lxxxiii. ante fi. in v° septi mus. &. q. lxxix. Si ergo peccator ha bz ꝓpositū cōfitendi fm mandatū eccle sie & moriatur anteq̄ cōfiteatur nō erit damnatus ex quo habuit ꝓpositum & a nimum confitendi: dum tamen ꝺcesserit contritus. de pe. di. i. in su. fm imola. p9 mathe. in cle. ne in agro. sup glo. in pri. de sta. mona. & ꝑ dicta cōi opi. facit ga dicto saltem est aduersatiua nō alterna tiua & natura ipsius est subsidiaria ut ul timate recurratur ad illud cui iungitur ut per doct. in. c. statutum. §. cum uero. vii. col. & in fi. de. rescript. lib. vi.

Quīquagesimo primo. quero quo tēpe anni confiteri debemus: Rn° textus i .c. omnis. non declarat. sed credo q̄ in pasca qn̄ & cōmunicar̄ tenemur ut dixi .ē. q. proxima post princi. & ante finē.

& sic textus dicti. c. omis. debet legi sus
pensiue usq; ibi in pasca quasi tūc debe
ant confiteri & cōicare illi qui tantū se
mel in anno confiteātur & cōicant et ita
seruatur. Si enim in pasca debent cōicaī
& ante cōmunioem debent confiteri er
go utrunq; fiet eodem tempe & ita iter
pretatur consuetudo. de consue. cum di
lectus. Vnde si forte in prin. quadrage
sime quis confessus fuerit oportebit in
pascate denuo confiteri ꝓpter sumptio
nem eucharistie. ut dixi. s. q. ꝓxīa. qđ
etiam cautius est quia illa uice recorda
bitur de illis que forte prima uice ī me
moria nōn fuerunt & de aliis postea fa
ctis quod & seruatur p timentes conscīē
tiā. LII. q̄ro an singulis ānis confi
teri teneamur. Rñ° sic ut p3 in simili in
cle. si dñs. v. licet igitur cōiuncto. v. nos
itaq; . ibi annuatim. ō reī. & uene. san. et
facit in ar. l. annua. §. fi. & .l. cuz quidā.
de an. lega. & no. p bar. in dicta. l. cum q
dam. facit. de conse. di. iii. sabbato ī fi.
& .c. litteris. facit. xviii. di. c. i. iūcto .c.
ꝓpter. &. c. peruenit. & sequenti. &. c.
penul. & fi. &. x. q. i. ēpm. p hoc qa di
ctio in qñq; ponitur augmentatiue. ut
no. arch. i. q. i. sacerdotes. & facit. c. uni
cum in fi. de reī. & uene. san. li. vi. & cle
men. ne in agro. §. sane singulis. de sta.
mo. & quod ibi no. LIII. quero an
confessus semel in anno si ifra annū pec
cat & conteritur cum ꝓposito confiten
di ptcipet de indulgentiis concessis ueī
penitentibus & confessis ita q; dicatur
9fessus quo ad hoc. Rñ° dominus fran.
in. c. omnis. de pen. & re. et in cle. una.
v. ideoq; aīs. v. nos enī xp̄i fideles zē. ō
reī. tangit hoc & premittit q; etiaz pec
cantes per illuz textū. c. omnis. possunt
expectare p annum ad confitendum hiz
tutius sit q; statim cum peccant confite
antur: & p hoc dicit presumi contritum
qui obiit infra annum quo cōfessus fuit
etiam si tunc nō fuerit confessus etiaz si
decedat in mortali de quo non fuerit cō
fessus quia non dicitur decessisse in mor
tali ita q; sit reus gehenne cum uideatur
habuisse animum confitendi infra annuz
ad quod solum tenetur dicto. c. omnis.
& est ratio quia si non esset preceptum
confitendi sola contritio sufficeret. pre
ceptum autem de quo ibi dicit tantuz se
mel in anno est ideo dūmodo quis habe
at animum confitendi semel in anno si cō
tingat q; decedat sine cofessione quā tñ
non cōtempsit: etiaz si notuz sit q; ī mor
tali decedat debemus presumere q; de
cessit contritus & presumīē habuisse ani
mum confitendi si solitus erat confiteri
omni anno tutius tamen est confiteri se
pius & per hoc etiam dicit q; is qui soli
tus est cōfiteri singulis annis ptcipabit
indulgentiis cōcessis his qui sunt ueī pe
nitentes & confessi etiā si aliqua pecca
ta cōmiserit a die cōfessionis dūmodo
intendat confiteri sm preceptum. c. om
nis. & dicit q; licet hoc uideatur nouum
tamen uerum est licet ut dictū est tutius
sit sepius confiteri sm euz idē tenet Ni.
dicto. c. omnis. viii. colu. Sed contra hāc
opi. arguitur quia vī contra textum di
cti. v. ideoq; ubi dicitur q; in dñica pre
cedenti prelati debent exhortari subdi
tos ut confiteātur zē, ut sic fiant ptci
pes sacramenti & indulgentiarum. ut ī
dicta clemen. in fin. ex quo colligit ibi
Jo. de ymo. ar. q; dicto tempe omnis fi
delis debet confiteri & cōicare ergo nō
sufficit fuisse aīs confessum intra annum
nisi & tunc cōfiteat

obtionem seu lucrifactionem indulgentiarum vz q̄ de⁹ quodamō debeat accepta re hunc participem talis indulgentie facit. l. qui hominem. §. penult. ff. de solu. &. l. cum is. §. fi. ff. de condic. indebiti. & quod no. de bap. maiores. in glo. ar. hec etiā pars videtur ꝓbari ex ordine indulgentie dum dicitur uere penitētibus & confessis & sic patet q̄ post contritionē seq̄ debet actualis confessio quo ad talē effectum. Alia ergo est ista cōfessio quo ad participandum de ista indulgentia q̄ illa que fit ad satisfaciendū precepto quod videtur de mente indulgentiarum & facit. ē. q. xxx. Sed volens seq̄ opin. dñi fran. posset dicere q̄ i dicto. v. tōq̄ loquitur de illis qui non fuerant confessi in quadragesima preterita quin etiam Pe. de palu. videtur sequi. idē m. iii. di. xx. q. iii. arti. iii. dicens prima cōclusio est q̄ indulgentie non prosunt existētibus in mortali. vnde dicitur in eis uere penitentibus & confessis intelligo autē confessis in ꝓposito quia non oportet de facto contra quod tamen est quia in quibusdam exprimitur uel qui infra mēsem fuerint confessi. vnde videtur ex mente & pactione ecclesie concedentis q̄ qui q̄ impletconditionem non est in statu postea recedente fictione recipiat effectum fm eōs qui per hec verba plura dicere vī. Primo q̄ sufficiat ꝓpositum confitendi ut quis ex tunc tempis quo implet conditionem ecclesie appositam puta accedendi ad ecclesiam uel huiusmodi consequatur indulgentiā concessam uere penitentibus & confessis. Sed si cōcederetur uere penitentibus & confessis ad recto uel qui infra mensem cē. tunc si p⁹ impletam conditionem infra mensem cōfiteretur illam ex post facto consequeretur & ex hoc vī inferre ad aliud vz q̄si quis tempe quo implet conditionem nō est in statu salutis ut quia hic confessus non tamen contritus ut. s. tūc ex post facto recedente fictione recipiat effectū indulgētie ad q̄. ē. q. xxxiii. &. i. .px. &. q. cli. & de materia indulgentiarum plene tractat Pe. de palu. in. iii. di. xx. q. iii. ꝓ totam. sed ad principale ꝓpositum satis obstat quia cōsuetudo xp̄iana rum interpretari & intelligere vī ut requiratur specialis q̄fessio ad tales indulgentias consequendum ad hoc. i. §. .px. q. cxvi. LIIII. quero in quibus casibus b⁹ teneē quis cōfessionē iterare. Rn⁹ in quatuor casibus. Primus si sacerdos nescit discernere qualitatem peccati. Secundus si nō potuit absoluere. Tercius si cōtempsit uel neglexit satisfacere & obtulit se satisfactionem iuunctam: nam si sciret & eam implere uellet non oporteret iterare. quartus si q̄fessio non fuit integra ut quia sciēter tacuit aliq̄ mortale fm Pisa. in. §. confessio fo. & alii. Pe. & Tho. in. iii. di. xvii. Idem in su. con. li. iii. ti. xxxiii. q. lxx. & per pe. de palu. in. iii. di. xvii. questio. v. arti. iii. & i su. astēsi. li. vi. ti. iii. ar. iii. & istos quatuor modos habes. de pe. di. i. mēsuram. §. non ita. i glo. in casibus ibi tamē glo. dubitaut de predicto ultimo casu & non firmabat sed non est dubitandū ut ibi per Arch. p⁹ Ray. & quo ad primū casum sciendum q̄ ex quo aliqui infertur q̄ propter ignorantiam sacerdotis perdatur auctoritas absoluendi. sed hoc nō videtur uerum quia potestas clauium cōfiitit in iurisdictione & non i scientia fm Ray. in. ti. de pe. & remi. §. item queritur quid remittit sacerdos. sed dictū eorum potest intelligi q̄si quis cum posset sacerdoti ydoneo scientia & conscientia confiteri tñ eligit insufficientem quia vī de propria nō curare salute: & sic ex sua mala dispositione q̄fessio vī deo non grata & inualida. de pe. di. vi. qui uult. sed in quocunq̄ casu cōfessio facta fuerit ignoranti sacerdoti non sufficienti. presertim de multis seu grauibus peccatis optimum est cōsilium illam iterare cum q̄s q̄moditatē habuerit sacerdotis ꝓpri scientia & conscientia cum ignorātia sacerdotis in confessione sit multum piculosa ut colligitur ꝑ Aug. in dicto. c. qui uult. & per Ray. in dicto. v. Item queritur. fm fratrem Nico. in. add̄. ad hoc. i. q. xcii. Quo ad fm casum si sacerdos non potuit absoluere. intellige ut quia nō habebat iurisdictionem ordinariam siue delegatā de pe. & remi. omnis. fm Ni. ītelligē tñ quod habebat iurisdictionem sup aliqs

ut differat a sexto casu de quo ifra dicā. S. tñ ignorabat confessorem non habeſ poteſtatem & fecit qđ potuit & debuit vſ q̄ ſit absolutus ꝓpter bonam fidem ipſius credendo q̄ haberet poteſtatē ut predicauit frater Rober. pro quo facit qđ. ī. subdo facit. ī. q. c. Quo ād tertiū casum ſi contempſit. zē. eſt ſciendum qđ ex cōtemptu ſeu negligentia ōmittens facere ſibi mundam penitentiam pec. cat mortaliter ſm Scotum in. iii. di. xv. quia facit contra preceptum uicarii dei .i. confeſſoris & etiā eccleſie ut in alī. c. omnis. ſm fratrez Nic: facit. ī. q. cliī. circa medium. Quo ad quartum caſum ſi ꝑfeſſio nō fuit integra dicendū eſt q̄ idez etiam eſt ſi obmiſerit quis peccatum de quo dubitauerit. vtrum fuerit mortale. ē. q. xxxxi. uel eius circunſtantiaz neceſ ſariā. ut. ī. q. lx. & ñ ſolum ſi fiat hoc ſci enter: ſed etiam ſi fiat ex ignorātia ſeu obliuione ꝓcedente a propria culpa no tabili: ut colligitur ex notatis per glo. Ray. ſub ti. de pe. & re. ſ. Itē circa prī cipes. ad quod etiā facit quia lata culpa equiparatur dolo. ut in. c. ut animarum de conſti. li. vi. &̄ ideo ſi quis ex ſua culpa ignorat quę confiteri debet ſeu eorum oblitus eſt debet de huiuſmodi negligē tia ex corde dolere & firmiter ꝓponeſ emendari ut legitime ualeat cōfiteri ut no. in ſu. confe. li. iii. ti. xxxiii. q. xviii. qñ autem quis ſcienter obmittit aliquid de ꝓtinentibus neceſſario ad cōfeſſionē non ſolum ānullat confeſſionem ſed etiā nouum cōmittit mortale peccatuz. ē. q. xxxix. ſm fratrem N. c. in ād̄. per que ptz q̄ ſi non fecit ſuam diligentiam ī re cordando debet reiterare totam confeſ ſionē ut. ī. dicā. &̄. ē. q. xl. &̄. ī. q. cxxii. Et adde q̄ dñs fran. in dicto. c. omnis. vſ inclinare q̄ ualeat ꝓña de uno pecca to ſine alio ad hunc effectum ut non tene atur reconfiteri de illo licz ſit tutum cō fiteri alīt. no. per ho. in ſu. de pe. ſ. an peccata: v. quartus. Sed ſalua reuerētia ibi ho. inclinat in primam partē ſeu opi nionem. ſ. q̄ non ualeat ꝓña de uno pec cato ſine alio. &̄ ideo iteranda eſt ut ibi latius preſertim dum rñdet ad illas auc toritates & licet ibi formauerit thema

qñ quis uadit ad pñam ficte nō cum ꝓ posito abſtinendi uel quia retinuit & cō celauit aliquod mortale tñ non ꝓsequē primum ſed tantū ſm. ſ. quando unuz eō celauit & ſic inheret prime opinioni ibi poſite. ſ. q̄ non ualeat qđ cōmuniter eſt ut dictum eſt: & habetur in dicta ſu. aſtenſi ti. xvi. in. v. li. q̄ etiā dicit eo. li. ti. iii. arti. iii. q̄ per pñam non poteſt remitti unum peccatū mortale ſine alio quia eēt cōtra perfectionē miſericordie dei cuiꝰ ꝑfecta ſunt opa ut ibi latius & in dicta ſu. Ant. iii. ꝑte. c. de confeſſione. &̄. ē. q. v. &̄. q. xxxiii. Ad idem dñs Nicola. in. c. omnis. primo notabili. Addit qui dam quintum caſum quādo nō contritus confeſſus quia exiſtebat in propoſito ñ deſerendi peccatū uel non dolet de omī bus uel non ſufficienter & ſic ficte accel ſit ad confeſſionem de quo in dicta. q. x xxiii. Addit frater Nico. ſextum caſum .ſ. cum confeſſor in aliquo non habet iu riſdictionez oportet enī tunc q̄ pro illo penitens recurrat ad habentem poteſta tem & ei illud iterum confiteatur. ar. ō peni. & rem. c. ſignificauit. ad quod. ī. q. cxvii. & ſic tres caſus ſunt ex ꝑte cō feſſoris & tres ex ꝑte cōfitentis ſm eū dem. Et ſcias q̄ ꝑe. de palu. & ſu. Anto. iii. ꝑte. in. c. de confeſſione. referēdo eū addit alium caſum in quo quis tenet ite rare confeſſionem vz impedimentum ex ꝑte confitentis ſiue ſcitum ſiue oblitum ſiue ignoratum ꝓbabiliter puta ga erat excōicatus maiori uel minori excōicatio ne licet neſciret cum poſtea ſciuerit tene tur reconfiteri quia excōicatus abſolui non potuit a peccatis &̄ ꝓbabilis igno rantia: lz ꝑueret a culpa & a pena irre gularitatis non facit eum non eſſe excōi ca tum: eſt enim minus capax ſacramēto rum a quorum ptcipatione excluditur & ideo abſolutō nulla ſm eum a hoc. ī. q. cxvii. Sed aduerte quia uult q̄ etiam excōicatus minori excōicatione abſolui non poſſit a ſuis peccatis niſi prius abſol uatur a tali minori excōicatione ꝓ quo facit quia cum ſuſpenſus ſit a perceptio ne ſacramentorum niſi prius a tali ſuſpē ſione abſoluatur non eſt particeps ſacra menti penitentie ut probari uidet in. c.

fi, de cle. excõi. mĩ. iuncta glo. ibi in v° nec eligere in fi. Dicunt tamẽ ibi Inno. ho. & doc. q̃ excõicatꝰ minori ꝓpter ꝓticipationẽ est principaliter a deo suspẽsus & non a canone nisi ꝑ approbationẽ q̃ apparet ex eo quia quanto cito uult penitere a quocunq; confessore absoluitur potest & postea celebrare de sen. excõ. nup. in fi. & p no. ĩ. c. penult. eo. ti. ergo uidetur dicendum q̃ si iste qui tenebaẽ minori excõicatione quã ꝓbabiliter ignorabat absoluaẽ. a ꝓprio sacerdote facta confessione in speciali de scitus & in generali de oblitis de suis peccatis q̃ teneat talis absolutio etiam q̃tum ad talez minorem excõicationem nec tenetur iterum confiteri per predicta pro quo optime quod no. idẽ pe. in. iii. di. xviii. q. iii. v. tercius effectus ubi cõcludit sic dicens sed q̃ homo sine culpa perdat beneficium sacramenti necessariꝰ ad salutem uidetur absurdum. Nam cum sacramẽtũ pnie sit necessarium ille qui non est ĩ culpa aliqua sed est iniuste excõicatus uel si est iuste excõicatus ipse tamen ꝓbabiliter ignorat se esse excõicatũ & de culpa sua confitetur & facit q̃ potest: vẽ q̃ sit absolutus & q̃ non teneatur plus confiteri alꝫ esset iusta snia ecclesie si uellet aut innocentem punire aut ignorantiam inuincibilem condemnare ſm pe. ð palu. ubi. s. & sic uidetur tenere q̃ absolutio teneat ergo non tenetur ꝛreconfiteri & facit. ĩ. q. c. facit quod nota. ho. in sum. de sen. excom. §. quis potest ab hac snia in. xii. col. v. fꝫ pone q̃ aliqꝫ. ubi dicit q̃ si aliquis ꝑ plurib9 causis siue excessib9 sit una sentẽtia ligatus & faciat se absolui uno excessu tacito tenet absolutio. Si ex negligentia uel ignorãtia accidit ſm eum. & per predicta forte idem uideꝫ. si erat excõicatus maiori excõicatione q̃ ꝓbabiliter ignorabat si de suis peccatis firmiter cõfessus fuit ut satis tenet pe. palu. & facit. ĩ. q. cxvii. que maxime ꝓcedunt. si talis excõicatus maiori uel minori confitetur habenti potestatem absoluendi ab excõicationibus & ille generaliter absoluit ab excõicationibus & a peccatis loquitur enim pe. qñ a peccatis tantũ absoluebatur & facit. ĩ. q. cxxx. q̃tum tñ. ad ipsam excõicationẽ maiorẽ uel minorem cum postea sciuerit uel recordatur confessio & absolutio requiriẽ sicuti & de oblitis. s. q. xiii. xviii. & xl. & similiter si improbabiliter ignorasset quia debitam diligentiam non adhibuit iuxta no. in. c. aplice. de cle. excõi. mini. vt q̃ non sit absolutus & teneatur etiaz de aliis peccatis reconfiteri quasi sciuisset & tacuisset ꝑ supradicta dum tamen uiuat alꝫ forte ex dei misericordia sola contritio sufficisset per no. ĩ. q. c. ad fi. nem. Et premissa facunt q̃ si aliquis excõicatus anteq̃ celebret confiteatur habenti potestatem absoluendi ab excõe ipsa & de tali excõicatione non recordatur & sic non confiteatur sed conteratur in genere de cõmissis & absoluaẽ in forma ab excõicationibus & peccatis q̃ si celebrat non efficiatur irregularis cum a dicta excõicatione uideatur absolutus ꝑ predicta facit. ĩ. §. preterea. q. c. & nota aliud dictum eiusdem pe. ut refert si. Antonina ubi. s. q̃ in casibus in quibus quis tenetur reconfiteri: si cõfitetur eidem nõ oportet reiterare peccata explicite sed solum implicite dicendo in illis q̃ uobis alꝫ dixi dilata enim absolutio per multos dies fieri pot etiã si iuste. oblitus fuerit dum tñ primo pnia ei innotuerit. quia si non taxasset pniam oporteret ad memoriam reducere ut iuste moderetur ſm eum ad quod. s. q. xxxii. post prin. &. q. xxxiii. nec requiritur simultanitas in sacramẽto pnie. s. q. xvi. sed si fieret ꝙfessio alteri sacerdoti debz prior a peccata iterum confiteri quia prima confessio non ualuit tanq̃ nõ facta in statu gr̃e & in caritate qꝫ tutius est tenere ꝑ quo facit textus dicti. c. omnis. duz dicit omnia zc̃. non ergo satisfecit dicte constõi nec deo qui partem sibi retinuit ſm Ni. in dicto. c. omnis. primo notabili. Vltio subdit Pisanella ſm tho. in. iii. di. xvii. q̃ ꝙto quis pluribus sacerdotib9 cõfitetur tanto plus de pena ei remittitur tũ erubescentia confessionis q̃ue in penam satisfactoriam cõputatur. tũ ex ui clauiũ vnde totiens posset quis confiteri q̃ ab omni pena liberaretur. s. q. viii. ad fi. ꝑ quo. de pe. di. iii. quem penitet. v. vnde

patet & nota. de pe. di. vi. c. i. in princi. & .i. q. proxi. LV. quero si post pe̅ tentiam quis nouiter peccat an illa prio ra reconfiteri teneatur. Rn̅°. fm Tho. in. iii. di. xxii. q. recidiuans non tenetur directe peccata dimissa confiteri nec in generali nec in speciali cuiuncq; confite atur. sed indirecte sicut illud sine quo scri non potest debit9 satisfactionis mod9 tenet recidiuans notificare peccata di missa in quantum sufficiat ad hoc ut iscr atur q̄ satisfactio ei congrue iniungi pos sit ut si ipse frequēter lapsus carnis pas sus est ex aliqua occasione illa occasio p satisfactionem precidatur. & similter ō alijs peccatis & ad hoc uidetur sufficer confessio peccatorum dimissorum in ge neralī tn̄ q̄nq; ad aliqua specialia descen dere oportet fm q̄ ofites uiderit opor tunum non enī potest in his aliqua cer ta mensura prefigi fm pisa. in. ¶. confes sio. ii. Inno. in. c. omms. de pen. & remi. sentit q̄ recidiuans teneatur cōfessione3 iterare ratione ingratitudinis pro quo ui detur facere q̄ dr̄ mathei. xviii. de ser uo neḡ. & de pe. di. iii. qui diuini. Item glo. Ray. de pem. & rem. ¶. Item nūqd peccata semel dimissa dicit q̄ recidiuans ñ tñr dicer specialiter & distincte ea q̄ ante confessus est. Sed sufficit confiteri in generali de illis exprimendo ingrati tudinem suam & dicendo ō multis & ma gnis peccatis mortalibus liberauit me dn̄s per pn̄am & ego nihilominus ingra tus exsistens sic offendi eu3 & si forte ne sciat exprimere aut non exprimat nemē ingratitudinis non nocet dūmodo talia uerba dicat ex quibus sacerdos ingrati tudinem possit intelligere & idem not. in su. con. li. iii. ti. xxxiii. q. lxxi. hoc di dum glo. uidetur intelligendum q̄n ista circunstantia ingratitudinis uenit ad p ticularem peccati spēm. Nam alie circū stantie regulariter non sunt de necessita te confessionis ut .i. q. lx. q̄n uero ingra titudo inducat particularem peccati spe ciem notat Tho. in. iii. pte. q. lxxxviii. arti. iii. dicens q̄ sequitur omnia pec cata non est speciale peccatum. Sed per quodcunq; peccatum mortale aliquis ef ficitur deo ingratus ergo ingratitudo ñ est speciale peccatum. Rn̄°. dicendū q; i gratitudo peccantis q̄nq; est spāle pec catum q̄nq; autem non sed est circunstan tia generaliter consequēs omne peccatū mortale quod contra deum cōmittitur peccatum enim speciem recipit ex inten tione peccantis ut philosophus dicit. v. ethicorū ille qui mechat ut furet magis peccat q̄ mechus. Si igitur aliquis pecca tor in contemptum dei & susceptī bene ficii aliquod peccatū cōmittit illud pec catum trahitur ad speciem ingratitudis & hec ingratitudo peccātis est speciale peccatum ut autem Aug. dicit in li. ō na tura & gratia. Non omne peccatum est ex contemptu & tamen in omni peccato deus contemnitur in suis preceptis. Vñ manifestum est q; ingratitudo peccantis q̄nq; est spāle peccatum sed non semper fm eum pat3 ergo q; recidiuans nō tene tur reconfiteri nisi inquantum opus sit ad ostendendum satisfactionis debitum modum fm Tho. ad demonstrandum in gratitudis modū fm Inno. & glo. Ray. & hoc q̄n ingratitudo est speciale pecca tū fm fra. Ni. Ox. in addi. & inde. ¶. q. xi. vnde dixit bostu. in sum. de peni. ¶. & utrum peccata q; non redeunt: sed ideo dicuntur redire ī aliquib9 auctoritatib9 eo q; propter ingratitudinē3 ita reus & damnandus constituntur peccator cū ite rum in mortale incidit post penitentiam sicut ante fuerat ut ibi latius legit etia3 in dicta su. aste nsi. li. v. ti. iii. ¶. circa ter cium q; peccata dimissa prius p̄ penten tiam dicuntur redire quo ad culpa3 que cunq; peccata sint illa sine orīg nalia siue actualia mortalia uel uenialia per pecca tum sequens inquantum ex dimissione p̄ cedentium peccatorum aggrauatur le quens peccatum nō q; peccatum sequēs sit eq; graue sicut omnia precedētia pec cata sed grauius est ex dimissione prece dentium propter prestitū beneficī con temptum: & sic redire dicuntur peccata non in se sed ī effectu aggrauationis pec cati sequentis ut ibi latius. Et bonu3 est q; si post penitentiam quis relabitur in peccatum q; omnia de nouo confiteat: quia quanto fuit sibi maior gratia facta in dimissione peccati tāto magis ingrat9

est cuz relabitur in peccatū. ō peni. dr. iii. in prin. & per totum. ut not. Arch. de pe. di. i. §. hns auctoritatibus. & in dicta. q. xi. in fine. & adde ad predicta q̄stionem ō continuante delictum seu recidiuante zc̄ quam ponit ymo. post doc. in cle. de usuris ad finem. LVI. quero an debeat quis cōfiteri peccata que manifesta sunt. Rñ. ſm Pe. & tho. in. iii. di. xvii. Non sufficit aliquid esse notum iudici nisi sit ei notuz in forma iudicii & ideo q̄uis peccata manifesta nota sint sacerdoti quia tamen non in forma iudicii oportet ea confiteri. Idem in su. con. li. iii. ti. xxxiii. q. lxvii. ſm Nicola. post Pisane. in. §. confessio fo. Vel dic qa aīs confessio non esset integra nec iste esset confessus omnia sua peccata. ut in. c. omnis. de pe. & re. pre. nihil eorum que cōmisit debet obmittere ut per hoc erubescat. de pe. di. i. quem penitz. & adde. ī. q. clxxii. ad finē. LVII. quero vtz homo teneatur confiteri peccata venialia. Rñ. ſm Tho. ubi. §. cōfessio ad hoc necia est ut penitens satisfactionem accipiat ſm modum delicti. peccato autē venali nō debetur pena taxata quia pena illa esset. ꝓportionata pene peccati mortalis a quo peccatum veniale in infinitū distat. vñ p solā ꝯtritionē ītriorē peccatum veniale potest dimitti. Sed an saltem semel in anno cōfiteri teneatur qui non habet nisi venialia dicunt quidam q̄ in hoc casu ꝓpter preceptum ecclesie tenet venialia confiteri. Alii autem dicūt q̄ sufficit q̄ presentet se sacerdoti & q̄ se immunez a peccato mortali ostendat ut ad cōionem admitti possit. Preceptū enim est ad obligandum illos qui habēt aliquaque confiteri debeāt. vñ si aliqui per gratiam collatum esset ut a peccato veniali immunis esset sicut beate virgini est collatum non teneretur ad istud preceptum ſm pisa. in. §. confessio fo. dicit fra. Ni. q̄ hoc uerisimiliter contingere non potest quia non est inuenta nec ī uenietur nisi una virgo maria que sit sine venili & nullus est absq̄ peccato prima Io. i. si dixerimus q̄ peccatum non habemus ipsi nos seducimus. vnde & primuz uerius dicitur cum etiā nesciā quō quis audeat immunē a peccato mortali se esti mare infra annum uel qualiter hoc uale at ostendere cum psal. xviii. dicatur delicta quis intelligit zc̄. & ideo fatuus ual de foret qui sic dicenti & alicui non consitenti ministraret eucharistiam & ideo Bonauentura in. iii. di. xvii. dicit q̄ congruum est maxime iuris ꝓfectus confiteri peccata uenialia regulariter tamē nō est necessarium nisi in duob9 casibus vz ꝓpter dubium & ꝓpter statutū. ꝓpter dubiuz vz cum quis ꝓbabiliter dubitat ō peccato vtrum sit mortale uel ueniale & ideo si non penitet sicut ō mortali dicrimini se exponit ideo debet confiteri sicut iacet in ꝑscientia & in iudicio sacerdotis relinquat: vtrum sit mortale uī ueniale ꝑcor. Tho. v. s. facit. §. q. xxxxi. Item ꝓpter ecclesiasticum statutum qs tenetur quia omīs fidelis tenetur semel in anno confiteri sed hoc non est ratione venialis sed ꝓpter preceptū concor. In no. in. c. omnis. de pe. & remi. & ex hoc patet q̄ religiosi tenētur venialia confiteri semel seu bis in mēse uel ebdomada uel frequentius siue rarius ſm suaruz cōstonum formam quod intelligendum vī de venialibus notabilioribus quo ad cōfessionem spāle reliqua uero uix uī nūq̄ posset quis specialiter confiteri cuz quasi omni momento cōmittantur. vñ vī sufficere illa confiteri generaliter. & q̄ teneamur de uenialī contritionem habere aīs non remittitur per pisa. in. §. peccatuz. iii. &. ī. ea. q. &. q. lxxiii. ſm fratrē Ni. Oximi ī add. qui per hoc indetur residere cum Inno. q̄ non habens nisi venialia tenetur ratione precepti semel ī anno confiteri facit. §. q. xxxii. post prin. indetur tñ potius moueri quia temerarium esset q̄ aliquis ō se taliter estimaret & in hoc multuz placet: sed si daretur ꝑ certo q̄ aliquis esset sine mortali & cum solis venialibus non uideꝛtur q̄ preceptum. c. omnis. ad talem se extēderet nec talis obligatus esset confiteri semel ī anno propter istas auctoritates & primo Scotus. in. iii. di. xv. dicit q̄ ad remissionem peccatorum venialium non tenetur aliquis ad aliquam contritionem ō ꝑis venialibus ymo in actuali uoluntate uel

uenialī actu moriens saluabitur & quia etiam peccata mortalia dum confessa fuerint efficiuntur uenialia & tñ nō requiritur de talibus uenialibus noua contritio ſm eum facit. ī. q. lix. & ſequenti. in prin. Item legitur in ſu. Aſtenſi li. v. ti. iii. arti. viii. poſt theo. q. qñ̄ neceſſaria eſt penitentia de uenialibus in hac uita .ſ. ratione periculi qñ̄ homo perpendit ali quam affectionem deordinatā uenialē tñ ita in ipſo intendi q. ꝓbabiliter comeˇcturat q. niſi eam p̄ p̄nā̄ abiciat trahat ipſum in peccatum mortale. Item ratiōe dubii ꝓbabilis ut qñ̄ homo uehemēter dubitat utrum peccatum ſit ueniale uel mortale tunc enim ſi de illo non penitet exponit ſe diſcrimini tanq̄ contemptor ſue ſalutis. Item ratione ſtatuti .ſ. qñ̄ homo non habet niſi peccatum uenialē cuī teneatur ſemel in anno confiteri p̄ ſtatutum eccleſie ut in dicto. c. omnis, dicit tamen q. iſtud ultimum non cōcludit q. ſit neceſſaria confeſſio licet de quolibet uenialī ſit neceſſaria p̄nīa in hac uita uel in alia ad hoc q. homo ſequatur uitā eternam quia nullum peccatum quantūcunq̄ leue ſimul poteſt eſſe cuī gloria ut ibi latius & ſic non ſequitur opi. Inno. q. ratione precepti ſeu ſtatuti habens tantum uenialia aſtringatur ad confitendum ex tali precepto hoc etiā ſequ.ē Iob. ō lig. poſt doc. in dicto. c. omnis. in. x. colum. licet ſm eum opinio Inno. ſecurior ſit ad idem per pe. de palu. in. iii. diſtē. addō q. uenialia forte ratione precepti eccleſie confiteri teneˇmur ſemel in anno. ſi ñ habemus mortale ſicut papa precipit recipi euchariſtiam ſacramentaliter quod non erat neceſſe ſed ſolum ſpiritualiter & ſi dicatur ergo ad plus tenetur carēs mortali q̄ bñs mortale quia ille non teˇnetur ad confeſſionem uenialium dicēdū q. hoc eſt q. accidens. Alii uero dicunt q. non eſt intentio pape ligare ad confeſſionem animā niſi de illis de quibus homo alias teneˇ confiteri. tercii dicunt q. nec papa poteſt obligare ad confeſſionē uenialiū quia hoc eſſet immutare ſacramēta. ſ. facere illud neceſſitatis qō eſt uoluˇtatis ſicut nec mutat miſſionium ſm eum in. iiii. di. xvi. q. i. arti. iii. concloˇne. iii. q. tamen ſequitur q. non teneatur talis cō fiteri ut per eundem latius. di. xvii. q. ii. arti. iii. hanc etiam opi. q. ſtatutū ecclēſie ñ aſtringat habētes uenialia tā tū ſequutus fuit Scotus reprobans opi. cō trariam dicens q. non ſolum talis qui nō habet niſi uenialia non tenetur ad confiˇtēdū ex iure diuino. Sz nec etiā ex iure humano: ut latius in dicta ſu. Aſtenſi. v. ē. & in ti. x. arti. iii. quāuis autem non ſit neceſſarium tñ multum fructuoſum non ſolum ſemel in anno ſed pluries uenialia confiteri ut plenius remittāˇtur & quia aliquādo forte mortalia ſunt que credūˇtur uenialia ſm fratrem Anto. in ſu. in. ꝑte. c. de confeſſione. v. xii. conditio eſt & per eundem Pe. in. iii. di. xvii. q. ii. arti. iii. v dicit q. tenetur quis cōfiteri de mortalibus non de uenialibus etiam ſi non haberet mortalia ut ibi latius, dicunt etiam q. in contritione non requiˇritur propoſitum non peccandi uenialiter ſicut in contritione de mortali exigitur debet tamen habere .ꝓpoſituˇm ſe ꝑparādi ad peccata uenialia utiˇnca alioquin eſſet ei periculum deficiendi ſeu tollendi ī pedimenta ſpiritualis .ꝓfectus que ſunt peccata uenialia ſm. Tho. & facit. ī. q. ꝓxima. Hoſti. tñ in ſu. de pe. §. de quibꝰ poſt prin. ponit tres gradus uenialium prima maiora uenialia & que nimis ſunt inueterata uel in conſuetudinem tā dedūˇcta que ex ipſa frequētatione et contēptu mortalia reputantur uel ſequuntur ō nullū. & ſi x̄pus. §. quedam. & ſm hoc ī telligē quod dicit Auguſt. nullum peccatū aceo uenialē q. ſi fiat criminale cum placz. xxv. di. §. criminis. &. §. ſe. & iſta debent confiteri ſi fieri poteſt. alia mōra & hec in genere cōfitenda ſunt. ō pe. di. iii. de quotidianis. alia minima uenialia que in ſola cogitatione conſiſtunt & que ad conſenſum non puenīunt & de hiis duobus generibus intelligit ipſe q. multis modis mundantur & delentur de quo. ī. q. lviii. & ſubdit que dicātur uenialia ibi videas. &. xxv. di. §. nunc autē &. §. alias. v. que autem ſunt minuta peccata ſm eum qui latius loquitur q. uenialē aliqō requirit ſpālem confeſſionem aliqō generalem aliqō nullam quāuis ſit

tutius omnia confiteri & sic quo ad pri
mum genus uenialium vī concordare cū
Inno. sed dic q tunc tenet potius de cō
filio & securitate q ō uiris necessitate ut
dixi duz trī ipsa uenialia ex aliquo respe
ctu nō iudicētur mortalia: vnde innume
rus actus uenialis non potest fieri mor
talis nisi p occasionem quia assuetudo ue
nialiū facit cadere in mortale sicut assue
factio iurandi in piurum: & sic Aug. q
nihil adeo ueniale zē, intelligitur in spe
cie non in numero sm Arch. post Pe. de
pe. di. 1. tres sunt. ad fi. ad quod facit q ō
nota. de sacra unct. c. 1. ī v° in qua & idē
Io. de lig. in dicto. c. omnis. ad idem q
no. Arch. in dicto. c. de quotidianis. In
de dicitur q ueniale efficit mortale rati
one contemptus ut no. in. c. fi. glo. ii. de
penis. & in. c. quod autē. glo. magna cir
ca finem. de pe. & re. & in. c. cum illorū.
circa fi. ō sen. excōi. aliis uero uenialia ni
sunt prohibita. ut no. xxviii. q. i. sic enim. ī
glo. ar. omne illicitum. nam peccatuz ue
niale non dicitur p prie uicium & inbeft
hominī simul cum uirtutibus ut no. xiiii.
di. c. 1. ubi etiam no. an quis illud cōmit
tere debeat ut proximus euitet mortale
ibi etiam no. q p uenialī debet pena tē
palis p mortali eterna: inde dicitur q
null9 est sine peccato sed sine crimine re
periumtur. xviii. dist. in prin. &. c. 1. &
uenialē dicitur quasi uenia dignum ut di
cit Pe. de anch. in. c. cum quis. in. iii. no
tabili de sen. excōi. li. vi. ubi. i. purgabile
sm Arch. xxxii. q. vii. adulteri. in fi. &
inde. de pe. di. 1. serpens. in glo. ii. & iō
in lege ueteri dicebantur uenialia que si
ne morte uel mutilatione dimittebantur
mortalia que mortem uel mutilationem
exigebāt ut dicit Arch. de pe. di. vi. c. 1.
& no. in dicto. c. serpens. glo. ii. & ō pe.
di. vi. sacerdos. v. nam uenialia in glo. &
p ho. in su. de pe. §. ō quibus. v. multis
uero modis. Item in purgatorio puniun
tur peccata mortalia & etiā uenialia no.
xxv. di. unuz. §. aliis in glo. hac auctorita
te. qfiz tamen uenialē ducit ad pditionez
ut no. xxii. q. ii. si quelibet. in glo. iudes
ergo &. xxv. dist. criminis. in v° uenialē
& quod no. de. pe. di. 1. medicina. §. alte
ra uero in v° collecta: dicit autē uenialē
peccatum illud quod cōtinue cōmittit9
quod puenit ex originali peccato cuius
fames remanet in homine q tūcunq bap
tizetur & ideo de facili labitur quāq sīn
uenialī ista uita nō ducitur. i. uix ducitur
sm gre. xxv. di. qualis de hoc intelligit
illud q septies in die cadit iustus. de pe.
di. iii. septies. ut no. ho. in su. in dicto. §.
de quibus. in prin. sic ergo diuersi actus
uenialēs non possunt fieri mortale. simi
liter nec idē in specie licet possit trahere
in mortale seu occasionez prestare ut qs
cadat in mortale seu mortale sequat ad
hoc. §. xiii. & hoc casu tale mortale ofi
teri tenemur p predicta. Vnde bonuz ē
consilium ut quis uenialia confiteatur si
recolit pfertim sm doc. si deducta sunt ī
consuetudinem seu inueterata quia ut di
cit Aug. nullum adeo est uenialē quod
non fiat mortale: dum placet. i. duz assu
mitur in consuetudinem. xxv. di. crimis
sm Ni. in dicto. c. omnis. iii. colu. p hoc
quia morienti cū uenialī non uadit ad glo
riam nisi primo illud purget in purgato
rio. no. fra. de iurisd. si uero. & ad di
scernendum peccatum mortale a uenialī
bus recipe bas regulas sm theo. prima
peccatum mortale est illud quod contra
riatur caritati que est uita aie ut p tho.
secūa secūe. q. lix. arti. iii. &. q. cxxxii. ar
ti. iii. Secūa regula est scōm theologos oīs
transgressio diuini mādati psal. xviii. ma
leditti qui declināt a mādatis tuis. Ter
cia omnis transgressio mandati ecclesie
mathei. xviii. Si ecclesiam non audierit
sit tibi uelut ethnic9 & publican9. quar
ta regula omnis trālgressio cui9 libet mā
dati licitī cuiusq superioris ecclesiastici
uel secularis Pau. ad Roma. xiii. qui po
testati resistit dei ordinationi resistit
& damnationem sibi acquirit. Ad hec
notata p Arch. xxviii. q. i. omnis. insi.
Quinta regula quia qfiz sola intentione
peccatur mortaliter mathei. iii. qui inde
rit mulierem zē. & intelligē de intentio
ne deliberata ad peccandū. Sexta regu
la quia sola delectatio peccati mortalis
ut p Tho secūa secūe. q. clvi. arti. iii. & iō
qui deliberate delectat in his que sunt
peccati mortalis: sicut in tangendo fīpi
ciendo mulierē & aliis actib9 ī honestis

peccat mortaliter. Septima peccat mortaliter si sua culpa quis ponit se in periculo peccandi: mortaliter ut per bonauē turā sup. iii. sen. di. xvii. & hec regule ptinent ad illum qui pricipaliter & per se peccat mortaliter. Sunt & alie tres regule spectantes ad illum qui non principaliter sed ex quadam participatione q̄rum prima & octaua in ordine est q̄ qui cōsentit peccanti mortaliter peccat mortaliter ad Ro. primo digni sunt morte ñ solum qui faciunt ea sed etiam qui cōsentiunt facientibus. IX. qui sua culpa seu indistret ione dat alii occasionem peccādi mortaliter peccat mortal̄. l. qui occidit. §. in hac. ff. ad. l. acqui. Decima regula qui ñ obuiat in eo q̄ obligatus est: est in una & eadem culpa. vnde greg. pfal. lxxxiii. consentire uidetur errāti qui ad resecanda que corrigi debent non occurrit zč. ſm fratrem Nic. Oxim ordinis minorum ad hoc. ī. q. lxviii. ante finē. Item peccat mortaliter ueniendo cōtra ꝓmissum. xxi. q. i. predicandum. ut not. Arch. in. c. detestanda. in v° adimpler. de conce. preben. li. vi. Item faciens scienter cōtra precepta siue ꝓhibitiōes canonum peccat mortaliter & traditio ecclesie obligat ut preceptuz ſm Arch. in dicto. c. detestanda. in v° damnabiliter Item quicūq; excōicari debz peccat mortaliter Arch. c. ii. in. fi. ō sepul. &. xi. q. iii. c. rogo. in glo. queritur per eundē. & negligens obseruare iuramentuz peccat mortaliter. Io. an. in. c. requisiuit. ō sp̄ō. Item formicatio cum concubina uel meretrice est mortale: ut plene disputat Pe. de palu. in. iii. distī. xxxiii. q. i. arti. iii. Item transgrediens canones uel faciens aliquid contra honorem dei uel ecclesie fra. in cle. i. de eta. & qual. in. viii. &. x. q. v3 peccat mortaliter. Item temerarie uras peccat mortl̄r Anto. de butr. in. c. sicut ex litteris. post prin. de spon. & in. c. rursus. in prin. qui cle. uel uouen. Itē cōmittens crimen peccat mortaliter no. in cle. ad nſm. de hr̄ti. in v° non est. Ad quod tamen inde. xxv. di. §. criminis. & quod ibi no. Item trasgrediens canones peccat mortaliter Io. an. in. c. uno. in fi. de reī. domi. li. vi. ī nouella. & fra. v. ñ.

Itē transgrediens canones ex facilitate punitur tanq̄ ꝓ mortali no. in. c. genera li. de elect. li. vi. fra. in. c. i. ad fi. ō ost. Et nota q̄ omīa crimina ꝓ que testis repellitur a testimonio dicuntur mortalia peccata ꝓ ut sentit dns fra. ī. c. testimonium. de testi. n. colu. Verum uis cātiua etiaz in ꝑambulo peccati excusat a mortali de iure. c. uerum. Sed ad cognoscē dū qñ lex uel superior loquatur precepti ue uel de cōsilio dic q̄ tunc tantū loquitur de consilio qñ id in ea exprimitur uł qñ alia ratio eundem cogit sic itelligeř. Non enim qui sic hortatur zč. ff. de his qui no. ifa. l. ob hec vba. ſm Arch. post lau. iii. di. in fi. vnde dicunt doc. in. c. recolentes. in prin. de statu mona. q̄ ubi papa humiliter loquitur importat consiliū quod nota. similiter si ꝓ interpretatione magistrorum sit interpretatum q̄ sit consilii standum est tali interpretatio ni doctorum ꝓ id q̄ habetur in. c. i. ō postu. prela. facit quod no. Io. de ymo. in. c. clerici. in. penult. colu. de uita & ho. cle. Similiter si loquitur de honestate ñ importat preceptum ſm Inno. & doc. ī. c. i. de uita & ho. cler. facit. ī. q. lxi. ꝓ medium. LVIII. quero an habens celebrare etiam uenialia confiteri tenetur. Rñ° vī q̄ nō ꝓ dicta. ẽ. q. ꝓxima. & tenet ho. in iu. de cel. mi. §. & qñ. v. ſ3 Aug. dicit. Nam mortalia tm̄ impediunt cōionem donec confiteantur. de cōse. di. ii. quotidie. & q̄ō no. vi. di. testm̄. ī glo. ergo consilium. & quod no. Arch. in dcō. c. testimonium. post prin. Est tamen cōsilium in casu speciali. s. cum peccatuz ue male nocturne pollutiōis ex crapula ꝓcedēte supuenit q̄ abstineat illo die a cōmunione ut no. in dicta glo. ergo cōsiliū super qua refert Arch. aliquos tenere q̄ cum tale consilium non sit ꝓfectionis sed reuerentie q̄ō nihilominus celebrās peccaret uenialiter quod etiaz vī teneř Arch. post Io. de deo. in dicto. c. testm̄. super textu. dum dicit q̄ ideo debet abstinere quia in sacrificio sacerdos est coraz deo: & ideo maxima mundicia exigitur ut ibi pleñ ad hoc quod no. ō eta. & quali. ad aures. glo. fi. & ō ma. & obe. solite. in v° anima. & q̄ō no. Io. an. in. c.

dilectus. n. ī quita colu. ō p̄bē. ſi le nota. ho. in. c. recolentes. in prin. ō ſtatu. mo. & q3 nota. in cle. de teſtī. in v° exhorta mur. ſed ut dixi. ē. q. pxima. Stultus eēt talis preſbiter celebrando abſq confeſſi one. ſi haberet copiam ſacerdotis cuz cō ſciētia peccati uenialis notabilis & mor dentis ſmo ſaltem ſacerdoti ſe p̄fitet & confiteatur etiam de uenialibus notabi lioribus & conſcientiā aliqualiter ſtimu lantibus & recipiat generalem abſoluti one3 & ſimiliter in generali alia confite atur ut fieri ſolet facit in ſimili. de cōſe. di. ii. cum omne. circa prin. p hoc quod nota. Piſa. in v° euchariſtia. iii. ubi p9 Tho. dicit q ad hoc ſacramentū requiri tur actualis deuotio nec debet quis ipa ratus accedere zē. & facit. ī. §. pximo. q. lxxxvi. Preterea ut quis accedat ad corpus xp̄i debet prius 9fortare bona3 conſcientiam. de. pe. di. v. c. i. v. caueat. & facit in legenda Sancti Augu. q null9 ḡtumcunq excellentis meriti ſine confeſ ſione & euchariſtia debet tranſīr ab hac uita ut ibi habeē in. xii. colu. quia ergo dicit excellentis meriti ergo loquitur in illo qui eſt ſine mortali & nibilomin9 di cit de cofeſſione ꝓpter reuerentiam eu chariſtie ad q8. ē. q. i. ad fi. & ī iſti. ō ce le. miſſa. ex pte. glo. fi. ad fi. facit quia nullus neſcit diſcernere an ſit uenile nō mortale. Pſal. ignorantias meas zē. & alibi. delicta quis ītelligit zē. & ſalomō ne accreſcant ignorātie mee & illud Iob de quo in. c. fi. de purg. cañ. & quia plu rib9 modis uenale trahit ī mortale. ꝓp ter que arrogās p̄ſbiter eſtimari poteſt qui celebraret abſq confeſſione facit in. c. omnis. glo. ii. de pe. & remi. & quod no. Arc. xxv. di. §. crimnis. & goffri. in ſu. de pe. v. ſed nunquid uenale. vſi gui. de monte Laud. in ſuo ſacramētali dicit q habens uenale uel mortale peccatum poteſt celebrare ſi immineat celebratio neceſſaria & ſit bene contritus nec inueī at ſacerdotem aſs niſi ſic omnia cōcurre rent non poſſet niſi plene eſſet confeſſus quia ne dum conſiliatio quo ad deu3 req ritur ſed etiam quo ad eccleſiam. de cel. mi. de homine. ꝓpter reuerentiam ſacra menti ut ibi ḡ eum in Rubri. de ſacmēto euchariſtie ſeu de ceſ. mi. in. xvii. colum. xv. q. qui etiam dicit q dato q etiam ſi mus ſine peccato mortali ut ſatiſfaciam9 mandato pape neceſſarium eſt ſaltem ue nialia confiteri ſemel in anno uel ſaltem preſentare coraz ſacerdote ꝓpter quod fuit ita preceptuz ut reuerentiores eſſe mus euchariſtie. de. pe. & re. omnis. fm eundem in Rubri. de ſacramento pnie ī. v. colu. v. q. & ſic loquit fm opi. Inno. de quo. ē. q. px. p que vī q ſi eſſet aliq ſanctus uir qui ex ſpiritu ſancto cogno ſceret q nō haberet niſi uenialia ceſſaz talis preſumptuoſitas & ſufficeret ppo ſitum ut tāti talia uenialia p ibi no. facit. ē. q. xxxxi. & conſulo p̄ſbitero celebrā ti q confiteatur ſi forte erat excōicat9 ut eurtet irregularitatē. ē. q. liii. ad fi. LIX. quero per que remittātur pecca ta uenialia. Rn° ut no. in ꝓhemio. vi. li. in uerbo benedictione3. & xxv. di. §. cri mmis. glo. quia facile. & p hoc in ſu. ō pe ni. §. de quibus peccatis. & ſpe. ī Reper torio aureo in Rubri. ō regulis pnie. §. ſcire etiam debet. poſt pr̄ī. & no. de pe. di. iii. de quotidianis. v dicit Arch. q de lentur iſta uenialia minora & minima p confeſſionem factam ſacerdoti. Itē pxi mo. de pe. di. i. quem penitet. & c. ulti. Item per baptiſmū. in. de peni. di. i. tres. Itez per reunia ad hoc. xxxiii. q. vi. c. i. v. laboret. lxxxii. di. p̄bīter. Nam ieu nium unū liberat animam defuncti. xiii. q. ii. anime. Item per elemoſinarū largi tionem. de pe. di. iii. ſane. & di. i. c. mea. & c. q̄obrem. Item p orationem domini cam. i. pater noſter. de pe. di. i. tres acti ones. Item per deuotam pectoris p cuſſi onem in eccleſia ut ibi. Item per genera lem confeſſionem in eccleſia factam. ſ. cō fiteor deo zē. Item per benedictionem epiſcopalem. i. q. i. dictum. cum concor. Item per extremam unctionem. xcv. di. oleo. de ſacra unci. c. i. §. i. Item per cor dis contritionē ea. di. c. fi. & de. pe. di. vii. c. ult. Item per benedictionem quaz dat ſacerdos poſt miſſam de qua habeē de confe. di. i. cum ad celebrādas. ad hoc optimuz ar. xcv. di. ecce ego. &. i. q. i. di ctum. naz ad quid benediceret ſacerdos populum ut ibi dicitur niſi aliquid ipſa

benedictio oparet fm Arch. & quo etiaz
p dñm fra. in. cle. i. de priuilis. in. ix. q.
Item per ingressum ecclesie consecrate.
ut per fra. qui allt. Tho. in Rubr. de cō
se. eccle. uel alta. & intelligē q remittū
tur ōtum ad culpam sed ōtum ad penam
reatus pena remittitur fm motuz feruo
ris in deum qui p predicta excitat qnq
magis qnq minus fm Tho. ut in su. astē
si. li. v. ti. iii. q. vi. subdens q in purga
torio peccata uenialia possunt remitti &
remittuntur qñ quis cum eis decedit: ut
ibi ad hoc. ñ. q. lvii. p totā. & ī. q. lx xx
viii. Itē remittunt p indulgentiā quo ad
culpam sicut & per confessionez genera
lem non sacramentalem requirit tur tamē
contritio fm Pe. de palu. in. iii. di. xx.
q. iii. in fi. & ad illud per episcopalem
benedictionem. adde Io. an. in. c. omīs.
penult. colu. de pe. & nota q mortale p
confessionem fit uenale. i. uenia dignuz
seu utile. de pe. di. i. quem penitz. ppe
prin. iam enim uenie datus est quis post
contritionem uel confessionem ea. di. q̄li
bet. in prin. et ad illud q requiritur cō
tritio ad remissionem uenialium. unde. ñ.
q. lvii. post prin. allegando Scotum. no.
tñ q uenialia non dimittuntur existenti
in mortali. nota. de pe. di. i. c. pfecta. et
in pbemio. vi. li. in fi. Sed mortalia pos
sunt dimitti sine uenialib9 quia mortalia
se habent ad uenialia sicut habitus ad di
spositionem sublato enim habitu potest
remanere dispō. Sed uenale non potest
remitti sine mortali quia mortale oppo
nitur caritati uenale feruori caritatis
sublato uero priori tollitur posterius
nō econuerso ideo nō potest restitui fer
uor caritatis sine caritatis restitutione
potest tamen fieri econuerso fm Tho.
& pe. illud tñ no. q unum peccatum ueī
ale potest remitti sine alio quia non hñt
cōnexionem ad inuicem ex pte auersio
nis sicut mortalia: quia in eis nulla est a
uersio a deo nec etiaz ex pte conuersiōis
fm Tho. ut refert Arch. in dicto. c. pfe
cta. & Tho. in. iii. di. xvi. & pisa. in. ē.
peccatum. in. & in su. astensi. li. v. ti. iii.
in. iii. colu. Et p maiori declaratione ma
terie dic q ueniale nō potest remitti uo
luntate manente ad illud actu uel etiam
habitu quia cum recolit 9placet quia sal
tem implicite displicere debet. Si uero
sic esset in habitu q ex frequentia ipsi9
esset habitus adgenerat9 dum tñ ō hoc
penitere remitti posset etiam durante
habitu acquisito etiam mortale. Sed dif
ficilius est de tali penitere. Item potest
remitti unum ueniale sine alio uel de mil
le unū nullo alio remisso qa ad uenialis
remissionem sufficit displicentia de ipso
cum ppposito abstinendi & satisfaciendi
gratia informata: hoc autem potest esse
de uno sine alio zc̄. Itē non potest remit
ti aliquod ueniale habenti mortale actu
ale nisi illo mortali remisso pri9 uel simī
ppter tres rationes & licet ueniale non
minuat lucem gratie quaz tollit mortale
ubi omni9 tñ sicut dicit obscurari sol p
nubem que actu impedit ne illumnet ae
rem qui tamen in se nō obscuratur. sic di
cit obscurari lux gratie p ueniale p qō
p tunc non exit in actū & sole subtracto
non potest claritas restitui aeri p amotō
nem nubis nisi sol redeat: sic est in ppos
to ideo zc̄. Vnde q uenialis cum mortali
moriens in eternum punietur. Nō sic au
tem est de originali & uenali. unde dicit
q sine gratia posset remitti ueniale in ñ
habente mortale actuale non tamen sine
mortali q̄uis aliqui dicant etiā q nec sīn
gratia simpliciter fm pe. de palu. in. iii.
di. xvi. q. i. arti. i. p totum. & ō cā remis
sionis uenialium unde ibidem. in. arti. &
ibi. iii. conclone. dicit q etiam sine cōfes
sione potest remitti ueniale & de modis
in speciali quibus uenialia dimittuntur
p eundem conclone. iii. Et unde eundez
arti. iii. q uenialia idez spē pōt fieri mor
tale tripliciter primo ppter conscientiaz
erroneaz que indicat mortale quod ē ue
niale. Scdo ppter cōceptum. tercio pp
ter finē ibi constitutum cuius signum est
qñ faceret etiam si probibitum fm eun
dē & latius ibidē. LX. quero utrum
teneamur confiteri circūstantias pecca
torum. Rñ° fm Tho. in. iii. di. vii. nō
sunt ō necessitate confitēde nisi ille circū
stantie que ad aliud gen9 peccati morta
lis traherent quia uenialia non sunt ō ne
cessitate confessionis sed solum mortalia
tñ & alias circūstātias cōfiteri pfectōis

est sicut & uenialia peccata ſm Pisa. ſ. ꝯ 9fessio f°. Bonauentura in. iii. di. xvii. dicit q circunstantiarū peccati quedam sunt alleuiantes quedam in'aliud genus trahentes: quedam sunt aliquo modo ag grauantes. circunstantias in aliud genus trahentes confiteri est necessariuꝫ quia genus peccati confiteri oportet: circum stantias uero alleuiates confiteri nō est bonum nisi ut fatisfaciat alteꝛe inquisitō ni uel ut ꝓuideatur eius scandalo & per turbation ut puta si timeat confessoꝛe ex hoc accipere occasionem ad malū uel se in tñi diminuat ut sit in genere uenialꝭ ut cōmedere carneſ in. xl. ꝓpter infirmi tatem ita tamē q aliter nō sit gulositas aliqua & ratio huius est quia in confessi one non debet peccator se excusare sed accusare. de circunstātiis autem que gra uant sed genus peccati non mutatur est inter doc. opinio diuersa quidaꝫ enim di cunt q penitens tenetur confiteri sed p ceptum affirmatiuū est & obligat nō ad semper sed ꝓ loco & tempe. ſ. qñ eas co gnoscit siue p se siue inquisitionē alienaꝫ vnde sapiens & intelligens tenetur cōfi teri absq inquisitione: simplex tenetur si ab eo inquirantur. Alii dicunt q nō te nemur ad confessionem harum circunstā tiarum ratione necessitatis sed ō bono & equo & quanto magis ꝓfectꝰ sunt tanto magis eas distinctius explicare. Sed nō tenentur ad hoc nisi forte ex propria cō scientia obligantur & hanc opinī credit bonauentura ꝓbabiliorem. vnde dicen dum q confessio circunstantiarum in ali ud genus trahentiuꝫ spectat ad confessi onem quo ad necessitatē confessio aggra uantium quo ad congruitatem confessio uero alleuiantiuꝫ potius facit in congrui tatem & hoc ītelligitur exceptis casib9 predictis omnes igitur ratōnes ꝓbātes circunstantias esse confitendas sunt con gruitates quo ad aggrauantes ſm euꝫ so lum ergo ō necessitate confessionis sunt circunstantie trahentes in aliam speciē seu genus peccati & hoc cōiter tenēt do ctores. ut no. in su. con. li. iii. ti. xxxiii. q. lxxxi. lꝫ alii dicant etiam alias fore ne cessarias quorum dictum ut potest col ligi ex notatis in dicta. q. lxxxi. potest saluari quo ad illas que licet non trahā in aliam speciem tñ sunt tales q sine eis sacerdos non potest discerneꝛ quid sit ac turus uel ratione iurisdictionis puta si in iuria sit illata in clericum uel similez ꝑso nam quia est casus papalis ſm qualitatē iniurie uel persone extra ō sen. excōi. cū illorum. Item q̄tum sit damnum datū qa qñ episcopi sibi retinent restōnem īcer torum usq ad certā quantitatē uel ut sci atur cui debet fieri satisfactio & quali ter & idem in similibus ideo confitēs de bet eas circunstantias confiteri si nouit: vel si a confessore interrogetur ad cuius officium vꝺ principaliter ꝑtinere de dic tis circunstantiis interrogare ut sciat q̄ liter sit suo factuꝰ officio. circunstātie ergo ꝑtinentes de necessitate & prīcipa liter ad confitentem etiam si de eis non interrogaretur sunt que trahunt in aliā speciem peccati seu ad aliud particulare peccatum mortale que possunt esse circa octo vꝫ conditio rei modus peccandi lo cus tempus numerus. qualitas inductio & accidens ſm fra. Ni. in adō. qui remi tit ad latius dicta ꝓ eum in q̄driga. li. ii. ti. vii. ſ. x. vnde requiritur contritio & pna de omnibus circunstantiis peccato rum mortalium qñ circunstanter trahūt in aliud genꝰ peccata. alias uero talis cō tritio est in consilio non precepto. ut in su. astensi. li. v. ti. iii. arti. vii. & ti. xii. in prin. & in su. fra. Anto. in. ꝑte. c. de con fessione. v. Quinta conditio est. & de cir cunstantiis peccatorum & effectu circū stantiarum. & an sunt confitende ꝓ Pe. ō palu. in. iii. di. xvi. q. iii. & ad ꝑmissa que & qñ circunstantie sint confitende ꝓbo. in su. de pe. ſ. qualis. ī penult. colu. usq in fi. & in. ſ. que interrogationes. ī penult. & ult. colu. & faciunt no. ꝓ Ioh. an. in. c. apostolice. ꝺa colu. ō dona. & fa cit textus in. c. sicut dignum. de bōi. vꝫ q̄titas delicti qualitas etas delinquentis scia sexus conditio. An. ſ. sit seruus uel li ber secularis uel ꝛligiosus. an in sacris cō stitutus uel in minoribus. Itē tempus de licti an tempe orationum aut ieiunioruꝫ uſne. & locus an in loco sacro seu religi oso uel ꝓphano & sic de similibus. facit de confe. di. v. in prin,. Item principaīr

debet attendi animus delinquentis. ad hoc quod no. in. c. cuz quidam. ⁊ iuriur. &. xl. di. homo xp̃ianus. ſm dn̄m Nico. in dicto. c. ſicut. Item vr̃ debeꝫ cõfiteri quia alias idem peccatum confeſſus fuit cum propter uſum aggrauetur peccatuz nouiter cõmiſſum iuxta no. p dn̄m Nico. poſt glo. in. c. 1. ⁊ cle. pcuſſore. & in. c. 1. in. fi. de penis & bar. in. l. ſi cui. ff. de ac cuſa. & q̄ ſint confitende ꝓbatur in. c. omnis. de pe. & re. & di. vi. poſt princi. v. caueat. & ſequenti. dum dicit cognito itaq; crimine uarietates eius non dubitz inueſtigare & locum & tempus. zc̃. no. de pe. di. v. in fi. ante fi. & in. c. 1. in glo. ideo que glo. dicit q̄ circunſtantias tene tur quis confiteri quia preſumuntur au gere peccatum uel minuere. ſi tamen eas ſubticuit p obliuionem non dico ipſuz te neri ut iterum confiteatur circunſtan tias niſi eſſent tales circunſtantie q̄ alte rius generis peccatum facerent ut loc9 ſacer facit ſacrilegiū lz alias eſſet furtū. ut ibi no. p glo. & Arch. ſupplentem ad finem illius glo. & dicit ibi arch. q̄ que dam circunſtantie adherent ꝓprie ut ⁊ teſta⁹ in ſodomita horribilitas in homi cidio ſm Ray. Sz certe iſte ſunt tales cir cunſtantie que ponunt ipſum actuz. ſ. coi tum & hominis pcuſſionem in geneꝛ pec cati: & ideo non ꝓprie ſunt circunſtãtie ſm Arch. Item adheret ipſi peccato q̃li tas ut in peccato occulto uel manifeſto. Item q̃ntitas ut in paruo uel mediocri uł enormi & ſimiles. Quedam uero circun ſtantie adherent ꝓprie pſone cõfitentis ut dignitas libertas etas ſex⁹ & ſimiles & tales circunſtantie debent confiteri quedam uero circunſtantie nec pſone ip ſius peccantis nec peccato adherent ſed extrinſecus conſideratur ſm Ray. ut re fert Arch. in dicto. c. 1. ſup dicta glo. di cit etiam Arch. de pe. di. vi. ad fi. q̄ iſte circunſtantie ſunt diligenter inueſtigan de ad hec ſepe erratur. xxix. di. ſciendū &. c. regule. diſtingue ergo tempa & cõ cordabis ſcripturas. 11. q. 1. ſi peccauerit et q̄ de ſingulis circunſtantiis ſit querẽ dum a peccatore eſt ar. xxx. q. v. iudican tem. xxxii. q. viii. cecidit. & credit pe. q̄ ſtandum ſit in geneꝛ nec ſit ad ſingularia deſcendendum ad quod. ⁊. q. xxxviii. ut refert Arch. de pe. di. vi. c. 1. ad fi. q̄ eti am dicit. de pe. di. v. c. in v° confitẽdi q̄ ſi confitens taceat diſcretus iudex ſeu ſa cerdos ⁊ hus oĩbus caute & ſubtiliter ab eo inquirat ſm Hu. vñ cõfeſſor ⁊ cir cunſtantius ſiquirit etiam ſi nil opponaẽ ut no. Io. an. in. c. ex litteris. pri° de ho mi. & circũſtantia ꝓueriãtie aggrauat Io. an. in. c. cum laici. ⁊ nuꝛ patro. p fra. in. c. fi. in prin. de conſue. hic & alibi ex primi debent circunſtantie. ⁊ cle. egro. c. uno. li. vi. & in clem. conſtõnem. §. 1. de elect. & de hus circunſtantiis dantur vſus. Quid ubi quare q̃tum quis quomõ qñ. Quilibet obſeruet medicamenta dã do & ꝓbatur hñ vſus. de pe. di. 1. aut fa cta. & di. v. c. 1. & in. c. ſicut dignum. de homi. & in dicto. c. omnis. & per doc. in .c. & ſi qõnes. ⁊ ſimo. & no. xxvi. q. vii. in ſu. & per ho. in dicto. §. que iterroga tiones. ad fi. vnde ſolet dici q̄ circunſtã tie aggrauant peccatum. ut plene no. xx xx. di. homo xp̃ian⁹. & per Pe. ⁊ anch. in. c. accuſatus. §. ſane. in fi. de hñt. lib. vi. adde. ⁊. q. xxxii. circa fi. LXI. q ro quotennis eſſe debeat quis ut ad con feſſionem obligetur. Rñ° tex. in. c. oĩs. de pe. & remi. dicit q̄ omnis fidelis ſal tem ſemel in anno tenetur ex precepto poſtq̃ ad annos diſcretionis ꝓuenerit cõ fiteri omnia peccata ſua & cõicare. anni autem diſcretionis quo ad confeſſionem iudicantur cum eſt doli capax. ut nota. glo. in dicto. c. omnis. ſup v° diſcretioĩs doli autez capax dicitur puer uel puella ſeptem annorum. &. ⁊. no. glo. in. c. 1. de delic. pue. & ſic puer uel puella ſeptem annorũ obligaẽ ad q̃ſſionẽ ſm fra. Ni co. in adõ. ad piſa. in. §. confeſſio ſo. qui etiam remittit ad plenius no. p eu3 ſua directoria li. 1. ti. xvii. §. lxv. ſic ergo an nus diſcretionis in iſta materia intelligi tur. 1. poſt ſeptem annos ſeu ſeptimũ ſm glo. cum qua ptranſit arch. xvii. q. 1. c. 1. &. xxx. q. ii. in prin. & Io. an. poſt boſ. in dicto. c. omnis. poſt prin. facit q̄ no. in. c. 1. de reguł. & in. c. ſup mordinata. de preben. Item in ſu. aſtenſi. li. v. ti. x. vbi dicit q̄ intelligiẽ tempus quo homo eſt capax doli ſiue tẽp⁹ in quo diſcernit

inter bonum & malum quia tunc peccaꝝ
poteſt quod acceleratur citius in uno q̃
in alio. ſm bo. in ſu. de pe. §. quis debet.
circa prin. &. ¶. q̃ pnĩa. v. ſi ſit puer. hoc
etiam ſequitur fra. in dicto. c. omnis. di-
cens q̃ annus diſcretionis dicitur cum ẽ
doli capax etiam ſi non ſit pubes & fed.
conſilio. ccxlvii. Incipit ad allegationes
zc̃. vnde refert fra. Anto. in dicta ſum.
iii. pte. c. de ſacramento euchariſtie. v. q̃
tum ad frequentationẽ ſacramenti zc̃.
Pe. de palu. in. iii. dicere q̃ annus di-
ſcretionis dicitur duodecimus in femĩa
& quatuordecim⁹ in maſculo. Sed cum ẽ
doli capax tunc. ſ. poteſt mortaliter pec
care quia tunc obligatur ad preceptum
de confeſſione & p conſequẽs de cõione
que ſimul dantur ſm ipſum. ad hoc. ĩ. ¶.
pxi. q. xcvi. & ideo bonus confeſſor eſti
mabit p exteriora: an dici poſſit doli ca
pax. ut per bo. de pe. ¶. cui confitendum
v. cui. pueri. qui etiam dicit q̃ annorum
diſcretionis habem⁹ tria genera. primũ
quo ad confeſſionem intelligendo ut dic
tum eſt. ſm puberis quo ad uotuꝫ & ma
trimoniũ contrahendum de regul. c. i.
vi. & quod ibi p Archi. in v° plenum. de
ſpon. tue. ¶ deſpon. ĩpub. c. iii. Terciuꝫ
maioris. xxv. annis & hoc quo ad miniſ
trandum & diſponendum de bonis pro
uelle & contrahendum. ff. de minori. l. i.
& de iſtis duobus ultimis. de ꝓbati. i p̃
ſentia. ſm bo. ibidem. & hec opinio beñ
ſeruatur ſm Ni. in. c. omnis. iii. colu. Et
adde q̃ ide⁹ frater Anth. in dicta ſu. iii.
pte. c. ō confeſſione. dicit q̃ cũ cõiter p⁹
ſeptennium pauci repiantur habeꝛſuſum
rõnis & non habendo uſuꝫ rõnis peccari
non poteſt nec p cõſequẽs tenetur ad le.
gẽ & leges adaptant ad ea que in pluri
bus accidunt nec decretalis omiſ hoc di
cit & illud quod ante. xiii. annuꝫ poteſt
peccare mortaliter. B. Riccar. Tho. in
iii. ſen. di. xxv. uidentur dicere ō. xiii.
anno. vnde non obligatur quis ad confi
tendum poſt ſeptennium immediate. vẽ
ergo cenſendus annus diſcretionis ut ali
as cõiter ſumitur in iure. ſ. xiii. in maſcu
lo &. xii. in femina. vel ſaltem qñ habẽt
pueri uſum rõnis bonum eſt tñ ut q̃citi⁹
pñt ad ipſam inducantur ut in ipſa con-
feſſione aſſue faciant ſm eumdem qui ali
qualiter titubans non uidetur recedere
a cõi opinione. ſimiliter nec ego audeꝝ
ꝓpter interpretationem tantorum ma-
giſtrorum ꝓ ut in ſimili not. Archi. de re
iud. c. i. in v° pontificem. li. vi. ſed ſi da
retur audatia poſſet attemptari de iuris
rigore q̃ annus diſcretionis etiã quo ad
confeſſionem ſumi debeat in. xiii. in ma
ſculo &. xii. in femina. per textũ & glo.
in. c. cum iuxta. &. c. cum ſimus. de reg.
& in. c. i. eo. ti. lib. vi. & in. cle. eos. glo.
iii. eo. ti. & in. c. uel non eſt compos. iun
cta glo. penult. in fi. cuꝫ textu ō tempi.
ordi. facit. xxx. q. ii. vbi nõ eſt. & p Io.
an. in. c. duo pueri. ō deſpon. ĩpub. in fa
colu. ubi colligit an. de bu. q̃ dicit quis
in annos diſcretionis puer ſe qñ deueit
ad etatem pubertatis faciunt not. p Io.
an. in. c. exhibita. in prin. de bonis. & in
Rubri. de delictis pueroruꝫ. &. ĩ. c. i. &
p totum facit. c. ex eo q⁹. de electio. lib.
vi. & uidetur caſus in. c. cum illorum. in
fi. de ſen. excõi. vbi diſcretus dicitur qui
eſt adultus. & p ibi notata uideretur q⁹
etiam adultus niſi ſit diſcretus non aſtri
gatur hoc precepto ad quod. ĩ. q. prox.
Vnde ad propoſitum hec pars cõfirma
ri uidetur p no. p Archi. poſt bu. de pei.
di. ii. citi⁹. ¶. quod uero neq; ubi ſic dicit
ecce apte dicit hic textus q⁹ in pueris ñ
eſt uirtus neq; uicium quod ultimũ intel
lige preter originale ut ibi per archi. fa.
quod no. de conſe. di. iiii. cathecuminuꝫ.
ꝓ hoc quia etas legitima dicit quatuor
decim annorum. ut no. de regu. c. i. & ſe.
Pre. pueri non peccant. ut dicit Archi.
xv. q. i. in prin. & facit q⁹ no. dñs fran.
poſt Inno. in. c. ſcripture. in. xi. q. de uo
to. Itẽ doli capax dicitur qui iam diſcer
nit inter bonum & maluꝫ quo ad delicta
ut no. Archi. xv. q. i. illud. non obſtat q⁹
in iſta materia alter ſumi debeat annus
diſcretionis quia hoc iuꝛ non ꝓbatur nõ
ob. c. i. de delic. pue. & quod no. Io. an.
poſt hoſti. in. c. cum cõtingat. circa prĩ.
de iuꝛiuꝛ. ga ſimpliciter dicit q⁹ hus ple
na eſt zc̃. Non autẽ dicit uicius. ſ. q⁹ ĩ pue
ris ſ̃ia dicantur uicia facit. ẽ. q. lvii. p⁹
medium. ibi non dicitur proprie uicium.
Item nõ obſtat glo. q̃ dicit q⁹ doli capax

poteſt mentiri quia mendacium non ſem
per eſt peccatum mortale iuxta no .i.q.
vi. ſicut hiis qui. xxii. q.ii. ſi quelibet in
glo. iudes ergo . in fi. &. xxii. q. v. iura
mẽti. pro hac parte uideẽ glo. ordinaria
de conſe. di. iii. in. c. non poteſt quis. dñ
textus dicit p pñe confeſſionẽ. & glo.
dicit q̃tũ ad adultos & ſic uult q̃ adulti
obligentur ad confeſſionem. adultus enĩ
dicitur poſt pubertatẽ. ꝺ deſpõ. impub.
puberes. cum ſimi. ꝓ hoc quia ſpe. ĩtel
ligit. c. omnis. in adulto ut ĩ ſuo reptorio
aureo. de reguĩ pñe. ꝺſi. quilibet adul
tus. zẽ. & uidetur caſus in. c. exhibita. ꝺ
hom. p̃. poſito q̃ impubes poſſit pecca
re mortaliter tamen ſatis eſt q̃ eccleſia
non aſtringit ad confitendum niſi poſt ã
nos diſcretionis. ſicut & infra annum pu
bes poteſt peccare & tñ non aſtringitur
ad confitendum niſi ſemel in anno .ẽ. q.
l. quare. ut in ſimili dicit Arch. uolẽs re
ꝓbare hoſti. xvii. q. iii. ſi quis ſuadente.
circa' prin. ſi daretur audatia concluderẽ
contra cõmunem opinionem. ſ. q̃ impu
bes non teneatur ex precepto confiteri
ſed temerarium forte diceret. ad q̃ꝺ. ẽ.
¶. i. q. xl. in fin. & que dicta ſunt quo ad
confeſſionem eadem dicta intelligantur
quo ad cõioneʒ quia utrunq̃ precipitur
ĩ dicto. c. omnis. ĩ. ¶. ꝓximo. q. xcvi.

LXII. quero qui teneantur ad confeſſi
onem. Rñ° q̃ omnes homines etiam ifi
deles. inſti. in ꝓ° . ¶. omnis. C. de ſum.
trin. l. i. papa tñ in dicto. c. omnis. intel
lexit ſolũ de fidelibus. ut. ẽ. q. xxxxvii.
ſic etiam alias h° nomẽ omĩs etiã ſimpli
citer. platum reſtringitur. ut no. in. c. di
lecto. in prin. de ſen. excõi. li. vi. & in. l.
inter omnes. ff. qui ſatis da. cog. & ꝺ pe
ni. di. ii. opponitur. & Arch. ꝺ conſe. di.
i. conſulto. & ſimiliter etiam in dicta. l. i.
Imperator ſe ipſum reſtringit ut ibi pt3
& ſic xp̃iani tñ aſtringuntur hoc precep
to: ut in ſimili dicit doc. in. c. ad abolẽ
dam. in prin. de hẽt . & null9 fidelis ex
cluditur. xix. di. ſi romanorũ. hinc eſt q̃
etiam papa includitur qui cõfiteri tene
tur ſicut & ceteri: ſm fra. in dicto. c. om
nis. & in ſu. aſtenſi. li. v. ti. x. ad fi. Intel
lige ex mente dicti. c. omnis. & Ant. de
bu. in. c. ſignificaſti. ii. colu. de ſo. cõpe.
& ĩ. q. xciii. dicit tñ an. de but. in dicto
. c. omnis. q̃ non aſtringit illo iure ut ex
neceſſitate teneatur cõfiteri alias pecc3
mortaliter poteſt tñ obligari precepto
diuino. ẽ. q. xlvii. vnde dicit ho. in ſum.
de pe. & re. ¶. quis debʒ. q̃ ſiue quis ſit
in dignitate conſtitus ſiue priuat9 cleri
cus uel laicus mulier uel maſculus pau
per uel diues nobilis uꝫ ignobilis iuuenis uꝫ
ſenex confiteri tenebitur ꝓ dictum con
ciliuʒ generale niſi ſit ita ſenex q̃ careat
diſcretione. ſm ho. in ſum. ¶. qñ confitẽ
dum. in prin . ad hoc ultimum. ĩ. q. cxii.
&. ẽ. q. proxi. & facit ad predicta glo.
in cle. i. de ſepul. & intellige q̃ etiam ſer
uus xp̃ianus aſtringitur ꝓ no. ꝓ ho. in ſu.
de coniugio ſer. ¶. i. &. ii. in princi. vnde
accipiẽ hic fidelis. i. nõ infidelis. ut no.
in ſimili. xiii. q. ii. nullus & quod not. in
cle. ne in agro. v. ſane. ĩ v° fidelis. ꝺ ſta.
mo. uel dicitur fidelis a ſacramẽto fidei
ut dicit Arch. de pe. di. iii. ꝺ quotidianis.
in prin. uel dicitur fidelis quia nõ rebel
liter uiuit. xxxviii. di. nullus. uel fidelis
quo ad mentem no. de ſum trini. c. i. glo.
ii. li. vi. & ibi ꝓ Arch. in prin. uꝫ fidelis
. i. bene uiuens. de pe. di. vii. baptiʒatus
ad hoc quod no. Arch. de pe. di. ii. ſi enĩ
. iii. colum. & de pe. di. iii. qui uult. in fi.
de infidelibus autez nihil ad nos. ii. q. i.
multi. LXIII. quero an cathecumi
nus aſtringaẽ hoc precepto vꝫ q̃ ſic duʒ
dici poteſt fideẽ per no. xxviii. q. i. ca
ue. &. xxx. qa. in prin. Itez incidit excõ
municationẽ. notat Arch. de conſe. diſt.
iii. eos quos. facit quod no. xxviii. q. iii.
c. ultimo. Itez dicitur baptiʒatus baptiſ
mo fidei. de conſe. di. iii. baptiſmi. i. ca
ritatis. de conſe. diſt. iii. eos quos . facit
quod no. xxviii. q. iii. c. ultio. ꝺ ꝺſe. di.
iii. non dubito. uel. i. flaminis. ut no. de
p̃ſbi. non bapti. c. iii. vel. i. ignis. de ꝺſe.
di. iii. cathecumenum. & ibi dicit Arch.
flaminis. i. pñe. uel. i. contritionis. not.
xv. q. i. firmiſſime. facit. ꝺ pe. di. vii. nul
l9. & quod no. xxx. di. preter. ¶. porro.
in v° baptiſmo. & de ꝺſe. diſ. iii. uenera
bilis. glo. i. &. per doc. in. c. maiores. fa
cit. ẽ. q. xlii. ſed non credo q̃ papa ip̃m
aſtringere i ntendat cum non ſit ueꝫ bap
tiʒatus a qua q3 ꝛquiritur. ẽ. ¶. i. ꝓ totũ

Pre. licet iste sit fide preditus non tamē sacramentis imbutus. ut dicit Archi. de cōse. distu. ii. quotidie. Vnde ei eucharistia non ministratur. ut per fra. in. c. fi. de pbitero non bap. facit. ē. §. i. q. xxi.

LXIIII. quero an hermofrondita teneatur ad cōfessionem. Rñ° sic quia textus in dicto. c. omnis, dicit utriusq; sexus actus enī penitentie est indifferēs utriq; sexui nec ponderabitur in quo sexu magis incalescat sm Io. an. & doc. in dicto .c. omnis. ubi p An. de bu. in. ii. colum. pro hoc quia sub simplicibus etiā mixta cōprehenduntur. ut no. in. i. ii. in princ. ff. de v. oblī. & ibi p bar. & p Ang. in. l. quedam. §. fi. ff. de eden. & bal. in. l. certi conditio. §. qui. ff. si certum pe. & ī. q. cxv. in fin. Et de istis hermofrōditis vide aliqua. iii. q. in. §. Itē hermofrondita p glo. & archi. xxvii. q. i. diaconissa. p Bal. in. l. fi. C. ō suis. & legi. & ad textum istum dum dicit utriusq; sexus facit .xvi. q. i. si quis laicus. satis tamē erat di xisse omnis qa itelligebatur vterq; sexº p no. ē. q. lxii. ad dictuz. c. si quis. expresse sit tamen & dixit ad maiorem declaratōnem iuxta. no. in. l. hominis appone. & .l. si quis. de v. sig. uel expressit ad remouendum dubium an masculinū includeret femininū. de quo in. c. generali. de elec. li. vi. & p Arch. xvii. q. iii. si quis suadē te. & bar. in. l. i. ff. de v. sign.

LXV. quero an ratione pnīe imunde excuseē quis non confitendo infra annū videtur q; sic. Naz rōne pnīe imunde excusatur quis non seruando dictū. c. omnis. ut no. Archi. in. c. ii. si non frequentius. de cō se. di. ii. alit. xxxiii. q. ii. āmouere. facit ea. q. latorē. &. xv. q. ult. hu quī. sed nō credo q; sacerdos potest disponere ōtra & dictū concilium omnis. ītuz ad confessionem licet ex causa potest differre cōionem & ita loquitur archi. & dicta iura & dictū. c. omnis. & sic a confitendo non excusaretur ac etiam ridiculum esset imponere pnīam ut non confiteatur & cō fessionem differre ut in. c. fi. de pen. & rem. ut in simi. dicit anto. in. c. qa circa. ante fi. de consa. & affini. facit. ē. q. xx xx ix. &. ī. q. lxxvii. &. lxxxvii. circa principiuz.

LXVI. quero an pec cata mortalia pbibeantur etiam p iura ciuilia. Rñ° q; leges ciuiles sacre sunt. C. de. legi. i. leges. ii. & per ipsas probibentur septem peccata mortalia: & primo pbibeē supbia. C. uñ. vi. l. si quis in tantā. & in. l. una. C. si quis Impa. maī. & mistī. qui sunt su. uel ali. iuī. p totum. &. C. ō dotis. pmi. l. fi. in fi. facit ad materiam. xv. q. vii. si quis tumidus. & qđ no. Arch. de pe. di. i. ppe fi. in. §. Item taciturnitas &. xxv. d. §. criminis. ī glo. sua q̄ icipit supbia est. & quod no. xxiii. di. huius ergo m v° pecunie. Similiter p leges pbibetur auaricia. C. ō ioff test. l. si quis in suo. &. C. ō offi. prefecti. africe. l. i. penult. colu. C. de caducis. tol lē. penult. colu. cuz simi. facit sm canoēs .xciii. di. diaconi. post medium. &. xlviii. di. sicut. xxiii. q. v. quod autem i. q. i. sicut urgeri. in fi. &. c. cū oīs. xxvi. q. v. in prin. & quod no. de preben. cum iam duduz. glo. ii. &. ff. ad uell. l. sed si ego. ī fi. cum si. Similiter pbibetur p leges & luxuria. ff. de incen. rui. nau. l. penult. &. C. &. ff. ō adult. facit sm canones. xxxv. di. c. ii. & de conse. di. i. ad nuptiarum. & de conse. di. ii. si quis ī terra. & de cō se. di. iii. pueri. & quod no. xxxii. q. iii. in eo. & de conse. di. vi. non dico. Similr & ira. ff. ad. l. acquil. l. sed & si quemcūq; §. fi. &. ff. loca. l. Item queritur. §. item Iul. facit ad materiā. xi. q. iii. ira. & qđ no. in. c. dudum. de conuer. cōiug. & per Arch. lv. di. si euangelica. & in dicto. c. ira. &. xii. q. i. indigne. facit. xlv. di. sed illud. similiter pbibetur p leges. & gula ff. de his qui no. in fa. l. uerbū. C. si qs impa. maī. l. una. & facit sm canones. ō conse. di. v. legimus. cum si. Similiter iudia. C. de aduo. diuersorum iud. l. si quis de togatis. C. de cad. tollen. in prin. ff. ō usu. & habi. l. ceterum. C. de seditionib9 .l. ii. & ī. l. ppter. C. qui bo. cedere possunt. & insti. de lege fuffi. cania. & quod no. in. l. i. in prin. C. de presci. xxx. an. facit ad materiam quod no. Arch. xxiii. q. iii. quaz. cum si. Similiter accidia. ff. de offi. presi. l. diuus. in fi. & si quis cau. l. ii. §. si quis tñ. & facit sm canones qđ no. Arch. in dicto. §. criminis. in glo. cuz inter ista zē. ad que adde. ī. q. cxxvii.

verum omnia uicia & peccata reducunt ad alterum ex tribus primis. i. q. lxix.

LXVII. quero ꝺ peccatorib⁹ quomo decipiuntur a dyabulo. Rn° dyabolus in decipiendo miseram animam & ipsam corrupendo hunc ordinez tnt. Primo al loquitur eam p suggestionem sicut adul ter primo alloquitur puellam quaz inte dit corrumpere & blanditur ei. sicut Si chen dina blandicns delinuit ut legitur geñ. xxxiii. & tangitur de hoc. de pen. di. v. c. i. iuxta fi. Secundo eaz amplexa tur qꝺ est cum dyabol⁹ rationes inducit ad suggerendum q bonum est sic facere puerbiorum. vii° irretiuit cū multis ser mombus eece amplexus. Tercium est ꝺ osculatio quod nibil aliud est q delecta° Cum enim anima delectatur in peccato tunc osculatur eaz dyabolus & istud est osculum fraudulentum de quo dicitur p uerbiorum. xxvii. meliora sunt uulnera amici zc. ii. q. v. non omnis. &. c. nō sem per. Quartum est cōmixtio quod nibil a liud est q consensus in peccatum tunc cor rumpitur anima & inquinatur. sapiētie .iii° felix steriis & incoinquinata. Qui tum est conceptio quod est propositum & deliberatio cōmittendi peccatū Osee .ix. generatio eorum ab utero ꝺ partu & conceptu. Sextuz est partus° quod e conatus & pductio exterior ad ppetrā dum peccatum Psal. ecce pturit iniustici am & ysaie. xxxvii. uenerūt filii usq ad partum & nō erat uis pariendi quod ali qñ contingit dño resistente. Septimum est partus. i. operis expletio. Octauū e lactatio partus cum duob⁹ uberib⁹ quo rum unum est species imperitendi: aliud est compatio aliorum qui similia faciunt de istis uberibus dicit Ieremi. in treñ. lam. nudauerunt mammas lactauerūt ca tulos suos eccle. xxxiii. peccator homo utabit correptionem ad uoluntatem suā inueniet compationem. Nonum est robo ratio in peccatum per assuefactionē. ab lactatio uero est in peccati defensione. vltimum est deporta° & deductio que e per iactantiam ysaie. iii. Peccatum suuz sicut sodoma pdicauerūt fm Arch. ꝺ pe. dist. ii. sicut & ad hoc. i. q. proxima.

LXVIII. quero quot modis peccato/ res se excusant a peccatis. Rn° quatuor modis quos beatus Bernardus cōprehē dit dicens multis modis fiunt excusatio nes in peccatis aut enim dicit nō feci si si feci bene feci: vel si male non multum male uel si multum male non mala inten tione. Si autem de peccato sicut Adā si eua cōuincitur nititur se excusare aliena suasione contra quos dicit Ieronim⁹ tol le excusationem nullus peccat multꝫ fm Arch. post pe. de pen. di. i. serpens. Ad de ultimum refugium miseroruz se excu santium dicenbo quia alii ita faciunt qꝺ nō sufficit etiam si oēs boīes de mūdo ali quid mali facerēt quia multitudo potiꝫ accusat. ut nota. xxx. di. c. ii. & in. c. ii. glo. penult. de tempori. ordi. & in. c. fi. glo. i. de consue. vnde mala consuetudo non excusat a culpa seu pena eterna. ut per ho. in. c. ii. ꝺ tēpo. ord. & facit. ē. q. proxima. ad fm. peccatum tamen unius puocat alios ad peccandum. xi. q. iii. p cipue de uoto. c. magne. cum si. & unde. ē. q. xxxviii. & facit ad premissa illud psalmi. ad inuiendum excusationes in peccatis. LXIX. quero de peccatis ac dꝛa & diuersitate ipsorum. Et primo quid sit peccatū & unde dicatur p arch. in. c. dec. ꝺ imu. eccl. iv° peccatis quā doq uero ponitur p defectu de rescrip. c. ad audientiam. Item peccatum est uo luntarium adeo q ais non est peccatum .xlv. di. de iudeis. xv. q. vi. c. i. & p Io. an. in. c. quod quidam. de peni. & remi. Item dicas quod peccatum aliud morta le aliud uenale ꝺ quo. ē. q. lvii. Sed actu ale mortale peccatū dicitur illud qꝺ cō mittitur ex uoluntate ppria. ut. ē. & p ho. in su. de pe. §. quibus. vsi. actuale. & fm ambrosium dyabolus nemiem astri ctum iugo seruitutis possidet nisi se pri mo ex peccatoruz ere uendiderit. xv. q. i. non est q cuiq. & duobus. c. preceden tibus. Itez quecunq peccata sunt crimi nalia sunt etiam mortalia p consequens sed nō conuertitur. multa enim mortalia sunt que non sunt criminalia. i. capitta/ lia inducentia decapitationem siue depo sitionem uel exilium uel intrusionem car ceris hez ergo quodāmodo omne pecca tum uocetur crimen. xxv. di. §. criminis.

Primum tamen peccatum criminale est peccare in fide trinitatis .xxii.q.ii.c.i. &.q.vii.quod in omnibus.fm est peccatum contra naturam,xxxii.q.vii.flagitia,&.c. adulterii.& ea.q.iiii.in eo,tercium est homicidium quod est terribili9 omni peccato,l.disti.placuit, Quartum est crimē lese maiestatis.lxxix.di.si qs vi.q.i.si quis cum. &.iii.q.v. accusatoribus. Quintum est crimen sacrilegii.s. cum aliquis fregerit ecclesias violenter .ii.q. prima in primis .xvii.q.iiii.si qs in atrio.&.c.frater.&.c.quicunq.&.c. si quis suadente.cum simi. Sextū est incestus.ii.q.iii. consanguineorū.xxxv.q. iii.de incestis.& ea.cā.q.viii.c.hec salubriter, Septimum conspiratio.ii.q.i.cō spirationem.&.c. si qui clerici. &.c.si q clericorum. Octauum est adulterium qō ē detestabile ī utroq; testamēto.xxxii. q.vii.quid.in omnibus. & ea.cā.q.iii. nemo. Nonum est falsum testimoniuz qō lege diuina & canonica est.phibitum.q batur.xxii.q.iii.non plurabis.qō ē tractum de leuitico. &.vi.q.i. quicunq.de falsa.c.i.ista enīz sunt criminalia maiori accusatione & damnatione dignissima. lxxxi.di.c.i. Decimū est crimen simonie ī spectu cuius omnia crimina .p nihilo reputantur de sy.sicut.&.c.tanta.i.q.vii. c.ultimo. Est enim damnatum crimen in utroq; testamento.i.q.i. qui studet. Vn decimum est crimen usure qō est detestabile in utroq; testamēto, vnde Ezechiel usuram & omnem habundantiam nō accipies de usuris,c.qa.xxiii.q.iii. plerisq; & dauid in psal.qui habitat zc. Alia enī peccata non uocanē recte criminalia qa non sunt capitalia hec mortalia sint, sunt enim dispensabilia sine decoloratione. status ecclesie,i.q.vii.dispensationes.& .c.si illa.nisi essent reordinati.i.q.ii.saluberrimum.uel scienter rebaptizati .l. di.confirmandum.fm Arch. in dicto.§. criminis.& ho.in su.de pe.§.de quibus. v.illud autez queri consueuit. ad que ad de no.p Arch.vii.q.i.§.hec tunc in glosti recte .& in reptorio spe.in ti.ō reg. priie.§.scire etiā debet in prin.& subdit Arch. in dicto.§. criminis. de superbia dicens.q superbia est elatio uiciosa que ire riorem despiciens supioribꝰ & paribus satagit dominari & in li° Sapientie.ītol lerabilis est omnis superbus habitu sup fluus incessu pompososus ceruix erecta facies uaga truces celeri.de loco certat su periori sinias suas & vba & facta iactat & reuerentiaz in obsequio non obseruat & alia etiam ibi dicit de superbia quem etiam ad hoc unde.de pe.di.i.econtra. & ō superbia p ho.in sum.de peni.§.de quibus & dicit Arch.in dicto.§. criminis . q ira cundia ppie est nomen uicii siue crimis mortalis.Ira uero transitoria est uenia le peccatuz.si uero diu pseuerat est mortale fm hug.ubi etiam an accidia sit peccatuz mortale & pꝰ Tho. dicit q sic qñ contristatur in his que ei iminent faciē da ppter deum: ut ibi latius & in pisa. in v° accidia.& p ho.in alī.§. de quibus ubi etiam aliqua de luxuria gula iuuidia & auaricia ubi uideas quia etiaz dicit q non debem9 esse nimis ꝓmpti ad iudicādum aliquid esse mortale peccatum nisi ubi per certam scripturam constaret q mortale sit, potes tamen querenti respōdere peccatum est hoc & inducere ipluz ad penitentiam. alioquin cito homines a liqui forsitan desperarent hoc tamē tradit ho.p regula q ubicunq; aliquid committitur in preceptum dei sicut in hereli uel ecclesie sicut in rebelli.& obstinata ī obia uel in detrimentum proximi .& certa sciētia sicut in rapīa uel in obprobriū sui sicut in fornicatione quia fm apīm q fornicatur in corpus suum peccat mortale peccatū poterit iudicari. ad hoc.ē. q.lvii.ad fi. Item peccatū mediocre est mortale.spe.de dispen.§. qualiter circa medium.& de omnibus his mortalibus confiteri oportet & sic intelligas totum istum tractatum fm hostien. ubi.ē.& q quis non debet esse nimis promptus ad iudicandum mortale nisi hoc constet per aliquam scripturam idem laud. de sacramento penitētie fa colu. Item uelle ꝑpetuari in hac uita non est sine mortali. vel le autem ꝓlongari propter delicias non est sine uenali. fm pe.de palu.in.iii.di. xxi.q.i.in.vi.colu.v. ad argu.dicendu. Item nota q omnia uicia reducuntur ad alterum ex triꝰ vz superbia auaricia &

luxuria no. Io. an. in. c. solite. ii. colu. de ma. & obe. & de peccato medacii & adulationis ꝑ ho. de pe. §. que interrogationes. in. iii. & v. colu. Item dicit Arch. ī dicto. §. criminis. ꝙ nimis dormiēdo peccamus. ide ibi. Qui spectat in lecto zc. Itē scias ꝙ mortale aliud enorme aliud mediocre ut in spe. de dispen. §. qualiter ṽ. ut autem hic articulus. Item quedam dicuntur peccatum quedam pena peccati ut no. xv. q. i. §. fi. in glo. quedam. Itē reatum peccati solus de⁹ delet sed pena minuit sacerdos no. i. q. i. ꝑ sacerdotes. Item peccat dans alteri occasionem peccandi. no. vii. q. i. aduersitas. §. ii. Itē peccatum mortale priuat a sacramentis no. xxiii. q. viii. pessima. Item peccator dr a pedice. i. matrice quasi paliator quod nomen antiquitus flagitiorū fuit p⁹ea uero trasiunt in appione omnium iniquorum sm papiam ut refert Arch. de pe. dr. i. si peccatum. & ō peccato murmuratiōis no. xxxiii. q. ii. hoc ipsum. & ō detractione qñ sit peccatum ꝑ Arch. vi. q. i. detractores. & no. xliii. di. cōia. & peymol. in cle. i. de priuil. in. viii. colu. p⁹ glo. & frā. i dict. cle. ṽ. quibus. i. q. Itē peccatum nix potest utari in cura rei familiaris no. lxxxvi. di. qñ. & plib⁹ mōst unum peccatum dicit maius alio Arch. xxxii. q. vii. non solum. Item peccatū dr opus iniquitatis no. de penit. di. iii. ille rex. uel ꝑpetratio mali. no. de pe. di. i. si peccatum. & in regula peccatum. lib. vi. Est autez res quasi ctraria nature ut quis sit sine peccato no. de tempo. ordi. ex tenore. & ꝑ quolibet peccato debet duplex pena. ē. q. viii. LXX. quero an consensus in delectatiōe peccati mortalis sit peccatū mortale. Rñ° dicit thomas scda scde. q. lxxiii. ꝙ consensus ī delectationem mortalis est peccatum mortale sicut etiam theologi cōmuniter dicunt. Nā & Aug. xii. scicit ō trinitate ꝙ ꝑpter. peccatum cogitationis etiam sine uoluntate ꝑficiendi cuz uoluntate tamē delectandi totus homo damnabit ꝙ eniz aliquis consentiat in delectatiōe nihil aliud est quam ꝙ consentiat ꝙ affectus suus sit inclinatus in fornicationez null⁹ enim delectatur nisi in eo ꝙ est cōforme appetitui eius: & notandum ꝙ ut dicit idem Tho. non dicitur delectatio mora si diuturnitate temporis sed ex eo ꝙ ratio deliberans circa eam immoratur nec eam repellit tenens & uolens libēter ea que statim ut attingunt animum respui debuerunt ut dicit Aug. xii. de trin. fm eundem ut refert Pisa. in v° delectatio Idem in sum. confe. lib. iii. ti. xxxiii. q. clxxi. ubi alit Tho. in prima ꝑte se. q. lxxxiii. arti. viii. & utī ibi patet ꝓdictus concor. vi. & pe. in aliquo clarius loquēdo dicens ꝙ non solum est peccatuz mortale qñ rō expresse consentit. Sed etiam quādo non expresse dum negligit reprimere motus peccati & manet talis ꝙ placentia post sufficientem deliberatioez & animaduersionem periculi sm fra. Nic. in addō. ad pisa. ibidem. vñ dicit Arch. ō penit. di. ii. sicut. ii. in fi. ꝙ delectatio si diu ꝑseuerat & est ad mortalem actum est peccatuz mortale als est ueniale sicut & primus motus q semper peccatum uenialē sm eum ibidem. & unde. ē. q. lvii. circa fi. Et an peccatum in sola cogitatione cōmittatur plñ. ꝙ ho. in su. de penis. ṽ. illud autem non est obmittendum. Septuagesimo primo quero quod dicat maius seu peius peccatum. Rñ° occultum dicitur deterius q̄tum ad simulantem cū enim quis publice peccat corripitur ab aliis & sic erubescit & corrigitur. sed occulte peccans non corrigitur ab aliis & sic non erubescit nec corrigitur quia creditur esse bonus erubescat confiteri peccatum suum & sic talis raro emendatur & ideo peius est simulaī q̄tum ad se per no. lxxxi. di. clericus. &. xxxii. q. iii. nemo. & in. c. de homine. de cele. mi. & ibi ꝙ Nico. i. fi. ff. ō ritu nup. & per Arch. xii. q. i. certe. in fi. vr. ō dicitur ꝙ in compatione duorum malorum leuius malum est apte peccaī q̄ simulaī & fingere sanctitatem. Io. an. in dicto. c. de hoīe. Itez delictum carnis dicitur graui⁹ seu cōius quia per ipsum ꝓditur bonum recte cōscientie Io. an. in. c. fi. p⁹ prin. de purg. cani. Item quid sit maius peccatum per ignorantiam. an per scientiam no. vi. q. i. quō. in glo. ii. facit. c. iter corpalia. ad fi. de transla. & quod no. de penit. di. ii.

scendum quippe. Item quod est maius ī
religioso uel laico per pe. de anch. in. c.
acculatus. §. sane. de hēret. libr. vi. Item
clericꝰ plus dicit peccare q̄ laicus. xxv.
di. nulli. & per ho. in su. de iur pa. §. fin.
post prin. Itez crimen paricidii seu ffici
dii dicitur maius sacrilegio inspecto ge
nere delicti. sed in sacrilegio inspecta p
sona cui spār fit iniuria. sacrilegiū di
citur esse maius crimen ſm Arch. de pe.
di. i. serpens. circa medium. Item pecca
tum fornicationis q̄ñ sit maius q̄ñ cum
pulchra an q̄ cū ōformi no. xiiii. q. vi.
c. fi. in fi. Item quod sit grauius homici
dium an adulterium no. xxxiii. q. ii. si q̄d
uerius. Itez quis plus peccet uxoricida
an mr̄icida no. xxxiii. q. ii. āmouere ī vº
existens. Item sacrilegium an sit maius
homicidio uel adulterio no. xvii. q. iii.
sicut. Item quod sit maius fornicatio an
mendacium p ymo. post math. in cle. fi.
ad fi. ōhēt. LXXII. q̄ro q̄ peccata
dicantur cōmitti in patrem filiuz uel spi
ritum sanctum. Rñº ut no. de pen. di. i.
deus. §. potest. in glo. dimittendā. & no.
i. q. i. ita fit. & de pe. di i. homicidiorū
&. c. serpens. glo. ii. &. c. hec etiam blas
phemia. & clarius. xxv. di. qualis. p glo.
& Arch. qui dicit q̄ alia est offensa pr̄is
alia filii alia spiritus sancti. Distīguunt
tamen tria genera peccatoruz. s. infirmi
tatis ignorantie & industrie siue malicie
peccatum in patrem dicitur illud qō cō
mittitur ex īfirmitate. i. ex impotentia
. i. p id quod est contrarium potētie que
appropriato uocabulo attribuit patri.
peccatum in filiuz dicitur illud quod cō
mittitur ex ignorantia. i. p id quod est
cōtrarium ei quod appropriato uocabu
lo attribuitur filio. s. sapientia. peccatū
in spiritum sanctum dicitur illud quod p
mittitur ex certa industria. i. malicia &
p id quod est contrarium ei quod appro
priato uocabulo attribuit spūi sancto
quod est bonitas. Patres enim solent eē
senes & debiles & īpotentes: ne gº pr̄
i trinitate credaē eē īpotēs & infirmus
ideo appropriato uocabulo attribuitur
ei potentia: filii uero solent esse iuuenes
& imperiti & insci: ne ergo sic credatur
esse in trinitate & ita filius crederetur
esse imperitus & insipiens ideo appro
priato uocabulo attribuitur ei sapientia
Spiritus nomen est arrogantie elationis
& superbie: ne ergo spiritus sanctus creda
tur habere arrogantiam uel elationez ī
appropriato uocabulo attribuit ei bo
tas siue benignitas est ergo sensus illius
auctoritatis. Qui peccat in patrem. i. p
infirmitatem remittetur ei q̄si facile q̄
peccat in filium. i. per ignorantiā remit
tetur ei q̄si facile. Qui uero peccat in spi
ritum sanctuz. i. ex certa industria & ma
licia non remittetur ei q̄ ita facile: pec
cata enim que fiunt ex certa sciētia siue
industria maiora sunt q̄ que cōmittunt
ex infirmitate seu ignorantia & ideo nō
ita leui satisfactione dimittuntur. xxv.
di. §. criminis. maiora enim peccata maio
ri indigent pnīa. de pen. di. i. deus. & sic
intelligitur illa auctoritas de qua dictuz ē
& ponitur ī dicto. c. qualis. ſm bug. ad
qō. s̄. q. iii. uel dic q̄ pbabilius est ſm
quosdam q̄ dns sic distinguere uoluit ue
nialia a mortalibus q̄ñ que p solam īfir
mitatem cōmittuntur frequentius sunt
uenialia. Que uero p malicia sunt mortalia
Sex sunt peccatorum species que pecca
ta in spiritum sanctuz dicuntur. s. obstīa
tio que finalis īpnīa dicitur. desperatō
presumptio. ueritatis impugnatio. spi
ritus sancti abnegatio. & ut quidā dicūt
omne peccatuz quod ex pura malicia &
deliberatione p̄cedit ſm Arch. in dicto.
c. qualis. & etiam talia peccata remittū
tur si penituerit. l. di. ferimꝰ. de su. tri.
c. i. §. penult. &. s̄. q. iii. & ho. in sum. de
maleō. §. qualiter. v. blasphemantes. Sic
& alias licet opa trinitatis sint insepabi
lia seu indiuisibilia tamen unum opus at
tribuitur uni p̄sone & aliud alii quod p
sequitur Arch. xxiii. di. qui ep̄us. in vº
i carnationem. & adde q̄ peccare in deuz
dicitur tribus modis. s. cum quis p mor
tale peccatum expellit deuz a corde suo
& ita odit deum & non proximum. Itez
quando mortaliter peccādo offendit de
um & proximum. tercio modo q̄ñ in rez
uel personam deo dicatam peccatur quo
casu dici ē etiā sacrilegiū ut dicit Arch.
xvii. q. iii. sicut. ii. LXXIII. quero
cui s. cōfitendū. Rñº regulariter q̄ibz

dꝫ sacerdoti cōfiteri. nā soī sacerdotib9 dedit dns potestatem ligandi & soluēdi cum Io.xx. dixit. quorū remiseritis pec cata remittuntur eis zc̄. ⁊ pe.di.1. uer bum dei. & hoc intelligendū est de mor talibus. Sed uenialia non oportet ꝙ ali quis sacerdoti confiteatur quia ipsa con fessio etiam laico facta sacramentale qȝ dam est q̄uis non sit sacramentū pfectū & ex ipsa caritate ꝓcedit & ꝑ talia ue rum est uenialē ſmitti sicut & ꝑ tonsionē pectoris & aquam benedictā ſm Tho. in.iiii.di.xvii. ſm pi. & fra. Ni. in addi. in.§. confessio. iii. & in sum. astensi li.v. ti.xiii. & per pe. de palu. in.iiii.di.xvii. q.iii. arti.1. ubi etiam ꝙ uenialia possu mus confiteri etiam non sacerdoti. vnȝ papa non posset cōmittere non sacerdo ti absoluere a peccatis sic nec celebrare ꝛ non sacerdoti potuisset cōmittē absol uere ab excōicatione ut per eundem in. iiii.di.xx.q.1. circa prī. Et nota ꝙ ꝑ mī sterium sacerdotis peccata remittuntur dicto.c. vbum. &.xxii.q.v. remittunt̄. ubi Arch. ꝓpter hoc exponit vbum Le uita.1. sacerdos licet ergo alīs applone sacerdotis possit intelligi de omnib9 cle ricis ut no. in.c.ii. de coha. cle. de conse. di.1. hoc quoȝ. &.1.q.1. qui per pecuniā. ibi per Arch. & ꝑ eundem clarius. iii. q.1. sacerdotib9. tamen hic de sacerdoti b9.1. presbiteris intelligitur ut in dicto. c. omnis. &.xxii.q.1.c.fi. & de pe.di.1. quem penitet. & utrobiq; p Arch. & sic exponī sacerdoti.1. presbitero ſm Arch. in.c. nemo. glo.v. de electi. & ꝑ bo. ī su. §. cui confitendum. in prin. qui etiam di cit ꝙ sacerdos in hoc est iudex dicto. c. vbum. cum simi. qui etiam dicitur cōme dere peccata populi ut no.1.q.1. ipsi sa cerdotes & melius ē hr̄e de ipsis paucos bonos zc̄. xxiii. distinct. tales. Item sa cerdotes qñq; appellantur xp̄i qñq; dii qñq; uocarī domini & si. ut per Archi. xxiii.q.iii. qſqs. & dicuntur uocarī xp̄i ut ꝑ arch. xxvii.q.1. uiduas. ii. & debēt esse nomine & ope. xxxx.di.c.fi. & ipsi ledens punitur tanq̄ ꝑ crimine publico. no. in.c.1. de calu. & dicuntur esse de uni uersitate ciuitatis ut per pe. de anch. in. c. si snia. in prī. de sen. excō. li.vi. & bal. in.x. colu. de vasa. milī. qui ar. belli. de po.c. uno. & ipsorum filii an sint seruitec clesie. no. lvi. di. dns. & qñ ipsorum filii dicant̄ eē filii sacerdotū per pe. de anch. in.c. ne aliqui. ii. notabili. de priuī. lib. vi. & olī homicida poterat esse diacon9 sacerdos. no. xxi. di. in prin. Item ꝛ dia conus in necessitate possit audire cōfes sionem. ut in.c.ii. de fur. non tamē absol uit ut per Iob. de ymo. in cle. de bapti. in. princ. & fran. in pri. qōne. Et notan dū ꝙ etiā clerici habitantes in prochia confitebuntur illi prochiali. ut in.c. cuȝ ab eccle. de offi. ordin. LXXIIII.

quero an penitens confiteri debeat meli ori sacerdoti q̄ potest. Rñ° sic de pe. di. 1. quem penitet. ad fi. intelligē meliori q̄ tum ad periculam ligandi & soluendi ut i .c. omnis. de pe. & reī. ad qȝ. ī. q. cxiii. Et sufficit si sit bonus ne bonitas alteri9 alii afferat p̄iudicium quod esse nō debȝ .iii. q. ix. c. ultimo ſm Arch. p9 pe. in di cto. c. quem penitet. ad quod adō arch. in. c. si epūs. de pe. & rem. li. vi. & quod no. de pe. di. vi. c. i. in prin. p glo. v. etiā dicit Arch. ꝙ dum textus ibi dicit meli ori ponitur cōpatiuū pro positiuo. i. bo no ad quem inueniendum laboret in q̄tū potest nec est ibi intelligendum de boni tate morū & uirtutū qa illa nihil ul pa rum operatur in danda prīa. Sed de bo nitate. i. ydonetate sciendi soluere & li gare. vnde debet sacerdos esse bonus. i. ydoneus sciens soluer & ligare & discer nere inter lepram & lepram ut ibi ꝑ euȝ post hug. & sic potius confiteatur p̄sbi tero ydoneo q̄ bono & simplici. & uide. ī. q. cxiii. &. ī. §. proximo. q. xcix. post prin. Item ꝙ ut aliqui opinantur potius religioso honesto q̄ clerico seculari etiaȝ honesto ꝑ no. ꝑ Io. an. in. c. quia non. p9 prin. de magistris & quia talis est ꝓfes sus ꝑ no. ꝑ eundem. ⁊ obli. ad rati. c. uno aſī fi. LXXV.

q̄ro quare ꝙ fitemur homini. Rñ° quia sicut omnis creature ostendunt & confitentur defectus suos naturales homini eo modo quo possunt. ut dicit glo. sup illo uersu. Confessio & magnificētia opus eius. ita homo debet ostendere defectus suos uoluntarios & confiteri vbo uocali in quo habundat et

etiam homini confiteri debet eo enī q̄ uerbum dnīum ita humiliatum est pro peccatis nostris delendis q̄ unitū est humanitati in hoc obligauit nos q̄ humiliemus uerbū nostrū loquendo contra nos non solum deo sed homini quod fit in cōfessione facta homini hodie enī peccam9 contra deum hominem & ideo confiteri debemus non tantū deo sed etiam homī loco ipsius dei ſm pe. ut refert arch. de pe. di. iii. pfecta. & in su. fra. Anto. iii. pte. c. de confessione. circa prin. & pe. ō palu. in. iiii. di. xvii. q. ii. arti. ii. in fine. Ad hoc. ſ. q. xvi. & q. xlvii. per totam.

LXXVI.

quero cui sacerdoti sit confitendum: an necesse sit confiteri ꝑprio sacerdoti. Rñ° ſm Tho. in. iii. diſti. xvii. cum sacerdos non absoluat nisi ligando ad aliud faciendum ille solus potest absoluere qui potest ꝑ imperiū ad aliq̄d faciendum ligari: unde oportet q̄ homo confiteat ꝓprio sacerdoti alterius enī eum non potest soluere uel ligare. ut. c. omnis. de pe. di. vi. placuit ſm pisa. ī. ſ. cōfessio. iii. & in su. con. li. iii. ti. xxxiii. q. xxxvii. & q̄ quilibet sacerdos nō potest quemlibet absoluere per pe. de pa. in. iii. di. xix. q. ii. arti. iii. vbi etiā ō submissione pape ut non liceat cuilibet se subicere & confiteri cui uoluerit ut ibidem in. ii. arti. licet ergo quis confiteretur ꝑprio sacerdoti semel in anno non tamen alius uicibus in eodem anno cōfiteri potest alieno sacerdoti sine licentia ꝑpria sacerdotis quia ab alieno iudice non potest quis solui ut ligari ut ī dicto. c. oīs. p dām Ni. in fa colu. & in. c. quod autē. post prī. eo. ti. ꝑ eundē.

LXXVII.

quero quis dicat̄ ꝓprius sacerdos quo ad hoc. Rñ° omnis ille qui curam ordinariam habet anime illius qui confiteri debet sicut papa legatus epūs Archi p̄s̄biter & parrochialis intitulatus in beneficio curato principaliter siue uicari9 ꝑpetuus ſm pisa. v. ſ. & in sum. con. dic. q. xxxviii. & per pe. de palu. in. iii. diſt. xvii. q. iii. arti. ii. & p Io. an. in. c. officium. de offi. Archip̄s̄piteri & ymo. ī clē. dudum. xv. colu. de papa epō & Archip̄ s̄bitero pat3 p no. in dicto. c. officium. ō legatis pape & ipsorum penitentiariis. de offi. lega. c. i. de parrochiali. pat3 in dicto. c. omnis. quia propter curam parrochialis ecclesie sibi cōmissam dicitur ꝑ prius sacerdos & facit quod no. host. in dicto. c. omnis. & in su. de off. Archpre. v. ex hoc notabilis. Et dicetur proprius īmediat9 p. no. per pe. post doct. in. c. i. de rbus ecclesie in. vi. iii. no. vnde quo ad epm quilibet de diocesi est parrochianus & sic potest epus principaliter exercere curam in quolibet de diocesi & ei dare ecclesiastica sacramenta ſm An. de butr. in. c. sicut. in prin. de spon. & fra. ī c. apice. de dona. ī notabilib9. vide tū ī hoc doc. in. c. pastoralis. de his que fi. a prela. & Ni. in. c. cum sup. de sepul. Itez dicunt de generali uicario epi. ff. de iudi. l. cum pretor. de offi. ordi. inter cetera ad hoc quod no. de pe. & rem. si epus. li. vi. in glo. i. & in cle. i. de priui. in v° p̄ s̄biteri. &. ī. q. cii. Idem dicas de Archi epo dum usitat ꝑuinciam. de censi. ꝑpetuo. li. vi. & quod no. in. c. pastoralis. de offi. ord. &. ix. q. ii. nulli9 primas. & ō ac cu. olī. ad hoc. ī. q. cxxxvii. nec ob. tex. in cle. dudum. v. ab olī ibi prelatus supior quasi archiepus habeat potestatē cōcedendi licentiam etiaz in diocesibus suffraganeorum. Nam ibi potest intelligi de superiore habili puta legato. de offi. lega. c. i. ſm fra. ibidem in. viii. no. qum etiam cum usitat nō absoluit Archiep9 ab excōicatione etiam maiori ut p arch. & doc. in dicto. c. ꝑpetuo. uel uerius dic q̄ si usitat absoluit a maiori cum potest que sunt fori pīalis ſm Io. an. in. c. nuper. in. iii. colu. de sen. excōi. Item si cōsuetudo haberet q̄ alicui existenti indignitate puta abbati archidiacono uel alteri prelato fieret confessio tunc ualez consuetudo quia iste nomine dignitatis sue potest prescribere hanc curaz & per prescriptionem efficitur ꝑprio9 sacerdos ſm ho. & doc. in. c. conquerente. de offi. ordi. ii. ī. q. xcviii. Si ergo alteri predictorum uel ex alterius predictoruz licētia etiam generali quis confiteatur alteri q̄ proprio sacerdoti tenet confessio & absolutio quia a suo iudice facta ſm Io. An. in dicto. c. omnis. v. colu. facit. ī. q. lxxxii. & sequen. in fi. vnde priuilegiat9

a sede apostolica uel a iur non habet ne
cesse postulare licētiaz alteri confitendi
de pe. & remi. c. fi. fm Io. an. in dicto. c.
omnis. v. colu. Et nota q apud ecclesiaz
cathedralez quilibet ciuitatis & diocesis
potest ecclesiastica recipere sacramenta
fm Arch. in. c. 1. de sepult. li. vi. in v° de
iur ad finē. & quod no. in cle. 1. ō prunī.
in vbo pīsbiteri. in fine glose. vnde ebdo
madarii ecclesie neapolitane sunt ppri
sacerdotes oīm neapolitanorum de con
suetudine Archiepus tam est caput iux
ta no. in simili p fra. in. c. cum non igno-
res. in prin. de prebe. Non tamen uidet
ppriusepus ratione beneficii qa. c. cuz
nullus. de tempo. ordi. li. vi. loquitur so
lum in danda licentia quo ad ordines &
q ibi p arch. in vbo obtinet & facit ad
materiam. ī. q. lxxxiii. post medium. ii.
q. lxxxv. &. cxiii. īfi. & quo ad metro
politanum. uide. ī. q. xcv. post princi. &
ibi etiam habes q ppriusacerdos con
stringit subditum in foro pnāli ad sibi
confitendum ex causa & inuestigat quis
sit eius confessor: de quo ibi uideas. Ad
de unum q si plures essent parrochiales
presbiteri q libet pōt in solidum ꝓcede
re ī foro penitenciali ut per fra. pō doc.
in. c. prudentiam. ii. colu. de offa. de leg.
Et nota q epus audiet confessionem sub
ditorum multis curatis no. Arch. xi. q.
iii. qui resistit. & fran. in cle. ne in agro.
§. sane. 1. opi. ō sta. mo. LXXVIII.
quero quid sit cura animaruz & qñ dica
tur inberē beneficio. Rñ° cura anima
rum a magistris sic describitur. Cura est
uigil & onerosa ac sollicita custodia ani
marū cōmissa alicui ut curet ne peant sz
saluentur que cōpetit ex lege uel omissi
one canonica aut cōsuetudine seu pscriptō
ne p sedē aplicam nō improbata hec au
tem ex diuersis iuribō colliguntur ita di
cit Arch. xvii. q. ii. cognouimō. &. viii.
q. 1. qui epatum. & p ho. Io. an. & doct.
in dicto. c. omnis. Item cura est sine mo
deratione & dicta q cor urat Archi. in.
c. licet canon. de electi. li. vi. & plenius
in. c. 1. de fi. presbi. in v° cura p eundem
signuz tamen cure non necessario arguit
beneficium esse dignitatem: ut per dnm
domi. in. c. uno. in princi. de eta. & qual.
li. vi. & tenet parrochialis reddere deo
rationem in die iudicii ut dicit Archi. in
dicto. c. cognouimō. alīt. lxxxvi. di. duo
. 1. tñs facit. de offi. Arch. c. 1. & de offi
cio primice. c. 1. simīr si ex culpa uel ne
gligentia sua moriatur aliquis sine cōfes
sione uī pna reō erit anime illius ut no.
in. c. iii. de offi. Archipre. & de pen. &
remi. c. fi. glo. 1. in fi. Idem si sine eucha
ristia illum mori faceret. facit de pe. &
remi. quod autē. glo. in fi. &. xxvii. q. 1.
que in xpo. in v° ad penitentiam & qō
no. Arch. xxvi. q. vi. c. si pīsbiter. & in di
cto. c. que in xpo. ubi exponit penitenti
am. 1. fructum penitentie. 1. eucharistiā.
& facit. ī. §. proximo. q. cxviii. Et notā
dum q qñq cura large sumitur siue ī fo
ro pnāli curam habeat siue alio modo ō
electi. duduz. ii. & siue sit ecclesia baptis
malis siue capella tm quin etiam qñz suf
ficit q habeat quis spirituale ius seu cu
ram licet ecclesiā non habeat ut p Inno.
& Io. an. in. c. ō multa. de preben. & qō
no. in cle. una concho. n. de offi. uica. &
ibi p doct. & que beneficia habeant cu
ram. p host. in sum. de fil. presbi. §. fi. v.
Item quer. & in ti° ō offi. ordi. §. sunt au
tem distincte. in fi. ibi hoc tamen. & per
Io. an. in. c. quia non nulli. de cle. nō rsi.
& Io. de ymo. in cle. de bap. in. ii. colu.
p° pau. ubi idem fran. in. iii. q. & quod
nota. in cle. de of. uica. in prin. & in spe.
de dispen. §. uidendum. v. sed queriē qō
beneficium: & dicit fran. in dicto. c. om
nis. q cura nil aliud est q potestas admi
strādi sacramēta ecclesiastica quod nota
& facit qō no. in. c. quaricie. ad fi. de ele
cti. li. vi. dicitur enz ecclesia prochialis
quasi curam habens ut ptz in dicto. c. de
multa. & limitate fuerunt parrochie tē
pore dionisii. ut in. c. pastoralis. in prī.
de bns que fi. a prela. in aliquibus tamē
terris non sunt distincti limites parrochi
arum ut per ho. fra. & doc. in. c. ii. de p
roch. facit qō no. ī cle. una. glo. penult.
de of. uica. & tunc erit dare parrochias
psonarum. ut dicit an. de bu. post goffr.
in. c. licet. in fi. de ferijs. facit qō no. in.
c. 1. glo. ii. de reī. dois. Similiter & pre
lati religiosorū sunt iudices psonaruz &
non loci simpliciter ut dicit dns do. ī. c.

ii. m. vi. co'u. de 9ſti. li. vi. & Io. & ymo. in cle. dudum. in. iii. colu. de ſepu. & ibi dem p fran. in v. ab olim. prima. q.

LXXIX. quero an preſbiter prochia lis ſimpliciter inſtitutus per eꝑm non expreſſo q poſſit audire confeſſiones p rochianorum poſſit nihilomin9 ipſos au dire. Ray. dixit q non niſi ei ab eꝑo ſup hoc ſpecialis licentia data fuerit ut p eū in ſu. de pe. & remi. pro quo facit. xvi. q. i. c. cunctis. alii dicunt q eo ipſo q in ſtituntur aliquis p eꝑm ſup popu'us ītel ligitur habere generalem licentiaz mini ſtrandi populo & officiandi eccleſiam ſi cut cum quis ordinatur preſbiter intelli gitur generaliter habere licenciā ut poſ ſit miſſam cantare ſed non officiando uel miſtrando populo cum ergo eſt inſtitut9 audebit talia facere. ſm Lau. & hug. in dicto. c. cunctis. hanc ſententiam ſequit gof. in ſum. de pe. & remi. §. debz quis. v. quis eſt zē. & ho. in ſum. eo. §. cui cō fitendum ſit. in prin. & Arch. in alīg. c. cunctis. & de pe. di. vi. ſacerdotes. ī prī. p eundem. & idem in ſum. aſtenſi li. v. ti. xiii. in prin. vnde eo ipſo q eꝑus inſtitu it ſacerdotem in eccleſia vſ ibi cōmittet quicquid pertinet ad populi gubernatō nem ar. de of. deleg. ꝓterea. ff. de ſuſp. tuto. Li. §. i. &. ff. de condi. inſtitu. l. qui ſub conditione. §. ult. ſm Arch. ibidem.

LXXX. quero quis dicatur parrochi anus alicuius preſbiteri parrochialis ut ſic illi confiteri debeat. Rñ° qñ habitat in aliqua parrochia per totum annū uel qñ habitat maiori ꝑte āni & ibi audit di uina & a rectore eccleſie recipit eccleſia ſtica ſacramenta & quando per rectorē eccleſie ſibi ſpiritualia miniſtrantur & ei rectori in foro penitentiali confiteē & a tali rectore predicatōnes audit ut per Pe. de palu. in tract. magno canonice p rochialis in. vii. c. in prin. alīt aliqua iu ra. & Inno. de decimis. c. nouum gen9. ī glo. mag. in v. Item non credimus. facit de parro. c. fi. & quod no. pau. in cle. du dum. v. uerum. de ſepult. in v° parrochi alibus. & glo. in cle. i. de priuīl. in vbo prochialis. & q ſuper eq. p Io. de ymo. & doc. & per fed. cōſilio. ccxxxxvi. inci pit quidem puer zē. & 9° ſequen. & fa cit. ē. q. lxxviii. &. ī. ſequentibus queſti onibus. vnde parrochianus dicit qui ha bitat in parrochia. etiaz ſi ſit clericus de of. ordi. cum ab eccleſiarum. & ibi g do ctores. vel ſi habitat parum minus anno. ī. q. lxxxvi. ad hoc. ī. que. lxxxv.

LXXXI. quero utrum proprius ſacer dos poſſit ubiq; ſubditum ſuum audire & abſoluere. Rñ° ſm ho. ubiq; poteſt ſiue intra territoriuz ſue parrochie ſiue extra parrochiam ſibi cōmiſſaz. pnīa enī eſt de iuriſdictione uoluīaria & ſic ubiq; poteſt expediri. ff. de of. ꝓconſul. l. ii. ſecus in cōtentioſis. vnde & ō loco nihil exprimitur. in. c. omnis. de. pe. & remi. Idem in ſum. confeſ. li. iii. ti. xxxiii. q. x xv. in fi. ſm piſa. & Ni. oxim. in. §. cō feſſio. in. Idem ho. in ſum. de pe. & rem. §. cui confitendum ſit. iuxta fi. prīcipii. v. ſed nunquid zē. & Arch. de pe. di. vi. c. placuit. & fra. in dicto. c. omnis. facit in ſpe. de pe. & remi. v. quidam autem. ibi in ſo nota. Et q iudex eccleſiaſticus in foro conſcientie poſſit ſoluer uel liga re extra territorium triphciter. vide p Pe. de palu. in. iii. di. xix. q. ii. in añpe nult. colu. uſq; in finem. hec intellige ī cō feſſore ordinario tempali uel ꝓpetuo ut eſt proprius prelatus iſte enī a quocūq; peccato cuius abſolutio ſpectat ad ipſuz ſiue ſit cōmiſſum intra territoriū ſiue ex tra poteſt abſoluere etiam extra territo rium ſecus in confeſſore extraordina rio de quibus. ī. q. xcii. Nam demum in tra territorium ī quo ſunt deputati pñt audire confeſſiones ō peccatis tamē ubi cunq; cōmiſſis extra territorium quia il la que in foro anime exercentur ſunt uo luntarie iuriſdictionis extra autem non poterunt abſoluere etiam de cōmiſſis in tra territorium ut in cle. dudū. v. extra ciuitates. de ſepul. ſm ymo. ibidē in. xv. colu. poſt Laud. ad idem p fran. ibidem in. v. q. & per ymo. in cle. i. de iudi. ſup glo. vſicunq;. & ex hoc rñdi q fratres predicti Neapolitani non poſſent in pu theolo abſoluere neapolitanos illuc de clinantes ꝓpter balnea abſq; licēcia epi putheolani. & adde. ī. queſtio. lxxxxii.

LXXXII. quero vtrum audientia cō feſſionis cōmitti poſſit alteri. Rñ° ſm

Tho. in. iiii. di. xvii. si aliqs idcirco non
possit audire confessiõez alteri? quia nõ ha
bet iurisdictionem potest ei cõmitti per
quemcunq; habentem iurisdictionem in
ipsos qui audiendi sunt ut proprium sa
cerdotem siue ep̃m siue papam ad quod
inde oĩo quod ita dicam. Si uero aliqs
non possit audire quia non habet execu
tionem ordinis nõ p potest sibi concedi q;
confessionem audiat nisi per eum qui h̃
impedimentuz amouere potest ep̃m Pisa
nellam impeciti in executione ordinum
sunt interdicti suspensi degradati & ex
cõicati de quibus de cle. excõi. mini. in
rubro & nigro ꝑ totum. & fortius hẽti
ci & scismatici ep̃m fra. Ni. in addi. ad h̃
i. q. xc. Et nota hic q; etiam si per ꝓpri
um sacerdotem cõmittatur nõ ꝓpter h̃
oportet q; committatur tali qui alis ha
beat iurisdictionem siue populum: Suf
ficit enim q; hanc iurisdictionem habet
ipse qui sacerdoti cõmittit ep̃m pisa. vnõ
dicit host. q; si quis habet licentiam iudi
cis sui q; specialiter tali possit confiteri:
ĩmo etiam si licentiam haberet in gener̃
q; possit confiteri cuicunq; uoluerit uel
simpliciter q; alteri possit cõfiteri ĩ huis
cãibus si subditus recurreret ad discre
tionem siue religiosum siue alium uel ex
causa ad non ita ꝓtum: dum tamen ꝓtũ
& honestuz secure confitetur & alius se
cure audit. ar. extra. de pe. c. ne ꝓ dila
tione. secus qñ huiusmodi sacerdotes &
religiosi uellent audire sine licentia iudi
cis peccatoris uel sine licentia abbatis
nulla alia necessitate instante ut per ho.
in sum. de pe. & remi. §. cui confitendũ.
v̊. Si uero sacerdos nullam curam habe
at & seque. ibi tñ refert Ray. & goffr.
tenere contrariũ. s. q; sacerdos parrochi
alis non possit cõmittere audientiam cõ
fessionis non habenti alis iurisdictionem
& potestatez audiendi confessiones nisi
ab ep̃o illi taĩ sit data potestas excepto
articulo necessitatis & duplex inde r̃ñ
una quia isti non sunt modi dandi iurisdi
ctionem ei qui alias non habet nec ꝓp
ter hos casus datur iurisdictõ illi qui alis
non habet. Alia ratio quia licet ipsi pe
tentes sint licenciati q; possint confiteri
alii q̃ proprio sacerdoti nõ tamẽ isti sunt
licenciati q; possint audire. vnde ꝓpri?
sacerdos non potest dare talibus iurisdi
ctionem seu potestatem talem sed ep̃us
solus & sic sacerdotes non possunt audir̃
cõfessiones nisi fuerint ab ep̃o institui
sue licenciati ep̃m eos dicit fra. Ni. oxim
in addi. quam facit ad pisa. eo. §. v̊. utrũ
in aliquo casu ad fi. quod sibi non inde
q; dictum ho. predictis contrarietur: qa
ipse loquitur de sacerdotibus ad confes
siones abilitatis. Ray. uero & Goffri.
ð non abilitatis qui abilitari nõ possunt
nisi a proximo ep̃o de consensu sui prela
ti qñ abilitandus est religiosus: & ex p̃
dictis dicit constare q; sacerdoti nõ abi
litato non possit cõmitti audientia cõfes
sionum nisi per euz qui potest eum abili
tare quod no. & adde. ĩ. q. lxxxiiii. ĩ fi.
facit quod nota. xvi. q. i. c. i. v̄ glo. ffert
quosdã dicer̃ q; nullus sacerdos siue mo
nachus siue alter potest iniungere peni
tentias nisi ab ep̃o sit cõmissa ei cura ani
marum. xvi. q. i. peruenit. & ca. cunctis.
facit dictum. c. peruenit. dum dicit absq;
proprii ep̃i licencia c̃re ep̃m Arch. ibi ĩ
sufficeret licencia sacerdotis q̃us ꝓpri
per illum textum. ad idem ea. q. §. ecce
in hoc. &. §. ecce sufficienter. facit̃ no.
q; Arch. in di. c. i. & q; no. in cle. i. ð pri
uil. in v° speciali. quã sequit̃ ymo. ĩ cle.
de offi. uica. iii. colu. Pau. tamen super
illa glo. intelligit hoc uerum qñ propri
us sacerdos simpliciter concedit qa tũc
ille qui audit confessionem v̄ facer̃ iuſ
suo secus si deleget quia tunc cõmissari?
faceret nomine cõmittentis. ð sen. ex?.
mulieres. facit quod no. Io. an. in. c. om
nis penult. colu. quod dictum pau. est in
telligendum in cõmissione speciali nõ au
tem generali. vnde posset curatus alteri
cõmittere curam ad tempus uel assumer̃
alium in suum adiutorium etiam religio
sum ut ad certuz quid agendum etiã sibi
licentia superioris nõ tamẽ generaliter
cõmittere posset omnẽ curam quia debz
per se exercere de preben. extirpande.
§. qui uero. ep̃m fran. in dicta cle. p̃ pau.
& zen. in. xxi. &. xxii. q. & in. c. penult.
de offi. archi. ꝑbiteri. dicẽs hoc notãduz
quia cõiter ignorat̃ & alit not. ꝓ archi.
de elect. cum ex eo. ii. vi. & facit. ff. de

iur.o. iud. l. solz. cū ibi notatis. Ad idem p Io. de ymo. post pau. in dicta cle. vi. colu. Si g° simp̄r dat̄ prochiano licētia eligendi sibi cōfessorē debet confiteri sacerdoti executionem habenti secus autē si ipse ꝓpriꝰ sacerdos cōmitteret uni ut audiat confessionem sui parrochiani tūc enim non requiritur q̄ ille habeat executionem quia tunc cognoscit ut delegatꝰ non ut ordinarius ꝑm doc. & pau. quod est notandum ꝓ consuetudine generali. ut sacerdos habens parrochiam amplaz possit in suum adiutorium aduocare aliū sacerdotem etiam non habentem curam in actu ꝑm Ni. in dicto. c. omnis. v. colu. & similr dicebat frā. ī di. c. oīs. q̄ sacerdos curatus potest deputare loco sui alium non curatum tanq̄ delegatū ab eo ut ibi latius. nam si propter multitudinem non sufficit ad confessiones alius presbiteris cōmittere potest: ut per Io. an. in. c. officium. de offi. archiꝑ sbiteri. & itel lige q̄ rector potest cōmittere alteri p̄ sbitero curam suorum parrochianorum ad tempꝰ. s. modicum circa tres ꝑtimanas ex iusta cā ut per Io. an. & domi. in dicto. c. cum ex eo. v. porro. de electi. li. vi. quare istud dictū pisanelle & ho. posset intelligi ī speciali cōmissario ut supra in quo tamen securius puto dictum fratris Ni. quia forte eꝑus qui elegit industriam huius presbiteri parrochialis nō confideret de illo presbitero electo per talem parrochialem & eo magis securꝰ est si iungerentur iste due opiniones in practica & parrochialis delegaret ī speciali alteri presbitero alias abilitato ut supra facit. ī. q. lxxxiii. ante finē. Similiter si eꝑus sciret & non improbaret q̄ parrochiales talia faciunt presertim in quadrigesima possent taliter uocati confessiones audire ut ꝑ Archi. post monal dum. xvi. q. i. c. i. Adde tamen q̄ religiosus non debet audire confessionem alicuius licet alias de iur̄ uł priuilegio posset sine licentia sui superioris quia nō habet uelle nec nolle ut in sum. Antho. c. ō confessionibus. v̄ no. q̄ religiosus. Nota tamen q̄ eꝑus illos solos religiosos seu non subditos abilitare posset ad audiendum confessiones qui sunt in suo eꝑatu nō autem alios qui sunt ī alius eꝑatibus ar. xvi. q. i. pertinet. &. ¶. ecce in hoc. &. ¶. hoc idem. vnde ꝑm Ray. non vī q̄ eꝑus posst abilitare non suum clericum ad audiendum confessiones sicut & ipsius ordinare non posset. xvii. di. si quis. concor. goffri. ut in sum. confes. li. iii. ti. xxxiiii. q. xxxx. dicens generaliter non licēre religiosis nisi ab eꝑo de consensu sui prelati fuerint instituti concordat etiam cum hoc. glo. Ray. & ipsum Ray. in su. de pe. & remi. ¶. debet quilibet. v̄. sed nun quid. & fra. Ni. ubi. s̄. & Arch. xvi. q. i. cunctis. Adde ad predicta in su. Ant. iii. ꝑte. c. de confessoribus. v̄. quis autez potest cōmittere. & p pe. ō palu. in. iii. di. xvii. q. iii. arti. iii. vbi plura ō materia. & facit. ī. q. cxvi. vnde nota q̄ is q curam habet potest alius cōmittere si nō sufficit ad confessiones audiendas ꝓpter multitudinem ut per Iohanne m. an. in. c. officium. de offi. Archiꝑsbiteri q̄ tñ intellige ut. s̄. dixi. LXXXIII. quero an cōfessus alicui priuilegiato seu deputato ꝑ superiorez ad audiendz cōfessiones teneatur etiam confiteri proprio sacerdoti. Rñ° ꝑm Tho. qñ alicui sacerdoti cōmittitur ꝑ superiorez possit audire alienos parrochianos nō fit preiudiciuz ꝓprio sacerdoti eo q̄ iurisdictōis potestas non est cōmissa in fauorem suuz sed in utilitatem plebis & ad honorē dei & ideo si superiorib⁹ prelatis uideatur q̄ alius cōmittant in nullo fit preiudiciū inferioribus prelatis nec tñr subditus iterum petere licentiaz a proprio sacerdote licet. Bern. in quadam glo. sic dicat ꝑm pisa. s. in. c. omnis. de pe. & remi. ꝑm addi. fratris Ni. que glo. postea p clemētem quartum tanq̄ oio falsa dānata fuit in quodam priuilegio indulto predicatoribus & minoribus qō incipit quidaz temere & fuit determinatuz ꝓ eo q̄ hi q̄ bus a superiorib⁹ cōmittitur possunt audire etiam parrochialibus sacerdotib⁹ cō tradicentibus & multis & hoc ipsum tenet. Io. an. extra de pe. & rem. Si eꝑus. li. vi. ꝑm pisa. satis concordat Pe. predictis ut in sum. confes. li. iii. ti. xxiii. q. xxxvi. ꝑm addi. & confessō sacerdoti habenti confessionem a superiore ut dictū

est non tenetur cōfiteri ꝓprio sacerdoti illa peccata que iam confessus est cuꝫ dimissa sint sed per statutum ecclesie de cōfessione facienda proprio sacerdoti semel debet eo modo se habere sicut ille qui habet solum uenialia & illa confiteri ut quidam dicunt ut ꝓfiteri se a peccato mortali immunem ut in extrauaganti. Io. vi gesimisecūdi que incipit uas electionis ſm Pisa. ibi dicit ꝙ cōfessi religiosis seu sacerdotibus quibus fuit facta a superiore cōmissio non magis tenentur eadem peccata iteruꝫ confiteri q̄ si alias illa cōfessi fuissent proprio sacerdoti & in hoc approbata fuit sn̄ia Io. an. hoc affirmatis & reprobata opinio guy. & aliorum contrarium dicentium de quo plenī in directoria fratris Nico. oxim. li. ti. xv. §. lxxvii. ad quod. ī. q. xcii. quia tamen proprius sacerdos tenetur de eo reddere rationem & ei sacramenta ministrare tenetur alteri confessus semel ī āno ostēdere se proprio sacerdoti & declarare se confessum ut p3 ex notatis ſm pe. in sup. fest. d. q. xxxxvi. & sufficiet notificare cuicunq; ꝓprio siue parrochiali siue ēpo siue alteri quia in. c. omnis. non fit distinctio ꝺ istis proprius sacerdotib9 ſm fratrem Ni. in addi. ubi. s̄. ad quod. s̄. q. lxxvii. & aduerte quia bo. in. c. omnis. de pen. & remiss. tenuit ꝙ si aliquis ex speciali uel generali licentia confiteatur alteri q̄ ꝓprio sacerdoti: uel quia confessꝰ fuit religiosis priuilegiatis teneꝫ saltem semel in anno confiteri proprio sacerdoti parrochiali per dictum. c. omnis. quia ad dictam confessionē semel in anno faciendaꝫ non preiudicatur statuto prefato & sic iterum confitebitur proprio sacerdoti que prius confessus fuit illi presbitero forte deputato ad audiendas cōfessiones qui tamen non erat proprius: ut exemplificat Arch. de pen. di. i. iudicet. dicit tamen Io. an. in dicto. c. omnis. ꝙ contrarium hodie terminatū est ꝑ cōstōnem uas electionis ut latius per Io. an. ibidem hoc etiam no. in cle. dudum. ꝺ sepul. in v° impartiri. vnde Io. de ymo. in dicta cle. in. xxi. colu. & duab9 sequētibus refert opi. Io. mona. dicētis ꝙ se mel confessus istis fratrib9 deputatis ſm clem. dudum. iterato debet confiteri ꝓprio sacerdoti. Et similiter refert opin. contrariam Pau. gen. guy. & aliorum tenentium cum dicta glo. quā dicit esse tenendam & sic cle. dudum. tanq̄ ſpecialior derogat. c. omnis. generali de const. c. i. li. vi. uel clemen. dudum. determinat. c. omnis. quia ad id quod ibi dicitur de cōfessō prochiali presbitero additur ideꝫ esse si confiteatur fratribus deputatis ſm formaꝫ dicte clem. ut ibi latius facit quod dicit franci. ibi. in. §. statuimus. v° notabili. & plenius in. §. si uero. tercia qōne per eundem. Idem etiam tenet Nico. in. c. omnis. v. colu. ſ. ꝙ confessus fratribus predicatorib9 minoribus carmelitis & heremitis ſpecifice priuilegiatis ꝑ cle. dudum. non tenetur confiteri proprio sacerdoti & contraria opi. glo. & host. ꝓcedit in aliis religiosis & in gl. in v° libere no. ꝙ uolentes talibus confiteri non tenentur prius petere licentiam a proprio parrochiali. l3. aīr. notat. in dicto. c. omnis. dicit Io. de ymo. ī cle. dudum. in. xxi. colu. ꝙ ibi loquitur quādo quis uellet confiteri alteri sacerdoti & non religiosis electis ſm formaꝫ dicte cle. quia ipsis religiosis cōfiteri poterit parrochianus non petita licentia a ꝓprio sacerdote parrochiali ut ibi not. & idem ibi fra. in. §. statuim9 v° notabili & in. §. si uero. ii. q. & idem Ni. in. c. omnis. in. v. colu. dicens ita tenēdum & practicari & sic posset postea petere eucharistiam a suo parrochiali ut. ī. q. xci. ꝑ totum. ad quod notata ꝑ Io. an. in. c. extuarū. circa mediū. de auctoritate & usu pallii. &. s̄. q. proxima. & de ista representatione. vide. ī. q. proxima. ad fin. & huis cōcordat fra. & doc. in dicto. c. cois. & sum. Antho. iii. ꝑte. c. de confessorib9 v. de audientia confessionū quō dēat cū sequentibus. LXXXIIII. quero utrum in aliquo casu possit quis confiteri alteri q̄ proprio sacerdoti. Rn° scōm Tho. in. iiii. di. xvii. si subditus scit prium sacerdotem esse hereticum aut sollicitantem ad malum aut fragilem quia ad peccatum qō quis ei confitetur est ꝑ nus uel si ꝓbabiliter estimat reuelator confessionis. vel si peccatum ꝺ quo quis

confiteri debet cõtra illũ cõmissuz sit in
huiusmodi casibus & similibus in quibus ꝓba
biliter timet penitens ex confessione fa
cta periculum sibi uel sacerdoti imminere
debet recurrere ad superiorez uel pete
re licentiam alteri confitendi quẽ si ha
bere ñ possit idẽ sit iudicium ꝙ de illo q̃
non habet copiam confessoris. vnde ma
gis debet eligere laico confiteri nec in
hoc transgreditur mandatuz ecclesie qa
precepta iuris nõ se extendunt ultra cari
tatem nec etiam sit iniuria sacerdoti qa
priuilegium meretur amittere qui cõcel
sa sibi abutitur potestate de regu. licet
concor. pe. al. Inno. & guy. & cõiter ad
dunt ꝙ si nullo modo potest habere ali
um confessorem & necessitas imminet
confiteatur peccatum in genere sine eo
de quo posset male puenire ſm pisa. in.
¶. confessio. iii. Idem in su. confes. li. iii.
ti. xxxiii. q. xxxix. in prin. ſm fratrem
Nico. in addi. & adõ spe. in aureo repto
rio. in ti. de regl. pnie, ¶. ut autem scias.
v. & scias, & Arch. de pe. di. vi. placuit.
ponit de hoc quinq; casus. primo cuz ille
extraneus peccauit in sua parrochia. ad
q̃s inde. I. S2° si mutauit ibi domiciliuz
Tercio si est uagabũdus. quarto si pecit
& obtinuit licentiam ut quia accipiebat
longum iter. v° in articulo necessitatis
ꝓbanẽ hec. vi. q. iii. placuit. de decimis
ad aplice. ff. de iudi. l. heres absens. de
pen. dis. vi. placuit. ꝓsequitur pisa. di
cens hoc .quoꝫ magis explicat & poit
octo casus in quibus quis potest audire
confessionem alterius parrochiani. pri
mo quando propri9 sacerdos indiscret9
est. de pe. di. vi. placuit. nam ſm Aug. q
uult confiteri debet querere sacerdotẽ
qui sciat soluere & ligare. de pen. di. vi.
qui uult. sed hoc non debz fieri sine licẽ
tia ut in. c. omnis. nec tamen semp expe
dit licentiam dare imo denegãda & si sa
cerdos se sufficientem reputat & forte
contẽni uerisimiliter se presumit caueat
tamen de conscientia & non nimis de se
cõfidat neq; presumat & si forte prochi
anus aliquã latentẽ causaz uel odiũ cõtra
ipsum sicut plerunq; accidit uel quia est
particeps criminis uel aliã habeat nulla
tenus licet iam deneget. sed concedat q̃
si dare non uult non sufficit parrochiano
petisse ut quidam dicunt per. c. licet. ꝺ
regul. sed est ad superiorem recurrendũ
ut uel eum cõpellat uel ipse licentiaz det
ar. de iur pa. nullus. ſm pisanellã & bo.
in sum. ꝺ pe. ¶. cui confitendũ. post prĩ.
addit fra. Nic. tutius est hoc fieri si põt
sed non est necessarium cuius ratione igno
rantie sacerdotis uideatur ipso iur con
cessa licentia confitendi alteri. ut patz
de pe. di. vi. placuit. & multo magis si
proprius sacerdos esset manifeste inclio
sus cum malicia sit periculosior & grauio
or ignorantia. ꝓpter q̃s durius punitur
Luc. xii. ibi ille seruus qui cognouit u o
luntatem domini sui zc̃. & illa sunt gra
uiora que a deo grauius puniunt. xxiii.
q. i. non afferamus. Sed si propri9 sacer
dos esset hereticus scismaticus uel excõi
catus clarum est ꝙ ab istis licentia peti
non debet cum etiam locutio cum talib9
prohibeatur. xi. q. iii. cũ excõicato. Idẽ
etiam uidetur si esset interdictus uel
suspensus quia nemo potest in alium pl9
iur trãsferre q̃ ipsi competere dignosca
tur ut in. c. nemo. de reg. iur. li. vi. sed si
causa propter q̃ aliquis uult alieno con
fiteri non procedit ex defectu proprii
sacerdotis sed alias puta quia aliud cõ
missum est contrã eum uel suos & ueriſi
militer timetur scandalum si ei fiat con
fessio debet peti licentia. de pen. & re.
omnis. v. si quis autẽ. & debet sacerdos
credere petenti & allegãti saltez in ge
nere iustaz causaz quia non est uerisimile
ꝙ cum fallacius uadat ad pnĩam ut not.
in dicto. c. placuit. & si licentia absq; ra
tionabili causa denegetur vſ ꝙ sine alia
licentia possit ire ad alium quia nõ debz
credi indiscretõni & proteruie prelati &
priuilegium meretur amittere zc̃. de re
gu. li. vi. si hoc conceditur cã meliorãde
uite q̃to forti9 cã recupande salutis q̃s
magis est necessarium. vnde & Luc. xv.
gaudium est in celo sup uno peccatoꝛ pe
nitentiam agente q̃ sup nonagintanoueꝫ
iustis qui non indigent pnĩa. Idem etiã
putat nico. ſ. ꝙ deberet peti licẽtia mo
do predicto qñ causa esset ex defectu ꝓ
prii sacerdotis propter peccatum non
manifestum quia ex eo non debet quis

a iurisdictione proprii prelati discederē. viii. q. iii. nonne ꝑm fra. Ni. in addi. ad Pisa. adde, s. q. iiii. in prin. &. ī. q. xc. &. q. xciii. dicit tamen Ni. I di. c. omnis. vi. colu. sic subdit tamen Inno. ꝙ ꝓpter solam impiciam sacerdotis non dimitteret ꝙ in confiteretur ꝙ dicit hostī. ueꝝ si ad hoc potest suam conscientiam informare: aduerte quia intelligo Inno. quādo non reperit alium sacerdotem ut tūc propter solam impericiam non dimittat proprium alias autē Inno. non bene diceret per textum aptum. de peni. di. vi. si sacerdos, ꝺ expresse fit mentio de impericia sacerdotis & plꝰ probat ille textus a contrario sensu ꝙ etiam sine cōsensu sacerdotis proprii imperiti potest adire alienum sacerdotem de quo ibi satis per Archi. sed satis credit illam Iram reducendam ad terminos. c. omnis. ut sic una littera suppleatur per aliā ut sit sensus ꝙ debet obtinere licentiam si potest ut in dicto. c. omnis. uel adeat alienuꝫ ut in dicto. c. si sacerdos. ꝑm eundem Nico. Secundus casus ho. est qñ parrochianꝰ transtulit domicilium suum. nam tūc ille sacerdos ad quem transit iam non est alienus sed proprius de parro. c. fi. ꝑm pisanel. desinit enim esse parrochianꝰ prime ecclesie per dictum. c. fi. ut dicit Io. an. in. c. de bis. in fi. de sepul. & quod notho. in sum. eo. ti. §. cui confitendum. pꝰ prin. ibi fº fallit. Tercius casus ho. est qñ quis est uagabundus non habēs nec petens domicilium. de iudi. l. heres absens. facit. ī. q. proxima. &. q. xciii. & sequen. in fi. talis enim est sine domicilio ut dicit Io. an. ō sepul. in nō. an. in. colu. Quartus casus est cum quis querit doctrinam quo se cōferat quousq; alicui adhereat relinquendo proprium & iter faciendo uel naugando. Nam et is sine domicilio est. ff. ad muni. l. labeo. in prin. &. l. eius. §. celsus. Quintꝰ qñ quis deliquit ī aliena parrochia extra de rapto. c. i. vi. q. iii. placuit. Si tamen peccatuꝫ occultū est & non sit excōicatus talis a prelato illius loci potest etiam de hoc confiteri proprio sacerdoti: si autē sit excōicatꝰ a prelato illius loci propter illud peccatum sicut consueuit fieri in furtis & huiusmodi quorū ignorantur auctores mittendus est talis ad excōicatorem ꝛ absoluēdus ab eo ꝑm pisa. cōcor. goffr. Ray. & Tho. in eo quod supra dictuꝫ est ꝙ quis sortiatur forum ratione delicti, ut in su. con. li. iii. ti. xxxiii. q. xxxix. Sed glosa Ray. ut ibi pt̄ hūc passum non recipit subiungens quia quod dicit ius ꝙ ratione delicti sortiatur quis forum intelligēdum est quo ad pertinentia ad forum cōtentiosum quia potest illic conueniri uidicari & puniri de crimine ibi cōmisso ꝛ dictam glo. non fit ergo translatio fori in pñalibus ratione cōmissionis delicti alias oporteret ꝙ quis diuideret confessionem confitendo diuersa delicta diuersis sacerdotibus ꝑm ꝙ in diuersis deliqt parrochiis contra id quod dicit. de pei. di. v. c. considere t. ibi cautus sit penitens zē. pro hoc etiam facit quia magna differētia est inter forū seculare & spūale quia spirituale non pōt ita faciliter trāsferri. extra de fo. compe. si diligenti. & c. significasti. vbi patet ꝙ licet secularis possit se pro sua uoluntate alieno iudici subicere clericus tamen nō potest se subicere iudici seculari, dicto. c. si diligenti. etiam nec ecclesiastico non suo sine licentia sui epi dicto. c. significasti. Item est magna dīa inter forum iudiciale etiam in spiritualibus & forum pñale qa penitenciale est minus transferribile ut not. glo. in. c. ne ꝓ dilationē. de pen. & rem. & ideo cum non reperiat aliquo iure cautum ꝙ ratione delicti quis sortiatur forum penitentiale. nō uidetur ꝙ hoc possit fieri & ꝙ standum sit regule generali de proprio sacerdote ut in. c. omnis. de peni. & remi. & ita in contrariū allata loquuntur in iudicialibus ut satis patet intuentibus. hoc etiam approbat generalis consuetudo quia uidemus ꝙ penitens confitet̄ uni sacerdoti uniuersa peccata que cōmisit per totum mundum & nunq̄ remittitur ad sacerdotes locorum in quibus deliquit ꝓ absolutione: & optima legum interpres est consuetudo. ff. de legi. l. si interpretatione. ꝑm fra. mic. oximi. in addi. pro opi. ho. facit qō not. de offi. ordi. pastoralis. glo. i. ibi. Item si deliquit. & in spe. de lega. §. nūc dicā9

ꝺ. illud etiam queritur & Archi. ut retu
li. s. pº prin. huius qõnis. sed ꝓ opinõe
huius glo. Ray. & fratris Nico. optime
facit quod no. fran. & 3am. in cle. dudũ.
ꝟ. si uero in fine. de sepul. dicẽs ꝙ cura
ti possint audire & absoluer̃ peccata cõ
missa etiam extra territoriu3 parrochie
dummodo confitentes possint eis confi
teri. i. ꝙ sint illius parrochie uel diocesꝭ
& sic parrochialis potest absoluere par
rochianum de delicto cõmisso extra par
rochiam. Nam hoc casu non contrahit de
linquens forum pñiale ratõne delicti se
cundũ math. & ꝙ in foro pñiali quis ra
tione delicti nõ fortiatur fortũ ten3 glo.
xvi. q. i. c. i. & Io. an. & fra. & 3am. in. c.
i. de rapto. & in cleme. pastoralis. §. rur
sus. de re iudi. per eundem fra. post ma
the. vnde ille in cuius dioces aliquis deli
quit imponet penam delinquẽti de iniu
ria facta & de satisfactione faciẽda dã
num passo sed ille qui est ipsius delinquẽ
tis ordinarius imponet penitentiam de
peccato ut no. Archi. in. c. ii. in fi. de cõ
stu. li. vi. de quo tñ dñs dñicus ibi nullã
facit mẽtionem. facit tamen ꝙ ipse not.
pº Arch. in. c. ii. in. iii. colu. de tempor.
ordi. li. vi. vnde Io. de ymo. ĩ cle. dudũ.
in. xvi. colu. sup glo. auditure dicit ꝙ si
parrochianus delinquat in parrochia al
terius sacerdos loci delicti habebit ipo
nere penitentiam fm Ray. Ioh. cõtra. ſ.
ꝙ sacerdos domicilii. ut no. xvi. q. i. c. i.
& hoc est uerꝫ ꝛ3 math. & eundẽ ymo.
facit qõ no. fed. consilio. xxxii. quod ĩci
pit reuerende pater. zẽ. ii. colu. circa fi
nem. puto in hac uarietate dicendum ꝙ
opinio ꝑfatorum doctorum ꝙ extraneꝰ
non fortiatur forum pñiale ratione deli
cti intelligatur ſc3 ut omnino ibi cõfite
ri teneatur potest ergo suo parrochiali
confiteri per eandem opinionem ac etiã
parrochialis illius loci in quo deliquit ꝛ3
aliam opinionem Ray. ho. & sequaciũ &
hoc uult pisa. & uidetur ꝺ mente omniũ
prefatorum doctorum propter hoc tñ
talis forensis qui neapoli puta peccauit
neapoli absolui nõ possit a peccatis que
in domicilio uel alibi comisit nisi aliquo
modo effectus esset parrochianꝰ neapo
litanus ꝓ no. ĩ. q. proxima. & sequen. &
sic melius est ut de isto & omnibꝰ pecca
tis faciat unam confessionẽ ꝓprio sacer
doti maxime ꝓpter notata ꝓ dñm nico
laũ. in dicto. c. i. de rapto. & in. c. qõ au
tem. ii. colu. de pen. & remi. & in. c. de
bus. ii. colu. de accu. & in spe. de lega. §.
nunc dicamus. ꝟ ſ. illud etiã queritur
& propter notata ꝓ dñm fran. in clem.
de foro cõpe. §. i. v. qõne. profequor ca
sus ho. & sextus casus est ratione studii
ut cum clerici de prelatorum suoru3 licẽ
tia accedunt ad studia. na3 tunc efficiun
tur de foro & ecclesia illius ad quem ac
cedunt dum ibi manent ar. ff. de iudi. l. si
longius facit. ĩ. q. lxxxvi. ubi inde ꝺ sco
laribus & si. Septimus ratione necessita
tis ut quia infirmatur ad mortem uel dꝺ
intrare iustum bellu3 siue mare & deest
proprius sacerdos ita ꝙ etiam laico uel
mulieri licet tunc confiteri. de pen. di. i.
quem penitet. de pe. d. iii. sanctũ. ad hº
s. q. l. in fi. &. ĩ. q. proxi. & viii. & ſtel
ligit hosti. etiam si talis sacerdos nullam
curam cõmissam habeat propter necessi
tatem. nam tempe necessitatis populus
cõis est & ideo potest quis alienum par
rochianum absoluere imo hoc casu non ĩ
cideret talis presbiter in excõicationeꝫ
latam in presbiteros ministrantes sacra
mẽta aliens parrochianis quia facit ex
iuris permissione fm Arch. xxvi. q. vi.
c. si presbiter. & facit ad premissa. ĩ. §.
proxio. q. cxviii. vnde in necessitate po
test quis cõfiteri alii q̃ proprio sacerdo
ti & absq; illius licentia. ut per Io. an. ĩ
c. in lris. de rapto. dum tamen necessitas
magna sit adeo ꝙ non subsit tempus ade
undi superiorem & poterit ab illo absol
ui ex quo habet claues ecclesie fm nico.
post ueriorem opinionem Inno. in dicto.
c. omis. vi. colu. & subdit ꝙ si necessitas
urget & iste nõ reperit alienum sacerdo
tem aut suum habet ex iusta causa suspe
ctum ꝙ eligat potius mori sine confessi
one & soli deo confiteatur nec est sibi ĩ
putandum ex quo non deficit ꝓ eo cum
nec etiam laicum repiat fm eundem ubi
supra. Et ad illud de intrante bellum ꝙ
possit absolui ut. s. habetur etiam ꝓ Io.
an. in. c. sacris. de sen. excõi. Et per pe.
de palu. in. iiii. di. xx. q. i. cõclusione. iii.

& retuli supra dicta. q. l. in fi. & sic esset dubitandum de intrante mare cum nō ui deatur uerisimiliter imunere periculū mortis nisi forte sufficeret auctoritas pisan. quod tamen non dixit ho. in dicto. §. cui confitendus. v. vii. tempe necessitatis & facit. ī. q. xiii. in fi. Octauus casus est si ponat spem in rati habitione sacerdotis proprii. ix. q. ii. lugdonensi. fm ho. Sed iste octauus casus cōmuniter non tenet quia rati habitio in talibus non habz locum extra de regu. iuris. actus. lib. vi. fm pisa. facit reg. non firmatur eo: lib. fm pe. de palu. dicit frater Ni. q dictus hostī. posset intelligi qñ ista rati habitō non refertur ad futurum. s. si prelatus confitentis cōtentabitur sed sup presenti quia contentatur ut estimari potest ex aliquibus coniecturis ex quibus elicitur ipsius prelati tacitus consensus ut. ī. q. lxxxviii. & ſ3 hoc intelligendū est qđ dicit glo. Ray. ut not. in su. confe. li. iii. ti. xxxiii. q. xxxxv. vz q sub hac spe rati nullus potest absoluere alienum parrochianum & si de facto absoluat eū etiam nomine prelati sui nō debet se gerere pro absoluto ante rati habitionem pro prii sacerdotis nec ante intrare ecclesiaz nec ingerere se cōioni fideliuz si erat ex cōmunicatus excōicatōne maiori aut etiam accipere eucharistiam si erat peccatum mortale de quo confessus est alieno sacerdoti fm eum in add. Et facit ad hec quia textus in. c. omnis. dicit q prius dz petere licentiam g° non sufficit si sequatur. nam ista dictio prius regit notat ordinem ut no. xxvii. q. ii. pri9q̄. ad. c. lugdonensi. rñdetur quia ꝓcedit ǧtuz ad excusationem illius sacerdotis cōfessionez audiētis ut ibi patet in simili facit. ī. q. cvi. in fi. vel dicendum q illud procederet in ratificatione pape uel in ratifica tione illus c9 noīe actus est gesti9 de sen. excōi. cum quis. li. vi. que omnia hic cessant ergo zē. fm ymo. post pau. in clem. 1. de so. compe. sup glo. ante oīa. Itez dicit pisa. addunt ulterius hosī. & Ray. q in omni casu quo sacerdos potest audire parrochianum alienum consulitur ei q ī nūgat ut se sacerdoti ꝓprio ſpsentz ar. extra ō sen. exo. ō cetero. &. c. ea noscitē &. c. qō de bus. in fi. dicit fra. Ni. q ho sti. simpliciter dicit mungat sed Ray. cō sulit. vnde & glo. eius sup v° consulo ait q ex quo magister dicit consulo est arg. q non tenetur quia ad cōsilia nullus trīr nisi obligz se ad illa: potest dici q quo ad simplicem representationez oīo expedit saltem semel in anno propter statutū ecclesie ad quod. ē. q. proxima. Sz quo ad iterandam confessionem uel ad accipiendam penitentiā nō vī necesse ex quo fuit legitime absolutus ut. ē. q. lviii. nisi forte ipsi sacerdotes nullam haberēt cura de suis parrochianis: vtrum confitentur uel non quia tunc illa pītatio frustra fieret. Item nisi excōicato tunc enz absoluto debet mungi ut ǧ cito poterit se presentet ei a quo fuerat absoluend9 ipius mandatum humiliter recepturus dicto. c. ea noscitur. cuz si. & hoc argumēto idem uidetur dicendum de omnib9 casib9 specialiter pape reseruatis seu ep̄is maxime circa implementum uel dispēsationē uotorum ut mungat penitentibus ut ǧ citius poterunt se representēt eisdē ad accipiendam necessariam absolutionē uel dispensationem ne in hoc a negligentia teneatur fm fratrem Nic. in addi. & subdit pisa. Item dicunt q non debet cōfiteri cuicunq sacerdoti sed potius ei q alias iurisdictionē hz fm pisa. hoc nō uidetur necessarium ut potest colligi. ē. q. lxxxii. nisi forte quo ad sacerdotes ad cessiones audiendas non abilitatos sicut potest patere in sum. con. eo. ti. q. xl. ſ3 fratrem Nico. in addi. dic ut in dicta. q. lxxxii. Et ad premissa omnia adde p fratrem Anth. in sua su. iii. ptē. c. de confessoribus. & pe. de palu. in. iii. di. xvii. q. iii. art. iii. & p fred. ō semis 9silio. cc xli. LXXXV. quero an pegrini & Romi pete possint confiteri alieno sacerdoti. Rñ° fm guy. si acceperunt peraz & baculum a proprius sacerdotib9 siue aliter de eorum licentia iter arripiāt presumē dum est datam eis licentiam confitendi: si autem sine licentia sui sacerdotis peregrinantur nō possunt absolui ab alio nisi in necessitate & idem de aliis negociatoribus & uiatoribus concor. Innocē. & hosti. fm pisa. & q° ad primū addit idē

Guy. q̄ de hiis que cōmiserunt in uia q̄
p obliuionem dimiserunt confiteri confi
tebuntur proprio sacerdoti postq̄ redie
rint: sed hoc forte posset intelligi de casi
bus reseruatis. nam de hiis cuꝫ semel fu
erit legitime absolutus & confessus non
oportet q̄ iterum confiteatur ſm fra
trem nico. Sed unde. ſ. q. xiii. sequitur ī
glo. Raı. ut no. in su. cō. eo. ti. q. xxxix.
Intelligo etiam talibus datam esse licen
tiaꝫ recipiendi eucharistiā in pasca. Idē
dicit Inno. in dicto. c. omnis. de reliquis
sacramentis quod intellige de necessariſ
cum ratione necessitatis intelligantē hec
permissa & non alias ſm fra. Nic. ad qō
ē. de sacramentis in cōi. q. v. & ad finez
huius. ſ dicit frater Ni. q̄ ymo hec fue
runt dicta non guy. sed Inno. & addit tu
tius esse semp in talibus habere licentiā
specialem a proprio sacerdote ut dicit ī
dic. c. omnis. & patet in dicta. q. xxxix.
ſm eundem. unde posset distingui ꝺ istis
rompetis pegrinis negociatorib us &
uiatoribus q̄ aut iter arripuerunt de
licētia propriꝰ parrochialis seu ep̄i aut
non: primo casu aut licentia illa fuit taci
te cōcessa aut expresse. primo casu ut ga
a propriis sacerdotibus acceperunt bac
culum & perā uel pegrinationis ſignia
& vſ hoc ipso data licentia q̄ possint ali
eno sacerdoti confiteri ſm doc. in dicto.
c. omnis. & per ho. in su. de pe. ſ. cui con
fitendum. Sꝯ casu idem & fortius ſm
doc. imo etiam dicit frater Antho. ubi
supra in sua sum. iii. pte. c. de ꝯfessorib9
q̄ qñ de licentia ep̄i arripuerūt iter pos
sunt similiter confiteri de casibus ep̄ali
bus & cōicare quia ep̄us non retinendo
sibi talem auctoritatem ex hoc ipso uide
tur eis dare licentiam. de casibus ep̄ali
bus sicut curatus de parrochialibus. ſꝯ
casu principali. ſ. qñ sine licentia ꝓpriꝰ
sacerdotis iter arripuerunt & tūc subdi
stingue quia aut necubi domicilium ha
bebāt aut alicubi. prīo casu ex quo sem
per itinerando pegrinando seu semp nū
dinas sequendo uadunt idem est iudiciū
q̄ de uagabundis & idem est si in loco
suo ten eant hospicium sed cōiter in pa
scate illuc non declinent. non enim uiden
tur tunc ibi habere domiciliuꝫ quo ad sa
cramenta ſm fratrem Antho. ubi. ē. fa
cit. ē. q. lxxxiii. ibi terci9 casus &. ī. q.
lxxxvii. Sꝯ casu qñ domicilium habe
bant & iter arripuerunt absq̄ licētia &
tūc aut se transferunt habitando seu ma
nendo ī aliqua parrochia aut nō: primo
casu illi sacerdoti confitebuntur in cui9
parrochia habitant. ī. q. proxima. ſo ca
su qñ necubi habitant & tunc nulli pote
runt confiteri qui ualeat absoluere nisi
esset legatus uel alias habens potestatē
ſm doc. & fratrē Antho. post pe. de pa
lu. ubi. ē. facit. q. lxxvii. &. ī. q. xcii. ui
nisi immineret necessitas. ē. q. proxima.
ibi septimus, non tamen sufficeret q̄ essꝫ
pasca ut tales absq̄ licentia recedentes
possint uere absolui a nō propriis sacer
dotibus. ī. q. lxxxvii. Licet tunc sola cō
tritio cum confessione cuicunq̄ presbite
ro facta sufficeret ut possint cōicare ut.
ī. q. cui. &. ī. ſ. proximo. q. lxxiii. & in
telligē predicta nisi uenirent ad sedem a
postolicam. nam Roma ubi est sedes pa
pe in spiritualibus est omnibus cōis pa
tria sicut ecclesia cathedralis omnibus ꝺ
dioceſi. Unde in curia Romana quilibet
de omni parte mundi 9fiteri potest sum
mo penitentiario sicut curato suo & pe
tentiariis simplicib9 sicut uicariis sui cu
rati. ad hoc. ī. q. xciii. secus de illis q̄ ꝺ
diuersis mundi partibus 9ueniunt pli9
ad parlamentum quia non possunt ibi cō
fiteri ep̄o seu curatis si non habent licē
tiam a suis prelatis uel ibi habitent pro
ut dictum est ad hoc. ī. q. xcv. in fine. &
adde ad premissa. ī. q. cii. Et ex his in
fertur q̄ licet religiosus qui non habet
priorem uel superiorem sui ordinis con
fiteatur presbitero parrochiali ut p̄ In
nocen. & Io. an. in. c. nimis primo. de ex
ces. prela. & ho. in su. de pe. ſ. cui confi
tendum. ꝑ. cui ꝓpositus. tamen si ex sui
culpa sit forte expulsus a monasterio di
cet nihilominus habere superiorem si re
dire uoluerit ad frugez melioris uite &
sic non poterit confiteri parrochiali ga
potius sua culpa uagat. Item quō cō. ite
bit cū sit ī peccato. LXXXVI. q̄ro ꝺ
scolaribus mercenariis & aliis incolis ā
nalib9 cui sacerdoti confiteri tenentur.
Rñ° Inno. in. c. omnis. de pen. & remi.

dicit q̄ cōfiteri debēt sacerdoti prochie quā incolunt per annū & ab eo poterūt absolui ar. xvi. q. i. q̄sti. vbi dicitur q̄ debent ibi soluere decimas personales q̄a ibi recipiunt ecclesiastica sacramenta p anni circulum ar. de decimis aplice. vnde si aliquis de una parrochia ponat se pro mercenario uel nutrice in alia parrochia ad minus pro uno anno illi sacerdoti debet confiteri & psonalia munera soluer ut in dicto. c. questi. Alii tamen dicunt q̄ idem est etiā si ad minus temp⁹ cōducant domos ar. in di. c. aplice. & maxīe si progeretur sine fraude conductio uel habitatio ultra pasca quia tunc ex precepto dicte decre. omnis, semp debēt cōfiteri & cōicare sm Inno. uidentur predicta posse concordari ut pa opinio itel ligatur q̄n quis ꝛ non steterit i aliena parrochia tamen deliberauit ibidem stare. Nam eo ipso q̄ quis deliberat in aliquo loco habet domicilium ibi sortitur & forum ut in. c. fi. de parro. & habitatio ānalis uidetur quodda domicilium quo ad sacramentoꝝ perceptionē dicto. c. q̄sti. vel q̄n habitare deliberauit paruꝫ min⁹ q̄ per annum. nam id quod modicum est ratio apprehendit quasi nihil. ut nota. Tho. pa pe. q. lxvi. arti. vi. vel quando sic habet consuetudo: nam consuetudo talibus confert iurisdictionem ut not. in sum. con. li. iii. ti. xxxiii. q. lvii. circa fi. uel q̄n scolaris accedit de licentia prelati sui ad studium tunc uidet ei data licentia recipiendi sacramenta ibidē. ē. q. prima. & quod dictum est in scolari idem ē & in quolibet alio ut & dicit Innoc. qui subdit etiā q̄ in omnibus premissis tut⁹ est q̄ & uatores & alii semp a proprio sacerdote licentiam habeant speciale sm fratrē Nico. in addi. ad pisa. in. ¶. confessio. iii. ō. vtrum in aliquo casu zē. ē. q. lx xxiii. ō. Sextus casus est. & sic sufficit q̄ deliberauit ibi habitare seu stare paruꝫ minus q̄ per annum uel q̄ tanto tempe habituerit ibidem. Vnde Io. an. in dic. c. omnis. vi. colu. & ibi p fra. & Iob. de lig. tenent q̄ eo ipso q̄ tales se transferunt sunt de parrochia etiaꝫ si per annū non steterint ar. ō decīs. aplice. de pro. c. fi. & per bo. in sum. de peni. ¶. cui cōfi

tendum. ad fi. facit quod no. pe. ō anch. in. c. is qui. post prin. de sepul. li. vi. ō refert. dñs fred. tenuisse q̄ si aliquis pp ter guerram se transtulit ad aliaꝫ prochi am aīo reuertendi ad primam cessante guerra si interiꝫ ibi decedat illa erit sua parrochialis ecclesia & non illa dimissa alias p casū de parro. c. fi. & clem. cāꝫ. ō elec. ibi habitare cōsueuit. Idem dicit in mercenario famulo uel nutrice q̄ in alia parrochia seruiunt illi enīꝫ sacerdoti debebunt confiteri & decimas psonales soluere non in sua dicto. c. questi. 9 cludens q̄ ille dicitur parrochianus qui habitat in parrochia animo manendi facit quod no. pe. de gusio i tractatu canonice parrochialis. in. vii. c. ad fi. in ante penult. q. & p Archi. xiii. q. ii. ubicūq; in v° domicilio & in v. quia ergo. & circa fin. &. i. q. xcvii. facit de fo. compe. c. ex parte. b. & quod ibi p fra. prima op. post Inno. Ex quibus inf ertur q̄ si quis se trāsfert ad aliquez locum animo ibi habitandi seu manendi aliquo tempe parum minus anno & ibi audit diuina il li sacerdoti cōfitebitur per predicta fa. i. q. lxxx. facit quod no. de peni. di. vi. c. fi. ō no. q̄ scolaris debet cōfiteri ubi audit diuina facit dictū. c. questi. dum dicit ubi eorum īfantes baptiꝫantur facit glo. in cle. i. de priuilegiis in v° prochiis. vbi dicit fra. q̄ statim q̄ quis uadit ad habitandum in certa parrochia intel ligitur ibi fieri parrochianus nisi accesserit causa fcreationis uel ob aliam causaꝫ tempalem statiꝫ reuersurus ad propriā parrochiam quia tunc secus de sepul. c. is qui. li. vi. ut ibidē per fra. in. xvi. q. dicit & idem fran. in. c. fi. ne cle. uī mo. q̄ efficiuntur de iurisdictione illorum in quorum diocesibus studeant etiam i foro pniali ut ibi latius & per bo. in sum. de parro. ¶. quis intelligat. facit quod not. pe. de ancha. post Iob. an. ō nountio an possit ordinari ab epo in cuius diocesi stat in probatione & in. c. cum nul⁹. ad fi. de tempo. or. li. vi. Et ad illud si scolaris accessit ad studium de licentia sui prelati adde quod intelligitur habere licentiam etiam ad omnia sine quib⁹ illud co mode fieri non posset ut per fra. plen⁹

in cle. dudum. v̄. & si hūdem. de sepul. & sic vī data potestas eligendi confessorē ut per ymo. ibidem in. xiii. colu. & idē dicit ibi fran. post laud. Item ex dicto fratris Nī. sequeretur q̄ si deliberasset ibi stare per sex menses uel circa non p̄ cederet q̄ dixit quod durus esset per p̄ dicta nisi esset adeo tempus modicum q̄ p̄ nihilo reputaretur q̄ confessorus ar bitrio relinquo p̄ no. in simili. ī cle. ō re. eccle. non aī. ad fī. & ad illud. uel quādo sic habet consuetudo adde quia quotidie uidemus q̄ scolares & alii habitantes a liquo notabili tēpe in parrochia illi par rochiali cōfitentē. & subdebat dīs fra. in dicto. c. omnis. q̄ scolares isti confitē tur etiam de peccatis cōmissis alibi q̄ in parrochia illa non enī in foro pnīali sor titur quis forum ratione delicti ut ibi tantū absolui possit: ut per eundem in. c. sane. de for. compe. facit. ē. q. lxxxiii. ibi v°. facit. ī. q. proxima. in fī. dicit ta men dīs Nī. in dicto. c. omnis. ult. colu. q̄ scolares mercenarii stipēdarii & simi les confitebuntur illi sacerdoti in cui⁹ p rochia habitant de presenti cuius non pos sunt comode adire proprium sacerdotem ut no. in cle. i. de priuil. in v° parrochia lis. & ad predicta faciunt no. p Nī. in. c. in nostra. in. penult. & ult. colu. ō sepul. & in. c. null⁹. de pro. LXXXVII. quero utrum peregrinans qui habebat crimen cuius absolutionem retinuerat si bi ep̄us in pegrinatione posset absolui a simplici sacerdote. Rñ° p̄m guy. potest absolui maxime si instet tempus genera lis cōionis ut in pasca. sed debet ei iniun gi q̄ cum habuerit copiam sui ep̄i iterū confiteatur & ab eo accipiat pnīam p̄m eum. Idem in su. confes. ti. xxxiii. in di. q. xxxix. post prin. uerius vī q̄ si tanta fuit necessitas q̄ iste potuit absolui ab a lio non oportet q̄ iterum confiteatur & absoluatur. sed tamen si est aliquid satis faciendum oportet q̄ satisfaciat & etiaz si non ob dictam causam fuisset excōica tus ab ipso sacerdote fuisset absolutus si postea non representz se ep̄o reincidit in eandem sententiā. de sen. excō. eos q. li. vi. Si uero non fuit necessitas nec ab solutio ualuit de qua necessitate dictum est. ē. q. lxxxiii. v. septimus p̄m p̄sanel. Ibi dicitur ō necessitate piculi mortis & sic vī sentire q̄ instans tempus cōmunio nis nō sit iusta causa quaī quis possit ab solui ab alieno sacerdote & specialiter de casibus ep̄alibus & bene quia hoc nō vī reperi cautum maxime cuz cōio ad tē pus possit differri ex causa. de pe. & re mi. omnis. & interim potest redire ad p̄ priuum sacerdotem uel ab eo per nunciuz seu l̄am licentiam postulare q̄ si non fa cit cum potest uidet potius malicia q̄ ne cessitas uel si aliquo iusto impedimento p̄tenderetur eius pegrinatio per annuz efficitur fori loci illius ut ibi potest reci pere sacramenta. ē. q. proxima. &. q. lx xxiii. v. sextus. p̄m fratrem Nī. oximi. in addi. & uide. ī. ṡ. proximo. q. lxxxvi. v. si autem non dubitatur. ibi aut si aliq̄ potior causa ibi tamen non urgebat pec catum mortale ut ibi patz uide cōo. ī. q. cii. &. ē. questio. lxxxv. ante finem.

LXXXVIII. q̄ro utz unus sacerdos prochiaī possit audirī & absolueī aliū sa cerdotem. Rñ° p̄m guy. non potest sine licentia superioris generali uel speciali expressa uel tacita. nam & si ep̄us scit cō muniter sic fieri & tollerat eo ipso pre sumendum est tacite approbare & licen tiam dare. Idem hosti. p̄m p̄sa. in. ṡ. con fessio. iii. Idez in su. con. li. iii. ti. xxxiii. q. xxxxii. v̄ additur p̄m hosti. q̄ hoc nō multum expedit fieri. Idem eadem ratō ne vī in aliis qui confitentur non suis sa cerdotibus suis scientibus & nō contra dicentibus cum possent. ar. lxxxiii. dist. error. & extra de v̄bo. sig. intelligentia. p̄m me. oximi. Ex quo nota q̄ sufficit ta cita licentia parrochialis ad quod. ē. q. lxxxii. ante fī. &. q. lxxxiii. v̄. octauus ho. tamen in dicto. ṡ. cui confitenduz. v̄. cui presbiter parrochialis. &. ī. q. xcv. ante fī. vī uelle q̄ requiratur licētia dū dicit q̄ parrochialis confitebit ep̄o suo uel alii: cui forte subest spiritualiter & tempaliter uel sibi adinuicem confiteri possunt de litētia prelati sui quod tamē non multum expedit ne consci similium criminum sibi adinuicem deferant arti. xvi. q. ii. uisi. ibi humani moris zč. & sic contingeret penitentiam euacuari quod

untandum est & multum prouidendum de penitentia facerdotis ſm eum & ſic ſi uidetur ſufficere tollerantia eꝑi ꝑ not. ꝑ Arch. xx. di. de libellis. & ꝑ not. ꝑ glo. & doc. in. c. cum iam dudum. i fi. de preben. & i regla. is q tacet. & in. c. ni. glo. penult. de cogna. ſpũ. cum ſi. Sed certe Piſa. & frater Ni. loquuntur qñ eꝑus non ſtat in finibus ſolus tollerantie ſed per aliquod ſignum apparet dare licentiam. ad quod. ſ. q. lxxxiii. añ fine. ỽ. octauꝰ caſo zč. &. q. lxxxv. &. i. q. iii.

LXXXIX. quero utrum liceat confiteri laico. Rñ° ſm pe. non licet niſi in neceſſitatis articulo ut ſi in extremis agẽs non haberet ſacerdotem & tunc ſꝫ quoſdam tenẽ laico confiteri ſed probabilius & uerius eſt ꝙ non tenetur de neceſſitate ſed de tali iudicandum eſt ſicut de illo qui non habet copiam cõfeſſoris & ratio poteſt eſſe quia ſolis ſacerdotibus conceſſa eſt poteſtas ligandi atq; ſoluendi. de pe. di. i. ỽbum dei. et l3 laico confiteri n on it de precepto eſt tamen de cõſilio concor. guy. Idem in ſu. confeſ. eo. ti. q. xxxxiii. ỽ pe. non dicit ꝙ liceat confiteri laico: ſed ꝙ non eſt ſufficiens niſi i neceſſitate uel niſi reſpectu peccatorum uenialium ꝙ ꝓcedit in illis caſibus in q̃bus uenialia ſunt de neceſſitate confeſſionis de quo. ſ̃. q. lvii. & adde quod bug. tenuit ꝙ in neceſſitate tenẽ confiteri laico quia alias non vr̃ pentens qui in arti° neceſſitatis peccata ſua non confiteẽ cuicunq; poteſt ſi copiam ſacerdotis habere non poſſit quamus laicus non habeat poteſtatem abſoluendi. Idem Nic. panormitanus in. c. ii. de furtis. in fine. Alii dicunt ꝙ nullus etiam in neceſſitate tenetur confiteri laico abſente preſbitero maxime peccatũ mortale ut ꝑ Arch. xxv. di. ſ. criminis. ỽ etiam remittit de hac materia ad no. i. c. paſtoralis. de of. ordi. ꝑ prima parte facit de pen. diſ. i. c. quem penitet. ỽ. tanta. & de pe. di. vi. c. i. circa prin. ỽ dicitur cõfiteatur ſocio & arch. poſt bug. ſupplet & laico. facit qð no. de fur. c. ii. &. xxvi. q. vi. ſ. ecce ꝙ in fi. ꝑ ſecunda parte ꝙ non teneaẽ de neceſſitate ſentit glo. in dicto. ſ. criminis. dum dicit poſſimus laico confiteri: & ideo dñs fra. i. c. paſtoralis. ſ. pre. dicit ꝙ confiteri laico in mortis artĩ° ſolũ fit ad oſtendendam perfectam contritõnem quaſi ꝙ citius confiteretur ſacerdoti ſi haberet ut ibi per eum ỽ etiaꝫ explicat qñ dicatur imminere neceſſitas mortis & hec pars ꝙ non teneatur de neceſſitate uerior eſt ut in ſum. Aſtenſi lib. v. ti. xiii. ubi etiam dicit ad quid ualet confeſſio facta laico quia miſericordia dei ſupplet ut ibi plene: vnde dicit fra. An. in ſum. iii. pte. c. de confeſſione. ỽ. ſeptima condi° eſt & ỽ. xv. eſt. Item nota ꝙ ubi nullus adeſt licet confiteri etiaꝫ multi dicto. c. quem penitet. & di. vi. qui uult. & de cõſe. di. iii. ſanctus eſt. & i reptorio ſpe. in ti. de reg. pñe circa p rin. Et itelligе ꝙ iſtud fit ad oſtẽdẽdũ fidẽ ſacramenti quia ſi ſic moriatur ſaluatur: ſacramentum tamen deficit cum non ſit ſacerdos ſm ho. in ſum. de pe. ſ. cui cõfitendum. ỽ. vii. tempe neceſſitatis. ad hº quod no. in. c. ſi eꝑus. de pe. & remi. li. vi. ſubdit tamen ibi ho. ꝙ ſi talis euadit debet iterum proprio ſacerdoti confiteri & ſi moriatur poteſt & debet ei eccleſie beneficio ſubueniri de ſen. excõi. a nobis. fo. idem fra. in dicto. ſ. preterea. & facit. ſ. proximo. infra. in. q. cii. Et adde ſ̃. q. xxxvii. in fi. & quãdo quis dicatur eſſe in neceſſitate ſeu mortis arti. ꝑ doc. in. c. paſtoralis. ſ. preterea. ỽ off. or.

XC. quero an liceat in neceſſitate confiteri ſacerdoti heretico ſciſmatico excõicato uel ſiſi. Rñ° ſm Ray. nullo modo. de pe. di. vi. c. i. ſed doleat ỽ peccatis & ꝙ diſtulit confeſſionẽ & ſufficit concor. ho. & Tho. ſm piſa. ubi. ſ̃. & in ſu. con. li. ii. ti. xxxiii. q. xxxxiii. ubi dicit nũ quid in artĩ° neceſſitatis teneẽ quis confiteri ſacerdoti heretico ſciſmatico uel ſimili ſi nõ poteſt inuenire catholicũ. Rñ° ſm Ray. credo ꝙ non ſimo ſaluo meliori iudi° ꝙ ſulerem ꝙ nullo modo confitere tur ei ſed doleat de peccatis & quia tñ diſtulit confeſſionem & confiteaẽ in corde ſuo & ſufficit ei: tales enim ponerent eum de facili in aliquo errore uel in deſperationem ſicut phariſei iudaꝫ dicẽtes cum confiteretur eis peccatum quid ad nos tu uideris mathei. xxvii. & de peni.

di. vi. c. i. ṽ. hec ſatis expreſſe dicuntur ī textu & glo. Idem credo de excōicato excōicatione maiori. Naz & illi in arti° neceſſitatis non eſt confitendum: cōcor. bo. & Tho. Idem eo. li. ti. xxiii. q. viii. q ab hereticis ſcismaticis uel excōicatis nullum ſacramētuz debet recipi niſi bap tiſmus in neceſſitate mortis catholico de ficiente ſm Nico. oximi. in addi. vnde ſi ſpōſus excōicatus uel ab eccleſia preclꝰ non habet executionem clauium iuriſdic tionis & ſic abſoluere nō poteſt quia ab ſolutio requirit caractērem abſoluentis & ſubiectionem abſoluti & ſic utrāq po teſtatem requirit. ut per pe. de palu. in iii. di. xiii. q. i. arti. ii. conclu. iii. & ple nius di. xix. q. ii. arti. i. conclu. iii. & op time. s̄. q. lxxxiii. poſt prin. & ad idem p ho. in ſum. de pe. & remi. ſ. quis debz. in fi. & in. §. cui confitendum. ṽ. vii. rōe neceſſitatis. & in repertorio aureo. ſpe. de reg. pe. §. ut autez ſcias. ṽ. quid ſi pre ſbiter. &. ī. q. c. &. q. cxiii. in. fi. & fa. de pe. di. vi. c. i. ṽ. ideoq. & di. i. his po teſtatis. in v° pnīam. & p glo. & Arch. xxxii. di. §. porro. facit. i. §. proxīo. q. ci. ligatus tamen minori excōicatōne ab ſolueret. de cle. excōi. mi. ſi celebrat. ſm ho. ubi. s̄. adde. ī. q. xcv. in prin. & gene raliter ſi parrochialis ſit peccator. unde. ī. q. cxiii. pꝰ mediuz. &. ī. §. proximo. q. xcviii. an autem ſacerdos excōicatus li centiat parrochianum. ī. q. cii. in fi.

XCI. quero utrum ſacerdos parrochia lis debeat credere ſubdito dicenti ſe con feſſuz alteri ut ſic euchariſtiā ei det. rñ° ſm Tho. in quodam quolibet in foro iu diciali credit homini contra ſe & non p ſe in foro autem pnīali credit homini p ſe & contra ſe. Si ergo ſit impedimentuz euchariſtie tle quod ad forū iudiciale p tineat puta excōicatio non tenetur ſacer dos credere ſubdito quem excōicatū no uit niſi ei conſtet de abſolutione. ſi autez ſit impedimentum quod ad forum pnie ptinet. ſ. peccatum teneē ei credere' & in iuſte agit ſi eucharīſtiaz deneget cōcor. pe. & hoſti. ſm piſa. & fra. Ni. in addi. glo. uero Ray. ut patet in ſum. con. lib. iii. ti. xxxiii. q. xlviii. dicit q non teneē ei credere etiā q confeſſus ſit ſuperiori & abſolutus ſit niſi conſtiterit ei de hoc p lras ſuperioris uł alio modo legitimo & ſubdit auctor ſumme: ſed hec ne con traria ſint premiſſis intelligas de pecca tis manifeſtis uel qñ ſuum ſubditum pro babiliter habet ſuſpectum. naz de occul tis nihil poteſt ſcire ſacerdos niſi per ip ſuz ſatis vł poſſe dici q non teneatur ei credere etiam de occultis: licet enim pec cata occulta ſint ſolum fori pnīalis tamē non confiteri pertinet ad forum iudicia le cum non confitens debeat ab eccleſia arceri & xp̄iana priuari ſepultura. ō pe ni. & remi. omnis. poſſet tamen credere fide digne & timorate pſone quia ueriſi militer hꝰmōi pſona non mentireē arg. xi. q. iii. qui omnipotentem. ſm fratrem Nico. in addi. & facit p hoc quod notaē xxiii. q. i. miramur. in prin. & quod no. arch. ō pe. di. vi. placuit. ī fi. in q trariū q credi debeat facit qō no. in. cle. i. gl. v. de priuī. & di. c. placuit. & quod no. ho. in ſum. de peni. & remi. §. qualiter. ſacerdos. circa meduz dicens q in foro penitentiali creditur abſq teſtibus zc̄. facit quod no. Io. an. in. c. ſi uero. in fi. de ſureiur. & in. c. ſicut. pꝰ prin. de boī. &. ī. §. proximo. q. cxvii. vnde forte re linquendū eſt ſacerdotis arbitrio de of. deleg. de cāis. ut dicit frater nico. atten to etiam q hic tractatur etiam de facto alterius vz an ille ipſum abſoluerit facit. ī. q. xciii. &. cxii. poſt prin. & circa fi. vnde Io. de ymo. in dicta cle. i. de priuī. in. iii. colu. poſt Io. de lig. videtur incli nare in illam partem vz q credendo illi parrochiano & eucharīſtiam miniſtran do ſit excuſatus ſubdit tamen poſt Steb. q non ſit nimis credulus ut ibi plenius ad idem per fran. in dicta cle. xv. queſt. XCII. quero utrum fratribus predica toribus & minoribus liceat confeſſionez audire & abſoluere. Rñ° oli licebat eis ex priuilegiis & ſpecialiter ex conſtōne benedicti. xi. que incipit inter cunctas. q omnia hodie uacant. Sed ad hoc ut poſ ſint audire oportet q magiſter uel ꝓuin cialis predicatorum uel eorum uicarii. & generales uł prouinciales miniſtri uł cuſtodes minorum. Primo quidam acce dant ad preſentiam ordinariorum per ſe

uel per alios fratres & petant ut ffes
qui electi fuerint in eorum ciuitatibus
& diocesibus confessiones audire ualeāt
& penitētias imponer & penitentes ab
soluere. post hec dicti prelati ordinum e
ligant psonas idoneas & representēt uł
faciant presentari dictis prelatis eccle
siarum ut de ipsoꝝ licentia & gratia pos
sint audire qui tamen ꝓpresentati nō ꝓp
ter hoc poterunt audire in alio epatu ꝑ3
pisa. ītelligē nisi personas dioceꝑ ubi fu
erint constituti quia cum sit uoluntarie
iurisdictionis poteſt ubiq; exerceri. ē. q.
xviii. ſm addi. & debent ipſi electi eſſe ī
numero pro ut uniuersitaſ cleri & popu
li exigit & ſi prelati licentiā conceſſerīt
tunc dicte persone dictum officium exe
quantur. Sed ſi ipſi prelati quēq; de p̄
ſentatis non admiſerint loco huius pona
tur alter ſi uero abſolute licentia3 dare
recuſa uerunt conceditur eis licentia au
ctoritate apłica tamen per hoc non bñt
plus q̄ ſacerdotes parrochiales ſm piſa.
ſc3 habeant de iure cōi. ut in tex. infra
allato ſm addi. niſi prelati eccleſiarum ā
plius dare uellent hec in cle. de ſepul. du
dum. ſm piſa. in. ¶. ſtatuimus. & intelligū
tur de diocesibus in quibus ſunt loca fra
trū uel de propinquis qñ ibi nō ſunt loca
vñ m.d. ¶. ſtatuimuſ. dē ſtatui9 auctorita
te apoſtolica ut in ſingulis ciuitatib9 &
diocesibus in quibus loca fratrum ipſo
rum conſiſtere dignoſcuntur. & in ciuita
tibus & diocesibus locis ipſis uicinis in
quibus loca huiuſmodi nō habentur ma
giſter priores zc̄. Similiter ut ibi patet
fratres predicti nō poſſunt deputari ad
audiendum confeſſiones ꝑ prouincias ſ3
per dictas tantum3 dioceſes. Item ibi dici
tur q̄ iſta preſentatio debet fieri prela
tis locorum & ſm guy. hic nomine prela
torum debemus intelligere eꝑos & eo
rum loca tenentes qui de iure uel conſue
tudine ſede uacāte eccleſias regūt & ſtri
ctē hic accipitur nomen prelati & ſic ex
tra de offi. ordi. ſi epus. & de temp. or.
cum nullus. li. vi. largius accipitur de of
fi. ordi. cum ab eccleſiarū3. ſed quid ſi p̄
lati prima oblatione facta reſpondeant
prioribus prouincialibus ſeu miniſtris
ſeu miſſis ab eis non eligatis neq; preſen
tetis aliquos nobis quia nō admittemus
eos nunquid poterunt electi per eos ſiñ
aliqua alia preſentatione auctoritate pa
pe confeſſiones audirē. Rñ° q̄ ſic quia in
eis que certa ſunt non eſt locꝰ cōiecturis
ar. in cle. q̄uis. ō app. nec refert an pri9
an poſterius hoc denegēt ſm fratrē Ni.
in addi. qui etiam remittit ad ſuam dire
ctoriam. eo. ti. ¶. lxxii. & per fran. in. ¶.
ſtatuimus. iii. q. & ſm aliquos petetur
primo licentia eligendi fratres poſtea a
lia licentia ad confeſſiones audiendas. ſi
tamen prima licentia nō petitur ex quo
poſtea cōcediť ꝑa ſufficit ſm ymo. i cle.
dudum. in. x. colu. in contrariū ſentit gl.
ibidem in v° deinde dicit ymo. ibidem ī
xii. colu. q̄ ante factum ſeruandu3 quod
dicit glo. ſed poſt factu3 procedat quod
predictum eſt ſm matbe. & aiſarum iſti
tamen non poterunt aliis cōmittere tale
miniſterium cum ſint nudi miniſtri ō off.
deleg. c. fi. facit quod not. fra. in. ¶. ſta
tuim9. viii. q. & ī. ¶. ac deiñ. v. q. & v. &
ſi hiidem. iii. q. Sed nunquid prelatus ſi
ne predicta ſolemnitate poteſt dictos re
ligioſos ad confeſſiones acceptaꝝ. Rñ°
certe poteſt cōmittere eis iuriſdictione3
ſuam. ē. q. lxxxii. ſimo etiam ipſi ex priui
legio clementis quarti bñt q̄ ſi ꝑlati bꝰ
concedant conceſſio ipſa durat etiam p9
mortem prelatorum donec eccleſius ꝓui
ſum fuerit de paſtore ſm piſa. & fratrē
Ni. oxim. & ī directoria eo. ti. ¶. lxxiii.
Et ſcias q̄ illa clemen. fuit ꝓrogata ad
beremitas ſancti aug. per clementem &
per papa3 Iob. ad carmelitas ut refert
Io. an. in. c. conſtōnem. in nouella. de re
gul. li. vi. & ibi per pe. de anch. p9 prī.
& idem refert fra. in dicta cleme. dudū.
in v° ab olim. ſo notabili. v idem lapus
& Anbo. de butrio. & ibidem per Io.
de ymo. ſup glo. de iuſ. & per fed. conſi
lio. cxxxxix. incipit Iohannes epus ſu9
zc̄. ii. colu. &. ē. q. lxxxiii. facit qō not.
in dicto. c. conſtōnem. glo. iii. & in regu
la que a iure. li. vi. & hic benedictus. xi.
priuilegiauerit eos q̄ non teneantur no
minare uel preſentare tamen ut dictu3 ē
fuit reuocatum ut no. in dicta cle. ſuper
cathedram. in prin. v textus dicit caſſan
tes oīo quod intelligo. i. totaliter quo

ad omnem suum effectum sic si impetra-
tum non fuisset per not. per Archi. in. c.
duobus. in fi. de rescript. & in. c. quorū
dam. in fi. de elec. & in. c. si religiosus. eo.
ti. in v° oīo. & in. c. si beneficia. de p̄bē.
li. vi. p eundem. vnde derogatur priuile
gijs ut per Archi. in. c. uno. in v° p̄sonis
de ref. domi. & in. c. cum ex eo. de elec.
eo. li. & sic hodie tenentur presentaī. p
ut dicitur in dicta cle. vz p̄sonaliter non
per nuncios & fratres sui ordinis: ut p
fra. ibidem in. §. statuimus. in princi. et
quandoq; sine tanta solemnitate concedi
tur ut. ē. & no. in dicta cle. v̄. ac demum
glo. prima. & talis concessio durat ut. ē.
& no. in dicta cle. v̄. & si hūdem. v̄ Io.ō
ymo. in. xvi. colu. dicit q; talis concessio
non expirat morte concedentis quia est
ep̄alis approbatio de iure cōi sicut illa q̄
habetur de elec. cum ex eo. in. vi. & qō
ibi no. fm guy. & 3en. nisi forte esset fa
cta ad beneplacitū ep̄i ut per fra. in di.
cle. v̄. ac deiñ. v. notabili. & in v̄. & si hū
dem. in prin. per eundem. dic tamen pō
derandam formam deputatiōis & qñq;
ipsis met fratribus electionem & accep
tationem cōmittūt. p ut eis uidetur. Itē
ista licentia potest peti a prelatis extra
dioceſim & intra cum sit uoluntarie iurisdictionis. fm pau. in dicto. §. statuimus.
& ibi per fra. in. iii. q. v̄ etiam dicit q; si
sedes uacat petetur a capitulo. Et notā
dum q; dicti fratres de quibus in dicto.
§. statuimus possint audire confessiones
eorum tantū qui subsunt dioceſanis a qui
bus fratres ipsi licentiam hñt sed aliorū
non subditorum audire non possunt etiā
si sint in loco fm fra. ibidem post pau. &
in. §. deinde. v̄. vi. quero. & in v̄. & si hū
dem. in. iii. q. Sed ipse fra. post guy. de
monte laud. in v̄. si uero. per illud textū
vī sentiī q; imo dicti fratres possunt au
dire confessiones quorunclibet uolentium
sibi confiteri in casibus in quibus absol
ui possent a suis curatis cum generaliter
textus ille loquatur & sit quedam gracio
sa & specialis prouisio quā papa facit
in fauorem animarum fm guy. & Ni. in
c. quid p̄ nouale. de v̄bo. sig. ī ibi loquit
in casu quo ep̄i recusauerunt dare licenti
am quo casu cuī fratres habeant licētiā
a papa possunt omnes audire sed qñ hñt
ab ep̄o non audient non subditos ep̄i. l.
fi. ff. ō iur. omniū iud. & in. c. ii. de ofti.
li. vi. & sic presentati iuxta tenorem illi
us cle. & admissi non possunt audire sub
ditos illius ep̄i in cui9 dioceſi sunt depu
tati nisi forte illi tales aliquo modo effi
cerentur subditi illius ep̄i saltem q̄tum
ad hoc iuxta no. ē. q. lxxxiii. & sic soluz
illos quos ipse dioceſanus audire posset
& absoluere & tunc absolueret ipsos eti
am de casibus ep̄alibus concessis eis per
ep̄m alias non possent absoluere in casi
bus ep̄o reseruatis ut in dicta cle. dudū.
§. pro huiusmodi. & p fed. consilio. xiii.
& bonum est etiam q; habeant licentiaz
& casus ep̄ales ab ep̄is uicinis. vnō si ta
li non subdito daret talis religiosus eu
charistiam de licentia talis ep̄i nō euade
ret penam cle. i. de priuil. cum talis ep̄s
non erat illius proprius parrochialis ut
ibi patet: audio tamen q; fratres mino
res spirituales habent a uiue uocis ora
culo q; possint tales deputati audire vñ
cunq; uenerint penitentes. vltimo nota q;
confessis minoribus & predicatoribus
non potest negari eucharistia pe. de pa.
in. iiii. di. ix. q. iii. conclione. xi. Idem si
carmelitis & heremitis per supradicta
& notandum q; in dicta cle. dudum. v̄. ex
tra ciuitates deputantur per terminos
dioceſ & ciuitatis non per terminos cō
uentuum uel custodiarum. fm pau. ibi &
sic uidetur q; extra eorum loca p̄ domos
ciuitatis confessiones audire possint. vnō
Io. de ymo. in dicta cle. dudum. in. xvi.
colu. dicit sic qd si ī eadē ciuitate & dio
ceſi sunt plura loca p̄dicatorū uī mīorū
habentia determinatos confines fm eo
rum ordinationem: an conuentuales unius loci poterunt audire intra terminos
aliorum intelligē religiosorū uel prochi
anorum dicit pau. q; sic cum deputentur
hic p terminos ciuitatum & dioceſium &
non per terminos conuentuum uel custo
diarum aliud esset si constitutio benedi
cti que incipiebat inter cunctas. seruare
tur quia ibi dicebatur ut audirent cōfes
siones infra sibi assignatos terminos ad
huiusmodi officium exercendum & sic ui
debatur loqui de terminis quentualib9

fm eum & Antho. de bu. & fra. in v. ex
tra ciuitates in fo notabili &. iii. q. Sed
neapoli cõiter obtinet licẽtia a dño archi
epo seu vicario propter quod videtur q
consuetudo interpretata fuerit illaꝫ cle.
q extra eorum loca audire non possint
confessiones uel quod per dictam consue
tudinem videatur renunciatum mãgum
forte per illam clem. extra eorũ loca au
dire poterant p hoc facit qa ifra septa
domorum suarum restringitur territori
um eoruꝫ & exemptio eis concessa & sic
intelligitur locus exempt9 de quo ō pri
uilegus. c. i. §. i. li. vi. fꝫ fra. p9 lau. i cle.
dudum. v. ab olim. i. q. vide tamen eum
in. xiii. q. que nota, quia in practica oti
nue accidunt. ad qō uide oīo. ē. q. xviii.

XCIII. quero que potest esse iusta cau
sa confitendi non suo parochiali. Rñ°
ut quia proprius sacerdos ꝓuceps est ō
licti de sen. excōi. si concubine. de test. ue
niens. vel quia latens odium est iter ip
sos uel parentes ipsorum uel quia nimis
est simplex ut per Io. an. in. c. omnis. v.
colu. Si tamen tunc nullum alium reperi
ret confessorem eligeret mori sine cõfes
sione & confiteatur deo soli uel confite
atur illi crimen in genere & circunstanti
as piculosas oīo taceat fm Ioh. an. post
Inno. in dicto. c. omnis. i ult. colu. ad hº
ē. q. lxxxiii. post prin. dicit tamẽ Inno.
q propter solam indiscretionem sacer
dotis non dimitteret quin sibi confiteaẽ
ut latius per Io. an. in dicto. c. omnis. cir
ca fi. quod autem dicitur q si sacerdos ē
simplex & ignorãs potest dimitti ut. ē.
vꝰ procedere qñ ignorantia illius sacer
dotis esset certa & manifesta secus si ip
se parrochianus ad modum suum illum
ignorantẽ iudicare uellet. dicit. n. Arch.
post. bug. de pe. di. vi. c. ult. quod icipit
placuit. q si sacerdos est ignorans in sol
uendo & ligando in discernendo qualita
tem & quantitatem et varietatem pecca
torum p tali ignorãtia licite utaẽt sacer
dos in accipiendo pniam ab eo nec pec
cat qui eiꝫ utat nec sacerdos qui dat pe
nitentiã illi qui ꝓpter hoc utat sacerdo
tem. Sed in aliis sacramentis non sic pre
terq̃ in baptismate in quo propter igno
rantiam licite etiam utaẽt sacerdos sicut
in penitentia & cum certa est ei9 ignorã
tia credit q honestius esset potere licen
tiam ab illo sacerdote p. c. omnis. de pe.
& remi. Si enim eo irrequisito accipiat
penitentiam ab alio sacerdote qualiter
proprius sacerdos cõcabit eum cuꝫ for
te sciat peccata eius & non sciat peniten
tiam. Si tamen sacerdos ignorans requi
situs nollet dare licentiam tunc auctori
tate dicti. c. placuit, libere uadat & acci
piat penitentiam a pito fm Archi. v. ē.
& facit de parro. c. ii. glo. fi. in fi. & ꝓ
batur in dicto. c. placuit, & quod ibi no.
Si enim ignorantia nõ esset certa sed opi
nata non recederẽ a regula q debeat pe
tere licentiam ut i dicto. c. omnis. & sen
tit Io. de lig. & alii ibidem. & Archid.
xxxiii. q. iii. in fi. principii dũ dicit q cõ
fessio facienda est sacerdoti proprio. i.
parrochiali si est discretus & sciat solue
re & ligare alias alii de ipsius licentia di
cto. c. placuit. xxvi. q. vi. c. penult. & fi.
& quod not. de pe. di. i. mensuram. i glo.
hoc cum pena in fi. vnde frater Antho.
post pe. dẽ palu. in sua su. dicit q isto ca
su debet petere licentiam ab isto & si nõ
obtineat potest ire ad alium debet enim
peti. Nam licet idoneus non sit in audiẽ
do non tamen est impotens cõmittere &
ideo si tunc negatur licentia libere põt
ad alium accedere fm eum. in. c. de cõfes
soribus & in hoc casu extraneꝰ sacerdos
credet penitenti dicenti suum sacerdotẽ
imperitum ut nota. in dicto. c. placuit. &
similiter credet q licentiaꝫ petit ꝓ pre
dicta ad q̃ supra. q. xci. & quod ibi dixi
q relinquat arbitrio confessoris de tali
credulitate qō nota. et ad predicta adde
i. q. cii. et. i. §. ꝓ. q. xcv.

XCIII. quero cui debeat ꝓfiteri curiales. Rñ°
fm ho. papa potest sibi eligere quẽcũq
uult. Papa enim ita tenetur confiteri si
cut et quilibet alius notat dom. in. c. i.
in prin. de sum. tri. li. vi. et potest se subi
cere dispõi sue legis ut per eundem i. c.
i. in fi. ō renũ. & intellige q absq dubio
papa tenetur confiteri tenendo q cõfes
sio sit de iure diuino sitr tenendo q sit de
iure positiuo etiam si ex dicto Iacobi. ē.
q. xxxxvii. papa tenetur confiteri cum
hec confessio saltẽ iducta sit ex generali

tradi tione ecclesie et concernit uniuersa
lem statum ecclesie contra quem papa ñ
potest cum ab omnib9 xp̃ianis etiã sum
mis pontificibus hec inste ñ sit cõiter recep
ta ut latius per Ni. in.c. omnis. vii. colu.
& sacerdos tunc iudicat papaz iure pro
prio ut per Ni. in.c. fi. de iusti. Cardina
lis absens causa legationis eodem modo
potest sibi eligere ar. extra de pe. ne p
dilatione. facit in spe. de lega. §. superẽ
penult. colu. v. sed quid eo°. Si autem é
in curia cõsiteri debet pape uel pñario
Est tamen tutius q̃ a papa licentiam ha
beat fm pisa. ut sibi possit eligere confes
sorem cum talis pape subsit immediate
& h° dico exceptis epis qui omnes sunt
priuilegiati dicto. c. ne p dilatione. & ĩ
sum. con. li. iii. ti. xxxiii. q. lvii. Capella
ni uero & ceteri curiales qui sunt de fa
milia pape confiteantur penitentiario &
non alii. si sunt cum cardinalibus possunt
de licentia domini sui qui curaz eorũ ba
bet de consuetudine curie etiam alii con
fiteri ar. vi. q. iii. placuit. & extra ð pe.
& remi. omnis. fm pisa. Idez in dicta. q.
lvii. ubi etiam immediate subiungitur sz
& penitentiario pape possunt omnes si
ne aliqua licentia confiteri fm fratrem
Nico. oxim. & per bo. in sum. de peñ. §.
cui confitendum. v. cui papa. & sic papa
eligit quẽ vult & hoc ꝓpter superioris
defectũ p no. in.c. sane. ii. de offi. deleg.
& in.c. aliorum. ix. q. iii. & quia potest
peccare mortaliter non inuigilando co
modis subditorum iusticiam denegando
uel ad consultationem non rñdendo fm
ymo. p9 doc. in cle. ii. viii. colu. ð re iud.
& adde per bost. & doc. i.c. magne. ð uo
to. & ibi p fra. in. i. q. tenetur confiteri
ẽ. q. lxii. & talis sacerdos tanq̃ uices dei
gerens absoluet papam tunc tanq̃ perso
nam priuatam fm modernos. in dicto. c.
sane. & doc. in.c. cum ex eo. de pe. & re.
facit in spe. de pe. in fi. & suo ꝓpertorio
eo. ti. de pe. & remi. §. ut autem scias. in
prin. & inde ad hoc. Pe. ð palu. in. iii.
di. xvii. q. iii. arti. ii. Et ad illud. de pre
latis adde. ĩ. q. proxima. & ad illud ð pe
nitentiario pape idem pe. ð palu. dicẽs
q̃ summus penitentiarius est curat9 om
nium mansionariorũ curie pape scõm eũ
qui etiam subdit q̃ familia principis. ut
ballini qui nunq̃ in eodez loco & statu p
manent debent uagabundi censeri licet
enim teneant alibi hospicium eorum tñ
illuc non redeunt nisi ad horaz ut refert
frater Antho. in. iii. pte. c. de confessori
bus. & in sum. astensi. lib. v. ti. xv. & ad
istud ultimuz adde. ĩ. q. proxima. añ fi.
XCV. quero cui debent confiteri pre
lati. Rñ° fm bosti. patriarche archiepi
epi & etiam omnes inferiores prelati ex
empti ex priuilegio possunt sibi eligere
confessorem quicum. de pen. & remi. c.
fi. fm pisa. etiam si isti prelati uenerint
siue sint in curia. Romana licz quidã con
trarium dixerunt fm bosti. in sum. conf.
dicta. q. lvii. & ut habetur eo. ti. q. xvi.
Ray. vñ hoc limitare dicens posset epis
etiam exemptus eligere confessorez h°
tamen intelligo nisi sit excõicatus maio
ri excõicatione ar. extra ð cle. excõi. mi.
si celebrat. sed glo. eius exponens dicit
. sille q eligit ĩ cõfessorẽ qa tũc ñ posset
eum absoluere sic ligatus li. n. eẽt ligat9
minori excõicatione tñ possz eũ absolue
re ar. dicti. c. si celebrat. ad h°. §. q. xc.
ĩ fi. & quod hic dicitur de prelato exẽp
to restringitur per bosti. in sum. in dicto
§. cui confitendum. v. cui abbas. q̃ locũ
habeat in exempto qui ĩmediate subest
pape secus de istis exemptis habentib9
supra se aliquem superiorem ut patrem
abbatem generalem. Nam isti debent q
fiteri superiori eorum uel habere ab eis
licentiam alias cõfitendi quod satis pla
cet dño Ni. in.c. fi. de peñ. Nam ratio
concessionis fuit quia isti nimis distabant
a curia romana. Item vbũ exemptis dẽt
itelligi in lata significatione qñ subsunt
pape tñ fm eum qui intelligit illuz tex.
etiam de rectoribus parrochia. Item fz
glo. Ray. in dicta. q. lvii. Si aliqua eccle
sia collegiata est non propter hoc singli
de collio pñt sibi eligeꝛ confessores ex
quo habent abbatem uel priorem uel ð
canum cui subsunt sed huiusmodi abbati
uel priori uel decano cõfiteri debent ui
alii de mandato eius. Si autem huiusmõi
decanus uel ꝓpositus de consuetudine ñ
hz curã animarum illaruz nec ordinari9
ipsa uniuersitas nec alius nisi solus papa

nec tunc singuli possent sibi eligere cõfessorem quia illud. c. ꝑ dilatõne. non loquitur nisi de prelatis tantum. vnde in hoc casu recurrendum est ad papam qui proꝛideat talibus de confessore ſm fratrem Nic. oxim. in add. & de hac materia per ho. in ſu. de pen. §. cui confitendum. & ꝑpe. de palu. in. iii. di. xvii. q. iii. arti. ii. vnde q̃tuꝫ ad eꝑos intelligę de exemptis & de non exemptis ga quod dicit in dic. c. fi. exempti refertur ad prelatos iferiores. ſm ho. & doc. ibidem. &. s. q. pxi. vnde licet archiepus cõpellat eꝑm ut sibi confiteatur quo ad forum iudiciale i quo agitur de manifestis tantũ: non tñ quo ad pñale in quo principaliter agit occultis ut in. c. fi. de ſymo. & ꝑ. ymo. post lauꝺ. in cle. i. de reſ. dom. penulti. colu. dicit fra. nico. q̃ i di. c. ſi episcop9. ſm fratrem nico. oxim. in addi. ad pisa. in §. confessio. in. ſup ꝟ cui debeant confiteri reges ꝟ in fi. dicit sic ꝙ licet archiepus debeat scire quis sit confessor eꝑi & etiam ipſum possit cõpellere ut sibi 9 fiteatur si ſuſpectum habeat confeſſorẽ quia ab ipſo de aĩa eius ratio exigit zc̃. ſm hoſt. tamen illud non ꝓcedit quo ad forum penitentiale ut ſequit ſm eũ & illud dictum habes per ho. in ſum. de pe. §. cui confitendum. ꝟ. cui patriarcha. in fi. ſuper quo credo q̃ archiepus poteſt uelle scire cui eꝑo confiteatur cuꝫ nõ cõfiteri pertineat ad forum iudiciale per no. s. q. xci. Et ſimiliter ipſum eꝑm compellere ut sibi cõfiteatur aut ſaltẽ alteri ꝑ no. s. q. xcm. aut eligat sibi confeſſorẽ idoneum & non ſuſpectum ut ꝓbat p. c. omnis. de pen. & remi. & ſic dictuꝫ fratris nico. ꝓcedit qñ uellet eꝑm cõpellere precise ad sibi confitendum qꝺ non licet. & inde. i. q. cxxxvii. Et proſequitur piſanella. poſt ho. ꝟ. s. ſed tũc sic elect9 non habet poteſtatem abſoluendi a maiori excõicatione uel a caſibus grauioribus licet quidam contrarium dixerit ar. de pe. & remi. ſi eꝑus. li. vi. ſm hoſt. & pisa. dicit q̃ confeſſor electus ex licẽtia ꝓpriꝰ eꝑi ñ poteſt abſoluere a caſib9 eꝑo ſpecialiter reſeruatis ideo non probat illud ad quod allit ſed hoc q̃ confeſſor electus a predictis de licentia pape non poteſt ſe intromittere de reſeruatis pape de aliis autem sic: sicut & sentit ho. dicẽs q̃ ubi exemptus eligit habet poteſtatẽ electus penitentiaria pape. Si uero aliꝰ eligit habet poteſtatem iudicis illius q eligit ut tamẽ ſemper publica & grauia excipias ut in ſum. con. dicta. q. xvi. proiſtis publicis & grauibus intelligo caſ9 eꝑales per dictum. c. ſi eꝑus. Item ut pz in eadem. q. xvi. glo. Ray. dicit quia beneficia principũ late iterpretanda ſunt ff. de conſti. princi. l. fi. põt dici q̃ illud c. ne ꝓ dilatione. non loquitur tantuꝫ de abſolutione peccatorum ſed etiam de abſolutione maioris excõicationis dum tñ abſolutionem h9 mõi sibi papa non reſeruauerit uel niſi ſententia lata ſit. ab hoc quia tunc ab ipſo excõicatore petenda ẽ abſolutio & cum hoc vt ſatis concordat dictum ho. s. poſitum ut ibi etiam ſubditur ſm nico. in addi. vnde alias dicebam q̃ in dicto. c. ſi eꝑs. bene ꝓbat q̃ ſi eꝑs concedit ſubdito licentiam eligendi confeſſorem in tali generali conceſſione non uenit q̃ ab illo abſolui poſſit a caſibus eidem eꝑo cõcedenti ſpecialiter reſeruatis ut ibi & ſic fateor q̃ preſtat argu. q̃ ſimiliter iſti prelati non poterũt abſolui a caſibus eidem papę concedenti ſpecialiter reſeruatis & ſic non negat ꝺ caſib9 eꝑalibus prelatos iſtos poſſe abſolui uigore talis conceſſionis imo uꝫ permittere mãgtum ꝓhibet ſolum de caſibus cõcedenti reſeruatę & ſic undetur uerior opinio q̃raria licet nico. oxim. non firmet ꝙ quo facit rõ uitande dilationis ꝺ qua in dicto. c. fi. vnde mãgtum intellexit de caſibus papalibus bene diceret ſed mãgtum intellexerit de caſibus eꝑalibus nõ uidetur bene dixiſſe per predicta & qꝺ abſolui poſſit ab eodem electo prelat9 eligens a maiori excõicatione & a uoto & aliis non papalibus tenet ꝑ alias rationes. fra. Antho. in dicta. ſum. iii. ꝑte c. de confeſſoribus. ꝟ de ordinario cõfeſſore unuſcuiuſq̃ zc̃. allt etiã in hoc pe. ꝺ palu. in. iii. di. xvii. q. iii. & per eundẽ pe. di. xxxviii. q. iii. ar. iii. cõcluſiõe. iii. &. viii. & optime ꝑ fed. de ſenis conſilio x. incipit ſuper dubitationum zc̃. ante finem. & ſentiunt etiam dicti doc. q̃ non

obſite q̄ ſit excōicat⁹ eligat q̄ feſſorē .p hoc quia vī potius quedā nominatō iux ta no. per bal.in.l.id quod pauperib⁹. in.iii.colu.de ep̄is & cle. licet aliter di cat fran.i cle.i.de reſ.domi.§.predcis. viii.q.faciendo dſam inter excōicatum minori uel maiori zc̄. Et profequēdo di cta pſanelle ſubdebat ſic poſt hoſt. Alii inferiores prelati non poſſunt ſibi eligere niſi de licentia pape uel ep̄i uel etiā ꝑpri ſacerdotis. vnō abbas & quicūq̄ prelatus non ep̄us non exemptus confi teri debet ep̄o & monachi abbati uel ꝑ ſtatuta rle poſſunt etiam confiteri ep̄o ſi ei ſubſint ad hoc.ē.q.lxxxv.in fi.dicit dominus Nico.q̄ hoc uī rationabile tñ inf non ꝓbatur. Nam.c.i.xvi.q.i.vī cō ferre priuilegium eis ut inter ſe poſſint confiteri facit quod ibi notat Archi. ut per eundem Nico.in.c.nimis.i.de excc. prela.quid autē abbatiſſa.unde fed. de ſenis conſilio.ix.incipit ſup dubitatō num articul. decanus prepoſitus theſau rarius & quilibet canonicus & ſacerdos parrochialis & familia ep̄i confiteri de bent ep̄o uel alteri,de eius licētia ſm pi ſa. & hoſti.v.ē.qui idē dicit de Archidi acono archip̄ſbō mgō ſcolarū & ſim. Idem in ſum.con.li.iii.ti.xxxiii.q.lvii. q̄ etiam de parrochiali dicitur q̄ cōfite ri debet ep̄o uel alii cui forte ſubeſt. Itē de familia ep̄i in hil ibi dicitur ſed in.q. lx.dī ſm ho.q̄ familia ep̄i uel archiep̄i ſi ſit de aliena dioceſi idem de illa vī q̄ ō familia alterius principis laici. Si uero ſit de dioceſi propria tūc ei confiteri dz uel cui ipſe mādauerit ſed &poteſt pro prio ſacerdoti de cuius parrochia eſt cō fiteri ꝑz fra.Ni.in addi. Itez ſacerdotes ciuitatē. cōfitentur archip̄ſbitero ſi hz illorum curam alias non.de pe.c.omnis. ſm Io.an.in.c.ii.de offi. archpreſbiteri &in.c.officium.eo.ti. Item rectores ca pellarum confitentur ep̄o uel eius pen tentiario uel archip̄ſbitero ciuitatis Io. an.in.c.fi.de penitē.& Ni.in.c. ad au dientiaz.in fi.de eccle.edi. Et ſubdebat ho.v.ē.xlviii.exceſſus ep̄orum & q̄plu res.etiam abbatuum ſup quibus habent aduertere q̄ confitentur & ſimiliter q̄ plures exceſſ⁹ mōachorū & ſi.r exceſſ⁹ decāi archidiacoꝝ prepoſiti ſacriſte ma giſtri ſcolarum canonici & prochialis ſa cerdotis dicit etiam q̄ doctor confiteri debet illi infra cuius prochiam moratur & enumerat ibi exceſſus doctorum & ſi militer de aduocato & dante conſilia in camera & de huſ etiā latius in dicta ſu. Antho.iii.ꝑte.c.de confeſſoribus.v̄ ꝓ⁹ pe.de palu.limitat illud quod dictū eſt de familia ep̄i ꝓcedere q̄n eſſent de dio ceſi ipſius ep̄i in cuius familia morantur alias ſecus quia non ſic talis ep̄us habet ius in ea ſicut cardinalis.ſi tamen per di oceſim alterius ep̄i uagantur reſpectu il lius dioceſ uagabundi reputantur & ſic de licentia illius ep̄i uī cuiuſlibet curati ad cuius parrochiam ueniunt confiteri poſſunt ſm eum ad quod.ē.q. proxima &.q.lxxxv.vnde uicarius ep̄i alienige na ſi non habuit licentiam a proprio e/ piſcopo confiteatur ep̄o uel ō eius licē tia alteri ſacerdoti ꝑſertim ſi ille habet ab ep̄o uel papa poteſtatem audiendi ꝓ feſſiones omniū i dicto loco habitantiū intelligendo tamē quod ibi ſortiatur fo rum ꝓpriale iuxta no.ē.q.lxxxiii. &.lx xxvi.& ad illud de clericis adde.ē.que. lxxxx.i fi. XCVI. quero cui debēt confiteri reges & alii domini temporales Rñ° ſm ho.ſi rex habet domicilium pri cipale in aliqua ciuitate illi ep̄o confite ri debet uel lacerdoti niſi ſuper hoc ha beret priuilegium. Idem dicendū de du ce marchione & omnibus habentibus la tas iuriſdictiones in diuerſis ep̄atibus ſi ſi habent domicilia in diuerſis locis & ſi app̄z quod ſit principalius poſſunt cōfi teri ei in cuius parrochia morantur uel q̄ tutius eſt de licentia ep̄i eligant aut ſi loca ſint in diuerſis ep̄atibus de licentia utriuſq̄ ep̄i ſm pſa.in.§.confeſſio.iii.ut pt̄z in ſum.con.eo.ti.q.lvii.Hoſt.aliter uidetur loqui dicens ſic imperator uel i peratrix de antiquiſſima cōſuetudine cō fitentur capellanis ſuis qui habent curā animarum de conſuetudine non reproba ta per papā ar.extra ō foro compe. cū contingat. papa tamen ſi uellet talē poſ ſet conſuetudinem reprobare tutior eſt ua q̄ tales pro ſe & familia ſua ſi petrēt licentiam confeſſorē eligendi niſi ad quo

priuilegio sint muniti. Rex si habet dominium proprium & principale in aliqua ciuitate illi ep̃o cõfitebitur nisi forte seruus obtineat de consuetudine antiqua q̃ hoc priuilegium alicui ecclesie daret uel nisi super hoc haberet aliquod priuilegium speciale & q̃ dictum est de rege idē intelligendum est de omnibus habẽtib9 latas iurisdictiones & i diuersis ep̃atib9 siue sit dux siue marchio siue comes. Idē dico de procere siue barone si tantus est q̃ sub se habeat ciuitates. si tantū castra habeat confiteri deb3 illi sacerdoti ī fra cuius parrochiā ꝓprium & principale domicilium habet uel de ipsius licentia alii extra eo. c. omnis. si tamen baro habeat domicilium ī diuersis castris nec apparet quod sit principalius sm ho. & in sum. con. eo. ti. q. l. vī q̃ possit confiteri cuilibet q̃lib3 infra parrochiam suam3 moratur vel q̃ tutius est de licentia sui ep̃i eligeret unum confessorem q̃ si castra & domicilia sint in diuersis ep̃atib9 ab utroq̃ ep̃o licentia impetretur uel a metropolitano sed si sunt in diuersis prouinciis recurratur ad primatem uel ad papam sm ho. ubi. s. uī tamen q̃ licentia primatis uel archiep̃i non sufficiat cum non habeat hanc iurisdictionem erga subditos suffraganeorum nisi dum usitat prouinciā extra de cen. c. perpetuo. li. vi. sm frat. Nico. ad hoc. s. q. lxxvii. & de materia plñ per pe. ō palu. in. iii. di. xvii. q. ii. arti. ii. & in sum. fra. Anth. c. de confessoribus. & per host. in dicto. ¶. cui confitendum. v. cui imperator. & sequentib9 v etiam3 ponit de excessibus imperatoris & regum. & per doc. in. c. omnis. de ma. & obe. Item miles mercatur & rusticus confitebuntur parrochiali uel alii de ipsius licentia sm ho. v. s. & ibi ponit q̃plures defectus eorundem3 ut ibi videas.

XCVII. quero quid de his qui ꝑ ptes anni manent ī una parrochia & pro parte in alia cui presbitero confitebuntur. Rñ. sm ho. si se transferunt animo fmanendi fiunt parrochiani illius. si autem non intendunt relinquere domicilium3 an tquum debent antiquo presbitero cõfiteri. Et idem dicendum de familiaribus qui cum eis morantur sm pisa. Idē in sum. con. li. iii. ti. xxxiii. q. lx. & hec uidentē intelligenda q̃n apparet q̃ domicilium sit principalius alias idem foret hic dicē dum quod proxime dictum est de baronibus ꝓpter eandem rationem uel nisi ꝑ annum morarentur in aliqua parrochia tunc enim oīo efficiuntur de foro illius parrochie licet non intenderent trãsferre domicilium primū ut. s. q. lxxxvi. sm Ni. sic ergo aut se transferunt aīo ibidē remanendi & primum domicilium relinquendi & fiunt parrochiani illius ut. s. aut se transferunt aīo ibi etiam domicilium constituendi & utrq̃ presbitero cõfitebũtur. s. q. lxxxiii. ibi ꝑ9 casus. aut aīo ibi ad tempus manēdi & primo presbitero cõfitebũtur ꝑ no. s. q. lxxxv. & lxxxvi. nisi forte non ad modicū temp9 sed forte ad tempus notabile licet minus annu uel circa ut ibidem nota. per ho. in sum. ¶. cui confitendum3. ad fi. &. s. q. xcv. in fi. si tamen nō constaret de aīo constituendi domicilium nec etiam quod domicilium3 sit principalius crederem de bere attendi ubi magis assidue conuersatur per not. in spe. de rescripti. pñtis. ¶. ratione autē3 cen. vlcu. quid si uagatur & sequenti. XCVIII. quero an possit per consuetudinem3 induci q̃ aliquis p̃ter suū superioris licentiam possit eligere confessorem dic q̃ non ut in. c. si ep̃9. in fi. eo. ti. li. vi. non enim posset talis ipsum3 soluere uel ligare ut ibi. nā istud fuit inductum pro salute anime ergo contra ria consuetudo tollere non potest ut dicunt doc. in simili. de pe. & remi. cum infirmitas. & per pe. de palu. in. 1. ii. dist. xix. q. ii. in. v. colu. & Io. an. in dicto. c. omnis. iii. colu. de pe. & remi. si tamen dicerent q̃ talis abbas uel similis possit de consuetudine ipsorum cõfessiones audire talis ꝙ consuetudo excusaret ut per Io. an. in. c. conquerente. iii. colu. de offi. ordi. &. s. q. lxxvii. vnde procedit consuetudo dans hoc priuilegium alicui certe ecclesie uel simili dignitati non autem in hoc q̃ aliquis possit eligere quem uelit sm ho. in sum. de pen. ¶. cui confitendū. v. cui rex. vnde potest metropolitan9 si de consuetudine sit recipere ad confessionem subditos suffraganei sm Archi. i.

q. v. presentium. ad hoc. ē. questi. xcvi. sed ipi subditi nullam consuetudinem allegare possent q eis liceat confessorem eligere sup quo notat Io. an. in dicto. c. si epūs. in nouū unuersalem negatiuam que omnem consuetudinem etiam longissimi temporis cōprehendit. vnde debet intelligi etiā si sit tanti temporis q nō exstet memoria in contrarium per no. i cle. ii. in fi. de rebus eccle. & per Io. and. de cen. cum instantia in prin. & quod no. in c. putamus. de consue. li. vi. & in cle. de fo. com. ad fi. concludit q subditus non potest sibi eligere cōfessorem ptextu cōsuetudinis sed alius sacerdos seu prelat⁹ in subditos alteri⁹ prescribere posset curam animarum nomine sue ecclesie. si habet titulum & bonam fidem uel cōsuetudo sit tanti temporis cuius memoria de ctrario non exīstat ut i. c. i. de prescrip. li. vi. ſm Nico. in. c. fi. de pen. & re.

XCVIIII. quero nunquid ep⁹ potest eligere diuersos cōfessores & sepius uariare. Rn° ſm ho. non consulo q hoc faciat ḡdiu potest habere copiā illius quē elegit. si tamen habeat diuersos confessores quibus uelit omnia peccata integre cōfiteri cōmendandus est secus si in fraudē hoc faceret ſm pisa. hoc enim esset detestandum ut in sum. con. eo. ti. q. lxii. vbi idem ponitur & ibi etiam dicitur ꝑ eundem q potest alii in subsidium confiteri nisi tamē si mortale sit confiteaē illi quem elegit q̄ cito illius copiaꝫ habebit secus autem est ō uenialibus ſm addi. ad quod. ē. q. lxxx. iii. in. fin. Et nota q eo ipso q epūs cōfitetur alicui vī ipsuꝫ eligere quia plus est factus & intētione mētis eligēdi q̄ uerbis. ff. de legi. l. ō quib⁹. de ma. & obe. legebatur. xvi. q. vi. c. i. ad fi. Idem in sum. confes. eo. ti. q. lxiii. vī enim eligere actum glorialiter gerendo per no. p bal. in. l. exceptione. C. de euict. & Antho. de but. in. c. nonne. de presup. & per archi. in. c. statutum. ¶. in nullo. in v° earundem. ō rescript⁹. li. vi. cum simi. vnde si emo beneficiuꝫ a papa ipse dispensat in symonia ꝑ pe. de palu. in. iii. di. xxv. q. iii. i. colu. & ad illud si in fraudem. i. ne unus sciat totam ei⁹ malitiaꝫ & omnia sua peccata quia male faceret tamen si totum diceret ualeret penitentia nisi force eidem nullatenus confiteretur etiam ī casu necessitatis si aliuꝫ confessorem non haberet tunc enim essꝫ fictus ut in sum. fratris Antho. v. xi. cōditio. in. c. de confessione. ad quod. ē. q. xxxiiii. & xxxviii. & lxxxiii. in prin.

Centesimo q̄ro quid de cōfessione facta sacerdoti qui non de iure tenet beneficium. Rn° ſm ho. cum talis sacerdos nec ligare nec soluere potest decipiunt anime extra de parro. nullus. & licet alie habeant iustam causam ignorantie tamē si amisse essent requiretur sanguis eoruꝫ ab his qui eas ꝑdere uoluerunt Innoc. addit q si quis ignorans a tali penitentiam accipit & postea sciat debet ire ad sacerdotem uerum & ei confiteri & ab eo absolui extra de pe. omnis. in princ. & ō ꝑbitero non baptizante. ſm pisa. hº ponit. Inno. in. c. dudum. ii. de elect. & postea subdit iū potest dici q iste intrusus uere absoluit q̄ diu tolleratur a superiore. viii. q. iii. nonne. glo. nota. in eo. c. sentit q talis sacerdos nō potest soluere uel ligare hic excusentur anime iusta ignorantia & hoc vī uerius & forte etiam talis sacerdos tñr maiestaē defectū suum ad satisfaciendum animabus deceptis ut accipiant ueram absolutionem & ut reddat ius alienuꝫ quod male usurpauit nisi immineret periculuꝫ quia tunc forte non teneretur reuelare sed alias prout posset satisfacere. extra de pe. & re. officiū. & eadem ratione. idem vī in omnibus sine auctoritate de facto absoluētibus ꝫ non affuerit tantū peccatum & q̄q̄ nullum cuꝫ non scienter hoc egerīt tamen tenentur notificare non uere absoluto q̄citius comode poterunt. ut ī clemen. cupientes. circa prin. de penis ſm fratrem Ni. cxiii. in addi. dicit Tho. ī quolibet q si sacerdos nullam hēbat potestatem uel quia nō erat sacerdos q̄uis reputaretur sacerdos uel quia intrusus aut excōicatus aut susp⁹ eius ab officio & huiusmodi & absolutus a tali si illi hoc constat tenetur iterum confiteri quia re aliter non est absolutus sed si erraut in facto excusatur in cōspectu dei ac si eēt absolutus dum nescit ſm eum. & sic uult

Idem q̄ fra. Ni. q̄ uere absolutus nō sit idem frater Anthō in sum. iii. pte. c. de confessione. q̄ etiaꝫ tutius est & ideo tenendum de presbi. non bap. c. ult. fm. Iohan. an. in dicto. c. dudum. ad fi. & Ant. de bu. in. iiii. colu. & per. pe. de palu. in. iiii. di. xvii. q. vi. per totam. & per eundem di. xii. q. v. ṽ sic distinguit. aut istud impedimētum residens in pſona sacerdotis est iuris diuini aut humani. si iuꝛ diuini puta quia nonsit baptizatus talis uel non ordinatus & hoc casu absolutus a tali tenetur iterum confiteri hoc scito nec papa posset de contrario dispensare si impedimentuꝫ iuꝛ humani puta quia excōicatus suspensus & huiusmodi tūc aut impedimentum est notoriuꝫ aut occultū Si notorium puta quia manifeste & publice uerberauit clericū ꝓpter quod notorie est excōicatus uel manifeste intrusus puta per concessionem secularium̄ positus in ecclesia curata non per canonicā concessionem ꝓpter quod titulū non habet nec potestatem sup. parrochianos illius ecclesie & a tali cōfessus tenetur iterum confiteri hoc scito ꝙ casu q̄n impedimentum est occultuꝫ tunc aut confitens scit ipse illud impedimētum aut nescit si scit confitendo illi tenetur iterum confiteri & peccat cōicando illi i diuinis si nescit impedimentum quod alias occultum est & hec ignorātia facti & non tenetur iterare confessionem ar. l. barbarius. ff. ō offi. presi. sed si hoc nesciret ignorātia iuris puta scit illum percussisse clericum sed credit nihilominus ipsum posse audire confessionem & non excusatur propter hoc quin teneatur iterare ut in regula ignorantia. li. vi. fm eum. & sic si fuit ignorantia facti tenuit absolutio fm eū. ꝙ dictam. l. barbarius. sed nō uidetur q̄ lex illa rigorosa' ꝓcedat in foro conscie tie ubi ueritas preualet opinioni. facit quod ibi not. in spe. ō tuto. §. generaliter. v. quid si pupillus. & quod ibi per bal. i addi. & nota. per. Inno. & fra. in. c. consultationibus. de iuꝛ pa. & ideo tutius ē impetrari q̄ realiter absolutio nō teneat cum sit securior uia de boī. ad audientiam. & per dominum fra. in di. c. dudum. n. iii. colu. unde si tales uiuunt iterū cō fiteantur: sed si defuncti sunt censentur absoluti facit quod no. in cle. dudum. v. extra ciuitatem. de sepul. & per dy. in simili. in. c. i. de reg. iuꝛ. li. vi. sic g° iste tutius erit quo ad deum ꝓpter fidem sacramenti. fm gen. & pau. non tamen erit absolutus ex vi talis absolōnis p tex. in cle. dudum. v. extra ciuitates. de sepult. Idem nec tutus esset quo ad deuꝫ si sciēs eum non habere potestatez confiteatur et fm ymo. in dicta cle. dudum. in. xv. colum. & fra. in dicto. §. extra ciuitates. in iiii. q. & adde not. p hosti. in ti. de elec. §. & qualiter. in fi. Centesimoprimo quero utrum officialis epi habeat auctoritatem in penitentias circa casus epales Rñ° fm ho. non habet nisi expresse patteat q̄ hoc uoluerit epus & si habet & ñ est sacerdos, alteri delegare ō pcurpetrō. Idem in sum. con. eo. ti. q. iv. & q. lvi. dñ fm eundem ho. q̄ cum epus ad regionem remotam se transfert & aliuꝫ epm generalem uicariuꝫ relinquit talis uicarius potest omnia sicut ille qui ipsuꝫ instituit posset si presens esset fm fratrē Nico. post pisa. in. §. confessor. i. ad fin. facit quod notat Archi. in. c. si epus. in glo. ii. de peni. & rem. & dom. in. c. hoc. v. colum. de offi. uica. li. vi. Adde. i. q. xvi. Et dicitur uicarius in spiritualibus officialis in cognitionalibus etiam causarum matrimonialiū & usurarū. fm Iob. an. in. c. q̄q̄. ii. colu. de usuris in nouella. & sic officialis & uicarius sunt diuersi, ō tem. ordi. c. iii. li. vi. & c. fi. de off. uica. eo. li. unde officialis non intromittit se de spiritualibus. ut not. i. c. licet. glo. ii. de offi. uica. li. vi. intellige extra iudicialibus. Nam bene potest audire cās spirituales & etiam excōicare. de offi. ordi. c. i. in fi. li. vi. quod est iurisdictionis spiritualis iuxta no. in. c. auaricie. in v° spiritualibus. ō elect. vi. & xxxii. di. ꝓter hoc. §. uerum. in glo. ar. q̄ & dicit hosti. in sum. de of. uica. §. quis sit uicarius. q̄ officialis non eligitur nec ad certuꝫ tempus instituitur. Sed sicut q̄tum uolunt epi & ideo dicit ho. i su. de pe. §. cui confitendum. in. iii. colu. q̄ officialis epi h3 potestatem in contentiosis tm̄ non in penitentiis nisi appareat q̄ hoc sibi cōmittere

noluerit puta quia hoc expresſit uel de licentia ſuperioris ſui reliquid alīū ep̄m ſuum uicarium generalem ad alia3 remo tam ſe tranſferens regionem ut. ō. ſ3 bo ſti. in dicto v. quid de officiali. Que autē ſit dignior cura an cura fori contentioſi. an fori peſitentialis. unde per ymo. poſt guy. in cle. 1. de preben. ii. colu. ſic ergo in uicarium generalem uel in uicariu3 in ſpiritualibus tranſit poteſtas in penten tiis qñ ep̄us habet ſe abſentare ut pat3 ex predictis & per no. per pe. de puſio. in tractatello. de uicario. Idem ſi dice/ret conſtituo talem uicariu3 generaliter in ſpiritualibus uel ſi addiciat & in tem palibus etiam non habens ſe abſitare p̄ fertum ut fieri ſolet ſi apponatur cla ge neralis q̄ poteſt omnia beneficioru3 col lone dumtaxat excepta uel ſimili per p̄ dicta &. ī. q. proxima. facit quod no. in c. 1. glo. ii. in. fi. ne prela. vi. ſuas. & qđ no. in. c. nec ep̄i. glo. i. de tempo. ordi. & in. c. tua nobis. de offi. vica. poteſt tamē conſtitui uicarius ſimpliciter ut in. c. ſta tutum. &. c. ut officiu3. de hereti. li. vi. cum ſimi. & iſte non uidetur q̄ habeat a liam poteſtatem q̄ officialis. nam offici/ alis etiam uicarius applſatur quaſi alte rius uices gerens ut no. in cle. ii. glo. iii. de reſcrip. & ſentit Io. an. in dicto. c. q̄q̄. de uſuris. & adde. ī. q. cxvi. adde q̄ uica rius etiam tempalis habet cura3 ut per fra. in cle. dudum. v. ab olim. ad fi. ce ſe pul. Ite3 nota q̄ capellanū ſede ep̄ali va cante poteſt dare poteſtatem abſoluēdi in caſibus ep̄o reſeruatis. ut notat dñs panor. in. c. huis que. in fi. & in. c. cū olī. ad fi. de ma. & obed. & fed. 9°. xx. inci pit an capellanus ſede uacante añ fi. Centeſimoſecundo quero quis intelligat proprius ſacerdos ad dandum licentiam de quo in dicto. c. omnis. de pe. & remi. Rñ° proprius appellari poteſt p̄ſbiter parrochialis. Item ep̄us loci legatus in puincia & ipſius penitentiarius. Item uicarius generalis ep̄i ar. in. l. cu3 ptor. ff. de iud. & archip̄ſbiter eccleſie cathe dralis quaſi ī hoc cenſeatur uicarius ep̄i de offi.° archip̄ſbiteri. in. c. officium. ſ3 doc. & Ni. in. c. omnis. iii. colu. & in. c. ad audientiam. in fin. de eccle. edi. unde dicit pe. de palu. q̄ aliter accipitur pro prius ſacerdos cui3 dicitur q̄ quilibet d3 cōfiteri proprio ſacerdoti aliter cum di citur q̄ de licētia proprii ſacerdotis poſ ſit alteri confiteri. Na3 in primo caſu di citur proprius ſacerdos quicunq̄ habet poteſtatem abſoluendi ordinariā uel de legatam ſiue ſit cōis ſiue ſingularis. Sed ī ſecundo caſu proprius ſacerdos de cuius licentia poteſt quis alteri confiteri itel ligitur ſtrictius ille. ſ. qui nūc ſuo ordina rio hoc hab3 non ex cōmiſſione. unde & ſi poſſit quis confiteri uicario curati nō tñ ipſe uicarius dare poſſit licentiam illi q̄ alteri confiteaē. ſ3 pe. de palu. in. iii. di. xvii. & refert fra. Ant. in dicta ſum. c. de confeſſoribus. & latius per eunde3 pe. in dicta. di. xvii. q. iii. arti. 1. &. ii. & de effectu cōmiſſionis facte de audientia confeſſionis p eundem arti. iii. &. ē. q. lxxxii. & facit. ī. q. proxima. in fi. & in telligе in omiſſario ſeu delegato non au tem in uicario perpetuo qui iure ſuo au dit confeſſionem per no. in cle. 1. in ūbo preſbiteri. de priuilegiis. & quod ibi p fran. in. xix. q. &. ē. q. lxxvii. & quia ta lis uicarius ordinarius eſt quo ad iuriſdi ctionem. no. de offi. uica. lic3 li. vi. & de appl. roma. in prī. eo. li. facit in. c extir pande. ¶. qui uero. de prebē. & quod no. dñs fra. in. c. fi. ¶. quia uero. ii. q. ne cle. uel mona. & in. c. cum vene. 1. q. de relig. domi. nota tamen q̄ ep̄us poteſt banc li centiam eligendi confeſſorem omnibus ſuis ſubdit s dare licētiā. aīr uideaē glo. que incipit puto in cle. 1. de priuil. & b° probatur in. c. ſi ep̄us. de pe. & remi. li. vi. & ibi latius per domi. Nam omnes ō dioceſi ſunt parrochiani ep̄i qui etiā con currit cum curatis in adminiſtrandis ſac mentis hominibus dioceſ. de purg. can. c. nos per Nico. facit. c. parrochiano. ō ſen excōi. Centeſimotercio quero qd ſi obtineri non poteſt licentia alteri con fitendi. Rñ° licentia deb3 gratioſe peti ut in. c. omnis. de pe. du3 dicit poſtulet. ad b° quod no. lxi. di. ofius. ¶. ſed aliud. & in. c. uno. glo. vi. de poſtu. prela. cum ſimi. & quod no. fran. in ſimili. in cle. du dum. ¶. ſtatuimus. ii notabili. de ſepul. & ſi ipſam dare non uult nō per hoc ſtatī

ad alium uadat: quia text⁹ in di.c. omīs. dicit obtineat & sic si sufficit petere nisi obtineatur ꝑm Ni. in dicto. c. oīs. ii. cuī. ad hoc, ē. q. lxxxiii. post prin. &. ī. q. proxima. vnde distīgue ꝙ aut malicīose denegat licentiam & debet subditus ac cedere ad superiorem qui compellet ut licentiā det ꝑm ꝓbi. g⁹ & ho. per. c. nul lus. de iure pa. qñ ꝑiculū tō est in mora ꝑm fra. in. c. omnis. Si uero superior adire non posset: vel etiam est eque defectuo sus tunc quia ad papaz non est facilis re cursus poteſt libere ire ad alium & si nō posset alium habere & necessitas immi ret confiteatur peccatum in genes absq; eo de quo posset maluz prouenire si for te sacerdos erat reuelator confessionuz uel poterat scandalum prouenire seu ma lum confitenti seu sacerdoti ex confessio ne. vnde tunc confiteri poterit crimen si ne circunstantiis ꝑm fra. Anth. post pe. de palu. in sum. in. c. de confessoribus. & ē. q. xciii. Sed si sacerdos iustam causam contradictionis haberet non coget ipm superior ꝓ nota. in fi. in. c. post transla tionem. glo. iii. de renuc. & in. c. āmonet glo. fi. in. fi. eo. ti. & in. c. si religiosus. ī prin. de electi. li. vi. & per Arch. in dic. ē. sed aliud. &. lxiii. di. litteras. quo casu salua conscientia confiteaē superiori uel ab ipso licentiam obtineat aut confitea tur alicui prinilato. ē. q. xcii. Et si for te non haberetur copia. ꝑpri sacerdotē cui confiteatur ul ut ab ea licentia peta tur. dicit fra. ꝑ post Inno. in dicto. c. oīs. ꝙ in casu necessitatis talis poteſt alteri confiteri sed nō poteſt absolui ab illo cui non sit proprius sacerdos tamen talis cō fessio quia habet contritionē que remit tit peccatum sufficit ut possit cōicare ex quo arguit ꝙ ante per actam priaz pōt peccator sumere cōionem. ad quod. i. ē. proximo. q. cv. & ut ꝓba Inno. habeas. uic ꝑm euz. in dicto. c. omnis. in v° absol uere. ꝙ si contingat eum qui ꝑgrinatur nouum peccatuz incurrere uel de ueteri recordari si accepit in signia pegrinatio nis a ꝓprio sacerdote hoc ipso vī dedit se licentiam & penitentiam & reliqua sa cramenta recipiendi a quo maluerit. Si uero sine licentia sacerdotis proprii pe grinatur tunc in casibus predictis pote rit confiteri cuicunq; sacerdoti sed absol ui non poterit ab eo quia non est suus iu dex nisi in necessitate esset & cum ex con tritione sola lz non sit ei dimissa peniten tia dimissum sit ei peccatum poterit cōi care corpi xp̄i: ꝑm Inno. quod singulr nota. ex hoc infert dns fran. ꝙ si quis ñ pōt habere alium sacerdotez q̄ proprīū & illi non uult confiteri quia ureissimir timet ne reuelet poterit ab illo sumere cōionē & hoc vī ꝓbabiliter posse defen di quia sunt duo precepta: vnum de cōfi tendo aliud de suscipiendo eucharistiam q̄us autem alterum implere non possit reliquum tñ implere debet ꝑm dominuz fra. ad quod. ē. q. lxxxv. &. lxxxvii. & ad illud ꝙ licet alteri fuerit cōfessus po test a proprio sacerdote recipere com munionē tract. ē. q. xci. &. xcii. ad fi. Et ad illud quod cum sola cōtritione potest quis cōicare. vide. ī. ¶. proxi. q. lxxiii. Item circa illud ꝙ in premissis casibus confiteatur proprio sacerdoti peccatuz in genere aduertatur ne sacerdos scanda lizetur quo casu tutius vī ut. ē. dictū est Vltimo nota ꝙ ā licentia presbiteri ex cōicati licitum est audire confessionez ꝑ rochianī illius licentiam dantis licet ipe ꝑbiter excōicatus cōmittere seu delega re non posset. ut per pe. de palu. in. iii. di. xxiii. q. i. arti. ii. in fi. Centesimo quarto quero an parrochianus petendo licentiam debeat exprimere causaz qua re uult ad alium accedere: vī ꝙ si cā sit honesta non denigrans ꝓpriam sacerdo tis uel ipsius famā debeat illam declara re & specificare ꝑ no. ꝑ Inno. in. c. licet in v° postulandum de regu. & quod ibi ꝑ fra. in. v. q. alias vī ꝙ non teneatur & sufficiat dicere iusta de causa hoc peto fa ciunt. no. ꝑ pe. de anch. post Io. an. in. c. pia. in. vii. notabili. de except. lib. vi. & fra. in. c. suspitionis. ii. colum. de offi. de leg. & in. c. cuz sup. eo. ti. facit glo. in. c. i. in v° litteras. de tempo. ordi. lib. vi. facit. ē. q. lxxxiii. post prin. &. q. xciii. &. q. proxima. Intelligetamen semp sal ua conscientia. i. ꝙ nō mentiatur nec fig menta querat. dicto. c. ii. de temp. ordi. & scādalum vitandum est. de no. oper. ut

ex mundo. §. sup. & nemo se ipsum p-
dere tenetur cui non ualet iuxta no. l. di.
ex penitentibus. facit glo. xxx. q. 1. oīs.
ibi sed numquid facerdos & textus in. c.
omnis. duz dicit iusta causa quasi dirigā
tur uerba ista ad ipsum parrochianuz &
ad hec inde no. per N. in. c. cuz ad mon.
in fi. de sta. mona. vnde curatus qualiter
se habere debeat cum ab eo petitur licē
tia alteri cōfitendi an. s. dare debeat uel
negare. vide pe. de palu. in. iii. di. xvi.
& in sum. fra. Antho. iii. pte. c. 8 confes
ribus. v. quō uel qñ curatꝰ zē. & ut dixi
non sufficit licentia petita nisi obtineaē
non ob. c. lz. de regul. quia illud fauore
religionis p no. p dñm fra. in. c. tue. de
cle. non resi. p dñm domi. in. c. si religio
sus. ii. colu. post. Io. an. de elect. li. vi. Si
tamen uellet cōfiteri religiosis nō habe
ret necesse hanc licentiam obtinere. ē. q.
xcii. & adde. i. q. proxima. vnuz nota q
in foro peitentiali dantur iudices icerti
secus in foro contentioso. de rescript. ad
hoc & per hoc habes q forus peitenti
alis non sequitur morez fori contentiosi
de spon. tue. ſz doc. in. c. si epus. de peī.
& remi. li. vi. & si detur licentia eligēdi
cōfessorem bonum est exprimere q quo
tienscunq uoluerit confiteri possit sibi e
ligere: sm eum ibidem post Io. and.
Centesimoquinto quero an sit necessari
um q talis licētia sponte concedatur vī
q sic quia aliaſ non dicitur licētia. ut no.
xv. q. 1. merito. in glo. ar. in. fi. & quod
not. Arch. in. c. quorundam. in vº obten
ta. de elect. li. vi. & in vº licentia. & qō
no. ibidem in vº ex certa. Similiter inui
tus nō posset absolui a peccato seu culpa
per quod patet q sacramentum peniten
tie non debet dari inuito. xxiii. q. v. pla
cuit. sm ymo. in cle. i. de pe. & remi. post
doc. Item regulariter ubi requirit licen
tia non sufficit tacitus consensus. per no.
per doc. in. c. si abbatem. de electi. li. vi.
& quod ibi per arch. in vº transeūdi. &
per lapum allī. lxxxvi. hic autem suffice
ret tacite. p no. i. q. lxxxv. &. q. cuz ad
de quod sacerdos qui non uult dare licē
tiam suo parrochiano ut cōfiteaē alteri
nisi p pecuniā symoniacē committit ut i su.
con. li. i. ti. i. q. xxxvi. &. ē. q. xlvi. Item
licentia talis potest concedi p prochialē
excōicatum. ē. q. cui. Item licentia sim-
pliciter concessa vī solum p illo anno cō
cessa cui omni anno sit confitendum pro
prio sacerdoti. di. c. omnis. facit qō. no.
xxxvi. q. ii. Si autem in glo. ecce ar. & ī
specu. de dispen. §. fi. per totuz. & adde
hic. ē. q. xcii. p totam. &. ē. q. proxima.
in fi. & uideē q licentia debeat p̄cedeī
per no. p ymo. in cle. de fo. com. sup gl.
an omnia cum simi. & per Nico. in. c. licz
qbusdā. penit. coī. 8 regl. vide di. mar.
in. c. fi. de offi. lega. & p Ni. in. c. penul.
de cle. non resi. den. CVI. quero si cō
cessa sit licentia alicui q possit alteri con
fiteri toto tepe uite sue: & moriē epus
concedens. an concessio licentie duret in
tempus successoris vī q sic quouscz̄ succ-
cessor reuocet p. c. si sup gra. de offi. de
lega. li. vi. & quod ibi in simili per pe. 8
anch. & per eundem pe. post Io. an. ī. c.
ii. post meduz. de preben. li. vi. & fra.
in cle. fi. de electi. fatit quod no. bal. in
l. i. in. fi. C. de postu. & fra. in. c. cuz ad
hec. ad fi. de cle. non resi den. Vnde hīs
potestatem eligendi confessorem qui eū
ualeat absoluere a peccatis potest eidez
cōfiteri etiam de cōmissis post habitam
licentiā ar. de priuil. c. quia circa. & no.
in spe. de dispen. §. postremo. post pri. n.
facit quod not. pe. in. c. si. epus. de peī.
li. vi. & Io. an. in. c. nō potest. de prebē.
li. vi. in nouella. in contrariuz facit. ē. q.
xcii. Dum dicit per priuilm gº in cōtra
rium est ius cōe. pro prima tamen parte
facit rō quā ibi posui post ymo. & doc.
iuncto tex. in. c. omnis. v. si quis autem.
de pe. & remi. cautius tamen puto q a
successore iterum obtineat. Licet de iuſ
sit ut prius dixi. p not. p ymo. in cle. fi.
in prin. de electi. Vnde dispensatio seu
gratia facta per unum epm non expirat
illo mortuo ex quo durat cā ppter quā
facta fuit. ut per doī. post Arch. & Io.
an. in. c. licet cano. §. fi. de electi. lib. vi.
& idem de licentia. ut per Arch. & doc.
in. c. cum ex eo. in vº septennium. eo. ti.
& li. ubi idem dicit domi. in. v. colu. nec
in hoc requiritur plena cause cognitio.
ut. ē. nec dici possit parari perpetuum
preiudiciū eccle. prochiali & non obstat

q̄ in contrarium dixit Ni. panor. ī. c. fi. penult. colu. de offi. lega. & in. c. nobis. ad fi. de sen. excō. & quod no. ī. c. pen. de cle. non resi. vī vī posse dici q̄ si ep9 facit gratiam alicui religioso q̄ absolue re possit a casibus epalib9 uel papa a casibus papalibus q̄ talis gra iam facta ipsi religioso non expiret morte epi uel pape. per dictum. c. si super gratia. & .c. si cui nulla de preben. eo. li. & quod ibi nota. glo. fi. in. fi. vnde fra. in. c. fi. ō sy. in prin. dicit sic fuit ergo facta ei cui mā dabatur. de preben. si cui sm eu3 potest enim concedi alicui ipsius iauore ut alii ꝓuideat & talis gratia non expirat mor te concedēt. ꝑ arch. in. c. is cui. in pri. de preben. li. vi. Ad idem in simili q̄ doī num Ni. panor. in. c. in cāis ante penult. colu. de elect. & drīn fed. consilio. lxxix & Io. an. in. c. fi. ī penult. colu. de vbo. sig. in nouella. & in spe. de lega. §. fi. v. pone ergo in fi. & ymo. in cle. litteras. in. colu. de rescrip. in cle. de concessi. pre ben. in fi. qñ enim scribitur pro incerta ꝑsona gratia respicit eu3 cui scribitur ut per pe. de anch. post Io. an. in. c. manda to. de preben. li. vi. in prin. & q̄ idē pe. no. in. c. is cui. in. notabili. eo. ti. & in. c. si cui. in prin. eo. ti. vnde do. post Io. an. in. c. fi. de rescrip. li. vi. in. iii. colu. dicit sic si tamen gratia non esset concessa ipsi beneficiatis sed alteri puta principi pro suis clericis zē. facit qā idem not. in. c. si cōpromissari9. §. fi. an fi. de elc. e o. li. Nec obstat q̄ in tali absolutione requiri tur cause cognitio in dispēsando & absol uendo quia non requiritur seruato ordi ne iudiciario & nō obdecisio rote nume ro. cccxlviii. incipit. Item si papa māda zē. imo sufficit arbitralis sicut etiam rt quiritur in dicto. c. si cui. circa ydoneite tem ꝑsonarum: & tamen durat ut ibi & adde per freder. consilio. cxiii. in fi. Idē vī si papa mihi gratiam faceret q̄ eligere possim sacerdotem qui etiaz a papali bus absolueī ualeat. Est enī gratia mihi facta non autem ꝑ presbiterum faciēda licet execu° sit in rieri g° mortuo papa re integra non expirat. ut ī dicto. c. si si per gratia. Idem si summus penitentiari us uel alius potestatem habens a papa nisi id concederet & superueniret mors pape quia iam gratia per eum facta est p not. in decis rote numero. cclxxxvi. incipit. Item si epus habens. secus uideē si forte fauore uel intuitu mei papa det facultatem presbitero etiā religioso ab soluendi me a papalib9 uel similib9 ista enī gra non potest dici facta nisi cum sit per sacerdotem facienda nec facta ipsi presbitero seu eius respectu cum eu3 nō sperciat sed me cui est ꝓuidendum per dictum. c. si cui. so rrso. & quod ibi no. ī glo. fi. in. fi. facit quod no. pe. de anch. in. c. dudum. in fi. post Io. an. de prebē. & in. c. is cui. in prin. eo. ti. & in. c. q̄usi. in prin. Intellige tamen p̄dicta nisi gra esset limitata ad tempus. ut ī. c. si grose. de rescrip. li. vi. & ita etiam vī dicendū de cōcessione epi saluo iudi° saniori. Ité non vī sufficere si talis licentia q̄ potest alteri confiteri interueniat dū confitea tur. ē. q. lxxxiii. ante fi. nisi forte inter cederet in illo momēto quo impenditur absolutio: secus si post absolutione3 iter cedat. iuxta no. p Io. an. in. c. quod aūt. de peni. & remi. post prin. Non enim vī tunc ratificari posse absolutio a non pro prio sacerdote facta cū a princi° fuerit nulla ex quo facta fuit ante licentiam p ibi no. ō. ē. q. lxxxiii. ad fi. pro hoc ga ubi in actu requiritur consensus superio ris p̄ iam licentie debet licentia p̄cede re actum. ut no. dns dom. in. c. si religio sus. in prin. & in. ii. colu. de elec. lib. vi. Item non sufficeret tacitus consensus ex quo text9 exigit iniam. p nota. in simili per Archi. & doc. in. c. si abbatem. dee lect. li. vi. & ibi per dom. in princi.

CVII. quero de pena non confitentis uel cōcantis semel in anno qñ incurrat. Rñ° textus in dic. c. omnis. dicit aliqn si. i. semel in anno non confiteatur excōi cet q̄ dicto facit conditionē. ut per pe. anch. in. c. mandato. in. iii. q. de ꝑben. li. vi. bar. in. l. i. ff. de condi. & demon. ī iii. colu. & de similibus expositionibus huius uerbi aliquin no. in. l. si finita. §. ex hoc edicto. ff. de damn. infec. & in. l. e leganter. §. penult. ff. de dolo. & in. l. si cui legata. ff. de fideicom. lib. & ī. c. sta tutum. de elec. li. vi. & in. c. frequens.

de resti. ſpo. & in. x. colu. quid ſit iuesti. c. i. in prī. & in. c. cū in eccleſia. de app. & in. c. bone. ii. de poſtu. prela. & in. c. ī ſinuante. de offi. delega. & de pe. di. iii. ¶. hac auctoritate. & in cle. ii. in fi. ō cē. & in cle. ii. de fo. compe. in v° alioquin. & quod no. Arch. in. c. ſtatutum. ¶. aſſeſ ſorem. de reſcrip. & in. c. i. in fi. de ſup. negli. prela. per eundem Archi. vnde dicit aliquin. i. ſi ſaltem ſemel in anno nō confiteatur uel confitetur. ſed euchariſtiam non recipit nec de ſacerdotis ſui ꝙ filio abſtinet. fm Io. an. ī dicto. c. omīs. v. colu. & quod idem no. in Rubri. de ſepul. ii. colu. Vnde taī carebit ſepultura & uiuens ingreſſu eccīe ut in textu īmo contra eum inducitur ſuſpicio hereſis & qō aliter ſentiat de ſacramētis q̄ doceat eccleſia īmo non recipiendo ſanctam cōi onem hereticus appellatur. ut plene per Io. an. in. c. grauem. de penis. qui etiam dicit in dicto. c. omnis. ꝙ preſumptō eſt de infidelitate contra non ſeruantē qō ibi dicitur. ſi tamen aliquis adimpleuit predicta & infra annum moriatur non īcurret hanc penam dicti. c. omnis cuī ſa tiſfecit precepto eccleſie. facit. ē. q. l. & q. iii. ꝙ quod vī. ꝙ exiſtenti in mortis articulo credi debeat obſeruaſſe p̄ceptū ē. q. xci. & quia nunc purgat uicium peī tens decedendo. de ſen. excō. is. cui. ¶. talis. li. vi. ad quod. ī. q. ci. & ad premiſſa. ī. ¶. proximo. q. lxxii. &. q. cxx. Si tamē moriatur aliquis parrochianus qui īfra annum ſuo ſacerdoti confeſſus non fuerit non poteſt ei prohiberi ſepultura cū potuerit alī legitime cōſiteri. ut ꝓ ymo lam. in cle. dudum. in fi. prin. de ſepult. Sic ergo confeſſus ſemel in anno habens ꝓpoſitum confitendi ſepelietur in eccīa licet in vltimo non recipiat penitentiam ſi hoc non fecit ex contemptu. ar. dicti. c. omnis. Idem ſi non fuiſſet confeſſus ſemel in anno. Sed in ultimo apparuiſſent ſigna cōtritionis. ar. in. c. a nobis. de ſen tē. excō. fm dīm Nic. in. c. ii. ō tornea mentis. & in. c. fi. in. fi. de rapto. vel ſi ī fini cōfiteanē hoſtien. in ſum. de ſepult. ¶. quibus. poſt prin. CVIII. quero quia textus in di. c. oīs. īpoīt penam ꝙ ab ingreſſu eccleſie arceatur quid intelligatur. Rñ° talis cui interdict9 eſt īgreſ 9 eccleſie non ſolum non poteſt miniſtrare in eccīa ī ordīe ſuo īmo non licꝫ ei ī ecclesia intereſſe diuinis ſiue cum aliis pſalendo. ſed audiendo tñ & plus vī. ꝙ etiam ſi ibi ſit non liceat orare & ſi moriet non debet in eccleſia ſeu cimiterio ſepeliri non tamen negatur quin ꝓ eccleſiam tranſire poteſt extra eccleſiaꝫ tñ poteſt diuina officia celebrare etiam in officio ſuo fm Arch. v. q. ii. pñti, aliat Inno. & ho. in. c. ſacro. de ſen. excō. & ī. c. i. eo. ti. li. vi. & ꝓ Arch, xxxiii. q. iii. vir cuꝫ propria. & plenius. in. c. ii. in v° īgreſ 9 de offi. delega. lib. vi. de effectu huius interdicti expeditum eſt. in. capi. is cui. de ſen. excō. li. vi. ubi per pe. de anch. an iſte poſſit tranſire per eccleſiam & ō hoc per Io. cal. in tractatu cenſure eccleſiaſtice. in. iii. carta. v. ſꝫ quero an is cui ꝙ que uideē ad caſum noſtrū ꝙ nullo mō poteſt ingredi quod uidetur eſſe de mente dicti. c. omnis. ſimpliciter ingreſſuꝫ eccleſie ꝓhibendo. CVIIII. quero ꝗa textus dicit ab ingreſſu eccleſie arceaē: an intelligatur ipſo iure an uero ꝓ ſñiaꝫ hominis. Rñ°. vī. ꝙ per hominem non ipſo iure ideo dicit Io. de lig. in dicto. c. omnis. poſt. vin. ho. & Io. an. in v° arceatur. ſi per ſñiam ſubdens ut nota. in ſimili. i. c. proximo. facit de pe. & remiſ. cum infirmitas. v. ſi quis. &. c. monaſteria. de uita & ho. cle. hoc etiam ſentit. & dicit pe. de ancha. in. c. is cui. in prin. de ſen. excō. li. vi. Pre. pena ī du° & maxime ubi vba ſunt futuri tempis regīr in telligitur ꝓ factum hominis. ut no. in. c. cupientes. ¶. ſi uero in diſcordia. in vbo priuentur. de elect. li. vi. & de hīti. qui cunq; in v° innodentur. li. vi. ꝓ doc. in. l. iubemus. ¶. ſane. C. de ſa. ſanc eccleſi. & quod no. de reg. iuī. in penis. li. vi. vnde ſi prohibitus ingrediretur eccleſiam credo ꝙ peccat nec obſtat ꝙ ius ꝓhibeat interdicendo ingreſſum eccleſie & omnis prohibitio importet preceptum. ut no. Arch. xxxii. di. iterdicit. quia hoc intelligitur. ſ. per hominem. ut. ē. g° nō ipſo iure. puto tamen ꝙ hee pene tanq̄ pene iuī ſeu a iure ſtatute ſint neceſſario īpon ende. ꝓ no. ꝓ Arch. in. c. i. ī v° nliaꝫ

de ele.li.vi.& in.c.felicis.in v° in ume3
de penis.& ibi per Io.an.in no.ii.colu.
eo.li.&.ī.q.cxiii.post principium.
CX.quero quia textus dicit & mortes
xpiana careat sepultura an intelligat ip
so iure an per factū hominis ut sic sepel
iri possit nisi ꝓhibeatur ꝓ hominem seu
sacerdotem.Rñ° doc. de isto v° careat
multa dicunt ut per Ang. in auten. qui
semel.C. quō & qñ iudex & in.l.i.C.de
pe.iud.qui male iud.& in.l.si quis in tā
tam.C.vnde vi.& ꝓ an.de bu.in.c.si di
ligenti.in.ix.colu.de fo.comp.& quod
no.in.c.licet.canon.de electi.li.vi.cum
simi.attamen vī in hoc pro ut superiori
proxima.q.dictum est.vnde cum in eccia
sepeliri non debeat non intererunt cleri
ci nec seculares associabunt corpus ad se
pulturam etiam in loco non sacro facien
dam ad hoc.ī.q.proxima.intellige nisi
iste in ultimis constitutus uicīū suū pur
gauerit fm Io.an.post vin.ī dicto.c.om
nis.in.v.colu.facit.§.q.cvii.in fi.& in
tellige purgauerit confitendo & cōican
do.ut in isti dicit fra.ī.c.ī nostra.& sepli.
si purgare non ꝓtest constat de eius cō
fessione.de sen.excōi.a nobis.ii.& qđ
idem no.post glo.in.c.ex pte.in prī°.
contrario eo.ti.facit.xxiii.q.viii.qcūq.
& vī ꝙ asserenti illum defunctum fuisse
confessum incumbat onus probandi per
.l.ei qui.d probatio.& quia cōfiteri ē
facti & non presumitur ut in.l.scienduꝫ
de vbo.obli.facit quod no.in.c.nuper.
de testi.cum si.& quod no.fra.in c.e.i.
de priuil.xv.q.Iohan.tamen de ymo.
dicit ꝙ ī dubio presumi debet ꝙ fuerit
confessus cum potuerit alii legitime cō
fiteri & de illius consilio ab eucharistia
abstinere & sic nō poterit in du° prochi
alis ei interdicere sepulturam.fm eum ī
cle.dudum.in fine prin.de sepult.vꝫ in
xxv.colu.ad qđ tñ vide in fili.§.q.xci.
CXI.quero quid includatur in denega
tione huius sepulture.Rñ° ꝙ sepeliatur
in campis ut no.ī.c.i.& torne.ad hoc.§.
c.proxima.Item ꝙ clerici non debeant
interesse & sic officium sepultuī denega
tur.ut no.de rap.c.ii.& ibi per Io.an.
in fi.& quod no.in cle.i.in v° sepelire &
sepul.& ꝓ Arch.ī.c.ii.ī v° ecclesiastice
sepulture de hereti.li.vi.ad hoc vide ꝓ
fra.in cle.de bapti.ii.colu.ubi de istis ī
teressentibus.Vnde & hii qui mortez si
bi consueuerunt non sepeliuntur in cimi
teriis sed in campis nec sacerdotes faci
unt officium nec associant nec etiā lumē
accenditur indeferendo corpus cē.Ad
quod.§.q.proxima.Nā sepultura qñq
accipitur ꝙ ipso officio quod impendit
corporibus sepeliendis de quo de sy.
non satis.xii.q.ii.precipiendum.i.q.i.
dictum.qñ3 aliter accipitur.ut no.in.c.
abolende.de sepul.&.xiii.q.ii.clerici.
§.Item queritur.glo.magna non tamen
vī ꝙ presbiter sepeliens hunc inconfes
sum incurrat penam cle.eos.de sepul.ꝓ
no.ibi in v° excōicatos & in v° subiace
re.nec etiam penam.c.ii.& rap.quia pe
ne non sunt trabende ad alios casus isti.
de iur naturali.§.plañ.de reg.iur.odia.
cum si.& quod not.in.c.si.de sepul.& ī
c.ii.de torne.posset tamē arbitrarie pu
niri si scienter fecit.de off.deleg.& cās.
cum simi.& in quibus casibus sepultura
denegetur.vide per glo.& doc.in.c.ex
parte.de sepul.&.c.ii.&.c cum ad moī
ste.de statu.mo.& in.c.litteras.in fiñ.
de resti.spo.per glo.& Arch.ī.c.is cui.
de sen.excōi.& per Archi.xvi.q.vi.si
presbiter.&.xiii.q.ii.nullus.per doct.
in cle.i.de sepul.per pe.de gu'io.in tra
ctatu canonice parrochialis in ultimo.c.
& inter alios est unus v3 de excōicato
minori excōicatione ut per Inno.ī.c.sa
cris.de sepul.& no.in dicta.cle.in v° ex
cōicatos ꝙ ꝓcedere vī qñ minor excōi
catio inducit peccatū mortale quod qñ
sit vide.not.in.c.sacris.ꝙ me.cā & per
Arch.xi.q.iii.rogo.& pe.de ancha.de
sen.excōi.statuimus.in.iii.natabili.Nā
moriens in peccato mortali non debet ī
ecclesia sepeliri.xiii.q.ii.cū grama.quā
doq3 īcurrit quis hanc penaz ex facto al
terius absq3 sui culpa post mortem eius
obueniente.ut in.c.i.de torneamentis.
per.Io.an. CXII.quero an has pe
nas incurret qui hoc statutum ignorat.
Rñ° dicit bo.in sum.de conse.eccle.uel
alta.§.& qñ.v.Item ambo.ꝙ qui non ꝙ
municauerit semel in anno inter catholi
cos non habeatur.& conse.di.ii.sclares

ad q8. ē. q. cvii. q8 intelligit ex contēp
tu & post mentionē ea. di. c. sequē. fm
eum. facit qđ no. in. l. rta. in prī. ff. ð iu.
& fa. ig. &. xxxviii. di. c. i. &. ī. q. iiii. c.
fi. Vnde qui contēnit absolui in mortali
decedit arch. in. c. alma. circa prī. ð sen.
ex9. li. vi. facit. ē. q. xlvii. in fi. Sed ista
limita° bo. nō vī hodie ꝓcedere nisi de
consilio & congruitate non aūt de necef
sitate cū nō possit cadere ꝓbabilis igno
rantia cuz hodie sit diuulgarizatū inter
fideles & ius notum ignorare non licet.
ut no. Cy. in. l. i. C. ð in ius uoca. & dns
flo. in. l. iuſ ignorātia. ff. ð iuſ & fa. ig.
& Dy. in rta. ignorantia. boc etiam vī se
qui bo. in su. de pe. & re. §. cui cōfitēdū.
in fi. ỹ dicit q ꝙ de cetero ex quo certifi
cati sunt si contemnerent damnarent. ut
ibi ꝑ eum. vñ non puto neceſſariaz moni
tionē ad incurrendum has penas q̄ aliq̄
faciunt ī ecclesiis cathedralibus insigni
bus in die iouis sancti ut omnes debeant
confiteri & cōicaſ sub penis ipsis. ꝑ no.
xxviii. di. c. 8cernim9. lix. di. c. i. lxxxix.
di. c. penī. vi. q. i. si qs. ð ordīe. xxiii. q.
viii. pessimū. xxiii. q. iii. si qſ roīpetaſ. &
xxv. q. ii. dicēti. ad fi. & ꝑ ꝑdicta nihilo
minus adbuc bonum est publicare & ge
neraliter monere facit quod no. in. c. i. ī
fi. de loca. cum simi. imo neceſſariuz si da
retur aliq̄ eccia cathedralis ubi tale ſta
tutuz notū nō eſſet & procedat qđ dicit
bo. & fiet publicatio taliter ꝙ habeaē
notitia quia textus in dicto. c. oīs. dicit
vnde facit in ſili per Io. an. in. c. iter ce
tera. de offi. ord. In locis tñ caſalium nō
ita grauiter punireē talis ignorantia. vn
de dicit Arch. xv. ē. i. in prin. ꝙ ille qui
ignorat quod ſcire potuit licet non excu
ſetur a toto excuſaē tamen a tanto. i. in ꝑ
te. ut ibi per eum. & ꝙ no. de pen. di. ii.
ſciendum quippe. & quod no. Ioan. ī. c.
qui ex timore. de reg. iuſ. & quod. ē. q.
xliii. &. ī. §. pximo. q. lxii. circa mediū.
Quādo aūt allegari poſſit ignorantia ꝑ
pe. de anch. in. c. ſtatutū. de preben. li.
vi. ꝑ arch. xxiii. q. v. placuit. &. xxx. q.
i. de his. per bar. ff. de fuſ. l. inter omēs
§. recte. ꝑ bal. in. l. error. C. ð iuſ & fa.
ig. ꝑ ang. in. l. ſi id qđ. ff. de iuſ. o. iud. &
dum text9 ibi dicit. ſi quis aūt. nota ꝙ
multis modis accipiē hec dictio quis in
ſcriptura. ut plene ꝑ Arch. de pe. di. i. ſi
ſacerdos & ſuple uel ſi qua qa illa diſpō
utrunq; ſexum cōprehēdit. ut pz in prī.
c. facit. ff. de v. ſig. l. i. de neg. geſtis. l.
ait pretor. §. i. &. l. i. §. i. ff. de cōſti. pec.

CXIII. quero que eſſe debeant ī ſacer
dote. Rñ° tria ſm alber. ſ. ſcia diſcernē
di inter peccata. inquiſitio de eis cauta.
& diſcreta pnīe ſeu ſatiſfactiōis iniūctio
ſm piſa. in. §. confeſſor. ii. Idem in ſu. q.
li. iii. ti. v. q. ii. ỹ ſm eundem. Alber. dē
ꝙ ſacerdos non teneē ſcire diſcernere ni
ſi ī cōi. ſ. que ſint capitalia & que morta
lia cōia & que uenialia ex geneē & ſcīēs
hec ſufficienſ reputatur ꝑ temꝑs huius
neceſſitate ad confeſſiones audiēdas ad
quod. ī. q. cxvii. circa prī. Et bene puto
ꝙ hec neſciens peccat mortaliter audiē
do & eum inſtituens peccat adhuc plus
q̄ ipſe & permittens inſtitutū miniſtraē
peccat ſi ſua intereſt talem ꝓhibere ut ī
ſu. con. li. iii. ti. v. q. ii. in fi. poteſt addi
ꝙ piculoſum eſt etiā audire cōfeſſiones
non habenti cōpetenter notitiā caſuum
pape & epōrum ut in cle. religioſi. ð prī
uilegiis & ideo ſup huis ignorātia cōfeſ
ſoris regulariter dī inexcuſabilis ut. ī.
q. proxima. Siſr & neſcienti cōpetenter
oportuna cuilibz xp̄iano vz articulos fi
dei ſacramēta eccleſie & precepta deca
logi & opera caritatis & modū debite
confitendi & penitendi. Nā matheı. xv.
dicīē. Si cecus ceco ducatum p̄ſtet ambo
in foueā cadunt ad hoc etiā fortius obli
gatur qui obtulit ſe officio talis enī tene
tur de omni exacta diligēcia ar. ff. ðpo.
l. i. §. ſepe. ỹ dicit ꝙ qui obtulit ſe depo
ſito tenetur de leuiſſima culpa cum reci
piat ad utilitatem alterius tñ qui autez
non ingerit ſe ſed requiſitus exercet ex
caritate ſatis vī ꝙ non teneaē niſi inq̄tū
ſcit uel poteſt comode ſcire quia impoſſi
bilium nulla eſt obligatō. ff. de reg. iuſ.
l. ī poſſibilium. Et quia hoc agitur ad me
ram utilitatē alterius ſicut & depoſituz
et hoc ſi ibi non inueniē uita et ſcīa ỹdo
neus qui ueliit et poſſit hoc officiuz exer
cere quo caſu etiā minus et in predictis
non inſtructus ſi facit ex caritate poteſt
ſe ingerere. Nam quod non eſt licitum

necessitas licitum facit extra de reg. iuꝛ qđ non est. vnde & in necessitate etiã laico potest fieri confessio. ꝺ pe. di. vi. qui uult. & hic confessor in hoc casu non tenetur nisi mꝯtum scit & potest uel scire potest. paria enĩ sunt scire uel scire debeꝛ. ut in. c. fi. de murtis. Si autez huiusmõi impitus etiam in casu necessitatis audiẽdo deprehendat penitentem grauibus inuolutum ꝓpter facit si ei consulit ꝙ de illis iterum confiteatur pꝛto uel ab eo cõsiliũ postulet cum eius copiã habere potest ne forte sup his ipse ĩ aliquo erret. Item si magis reputur ydoneus scientia & cõscia & aliquis ꝓ certo cognoscit se non ꝙpetenter pitum nullatenꝰ se intromittere debet etiam requisitus aĩs facit contra dictã scripturã. Si cecus cecos zc̃. Item contra iura. de pe. & remi. oĩs. & de pe. di. vi. qui uult. Si uero dubitat de sua competẽti pitia ꝓ scĩam seu experientiam uel etiam dubitat si alius pitior mueniatur uel reperiatur qui hº posit uĩ uelit excusatur obĩa ꝓ relati. xxiii. q. i. quid culpatur uel possz credere peĩtenti si dicat non posse se habere pitiorẽ cum non sit uerisimile cum mendacijs ad penitentiam accedeꝛ. ad quod. ã. q. xci. Item in confessore requiriꝫ conscientia multo magis qz̃ scientia. vnde de pe. di. vi. q uult. dicit Aug. sacerdos utiqꝫ cui oĩs peccator offertur añ quẽ statuaꝫ: oĩs lãgor in nullo eorum sit iudicandus quo in alio iudicaꝫ promptus est zc̃. & ideo existens in mortali audiendo confessiones mortaliter peccat. Nam ꝓz Tho. & al. & in su. con. li. iii. ti. xxii. q. xxv. existẽs in peccato mortali qñcuqꝫ ĩ aliquo actu exhibet se ut ministriuz ecclesie mortaliter peccat & totiẽs mortaliter peccat quotiẽs hmõi actuz facit. ad hº. ã. q. i. ad fi. & ideo etiaz si non potest hꝛi confessor scĩa & qscĩa ydoneus debem ꝓeligere conscĩam quia melior est insꝑia cũ timore qz̃ apparens sapĩa eccle. xix. & quia q sibi neꝯ est cui alii bonus erit eccl. xiiii. Item imperfectũ scie supplere potest perfectio caritatis. extra de renuc. c. nisi. §. ꝑ defectu. sicut patet in beato Nicolao & aliis multis. Sed imperfectum innocẽtie non supplet scĩa sed hoc casu ꝙto est maior tanto est piculosior sicut & bonus gladius in manu furiosi: ut ꝓz in demone qui sic nuncupatus est a scĩa. vnde prima corinth. viii. scĩa inflat caritas edificat sup quo glo. magĩ sniarum. ꝓz Aug. dicit. addite scie caritatẽ & utilis erit scientia cum caritate utilis erit ꝙ se inflat in superbiam ut demones qui greco noĩne a scĩa sic sunt nominati in quibus scĩa est sine caritate. Itẽ quia ut proxime patuit deficiens scientia pot in casu necessitatis sine peccato confessiones audiꝛ sed non deficiens cõscientia cũ peccatori vꝛ ãnecti qui ei peccandi occasionẽ prebet qñ potest sibi aliter prouideꝛ. Sz queritur an possit fieri confessio existenti in mortali vꝛ ꝙ non quia talis sacerdos ut supra ꝓz peccat & eius peccato ãnectiẽ qui ei in actu peccati consentit ad roma. priº in contrariũ facit quia nemo suum dz uitare ꝑlatum licet peccatorẽ misi pri us condemnatũ. viii. q. iii. nonne. de hº sic dr in su. cõfe. lib. iii. ti. xxii. q. xxiii. Tho. ait licet subditus reneaẽ recipe sacramẽta a ministro ecclesie etiã existente in mortali quouisqꝫ ab ecclesia tollerat ur quia adhuc ei obligatur tñ excepto casu necessitatis nõ foret tutũ huiusmõi inducere ad executionẽ alicꝰ spectantis ad suũ ordinem durante conscĩa ꝙ dictꝰ minister sit ĩ peccato mortali qz̃ conscĩam potest deponere ꝙa in instanti põt ex diuina gratia emendari hec ibi. hec cõ potest clariꝰ solui ꝓ id qđ in fiñ dicit Tho. ꝑa fe. q. lxxviii. arti. iii. v3 ꝙ non lz alicui quẽ inducere ad mutuandũ sub usura tñ occurrente ratõnabili necessitate lz recipere sub usura a preparato ad mutuãdũ ita ꝙ ex predictis potest colligi ꝙ dum quis cogitur a suo prelato ab eo potest recipere ecclesiastica sacramenta lz sit in mortali si ab ecclesia tolleratur. si nõ cogitur a prelato & alium habere potest sacerdotem nõ dz ei quẽ putat esse ĩ mortali confiteri uel ab eo aliqđ sacramẽtũ recipere nec ipsum inducere ad exequẽ duz aliquẽ actum sui ordinis. si uero aliũ sacerdotem habere non potest: potest ur gente rõnabili cã confiteri sacerdoti ad hoc ꝓpto & in mortali existenti & ab eo illa recipe sacramenta. sed nullatenꝰ dz.

ipsum ad hoc non disposituꝫ inducet ꝑm
fratrē Ni. oxiēsi. in add. ad b°. i. §. ꝓxi
mo. q. xcix. Et ꝙ requiratur scīa in ꝑfes
sore. ꝑ pe. de palu. in. iii. di. xix. q. . &
in su. fratris Ant. iii. ꝑte. c. de scīa ꝑfes
soris. vbi etiā de bonitate quē exigitur
in confessore. de hoc etiam in su. astensi.
li. v. ti. i. ꝑ totū. Itē ad illud qđ potꝫ hō
debet confiteri cōscientiato q̄ scientiato
credo ꝓcedere quando conscietiat9 erat
aliqualiter ꝑitus & discretus alꝫ uidere
tur eligendus scientiatus. g no. vi. q. lxx
iii. & rationes fratris Nicolai cōcernūt
potius confessorem q̄ penitentem: debꝫ
eni sacerdos esse ꝓuidus ꝙ habeat scien
tiam discernendi inter peccata & ipsoꝝ
& penitentis qualitatem ēm no. in. c. fi. de
pe. & remi. & de pe. di. i. quez penitet.
ibi querat sacerdotem scientem zē Vel
posset distingui ꝑm aliquos ꝙ aut pen
tens estimat habere calus intricatos ꝑ
sertum in male ablatis ut quia mercator
uel officialis uel similis. & ꝑligat cōfes
sorem scīatum. Aut non ut quia mulier
uel artifex & ꝑligat confessorem boni
tate prediturn potius q̄ scīa quod tutius
uidet ad quod. ē. q. lxxiii. Item debet
sacerdos esse cautus ꝙ primo consideret
an penitens sit suus parrochianus & tūc
ipsum audiat uel extraneus & tunc ipm
remittat nisi in casibus. ē. q. lxxviii. Ex
quo aūt dꝫ uel potest audire confessionē
doceat eum de forma confessionis & cō
sideret: vnde est & ubi fuit nutritus ubi
cōuersat9 & si uidet eū simplicē uel ydio
tam doceat eū pater noster & Aue ma
ria & credere deum: si nescit uel moneat
ut adiscat doceat etiā ipsum qualiter de
beat confiteri dicendo ei bn tot & taꝭ
sunt articuli fidei que uides si in bus unq̄
errareris uel dubitareris malo mō & ꝑ
seueranter de hereſ. c. i. dicat etiam ei
hec sunt mādata legis uides si seruareris
uel ī eis unq̄ offenderis. postea descēdat
ad septem peccata mortalia doceat etiā
ipsum formā 9fitendi ut nec peccatum
nec circustantias celet. de pe. & re. de9.
qui. dicat etiā ei ꝙ buīliet se & ponat ad
pedes ipsius: & si sit femina ístruat ipāz
q̄ semp sedeat ex transuerso nec faciem
ipsius respiciat. ad quod. ē. q. xxxiii. de
indemoneat ipsum ad cōfitendū primo
ꝓo ac dulci & suaui eloquio inducendo
ad cōpunctionē & confessionez & ponat
ei beneficia que contulit ei deus creādo
& recreando aſe eternitatem pietatem
xp̄i q̄ non uenit ꝓpter iustos sed ꝓpter
peccatores sicut p3 ī pet° pau° & latro
ne & ꝑspecialiter passionē xp̄i. Itez dicat
ei si totū confiteaꝛis & uere sine dubio
remittetur tibi culpa & ego te absoluaz
a pena. de pe. di. i. vbū. Sunt enim sacer
dotes uicarii ihesu xp̄i & habent claues
regni celorū absoluunt aſi diē iudicii. de
pe. di. iii. inter hec byrcum. &. xi. q. iii.
absit. & iudicat penitentem ut habetur
etiā. ī. q. cxxv. ſm ho. in su. §. qualiter sa
cerdos. vbi etiā dicit ꝙ p9 pnīam iniuri
ctam dꝫ similiter ipsum monere ut inter
peccatū & uiuat honeste & de similibus.
& adde. ī. cxxvii.. Itē debꝫ esse discret9
in benigne admittendo penitentem quia
cum dulcedine & dilectione debēt sacer
dotes suscipere penitētes sem ꝑ ī mitōi ē
partem declinando. ut dicit Arch. xxvi.
q. vii. quo affectu. facit. ff. de off. ꝓcōs.
l. obseruandū. Item discretus in imponē
do pnīam. ut in. c. omnis. de pe. & re. &
c. significauit. in fi. c. is q. eo. ti. & ō pe.
di. vi. p9 prin. v. caueat. v dicit Arch. ꝙ
iste sacerdos appellat iudex spiritualis.
ut ibi p3 ꝙ eo ꝙ spiritum soluit & ligat.
xi. q. iii. absit. p3 pe. facit de conse. di. ii.
in illo. in v° spirituale. & cle. dudum. v.
ac demuz. de sepul. v. de sex qualitatiꝰ
que requiruntur in sacerdote confessor.
& ibi ꝑ pau. & fra. & Io. de ymo. qui e
tiam dicit ī. xii. colu. ꝙ debet eligi ꝓba
tus in uita non aūt ꝓbandus ut ibi ē no
ta. in vbo pnīarū. & ibi per fra. in v. ac
deiñ. iiii. notabili. Sic ergo ī pnīa requi
ritur ꝙ sacerdos sit discretus & cauto. ō
pe. & re. omnis. §. sacerdos. ut ꝑ Io. an.
in. c. fi. ii. colu. de offi. delega. vnde non
debēt eligi cōfessores simplices & ydio
te & uicia palpantes. l. dj. si quis diaco
nus. xliii. di. dispensatio. ſm Io. an. in. c.
sup eo. de parro. & adde ꝑ Arch. in. c. i.
in v° caute. de sen. excōi. li. vi. Item con
sideret ꝙ in quolibet delicto hec sunt at
tendenda videlicet q̄ titas q̄itas etas sci
entia sexus conditio locus causa intentō

euentus tempus mora persona temptatio modus operis forma dignitas. ⁊ q bus p guy. spe. in suo aureo reptorio in ti° de aureo memoriali confessorum & ibidem in ti° de regl. pñe. §. scire etiam debet. ⁊. Item nota. unde q̄ sacerdos meretur audiendo cōfessiones si pura & bona intentione hoc facit ut aīas lucrē nō aūt ad questum ut ibidem allegat & subdit q̄ penitens debz de honestate aliqd dare sacerdoti lz petet nō debeat ut ibi latius. & adde. ī. q. cxxiii. CXIIII. quero a quib⁹ possit absoluere simplex sacerdos & qui sunt casus ep̄ales. Rñ° de hoc fuerunt multe & uarie opiniones diuersorum que aliquatenus referūtur in su. con. li. iii. ti. xxxiiii. q. i. & ibi etiā per albricū qui etiā concordat cum omibus inf rascriptis que opiniones nō fuerunt determinate usq; ad tempa benedicti. xi. q declarauit q̄ quatuor sunt casꝰ ep̄ales de iur & quinq; de cōi consuetudine. Primo. s. peccatum clerici p quod in curriset irregularitatē sm fratrē Ni. in addi. post pisa. glo. Ray. in su. de pen. & remi. §. Item nunqd parrochialis sit p v° ppter illam. & in su. con. dicta. q. i. dicit hoc esse uerum quo ad dispensationē nō quo ad absolutionē. Sed certe ista declaratio que forte fuit post illam glo. non vī loqui de dispensatione. sed de absolutione aīs multi alii casus eēnt ep̄ales ut dispensatio uotorū & aliorum multorum sm addi. fratris Nico. fo 8 incendiarius sm pisa. s. dolosis. & mādantibus hoc fieri siue in hoc dantibus auxilium siue cōsilium. Nā etiam debēt excōicari nec absolui nisi prius damno cui intulerīt resarcito sm facultates suas & iurent se ulterius ignem non apposituros & debent ierosolimis aut in hispania per annū ite grum in dei seruicio ꝓmanere. si quis autē ep̄us uel archiep̄us hoc relaxauerit damnum restituat & per annū ab offi° ep̄ali abstineat. xxiii. q. viii. pessimā. fz addi. 3° vbi esset indicenda solemnis penitentia sm pisa. & ista penitētia indicēda est p aliquo delicto graui quod totam ꝓmouit ciuitatem siue locum. xxvi. q. vi. c. fi. Et ideo casus iste est ep̄alis quia dari oportet penitentiaz solemnē & publicam ad satisfaciendū scandalo proximi. dicto. c. fi. ideo simplex sacerdos etiā si ei ab ep̄o ꝓmitteretur deberet q̄tum bono modo fieri posset uitare intromittere se sup huiusmodi quia cōiter circa talia non potest sacerdos necessaria & conuenientem indicere penitētiam. Et inter alia peccata pro quibus indicenda est penitētia solēnis & publica est blasphemia dei uel sanctorum publice ꝑpetrata extra dīm. c. statuimus. ⁊ dñs An. format plures qōnes. & dicit pri° an inferior episcopo absoluat a peccato isto dic q̄ non quia est de casibus ep̄o reseruatis facit quod no. de pe. & re. si ep̄us. li. vi. quod est uerum. sm bo. de publico. sed ⁊ occulto omnis presbiter absoluere pōt sm eū Suus uero ep̄ꝰ posset cōmittere non episcopo. ut in dicto. c. si ep̄us. ad h°. xxvi. q. vi. c. fi. Item dī publice blasphemāqñ hoc facit in platea uel in camera multis audientibus & ep̄o referentibus ut quia est uulgatissimum. Clericus uero ū debz publice penitere sed alias arbitrarie punitur. Item non habet locum talis pena si ex calore iracundie uel ebrietate hoc dixit. Item si p ep̄m lata sit sniā q̄ tra talē non sequitur alias sic. Icē secularis iudex habebit penam illam pecuniariam ⁊ qua in dicto. c. statuimus. & ecclesiasticus penam clericī. Item dicit q̄ indistincte in his penis cessat dispensatio de quibus ibidem p Ant. et doc. sm addi. fratris Ni. Item subdit pisa. iii. de excommunicatis maiori excōmunicatione et intelligē regulariter quia qñq; absolutio petit ad papam qñz ad inferiores ep̄o ut in pisa. in v° absolutio. facit quod no. Io. an. in. c. eos. in prin. de sen. ex°. lib. vi. in nouella. Itez subdit pisa. q̄ benedictus declarauit q̄ quinq; sunt casus ep̄ales de consuetudine approbata. primo. s. homicidiū uoluntariū. ad hoc uide. ī. Idem etiam vī in mutilatione mēbrorū. Nam pro h° peccato ab illo vī pñia dāda qui eandem dz mendario dare et q̄ nec mutilans nec mutilationem fieri mādans nec consentiens debeat absolui nisi satisfactione premissa. xxiii. q. viii. si qs membrorū. fz addi. ad hoc. ī. q. cxxi. Secundo falsarii. Tercio violatores eccle

libertate. l. q̄ minuste ꝓsoas uī res eccleſi
aſticas aggrauāt ut ſi qs ſcīaris iuſ dcōes
eccleſiaſticam impediret uel ſi iuſur paret
ſibi iurisdictionē ſup ꝓsonas uī res eccle
ſiaſticas quod ius ꝓbibet extra de foro
compe. ſi diligenti. de immuni. eccle. q̄n
li. vi. Quarto violatores eccleſiaſtice e
munitatis boc eſt ſi in eccleſia uel loco ſa
cro ſiue in ſpacio priuilegiato ī circuitu
eccleſie proximo in ꝓsona ſeu in ꝓsonis
offendit. xvii. q. iii. ſi quis inuentus. uel
aliter ei⁹ emunitatē ledit & ita omne ſa
crilegium vī caſus ep̄alis ſm addi. Quin
to ſortilegi & diuinatores. xxvi. q. i. c. i.
& hec hītur in quadam decretali que in
cipit inter cunctas. ī qua decretali mita
conſtituit de religioſis & circa predica
tiones & confeſſiones & ſepulturas p⁹
hec predicta decretalis in cōſilio vien. f
uocata eſt & multa noua circa hoc conſti
tuta ſunt. ut in cle. dudū. de ſepult. de p̄
dictis uero caſibus nichil innouatum eſt.
Nam in predicta decretali benedictus xi.
de his caſibus non fuit facta noua cōſtō
Sed ut dicit ibi eſt ſolum declaratio. vñ
dicendum vī q̄ illi ibidem caſus ſunt ho
die niſi diceret q̄ ipſe falſum declarauit
q̄ non eſſet benedictum: aut niſi noua cō
ſtitutio ſeu cōſuetudo fieret. poſſunt tñ
nihilominus ep̄i in ſuis ep̄atib⁹ caſus ꝓ
ut eis magis expedīr videbitur reſerua
re ſicut etiam poſſunt conſtōnes facere
& multo magis hoc poſſet conſiliu⁹ ſino
dale uel ꝓuinciale a cuius ſententiis reli
gioſi non poſſunt abſoluere ſm piſan. &
frater Nī. oxim. refert que dixit in di
ctoria. li. i. ti. xv. ¶. lxxvi. v⁹ an ep̄i poſ
ſint de die in diem nouos caſus p ſuas cō
ſtones reſeruaſ & dicit nō uideri q̄ poſ
ſent totaliter fructum gre facte fratri
bus predicatoribus & minoribus abſor
bere & ipſorum priuilegium detrūcare
quod no. l⁹. xxi. di. inferior. extra de pri
uileg. dilecti. &. c. q̄to. dicit guy. q̄ poſ
ſunt dum tñ nō appareat q̄ malitiōſe h°
faciant tu diſtinguas aut ep̄i faciunt ſta
tuta ſynodalia in quibus ſibi r̄ſeruāt ab
ſolutionem & in hoc caſu curati abſolue
re non poſſunt. Sed predicti fratres bñ
abſoluunt quia ſtatuta conceſſioni cōtra
ria reuocantur. dicta cle. dudum. ¶. ulti.

Aut faciunt ſtatuta de excoīcatione la
ta & tunc fratres non poſſunt abſoluer
extra de priuil. cle. religioſi. & ſic loqui
tur guy. hec ibi quod hic dr̄ de excōne.
Idem etiam intelligitur de aliis ſentētiis
ſtatutorū ſynodalium & ꝓuincialium ut
in dicta cle. religioſi. Ite⁹ q⁹ dr̄ de cura
tis. Idem p eandem rōne intelligiē & ō
alijs non priuilegiatis. Item in dicta di
rectoria in. ¶. precedenti v⁹. lxxv. dr̄ q̄
nec conſuetudo que ep̄is aliquos caſus r̄
ſeruat dictis fratribus ꝓiudicat cum con
ſuetudines eorum cōtrarie penitus reuo
centur. dicta cle. dudum. ¶. nos. & enim
ſm fratrem nico. oxim. in addi. aduerte
primo ad dictū piſa. qa imo vī q̄ ultra
dictos nouem caſus ſint etiam alii de iur
& conſuetudine ꝓ ut infra dicet imo eti
am princeps poteſt errare. ut no. ī. l. iii.
in fi. ff. d̄ ſupp. leg. &. xxiii. di. ꝓterea.
vñ erronea ſnīa pape nō ſuaſ ꝓ iur. ut
no. an. de bu. in. c. q̄to. de diuor. Si ergo
fuit ſuocata. ad quod. ſ̄. q. xcii. g° opor
tebit q̄ piſa. det iſtud ius ātiquu⁹ ita ſta
tuens ut dicebat illa reuocata & q̄ etiā
oſtendat q̄ de conſuetudine non erāt ri
ſi illi quinq̄ caſus ep̄ales. vnde ſatis eſt
q̄ per doc. interpretatu⁹ ſit alios eſſe ca
ſus ep̄ales de iure & conſuetudine ultra
illos de quibus loquiē papa benedictus
per no. q̄ Arch. in. c. i. in v° pontificem
de re iud. li. vi. & imo ī cle. i. de elec. in.
colu. & per Io. an. in. c. penult. de pecu.
cleri. & pe. de Anch. in ꝓhemio ſexti in
fine. vii. notabilis facit glo. in cle. n. de
here. in vbo ipſorum. ante finem. p̄ſertī
quia papa benedictus non excluſit alios
nec dixit q̄ illi tñ & non alii erant ep̄a
les. facit glo. in cle. ii. de here. ī verbo
ipſorum. ante fi. Ite⁹ ſo uerior vī piſa.
& guy. q̄ ep̄i poſſunt facere bona fide
caſus ep̄ales, ut. ſ̄. nec ob. q̄ p clementi
nā dudu⁹. reuocantur ſtatuta & cōſuetu
dines quod uerū⁹ eſt in q̄tum derogarēt
priuilio eorum. non autem ibi adimitur
ep̄is facultas reſeruandi alios caſ⁹ & ſic
remanet in iuſ ꝓmuni. vnde Io. mo. p⁹
glo. in dicta cle. dudum. tenet q̄ in pre
iudicium iſtorum fratru⁹ poteſt ep̄us ñ
obſtē clem. dudum. ſibi reſeruare caſus
in quibus curati poterant abſoluere &

sic fratres isti non poterunt absoluere illum quē non poterit curatus. Idem tenz ibidem guy. dummō non appareat ō malicia & hoc quia sanguis subditorum exigitur de manibus epōz. Et ideo ipsi habēt prospicēr facta subditorum omnib9 modis quibus possunt. Idem tenet pau. & steph. ut refert Ioh. de ymo. in dicta cle. in. xxii. colu. qui etiam credit ex cōsecturis posse de malicia apparere p dē cretalem. ii. de renun. in. vi. Et satis uidetur sufficiens cōiectura. si omnes casus uel maiorem partem non reseruatorum sibi reseruaret. ar. l. omēs. §. Iutius. ff. dē bonis que in frau. credi. facit quod nota. p dy. & bar. in. l. fluminum. §. fi. ff. de damno infecto. Idem forte si sine causa hō faciat ut ibi latius p ymo. q subdit in. xxiii. colu. pō pau. sic. fateē tñ q reseruare nō debz sine cā. xi. q. i. quenit. alias potest reseruare sibi & cō casus non expressos īure in quibus fratres non poterunt absoluer sicut nec curati fm eos facit. ī. dū refero ymolam post pau. faciunt nota. per fra. in dicta. cle. v. ac deinde in. vi. q. & in. §. si uero. x. q. vnde non licebit episcopo istud facere in fraudē que ex cōsecturis. p habitur puta ex vbis prolatis p epm ut in sili p dim. dom. in. c. fi pu tamus. iii. colu. de consue. li. vi. Et subdit pisa. & no. q. hic non fit mentio de 9 mutatione uoterū aut de dispensatione incertoruz quia hec non sunt de confessione uel absolutione. Sed ō bns habeē in pisa. uotū v° & restitu° vi° vnde ad p positum de casibus epalib9 dic latius p3 Arch. post Ray. ō pe. di. vi. c. fi. primo qñ est solemnis penitentia imponenda que tñ dz imponi ab eo uel de eius mādato a sacerdote. l. di. penitētes. & in. c. in capite. fo in excōicatis quos possit absoluer alīs fi. xvii. q. iii. si quis suadente. & in. c. quenit. de sen. excōi. 3° ubicūq inuenit irregularitatē cōtractā quia p pter illam debet remittere ad epm ut ipe uel cum ipso dispenset si possit. vel cū literis suis mittat eum ad papam. quarto de incendiariis. lxxii. q. ult. si quis memorum. &. c. pessimā. v° si sit consuetudo in aliquo epatu ut aliquorū certa crimina ad epm referantur sicut obtinet cō suetudo in plerisq; ecclesiis dē homicidiis sacrilegiis falsariis violatoribus emunitatis ecclesiastice & aliis enormibus: horum etiā aliqn mittunt ab epis ad sedez apticam. ppter enormitatem criminū & ad terrorem hos casus scripsit Ray. ī su. de pe. §. dz quilibet cum duob9. §. sequēt ib9. fm Archi. v. ē. Io. an. in. c. si epus. de pe. & remi. li. vi. in glo. in. dicit eē casus reseruatos alios ultra p dictos & dicit q absoluere excōicatos maiori excōicatione non 9petit nisi epo. de sen. excōi. nup. Itez imponere pnās blasphematoribus dei & sanctoruz. de cle. male. c. ii. Item sortilegis de sortilegiis. c. ii. Item cōmutatio quorumlibz uotorū. de voto. c. i. Intellige nisi p succursu terre sancte ut no. in. c. ex multa. de voto. & in spec. de lega. §. nunc ostendendum. v. viii. & ō dispen. §. nunc de epōrū. v. cxxxiii. Idē de uoto uisitandi limina apl̄orum Petri & pauli Similiter bti Iacobi in quib9 solus papa dispensat & ita obseruat curia ut in pisa. votum v°. & adde in spe. in dicto §. nunc ostendendum. v. xxiii. ubi hic est q si quis iurauit zc̄. Similiter tenet curia Romana in uoto intrandi religionē Ant. de bu. in. c. quid sup his. de fide in strū. dicit predicta uerba qñ p pter succursum terre sancte uouit sic loquunt in ra de hac materia loquentia sed si uouit uisitare sepulchrum nō putat. q hoc pa pe sit reseruatum quia hoc cautū non reperit. Idem dicit de uisitatione sancti iacobi & Rome. sed cōtra hoc unde text9 & glo. ō uoto. q sup bns. v. rursq. ad h° I. q. cxxxvii. Itē dicit Io. an. in dicto. c. si epus. q. ad ep̄z spectat dispō mā ablatorum incertorum uel certorum qñ non extant bn quibus facienda est restō. d. in deis cum sit. ut quia diligens fuit facta īuestigatio & repertum nō est ut per ande bu. in. c. in pītia. in prin. de spon. & quod no. in. c. q̄q̄. glo. ii. de usuris. li. vi. Intellige nisi eēt prouisum sp̄ecialiter p testatorez de executore uel ipse raptor per se restituat. ut p doc. in dicto. c. cum sit. & per bal. in. l. nulli. C. de epis. & cle. & Arch. xiii. q. v. non satis. ad fin. & pe. de pusio in tractatu canonice epalis. in. vii. c. in. iii. colu. Et pe. de anch.

post Arch. & Io. an. in. c. ii. de testa. li. vi. ī v. venio ad aliquas utiles qōnes. & sic epus non hz se in talibus intromittere nisi in defectum ubi certa plona non est a testatore deputata: hz possit epus absolutione a tali peccato sibi reseruare excā sed dispensationē male ablatorū facere non poterit quia satisfactio peccati est respectu pximi & est certa a iure expssa ideo non potest per epm immutari. ut p Io. de ymo. post pau. in cle. dudum. in. xxiii. colū. de sepul. & in cle. se. & de pe. & remi. ibi tamen ffert lapus cōcordare opiniones. Sed ipse Io. vī residere supradictus & idem post multa tenet do minus dom. in dicto. c. in. cōtra distinctō nem lapi. p. c. sicut dignum. §. eos insup. de homi. a contrario sensu illius text⁹ ut ibi latius & concordat fra. in cle. i. v. si quibus. in. ix. notabili. de priui. & in di cta cle. dudum. §. si uero. ad fi. vbi dicit etiam q potest epus de rigore iterdice re hanc distributionem p alium fieri & hoc etiā p constōnem statuere. ad obuiā dum fraudibus que in hoc fieri possunt. ad idem per eundem in cle. ii. §. i. de pe. & re. q. x. Et idem bal. in dicta. l. nulli. &. ī. questi. lx. circa medium. q neapoli seruatur oīo & optime quod no. Io. an. in. c. ii. de testa. li. vi. in no. iii. colu. facit in spe. de institu. edi. §. nunc uero. ii. colu. v. quid si male zē. & inde fedre. consilio xxxii. post prin. incipit Reuerende pr & dīm Nico. & Ant. in. c. cum sit. de iudeis. Frater An. in sua su. ō restōne male ablatorū vī uelle restringere ad unū casum. s. in usuris publicis incertis. Sz cū reuerentia alia male ablata eqperantur illis ergo succedit theorica doctorum q eadem sit dispō in oibus a iure equipatis de qua p An. de bu. in. c. de multa. de p ben. in antepenult. colu. p⁹ glo. & p do. p⁹ Io. an. in. c. si postīq. in. §. i. & in fi. de elec. li. vi. & in. c. constō. eo. ti. cum sim. Item dicit Io. an. q ad epum spectat pe nitētia matrimoniorū clamdestinorū seu clamdestine contractorū. de cla. desponsa. cum ibi bitio. ui cōtra interdictum eccle sie. de ma. contra interdi. ecclesie. c. i. & fi. & declamdestino q sit casus reseruatus notat etiam Io. an. in dict. c. cū inhibitō. penult. colu. & inde eum in antepenult. colu. Item fm Io. an. in dicto. c. si epus. solent epi reseruari penitētie oīm pu blicorum enormium criminum oppressi oms filiorum quo casu ut etiam in alios bodie imponitur pna arbitraria ita q alius terrorem inferat. de pe. & remissi. qstum. in fi. & no. i. c. fi. de bis qui fil. occi. p hoc quia publica pna bodie non est i usu. ō. q. ix. Et propter hoc possunt epi facere constōnes synodales ut parētes non teneant filios suos ī lectis eorum. ii. q. iii. consulu illis. & p doc. in. c. fi. de bis qui fili. occi. Et itelligo oppōsionis filiorum ex ppdito uel ex casu. ut dicit glo. Io. an. ibidem. ad que facit no. p ho. in su. de bis. qui fili. occi. Itez fm eundem Io. an. solent epi reseruari pne cuiuscūq homicidii falsi testimonii uel falsi instrumēti iuriu incestus. facit in spe. de dispen. §. nunc de eporum. vsi. cxvii. & quod no. Io. de lig. in. c. rursus. p⁹ prin. qui cle. ue uouen. & quia est crimen enorme. ut dicit Io. an. in. c. ex teno re. in prin. de tempo. ord. ad quod. ī. q. pxia. Nota tū q ō iurē cōi sacerdos absolut a peccato homicidii nec epo reseruatur. de sen. excōi. ppendimus. per Nico. in prin. p hoc quia Io. an. & omnes doc. ponunt hunc casum homicidii uolun tarii inter alios solitos epo reseruarī nō autem inter casus de iurē epo reseruatos Epus aūt in hmōi etiā dispēsat quo ad beneficium tm. sed quo ad officium req ritur dispensatio pape. ut i spe. ō dispē. §. nūc de eporum. v. xxx. &. §. nunc bre inter. v. v°. cum simi. Curia tī romana vī reseruare papē absolutionē hmōi q papa Eugenius in bulla sua sup potesta te maioris penitentiarii conterit eidem absolutionem interficientiū q̄cunq; pso nam et interessentium homicidiis. ut in dicta bulla. c°. xiii. et. c°. xvii. et sic a lius abdicare vī. ut in. c. ut rīm. ō appe. et in decī. Rot. numero. cccix. incipit Item si litis pen. cum si. et quia etiam in homicidiis certis casib⁹ papa sibi retinz et reseruat. ut ibidem pātet maxime in dicto. c. xiii. per totū. Item casus corruptionis monialium et coeuntis cum brutis fm Io. an. ad hoc. i. distī. miror. et. c.

in capite. xxxiii. q. ii. quicunq; cum sim. & de pñia ptur. i. q. ii. qcunq;. & de penitentia coeuntis cum brutis. xxxiii. q. ii. hoc ipsuꝫ. &. §. sequenti. & non est mirum si peccatum contra naturam sit casus ep̃alis cum sit peius adulterio & ices tu. xxxii. q. vii. adulteriū. cum tribus capitulis sequentibus & ideo ep̃o reseruatur: quia ep̃o pḥibitū non repit̃ar. no. l. di. miror. &. i. q. vii. §. nisi. & i. c. at si clerici. de iudi. facit de excess. prelaticleri ci. & ibi ponitur pnia canonica ut dicit ho. in su. de pe. §. que pena. ꝙ tercius. facit quod not. xxxii. q. vii. omnes. in glo. vñ & in hoc peccato satis delinquunt clerici ſm ho. in su. de excessi. pla. v. cõiter. ymo loqui de tali peccato polluit es dicentis & aures audiētiū offendit. xxxii. q. iii. in eo. & de solo tali peccato polluitur aer. ð pe. di. i. sed & contra. o. vnde dicit guy. in suo aureo reptorio. de regpñe. q̃ peccatū sodomiticū excedit omne peccatum facit. xxxii. q. vii. flagitia. & quod no. in. c. iii. de raptо. ꝙ cris Nico. dicit q̃ abuti feminis & masculis iudicantur a pari. & facit quod no. in dicto. c. omnis. Inde sodomite pessimi peccatores genes. xviii. &. xix. p̃ prin. & i li. iudicū. c. xix. Et ad illud de incestu. intellige q̃ si fuit. ut. ſ. incestus ep̃us non dispensat nisi ratione iuuentutis. ut p̃ Ni co. in. c. i. de eo. q. cog. Et scias q̃ bon. in su. ponit omnes predictos casꝰ. & addit si ipse ep̃us audiuit cõfessionē de aliquo peccato. Et ideꝫ dicit de aliis eorumb̃ que consuetudo generalis & sp̃alis ep̃is reseruat. de hoc etiā p̃ bo. i su. de pe. & remi. §. cui confitenti. in. m. colu. guy. duranti in dicto suo aureo repertorio in §. ut aūt scias. in penul. colu. ultra predictos casus addit hos v3 de uerberantibꝰ patrem uel matrē de defloratoribus virgines vi oppressas uel seductas de baptizantibus pprios filios sine necessitate de tenentibus ad baptiſma uel ad confirmationem pprios filios sine necessitate de cõtrahente pꝰ uotum castitatis: de sy monacis in quocunq; genere de formicā tibus cum iudea uel sarracena de cõcipiente filiuꝫ ex adulterio qñ ita crederet suū de pcurante abortum uel sterilitatē de cõtrahēte matrimoniū cū alio pꝰ spõ salia iuramēto firmata de contrahente cum baptizata ab eo uel cuius confessionem audiuit de usurarius de celebrātibꝰ in altari non consecrato uel sine ornamētis uel sine indumētis de celebrante nō ieiuno: In fine uero ita dicit tot casꝰ ponere nil aliud est q̃ potestatez sacerdotū astringer. vnde breuiter dico sacerdotes omnia posse in occulto quo ad forum penitentiale que specialiter non sint in iure ep̃is reseruata & que non sint ipsis sacerdotibus directe uel indirecte p̃ aliquam consequentiam interdicta. de sen. excõi. nup. hoc tñ fateor q̃ ubicunq; graue de lictuꝫ fuerit uel enorme supportari est iudicium requirenduꝫ: uel etiam ꝓpter casꝰ nouitatem uel ambiguitatē Idem etiam fateor de omnibus casibus in quibus sic est in qualibet ecclesia consuetū ſm eum qui tñ non vī firmar. Et ad illud de fornicante cum iudea uel sarracena vī puniri morte. xxxii. q. v. reos. §. Itē moyses. sed certe non omnia in ueteri testamēto facta sunt trahenda in exemplum nostre actionis. ut p̃ Io. an. in. c. ut inquisitōis de hēti. li. vi. in nouella circa medium. & ibi p̃ pe. in. vii. notabili. & ſm hec q̃ supradictum est de casibus ep̃alibus ꝑcauit etiam si crimina sint occulta quia i foro penitentiali etiam de occultis iudicat ecclia de uoto p̃ tuas. & notat Io. an. ſ. c. ex ꝑte. de cen. facit. c. porro. ð sen. ex cõi. & quod no. Arch. in. c. cum quis. de sen. excõi. & Io an. in. c. cum non ab homine. eo. ti. Nam in mortali etiā occulto requiritur contritio et sacerdotis reconcilia° ꝑ Io. an. in. c. a nobis. n°. iii. cõſ. eo. ti. et quia constō militantis ecclesie a strictis debita occulta. ut in. c. fundamēta, §. si sec9. et ibi dom. c. e elec. li. vi. facit quod no. ð emu. eccle. cle. ura. ad fi. & in cle. i. de hereti. in v° eo ipso. facit. xvi. q. vi. presbiteri. &. §. ecce. in princ. & in ſpe. de dispen. §. iuxta. in. v. colum. ibi. xviii. & i reptorio aureo in. §. ut autem. v. priuata autē nisi in blasphemato re. ut no. Io. an. in. c. si ep̃us. de pe. & remi. li. vi. & in. c. ii. de male. &. ē. hac eadem. q. circa prin. vnde guy. de monte lau. in. cle. duc. §. si uero. & refert fra.

ibi ī v. ac deiñ. vi. q. 3 casibus ep̃alibus dat vñs. Qui facit incestum defloran aut homicida. Sacrilegus clerī percussor uel sodomita. Transgressor uoti piurus sortilegusq;. Et mentita fides faciens in cendia prolis. Oppressor blasphem9 hereticus adulter. Omnis pontificem sup bis obtentis adibit. Et q; adulterium sit casus ep̃alis ꝓbatur in. c. at si clerici. de iud. de casibus papalibus dicunt ibi docto. q; reuoluendo iura colliguntur & q̃ plures ponit hosti. in sum. de renūc. §. propter conscientiaz. & spe. de dispē. per totum. & maxime in §. nunc de eporum. cum duobus. §. sequentibus. & ī ti. de lega. §. nunc ostendendum. per totuz. & per glo. in. c. sicut. de exceff. prela. & in clo. i. de priuil. in vbo sedi apostolice. & per fra. ibidem in v. quibus. xi nota bñ. Et per Archi. de re iudi. c. i. in vbo pontificem. libro. vi. & per. glo. in. c. q; translationem. de offi. lega. & per Bal. in l. ne scripta. C. d̄ preci. impera. offe. ubi ponit de suprema potestate domini pape. de quo etiam not. in. c. q̃to. de trāsla. & in dicto. §. nunc ostendendum. vbi. lxxxix. Et nota q; penitentiarii pape nō possunt absoluere a casib9 apostolico reseruatis sine speciali commissione de quo per Io. an. in. c. ex multa. de uoto. & de cle. excom. mini. clerici. super gl. ꝑm dominum dominicum. in. c. i. v. omnibus. de tempori. ordi. li. vi. Ad quod. ē. q. l. p9 princi. Et quod no. fran. in cle. ne roma ni. v. eo ipso. vi. q. de elect. Nec etiaz ab episcopis absoluere possunt fratres de putati iuxta formam clem. dudum. quia nec a reseruatis ep̃o ut per ymo. p9 pau. in dicta clemen. xxiii. colum. & in clem. i. post prin. de priuil. per eundez. Et ad de q; simplex sacerdos quandoq; super e normibus penitentiaz imponit in illis vi delicet de quibus. de tempor. ordi. c. fi. & per Io. an. in. c. deus qui. de pen. & remiss. Ex his nota q; casus ep̃ales sunt q̃ plures & non possunt bñ particulariter scīri. vnde bonum videtur q; accipientes ab epis auctoritatem audiendi confessiones faciant sibi ab eis declarari quos casus sibi reseruant & q; in aliis generalez auctoritatem cōcedant absoluendi & qa differt absolutio a dispensatōne. si uolūt sup aliquo uoto uel aliis posse dispensar de his faciant fieri specialem mentionē vel q; auctoritate episcopi possint dispē sare super omnibus ad forum penitētie pertinentibus ꝑm fratrem Nico. oximi. vbi. ē. ad hoc. i. q. cxvi. Et sic licentia a postolica q; possit quis absolui a casibus papalibus non trahetur ad dispensatio nem sup irregularitate & similibus p nota. in. c. clerici. de cleri. excōmuni. mini. & in specu. de dispen. §. nunc de eporuz. penult. colu. facit. c. i. de sen. excom. in vi. cum simi. vnde videtur q; nullo casu r̄ seruato posset episcopus indefinite omnes casus concedere per nota. per pe. d̄ Anchā. in. c. si episcopus. in secundo notabili. de pen. & remi. li. vi. & per cle. de sepul. §. per hunusmodi. facit de iure iurān. c. i. li. vi. & quod ibi per pe. ī. vi. notabili. & q; no. dominus fran. in. c. magne. ī ultimo contrario. in fine. de uoto. & in. c. ex multa. in fine principii. eo. ti. & quod nota. pe. in. c. ii. in. iii. q. de offi unica. li. vi. & in legenda sancti andree in ix. colum. dum dicit mandat episcop9 ut suo penitentiario confiteatur cui plenitudinem tradiderat potestatis. Ad hoc. ē. q. ci. & non obstat. §. quesitum. ff. si q̃s cauti. ut ibi p̃ ang. in medio. & ī fine sue lecture. Item in casib9 episcopo reseruatis non potest Archipbiter absoluere sine commissione episcopi. Iohan. an. in. c. officium. de offi. archiepresbi. Quaz autem superiores retinent sibi aliquos casus dicit laud. q; primo hoc faciūt ꝓpter imperitiam inferioruz propter quā in arduis causis uolunt merito ad ipsos haberi recursus. de pen. & remission. omnis. Item quia sunt quidam quos non odium criminis sed timor infamatōnis amissio proprii grad9 accessuz ad penitentiam arcebant & ut superiores sui tales cognoscant in propria ꝑsona uolūt audir̄ eorū cōfessiones ut magis grauenē & ipsi cognoscāt q̃ta fides eis super illa contritione est adhibēda & ideo subtrahunt eos ipsis inferioribus. l. di. quomō. dum tamen ipse sacerdos rite ordinatus sit & nulla causa ecclesie ligatus & canonice institutus: & licet tante uirtutis sit

ctracter ſimplicis ſacerdotꝭ ſicut & epi
ſcopi. xvi. q. i. §. ecce. & olim idem erat
preſbiter & epiſcopus. xcvi. diſti. oli3
tamen poſſunt ſuperiores inferiorum p̄
ſbiterorum poteſtatem reſtringere ſub
trahendo & ſibi caſus retinendo. ut per
guy. de monte laud. in ſuo ſacramentali
in Rubrica ꝺ baptiſmo. in. iii: colu. facit
quia prelatis dicū prouerbiorū. xxvii.
diligenter agnoſce vultum peccatoris
tui tuoſq; greges conſidera ut dicit doc.
in. c. ſi epiſcopus. de pen. & remi. li. vi.
Adde q̄ in caſu neceſſitatis quilibꝫ ſacer
dos eſt ſummꝰ pontifex quo ad poteſta
tem ordinis & iuriſdictionis ſic. ſ. q̄ poſ
ſit abſoluere a vinculo & peccato q̄tum
papa licet non poſſit dare idulgentias ſi
cut papa. ſ3 pe. ꝺ palu. in. iii. di. xxiii.
q. vi. in. ii. colum. & per guy. duranti ꝑ
ſupra ad fi. qui dicit q̄ in neceſſitatis ar
ticulo in predictis caſibus & aliis & ſibi
alias non conceſſis poteſt per ſacerdotē
quilibet abſolui. ut. xxvi. q. vi. c. fi. cum
ſimi. Etiam abſoluit ab omni ſententia. ꝺ
ſen. excom. non dubium. &. c. q̄uis. & ꝺ
pen. di. i. quem penit3. &. xxvi. q. vi. c.
i. ii. penu. t. & ultimo. & nota de offi. or.
paſtoralis. glo. v. & in clemen. i. ꝺ priu
leg. in glo. niſi: & quod ibi per fran. u.
colum. niſi in executione ordinis fuer. t
impediti ſacerdotes. ut in ſpe. de ſen. §.
ut autem. v̄. illud quoq; notandum eſt. &
ad iſtud ſi ſacerdos ſit excōmunicatus ut
de. c̄. q. xc. & per pe. de palu. in. iii. di.
xxiii. q. vi. iii. colum. & di. xxv. q. i. ad
finez ubi omnino videas. CXV. que
ro iuxta proxime dicta an inceſtus ſpiri
tualis ſit caſus epiſcopalis ut quia nō cū
conſanguinea carnali ſed ſpirituali omit
titur videtur q̄ non. ar. xxx. q. iii. c. i. &
ſentit Archi. xxxv. q. iii. coniunctiones.
Nam inceſtus cōmittitur cum conſangui
nea uel affine. xxxv. q. iii. de inceſtis. &
no. C. ad. l. iul. de adulte. in Rubrica fa
cit q̄ no. arch. xxx. q. i. ſi quis ſacerdos.
ſuper v° adulterium. & facit ea. q. c. om
nis. &. xxxiii. q. ii. ſi qs cū matre. & qđ
no. Arch. xxxv. q. i. c. i. &. q. iii. coniun
ctiones. in contrarium quod no. Ioh. de
lig. poſt doct. in. c. i. de eo qui cogno. di
cens q̄ dicit inceſtus ſpiritualis. Ad idē
notat hoſti. in ſum. de pen. & remi. §. q̄
interrogationes. in. iiii. colum. ibi cōmi
ſiſti inceſtum vbi dicit q̄ inceſtus cōmit
titur ubi cognoſcitur cōſanguinea uel af
finis carnalis uel ſpiritualis. vnde & ad
religioſas perſonas extenditur ſm hoſt.
Sed pe. ꝺ palu. dicit ſic. Septuma conclu
ſio q̄ cognoſcere cognatam ſuam legaliꝫ
uel ſpiritualeꝫ uel ad quam eſt publice
honeſtatis iuſtitia non eſt proprie in
ceſtus quia inceſtus non eſt niſi cuꝫ uera
cognata uſ affine. Sed papa uel impera
tor non poteſt facere q̄ ſit cognatus uel
affinis qui non eſt quia iſta ſunt iura ſan
guinis que mutari non ꝑ oſſunt ſed licet
non ſit inceſtus eſt tamen ſpirituale pec
catum inobedientie ad eccleſiam. Item
pari ratione non eſt inceſtus niſi in gra
du prohibito lege nature a quia eſt ſola
conſanguinitas uel affinitas uera ſm pe.
de palu. in. iii. di. xxxxii. q. i. in. fi. fac.
quod dicit ymo. in ſimili. in cle. i. de offi.
ordi. penult. colum. & in cle. fi. in fi. de
here. Pro opinione canoniſtarum facit
quia ꝓximitas ſpiritualis maior eſt car
nali. ut in ſpe. de reſcrip. preſenta. §. ra
tione autem impetrantis. circa princi.
Item ſpiritualia ſunt digniora tempora
libus. ut per hoſti. in ſum. de maiori. &
obedien. §. quis cui. Item ſunt fortiora
carnalibus. hoſti. in ſum. de tranſla. eꝑi
§. cuius. circa medium. & in ſum. de ſer. rū
ordi. §. qualiter liber. propter quod ui
detur q̄ cōmittatur inceſtus ſpiritualis
& ſic ſit caſus epiſcopalis pro hac parte
qui ſimiliter cōmittitur cū moniali tanq̄
ſponſa xp̄i qui eſt pater omnium. xii. q.
ii. qui abſtulerit & ſic cum affine ſpiritu
ali. ut no. xxvii. q. i. virginibꝰ. facit gl.
in. l. ii. in verbo filii. de epiſco. & cleri.
facit de cogna. ſpū. c. i. in v° ſpirituale
in prin. li. vi. & quod no. in. c. cū cauſa3.
glo. penult. de rapto. & quod no. xx. q.
iii. in ſumma. &. lxxxi. di. miniſtri. & qđ
no. Arch. xxxiii. di. eos qui. in fin. facit
optime. xxxv. q. vii. c. uno. uncto rubro
& quod not. Archi. xxxiii. q. ii. ſi quis
cum duabus. in fi. uncto. c. ſi quis cum
matre. ibi poſito. vbi dicit Arch. hic po
nitur octaua pars queſtionis in qua pro
bat q̄ omnes inceſtuoſi zč. vnde cū illa

viii. ꝓte sit situatum dictum. c. si quis. cū matre. ergo cum cognata spirituali com mittitur incestus facit. xxxv. q. iii. de in cestis. xxvii. q. i. que xp̃o. & in specu. de cogna. spiritu. in prin. & idem videtur ꝺ incestu legali cuꝫ cognatis adoptiuis. ff. de adopti. & inſti. eo. ti. per totuꝫ. & ita in eccleſiis de dicto triplici inceſtu tenet & obſeruatur ꝙ ad eꝑm abſolutō perti neat facit. i. q. cxxxxvii. ante finem. Sꝫ in adulterio & inceſtuoſo ſimul non vide tur ꝙ epiſcopus poſſit diſpenſare & ab ſoluere per nota. per Antho. de butrio. poſt Ioban. andre. in. c. at ſi clerici. §. de adulteriis. de iudi. Sed contra credo ꝙ poſſit per nota. per ange. in. l. quedam §. nūmularios. ff. ꝺ eden. & Pe. de anch. in. c. mandato. ii. q. de preben. li. vi. vbi allegat bar. & doc. in. l. ii. in princi. de v̄ bo. obli. & per eundē pe. in. c. cum illis. ante finem de preben. libro. vi. & per Antho. in. c. per uenera. xxiii. colum. q filii ſunt legi. & ſatis eſt ꝙ non reſeruaē pape per no. i dicto. §. de adulteriis vbi hoc ſentit Nico. & videtur caſus. i. c. cū dilectus. lo. ii. de purg. cano. & quod ibi per Io. an. & dominum Nico. circa prī. facit. §. q. lxiii. CXVI. quero ſi epi ſcop9 committit alicui uices ſuas circa cō feſſiones audiendas nūquid talis poteſt circa caſus maiores & epiſcopales. Rñ° nō poteſt niſi expreſſe ei ꝯmittat extra de regulis iuſ. in generali. & de peni. & remi. ſi epiſcopus. li. vi. is quoq; cui com miſſum eſt non poteſt committere alteri extra de off. delega. quoniā apoſtolica. in fine. ſm piſa. in. §. confeſſor. i. Idem i ſumma confeſſorum lib. iii. ti. xxxiii. q. ii. & intelligas ꝙ non poteſt de iure com muni ſecus quando exprimitur ꝙ poſſit ar. extra de offi. deleg. is cui. li. vi. & p ea que. ibi no. Io. an. ſm fratrem Nico. in addi. Itē taī ñ dipēſat in irregulari tatibus in quibus poterat epiſcopus no tat Io. an. in. c. clerici. ante finē. de cle. excōmuni. miniſtran. Sed quid ſi dicat e piſcopus committo uobis auctoritatem meam in foro penitentiali ut poſſitis ab ſoluere in omnib9 caſibus in quibus poſ ſum. Rñ° ſm glo. Ray. & in ſumma con feſſorum eo. ti. q. ii. Iz q oīa dicit nihil excipiat. xix. di. ſi romanorum. non tamē eſt tutum propter huiuſmodi commiſſio nem generalem vſurpare ea que a iure ſpecialiter epiſcopo ſunt reſuata niſi cer tum ſit ꝙ huiuſmodi epiſcopus propter huiuſmodi uerba generalia intenderit q mittere ſpecialia & tamē que in ſynodo ſua epiſcopus reſeruare conſueuit ſatis credo ꝙ per huiuſmodi generalia uerba debeant intelligi eſſe commiſſa, abſolutō nes tñ excōicatōnū que fiūt a ſacerdo tibus pro furtis & damnis quoruꝫ igno rantur auctores cum non ſolum pertine ant ad forum penitentiale: ſed quo ad quid ſpectant ad forum contentioſum ñ ſunt intelligende delegari per huiuſmōi uerba generalia & multo fortiuſ nec ab ſolutiones eoruꝫ que in forma iudicii ex communicati ſunt pro contumatia aut ꝓ re iudicata aut ꝓ offenſa q̄tumcunq; etiā generaliter epiſcopus committat uices ſuas quo ad forum pemtentiale alicui ñ propter hoc ille ſiñ ſpeciali mandato de bet mutare uota aut relaxare iuramen ta de quibus certum eſt ꝙ poſſint uel de quibus eſt dubiuꝫ an poſſint licite obſer uari. licet de tranſgreſſione uoti iam fa cta & de periurio poſſint penitentiaꝫ in iungere ſm glo. Et ſubdit in dicta. q. iii. in huiuſmodi ergo confeſſor in dubio nō ꝓcedat ſed a ſuo epiſcopo certificetur i ſpeciali in quibus caſibus uult ſibi cōmit tere auctoritatem ſuam & in quibus nō ſatis videtur poſſe dici quod huiuſmodi conceſſio ſic generaliter accipienda ſit ſi cut ſonat. Nam uerba generalia genera liter ſunt accipiēda. i. q. i ſunt non nulli. & extra de peni. & remi. ne pro dilatio ne. & extra de decimis. ad audientiaꝫ. p̄ ſertim in fauorem ſalutis animaruꝫ quo nihil eſt fauorabili9. xxiii. q. iii. ſi hēs. & dicto. c. ne pro dilatione. niſi forte fu iſſet aliquid tale quod non fuiſſet dele gans ſimiliter in ſpecie conceſſurus extra de reg. iuſ i generali. li. vi. que au tem ſint iſta cum ſint indeterminata ſatis uidentur relinqui iudicio diſcreti iudicis & confeſſoris. de offi. delega. c. de cauſ. ad hoc. §. q. cxiii. ante finem. ſm fratrē Nico. eximi. i addi. quo ad pr.mū q̄ſitū concordat hoſti. in ſumma. de pe. & re.

§. cui confitendum. ꝺ. quid si quis epus. ubi dicit ꝙ si episcopus commisit alicui generaliter uices suas non ad penitentias iungendas talis nō habebit potestatem in casibus episcopalib9 quia in generali mandato cē. quod sequitur pe. de Ancha. in. c. si episcopus. eo. ti. libro vi. Quo ad secundum quesitum pro opinione fratris Nicolai faciunt que dixi in dicta. q. cxiii. ante finem. facit quia satis est habere mentē uerborum no. Io. an. in. c. consuluit. de ser. non ordi. & in. c. inter corpalia. in ꝟbo expressam. de trās la. prela. & per bal. in. l. edita. in. xxiii. columna. C. de eden. Itez uerba generaliter prolata quandoq; referuntur ad casus specialiter enumeratos. no. Archi. ī c. detestanda. de conce. preben. li. vi. & quia ubi non esset clarū de intellectu debemus uerbis inherere notat. Archi. in c. cupientes. §. ad h° de electi. li. vi.

CXVII. ¶ro quid agendum cū quis habet aliqua peccata a quibus ille cui confitetur non potest absoluere. Rñ° fm Thomam in quodlibus quolibet sacerdos non absolut aliquē nisi qui diumitus creditur absolutus fm pisa. in. §. confessor. i. uel etiam de quo dubitatur nec dubitationis facile possit habere certitudo si penitentiam petat. de peni. di. vii. si qs positus. fm fratrem Nicola. in addi. Sed postq; a deo est absolutus tenetur adhuc ecclesie confiteri & quia dispensatio absolutionis non est tota cōmissa minori tenetur totum confiteri ei & ipse debz absoluere ab omnibus a quibus potest: deinde tenetur eum remittere superiori de residuo absoluendum. ar. xxxiii. q. ii. latorem. & extra de peni. significauit. Idem in summa confessorum. eo. ti. q. lxxviii. fm addi. post pisa. ceterum si inferior de facto absolut ponit idem Tho. ꝙ non credit eum absolutum tamen excusatur per ignorantiam iuris: non autē sacerdos cui hoc ius ignorare non licet fm pisa. Idez in sum. con. eo. ti. q. lxxiii. Sz certe posset esse ꝙ quādoq; minus excusaretur confitens q̄ confessor: cum cō fessor non teneat scire omnes casus imo in communi nec multum subtilia ut not. in sum confes. li. iii. ti. v. q. ii. & unusq̄sq; magis obligetur proprie saluti q̄ aliene. de pe. di. iii. qui uult. fm fratrem Nico. in addi. Quid si cōfitens sit excōmunicatus & non possit absolui a suo confessor nunquid absoluet eum ab aliis peccatis Rñ° fm Tho. in. iiii. di. xviii. sacerdos nullum excōmunicatum absoluer̄ potest a culpa nisi absolutus sit prius ab excommunicatione quia excōmunicatus non est particeps sacramentorum ecclesie quid ergo si non potest haberi recurs9 ad eū a quo fuerat absoluendus. vide in pisan. in v° absolu°. iii° fm pisa. in. §. cōfessor pri° frater ni. tz ꝙ si cōfitēs sit bene dispositus ad petendum absolutionem ab excōmunicatione possit per prius absolui a peccatis. Est enim excōmunicat9 casu penitentie & absolutionis. & ideo si est bene dispositus potest a peccato absolui licet confessor non teneatur absoluere a peccatis ante absolutionem excōmunicationis nisi ex hoc maxime damnificaretur: regulariter tamen fit si absoluitur primo ab excōmunicatiōe & postea de ceteris peccatis cum excōmunicatio sit fortius uinculum & hoc seruant qdaz confessores. Sed pri9 dicta sententia benignior est fm eum in addi. ubi latius loquitur: cōmunior tamen opinio & regla tenenda est si timeatur ꝙ propter huius modi absolutionem a peccatis fieret negligentior ad petendum absolutionem ab excōmunicatione fm eundem. Si g° confessor inuenit penitentem ligatum a aliquo casu a quo absoluere nō possit debet absoluere ab omnibus a quibus potest & remittere ad superiorez de illo absoluendum. ut no. de pe. di. i. mensuram. §. non ita. in glo. in casibus. & per hosti. in sum. de peni. §. cui confitendum. in. iii. colum. ibi sic sunt. Et dicit ꝙ ideo dictum fuit le profo mundato a domino matthei. viii. ostende te sacerdoti ī casib9. i. suis īferiori. vnde cui postea absolut episcopus de eo ꝙ sibi retinuit hee due particulares faciunt absolutionem integram & una est preparatoria ad reliquam ꝫ glo. ray. in. sua sum. li. iii. in ti. de excommunicatione. super ꝟ. sed nūquid. in ꝟbo ad illam cē. erat ergo una perfecta absolutio. ut per pe. de palu. in. iii. distin.

xxiii. q. i. arti. iii. conclusione. ii. & sic ñ habet amplius ad primum confessorem redire a quo fuerat absolutus a casibus a quibus absoluere poterat presbiter ille ſm docto. Si tamen episcopus concessisset huic presbitero casus suos absoluet etiam ab isto. ē. q. cxvi. Si autem incidit ipsum excōicatū debet prius absolui ab excōicatione & postea confiteri sacerdoti seu postea ab illo absolui a peccatis suis quia alias absolui non posset tanq̄ privatus participatione sacramentorum. ⁊ cleri. excōmuni. ministran. c. fi. & quod not. in. c. ex parte de offi. ordi. ad hec. ē. q. Inn. post medium. & nota q̄ excusatur penitens in illo in quo absolut confessor non ualens propter ignorantiam facti. ut in summa Antho. in. c. de confessoribus. Ad hoc, ē. q. xxxxiii. & facit. ī. q. cxxviii. ante. finem. CXVIII. quero nunquid unus sacerdos possit audire & alius absoluere. Rñ° ſm guy. nō quia sacramentum penitentie diuidi nō potest sicut nec alia sacramenta ecclesie. xxiii. di. quorundam. Idem in summa cōfessorum libro. iii. ti. xxxiii. q. lxxvii. ſm fratrem Nico. oximi. post pisa. in. §. confessor, i. facit quod no. in. c. q̄ sicut. in vbo diuidatur. in fine. de elect. & intelligе etiam si ambo presbiteri essent parochiales illius. ut per pe. ⁊ palu. in. iii. di. xxi. circa prin. & fratrem Antho. in sum. c. de confessione. v. quinta conditio confessionis est. ad. hoc. ē. q. xxxvi. uō. ī. q. clvii. vnde ab eodem sacerdote presente impendi debet absolutio non plus quam ſm glo. Ray. & in summa confessorū. dicta. q. lxxvii. ad hoc. ē. q. xxxvii. &. ī. q. cxxviii. in fine. CXVIIII. quero vtrum sacerdos possit absoluere illam cum qua peccauit. Rñ° ſm guy. ſi debet quia tollitur ei erubescentia que est maxima pars satisfactionis. vnde debet eam remittere ad alium sacerdotem sicut not. hugo. xxx. q. i. super. c. omnis. & ibi no. & in summa confessorū eo. ti. q. lxvi. & idem de omni peccato in quo sacerdos fuit consentiēs uel cooperator Si tamen in his casibus absolut ualebit absolutio, concor. Tho. in. iii. di. xviii. Idem in dicta. q. lxvi. ubi addit ſz eūdē guy. nec est otra q̄ episcopus ñ possit dispensare in simonia cum eo cōmissa quia dispensatio est dignitatis absolutio necessitatis & ideo non tam facile emittit qs potestatem absoluendi sicut dispensandi ſm fratrem Nico. post pisa. ubi. ē. cōcordat in effectu Archidi. in dicto. c. omnis. & Io. an. in. c. ii. de ordi. ab episcopo. & ī. q. proxima. & adde no. in specu. de legа. §. nunc ostendendum. vsiu. xxiii. in fine. ibi quod autem dixi intellige: si sit uere penitens: secus si eligeret illum qa particeps fuit ad hoc textus cum glosa. xxxix. di. in prin. ut dicit in simili dominus Nico. in dicto. c. omnis. in. columna. ut qua forte alteri ñ diceret. ē. q. xcix. CXX. quero nunquid sacerdos orientalis audiet confessionem sue uxoris & ipsam absoluat. Rñ° honestius & tutius ē q̄ illa ab alio accipiat penitentiam quia plus uerecūdabitur coram alio & qa marito forte non confiteretur peccata qđ marito displiceret ī uxore utpote formationem siue adulterium tamen talis sacerdos potest dare ipsi mulieri penitentiam cum sit eius parrochiana. ſz glo. & Arch. xxx. q. i. omnis. ad qđ. ē. q. proxima. & in summa confessorum eo. ti. que. lxvi. si tamen esset de generatione grecorum. vide. ē. q. xxxxviii. hic; ergo uxor effecta sit una caro cum uiro. xxvii. q. ii. sunt qui. nihilominus absoluitur realiter a uiro licet honestius sit q̄ alteri confiteretur. S militer & filius. licet una persona reputetur cum patre. l. fi. C. de im pub. & alis substi. CXXI. quero qd agendū confessori: si credit q̄ confessus non faciet penitentiaz aut aliud qđ promittit. Rñ° ſm guy. non debz propter hoc exigere promissionem seu uotum uel iuramentum. Sed sufficit si dicat se habere propositum faciendi & sic debet absoluere simpliciter & sine cōtradictione facta tamen protestatione si suspectus habetur q̄ si non restituet quod abstulit aut nō faciet aliud quod incumbitur fructu cōfessionis carebit. Idem in summa confessorum. h. iii. ti. xxxiii. q. cxxxvi. Excipiuntur excōmunicati qui iurant ut in pisa. in. §. absolutio. ⁊ ſz pisa. & frēz Nico. in addi. in. §. confessor. ii. nota g°

unum casum de excõicato qui non solum iurat sed etiã anteq̃ absoluatur prius satisfacere debet qñ est excõicat9 ꝓ noto ria seu manifesta offensa. ut in.c. solet. ꝺ sen. excõi. li. vi. & est singlariter expressum in multis excõicationũ casibus sicut illos discurrenti potest pater similiter etiã in aliis casibus a iure expressis. ut dr in dicta. q. cxxxvi. Iz ibi specialiter non ponantur. vnde ꝑ9 post predictũ est in ĩ cendiario qui iniuste ꝓximũ damnificat in incendendo seu incendi faciendo uel ꝯ9 facientibus auxiliũ seu consiliũ in his dando. Nam & hi non uidẽtur debere absolui nisi prius satisfecerint. xxiii. q. viii. c. pessimã. vbi etiã q̃ iuret ulterius ignẽ non appositurũ zc̃. tercius uidetur contra mutilantem ꝓximũ seu mutilari facientẽ. xxiii. q. vi. si quis membrorũ. Quartus est cõtra manifestos raptores & eccleſi e violatores qui nec absolui debent nec ad pnam recipi in uita uel in morte nisi prius satisfecerint zc̃. de rapto. sup eo. Est tñ aduertendũ ſm ho. & in su. con. li. i. ti. xvi. q̃ predicta itelligũ tur qñ raptor seu ecclesie violator fuit monitus de restituendo & post admoni tionẽ diu in contumacia ꝑseuerauerit alias dicta pena non obtinet ut in. c. fi. de sepul. & de rap. in litteris. Quintus est contra manifestos usurarios qui nec absolui nec ad confessionem admitti debẽt nisi prius zc̃. de usuris ꝯ̃ꝯ. li. vi. Sextus vẽ contra sacrilegũ. ſ. qui aliquid absulit de loco sacro seu qui iniuriatus est ꝑ sonis ecclesiasticis qui non vẽ absoluẽd9 si admonitus prius non satisfecerit. xvii. q. iii. si quis inuentus. ut ibi dr ſ3 fratrẽ Nĩ. in addi. & istos casus ponit gl. xi. q. iii. cum aliquis. & de purg. can. c. inter. in v° aduiret. & adde. ĩ. q. cxxxix. faciunt no. ꝑ an. ꝺ bu. in. c. ii. q cle. uł uouẽ.

CXXII. quero an confessor teneat ad memoriã confitenti reducere peccata q̃ audiunt uł scit eũ cõmisisse. Rñ° ſ3 guy. si scit uel habet ꝓbabilẽ opinionez dz ei ad memoriã reducer̃ quia timere potest ne confitens super hoc crassaz habeat ignorantiam uel q̃ non adhibeat debitam diligentiã. ſ. ad recolenda peccata sua ut in su. con. li. iii. ti. xxxiii. q. lxxxv. vbi hec notanẽ ſm fra. Nĩ. p9 pisa. & ut peĩ tens bene recordetur d̃ peccatis ſuis cõ sideret & distinguat diuersa tempa ipi9 diuersa loca diuersos status diuersa offi cia. & de simi. facit. ẽ. q. cxiii. in fi. & q. xl.

CXXIII. quero an confessor teneat in aliquo penitenti. Rñ° bonum est q̃ in aliquo releuet penitentẽ & cum eo onus pnie portet. de pe. di. vi. c. i. v. cognito. ſ. cõpaciendo orando. ꝑ eo & eti am ieiunando. ad hoc. l. di. ponderet. & in aureo reptorio de reg. pnie. ad fi. & dz condescendere peccatori per cõpassionẽ & misericordiã. ſ3 Arch. in dicto v. cognito. q etiã dicit d̃ pe. di. i. ſpens. p9 mediũ. q̃ sacerdos discret9 dz cõpati penitenti & onus pnie secum portare & in oĩbus quibus potest consolari & adiuua re. de pe. di. vi. qui uult. ſm bug. & per ho. in ſu. de pe. ¶. ii. quo tenet. v. ii. tenetur. & v. sed & tenet. & v. fi. & eguerso ad quid teneatur penitens confessori. ui de per eundem in sequenti. ¶. v inter alia concludit q̃ non tenet cũ confitetur ali quid de necessitate offerre ꝓbitero etiã non parrochiali rõne confessionis seu penitentie ut ibi latius. ad q̃s. ẽ. q. cxiii. in fi. Inde textus ĩ dicto. c. omnis. dicit. q̃ sacerdos procedat mor̃ ꝑti medici. i. ut paulatim medicina adhibeat. Nã in multo contristatur natura mediocri aũt gaudet. ut per arch. de pe. di. i. medicamentum. & dicuntur medici animarum. ut ibi & in. c. cum infirmitas. de pen. & remi. & tenenẽ penitentibus ad curam & diligentiaz sicut & medicus carnalis. ſ3 ho. & doc. in. c. ii. de cle. non ordi. mini. Itez tenetur docere eum formã confitendi. ut dictum est supra. q. cxiii. ãte finẽ.

CXXIIII. quero si sacerdos habeat aliquos prochianos surdos cecos mutos uel furiosos uel demoniacos & simles quos scit esse in peccato mortali quid faciet. Rñ° ſm ray. debet facere posse ſum ut inducat eos ad penitentiam ſm q̃ est possibile q̃ si non possit. pficere oret & faciat orari ut deus illustret corda eorum. de conse. di. iii. c. solet queri. ſ3 pisa. idem in su. con. eo. ti. q. lxxxviii. ubi etiam dicitur q̃ licz sacerdos faciat nũc posse suũ tñ est casus in quo non excusaẽ

vꝫ ſi negligentia ſua preceſſit huiuſmodi caſus hec ibi ſm fratrem Ni. & ē ſciendū qꝫ furioſis ſeu amentibus in mortali exiſtentibus nullū poteſt dare remediū niſi reuertantur ad mentem quia ipſi & dormientes equiperantur & intelliguntꝫ ſeuerare in eadē uoluntate & ſtatu quo erant immediate ante dormitionem uel amentiam quouſqꝫ dormientes exiſtunt ſeu amentes. extra de bap. maiores. ad fi. ideo non reſtat ꝫ eis niſi oꝛo ſm frē Ni. in addi. & facit. ī. §. ꝑxim. q. cxi. & qꝫ negligentia faciat aliquez tenerī. uide no. de offi. Arch. ea. q. & qñ iudex dicatur negligens. ꝫ Archi. in. c. 1. glo. ii. de muriis. li. vi. & negligentia in prelato ē peccatum mortale. no. in dicto. c. ea. q. & per fra. in. c. excōicam⁹. in fi. de hēr. & per Io. an. in. c. inter cetera. circa fi. de offi. ordi. & no. qꝫ paria ſunt lente & negligenter Arch. in. c. cū plures. ad fi. de offi. delega. & addē. ī. q. proxima. CXXV. quero quid agendum ſit per ſacerdocem cum uidet prochianū publice peccare. Rñ° primo debet ipſuꝫ monere & inducere ad contritionem declarando illi qꝫ cogitet cōmiſſa per eum & ſimilia. de quibus. ē. q. xlv. Item pudorē de peccatis cōmiſſis. Item deteſtationez peccati ꝓpter cuī⁹ ullitatem ipſe peccator facius eſt ullis & abiectus. Item timorem diei iudicii & pene gehenne. Item āmiſſionem prīe celeſtis & de multiplici offenſa creatoris: & deſpe ueme ꝑ ut dictum ē. ē. q. xlv. &. ī. q. cxxxix. Nō enī deſperandum eſt de uenia ut fecit Caym quia plus poteſt deus dimittere qꝫ homo peccare nec eſt cum origene nimis preſumēdum de dei miſericordia ſi ita granū. 1. a nimā uel cogitationez inter duas molas bas. ſ. timoris & miſericordie conteren duz eſt ut ex farina ſic trita barutello diſcretionis mundata aqua lacrimarū commixta bonum panem & delectabilem in clibano cordis igne caritatis decoctum paremus & offeramus hoſpiti nobiſcuz cenare cupienti. ut per. ho. in ſu. de peī. & remi. §. quibus. & in. §. qualiter ſacerdos. Si aūt nec ſic ꝓficit & parrochian⁹ adhuc non uult confiteri & publice peccat & nullo mō induci poſſit: debet ſacerdos premiſſa monitione eū excōicare uſ ſuperiori denunciaꝛ. xxxii. q. v. precetum. Et ſi habeat odium contra fratrem debet eum ad pacē faciendā compelleꝛ. xc. di. placuit. &. c. ſi quis contriſtatus. xxii. q. iii. qui ſacramento. debet etiam cōpellere ipſum ad penitentiā agendam de ꝓprio fornicatione & aliis crimibus de ſpon. ad audientiam. in fi. & ſi inobediens fuerit expellaꝛ ab eccleſia nec poſtea de facili admittatur. xi. q. iii. qui in bēte. latentia uero ꝺicta uindictā ñ bñt xxii. q. v. c. xꝑiana. vi. q. i. ſi omnia. de ſymo. ſicut. i. in fi. vnde in foro penitentiali ñ cadit abſoluta cōpulſio. no. arch. in. c. ſi pauper. de preben. li. vi. niſi publice peccaret quia tunc poſſet ſacerdos inuocare brachium ſeculare. ut per Io. an. in. c. omnis. de pe. & re. in. v. colum. & vide eum in. iii. colum. Verum circa hanc compulſionē parrochiani doctrina Aug. & gregorii eſt ſequenda. ſ. qꝫ prīo arguet oportune. ſ. āmonēdo & corripiendo: ſo importune ſuſpendendo & īterdicendo: tercio creſcente contumatia excōicando. xxiii. q. iii. ita plene. &. c. forte. &. iii. di. ſic rector. Sin aūt hoc como de fieri non poſſit forte ꝓpter multitudinem uel potentiā hoīm admoneat eos uerbis & terreat qtuz poterit & faciat qtum in ſe eſt quicquid poſſit & ſic liberabit aīmā ſuam dicens cum apſo mundo ſum ſunt man⁹ mee a ſanguine omniū vīm lxxxiii. di. epheſis. lxxxvii. diſ. qō attinet. &. xxiii. q. iii. diſplicet ſz ho in di. §. qualiter & ad hoc ultimum uide in ſu. ꝑ eundem in ti. ꝺ renunc. §. cui. v. graue ſcandaluz. & ſequentib⁹. CXXVI. quero utrum liceat ſacerdoti inquirere a confitente ſpecificationem ꝑſone cum qua peccauit. Rñ° ſm ray. ſicut cōfitēs non debet ſpecificare niſi ut dicit ē. §. q. xxxv. ita nec ſacerdos debet interrogaꝛ niſi ut ibi dī. Idem in ſum. con. eo. ti. q. lxxxvii. ſm fratrem Nico. poſt piſa. in v° confeſſor ſo. ad bº. ī. q. proxima. & di. q. xxv. et vide oſ. ī. q. clxv. ad fin. CXXVII. quero an interrogationes ſint faciende in ꝺfeſſione. Rñ° . ſm ray. ꝑ ſic dūmodo diſcrete fiant de quibus habes plene. de pen. di. v. c. i. et di. vi.

c. qui ult. in prī. & ultra medium. & extra de pe. & remi. omnis. §. sacerdos autem. & debent esse interrogationes prī cipaliter de septem uicijs capitalibus q̄ sunt Superbia auaritia gula luxuria inuidia & accidia. ſm pisa. predicta plenius dicunt in su. confessorū. li. iii. ti. xxxiii. q. lxxxiii. & non solum interrogationes sunt faciende de huiusmodi uicijs sed etiam de articulī fidei & de sacramētis ecclesie & de preceptis decalogi & de operibus caritatis & de pena confitendi & de multis alijs & de circunstantijs eorum que sunt quis quid ubi p quos quotiens cur quō q̄n de quibus circunstantijs clarius dicit in dicta. q. lxxxiii. &. ē. q. lx. &. q. cxiii. in fi. ſm fratrem Ni. in addi. & de interrogationibus habes. ē. q. xxxviii. & de istis circunstantijs cōsiderandis & de cautelis penitentis. de pe. di. v. per totam. & di. vi. in prin. dicuntur autē circunstātie ille ō quibus subā facti circunstātia. & ad factum circunstāt ut p3 in cle. constō3. de electi. & debent fieri distincte. de pe. di. vi. post prī. & ibi no. in glo. ar. q̄ specialiter ubi etiaz textus dicit sic. diligēs igitur inquisitor subtilī inuestigator sapiēter & quasi astute interroget a peccatore q̄ fortitan ignorat uel uerecundia uelit occultare zē. facit ō homi. ex līs. i. & quod ibi per Io. an. & de his interrogationibus plene in su. asten. lib. v. ti. xvii. & in su. Antho. c. de confessione. v. octaua q̄ sit fortis. & in c. de bonitate confessoris. & per ho. in sum. §. que īterrogationes. ubi etiam de interrogationibus faciendis circa peccata mortalia: ō quibus peccatū mortalibus no. in. c. iii. de cōsti. & in reptorio aureo. spe. ō reg. pnīe iniungende. §. scire etiam debet circa prin. que sub hoc vbo saligia continētur. vñ uersus. Vt tibi sit uita semper sāligia uita. v3 Superbia auaritia luxuria ira gula inuidia & accidia siue tristitia. i. tedium boni. ad quod. ē. q. lxvi. vñ laudō. in sacramentali in Rubri. ō pnīa dicit sic dat septem uicia dicto saligia. Et similī interroget sacerdos de quinq̄ sensibus corporis sc3 Visu auditu gustu tactu & odoratu. ā q̄bus no. ff. de acqui. po. l. qđ meo. & p Io. an. ī prin. decretaliū. in v° Gregorius. ad fi. & in probemio. in prī cipio. & per ho. in sum. iii. carta. Nā potest cum ipsis mortaliter peccari. Psal. In exitu israel. zē. & quod no. de su. trinitate. glo. i. in fi. Itē īterroget de ōcalogo. i. decem mandatis & preceptis legis q̄ sub his vbis continentur. Vnum creō deū ne uane iures p ipsum. Sabbata sanctifices habeas in honore pentes. Non sis occisor fur mechus testis iniquus. Alterius nuptam nec rem cupias alienam. ad hoc quod no. in. c. i. in v° dispositōē. de summa trini. & in. c. fi. gl. i. ō consue. & quod no. Io. an. in. c. deus qui. in fin. de peni. & remi. Similiter interroget de articulis fidei qui sint. xii. & continentē in simbolo. de quo simbolo & ipsius ptibus & auctoribus eius plene no. li. dist. c. i. in. v° apīos. & ibi per archi. dī. n. simbolum quia unusquisq; apīorum posuit bolum. i. ptīculam unam & fecerunt credo. zē. ad q̄ē. x. q. i. placuit. & ō isto & de alijs simbolis. no. ī Rubrica de su. trinitate. in glo. in fi. vbi etiam no. q̄ articuli fidei ſm decretistas sunt septem ſ3 ſm theologos sunt. xii. īmo ſm aliquos sunt. xiiii. qui ad. xii. reducunt. ut per Io. mo. de sum. trini. lib. vi. & Io. cal. in summula sua eo. ti. debet tamē sacerdos esse cautꝰ ut non plures interrogatiōes faciat q̄ expediat & specialiter interrogationibus modi peccandi & maxime in peccato fornicationis & gule cauendum est ne forte sibi modum quem nunq̄ audiuit aperiat et sic ad peccandum q̄ nunq̄ fecerat quodāmodo instruat et inducat ad quod. ē. q. xxxviii. Si tamen aliquis non confiteretur nisi interrogaretur nō reciperet fructum confessionis. de pen. di. i. §. contra. v. Item taciturnitas. et. ē. q. xxxviii. CXXVIII. quero qd agendum si confessori occurrat dubium super confessione. Rñ q̄ hec dubitatō aut procedit ex uarietate opinionum doctorū aut ex sua ſperitia. in primo casu dicit glo. ray. in ti. de mrīo. §. sed nunq̄ peccant uxores sup v° abstinendum. q̄ hoc casu non est precipitanda sīa nec deneganda absolutio sed ua tutior est consulenda et terror inculcandus ex periculo quod uidetur uerū cum penitēs ex aliq̄

probabili ratione adheret opinioni ali
cuius notabilis doctoris uolens eam te
nere. Nam hoc casu propter uarietatez
prudentium doctoruz confessor consulē
do sibi uiam tutiorem & quod sibi ueriꝰ
uidetur ſm deū si acquiescere nolit illud
supra suam conscientiā relinquat quādo
uero aliquis non habet in se aliq̄ bonam
rationem quare magis debeat opinioni
unius q̄ alterius adherere conueniente
remanet in dubio: propter quod si dubi
um sit super aliquo utrum sit peccatum
uel non omnino est necessariuz q̄ ab illo
abstineat & de illo debite penitea eli
gendo partem tutioreꝫ ne alias discrimī
se exponat. ut. ē. q. xxxxi. Si uero dubi
um non sit principaliter super peccato.
ſz utrū quis teneat ad aliud faciendū uſ
dandum seu penaz subeundam debet be
nigniorem sentētia eligi: videlicet mꝺ du
bio quis ad nihil obligetur. Nam in duº
regulariter pro reo danda est sententia
nisi in causa matrimonii dotis uſ liberta
tis seu testamenti quando pro istis data
fuerit sententia. ut in. c. fina. de re iudi.
& in. c. cum sint. & in. c. odia. de regulis
iuris. li. vi. &. ff. de legi. i. benignius. ni
si forte esset aliquid faciendu quod pos
set faciliter expediri: ut si dubiteē vtrū
quis sit excommunicatus & possit como
de facere se absolui ad cautelam tunc. n.
est consulendum pro tutiori parte q̄ ꝺº
faciat & sic potest intelligiqꝺ dicit glo.
Ray. & ponitur in summa confessorum.
li. iii. ti. xxxiii. q. lxix. q̄ si iudex eccle
asticus dicit sciās te excōmunicatum uel
huiusmodi uerba: q̄ si de excōmunicati
one per talia uerba agatur in foro iudi
ci non reputabitur excōmunicatus nisi
alias constiterit de intentione excōmuni
cantis ut quia semper solitus est sic dice
re quando excōmunicat uel alio modo.
In foro autem penitali eligenda est in
dubio tutior uia ut. ſ. talis reputetur ex
cōmunicatus & impetret absolutionem.
Et idem consulit hosti. in hus & similiꝫ
quando dubitatur de excōmunicatione.
Item q̄ dictum est quando uehemens uſ
probabilis coniectura non esset in cōtra
rium quia inspicimus in obscuris quod ē
ueri similius: uel quod plerunq̄ fieri con
sueuit. ut in. c. inspicimus. de reg. iuris.
li. vi. ut si constet aliquem fuisse excōmu
nicatum & dubitetur utrum fuerit abso
lutus tunc enim habebitur pro excōmu
nicato donec de absolutione legitime cō
stet. ut in summa confessorum. lib. iii. ti.
xxxiii. q. xxxxviii. Itez si sit publica fa
ma de delicto uel excōicatione. ut extra
de senten. excom. cum desideres. ¶. ſo v
dicitur q̄ si est publica fama aliquem v
beraſſe clericum q̄ nec episcopus nec ali
quis ibi communicare debet nisi ad arbi
trium episcopi de hoc se purgauerit uel
ad cautelam absolutus fuerit. Si autem
procedit dubitatio ex imperitia confeſ
soris tunc querat consilium pītī. extra ō
peni. & remi. omnis. q̄ si habere nō pos
sit remittat confitentem ad confessoreꝫ
scientia & conscientia prudentioreꝫ sicut
medicus imperitꝰ debz ad pitiorē egro
tum remittere. ar. de pe di. vi. qui uult.
q̄ si nec hoc fieri possit exigat ō confitē
te q̄ sit patꝰ facere omne illud ad quod
obligatur & querē diligenter illud no
scere a peritis iuxta posse & q̄sulat con
fitenti quod tutius est & in dubio abso
lutionem sibi non retineat ut dictum est
sed ipsum inǰctum auctoritas sua se extē
dit absoluat. de pe. di. vii. siquis posit. ubi dat absolutio penitenti in extremis
licet de eius salute penitus dubitetur ut
ibi & eo. ti. c. nullus. ſm fratrem Nico.
oximi. in addi. ad pisa. in. ¶. confessor. ii.
nota tamen q̄ si querit consilium non de
bet nominare personaz nisi necesse sit &
cum licentia cōfitentis. ut per pe. de pa
lu. in. iii. di. xxi. artº ſo conclusione. ii.
post prin. &. ī. q. i. cvii. an autem absolu
tio fieri possit per litteram. Rñ ſm gl.
ray. & in summa confessorum. lib. iii. ti.
xxxiii. q. lxxvii. q̄ non sed presens con
fitēs a pīte sacerdote possit absolui fa.
de peni di. i. quem penitet. Ex quo pa
tet q̄ eodem modo non possit fieri p nū
cium. Similiter nō possit unus audire &
alius absoluer. ē. q. cxviii. absolutō uero
ab excōmunicatione fieri posset etiam ī
absentia quia ignorans & inuitus ab ea
posset absolui. ut in summa con. li. iii. ti.
xxxiii. q. cxiii. ſm fratrem Ni. v. ē.

CXXIX. q̄ro an sacerdos primo dēat

absoluere q̄ penitentiam dare frater Nico. oxim. in addi. vbi. s̄. Rn̄det ꝑ ut etiaꝫ notauerat in directoria li. 1. ti. xv. ¶. cxxiii. q̄ non quia cū in penitēte īpo sitione appareat tercia parꝫ principalis materie ideſt satiſfactio quatenus eſt ex parte peccatoris ſine qua ſaltem in affectu non eſt perfectum hoc ſacramentuꝫ nec poſſit debita forma apponi per miſtrum donec ipſa materia debita primo integre ſit ꝑacta'que in tribus cōſiſtit ſcꝫ cordis contritione: oris cōfeſſione & operis ſatiſfactione. ar. extra eo. q̄ō quidam. ideo hunc ordineꝫ debet confeſſor ſeruare in penitentie ſacramento. primo debet audire confeſſionem. ſecundo imponere penitentiam. tercio abſoluere ſacramentaliter. ut in cle. dudum. ¶. ſtatuimus. de ſepul. ubi hoc no. guy. & Io. an. hec ibi: videtur ergo q̄ niſi impoſitio penitentie precedat abſolutionem ipſa abſolutio ſit nulla. Sed forte poſſꝫ excuſari ſi ſtatim poſt abſolutioneꝫ anteq̄ diuertatur ad extraneos actus imponatur penitentia. Nam quod fit in continenti videtur meſſe'. C. de pactis. l. petens. tutius tamen eſt q̄ precedat ut ex predictis pꝫ ſm fratrem Nico. ubi. s̄. & q̄ penitētie impoſitio precedere debeat abſolutōē tenet glo. in dicta cle. dudum. in v° audire. ubi idem ẓen. & laud. & Io. de ymo. in. xi. colum. & ſequen. ſuper dicta glo. & idem Archi. in. c. ad apoſtolice. in v° ſatiſfactionem. de re iudi. li. vi. Aliqui tamen optimi confeſſores non curant ō hoc & primo abſoluunt & poſtea peītē tiam imponunt & ſatis eſt q̄ habebat ꝓpoſitum ſatiſfaciendi ad arbitrium cōfeſſoris. Nam abſolutio ſpectans ad oris cōfeſſionem precedit ſatiſfactionem & ſic quo ad ualiditateꝫ abſolutionis non requritur q̄ precedat impoſitio penitentie liet quo ad cōgruitatem ſatiſfactionis & penitentie bona ſit practica confeſſoruꝫ qui primo imponunt penitenti unum pater noſter & illud dicti faciunt ut dicunt & faciunt abſolutionem & penitentiam ſubſequēter imponūt talis enim paruula penitentia habetur pro parte penitētie qua ꝑacta poſſit p̄biter imponēdo penitentiā & ſatiſfactionē contra canones penitentiales diſpenſare alias non poſſꝫ ut no. xxxi. q. 1. illud. & i. c. at ſi clerici. ¶. de adulteriis. de iudi. in vbo ꝓmitentiam. & in. c. ex'litteraruꝫ. in fi. de eo q duxit in matrimo. & in. c. fi. de fur. & i ſpecu. de diſpen. ¶. nunc de epiſcoporuꝫ. v. lxxiii. &. ¶. qualiter. i prin. & per Io. an. in. c. 1. q̄ cle. uel uouen. & in. c. ſignifi caſti. 1. de homi. & per fra. in. c. ex teno re. de tempo. ordi. in principio. & in. c. dilectus. ii. in. iii. colum. de ſymonia. & ſufficit quecunq; pars ꝓnitentie primo acte per notata in dicto. c. illud. in clemen. 1. in vbo parte. de foro competē. & per ſupradicta facit in ſimili. i. q. cliv. ꝓ totam. &. i. ¶. proximo. q. cv. ſic g° ps penitentie non habet precedere abſolutionem: ſed integre penitentie impoſitō nem & ſic congrue ſequitur diſpenſatio & penitentie integre impoſitio & indeē omniꝫ ſatiſfactum quod nota. Et nota q̄ par ius eſt ligandi & ſoluendi ut dicit ſpe. de peni. & remi. v. quidam autem ꝛ alegant. de peni. di. 1. uoluiſſent. ſed arch. poſt laud. dicit q̄ maius eſt ligare q̄ ſoluere quia promptiora ſunt iura ad abſoluendum ut ponit. xxi. diſ. inferior. Concludeigīt breuiter ex predictis. nā aut queris an impoſitio penitentie debeat precedere abſolutionē & q̄ plures doc. dicunt q̄ ſic q̄ videtur tutiꝫ ſm alios qa ualebit abſolutō non precedente penitētie abſolutioñ ut. s̄. Aut queris an pars penitentie precedere debeat abſolutionem & minime per predicta: an uero diſpenſationem ſeu integre penitentie abſolutionem & vē q̄ ſic ꝓ dictas allegatōnes niſi ſaluareē ꝓpter ꝓpoſitū ſatiſfaciendi ad arbitrium ofeſſoris ut. s̄. & quia imponē aliqua pars penitentie inconti nenti facienda ꝓ ꝓmiſſa ideo ſecurior eſt uia & practica prefata ut omnibus opi. ſatiſfaciat. CXXX. quero de forma abſolutionis a peccatis. Rn̄° forma abſolutionis in ſacramento penitentie ſm Al. & Tho. in. iii. parte. q. lxxxiii. eſt. ego abſoluo te. expreſſis tamen illis a q bus fit abſolutio alias ſup nullo abſolutio fundareē & p̄mittitur oō miſerere mei. zc̄. ne forte defectus ſacramenti ī pediatur ex pte penitētis. Item poſtea

conuenienter apponit In nomine patris & filii & spiritus sancti, zc. ut exprimatur q̄ sacerdos non propria auctoritate absolut sed quasi minister & hoc relinquitur arbitrio sacerdotis nec etiaꝫ requiritur ipositio manus quia hoc sacramentū non ordinat ad consequendum aliquam excellentiam gratie sed ad constituendū remissionē peccatorū magis competerꝫ crucis signa° quia per sanguinem crucis xp̄i remittuntur peccata & tī non est ō necessitate sacramenti. fm psa. in. c. ab solutio. vi. & refert Arch. de pe. dis. 1. v̄bum Inno. & ho. dicere absoluo. 1. denū cio te absolutuꝫ q̄ non essēs nisi absolutō nem peteres ut in. c. omnis. de pe. & re. ut absoluo te a pena eternā i tempali tī mutata. ad hoc. de pe. di. 1. si peccatum. &. c. sicut primi. & de pe. di. vii. c. fi. p̄z eos. in. c. significauit. de pe. & re. vbi etiam refert Ioh. an. & alii. ad idem per vmo. in cle. 1. de priuile. in fi. & ibi per fra. in. xxxv. q. in fi. & fm hoc v̄bum absoluo stat. ꝓprie quatenus aliquid remittit de pena tempali ō quo. i. q. cxxxiii. & super hoc uideas nota. per ho. in sum. de remissi. §. 1. & per Io. an. in. c. ad liberandam. in xi. colum. de iudeis. & ad de no. p̄ arch. xxiii. q. v. remittuntur. ubi sic dicit dū queritur quid dimittit sacerdos quidam dicunt q̄ cū peccator dupliciter ligatus tenetur .i. cecitate mentis & debito eterne damnationis alteruꝫ. i. future pene debitum dimittitur per sacerdotem. i. officio sacerdotis. Alterum uero operatione diuina dumtaxat & ut dicunt alteruꝫ facit p̄ se alterū per mmstrum suum. Alii dicunt q̄ utrunq; per se dimittit deus quia & aīam mundat a macula & a debito mortis absolut: sacerdotibus autē tribuit potestatē ligandi atq; soluendi. i. ostendendi hoīes ligatos atq; solutos. Nam ut dicit Ieronim⁹ de sacerdotibus hi dimittūt peccata uel retinēt dum dimissa a deo uel retenta ostendunt uel indicant: ligant etiā sacerdotes dū satisfactionem pnīe cōfitentibus iponūt soluunt cum de ea aliud dimittūt uel purgatos p̄ eam ad sacramentoruꝫ cōmunionem admittunt uel ligant cū excōicando ab ecclesia seperant: soluūt cū absoluēdo ecclesie reconciliant. Sed q̄n non nunq̄ soluunt uel ligant indignos mirum si tūc ligati uel soluti in celo dicuntur. Sed hoc intelligitur in illis quorum merita soluti uel ligati postulant quoscunq; g° soluūt uel ligant adhibentes claues discretiōis eorum meritis sn̄is carente errore soluunt uel ligātur apud deū. Sed ad euidētiorem ueritatem premissorum sciendū est q̄ illa auctoritas Quodcunq; ligaueris zc. xviii. q. i. quodcunq; quomō ite. ligenda sit dubitatur & exponitur frequenti⁹ sic. Quodcunq; ligaueris scilicet iuste claue nō errante. sed obiciē sn̄iuste. soluit uel ligauit prelatus ecclesie qui ligat uel soluntur ab eo pri⁹ est a deo ligatus uel solut⁹. i. q. i. ut euidenter. xxiii. q. iii. c. iii. g° ligatio uel solutio prelati non est causa quare liget uel soluatur q̄s apud deum. Que est g° potestas quā cōtulit dominus petro p̄ v̄ba predicta & v̄ q̄ nulla. ar. de pe. di. 1. v̄bum. per hoc addiderunt quidam expone ligaueris .i. ligatū ostenderis. solueris. i. solutū ostenderis. Non enim proprie ligat uel soluit prelatus: sed habet tantum potestatem ostēdi ligatuꝫ uel solutum dominus autē ꝫ per se ligat uel soluit. xi. q. iii. nemo. Sed adhuc obicitur q̄n hac ratione omnis iudex secularis habet potestatem ligandi & soluendi quoniā habet potestatem ostendendi aliquem ligatuꝫ uel solutum sed respondent q̄ licet iudex secularis habeat hanc potestatem: non tamen eam habet ut clauem a deo datā. uel hīt habant potestateꝫ ſario prelati uero ecclesie principaliter. Alii dicunt q̄ uerius diceret q̄ prelatus non soluꝫ ostendit quē ligatum & solutum: sed etiaꝫ quem ligat & soluit quo ad ecclesiam militantem & hanc potestatem habet a deo. vnde in ligando & soluendo minister dei dicit. xv. q. i. necis. & ꝓpter hoc dicitur q̄ nulli⁹ potestatis iura exercet. de pe. di. i. v̄bū. Sz adhuc restat obiectio prima. p̄z dicas q̄ ligatio uel absolutio prelati nō est cā quare aliquis ligetur uel soluatur in celo: sed sic dicitur quia frequenti⁹ se ꝺo committantur uel quia debent se se cōmitari. xi. q. iii. tunc uera. uel p̄z eos p̄ se dicas q̄ est quoniam si ligatio uel absolutio

plati quo ad ecclesiam militantem facta contemnatur ex cõtemptu etiã si alia cã non subest quo ad deum ligat⁹ habetur ar. xi. q. iii. §. cum ergo. xxxiii. q. iii. nõ tandum. in fi. & ꝓz hoc plane sine aliqua expositione auctoritas ut sonat intelligi tur ut & de iusta ligatõe uel solutõne lo quatur. de hoc etiaz no. in dicto. c. quod cunq; xxiii. q. i. & q. ii. c. ii. ita refert Archi. in dicto. c. remittuntur. xxiii. q. v. & de dicto intellectu sez iuste & claue non errante habetur per host. in summa. de remiss. §. i & per Io an. in. c. a nobis. ii. de sen. excõica. ii. colũ. facit quod no. xxiii. q. i. manet. & q. ii. c. ii. & per Nicolaum in. c. fi. de excessibus prelatorũ. nunq; tamen ꝓbatur q ecclesia Romana a recta fide errauerit ut dicit host. in qui cle. uel uouen. §. fi. penult. columna vnde legitur in legenda penthecosten. ĩ vi. columna. q dum sacerdos absolut a culpa absolutum esse insinuat & penam purgatorii in tempus breuius cõmutat & etiam de ipsa temporali partez relaxat. ad qð. ē. q. cxiii. ad fi. & ē. q. xxix. & facit ad predicta. de pe. di. iii. §. hus auctoritatib⁹. & de conse. di. iii. nemo. vnde penitens dicitur confiteri deo in p̃ sentia sacerdotis no. de. pen. di. ii. si enĩ inquit in v° aduocatum. & sic sacerdos ministerio non auctoritate dimittit. de consecra. di. iii. aliud. ut no. Archi. ð pe. & remi. c. fi. glo. iii. ad hoc. ē. de sacra. in cõi. in prin°. Et ideo dicit laud. in sacramentali q sacerdos absolut duz ostẽ dit peccatum dimissum. Secundo dum pena eternam in temporalem ĩmutat. tercio dum ex certa sciẽtia ð pena ad instar periti medici propter debilitatem pacientis vtute clauis dimittit. Quarto duz restituit excõicatũ ad cõionem sacramẽtorum uel alia ligamina remouet sed hoc in foro cõtentioso ſm eum in dicto sacramentali ꝓa carta. Et cõclude q sacerdos dicitur soluere uel ligare tribus modis. vno modo per ostensionem ostendendo solutum uel ligatum: ligatum dico cũ nõ absolut. licet enim peccator per contritionem sit a deo absolutus adhuc tamen in facie ecclesie manet ligatus & sic intelgitur. de pen. di. i. q̃tumlibet. Secundo modo ligat sacerdos dando penitentiam ad quã obligat peccatorem & soluit dũ de pena sibi debita dimittit uel ad sacramenta admittit. de pen. di. i. multiplex. Tercio modo per excõicationem & absolutionem ab ea. xi. q. i. nemo. fit autez absolutõ a peccatis realiter per ministerium sacerdotis. Non quidez principaliter & auctoritatiue quia hoc est proprium dei. de pe. di. i. vbum. nec tamen solũ ostensiue quia & hoc faciebant sacramẽta ueteris testamenti. nec solũ; deprecatiue quia sic magis absolueret bonus latus q̃ malus sacerdos. Nec solum per cõtritionem constitutis quia tunc nunq; qs sibi efficeretur de attrito contritus. Sed operatur instrumentaliter absolũ° ad remissionem disponendo ad gratiam & sic nisi ponatur obstaculuz facit de attrito contritum & iam contrito adauget gratiam ſm pe. & Thomam. & fit hoc virtute clauiuz que dicuntur plures. i effectu quia una est potentia discernendi alia diffinitẽdi vna tamen est essentialiter scz potestas iudicandi in foro anime collata a deo & ĩamma impressa indelibiliter per susceptionem sacerdotii. ſm pe. de palu. ut refert fra. An. in dicta su. in. pte. c. de absolutione. & de clauib⁹ ecclesie seu sacerdotis. vide pe. ð palu. in. iiii. di. xix. q. i. vbi etiam de effectu clauium quo ad remissionem culpe dicens q macula anime nihil aliud est q̃ priuatio gratie. & remissio quo ad maculam non est a liud nisi restitutõ gratie per penitentiã sicut macula lune ẽ priuatio lucis & pulchrificatio est illi⁹ illuminatio & hic eadem est remissio quo ad culpam quia culpa est defectus uoluntarius. Sed omnis priuatio gratie est defectus qdam uolũtarius siue uoluntate ꝑsone ut in morta li actuali siue uoluntate nature ut in originali ideo. zẽ. Item ubi remittitur culpa mortalis remittitur pena eternalis. Cum ergo de⁹ culpam remittit & penã eternam. extendunt autem se claues ad remissionem culpe ex dispositione sacramenti. Similiter extendunt se ad remissionem pene quia deus remittendo culpã cõmutat penam eternam in tempalez & iõ uis clauũ nõ aliter valz ad remissionẽ

pene eterne q̃ disponendo ad remissionē
culpe. Itez ualet ad remissionem pene tē
poralis ſm maiorem & minorem contri
tionem confitentis & erubescentiam &
huiusmodi posset tamē esse tam frequēs
confessio q uis clauium delet omnē pe
nam debitam & tunc non fieret nisi aug
mentum gratie. ad hoc. ē. q. viii. Itē uis
clauium elt ad ligandum ad penam tem
poralem quod fit ſm q̃titatem culpe &
dolorem & huiusmodi zē. Non tñ est ar
biter ad hibitum sed ſm rationem rectaz
sicut ut latius p̄ pe. ō palu. in. iii. di. xix.
q. 1. circa fi. Item sacerdotes ueteris te
stamenti non habuerunt claues regni ce
lorū & in nouo testamēto soli sacerdotes
habēt claues has ꝓprie dictas quia sunt
ad aperiendū celū immediate Iz dispoſi
tiue & dicuntur claues ordinis. Sz clauef
iurisdictionis que mediate ad illud dispo
nunt posset habere non sacerdos cleric9
tamen: non tamen bigamus papa tamen
posset clauē iurisdictōnī & laico & femi
ne cōmittere q̃uis non deceat & dic q 9
fiteri spectat ad claues ordinis tm̃ excō
municare iurisdictiōis tm̃: soluere & liga
re quod est utriusq; ut latius per eundē
ea. di. q. ii. & de clauib9 ecclesiasticis &
ipsarum uirtute & similibus per guy. de
monte laud. in sacramentali sa carta. &
de forma hui9 sacramenti plene per pe.
de palu. in. iii. di. xxii. q. iii. per totum.
Ex cuius dictis colligę formam absoluti
onis v3 q̃ primo p9 peccata specialiter
enumerata sequatur generalis cla sz3 di
co meam culpam de omnibus alijs uenia
libus & mortalibus confessis & non con
fessis oblitis & scitis & postea sequatur
absolutio b9 mō. Ego absoluo te ab oī
b9 peccatis tuis cōfessis & oblit seu ab
omnibus peccatis que confessus es in ge
nerali uł speciali de quibus itendis, pre
mittitur autez cōmuniter absolutioni ex
congruentia miſeretur tui & filius dei
te absoluat zē. ut. ſ. per huiusmōi oratio
nem tollatur si quidem esset obstaculum
ex parte ꝓtentę ad percipiendū fruc
tum absolutionis subiungitur etiam ad
absolutionem congrue consigna° crucis
super confessium cum inuocatōne trinita
tis ad inuendum ſm Tho. in. iii. q. ipa
remissio peccatorum fit per auctoritatē
sancte trinitatis & per meritum passiōis
xp̄i sed impositio manus super caput cō
fessi non conuenit ſm Thomā quia istud
sacramentum non datur ad aliquā excel
lentiaz gratie sicut illa ubi fit man9 ipo
sitio & in fine multum utiliter dicitur qc
quid boni feceris seu facer̄ proponis &
mala que sustines sint tibi in remissionez
peccatorum tuorum non quidem intēdē
do eum obligare ad faciendum que pro
ponit facere sed ut ipsum propositu3 fa
ciendi sit tibi satisfactorium & bona que
faciet. ad quod. i. q. cxxxvi. &. cxlvi. ſz3
pe. ubi. ē. qui etiam dicit q debet sacer
dos prius absoluere ab excōmunicatiōe
etiam minori quā a peccatis si habet au
ctoritatem alias non absoluat a peccatis
nisi prius absoluatur ab excōicatione p
eum qui possit absoluere. ad quod. ē. q.
cxvii. &. ē. q. liii. post medium. & ad il
lud de manus impositione unde de rapt.
in litteris. & dicit dominus fra. p9 laud.
in cle. duduz. ſ. statuimus. viii. notabili.
de sepul. & ibidem p Io. de ymo. in. xi.
colum. q̃ absoluens dicez sic Ego aucto
ritate dei omnipotentis & apl̄orum Pe
tri & pauli. officii mihi in hac pte cōmiſſi
absoluo te ab huis peccatis mihi cōfessis
& ab alijs de quibus non recordaris. vł
sic & nos auctoritate domī nostri ihesu
xp̄i & beatorum apostulorum Petri &
pauli & sancte ecclesie & officii nobis 9
missi &, nostra absolui9 te ab huis pec
catis & ab alijs de quibus nō recordaris
ſm hosti. in sum. de pe. & remi. ſ. quādo
confitendū. ad fi. vel sic auctoritate dei
& beatorum Petri & pauli & sancte ec
clesie & nostra absoluimus te ab omnib9
huis que confessus es & ab alijs ō quib9
non recordaris nq̃tum possum9 & debe
mus ſm hosti. in sum. de peni., ſ. que pe
nitentia. post prin. & ad hāc dubitatiuā
absolutionem adde. ē. q. cxxviii. &. ī. q.
c. xxx. &. ē. q. xxix. circa prī. ibi alia
fuit. vel dic ab omnibus huis peccatis &
alijs de quibus non recordaris absolui
mus auctoritate dei omnipotentis & a
postulorum petri & pauli nobis in hac
parte cōmiſſa & uolumus q̃ facias hoc
& hac ſib ene uult facere bene quidem.

S: autem non uult facere iniungat sibi minus etiam usq; ad unum pater noster ne dimittat ipsum recedere desperatum ad quod. ī. cxxxiii. tamen ostendat sibi q̄ liter hic ul'in purgatorio b° cōplebit se cundum hosti. & guy. de monte lauð. in sacramentali de penitentia uel clar9 do minus ihesus te absoluat & ego auctori tate dei omnipotentis & domini nostri ihesu xp̄i ac beatorum Petri & pauli & sancte ecclesie ac officii mihi ī hac parte cōmissi & mea absoluo te ab bus peccat' per te mihi confessis & ab aliis uenialibus & mortalibus de quibus non recordaris In nomie patris & filii & spirit9 sancti amē. & quicquid boni feceris seu facere ꝓponis & mala que sustines sint tibi in remissionem peccatorum tuorum & hec forma ex bus collecta generalior est sed frater & magister Anthonius de Bitonto optimus predicator predicādo dixit q̄ illa uerba auctoritate dei: ul' au ctoritate mihi cōmissa uel auctoritate q̄ fungor uel similia non debent īterponi ī ter uerba subst'tialia v3 ego absoluo te sed possunt prepoi aut postponi facit. ē. §. i. q. vii. CXXXI quero quid sit culpa & quid pena. Rñ° macula anime nihil aliud est q̄ priuatō gratie. ē. q. ꝓxi ma post medium. vel dic q̄ pena dicitur illa amaritudo seu afflictio que sequitur ex cōmissiōe peccati & hec durat perpe tuo dum durat peccatum. sed illo per cō trit'onem amoto mutatur in temporalē mensurāndam ꝑm qualitatem reatus. de peni. di. i. mensuram. Culpa est macula seu obfuscatio que generat in anima per catoris qui peccando mortaliter diuer tit a bono incommutabili. i. a creatore propter bonum cōmutabile. i. propter rem creatam. i. q. ii. uentū. & hic rancor seu offensa non potest remitti ab aliquo dei ucario sed a solo uerbo dei. de peni. di. i. nemo potest. ubi per arch. &. c. uer bum. & de conse. di. iii. nemo. hinc dicit̄ q̄ pēa potest demi culpa ꝑhennis erit ut no. C. de generali aboli. l. indulgētia. deus tamen misericors dum uidit contri tionem peccatoris remittit penam per petuam & mutat in temporalem sustinē dam in purgatorio & ex hoc sequitur q̄ fatue facit qui tollit culpam nisi dum tus sibi inspiretur: pena autem pagenda in purgatorio non potest ꝑmitti nisi per papam qui potest ꝑmittere omnē penā uere contrito facit de conse. di. iii. bap tismi. quod concedit papa sepe ut inde mus ꝑm guy. de monte lauð. & docto. in cle. i. de priuil. & ibi p lo. de ymo. in aū penult. colu. & sequentibus. & per fra. in. xxxiii. q. & sequē. qui subdit triplex esse iudicium in remissione peccati ut ibi latius in. xxxv. q. uel dic pena. s. quā ꝓ peccato patitur & ei colla submittit cul pa quia cum peccat peccatum ei domina tur. ꝓ arch. ii. q. vii. secuti. in fi. uel dic culpam. i. dare licentiam peccandi seu p mittere mortale. fra. in. c. sacris. q̄ met9 cā. iii. colu. & sequenti. qñq; cessat pena ꝓ ñ culpa. no. i cl. i. de vi. & ho. cle. in gl. vi. uel dic culpa quo ad deum pena quo ad legem. in spe. de leg. §. iuxta. v. facto autē. vñ dic culpa. i. iple reat9 & sordes peccati ꝑm lauð. in sacramentali. in Ru. de baptismo. xii. colum. facit quod not. xxii. q. vii. c. fi. ꝓ Archi. & in dicto. c. uerbum. vbi etiam notat. q̄ per quamli bet personam trinitatis peccata remitti dicuntur. & facit. ē. q. viii. & licet bugo ut refert Archi. xxxiii. q. ii. ō huis. dicat q̄ per solemnem penitentiā soluntur qs a pena & a culpa tamen intelligi debet iuxta ea que supradicta sunt & per nota ta in dicta. q. viii. quandoq; pena. i. culpa. ff. de fideicom. i. fi. & adde Petrum de palu. in. iii. di. xxi. q. i. arti. ii. vbi di cit q̄ culpa mortalis non possit post hāc uitam remitti. Item q̄ peccatum dicitur remitti quo ad culpam uel maculam q̄ reordinatur actus uolūtatis per debitā displicentiam quo ad offensam quando grātia restituntur quo ad reatum pene quando pena ul' condonatur uel soluitur ut per eundem in. iii. colu. Pena autem nunq̄ remittitur ante culpam ga tamdiu durat obio ad penam q̄diu culpa. ut per eundem in. iii. colu. & ibi plene de mate ria. adde etiam q̄ homo peccando offen dit etiam ecclesiam. i. totum collegiū fi delium. Et licet per contritionem uerā tollatur culpa uel reatus quo ad deū nō tamen tollitur quo ad ecclesiā militantē

ipe tñ papa ip3 ratũ seu culpã in eccĩa3 omissã vi clauꝭ rmitteꝭ põt & sic no. q aliq̃ dpa ẽ in peccato omisso q̃ remitteꝭ potest papa de quo potest intelligi illud quod quotidie dicitur q papa absoluit a pena & a culpa: ut per laud. in sacrañ tali in rubrica de baptismo. in. xxvi. co luꝫ. facit. q. xxix. post. prin. ibi. & dicit hosti. ubi. ẽ. CXXXII. quero an sa cerdos absoluere possit habentez usuras seu male ablata non facta restitutione. Rñ° q tenetur restituere etiaz si rema neret pauper & etiam si cederet bonis i foro pñali p3 m. post glo. & doc. in. c. cum tu. de usur. in colum. & ideo Tho. Ricar. & aliqui theologi multuz stricte intelligunt hanc materiam scilicet q omnino teneatur restituere etiam si assit necessitas circa condecentiam persone dum tamen non sit necessitas nature. vñ denegatur penitentia nolenti restituere alienum uel cauere de reddendo cum po terit de rapt. c.i. &. c. sup eo. ꝑm steph. & doc. in cle. i. de pen. & remi. & pbo. in su. de usuris. ¢. fi. v. hoc i iudicio. imo penitentiam agere non posset illo reten to no. in. c. p tuas. in. de symo. & unde i hoc dñm Nico. in dicto. c. super eo. in fi. Sed hosti. in sum. de pen. & remi. ¢. fi. plene tractat quib9 & qualiter & a qu bus & mq̃tum facienda est restitutõ ma le acquisitorum uel damni uel ftereſſe & simi. de quo etiã q doc. i. c. quia plerq. de immuni. eccleſi. vltimo hosti. ubi. ẽ. in fine dicit unum notabile vz sed quia qua si totus mundus uel fere libẽter accipit & occupat alienum & difficulter restitu it & hoc incio quasi totus mundus est ir retitus quia a maiori usq; ad minorẽ om nes auaritie studeñt. debet sacerdos eq tatem rationabile3 seruans p mediũ cur rere ne seueritate uel remissione nimia a liquos sibi confitẽtes desperatos uel n mium securos relinquat & sic perire fa ciat quos ad rectam uiaz ab inicio disere ta equitas poterat fuocare ꝑm hosti. ad quod. ẽ. q. cxxv. facit quod dicit Io. an. in simi. in. c. fi. de penis. & in. c. quia in tantum. in prin. de preben. & quod no. hosti. in sum. de usuris. ¢. fi. v. quid si fe nerator. in fi. & facit in cle. si dominuꝫ. in fine. in vbo confessis. de reli. & ueñ. sanctorum. adde no. per dy. in rla pecca tum. li. vi. adde qã etiam heres defuncti non absolutẽ nisi restituat rem illicite ac quisitam l3 defunctus impenitens decef serit no. Io. an. in. c. a nobis. ii. in fi. & se. excõi. an autem heres teneatur ultra u res hrẽ. p hosti. in su. de usuris. ¢. alia pe na. vñ. hac pena cogitur ubi lati9. Et no ta q emendato damno oportet agi peni tentiam de peccato qñ non tollit p restõ nem dammi. Io. an. in. c. si quis domũ. de immũ. & qñ no. in cle. de usuris. circa fi. in glo. non est peccatũ: & ibi per. ymo. Nam faciens contra legem peccat mor taliter etiã si in illa lege alia pena impo natur. ut per domi. in. c. per petue. i prĩ. de elect. li. vi. & in. c. omissa. ¢. fi. eo. ti. & frẽs. cõsilio. xviii. incipit qõ talis est an usurario. &. i. q. cxxxiii. Item nota q si in defectuꝫ probationis seu iustitie ego furto surripio tibi rem meam furto subtractaꝫ uel equualens non teneor re stituer nec pecco l3 aliqui aliter dixerit dum tñ per hanc acceptionem nec malũ nec scandalum possit alii generari ut p ta contra uxorem uel alium quia tunc de beret fieri restitutõ in statũ pristinũ & hec colligunt ex notat per An. de but. in. c. olim tñ. ni. viii. colu. de resti. spo. vbi Inno. & bo. & per Arch. xxii. q. ii. c. fi. licet aliter vz q furto nõ liceat unde atur Archi. sentire. xiii. q. v. c. fi. in gl. Ex ista lra & in. c. ii. in. v° restitui. de re sti. spo. li. vi. & quod nontant Bal. & sali cetus. in. l. fi. C. comodati. Naz prius di ctum uerius uidetur qñ possibile est ꝛcu perari nisi furto quia licitum est etiam furto recuperare ꝑm Bald. post Inno. in. l. i. in fi. C. vnde. ui. & ideo dicit Pe. de palu. q si quis furatus est mihi centũ & non possim probare non solum possuꝫ tantundem de suo retinere sed etiam oc culte accipere sicut israhelite comodata ab egyptijs sine peccato asportauerũt ut per eundem in. in. di. xxxv. q. i. arti. iii. conclusione. in. & di. xv. q. ii. artic° primo cõclusione. in. & ideo tenebat fra ter Petrus de arminis ordinis predica torum q multi theologi ita tenent q in defectum ꝓbationis seu iustitie pars fũ

gitur uiee iudicis & ideo possit clam & furto ꝙsequi & recipe rē suaz imo etiam & equualens retinere & ꝙ non dicit ue re furtū & dicta Tho. & aliorum proce dant qñ cessat defectus probationis seu iusticie nec talis incideret in excōicati/ one3 generaliter ꝓmulgatā ꝙtra illos q tale rem haberent ꝙa amodo res illa fa cta est illius creditoris & ad illū debito rem nō spectat amplius ꝑm eundē facit lex etiā & qđ ibi per bal. C. de solut. et qđ no. fra. in. c. quia plerīq. in. 1. q. 1 fr. de immu. eccle. & in. c. pnlt. p fr. illi?. c. in notabilibus de accu. & melius per eū dem post Inno. in. c. penult. de furt⁹ fa. c. 1. in fi. de usuris. si tamen conscientia tr tubaret confiteri possunt de peccato ad cautelaz l3 necessariū non sit ꝓ predicta &. V. in conclusionib⁹ Pe. de palu. Adde ꝙ iniuste cōdemnat⁹ ad restōne3 rei sue quis de iure ci. reddere teneatur tñ qa dñs remanet nō peccat illā tenendo Io. an. p⁹ cōpost. in. c. quod sicut. de electi. & ibi fra. pe. col. facit. ff. de ritu nupt. l. palam. ¶ si qua. Itez potest quis tenef sine peccato si per errorē iudicatū sit zč fran. de priuil. cum olim. li. v. facie. Itez si forte fur rē subtractaz alienauerit & non habet vñ restituere, an debeat illaz recuperare etiā dolo & si ad eū puenit. zč. ꝓ Io. an. in. c. in. de furtis. Qnd de consiliario uel ꝓtice rapine uel uastati onis & ⁸ plurib⁹ sit damnificantib⁹? an uno soluente. zč. ꝓ Inno. & Io. an. & do minū Nic. panor. penit. colu. & in. c. sicut dignū. de hoī. & I. q. cxxxiii. ad fi. Itē qcūq; h3 ex fūsalus bona alterius q̄ sui debitoris restituere tñr arch. in. c. uno. in v° ciuli. ⁸ inuf. & dam. da. li. vi. Itē est considerandū ꝙ difficile est cōstare a aliquē esse uerū dñm alicuius rei. ut per bar. ī. l. rē aliena. ff. ⁸ pigno. act. & bal. in. l. cūctos ꝓpios. in. 1. colu. de su. tr. & in. l. decernim⁹. in prin. de sa. san. eccle. cum si. & ꝙa etiam prescribens tenetur ī foro consciente restituere. si superuen at scientia rei aliene iuxta no. per glosaz Antho. de butrio. & docto. in. c. ungulan ti. de prescripti. ideo in hūs udetur pro cedendum secundum rationabilem equi tatem: ut dicit hostien. pro hoc quod no. bal. in prima Ru. Codic. in penult. colu. ubi uult esse attendendam naturalez ra tionem & ius gentium. ad idem per eum in. l. fi. ad finem prin. C. de iuſ delibe. Sic ergo cum bona conscientia tenemus ꝙ ꝑm naturalem & equitatiuā seu ratio nabilem hominum ymaginationē ac esti mationem uerisimilē possidemus. ff. pro suo. l. homine. & I. fi. iuxta no. per pe. de peru. in tractatu canonice ꝑalis. in. c. penult. colum. & Io. an. in. c. cum per sone. de priuil. in notula. & per fra. in si milī. in. c. extranſmissa. de resti. spoli. fa cit quod no. arch. in. c. uno. in v° uera. ō sum. trini. li. v. nec in talibus faciendā ē scrupulosa conscientia. ut in specu. de di spen. ¶. iuxta. in. iii. colum. satis enim ui detur ꝙ uerisimiliter non constet ꝙ ali⁹ sit dominus per no. per Io. an. in. c. ꝙ su per. ā uoto. in. viii. colum. Item nota ꝙ circa restōez male acqsitorū uel dānorū irrogatorum lesis faciendam si reperi/ antur non posset sacerdos arbitrari quia de hūs non posset sacerdos gratiaz face re. sed in aliis sic considerata cōtritione secundum Io. an. in. c. omnis. ix. colu. de peni. & remi. & nota ꝙ si quis aliquid a git eo proposito ut sibi prosit licet hoc alii noceat non peccat. ff. de aqua plu. ar cen. l. 1. ¶. de inq. ff. de dāno ī fec. l. flum num. ¶. ultimo. & l. sequen. & not. xi. q. iii. si quis. nota ergo illud imputari non debet secundum Arch. in. c. ſi motu pro prio in v° huius. de preben. li. vi. & qđ no. in clemen. dudū. in v° cōcessa. ad fi. de sepul. & qđ no. fra. in cle. 1. de priui. v. quibus. in prima opi. & cy. in. l. quę quid. C. arbi. tute. & glo. in. c. cum eccle sia. de electi. et qđ ibi per Nico. sicq; de illo dāmno satisfacere non tenebitur. vñ facit ꝙ si meum consanguineum uolentē ingredi religionem qui nondum tamē in traut: sed meis prouisionibus retrabo ad mei utilitatez et non odio monasterii ꝙ nō tenear de male ablato nec teneor ego religionē ingredi et ita forte uideret ītelligēdū qđ no. gl. 1. q. 1. c. ſiſt. cū si. faci unt no. ꝙ ang. in. l. iii. ff. de inoffi. te°. et qđ no. bal. in. l. 1. in fi. C. si qs aliquē testa. ꝑbi. fa. I. q. cxxxiii. et. I. ī qcūō b⁹. pe. ⁸ pa. ī v. q̄tū ad f3 ibi. iii. cōclio

Itez adde q̄ qui ſymoniace aliq̄d recipit
non pōt penitere niſi illud reſtituat no.
in.c.de hoc.de ſymo. Itez adde q̄ ſcī e
luſit nō reſtituēdo ut ſacerdoti ꝓmiſit ē
ſuſpect9 alia uice q̄ ſiſr nō reſtituat p no.
p̄ arch.& in nouella in.c.ſi ep̄icos.glo.ii.
in fi.de ſen.ex:com.li.vi.& in.c. ſi capi
tulo.in fi.de concef.p̄ben.eo.li.& quod
no.fra.p9 bo.in.c.ii.in fi.de cob a. cle.
& mul.& fac.ī.q.cxxxiii.poſt prin.& &
q.cxlii.ī fi. Alias uero ceſſante talī ſuſpi
tione de non reſtituendo ſi q̄feſſori unde
hīt non uideē de ſubſtātia abſolutōis q̄
penitens primo reſtituat ſi ꝓponit reſti
tuē & ꝓmittit ar.nota.in.c.q̄q̄. de vſ̄.
li.vi.in glo.v.& in v°. denegeē.in fi. lz
ſecus eſſet ubi canon primo ꝯquireſt re
ſtitutionem p no.in.c.quia ſepe.in fi.de
elect.in v° reſtituerint.& in.c. pīti. in
v° reſtitutōz.de off.ordi.eo.li. & facit
ſ̄. q.cxvii.circa medium.&.q.cxxix.de
bet enim ſacerdos eſſe aliq̄tulū durus
ad abſoluendum ſi timeē q̄ per h9modi
abſolutionem fieret negligentior ad re
ſtituendum per no.in ſimili in dcā.cxvii.
q.&.cxxi.in prin.&.q.cxxv.circa medi
um.ubi uero penitens eſſet oō impotēs
ſufficit q̄ ꝓponat ſoluere q̄cito poterit
p no.in.c.cum tu.ad fi.de uſuris.& ī di
cto.c.q̄q̄.de uſuris.li.vi.& in.c.ſicut di
gnum.de homi.in glo.in v°.ſi hīt.& ſe.
& in.c.ii.de rap.ubi etiam habes q̄ dici
tur ꝺ tritus licet non poſſit ſatiſfacere fa
cit gl.ī cle.ad fi.de deciſ.li.vi.& piſa.
in v° reſtitutio f°. unde q̄plures opti
mi confeſſores & fratres p̄dicatoꝝ in
hiis ſic diſtīguūt q̄ aut penitens poteſt
ſtatim reſtituere aut non: Primo caſu re
gulariter non ſufficit ut poſſit abſolui &
cōicare q̄ diſponat illud reſtituere uł q̄
in teſtō relinquat q̄ heredes ſoluant q̄
non ſolum ablatio rei aliquando eſt pec
catuz mortale ſed etiā retētio utpote pec
catum iniuſticie. quia retinet cuz iniuria
alteri9.i.cōtra illi9 uoluntatē: Fallit in
duobus caſib9 Prim9 cū retentio rei ali
ene nō eſt contra uoluntatē dñi ut quia
ab ipſo impetrat terminū uel dilationez
ad ſoluendū: Secund9 q̄ retentio rei a
liene eſt contra uoluntatē dñi inordina
tā ut cū non reddit gladi9 furioſo & ſiſr
q̄ aliquis uult rēſuā ſtatim hīe quā de
tinēs non pōt dare ſine notabili damno
ſuo & econtra ille c9 eſt talis res pōt ſiī
damno ſuo & incōmodo carere ad tp̄us:
unde extra iſtos duos caſus non ſufficit
ad ſalutē niſi ſtatim reſtituat & eſt ratio
quia de neceſſitate ſalutis eſt peccatum
mortale uitare ſm illud eccle.xxii.Q uā
ſi a facie colubri fuge peccatuz: Sed ex
tra dictos duos caſus eſt pctm̄ mortale
nō ſtatiz reſtituere male ablata hoc po
tenti ut p3 ex p̄dictis g° de neceſſitate
ſalutis eſt talī reſtituere nec p̄ ſequens
ſufficit talī ad ſalutem ordinare in teſtō
q̄ heredes reſtituāt ſm eoſdem & circa
illud q̄ dcm̄ eſt in pri° caſu cū retentio
non eſt contra dñi uoluntatē intellige q̄
hoc eſt certū ut in exō plis p̄ miſſis Idē ſi
q̄ſi certū ipi dīnēti ut q̄ ueriſimiliter credit
q̄ talis retentio non ſit ꝺtra dñi uoluntā
tē facit.ſ̄. q.lxxxiii.v.octau9. unde nō
pecco mortaliter ſi tibi non ſoluo dūmō
te multo nō retineā maxīe ſi ignoro not.
ho.in ſu.de p̄ſcri.ſ. que res p̄ſcribi pōt.
poſt prin. Siſr non pecco ſi aliquo tēpoꝝ
ad mei cautelam teneam rem tuā donec
mihi ſatiſfacias de eo qō mihi debes ex
quo finaliter intendo reſtituere ſm An.
de bu.in.c.ad nr̄am. pri° añi fi. de iure
iur̄. Item adde q̄ obtīnēti ſñiam iniquā
debet imūgi in q̄feſſione q̄ reſtituat ut
q̄ Inno.& Io.an.in.c.ga pleriq̄. de im
muni.eccle. Secundo caſu principali q̄ī
habet reſtituere uſuras uel male ablata
ſed cōmode non pōt ſtatim q̄ non uult
cū ſua familia egere uel mēdicaē tī.ppo
nit firmiter reddeē & ſcipit iuxta poſſe
ſatiſfacere dicūt q̄ ſi ſcit p̄ſonas certas q̄
bus teneē tutum eſt q̄ de q̄ſcientia illoꝝ
ſtet ad eoꝝ terminum & uoluntatē ad qō
de uſuris quia fruſtra. glo.ii.& ſi illi de
negarent dilationem inordinate nō eſſet
neceſſe ſtatim reſtituere ut. ſ̄. Si uero
ignoreē illi damna eis illata & reuelatio
poſſet eē picoſa huic q uult rēſtituer tūc
nō eſt reuelandū illis ſed p̄ſumendū eſt q̄
q̄feſſor gerat utiliter cauſam iſti9 & con
fitens intendat & ꝓmittat ſatiſfacere q̄
cito poterit qō locum habet de bono &
equo & tūc q̄fitens pōt abſolui & cōica
re q̄ eſt in uia ſalut̄: Si uero iſte q̄fitēs

ignoret oīo ꝑsonas ꝙb⁹ est restō facien
da tunc est libere in ptāte ꝓlati uel discr
ti sacerdotis dare & ſtatuere terminum
cōſitenti sicut necītatem & ꝗtitōz eius
ac uoluntatē restituēdi uiderit ꝓmptam
esse & infra iſtū terminū talis pōt abſol
ui & cōicare & ſic qñ male ablata sunt ī
certa & petītēs non est oīo impotēs pōt
ꝙponere cū ēpo ad quem ſpectat horum
diſpō & ēps pōt ei tanꝯ pauperi aliqd
remittere dum tū libere ponat ſe in ma
nu ēpi qui ēps posſet et⁹ dilatōz dare &
ꝙ in tꝯibus ꝗticulatim ſoluat ꝑm theolo
gos & in ſu. ꝙfe. li. ii. ti⁰ v. q. lxxxvi. & ī
ꝗtum dixi qñ certi sunt illi ꝙb⁹ facienda
est restitutio ꝓcedit niſi illi ſiīr sint in ne
ceſſitate ita ꝙ non ꝑñt ſine notabili dam
no re ſua carere quia non esſet rōnabile
ꝙ iſti detinentes de reb⁹ illoīz in necīta
te exñtium ſuis necītatib⁹ ſubueniret &
in pari cā dz esſe potior ꝙditio illius cui
illō dēt ad qō inde qō no. ho. ī ſu. de vꝓ.
ꝯ. fi. v. hoc in iudicio zc̄. & ꝓpter has e
quitates posſet attēptari ꝙ lz uſurario
non ſufficeret remiſſio ſi pecunia non ſit
restōi pata de quo ꝑ Dy. in regla. pec
catum. li. vi. & pe. de anch. in. c. ſtatutū.
ꝯ. aſſeſſorem. de reſcrip. li. vi. niſi ex cor
de remitteret ut ꝙ ho. in ſu. de uſis. ꝯ. fi.
v. quid ſi fenerator. adde do. in dicto. c.
ſtatutū. ꝯ. ſi qd aūt. & in. c. quia ſepe. ad
fi. de elect. li. vi. & fede. ꝙſilio xviii. In
cipit qō talis est an uſurario. & conſilio
xxii. an uſurario ſufficiat. & ꝑ dñm Nic.
in. c. cū tu. de uſis. & fran. in. c. ad nraz.
ii. in fi. de iureiu. attñ in illo qui ꝑſtitit
occaſionem damni ad quē nihil ꝓuenit ui
deretur ſufficere talis remiſſio facīt no
ta. ꝑ Io. an. in dicta rīa. peccatuz. in gl.
& in mercuī. & pe. de anch. ubi. ē. & in
piſa. in v⁰. reſtitutio ꝙſone. in prin. Simi
liter uideret ſufficere remiſſio ꝓtis ei q
de iuris rigore ex c̄cunq; cauſa teneī ad
quē tū illud non ꝓeīt cum penes eū nō
remaneat & ſic nihil indebite detinet &
ſatis undeī ꝙ oblatō remittat facit. ī. q.
cxxxiii. añ fi. Item et⁹ penitenti ſufficit
remiſſio qñ non est oīo clarum deberi ꝙ
no. ꝙ ho. in ſu. de decimis. ꝯ. & utrū. ſub
ꝯ. vii. qrīt. poſt prin. & ſub. ꝯ. viii. Item
dicūt aliqui ſufficeī ꝙ ſi teſtator in teſta
mento mādat reſtitui male ablata ut a
peccato libereī licet heres non reſtituat
ꝑ no. ꝙ Inno. in. c. in litteris. de rap. &
ꝑ glo. in. c. ḡḡ. de uſuris. li. vi. in glo. di
ceba. & ſe. facit. xlvii. di. c. qd ad nos.
& qd no. ꝙ Ber. de renun. niſi cū pride.
in glo. iuxta illud. & qō no. in. c. a nobis
ii. glo. fi. de ſen. excom. &. xi. q. iii. qō
ꝓdeceſſor. in glo. gº ſufficit. in prin. ī cō
trariū. xiii. q. iii. qui oblatiōes. & dictū
c. ḡḡ. in fi. qō ꝓcedit ſi teneī & poteſt
ſtatiz rſtituere debuit enīz ſuis maīb⁹ re
ſtitueī & ꝑuideī potunt qō poterat beſī
nō reſtituere ſz ſi oīo ꝑſumēdū fuiſſet ꝙ
heres uel executor ſolueret uidereī ex
cuſari prout dixi. ē. v. Item adde ꝙ qui
ſeī eluſit ibi alias uero ceſſāte zc̄. ad hoc
ī. q. cl. & circa iſtā materiā nota aliquas
ꝙcluſiones pe. de palu. qui dicit ſex ſunt
uidenda: Primo an ſit reſtitutio faciēda
Secundo de ꝙb⁹ rebus ſit faciēda: Ter
tio a quo ſit faciēda: Quarto cui ſit faci
enda: Quīto inꝯtū ſit faciēda: Sexto qñ
ſit faciēda: Quātuz ad primū ſunt quīq;
ꝙcluſiones primo ꝙ reſtitutio ſemp eſt
facienda niſi ſit excuſatio Primo ꝓpter
impoſſibilitatem in qua debet ꝙſiderari
ſi eſt eīlis necītas in illo qui eſt creditor
reſpectu ſue necītat⁹ tūc iuſti⁹ est illi ſub
ueniri de ſuo ḡ iſti de alieno Sed ſi eſſet
extrema necītas q facit oīa communia
melior eſſet conditio poſſidēt⁹: Secunda
concluſio est ꝙ ſecundo excuſat ꝓpter re
miſſionez creditoris ſi donare poteſt uel
talis remiſſio nō ſit a iure improbata de
reſcrip. c. ſtatutuz. li. vi. & de cenſi. exi
git. eo. li. Tertia concluſio ꝙ teneī reſti
tuere niſi compenſatio excuſet unde ī fo
ro conſcientie ubi oīa ſunt liquida coraz
deo ſi res ꝺbitoris ad me ꝓeīt et⁹ cū do
lo poſſum eā retinere quouiſcq; mihi ſatiſ
fecerit lz in foro exteriori reqrereī ſine
dolo ſicut ut ꝙ modu; pignoris retinere
poſſit: Quarta concluſio est ꝙ excuſat ꝑ
ſcriptio ſi iuſto ti⁰ bona fide ſemp fuerit
res aliena poſſeſſa de ꝑſcrip. ingilanti.
Quīta concluſio ꝙ quīto excuſat amiſſio
ſi tpe amiſſionis non fuit in mora uī erat
mora purgata ut ibi latius: Quātū ad ſe
cūdū ſunt etiaz quīq; concluſiones: Pri
ma ꝙ et⁹ de bonis anime fieri debz reſti

tutio unde q̄ mulierē ad peccatū traxit
debet ortari eā p se uel p aliū ad pēnitē
tiā & qui retraxit aliquā a religione te
neē inducere ad ingressū uel regressū
Si aūt ille nolit intrare uel redire teneē
eq; ydoneū ꝓcurare q̄ si nō possit teneē
p eo intrare qō fecit magister Raymun
dus ad hoc unde. s. Scōa q̄clusio de boīs
corporis puta de uulneř & ꝟbere expē
sas emēdando uel de uirginitate ablata
ꝑz dotādo: Tertia q̄clusio de fama qa
si indebite eū diffamauit teneē ei restitu
ere sicut meli⁹ pōt sine mēdatio et⁹ cum
sui diffamatōe si alias non pōt sec⁹ si de
bite qa nemini facit iniuriā zc̄. Quarta
q̄clu⁹ est de honore & p̄benda si aīo ledē
di faciat sec⁹ si ꝓcurauit eā dari digniori
uel nondū illud erat tibi debitū ut tuū.
Quinta q̄clusio est de reb⁹ & q̄dem de i
ruste ablatis & detētis sine iustitia & si.
sed si quis rem suā furat̄ non subiacet re
stitutioni l3 peccauerit in mō: q̄ si tū pro
babiliř credit q̄ ꝑpter potentiā alteri⁹
uel iudicis iniusticiā uel defectū ꝓbatio
num uel expensaꝝ non possꝫ cōmode suū
uel sibi debitū repetere accipiendo sine
scādalo occulte dicūt quidā q̄ nō peccat
qa in defectū iudicis pōt sibi ius dicere
ita q̄ filі⁹ & uxor & ꝑtens uel familia
pñt accipe debitū q̄si per⁹ seq̄reř litigā
do Itē teneē qs emendare damnū datū
ꝑ ſuum uel aliā ipsi⁹? Quantū ad tertī
um non solū qui accipit restituere teneē
sed et⁹ q̄scientes ut mandās Itē q̄ulēs
etiam si q̄sulunt q̄ quis mutuet ad usuraꝫ
Item q̄scientes q̄si est in cā faciendi Itē
adulator Item receptās Item ꝑticipās
Itez celans ubi res est Item nō obstans
q̄si ad illud tenebatur Item iudex nō iu
dicans nec ualet distinctio iurisperitorum di
centium q̄ inq̄ pronuntiās facit litem
suā: Non aūt si a iure deficiat pars non
appellādo ad sup̄iorē qa utroq; casu te
netur ad damni restitutōz Circa quartū
sciendū q̄ regulariter illi cui ablata est
res restitui debet Fallit primo q̄si & ip
se peccauit: Scōo q̄si non expedit ut furi
oso gladiū pupillo aurum sed tutori aut
curatori Tertio q̄si incertum est & tunc
facta diligētia inquisitōe paupib⁹ dandū
est ad qō. s. q. cxiii. p⁹ mediū. Quarto
si ille desiit esse dominus Item si erat de
lapidator & de fi. q̄si aūt ille a quo ē res
accepta tenebat̄ alii tertio liberatur ille
qui illi tertio soluit sal tem rōe detentōis
dum tū constet ad illum tertiū spectare
Circa quintū est sciendū q̄ restitutio fa
cienda est a principali mḡtum accipit. i.
simpliꝫ non mīltipliciter hētur tū ratio
damni et⁹ extrinseci & lucri cū teneatur
ex delicto Item fructuum hēres non te
neē solum iuxta uires hereditatis etiam
si nō fecerit inuētarium quouisq; q̄demna
tus fuerit tunc enī tenetur sicut in aliis
peīs legalib⁹: Circa sex ꝫ sunt tres con
clusiones Prima q̄ restō est statim faciē
da. Secūda q̄ est aliud spēale in usurarīs
maiſestiis de q̄ materia ibi plene. & de
usūris. c. quia in oībus. & in. c. usūr. & in. c.
q̄q̄. li. vi. & in cle. eo⁹. de sepul. Item in
raptorib⁹ publicis & uiolatorib⁹ eccle
siaꝝ est aliud spēale de rap. c. ii. ſm pe. &
palu. in. iii. di. xv. q. ii. p totum. ubi lati
us de materia restitutōis h⁹ modi Si g°
hee q̄clusiones in aliquo discreparent a
primo dictis tu lector ad concordiā redu
cas & memēto q̄ utinā p̄missę equitatīe
uie sufficereē ad restitui faciendū & ad
de oīo. ī. q. cxxxiii. ad fi. & nota q̄ si q̄s
teneř eccleſie sufficeret restituere pla
to. xvii. q. iii. si quis contraxit. & quod
ibi no. & p doc. p⁹ arch. in. c. sciēt. de ele
ctio. in vi. ubi quomō quis dicatur spoli
are zc̄. Item confessor iniungat e p̄o qui
sciēter contulit b̄ficium indigno si ille
non sit soluēdo q̄ fuet eccl̄ia indemnē &
damno p illum eccleſie illato ut in. c. com
missa. ¶. fi. de elect. li. vi. & p domi. ibi
qui et⁹ limitat glo. xii. q. ii. fraternitat⁹.
q̄ quis non teneat̄ soluere penā in foro
conscīetie ut delicet q̄ aliud sit de restitu
tione damni q̄ non est pena respectu re
cipientis licet sit pena per respectum ad
soluentem q̄d nota qa idem dixit Nic. in
c. fi. de immu. Alias uero, ꝑprie lucraret
cū alterius iactura ſm Nic. in. c. suam. de
peni. faci. ī. q. cxxxiii. añ fi. Vltio Ni.
in. c. quia pleriſq; . iii. colu. in unā restitu
tionis ponit duas conclusiones Prima q̄
ubicūq; ius positiuum hīs concur sum. I.
& equitat⁹ naturalis disponit sup restī
tutione uel retentione ſuāda est talis. I.

etiam in foro conscietie Secūda ubicūq; inter. l. positiā3 & naturalem dat discretionem quanda est. l. seu equitas naturalis in foro aie zc. qd declara ut ibi p eum post Inno. & doc. CXXXIII. qro q̄ penitentia pro singulis peccatis sit in iungenda: Rn̄° p quolibz peccato mortali esset septennis penitentia iniungēda xxxii. q. ii. hoc ipsum. & .ℊ. se. & nota. xxii. q. i. p̄dicandum. & ut no. in su. cōf. ii. iii. ti. xxxiii. q. cxxv. h9 rei duplex ē ratio. Vna quia p̄cepit dñs numeri. xii. mariam sororē aaron sepra pcussā poni extra castra p vii. dies ut in. d. c. hoc ipsum. & sic accip. ē dies p anno. Alia ratio est ut sicut p̄pter peccatum septiformis spūs sancti, grām amisit ita p septenem penitentiā grām recupet & ista penitentia indeē agēda ut plurimū in ieiunijs ut. xxxiii. q. ii. hoc q̄q̄. & extra de fur. si quis p̄pter. & ista septennis penitentia magis uel minus aspera debet imponi p̄ut maioritas uel minoritas criminis & circūstantiaꝝ exposcant quia apd deum magis valet mortifica° uic.oz q̄ abstinētia cibo2 de pe. di. i. mēsurā. & ideo magis 9trito penitētia mior īponēda est ut ibi sed hodie oīs penitentie sacerdo⁹ arbitrio taxande sunt 9sideratis circūstantiis psonaꝝ & 9ditionū xxvi. q. vii. tpa. & in dicto. c. mensurā. & extra eo. deus qui. & in su. conf. eo. titu. q. cxxv. ubi et⁹ notāē multiplices penitentie que spēalib9 peccatis sunt statute ꝑ fratrem Nic. oximi. in addi. ad pisa. in v̄bo penitētia. Secūdo ad primū q̄ p pec cato debeat imponi penitentia septē anno2 unde. xxii. q. iii. qui sacrō. &. xxx. q. iii. c. si p̄. & no. de pe. di. iii. sunt plures. & de pe. & remi. c. ii. in prin. &. c. q̄ situs, in fi. &. c. se. & in. c. tua. ii. glo. i. in fi. de sureu. & p bo. in su. de peni. & re. ℊ. q̄ penitētia. in prin. de uenial. h9 tñ regl̄r non imponit penitētia nisi forte ratione piculi ne si posset trahere in mortale uel ratione dubii unde. ē. q. lxvii. & ad illud q̄ penīa īponit ut p̄im in ieiunijs unde. i. q. .p.x. & qd hodie sint penitētie arbitrarie no. xxvi. q. vii. in su. &. c. tē pora. &. c. latores. in fi. de cle. excom. minus. & in. c. suscepim9. de homi. in glo. p̄it. & in. c. ii. de sortil. & fra. in cle. dudum. ℊ. statum9. vi. notabili de sepul. & an. de bu. in. c. si quis. p̄ter. ō furtis ratione tñ duce in spe. de dispen. ℊ. nūc ē epiſcopoz v̄. xxviii. & q̄ sint arbitrarie ꝓbat Io. an. post ho. in. c. sicut. p9 prin. de homi. & intellige q̄ sint arbitrarie cō sideratē bns q̄ b̄ntur in dicto. c. sicut. ſm Io. an. in. c. significasti. de adulteriis. & in. c. tertio. in principio de furtis. & in c. deus. de peni. & remi. p eūdem alias uero si nuda uolūtate dispensaret dicere tur dissipa° ut no. Io. an. in. c. de mīta. vii. colu. de p̄ben. & in spe. de dispen. ℊ. q̄lter. in prin. & facit no. p Io. an. i. c. 1. de uoto, in certis tñ casib9 certa pena tentia a canonib9 statuta est ut p Guy. in aureo reptorio de regī. penitentie. ī. ℊ. sciendū est. usq; in finē & nibilominꝰ ar bitrarie sunt hodie ut. ē. & q̄ no. Io. an. in. c. ii. extra de emp. & uen. ad boc. ī. q. clxxi. ad fi. &. ī .ℊ. .p.x. q. lvii. & sīr ubi diuersē pene p canones īponūt iudicis arbitrio relinq̄t ut no. Io. an. in. c. ii. de coha. cle. & mulie. ad q̄ optīe qō no. ho. in su. de maledic. ℊ. q̄lter. sub. ℊ. p tē palem. ibi porro in iudicio aīe & duob9 v̄. se. &. ī. ℊ. .p.x. q. xcv. in fi. sic g° a pe nitentijs iure taxatis pōt sacerdos recedere & aliā pniam arbitrari ut p domi. Nic. in. c. sicut dignū. in prin. de homi. & in. c. ii. de pe. & remi. & melius in. c. de us qui. eo. ti. d3 tñ scīē canones īponētes certas pnīas de qb9 p bo. in su. de peni. nam aīs nō posset moderari recte pnīaꝝ cū a canonib9 non sit sine cā recedendū ſ3 eūdē Nic. in. c. fi. in fi. de peni. unde dici nō pōt q̄ dicti canones de nihilo ser uāt q̄ nō d3 de facili ab ipsis recedere ſm Ni. in. c. ii. de emp. & uen. fa. in spe. de lega. ℊ. nūc oñendū. v̄. lxxxiii. & de dispen. ℊ. dispensa° . v̄. & scias. &. v̄. notā dū est ibi. sed rigor iste & optīe p Guy. in aureo reptorio de peni. a canoñ9 diffinitis in prin. Itē tanta pōt esse 9tritio q̄ nulla pnīa erit iniūgenda. ē. q. viii. & 1. q. .p.x. & se. Item infirmo nō est pnīa iniūgēda sed innotescenda dicendo si tu esses sanus talē penitentiam deberes agere & usq; ad tale tps sed qa infirmus es non iniūgo dico tñ si deceiseris facias

fieri talē elemosinā si autē cōualueris ite
rum ꝯfitearis & facias pniam iungēdā
ut p̄bo. in su. de pe. §. qñ ꝯfitendū. in fi.
& p̄arch. xxvi. q. vii. c. i. & no. ꝺ pe. di.
vii. c. ii. gl. i. & xxvi. q. vii. p̄ totū. & .ē.
q. xv. & q. lxxxiii, ad fi. & adde .ī. q.
l. & clii. p̄ medi. CXXXIIII. q̄ro
ꝺ arbitrio ꝯfessoris q̄le erit: Rñ° sacer
dos debet semp̄ inūgere pniam p̄ o3tra
rium peccato ut supbo inūgat humilem
oratōē3 auaro elemosinā3 largitō3: acci
dioso pegrinatō3 seu laborē. gulosо ab
stinētiam: luxuriosо carnis maceratōem.
& qñq̄ loci mutatiōne ut di. lxxxi. ual3.
xvi. q. i. mulier. tñ semp̄ cauere ꝺ3 ne per
pniam quā alteri inūgit p̄iudiciū faciat
ut uiro in p̄iudiciū uxoris & familie aut
suo in p̄iudiciū dñi & h9modi ſm prīa.
uel q̄ ex pnīa seq̄tur aliq̄ō scandalū seu
piculū spūaliter uel corpale ar. c. offic. ii.
extra de pe. & p̄ctum ut sit pnīa q̄ uerisi
militer fiat ne pemtēs nouis laq̄is iuol
uat quia obmittēdo pniam mortīr pec
caret ſm scotū, xv. di. magistri sñiarum.
ſm fra. Nic. m addi. & q̄ p̄ otrarium im
poni debeat pnīa, p̄bat de pe. di. ii. c. i.
& per ho. in su. de pe. §. qs sit effectus. ī
ii. colu. & in. §. q̄ pnīa. v. cōsulimus. & in
legenda passionis dñi in. viii. colu. fa. de
homi. c. ii. ad fi. & de pe. & re. q̄ aūt. in
p̄° iudices: de uoto, magne, v. & circa &
qō ibi no. & p̄ bo. in. c. ii. de bus qui fil.
occi. unde is q̄ corp9 celeste disposuit
esse gulosum uel luxuriosum submiss9 ra
tioni sobrius & ꝯtinens esse pōt &, econ
tra Io. an. in. c. ii. ad fi. de sortile. fa. ad
additō3. ī. q. cxxxix, unde dicit archidi.
xxvi. q. vii. §. alius. q̄ pnīa est ꝑ3 arbitri
um ꝯfessoris ex cā moderanda qō dicit
tenendū. p̄ rīa alias contra de pe. di. v.
falsas, dicit et ea. q. c. ii. q̄ istud arbitri
um ꝺ3 esse discretū de pe. di. i. quē pen
tet. & quidum de pe. di. iii. inter hec yr
cū. ſm Lau. ad hoc qō no. de off. deleg.
de causis. in fi. & qđ no. p̄ Io. an. in. c. de
us. de pen. & re. Itē pnīa ꝺ3 esse talis q̄
aut crimen equat aut excedat Io. an. i. c.
qō aūt. de pe. & re. unde maiorem impo
nat p̄ incestu q̄ p̄ adulterio anto. de bu.
in. c. ex lr̄is. de eo qui cogno. & in. c. fi.
añ fi. eo. ti. Item imponat pniam q̄ut in
iungi ꝙsuerit de here. ut officium. circa
prin. li. vi. & in arbitrio p̄lati erit an im
ponat pniam p̄ tanto tp̄e q̄to fuit ī pec
cato no. xc. di. i. q̄s monach9. fa. de pen.
di. i. unde benignū. & q̄to tp̄e fuit in deli
cijs tanto sit in tormentis Io. an. in. c. q̄
eūt. de pe. Item q̄ totiens īponat pniaz
quotiēs peccauit no. vi. q. i. imitaf. & p̄
Ni. in. c. sicut dignū. in. colu. de homi. &
in. c. i. de pe. Itē grauis īponē p̄stātib9
alijs scādalū de despo. impub. duo. v. cū
uero. de eo q̄ duxit in uxorē. cū hēret. et
ibi p̄ Io. an. Item si contra, pximū pecca
tūs oport3 q̄ satisfacias Io. an. in. c.
sicut. de coha. cle. & mul. & in. c. ea nosci
tur. circa mediū. & in. c. cū desideres, in.
cor. & in. c. 9tingit. p9 prin. p̄ eundē de
sen. excom. ubi de petione uene & satis
factōe debita Itē p̄ pctō occīto nō ꝺ3 ī
poni regl̄r certa pnīa nec p̄ hoc peccatū
percipi possit ut in spe. de peīs. in fi. &
per Io. an. & doc. in. c. i. de pe. & re. Itē
si pemtēs sel̄ pmisit & non adimplendo
decepit sacerdos sit magis caut9 ut ī. c.
qōm. de appel. & qđ no. in. c. iii. de adul
te. & .ē. q. cxxxii. ii. colu. & .ī. q. cxlii. ī
fi. et de regul̄ instruētibus ꝯfessorē in ī
ponendo pnīaz in repertorio aureo spe.
de reg. pnīe per totū. Item qñq̄ impoit
penas graues. l. di. si ille. et per Inno. ī
c. q̄liter, ii. de accu. Item militi occidēti
presbiterum inūgere pōt q̄ de cetero
non gerat se pro milite sed insistat pnīe
Io. an. in. c. ii. de pe. et re. unde q̄sistit ar
bitriū sacerdotis ut īponat leue uel aspe
rā pniam, put q̄litas delicti exigit et ali
am imponet delicato aliā seni ut per ho.
in su. §. q̄ pnīa. ad hoc qō no. de pe. di. i.
vbum. Et debet esse discretus in dispen
sando et pnīaz peractā et scādaluz et bo
nitatē persone utilitatē et necessitatē eccle
sie et alias circunstātias diligenter atten
dere nam cum summaria causē cognitōe
danda est dispensa° i. q. vii. dispēsatōes.
cum si. no. Io. an. in. c. ex tenore. de tēp.
ordi. qui subdit q̄ post dispensatō3 nullū
remaneat scādaluz ap̄ō catholicos credē
tes firmiter q̄ p̄lati hūt pctātem ligādi
atq̄ soluēdi et dispensandi ut ibi per eu3
facit qđ idem no. in. c. i. post pri. n. de or
di. ab epo zē. Item tanq̄ medicus nunq̄

imponat pnitētiā nisi credat q̄ ille uelit & possit facer alias ponerꝫ illi laq̄ zč. ut p pe. de palu. in. iii. di. xx. q.ii. circa prin. &. ē. in prin°. & multo p.ꝰ ualꝫ modica pnīa a sacerdote mūcta q̄ maior a se assumpta ut ibidē p eundē oc'. ii. &. ī. q. cxxxvi. & si sacerdos imūgat maiorē pnām q̄ ille meruerit teneē obedire sed si ipsum nimis puā nihilominꝰ illa opleta uel hic uel in purgatorio faciet uel luet q̄ restat ut ibidē p eundē Itē sacerdos dꝫ esse mīsericors & benignꝰ in pnīa īponenda dꝫ tñ ei exponer q̄tū deliquit & q̄tā penam agere deberet sibi & pector dꝫ esse patus ad obediēdum & oīo se ponere in iudicio sacerdotꝭ si tñ nō fuerit ita patus nihilominꝰ absoluat & in nūgat pnīa q̄tūcūq; leuissima ad q̄d. ē. q. cxxx. ut p Ioh. an. in. c. oīs. ix. colu. de pe. ad q̄. ī. q. cxxxix. nec est mītū q̄rē dū q̄tum possit sacerdos dimittere ſꝫ fr miter credēdū q̄ deus qui oīa facit ī numero pōdere & mēsura in mītis seq̄t arbitriū ꝓfessoris ut latiꝰ p Io. an. in. d. c. oīs. x. colu. dꝫ tñ sacerdos attēdere circūstantias alias pnīa est falsa no. de pe. di. v. falsas. gl. i. &. ē. dictū est & q̄ no. de pe. & re. quod aūt. in v° iudices. non enim secur9 est q° ad deum ille cū quo si ne cā dispēsatū est ut no. in. c. non est. de uoto. &. ē. q. px. Nā q̄ dē q̄ pnīe sunt arbitrarie de pe. & re. deꝰ qui. intelligitur q̄ arbitrari dīt non ꝓprio capite & sine rōe q̄a hoc non est mere dependēs ab eoꝝ ptāte sed intellr arbitrio boni uiri ut p fra. in. c. ad liberandū. in fi. de iudē. etꝫ si esset papa ut p fra. in. c. plt. de bo mi. & de isto arbitrio sacerdotꝭ habetur xxvi. q. vii. p totū. non tñ imponat tantam pnām impuberi q̄tā puberi Io. an. ī. c. i. ō delictis pue. & in. c. cū illoꝝ. in fi. de sen. excom. Item non īponat pnītētiā non q̄cedente puta alicui pſone honorabili zč. Io. an. in. c. ii. de maledic. & q̄ō no. pe. de anch. in. c. indemnitatibꝰ. ¶. ceterū. v°. notabili. de elect. li. vi. Itē imponi pōt pnīa in elemosinis uel disciplinis orōnibꝰ ieiuniis uigiliis uel q̄bus cūq; aliis iuxta tñ uires penitentꝭ nam ultra posse nihil. de pac. c. fi. cū cōcor. ſm Io. an. in. d. c. oīs. in. iii. colu. uel macerator̄ & castigator̄ Io. an. in. c. iii. ad fine cle. uel mona. & dꝫ penitēs admplēr p se uel per aliuꝫ fa. quod no. lxxxii. dipbr̄ si. ſm Io. an. in. d. c. oīs. v. col. ad q̄ō ī. q. cxlix. Item īponat clericis pnīaꝫ de negligētia in nō studēdo Io. an. in rub. ō sum. trim. Est enim pctīm non discere q̄ ad suū specīāt officium Io. an. in. c. nisi cū pridē. in v° ignorat. de renū. adde. ī. Item non obstante q̄ fur restituat rem subtractā debet nihilominꝰ agere penitētiā de peccato fra. in cle. ducū. ¶. in q bus. de sepul. ¶. q. cxxxii. circa prīc. & p Nic. in. c. sicut dignū. iii. colu. Itez punit9 in foro tpali dꝫ nihilominꝰ ꝓiteri ut ī. c. ii. de furt°. & ī cle. i. de pe. & reuerum paruā penitentiā illi imponet sacerdos p no. per Nic. in. c. ii. de emp. & uen. & hoc rōe. arbitrii ipsius ꝑut sentit ibi fra. & ꝑe Nic. ¶. q. px. & sibi symomacus dꝫ renunciare brīficio & agerē penitentiā de delicto ꝓmisso ut in. c. ō regularibus. de symo. & ibi Ni. Itez ly dimittat pctīm data ꝓritōe si ablatum restitui non pōt tñ sacerdos imponet penā pctī ſm Ni. in. c. ii. de rap. nisi forte nullum pctīm cōmisisset ut in furāte tpe maxime necessitatꝭ ſm eundē in. c. ii. de furt°. tenereē tñ illud restituere cum posset ſm eū in. c. ii. eo. ti. Itez caueat cōfessor de illo. pbio alligāt grauia onera zč. xxvi. q. vii. alligant. & ibi q melius est redde re deo rōez ꝓpter misericordiā q̄ ꝓpter crudelitatem ut no. in. c. omnis. in fi. de pe. & si deus largus non sit austerus sacerdos in imponendo penitentiā. d. c. alligāt. Item imponat iuxta contritionem & dolorem de pe. di. i. in actōe. &. c. mē surā. de consē. di. iii. de penitentibus tanta enim pōt esse contritio q̄ nullā penitētiā imponet no. de pe. di. i. mēsam. &. ē. q. px. Itē ut sepe dcm est penitētia non dꝫ esse aspa multi enim ꝓpter fragilitatē nature terrenē a penitentia q̄a timent q̄ non pñt facere austeritatē penitentie & tales hortādi sunt & in īpo onere penitentie adiuuādi ad q̄d. ¶. q. cxxiii. & in hoc mītuꝫ peccāt sacerdotes q̄a non considerant̄ uiribus peccatoꝝ nimis grauem imponūt penitētiā q̄ō facer non debēt dicto. c. alligāt. ſm pe. ut refert archid.

de pe.di.iii. inter hec. m fi. & quod no. in.c.fi. in fi. de cens. li.vi. & potest im ponere quamlibet breuem de pe.di.iii. talis nunq̄ unde non permittat sacerdos peccatorem in desperationem cadere sz potius iniungat illi unum pater dicto. c. alligant. de consecra. di.v. non mediocri ter. ut no. Io. an. in. c. deus qui. de pen. & remiss. sūt enī peccatores blande tra hendi ut ibidem & adde q̄ ubi imponē a iure penitentia per unum annum intel ligitur ideſt unius anni in q̄dragesima ut dicunt doc. in. c. fi. de his qui fil. occi. uel ideſt per certas ferias & sunt ferie legitime secūda quarta & sexta. ix. q. iii. c. pīt. de consecra. di. iii. c. i. xii. q. ii. de uiro. secundum doc. in. c. accusasti. de ac cusa. ubi Io. an. dicit sic penitens scilicet ad sacerdotis arbitrium de pe. significa uit. & dicebāt pe. & abbas q̄ isto septē nio ieiunabūt sexta feria uel aliquod ali ud agent quod placeat confessori secun dum eum & dominum Nic. ibidem dicit etiam fran. in dicto. c. accusasti. q̄ ubi i ponitur penitētia q̄draginta diez intel ligitur per dies continuos uel interpel latos no. xxii. q. v. c. i. facit. c. ii. de ho mi. facit. ē. q. lviii. dicit tamen guyllē. duranti q̄ ubi ponitur penitentia a iu re trium uel septem annoz uel paucoz annoz uel. xl. zc̄. & non adiungitur qua liter illo tempore peniteat relinquitur arbitrio sacerdotis ut per eum in aureo repertorio de penitentiis a cano. diffini tis in fine penitens tamen non interpre tatur penitentiam sibi impositam Io. an. in. c. q̄ super. ad fr. de uoto. Itez potest sacerdos imponere penam intrusionis in monasteriū uel depositionis in foro pe nitentiali Io. an. in. c. qualiter. ii. de acc. in. viii. colu. alleg. l. di. si ille. unde tamen ho. in su. de eta. & quali. §. ordo. v. sz q̄d si episcopus, Item potest sacerdos impo nere penitentiam q̄ pedibus proficisca tur & non equo. xxxiii. q. ii. latorē. ubi etiam de similibus penitentiis ea. q. ad moniere. cum si. Item ut depositis uesti bus & nudis pedibus ambulet ad talem locum Io. an. in. c. ueniens. de accusa. & quod incedat nudus cum femoralibꝰ ta men de penis. c. fi. §. cum autem. li. vi. & quod ibi per archidia. i uerbo nudi. Itē q̄ induat sacco Io. an. in. c. ii. de homic. Item ut dormiat in sacco de pe. di. i. qui sanctus. semper tamen debet cauere sa cerdos ne ex penitētia alteri fiat preiu dicium ut per ho. in su. §. que penitentia v̄. licet autem omnes. & quod no. de pe. di. iii. si apostolus. glo. pīt. facit de sent. excommu. relatum. & de his qui fil. occi. c. ii. & quod ibi no. & nota q̄ seruo imponere potest penitentiam dum tamē non sit in graue preiudicium domini secū duz ho. & fra. in. c. i. de coniugio seruoz prima colu. Item seruo seu carentibus p prio imponat penitentiam in orationi bus ieiunis & disciplina non in elemosi nis Io. an. in. c. relatum. de sen. excomm. & sic seruus tenetur ad penitentiam & ad communionem an. de bu. in dicto. c. i. de coniugio seruorum. facit. c. relatuz. de sen. excommu. Item licite reciperet ipse sacerdos elemosinam oblatam a pe nitente ut in. c. cum uoluntate. & ibi per Nic. de sen. excommu. Item in penitētia debet per sacerdotem fieri moderamen ideſt diminutio. xxvi. q. vii. tempora. l. di. si quis diaconus. secundum fra. in. c. transmisse. d̄ eo qui cogno. consan. i. iiii. notabili. & quod no. de iurepa. clemen. prima. in uerbo moderationem. unde lz restricta sit potestas in indulgentiis que fiunt publice ut in. c. fi. de pen. & rem. li. vi. nō tamē restricte sunt in foro peni tentiali quin possit dies & annos pro ut uult indulgere dummodo discrete faciat secundum archidia. in dicto. c. fi. in uerbo conceduntur. Item si mulier esset p̄gnās uel lactaret non imponat penitentiaz ab stinentie uel aliam per quaz impediatur filiorum educatio ut longe peregrinati onis uel similis secundum ho. & Io. an. in dicto. c. ii. de his qui fil. occi. licet tamē coniuges non abstineant a thoro nihilo minus penitentiam agere possunt xxxiii. q. ii. audiumus. & sequen. &. q. iii. in summa. Item si iniungat alicui q̄ missas celebrari faciat non capiat ipse ad cele brādū ho. in su. de peni. §. & ad quid te netur ad fi. & Io. an. in. c. requisisti. pe nultima colu. de testa. Item clerico ob mittenti dicere officium poterit p̄fessor

imponere si expedierit aliam penitenti
am q̄ reiterare horas ut si forte magnā
multitudinem dicere obmisisset secundū
Io. de vmo. post doct. in clemen. de celebra. missa. in quinta colu. & subdit impo
nendam penitentiam si interfuit diuinis
sed non intellexit ut ibi latius ad idem p
fran. in dicta clemen. in secunda & decima quaestione. Item non iniungat superiori q̄ petat veniam inferiori de aliquali
excessu correptionis no. xxiii. q. iii. qui
peccat. & per hostien. in sum. de tempo.
ordina. §. octaua regula. post prin. Item
iniungat alicui facienti aliquem ignoranter peccare sicuti iniungeretur illi si sciēter peccasset arg. nota. per hostien. ī su.
de infantibus & lang. expo. §. fi. ad fi.
facit. ē. q. lxix. ad finem. Item iniungat
doctori consulenti erronee q̄ satisfaciat
parti lese Nic. in. c. tua nos. de homi. &
in. c. fi. de iniuriis. ubi idem dicit de me
dicis & aliis artificibus & de prestante
opem in delicto & si. Item iniungat cle
rico intruso in beneficio ut fructus restituat fran. in. c. dilecto. de preben. in. iii.
colu. & .vii. Item iniungat clerico non
studenti Nico. in. c. uenerabilis. in fi. de
preben. fran. in clemen. de concessi. pre
ben. in principio & uide. ē. sed prelatus
non petendo rem ecclesie quia uidet in
minere graues lites uel scandala non pec
cat fran. in. c. ii. de prescrip. Item nō ab
soluat prestantē impedimentum nisi iter
esse restituat fran. in clemen. de seque.
possess. §. i. tertio notabili. Item non im
ponat penitentiaz de malis secutis ex pec
cato & ideo si culpa uel negligentia mei
mittentis ignem ignis cōbussit domuz tu
am licet teneat in foro iudiciali non ī fo
ro peitentiali ubi quis nō tenetur de cul
pa ex mente non procedente secundum
fran. & Nic. post Vincen. in. c. i. de cust.
eucha. & post Inno. in. c. sicut dignum. ō
homi. nisi apponens ignem damnum da
re intenderet uel in lata culpa fuit ut si
in domum plenaz stipula ignem proiecit
secundum Io. an. in dicto. c. sicut. in. co
lu. & glo. in. c. decetero. de homi. & per
dominum Nic. in. c presbiterum. eo. tit.
& melius in. c. si egressus. de iur. & dā.
dato. & in. c. sequenti. &. ē. q. cxxxii. in
fi. faciunt no. per dominum dominicum
in. c. ii. de consti. in ante penultima colu.
li. vi. que in idem recidunt &. ē. §. iii. q.
lxxv. post principium. unde si cogitare
poterat q̄ mors poterat prouenire effi
citur irregularis Io. an. in. c. sententiaz.
ne cler. uel mona. Si ergo tu occidisti pa
trem meum licet non cogitasses mihi dā
num inferre tamen in cōscientia teneris
mihi ad damnum seu interesse meum pp
ter mentem tuam malignam per no. per
Inno. Io. an. & doct. in dicto. c. sicut. ut
deducat ad estimatōez fiendam attento
euentu futuri damni iuxta not. per Cy.
in. l. fi. ad. l. acquil. consideratis omnib9
hinc inde arbitrio boni uiri Similiter Ix
testis teneatur in foro contentioso prop
ter falsum testimonium ut per hostiē. in
summa de pen. & remis. §. fi. v. quid de
testibus non tamen in foro penitētie im
ponetur nisi de falso testimonio licet ag
gratietur propter mala secuta secundum
Io. an. & fran in dicto. c. i. de custo. eu
charist. & ita uidetur intelligendum q. ō
aduocato dicit Io. an. in. c. proposuit. de
cleri. excommuni. ministr. in secunda co
lu. & ad hec faciunt no. per Io. an. in. c.
si egressus. de iniuriis. hec tamen uiden
tur procedere nisi talis testis uel aduoca
tus intenderet ad illud damnum secutuz
postea per superi9 dicta ad que uide no.
in spe. de aduoca. §. fi. v. quid si per ipru
dentiam Iudex tamen si nō interrogauit
testem ut debuit tenetur parti ad inter
esse in foro penitentiali ut no. an. de bu.
post Io. an. in. c. cum causam. quinta col.
de testibus. Idem si dictus testis male re
digit in scriptis in damnuz partis quo ca
su ie ad restitutionem obligauit ut ī spe.
de testi. §. nunc tractandus. v. fidelis. et
am & cautus debet esse zc̄. dicunt etiam
Io. an. fran. & doct. in dicto. c. sicut. q̄ si
plures delinquunt satisfactione unius al
ter liberatur non tamen quo ad spiritua
lem penam imponendam pro peccato fa
cit de homi. tua. glo. iii. & in spe. de iniu
ri. §. sequitur. v. sed pone inimicus. Item
similiter non iniungat q̄ soluat penaz le
galem si non sit lata sententia iuxta not.
xii. q. ii. fraternitatis. & per bal. in. l. iu
benus nulli. §. i. de sa. san. eccle. & ī. l. id

quod pauperibus. quinta colu. de episcopis & cleri. & in. l. post decisionem. in fine de furtis. & per anto. de bu. in. c. fi. in. iii. colu. de prescrip. & pe. de ancho. in. c. si propter. in secunda oppo. in principio de rescrip. li. vi. in repetione. Intelige tamen nisi pena ipso iure imponatur & per dominum panormitanum in. c. i. in iii. colu. de constitu. ubi etiam dicit q damnum absq proposito illatum non resarcitur in foro penitentiali ut supra dictum est inde eundem dominum Nic. panormitanum in. c. audiuimus. de symo. ubi simpliciter dicit q in foro anime nō est soluendum quod imponitur nomine pene zč. adde tamen per eum in. c. falsatiorum. de fal. & dominum fran. in. c. di lecti. ii. colu. de arb. adde. si lex imponat penam dupli suffricit in foro conscientie reddere simplum sicut etiam contingit in aliis penis iuris que ante condemnationē factam in iudicio non debentur in foro conscientie: Pena autem conuentionalis ratione promissionis debetur in utroq foro nisi forte qñ adhibet obito pecuniario quia tunc uidetur esse in fraudem usurarum tenetur tamen ad interesse dāmni ille per quem stetit secundum pet. de palu. in. iii. di. xxvii. q. i. in quarta col. & ad premissa inde omnino. s̄. q. cxxxii. per totam. ubi etiam ad fi. habes q iudex inq pronuntians tenetur etiam si pars non appellet Item imponat penitētiam inquantum peccator intendebat cōtemnere & male facere licet nō ita faceret in ueritate ut per fede. consilio xiii. in. iii. colu. non tamen pro sola uoluntate imponat ac si fecisset ut per Nic. in. c. sicut dignum. de homi. secunda colu. Item pro peccato dubio aliqualis penitentia imponitur ut in. c. fi. de huis qui fil. occi. Item minor penitentia imponitur cōsencienti q̄ facienti ut per Nic. in dicto c. sicut dignum. ii. colu. CXXXV. q̄ro utrum penitens completa penitentia sit totaliter absolutus: Rñ° secundū thomam in. iii. di. xx. siue sacerdos inūgat penitentiam discrete siue nō semper maneat reatus ad penam eiusdem quantitatis & ideo si eam hic non implz in purgatorio exigetur neq sequitur q propter hoc confessor peccet semper si minorem penitentiam iniungit tum quia non potest determinate quantitatem pene cognoscere tum quia quandoq etiam ex industria minorem penam imponens plus prodest penitenti qui forte magnitudie pene posset a penitentia peragenda impediri & ideo confessor negligit minus damnum ut maius euitet & iterum quia paulatim confortatur in penitente diuinus amor ad plura penitētie opera peragenda concor. pe. secundum pisa. in. ¶. penitentia. secundo. & inde. s̄. q. viii. & de effectu penitentie per petrum de palu. in. iii. di. xiiii. q. vii. ubi etiam q̄ non restituit impunitatem in foro contentioso Item per penitentiaz restituuntur iurtutes & omnis gratia ut in summa astesi li. v. ti. iii. ar. iii. ubi etiam an per penitentiam homo restituatur ad dignitatez ecclesiasticam dic ut ibi unde penitentia sanat & delet crimen xxxii. q. i. q̄ autez alibi dicitur q̄ absconditur ea. q. apud misericordem & quandoq peccatum donatur quandoq deletur quandoq tegit de peni. di. iii. ille rex. & c. sequenti. ad quod. s̄. q. xlv. post medium Inde dicit q̄ sacerdotes peccata populi commedūt idest delent & consumunt. iii. q. i. nisi. & prima. q. i. ipsi sacerdotes. ut dicit spec. de conciu. ii. colu. Et notandum q̄ propter peccatum homo meretur penaz eternam & si conteritur illa mutatur in temporalem. s̄. q. xxix. circa medium &. q. cxxxi. & hanc temporalem potest sacerdos remittere uel in totum uel in partez ut. s̄. duabus proximis questionibus & si durante tempore penitentie peccator casu moriatur non obest quo ad uitam eternam xxvi. q. vii. ¶. penitentes. unde dicit hosti. q̄ si penitens in extremis uel etiam in sanitate non complet hic penitentiam iniunctam uel complet sed minorem q̄ debuit ut quia sacerdos simplex nesciuit bene arbitrari secundum Raytanta potest esse contritio q̄ sufficeret ad delendam omnem penam ita q̄ talis nec per purgatorium transiret sed ad patriam statim euolaret ut patet de latrone Luc. xxiii. & in dicta. q. viii. uerum hoc periculosum est & nobis incertuz ut

patet de pe. di. vii. §. i. & c. nullus. secundum hostien. in sum. de peni. §. que penitentia. in fi. Si tamen minus sufficiens ē contritio uel penitentia ꝑpurgabit ꝫ igne purgatorii unde de talibus dicit Augu. & si conuersus uita uiuet & non morietꝫ tamen non promittimus ꝙ euadat omnem penaꝫ nam prius purgādus est igne purgationis qui in aliud seculum distulit fructum conuersionis de pe. dist. vii. c. ultimo. circa fi. Et eandem sententiam ponit grego. xv. dist. qualis. & idem in summa confessor. eo. ti. q. clxii. & facit quod no. pe. dist. iii. §. huis auctoritatibus. in glo. quia si peccatum. & per ho. in summa de pe. §. qualis. v. vi. propter finalem zc̄. ubi refert ysaie. xxxiii. hac animaduersione percutitur peccator ut moriens obliuiscatur sui qui dum uiuerꝫ oblitus est dei archidia. tamen de peni. dist. iii. talis. sic dicit no. argumentuꝫ ꝙ si aliquis morte uel iusto impedimento ī impeditus non potuit explere in hac uita penitentiam sibi iniunctaꝫ ab ecclesia ob hoc ꝙ non expleuit illam in alia uita nullam patietur penam secundum petr. Sed nota quia dicit ob hoc zc̄. & sic non excludit illam purgandam igne purgatorii & ideo dicit hostiensis in summa. §. qs sit effectus. in fine ꝙ effectus uere penitentie est ut si perfecte in hoc mundo fuerit satisfactum anima ad patriaꝫ euolat aut si quid purgandum remanserit igne purgatorii purgabitur ut ibi latius dicit etiam archidiaconus triceſima secunda q̄stione quinta quia ergo. no. argumentuꝫ ꝙ si sacerdos minus sufficientem penitētiam imposuit a deo supplebitur. l. dist. si quis prepostera. & de hoc optime no. de pe. di. prima mensuram. in glo. cum pena. que distinguit ꝙ si sacerdos minorem penitentiam imponit animo dispensandi illa sufficit ad delendum peccatum licet modica sit ut ibi latius dum tamen nulla culpa reperiatur in confitente & paratus erat recipere penitentiam etiā maiorem secundum doctores & Nico. in c. deus. de penitē. & remissio. Sic ergo remissa culpa per contritionem remaneꝫ reatus pene que per penitentiam dimittitur hic aut in purgatorio ut. s̄. adō de purgatorio supra in notabili. xiii. ad finem facit. ī. q. proxima. & nota ꝙ penitentia sanat & delet crimen. xxx ii. q. prima. quod autem alibi dicit. Centesimotrigesimosexto quero quid est ꝙ sacerdos dicit penitenti quicquid boni feceris sit tibi in remissionem peccatoꝝ Rn̄o secundum thomam in quodam quo libet hoc est quadruplici consideratione utendum: Primo considerandum est ꝙ peccator est debitor satisfactionis dupliciter Vno modo ex iniunctione sacerdotis. Alio modo ex ipso peccato cōmisso unde si contingat ꝙ sacerdos minoreꝫ satisfactionem imponat q̄ requiratur culpa residuum exoluet aut hic aut in purgatorio Si uero maiorem iniungat nihilo minus penitens tenetur facere quod sibi iniunctum est si assit facultas: Secundo considerandū ē ꝙ opus ꝙ quis facit ex iniunctione sacerdotis dupliciter ualet penitenti: Vno modo scilicet ex natura operis iniuncti: Alio modo ex ui clauiuꝫ ita ꝙ ex his amplius ualet ad expiādaꝫ peccata q̄ si proprio arbitrio idem faceret ad quod. s̄. q. cxxxiii. secunda colu. Tertio considerandum est ꝙ satisfactio ad duo ualet scilicet ad expiationem culpe ꝑterite & ad cautelam future: Quarto considerandum ꝙ sacerdos potest penitenti satisfactionem iniungere uel ex ꝓprio arbitrio uī ex consilio alieno & ita etiam arbitrio ipsius penitentis ut si dicat sacerdos facias hoc si potes & si non potes facias hoc: simile uidetur cum sacerdos dicit quicquid boni feceris sit tibi in remissionem peccatoruꝫ quia si grauis penitentia esset ei iniungenda que tamen ei indicari debet & dicendo predicta uerba illa que penitens preter iniunctionem expressam facit accipiunt maiorem uim expiationis culpe preterite ex illa generali iniunctione unde predicta uerba laudabiliter solent dici & quātuꝫ ad hoc satisfactio est sacramentalis in q̄ tum uirtute clauium est culpe commisse expiatiua licet non habeat maioreꝫ uim ad remedium contra culpam futuram Idem in summa confessoꝝ. Ir. iii. titulo. xxxiii. q. c. & eadem ratione Raym. & hostien. ut & ꝓ omitur eodem. ti. q. cviii.

dicūt q̄ cautus & discretus sacerdos p̄ mundam penitentiam dicat penitenti q̄ omnia bona que fecerit & omnia mala que sustinuerit et proficiant ad salutē & pro penitentia hec omnia mungat se cundum fratrem Nico. post pisa. in. §. penitentia. secundo. ad que. ē. q. proxima. & q. cxxx. circa fi. &. ī. q. cxlvi. Sic ergo bonum est mungere q̄ omnia bona q̄ facies zc̄. not. Iohan. an. in. c. omnis. de peni. & remissi. in decima colum. & per fran. clemen. si dominus. v. ideoq̄. de relīq. & uenera. sanct. & nota q̄ cum sacerdos mungit omnia bona que facis zc̄. debet intelligi que sponte & gratis non ex debito facies secundum petrus de palu. in. iii. di. xv. q. i. articulo. ii. ad quod ī. q. cxlviii. &. q. cxlvi.

CXXXVII.

quero utrum sacerdos possit commutare penitentiam quam iniunxit: Rñ° secundum Ray. credo breuiter q̄ sic dummodo discrete & propter causam & circa subditos suos alias non di. lxxxii. presbiter. & hoc exponēs guy. dicit q̄ ille idē qui iniunxit aut successor eius aut superior si est ordinarius iudex penitentis possunt penitentiam commutare uel relaxare si uero sit alius confessor a quo cōmutatio petitur quia de pari ambo curā unius habent uel duo episcopi in quorus episcopatibus penitens domicilium habet hic dicendus q̄ si penitentia fuit publica requiri debet consensus primi qui dedit eam ne scandalizetur dico si de facili possit requiri alias si penitentia fuit occulta poterit confessor secundus cōmutare uel relaxare secundum pisa. ubi. ē. Idem in summa confess. eo. ti. q. cxxxiii. ubi etiam additur secundum eundē guy. q̄ quo ad dictam commutationem & relaxationem archiepiscopus uidetur ordinarius quo ad forum penitentiale subditorum suffraganei sui & patet per hoc quia archiepiscopus per prouinciam suam concedere potest litteras generales remissionis de pe. & remiss. c. nostro. certum est autem q̄ nullus episcop⁹ potest facere remissionem nisi subditis suis & alius de uoluntate prelatorum suorum extra de peni. & remissi. quod autem. ergo subditi suffraganeorum quo ad hoc subditi sunt archiepiscopi quamuis ipse q° ad forum contentiosum non sit ordinari⁹ nisi in casibus expressis a iure hec ille idem quoq̄ uidetur quo ad forum penitentiale ut non sit ordinarius nisi in expressis cum non possit cōfessiones subditorum suffraganeorum suorum audire nisi dum usitat prouinciam. ut in. c. perpetuo, extra ē censibus. li. vi. secundus frater Nicolaum oximi. in addi. ad quod supra. q. lxxvii. in fi. &. q. xcv. post prīcipium & de hac materia plene per hoc. in summa de remissi. §. & an sacerdos. facit quod no. in. c. i. de uoto. si tamē sacerdos imposuisset penitentiam de accessu ad terram sanctam an ipse eandem commutare possit uide per glo. & doc. in. c. ex multa. & in. c. q̄ super. & de uoto. ant. de bu. in. c. quod super. in fi. de fide instru. & nota q̄ iste talis non dicitur cōtemnere penitentiam licet petat commutari de pen. di. prima. cum ergo ante. &. c. mensuram. §. non ita. in glo. in casibus. si tamen posset haberi copia illius primi confessoris melius esset ad illum redire per nota. ē. q. xxxvi. &. q. lviii.

CXXXVIII.

quero an inferior possit penitentiam a superiore mundatā relaxare Rñ° secundum Guy. si pēnitentia iniuncta est in tali casu de quo ab initio poterat inferior penitentiam iniungere poterit relaxare uel commutare nisi superior reseruauerit sibi talem cōmutationem uel relaxationem ar. ad hoc. l. di. accedens. & dicto. c. latore. & quod ibi no. si uero penitentia iniuncta est in casu reseruato superiori non poterit inferior relaxare uel commutare absq̄ licentia eius qui iniunxit nisi urgeat necessitas aut suadeat utilitas ē enī p̄us iterp̄tari in hus casibus q̄ superior concessit inferioribus potentiam commutandi uel relaxandi secundum pisa. Idem in. summa confesso. eo. ti. q. cxxxiii. Est tamen aduertendum q̄ q̄cūq̄ alius sacerdos ab eo qui iniunxit penitentiam uult facere istam commutationem uel relaxationem uidetur q̄ nō debeat facer nisi examinata causa propter quam penitentia iniuncta est penitenti ut & dicit Ray. & patet in precedenti questione ne sequens

minus beneficiu3 tollat p̄edēs maturi9 gestum propter quod non uidetur posse fieri nisi fiat noua confessio uel genera lis-si penitētia concernit omnia peccata uel particulares si respicit particulare peccatum nisi forte sit euidens penitentem non posse facere iniunctam sibi penitentiam secundum fratrem Nic. in addi. dicit archidia. post hug. xxxiii. q. ii. lato rem. q̄ non credit ueriu3 q̄ episcopus ex causa possit relaxare de penitentia quaz papa imposuit nisi in necessitate uel nisi expressum sit in iniungenda penitentia nec aliud ex illo. c. latoreꝫ. colligitur. nā ibi papa non iniungit penitentiā sed docet quam episcopus debet iniungere uel si papa sibi iniungit precipit tamen specialiter relaxationem fieri ab episcopo si uiderit expedire secundum hugo. sed idem arch. xv. di. c. ii. in fi. uidetur resi dere q̄ episcopus ex causa possit diminuere de penitentia iniuncta a superiore ī eo q̄ ultimo allegat glo. xxvi. q. vii. c. tempora. in glo. i. & idem uidetur sequi spe. in ti. de dispen. §. nunc de episcopoꝝ rum. v. clvi. & unde archi. in. c. fi. in v̄bo nullam. de elect. eo. li. & in dicto. c. fi. ā pen. & remiſ. in v̄bo conceduntur. v. & nota. eo. li. & spe. de pen. & remi. in fi. & Io. an. in dicto. c. fi. in nouella. & ibi doc. ubi etiam dicunt q̄ papa uel episcopus non possunt sibi remittere penitentiam per confessorem iniunctam alle. de pe. di. v. c. i. v. ponat se omnino. zč. & p Io. an. in. c. cum ex eo. iii. colu. de pen. & remi. facit in spe. de lega. §. nunc ostendendum. v. xxvii. in fi. pro opi. hugo. facit quia si superior manum apposuit g° uidetur in tali casu adempta potestas inferiori & illius manus ligate per no. p archi. in. q. vi. multum. & in. c. per hoc. ī uerbo uolumus. de heret. li. vi. & Io. an. in. c. cum dilectus. vi. colu. de iurepatr. & in rub. de off. ordi. & in decis. rote numero. xviii. & lxvi. &. lxxvi. cum si. nisi dicatur cum pisa. q̄ piuz sit tenere q̄ ex causa inferior possit ut supra pro taz fauorabili negotio indelicz salute animaꝝ & subdit Io. an. in dicto. c. fi. de pen. & remi. li. vi. q̄ penitentiam iniunctam ab episcopo sacerdos remittere non possit sed econuerso xxi. di. inferior. unde penitentiam iniunctam per sacerdotem episcopus commutare potest uel relaxare ex causa prout no. archi. in. c. fi. de pe. & remiſ. in. vi. & vmo. incle. ii. eo. ti. ad finē post guy. & similiter potest episcop9 remittere penitentiam quam indixit papa & sacerdos penitentiam per episcopum impositam p̄m dominicum. in. c. licz. iii. colu. de off. uica. in. vi. de quo. ē. & adde per fra. in cle. i. de priule. v. si qui. in. notabili. & in clemen. ii. §. i. de pe. & re. xii. q. CXXXIX. quero quid si qs dicit se penitere sed non uult subire on9 penitētie dicens se tenerī & huiusmodi Rñ° secundum Ray. sacerdos debet talem inducere sicut potest ut paratus sit ad implendum penitentiam ostendendo magnitudinem peccatoꝝ & quāta bona amsit propter illa que omnia recupabit per penitentiam alias sine ista dispositio ne non esset in statu salutis cuz ad hoc obligetur extra de pe. & re. omnis. ad qđ ē. q. xlv. &. q. cxxv. & finaliter cum uoluntate sua imponat ei talem penitentiaz quam uerisiſ̄ possit portare ne deteri9 contingat ei penitentiam uiolando. ē. q. cxxxiii. in prin. ad hoc autem precipue laboret ut causas peccatoꝝ & peccandi occasiones remoueat quia p̄m auguſt. sacrificare est causas peccatoꝝ excidere nec eorum suggestionibus aditum indulgere & si sacerdos non potest gaudere & omioda eius purgatione gaudeat tamen quia ipsum liberatum a gehenna ad purgatorium mittit & sicut dicit host. nulla tenus debet sacerdos permittere peccatorem desperatum recedere. xxvi. q. vi. si presbiter. sed potius imponat unum pf nostet uī aliquid leue & quod omnia bona que fecerit & mala que tollerauerit sint ei ī penitētia p̄z ray. &. ē. q. cxxxiii. post medū. &. i. q. cx vi. Ostēdat tñ q̄ id quod min9 agit hic cōplebit in purgatorio ut in sum. conf. eo. ti. q. cxxxv. &. ē. q. cxxxv. & conco. tho. in. iii. di. xix. concor. etiam glo. ray. & addit consulo quo ad uitandā inobedientiā & trāgressionem talibus nulla aut parua satisfactō iniungatur sub p̄cepto &q̄ concedatur eis q̄ liceat ieiunium sibi iniunctum aut

elemosinas alias orationes & quecūq; alias sibi iniuncta redimere cū voluerit gcor. Inno. in dicta. q. cxxxv. ad fi. fm fratr. Nic. post pisa. ubi. ē. & intelligē sane ut dictum est si alias ipsum penitet & dicit se paratum facere qđ debz sed onus penitentie non posse se sufferre tunc ꝓpter hoc ḡtūcunq; deliquerit non debz dimitti sine absolutione ne se desperet sz si dicit se non posse dimittere odium uel se a peccato abstinere uel caste uiuere uel alienū non posse restituere cum possit non uelle restituere uel artē dimittere q̄ sine mortali exerceri non pōt uel aliud huiusmōi talis nullo modo debet absolui fm tho. & pe. & in sum. fratris anto. iii. pte. c. 8 penitentia iniungenda. ad idem per Ioh. an. in. c. oīs. de pe. & remi. in. x. colu. & in. c. qđ quidā. subdens ꝙ absoluere dz talem non bñ patum ut deberz inḡtū debet & potest non simpliciter ut quidam simplices faciunt ne indiscrete absoluendo se ipsum obliget pro eodē fm eum & intelligē qñ non erat bñ patus. i. totaliter in manu sacerdotis se non ponebat ut loquit Io. an. alias uero si nollet dimittere odium uel nō peniteret nō absolueretur ut. ē. per allegatum. c. qđ quidā. &. ē. q. ii. Si autem confessor dubitaret illū non facturum penitentiam nō ex gat ab illo promissionem uotū uel iuramentū de cha. cle. & mu. clericos. sed sufficit si ille dicat habere ꝓpositū faciendi illaz penitentiam cū ꝓtestatione ꝙ si nō faciat illā pñam fructu confessionis carebit ē. q. cxxi. Si aūt penitens expresse diceret nolle subire onus penitentie in hac uita sed tm̄ in purgatorio dicit scotus i. iii. q. non tenetur peccator recipe penitētiam iniunctā sibi a sacerdote cū ipse dicit se uelle p̄dictā penitentiam cōplere in alio foro. s. purgatorii & sacerdos nō potest negare sibi absolutoz ut per eu3 latius in. iii. di. xv. uidetur tm̄ loqui quādo confessor assentit penitenti sed in contrarium uidet sequi pe. de palu. dicēs ꝙ nō uidet esse in statu salutis qui ꝓ mortali non uult hic satisfacere sed tm̄ in purgatorio ut per eu3 in. iii. di. xvii. q. i. circa prin. facit. ē. q. xvii. post prin. unde uidetur q̄ etiam si confessor assentiret penitenti non uideatur penitens esse in statu salutis quia nō ponit se in manu sacerdotis ꝓut debet & saltem unam leuissimam penitentiam hic agere dēret de pe. dist. v. c. i. v. ponat. &. ē. q. xxx. i. &. ē. pxi. añ fi. nam satisfactio est una de principalibus ptibus penitentie. ē. q. x. & quia alias in nullo esset secum dispensatum circa penitētias canōicas. ē. q. cxxix. Si tm̄ paratus esset aliq̄ leuem seu minimā penitentiam recipe absolueret ut. ē. dictū est ad quod. ē. q. cxxx. in fi. &. cxxxii. & se. Si tamen penitens libere se poneret ī manu sacerdotis posset sacerdos forte nō inūgere satisfactionē per no. ī. q. cxlii. in fi. &. cxlix. &. cli. post mediū. adde ꝙ pōt inquiri an penitens fecerit penitentiam iniunctā ut cognoscatur an uere uel ficte fuerit reuersus & an ambulz in tenebris uel in luce zc̄. ut per frede. con filio. cli. Incipit alexander episcop9 zō.

CXL. quero utrum pena mortis diminuat aliquid đ pena debita ꝓ peccato Rñ° fm tho. in. iii. di. xx. mors naturalis est pena consequens originale peccatum & quasi iam in natura uersa & ideo per mortē naturalem non purgatur aliquid de peccato actuali Sed per illatam mortem bñ pōt purgari inḡtum ipsam pacienter sustinet lz pro crimine sit illata ualet tamen ad diminutōz pene & ad liberationem etiam a tota pena fm q̄titatez culpe & pacientie & contritōis fm pisa. idē. in sum. confe. eo. ti. q. clxiii. fm fra. Ni. facit quia pacientia est uirtus & radix omnium uirtutum ut no. arch. de conse. di. vi. nunq̄. &. vii. q. i. suggestū. & facit ī. q. cxlvi. & plenius per pe. de palu. in iii. di. xx. q. i. arti. iii. CXLI. quero de penitentia solemni & publica: Rñ° debet fieri cum illa solemnitate & modo q̄ habē. l. di. in capite. & imponitur tantū ab episcopo uel de eius mandato. s. ab alio sacerdote in feriore & debet imponi pro crimine publico & uulgatissimo qđ totam urbem uel aliū locum commoueat xxvi. q. vi. c. ult. Item non debet imponi clerico nisi depositio quia nec laicus qui semel egit eam debet postea promoueri nec clericus debet postea ministrare. l. di. confirmandū. &. c. illud. &. c. ali

enum. &c. ex penitentibus. Item semel
tñ fit de pe. di. iii. ex persona hmōi
in fi. & se. & in fine distinctionis ad idē
per pe. de palu. in. iii. di. xiii. q. vi. & i
pisa. in vbo pnīa. iii. & in su. confe. li. iii.
ti. xxxiii. q. viii. & ō ista pnīa sunde plu
ra fm pisa. ubi. ē. quia tñ hec solemnis
& publica pnīa hodie non est in usu & ra
ro imponit hodie de ꝯsuetudine ut not.
ho. in su. de off. archipres. §. que ptinēt.
v. v. ideo non insistendum. & ideas not.
de pe. & re. c. i. & in. c. quelitū. & p ho.
in su. de pe. §. utrū penitentia. per totū.
ubi etiā ꝯcludit ꝙ sola pnīa solemnis nō
debet iterari sed publica & priuata sic
de quo etī in remissionib9 p̄missis & ad-
dit in su. confe. dicta. q. viii. fm ray. pe.
& glo. ꝙ pnīa solemnis iterat si est ꝯsue
tudo fm eos: nā publica pcta publica pe
nitentia indigēt arch. in. c. ii. de heret. li.
vi. in v°. publice. Imponitur tñ si postu
let uel si peccatū sit publicū Io. an. in. c.
ꝯsitū. de pe. & remis. & de istis publice
penitentib9 per Io. an. in. c. ii. de off. ar
chipre. Itez impropie dicit solemnis il
la que imponitur alicui inuito qñ tradit
monasterio. p. peccato omisso. l. di. si ille.
fm ho. in dicto. §. utrū pnīa. Itez qñ ipo
nitur publica penitentia non p hoc reue
latur peccatum fm tho. & pisa. ubi. ē. &
in dicta. q. viii. unde tñ. ē. q. cxxxiii. p̄
prin. & dicit publica pnīa q̄ fit in publi
co absq; tñ p̄missa solemnitate ut cū inū
git pegrinatio per mundū cū baculo cu
bitali & cū scapulari & si. sed sedes apli
ca publicā indicit in eo loco ubi est curia
romana. p enormib9: Penitentiarii enī
publice faciunt tales denudatos triduo
aut plus uel min9 incedere p oēs eccl̄ias
ciuitatis ubi est curia fm pisa. & nota ꝙ
reperitur pnīa perpetua ut no. in. c. qñ.
de symo. & m. d. c. oīs. in fi. de pe. & re.
Et nota ꝙ pnīa publica soli ep̄o reseruа
tur de excess. pla. accedētib9. sic ergo pu
blica pnīa imponit tñ pro notorio crimi
ne ut no. in. d. c. ultō. & intelligo de no
torietate facti ut p3 ibi in tex. ubi etiam
dicit archi. ꝙ non de facili iponit hec
pnīa inuenib9 uel decrepitis fm hug. &
de ista pnīa solemni p dñm mar. in. c. i.
pit. colu. de off. ordi. CXLI'I. q̄ro

quid sit satisfactio Rñ° fm august. satis
factio est cās peccator excidere & ea
rum suggestionib9 aditū non indulgeꝛ ꝺ
pe. di. iii. satisfactio. fm uero anshelmu
li. in. cur deus hō. satisfacere est deo ho
norem debitū reddere istas diffinitionеs
pe. in. iii. di. xv. dicit sic satisfactō curat
pcta p̄terita recōpensando & p̄seruat a
futuris cauendo & ideo p actū primum
diffinit ab anshelmo cū dicit honorē deo
debitū. s. q p peccatū ablatus fuerat red
dere ʒ p actū ƒ3 diffinit ab aug. s. causas
excidere zē. p que fit p̄seruatio a futu
ris & uocat cās. s. intrinsecas radices ex
peccato relictas: suggestiones uocat opor
tunitates extrinsecas ut tp̄s locum & h9
modi fm pisa. in v°. satisfactio. Idem in
su. conf. li. iii. ti. xxxiii. q. ci. Richardus
uero xv. di. iii. sententia. sic dicit satis
factio est p illata iniuria uoluntaria re
cōpensatio fm iusticie eq̄litatem cū ppo
sito nō ꝺmittēdi nouā iniuriā. uoluntaria
dicit qa alias nō est ex caritate nec meri
toria de pe. di. vii. nulli. fm iusticie eq̄li
tatē dicit qa nisi fiat fm debitū iusticie
non est ad uitā de pe. di. v. falsas. &. c.
fratres. cū p posito zē. dicit qa alias non
est pnīa sed derisio de pe. di. iii. irrisor.
fm fra. Ni. oxim. in addi. & p archid. &
lati9 de pe. di. iii. satisfactō. & Laud. de
sacramento pnīe vi. colu. an aūt sit de ue
ra pnīa semper mungere satisfactiōz dic
ꝙ nō necessario. xxvi. q. ult. ab ifirmis.
& ibi tex. & est ratio quia licet in hoc se
culo non cōpleat cōplebit in purgatorio
licet graui9 de pe. di. vi. c. ult. sed tamē
expedit imponi nā hīs claues duꝫ tamē
non multū erret dispensatiue poterit eā
moderari duꝫ tñ non tñ ꝙ iusticia diuīa
depiret ut no. in. c. significauit. de pe. ƒ3
Laud. ibidē. v. iii. an sit. ad quod. ē. q.
cxxxix. Ex hīs sumūt ꝺfessores ꝙ nolūt
absoluere fornicatores nisi se sepent p̄
tim si sēt. pmiserunt & nō fecerūt fac. ē.
q. cxxxii. circa mediū. &. i. §. px. q. cvii.
& se. est enī malū radicē extirpādum
ut no. Io. de ymo. in cle. dudū. p9 glo. in
v° radicē9. unde adultera petens absо
lutōz ab excōmunicatōe dz prius abiura
re adultez. i. cū iuramēto renuntiare p
mittendo de non redeundo ampli9 ad eū

ut in.c. intelleximus. de adul. p Nic, itel lige tñ in urta sec9 in morte ne cito mori retp no. p eundē Ni. in. c. fi. in fin. post doc. de rapto. CXLIII. quero utz hō possit satisfacer de uno pcto sine alio Rñ° fm tho. in. iii. di. xv. non naz 03 p talis sit modus satisfactōis q opetat ad tollendā offensam. Offense aūt ablatio est amicitie restō & ideo si aliqd sit p a micitie restitutōz ipediat et° apud hoīes satisfactio esse non pōt cum ergo qlibz peccatū impediat amicitiaz caritat° que est hoīs ad deū impossibile est p hō de uno peccato satisfaciat alio retento sicut nec homini satisfaceret qui p alapa sibi data se ei pferneret sed aliā sibi darz cō cor. pe. ut in sum. 9fe. eo. ti. q. cii. fm fra trē Ni. post pisa. in vbo satisfactio. & in sum. anto. in. c. de satisfactōe. & p3 in. c. ii. de rap. ubi dicit dñs fra. nota casuz singularē p uoluntas pnīe unius peccati facit p non audietur penitēs de aliis fa. ē. q. v. &. q. iiii. p° prin. & p mortale ipe diat satisfactionez p3 qa hō nō pōt scien ter ō uno mortali sine alio satisfacer nec ualet satisfactio nec tūc nec postea quia opus mortuū non pōt uiuificari & etiaz quia pnīe repugnat dimdiari: Venale aūt directe non impedit satisfactōz cum possit hō satisfacere de uno uenali sine a lio & de mortali sine uenali & pnīa fcā in uenali est satisfactoria quia uenale non tollit dei acceptōz ꝓpter pſone indi gnitatē sed indirecte ex pte opis operati uenale tollit satisfactōz sicut & merituz tollēdo bonitatē actus qui si fiat ꝓpter uanaz gloriā uel alias cū uenali ex se ha bet qō nō sit deo gratꝰ quia est malus & p ꝯsequens non est meritorius nec satisfactorius ut p pe. de palu. in. iii. di. xv. q. i. arti. iii. & arti. v. ubi uideas. sic ergo nec ꝯfessio nec satisfactio ualent in statu non gratie & sic aduenīte gratia dz ite rum ofiteri & iteꝛ satisfacere dz lz non ualeat in totū illa pnīa minor tñ nūc im ponet fm Ni. in. c. qō qdam. de peni. ad qō. i. q. i. iii. CXLIIII. q̄ro utruz sa tisfactio fieri debeat p opera penalia: Rñ° fm pe. in. iii. sen. di. xv. sic qa p ta lia opa fit solutio emende debite p offē sa pterita & fit pseruatio a futura offē sa: pene enī medicine q̄dam sunt ut dicit phūs ꝓ ethico 12. & q̄dem qñq pena satisfactoria indicit ꝓpter emēdaz culpe pterite & sic maiori culpe maior pena ō betur qñq uero indicit ꝓpter cautelam future culpe sic etiā aliqñ minori culpe maior imponit pena puta in iuuene for nicāte q̄ in sene q̄us eni senes magis pec cent tñ iuuenis indiget fortiori retrahē te 9cor. tho. ea. di. Idem in su. conf. eo. ti. q. iii. & se. fm fra. Ni. in addi. ubi. ē. unde dicit pe. de palu. in. iii. di. xv. q. i. arti. ii. q illa opa penalia ad q̄ quis tene tur ex debito ut sunt ieiuīa eccīe & ele mosine facte ex pcepto puta cū qs dat e lemosinaz indigenti in extrema necessitate & de supfluo non sunt satisfactoria quia tūc dare teneē & si nō daret mortlr pec caret unde q̄si nō est suū qō dat cū ad illō teneat cū g° pētōr ad satisfaciēdū tenea tur ad aliqd ad qđ nō teneē q non pecca uit numq̄ satisfacit de illo ad qō etiā non peccās teneē ut ibi p eū unde thia sunt p ambīa ad satisfactōz fm Richar. & in su. anto. c. de satisfactōe. & ad illud de ele mosina q non faciens exīti in supma ne cessitate peccet mortlr Idē Io. an. in. c. iii. ad fi. de furt. & sic largitio elemosi naz ad qs qs teneē non est ps satisfactō nis ut. ē. & in pisa. in v° satisfactio. v. vi. & in su. confe. eo. ti. q. vi. dicit fra. Nic. in addi. q bonauētura sup ea. di. xv. di cit q h° ē uerū de rigoꝛ iusticie qa nō ut deē satisfactoriū id ad qđ qs alias teneē sed credit q diuīe misericordie benigni tas tanta est q totū acceptat & q̄si pro nihilo saluat nos fm eū facitur no. ī clem. de reli. & uene. san. in v° seipsuz. & p ar cbi. i. q. v. si quis. & adde q in q̄tū oratō ui suffragiū sunt satisfactoria p defūcto maior est satisfactō p uno facta q̄ si fiat p multis ut no. Io. an. in. c. iii. ad finem de sepul. CXLV. q̄ro ī quib9 opib9 ꝯsistat satisfactio Rñ° fm ray. in tribus scilicet in orōe ieiunio & elemosina ī pri mo otra supbiam: In secundo otra cari ms cōcupiscentiā: In tertio contra auari tiam unde thobie. x. bona est oratio cuz ieiunio & elemosina & ut ait pe. ad has reducūtur oēs alie satisfactiones: nam ut gilie pegrinationes discipline abstinētia

& omnia opera carnē affligentia reducū
tur ad ieiunīū: opera uero misericordie
corporalis ad elemosinam: opera miseri
cordie spiritualis ad oratō ſm pſa. meli
us dicere opera spiritualia hec enī ſdu
cunt ad orō ſm pe. in su. eo. tit. xxxiii.
q.c.v. ſm fra. Ni. in addi. & per ieiunīū
ordinat hō in semetipō per elemosinam
ad ꝓximū per orōnem ad deū. Item fit
satisfactio de bonis exteriorib9 per ele
mosinam de bonis corpis per ieiunīū de
bonis aīe per orōes ſm pſa. addit Ray.
pōt et dici ꝙ satisfactio consistit in duo
bus. ſ. in largitōe elemosine & carnis ma
ceratōe & ſm glo. eius sub carnis mace
ratione ꝓhibēdīē etiam orō ut in dicta
q.cv. ſm Ni. in addi. & sic iste trinarius
oponit ꝓtra illū trinariū nephandū dy
aboli de quo habet prima Iohannis. ii.
omne qđ in mundo est aut est ꝙcupiscen
tia carnis zc. ut lati9 per arch. post pe.
de pe. di. i. quāobrem. & in su. anto. c.
de satisfactione. circa prin. & adde. ī. q.
cxlvii. CXLVI. q̄ro utrum flagella
quib9 in hac uita a domino flagellamur
sint satisfactoria Rñ ſm tho. in. iii. di.
xv. si flagella fiant aliquo modo ipi9 pa
cientis inq̄tum. ſ. ea acceptat ad purgati
onem peccatoꝝ eis utens pacienter sic
rōes satisfactionis accipiūt: si aut pacies
eis ꝓ impacientiā omnino dissentiat tūc
non efficiuntur aliquo mō ipsius & ideo
non brīt ratione satisfactōis sed unđica
tōis tm̄ ſm pſa. Idem in su. confe. eo. ti.
q.cix. ſm Nic. in addi. unde si aliqs mor
tem illatam pacienter sustinet etiā si pro
alijs crimibus sit illata ualet ad diminu
tionē pene ut. ē. q.cxl. unde discretus sa
cerdos post inīctam pententiam dicat
pententi ꝙ oīa bona q̄ fecerit & omnia
mala q̄ pacienter sustinuerit ꝓ deo ei pro
ficiant ad salutem & ei ꝓ penitētia hec
omnia imungat tunc enim ualebūt ei om
nia si a presbitero iniungant & pnīa sit
deuota de pe. di. i. in actione. &. c. agite
pnīam. ſm ho. in sum. de pe. & remiſ. ¶.
quis sit effectus. ad fi. & in. ¶. & an ficte
añ fi. ad hoc. ē. q. cxxxvi. &. cxliii. &
cxxxix. CXLVII. q̄ro qđ sit magis
satisfactorium an elemosina uel orō uł ie
iunīū. Rñ ſm tho. ubi. ē. elemosina in
eludit in se orōes & ieiunīū duplici rōe:
Primo qa elemosina eū cui datur cōstitu
it debitorem ad orandū & ieiunandum
& ad alia bona opera faciendū q̄ potest
facere pro eo qui dedit: Secūdo qa ele
mosina hz uim orationis quia elemosina
ꝓpter deū data ē quasi quedam oblatio
deo facta unde dicit philosophus in. iii.
ethicoruꝫ. ꝙ dona habent aliquid simile
deo sacratis oblatio autem ipsi deo fcā
uim orationis habet Item inq̄tum bona
exteriora ad corporis conseruationem
ordinantur subtracto bonorum exterio
rum per elemosinam quasi uirtute conti
net ieiunium quo maceratur corp9: simi
liter & oratio uirtute continet ieiunium
quia extensio intellectus ad deū debilita
tem corporis parit unde elemosina com
pletius habz uim satisfactionis q̄ oratio
& oratio q̄ ieiunium & ideo dicitur. i.
ethi. iii. corporalis exercitatio ad modi
cum utilis est pietas autem ad omnia ua
let & propter hoc elemosina magis indi
citur ut uniuersalis medicina peccati q̄
alia Luc. xi. date elemosinaꝫ & ecce om
nia munda sunt uobis danielis. x. pecca
ta tua elemosina redime & thobie. iii.
Elemosina ab omni peccato liberat & in
summa confesso. eo. tit. q. cxxiii. ſm fra
trem Nic. post pſa. ubi supra & fratrē
anto. ubi supra. circa elemosinam septez
essent undēda Primo ꝙ elemosina est po
tissima pars satisfactōis Secundo de eius
necessitate: Tertio de eius utilitate:
Quarto de eius distinctione: Quinto q°
ad materiam de quibus: Sexto a quibus
danda est: Septō quibus danda est: de
quibus omnibus philosophi per petruꝫ
de palu. in. iii. di. xv. q. iii. per totum.
Similiter q̄tum ad ieiunium & ꝙ sit pars
satisfactionis essent quinq̄ undēda Pri°
de ieiunii obligatione: Secundo de excu
satione a ieiunio. Tertio de tēporis obſ
uatōe. Quarto de fractōe. Quīto utruꝫ
totiens quotiens homo sumit frangat ie
iunium de quibus per pe. de palu. i. iii.
di. xv. q. iii. ꝓ totū. similiter q̄tuꝫ ad ora
tionem q̄ est pars satisfactōis essent
tria undēda. Primo ꝺ necessitate & obli
gatōe orōis. Secxndo de modo. Tertio
de effectu ut per pe. ibideꝫ. q. v. ꝓ totū.

ibi etiã de officiis & horis' clericoꝝ. mõ
ideam⁹ aliquas ſpicas ſeu ſiliquias i iuꝛ
canoico ō huiꝰ & primo ſciaꝫ q⁹ eſina ẽ tri
plex prima oſiſtit in cordis otritõne qñ
aliquis ſeipm offert deo iuxta illud miſe
rere aie tue zc̃. de pe. di. iii. qui uult. de
hac cantaꝫ in eccliа ſicut aqua extinguit
ignem ita elemoſina extinguit pctm̃ unde
eccleſiaſtici. iii. ignẽ ardentẽ extinguit a
qua & elemoſina reſiſtit peccatis: Secun
da cõſiſtit in cõpaſſione proximi qua cõ
patimur alienis aduerſitatibus tanq̃ no
ſtris de hac Iob. xxxi. mecum creuit mi
ſeratio & ab utero mꝛis mee egreſſa eſt
mecũ: Tertia conſiſtit in largitione ma
nuali & aduocatõe. ſ. quã debent p̃ſtare
aduocati in cã miſerabiliuꝫ ꝓſonaꝝ cura
corpali & ſpũali & habeẽ in quocũq; cõ
ſilio & ſubſidio quod impẽdiẽ ꝓximo de
hac dicit⁹ in euãgelio Luce. xi. date ele
moſinã & omnia munda ſunt uobis. i. da
te i elemoſinã ſuꝑfluа que habetis & ſic
ex aliis retentis nulla immũdiciaꝫ cõtra
betis ita ſolet exponi de elemoſina cor
porali & ambr̃. paſce fame. lxxxvi. diſt.
paſce. Prima elemoſina maior eſt aliis
nam illa offert quis ſe deo tenq̃ holocau
ſtum. i. totuꝫ incẽſum ſed in aliis duobus
offert ſe tanq̃ ſacrificiũ. i. hoſtiam ꝓtcu
larem de hoc etiã legiẽ. xlv. di. tria. &. c
ſe. ſ. arch. poſt Ray. i dicto. c. qui uult.
& per ho. in ſu. de pe. & remi. §. quis ſit
effectus. in. ii. colu. & adde Io. an. in. c. i
ter opera. de ſpon. Sed an dare elemoſi
naꝫ ſit ſub precepto & uideẽ q⁹ ſic ex eo
q⁹ dicit dñs date elemoſinã zc̃. Luc. vi.
& xii. q. i. quia. xvi. q. i. c. decimas ap
pello. in fi. quod uerum eſt ſm tho. ob
mittens enĩ hoc eternaliter puniꝛtur ut
patet mathei. xxv. eſuriui enim & non d̃
diſtis mihi mãducare zc̃. ratio aũt huius
eſt quia cũ proximi dilectio ſit in prece
pto neceſſe eſt illa omnia eſſe ſiue cadere
ſub precepto ſine quib⁹ dilectio ꝓximi
non oſeruatur: ad dilectionẽ aũt ꝓximi
pertinet ut ei nõ ſolum uelimus bonũ ſ;
etiã opemur ſm illud Io. iii. nõ diligam⁹
lingua neq; ẏbo ſed opere & ueritate ad
hoc aũt q⁹ uelim⁹ & opemur bonum ali
cui requritur q⁹ eius neceſſitati ſubueni
mus unde Io. primo. qui uiderit fratreꝫ
ſuũ neceſſitatẽ habeꝛ & clauſerit uiſcera
ſua ab eo quomõ caritas dei manet i illo
& ideo elemoſinaꝫ largitio ẽ ſub prece
pto ſ; q̃a p̃cepta dant̃ de actib⁹ uirtutuꝫ
nccẽ eſt q⁹ hoc mõ donũ elemoſine cadat
ſub p̃cepto ſm q⁹ act⁹ eſt de nccẽtate uir
tutꝭ ſm q⁹ recta ratio requrit ſm quã eſt
aliqd oſiderandũ ex ꝑte dãtis & aliquid
ex ꝑte eius cui eſt elemoſina facienda ſ;
tho. hoc tñ ſatis colligiẽ ex no. xlvii. di.
ſicut hũ. &. lxxxvi. di. non ſatis. dic⁹ g⁹
breuiter q⁹ dare elemoſinã de ſuꝑfluo ẽ
in ꝓcepto & ſimiliter dare elemoſinã ei
qui eſt in extrema nccẽtate & de hoc lo
quiẽ lxxxvi. di. paſce. ad qõ. ẽ. q. cxliii.
alias aũt elemoſinã dare eſt i oſilio ſicut
& de quolibet meliori bono dant̃ oſilia
& dic⁹ q⁹ ſuꝑflua de nccẽtate ꝓcepti ſunt
eroganda quia ſ; iſtius ſint q̃tũ ad ꝓprie
tatẽ tñ etiã alioꝝ ſunt bona illa quo ad
uſum. ſ. qui ex eis ſuſtẽtari ꝓñt ut ſatis
colligiẽ ex no. in dicto. c. ſicut hũ. & ibi
hec dicit arch. Itẽ ſcias q⁹ q̃dã eſine ſunt
corpales. ſ. vii. paſcer eſuriẽtẽ potaꝛ ſiti
entẽ. ueſtire nudũ. colligere boſpitẽ. uiſi
tare infirmũ. redimere captuũ. ſepelire
mortuũ. unde uerſus. uiſito poto cibo re
dimo tego colligo cõdo. Sũt & alie ſeptẽ
elemoſime ſpũales. ſ. docere ignorãtẽ cõ
ſulere dubitanti cõſolari triſtẽ corrigere
peccantẽ remittere offẽdẽti portaꝛ one
roſos & graues & ꝓ oĩbus orare unde
uerſus. ọſule caſtiga ſolare remitte ferre
onera. ita q⁹ ſub eodẽ ẏtelligaẽ cõſiliũ &
doctrina ſm tho. ut refert arch. xlv. di.
tria. ſubdẽs q⁹ ſimp̃r & abſolute elemo
ſine ſpũales ſunt potiores q̃ corporales
Primo qa id quod exhibeẽ nobilius ẽ. ſ.
donũ ſpũale quia p̃eminet corpali ſm il
lud. puerbioꝝ. iii. donũ bonũ tribuã uo
bis legẽ meã ne derelinq̃tis. Secundo ra
tõe eius cui ſubueniẽ quia ſpũs nobilior
eſt corpore. Tertio q̃tuꝫ ad ꝓpos act⁹ q
b⁹ ſubueniẽ ꝓximo qa ſpũales actus ſunt
nobiliores corpalib⁹ tñ cõpando bas ele
moſinas ſm aliquẽ ꝓticulareꝫ caſum põt
ọtingere q⁹ corpalis elemoſina ꝓfertur
ſpũali puta magis eſſet paſcendũ fame
morientẽ q̃ docendũ. ſic etiam indigenti
ſm phm melius eſt ditari q̃ philoſopheri
q̃uis hoc ſit ſimpliciter melius ſm archi.

post tho. & subdit q dr elemosina spuat qa p ea3 spus adbonu dirigit qd not. & facit de spon. inter opera. & q ibi p an. d bu. &, s. q. cxv. adde q elemosine libe rant peceatore a morte ut no. de pe. di. 1. quaobre. & c. medicina. glo. 1. Itez dz fieri cu moderamie ut nostra habudatia sit ad paupez inopia & ꝓudedu esse ne qd libeter facim9 semp facere no possi mus fz Ieronimu in legeda sancte paule & sic non est faciēda ultra posse Io. an. i c. de bns. de eccles. edifi. qd intelligē ut s. Item non est faciēda illi qui pōt labo rare no. lxxxii. di. in prin. & per archi. v. q. v. nō ois. & dr magna dare ultra id qd hō possit no. xlv. di. tria sunt. & an sufficiat dare ad remouēdā importunam petitōez no. xlv. di. que sunt. Item dare ad uana gloria est pcm no. 1. q. i. inde. unde qui facit elemosina uel sustin3 mar tirum ad pōpam demerebit Io. an. in c. 1. de collusione. ad fi. Item faciēda e ultra decimas de nouē ptib9 Io. an. in. c. 1. de emp. & ue. Itē cui magis debet pstari in fideli an alteri fideli. no. lxxxvi. di. pfe cta. & spe. q fi. sunt legi. ¶. 1. v. qd si pr. Itē an possit fieri p uxorē no. xxxiii. q. v. qd deo. Itē an sit licitu dar citharisti s no. lxxxvi. di. donat. Itē qnqz sufficit bo na uolutas cū caritate lxxxvi. di nō sat. & ibi no. de pe. di. si cui, ¶. 1. Itē in ea mi ta sut attedēda no. ibidē & i. c. pfcā. Itē an dz qs incipe a seipo no. de spō. iter ce tera. glo. 1. & i. c. petit. o. glo. fi. de iure iur. Itē an possit fieri de male acqsitis no. 1. q. 1. nō est putāda. p glo. & arch. & xiii. q. v. in sum. & c. forte. & per arch. lxxxvi. di. q uenatorib9. & per Inno. & doc. in. c. qa plerisq. d immu. eccl. & no. in. c. cā. de vbo. sig. & in. c. extrāgmissa. ō decims. unde uidet de meretricio posse recipi elīna de ꝯsciētia epi ut in simili di cūt doc. in. c. extrāgmissa. Itē an oibus in distīcte sit dāda no. xxiii. di. qescam9. ī glo. magna. bar. in. l. ri. de anno. ciui. li. xi. & in se. rubr. & de materia p fra. i. c. inter. de spon. & bo. in su. de tēpo. ordi. v. septima rta. p totū. & plene p Io. de ymo. post ste. p. in cle. si drim. in. viii. col. de reli. & ued. san. ubi et q sint ꝯsideran da in elemosina & de ordine adhibendo in ea & ibi p frā. in. v. ideoq. ubi plura dicit Vltio no. q pauꝑ pōt imploraī of ficiū epi ad cōpellendū diuite ad facien dū sibi elemosinā no. xlvii. di. sicut. & p panormitanū in. c. cū cā. de elect. in. iii. colu. CXLVIII. qro utrū restituto sit ps satisfactōis Rn° fm pe. in. iii. di. xv. aliquid pōt dici pars satisfactōis du plicit: uno mō omne illō qō ad debitā sa tisfactōz exigit & sic restō est ps satisfa ctōis. S3° ꝓprie id ī q° cōsistit satisfactō & sic nō est ps satisfactōis qa restō dicit tm cessatione ab iniuria sed est fundame tuz & quasi pambulū ad satisfactōez Idē in su. confe. eo. ti. q. cxxiii. fm fra. Nic. post pisa. ubi. s. CXLIX. qro utruz unus possit pro alio satisfacere Rn° fm pe. in. iii. dist. xv. duplex est effectus sa tisfactōis unus solutio debiti pctōz cō missōz: alius excisio cāz pctōz sequen tiū seu futurōz & quidē quo ad hūc se cundū effectū gstat q unus hō non pōt pro alio satisfacere quia p ieiuniū unus macerat & refrenat caro alteri9. ꝯtum uero ad primū effectū distinguendū est quia si quis īpotes est p se satisfacer tūc alius qui est in caritate potest p eo satisf facere sicut et9 ofiteri. s. q. xxxvii. si ue ro est potes tūc oport3 q ipemet satisfa ciat. p seipo apd deū potest tñ iuuari p aliū & addit hic tho. q et9 si potens iste mbilomin9 alius potest p eo satisfacere fz non est pmittēdū ut aliquis p alio satisf faciat nisi defectus aliquis appareat in penitente uel corpalis p quē sit īpotens ad sustinendū uel spualis p quem non sit prompt9 ad portandū pnias fm pisa. in v° satisfactio. & arch. de pe. di. iii. pnia. ii. dicit fra. Ni. q hoc cauī nō vī pnia sibi ꝑdesse nisi animū patuz habuerit ad satisf faciendū qō sibi a sacerdote in pnia iuste furit iniūctuz quia ad hoc obligat de pe. & re. ois. nam pfecta pnia cogit pecca torē oia libenter sufferre de pe. di. i. per fecta. Ideo clarior vī snia p. q etiā po nit cū dicto tho. in sum. eo. tit. q. cxxix. nā necesse est q homo recognoscat pec catū suū saltem p aliquez actuz satisfactī onis exterioris alias non uidet in uerita te dolere unde & Ioelis. ii. dicit dns con uertimini ad me in corde uestro in ieiuio

& fletu & plancti⁹ ꝛc̄. ad hoc etiā facit de pe. di. non sufficit. unde & Richar. su per. iii. sen. di. xv. dicit ꝙ de lege cōi ꝑ3 oīs nunq̄ dimittit actuale pc̄m̄ morta le sine aliq̄ satisfactōe quia semp. ad hoc requirit actus penitendi in quo principali or ps satisfactois ꝯsistit & ꝙ de lege cōi pro mortali actuali cū satisfactōe meriti xp̄i requirit aliqua satisfactio penitentie non propter infectō3 meriti xp̄i sed ꝙa deus uult etiā ꝓpter sui honorē & ꝓpter nostrū bonū ut pro his que uoluntate ꝓ pria cōmittim⁹ uel obmittim⁹ uolūtate ꝓpria satisfactionem aliquā faciamus: Item scotus sup xvi. di. iii. sen. idem sen tit subdens si arguis ꝙtritio potest delē quodcūq; peccatum igitur pro nulla cor respondet alia satisfactio ꝓpria non se quitur quia contritio includit aliquā sa tisfactionē saltē3 in uoto & l3 quandoq; sit intensa ita ꝙ sufficiat & satisfaciat ꝓ tota pena tī ꝓceptum de pena infligen da non est irrationabile quia contritio non est nisi satisfactio ꝑticularis. Prece pta uero generalia dant ꝓpter remedia generalia & ꝑm illas ꝙtradictōes que in uemūtur in boibus ut in pluri⁹ ꝑ3 fra. Ni. in addi. ad pisa. ubi. s̄. de hac mate ria tractat fra. ant. in su. c. de satisfactō ne. ubi refert pe. de palu. ī hac materia latius tractantē3 & subdit post ī3 circa satisfactionem impositā3 in cōfessione ꝙ si confessor imponit aliquid faciendū ꝓ se uel alium & clarum est sed si per se nō pōt per alium qñ per se pōt secus si per se non potest ut ibi lati⁹ & ideo domin⁹ fra. in. c. oīs. dicit ꝙ quis d3 ꝓ se adīple re pnām sufficit tī aliqñ ꝓ alīū qñ per se nō pōt uel qñ est act⁹ per alīū expedi bilis ixxxii. di. pbr. de pen. di. iii. pnīa. in glo. ad idē ꝓ an. de bu. in dicto. c. oīs. in. viii. colu. similiter ꝙtra opi. tho. idē tur facere no. per Inno. & fra. in. c. lic3. post glo. de uoto. & facit lxxxii. di. ī fi. in glo. & ita potest cum si. & adde. s̄. q. cxxxix. ad fi. &. cxxxiii. circa medium.

CL. ꝙro an unus possit satisfacer ꝓ mortuo Rñ° ꝓ conclusiones Prima ꝙ si moriēs īponat uuo pro se satisfacere & ille suscipiat & faciat ꝓdest mortuo. Se cunda ꝙ si aliquis ꝓ mortuo faceret pe nitentiā ex se non ei ꝓdesset ꝓ modū sacrī fici sed suffragii sic. Tertia ꝙ ille cui defun ctus imunxit ꝙ aliū faciat tm̄ ual3. Quar ta ꝙ si ille qui ꝓ mortuo suscipit non im plet mortu⁹ torq̄bit⁹ in purgatorio ꝯtuꝫ misericordia dei reqrit nec impositō sibi ualebit ad satisfaciēdū l3 ualuerit ad me rendū. v° ꝙ qui absolut moriētē qñ sibi pnām imotescit debet sibi īponer oīa bona q̄ per ipm fuerīt ꝓcurata & omīa suffragia q̄ sibi fuerīt ꝑsa & orta. xxi. ut heredib⁹ & executorib⁹ ipsonat que rere ꝙto plura poterit ꝑm pe. de palu. in iii. di. xx. q. iii. art. ii. requirit tī ꝙ iste satisfaciēs ꝓ uno uel mortuo sit in cari tate unde cōsulendū est diutiu⁹ & nobi lib⁹ ut ꝙrant ꝑticipiū bonorū q̄ in religi onib⁹ fiūt ubi et⁹ sunt plurs penalitates ꝙ alibi & magis accepte deo ꝙ alibi ut la tius per eundē arti. iii. CLI. quero an peccator possit digne ꝓ satisfactionē recōpensare deo: Rñ° non quia creatu ra creatori digne & uere recōpensar nō pōt sed mḡtū possibile est pōt tī dici di gne recompensari habito respcū quia ꝓ pnām fit uera amicitia ꝑm Io. de lig. & doc. in. c. oīs. de pe. & re. non tī intelli gas ꝙ de⁹ uelit pnias īponi ꝓ sui satisfa ctione quia esset umdicta sed ꝓ remissio ne peccati ꝓius ꝑm doc. uel satisfacere potest per adiutoriū passionis xp̄i ut ꝓ pe. de palu. in. iii. di. xv. q. i. arti. i. ubi latius unde ꝙdiu est trāgressor ꝑceptoꝝ non pōt satisfacere ut per eundē ibidem CLII. ꝙro utrū satisfactionē iniūcta sed ī peccato mortali expletā nccē sit ite rare: Rñ° ꝑm tho. ubi. s̄. aliqne satisfa ctiones sunt ex quibus manet aliquis ef fectus in satisfaciētibus etiā post ꝙ act⁹ satisfactionis transiuit sicut ex ieiunio ma net corpis debilitatio & ex elemosinis largitis subest diminutio & sic de simili bus & tales satisfactiones in peccatis fa cte non oportet ꝙ iterentur quia ꝙtum ad illud qō de eis manet per pententiā sequētem accepte fiūt: satisfactiōes aūt q̄ non relinquūt aliquē effectum in satis factōne post ꝙ act⁹ trāsint oportet ꝙ ite rent sicut est ō oratione & similib⁹ act⁹ aūt interior idest dolor de peccatis qui totaliter trānsint nullo modo ꝙuuificatur

sed oportet q̄ iteret̄ Idem al. addit autē guy. q̄ talis tenetur ad suscipiēdam po stea pn̄iam siue satisfactionem non trī im ponēda ē ei tanta pn̄ia q̄ta si nulla fuisset imposita quia presumendum est q̄ propter illa iniuncta que fecit licet extra ca ritatem dominus maiorem contritionem ei dedit secundum pisa. & fratrem Nic. & sic guy. uidetur sentire q̄ penitentia in mortali facta sit indifferenter iterāda sed q̄ propter rationem ab eo dictam posset diminui. Petrus etiaz uidetur sen tire q̄ similiter sit iteranda ut in summa eodez titulo. q. cxxxii. ubi secundum eum dicitur q̄ satisfactio in mortali peccato facta per sequentem penitentiam non in cipit ualere quia talia opera a caritate non sunt elicita nec interpretata & ideo ab ea non uiuificantur Itez Richar. xv. distin. iii. sententiarum. qui etiaz non ui deō approbaz quo ad hoc differentiā q̄li tatis rerum de quibus fit satisfactio di cens q̄ cum deus bonorum nostroruz nō egeat opera hominis non acceptat tanq̄ remunerationem dignam nisi acceptet o perantē unde & genes. iii. prius respe xit dominꝰ ad abel & postea subiūgitur ad munera eius demōstrādo acceptionē muneraz ex acceptōe psone & p̄probatōz ex eius probatione ut & dicit Augu. in li. de penitentia. & de pe. dist. v. conside ret. ibi semper offerat deo mentem zē. ad hoc etiam prima corinth. xiii. ibi & si distribuero in cibos pauperuz omnes fa cultates meas zē. Scotus uero super ea. dist. dicit q̄ ista sententia uidetur nimis dura contra peccatores & occasio maio ris obstinationis si enim iste homo uere penitens & humiliter recipiens satisfa ctionem puta ieiunium trium dierū cras reciduet in peccatum mortale & de illo non penitens secūda die ieiunet quia sibi impositum est si dicat quis q̄ ieiunium se cunde diei non est aliqua satisfactō exte rior magna occasio est inducendi iā istuz lapsum ut tertia die non ieiunet & per consequens ad nouum peccatuz mortale quia transgrediendo penitentiam illam a sacerdote receptam uidetur peccare mortaliter cum sit transgressor precepti ecclesie & uicarii dei i isto actu ad quod ē. q. liii. post prin. Ex hoc posset forma ri talis ratio si post lapsum & ante pen tentiam nouaz non exequitur satisfacti onem pristinam sibi impositam peccat mortaliter nouo peccato igitur si exeq̄t bene facit quia facit actū obedientie Iz hoc non facit illud q̄ est sibi impositum ut pars satisfactionis ergo dicit gº sine preiudicio q̄ qui semel uere penitet & recipit penitentiam uel satisfactionem condignam sibi impositam ab ecclesia cla ue non errante q̄tumcunq̄ postea recidi uet nunq̄ tenebitur nisi ad illam unicam satisfactionem adimplendam & si eam i pleat in caritate melius est quia non tan tum solut penam sed etiam meretur gra tiam sed si implet eaz uolūtarie extra ca ritatem soluit penam sed non mereē gra tiam Si aūt ipsa ab eo extra caritatē exi gatur soluntur quidem pena Iz ipse non soluat & in primo qdē est satisfactio sim pliciter quia recōcilians & placās. in fo aūt est satisfactio quia uoluntaria reddi tio sed non simpliciter qa nec reconciliās nec placās. in tertia est satisfactio ultra quā nō exigit̄ ulterior pena & hoc seq̄t q̄ si magnam partē satisfactionis ipōite quis fecit extra caritatem non est itera to imponenda pn̄ia seu satisfactio. p̄ pri mo peccato de quo penitentiam exple uit in peccato mortali & post iterum pe nitet quia de peccato satisfecit licet ex tra caritatem sed tantum de nouis pecca tis que fierent quia satisfactio fuit mor tua ergo non satisfactio non sequitur ni si q̄ non est reconcilians & placans in a micitiam & si arguis igit̄ non satisfactio nō seq̄t qa sufficit deo q̄ aliqs uolūtarie soluat penā debitā ad punitōz pār 9mis si Iz nō recōcilieē in amicitiā qō p̄z i actu bº humaīs si enim aliqui offense in regem corrūdeat p̄cise secūdū legē abscisio ma nus si iste etiam inuitus abscidatur satis patitur & regi satisfit sufficienter quia secundum iusticiam non ab eo exigere uult ulteriorem penam & tamen recipit eum in gratiam & in amicitiam multo magis posset sufficere pro punitione cul pe si aliqs debitā sibi infligeret penā Iz nō ad gratiā uel amicitiā iudicis offensi

Ex tercio membro possz dici q talis si p
pter nouuz peccatuz in quod recidiuauit
damneꝫ añq totaz penitẽtiaz compleſſz
puireꝫ i inferno tẽporaliter pena corrñ
dẽte illi que nõ fuit hic ſoluta & poſt alı
quod temp9 non puniretur aliqua pena
pro illis peccatis pro quibus fuit pnĩa
illa impoſita ſicut & de uenali quia mori
ens in peccato uenali ſimul cuz mortali
non puniet ẽternaliter p uenali ad hec
ẽ. q. cxliii. Et eodez modo in ꝓpoſ. to ex
quo enim ſm plenam iuſticiam punitiuaz
ſemel eſt impoſita pena temporalis iſti
p pctõ de quo uere penituit nũquam iſti
pro iſto peccato debeꝫ niſi pena tẽporal
& illa ſoluta nulla alia ſm ſcotũ ad cõcor
dantiaz omnium poteſt dici q aut ſatiſſa
tiendũ eſt proximo aut deo. primo cãu ĩ
quocunq; ſtatu fuerit facta ſufficit non
enim intereſt proximi cui9 meriti fuerit
ſatiſfaciens propterea & bona fides nõ
patitur ut bis ab eodem idem debitum
exigatur. ff. de reg. iur. l. bona fides. ſ°
caſu dicendũ q ſatiſfactio pnĩalis reſpectu
quantitatis poſita ẽ in arbitrio ſacerdoꝺ
ut. ẽ. q. cxxxiii. & ſequenti. vnde poſt alı
qualem penitẽtiam ſine qua omino fieri
non poteſt. ẽ. q. cxxxxix. a uoluntate cõ
feſſoris dependet utrũ ſatiſfactio extra
caritatem facta debeat iterari uel non &
ſi de eius uoluntate conſtat ſtamꝫ illi: q
ſi non conſtat recurrim9 ad coniecturas
Vnde ſi iniuncta pententia nõ relinquit
poſt ſe aliquem effectum ſicut eſt oratio
non preſũmitur impoſita ad ſatiſfactionẽ
pene ſed ad impetrationez recõciliatioĩs
ſeu gratie remiſſiue que haberi nõ poteſt
niſi per opa facta in caritate. ideo h9õi
peĩtẽtia debet tanq; inualida quo ad hoc
iterari Similiter uideꝫ annullanda quãdo
peccatum annullat effectũ iniuncte pnĩe
ſicut eſt uſitare loca indulgentie ad que
inutiliter accedit qui eſt extra caritatem
ideo illuc accedere vt taliter iniunctum
ut non ſit inutile ſed ex eo ſequaꝫ effect9
niſi conſtaret ſacerdotez illud iniunxiſſe
potius ad penitentiam peregrinationis
quã indulgentie acquiſitionẽ Si uero iniũ
cta penitentia reliquit poſt ſe aliquem
effectum rerum ſeu corporis diminutiuũ
preſũmit iniuncta ad ſatiſfactionẽ pene q̃
poteſt etiam extra caritatẽ fieri ut dicit
Scotus ideo nõ eſt neceſſe iterari ſecũdũ
eundem et thomam niſi penitentia h9õi
eſſet ualde parua reſpectu pſone peĩtẽtꝭ
& pctõrum ab ea commiſſorũ naz tã pua
penitentia non uideꝫ iniũcta ad ſatiſſactı
onem pone p ad impetrationẽ gratie re
miſſiue que extra caritatẽ haberi nõ po
teſt. ꝓpterea illã neceſſe eſt iterari ſcõm
Ricar. et ſic doctores cõcordãt Et ex his
poteſt colligi q ad uitandũ dictas ambi
guitates debet prudens ſacerdos peĩtẽti
aliquã iniungeꝫ ſatiſſactionẽ quã ſtatim
exequat uerſimiliter in ſtatu gratie ex
inde quo ad reliquã ſatiſſactionẽ quã ſuc
ceſſiue ageꝫ debeꝫ ei declarare. verum
debeat illã intrare ſi extra caritatẽ ege
rit & licet in aliquo caſu ſatiſſactio itera
ri debeat ſi extra caritatẽ fiat ut ꝓtactũ
eſt tamẽ hoc & quodcũq; aliud bonũ etiã
extra caritatem factũ ualet & utile ẽ ad
mlta de pe. di. v. c. falſas. & no. Ricar.
in. iii. ſen. di. xv. ſm fratrem Nicolaũ
adde. ubi ſupra petrus de palu. dicit ſic
Tercia cõcluſio eſt q quãdo homo de oĩ
bus eſt cõtritꝰ & cõfeſſus & recepit pe
nitentiã cum abſolutione ſi recidiuans in
mortali pagat eam ipe quidez ſe liberat
ab iniũctione ſacerdotꝭ nec incurrit pec
catum inobſe quod incurreret ſi eã nõ fe
ciſſet quia non eſt fortꝰ uinculũ confeſſo
ris quã dei uel eccĩe ſed homo in mortali
exñs implendo preceptũ dei de honore
parentum uel eccĩe ieunãdo xl. abſolu
te ſe liber at ergo & hic. Quarta cõcluſio
eſt q ſi penitẽtia habet aliqualẽ effectuz
derelictũ ut elemoſina priuationem eris
ieiunĩi debilitationẽ corporis uel h9õi
ſi poſtea peniteat & perſeueret ſicut ca
racter baptiſmalis habet effectũ fictiõe
ꝓcedente ſicut & iſtud derelictũ ex facto
quod operaẽ ex opere opato incipit ua
lere ex ſubſequente ipius approbatione
& ſacerdotꝭ ratihabitione & non ex ſim
plici viuificatiõe quia opus operãs mor
tuum nũq; viuificaẽ Si aũt non habet effe
ctum derelictũ penitẽtia facta ĩ mortali
in nullo eſt ſatiſfactoria quin ex integro
hic uſ alibi oporteat ſatiſfaceꝫ & idẽ ſi
habuiſſz effectũ derelictũ nec fuiſſet ſub
ſecuta penitentia finalis ſm pe. de palu.

iii.iii.di.xv.q.i.arti°. iii. ubi latius. hec probat opponẽdo & soluẽdo & sic uideẽ sequi opin. tho. & al. michilomin9 determinationes fra. Ny. adhuc bone uidenẽ & de materia in sum. antonina in c° de satisfactione. qui etiaz dicit q illud quod dicitum est de satisfactõib9 non relinquentibus effectuz zẽ. uideẽ intelligenduz in foro dei quia nec rõne ipsius operis cum facit nec rõne derelicti cuz postea penitz habeat effectũ derelictũ sed i foro eccie satisfacit quia nõ ẽ nccẽ iꝑa iterare si uult esse in statu salutis postea penitẽdo sicut necesse habebat ipam adimpleꝛ cũ fuit sibi impsita Similiter satisfatiat in foro dei si labitur in mortale sed statim penitz et prosequit penitẽtiam quia i statu gre est unde in nullo teneẽ iterare hoc etiam uolunt petrus de palu. ut. s. retuli. ad tolendũ aũt oẽ dubiuz tutius est q confessor & si dat penitentias diutinas ieiunorum elemosinaz peꝛgrinationũ & h9oi pro ut requirunt peccata non tamẽ intingat diutinas pnas orõnum & ꝓpue bis de quib9 potest dubitare d fcidiuo sm frem anto. expedit ergo q fcidiuas statim peniteat & psequatur penitẽtiaz ut sẽtit. alii aliter sentiũt ut. s. dictum est & pro opinione scoti facit quia similiter in orõne extensio intellec9 ad deuz debilitatẽ corporis patit. s. q. cxlvii. in pri°
Et subdit pisanella & no. q nõ est in peccato mortali qui est cõtrit9. s. q. xxvii. & cxliii CLIII. quero an satisfactio fiat per opera extra caritatez facta. Rñ° pe. & tho. in. iii. di. xv. dicunt q non Nã satisfactio est amotio offense & restitu° amicicie hoc aũt non potest fieri sine gra & caritate ũde pria corinth. xiii. si distribuero in cibos pauperuz zẽ. caritate m aũt non habeam nichil michi ꝓdest talia enĩ opa nõ sũt deo accepta ad hec. s. q. ii. ad finez & licet homo nõ habeat certitudinem q sit in caritate & per cõsequens certus esse non possit de satisfactiõe propter quod dicit ecclastici. v. de ꝓpitiatu peccatoz noli esse sine metu tñ sufficit certitudo probabilis 9iecture sm pisa. in ỽbo satisfactione. ad quod, ī. ẽ. ꝑximo q. lxxiii. pro hoc quia gloria nostra hec • est testimoniuz cõscientie nostre. ii. corinthẽ primo & idez no. ī sum. 9. eo. ti. q. cxxx. & addit pe. q satisfactio etiam fieri non potest per opera ī caritate inchoata sed non perfecta quia nõ potest esse aliquod op9 meritoriũ uel satisfactoriũ sine intentõe bona hic aũt bona intentio non continuaẽ nec sm actum nec etiaz sm habitum Item quia illud quod fit in peccato op9 mortuuz est ut in sum. 9. eo. ti. q. cxxxi. sm fra. ny. ī addẽ. unde mortale impedit meritum condigni respectu omis premii eterni percipiendi quia nõ decet deũ daꝛ gloriam nisi bñti gratiã sed non impedit respectu premii temporalis ut per pe. de palu. in. iii. di. xv. q. i. arti. iii. per. totuz &. ī. q. ꝑxima. & supra. q. ꝑxima ante finẽ. Et dicunt opera uiua que sunt facta a uiuente uita gratie & sũt meritoria vite eterne q diu nõ impediunt. ꝑ dicũt mortua illa que facta sunt a carente vita gre uel que non sunt meritoria vite eterne ꝓpter defectuz debite circũstantie que tñ sunt bona ex genere & per 9sequens nata uiuere que uero sũt mala ex genere nõ sunt mortua priuatiue q nũq̃ sunt nata uiuere q̃ aũt a principio erant meritoria & p9 supuenit mortale dicunt mortificata unde non reuiuiscunt que mortua facta fuerũt. Sed illa solũ reuiuiscũt que mortificata fuerũt ut per. pe palu. ī. iii. di. xiii. q. vii. arti. iii. et. ī. proxime.
CLIIII. quero utruz ad aliquid ualeãt bona opera extra caritatez facta. Rñ° de hac materia tractat pe. de palu. ī. iii. di. xv. q. i. arti. v. et dicit q si aliquis existens in caritate aliqua bona opa facit ꝓ deo demũ incidit in peccatuz mortale per quod bona opera que fecerat extinguũt et que facit mortua sunt si iterum resurgat ꝓ penitẽtiaz et reuiuiscat certe reuiuiscunt opera mortificata ꝓ peccatũ superuenẽs et resuscitanẽ sicut et ipse ꝑ non illa que in peccato facta fuerunt et sic mortua cum nũq̃ spem vite gratie dei habuerit et ideo resuscitari non possunt unde ỽsus. illa reuiuiscunt que mortificata fuerũt: uiuere non possũt que mortua nata fuerũt. ad quod supra. q°. xxix. et. q°. ꝑxima. et sm hoc intelligende et exponẽ de sunt auctoritates de hac materia loqñtes ut per Hosti. in sum. de pe. et re. ẽ. ꝑ

an ficte & ibi latius subdens q licet non ualeant quo ad uitam eternaz ualebūt tñ ad alia. similiter de operib9 factis in caritate & mortificat9 p superuemens peccatuz nec postea resuscitatis p penitētiā quia ualēt ad aliqua ut ibi per ho. & no. de pe. & re. q quidaz. ubi dicūt docto. q dicus existens in peccato mortali si dicit officium ꝓdest tamē ad uitandum penaz quia alias punireť & facit de pe. di. iii. illud aūt greg. in glo. magna & ibi per arch. in sum. astensi li. v. ti. iii. ad finem & facit quod no. de sen. excō. officiu. in fine & ď pe. di. iii. in. xi. colu. in. ¶. dicēs opera mortua. & ibidez circa finem. nec obstitisse deus horum bonoz de pe. di. iii. si quando uideris. unde saltē rmuērat in hoc seculo ut ibi & in capitis sequētib9 dic latius q ualent Primo ad pene eterne diminutiōez quia faciēdo opera pñie min9 peccam9 & in multis mādata dei & eccīe custodim9 que nō faciēdo formēta maxima meremur: eccīa enz omīb9 precipit ieiunare semel in anno confiteri ad eccīam ire & elemosinaz facere cui9 man datum ita obligat sicut mādatuz dei luce x. qui uos audit me audit & q uos spernit me spernit & ideo ad omnia supradicta iusti & peccatores tenētur in ipa obseruando a pena trasgressionis absoluunē & qualiter itelligat q p ista opera diminuē pena inferri per pe. de palu. ubi. ē. Secundo ualent ad bonoz temporalium ꝑuersiōez & multiplicatiōz exodi. i. c. qa timuerūt obstetrices deum edificauit il lis domos idest bona eterna ī tēporalia cōmutauit propter mendatiū quod dixerunt ut dicit augustī. et inde ē q frequēter mali homīes habundant quia tribuūt eis bona que faciunt in hac uita Iob habundant tabernacula predonuz in cuius figura scriptura refert q abrahaz filius concubinarū largit9 ē inde dicit q ꝓsperitas hui9 seculi facit perdere spem uite eterne ut no. xxii. q. ii. si quelibz. in gl. uides ergo Tercio ualent ad periculoz temporalium euasionem extra de achas de quo dñs ait nonne uidisti achas humiliatum coram me ꝓpter quod nō inducā malum in diēb9 eius. iii. regum hic cadit exēplū illi9 potenť qui totaz uitaz suam sine periculo duxit et postea in morte habuit tam honorabilem sepulturā. et qdā sanctus heremita fuit comestus ab urſo et angelus dixit q omnia bona illius fuerunt illi remunerata in uita et de istis talibus boni homines mirari non debent de pe. di. iii. quid ergo. Quarto ualent ad cordis preparationē et diuinaz inspirationem. puerbium est tu aduma te et deus aduuabit te. aug. qui fecit te sine te non uiuificabit te sie te. ꝓpter bona enz que semper facit peccator deus dat cōpūctionem et qñq conuertit. bui9 exēpluz habem9 in cornelio centurioñ ad quē missi9 est petrus ď quo dicit actuum. x. elemosine tue et orationes ascenderūt ī cōspectu dei et facit quod no. ď libero arbitrio quod ualet ad impetrandaz diuinā grāz ut no. de pe di. iii. si ex bonum. et de cō secra. di. iii. placuit ut quicūq. Quinto ualent ad bonoz operū assuefactiōem. Si enim homo qñdo est in mortali dissuescet ceret omīo postea qñ conuerteret esset nimis durū iugum pñie tollerare quia cum non haberet habitum bonoz opeaz difficulter opareť. sed qui est assuefactiō faciliter operať. Sexto ualent ad dyabolice potestaťs diminutionē: satis enim pl9 mali dyabol9 pōt supra illū qui q̄ nichil opaē boni q̄ super illum qui multa bona facit q̄is in mortali existat hēmo exemplum ī illo iudeo qui ī templo appollinis iacuit et fecit de lapidib9 crucem quā de mōes tāger ausi nō fuerūt greg. ī dyalogo nō ueraz crucez sed q̄si de lapidib9 crucem facit qui in mortali existēs facit opa crucifixi sed iusti crucez ueram et unam faciūt de se ipsis gall. u. xpō confixus sū cruci. Septimo ualent ad bonorū opeaz sustentationē quia cū ut dicit eccl. nemo scit an odio uel amore dignus sit si solum iusti bona facere tenerentur perirent totaliter bona opera & per cōsequens mūdus qui ꝓpter bona opera uel merita bene operātium manuteneť et subsistit et ideo ille quinq ciuitates in quib9 decem boni inuenti non fuerunt submerse perierunt genī. xviii. Octauo ualent ad naturę confortationem sicut enim iustus ad pectatorem se habet sic sanus ad infirmum cibus autem conuertiť in substantiā hoīs

sam ꝑ non conuertit̃ in subst̃a tuã infirm̃
sed solum eũ confortat & obsistit. t calori
febrili ne cõsũmat hũidum radicale Simi
liter est in ꝓposito quia bona que facit
iustus in sua gloria ꝙ uertunt̃ sed bona
que facit peccator cõfortãt eũ ne a ma
licia cõsũmat & ideo sicut magis indiget
infirm9 cõfortari q̃ sanus q̃ris minus ei
ꝓsit cibus ita peccator plus q̃a iustus
indiget bene facere q̃uis ei min9 ꝓficiat
ad salutem que nota CLV quero. vtrũ
sacerdos in omni casu teneat̃ celare con
fessionem Rñ°. fm tho. & pe. in. iii. di.
xxi. sicnam in sacrõ illud quod geritur
exteri9 est signũ eius quod geritur interi9
vnde sicut de9 peccata hominis tegit ita
confessor debz tegere exteri9 & nõ tanq̃
violator sacri peccat qui reuelat. per ce
lationez etiam homines magis ad cõfessio
nem attrahũtur & simplici9 cõtinent̃ vñ
etiã si aliquod periculũ futurz imminer̃t
& hoc scireẽ solum ꝑ cõfessionez ut de he
retico qui corrũperet fideles uel ẽ mrio
illicito quod aliq uelint facer̃ uel aliquo
magno damno temporali non propter
hoc reuelar̃ debet sed potius eos qui cõfi
tent̃ monere ut obuiẽt uł desistãt & pla
to dicere ꝙ uiglet super gregez & b9õi
sine ulla reuelatiõe ẽ ꝑ. de. di. vi. sacerdos.
& extra de pnĩa omnis. fm pisa. in. §. con
fessionis cela°. Idem in sum. 9. li. iii. titu.
xxxiii. q. lxxxxi Et hec intelligenda sũt
quãdo q̃s cõfitereẽ uere sec9 si ficte ut
ꝙetur aliquod malũ uel ut a confessore
impetret auxilium uel cõsiliũ sup aliquo
peccato hoc enim non potest dici fore au
ditum in cõfessione cum hec non sit cõfes
sio ꝑ cõfessionis destructio ideo non unde
tur ꝙ sacerdos obligeẽ secretum tenere
ut & Ray. sentit in ti° de peñ. & remi. §.
pone quod aliqs. & e.9 gl. &. §. de pena
sacerdos super v° peccatuz Innoc. etiaz
in dicto. c. omnis. ait ꝙ si cõfitẽs dicat se
ab aliquo peccato abstinere non posse &
dolet ꝙ & hoc pertinet ad sigillũ cõfessi
onis & non debet aliquatenꝰ reuelari ex
tra eo. ꝙ quidaz. subiungens illos aũt nõ
credim9 ut ministro cõfiteri qui non ut
peniteant sed ut ꝯsilium uel auxilium ab
aliquo recipiant dicunt sibi peccatuz suũ
licet dicant hoc tibi dico ī cõfessione uel
in pnĩa cuz nõ sit uerũ ꝙ dicat ī pnĩa uel
dei ministro cũ anime ꝯsilium non requi
rant & tales bene sunt cogendi sup pmis
sis ferre testimonium fm fra. ny. exim
in additiõe & sic prio obligat̃ ad sigillũ
ꝯfessionis sacerdos qui iur cõ audit ꝯfes
sionẽ ī foro pnĩe & absolut ut ī dicto. c.
omnis. & iste ꝑ se primo & directe astri
gitur ad sigillũ ꝯfessionis & ad sigillum
quidẽ secreti rõne mater.e & ratiõe for
me quia in secreto fit et imponẽs sibi pe
nitẽtiaz uidet̃ pacisci non aliter sibi impu
tare ad penaz quod esset si reuelaret et
rõne sacramẽti qa rõ q̃ moueret delegã
tem debet mouere delegatũ vnde cuz sit
delegat9 dei qui celat et tegit uel sacr̃m
ad celandũ et tegendũ instituit iste celar̃
et tegeñ debet fm pe. de palu. in. iii. di.
xxi. q. iii. in prin. et sic sigillũ ꝯfessionis
est de iur diuino et de necessitate sacri ꝙ
aũt dicit cela° esse de necessitate sacri nõ
sic intelligiẽ ꝙ non possz esse uerũ sacr̃m
etiã si non celareẽ quia si sacerdos ꝟela
ret nichilom9 uez sacr̃m fuisset qa nec
sic de necessitate est ꝙ deus tegat quia si
non satisfatiat deus non tegit ꝑ reuelat
ad penam aut si fictus accedat deus non
tegit et nichilom9 sacerdos celare teneẽ
sed dicit̃ de necessitate sacri ꝙ celet qua.
natura sacri eum necessitat ad celandum
Nam dico et quãtuz ad id quod est sacrz
tantũ quia fit in occulto solus cum solo et
quãtuz ad id quod est res et sacr̃m scilicz
interior pnĩa que est occulta et quãtuz ad
id quod est res tm̃. s. remissio per q̃ tecta
sunt peccata et ex cõformitate ministri et
principalis agentꝭ fm pe. de palu. ubi. s.
art. iii. in prin. Est aũt reuelator cõfessio
nis nõ solum qui ī spãli nomĩat crimen et
criminosum sed etiã qui in generali uel ꝑ
sonam que ex hoc potest cognosci uel cri
men sicut si parrochian9 cõqueratur ꝙ
negaret sibi eucharistiã et sacerdos pub
lice diceret ꝙ hoc faciebat qa ille hẽbat
peccatum de quo nõ potest absolui nec
ille uoluit ire ad eꝑm vnde dicit reuela
tor qua grauitatez peccati expressit fm
pe. ubi. s. in prin. et nota ꝙ etiã cõfessio
ficte cõfitẽtis celanda est quia fictõ non
facit quin sit uerum sacr̃m sed euacuat tm̃
fructuz et sic fictõ cõfitẽtis non liberat

sacerdotē a sigillo confessionis Sīr si quis
dimidiaret confessionē sacramentuz nō
esset & tamen sacerdos obligatus esset
ad celandum quia & si totū sacramentum
completum non est pars tamen sacramēti
est sicut enīz si differtur absolutio adhuc
non est integrum sacramentum & tamen
celare teneē ante absolutiōz sicut p9 scd3
Petrū. ubi supra articulo tercio conclu
sione tercia in fi. et ad illud si imineret ali
quod periculum uide. ī. questione .pxīa
et ad illud fratris Ni. adde qua tūc dici
tur sacerdos scīr ut deus cum peccator q̄
rit salutem anime sue .sec9 autem si causa
amicicie uel simili dixerit quis peccatum
sacerdoti dicendo dico in penitentia tunc
enim non dicitur in penitētia cum non te
neat in hoc locum dei ex quo ad eum non
recurrit ut ad deum hoc notanter sensit
Inno. in dicto. c. omnis. quod est notandū
secundum dominum panor. in. ca. si sacer
dos. de officio ordina. qui similiter dicit
in. c. qualiter. i. in fi. de accu. q̄ non dicitē
peccatum reuelatum in cōfessione ex eo
q̄ quis dicat amice & hoc dico tibi in con
fessione uel p similia uerba sed oportet
q̄ dixerit in confessione querendo salutē
anime sue ut singulariter dixit Inno. ubi
supra ad quod uide per Mar. in dicto. c.
si sacerdos. secunda columna. & per Io.
andre. latius in dicto. c. omnis. in. v.i. co
lumna & supra questione. xxxi. circa prī
cipium &. ī. questōe proxima & adde q̄
sacerdos tenetur etiam peccatum tacere
vnde si peccatorem uel peccatum reuela
ret īcurreīt penaz dicti. c. omnis. ut ibi p
drīm. nicolaum. in. ii. columna & in. viii.
columna ad hoc. ī. questione. clxii. & se.
cum similibus Nota tamen q̄ peccatum
in confessione dictum potest argui in ge
nere ut per mar. in. c. ii. de offi. ordi. vbi
etiam q̄ in cāibus tenetur reuelare cōfes
sionez ut ibi p eum. CLVI quero si ex9
fessione sacerdos scit aliquod malum seu
piculum futurum an teneat celare Rñ9
tenetur celare. fm plā. sz contrarium sen
tit frater Ni. ut dixi supra questiōe pro
xima Sed certe aliud ē accedere ad sacer
dotem principaliter causa petendi cōsil
um uel similia & procederet quod dicit
Inno. & frater Ni. aliud ī forma ecclesie
cōfiteri sub spe uene uel absolutōis con
sequende & tunc etiam si ficte confiteaē
obligatur sacerdos ad celandum ex ui sa
cramēti pro ut sentit Inno. & dixi supra
questione proxima. unde Ho. ī su. de pe.
& remi. §. in quo tenetur. in prin. dicit q̄
si aliquis confitetur q̄ uelit aliquem occi
dere uel aliud maleficium committere uel
similia. sacerdos tenetur illi cuius confes
sionem audiuit ut ipsius peccatum abscon
dat & teneat occulte ita q̄ nec proximis
nec extraneis aliquo modo recitet etiam
si scandalum oriretur nisi reuelaret de pe
nitentia dictōe. vi. sacerdos. si tamē sci
at multa homicidia parata misi hoc recita
uerit debet reuelare talibus q nō possūt
obesse caute tamen non specificando per
sonam sed si tale sit q̄ non potest reuelari
sine confitentis proditione nisi de consen
su penitentis fieret necesse habz abstinēe
& tenetur sacerdos secretum teneē adeo
q̄ consulitur q̄ nec uerbum nec signū nec
nutum nec gestum inde faciat nec in gene
re nec in specie nec etiam bona fide quia
signa de facili labitur & astantes possent
colecturari secundū Ho. qui in. c. omnis.
dicit nos concedim9 & quicquid poterit
bono modo circa hoc facere ut peccatuz
impediatur sine expressione persone &
sine proditione cōfitentis hoc faciat ar.
xxi. q. v. hoc uidetur. &. q. iii. si aliud.
&. c. non solum. &. c. sequenti. &. ii. qē.
i. si peccauerit. proditionez uero confite
tis quantūcūq; malum exinde sequi pos
sit eidem omnino denegandus est offi. or.
si sacerdos. & de excessi. prela. dilectus.
et de peniten. et remiss. omnis. v. caueat.
ubi tamen Io. de lig. post Ic. and. in. vii.
columna dicit in predicto casu posse dici
contrarium cum non sit uera cōfessio ubi
non confitetur peccatum cōmissum sed 9
mittendū de quo nec penitentia dari pos
set et q̄ quilibet impedire tenetur ut no
tari consuevit ī iuriū. quemadmodum.
§. ultimo de sen. excō. si uere. et. c. quāte.
ff. de pac. l. si unus. §. peccata. Item sacer
dos tenetur celare peccata iam commissa
non idem de cōmittendis quia si quis con
fiteretur sacerdoti q̄ vult hominē interficeē

uel aliud nequiter operari non tenetur sa
cerdos omnino celare sed tali persone re
uelare debet que potest prodesse & non
obesse. xxii. q. i. hoc uidetur ſm Rodo.
ut refert archi. in dicto. ca. sacerdos. ad
hoc. ē. q. xl. sed primum sequitur fra. in
dicto. c. omnis. & idem Anto. m. xii. co.
ſ. ut prodat huis qui possunt prodesse ita
tū q nō prodat peccatorē & si uidet fie
ri nō posse quin prodat omnino taceat &
confitens quātus dicat se non posse absti
nere tamen auditur in cōfessione & impo
nitur ei penitentia pro preterita uolun
tate de peni. & remi. quod quidam. secū
dum Inno. quod ueri⁹ uidetur unde Ni.
in dicto. c. omnis. ultima colū. post Inno.
dicit q si confessus dicit omnino uelle ali
quem interficere q tale peccatum non di
citur detectum in penitentia tū quia pec
catum est cōmittendum & non cōmissum
tum quia non habet contritionem unde
sacerdos debet quātum cautius pōt fue
lare ut peccatum impediatur quod dicit
menti tenendum quia peccatum cōmissuz
& non cōmittendum dicitur detegi in pe
nitentia secundum eum nam etiam secūdū
opi. Rodo. & predictoruz sequeretur q
sacerdos tunc reuelaret prauā intentionē
confitentis contra dispositōnem. c. omnis
ad hoc qđ notat archi. xvii. q. i. qa bona.
& uideretur etiam ꝑdere in quantum di
ceret eum impenitentem & non habeē ꝑ
post tum desistendi ab iniqua deliberatōe
ergo zē. facit. ē. q. proxima & ideo Pe.
de palu. ubi. ē. articulo. ii. post princip.
dicit q sacerdos tenetur celare omne
illud sibi dictum in confessione quo confi
tens prodi posset uel mala suspitio gene
rari & subdit q si constaret confessori q
confitens non peniteret & ex consequen
ti q deus sibi non indulgeret eam celare
tenetur secundū eum. dicunt tamen aliqui
magistri q si sacerdos uideret magnū pe
riculum rei publice licet de iure reuelaē
non deberet tamen propter publicaz uti
litatem posset subiceē se penis canonicis
& reuelaē sed aduertat qa peccabit mor
taliter. i. q. clviii. & poterit etiam ex hᵒ
irregularitatem incurreē & ad premissa
adde quod notat Hosti. in dicto. §. in quo
tenetur. q si aliquis cōfitetur se incidisse
in heresim a qua uult celare sed non uult
socios nominare uel etiam dicit nolle desi
stere debet sacerdos adire epiſcopum &
dicere ei custodi urgilés super oues tuas
quia lupus est in grege quod dicit esse tu
tius licet Ray. aliter dicat & idem etiam
archi. in dicto. c. si sacerdos. CLVII
quero utrū non sacerdotes qui interdum
in necessitate sunt interpretes confitētis
teneantur celare confessionem Rñ° secū
dum Tho. ubi. ē. sic quātus enim proprie
sigillum cōfessionis non habeāt tamē pu
tāt aliquid in hoc casu de actu sigilli cō
fessionis concor. Inno. & Hosti. secundū
pisa. ubi. ē. idem in sum. confes. li. iii. eo.
ti. q. xcvii. ubi etiam addit secūdum Ho.
q si peccatorem talis prodat licet nō ha
beat locum pena dicti. c. omnis. quia nec
sacerdos est tamen talis arbitrarie puni
etur extra de offi. deleg. de causis. in fi.
& idem est quādo non sacerdos etiam lai
cus audiret cōfessionē in necessitate quia
tenetur celare sicut & sacerdos secunduz
Inno. in dicto. c. omnis. secundū fra. Ni.
in addi. et ideo dicit Pe. de palu. in. iii.
di. xxi. q. iii. arti. i. q. ad celandum cōfes
sionē tenetur is ad quē ꝓfessio peruenit
siue licite siue illicite siue mediate siue im
mediate, licite quidem et immediate non
sacerdos qui audit confessionez in necessi
tatis articulo de mortalibus uel alias de
uenialibus uel interpres quem confitēs
pro se adhibet. Itez qui casu audit ut cui
de licentia confitentis reuelatur. illicite
autem sicut qui se confessorem fingit ut
qui latenter absconditus confessionez au
dit quod est sacrilegium et iniuriā facer
sacramento cum enim confessio facta ex
eo q confessio est sit celanda ad quēcūq;
cōfessio peruenit illum obligat ad celan
dum nec obstat q iste absoluere non pōt
quia etiam sacerdos antequā absoluat ut
si absoluere non pōt sed habet remittere
interim tenetur celare dicunt tamen qui
dam in casu illum qui sic audit posse absol
uere ut si sunt in una parrochia duo sacer
dotes quilibet in solidum si unus a casu
uel a proposito audiat cōfessionē alicuiꝰ
parrochiam cōis suo socio confitentis q

posset illum absoluere q̃ uis ille non inten
deret confiteri sibi quia officium eorum
est unum et illi duo unam personam repr̃
tant sed contrarium uer̃ est cum ad pñe
sacramentũ requiratur intẽtio et ex pte
confitentis et ex parte absoluentis cum
ergo confitens uni nullo modo intendat
confiteri alteri alius nullo modo soluere
uel ligare põt pro confessione facta alte
ri ut ibi latius per eum et .ş. q. cxviii. qn
etiã tenetur celare licet penitẽs non inte
gre cõfiteatur. ş. q. proxia & in summa
Antonina. iii. parte. c. de celatione cõfes
sionis & per doc. in dicto. c. õnis. & fra .
in. c. iii. de furtis. & per eundem Pe. de
palu. de his ibidem articulo. iii. ad f. nẽ
unde si unus reuelat peccatum amico lai
co dicẽdo hoc tibi dico in pñia si ille reue
lat productus in testem non dicitur reue
lare 9fessionem cum non sit sacerdos nisi
assumatur loco sacerdotis in necessitate
& fiat ei ỹa confessio sicut sacerdoti tũc
enĩ nõ debet reuelare etiã tãq̃ testis als
punietur ſm Ni. post Inno. in. c. omnis .
ad fi. CLVIII q̃ro quid cũ aliqs di
cit alicui secretum sub sigillo confessiõis
Rñ° ſm Tho. in. iii. di. xxi. homo non ẽ
facili debet recipere aliquid hoc modo
si tamen recipiat tenetur ex promissione
hoc modo celare ac si in confessione br̃et
concor. Ho. ſm pisa. ubi. ş. idem in sum .
confes. ea. ti. q. xcvi. ubi dicitur q̃ ꝓmit
tens sic tenetur quãuis sub sigillo cofessi
onis non bẽat & sic ex his patet q̃ nõ ob
ligatur ex confessione sed solũ ex promis
sione & iõ cogente necessitate bene pote
rit reuelare ut. ĩ. q. sequẽti sine necessita
te autem reuelans non incurrit penam re
uelantis confessiõ̃ cum hoc nõ habuerit
in confessione sed bene possẽ peccaꝛ mor
taliter rõne fractę fidei & mendacii per
ntiosi ſm no. per Tho. ſa secunde. q. ex.
ar. iii. ſm fratres Ni. oximi in addi. & p
doc. in dicto. c. omnis. & sic iste q̃ recepit
quasi in confessione uidetur ꝓmittere ce
lare ac si esset confessor & iõ tenẽ celare
non tamen ex sacramẽto cum non sit sacr̃
sed ex promisso facit ꝺ iur̃ur̃. c. ꝑt. pro
hoc quia uerba non possunt facere sacr̃m
de non sacramento licet possit se obligaꝛ
quo ad obiectum & effectum tm̃ sed non
quo ad uinculi modum: uidetur autẽ irre
uerentiaꝫ facere sacr̃o qui tradit uel re
cipit in confessione illud quod non est
confessio cum nihil sit equaliter celandũ
ei quod in confessione scitur ſm Pet. de
palu. ubi. ş. hec procedunt si recipiat &
promittat expresse seu tacite per aliqd si
gnum alias si omnino taceret & de tenen
do secretum nil asserẽret seu assentiret nõ
uidetur sub quasi confessiõe recepisse nisi
rõne materie secrete iõ dicit Pe. de paꝛ .
in. iiii. di. xxi. q. iii. ar. ii. in fi. . sciendum
est autem q̃ sigillum secreti & sigillũ con
fessionis se habent sicut superius & inse
rius: sigillum enim confessionis est sigillũ
secreti sed non omne sigillum secreti est si
gillum cõfessionis: cum enim un9 ab alio
petit consilium recõmendans ut hoc celet
uel ecõuerso obligatur qui hoc accipit ad
celandum per sigillum secreti non confes
sionis et q̃ uis frangens quodlibet istoꝝ
sigillorum mortaliter peccet tamẽ graui
us frãgens sigillum confessionis nec solũ
est fractor sigilli ꝺ̃ proditor cui ẽ aliqd
expresse ꝓmissum ut archanũ sed etiaꝫ ex
natura facti si uideat materiã talem q̃ re
uelatio noceret minus tñ ceteris paribꝰ
q̃ si adꝺ° se obligasset ſm eũ et nota q̃ si
cut sigillum cõfessionis est de iur̃ diuino
sic sigillum secreti quia reuelare archana
est cõtra sacram scripturã ſm Pe. ubi. ş.
ar. ii. conclu. ii. circa medium si tamen tu
reuelasti mihi crimen tuũ circa sigillũ se
creti & confessionis ꝓpter quod quidem
crimen cãtum est impedimẽtum ĩ mẽmo
mo teneor istud reuelare sacerdoti faciẽ
ti banna. xxii. q. v. hoc uidetur. quia põt
prodesse & nõ obesse & quia hic nõ agit̃
nisi de cõmodo tuo. secus si iudex ꝓcede
ret cõtra eum p inquisitõ̃ criminis quia
in his que de se mala sunt non excusat iur̃
sus superioris unde qui per talem modũ
scit alterius delictũ sic se debet habere si
cut ille qui scit per confessionẽ & sic põt
iurare se nescire. ſ. modo licito ad reuela
dum. ꝑ Pe. de palu. in. iii. di. xxvii. q. i.
in. x. colũ. idem uidetur sequi licet alias
sferat opi. in. iii. di. xxviii. q. ii. ar. v. ad
hoc. ş. q. clv. circa medium &. Ĩ. q. ꝓxia.

GLVIIII quero quid si quis fuelat sacerdoti in confessione debita credita uel deposita & postea fit publica inquisitio de predictis Rñ° dicendum ꝑm guil. q si quis hoc modo reuelat sacerdoti id quod habuit per furtum uł alias cum peccato sacerdos tenetur celare si autez absolute dixerit ea que debet uel sibi debentur & sub sigillo confessionis nō debet recipeꝛ q si receperit & fiat inquisitio p eꝝm uł alium quł habet super hoc ptātem teneē ueritatem dicere quia qui sic recipit d̄ b° casu non cogitauit uel si cogitasset uł̄ promisisset seu etiā iurasset non reuelare illi citum esset ꝓmissum uel iuramentum nec obseruandum in preiudiciū iuris alieni. sec9 si iniuste uel per tirānidem inquireretur ga tūc subterfugere debet tacendo uł̄ sophistice rñdēdo ꝑm pisa. 9cor. bnis Tho. & Ho. in sum. 9fes. li. iii. ti. xxxiii. q. xcviii. ꝑm Ni. in addi. inde. s̄. &. ī. q. ꝓxia. &. ī. q. clxv. unde si iurās nō reuelare secretum ꝓducatur in testem tenetur reuelare ꝑm Inno. in. c. qualiter. i. & accu. aut enim agebat extendere iuramētū ad istū casum & fuit temerarii cum non pōt̄ qs se astringere ad hoc iuramentū cum sit cōtra iura publica: aut non cogitauit istum casum & iuramentū adhuc non extenditē ar. c. i. de iureiur. li. vi. secundum guil. in c. dilectus in fi. de excessibus prela. ī. q. proxima. CLX quero quid si iudex instet & inquirat an aliquid de hoc sciat siue per confessiōez siue alio mō Rñ° ꝑm guil. si sacerdos nō pōt̄ alio modo inquirī iudicem declinare rñdeꝛ possēt nihil inde scio quia subintelligitē ut hō uel nihil scio etiā per confessionem quia subintelligitē nihil. s. tibi reuelandum sicut dicitur Mathei. xiii. d̄ die illo & hora nemo scit neq; angeli in celo neq; filius & subintelligitē q filius nihil inde scit reuelandum nobis ꝑm pisa. idem in sum. cōfes. eo. ti. q. xcii. et ut patet eodem titulo questione. xci. Tho. & Pe. dicunt q etiā si prelat9 prepiat alicui dicere crimen alicuius quod solum scit per confessiōem non teneē obedire nec excōio eum propter hoc lata teneret nec in testem adduct9 tenetur de hoc dicere & pōt̄ iurare q nihil d̄ hoc scit quia nō scit ut homo sed ut deus 9cor. bnis Hosti. in dicta. q. xcii. dicitur. credo q̄ buusmōi qō quādo. s. expresse quereretur de scīa per 9fessionem cōdemnāda esset & querens tanq; tirānus ad ydolatriam uel ad aliud peccatū ꝓmortale inducens obiurgandus & ei esset in faciem resisteridum ꝑm fra. Nic. in addi. distingue ergo in hac materia aut sacerdos in 9fessione scit aliqd̄ crimē alicui9 & sic ut de9 & interrogatus per iudicem secure dicer̄ pōt̄ nescio ut per Ho. in sum. de peni. & remissi. §. in quo tenetur. in prin. & in ti. de ma. & ob. §. & ad quid. in prīcipio & archi. de pe. di. vi. sacerdos. & Io. and. in c. si sacerdos. de offi. or. unde in hoc conclō est q̄ non licet reuelare confessionem ꝓpter superioris licentiā uł̄ preceptum quia sigillū confessionis est de iur̄ diuino et de necessitate sacramenti ut. s̄. qd̄ etiā papa non habet ptātem qui in hoc dispēsare non pōt̄ et ita est d̄ precepto diuino 9fessionem celare sicut facere. unde sicut papa non pōt̄ dispensare in ſ° sic nec in. i. ad quod. s̄. q. xlix. et taī sacerdos in hoc quod audit confessionem est uicari9 xp̄i rōne caracteris et ideo zč. et sic etiam iuratus pōt̄ dicere nescire illud quod nescit nisi per confessiōz quia nescit ut subditus alicui etiam si sponte testificaretur uł̄ in cōi locutione loqueretur unde Bernard9 nihil minus scio quam quod p cōfessionē scio ut per Pe. de paī. ubi. s̄. arti. iii. conclusione. i. drīs fran. in. c. matheus. de simo. dicit per illum textum q ymmo pōt̄ reuelare pape sub sigillo prīe et in secreto ibi secreta et postea papa pōt̄ fuelare alii ex cā ut ibi per eum sed certe pro ut dicit ibi Io. an. ibi fuit reuelatum d̄ uolūtate confitētis quod ibi patet in. ꝑ. quia agitur. ergo alias non licuisset pro quo optime quod ipse idem not. in. c. uenies. ad fi. d̄ eo q cogno. et in. c. tua. circa prī. de spon. aut sacerdos in confessione scit aliquid circa crimē seu peccatum et iuratus cogitur testificaī supra. q. ꝓxima. ꝑ ut ibi dicitur idem si sacerdos sciret peccatum alicuius non tamen ut deus supra q. clv. unde sacerdos sciens nō ut de9 etiā cum alias scit in secreto et etiam si iuraſſ

non ꝛuelare si producitur in testem debꝫ dicere ueritatem non obstãte illo secreto & iuramento ut sentit Inno. in. c. ẽliter. & quãdo de accu. ſm dñm panor. in. c. si ſacerdos. ꝺ offi. or. & qã not. dñs fra. in. c. queris. circa medium de eta. & ẽli. per An. de bu. in dicto. c. omnis. in. xii. colum. iii. q. quod procedit preſtim si re ueletur ad cõmodum illius per not. ē. q. clviii. in fi. & sic ſacerdos nõ põt compelli etiam per iudicem eccleſiaſticum ad reuelandum peccatorem in priã ſibi confeſſum quinimo nec peccatũ nam & ſi ꝓpter peccatoris & peccati prohibeꝫ taꝫ compulſio & nota bene quia non poterit cõpelli etiam ſi talis reuelatõ tendat ad utilitatem proximi & utilitatem anime ipi⁹ confeſſoris nihil enim debet detegi per ſacerdotem etiam ſi concernat claritatem ꝺi ipſius peccatoris niſi ipſe peccator ſacerdotem ducat in teſtem ar. in. c. ſignificaſti. de adul. & c. omnis utriuſq. & ꝙ ibi notat Inno. ſm doc. & Nico. in. c. dilectus. de exceſſibus prela. & ibi latius & fra. in. c. qualiter. primo. pit. columna de accu. ſi uero talis non ſit ſacerdos ſed laicus qui forte audiuit crimẽ in confeſſiõe in caſu neceſſitatis uel ſi. & ſimiliter non põt cogi teſtificari & dicer põt neſcio cũ loco ſacerdotis uideatur ꝓnot. per dñm fra. in. c. iii. de furtis &. ē. q. clvii. facit c. tranſlato. de conſti. ſi uero ſacerdos ut laicꝰ ſcepit ſub ſigillo ſecreti uidetur ꝙ debeat ſe habere & celare ac ſi habuiſſet in confeſſione & ſic põt iudici inquirenti iurare ſe neſcire per no. ē. q. clvii. in fi. quod uidetur intelligendum ſi inuiſte & per tirãmidem inquireretur alias iuratꝰ teneretur deponere per no. ē. q. clvii. in prin. & q. ſequenti ubi hec probantur & adde. i. q. clxii. CLXI quero an liceat ſacerdoti reuelare peccatum quod alias preter confeſſionem ſcit Rñ⁹ ſcm Tho. & Pe. in. iii. di. xxi. ſi alio mõ ſcit dicere põt ſed non debet dicere quod audiuit in confeſſione & nihilominꝰ ꝓpter ſcandalum debet abſtinere quantum põt et etiaꝫ nec ꝺ hoc loquetur niſi neceſſitas immineat idem in ſu. confe. eo. ti. q. xciii. ſm fra. Ni. poſt piſ. unde ſi confeſſor ſcit peccatum alicuius non ſolum per confeſſionem ſed etiam per aliam modum puta quia uidit uel audiuit põt dicere ꝙ illud uidit uel audiuit per talẽ et talem modũ dum tamen non dicat id ſcire per confeſſionem nec refert utrum prius cõfeſſiõ audierit et poſtea per aliam modũ ſciuerit uel econuerſo in quo caſu cum. ſ. prius ſciuit peccatum ante confeſſionẽ nõ oportet ꝙ proteſtetur ſe non recipere illud i confeſſione quia etiam ſine proteſtatiõe dicere põt quãtum extra confeſſionẽ ſcit nec tamen hoc dicere debꝫ ſine magna cã et rõnabili. et tota ratio horum eſt quia que nouit ut homo ſiue ante ſiue poſt dicere põt ſm Pe. de palu. ubi. ē. ar. ii. cõcluſione. iii. in prin. et per Inno. in dicto c. omnis. et iõ dñs Ni. in dicto. c. dilectꝰ. dicit ꝙ ſi ſacerdos ſcit ut deꝰ et ut homo ut quia uidit tanquã homo et audiuit ut deus in confeſſione ꝙ hoc caſu tenetur ẽ uelare uirtute iuramenti alias autem ut dicit Inno. in dicto. c. omnis. prope fiñ nunquã debet reuelare niſi ſubeſſet maxima utilitas uel neceſſitas uel immineret ſcandalum tunc enim põt dicere ex quo etiam ſcit ut homo ſm eum ſimiliter ſi ſit dubium an de pbro fuerit reuelatum loco confeſſionis an non debẽt ſacerdos tacere. i. q. clxix. CLXII quero ſi ſacerdos reuelat peccatum ꝙ ſcit in confeſſione an probet eiꝰ teſtimonium Rñ⁹ nõ ut no. bal. in. i. v. C. ꝺ epa. aud. et in quodam ſuo paruulo ordine iuditiario in fi. facit quod no. Io an. in. c. ex tue. ꝺ ſimo. et in. c. uno. poſt prin. de reſcrip. et facit qã no. de pe. di. vi. ſacerdos. in glo. i. et in. c. ſignificaſti. de adult. et quod notat Inno. et Io. an. in fi. in. c. qualiter. de accu. nõ enĩ cauſam ſcie reddeꝫ poſſet ergo non ualet eius dictum in ſpe. de teſte. §. i. v. Item ꝙ depoſuit de credulitate zẽ. et. v. ſequenti. nec obſtat in legenda natiuitatis uirginis Marie ad fiñ quia ibi factum refert et unde. ē. q. clx. per totã facit quod no. Io. an. in. c. quamꝙ. ſuper glo. ii. de uſuris. li. vi. et quod no. ymo. in cle. i. de ſepul. ſuper glo. manifeſtos. circa prin. CLXIII quero quid ſi abbas ſciat per cõfeſſiõ peccatũ alicui⁹

prioris sibi subditi cuius peccati occasio est ipse prioratus Rñ° ſm Tho. in. iiii. di. xxi. dicendum ꝙ absq; lesione conscie pōt prelatus impunitum relinqeꝛ pecca tum quod scit ut deus nec ullum tenetur admbere remedium nisi eo mō quo ad ip sum dꝛfertur unde tm̃ in foro pnali debꝫ remedium adhibere monendo eum ut re signet uel pōt ex aliqua alia occasione ab soluere eum ita tamē ꝙ omnis suspitio de confessione utetur idem in sum. confes. eo. ti. q. xciii. ubi etiam idem faciēdum in similib9 dicitur ſm fra. Ni. post pisa. & no. ꝙ confessio non aufert confessori ius suum unde quicqd uidetur confessori faciendum uel obmittendū pro bono con fitentis uel cōi pōt facere uel obmitteꝛ dum tamen per hoc nō reueleꝛ confessio ad quod solum obligatur licet alias non esset illud facturus unde in casu ꝓposito expectet prelatus quousq; sine nota ſue lationis possit amouere et tunc statim a moueat quem etiā sine hoc amoueꝛ pote rat sed si erat talis qui sine iusta causa a moueri non poterat cum ofessiōis audīa nullum ius prebeat in alio foro ī quo nō 9stat sibi ut iudici ipm amouere non pōt tamen in occulto semper illī qui confeiſ9 est monerꝛ pōt nec hoc est ofessionem re uelare similiter curatus ꝓpter ofessionē non pōt negare cōmunione; qñ alias ea; dar̃ tenetur puta ī pascate alias sic dicēs non teneor nunc tibi dare & non obici ēs de crimīe confessio ad hoc. ī. ſ. proximo. q. cvi. similiter si nouit per confessionem affirmatem in occulto monere pōt & ne gare benedictionē illis quib9 alias nō te netur si per hoc confessio non reuelatur sed si alias tenetur etiā si per hoc ofessio non reueletur non ꝓpter hoc habꝫ ius ne gandi similiter de ep̄o qui nouit per ofes sionē corruptionē monialis que petit be nedici quia aut est cal9 in quo tenetur & tunc negare non debet quia si per eiusdē confessionem sibi constat tamen sibi non 9stat ut iudici in illo foro in quo sicut ab ordinario monasterii petitur benedictio si autem hoc scit per confessionē alterius qui uidit uel illius qui eam corrupit non sufficienter cōstat etiā si extra confessiōꝫ dixisset unde negare non debet: si autem alias non teneatur bñdictōnē impartiri & pōt sine reuelatione confitentis negare pōt confitenti negare sicut non confitēti & quod dictum est de benedictōe moīa lium idem est de bñdictione abbatissaruꝫ in monasterio ubi cōiter v̄gines bñdicūt facit. c. indemnitatibus. de electi. li. vi. similiter quia homo liberā electōꝫ habet licet per solam confessionem sciat aliquē indignum ad prelaturā ad quam eligitur quem alias putabat dignum debet nō eli gere ex conscia sibi sic dictāte quia in eli gendo sit scienter dignum uel indignū ne gotium geritur inter ipsum & deum v̄i pōt ex his que etiam scit ut deus iudicar in ꝓposito sed talis nō pateretur penas iuſ puta ꝙ esset priuatus uoce eligendi & si. quia de his que homo scit ut de9 so lum deum habet ultorem & non hominꝫ. l. ii. C. de iureiur. ſm Pe. de palu. ibidē arti. iii. conclu. iii. & frater An. in sum. c. de celatione confessiōis. CLXIIII quero an penitens ecōuerso teneatur ad celandū Rñ° ꝙ penitēs tenetur celare ī iunctionem pnīe ī ex reuelatione proba biliter crederet ofessorem ledi alio quin esset male dict9 sicut chain qui discopuit uel non operuit sed derisit uerēda patris si enim ex hoc sequereꝛ uel derisio cōfes soris uel offensio quia ꝓhibuit loqui cum persona suspecta non debet dicere talis mihi hoc iniunxit quia forte ille interfi ceret eum ſm Pe. de palu. in dicta 9clu. iii. ad fi. & facit. ē. q. xxii. ibi secreta. CLXV quero an sigillum cōfessiōis ex tendat se ad alia que non sunt de confessi one Rñ° ſm Tho. ubi. ē. sigillum confes sionis directe non se extendit nisi ad illa que cadūt sub sacramētali confessiōe sed indirecte etiam id quod non cadit sub sa cramentali confessione ad sigillū confessi onis pertinet sicut sunt illa ꝙ posset peccator uel peccatum deprehēdi nihilo minus etiā alia que interdū in cōfessiōe dicuntur nō pertinēt ia ad confessionē sū mo studio sunt cel anda tū ꝓpter scādalū tū ꝓpter promitatem que ex ꝙuetudine posſ accidere idem in sum. con. eo. ti. q. xcv ſm fratrē Ni. post pisa. ad hoc. ē. q.

clix. Pe. de palu. latus explicans in. iii. di. xxi. q. iii. arti. ii. dicit prima cōclusio q̄ illa ad que primo & principaliter se extendit sigillum confessionis sunt peccata confessa & circumstantie mūtū hȝ mōi unde & tercia persona cum qua confiteē se peccasse cadit sub sigillo sicut enim est ex parte confessoris q̄ principalis & accessorius tenentur confessionem celare ut sacerdos & interpres sic ex parte confitentis debet celari & principalis idest penitens & accessorius cum quo dicit se peccasse siue bene facia t dicēdo siue non cum enim sigillum sit annexum sacramento tali confessionis illa directe sunt celanda que sunt directe materia sacramēti huiusmodi autem sunt peccata & circumstātie eius que sunt de necessitate uel bontate confessionis inquantum huiusmodi & tercia persona reuelata ut dictum est & arguit q̄ tercia persona non cadat sub sigillo sed concludit ut. ē. scilicet q̄ accipiēdo cadere sub sigillo confessionis pro eo q̄ est non licere reuelare persona cum qua confitetur penitens se peccasse cadit sub sigillo confessionis nec potest dici q̄ per hoc sigillum confessionis sit in preiudiciū ecclesiastice disciplīe quasi tūc nō possit corrigi mala persona accusata in confessione cum tamen confessor possit loqui de peccatis confitentis non referendo se ad ipsum ergo multo magis de peccatis non cōfitentis quia hoc falsum est scilicet q̄ per locutionem de peccatis confessio potest deuenire per se uel per accidēs directe uel indirecte uel per quemcunq; modum in aliquam cognitionem uel suspitionem uel opinionem uel dubitationem de confesso uel in quantum per hoc sibi potest prouēire detrimentum in anima uel corpore uel possessione uel fama uel amicis uel in quantum per hoc potest in populo scandalum generari uel cōfessio magis odiosa uel minus dilecta uel magis onerosa uel minus preciosa ꝛputari Raro autem uel nunquam potest contingere quin ex reuelatione ꝓcatorum in confessione auditorum per uiam aliam non fatorum possit contingere aliquid d̄ predictis inconuenientibus quamuis forte quandoq; nullum contingat unde multum debet cauere q̄ non dicat uel quomodo dicat secundum Petrum de palude ubi supra & fratrem Anthonium ubi supra & sic melius est q̄ nulla tenus dicat peccata audita in confessione in quātumcunq; generaliter loquat quod nota & magister Vbertus dicit q̄ cauendum est ne unquā dicat quis in sermone uel aliqua locutione ego audiui bune casum in confessione nec unquam debet dicere in illa abbatia uel in illa uel castro in quibus audiunt confessiōem fiunt multa peccata & huiusmodi quia per hoc credunt simplices q̄ hoc sit reuelare confessionem quāuis hoc nō sit reuelare secundum Petrum nisi ex huiusmodi locutione posset peccatum alicuius deprehendi. dicendo autem iste confessus est mihi peccata sua non est reuelator quia nihil ponit in palam & quia sic dixerimus q̄ peccatum non habemus cē, sed dicendo fuisse confessum de magnis & multis hoc est reuelare secundum Pet. de palude & dicit q̄ confessor debet etiām cauere ne unq̄ propter aliquod genus peccati confitenti ostendat minorem familiaritatem uel signum minoris dilectionis ad quod supra questione. clvi. alia q̄ dicuntur in confessione que non sunt peccata nec circumstantie peccati nec potentia deducere in manifestationem confitētis ut q̄ in tali terra sunt bona blada uel huiusmodi non cadunt sub sigillo nisi de congruitate secūdum Petrum ubi supra & subdit q̄ secunda conclusio est q̄ sub sigillo confessionis cadunt etiam non peccata sed alia in quantum per ea posset dirēcte uel indirecte peccator prodi quia quandocunq; prohibetur aliquid probi betur omne id per quod peruenitur ad illud. ff. d̄ spo. l. oratio, ita q̄ si homo nō posset confiteri peccatum proprium nisi reueler confessionem non debet cōfiteri illud peccatum quia fortior est oblatio ad celandum quam ad cōfitendum unde si acciderēt iste casus q̄ sacerdos haberēt aliquod peccatum mortale de quo non posset confiteri quin reuelaret illi cui confiteretur confessionem sibi factā nō deberet illud peccatum cōfiteri durāte

enim tali casu sufficeret sibi contritio de illo peccato cum uoluntate confitendi illud quando hoc facere poterit sine reuelatione illius persone que sibi confessa est & sine quocunq; preiuditio sigilli confessionis sed circa hoc si queritur utrum confitens teneatur celare personam cum qua peccauit distingue aut expressio illi9 persone necessaria est ad expressionem peccati & tunc tenetur reuelar. unde mulieri confitenti incestum cum fratre uni co non sufficit dicere concubui cum uiro sed cum fratre meo quamuis per hoc sacerdoti manifestetur peccatum alterius si autem expressio persone non est necessaria ad expressionem speciei peccati: aut est utilis ad preseruandum confitentem a recidiuo & tunc expedit q; illam personam exprimat confessori potest enim contingere q; confessor per cognitionez persone sciet inungere penitentiam talē & talia documenta dare & tales monitiones facere per que melius & secreti9 penitens poterit preseruari a recidiuo: aut non est utilis nec ad expressionem magnitudinis peccati nec correctionem nec preseruationem penitentis & tunc debet celare quia quilibet tenetur non agenerare malam opinionem de proximo suo in corde alterius sine ratiōabili & utili causa. si enim aliquis ad proximi correptionem extra confessionem peccatum eius dicat tali persone que uelit & possit ei prodesse & nō obesse bene facit sed pro hac causa non debet eum nominare in confessiōe quia per talem confessionem non posset confessor procedere ad eius correptionem. sed cum non sint facienda mala ut ueniant bona uidetur mirabile q; pro necessitate uel utilitate cōfessionis debeat homo alterius crimen prodere contra ordinem caritatis & preceptum euangelii: unde uidetur q; pro necessitate confessiōis debet alium nominare non pro utilitate ideſt si nō potest aliter speciē peccati exprimere tunc dicat quia illud quod tenetur facere non debet obmittere pro damno alteri9: cum plus teneaē sue glōie q; fame alteri9 si autem potest dici species peccati sine expressiōe tercii sed melius remedium adhibebitur exprimendo tercium tamen non est nominandus quia consilia intelliguntur salus preceptis & precepta minora salus maioribus secundum Petrum de palude in. iii. distict. ce xxi. articlo. ii. & conclusione secunda & sic uidetur recedere ab eo quod dixerat quando expressio persone erat utilis ad p̄. seruandum zc̄. & facit supra questione cxxvi. CLXVI quero an bona opera alicuius que sacerdos scit per confessionem dicere possit Rn̄° dicit Petrus de palude in. iii. distinctione. xxi. questione iii. conclusione. iii. tercia conclusio est q; non peccata que possunt dici sine reuelatione peccatorum nec directe nec in directe cadunt sub sigillo confessionis ex quo cessante causa cessat effectus ideo potest dicere: unde bona quibus laudatur puta quia est iurgo & quia nunquam peccauit mortaliter & huiusmodi dicere licet nisi quando per hoc q; unus laudatur alteri9 peccatum reuelatur quia quod de uno dicitur de alio negatur ut dicit gregorius super illud Iohannis. ego demonium non habeo unde duobus confitentibus si postea diceret confessor de uno iste ē vgo uel iste nunquam mortaliter peccauit sta tim esset suspicio contra alium si idem nō diceret secundum eum unde & Vbertus dicit simpliciter abstinendum ab huiusmodi locutionibus ut refert frater Anthonius ubi supra & dicit Hostien. in sūma de peni. §. in quo. tenetur circa. principium q; peccat sacerdos qui dicit hic confessus est optime quia hic potest esse periculum quid enim ad sacerdotem de9 scit & nullus aliud ergo nisi illū sacerdotem ille qui confessus est producat in testem debet tacere de simonia nemo. de frigi. & male. capitulo finali. §. primo ut ibi latius per Hostiē. facit supra questione proxima circa medium. CLXVII quero quid si quis tibi confiteatur quod dormiunt in ecclesia cum aliqua muliere nunquid debes hoc episcopo denūdare dic q; non nisi forte mulier hoc publice confiteatur & in hoc ad instantiam eiusdem super hoc testificari poteris quo ad ipsam dum tamen celes nomen adulte

ri sic intelligi potest ꝺ̄ adul. significasti. nec obstat ꝙ ecclesia semme polluta reconciliꝺa est quia illud potest intelligi quando est diffamatum alias presbiter qui hoc scit tanquam deus potest ibi sal ua conscientia celebrare argumento de sen. excommūn. cum non ab homine. uel dic ꝙ tutius est ut hoc reueles in generē episcopo sic dicendo talis ecclesia eget reconciliatiōe non queratis a me ultra argumen. in dicta decretali significasti. & de officio ordina. si sacerdos. nam in talibus non consueuerunt testes induci & decretalis loquitur indistincte ꝺ̄ consecra. eccle. si ecclesia. secundum Hostien. in summa de penit. ℭ. in quo tenetur. & de ꝯsecra. eccle. ℭ. & an sit iteranda. uer siculo. & hoc quod p̄missum est. sed certe episcopus dicet presbitero taceas & nil ultra sit cum propter occultaꝫ pollutionem non reconcilietur ecclesia ut no. in capitulo primo glo. prima. de consecc. eccle. li. vi. ubi idem archi. maxime cum scitur in confessione quo casu haberi debet ac si omnino nesciretur supra questione. clx. CLXVIII quero quid si subditus percipit ꝙ episcopus suus certus ē de peccato suo & uenit ad ip̄m episcopum peccata sua confitens ut ipsius correptiōem eludat Rn̄° cautus sit episcopus & respondeat hoc peccatum non recipio in penitentia nec istud cum de ipsis sis publice diffamatus non debet tamen absolutionem denegare quia ipsa non obstante poterit contra ipsum inquisitionem facere & eundem punire dummodo nō dispensset. si autem hec omnino occulta essent hec omnino in penitētia accipere deberet esto ꝙ ipse sciret vi. questiōe secunda. si tamen. & capi°. placuit. secundum Hostien. in capitulo. omnis. de peniten. & remissi. in uerbo aliquatenus. in fine & ibi per Iohannez andre. in. vii. columna & sequēti & per archi. de peniten. distinctione. vi. sacerdos. uel dic ꝙ licet confiteatur ei tanq̄ episcopo non intelligitur tāquam sacerdoti per notata per Iohannem andree in capitulo queris. de eta. & qualit. uel dic ꝙ etiam si episcopus in primo casu non protestaretur & quamuis audierit ut confessor nihilominus poterit ut iudex procedere contra eum non habito respectu ad illam confessionez: absolutio enim fori penitentialis non excludit ꝓcessum iudicialem nota. de accu. de his. secundum dominum fran. in dicto capi. omnis. & in dicto capīo. de his. ubi plenius & per Martinum in capīo. si sacerdos. de offi. ordi. & facit de simo. licet. in glo. in uerbo inscriptio circa princi. & in capīo ultimo de temporibus ord. in glo. & adde his notata per Iohānez andream in capīo clericos. de coha. cleri. & multerum alias enim episcopus ex confessione facta sibi in foro penitentiali nō posset illum multum ab officio coercere quia illā scit ut deus non ut homo ut per dominum Nicol. in capīo. extua. de simo. & Hostiē. in summa de eta. & qualita. ℭ. ordo. in. iii. columna. uersiculo. sed quid si episcopus & adde fra. in capīo. iii. in fi. de coha. cleri. Centesimsexagesimonono quero utrum confessio possit reuelari de licentia confitētis Rn̄° secundum Thomam & Petrum in. iii. distincti. xxi. diceē potest. nihilominus debet scandalum uitare & inquātum potest non uti tali licentia ubi scandalum timetur ille quoq; cui sic reuelaē de licentia confitentis tenetur illud celare nisi forte peccator uelit ꝙ ille absolute et libere sciat scilicet hoc ip̄m quod dictum est et idem in summa confes. eo. ti. questione. c. ubi etiam ratio assignaē uidelicet ꝙ cōfessio celari debet ꝓpter duo scilicet propter sacramentum quia quasi de essentia sacramenti est confessionem celare et propter scandalum. primum tollitur per licentiam confitentis sed secundū nihilominus manet secundū fra. Nico. post pisa. ubi supra Pe. de palu. in. iii. di. xxi. q. iii. ar. ii. conclusione ii. dicit secunda conclusio est dubia an sit licet de licentia confitentis possit sacerdos dicere illud quod audiuit in confessione et dicitur communiter ꝙ non quia si non ualet licentia pape nec totius ecclesie multo minus licentia priuate persone maxīe cum celatio confessionis sit

de iure diuino uerū tamen confitens po
teſt facere q̄ illud quod ſcit ſacerdos p̄
confeſſionem ſciat per alium modum &
ſic poſſet reuelare abſq; reuelatione cō
feſſionis exprimendo alium modū per
quem ſcit ad hoc autez q̄ ſacerdos ſciat
per alium modum ſufficit ſecūdum quoſ
dam q̄ confitens licentiet eum ad dicen
dum illā q̄ in confeſſione audiuit primū
conceditur & ſecundum a quibuſdam im
pugnatur preſertim quia ſi talis licētia
ſufficeret eſſet ua ad reuelationem con
feſſionis & ſuſpitōnis criminum quia iu
dex habens aliquem ſuſpectū de aliquo
crimine poterit ei dicere da licentiaz ſa
cerdoti dicendi quod audiuit a te in con
feſſione ſi dat licentiam & data ualeat
habebit teſte m contra ſe ſi nō dat & da
re poteſt ut ponit hec opinio merito ha
bebitur magis ſuſpect9 & non erit uſq;
quaq; ſecretum quod dictum erat in con
feſſione cum oporteat talem licentiam
dare ad reuelationem confeſſionis uel
ī curre re notaz grauis ſuſpitionis. ergo
melius eſt ut dicatur q̄ talis licentia nō
ualeat nec predicta uerba que ſonant in
talem licētiaz ſufficiūt ſed oportet q̄ pe
nitens dicat confeſſori extra confeſſio
nem in generali uī ſpeciali peccatum q̄
uult reueları ſed petr9 ipe ubi ſupra ſu
ſtinet opīm. cōmunem preſertim Tho.
quia ſicut interpres confeſſionis cui di
citur cum intentione ut dicat ſacerdoti
poteſt illi dicere nec eſt hoc confeſſionē
reuelare ſed facere: ſimiliter cum cōfeſ
ſor dicit penitenti non poſſum de tali ca
ſu te abſoluere ſed ſi uis mittam caſum
ſuperiori & ille dicit placet tunc poteſt
ſuperiori ſcribere & ſimiliter ille q̄ p̄ in
terpretem audiuit poteſt abſoluere g̃o
zē. nec licentiare confeſſorem ad reue
landum eſt in preiuditiū ſacramenti ma
gis quam licentiare coniugem ad caſti
tatem uouēdam uel religionem intran
dam ſit in preiuditium mīonii & reſpō
dit ad rationes illorum & preſertim
ad illam de iudice qua īmo ſi non obtē
peret iudici dicenti da ſacerdoti reuelā
di licentiam nulla ſuſpitō oreretur quia
hoc facere non tenetur & quia alia de
cauſa poteſt hoc nolle quam quia ſibi cō
ſcius & etiam ſi daret licentiam & ſacer
dos diceret poſſet ipſe dicer q̄ hoc tibi
non dixi in confeſſione & etiam unus te
ſtis non probat nec tunc etiam ſacerdos
tenetur dicere licet poſſit ſecundum Pe
trum de palude ubi ſupra & latius quia
etiam facit ſecūdum aliquos contra hoc
alias quīq; apparētes rationes & ipſis
reſpondet ſic ergo ſi prelatus precipe
ret confeſſori ut dicat ſibi peccatum ali
cuius quod eſt omnino occultum etiam
ſi confeſſus dediſſet licentiam ipſi q̄ di
ceret non tenetur obedire ut reuelet il
lud quia prelatus non eſt iudex occulto
rum immo etiam ſi confeſſus eſſet diffa
matus de illo peccato & per infamiam
pertineret illud ad cognitionem iudicis
quamuis ipſe penitens interrogatus a
iudice ſiue prelato tēatur ſe manifeſta
re tamen confeſſor eius etiam habita li
centia ab eo dicendi non tenetur dicere
iudici ſibi precipienti ut dicat ſi ſcit nec
etiam dicere debz quia fori non ſunt mi
ſcendi ſcilicet contentioſus & penitenti
alis ſecundum frem Ant. in ſumma. iii.
parte. c. de celatione confeſſionis. quia
ut dictum eſt confeſſor non debet uti ta
li licentia niſi ad bonum & ad utilitatem
ſcandalum ſeu malum ut per Iohannem
de ligna. in .c. dilectus. de exceſſi. prela
torum & fra. in .c. ſignificaſti. de adulte
riis et ſpe. in ti. de proba. §. prīo in fi.
et Petrus de palude ubi ſupra qui dicit
ad finem concluſionis q̄ licētia nunquaz
dat confeſſori q̄ poſſit hoc reuelare niſi
ad medendum et bonum confitentis nō
aliter quod nota. et q̄ de licentia confi
tentis poſſit ſacerdos denudare et ſue
lare dicit Iohānes an. in .c. ueniens. de
eo qui cogno. alīt. de ſimonia nemo. et
per eundem in .c. matheus. de ſimonia.
et in .c. ſignificaſti. de adulte. et in .c. pe
nultimo de renun. in prin. et Hoſtien. in
ſumma de teſte. §. quis poſſit. uerſiculo.
ſed quomodo ſciam. et ſupra queſtione
clx. uel ſi forſitan confitens ſe publica
ret et confeſſorem induceret in teſtem
de ſimonia nemo. de adulte. ſignificaſti:
ſecundum Hoſtien. et Iohānem an. in .c.

uno. in prin. de cle. per pſal. promo. & adde ſupra & nota. per glo. & Iohānē and. in. c. dilectus. de exceſſi. prelatoꝝ. & per eundem Iohannem and. in dicto c. omnis. in. vi. colūna de pe. & remiſſ. quo tamen caſu ſi plures fuerint ſibi cō feſſi idem crimen quamuis poſſit expri mere illum qui ipſum induxit in teſtem alios tamen omnino celare debet ut ibi per eum. Centeſimoſeptuageſimo quero ſi confeſſor indiget conſilio alicu ius uel epiſcopi de modo penitentie uel huiuſmodi an poſſit dicere illud peecca tū etiam nominata perſona Hug. credit q̄ ſic & ſi habita q̄ feſſiōe ille nollet deſi ſtere ab illo peccato credit q̄ dicer poſ ſit illud peccatum in ſecreto talibus per ſonis que poſſunt prodeſſe & nō obeſſe ut matri uel patri epiſcopo uxori & ſi. ar. xxii. queſtione .v. hoc uidetur .ſed Iohannes notauit contrarium ꝺ penitē. diſtinctione. vi. ſacerdos .& uerius eſt ſecundum Petrum ibi quia littera ibi di cit ne alicui recitet ergo nulli cum ne gatio precedat ſignum uniuerſale ſiue terminū infinitum. preterea hoc pecca tum ſcit ut deus de offi. ord. ſi ſacerdos. facit de regu. iuſ. omnis res. & de hoc etiam nota. de exceſſi. prelatorum dile ctus. ita ffert archi. in dicto. c. ſacerdos. ad hoc ſupra queſti. cxxviii. unde dicit frater Anthoni9 ubi ſupra q̄ ſacerdos niſi habeat licentiam a confitente de p̄ ſona manifeſtanda debz loqui ita obſcu re & caute & a remotis ut nullo modo poſſit conſultus ymaginari de perſona unde debet conſiderare horam & tēp9 ydoneum: nam ſi quis audit unum cleri cum quem uidit qui habet conſulere ad pedes iſtius ſacerdotis pro confeſſione nec alius potuit aduenire ſi cōfeſſor ua dat ſubito ad interrogandum illum de aliqua ſimonia & huiuſmodi nonne ſatis probabiliter & quaſi violenter habebit ille ſuſpicari de illo clerico. & ideo in hu iuſmodi magna cautela eſt adhibenda ſe cundum eum in ſumma. c. de celatione confeſſionis unde ſi confeſſor neſciret uel non poſſet caſum exprimere ſuper quo indiget conſilio quin ille conſultor intelligeret perſonam & ipſa non uult ſciri debet tunc ire ad alium pro cōſilio q̄ ſi alium ſufficientem habere non po teſt non ſe intromittat unde Pe. de pal. in. iii. di. xxi. ar. iii. concluſione. ii. poſt prin. dicit q̄ ſi non poteſt aliter facere ut quia neceſſe eſt nominare perſonam & tunc de eius licentia poteſt ad quod ſupra .q. clxv. &. q. proxima. & unde ſu pra dicta. q. cxxviii. ubi de ſimilibus. Centeſimoſeptuageſimo primo q̄ro que ſit pena reuelantis confeſſionem Rñ° de iure antiqno debet deponi & omni bus diebus uite ſue ignominioſus pere grinari de pe. diſtinct. vi. ſacerdos .ſed ſecūdum decretalem de penit. & remiſſ. omnis. debet deponi & ad agēdam per petuam penitentiam in artum monaſte rium detrudi ſecūdum pſa. glo. in dicto c. omnis. dicit hodie hec imponitur qua ſi innuat q̄ pena. c. ſacerdos. ſit ſublata ſed ut patet in ſumma confeſſo. li. iii. ti. xxxiiii. q. xcix. Ho. ſuper eodem. c. om nis. dicit intelligas penitentiā gregoꝛii ſcilicet peregrinationem quam diu eſt in penitētia temporali puta uſq̄ ad ſep tennium uel decennium uel plus uel mi nus ſecundum q̄ eſt penitentia limitata xxx. q. i. ſi quis ſacerdos. quo elapſo ē in monaſterium detrudendus ut ibi per petuam agat penitentiam ut in dicto .c. omnis. & hic unum ius ſupletur p̄ aliud. Itez dicit Ho. ibidem q̄ hanc penā ordi nariam pacietur ſacerdos ſi conuincitur in iudicio ſi autem ſacerdos neget prodi tionem nec ille probare poteſt q̄ aliū ad ipſum peruenerit nec conuincere poſ ſit ipſum parrochianum de crimine tūc arbitrarie punietur .vi. q. ii. ſi tantū. & c. placuit. uidetur intelligere Hoſti. de crimine de quo ſacerdos accuſauit uel i famauit parrochianū unde & ſubiungit caueat ergo ſibi ſacerdos ne parrochia no uī alteri detrabat ſicut nec uult q̄ ab altero ſibi detrahaē. vi. q. i. deteriorꝰ. &. c. ſequēti. p̄m fra. Ni. oſtm. in addi. & adꝺe liber debebat dicere parrochi alem per no. ī. q. ſequti. adde de dictis duabus penis utraq̄ locū habeat modo premiſſo tenet Ho. in ſu. de pe. et remi. §. in quo. dicit eōs Ni. in. c. ōnis. vi. coī. q̄ glo. ibi ſentit q̄ hodie ſolū ſponatur

dicta pena.c.omnis. & hec opinio videt placere Io.an. & idem Ni. satis placet quia pena antiqua confundit in ista natz cum iste in continenti debeat detrudi in monasteriū non pōt agere alia pnia3 pe regrinādo sicut dicebat text9 in illo.c. sacerdos. licet quidā uelint utrāq; pnia3 impon fm eum dicit etiā & no.q. in la co reuelāte cōfessiōz non est statuta certa pena & iō arbitrarie punit Io. an. in c. oīs. in. vi. colū. de pe. & remi. & . s. q. clvii. &, q. clviii. Itē tal sacedos peccat mortaliter. ut in dicto. c, omnis. ibi caueat omnino &. s. q. clvi, ad fi. & fra. An. in su. c. de celatione 9fessionis q in foro pnie imponet pena arbitraria p huiusmōi peccato sicut pro aliis licet in iudicio quādo conuinceret de hoc uī fateretur esset imponēda pnia de qua in dicto. c omnis. in fi. fm eum post Pe. de patī. ubi. s. ad hoc. s. q. cxxxiii. & quod no. fra. in simili in. c. accepistī. d spō. du. & videt q sub pena dicti. c. omnis. ueni at etiā priuatio a bnficiis quia etiaz sacerdos ipse debet ppetuo detrudi in arctum monasteriū ut ibi dicitur & sic bnfi cijs si que haberet fuire non posset per no. in cle. ii. glo. magna. de penis & per no. per An. de bu. in. c. pastoralis. in fi. de appel. & arch. in. c. ii. in. vº ab offi. de re. ecclc. li. vi. & quod not. fra. post goff. in. c. cū ihibitio. v. sane in fi. d clā. desp̄ō. & quod no. in. c. quia sepe. in vº beneficius de elec. li. vi. & quod no. fra. in. c. cum bone. de eta. & quali. & quod no. per An. de bu. in cle. i. de priuīl. & quod ibi per ymo. in. xii. co. et per frā. in. v. ceterum. viii. q. et per no. p ymo. in cle. i. de rebus eccle. non ali. sup glo. penam. in fi. et no. q predicta pena nō potest adaptari contra frāgentē sigillū secreti fm fra. an. ubi sup̄ et. s. q. clvii. et sequēti. unde puniri poterit arbitrarie per p̄dicta et de pena proditōis no. xxii. q. v. de forma. in glo. illi qui et ad de. i. q. pxia. CLXXII quero quō probabitur sacerdoti q crimē ei dictuz in confessione fuelaunt ad hoc rnāz vin. quia sacerdos cōfessus est corā pluribz licet extra ius dicendo fuisse sibi dictum in cōfessione cui stabit in eiz p̄uiditum de excel. Pla. q̄ sit de accu. si 9stiterit. p si sacerdos negat sibi fuisse dictū in 9fessiōe nō esz loc9 pene. c. ōnis. de pe. et r mi. et sic existēte dubio an sibi dictū fuerit in 9fessiōe fuelādo nō icurreret pena d. c. ōnis. fm doc. nisi ex coniecturis poiz quincim frā. in. d. c. omnis. et p lapū alīgationē. xciii. ubi etiā quid si sacerdos dicat q ō licētia penitētis fuelauit zc. et poterit quīci h mō ponēdo casum q fuit 9fess9 epo meo pctm occultū et ipetrauit ab eo corā aliq9 disp̄satōz ut inde postea accusari nō posseż d fili. pbr. ex tua. si ep̄s fuelauit possiū ei, pbar p illos q p̄sites fuerūt d pba. quōiā. fm vin. in. d. c. oīs. et arch. d pe. di. vi. sacerdos. et i spe. d pba. §. i. ad fi. et Io. ā. in d. c. ōnis. i. x. co. et Io. d lig. q pbari poterit ut qa 9fess9 ē i p̄ntia pluz ut fit iterdū āno ubi lei ppr mītuidież 9cur rētuū ad hº. s. q. xxxii. uī si i publicū ē qs 9fess9 ppr disp̄satōz, phādam nam istis mōis poterit pbari fuel9 9fessōis p illos q pcta 9fessa audierūt fż eū si gº 9stat q illd sacerdos dixit p negat sibi i pnia fuelatū et 9stat nō pōt uī p ppriā 9fessiōz uī p illos q iterfuerūt non erit pl9 rdendū parrochiāo q̄ sacerdoti et iō nisi sacerdos doceat aliūde habuisse illd p̄sumēdū ē illd habuisse i 9fessiōe ar. vi. q. ii. c. placuit. nō tñ punietur sacerdos pēa ordīaria. d. c. oīs. f pēa extraordiaria qa apte nō quīcit d delicto fm Nic. i d. c. oīs. in fi. et Io. de lig. post Host. in d. c. oīs. qd itelligę qñ esset p̄sūptio q ad ip̄m puenerit i 9fessiōe ut qa pctm ē occultū et ille usz fuit 9fiteri illi, pbr̄o prochiali et hº 9stat p illos q uiderunt eū i actu 9fessiōis et fm do. fra. ex hº in tñ p̄sumīt 9tra sacerdotez q ppr tales 9iecturas subiciet tormētis p no. d fg. iuī. cū i 9tēplatōe. et i. l. pbr̄i. C. d epi. et cle. adūtas tñ si tūr pbet q sit suffici ens indeū ad tortaz p no. i l. iuī pri. C. ad. l. iuī. male. et i. l. fi. C. fami. her. cū si. et puto q sup pena ordīaria. c. oīs. i foro 9tētuoso disp̄sar nō possiż p p̄dicta et. s. q. cix. Itē ex hijs no. q posito q 9fessio p̄tētē facta fuisz publice nihilō nº 9fessor tēt celar. s. q. clv. et seq̄ntib9 idē videt d pctis mātestis et i 9fessione dictis p p̄dicta. facit. s. q. lvi, zc

EXTO VENIAM ad materiam ſacramenti euchariſtie quam diuido per has cõnes. Primo q̃ ram de forma & eſſentia euchariſtie uſq; ad uiceſimam. q. ibi ſo q̃ ram quo ad materiam euchariſtie. Ter tio quo ad miniſtrum in xli. q. & ſequẽ. Quarto quo ad effectum euchariſtie in q. lviii. & ſequen. Quinto quo ad commu nionem in. q. lxxii. & ſequen. Primo quero utrum euchariſtia ſit ſacramentũ Rñ° ſecundum Pe. in. iiii. di. viii. eſt ſa cramentum & modo communi cum aliis ſacramentis. ſ. ſanctificando ſiue cauſan do ſanctitatem & modo ſpeciali. ſ. conti nendo totius ſanctitatis auctorem prop ter hoc excellentiſſimum eſt oĩum alio22 ſacramento22 Idem tho. in ſu. conſeſſo22 li. iii. ti. xxiii. q. liii. ſecundum fratrem Ny. oxim. poſt piſa. in ẏbo euchariſtia & per Pe. de palu. iii. di. viii. q. i. ĩ prĩ. & q̃ ſit ſacramentum probatur de pe. & remiſ. omnis. i. q. i. multi. v. ſunt aũt. de cõſecra. di. ii. in ſacramento. & in. c. in il lo. cum ſi. facit xxv. di. ecce. de cõſecra. di. ii. nihil. Itẽ in q̃tũ eſt ſignuz rememo ratiuuz paſſionis xp̃i que fuit uerum ſa crificium denominatur ſeu appellatur ſa crificium. Secundũ uero q̃ eſt ſignum de monſtratiuum eccleſie unitatis cui hom nes aggregantur per ipſum dicitur com munio. ſecundum autem q̃ eſt prefigura tiuum diuine fruitõis que eſt ĩ patria di citur viaticum quia prebet nobis uiam perueniendi ad illam uel etiam quia da tur tranſeuntibus de hac uita ad ipſum. ſecundum uero q̃ realiter continet xp̃m qui eſt plenus gratia dicitur euchariſtia ideſt bona gratia ut in ſu. fratris aſtẽſa ni ordinis mino22. q̃ ſumma aſtenſis nun cupatur li. iii. ti. viii. Ad que adde do minum Fran. in. c. cum martbe. v. diſtin guendum. in prin. de cele. miſſa. & ſic ſa cramentum panis & calicis grece dicitur euchariſtia: latine uero bona gratia iter pretatur dicto. c. multi. dicitur enim bo na gratia ab eu quod eſt bonũ & caros q̃ eſt gratia ſecundum archi. xxiii. di. ac colitus. & Ho. & Io. an. in. c. ſane. de ce le. mi. & Io. an. in. c. i. de cuſto. eucha. & quod no. in cle. i. glo. iii. de priuil. & ibi per Io. de ymo. in iii. colu. & dẽt ſcribi ſi ne h in prin. orationis quia tunc eſſet in terfectio dolentis ſecundum doc. ĩ dicto c. ſane. Itẽ corp9 xp̃i abſq; ſãguĩe ſacro ſimiliter appellatur euchariſtia. xciii. di. pñte. & in hoc ſacramento eſt corpus cri ſti cui angeli aſſiſtunt de conſecra. di. ii. in quibus. cum tribus. c. ſequentibus & debet comedi in eccleſia de pe. di. iii. In ter hec ycum. ii. Et ad predicta adde q̃ dicitur ſacramentum quia corporalium ſub tegimento rerum diuina uirtus ſecre tius ueri corporis & ſanguinis xp̃i ope ratur effectum. i. q. i. multi. de conſecra. di. ii. ego berñ. Itẽ dicit̃ miſterũ ꝺ ꝺſe. di. ii. liquido. & hoc ideo quia ſecretam & reconditam habet diſpenſationem ut dicto. c. multi. facit quod not. de uita & honeſt. cle. c. i. per Io. an. ſecundũ ymo. in dicta cle. iii. colu. & p Fra. ibidem in notabilibus Secũdo q̃ro utrũ ſacramẽ tũ euchariſtie ſit unũ. Rñ° ſm Tho. & Pe. ubi s̃. unum quidem eſt in unitate p fectionis quia ad eius integritatem plu ra requiruntur ſicut & domus pfecta di citur una non autem eſt unum unitate in diuiſibilitatis uel cõtinuitatis Vnde q̃ñ pluraliter dr̃ proficiãt nobis queſumus domine tua ſacramenta quod continẽt & huiuſmodi intelligitur illa pluralitas ſo lum naturaliter Idem in dicta q. liii. ſm Fratrem Ny. poſt piſa. ubi s̃. & per pe. de palu. in iii. di. viii. q. i. articulo. i. con cluſione. ii. & licet iſtud ſacramentum ſit unum perfectione & ordine eſt tamẽ di uerſis nominibus nuncupatum ut ibidẽ iii. concluſione & q̃ debuerit iſtitui hoc ſacramentum & tali tempore ibidem ar ticulo. iii. & ad principale queſitum unde de conſecra. di. ii. compimus. &. c. q̃ man ducãt. iuxta fi. &. c. panis. in prin. ubi ꝺ hoc & in. c. cum omne. in princi. & in. c. utrum. in fi. & ſecundum hec intellige quod dicitur in dicto. c. compimus. per Lau. & Io. in glo. hic de ſpeciebus ſecũ dum archi. in dicto. c. compimus. uel po nitur plurale pro ſingulari ſecũdũ archi. de conſecra. di. ii. qui manducãt. & facit ad predicta de conſe. di. ii. uaſa. in fi. & quod no. in dicto. c. panis. glo. ii. & ĩ. c.

quid sit. in fi. & ideo dicitur in dicta su. astensi. li. iii. ti. viii. q. hoc sacramentum eucharistie est unum sacramētum ab una perfectōe finis licet ergo plura sint materialiter est tamen unum simpliciter. pp ter quod greg. in quadam collecta que dicitur post sacramenti sumptionem primo dicit pluraliter purificent nos sacramenta que sumpsimus & post singulariter subdit eius presta ut hoc tuum sacramentum non sit nobis reat9 ad penaz di cūt etiā sacerdotes corp9 tuum dñe qō sumpsi & sanguis quem potaui adhereat zč. non enim dixit adhereant in plurali ad hoc supra. §. iii. q. xxviii. & vide. ī. q. v. Tertio quero que sit forma sacramēti eucharistie Rñ° ſm ſāctos &. tho. ubi s̄. hec est forma consecrationis pāis hoc enim est corpus meum cōiunctio autem eniz non est de substantia forme tñ apponi debet secundum usum ecclesie q̄ usus a beato petro initium sumpsit quod autem p̄mittitur accipite & manducate ex hoc omnes pertinet ad usuz sacramenti & non est de substantia forme. Forma autem consecrationis sanguinis hec est. Hic ē eniz calix sāguinis mei noui & eterni testamenti misteriū fidei q̄ pro uobis & pro multis effundet̄ in remissionē peccatorum secundum pisa. ubi s̄. idem i su. con. eo. ti. q. lv. ubi etiam additur & sentit Pe. q̄ tantum illud sit de substantia forme hic est calix sanguinis mei & idez dicit al. in libro de missa. Vldericus etiā dicit forma uerborum hec est & nō pl9. Hoc est corpus meum & hic est sanguis meus de consecra. di. ii. quia corpus. sed ut patet in dicta. q. lv. Tho. dicit q̄ ga conditiones adiecte ad subiectum uel p̄dicatū sunt de integritate locutionis aliter uero ideo alii phabilius dicunt q̄ totuz quod sequitur est de forma cum totum hoc quod additur non sit locutio per se sed sit terminatio predicati hec ibi. Alii uero sentire uidentur q̄ totuz sit de substantia usq; ad unde & memores cū totū uideat̄ connexum propterea putat fra. Ny. oxim. q̄ pars tutior sit eligenda extra de homi. ad audientiaz. uidelicet ut non fiat adoratio sanguinis nisi peractis uerbis usq; ad unde & memorēs. Si uero aliquis dicto tantum hic est calix sanguinis mei uel hic est sanguis meus & alius obmissis processit ad ulteriora habeat potius pro consecrato ꝑm eum in addi. ad pisanellam. facit. ī. q. xl. ante fi. & sic ꝥba per que conficiat̄ corpus sunt hec tantuz hoc est corpus meuz. Io. an. in. c. cum marthe. in. v. colu. de cele. mis. facit i. q. v. secundū. pe. de palu. pertrasit cū opinione thome in. iii. di. viii. q. iii. pet. colu. nullaz mentionez faciēs de ista alia opinione Vnde Lauō. in sacramentali. de cele. mis. dicit tenenduz q̄ omnia ꝥba forme dicantur de forma eucharistie ut ibi latius & de hoc habet̄ in. c. panis est. de conse. di. ii. Vnde in summa astensi li. iii. ti. viii. §. postea considerandum. in prin. dicit̄ ut dicit tho. subdēs q̄ illa uerba accipite & comedite uel bibite non sunt de substantia forme sed designant usum materie cōsecrate qui non est de necessitate sacramēti dicit̄ etiā ibi q̄ illa cōiunctio enī non ē de substantia forme ſz additur ibi ad notanduz ordinem consecrationis ad usum materie consecrate qui tamen non est de necessitaet sacramenti unde nec coniunctio similiter enim scienter obmitti non debet ubi usus antiquus illius ecclesie hoc habet secundum uero sotuz ponit̄ ad coniungēdum ne. s. ꝥba forme sine p̄cedentibus ꝓferātur ut ibi latius Ad idem per fran. in. c. cuz marthe. in fine principii de cel. mis. facit xi. di. in his. &. l. iii. §. sed enim. ff. de incen. rui. nau. Similiter illa ꝥba hec quotienscūq; feceritis zč. licet pertinent ad usum huius sacramenti tamen nō sunt de necessitate sacramēti ut dicit frater antoni9 archiepiscop9 florentinus in summa iii. parte in. c. de missa. p9 tho. Vnde spe. in probemio secunde partis libri dicit q̄ solum illa uerba quibus species in corpus & sanguinem trāsubstantiantur. s. hoc est corpus zč. ut substātia ha cetera uero sunt de solēnitate Et no. secundum Lauō. in sacramentali in rub. de cele. mis. q̄ ꝥba predicta effectum habent ex diuina uirtute supernaturali & ideo presbiter in hoc sacramento non locuitur in propria persona ſz in persona xp̄i dum dicit hoc enim est corpus meuz

quod secus est in aliis sacramentis licet etiam in aliis sit simplex minister ut ibi latius Archi. tamen refert aliquos dixisse q̄ xp̄s confecit cum benedixit cōstruentes illam litteram hoc ordine accepit panem benedixit subaudiendum est dicens hoc est corpus meum & tunc fregit & dedit & ait accipite & comedite & iterauit hoc est corpus meum prius ergo protulit illa v̄ba ut eis videlicet conficiē di tribueret. deinde protulit eadem ut apostolos formam conficiendi doceret. Alii uero dixerunt q̄ & sacramentum cōfecit & formam instituit post benedictionem cum dixit hoc est corpus meum intelligentes illam benedictionem fuisse uel ad uerbum quod super panem expressit quibus illis uidet obsistere quod prius fregit q̄m dixit hoc est corpus meum nec incredibile q̄ prius dederit q̄ confecerit unde dicit pōt secundum eundem archi. q̄ xp̄s diuina uirtute confecit & postea formam ex pressit sub qua posteri benedicerent ipse namq; per se uirtute propria benedixit nos aūt ex illa uirtute quam indidit v̄bis secundum Inno. quartum ut refert arch. de conse. di. ii. timorē. Ibi tamen sentit archi. q̄ credibile est q̄ & xp̄s eadem v̄ba dicendo confecit: Vnde coīter theologi tenent q̄ etiam xp̄s confecit sacramentum sub forma qua & nos cōficim⁹ ut ex scriptura patet Vnde tē. Laud. ubi ē. vi. q. q̄ xp̄s exprimendo eadem v̄ba confecit quia in conficiendo ministrauit & in ministrando confecit exprimendo hec v̄ba ut sic duplicem actum in uno istā ti efficiat. ar. de elec. cum inter uniu̇sas. Vnde notabis q̄ in hoc sacramento xp̄s fuit sacerdos in eo q̄ confecit Item sacrificium in eo q̄ corpus suū Item minister in eo q̄ ministrauit apostolis de su. trini. c. i. §. una. ut ibi latius Et subdit archid. ubi. ē. exponendo v̄bum pro multis. i. p̄ destinatis & q̄ xp̄s dixit in meam cōmorationem exponit ideſt in memoriam mee passionis & mortis de conse̅. di. ii. scriptura. Et scias q̄ ista uerba cōsecrationis uim fuerunt sumpta ex diuersis scripture locis ut in dicto. §. postea considerandum. ubi etiam de forma greco rum uideas post pe. & Riccar. Greci tñ uidentur heretici quia animo inducendi heresim aliter conficiunt ut sentit Iob. an. in. c. cum marthe. in xi. colū. de cele. miſ. ad quod. ē. §. proximo. q. xlviii. & quod no. archi. in. c. quia. &. c. iteratur. de conse. di. ii. & uide. ī. q. lxxvi. Et no. q̄ ecclesia potest addere circa formā eucharistie etiam in canone ut no. Io. and. in. c. porrectum. de regularibus Itē greci calabrienses alias eorum formis utuntur. Et ad premissa adde per pe. de palu. in iiii. di. viii. q. iii. art. i. &. ii. & uide. ī. q. quinta. Quarto quero quid demōstratur per hoc pronomen hoc an panis an corpus Rñ dicit glo. de conse. di. ii. timorem. q̄ panis non quia ille non est corpus xp̄i Item nec corpus quia non uidetur q̄ ante totius forme prolationē fiat transubstantiatio unde dicit glo. q̄ per hanc dictionem hoc nihil demonstratur sed materialiter ponitur dicit archid. q̄ ideo dixit bug. &. Io. de sa. sed theologi dicunt q̄ errauerunt Io. & bug. nam sacerdos in persona xp̄i uere intendit dicere hoc est corpus meum alias non esset uera commemoratio eius quod fecit dominus & dicunt q̄ hec uerba significatiue ponuntur & intelliguntur quia hec oratio totalis ita q̄ nulla pars per se ex do mini institutione & sacerdotis prolatōe habet uirtutem conuersiuam panis ī corpus xp̄i ita q̄ simul est prolatio conuersio & demonstratio secundum pe. ut ibi refert archi. uel dic secundum Riccar. hoc. s. illud in quod hoc transubstantiandum est secundum quosdam & de hoc etiā no. in dicta su. astensi. li. iii. §. postea cōsi derandum. v̄. quid demonstret in dicta su. antonina. iii. parte. c. de missa. ubi dicit q̄ consecrans & utens his formis oī dit per istud pronomen demonstratiuum q̄ materia consecranda sit coram ipso sacerdote cum alias non conficeret ut. ī. q. xvii. & sic demonstratio rei presentis ad oculum. l. nemo. ff. de heredibus isti. & ibi per bar. & adde. ē. q. proxima. & quod no. in. c. fi. ad fi. ne cle. uel mo. Et de hac materia per pe. de palu. i. iii. di. viii. q. iii. arti. i. & per Laud. in sacramē tali. de sacramento eucharistie alias de cele. miſ. in. iii. colu. in vii. q. ubi etiam

q; ex quo non est corporis xp̄i innouatō uel transmutatio non dicitur sic sed est p̄ sentis temporis q3 nota . Quinto q̄ ro an una uel due sint forme consecratio nis eucharistie Rn̄° q; due sunt forme il lorum uerboꝝ una uide licet hoc est cor pus meus per q̄ vba panis ī corpus transſ substantiatur. Alia uero illorum vboꝝ hic est sanguis zc̄. per que vba unum in sanguinem transſubstantiat̄ de consc. di. i. panis. & est in altari. & sequenti. c . quid sit sanguis. ad hoc. ē. q. n. & .iii. Simile dicitur q; due sunt spēs possessionis ut p̄ Dy. in regula. sine possessione. de regul. iur. li. vi. Vnde mora naturalis & com pendiosa ut in spuendo tussiendo & respi rando interposita inter unam forma3 & aliam non uiciare ut per Host. in su. de baptismo. §. & que sit. v. quid si in profa tione . idem no. de consc. di. ii. cū omne. scilicet q; sint due forme & in. c. qa cor pus. in glo. i. vbis. & quod no. in cleme. si dñm. de reſ. & uen. san. in vbo poculoꝝ & super ea per Io. de ymo. & ibi idem p̄ fran. in. ii. oppo. Et subdendo arguit ibi dem Ho. nōne sanguis est in corpoꝝ cor pus in sanguine ergo una forma supflu it per aliam Rn̄det uerum est per cōm. xtionem non per transſubstantiationem seu translationem secundum eum idē no. in dicto. c. quia corpus. ubi dicit arch. q; quelibet forma per se propriam habet uirtutem & completam significationem & ꝓpriam determinatā materiam & p̄ priam operationem & quelibet forma per se complet suam operationem nec se mutuo expectant nihilominus tamē sub utraq; specie est ibi totus xp̄s qua sem per corpus cum sanguine & hoc ex gene rali concomitantia sed non ui sacramenti & hoc est quod ibi sequit̄ in glo. ſm ar chi. ibi & dominus Fran. in. c. cum mar the. §. queſiuſſi. de cele. miſ. & Lauð. in sacramentali de sacramento eucharistie in. xi. colu. ad hoc, ī. q. vii. Et sic in cor pore xp̄i est ibi corpus ui sacramenti & sanguis per immediatam concomitantiā & anima p̄ mediatam concomitantia3. & diuinitas per remotam concomitantiam Similiter in calice est ibi sanguis per sac̄ mentum corpus per imediatam concomi tantiam anima per mediata3 & diuinitaſ per remotam ſm Fran. de marrono . in iii. Vnde q; dicit glo. in dicto. c. qa cor pus. per cōmixtionem exponit archi. i. per concomitantia3 & huis cōcordat su. antonina post al. pe. & tho. c. de missa . & pe. de palu. in. iii. di. viii. q. iii. arti. iii. & facit ad predicta de consc. di. ii. cō pimus. in glo. que incipit hoc de spēbus ipsis. Et similiter in dicta su. astensi. in di cto. §. postea considerandum. Ex huis se quitur q; conficeret̄ corpus sine sanguīe uel econuerſo de consc. di. ii. qa corp⁹ . Sunt enim hec diuisa ut no. in dicto. c. cō pimus. & p̄ Lauð. in sacramentali de sa cramento eucharistie iii. colu . x. q. & dñm Fra. in dicto. c. cum marthe. post prin. licet qui scienter hoc faceret pecca ret similiter sine uerbis precedentibus formam uel sequentibus uerum esset sa cramentum non tñ celebrari cēt etiam ī necessitate si deficiat aliq8 illoruꝝ que de precepto ecclesie & generali usu seruan tur siue sint uestimenta siue huiusmodi q̄ tamen non sunt de essentia ſm pe. de pa lu. in dicto arti. iii. & di. xi. q. i. arti. vi. conclusione. iii. in fi. & sic per sola vba forme conficeretur si presbiter cum in tentione consecrandi ꝓferret sic tamē conficiens grauiter peccaret. quia ritus ecclesie non seruaret. ut in su. Astensi. li. iii. ti. viii. §. postea. cōsiderandū. & per Arch. post Pe. in dicto. c. qa corpus. ad fi. p̄ quo facit ꝓallegatū. c. quia corpus & quod notat de consc. di. i. Iacobus. et in dicto. c. panis est. glo. i. et adde. ē. q. 3 et. i. q. i. Sexto quero. An corpus xp̄i potuisset confici post mortem ante resur rectionē. Rn̄° . glo. de consc. di. ii. c. tanto rem. tenēt q; non. quia corpus xp̄i tunc erat mortuū. ut quia forma data fuit. ut tantū post resurrectionem fieret. ꝓpter illud hoc facite in meā cōmemorationē & ideo non cantat̄ missa in illo triduo. de consc. di. iii. sabbato. Idem Lauð. dicēs q; ante resurrectionē nullus cōficere po tuit unde corpus sub pixide positū i die cene fuisset mortuū die sequēti sicut mor tuus fuit in cruce. quia omnes passiones ītrinsice cōpetunt corpori xp̄i sub sacra mēto que ei cōpetunt sub specie propria

ſicut mori dolorē pati & ſimilia a paſſiōes autez extrinſice ſicut vberatio laceratio et alia non competūt ſacro quāz nō pōt dici q̄ ſub ſacramēto vbereē aut crucifi gatur uel frangatur ſub hoſtia. ī. q. lvii. uſ ſimlia. vnde corpus adminiſtratū apls pridie paſſioīs fuit tale quale habuit. ſ. paſſibile quod tūc habebat licet dicatur q̄ tunc aſſumpſit dotem impaſſibilitatis i. q. vii. diabertū. de uſ patro. quod aūt ut lati⁹ p eū in ſacrali de ſacro eucha. in xi. coll̄. & ſequē. Ex hiis nota q̄ ſi in tri duo cōſecratum fuiſſz fuiſſz ibi corp⁹ ex anime quale erat in ſepulcro & nō aliud Nam ſanguis diſperſus erat & anima ac ceſſerat ad infernū ut per Pe. de pal. in iii. di. xi. q. i. in fi. verū cuz ibi fuiſſz di unitas ǝmunicata potuiſſz adorari adora tiōe latria ſecus in ſanguīe tūc cōſecrato quia non fuiſſz in eo diuiſtas ſm quoſdaz theologos & frācī. de morrono in. iii.

Vii°. quero quid ſi mutentur iſte for me Rñ°. ſm Al. in libro de miſſa nō dñt mutari alias non conficeſtur etiam ſi eū dem ſenſū hr̄e uideātur Simiſr non debz aliqd diminui quia ſi dicatur hoc eſt meū remaneret indeterminatū qd meum ſit & ſi dicatur hoc eſt corp⁹ non ſignificat p priū corp⁹ xp̄i. q̄ ſi aliqd addatur quod ſignificatōnē non mutet nec errorem īdu cat michilomī⁹ ſit cōſecratio ut ſi dicatur hoc eſt corpus meū dilectū & ſanctuz trī qui hoc faceret ualde increpandus eſſet ſz piſa. ubi ſupra Idez in ſum. cōfeſſ. eo. ti. q. v° & in ſum. antoīa ubi ſupra intelli ge niſi forte ex mala ꝓlatione addereē ī fine alicuius dictionis aliq̄ littera ut. m. uel huiuſmōi. de quo plñ. in ſimili. ē. ¢. i. q. ii. & ſequētibus. vbi uero ſcīēter adde retur uel eſſet tāta corruptio latinitatis que auſſerret uſum loquēdi nō cōficereē & in dubio uerba reiterenē de baptiſmo c. ii. ſm Fran. in dicto. c. cum marthe. in prin. poſt Laud. q etiā dicit. q̄ ſi uerbis canonis aliquid addit ex deuotione nec ītutat ſenſum uerboz non nocet. alias ſecus. quia tunc uideē induci noua forma quod no. Vnde nō nocz ſi aliqñ inſerant uerba que ad ſacramētū corpis referūt ſicut illa panē ſanctuz unte eterne. &. illa ſacroſanctū filii tui corpus. ut p Io. an. in dicto. c. cum marthe. in. iii. colum. de cele. miſſa. Et ſi fiat interuallū magnū in prolatiōe uerboz uiciat de electu. qa ꝓpter. ſecus ſi paruū. iuxta naturalem actum: ut ſi ſpuit uel tuſſit ſimile in teſta tore de teſta. cū antiqtas. ſm Fran. ubi ſupra intellige de interuallo intus vnam formā. ſecus ſi inter unam & alterā. ē. q. v. & facit quod notat archi. poſt glo. de conſecra. di. iii. Si nō ſanctificat. & per Laud. ī ſacramētali de ſacramēto eucha riſtie in. iii. colu. viii. q. & ſequēti. facit ē. ¢. pximo. q. xlviii. &. ī. q. lii. Viii° quero qualiter ſit xp̄us in hoc ſacramēto Rñ°. ſm Tho. & Pe. in. iii. di. x. xp̄us idem qui de uirgine natus. ut pro nobis paſſus eſt in hoc ſacramēto cōtinetur & ſicut eſt ibi uere xp̄us: ita etiā eſt ibi ſub ſua quātitate. ſed non utiē ea occupando locū. Sicut etiā ſi utiē claritate ſua illumi nādo aerē. Itē poteſt eſſe ſimul ī pluribz locis: inquātū plura indiuidua ideſt plu res panes trāſubſtanciaē in xp̄m. Item ī qualibz parte hoſtie eſt totus xp̄us etiā ī minima. ſ. quādiu ſpecies panis & uini manet. Et idem dicendū quādiu manet i ſtomacho ſub dictis ſpēēibus ad quod. ī. q. lxxxii. Et eodē modo qñ hoſtia cōſecra ta diu ſeruat dimodo ſpēs panis non mu taretur. alias cōtra. Item licet ex uirtu te ſacramēti ſub ſpē panis ſit tantū cor pus: & tantū ſanguis ſub ſpē uini. tamen ꝓpter naturalē cōcomitantiā ſub utraq; ſpecie eſt totus xp̄us. ſ. ſm corpus & ani mā & diuinitatē. quia hec tria ſepata nō ſunt. ad quod. ē. q. v. ſm Piſa. ubi. ē. & ī ſu. con. eo. ti. q. lxxxv. Vbi etiam q̄ plu res homīes diuerſis ptibus uinus hoſtie cōmunicari poſſunt. ſm frem Ni. in add. & in ſu. Aſten. li. iii. ¢. deinde. Vnde fir miter fide tenendū eſt q̄ corpus xp̄i rea liter pñtialiter & eſſencialiter eſt ī alta ri: & in hoc ſacramento & abſurdum eſt dicere: q̄ efficiaē rotundū ſicut hoſtia & dicit q̄ corpus xp̄i in loco ſp̄ei ſeu in al tari non eſt circūſcriptiue nec diffinitiue nec p cōſequens localiter: ſed pñtialiter p exhibitionē ſue eſſentie. & eſt ubicūq; eſt quātitas panis uel uini in ſe conuerſi circūſcriptiue quo ad diffinitionē ſacra mentalem. Vnde ſi in uno ſolo altari eſt

cōuersio facta sacramētaliter in illo loco solo est sacramētaliter: si in mille in mille sacramētaliter. Item totus xp̄us est in sacramēto & totū quod est in xp̄o totū. s. quod est pſone nature diuine & humane substantialis & accidentalis. sed solū corpus xp̄i est sub spē panis ex in sacramēti & solus sanguis sub specie vini. relqua uero utrobiq; sunt ex naturali cōcomitātia. ut per Pe. de palu. in. iii. di. x. q. i. &. q. ii. Item q; mouet & quiescit p accidens ad motū spē2 & quietem localem per se ſm esse reale & sacramētale quod habet in spēbus. ut p eundē ea. di. x. q. iii. & ideo refert frater Antonius in sū. co. de missa. q; ibi est totus xp̄us realiter qui est in celo: & nō ut signatū tantū siue in figura quod est hereticum dicere. de conse. di. ii. Ego berengarius. ſm Pe. & Tho. subdens ad illud de diuisiōe hostie v3 q; si fieret diuisio in tantas partes q; ibi nō remaneret spēs panis: tunc desineret ibi esse corpus xp̄i. & idē de sanguīe xp̄i ſm eum post doctores. Vnde dixit Arch. in dicto. c. ego. in prin. hic incipit xvi. ps distinctionis. in qua probat per noue capitula q; in sacramēto altaris nō solum est sacramētū sed uerū corpus xp̄i & uerus sanguis tamē sub spēbus panis & vini adoptum. est tamē idem corpus quod est de uirgine natū. ſ3 doc. & scias q; ille berengarius fuit hereticus & ad maiorē expressionem sue credulitatis cū postea cōuersus fuit dixit illa de quibus ibi sicut expresse predicauerat cōtraria. Nam cōtraria cōtrarius curant. de pen. di. ii. c. i. ut ergo manifeste hereſi cōtra dicat usus fuit illis uerbis tam expressis ſm arch. ibi. & q; sit idem corpus quod de uirgine natū est. patet de conse. di. ii. qd sit. &. c. re uera. ad fi. Est ergo ī hoc sacramēto xp̄us q; in utero uirginis fuit formatus & igne passionis decoctus. ſm doc. non tñ q; sumatur in illa forma in q̄ passus fuit: sumitur tñ corpus q; eādem formā habet. ſm arch. de conse. di. ii. dū frangit̄. Nam caro seu corpus xp̄i dupliciter intelligitur. ſ. in ea forma in q̄ fuit crucifixus. & ſm q; latet opta seu optum sub spē panis & vini. ſm Arch. de conse. di. ii. dupliciter. & q; ipse xp̄us ymolat9 sit in hoc sacramēto. pat3 in dicto. c. dum frangit̄. &. c. non hoc. &. c. hoc est. in fi. & sequē. &. c. re uera. ī fi. & ad illud qō pōt esse in pluribus locis. facit de conse. di. ii. quid sit. circa medū & ad illud qō non occupat locū. Idem no. de conse. di. ii. v. panis. quia in loco ī quo est species panis uel vini est xp̄us localiter nō tamē ꝯmēsurando se ptibus illius loci: sed est ī loco sicut in cōtinente nō sicut in cōmēsurante. Nam loci multiplex est ꝓprietas .ſ. cōtīētie quātū ad istam ptem est ibi. Item cōmensurātis quātū ad ista nō est. Vnde dicas q; uerū est sine dubio q; xp̄s est in sacramēto sicut locatū in loco. Et ideo licet illa spēs sit ualde parua nō est dicēdū. q; ubi sit manus ibi sit pes: qa nō cōmensurat illi spēi non excedit illā spē3 quo ad aliquā partem. ut manus eius sit extra uel pes: sed est totū in specie sicut signatū in signo. & sicut in sacramēto & hic est unus modus essendi. ſm Hug. de sancto Victore Pe. & Arch. in dicto. c. ubi. &. c. i. in fi. per Arch. & per glo. in dicto. c. ubi. Et ad illud quod in qualib3 parte hostie sit xp̄s totus. pat3 de cōse. di. ii. ubi. &. c. in xp̄o. i. in glo. quia. & ideo dixit Arch. q; sub qualibet portiōe speciei est totus. ut per eum ea. di. singuli. & intelligē etiā anteq̄ frangat̄ hostia consecrata. iuxta no. ea di. dum frangit̄. que dat exemplū ꝺ speculo quia resplendet in eadem forma anteq̄ frangatur & post fractionem in qualibet sui parte & ita dicit de hostia fracta. Idem dicit ho. in su. de consec. eccīe & alta. ꝯ. & qñ. v. hostia quā uides. & sic in qualibet ptīcula hostie est totus xp̄s. ita q; possent plures cōunicare: nisi fieret tanta diuisio q; desineret esse corpus xp̄i. ut dixi. facit. ī. q. cxiii. &. ī. q. xxi. Et q; corpus xp̄i integrum sit in hoc sacro etiā fracto & diuiso. pat3 de conse. di. ii. q̄ mādicat & in tantū q; ſm quosdam sanguis qui in cruce fluxit de eius latere & caro que in circūcisione abcisa est de eius carne nusq̄ est hodie nisi in eius corpore. ſm Arch. ibi ad quod. ī. q. x. Et ad illud q; istud sacrificiū fit rotundū. adde glo. in dicto. c dum frangitur. quod credo ꝓ eo q; deus non habet principiū neq; finem. ꝓ quo

in legenda cathedre sancti Petri in fi. ut
quia caret angulo. i. sorde iuxta nota. in
clemen. quoniã i. v°. tale3 de uita & ho.
deri. Et dicit hostia ab hoste: quia illud
sacrificiũ hostiam uocabant quod uictus
hostibus faciebãt. uel dic hostia q̃si obla
ta. ut dicit Arch. xxiii. di. mistrus. & dic
oblatio. i. sacrificiũ misse in quo fit obla
tio. ut dicũt doc. in. c. ii. de sta. monac. &
facit in psalmo. dominus illumiatio mea
Et de hostia habet. xxiiii. q. i. quia ex
sola. &. xxv. q. i. §. his ita. ȝ peni. di. iii.
inter hec yeum. ii. & de conse. di. i. c. fi.
& de conse. di. ii. c. iiii. &. c. dum frangit
&. c. semel. &. c. de hac. cũ si. & ad illud
q̃ assumpsit carnẽ ȝ uirgine & sic habuit
uerã carnẽ nostrã. de conse. di. ii. i qbus.
ſm arch. ibi dicit caro nr̃a. i. habẽs carnẽ
nostrã. i. similem nostre. ſm Hug. & Pe.
Nam xp̃s ueram carnem mortalem &
passibile3 de corpore uirginis assumpsit
ut no. de conse. di. i. consultum. Et no. q̃
forte filius dei assumpsit carnem huma
na3 ex quo hoies coiter errãdo colebãt
homines pro dis ut in legẽda sancti Va
lentini & sic aptior uia fuisse uidetur ad
redimendũ humanum genus ut sic facili
us induceremur ad credendum i p̃m fuis
se uerum deum. Preterea ut ipsa diuini
tas iuncta cũ humanitate pro uero deo
adoranda ãmbularet cultum simplicium
hominum qui pro dis colebantur & fa
cit i legẽda de passione dominum vi col.
& ad predicta adde Laud. in sacramen
tali in rubri. de sacramento eucharistie
in viii. colu. vi. q. ubi ꝑa dicit qualiter
sit xp̃s in hoc sacramento ubi etiam q̃ ẽ
totus in celo & totus in qualibet parte
hostie & q̃ non diminuitur per sumptio
nem zc̃. VIIII. quero ȝ mirabilib9
huius sacramenti. Rñ° aliqua colligunt
ẽ. q. proxima. sed Iohãnes de sancto ge
miniano in quodam sermone colligit duo
decim mirabilia in hoc sacramento que
tamen sunt sententie beati thome in. iii.
de quo etiam nota. in clem. si dñs. circa
prin. de reli. & uenera. sanct. in glo. mira
bilia. & ibi per Io. de ymo. post Pau. &
Stephanum & ibidem per Fran. in. v. in
institutõe & dñs domi. in. c. cũ marthe.
§. quesiusti. in p̃t. colu. de cele. miss. Pri
mum est q̃ corpus xp̃i in celo localiter
existens incipit esse in altari absq; hoc q̃
de celo descendat. Secundum q̃ nihil re
manet de panis substantia facta conuer
sione in corpus xp̃i & tamen non est cor
rupta neq; annihilata. Tertium q̃ q̃uis
materia panis conuertat in materiã cor
poris cristi & forma in formam non ta
men conuertitur in animam rationa-
lem quãq̃ anima rationalis sit forma cor
poris xp̃i cõuertit ergo forma panis in
formã corporis xp̃i ſm q̃ dat esse cor
poreum non autem ſm q̃ dat esse anima
tum tali anima & sic anima non est ibi ex
ui sacramenti sed concomitãtie ad qd. ẽ.
q. v. Quartum quia quotcunq; hostie cõ
uertantur in corpus xp̃i ipsum tñ nullo
modo augẽt nec minuitur ad quod. ẽ. q.
proxima in fi. Quintum mirabile q̃ q̃q̃
in multis altaribus multe sint hostie con
secrate & in qualibet hostia consecrata
sit integrum corpus xp̃i nihilominꝰ cor
pus xp̃i non multiplicat sed unum tantũ
modo corpus in hostiis & altaribus om
nibus. Sextum quia in tam parua hostia
totum corpus xp̃i continetur cum carni
bus ossibus & neruis. Septimus q̃ in q̃li
bet particula hostie siue continua siue
diuisa est totus xp̃s indiuisus. Octauum
quia totum corpus xp̃i integrum cũ om
nibus membris suis est in qualibet parti
cula hostie sine membrorꝫ confusione. s.
non obstante distantia membrorꝫ que est
in corpore xp̃i. Nonum quia in hoc sac̃
mento accidentia sine subiecto subsistunt
scilicet dimensiones panis que remanẽt
conuersa substantia panis. Decimum qa
cum frangitur illa hostia non propterea
frangitur corpus xp̃i quod continet in
ea. ẽ. q. vi. Undecimum quia licet ibi nõ
sit substantia panis tamen intra nutriũt
& confortant iste hostie consecrate sicut
ante conuersionem quãdo erat panis &
sic unum inebriaret & caleface ret si po
neretur in q̃titate cum tamen post conv̄
sionem non sit ibi substãtia uini ad quod
infra. Duodecimum q̃ q̃uis hostia conse
crata putrefieret uel abuteretur uel in
uaporem resolueret ad quod. i. q. xxx.
& ubi. i. q. lxxxii. tamen corp9 xp̃i qñ
esit in ea nihil haru3 pateretur ut plen9

bec referuntur in su. Antonina in. iii. p te & adde dominum Fran. in. c. cum marthe. s. queſiuiſti. in. xi. q. de decem miraculis que ſunt in hoc ſacramēto de quib9 non poſſunt aſſignari rationes & ibidem per eundem in xii. q. de fructibus huius ſacramenti Attende tamen q fides nr̄a rationibus probari non poteſt xxiii. q. i. non tutbatur. in fi. de pe. di. iii. in domo patris mei. ibi ut ſit fides que nō eſt de viſa re ad hoc. i. q. xxxvii. in fi. vnde dicit Io. an. q circa mirabilia corporis xp̄i deficiunt rationes ſed ueriſimilitudines ſumūt ut p eum in d. c. cum marthe. de cele. miſ. in ix. & x. colu. ubi plene. Et ad vndecimum mirabile adde q illa accidentia poſſunt naturaliter nutrire in q̄tum diuina uirtute vtuntur in ſubſtantia ām p̄m aliquos uel in q̄tum ſubſtantia alia quia ſimilis ſubiecto quod prius fuerat ibi creatur a deo ſub accidētibus illius ſacramento peracto & hoc fit ne ſacramē tum diſcopiatur uel reprehendaē ſecundum Lauō. de ſacramento euchariſtie xvii. colu. xii. q. uel dic q eſt ex diuina uirtute ut. s. &. i. q. proxima. Vnde dicunt theologi q ſicut miraculoſe accidē tia illa remanent ſine ſubiecto ita miraculoſe retinent primeuas operationes & operantur effectus ſicuti operabātur añ conſecrationem ut ſupra clarius patz ſic ergo ſpecies ſacramentales nutriunt & impinguant non autem ipſa ſubſtantia corporis impinguat corpus ſed animam ut in cle. i dominum. v. colu. X. que ro utrum xp̄s in ſacramento euchariſtie aliquando videaē oculo corporali Rn̄° p̄m tho. & Pe. ubi. s. di. x. in ſpecie qui dem ꝓpria non videtur ibi: ſed tn̄ q̄nq; alia ſpecies panis circūfundit quibuldaz accidentib9 carnis uel pueri que nō ſunt ꝓpria accidentia corpis xp̄i. vnde q̄uis ibi expreſſiori ſigno videatur non tamen videtur in ſpē ꝓpria. Idem in ſum. con. lib. ii. ti. xxiii. q. lxxxv. p̄z frēm Nico. poſt piſa. & q xp̄us inuiſibiliter oculo uideri non poſſit. vide plene per Pet. de palu. in. iii. di. x. q. iii. & per Lauō. in ſacramētali. in Rubri. de ſacramento euchariſtie. in. xi. colu. q. vii. & ſic caro xp̄i glorificata ab homine non videtur niſi miraculoſe. Vnde in ſacramēto non comprehenditur uiſu ſed fide. ut dicit arch. de conſe. di. ii. nos autem in prin°. angelis tamē & aliis incorruptibilibus eſt viſibilis & palpabilis. ea. di. hic eſt. & ibi per arch. quid autez ſit de carne xp̄i abſcisa in circuncisione uide in legenda circuncisionis ad finem &. s. q. viii. vide omn no. i. q. proxima. XI. quero qd fiendum quando corpus xp̄i ſic apparz in alia ſpecie Rn̄° p̄m tho. ubi. s. cuz uſ9 ſacramenti ſit per manducationem ideo quando apparet in ſpecie pueri uel carnis cruente uel ſimili non habet ratōem cibi nec debet aſſumi ab eo cui ſic appareret q ſi omnib9 appareret debet cuz reliquis reponi p̄m piſa. Idem in ſu. conſ. eo. ti. q. lxxxvii. ubi ſubditur idem dicit al. in ſcriptis Et ſi ſic apparet ſacerdoti in altari in miſſa dicunt quidam q debet iterum celebrare & corpus xp̄i in nere qa p̄m canones qui conſecrat etiam ſumere debet de conſe. di. ii. relatum. & ſi p° hoc acciderit tertio celebrare debet & ſumere quidam tamen dicunt q in tali caſu ſufficit ſpiritualis manducatio nec p hoc efficitur trangreſſor conſtitutōis eccleſie quia ad ea que frequētius accidūt leges adaptantur p̄m fratrem Ny. in ad di. & in ſu. fratris antonini. ubi. s. & in ſu. aſtenſi. li. iii. ſ. demde. & in. ſ. poſtea conſiderandum de ritu. v. utruz ſi corp9 Ad idem per pe. de palu. in. iii. di. x. q. iii. in fi. ubi etiam q non ſumendo propter horroreꝫ excuſatur a precepto eccleſie q celebrantes communicent quia ad inſtitutum non refertur uel conficiat in alia materia ſecundum eum ſi ergo deus faciat ut appareat ſanguis in calice uel humana caro in altari ſi omnibus uel pluribus appareat in aliquo mundo uaſe cō ſeruabitur & pro reliquis habebit̄ aſſi ſi ſoli ſacerdoti uel communicanti nō eſt ſumendum ab eo ſed in baptiſterii cū aq infundatur ita q nullum veſtigiuz de eo appareat ul in ſecreto loco comburatur & eius cinis in baptiſterium uel aliuz locum ad quem nullus accedat inferatur de conſe. di. i. altaris paſſa. ut patet ex predictis & ex notatis per arch. de conſe. di. ii. de hac. & per Iob. de lig. in. c. i.

ad finem de cele. mis. & fra. in cle. si do
minum. v. hoc est memoriale. i fi. de reī.
& per dñm dominicum & Io. an. in rub.
eo. ti. ubi etiam de aliquibus miraculis
eucharistie Et dicit Laud. q spēs carnis
sub qua apparet quotidie non est ppria
species corporis licet sub illa specie sit
corpus xpi ut per eū in rubr. de sacrame
to eucharistie. xii. colu. q. viii. subdēs q
si appareat caro uel puer non debet ado
rari ut corpus xpi sed sub conditōe pōt
quia sepe angelus sathane se transfert in
lucis angelū in talibus ne cle. uel mona.
ne in agro. & per talem modum illudit
hominib9 xxii. q. iii. episcopi. fm eus &
subdit q si celebranti seu uni sic appare
at tunc ali9 debebit sumere ar. de cōsec.
di. ii. trib9. sed si omnib9 appārat & tūc
non debet sumi ab aliquo sed sanctuario
inter reliquias poni quia deus non sic or
dinauit hoc sacmentū ut esset horror su
mentib9 ea. di. forte. in glo. &. c. utrū.
circa finem fm ipsum facit. ī. q. lxxxi.

XII. quero qua consideratione dica
tur corpus xpi confici. Nam cum semel
corpus xpi formatum fuit in utero vir
ginis a tota trinitate non uidet amplius
posse confici de cōse. di. ii. re uera. ī gl.
i. hoc corpus. Rñ° q non ea rōne dicit
corpus xpi confici q ipz corpus in ute
ro virginis formatum denuo formetur
sed dicit pro eo q xps in cena corpus su
um confecit & similiter q sacerdos con
ficiat ea ratione quia substātia panis &
uini que nō fuerat corp9 xpi & sanguis
transsubstātiantur & hoc respectu sacer
dotes dicuntur conficere corpus xpi &
sanguinem quia eoz ministerio substan
tia panis transsubstantiatē in corpus xpi
& substātia uini in sanguinem & si dicat
q de spē panis fit corpus xpi siue sacra
mentuz efficit quod cuq inuenit intelli
git sic. i. ad predicta vba substantia pānis
sacramentum efficit secundum Pe. ut re
fert arch. in. d. c. re uera. in fi. ad hoc ē.
q. iii. post mediū & adde glo. i. q. i. mīti
in v° prece. Inde dicitur panis angeloz
idest māna angeloz ministerio formatū
Dicitur autem panis angeloz quia ger
bat figuram illius quem desiderabāt an
geli prospicere qui est coruz uita uel q
eoz ministerio filius israhel preparaba
tur in aere secundū Lau. ut refert arch.
in. d. c. re uera. vnde p illud māna signi
ficabat corp9 xpi no. de cōse. di. ii. cor
poreum. & per Archidia. ea. di. in illo.

XIII. quero an sacramentū eucharī
stie sit maius alijs Rñ° q pro eo q cōti
net totius sanctitatis auctorem dicit ex
cellentissimum omniū aliorz sacramento
rum. ē. q. i. & patet de cōse. di. ii. nihil.
& intellige simplr maius idest maiori re
uerentia dignum habendum tractandum
suscipiendum confuandum & conferēdū
nam alia sacramenta phibent conferri
uel recipi ab indignis sed istud sic: hinc ē
q sacramentum eucharistie phibet sumi
de manu heretici sed non sacramentum
baptismi ut no. xxiii. q. i. §. sed illud. nul
la enī oblatio seu hostia est potior idest
maiori reuerentia digna quare sequitur
in. d. c. nihil. in textu ī quibusdā ei exhi
beri reuerentia vnde nullum sacramētū
dign9 est isto ut per doc. post glo. in. di
cto. c. nihil. facit. ī. q. i. multi. in glo. cer
te. &. xcv. di. ecce. & per Iob. de ymo.
post gen. in cle. si dñm. v. colu. sup glo. p
rosum. de reī. & uenera. san. ubi bñ de
clarat & ibidem p fra. in primo q trario
& ibi textus dicit summum sacramentuz
& pcelsum & maximum Et dic q quatu
or modis unum sacramentum est dignius
altero. s. ratōne efficatie ut baptism9. ra
tione sanctitatis ut eucharistia. nullū enī
sacramētum dign9 est isto ut supra. rōe
significatōis ut q iugium. ratione cōferē
tis ut confirmatio ut no. in. d. c. nihil. in
glo. i. nullum. &. ē. de sacramentis in cō
muni. q. xiii: Et adde q in isto sacramen
to tria sunt subtiliter discernēda. Primū
est forma usibilis Secundum est ueritas
corporis Tertiuz est virtus spiritualis.
Forma autem usibilis est panis & uinū
ueritas caro & sanguis xpi. virtus unitas
& caritas Sed primum. s. forma usibilis
non est res sed est sacramentum gemine
rei. s. ueritatis corporis xpi & uirtutis
unitatis & caritatis & ita est signans tā
tum Aut fm. s. ueritas est sacramentū vir
tutis unitatē & ē res formē usibilis. s. pa
nis & uini & sic est signans & signatum
uerum Tertium. s. virtutis unitatis non

est sacramentum ſz res tantum. ſ. duoruz sacramentorum precedentium videlicet forme panis & unī ad quod. ē. q. v. & ueritatis corporis & sanguīs xp̄i & sic est signatum tantum & non signans ꝺ ce le. miſ. cum marthe. ſ. diſtinguenduz. ſm Ho. in ſu. de conſe. eccl. uel alta. ſ. & qñ ꝺ. ueꝛ in hoc sacramento zē. XIIII quero an iſtud sacramentum fuit p̄figuratum in ueteri teſtamento Rñ° sic ut p pe. de palu. in. iii. di. viii. q. i. articulo. ii. & dic ꝙ sicut melchiſedech panem & unum obtulit ſic & xp̄s ut p̄ſeneꝛetaꝝ in ueritate ſui corporis & ſanguinis ꝺ cō ſec̄. di. ii. accipite. Et adde ꝙ iſtud sacramentum fuit prefiguratum quatuor figuris. ſ. per ſacrificium melchiſedech p manna per agnum paſchalem & p ſanguinem qui p̄fluit de latere xp̄i ut in ſum. aſtenſi. li. iii. ti. viii. & ſcias de iſto melchiſedech quia dicunt hebrey fuiſſe ſen. filiū noe qui Sen. fuit rex ſalen. ſiue hieruſalem & exponunt tu es ſacerdos ſm ordinem melchiſedech zē. quia ſicut melchiſedech Abrahe qui interpretatur pater excelſus celeſtis obtulit panem & unum ita ipſe xp̄s in ſuo adūctu ſolū offeret panem & unum & tūc omnis ceremonia ceſſabit alioꝝ ſacrificioꝝ & p̄dictā opī. recitat pe. in hiſtoriis ſcolaſticis in lib. gene. Rubr. de victoria Abrahe & occurſu melchiſedech. dicitur aūt melchiſedech a merchos uel merchi rex & ſadoch quod eſt iuſtus uel iuſticia Rex dicitur quia impauit ſalem iuſtus p eo qa diſcerniens ſacramenta legis & euangelii non pecudum victimas ſed oblationē panis & calicis in ſacrificium obtulit. Sed melcha interpretatur regina ſm papiā. Et no. ꝙ in epla pauli ad hebreos. c. vii. in prin. ita dicitur ꝙ melchiſedech ſine patre ſine matre ſine genologia neq; iticium diez neq; finem uite habens ergo uidet ſm hoc ꝙ mala ſit alia opinio q̄ habz ꝙ fuerit filius noe ſed de hoc dicunt theologi & exponūt illa v̄ba ſine patre ſine mſe zē. nō quia nō habuerit ſz quia ſcriptura prouide nō memorat eū habuiſſe patrem uel mſez nec filios hoc eſt dicer ſine genologia Nā illud dictū fuit ſm relatōez hiſtorie ꝙa ſcriptura nō memorat ortū & occaſuz eius uel p̄ez uſ mſez uſ filios ſicut ꝺ aliis ita ſ̄fert arch. xxi. di. ꝺ nicq. Et nota ꝙ melchiſedech fuit uerus ſacerdos ſummi dei q obtulit panē & uinum in figurā ſacramenti corporis & ſāguinis xp̄i quod quottidie offertur in altari ſm ymo. in cle. de iudeis in fi. poſt math. XV. quero quare corpus xp̄i appellatur corp⁹ ſpūale Rñ° quia ſpiritum ſeu aīam alit uel quia operatōe & auctoritate ſpiritus ſancti formatum ſz pe. ut refert arch. de conſe. di. ii. in illo. & ibi ꝑ glo. uel dic ſpirituale quia nihil habuit quod ei obſtaret ſicut xp̄s ianuis clauſis intrauit ad diſcipulos & ſe palpabilem exhibuit ad cuius ſimilitudinē corpora nr̄a agilia erunt ut licet clauſa eſſent in ſolidiſſimo corpoꝝ ferreo uſ marmoreo poſſent inde exire ut plene no. de cōſe. di. ii. c. ii. ī v̄bo ſpirituale. XVI quero an fugiens ad corpus xp̄i duz forte preſbiter portet illud ad aliquez ifirmū gaudeat priuilegio confugientis ad eccleſiā. Rñ° de hoc no. per glo. & Archid. xiii. q. ii. c. fi. & per Hoſt. Ioh. an. & doctores in. c. ſane. de cele. miſ. videlicet ꝙ non proꝺeſt. Ad idem ꝑ Io. an. de ymo. in cle. i. de pe. & remiſ. ſed fra. uidetur tenere cōtrariū de quo uideas in dicto. c. ſane. ꝑ Ho. & doc. & ꝑ p̄z fran. poſt pau. in cle. ſi dñm. v. in inſtitutōe. ī fi. de reſ. & uene. ſan. & idem ꝙ liberet ꝙfugientez ad ip̄z tenet fran. p⁹ Lauꝺ. in dicta cle. i. de peni. & remiſ. in vi. q. XVII. quero utz utrute v̄borum poſſit ſacerdos ḡtācūq; materiam conſecrare Rñ° ſm tho. in. iii. diſt. xi. ḡtitas magna uel parua nihil ad hoc facit ſz tñ ip̄a forma ꝙ noīe demonſtratiō utēs oñ dit ꝙ materia conſecranda ꝺz eſſe coram ipſo ſacerdote vnde ſacerdos exñs in domo ſua non poſſ cōſecrare panez qui eſt in altari & etiam in foro neq; totū unū quod eſt in cellario ſed ḡtacūq; ſit ḡtitas panis & unī q̄ corā ſacerdote ponit pōt ab ipſo conſecrari ſm piſa. addit fra. Nyoxim. dūmodo ḡtitas ſit ſimilis ab hominiꝫ ut in ſu. conſ. lib. iii. ti. xxiii. q. viii. alſ. cviii. ſm eūdez tho. vnde & ſm alexan. de ales ī materia eucha. ſup. iii. q. que incipit. conſequenter q̄rē utrum

dicta vba zč. dicit rñ° sine preiuditō q̄ non est data uirt⁹ vbis cōuertēdi elemē ta cuiuscūq; q̄titatis sed solūmō alic⁹ q̄n tatis. ſ. quaz rōnabiliter quertereret inten tio ordinata dico intentōez ordinataz q̄ conformis est alicuo mō intentioni eccle sie: Ecclesia aūt nullo° intēderet cōsecra re totum panem qui est in foro sed solu3 qui possz sumi a fidelib⁹ dicit etiā bug. ex quo quodlibet sacramētum contra in stitutōez celebratum irritu3 reputatur. vnde mihi uidet hoc tñ non assero q̄ in hoc sacramento requirit intentio 9ficiē di ut sumat in usum nec sufficit intentio 9secrandi simplr sed requiritur intentio 9secrandi ut sumat in usu3 quod uidetur ex forma tradita a dño dicente accipi te & māducate zč. Vnde sicut intentio dñi dantis formā 9ficiendi fuit ut sume retur ita etiam intentio eccle & dz esse uniuscuiusq; sacerdotis quare igit si aliq; intenderet 9secrare totū panem qui est in foro nullo mō conformaret intētōem suam intentioni eccle: Dico q̄ non conse craret sed contra hoc opponit. Ponatur q̄ aliquis intēderet solū ut posset corp⁹ xp̄i collatū aliquo loco honorare & ue nerari & non ut sumeret in usum nunqd non 9secraret. R ñ° sine preiuditio q̄ sic quia intendens circa ueneratōem corpo ris xp̄i spūaliter sumit licet non sacramē taliter hec ille ſm fra. Ny. oxim. ubi. ē. & banc limitatōez no. Sed cum pisa. ſim plr ptransit sum. astensis. li. iii. ti. vii. ¶ postea consideranduz. in fi. & in su. An tonina. ubi. ē. & pe. de palu. in. iii. dist. xi. q. i. arti. ii. conclu. i. dicens q̄ pōt sa cerdos 9secrare certā finitā & determi natā materiā ultra quaz simul non possz si nō est ab homie seu sacerdote determi nata ut ibi latius. & ītelligе de materia pñti & añ sacerdotem posita alias esset falsitas in sacramēto ueritatis ppter p nomen demōstratiuuz hoc ſm pe. de pal. ibidez. ii. conclu. & cū dicto pisa. ptran sit Io. ō big. in. c°. ii. de cel. mis. & Laud. in sacramentali de sacra. eucha. in. xi. co lu. v. ii: An sacerdos, & sic satis est q̄ ma teria cōsecranda sit determinata & pñs seu in eius conspectu secus si absens p p̄ dicta Et subdit pisa. quin etiam si sacer dos intenderet 9secrare non ad su mendū sed ad utendū in ueneficius uel ad derisio nez nibilomiu⁹ consecratū esset ſm pisa. ubi. ē. dicit fra. Ny. q̄ huic dicto contra riat Alexan. de ales ut. pxime patuit si militer & pe. dicit q̄ sacerdos pōt 9ec re q̄cunq; materiam dūmō intendit cō secrare ad usum & alimentū fideliū sed di mittendo hanc intentōez non pōt quia deest intentio faciendi quod facit eccla ut in su. conf. eo. ti. q. cviii. Idem al. vn de in suo cōpendio theologie dicit sciēcū q̄ non solū requirit intentio cōsecrantis sed etiaz intentio istud sacramentū insti tuentis vnde si aliquis sacerdos staret in foro & sup oēs panes pferret vborum formā cū intentione cōsecrandi nō fierz ibi transsubstātiatio & hoc non esset pp ter defectū uirtutis vbozz cuz una uice sacerdos possz 9secrare tot hostias quot toti mūdo sufficerēt si esset necessitas ec clesie sz ppter defectuz intentōis illius q̄ hoc sacramentū instituit qui non intēdit q̄ cuz tali ludibrio & stultitia fieret cō secratio sz pro utilitate uł necitate eccle sie generalis uel ꝑticularis ſm fra. Ny. & coiter dicunt isti fratres minores q̄ alexan. de ales est doctor irrefragabilis p bullas apl̄icas sz fr anto. ubi. ē. uidet sequi opi. pisa. dicit enim in dicta su. in. c. de missa. sic vz oportet q̄ sacerdos inten dat consecrare nō ens vba solū sunt necia ad officiēdū sz etiā requirit intētio qa ſz Aug. sine intētōe in sacramētis nihil agit Vnde dicit beat⁹ Tho. q̄ ad pfectōem sacramenti requirit intentio ministri q̄ se subiciat principali agenti ut. ſ. intēdat facere q̄d facit xp̄s & facit eccla & di cit q̄ nō est necia intētio actualis sz suffi cit habitualis ut officiat puta ut si sacer dos accedit ad altare ad celebrādū intē dat facere q̄d facit eccla consicit sacra mentū si poste a suspēdat eius intentio p aliā occurtentē cogitationem ex uirtute prime intentionis tñ studiose debz curar minister sacramenti ut etiaz actualē intē tionē adhibeat & dicit q̄ cū aliquis non intēdit sacrāmētum ofícere sz delusorie aliqd ageret talis puersitas tolliret uirtutē consecrandi & uirtutem sacramenti pre cipuz quādo intētōez exteri⁹ manifestat

Si aũt intẽtio ministri puertitur q̃tũ ad id qđ sequit̃ sacrament̃ puta si sacerdos intenderet conficere corp9 xp̃i ut eo ad uenefícia uteret quia prius non depẽd3 a posteriori talis intentõis puersitas uir tutẽ sacri nõ tollit ſ3 mister tlis intẽtõis grauiter peccat ſm eũ vnde dicit pe. de palu. sic secunda oclusio est q̃ q̃uis rõne maleficii uel uenefícii intẽdat qs cõsecre est tũ uera cõsecratio siue eꝰ in irrisionem fidelium intẽdat uel ad buꝰ modi dũ tũ intẽdat facere qđ facit eccha sicut ille qui uult contrahere ꝓpter uoluptatem aut lucrũ uere otrahit matrimoniũ & iudeus etiam q uult baptizari ꝓpter q̃tũ est uere baptizat9 ut dr̃ de conse. d. iii. non illud. & ſi. ſm eum in. iii. di. xi. q. i. artº. iii. Et sic opõ pisa. in utroq; dictorum ideꝫ uerior & rõnes contrarie ꝓcederent qñ puersitas intentõis ofícientis esset circa ofectionem sacramẽti At in istis casib9 intento mistri puersa respicit id quod sequit̃ sacramentum videlicet in primo casu forte ut supfluum putrefiat uel ex se corrumpat̃ & mſº casu ut utatur ad uenefícia & qa ipse alexan. nõ uidetẽ illud affirmare & qa ſm talem opinionẽ mltus dubitaret q̃ dicatur intẽtio ordinata de q̃ dixit & satis est q̃ sacerdos habuit intentõem ofícieꝫ .ĩ. q. lxi. facit quia iudas uerꝫ xp̃i corp9 cõmedit & tñ non fuit ꝓ usu & necessitate fidelis ymmo in interitũ facit. optime. ĩ. q. xlv. in fi. XVIII. quero quid si aliquę hostie remanent in altari ex obliuione aut aliqua ps uini & sacerdos ofícit nunq̃d sunt consecrata Rñº ſm al. in lib. de missa non quia de eis nõ intendit & secũdum Auguſt. sine intentõe in sacramento nihil agit ſm pisa. predicta uera sunt & si gutta ut ꝑs gutte uini adhereat pedi calicis ut in su. conf. eo. ti. q. cix. ſm Ny. in addi. & in su. astensi lib. iii. ti. viii. ſ. postea consi. derãdũ. in fi. & in su. antonina ubi. s̃ & pe. de palu. in. iii. di. xi. q. i. arti. iii. conclu. v. XIX quero quid de accidentib9 q̃ uidẽtur in hoc sacramẽto Rñº ſm pe. & tho. in. iii. di. xii. dicẽdum q̃ cuꝫ substantia panis & uini post consecratõem non remaneat accidentia q̃ ibi apparent uirtute diuina subsistunt sine subiecto sicut enĩ in mediatius ducũt in corpus xp̃i qđ sub eis otinet̃ retinent enim moduꝫ agendi & patiendi quẽ prius habebant Vnde fracto & diuiso fit tantũ in ſpẽbus & nõ in corpore xp̃i ſm pisa. ad qđ. s̃. q. vi. idẽ in su. conf. eo. ti. q. iii. ubi etiam dicit̃ q̃ est coꝫ sentẽtia theologoꝝ ad hoc etiam extra de su. trini. & fide catho. c. i. ſ. una uero. ibi trãs substantiatis pane in corpus & uino in sanguinem ptãte diuina ſm Ny. in addi. & sic coꝝ opinio omniuꝫ catholicoꝝ est hic esse accidentia sine subiecto circa qđ est triplex modº dicendi ut ꝓ pe. de palu. in. iii. di. xii. q. iii. p totã. & dicunt theologi q̃ substantia panis transubstãtiatur non aũt accidentia uel q̃titas & sic illa accidentia ſpẽꝫ nõ adorantur de ꝑ se sed adorare debemº corpº xp̃i quod in illis accidẽtibº ꝑ fidem esse conſpicimus ad hoc. s̃. q. x. & qđ no. dñs domi. in. c. cum marthe. ſ. i. ad fine. quod no. & quid sint accidẽtia. s̃. q. ix. & q. xxv. & xxvii. & xxxii. & lxxx. an aũt spẽs ĩ sacramento altaris possint immutari ꝑ diuinã potẽtiã ꝑ pe. ꝺ pa. in. iii. di. xii. q. iii. p totã. & adde de ista ptãte diuina in similibus ꝑ eundem ibidem. q. ii. p totã. & de materia in dicta su. astensi in. d. ſ. postea considerandũ. de accidentib9. & dicit frater antoni9 ubi. s̃. q̃ ſmanẽt ibi spẽs seu accidentia panis ut pri9. hinc ẽ q̃ aliquando a doctoribꝰ dicitur panis q̃us ibi nõ sit substantia panis de conse. di. ii. hinc. ſm eum in dicta summa post doc. m. c. de missa. Vnde accidentia omnino non desinunt esse non enim est credẽdum q̃ ꝓpter substantiationẽ panis & uinum omnino amittãt esse ſz ubi sit substantia panis & uini nescitur ſm pet. & archi. de conse. di. ii. spẽs. quod tamen intelligetur. s̃. & facit ad materiam de conse. di. ii. dum frangitur. & ea. di. c. panis. ibi. in glo. añq̃. & sequẽ. & qđ no. in. d. c. spẽs. & in. c. cum marthe. de cele. miſ. in glo. in ẽbo ueritatem. & ibi ꝑ doc. & fran. pº Lauꝺ. & ꝑ Ho. in su. ꝺ cel. miſ. ſ. & quando. v. de corpore xp̃i. & dicit Lauꝺ. sic vꝫ sic ergo substãtia panis omnino conuertitur & cõmutatur in ueram substantiam corporis nihil ſmanẽdo ibi

de substantia panis ut p eu3 in sacramẽta li de sacra. eucha. in. viii. colu. iii. q. Si tñ ipsis accidentib9 prioris uini aliquid cõmisceat unum secundo positũ omisceẽ illis accidentib9 non aũt ipsi sanguini ſm eundez in. xv. colu. Vbi etiam q de9 potest facere q accidentia stent sine substãtia & ibi latius de istis accidentib9 vnde Io. de. ymo. post eũdem in cle. ſi drim. pit. colu. dicit q coĩter tenetur q sola ac cidentia panis remanẽt de conse. di. ii. c. i. cuz ibi notat. Et dicit accidens illud q põt adesse uel abesse preter subiecti corruptõem: Vnde in sacramẽto altaris sũt accidentia panis & uini sine subiecto qõ est contra naturaz vnde cedit natura miracto ut dicit tex. in. d. c. cum marthe. §. quesiuisti. de cele. miſ. & ibi p Io. an. in ix. colu. & subdit in. x. colu. q fit hoc remanentib9 ibi miracto se accidentib9 prioris substantie ſz non substãtia ſm hoſt. quid aũt sit de substantia panis & uini ut de ibidez p9 glo. in. xiii. colu. per Ioh. an. & ut. §. dixi & inducũt aliqui q sicut deus dedit accidentib9 esse sic põt & facere q accidentia sine subiecto subsistãt q̃ nota. sic ergo substantia panis oĩo trãſ substantiatur ſz non accidentia q̃ non desinũt esse ymmo remanent ut prius & sine subiecto diuinitus subsistunt ut p3 ex p̃missis. XX. quero quo ad materiaz eucharistie q̃ sit materia huius sacramẽti Rñ° ſm tho. in. iii. di. xi. materia cõpetens est panis triticeus & unuz uitis c9 p̃cipua causa est institutio diuina ſz & ga hec duo p̃cipue uenũt in cibũ & potum cõuenientius p hec cibũ & potum spũa lem manducamus ſm pisa. in. §. eucharistia. Secundo concor. pe. ut in su. conse. lib. iii. ti. xxiii. q. lxxxviii. ſm additõez & no. q de uno uitis qa in eo & xp̃s cõfecit & hoc solũ ꝓprie unum est & communius ĩ potu sumit & q de solo uino uitis conficiat unde aĩs rõnes in su. astensi. li. iii. ti. viii. §. i. v. circa tertiuz. ſ. materiam sanguis zc. ubi dicit q fici posse de quolibet uino uitis dummõ remaneat in spẽ uini ut ibi latius ad idem per pe. de palu. in. iii. di. xi. q. i. in prin. ubi etiam q non debz sub utraq̃ specie dari popło led solum sub spẽ pais ꝓpter ꝑiculũ effusionis & q non debet celebrari nisi sub utraq̃ materia & si altera deest melius est dimittere celebratoez q̃ sacramentũ mutare uel diuidere ad quod, s̃. q. v. & ĩ. q. xxv. & celebrans debet etiã utraq̃ sumere nisi mors aut infirmitas ipsiuz impediat de conse. di. ii. relatum. & c. compimus. ſm pe. de palu. in. iii. di. xi. q. i. arti. i. & c. xx. ubi etiam q non debuit institui in materia mellis uel lactis Itẽ materia sãguis ẽ uinũ ꝺ uite in quo xp̃s ofecit ut p eũdem arti. v. & q conficiat in uino uitis facit q ipse xp̃s se opauit uiti cum dixit ego sum uitis uera ſm Lauꝺ. de sacra. eucha. in vii. colu. & q conficiatur in his spẽb9 p̃fertiz quia sunt amice humane nature magis q̃ alie & sicut corpus naturaſr nutrit his cibis sic anima xp̃i corpore ut no. de conse. di. ii. forte. ideo autem sub spẽ ꝓpria carnem tradere noluit ne esset horror ſumentib9 ꝺ cõse. di. i. in quid. etiam in fi. & ne fiat ꝺe risio a paganis q cruorem occisi hominiſ bibamus de conse. di. ii. utrum. in fi. & no. in. d. c. Forte. ſm Lauꝺ. ibidem viii. colu. ad hoc. ĩ. q. lxxxi. Vnde si sacerdos non habeat hostiã ut ofıciat eucharistiã non ꝓpter hoc ofıciet in pane vnde ipse erit excusatus. ei aũt qui habebat recipe sufficit fides ꝓ merito de conse. di. ii. ut quid. ſm Inno. & doc. de pe. & remi. qõ in te. ad quod ĩ. q. xxxix. & ad premissa adde Ho. in su. de ceſ. miſ. §. & qñ. facit de conse. di. ii. in sacramento. & per Io. an. & dominicum in c. cuz marthe. de cele. miſ. Item requiriť q uinuz misceatur cum aqua de quo. ĩ. q. xxxiii. & offert panis ꝓpter corpus xp̃i uinũ uero & aq̃ propter sanguinem & aquaz q̃ exierunt de latere xp̃i Iohannis xix. & de conse. ii. non oportet. & ideo dicunt doc. in. c. cũ marthe. q in calice domini offertur utrumq̃ mixtum scilicet unum & aq̃ ga si ibi esset unum tantũ esset ibi tantum cristus sine nobis Si uero esset ibi aqua tantum est ibi eccha sine xp̃o debz ergo simul utraq̃ offerri q̃a q̃ũctio uini & aq̃ significat vnion em xp̃i & ecclesie uez si ex negligentia p̃termittať aqua nihilominꝰ uideť q ibi sit uez sacramentũ sed nõ ꝓfectum ſm doc. & ĩ. q. xxvi. & per

arch. in. d. c. non oportꝫ. Vbi etiaꝫ dicit ꝙ hec tria panis uinū & aqua offerātur fuit etiam decretuꝫ in ꝙdilio carta. iii. & forte similiter ex illo consilio emanauit ordinatio ꝙ corpus xp̄i ꝙficeret in tali hostia & sanguis in tali calice pro ut fa cimus ad hoc glo. de conse. di. ii. dū fran gīt. & quod no. in si. xi. di. ecclesiaſticaꝫ. & ad illud de hostia. s̄. q. viii. ad finem.

XXI. quero in quid conuertant seu transsubstantient hec tria Rn̄° ſm quoſ dam Panis in corpus vinum in sanguiē & aqua in aquam ideſt in aquaticum hu morem ut p glo. & arch. de conse. di. ii. non oportꝫ. & sic panis ꝙuertit in corp9 xp̄i vinuꝫ in sanguinem aqua in alios hu mores a sanguine ut per arch. de conse. di. ii. panis est. hec tñ sunt ſm opinionē improbatam Opinio approbata habet ꝙ de latere xp̄i exiuit uera aqua non au tem flegma ut patet in. c. in quadam. de cele. miſ. & sic panis transsubstantiatur in corpus vinum & aqua cū eo mixta. i. vinum aq̄ticuꝫ seu cōpoſitū ex eis in san guinem transsubstantiantur & nō in fle gma seu aquaticos humores ut patꝫ ī. d. c. cum marthe. ¶. uerum inter. & ibi per glo. & Io. an. in. iii. colu. & in. d. c. in q̄ dam. in prin. & facit quod no. in. c. dāna mus. in v° sanguis. de sum. tri. & in cle. una. in uerbo aque. eo. ti. & licet mirabi le sit tamen uerum est de iſta transsubstā tiatione ut no. de conse. di. ii. re uera. & nota ꝙ a nobis cōprehendi non pōt qua liter iſta transsubstantiatio fiat no. i. q. i. multi. Vnde non erit dare aliq̄ō inſtās in quo sit ibi p̄acens materia non enim pōt dici ꝙ paulatim substantia panis uſ unū reſoluatur in p̄acentem materiam uel succeſſiue egrediatur & loco ſp̄erum ſed in ultimo inſtanti conſecratōis iaꝫ est ibi uerum ſacramentum seu in ultima p latione vborum ut per fra. post tho. in allegato. ¶. queſiuiſti. in. xii. q. & ibi per Io. an. i. x. colu. ad quod. s̄. q. iiii. Vnde in momento vbo appoſito ad elementuꝫ fit ſacramentum. i. q. i. de trahe. ꝑ ymo. post Lauð. in cle. ſi dñm. p̄t. colu. de re li. & uenera. & licet talis conuerſio ſit impoſſibilis agenti artificiali uel natura li non tñ ſupnaturali ut deo habenti ptā tem abſolutam ut p Lauð. de ſac. eucha. ī. ix. coī. v. q. & Io. de ymo. post Lauð. in cle. ſi dñm. p̄t. colu. de reli. & uener. ſan. ubi q̄ poſſibilis est talis querio pp ter agentem ſupnaturalem ut ibi latius Ibi etiam ꝙ ſubſtantia panis non conu tur in corporis q̄titatem nec in aliud ac cidens ſed ſolum in uerum eſſe: Item ꝙ ſubſtantia nō est qd diuiſibile ymmo om nino indiuiſibile niſi mediante q̄titate q̄ ſibi adheret & ſic ſubtracta q̄titate ſub ſtantia non est diuiſibilis: Item ordina uit deus ꝙ ubicūq; preſbiter p̄ite pane diceret hec vba: Hoc est corpus meū pa nis quertatur in corpus & ſic aliter est corpus in celo & aliter in hoſtia: est tñ ubiq; totum Nā in celo est cuꝫ q̄titatib9 & diuiſionibus ꝓpriis ideſt talis q̄lis fu it in cruce ſed in hoſtia est eius ſubſtātia non cuꝫ diuiſionibus ſuis ſed ipſa q̄titas & alia accidentia ex naturali concomitā tia ſunt mediante ſubſtantia ideſt q̄ ſub ſtantia durat ibi & accidētia omnino ac cidunt & ſic accidentia regulantur p ſub ſtantiam ſecus in aliis rebus quia ſubſtā tia diuiditur per q̄titatem uel q̄litatē ꝑ eum ſubdit etiā ꝙ diuinitas replet totuꝫ mundum & tñ vna est ſicut in ſole q̄ vni cus est & replet orbem & p hoc ſequē ꝙ licet multociens & innumerabilib9 di ebus conſecretur corp9 xp̄i non ſunt tñ p hoc multa corpora xp̄i ſed unum corpus & unus ſanguis quem conſumpſit in ute ro virginis deitas ergo q̄ ubiq; est ubiq; replet illud & ꝙungit & facit ꝙ ſicut ē ipſa vna deitas ita caro xp̄i & unum cor pus eius & ſic hec omnia ſunt in unitate de conſe. di. ii. quid ſi ſanguis nec ex mul tiplici confectione corporis xp̄i ipſum corpus xp̄i recipit diminutionem ut au gmentum nec per ſumptionem conſumit corpus ſm eum Item aduertenduꝫ ꝙ de um eſſe in loco pōt intelligi tripliciter: Vno modo potēt aliter ſic est ubiq; alio modo gratioſe & ſic est in predeſtinatis Tertio modo corporaliter hoc est dupli citer uno modo cum ꝓpriis diuiſionibus & h° mō ē ī celo tātus & talis q̄lis fuit in cruce Alio° ſine diuiſionibus cū ſua ſubſtantia & hoc modo ē in hoſtia qualꝫ & totus & integer ſed hoſtia est cuꝫ ſuis

dimensionibus & sic ipsas dimẽsiones nõ excedit substantia corporis sic patet q̃ totus est in celo & totus in hostia aliter tamen & aliter: Si ergo queriẽ q̃tus est ī celo dic q̃ q̃tus erat in cruce ſ3 male que riẽ q̃tus est in hostia quia q̃titas & alia accidentia ꝓpriam naturaz amiserũt ita q̃ sunt in sacramento mediante substãtia & non eq̃liter: Nam ipsum corpus alias est tale q̃ non occupat locum ꝓpter naturam substantie dominantis que nõ occupat locum & sic est totus in qualibet parte hostie sicut in tota sicut de hoc patet exemplum in simili de speculo fracto quia apparet ymago hois tota in qualibet eius parte sicut apparebat in toto sic etiam dicimus q̃ anima est tota in toto & in qualibet parte corporis & ita erit in corpore quolibet glorificato vn de adeo est totum sub acutissimis & diuisis speciebus sicut in maiori parte de cõse. di. ii. dum frangitur, substantia enim est oĩo indiuisibilis licet species frangãtur & a dentibꝫ conterantur de consec. di. ii. ego berẽgar⁹. ſm Lauð. & ymo. ubi. s̃. qui dicit q̃ hec dimittẽda sũt theologis ad quos ſpectat & adde. s̃. q. viii. per totam. & ad idem per fran. in dicta cle. si dñm. v. hoc est memoriale. in .i. q. & pluribus ſequentibus & ad istam conuersionem adde que habent in su. astẽsi. h. iiii. ſ. deinde cõsiderandum, Vnde cõuersio ſpecieꝝ est completa ratõ essendi corpus xp̃i in altari realiter & an possꝫ deus eque facere sine cõuersione ibi esse corpus xp̃i. zc̃. pe. de palu. in. iiii. di. xi. q. ii. per totum. ubi in fi. dicit q̃ articulus de eucharistia põt esse specialis sub illo vbo sanctorũ cõmunionem & an deꝰ possit quertere omnẽ creaturam in suum corpus illo modo quo conuertit panem p eundez. q. iii. ubi de quersione ſpẽrum & an vna substãtia panis possit in plures conuerti p eũdẽ. q. iii. ad p̃ missa. ī. q⁹. ad finẽ

XXII. quero de quo pane ꝑfici debꝫ: Rñ⁰ ut dixi supra q. xx. de pane triticeo aqua naturali cõfecto & sic de pane seu farina frumenti ut no. de consec. di. ii. c. ii. in glo. nota. & ideo dixit Inno. in. c. cuz marthe. ſ. dicti guendum. & ibi Io. an. in. colu. q̃ panis debet esse de granis frumenti de consec. di. ii. in sacramento. xp̃s enim fuit granũ frumenti Iohannis xii. nisi granũ frumenti zc̃. & unde in su. astensi. li. iii. ſ. deinde considerandum, ubi etiam subdit ꝓ⁹ scotum q̃ non posset ꝑfici de pasta. Sz si panis coc⁹ digitis cõprimat & fiat pasta bene ꝑficiet ut ibi latius ideꝫ frater anto. in su. c. de missa. & p pe. de palu. ī. iii. di. xi. q. i. arti. iiii. & sic de solo pane triticeo qđ denotauit xp̃s dũ dixit nisi granum zc̃. de consec. di. ii. cuz omne. & dicit Lauð. de sacra. eucha. in vii. colu. & ad de. s̃. q. xx. &. ī. q. xxiii.

XXIII. quero quid si granum seu frumentũ naturz sit de lolio an ꝑficiet: Rñ⁰ arch. post pe. de ꝑse. di. ii. cum omne. dicit q̃ sic quia non respicit quid fuerit & quid sit ar. lvi. di. vndecũq̃. quod etiam sentit ho. in su. de consec. eccle. ſ. & quando. v. quid si q̃s cõficiat. ubi dicit q̃ uez est sacramentum Nam põt de lolio nasci frumentũ & ecõtra ut dicũt agricultorꝫ ar. lvi. di. nasci. &. ff. de contraben. emp. l. in uenditionibus. ante fi. p quaz. l. dicit secus ecõtra de lolio nato ex frumento qđ sequit̃ Io. in. d. c. cum marthe. iii. colu. & p fran. in cle. si dñm. v. transiturus. ii. q. ad quod ī. q. proxima. & sic de lolio non conficiẽ cum sit alterius nature q̃ frumentum ut no. in. d. c. cum omne. ſm Lauð. in dicta vii. colu. & istud vbũ lolii bẽs xxiii. q. i. quoniam.

XXIIII. quero utrum possit ꝑfici de pane facto de ſpelta uel de farre: Rñ⁰ ſm pe. de communi sentẽtia doctorum non põt ꝑfici nisi de pane triticeo tum quia ipse dñs compauit se grano tritici Iohannis xii. tuz quia & ipse creditur celebrasse in pane triticeo & sic instituisse. tum quia usus ecclesie tradidit ab apostolis qui ꝑfites fuerunt hz ut īsolo grano celebreẽ lz q̃dã de spelta & farre cõtrariũ sẽtiant dicentes q̃ spẽs frumenti est ſm pisa. Idem in su. con. eo. ti. q. lxxxix. & addit al. aut dicit in scriptis sic absq̃ dubio frumentum genꝰ est & non spẽs grani & habet sub se triticũ & spelatam vnde spelta frumentuz est & de ipsa ꝑfici põt corpus domini sicut de tritico & hoc nulli dubium est ꝑsideratis granum cum grano panem cũ pane: Sũt

ergo triticum uel spelta nō unius speciei sed unius generis proximi quod est frumentum & sunt uicine ualde spēs & ideo parum distant in spicarū formatione ſ3 quasi nihil distant in forma granoꝝ & colore & sapore panis ſm fratrem Ny. in addi. hanc opy. alber. sequitur pe. de palu. in. iii. di. xi. q. i. arti. iii. conclu. ii. de hoc etiam no. de consecr. di. ii. c. ii. ubi arch. post glo. dicit q ſi fiat de alia farina q ꝯ frumenti nihilominus officiē & dicit arch. q hoc uerum est ſ3 omnes theologos & sic uidetur sequi opi. alber. si conficiatur licet fieri non deberet quod nota. Sed fra. anto. in ſua ſu. iii. p. e. c. de missa. refert beatum tho. dicentē3 q ſi q̄ frumēta sunt que ex semine tritici generari possunt sicut ex tritico seminato in malis terris nascitur siligo ex tali frumento panis confectus potest esse materia huius sacramenti quod tū non uidet habere locum nec in ordeo nec in spelta nec in farre: Vnde ex talibus frumentis que nullo modo possunt generari ex semine grani tritici non potest confici panis qui sit debita materia huius sacramēti ſm tho. in quo uidetur residere summa aſtensis li. iii. §. deinde considerandum. quod etiam sequit fra. anto. ubi. s̄. concludens cum tho. q de spelta & farre nō conficiat sed de lolio nato ex grano conficit ut ibi latius & sic quod dictum est s̄. q. proxima. procedit nisi tale lolium qō ex grano natū sit p p̄dicta. XXV. q̄ro quid si grana alteri9 generis admixta sint tritico Rn̄° ſm tho. pe. & alber. Si tanta est pmixtio q trahant triticum ad aliam spēm ut qñ apposituꝝ est predominans uel etiam ad spēm mediaꝝ vnde qñ equalis est uirtus in utroq; miscibilium tunc non pōt confici quia mutata est species panis tritici secus si non est tanta additio quin maneat species quia tūc cōfici pōt ſm pisa. Idem in ſu. conf. eo. ti. q. xc. & additur quando autem mutata sit spēs uel non cognosci potest ex accidē tibus ut ex colore & precipue ex sapor Accidentia autem magnā partem conferunt ad cognoscendum ſm philosophum in li. de anima ſm fra. Ny. in addi. & p pe. de de palu. in. iii. di. xi. q. i. arti. iii. conclu. iii. & in ſum. aſtensis. li. iii. §. dem de considerandum. ubi tñ sequi uideē q si alia farina admisceatur illa trā ſſubſtātiatur cuius contrarium nota. in dicto c. ii. quod sequitur ibi pe. & arch. & ho. in ſu. de conse. eccle. §. & quando. v. q̄d si piper uel alia. & Lauꝺ. ubi. s̄. in vii. colu. uidetur distinguendum q si uirtus tritici ꝓponderat procedat opi. ſum. aſtensis alias opinio dictoruꝫ doc. p predicta & facit. s̄. q. pxīa. &. i. q. xxxvi. &. q. xl. vnde si farine frumenti admisceatur alia farina q absorbeat naturam frumēti non officeretur ſm ymo. post pau. in cle. si dīm. iii. colu. de reli. & uene. san. & per fran. in dicta cle. v. transiturus. in ii. q. dicunt tamen doc. in. c. cū marthe. v. distinguendum. q melius est dimittere celebratōem q̄ de talib9 conficere & in tanto sacrificio officiendo pulcherrima sunt eligenda ad quod. s̄. q. xx. p9 prin.

XXVI. quero quid si panis fieret ō aqua rosacea & h9modi Rn̄° ſm pe. quidam dicunt q posset offici quia aqua in pane non remanet alii q nō quia partes principales panis qui est materia huius sacramenti sunt aqua naturalis & farina hanc opi. esse probabiliorem dicit tho. in. iiii. di. xi. Idem in ſu. conf. li. iii. ti°. xxiii. q. c. ſm fra. Ny. post pisa. Idē arch. de conse. di. ii. c. i. Vbi idem in glo. ultima. & in glo. magna. in fi. ſuper qua dicit arch. Idem dicit hu. quia sicut aq̄ que admiscetur uino ut populus qui p aquam significatur de conse. di. ii. cū omne. per xp̄m intelligatur siue innuaē redemptus & ei per fidē copulatus: sic farina frumentata vnde debet fieri panis in corpus xp̄i consecrandum debet aqua aspergi ut in hoc ipso innuaē populus p aquā significat9 corpi xp̄i eē icorpat9 & unit9 ſm pe. & arch. & hanc opi. tho. uidetur sequi summa aſtensis li. iii. titu. viii. §. deinde considerandum. v. utrum possit confici de panꝫ dicens q si farine admisceat aqua rosacea uel rosea uel alius liquor q̄ aqua uera non possꝫ ex eo uere confici sacramentum quia uere panis non esset ſm tho. & Riccar. Refert tamen q pe. tenet aliam opi. & opinat tho. sequit etiam fra. anto. in ſua ſu. alle

gans tho. in. iii. parte. q. v. & tho. i. iii. Licet ergo aqua non sit de necessitate sacramenti. ē. q. xx. tñ non esset uerus panis si nō essz uera aqua in ꝑmixtione posita sicut si nō farina frumentata cum utrumqꝫ sit de substantia vnde si de uino eēt factꝰ paīs nihil eēt actū ꝑz pe. ō paſ. in. iii. di. xi. q. i. arti. vi. conclu. iii. Idē tenz dominus fran. in. c. nō ut apponere tur. de cele. miſ. allegat tho. iii. ꝑte sum. q. lxxiii. arti. vii. in fi. Idem arch. in di cto. c. i. de conſe. di. ii. concludens ꝙ ex pane confecto ex tali aqua rosacea non ꝑficiatur sacramētum uerū Idem ymo. in cle. si dñm. iii. colu. & idem ibi fran. post pau. in. v. transiturus. in fi. & sic de pane facto ex aliquo liquore ꝙ aqua uel de pasta ad quod. ē. q. xxii. nō ꝑficiatur cum nō sit debita materia ut ꝑ Lauō. de sacra. eucharı. in vii. colu. Et loquuntur ꝑdicti doc. qñ tota aqua fuit rosacea uł similis nō aūt qñ aque naturali admixta fuit talis aqua quo casu uidetur ꝙ ꝑfici atur si tam modica fuit ꝙ in aquam naturalē sit transmutata per no. ē. q. proxima. & ē. §. i. q. xvii. pro hoc. quia idē si similiter uino admisceatur. ī. q. xxxvi. ꝑ totam. & sequenti. XXVII. quero quid cum hostia que consecranda est tam diu stetit ꝙ ĩcipit corrūpi: Rñ° ꝑz tho. in. iii. di. xi. dicendum ꝙ si sit tanta corruptio ꝙ spēs panis non maneat tunc nō pōt ex ea ꝑfici Si autem specie manente sit aliqua dispositio ad corruptionē pōt confici ꝙuis grauiter peccz ꝑficiens ex tali scienter ꝓpter irreuerentiā sacramēti & ꝙ spēs maneat pōt cognosci ex hoc ꝙ ꝑminuitas nō est soluta nec alia accidētia omnino ablata Idem al. & in su. con. eo. ti. q. xci. ꝑm fratrem Ny. post pisa. ubi. ē. Et idem & plenius in sum. astensi li. iii. ti. viii. §. utrum possit ꝑfici. & ī dicta su. anto. c. de missa. & per pe. de pa. in. iii. di. xi. q. i. arti. iii. conclu. iii. & adde in simili. ī. q. xxx. ubi etiaz quid si eucharistia ĩcipiebat corrūpi uł aceſcat.

XXVIII. quero utrū possit ꝑfici ī fermentato Rñ° ꝑm tho. ubi. ē. sic ſz cō fici non debz nisi in azimo & qui contra faceret grauiter peccaret agens contra ſtatutum & ꝙsuetudinem ecclesie cōcor. pe. & alber. in su. conſ. eo. ti. q. xcix. addit autem tho. in. iii. ꝑte. q. lxxiii. ꝙ ꝙ uis consuetudo ꝑficiendi in azimo rōna bilior sit grecus tñ peccaret ꝑficiens in azimo quasi puertens ecclesie sue ritū ꝑz fra. Ny. post pisa. idem pe. de pal. ī. iii. di. xi. q. i. arti. iii. conclu. vi. idem in su. astensi. li. iii. ti. viii. arti. vi. ubi dicit ꝙ per hoc male dixit hu. ꝙ in ecclesia occidentali si quis de fermentato cōficeret nihil ageret Idem sequit̄ ho. contra glo. in. c. fi. de cele. miſ. ubi dicit Io. an. ꝙ se curius ꝑficit paīs azimꝰ uix enim est ꝙn de fermentato aliqua mica cadat ꝑm eū debet ergo ꝑfici in azimo si tñ fieret in fermentato conficereť ꝑm ymo. pꝰ doc. in cle. si dominum. de reli. & uenera. sanctis. colu. & ibidem ꝑ fra. in v. transiturꝰ ad fi. Idem Lauō. de sacram. eucharı. in vii. colu. subdens ꝙ rō nostra est quia tē pore paſcali non utebantur iudei nisi azimo de hoc etiam no. de ꝙſe. di. ii. scriptura. ex his sequit̄ ꝙ si pasta azima miſceatur cum fermentata ꝙ ꝑficiatur hic ſi eri non debuerit & ita intelligaē quod no. ho. in su. de conſe. eccle. §. & quādo. v. quid si panis. Et illud tho. ꝙ grecꝰ pec caret zē. dicit̄ in dicta summ. astensi ubi supra ꝙ ymmo forte greci grauiter pec cant quia se romane ecclesie non conformant secundum scotum quod uideť se qui hosti. in dicto. §. & qñ. v. quid si confici at. dicens ꝙ greci debent sequi cōsuetudinem Romane ecclesie alioquin de omni non erunt ad quod. ē. q. iii. in fi. & qō no. ho. in su. de tempori. ordi. §. quo tempore. in prin. allegans de bap. c. hicz grecos. &. ē. §. proximo. q. xlviii. dicit̄ etiā in dicta summa astensi ꝙ a principio ecclesia conficiebat in azimo sed postea tē pore leonis pape ꝓpter hereticos quoſdam ecclesia instituit ad tempus confici in fermentato & postea cessante illa causa ecclesia occidentalis redit ad ritum antiquum orientalis uero ipsum retinuit & ulterius addidit non posse confici nisi in fermentato: XXIX. quero de quo uino confici possit: Rñ° secundum pet. & tho. in. iii. di. xi. dicendum ꝙ tantum de uino uitis quia in eo & xps ꝑfecit & quia hoc solum proprie uinū est & coius

in potu sumitur Idem in su. confe. eo. ti. q. xcv. ꝛ3 fra. Ny. post pisa. &. ē. q. xx. ubi plene. Et si ꝯficitur in uase uitreo uel ligneo nihilominus uere conficiē ut no. de confe. di. i. uasa. & in. c. fi. de cel. miss. glo. iii. XXX. quero utrum possit cō fici de aceto uel bꝰ modi Rñ° ꝑm tho. ubi supra si unum omnino est factum acetum non potest confici quia differt unū & acetum sicut unum & mortuum & sic acetum perfectum non est unum secūdū philosophū. iii. methaphysice: Sed si unum sit in uia quasi ascendi & tēdit ad acēdinem manente adhuc forma substantiali uini & sic aliquantuculum acuit sed omnino speciem uini non mutauit idem est iudicium quod de pane qui tendit ad corruptionem scilicet ꝙ potest cōfici & de tali intelligitur dictum Inno. in li. de missa. cum dicit ꝙ potest confici de aceto ut exponit Riccar. in. iii. peccaret tamen conficiens propter irreuerentiam sacramenti concordat alber. & addit ꝙ si unum est putridum adeo ꝙ uini naturā perdidit non potest confici: Si autem nō sit corruptum sed est in uia ad corruptionem confici quidem potest sed propter irreuerentiam sacramēti peccat assumēs si haberi de facili aliud potest secundum eundem alber. ut in su. eo. ti. q. xcvi. Et idem dicendum de uino multum pontico seu acri secundum pisa. & fra. Ny. in ad di. qui in hoc ultimo dicit sic de hoc sic dicit idem alber. Si autem in uino cum sapore uinoso est sapor aromaticꝰ seu pontic⁹ uel stipticus uel sapor acer eximus perfecto uino potest fieri confectio ꝗa remanet species uini ut in dicta. q. xcvi. ubi etiam subdit & no. secundum tho. & pe. ꝙ si hostia consecrata tam diu seruaꝛtur ꝙ corrūperetur species panis non esset amplius ibi corpus xp̄i ita similiter de sanguine si ita seruaretur ꝙ species v̄ terentur in acetum secus autem esset qñ adhuc essent in uia ad corruptionem ꝑm eundem ad hoc. ē. q. xxvii. & concordat huic summa astensis li. iii. ti. viii. §. i. in iii. colu. & in dicta. q. xcvi. & ideo pe. de palu. dicit sic quarta conclusio est de aceto de quo est communis opinio ꝙ si est perfecte acetum ꝙ unum nō est ideo nec in eo confici potest sed si solum v̄gat ad acedinem potest sed non debet sicut nec de pane muscido secundum eū in. iii. di. xi. q. i. arti. v. ad idem per Laud. de sacramento eucharistie. vii. colu. q. viii. & per dominum fran. in. c. cum marthe. §. distinguendum. allegatur pro hoc. ff. de contraben. emp. l. in uenditionibus. & quod no. de baptis. p̄t. ad idem ꝑ ho. in su. de confe. eccle. §. & qñ. v. quid si quis conficiat. & per glo. & arch. de confe. di. ii. c. ii. cum si. & per Iohan. de ymo. in cle. si dñm. in. v. colu. de reli. & uene. san. lic3 math. aliter dixerit ut ibi.

XXXI. quero utrum possit confici de aggresta. Rñ° secundū alber. & tho. in. iii. di. xi. non quia adhuc non habet speciē uini sed tantū est in uia generationis cōcor. pe. ut ī su. con. li. iii. ti. xxiii. q. xcvii. secundum fra. Ny. post pisan. & in dicta su. astensi ubi. ē. nam secundū Ricar. differt a uino sicut imcompletum a completo & dic ꝙ nec est nec unq̄ fuit unum & quia humors vue acerbe & mature differunt specie ꝑm pe. de palu. in iii. di. xi. q. i. arti. v. Idē no. ī. c. ii. de cō se. di. ii. ibi tamen arch. refert pe. teneꝛ contrarium. s. ꝙ consecrabitur dicit etiā idem de uino acerbaꝝ uuarū & de malo uino turbato quod procederet quando vue essent aliqualiter mature & unum aliqualiter turbatum per no. ē. q. proxima. & ideo dicit fran. in dicto. c. cū marthe. ꝙ in aggresta confici non potest qñ habet naturam omnino sepatam a uino alias secus & qñ possit ꝓprie dici uinum relinquitur arbitrio expertorum in talibus de prescrip. quia iudicante. secūdū Laud. de sacramento eucharistie vii. colu. XXXII. quero an possit confici ō nectare seu clareto & silibus Rñ° ꝑm dominum fran. post Inno. in. c. cum marthe. §. distinguendum. ꝙ confici potest de nectare dūmodo spēs uini non mutauerit naꝝ & si coletur ꝑ species nihilominꝰ uinū ꝑmanꝫ & q̄uis mutēt accidētia sicut color sapor & odor species tamen nō mutatur sicut & aqua colata ꝑ cineꝛs aqua remanet Vnde dicunt aliqui ꝙ in lixiuio habituari potest ut refert fran. post Io. an. ubi supra. Vnde pe. de pa.

dicit Idem de clareto confici non potest si propter uirtutez specierum & mellis admixti mutata sit species alias sic ꝫ nō debet quia sola admixtio aque non alterius liquoris fieri debet secundum eum in.iiii.di.xi.q.i.arti.v. facit.l.si quis uinum.ff.de triti.uino & oleo.lega. Ꝫ in uino cocto non potest confici secundum doc.ubi supra adde.s̄.q.proxima in fi. & dicunt doc.ubi.s̄.q̄ melius est dimittere celebrationem q̄ de talibus conficere ad quod.s̄.q.xxv.in fi. & per predicta uidetur q̄ in greco & guarneto confici possit quia remanēt seu sunt species uini.s̄.q.xx. XXXIII. quero utrū confici possit de musto: Rñ° secundum pe. & tho. ubi supra sic quia completa habet speciem uini non tamen fiendum est de multo recenti propter impuritatē ipsius secundum pisa. hoc uerum est nisi necessitas aliqua immineat ut in su. con. eo.ti.q.xcviii. secundum adō. unde coīter dicitur q̄ est unum ideo potest confici sed non debet propter impuritatem nisi aliud purificatū haberi nō possit tūc enim licet. unde & decretum dicit uuas posse exprimi in calicem & sic celebrari de conse.di.ii.si necesse. secundum pe.ō palu.in.iiii.di.xi.q.i.arti.v. & per ho. in su.de cōse.eccle.¶. & quando. allegat de conse.di.ii.cum omne. Ꝫ de musto dū adhuc retinetur in uua matura anteq̄ p̄ matur confici non potest quia non est ibi unum sub specie potabili sed exibili ut ī su.astensi ubi.s̄. & Laudō.de sacramento eucharistie. viii. colu. & in su. fratris anto.iii.parte.c.de missa. & per fra.c.cuz marthe. ꝟ. distinguendum.in fi. non tñ potest confici de uapa idest aqua tenuis xp̄i secundum alber. est enim aqua rusa super acrimos uuarum posit̄q est expressum unum que habet aliquantulum de uini acumine sed non est unum secundum fratrez anto.ubi.s̄. Idē pe. de pa. in.iiii.di.xi.q.i.arti.v.conclu.vii. & si militer si aqua proiciatur super feces uuetis quia non est unum & similiter de aqua rubefacta ex panno rubeo immisso & ꝓ modi secundum eundem facit. ī.q. xxxvi. XXXIIII. quero utz aqua debeat apponi uino Rñ° secunduz tho. & pe.in.iiii.di.xi.aqua apponitur non tanq̄ de necessitate sacramenti quia etiā sine ea conficeretur sed tanq̄ de bene eē scilicet propter significationem unionis populi ad xp̄m aque enim multe populi multi apoca.xvii. grauiter tamen peccaret qui scienter obmitteret aque appositionem quia ageret contra institutōem ecclesie & quia dominus apposuisse creditur secundum pisa.in.¶.eucharistia.fo & in su.con.eo.ti.q.xcix.&.s̄.q. xxvi. In contrarium facit de conse.di.ii.c.ii. sed hu.exponit textū ibi duz dicit solum potest ideſt non debet simile ea. di. cum omne. ꝟ. nam q̄. & ideo si unum soluz apponeretur fit sanguis ut ibi sed si sola aq̄ offertur non conficeretur & est ratio di uersitatis quia unum uel naturaliter uī originaliter uel essentialiter nūq̄ est sine aqua unde unum dicit aq̄ putrefacta ī uite preterea prevalet sanguis humori aquatico & humano corpori qui sanguis per unuz designatur & sic prevalz unū aque secundum arch. in dicto.c.ii. & subdit q̄ aqua significat plebem dicto.c.cū omne. ꝟ. nam q̄. & unum significat sanguinem per que facta est nostra redemptio secundum pe.ea.di. in calice. gloꝛta men in dicto.c.ii. refert opiniones ō hac materia & opinionem dicentium q̄ ex uno sine aqua non potest confici sanguis xp̄i quod uidetur sequi ho.in su.de cele. mis.¶. & quando. ꝟ. & qualiter. in fi. & refert etiam opini.bug. dicentis q̄ pōt licet fieri non debeat & ibi dicit archi. q̄ pro opi.bug. facit de cele.mis. c.fin. ubi hanc sententiam dicit ho. fore tenendam & sequuntur ibi doc. & dixi. s̄. q. xx. & facit de conse.di.ii.cum omne. in glo. nam legitur. & sic licet appositio aq̄ sit de necessitate precepti non tamen est de necessitate sacramenti ut dicitur ī su. astēn. li.iii.ti.viii.¶.i. sic ergo fieri potest de uino puro sine aqua sed non uice uersa de aqua sine uino uel de farina sine aqua ut per Laudō. de sacramēto eucharistie. in viii. col. Vnde si ex negligētia ꝑtermittatur aqua nihilominꝰ est ibi uerum sacramentum sed non perfectum q̄tum ad significatum quia non est ibi repsentatio unionis xp̄i & eccīe ſz q̄tū

ad subſtantiam ſacramenti & uerum eſt & perfectum ut patet in eo quod legit & no. in.c. cum marthe. ¶. uerum. de cel. miſ. ſecundum Io. an. poſt doc. ibidem in. iii. v. &. xi. colu. & in.c. fi. eo. tit. & dominum dominicum in dicto. c. cuꝫ marthe. ¶. queſiuiſti. ad finem & illud ſi ſcienter obmitteret zč. idem ſi ignoranter qa debuit ſcire officium ſecundum pe. ð pa. in. iii. di. xi. q. i. arti. vi. ubi etiam hns concordat. XXXV. quero quare a qua miſcetur uino: Rñ° ſunt quatuor rationes Prima quia fluxit aqua de petra in ſignum paſſionis xp̄i de conſe. di. ii. re uera. &. c. in calice. Secunda quia exiuit de latere xp̄i ea. di. c. i. &. c. non oportꝫ Tertia qꝫ populus per aquam ſignificatur & per admixtionem aque cum uino populi redemptio. ea. di. cum omne. ſm hug. & arch. in dicto. c. in calice. in fi. & facit de cele. miſ. cum marthe. v. uerū ibi nō uino zč. & in ſu. aſtenſi. li. iii. ti. viii. ¶. i. in. iii. colu. uel quia uinū mixtū aque habet deſignare vnionem deitatis & humanitatis ſecundum Io. an. in. c. ꝓ poſuiſti. de conſe. eccle. uel alta. uel ſignificat vnionem xp̄i & eccleſie ſecundum Io. an. in dicto. c. cum marthe. iii. colu. in. xi. colu. & adde. ñ. q. proxima &. q. xx. XXXVI. quero q̄tum de aqua apponi debeat: Rñ° apponi debꝫ adeo parum ut in unum totaliter conuertaē alias non conficeretur ſecundum piſa. & ideo de uino ſiue aquatico non pōt confici quia non eſt unum ſed aqua aliq̄ tulum unata ut in ſu. con. eo. ti. q. xcix. ſecundum fratrem Ny. in addi. &. ē. q. xxxiii. Idem pe. de paſ. in. iii. di. xi. q. i. arti. vi. concl. v. ubi etiam qꝫ dꝫ appoſita diu ante conſecrationem qꝫ fuerit cō uerſa in unum tñ imminente ymolatione debet apponi ſimul cum uino ſecūduꝫ eum & ſic debet tam parum apponi de aqua qꝫ unum illam abſorbeat quia xp̄s qui ſignificatur per unum non mutatur in eccleſiam que ſignificatur per aquam ſed eccleſia in xp̄m unde auguſtinus in ꝑſona domini li. vii. confeſſionum dicit cibus ſum grandium creſco & manducabiſ me nec tu mutabis me in te ſicut cibum carnis tue ſed mutaberis in me ut ꝑ doc. in.c. cum marthe. concludentes qꝫ ponē de aqua ad arbitrium non tamen tantuꝫ qꝫ abſorbeat naturam uini Idem in ſum. aſtenſi li. iii. ti. viii. ¶. i. Vbi dicit tutiꝰ eſſe qꝫ ſemper apponatur parum ð aqua maxime ſi unum erat debile quia ſi tāta fieret appoſitio aque qꝫ ſolueretur ſpecies uini non poſſet perfici ſacramentuꝫ cum tunc non eſſet unum ſed aqua una ta ut ibi latius & ideo etiam forſan dicitur qꝫ in ſacramento altaris magis apponendu eſt de uino q̄ de aqua quia hoc ſacramentum in uino magis eluceſcit cuꝫ ſine aqua poſſit confici ſecundum Io. an. in dicto. c. cum marthe. ix. colu. in. c. pīt eo. ti. & ſufficiunt due gutte modice uel tres ſecundum Lauð. de ſacram. eucha. xiii. col. viii. q. qui ſubdit qꝫ ſi apponaē tanta q̄titas aque ſicut de uino ad menſuram & eadem ſit utriuſq; fortitudo cō ficitur qð eſt ibi de uino ſi fiat cōfectio anteq̄ potuerint ſimul cōmiſceri alias nō ut ibi lati⁹ ad qð. ¶. q. xxvi. & q. xxxiii. intelligе tamen qꝫ ſit de intentione celebrāt⁹. i. q. xli. &. xlviii. XXXVII. quero quid ſi apponatur uino aqua roſacea uel alia artificialis Rñ° apponi nō dꝫ ſi tñ apponeret nihilominꝰ officeret nā ipſa in uinū conuerteretur ſicut aqua naturalis ſecundum piſa. Idem in ſu. conf. eo. ti. q. ci. ſm adð. Idem pe. de palu. in. iii. di. xi. q. i. arti. vi. conclu. iii. Ioan. in. c. cum marthe. in. viii. &. ix. colu. poſt multa dicit ſic hoc igitur teneas qꝫ q̄tumcūq; alterius liquoris apponatur cum ſanguine ſemper remanentibus ſpeciebus manet & ſacramentum ipſis autē non manentibus deſicit & ſacramentum nec in hoc recipiuntur dicta philoſopho rum ut ibi latius & adde. ¶. q. xxvi. per totam. XXXVIII. quero quid ſi ꝑ poneretur aqua qñ adhuc uinū eſt in dolio Rñ° ſecundū tho. ubi ſupra non ſufficeret qa hoc nō ſignificaꝛ aliquid ſed oportet ut imminente oblatione apponatur ad ſacramentum ſecundum piſa. Idē in ſu. con. eo. ti. q. cii. &. ¶. q. xxxvi. idē pe. de palu. in. iii. di. xi. q. i. arti. vi. conclu. v. facit quod no. de conſe. di. ii. c. u. in glo. nota. ſi ergo uinuꝫ erat antea lim

phatum & postea in altari non additur de aqua uel quia appolita fuit in dolio uini reuera conficitur sed qui hoc facit. grauiter peccat secundus arch. post pe. de conse. di. ii. c. i. & ꝑ Lauð. in sacramẽ tali de sacramento eucharistie. in xiii. colu. subdens dum tamen in uase posita nimis nõ excesserit. s̃. q. xxxvi. Tri gesimonono q̃ro utr̃ in terris ubi nõ est uinum possit consici de aqua rubea in q̃ lotus est pānus uino rubeo ītinct9 Rñ° secundum tho. in iii. di. xi. q̃ non quia illud est magis aqua rubea q̃ uinum vnde hoc damnatur de conse. di. ii. cuꝫ omne. Quid ergo fiet in illis terris ubi uinū nõ potest haberi: Rñ° q̃ nõ est aliqua terra ad quam non possit tantū de uino portari q̃tum sufficeret ad celebrandum uel secundum al. dicendum uidetur q̃ ō hoc consulendus esset papa tamen propter ī tollerabile damnum animarum quod in curritur ex defectu sacramenti dispẽsandum uidetur ut corpus xp̄i absq; uino cõficeretur quia corpus nõ est sine sanguine. s̃. q. v. &. q. xx. & idem in su. conse. eo. ti. q. cv. & in su. astensi li. iii. ti. viii. §. i. ad fi. ubi etiam dicitur circa prin. §. q̃ propter defectum alterius speciei. s. panis uel uini non unum sine altero consecrandum quia non esset sacramentuꝫ ꝑfectum. s̃. q. v. &. xxxiii. & addit in su. fratris antonii. iii. parte. c. de missa. ubi latius & ad illud de dispensando adde q̃ alias regīr papa uel eo mortuo uniuersalis ecclesia non posset immutare hāc formā paīs & uini ut no. arch. lxvi. di. poro. ad q̃. s̃. q. iii. in fi. ii. q. xxviii. &. s̃. q. xxxiii. & uide. s̃. q. iii. in fi. XL. q̃ro utrum in eucharistia possit aliquis liquor permisceri speciebus uini Rñ° sm pe. in. iii. di. xxi. li additur res alterius natur̃ & maioris uirtutis trāsmutat speciem uini in se & si equalis uirtutis transmutatur utrumq; in naturam tertiam & sic utroq; modo desinit ibi esse species uini & per consequēs sanguis xp̄i Si uero sit minoris uirtutis transmutatē in naturam speciei uerum tamen sub partibus illis ad q̃s liquor addit9 penetrat cū nõ sint ibi accidentia sine subiecto desinit eē sanguis xp̄i q̃ si liquor additus eiusdem nature sit & maior tunc ad omnes diuisiones speciei peruenit & eius cotinuitatē totaliter soluit & sic incipit esse aliꝰ liquor & sanguis xp̄i ibi eē desinit & idez si equalis sit. si uero sit minor tunc nõ ꝑ uenit ad omnes diuisiones speciei sub ꝑ tibus ergo illis ad quas unum additum peruenit desinit esse sanguis cum iam accidentia non sint sine subiecto & cōtinuitas speciei q̃ erat sine subiecto soluta sit: sub partibus uero illis ad quas non peruenit manet xp̄i sanguis satis concordat tho. secundum p̄sa. Idem in su. conse. eo. ti. q. ccm. & additur secundus eundē pe. Puto tamen q̃ si non est ita notabiliter excellens quod additur propter dubiuꝫ toto liquore ipso tanq̃ sacramento utendum est & q̃ in primo casu uidelicet qñ apponitur liquor alterius speciei maioritas attendenda est non tantum q̃titate sed & uirtute secundum fratrem Ny. in additione & uide per pe. de palu. in. iii. di. xii. q. v. per totam. & Lauð. de sacramento eucharistie xvi. colu. vi. q. &. s̃. q. xix. Et de hac materia si appōatur aqua uel uinum post cōsecrationē uide ꝑ Io. an. in dicto. c. cum marthe. in. vi. col. & tribus sequentibus & ibidem per doctores & dominum dominicuꝫ Et subdit Lauð. ubi supra q̃ ratio quare secundū uinum non transit in sanguinem est quia ista questio nõ fit nisi per uerba effectiua sed huic uino secundo non sunt uerba dicta ergo cē. ut ibi latius unde uinum qð superiffunditur sanguini non efficit sanguis ut per ho. in sum. de conse. eccle. §. & qualiter. in fi. & archid. de conse. di. ii. compimus. &. ī. q. li. & dicta. q. xix.

XLi. quero quo ad ministrum & q̃ro primo que requirantur ad esse huius sacramenti Rñ° quatuor scilicꝫ ordo materia uerba & intentio secundum Inno. in. c. quod sicut. de elec. ad fin̄ & quod no. per fran. p9 pau. in clem. si dominū. v̄. transiturus. in. ii. q. in principio & in v̄. hoc est memoriale. in penultima colu. ibi. & sic quotiens inuenitur panis & v̄bum sacerdotis & intentio cē. secundus Lauð. ad idem per dominum dominicuꝫ n. c. cum marthe. §. quesiuisti. circa finē ecele. missarū. uel dic q̃ ad sacramenti

neceſſitatem tria requiruntur .ſ. debita materia debita forma & miſter intendẽs confectionem ſeu conſecrationem ſi alt quod horũ defuerit confici non poterit ſed huic concurrentibus conficitur Licꝫ alia defuerit & ideo refert domꝰ frã. in.c.cũ marthe.§.queſiuſti.in.xii.q. & ibi Io.an.in.x.colu. thomam dicere qꝫ in iſto ſacramento ſicut in aliis requiritẽ materia ſiue elementum ſenſibile de quo conficitur ſcilicet panis & unum Item requiritur forma uerborum qua accedẽte ad elementum & ſacerdote rite ſecundum claues eccleſie ordinato uerba proferente & intentionem ad hoc habente fit uerum ſacramentum in quo eſt uere corpus & ſanguis xp̃i & facit.ĩ.q. pxima.&.q.xlv.&.q.xlvi.& ad illud de ĩtentione adde.ẽ.de ſacramentis in ccmmun.q.i.in fi.&.ẽ.q.xxxvi. in fi. Ex huis ſequitur qꝫ ſine ueſtriꝫ officio miſſe deputatis conficitur uerum ſacramentũ licet grauiter peccet qui hoc fecerit ſcienter ut notat arch.de conſe.di. 1. concedimus ad quod.ẽ.q.v.& dicunt theologi qꝫ crux non eſt de ſubſtantia huius ſacramenti nec eſt neceſſaria inſufflatio ſupra ſpecies conſecrandas: XLII. quero ſi miniſter non intendat ſpecialiter confi cere ut quia hereticus eſt & non credat qꝫ ad talia uerba conficiatur corpus xp̃i intendit tamen generaliter facere qđ facit eccleſia an conficiat :Rñ° ſic licꝫ enim non credat conficere uel non intẽdat prĩcipaliter conficere ſed ob aliud ad hoc faciendum accedit.xxvi.q.v. quicunq. hoc non nocet dummodo intendat illud agere quod agitur ab aliis qui illud conficiunt & ſic adhibetur intentio & ſi intentio dicatur adeſſe cõficiendi illud miniſterium tamen ex quo intendit eadem agere que ab aliis gerũtur in tali officio impleuit miniſterium ar. xxvii.di. quod interrogaſti.xxvii.q.i.uidua quidem.ſecundum hug.& arch.ĩ.q.i. ſacerdotes. & per eundem de conſe.di.iii.nõ illud. &.ẽ.§.i.q.xxxii.& qꝫ fran.in.c.i.xi.q. de bap.& adde.ẽ.q.xvii.ſatis eſt ergo qꝫ aſſit intentio generalis ut intẽdat facere quod facit eccleſia quia conficit ꝫ ipſe aliud credat uel alibi cogitet ſecũdũ Lauõ, de ſacramento euchariſtie.vi. colu.v.q. XLIII. quero cuius uirtute conficiatur hoc ſacramentum Rñ° di uina uirtute ad prolationem illius forme ſeu ſermonis xp̃i ſacerdotis miniſterio conficiatur de conſecra.di.ii.panis eſt. &.ẽ.q.xxxiii.&.v.& ſic per uerba a xp̃o prolata conficiatur ut dicit archid. in dicto.c.panis.circa medium ſcilicet p miniſterium ſacerdotis ut dicit arch. ea. di.utrum. poſt prin.fit ergo tranſſubſtãtiatio dum a ſacerdote proferuntur uerba uirtute illorum uerborum ut dicit archid. poſt hug. de conſecra.di.ii.c. quid ſit.ad hoc.ẽ.q.xxi. Ipſe enim xp̃s facit licet ſacerdos ſit miniſter proferendo ꝺ ba xp̃i quibus fit dicto.c.utrum.ut dicit archid.ea.di.quia corpus ſuper uerbo conuertit Alibi dicitur qꝫ ſacerdotes ſacro ore corpus xp̃i conficiũt xi.q. iii. abſit &.xvi.q.i.doctos. in fi,xcv.di.ecce.& in dicto.c.quia corpus.in prin.ſed intelle ut dixi.ẽ.ſa.ẽ.q.xii.& ad p̃dicta unde de ſacramentis in communi in principio & in.§.i.q.i.& in.§.iii.q.xi.in fi.

XLIIII. quero quis poteſt ſacramẽtum euchariſtie conficere:Rñ° ſecundũ thomam .iii.di.xiii.ſolus ſacerdos põt laicus uero q̃tumcunqꝫ ſanctus celebrando nihil ageret concor.ho.alber.& pe. & ceteri theologi communiter ut in ſum. confeſſ.eo.ti. q.cccii.ſecundum fratres Ny. poſt piſa.in.§.euchariſtia. iii. facit ẽ.q.xli. Vnde nõ ſacerdos per quãcũqꝫ ſanctitatem aut poteſtatem a papa comiſſam non poteſt corpus uel ſanguinem xp̃i conficere ut per petrum de palu. in iii.di.xiii.q.i.in principio per totũ primum articulum Item ſacerdos etiam papa prohibente poteſt conſecrare ſecũdũ eundem articulo ſecundo &.iii.& in dicta ſumma aſtenſi li.iii.ti.viii.§.deinde conſiderandum, de miniſtro facit textus in.c.panis eſt.de conſe.di.ii. dum dicit non ſuis ſermonibus ſacerdos zẽ. &ĩ.c. utrum.cum ſi.& patet in ymo. corporis xp̃i dum dicit qꝫ ſolis preſbiteris zẽ. & ſic non omnis homo ſed ſacerdos rite ordinatꝰ tãtũ eſt ydoneꝰ miniſter hꝰ ſacramenti cum hec poteſtas procedit a preſbiterali caractere & ſic non cadit in non

baptizato nec in muliere nec inordinato in presbiterum ex precepto pape quia non rite ordinatus est secundum Lauð. in sacramentali de sacramento eucharistie. v. colu. qui subdit q̄ hanc potestatē habent presbiteri a solo deo per misteri um episcoporum xp̄o hoc statuente duz dixit hoc facite in meam commemorati onē de cōse. di. ii. c. ii. & di. iii. alius. secū dum eum ad quod. s̄. q. proxima. & itel lige ut dixi de sacerdote baptizato & ri te ordinato in sacerdotem secundum for mam ecclesie ut dicit archi. i. q. i. sacerdo tes. & no. de summa trin. c. i. in p°. secun dum claues. & in. c. ii. glo. ii. de cle. non ordi. mini. Sic ergo nec virgo maria nec angeli deicōficere possent cū non sint sa cerdotes secundum doc. quin etiam nec diaconus de licentia & mandato pape ut no. xcv. di. peruenit. & sic non sacerdos non conficit licet pro presbitero habeē ut per fede. in consilio xiii. penultima co lu. XLV. quero an sacerdos hereti cus scismaticus excomunicat9 aut degra datus celebrans conficiat: R̄n° sic q̄us ad suam perniciem concordant communi ter omnes ut in summa confess. eo. ti. q. ccxiii. secundum fratrem Ny. post pisan. ubi. s̄. sed obicitur huic sacramento cōfi ciendi angeli assistunt sed ministerio her ticorum angeli non assistunt ergo zc̄. sed dic contra secundum bug. nam cum cōfi cit: officit soluz qa sacerdos sed propter heresim non desinit esse sacerdos quia ut dicit august. de hereticis loquens sicut ī eis mansit baptismus: sic ergo ordinatio integra ergo potest cōficere dummodo seruetur forma ecclesie Item ad sacramē tum istud non plus exigitur ex parte mi nistri q̄ ordo intentio & actio debita sci licet uerborum prolatio ista omnia pōt facere hereticus ergo & conficere pōt quod uerum est secundum petrum: confi cit tamen malus ad damnationem sui & ad utilitatem deuote audientium ut colli gitur. xv. q. ult. c. fi. secundum archid. de consecra. di. ii. quid sit. &. s̄. q. proxi ma. & facit xxiii. q. i. scisma. in fi. & qō ibi no. &. ¶. huic auctoritatib9. & sic p̄bi ter degradatus conficit ut in. c. ii. de sa. non iteran. ibi celebrauerūt. ut per Io. an. in. c. ii. de cleri. excommuni. minist. & fran. in dicto. c. ii. de sacra. non iteran. p hoc quia caracter sacerdotalis in quo cō sistit potestas celebrandi & consecrandi ab homine tolli non potest quia non dat ab homine sed a deo licet mediante hoīe scilicet episcopo qui operatur instrumē taliter licet usus talis potestatis per ec clesiam predictus auferatur. Vnde nihilo minus consecrant ut dicunt communiter theologi & doc. canoniste licet magister sententiarum in. iii. dicat contrarium & non bene ut in summa astensi. ubi supra. Idem pe. de palu. in. iii. di. xiii. q. i. arti culo. ii. conclu. iii. Idem Io. an. in dicto c. ii. de sacra. non iteran. de materia her ticorum scismaticorum apostatarum iu deorum & sarracenorum p pe. de pa. di. xiii. q. iii. sic ergo heretic9 & quilibet p̄ cisus ab ecclesia si sacerdos & in forma ecclesie celebrat conficit pro hoc quod nota. i. q. i. si fuit iustus. &. c. nos dicim9 &. c. aurum. ¶. i. in uerbo distribuendi. &. c. si quis a symoniacis. & facit quod no. xi. q. i. in principio &. ix. q. i. ord̄. in uerbo probare. &. c. ii. glo. prima. & quod no. i. q. i. qui perfectionem. & ad idez per archid. Io. an. & pe. de anch. in c. ii. ad fi. de penis. li. vi. & quod no. ar chid. i. q. i. sacerdotes. & xv. q. ult. c. fi. per glo. & q̄ presbiter degradatus con ficiat tenet Lauð. de sacramento eucha ristie. v. colu. iii. q. quia caracter semel impressus non potest tolli licet extra p̄s biteratum sit quo ad debitaz executōez i. di. accedens. & tenet etiam anto. ð bu. in. c. primo. in fi. qui cle. uel uouen. simi liter symoniacus in ordine celebrans cō ficit ut per an. de bu. in. c. tāta. ð symo. & q̄ degradatus etiam actualiter confi ciat tenet dominus Ny. in. c. i. &. ii. de cle. excommuni. minist. & fran. in. c. nō potest. de sen. & ideo conficit sacerdos cantās missam ut deus perdat aliquē no. i. q. i. dictum. & per Io. an. & dominicū c. ii. de cele. missarum. nam etiaz per ma lum sacerdotem conficitur no. i. q. i. pro phetauit. & de conse. di. ii. quid sit. in v°. catholicus. & ideo celebrans ut inimic9 trucidetur conficit ut dicit Ioh. de lig. in dicto. c. ii. de cele. missa. nam etiam p̄

ce mutatis presbiteri fit transubstantiatio mutate spiritus sancti non merito sacerdotis ut no. in clemen. si dominum. glo. magna. circa fi. de reli. & venera. sanct. per quod ultimum respondetur ad obiectum in principio factum & ad predicta ī. q. ci.

XLVI. quero utrum plures sacerdotes possint simul eandem hostiaꝫ consecrare: Rñ° alber. tenet q̄ non ſ3 ꝓ babilio udetur secundum tho. in. iii. di. xiii. ubi dicit q̄ secundum morem q̄rūdā ecclesiarum sacerdotes quando ordinantur concelebrāt episcopo ad repsentandum q̄ dominus hoc sacramentuꝫ instituit & potestatem consecrandi discipulis dedit quādo sit cuꝫ eis cenauit sic episcopus simul cum ordinatis presbiteris celebrat & tunc omnes debent intentionē referre ad illud instans in quo episcopus uerba profert & sic est ibi tantū una cōsecratio concor. Inno. ut in su. con. li. iii. ti. xxiii. q. ccvii. sed ut ibi patet alber. q̄ sine preiuditio dicit melioris sniē dicēdum uidetur q̄ plures sacerdotes simul non possunt nec debent simul unam conficere hostiam qa ꝓ certo secundum Augustinum iniuria fit sacramento adhuc autem uanuꝫ est a pluribus facere quod melius ab uno fieri pōt uanū autem nō est in operibus nature & multominus in operibus gratie & q̄ aliquando plures sacerdotes assistūt pape hoc fit ꝓpter obsequium non propter consecrationem & si obicitur q̄ illi assistentes faciunt signa & dicunt uerba dicendum q̄ iudicio meo fieri non debet nec etiam fit quia iniuria fieret sacramento & si obicitur q̄ sacerdotibus de nouo ordinatis q̄ illi assistunt & concelebrant episcopo dicēdū q̄ illi uerba non pronuntiāt sed assistūt propter reuerentiā sacramēti & ꝓpter doctrinam & ideo signa faciunt ad imitationem episcopi ut discant signare hec ibi secundum alber. pro hoc etiam facit quia illa cena facta cum discipulis satis representatur in communione quam accipiunt ordinati absq̄ alia consecratōe cum discipuli tunc non consecrauerunt ſ3 solum communionem acceperunt secūdū fratrem Ny. in addi. Petrus de palu. se quitur tho. dicens sic tertia conclusio est q̄ plures possunt simul celebrare & eandem hostiam consecrare & licitū est ubi hoc est de consuetudine de electo. quia sicut. secundum eum in. iii. di. xiii. q. ii. articulo. i. conclu. iii. quod plenꝰ explicat ea. di. q. iii. per totuꝫ & opiniones has tho. & alber. refert archi. de consecra. di. ii. panis est. & concludit q̄ melior est sententia tho. & Inno. qui hoc dicit ī. c. quod sicut. in fi. de electi. ubi ho. tenet q̄ preueniens solus consecrat sed si concurrant omnes consecrant secundum Io. de lig. in. c. ii. de cele. missa. subdens q̄ si sacerdos distat ab altari & profert vba cum intentione consecrandi licet non seruet moduꝫ introductū ab ecclesia nihilominus conficit de iuris rigore secundum eum post doc. & sic sacerdos etiam nō celebrans missam dicens uerba forme conficit secundum Laud. licet fran. aliter sētiat ut per eum in clemen. si dominuꝫ. ī. hoc est memoriale. circa medium de reli. & venera. sanct. & ideo dicit Laud. in suo sacramentali de sacramento eucharistie. vi colu. q̄ plures conficiunt eandeꝫ hostiam dum tamen expectent se in prolatione uerboruꝫ alias si unus preueniat alium uel etiam si ille qui audit missam p̄ ueniret celebrantem tūc alter nihil ageret quia semel consecratum nō potest reconsecrari de sacra vnc. c. i. cum si. secundum eum ad idem faciunt notata per dominum panormitanū in dicto. c. q̄ sicut. licet francis. aliter ibi sentire uideatur:

XLVII. quero quis minister possit sacramentuꝫ eucharistie dispensare Rñ° secundum tho. in. iii. di. xiii. solus sacerdos est proprius dispensator unde laicus non debet etiam in necessitate aliquem communicare quia hoc non est sacramentum necessitatis ad quod. ī. q. cii. diaconus autem quando possit unde. ī. q. cii. Idem in summa confess. eo. ti. q. cxxxi. & religiosus dispensans corpus xp̄i sicut excōmunicationem de priuil. cle. primo. ſ3 fra. Ny. pꝰ pisa. & idē p̄ pe. & palu. in. iii. di. xii. q. i. articulo. iii. & ad de. ī. q. cxviii.

XLVIII. quero an sacerdos possit conficere partem hostie Rñ° sic unde Guy. de monte Laud. in clemen. prima de cele missa. dicit q̄ pōt

sacerdos partem puta dimidiam hodie
consecrare & aliam non dummodo signꝫ
partem quam vult consecrare alias non
& per eundem in sacramentali de sacra
mento eucharistie in. xi. colu. v. iii. An
possit. Idem habetur in dicta summa astē
si. li. iii. ti. viii. ¶. postea considerandꝫ.
in fi. & dicit Io. de lig. in. c. cum marthe
q̄ credit q̄ talis confiteret etiam in mi
nima parte hostie peccaret tamen sic cō
ficiens quod nota. & sufficerꝫ q̄ fiat ista
signatio seu determinatio partis hostie
consecrande etiam ad intellectuꝫ & yma
ginationem licet non sensu seu tactu quia
intellectus partem diuisibilem compre
hendere potest puta si de hostia plana ī
tendat solam medietatem ex parte supe
riori & non aliam uel huiusmodi secūduꝫ
fratrem anto. in dicta summa Idem pe.
de palu. in. iii. di. xi. q. iii. arti. ii. ubi
plenius quia si partem vult consecrare
non designans nihil agit ut ibi per eum
& adde q̄ sicut dictum est de q̄titate cō
tinua unius & eiusdem hostie sic dicēduꝫ
videtur de quantitate discreta scilicꝫ de
numero hostiarum Vnde pone q̄ sacer
dos habeat ante se xi. hostias & ītendit
consecrare decem queritur quot sint
consecrate dicendum q̄ si num: rus ē so
lum in opinione non in intentione quia ī
tentio sit consecrare quicquid est coram
ipso Verbi gratia si aliquis habeat corā
se .xi. hostias & opinetur esse decem ip
se tamen intendit consecrare quicquid ē
coram ipso patet quia eius opinio ferē
ad numerum sed quia effectus consecra
tionis sequitur intentionem & non opi
nionem omnes .xi. sunt consecrate sed si
non opinio sed intentio feratur ad nume
rum ita scilicet q̄ non uelit cōsecrare pl9
q̄ decem sed tantum decem & tunc si scit
ueritatem numeri quia sunt .xi. & ipē tā
tum decem consecrare intendit aut disti
guit decem hostias quas consecrare iten
dit ab vndecima quam non intendit con
secrare & iste decem tantum de quibus
intendit sunt consecrate sed illa vndeci
ma non. aut non distinguit quas decem in
tendit & quam vndecimam non intendit
consecrare & tunc nulla est cōsecrata eo
q̄ intentio non fuit ad aliquam determi
natam. si uero sacerdos ignoret ueritatē
xi. hostiarum & intendit decem hostias
tantum consecrare & tunc eodem modo
distingue utrum determinet quas decē
intendit uel non determinet & respōden
dum est sicut in proximo precedenti ca
su. sed dubitatur quomodo hoc q̄ nume
rus ignoretur cui dubitationi respōde
tur q̄ potest contigere q̄ decem hostias
videat extensas & vna ibi lateat ipse au
tem intendit omnes quas videt & nullā
aliam consecrare secundum doc. sꝫ certe
hoc casu videtur indistincte q̄ ille decē
extense conficerentur uel exemplificāt
aliter quia potest esse q̄ ipse decem po
suit & ibi erat vna quam nesciuit ipse ue
ro intendat solum quas posuit & redit
hic casus ī casum supra positum quia tunc
illa non est consecrata quam nesciuit ibi
esse & omnes alie sunt consecrate si autē
ipse unam plus ibi posuerit q̄ crediderit
uel alius vndecim posuerit & ipse māda
uerit poni decem & non intendit nisi de
cem consecrare tunc non est determinata
eius intentio & sicut supra nulla est con
secrata secundum fratrem anto. in dicta
summa post durandum. & Iohannem ne
apolitanum in quolibet. & tho. in. iii. p
te. q. liii. Sed pe. de palu. dicit sic circa
hoc notandum q̄ si sacerdos intendit om
nes hostias simul consecrare licet ignorꝫ
quot sint nulla est ambiguitas quin ōnes
consecret sed posito q̄ uelit tot consecra
re tunc est distinctio quia si credit q̄ sint
quatuor tantum & sunt quinq̄ sed non
vult precise nisi quatuor consecrare aut
vult quidem omnes presentes consecra
re tamen non credit q̄ sint nisi quatuor
& si sciret quintā amoueret eam nihilo
minus omnes sunt consecrate quia ponit
q̄ vult omnes consecrare licet deceptus
sit. aut non vult consecrari omnes q̄. sunt
ibi sed tantum quatuor nec plures nec si
gnat eas & tunc nihil est consecratū. pp
ter defectum determinationis intentio
nis secundum pe. de palu. in. iii. di. xi.
q. iii. in fine. & in idem recidunt notata
de hoc per Io. cal. in. c. si sacerdos. de of
fici. ordi. & Laud. in sacramētali de sac̄
mento eucharistie in. xi. colu. v. iii. an
possit. XLIX. quero utruꝫ sacerdos

consecrans semper debeat sumere Rñ° ſm. tho. in. iiii. di. xii. dicendum q̄ sic ut de conſe. di. ii. relatu3. tociens aũt sumat quociens celebrat quia ip̄m sacramentũ in sumptione & complementum sue signi ficationis accipit & intelligit nisi impe diat per violenciam infirmitatẽ morte3 aut aliquid huiusmodi q̄ si plures missas celebret solum in ultima percipiat pſus onem & non in precedenti quia tunc non esset iejunus nec alia missam posset cele brare ex. de cele. mi. ex parte. q̄ si sacer dos post cõsecrationẽ infirmetur & non habeat alia hostia nichilomin9 deb3 alius sacerdos hostiã diuidere & unam ptem ipse sumere aliam ifirmo dare ſm. Pisa. Idem in sum. cõfessorum li. iii. ti. xxiiii. q. cxxii. Vbi etia3 patet q̄ ide3 est & si alius quicũq; infirmetur ad mortem & non repiatur nisi una hostia consecrata in missa ſm additionem i sum. Asten. li. iii. ti. viii. ẽ. postea considerandũ ŏ ritu & fra. Ant. in sua sum. tercia parte. c. ŏ missa Idem. Pe. de palu. in. iii. di. xi. q. i. ar. i. concl. iii. ubi dicit q̄ celebrans de bet utranq; materiam sumere ad hoc. ẽ. q. xx. Idem dicit di. xii. q. i. circa finem nisi in paraſceue ubi nõ sumit nisi sub spe cie panis ex quo non celebrat ut ibi per eum & disposito melius est sumere q̄ ab stinere ut ibi per eum in fi. & concordat huis archid. in dicto. c. relatum. & no. in c. consuluisti. in fi. de cele. missa. & adde ẽ. q. xl. L. quero an uno sacerdote de ficiente in missa debeat per aliu3 supple ri: Rñ° secundum thomam in. iii. parte q. lxxxiii. si sacerdos morte aut infirmi tate graui occupatur ante consecrationẽ corporis xp̄i non oportet q̄ per alium suppleatur. si uero consecrato corpore ante consecrationem sanguinis uel etia3 consecrato utroq; debet misse celebritaſ per alium expediri ut vii. q. i. nihil. ſm pisa. in. ſ. eucharistia. in. idem archidia. in dicto. c. nihil. & idem habetur in sum. conse. eo. ti. q. lix. uidel3 li. iii. ti. xxiii. q. lix. ubi dicitur q̄ sequens sacerdos de bet inchoare ubi primus dimisit secũdu3 petrum & thomam si sciatur. si autem ne scitur debet a capite incipere & sic inuit tur q̄ licet ante consecrationem non sit necesse missam suppleri tamen potest & ad predictorum maiorum declaratione3 in summa. eo. ti. q. lx. sic dicitur no. secũ dum alber. in li. de missa. circa fi. q̄ si sa cerdos ante canonem in missa deficiat a liquo casu tunc pro certo alius sacerdos debet reincipere & totum rite peragẽ quia ea que ante communionem in missa fiunt non sunt de sacramenti confectõe sed potius de populi instructione Si aũt in canone deficiat factus iam aliquibus signis super hostias oblatas ante tamen transsubstantiationem uidetur mihi q̄ a liis sacerdos non ab inicio debet missam reincipere sed potius ubi iste dimisit de bet supplere quod obmissum est & hoc propter duas causas quarum una est ex parte sacramenti alia ex parte populi: Ex parte sacramenti quia q̃uis ex illis si gnis subſtantia panis & uini non trãssub ſtantietur tamen ipsa materia ex uerbis & signis recipit sanctitatem ex qua effi citur magis ydonea q̄ in corp9 xp̄i trãs subſtantietur & hoc non est repetendu3 super istam hostiam ne iniuria fiat uirtu ti uerborum que tanq̃ sacramentum ha bentur quando iterum uerba eadem su per hostiam iterantur tanq̃ priora vba a priori sacerdote dicta nullam uirtute3 habuissent: Causa autem ex parte popu li est qa popls ex hoc minus uerba & si gna canonis appreciaret si uideret ea de facili repeti quasi prius dicta uiderentẽ annullata nam signa licet nõ transsubſtã tient tamen passionem xp̄i in ministerio representant & passio xp̄i nunq̃ debet irrita reputari si tamen sacerdos in ipsa prolatione uerborum que sunt forma sa cramenti deficiat uerbis iam in parte p nuntiatis saluo iudicio sententie maiorũ consulerem q̄ illa hostia pro reliquis in altari conseruaretur & missa alia celebre tur sed Inno. in. c. presbiter. de sacra. nõ iteran. dicit q̄ in hoc casu alius sacerdos debet incipere ibi qui pridie q̃ patereẽ zc̃. dicit enim ibi Inno. q̄ si quis intra conficiendum sacramentum eucharistie dum est in uerbis illis hoc est corpus me um deficiat alius incipiat a capite scilic3 ibi qui pridie zc̃. & idem dicim9 in bap tismo Inno. idem putarem si dubitareẽ

utrum prim⁹ sacerdos compleuerat uer
ba consecrationis ut etiam tunc reincipi
atur qui pridie zč. non enim intelligitur
iteratum quod ambigitur esse factū zč.
de presbi. non bapti. apostolicam. secun
dum fratrem Ny. oxim. in addi. Vnde
si presbitero celebrāti superuenit impe
dimentum aut ille peruenerat ad uerba
consecrationis eucharistie & non itera⁊
bitur illud sed supplebitur consecratio
sanguinis & illud quod restat: aut nōdū
peruenerat ut quia inceperat partem ꝺ
borum communionis & non perfecerat
& reiterabitur a principio vii. q. i. nihil.
& fit iteratō per eundem si fieri potest
alias per alium ut ibi nota. secundū frā.
in. c. fi. de sacra. non iteran. Sed quando
per alium expletur ab illo loco ubi dimi⁊
sum est si scitur non intelligas de uerbis
formarum quia si prior dixisset partem
uerborum consecrationis corporis uel
sanguinis & secundus residuum null⁹ eo
rum consecraret sed oportet ꝙ unus di
cat totam formam corporis uel sanguīs
consecrandi secundum petrum de palu.
& fratrem anto. in dicta summa ubi. ē. ꝙ
Io. an. in. c. quod sicut. ad fi. de electio.
& facit. ē. q. xxi. Vnde dicit ipse pe. sic
si sacerdos moritur in missa & nescitur
ubi dimisit incoandum est a capite Si
autem certum est ubi dimisit incoandū
est ubi certum est ipsum dimisisse secūdū
eum in. iii. di. viii. q. iii. ad fm. Et dicit
Lau⁹. in sacramentali de sacram. eucha.
vi. colu. viii. q. ꝙ si constat ubi dimisit al
ter abinde incipiet nisi dimiserit in pte
indiuisibili uel si non constat ubi dimisit
quia incipiet a principio sub conditione
simili de baptismo. c. ii. secundum eum.

LI. quero quid si sacerdos post conse
crationem corporis: sed ante consecrati
one⁊ sanguinis percipiat aut unum aut
aquam non esse in calice Rñ⁹ secundum
tho. in. iii. parte. q. lxxxiii. debet statiz
apponere & consecrare si uero post om
nia consecratōis uerba percipit ꝙ aqua
desit nihilominus debet procedere quia
appositio aque non est de necessitate sac̄
menti nullo autem modo debet aqua u
no iam consecrato misceri si uero post ip
sam consecrationem percipit ꝙ unū nō
fuerit positum si quidem hoc percipiat
ante sumptionem corporis debet deposi
ta aqua si ibi fuerit ponere unum cum a
qua & resumere a uerbis consecrationis
sanguinis. si uero hoc percipit post sump
tionem corporis debet apponere aliam
hostiam iterum cum sanguine simul cōse
crandam & in fine sumere hostiam itez⁊
consecratam & sanguinem non obstante
etiam si prius sumpsit aquam que erat in
calice quia preceptuz de perfectione sa
cramenti est maioris ponderis q̄ prece
ptum quod a ieunis sumatur secundum
pisa. Idem in summa con. li. iii. ti. xxiii.
q. lx. ad fi. secunduz ad⁹. & in summa an
to. iii. parte. c. de missa. & in summa astē
si ubi. ē. per pe. de palu. in. iii. di. xi. q.
i. arti. ii. conclu. v. Vnde dicit Io. an. ꝙ
si aqua sit in calice sine uino non est cali
cis sacramentum & ideo quandocūq; hoc
perpendet sacerdos anteq̄ sumat debet
reincipere uerba per que fit consecratō
calicis illa videlicet simili modo postq̄ ce
natum est zč. cum omnibus se quentibus
orationibus que in canone misse sequūt
ut per eum in. c. cum marthe. iii. colu. ō
cele. missa. ita tamen ꝙ si nondū sumpsit
corpus xp̄i quando remittit non debet
super hostiam consecratam signa facere
que iam facta sunt secundum eum ut per
dominum fran. in dicto. c. cum marthe.
¢. quesiuisti. ubi in. iii. q. refert Inno. di
cere ꝙ si deglutiuit aquam non debz illa
die reiterare sacramentum quod sequit
Guy. in rationali diuinorum officiorum
li. iii. in vi. parte misse. ad fi. & Iob. an.
in dicto. c. cum marthe. in. v. colu. Sed a
liqui theologi dicūt ut. ē. Ad quod. ī. q.
lxii. quod admitterē nisi fieri non possit
quando populus scandaliz aretur & dat
tur materia male loquendi de presbite
ris attēta opinione cōtraria &. ī. q. lxii.
&. q. lx. Vnde h⁹mōi de facto ꝙ ex cīpa
minister presbiter sumpto corpore p⁹
ea sumpsit aquam credens sanguinez ali⁹
sumpsit acetum alius uero posset primo
aquam credens unum in maiori q̄titate
& postea parum de uino. ē. q. xxxvi.
Si tamen supereſt pars corporis puta in
tincta in calice non uideretur necessaria
noua consecratio corporis xp̄i per pre

dicta facit. ī. q. lii. & lv. LII. quero quid si sacerdos non recolit dixisse ea q̄ in consecratione dicuntur Rñ° secundū tho. in. iii. parte. q. lxxxiii. non debet ex hoc turbari nō eni q multa dicit recolit omnium que dixit: tamē si probabiliter sibi constet se aliqua obmisisse que non sunt de necessitate sacramenti non debet resumere immutando sacrificii ordinem sed debet ulterius procedere. si uero certificetur obmisisse aliquid eorum q̄ sunt de necessitate sacramenti scilicet formā consecrationis debet resumi forma ipsa & cetera per ordinem reiterari secundū pisa. Idem in summa confe. eo. ti. q. lxi. Similiter etiam si quis ex lapsu lingue uł imperitia obmitteret uel mutaret uł nō bene proferret aliquam sillabaz a parte post nihil est iterandum arg. de consec. di. iii. retulerunt. secundus Ny. in addi. & in summa antoni. iii. parte. c. de missa.

LIII. quero quid si propter frigus uel ex negligentia hostia dilabitur in calicem Rñ° secundum tho. ubi. s. q. solus minima pars hostie mittatur in calicem hoc respicit corpus xp̄i misticus & ideo huius pretermissio non facit imperfectionem sacramenti ut per hoc sit necesse aliquid iterari secundum pisa. & siue dubitatur ante fractionez siue post quia similiter nec obmissio fractionis facit imperfectionem sacramenti ut in summa conf. eo. ti. q. lxii. secundum eundem thomam secundum fratrem Ny. in addi. sed si medietas hostie labitur potest & debz alia medietas que remanet diuidi in duas partes cum apte possit hoc fieri ut sit significatio. si autem tota dilabitur si non est tota madida sed aliqua pars & potest cōmode extrahi de calice & adhuc diu di sine multa contractatione partis maō facte debet fieri prout melius potest; Item si sumendo sanguinem remanet ps hostie in calicez misse in fundo calicis potest digito ad labium calicis adduci & sic sumi secundum fratrem antonium post theologos ubi supra. ad hoc. ī. q. lvi.

LIIII. quero quid si sacerdos infra missam aduertat hostiam non esse tritice am uel esse corruptam: Rñ° secundū pe. dicendum q̄ si ante consecrationem adh̄ tit remota illa hostia aliam ponat & a canone reincipiat. si uero post consecrationem idem fiat ponendo aliam hostiaz & eam sumendo sed & nihilominus postea illā primā hostiā sumat uł alius sumendā tradat aut reuerēter reseruet. si uero aduerterit post q̄ sumpserit in isto casu uari ant doctores secundum pisa. naz idē pe. & glo. Ray. sentiūt q̄ hoc casu sacerdos nō celebret itez qa ieiunus nō est ut in summa confe. eo. ti. q. xciii. secundus fratrem Ny. in addi. tho. tamen in. iii. pte. tenet q̄ debet ponere aliam hostiam & consecrare & sumere quia preceptū de p fectione sacramenti maioris est ponderis q̄ preceptum q̄ a ieiunus sumatur ut s. q. ii. secundum pisa. Riccar. dicit q̄ si sacerdos iam sumpsit hostiam dictam id est non consecratam secundum quosdam debet nihilominus sumere calicem consecratum ideſt sanguinem xp̄i q̄uis non sit ieiunus quia necessitas eum cogit ne sanguis remaneat sic inassumptus: Sed si iā sumpsit utrumq; scilicet hostiam non consecratam & calicem consecratum uel econuerso dicit q̄ non debet illa die aliaz hostiam consecrare quia ieiunus non est dicit frater antonius q̄ opi. tho. uidetur ī hoc notabilior scilicet q̄ aliaz consecret propter rationem ab eo assignatam ut p eum in dicta summa. c. de missa. & per pe. de palu. in. iii. di. xi. q. i. arti. ii. conclusione iii. & uide. s. q. li. & q̄ ibi dixi

LV. quero quid si musca uel arena in calicem ceciderit aut uenenum mixtum fuerit Rñ° secundum tho. in. iii. parte. q. lxxxii. si sacerdos hoc ante consecrationem deprehenderit debet calix ablui & aliud unum consecrandum poni: si uero aliquid horum post consecrationez ac ciderit debet animal caute capi & dilgēter lauari & 9buri & ablutō in sacrē tum mitti simul cum cineribus secundum eundem tho. ut in sum. conf. eo. ti. q. vii. Quod si uenenum uel animal uenenosuz esse deprehenditur nullo modo debet sumere nec alius dare ne calix urē in mortem uertatur sed debet dilgenter in uasculo conseruari & ne sacramentum remaneat imperfectum debet unum apponi & sacerdos denuo resumere 9secratōem

sanguinis & sacramentum pficere nihil enim abhominabile sumi debet occasione huius sacramenti ar. de consecra. di. ii. si per negligentiam. ubi de hoc nota. secundum fratrem Ny. oximi. post pisa. & in dicta summa fratris antonii. iii. pte c. de missa. & per petrum de palu. ī. iii. di. xi. q. i. articulo. i. conclusione. v. & p archiadia. in dicto. c. si per negligentiā. ubi sequitur glo. Similiter & prelatus non imponit censuraz nisi uideat expedire ut per doc. in. c. i. de sen. excommu. lib. vi. & in. c. requisiunt. de spon. LVI. quero utrum sacerdos possit seruare eucharistiam Rñ° non ad opus consecrandum sed ad opus morientium sic ut no. de consecra. di. ii. tribus. & de sen. excō muni. permittimus. ut per hostiē. in su. de offi. archipresbite. v. vii. debet. & debet sacerdos conseruare plures hostias considerata multitudine populi & loci ī firmitate nec illam reseruet ultra ebdomadam ne putrescat & si nō occurrerit infirmus ultra ebdomodam sumat sacerdos antiq̄ cum altera noua quam conficiet & alteram innouatam reseruet secundum an. & Ny. in dicto. c. permittimus. unum nota secundum petrum de palu. q̄ si sacerdos post sumptam perfusionez aduertat aliquam particulaz eucharistie q̄tumcunq; minimaz in calice nullo modo debet ipsam accipere si ibi sit species panis cum ibi sit xp̄s & ipse non est ieiun? sed debet in crastinum seruari uel alio ieiuno & disposito ad cōicandū tradere & sic est intelligendum quod dicitur in dicto. c. tribus. de ministris qui debent sumere portiones sacramenti remanentes scilicet q̄ sint ieiun secundum fratrē Ny. in dicta summa ubi. s. ad hoc. s. q. iiii.

LVII. quero quid significēt diuisiones hostie quas facit sacerdos Rñ° ſm tho. in. iii. di. xii. triplicem habent significationem: nam primo quidem significat diuisionem que fuit in corpore domini post eius passionez: Secundo distributionem redemptionis per diuersa membra ecclesie: Tertio significatur quod ī corpore xp̄i mistico scilicet in ecclesia q̄dam pars adhuc ē in hoc mūdo & eius tribulationibus & hoc significat pars cōmesta Illi autem qui iam sunt in celo & corpore & anima ut xp̄s & beata uirgo significātur per partem missam in calicē quia inebriantur ab ubertate dom? dei sed illi q̄ sunt in celo sola aīa & expectāt gloriam quo ad corpus: Similiter & q̄ sunt in purgatorio significātur per partem tertiam que olim in primitiua ecclesia seruabatur usq; ad finem misse secundum pisa. licet hodie non seruetur ſma net tamē eadem significatiō partium ut in summa confess. eo. ti. q. cxii. & ad predicta facit de consecra. di. ii. triforme, secundum Ny. in addi. uel dic q̄ ex quo trinitas continetur in tribus partibus una pars de siccis sumitur ad laudez dei pro animabus bonorum sicut sunt anime sanctorum: altera pro illis qui in purgatorio sunt: tertia pro uiuentib? in sanguine ideſt in peccatis secundum archidi. in dicto. c. triforme. Vnde ecclesia ter pro suis orat uel laudat deum quando scilicet dicit sanctus sanctus sanctus quasi dicat sanctus pro his qui regnant in celo: sanctus pro his qui patiuntur in purgatorio: Sanctus pro his qui peregrinantur in mundo: Et propter hanc eandem rationez hostia sacrata diuiditur in tres partes in altari secundum host. in sum. de pe. ni. & remiſ. ¢. quibus mortuis. v. iii. & ī qualibet parte hostie diuise est totū corpus xp̄i Ioh. an. in. c. cosuluisti. in fi. de cele. missa. ad quod. s. q. viii. adde etiaz clarius in dicta summa. anto. iii. parte. c. de missa. & per dominum fran. in rubri. de cele. missa. v. etiam. post tho. quid significat fractio hostie. Et nota q̄ corp? xp̄i ad fractionem hostie non frangitur quia non est in hostia modo quātitatiuo ideo hic non frāgitur nec frangeretur etiā dato q̄ esset in se frangibile aut passibile in cena secundum petrum de palu. in. iii. di. xii. circa principium ad quod. s. q. vi. sed species bene franguntur tamen non est de essentia manducandi quia quod colando uel sorbendo sine diuisiōe trahicitur manducari dicitur etiam solum quod integruz deglutitur & sic corpus xp̄i uere manducatur ex hoc solo q̄ cum cibo uere trahicitur secundum eūdē ubi etiaz de signatione fractionis hostie

& sic no. a pro illis qui non mastícãt corpus xpi: LVIII. quero quid si tagẽ duz si stilla sanguis extra ceciderit Rñ° si p negligentiã aliqd ceciderit ꝺ sanguine siquidem super tabulam scilicet que solet esse sub pedibus sacerdotis secundum glo. lingua lambatur & tabula radatur sed & si non fuerit tabula locus ipse radetur & comburetur & cinis iuxta altare condetur & sacerdos quadragita diebus peniteat: Si uero ceciderit super lapidem altaris scilicet quia non erat interposita palla secundum glo. sorbeat sacerdos stillam & tribus diebus penitet: si super linteuz altaris & ad alium linteum stilla peruenerit quatuor diebus peniteat: si superuenerit ad tertiũ nouẽ diebus peniteat: si usq; ad quartuz. xx. diebus peniteat & abluat ipse sacerdos tribus uicibus linteamina que stilla tetigerit calice supposito aqua iuxta altare condatur & conserra. di. ii. si per negligentiam. posset etiam sumi a sacerdote nisi propter abhominationem dimitterz ut ponit tho. in. iii. parte & ut idez dicit in. iiii. di: xii. cautum est ut pars illa linteii sue palle abscidatur & comburatur & cinis iuxta altare condatur Idem dicit etiam in. iii. parte. secundum pisa. & q; illa aqua ablutionis posset sumi ut. ꝺ. sequitur & host. in summa de peni. §. que penitentia. v. tricesimusquartus. & de consecra. eccle. §. & quando. v. si per negligentiam. & Io. an. in. c. i. de custo. eu charist. & Laud. de sacramento eucharistie in. xii. colu. viii. q. & ad illud q; pars linteii abscidatur dicit Vbertus q; sufficit q; lauetur modo predicto secundum fratrem anthoniuz ubi. ꝺ. nec enim aliud uolunt tho. dum dicit cautum est zc̃. & dicit archidi. post hug. in dicto. c. si per negligẽtiã. q; in dictis caſ9 erit penitẽtia ut tot diebus ieiunet uel tot diebus abstineat a communione sacramentorum & idem dicit ibi glo. ar. xlv. di. c. ii. dicit frater anthoni9 ubi supra q; beatus thomas in scripturis dicit q; alii dicũt q; huiꝰ diebus debet iniungi penitentia arbitraria pensatis conditionibus persone & negocii & hoc dicit uideri probabilius qa potest hec penitentia minui & addi secũdum conditiones persone & negotii. ꝺ. §. proximo. q. cxxxiii. facit in specu. tit. ii. §. nunc de episcoporum. v. cxxiii. & quod nota. de uerbo. signi. c. nouimus. in fi. Et idem uidetur si ob negligentiaz presbiteri hostia consecrata uetustate corrumpatur uel si uermis uel canis illã corrodit uel cõmedit ut scilicet peniteat ut. ꝺ. dictum est faciunt nota. in. c. i. de custo. eucha. & de consecra. di. ii. qui bene.

LIX. quero quid si quis eucharistiã uomuit: Rñ° si sit laicus & per ebrietatem uel uoracitatem uomuit. xl. diebus peniteat clerici uero uel monachi presbiteri uel diaconi. lxx. diebus peniteant episcopus lxxx. diebus Si uero causa infirmitatis euomuit septẽm diebus peniteat de consecra. di. ii. si per ebrietatem. & debet uomitus cremari & cinis iuxta altare recondi. ꝺ. q. proxima. secundum pisa. & per host. in sum. de peni. §. que penitentia. v. xxxv. & ad illud si propter infirmitatem intelligesi precessit culpa ut no. in dicto. c. si quis. & facit qõ no. de consecra. di. ii. accesserunt. in uerbo adorauerit. & in. c. qui bene. eo. ti. & ẽtiã intelligitur penitentia tantorum dierum uide. ꝺ. §. proximo. q. cxxxiii. Quid autem agendum de animali cõmedente eucharistiam refert frater anthoni9 opiniones in dicta summa & concludit q; si credatur species sacramẽti alteratas debet animal comburi & cinis iuxta altare recondi: Sed si factum est ita recens q; adhuc creditur species sacramenti permanere in stomacho animalis & tunc debz animal exenterari & comburi sed ps hostie ibi reperte debet sumi si eam non horret sacerdos alias reponi & dimitti quousq; naturaliter consumatur ad hoc quod no. hosti. in summa de peni. §. que penitentia. v. xliii. & sic mus seu brutum sumit hoc sacramencum ut plene per pe. de palu. de hoc in. iii. di. ix. q. i. ad finẽ &. i. q. lxxxii. LX. quero quid faciet sacerdos qui infra missam recordatur se esse excommunicatum uel suspensum uel non ieiunum uel habere aliquid mortale nondum confessum Rñ° de hoc no. per glo. & doc. vii. q. i. nihil. & in. c. de homine, in fi. de cele. missa. dicunt tho. in. iii.

parte. & pe. de palu. in. iiii. di. xi. q. i. articulo. i. q̄ si post consecrationem iam factam horum recordatur nullo modo debet dimittere sed prosequi quia ubi difficultas occurrerit semper accipiēdū quod minus habet de periculo argu. ad hoc xiii. di. nerui. maxime autez est, periculosum quod est contra perfectionem huius sacramenti quia hoc est immane sacrilegiuz: minus autem est quod pertinz ad qualitatem sumentis debet ergo ex quo iam consecrauerat predictis non obstantibus perficere & sumere sacramentum & dolere de eo q̄ non est ieiunus uel de peccato quod menti occurrit cum p̄posito confitendi & satisfaciendi & sic non indigne sed fructuose sumit: Si meminerit se excommunicatum debet assumere propositum petendi absolutionem & sic per inuisibilem pontificem cristuz absoluitur quantum ad hunc actum secū dum thomam. Si uero recordatur alicq̄ horum ante consecrationem siquidem illud solum est peccatum nondum cōfessuz tunc secundum petrum de palu. etiam si sine scandalo posset dimittere missam incboatam non debet sed sufficit contritio cum propositione confitendi cui concordat tho. sed si posset commode haberi cōfessorem & sine nota quo ad astantes & ante secretas credit pe. q̄ deberet queri re: Si aūt illud sit quia est excommunicatus uel non ieiunus dicit tho. q̄ tutiq̄ putaret q̄ dimitteret missam incboatam ni si graue scandaluz oriretur Petrus dicit q̄ debet dimittere omnino si potest sine scandalo: in nullo autem casu simulet consecrationem quia daret occasionem ydolatrandi quantum in ipso est dicto. c. de homine. & per fratrem anthonium in dicta summa. iii. parte. c. de missa. & per pe. de palu. ubi. s̄. & nota quia dicitur q̄ tuz in ipso est quasi uelit q̄ populus peccatum non incurreret iuxta no. per glo. in. c. uno de reli. & uenera. sanct. in glo. magna. ibi nibilominus preces. & per fran. post Inno. eo. ti. c. i. in. vi. q. dicit autez missa proprie incboari post ymnū angelicum ut dicit dominus fran. in. c. q̄ sicut. de elect. & ad premissa uide. i. q. lxxiii. & sequen. LXI. quero an sit preceptuz presbiteris quotidie celebrare videtur q̄ sic xxxi. di. tenere. in fi. dicunt quidam q̄ dicere missam quotidie non est preceptum nec etiam audire quotidie quia nō est possibile semp: peccat tamen sacerdos qui nunq̄ uult celebrare cum tamen posset quia in uacuum gram dei recepit secundum archidi. de consec. di. i. sufficit. pro quo facit. c. fi. de priuile. li. vi. & adde anthō. de bu. in. c. ua. v. nota q̄ sacramenta. & in. iii. carta. vn de frater anthonius in dicta summa. iii. parte. c. de missa. refert dicta doctorum & inter alios tho. in. iii. parte dicentem q̄ saltem tenetur celebrare in precipuis festis & maxime in illis diebus in quib9 fideles consueuerunt communicare sic ergo peccat sacerdos qui nunq̄ celebrat Ii cet non habeat curam animarum cū eni concessa sit sibi potestas nobilissima reus erit negligentie: sec9 erit de aliis actib9 ordinum qui pertinent ad corpus cristi misticum ut ligare soluere baptizare & docere nā qui nō tenet alias platōe uel subiectione potest ab istis actibus sine peccato cessare ut ibi plene & per pe. de palu. in. iiii. di. xiii. q. ii. in principio Vnde q̄ in omi die dicatur non est prohibitum ut in. c. consuluisti. de cele. miss. tamen q̄ quotidie celebretur nec laudat nec uituperat augustī. de consecra. di. ii. quotidie. secundum dominum dominicuz in dicto. c. consuluisti. Vnde debet cele brare missam quanto frequentiq̄ potest salua honestate ut per Inno. & fran. in c. significatum. de preben. decet tamen ēpm omni die interesse misse ut in dicto c. fi. & quod no. in dicta clemen. i. in uerbo canonicas. de cele. missa. & in clemē. de excessi. prela. in fi. & ad predicta facit. i. q. xciii. & no. q̄ presbiteri secula res debent celebrare in die iouis sancti ut colligitur xxxi. di. tenere. & de consecra. di. i. uisuz. & di. iii. c. sabbato. cuz ibi notatis per glo. & archi. & per no. per petrum de palu. in. iii. di. xiii. q. ii. arti. iii. conclusione. ii. licet religiosi unaz missam tantum celebrent in qualibet ecclesiarum suarum: LXII. quero de missa: Rñ° proprie dicitur in tempore sacrificiu qñ catbecumini foras mittunē

quando lenita clamat si quis remanserit cathecuminus exeat foras & inde missa quia sacramẽtis altaris interesse nõ pñt quia nondum regenerati noscuntur ꝑm Hug. & papiam. ut refert archidia. de consecre. di. i. episcopus. ii. ubi etiam dicit ꝙ potest dici missa idest nuntia que ꝑces nostras ferat & mittat ad deum. uel dic ꝙ missa grece latine interpretatur ī terpellatio pro plebe idest intercessio. ꝑ populo ut no. archidia. ea. di. omnis. uel dicitur missa eo ꝙ missus celestis ad consecrandum unius dicum corpus xp̃i adueniat secundum archidia. de consecra. di. ii. quid sit. & adde ꝙ qui celebrat missā nõ dictis matutinis peccat qui autem celebrat anteq̃ primam dicat nõ peccat mortaliter nisi consuetudo contraria sit aut contra statutum synodale aut prouintiale secundum Rodon. ut in summa asten. li. iii. ti. viii. ¶. postea considerandum. ꝺ ritu. in. v. colu. si tamen cessante consuetudine de qua supra: presbiter diceret missam ante ortum solis non dicta prima uidetur ꝙ non peccaret quia nondum uenerat hora prime & sic de aliis arg. c. i. de cele. missa. Et nota ꝙ quando missa. ꝑ alio celebratur etiam mortale quod in illius conscientia delet non per modum sacramenti quod solum prodest suscipienti sed per modum sacrificii ex merito passionis xp̃i quo sibi uenia impetratur idest gratia cõtritionis vnde nec maius donũ potest homo homini facere q̃ sibi missaz dare aut pro eo celebrare hoc enim est singulare in hoc sacramento ꝙ pro alio potest offerri & suscipi non sic autem de aliis secundum petrum de palu. in. iii. di. xii. q. i. articulo. iii. conclusione. ii. vn de educit unctos de lacu ut patet ꝑ exempla gregorii plura. iiii. dyalogo. & beatus Bernard⁹ in uita beati malechie narrat sororem illius per missas eius de purgatorio liberatam secundum eundez in. iii. conclusione in fi. Si ergo in purgatorio aliq̃ exñtes sic sunt dispositi ꝙ un⁹ una missa & non minori suffragio liberãdus ē & sint multi tales vnde missa ꝑ oĩbus istis dicta neminem eripit sed dicta pro quocunq; statim eum eripit & sic diu tius singuli tenerentur vnde promittẽs sigillatim diuersis unam missam non libe ratur celebrando unam pro omnibus scilicet a toto licet liberetur a tanto ad qđ ss. ¶. pximo. q. cxii. cũ mm⁹ soluit q̃ debe at posset tamen talis excusari ita ꝙ ī totum liberetur quinq; modis Primo ꝑp ter impossibilitatem celebrandi. ꝑ quoli bet specialiter puta si collegius saluo officio ad quod est ꝓstitutum non potest soluere pluſq̃ tres uel duas missas aut religioso posteq̃ promisit imponantur a superiore alie misse quia difficultas soluti onis & si non liberat tamen excusat: ¶ Secundo propter consuetudinem maxime apud eum qui scit uel scire tenetur quia scienti dolus non infertur sicut de parrochianis qui petunt missas a curatis aut relinquentes anniuersarium canonicis: Tertio propter conuentionem si exꝑsse hoc dicat promittens quia contract⁹ ex conuentione legem accipiunt quod etiã sufficit dicere executori quia cui commissit testator distributionem pecunie pro missa uidetur etiam commissum de ordinatione misse procurande: Quarto ꝑp ter recompensationem quia non refert quid ex equipollẽtibus fiat ut si in aliis missis uel suffragiis recompensetur sicut apud predicatores missa dicenda pro cõuentu ꝓponit̃ uni fratri Quito propter suppletionez dei missa tamen dicta pro pluribus simul non tantum ualet cuilibz illorum q̃tum si pro illo solo diceretur ni si summus sacerdos suppleat ad quod. ¶. in notabilibus. v. notabili qui autẽ specialiter petit missaz pro se uel amico suo uiuo uel mortuo intendit habere per se totam missam ad satisfaciendum cum nõ possit habere eam totus ad merendum quia nullum meritum potest esse singulariter quin omnes boni participent sed satisfactio sic ut plenius per petrum de palu. in. iii. di. xlv. q. ii. articulo. i. conclusione. iiii. & v. ergo tutior modus est ꝙ intimetur illi ꝙ cum alias missas habeaz ego faciam in tantis missis commemoracione uel illius anima quod multi faciũt per predicta: LXIII. quero de ordinatione misse: Rñ° unde per fran. plene post tho. in rubri. de cele. missa. & aliqua dicam & primo ꝙ olim missa nõ cuz

tanto apparatu nec cum tanta solemnitate cantabatur Primo enim ab apostolis dicebantur illa uerba tantum in celebratione misse que domin⁹ dixit hoc est corpus meus sed postea apostoli addiderūt dominicam oratione3 & hec consuetudo apostolorum adhuc representatur singulis anis in sancto die ueneris eo excepto q⁹ illo die non consecratur: postea tertio iidem apostoli uel eorum successores instituerunt ut epistola & euangelium legerentur ante sacrificium: primo enim epistola legebatur & postea euangeliū Tertio dominica oratio: Quarto dicebā tur ꝟba domini & tūc officiū misse incho abatur a lectore qui mos in sabbato sancto pēthecosten adhuc retinetur postea sancti patres & apostolici uiri illas solēnitates quas nunc habet missa addiderunt ut alex. Gelasius Gregorius. Leo. Celestinus. Damasus. zč. canonem misse dicit Greg. esse compositum a quodam scolastico: Apostolici tamē ibi nīta addiderunt Alexander enī ibi dominice passionis commemorationē fieri iussit: Gregorius prim⁹ addidit diesq⁹ nostros zč. usq⁹ per xp̄m. magnus Leo addidit sanctum sacrificium immaculatam hostiam Celestinus addidit introitum misse & sic diuersi diuersis diuersis temporibus addiderunt secundum hug. Et nota q⁹ octauum concilium africanum cui beat⁹ Augustinus interfuit ita constituit nulle p̄ces uel orationes uel misse uel prefationes uel commendationes uel manus īpositiones dicantur nisi in concilio fuerint approbate secundum Innocentium tertium ut refert archidia. de consecra. di. i. Iacobus. adde dicit textus de consecra. di. i. de ymnis. in fi. obsecro igitur primo omnium fieri obsecrationes orationes postulationes gratiarum actiones pro omnibus hominib⁹ zč. per que uerba apostolus tradidit omni ecclesie formam qualiter debent missarum solemnia celebrare & aperte distinguit quatuor partes misse. & dic primo omnium ideſt ante omnia in serie misse cuius prima est pars usq⁹ ad offertorium obsecrationes orationes hec est secunda pars misse & extenditur usq⁹ ad finem dominice orationis & dicitur missa orationis: postulationes hec est tertia pars misse & extenditur usq⁹ ad communionem & dicit̄ missa postulationis: gratiarum actiones hec est quarta pars misse & protēditur usq⁹ ad finem & dicitur missa gratiarum actionis: Et nota q⁹ obsecrationes sunt que dicuntur in missa usq⁹ ad offertorium3 que exinde dicuntur usq⁹ in finem dominice orationis sunt orationes. que exinde dicuntur usq⁹ ad communionem dicuntur postulationes que postea dicuntur usq⁹ in finem sunt gratiarum actiones. uel dic q⁹ obsecrationes sunt adiurationes pro malis uitandis uel remouēdis: orationes sunt pro uiuentib⁹ & bonis spiritualib⁹ uel bonis temporalibus habēdis: postulationes fiunt pro celesti gloria habēda actiones gratiarum sunt de p̄ceptis bonis uel uitatis malis secundu3 hug. Ite3 nota q⁹ secunda pars misse quatuor habet distinctiones. Prima dicitur secreta. Secunda dicitur prefatio. Tertia dicit̄ canon. Quarta dicitur dom̄ica oratio cū sua prefatione scilicet preceptis salutaribus zč. & protenditur pars ista usq⁹ sed libera nos a malo: exīde sequitur tertia pars & dicitur missa postulationis usq⁹ ad communionem ut supradictum ē secundum hug. ut refert archi. de consec. di. i. de ymnis. Ex his nota q⁹ canon misse dicitur ab illo loco uidelicet te igitur clementissime pater zč usq⁹ ad prefationem dominice orationis uidelicet precepti zč. strictius dicitur canon misse solū pro uerbis q̄bus fit transsubstātiatio ut dicit Io. an. & dominus dominicus in .c. cum marthe. in prin. de celebra. missa. & quod rio. Inno. de canone. in. c. nuper de sen. excommun. facit. s̄. q. v. in fi. & ii. q. &. i. q. proxima &. q. lxxiii. ubi uideas: LXIIII. quero quare ꝟba canonis misse dicuntur secrete: Rn̄° sex de causis prima quia deus cordis non uocis clamorem attendit Secunda ne sacerdos longo clamo⁹ deficiat Tertia ne impediatur populus orare. Quarta ne uerba tanti misterii quotidiano usu uilescāt Quīta quia hec ad solū sacerdotē ptinēt Sexta ne uerba canonis sepius audita discantur a laicis & locis ingruis recitēt

secundum fran. & doc. in. c. cum marthe in principio de celebra. missa. & ibi etiã per Io. an. in principio &. ē. q. proxima in fi. & in rationali diuinorum officiorz de missa. ¶. post acclamatum preconium. in. iii. colu. & per hosti. in summa. de celebra. missa. §. & quando. v. sed in canone. & glo. & archi. xi. di. ecclesiasticarz.

LXV. quero quare missa quotidie celebratur in ecclesia dicit tho. q secundum Inno. quartuz quinq; de causis: primo quia semper debet esse parata medicina contra quotidiana peccata. Secũdo ut lignum uite semper sit in medio paradisi. Tertio ut nobis xp̃s quotidie vniatur sacramentaliter & nos ei spiritualiter Quarto ut sit apud nos iugis memoria passionis. Quinto ut uero agno loco tipici quotidie utamur ad uesperam quẽ iudei ad uesperam conuertendi esuriant secundum illud psal. conuertantur ad uesperam zc̃. secundum archidi. de consec̃. di. ii. semel. & quia secunduz aliquos die illa qua quis missam audit sine penitentia decedere non posset ut no. Io. an. in c. ii. de celebra. missa. & dic tipicuz ideest in figurã eorum que circa xp̃m facta fuerunt in cruce ut dicit archi. de consec̃. di. ii. non oportet. facit. xxi. di. in no uo in fi. & c. i. ad fi. &. l. di. Ibũs. & quod no. archidi. in. q. vii. postulat⁹. & facit c. cum oporteat. de accu. & uide ibi Io. an. facit quod nota. Hostien. in summa & transla. episcopi. ¶. cuius auctoritate. ad finem & quod no. in clemen. si dominuz. de reli. in uerbo frequenter & quod super ea per Ioh. de ymo. & per fran. in v. hoc ē memoriale. in prin. LXVI. quero iuxta premissa ad quod prodest nobis memoria passionis: Respondeo ad multa obscurat enim grandia mundi vnde Luce ingesimotertio. dum sol obscuratus est scilicet in passioue quod uerũ fuit ad litteram & moraliter signficat q obscurat in nobis prosperitatez buiꝰ seculi quam parupendimus cum de passione cogitamus Item incutit tremorem vnde mathei xxvii. terremotus factus est magnus per quod significatur q corda nostra timent & trement cuiz dominꝰ illa respicit & cogitant de passione eius vnde in psalmo qui respicit terram & facit eam tremere zc̃. Item duriciem cordis emollit mathei. xxvii. Petre scisse sunt Itẽ a peccato suscitat mathei xxvii. monumenta aperta sunt & multa corpora sanctorum que dormierãt surrexerũt Item a morsibus demonum sanat quod significatum fuit numeri. xxi. vbi dominꝰ dixit moysi fac serpentem eneum & erige eum in palo quicunq; aspexerit eum uiuet Item labores penitentie dulcorat quod significatum fuit exodi. xv. ubi dicitur q ostendit moyses lignuz quod cũ misisset dominus in aquas marach dulcorati sunt Itez liberat a morte eterna qõ significatum fuit Iosue vi. c. vbi dicitur q Raab meretrix per filum coccineum quod rubeum est significat passionem xp̃i secundum archi. de consecra. di. ii. iteratur. & ideo in memoria huius passionis erigitur crux ut no. de summa trini. in clemen. una. in uerbo cruci. ubi plura de cruce de quo habetur de consecra. di. iii. postea. & di. v. nunquid. & quod nota. de offi. ordi. si canonici, ad fi. li. vi. & an crux inuenta fuerit de ueteri testamẽto no. xi. di. ecclesiasticarum. ubi dicit archidia. q debet confici tribus digitis & terminari in sinistram ad modum crucifixioꝰ xp̃i qa primo dextra & postea sinistra manus xp̃i fuit crucifixa secũdũ eum & quare non celebremus festum a zine sicut crucis no. de consecra. dist. iii. crucis. LXVII. quero quare ante receptionem eucharistie per sacerdotem in missa parte hostie in calicem datur pax Rñ° qua xp̃s resurgens pacez populo dedit cuiꝰ resurrectio per imissionem significatur per appositionem enĩ sanguinis ad corpus uel econuerso significatur reditus anime xp̃i ad corpus & sic est resurrectio & est triplex ratio q̃ re datur pax una est qua fideles post xp̃i mortem & resurrectionem domum sui pacem & concordiam angelorum se promeruisse gratulantur cuius signum ē oscula Item quia cum sint filii dei pris & ecclesie matris xii. q. ii. qui abstulerit fratres sunt xp̃o & ideo sunt reficiendi uno pane & ditandi cõi hereditate q̃ similiter notatur per oscula Item quia

in oſculo car o carni & ſpirit9 ſpiritui cõ
iungitur ut nos qui carnis propagine de
adam deſcendentes coniungamur etiaꝫ ca
ritatis uinculo connectamur qui ergo cõ
nectuntur ſe odientes inde proditoris oſ
culum imitantur deinde poſt oſculum ſu
mit preſbiter euchariſtiam quaſi dicat q
in unitate pacis non eſt nõ accedat quia
non eſt dignus ſumere euchariſtiam &
primo daẽ homini ſiue uiro quia caput
eſt mieris xxxii. q. v. cũ caput . uir non
dat femine ne ſi caro uiri & femine pro
pius acceſſerint ad libidinem accendanẽ
ſecundum Hug. & pet. ut refert archid.
de conſecra. di. ii. pace. Et adde q ꝑ iſtud
oſculum ſuccedit loco cõmunionis euchari
ſtie ut dicit archidi. xxxiii. q. v. uir cum
propria. & de iſto oſculo per doc. in. c.
olim de iuriis: LXVIII. quero qſ
ſit principalis effectus euchariſtie: Rñ°
ſecundum thomam in. iii. di. xii. propri
us effectus eius eſt conuerſio hominis in
xp̃m ut dicat cum apoſtolo uiuo ego iam
non ego: uiuit autem in me criſtus gaſ.
iii. & hunc ſequuntur duo effectus ſcili
cet augmentum uirtutum & reſtauratõ
deperditorum ſcilicet per peccata uenia
lia uel alios precedentes defectus ſecun
dum thomam ubi. ẽ. ſecundum piſa. qua
ſi idem dicunt pe. & alber. ſub diuerſis ṽ
bis ut in ſumma confeſſo. li. iii. ti. xxiii.
q. cxiii. ſecundum fratrem Ny. in addi.
& formalius dic de effectu huius ſacra
menti per thomam. iii. parte. q. lxxix.
articulo primo & ſeptem ſequentibus.
& facit quod nota. de peni. di. i. magna.
in uerbo pronuntiauit facit quia ꝓſum
ptionem huius ſacramenti efficimur unũ
corpus cum xp̃o de conſecra. di. ii. in cri
ſto patri. & per archidia. ea. di. quia paſ
ſus dicit etiam dominus fran. in. c. cum
marthe. ¶. q̃ſtio. ſi. in. xiiii. q. poſt Lauꝺ.
q effectus huius ſacramenti ſunt plures
Primo enim deuotionem inflammat:
Secundo deducit paſſionem xp̃i ad me
moriam: Tertio fidem confortat: Quar
to ſpem auget: Quinto caritatem accen
dit: Sexto dat uitã gratie: Septimo uuit
xp̃o: Octauo ſpiritualiter eterna conſo
latione reficit. Nono ad optationem ſu
ſtentat: Decimo contra caſum prouent
entẽ ex propria infirmitate munit: Vn
decimo contra impulſum demonis remit
tit ardorem concupiſcentie: Duodecimo
purgat peccatum ueniale ueriſus. inflam
mat memorat ſuſtentat roborat auget
Hoſtia ſpem purgat reficit uitam dat &
uuit Cõfirmat fidẽ munit fõitẽq; remit
tit Poſſent & alii effectus multi aſſigna
ri Item datur euchariſtia ad robur nec
eſt neganda penitenti de elec. c. ii. &. c.
ſignificaſti. Io. an. in. c. officium. de offi.
archipreſbiter. & adde. ī. proximis que
ſtionibus &. lxxxv. q. ad ſi. LXIX
quero utrum peccata uenialia poſſint
impedire effectum euchariſtie Rñ° ſe
cundum thomam in. iii. di. xii. ad hoc ut
ſacramentum hoc plene effectum ſuum
habeat oportet q aſſit actualis deuotio
& quia interdum actualis deuotio impe
diri poteſt abſq; mortali peccato poteſt
effectus huiuſmodi ſacramenti impediri
ita q aliquis augmentum gratie non con
ſequatur nec tamẽ reatum mortalis pec
cati ſcurreret ſ̃ forte fatũ uenialis quia
imparatus accedit non enim omne pecca
tum ueniale impedit effectum huius ſacꝫ
menti ſed ſolum quod tollit actualem de
uotionem que in hoc ſacramento requiri
tur Idem in ſumma confeſſ. li. iii. titulo.
xxiii. q. cxv. ſecundum fratrem Nyco.
poſt piſa, ubi. ẽ. adde. ī. proximi queſti
onibus: LXX. utrum per hoc ſacra
mentum deleatur ueniale Rñ° ſecunduꝫ
thomam ubi ſupra ſic: non tamen oportꝫ
q ſemper omnia uenialia deleantur ſed
ſecundum menſuram deuotionis poſſ̃ ta
men feruor eſſe tantus q omnia uenialia
deleret Idem pe. idem in ſumma confeſ.
eo. ti. q. cxvi. ſecundum eoſdeꝫ facit qõ
no. de pe. di. i. magna. in verbo pronun
tiant. ad idem per pe. de palu. in. iii. di.
xii. q. i. arti. ii. cõcluſione. iii. & arti. iii.
concluſione. i. Et nota q digne ſumenti
bus operatur reparationeꝫ feruoris de
perditi augmentuꝫ uirtutuꝫ fortitudinẽ
earum multiplicationem bonorum ope
rum quia ſacramentum efficit ſpũaliter
illud quod ſua materia repreſentat & re
ficit corporaliter Item ſanctis ad quoꝫ
honorem offertur ut quando pro eis ce
lebratur nihil confert q̃tum ad p̃mium

essentiale vnde missa cantari debet soluz pro illis quos credimus esse in purgatorio secundum pe. de palu. in dicta. q. i. articulo. ii. conclusione. i. & ii. & de duo decim fructibus huius sacramenti per Laud. de sacramẽto eucha. in xvii. colu. & q. iii. & dixi. s̃. q. lxviii. LXXI. quero utrum per hoc sacramentum deleantur mortalia Rñ° secundum thomam ubi supra non delet mortalia nisi oblita vnde quod dicitur sit ablutio scelerum dupliciter potest intelligi scilicet q̃ uel dicitur crimina abluere in quantum ea impedit uel de his que sunt in hominis conscientia uel memoria. Idem in summa confess. eo. ti. q. cxvii. secundum eosdem facit de consecra. di. ii. didicimus. &, s̃. q. lxii. &, ī. q. lxxiii. & per fran. in clementi. si dominum. v̄. hoc est memoriale post principium & adde q̃ si sit mortale in anima & non sit in conscientia & non sit ignorantia crassa & supina & premissa inquisitõne diligenti & si non sufficienti & elapsum est a memoria tunc remitti tur secundum pe. de palu. in. iii. di. xii. q. i. articulo. iii. conclusione. ii. Item uadet eucharistia ad remissionem pene actu alis peccati mortalis & uenialis secundum eundem ibidem in. iii. conclusione.

LXXII. q̃ro quo ad communionem seu corporis x̄pi sumptionem dicas q̃ q̃libet fidelis post q̃ ad annos discretionis peruenerit communicare tenetur saltẽ in pascate nisi de consilio proprii sacerdotis & propter aliquam rationabilez causam ad tempus abstineat de pe. & remiss. omnis. secundum pisa. in uerbo communicare ad hoc. ī. q. xcv. in fi. rationabilis causa est ad faciendam debitam preparationem quã negligẽter obmisit iuxta illud prima corinthеorum. xi. probet autem se ip̄m homo. & sic de pane illo edat non enim conuenit ut qui multis seu magnis peccatis fuerit inuolutus statiz eti am post confessionem accedat ad quod ī. q. cv. Sed si tempus patẽ debet pluries confiteri & orationibus & ieiunijs & elemosinis se mundum & odoriferum reddere pro quanto tempore suo sacerdoti qui eius nouit conscientie secrera uisum fuerit expedire de pe. di. i. non sufficit. c. in actione. non autem est iusta causa differendi quia dicat quis se nõ posse indulgere uel non uult alienum restituere uel aliud ad quod obligatur facer hic enim nisi peniteat excommunicandus est de consecra. di. ii. si quis intrat. secundus fratrem Ny. oxim. in addi. per petrum de palu. in. iiii. di. xii. q. i. articu. v. ubi etiam dicit q̃ non communicans semel ī anno per hoc non ligatur uinculo irregularitatis uel excommunicationis & adõ s̃. ¶. proximo. q. cvii. ubi de pena huius modi & nota q̃ etiam lege euangelica quilibet communicare tenetur ut in clemẽ. ad nostrum. de bereti. in. v̄. viii. in glo. ad quod ī. q. lxxxv. & ad premissa uide s̃. ¶. proximo. q. lxii. & an sufficiat semel in uita communicare. ī. q. cxvi. Et notandum circa communionem q̃ aliqui tenentur credere tantum ut si non sit facultas communicandi: aliqui etiam uenerari ut audientes missam diebus festiuis qui dicuntur spiritualiter mãducaf: aliqui etiã communicare ut in. c. omnis. de peni. & remiss. aliqui etiam celebrare ut sacerdotes ut. ī. q. lxxxiii. &, s̃. questione. lxi.

LXXIII. quero an ad communionẽ quis accedere possit cum conscientia peccati mortalis: Rñ° non ymo mortaliter peccat prima cor. xi. q̃ mãducat indigne iudiciũ sibi mãducat & hoc ipsum ponit tho. in. iiii. di. ix. & addit sic q̃ aliqs sit a peccato omnino immunis non potest p certitudinem scire prima cor. iii. nihil. mihi conscius sum sed non in hoc iustificatus sum: potest tamen de hoc haberi aliqua coniectura precipue per quatuor signa sicut Bernar. dicit. Primo cũ quis deuote audit uerba dei ut Iohãnis viii. q ex deo ẽ uerba dei audit: Secũdo cum quis se promptum ad bene operandum inuenit quia probatio dilectionis exhibitio est operis ut dicit Gregor. iii. cuz quis a peccatis abstinendi in futurum p positum habet. Quarto cum de preteritis dolet quia in his uera penitentia secundum Gregorium consistit. unde si aliquis per huiusmodi signa facta diligẽti discussione sue conscientie quamuis forte non sufficienti ad communionem deuote accedat aliquo peccato mortali in ipso re

manente quod eius cognitionem preter
fugiat non peccat ymo magis ex ui sac̃
menti peccati remissionem consequitur
secundum pisa. &. ē. q. lxxi. concordat p̄
dictis pe. ut in summa confess. li. iii. titu.
xxiiii. q. lxix. Ibi etiam dicitur secundū
Vl. q̄ tale peccatum de quo proxime di
ctum est in contritione generali dimissū
est licet non ita plene sicut ea q̄ in specie
confessius est: Ibi etiam dicitur secundus
conscientiam peccati mortalis potest eē
multiplex quia aut illa conscientia surgit
ex certitudine sufficienti ut quia scit for
nicatum uel simili: aut probabili ut quia
morose delectatus est & timet affuisse
consensum mortalem: aut ex leui ut ho
mo scrupulosus qui timet de leui delecta
tione an fuerit peccatum mortale in pri
mo casu ad communionem accedens pec
cat mortaliter similiter in secundo: Nam
in primo contemnit in secundo discrimi
ni se exponit: In tertio non: hoc itelligе
uerum si conscientiam scrupulosam depo
nat seu illi non consentiat extra de sent.
excommuni. inquisitioni. alias non debz
accedere quia quicquid fit contra consci
entiam edificat ad rebēnam extra de ſy
mo. per tuas. ii. & subdit pe. si autem nō
habet quis conscientiam peccati morta
lis aut hoc est quia preparauit se & di
scussit preparatione sufficienti diligen
tissime conscientiam examinando & peri
tos consulendo. aut probabili scilicet cō
scientiam suam probabiliter examinādo
& confitendo. aut negligenti. in primo
casu non peccat sed remissionem peccato
rum etiam si qua latent accipit & mereē
in secundo non peccat sed tamen remissio
nem non accipit nec meretur. In tertio
uero peccat mortaliter & demerēt maxi
me si negligentia sit magna hec ille & de
bent intelligi secundum predicta scilicet
q̄ meritum communionis & effectus nō
perdatur propter quamlibet leuem ne
gligentiam secundum fratrem Ny. oxi.
in addi. & concludе q̄ peccator sumens
hoc sacramentum aut est sibi conscius de
peccato mortali aut non: primo casu pec
cat mortaliter sumendo non contrit9 &
non confessius si haberet copiam sacerdo
tis: Secundo casu quando non est consci9
de peccato mortali & potest esse dupli
citer. vno modo quia nescit se hoc cōmi
sisse peccatum. Secundo quia scit se cōmi
sisse sed reputat sibi dimissū fuisse quia
credit se contritum esse. Primo modo si
non recolit de facto & conscientiam
diligenter discussit & tamen non recolit
non peccat accedendo ad sacramentum
ymo forte ueniam obliti consequitur ex
ui sacramenti sed si non discussit peccat
mortaliter: si autez recolit de facto ſz nō
credit esse peccatum non excusatur quin
peccet accedendo nec ignorantia excu
sat. Qui autem scit se commisisse peccatū
credit tamen sibi esse dimissum quia cre
dit se esse contritum & scit se confessum
non peccat si sacramentum sumat sed si
homo non hz nisi uenialia nunq̄ impedit
de consecra. di. ii. si non tanta. si autē ho
mo est contritus sed non confessius de mor
tali non debet communicare quousq̄ cō
fessus fuerit nisi necessitas urgeat uel
quia est dies pascatis qua tenetur com
municare ad quod. ī. q. xcix. uel parro
chian9 tenet celebrar nec habet q̄ possit
absoluere ad quod. ī. q. proxima. uel pa
chianus habet casum episcopalem a quo
curatus non potest absoluere ad quod. ō
ē. proximo. q. cxvii. tunc enim potest cō
municare cum spe confitendi postea. Si
autem dubitat utrum sit in mortali & aut
ex conscientia scrupulosa & temeraria
& communicare non debet quousq̄ de
ponat talem conscientiam. Si ex proba
bili conectura debet conteri & confite
ri alias periculo se exponit. Si uero cre
dit se non habere mortale & fecit quod
debuit non peccat sed sibi dimittitur ut
dictum est si non fecit quod debuit pec
cat sed minus q̄ si secus secundum pe. de
palu. in. iii. di. ix. q. ii. vbi latius loquit
aut ergo communicat cum scit esse in pec
cato aut cum errat aut cum ignorat per
predicta. vnde talis peccator communi
cans cum conscientia peccati mortalis
grauiter peccat plusq̄ crucifixores xp̄i
eo respectu quia iste scit xp̄m illi non sci
uerunt secundum pe. ibidem. nam indi
gne sumens peccat mortaliter de conse.
di. ii. si quis intra. in glo. cui arguit ibi
mortali peccato subaudi quod cōmitte

ret ſecundum archidi. ibi & ad illud q̄ iudicium ſibi manducat zč. de conſecra. di. ii. timore3. intellige ex eo q̄ ſic ſumit damnationem meretur quia peccat mortaliter ſecundum archidia. ibi & optime ea. di. & ſancta. ubi dicit archid. q̄ non corpus xp̄i ſed temeritas' ſua ſibi obeſt ſecundum Hug. ut ibi & facit. ē. ¶. proximo. q. lvii. & ſequēti. non ergo debet ſumi niſi ſit in propoſito abſtinendi ab omni peccato ut in dicto. c. quotidie: de conſecra. di. ii. & ibi no. de pe. & remiſ. q̄ō in te. & nota q̄ non eſt in peccato mortali qui eſt contritus. ē. ¶. proximo. q. clii. in fi. non tamen habeat odium. ē. q. lxvii. & an ſola contritio ſufficiat ad communionem. ī. q. proxia LXXIIII. quero an ſufficiat uolenti communicare q̄ ſit ſolum contritus: Rn̄° non ymo ſi habeat copiam ſacerdotis qui eu3 poſſit abſoluere peccat communicando ſine cōfeſſione ſi uero non habet copiam tunc ſi imminet neceſſitas communicandi uel celebrandi aut quia timetur ſcandalum populi uel iam incepit miſteriū ſacramēti uel aliquis infirmus amiſit loquelam & eſt in propoſito confitendi q̄citius poteſt non peccat communicando hec pet. alber. & tho. & Ray. ſecundu3 piſa. Idē in ſumma confeſſ. eo. ti. q. lxx. & incipit miſterium ſacramenti ideſt canonē ante q̄ ſacerdos conficiat ſecundum Ray. & ſic ut uidetur poſt offertorium ſecundu3 fratrem Ny. in addi. ad quod. ē. q. Imi. in fi. vnde ad principale propoſitum dicit pe. de palu. decima concluſio eſt q̄ ſi eſt contritus & confeſſus ſ3 ſacerdos nō poteſt abſoluere non propter hoc deb3 ei euchariſtiam negare in paſcate niſi eſſet unculum ſententie excommunicationis p̄ hoc q̄a non debet ſe ingerere cōmunioni hominum nec celebrationi diuinorum ut no. in. c. dilectus. i. de reſcrip. p̄ Hoſtien. in ſumma de ſenten. excommunicationis. ¶. fi. penultima colu. per doct. in. c. illud. in fi. de cleri. excommu. mini. & in. c. reſponſo. de ſenten. excommuni. & in. c. clerici. de exce. prela. & quia nō ſufficit ſola contritio quo ad eccleſiam p̄ no. per Hoſtien. in ſumma de ſen. excō. ¶. quis poſſit. ſub. ¶. ſed quis abſoluet. v. ſed nunquid ſi clericꝰ & Io. an. ī. c. cū de ſideres ad fi. eo. ti. cū ſi. facit optīe. c. alma. de ſenten. excommu. li. vi. quia ſicut ſacerdos contritus quando non hab3 cui confiteatur propter neceſſitate3 poteſt celebrare ſic iſte communicare ſecundu3 eum in. iii. di. ix. q. iii. ad quod optime ē. q. proxima. ante fi. &. ē. ¶. proximo. q. lxxxv. ante finem & omnino uideas eo. ¶. q. cii. in fi. & ſic nota pro peregrinis & itinerantibus & foreñſibus ut etiam ſi licentiam parrochialis nō habuerīt confitendo alteri & communicando poſſunt in paſcate confitendo cuicunq; preſbitero cum debita contritione recipere corpus criſti ab ipſis preſbiteris non ſuis parrochialibus propter inſtans tempus neceſſarie communionis: cum tamen uere ſeu realiter abſoluti non ſunt debēt poſtea confiteri propriis ſacerdotibus per nota. in dictis queſtionibus. lxxxv. &. cii. &. q. lvii. Si tamen declaretur p̄ papam ſufficere communicare quacunq; die anni ut fertur eſſe factum uideretur ceſſare talis neceſſitas communicandi in paſcate. ergo zč. quia tunc communicaſſent non poſſent & ita poſſet intelligi quod dixit ymo. poſt pau. in clemen. i. de priuile. ſuper glo. in. LXXV. quero an peccator aſpiciendo corpus xp̄i peccet: Rn̄° q̄ quis exiſtēti in peccato mortali non liceat communicare ut ſupra. tamen uidendo corpus xp̄i non peccat attamen ſi interdum per humilitate3 abſtinet a uidendo laudandus' eſt ſecundū tho mam in. iii. di. ix. concor. alber. dicens q̄ peccator non debet uidere multo aſpectu: heretici uero ſecundum eundem thomam arcendi ſunt omnino a uiſione ſecūdum piſa. Idem eſt etiam de omnibus infidelibus ut patet in ſumm confeſſ. eo. ti. q. lxxi. ubi etiam ſupradicta notātur ſecundum adō. ſimiliter non peccat quis tangendo cum timore & reuerentia ut quia erigit hoſtiam de terra & huiuſmodi alias peccat ut Inno. dicit ſecundum piſa. Idem in ſumma confeſſo. eo. tit. q. lxxii. ubi dicitur ſecundum pe. q̄ peccator hiis caſibus excuſatur propter neceſſitatem & idem Inno. in. c. q̄ in te. de pe. in. & remiſ. & addit q̄ idem ſi ſacerdos

peccator aliquā in necessitate constituto eucharistiaꝫ tribuat hec uidentur intelligenda quando peccator est uere contritus cum proposito confitendi alias est quod sibi possit imputari & ideo non uidetur excusari ut potest colligi ex dictis .ē. q. lxxiii. secundum fratrem Ny. in addi. dicit frater antonius in dicta su. q̄ peccator aspiciendo corpus christi non peccat nisi sit prohibitus a usione ei⁹ ut sint excommunicati & interdicti & quā uis peccator bene faciat si ex deuotione qua se indignum reputat eo uso inclinet caput in terram quem non sit dign⁹ aspicere & non uelit sacramentum aspicere melius tamen facit si ex deuotione intuetur secundum pe. de palu. in. iii. di. ix. q. ii. ad fi. & nota q̄ peccatum mortale nō priuat aliquē ingressu ecclie ut p̄ Io. an. in. c. uno. de puri. post partuꝫ. sed ad ultimam adō. aduerte quia si oporteret q̄ esset contritus non esset dubium per id quod dixi. ē. q. lxxiii. in fi. & esset de indubitabili. preterea tūc peccator ut nō peccet dimittet hostiam in terra quod esset malefactuꝫ & in dedec⁹ eucharistie ut in summa confessō. li. iii. titu. xxii. q. xxv. &. ē. ergo zē. facit. ī. q. cii. ubi uideas LXXVI. quero an quilibet cōmunicās sumere debeat utrumq; scilꝫ. i. corpus & sanguinem christi uidetur q̄ sic quia textus in. c. omnis. de pe. & remi. dicit eucharistiā ad hoc de iude. c. & si uideos .&. ē. q. i. sed hoc intelligendū est de sacerdote celebrante & conficiente: nam infirmus uel sanus non celebrās hodie sumit corpus sine uino seu sanguine nam christus sub utraq; specie est cum impossibile est corpus xp̄i sine sanguine sumi & no. de consecra. di. ii. compim⁹. ad quod. ē. q. v. & ideo dicit archidia. post petrum in dicto. c. compimus. q̄ in sacramento est ratio significationis & ratio cause: significatio pertinet ad sapientiā sed causalitas ad gratiam quia ergo gratia communiter omnibus est necessaria sed non sic sapientia efficatia uero equalis est sub utraq; specie sed non significatio ideo omnibus traditur sub altera specie in qua pōt tradi cum reuerentia & cautela maiori a maioribus uero tantum ideſt preſbiteris ſumitur ſub utraq; ſpecie & dicit petrus q̄ licet greci bene faciant ſumendo ſub utraq; ſpē tamen latini melius faciunt ratione predicta ſecundum archidia. ubi. ē. ad hoc. ē. q. xx. & q. xlix. & faciunt no. per archidia. de cō ſecra. di. ii. in quibus. & in. c. cum omne. & in. c. & ſancta. & dicit Lauꝫ. q̄ non celebrans non communicatur cum ſanguine propter periculum effuſionis & quia recipiendo corpus ueritatem eius recipit ꝫ nō totuꝫ ſacramentum de conſecr. di. ii. relatum. &. c. ſeque. &. c. ſi per negligentiam. in multis tamen locis cōmunicat cū pane & uino ideſt toto ſacramēto ſecundum eum in ſacramentali de ſacramento euchariſtie xii. colu. vii. q. in die tamē ſancto ueneris ſacerdos ex quo nō celebrat recipit corpus per prius conſecratum abſq; ſanguine licet mſundat p̄ tem in uino & ſic preſbiteri non conficientes communicant abſq; ſanguine abluendo os cum uino & ultimo communicanti ſacerdos dat lotionem digitorum ſuoruꝫ cum uino quia abſtergit cum digito patenam ſupra calicem & lauat digitos cū uino intus calicem & illud unum tribuit ultimo communicanti cum enī ipſe ſacerdos ſumpſerat perfuſionem & ſic non eſſet ieiunus non poſſet illas particulas que forte remanſerint ſumere de celeb. miſſa. ex parte. de conſecra. di. ii. trib⁹. &. xxiii. di. miſtruꝫ. cum ſi. ē. q. lvi. cū ſi. &. ī. q. lxxxvii. poſt medium & ad prē miſſā unde omnino ſupra. queſtiōe. xl ix.

LXXVII. quero de cautela cōmunicantis: Rn̄° q̄ caueat maſticare eucharistiam ſicut de alio cibo facit ſed diſcrete moderate & leuiter anterioribus dentibus terenda & lingua molliſicanda ne qua eius particula dentibus adhereat quam forte poſtmodum ſpui contingat ut in li. rationali diuinorum officiorum quarta parte miſſe. de communione ſacerdotis ad finem ibi etiam dicitur q̄ poſt ſumptum ſacramentum non eſt ſpuē dum ſed petrus de palu. dicit q̄ conuenienter ſumitur per modum manducatōis in. iiii. di. ix. q. i. arti. i. ſed unde. ē. q. lvii ad fi. ubi q̄ manducari dicitur abſq; fractione ſeu maſticatione unde ſi cōicans

ſangua mollificaret & ita deglutiri dice
retur manducare & non eſſet neceſſariū
abſtinendum a ſputo cum nullum pericu
lum ſubſit per predicta unde ſacerdos in
receptione ſanguinis xp̄m ſugendo decē
ter & ſine ſtrepitu debet calicem euacu
are quantum poteſt ut no. Ioban. an. in
c. cum marthe. vii. colu. de cele. miſſaꝝ.
& facit. ē. ¶. proximo. q. cxxvii. & ē. q.
proxima. & facit. ī. q. lxxxiii. Item di
cat ſumens corpus domini noſtri ihesu
criſti mecum ſit in uitam eternam ut in le
genda ſancti andree & illa que dicuntur
domine non ſum dignus zc̄. que tamen
non ſunt ſubſtantialia ut per Ioh. an. in
c. cum apud. de ſpon. in quinta colu. &
adde ad premiſſa. ē. ¶. proximo. queſti.
xxxiii. LXXVIII. q̄ro quare xp̄s
hoc ſacramentuꝫ tradidit diſcipulis poſt
cenam: Rn̄o. ut per hoc ſacramentū con
ſumationem omnium ſacramentorum ue
teris teſtamenti & agni paſcalis quem
ante manducabant & ceterorum mōſtra
ret ut no. de conſecra. di. ii. liquido. & di
cit ibi archidia. poſt Hug. ꝙ in illo. c. in
v. namq. non redditur ratio quare poſt
cenam corpus ſumi dedit ſed quare poſt
omnia ſcilicet ultimo loco uel dic ꝙ xp̄s
uoluit primo adimplere legem ueterem
& ſic ſumpta cena ideſt adimpleta lege
ueteri uoluit nobis declarare agnum pa
ſcalem fuiſſe preceptum in figuram ſui
corporis & adde ꝙ ſacramentum iſtud
fuit inſtitutum pridie paſſionis de conſe
cra. di. ii. panis. ultra medium & fuit in
ſtitutum ita tarde ut tanḡ ultimum ma
iori memorie traderetur de cōſecra. di.
ii. liquido. in fi. ſecundum Lauð. in ſacra
mentali de ſacramēto euchariſtie in viii.
colu. & plenius per Iobā. de ymo. poſt
eundem in clemen. ſi dominum. iii. colu.
de reſ. & ue. ſan. & nota ꝙ apoſtoli tūc
receperunt corpus xp̄i ut puri laici ut
ē. ¶. iii. q. vii. & ad idem per fran. ibidē
in v. tranſiturus. in notabilibus & in. i.
queſtione poſt pau. & Lauð. & an ſemp
xp̄s remanſit cum apoſtolis per Fran.
poſt Pau. in dicta clemen. v. hoc eſt me
moriale. in tertio notabili uidelicet per
gratiam zc̄. et no. in dicto. c. liquido. an
ſacramenta conficiat pranſus de quo eti
am nota. de conſecra. diſt. i. ſacramenta.
LXXIX. quero quare xp̄s ſumpſit
ſe ipſum ſeu ſuum corpus: Rn̄o. ut daret
illis exemplum ſumendi ſicut baptizat9
eſt licet non indigeret ut daret exempli
baptizandi non autem ſumpſit ſe quo ad
effectum quia non indigebat ut nota. de
conſecra. di. ii nec moyſes. ubi glo. dat v̄
ſus: Rex ſedet in cena turba erat duode
na: Se tenet in manib9 ſe cibat ipſe cib9.
vnde criſtus in cena celebrauit & ſe ipm
ſacramentaliter communicauit de quo p
petrum de palu. in. iii. di. xi. q. i. arti.
vii. ubi de iſta communione xp̄i & per
Lauð. in ſacramentali de ſacramento eu
chariſtie in. xii. colu. v. circa uſum zc̄.
ſubdens ꝙ uerum corpus ſuum dedit zc̄
& nota unum ſecundum archidiaco. poſt
Lauð. in dicto. c. nec moyſes. dicentē ſi di
cas deus cōmeditur uel criſtus cōmedit
has concedo ſi dicas deitas cōmeditur ne
go quia in primis ſupponitur perſona
ad hoc. ī. queſtione ſequenti & ſequenti
facit in ſimili di. xvi. ſexta. poſt principi
um &. v. v. in ꝓſtātinopoli. LXXX
quero an cum ſumitur iſtud ſacramen
tum ſumatur non ſolum caro & ſangu
xp̄i ſed etiam anima & deitas ſeu diuini
tas Hug. dixit ꝙ non quia illa non perti
nent ad eſum & potuꝫ Alii ut Ber. dicūt
contrarium quia ſumendo corpus ſumo
deitatem ad quod. ē. q. proxima. & ani
mā xp̄i. Nam ſumens diuiſe ſubſtantie cri
ſti in illo ꝓncipat alimento de conſecra.
di. iii. ſicut uerus. has opi. refert glo.
in. c. quid eſt. ea. di. & uidetur inherere
opinioni Hu. ſed opinio Ber. eſt melior
etiam ſecundum theologos quin & ſi nō
ſit ibi diuinitas per tranſubſtantiatōem
eſt tamen per concomitantiaꝫ ut no. ea.
di. comperimus. ſecundum archidia. eo.
c. quid ſit. ad quod. ē. q. v. & ideo dicit
in ſumma aſtenſi lib. iii. ¶. deinde. poſt
principium ꝙ in ſacramēto eſt tot9 cri
ſtus non ſolum caro ſed etiam oſſa & ner
ui & anima eſt ibi ratione coniunctionis
ſcilicet cum corpore eſt enim inſeparabi
liter corpori coniuncta: quantitas autē
& alia accidentia ſunt ibi ratione inſepa
tōis a corpore: deitas aūt eſt ibi ratiōe
vnionis que nota. & ſic materia conſecrat

in solum corpus & sanguinem xp̄i & cor
pus xp̄i est ibi per sacramentum anima
autem deitas & trinitas sunt ibi per con
comitantiam ad que.ē.q.v. viii. &. q.
ix. ibi tertium.&.q.xxi.&.l.q.lxxxii.

LXXXI. quero quare xp̄s sumitur
in alia specie idest carnem & sanguinem
xp̄i suscipimus sub similitudine seu sub
spē panis & uini: Rñ° ne sit alicui hor
ror cruoris & quia contra ius naturale
est hominem in specie sua commedere
& ne infideles nos irrideant: vnde si pa
ganus quereret a me quid sumis cū cor
pus xp̄i & sanguinem suscipis nonne te
neor respondere humanum corpus & sā
guinem suscipio quare ergo dicit Augu
stinus q̄ taliter non sumatur quia ridicu
lum fieret a paganis ad hoc ipse respon
det aliud est quando sic sumitur sub spe
cie panis & uini: aliud quādo aperte sub
humana specie sumeretur ut uideretur
caro humana & sanguis humanus & si q̄
rat hereticus quid sumo sumendo sangui
nem xp̄i non respondebo ei sumo sangui
nem & hoc propter horrorem nec dicā
sumo unum quia mentirer sed dicam su
mo sanguinem cristi sub specie uini secun
dum Laud. & dōct. ut refert archidia.
de consecra.di.ii.&utrum.&.c. sequen
ti.&.ē.q.xx.& de hoc no.in.c. penulti
mo de cele.missa.& in.c.i.de summa tri
nitate ad finez & dicit math. q̄ ideo sub
figura panis & uini fit quia non habe
mus in usu carnem crudam commedere & sanguinem bibere de consecra.di. ii. qd sit sanguis.ut per fran. in clemen. si domi num. v. hoc est memoriale. prima que stione in fi. facit. ē. questione. xi. in. fine.

LXXXII. quero an xp̄s descendat in stomachum sumentis: Rñ° sic & ibi est q̄diu manent species panis & uini se cundum pisa. in.¶. eucharistia. primo. ¶. qualiter ad quod. ē.q.viii. glo. tamen in c. non iste. de consecra. di.ii. dicit q̄ spe cies panis & uini bene uadunt in corpus & subdit sed nunqd ē ibi sacramentuz & respondet non quia tam diu est ibi sacra mentum q̄diu est corpus sed q̄diu hoc sit idest usq; ad quem locum procedat per gulam nescio sed licet non sit sacramentū dum est in corpore si tamen quis uomat illum cum ueneratione est seruandus q̄a sacramentum fuit secundum fratrē Ny. oxiuni in add. de hoc no. l.c. & si iudeos. de iudeis & de consecra. di.ii. tribus. & in dicto.c. non iste panis. ỹ refert archi. Hug. credere q̄ tamdiu sit sacramentum & tamdiu corpus xp̄i sit in sumente do nec species sit in ore & sapor eius nō sen titur quod fit ex quo trāsglutitur statiz desinit esse sacramentum & corpus xp̄i desinit esse in sumente sed Hugo. de sancto victore dicit q̄ q̄diu manent ille species sub illis est xp̄s integer vnde si intrant uentrez sub illis manet q̄diu sunt ibi sicut sub ipsa specie est i pixide & ue rum est secundum petrum q̄ non uadit in corp9 ut illud nutriat sicut ceteri cibi ad q̄. ē.q.ix. Intrat tñ & est ibi sub spe cie sacramentali q̄diu illa durat secundu3 petrum & hoc etiam tenent theologi se cundum archidia. in dicto.c. non iste. q̄ etiam dixit ea. di. si quis per ebrietatez. q̄ aliqui ut bn uoluerunt dicer q̄ corp9 cristi non intrat uentrem quod falsum ē cum species intrēt & q̄diu species manēt xp̄s integer latet sub eis & hoc probat in dicto.c. si quis. & dictum. c. non iste. quod allegatur non obstat quia pro tan to dicitur q̄ iste non est panis qui uadit in corpus quia non intrat corpus sicut ci bus materialis ut ipsum nutriat Intrat tamen & est ibi sub specie sacramentali & sic potest etiam ut dicitur in dicto. c. si quis. secundum pe. & archidiaco. idem in summa astensi li. nn. ¶. deinde conside randum est de usudi. ceris non obstat qō babetur de consecra. di. i. tanta. ubi dici tur q̄ q̄diu species dentibus atteritur tam cito in celum rapitur scilicet corpus xp̄i quia intelligitur quādo species tam diu masticatur q̄ per digestionem que fit in ore non remanet in sua forma secū dum Richardum & Laud. in sacramen tali de sacramento eucharistie in. xii. co lu. v. iii. quero. idem frater antho. in di cta summa tertia parte. c. de missa. idem Io. de ymo. in clem. si dominum. in vii. colu. post Laud. de reli. & uenera. san. dicens q̄ descendit in stomachū etiā mu ris illud cōmedentis deus tamen non de facili permittet q̄ animal commedat

illud ar. no. in simili in. c. licet. de ele. ad idem per fran. post doct. in dicta clem. si dominum. v. o singularis in fi. vnde dicit petrus de palu. dic q̄ in stomachum trabicitur & sic emittuntur species per fecessum sicut emitteretur substantia panis & non aliter propter quod non esset danda eucharistia habenti fluxum q̄ emittit integrum quod sumit sicut nec habenti vomitum secundum eum in. iiii. di. ix. q. i. articulo. ii. & facit. ꝫ. q. lx. & ī. q. iii. & ad illud dentibus atteratur. ī. q. lxxxiii. ad fi. LXXXIII. quero an sit sumendum cum reuerentia: Rñ° sic de peni. & remissi. omnis. ibi reuerenter. & de consecra. dist. ii. qui scelerate. ubi per archi. & quod no. in clemen. ad nostram. v. octauo. de hereti. ad hoc de celebra. missa. sane. secundo respondeo. p̄ quod videtur q̄ debet flectere genua licet regulariter genua corporis flecti nō debeant de feriis. c. ii. & in. c. decet. de immuni. eccle. & facit de consecra. dist. prima. nullus episcopus. & quod no. archidia. xxv. di. c. i. ubi dicit q̄ cum legit̄ euangelium stamus reuerentur non aūt cum legitur epistola pro quo de consec̄. di. i. apostolica. & quod no. Io. an. in dicto. c. sane. Item debet deferri ad infirmum reuerenter ante pectus cum lumīe precedente est enim candor lucis eterne dicto. c. sane. Item debet conseruari in loco honesto & mundo & firmiter clauso cum lumine lampadis uel cereo secundum petrum de palu. in. iiii. di. xiii. q. ii. in fine & doct. in dicto. c. sane. Item non debet poni in altari loco reliquiarū horum. in summa de consecra. eccle. §. & q̄liter. LXXXIIII. quero quot modis manducatur xp̄s dic q̄ duobus modis secundum augustinum Vno sacramentaliter & isto modo boni & mali manducant: Alio spūaliter & sic soli boni edūt: Nam spiritualiter māducat qui in unitate xp̄i & ecclesie quam sacramentum significat manet ut patet per magistrum sententiarum in. iiii. di. ix. idem in sum. confessoꝝ. ti. q. lxvii. & illi dicuntur manere in unitate xp̄i & ecclie qui ei cordiali fide & opere adherent xxiii. q. iii. de illis. & de consecra. di. ii. credere. in quo. c. patet q̄ duplex est modus manducandi vnus spiritualiter deuota fide tm̄ unde ibi dicitur qui credit māducat. aliꝰ est fide & debita sacramenti perceptōe secundum fratrem Nicolaum oxim̄ post pisa. in uerbo communicare. & p Laud. in sacramentali de sacramēto eucharistie xii. colu. v. iii. an mali. facit quod not. de consecra di. ii. quid est. vnde dicit pe. de palu. Secunda conclusio est q̄ est duplex modus manducandi scilicet spiritualiter & sacramentaliter de consecra. di. ii. ga passus. & c. qui manducat cum si. vnde aliquis manducat sacramentaliter & spiritualiter ut communicans in fide & caritate. Secūdus neutro modo nec sacramētaliter nec spiritualiter sicut peccator non communicans: Tertius sacramentaliter non spiritualiter sicut peccator frīs communicans: Quartus spiritualiter & non sacramentaliter ut iustus non cōmunicans sed si habet actu deuotionē ad sacramentum ut deuote audiens missam tunc magis si autem desideret communicare aut celebrare nec possit tunc maxime secundum eum in. iiii. di. ix. q. i. arti. primo. Et subdit in secundo articulo q̄ peccator sumit corpus xp̄i uere & sacramentaliter si habet fidem uel saltem id quod res est & sacramentum idest corpꝰ xp̄i uerum siue habeat fidem siue nō & quod dicit glo. de consecra. di. ii. c. tribꝰ q̄ nisi species dentibus atteratur ad celum rapitur hereticum est & sibi ipsi contradicat zc̄. secundum eundem Item sancti patres manducauerunt xp̄m spiritualiter secundum se non autem de sacramēto nec de cristo pro ut est in hoc sacramēto secundum eum ibidem secunda conclusione: nullꝰ autem angelus nec bonꝰ nec malus posset manducare hoc sacramentū ut ibi per eum. LXXXV. quero an quis cogendus sit semel in anno communicare videtur q̄ nō aliter q̄ disponatur in. c. omnis. de peni. & remissi. si enim esset peccator sumendo peccaret mortaliter. ē. q. lxxii. de hoc etiam no. de pe. di. i. qui sanctus. in uerbo remordet. posset tamen cogi ut faceret se dignus idest ut peniteat de consec. di. ii. si quis ītrat. & p̄ant. de bu. in. c. omnis. in. viii. col.

facit quod no. xxx. di. in fi. ubi hoc ui
detur sequi archi. allegans etiam ad hº
de consecra. di. ii. bñ qui. pro hoc quia
existens in peccato compellitur ad peni
tentiam no. vi. q. i. omnis. & xxvii. q. ii.
actio presentium. & in. c. ad audientiaz.
de spon. & in. c. fi. de tempori. ordina.
& per Io. an. in. c. i. de cleri. coniuga. &
Iohan. de ymo. in clemen. i. in principio
de pen. & remiss. & quod no. xxiii. q.
iii. quicunq; cum si. & per fran. in dicta
clemen. prima oppo. ude tamen antho.
de butri. in. c. requisiuit. in fi. de spons.
nam compellitur quis in peccato manife
sto secus in occulto ut per Antho. de bu.
in. c. omnis. in. viii. colu. nec enim in fo
ro penitentiali cadit absoluta compulsio
ut no. archidia. in. c. si pauper. de preb.
li. vi. sic & alias nolens cogitur ut fiat
nolens no. vii. q. i. omnis. & de bap. ma
iores. in uerbo contrarium. &. xxiii. q.
vi. iudes. & in. l. iii. §. idem cassius. ff. de
tutelis. & in. c. queris. glo. fi. in fin. de
eta. & quali. & in. c. cum inter. glo. iii. &
elect. & quod no. in. c. tuas. de usuris &
nunquid suspectus quia in anno non com
municat cogendus sit communicare Io.
an. in. c. omnis. v. colu. remittit ad nota.
xxx. di. c. ultimo. Ex his uidetur q; eu
charistia non sit de necessitate salutis ra
tione sui quasi eius effectus sit necessari
us ad salutem cum eius effectus sit cōfir
matio in bono & in gratia quod pertinz
ad perfectionem magis q̄ ad necessitatē
ad quod. i. q. cxv. est tamen de necessita
te salutis ratione precepti dumi Item
precepti ecclesie que statuit q; semel in
anno sumatur in pascate de pe. & remiss.
omnis. secundum petrum de palu. in. iiii.
di. ix. q. i. in. ii. colu. & nota ex hoc q;
communio procedit ex precepto dumo
dum dixit hoc facite zc̄. &. s̄. q. lxxii. in
fine: LXXXVI. quero utrum no
cturna pollutio impediat communionem
seu celebrationem: Rñ° secundum tho.
in. di. ix. ad hoc ut homo digne ad sacra
mentum accedat tria requiruntur: Prº
mundicia conscientie que non nisi p̄ pec
catum tollitur: Secundo requiritur ele
uatio mentis ad deum per actualem de
uotionem & hec interdum sine peccato
amittitur ut per mentis ebetudinem uel
occupatione m aut euagationez: Tertio
mundicia corporalis unde celebrantes
uel etiam tracturi aliquod sacramentum
propter reuerentiam lauāt manꝰ Itaq;
primo & principaliter peccatum impe
dit: Secundo indeuotio seu ebetudo men
tis: Tertio corporalis ꝯmunditia & hec
tria quandoq; concurrunt in aliqua no
cturna pollutione quandoq; duo ex his
quandoq; unum tantum & secundus hoc
homo magis uel minus impeditur & nō
distinguendum est de pollutione que mꝰ
tipliciter potest contingere & primo q̄
dem contingit ex sola dispositione natur
& non ex precedenti cogitatione & tūc
non est signum alicuius peccati sed pōt
ebetudinem mentis inducere si simul cuz
ymaginatione contingat immundiciam
uero corporalem habet & ideo si necessi
tas immineat uel deuotio exposcat non
impedit precipue quando sine ymagina
tione contingit tamen si propter reuerē
tiam abstineat quis laudāḋ est & maxi
me quando talis nature dispositō perpe
tua non est secundum thomam. Secundo
uero potest contingeꝛ ex precedenti co
gitatione et hic dicendus q; cogitatio bu
iusmodi turpium quandoq; potest esse si
ne peccato sicut cum est cogitatio tm̄ ut
cum quis disputando de talibus oportz
q; loquens cogitet: q̄ſq; est cū peccato
uenali quando scilicet cogitatio pertin
git ad affectionem & in sola delectatōe
finitur sine ullo deliberatuo sensu quā
doq; autem est mortale quando scilicet
consensus adiungitur & quia cogitationi
tali de propinquo est delectatio & dele
ctationi consensus & ideo in dubium uer
ti potest utrum sequens pollutio ex pec
cato acciderit uel non & an uenali uel
mortali quando ergo sic dubitatur de p̄
cedenti consensu omnino abstinendum ē
Si autem non dubitatur sed expresse in
uenial quis consensum non precessisse &
necessitas urget aut si aliqua potior cau
sa potest accedere aut etiam celebrare
q; si necessitas uel causa non sit & tamen
celebrat non peccat mortaliter sed ueni
aliter melius est tamen abstinere ꝓpter
reuerentiam sacramenti. Tertio potest

contingere ex cibo uel ex potu precedē
ti & tunc idem est iudicium sicut ex illa
pollutione que ex turpi cogitatiōe pro
cessit nisi in tantum q̄ non ita de facili cō
tingit peccari mortaliter ī susceptione ci
bi sicut in cogitatiōe turpi: Quarto po
test contingere ex illusione & quidem si
illusionis causa in nobis precessit idem ē
iudicium quod de cogitatione preceden
ti. Si autem in nobis causa non precessit
ymo potius contraria causa & hoc fre-
quenter accidit & precipue in diebus in
quibus debet communicare aliquis & si
gnum est q̄ dyabolus homini fructus eu
charistie auferre conatur vnde in tali ca
su consultum fuit cuidam monacho ut in
collationibus patrum legitur q̄ commu
nicaret & sic dyabolus videns se nō pos
se consequi intentum ab illusione cessauit
generaliter tamen quia causa ex qua cō
tingit non ita de facili potest percipi tu
tius est semper abstinere nisi necessitas
immineat & debet abstineri ut dicitur
secūdū tho. usq; ad uigintiquatuor horas
quia in tali spacio natura que per corpo
ralem immundiciaz & mentis ebetudinē
deordinata fuerat reordinatur secundū
pisa. in. ¶. communicare. idez in sum. con
fessō. li. iii. titulo. xxiii. q. lxxiii. ubi eti
am dicitur secundum thomam q̄ pollut9
nisi pollutio habeat ortum ex peccato
mortali deberet celebrare pro alio qui
est in peccato mortali ne ille celebrando
peccaret mortaliter secundum fratrem
Ny. in addi. vnde dicit petrus de palu.
Secunda conclusio est q̄ pollutio impe
dit sumptionem eucharistie & ratione ō
licti si ex delicto procedat & ratione im
mundicie que semper est si citra mediam
noctem accidit uel forte si citra uigintiq̄
tuor horas secundum thomam. impedit
etī ratione distractionis mentis quousq;
sit contritus & confessus nec etiaz eodē
die peccati mortalis communicandum ē
quamuis confessus & contritus si tamen
faceret nō peccaret mortaliter similiter
immundicia & distractio impediunt nisi
deuotio recompenset aut scandalum im
mineat si tamen cuz celebret ex quo mor
tale non adest mortaliter non peccat &
si homo probabiliter credat q̄ ex illusio
ne demonis sibi contingat non dimittat
communionem nec celebrationem ut p
petrum de palu. in. iii. di. ix. q. iii. ubi
plīa & hāc materiaz late explicat frater
anthonius in summa. iii. parte. c. ō missa.
tandem colligit q̄ in tribus casib9 absq;
dubio erit in sua libertate communicare
uel celebrare & precipue cum accidit si
ne turpi ymaginatione nec mētis distra
ctione: Primus casus si eueīt ex casu ubi
nullum credit probabiliter fuisse pecca
tum ex auditu turpium in collatione &
simi. Item si ex superfluitate nature Itē
si ex illusione dyaboli subdit etiaz dictā
opi. pe. de palu. dicentis abstinendū esse
in casu quo abstineri debet quando pol
lutio accidit citra mediam noctem ut su
pra & ad illud quod dicit pisa. quādo co
gitatio pertingit ad affectionem zē. In
telligе q̄ non moretur in tali delectatio
ne sed quando delectatio fuit uenialis ut
quia affuit complacentia sensualis non
morosa alias esset peccatum mortale se
cundum magistrum in. iiii. di. xxiii. & ī
li. compendii theologie. c. de luxuria &
per alexandrum de ales in. ii. in titu. de
peccato uenali. q. viii. & dixi. ē. ¶. pxi
. q. lxx. & dicit Lauē. q̄ nocturna pollu
tio de se non est peccatum quia abest uo
luntas vi. di. testamentum. quia cuz pro
uenit ex triplici actu uidelicet cogitatio
ne gurgitatione & debilitatione nature
superflua expellentis & talis immundi
tia licet conscientiam non urgeat inducit
tamen ebetationem deuotionis maxime
si cum ymaginatione concussionis eueni
at & ideo abstinendum est a celebratōe
nisi magna necessitas immineat de quo
plene in dicto. c. testim. & sequentib9 ut
latius per eum de sacramēto eucharistie
in. xiii. colu. x. q. & de pollutiōe noctur
na per hostien. in summa. de adulteriis.
¶. finali. & de celebratione missarum.
¶. i. & de consecra. eccl. ¶. a quo celebrā
da. & de hoc prolixe no. tho. secunda se
cunde. q. clii. arti. v. & fol̄ talis noctur
na pollutio naturaliter accidere uel ī mē
se ut dicit Hostien. in summa. de pen. &
remiss. ¶. que interrogationes. in. iii. co
lu. ibi peccasti contra naturaz zē. aliqui
bus tamen pl9: LXXXVII. quero

an eucharistia sumi dẽat a ieiunis: Rñ° corpus xp̃i a ieiunis tantum percipi debet vii. q. i. nihil. de consecra. di. ii. liquido. q̃ in reuerentiam tanti sacramenti ĩstitutum est nisi propter necessitatem immanentis mortis ne contingat sine viatico ex hac vita transire: Est autem sciendum q̃ duplex est ieiunium scilicet natura & ecclesie: Ieiunium nature est quod importat priuationem cuiuscunq; prealsumpti per modum cibi uel potus tale ieiunium requiritur ad hoc sacramentum & ideo neq; post assumptionem aque uel alterius potus aut cibi uel etiam medicine in quantumcunq; parua quantitate, licet hoc sacramentum accipere nec refert utrum aliquid nutriat uel non aut per se aut cum aliis dummodo sumatur per modum cibi uel potus :reliquie tamen cibi remanentis in ore si casualiter transglutiantur non impediunt sumptionem huius sacramenti quia non trahiciuntur p modum cibi uel potus sed per modũ saliue quod euitari non potest :Aliud ẽ ieiunium ecclesie quod institutur ad carnis macerationem & tale ieiunium non soluitur per predicta quia non multum nutriunt sed magis ad alterandum sumuntur secundum pisa. in. ¶. communicare. Idem in summa confe. eo. ti. q. lxiii. ubi etiam dicit secundum thomam q̃ similiter non impediunt communionem si casualiter recipiantur reliquie aque uel uini quibus os abluitur dummodo non trahiciantur in magna quantitate secundum fratrem Ny. in addi. porro ecclesia diem naturalem incipit a media nocte & ideo si post mediã noctẽ aliquis aliquid sumpserit p modũ cibi uel pot9 non põt ea die sacramentum hoc sumere potest uero si ante mediam noctem nec refert utrum post cibum uel potum dormierit aut etiã digestus sit q̃tum ad rationem precepti refert autem quantum ad perturbationem mentis quam patiuntur homines ꝓpter infirmitatem uel indigestionem ex quibus si mens multum perturbetur homo redditur ineptus ad sumptionem huius sacrãmẽti hec tho. iii. parte. q. lxxx. sectũ dum pisa. ubi. ẽ. Idem in summa confes. eo. ti. q. lxv. vnde corpus xp̃i a ieiunis tantum recipi debet ut. ẽ. in principio ut scilicet prius ĩ os & stomachũ xp̃ianus intret corpus domini q̃ alius cibus pro illo die dicto. c. liquido. nisi imminẽte mortem ut supra & quod dicitur de consecr. di. i. sacramenta a ieiunis sumantur excepto die cene habuit locum antiquitus sz nunc est abrogatum & non seruandus secundum petrum & glo. in dicto. c. sacramenta. & in dicto. c. nihil. in glo. pransos. facit dictũ. c. liquido. & quamuis in aliquo casu liceat non ieiuno communicare ut supra nunq̃ tamen licet non ieiuno celebrare nec propter infirmum communicãdũ nec propter uitandum scandalum quod cunq; nec propter preceptum nisi papequi solus posset in hoc dispensare cum sit preceptũ positiuum unde dicitur ĩ dicto c. nihil. nullus post quantumcunq; minimum sumptum cibum aut potum missas facere presumat sed bene liceret non ieiuno prosequi inchoatam prout dicitur ẽ. q. i. & iiii. celebrando autez uel communicando non ieiunus peccat mortaliter ut dicit frater antho. in dicta summa ii. parte. c. de missa. & illud q̃ quis ex causa possit bis celebrare procedit tamẽ dum sit ieiunus de celebra. misſ. ex pte. & ibi per doc. & fran. eo. ti. c. i. in viii. notabili. & in. c. consuluisti. in. ii. &. iii. q. cum si. Et ad illud est autem sciendum q̃ duplex est ieiunium zc̃. Idem per archidia in dicto. c. nihil. & ad illud dicit̃ sumatur per modum cibi uel potus Intelige a media nocte citra & hoc propter reuerẽtiã sacrãmẽti ut stomach9 ꝓ illa die sit nouus secundũ petruz de palu. licet a liquo contra & non bene ut in dicta summa antonini & per petrum de pal. ĩ. iii. di. viii. q. ii. ubi etiam intelligit de consecra. di. ii. tribus. dum dicit q̃ portões fragmentorum de reliquis communionis populi debent sumi a ministris non in crastinum reseruari uidelicet si sunt ieiuni alias secus ut per eum di. ix. q. i. in fi. ad hoc. ẽ. q. lxxvi. in fi. & ad hec facit quod no. antho. de butri. in. c. i. de testi. & ad illud si reliquie cibi transglutiãtur zc̃. adde nisi ex intentione & proposito trahicerentur de reliquis aque uel uini q̃ ŏ mane os abluit̃ ex q° casualiter

& non ex proposito trabiciūtur licet nō
sint conuerse in saluam dummodo non
trabiciantur in magna quantitate non ī
pediunt quia non sumuntur per modum
cibi uel potus nec hoc intenditur non sic
de medicina quia ex intentione bibitur
licet non ad nutriendum perfundendo
etiā dētes sale uel aceto ad medendū uel
lauandum si non deglutitur non impedit
de his autem que sumuntur per modū
degustationis sicut tabernarii & coqui
faciunt qui cibum & potum supra līguā
ponunt ad probandum & statim proici
unt uidetur q̄ non impediant cuī nō glu
titur: ex decentia tamen debet quis a ta
libus abstinere si uult communicare si au
tem ad gustandum sumeret & preter in
tentionem descenderet uidetur idem di
cendum q̄ de reliquiis aque cuī os ablu
tur scilicet q̄ non impedit secundum pe.
de palu. & in dicta summa anto. & ad il
lud q̄ potest communicare si ante medi ā
noctem cē. adde secundum thomam. iii.
parte. q. lxxx. & ideo Io. an. in dicto. c.
ex parte. uidetur inherere opinioni quo
rundam qui per. c. consuluit. de offi. dele
ga. dicunt q̄ abstinuisse debet post me
diam noctem cuī tunc incipiat dies & sic
si parū ante mediam noctem commedisse
in principio diei celebrare posset q̄uis
parum distaret si autem statim post me
diam noctem commedisset non posse etiā
post nonam celebrare secundum petrum
de palu. in. iiii. d. xiii. q. ii. articulo. ii.
in fi. unde potans post matutinum de se
ro dictum potest de mane licite celebra
re et similiter abluens multum de mane
si aqua intrauerit os uel in ueniat de reli
quiis inter dentes & non ex proposito
glutiasut per Laud. de sacramento eu
charistie. vi. colu. & ad finē pisanelle fa
cit quod no. vii. q. i. nihil. & de consecr.
di. i. sacramenta. & quod no. Hostien. in
summa de consecra. eccle. §. qualiter. in
principio ubi inter alia putat q̄ sufficiat
celebrare uolenti cibo sumoto si dormie
rit uel quieuerit sine dormitione tanto
tempore q̄ cibus potuerit esse digestus
ar. de accu. si constiterit. & quod ibi per
Io. an. in fi. & quod no. in dicto. c. ex p
et uestra de celebra. missa. si tamen pres
biter celebrauit nō premissa digestione
conficit licet peccet ut per Ny. in dicto
c. si constiterit. sed petr. de palu. dicit q̄
istud quod post cibum uel potum nō dor
mierit uel q̄ non sit facta digestio nō im
pedit q̄ ante mediam noctem comme
dit uel bibit cum dicantur hec fieri de se
ro non obstat. c. si constiterit. de accusa.
ubi quidam qui pernoctauerat in taber
na sine sumno fuit ecclesia priuatus nam
in taberna continue apponitur unus & &
sic est uerisimile q̄ post mediam noctem
bibit & postea celebrauit & sic est pre
sumptio iuris & de iure contra quā nō
admittitur probatio in contrarium uel
saltem presumptio iuris cui statur quan
do contrarium non probatur quia qui tā
diu stetit in taberna usq; ad diem non ste
tit quin biberit secundum petrum de pa
lu. contra facit quod dicitur in dicto. c.
nihil. vii. q. i. in glo. pransо. non hic zē.
unde securior uideretur opinio canonis
starum licet alia sit probabilior & pres
tim quia per talia redditur homo ineptꝰ
ad sumptionem huius sacramēti ut dicit
pisa. & sequuntur theologi ut supra Itē
dicit Hostien. ubi supra q̄ pransus cele
brans conficit licet grauiter peccet qđ
dic per eum in summa de sacra unci. §. a
quo & qualiter. v. sed nunquid per ieiu
nium. &. ē. communia sacramentorum.
q. xii. Et ad illud pisanelle de ieiunio ec
clesie quod non solutur per quodlibet p̄
dictorum adde presertim per totum qa
non ad nutriendum sed potius ad alterā
dum sumitur ut per archidia. post Hug.
in dicto. c. nihil. & adde no. per Hostiē.
in summa de celebra. missa. §. & q̄liter.
& per hec melius intelliguntur notata
per glo. & doctores in dicto. c. ex pte.
& adde supra. q. xlix. & questione. lvi.

LXXXVIII. Quero utrum post fa
ctam communionem liceat statim cōme
dere: Rn° secundum thomam. iii. parte
q. lxxx. in susceptione huius sacramenti
requiritur magna deuotio que quidem
magis impeditur per precedentia q̄ per
sequentia & ita magis est institutum q̄
homines ieiunent ante sumptionem q̄ pꝰ
debet tamen esse aliqua mora inter sum
ptionem eius & reliquos cibos unde &

in missa oratio gratiarum actionis post communionē dicitur & qui communicāt suas priuatas orationes dicunt secundū pisa. sed contra hoc uidetur de consecra. di. ii. tribus, ubi dicitur q; qui mane communicauerit usq; ad sextam ieiunet zč. sed ut no. in summa confesso. li. iii. titu. xxiii. q. lxvi. Sed petrus dicit q; hoc decretum loquitur secundum antiqua tempora quando raro celebrabāt misse secū duz ergo hanc rationem pe. et hodie obtinet in raro celebrantib9 ut et nō sepe cōtingit b9 putat ergo frater Nic. q; quā tum potest cōmode fieri etiam hodie h° decretum debeat seruari contrarium uero non procedit nisi ex indeuotione ideo nulla potest consuetudine inuari extra ō consuetu. c. fi. secūdū eūdem celebrans post communionem debet stare per magnum interuallum anteq; sumat cibum secundum fred. consilio. cxlv. post medium Incipit in nomine domini amen quia ius zč. sic ergo. c. tribus, loquitur de cōsilio non de precpto ut dicit ibi archidi. post Hug. & Hostien. in summa de consecra. eccle. §. & q̄liter. v. debet autem dormire. & per Io. de lig. & docto. in. c. iii. de celebra. missa. uidetur tamen q; min9 tē pus requiratur in communicante tantuz q̄ in celebrante uel recipiente etiam sanguinem cuius species tardius consumaē q̄ corpus & ideo tard9 commedet alios cibos ob reuerentiam sanguinis adhuc manētis facit .ś. eo. q. lxxxii. & subdit frater antonius ubi ē. q; communicās debet multuz cauere ne subito diuertat ad fabulas & uanitates & per petrum de palu. in. iii. di. viii. q. ii. articulo tertio:

LXXXIX. quero an interdictus suspensus & excommunicatus etiam iniuste communicare debeat: Rn° non qa in talibus est defectus rei signate scilicz unitatis corporis mistici secundum pet. & in pisa. in uerbo communicare. & dic corporis mistici idest ecclesie que mistice dicitur corpus xp̄i ad roma. xii. ibi sicut enim in uno corpore zč. & xviii. q. prima. ubi sana fides & huius corporis unitas hoc est q; fideles debeant inuicē uniri fide & caritate in hoc sacramento signatis unde & uocatur misterium unitatis de summa trinita. c. i. v. una uero. & predictis concordat Vi. & quo ad excommunicatos clarum est nam etiam minor excommunicatio separat a percepti one sacramentorum extra de senten. ex communi. c. pennultimo. & regr etiam excommunicatio iniusta timenda est & obseruanda xi. q. iii. c. i. de senten. excō. per tuas. quo ad interdictos dicendū q; etiam eis denegatur nisi in articulo mortis extra de spon. non est nob. s. coniuncto. c. quod in te. de peni. & remis. Quo ad suspensos dicendum q; tunc eis cōmunio negatur quando a perceptione sacramentorum fuerint suspensi secus si ab aliis ut potest colligi ex notatis in sum. confesso. li. iii. ti. xxxiii. q. lxxxi. ad fi. ubi patet secundum Hostien. q; suspensio nō egreditur terminos sententie date & in pisa. in uerbo. suspensus per totum. sed & hoc dictum pe. de quo supra fuit multum breue quod & ponitur in summa cōfesso. li. iii. ti. xxiii. q. lxxii. in fi. secundum fratrem Ny. oximi. in addi. ad illō. de excommunicato iniuste adde quia excommunicatio etiam iniusta cōtemni nō debet no. in dicto. c. per tuas. & in c. fi. glo. ii. de penis. & in. c. i. in prin. de sen. excommuni. li. vi. & sic aliter faciens uidetur peccare mortaliter ut no. in. c. q̄s autem. glo. magna. ad fi. de peni. & re. Secus uidetur si sententia excommunicationis essz nulla & taliter excommunicatus consideret de sua appellatione ut no ta. in. c. solet. ad fi. de senten. excommu. li. vi. & per archidia. in. c. licet. ad fin. eo. ti. & li. & intelligе de sententia ordinarii non autem delegati quia illa si sit iniusta seruari non expedit ut per archid. in. c. primo. glo. fi. de offi. deleg. per In no. in. c. cum olim abbas. de off. delega. in fi. cum si. & ad illud q; suspensio non egreditur terminos adde per doct. in. c. ii. de cleri. excommuni. ministr. & in spe. de dispen. §. iuxta. in. viii. colu. v. quid si presbiter. cum si. adde q; similiter inter dictum posset esse speciale in personam & ad certum actum seu misterium no. c. presenti. de sen. excommu. li. vi. cū si.

XC. quero utrum actus matrimonialis impediat a cōmunione: Rn° secūdum

thomam in. iii. parte. q. lxxx. coitus cō
iugalis si sit sine peccato puta causa pro
lis generande uel causa reddendi debitū
non aliter impedit nisi sicut dictū est. ꝫ.
q. viii. de pollutione nocturna que acci
dit sine peccato scilcet propter immun
diciam corporalem & mentis distractio
nem in tali casu ergo ut dicit gregorius
suo sunt iudicio relinquendi secundum pi
sa. hoc habetur in. c. uir. ī allegato secū
dum adō. sed qui uoluptate dominante
coniugi miscetur prohiberi debet ab hō
sacramento xxxiii. q. iii. uir cuꝫ ꝓpria.
secundum pisa. Idem in summa confessō.
eo. ti. q. lxxv. & additur secundum alb.
super. iii. senten. di. xxxii. q̄ exigens in
firmitate ductus primo moneri debꝫ ne
accedat si tamen omnibus modis ex de
uotione se ingerat non est prohibendus
glo. etiam in. c. omnis homo. de consecr.
di. ii. dicit q̄ illud quod ibi dicitur de ab
stinendo ab uxore ante communionē cō
silium non preceptum est per dictum. c.
uir. sed certe uidetur q̄ communionem
impediat omnis coitus matrimonialis
etiam reddendo ut habetur. xxxiii. q.
iii. sciatis. ubi Ieronim⁹ dicit fratres ca
rissimi quoniam quicunq; uxori debitum
reddit uacare non potest orationi neq; ō
carnibus agni commedere debet zc̄. qā
uero dicitur in dicto. c. uir. potest intel
ligi quando omnino constaret q̄ in dicto
coitu quis penitus immunis foret ab om
ni uoluptate & mentis ebetudine cuius
contrarium presumitur ut in dicto. c. scia
tis. &. c. uir. ubi dr licita ipsa admixtio
ꝓlis sine uoluptate carnis fieri nō po
test ergo non solum exactio sed etiā red
ditio matrimonialis debiti communionē
impedire regulariter uidetur nisi forte
necessitas immineat uel quis nimis fre
quenter reddere cogetur ne semper uī
nimis diu careret communione vnde &
consilium eliberitanum dicit omnis ho
mo ante sacramenti communionem a ꝑ
pria debet abstinere uxore tribus aut q̄
tuor aut quinq; aut sex aut septē diebꝰ
de consecra. di. ii. omnis homo. & ut pa
tet in summa confessō. dicta. q. lxxv. aīs
iscriptio. di. xiii. dicit bene puto q̄ sic sit
faciendum si tamen alter coniugum mue
riatur debitum reddere coactus & non
expetere & hoc frequenter facē eo q̄
alter etiam illo tempore non uelit absti
nere ego communicare concederem illi
qui reddit inuitus & alteri non qui ex
torquet debitum quando non est extor
quendum quia constat q̄ etiam illo tēpo
re reddere tenetur si probabiliter timꝫ
de incontinentia alterius hec ibi. secun
dum ergo predicta intelligenda uidentē
super hoc dicta doctorum secundum fra
trem Ny. in addi. & subdit pisa. ubi. ꝫ.
& secundum alber. etiam post factam cō
munionem non licet illo die debitum exi
gere nec etiam exactum reddere nisi cuꝫ
difficultate sed tamen contrarium nō pu
tat esse mortale secundum pisa. fra. Nic.
in addi. credit q̄ anima hoc agentis mā
le se habet & diuina gratia arida rema
neret ob tantam irreuerentiam cum ꝓp
ter deuotionem & reuerentiam tanti sa
cramenti non solum ab immundicia tali
sed etiam a materiali cibo quantum com
mode fieri possit abstinere deberet de
consecra. dist. ii. tribus. secundum euꝫ di
cit petrus de palu. conclude q̄ illud qō
dicitur de consecra. dist. ii. omnis homo.
est consilium non preceptum nisi q̄ die
bus ieiuniorum & orationum non debet
homo petere debitum & maxime septi
mana sancta quando imminet communio
Item cognoscens uxorem reddendo de
bitum uel causa prolis suo iudicio relin
quitur quia nullum peccatum est cōmu
nicare si autē causa delectationis petit
debet abstinere Itē in die communiōis
petens debitum causa prolis peccat ue
nialiter reddere aūt omni tempore pe
tenti est licitum ymmo debitum ut ple
nius per petrum de palu. in. iiii. di. ix. q
iii. ad finem & q̄. c. omnis homo. sit de
consilio non precepto tenꝫ ibi glo. & ar
chidia. in dicto. c. uir cum propria. nec
etiam frater Ny. se bene firmat nisi q̄te
nus ex decentia unde posset distingui q̄
aut quis accedit ad uxorem causa prolis
generande & suo relinquitur arbitrio si
uelit abstinere uel non ut no. in dicto. c.
uir cum propria. & similiter si exactus
causa reddendi debitum ut nota. in dicto
c. omnis homo. tamen consultius esse

abſtinere a communione tuꝫ propter rẽ uerentiam ſacramenti tum propter du bium ut dicit frater Nic. aut cauſa incon tinentie ſeu libidinis exercẽde ad uxorẽ accedit ut dicit tho. ut ſupra ꝙ debet ab hoc ſacramento prohiberi ſed ut dixi do ctores intelligunt illud. c. uir cuꝫ ꝓpria. ꝙ contineat conſilium non preceptuꝫ & ſecundum hoc conſulitur ei ꝙ abſtineat ab ingreſſu eccleſie paululũ ideſt uſq; ad ueſperam & a corpore xp̃i ſaltem ꝑ treſ dies dicto. c. omnis homo. quod totum conſilium eſt ut dicit archidia. poſt Hu. in dicto. c. uir. & hoc credo uerius licet dictum tho. ſit ſecurius & ſeruari expe diret ut no. ꝙ per illud. c. uir cũ ꝓpria. non imponitur certa penitentia ut ibi nõ ta. ſed ſequendo tho. ꝙ de precepto de beat abſtinere licet ipſe etẽ non clare hꝰ dicat eſſe penitentia ac dicendum pro ut ſupra de pollutione nocturna contingen te cũ peccato mortali ut ī di. q. lxxxvi. & ideo dicit frater antonius in dicta ſu. ꝙ ſi uir exigit debitum cauſa delectatio nis debet abſtinere a communione quia licet ueniale tantum ut ſola pollutio non impediat utrumq; ſimul impedit xxxii. q. iii. ſi cauſa. tamen communicando non eſſet mortale quia ſimiliter ſi eadem die poſt communionem exegerit non eſſet mortale ſecundum petruꝫ de palu. & etiam ſcias ꝙ ſacerdotes ueteris teſtamen ti abſtinebant a thoro in ſeptimana uice ſue no. in clemen. cum ex eo. de ſente. ex commu. & probatur lxxx. di. plurimos. & ad materiam debiti coniugalis. ē. ſ. iii. q. lix. & ad u timum dictum piſanel le adde quod idem no. lxxxii. di. propo ſuſti. in uerbo precipit ubi clarius ideꝫ notatur ad predicta uide anto. de bu. in rubrica de ſpon. in. vi coſ. XCI. que ro utrum immundicia pure corporalis ī pediat communionem : Rñ° ſecundum thomam in. iii. di. ix. cum iſte cibus non ſit corporalis ſed mentis magis in eius ſumptione conſideräda eſt diſpoſitio mẽ tis q̃ corporis & ideo diſtinguendõ eſt ꝺ immũdicia corporali quia ſiue ſit perpe tua ſiue diuturna nullo modo tunc prop ter hoc aliquis abſtinere debet ne prop ter immundiciaꝫ corporis perdatur fru ctus mentis ſicut accidit ī leproſis & pa tientibus fluxum ſanguinis uel ſeminis ſi autẽ ſit temporalis & facile purgabi lis tunc ſi aliquis ſit in mente bene diſpo ſitus ſumere non prohibetur quãuis & poſſit ad tempus laudabiliter abſtinere propter reuerentiam tanti ſacramenti dicto. c. ad eius. ſecundum piſa. Idem in ſumma confeſſo. eo. ti. q. lxxvii. ſecũduꝫ fratrem Nic. in addi. unde ſacerdos le. p ſius propter ſcandaluꝫ populi abſtinebit ſe a miniſterio quo ad ſanos priuatum ta men ſi non ſit nimis deformis non eſt ꝑ hibendus celebrare ſecundum Guy. & piſa. in. v. leproſus. & fratreꝫ antonium in dicta ſumma. iii. parte. c. de miſſa. & ꝑ pe. de palu. in. iii. di. ix. q. iii. in fi. ſic ergo mulier menſtrua poteſt communicaꝛ laudatur tamen ſi ex reuerentia abſtine at no. de pe. di. i. qui ſanctus. & an mulier menſtruoſa debet exigere uel reddeꝛ debituꝫ uide no. v. di. ad eius. & ſcias ꝙ menſtruata mulier dicitur a menſtruis ideſt a ſuperfluitate ſanguinis queꝫ per ſingulos menſes mulier profert hec & mulierbria nuncupantur & iſte ſanguis ẽ adeo execrabilis & immundus ſicut ait Iulius ſolinus in li. de mirabilibus mũdi ut eius contactu fruges non germinent areſcant arbuſta moriantur herbe amit tant arbores fructus nigreſcant aera ſi canes inde ederent in rabiem efferantur non autem ſolum propter ipſam immun diciam ſanguinis a menſtruata arcenda eſt uoluntas ſed etiam ne uitioſus fetus ex illo coitu naſcatur tũc enim teſtãte Ie ronimo concepti fetus uiciuꝫ ſeminis cõ trahunt ita ut leproſi & elefanti ex hac corruptione naſcantur & feda corpora in utroq; ſexu paruitate uꝫ deformitate membrorum appareant ſames enim cor rupta deſignatur ut refert archidia. in dicto. c. ad eius. & Io. an. in addi. ſpecu. qui filii ſint legit. ¶. n. prima colu. & de iſtis menſtruis per pe. de pal. in. iii. di. xxxii. queſtione. i. artı. iii. concluſio. iii.

XCII. quero utrũ homo debeat frequenter corpus xp̃i ſumere Rñ° ſecũdũ thomam in. iii. di. xii. ea que in hoc ſacramento geruntur habent ſimilitudinez cũ his que accidũt in corporali nutrimẽto

quia enim fit quasi deperditio continua naturalis humoris per actionem caloris naturalis & exercitium laboris ideo oꝫ frequenter corporalem cibum assumere ad restaurationem deperditi ne perditō continua mortem inducat similiter autē ex concupiscentia innata & occupatione circa exteriora fit deperditio deuotionis & feruoris secundus quę homo in deum colligitur unde oportet qꝫ pluries ō perdita restaurentur ne homo totaliter alienetur a deo sed tamen saltem semel i anno sumere necesse est .s̄. q. lxxiii. secū dum pisa. olim autem statutū erat qꝫ ter in anno uidelicet in natali domini pasca & penthecosten homines communicarēt de consecra. di. ii. & si non frequentius non faciētes uero iter fideles nō bēnt ea. di. c. seculares. In primitiua autez ecclesia quotidie communicabant quia ui gebat tunc deuotio maior ut no. in sum. confessorum. li. iii. ti. xxiii. q. cxix. secū dum fratrem Nic. in addi. expedit ergo frequenter sumere quia sepe peccamus & sepe medela indigemus & quia sumendo semper restaurat deperdita ut per petrum de palu. in. iiii. di. xii. q. i. artic. iiii. conclusione prima. hodie uero non ē preceptum nisi in pasca ut in. c. omnis. d̄ pen. & remi. si tamen uellemus pluries communicare uidetur adhuc relinqui arbitrio cuiuslibet de consecra. di. ii. c. per acta. & ibi nota. &. c. quotidie. ubi dicit archidia. qꝫ de accipiendo corpore cristi quotidie uel non quisquam faciat secundum qꝫ credit pie esse faciendum secūdū Hug. Ber. & Pe. &. i. q. proxima. & sequentibus unde dum textꝰ in. c. omnis. dicit ad minus in pasca ideꝫ saltem in pasca Io. an. in addi. spe. de iur. om. iudi. ¶ postremo. iii. colu. XCIII. quero utrum qualibet die sit cōicandum. Rn̄° secundum thomam in. iiii. di. xii. in recipiente hoc sacramentum duo requirunt̄ scilicet desiderium coniunctionis ad cristum quod facit amor :& secundo requiritur reuerentia sacrameti que ad donū timoris pertinet Primum incitat ad frequentationem huius sacramenti quotidianam sed secundum retrahit ideo si aliqs exp̄me taliter cognoscerꝫ ex quotidiana sumptione feruorez amoris augeri & reuerentiam non minui talis debez quotidie communicare Si autem sentiat reuerentiam minui & feruorem non multum augeri deberet interdu abstinere ut cū maiori reuerentia & deuotione postmodum accederet unde quantū ad hoc unus quisq; relinquendus est iudicio suo secundum pisa. hec fuit sententia augustini ut patet de consecr. di. ii. quotidie. ibi dixerit quispiam z̄c. Sed pro ut communiter accidit quotidiana sumptio non est laudabilis uel utuperabilis unde in dicto. c. quotidie. in principio dicit augustinus quotidie eucharistie communionem accipere nec laudo nec utupero omnibus tamen diebus dominicis communicandum hortor & pro ut no. in summa confessō. in dicta. q. cxix. alber. in li. de missa. in fi. dicit qꝫ medium tenere est bonum sicut licet aliquando celebrare & aliquando dimittere nisi officiū exigat ut omni die celebretur ad hoc. s̄. q. lxi. de huius autē qui omni die mulieres communicāt unde tur qꝫ sint reprehendendi qa nimio usu faciunt uilescerere sacramentum & potius ex leuitate mulierum putatur esse desiderium q̄ ex deuotione tantum in scripto. distin. xiii. dicit preparentes se ad communionem per abstinentiam a coitu & uidue siue in castitate uiuentes non debent cohiberi a communione frequenti precipue de mense in mensem secundum solemnitates maiores quia inuste arcentur qui digni sunt & impie agitur cū eis quando subtrahitur eis cibus salutaris qui datus augeret eis gratiam quam ac ceperunt secundum fratrem Nic. in addō. & ideo consulendum est bene & deuote uiuentibus ut frequenter sumant hoc sacramentum quia sicut si diu abstineret a cibo corporali corpus debilitatur & ad mortem disponitur Ita abstinere ab isto cibo spirituali animam debilitat feruorem consumit ad mortale inclinat econtrario ex frequenti sumptione huius sacramenti multa bona consequuntur secundum fratrem anto. in dicta summa & ad de supra. q. proxima. &. i. q. sequenti.

XCIIII. quero utrum liceat communicare pluries in die: Rn̄° secundū tho.

m.iii.di.xii. non licet nisi semel ut saltez quantum ad unam diem representet̃ unitas dominice passionis & ut quantum ad aliquid reuerentia sacramento exhibeatur sacerdos autem non solum pro se sed pro aliis celebrat cum sit persona publica necessitate cogente potest pluries in die celebrare ut in pisa. in uerbo missa. Idem in summa confesso. eo. ti. q. cxx. secundum fratrem Nic. post pisa. in uerbo communicare facit. s̃. q. lxi. & predictis concordat pet. de palu. in. iii. di. xii. q. prima. articulo. iii. cōclusione. ii. & . iii. & adde q̃ de consuetudine hodie sacerdos nullatenus celebrat nisi semel in die unde forte expediens esset q̃ per papā dispensaretur seu ius innouaretur in locis carentibus presbiteris q̃ possint illi qui sunt ibidem pluries in die celebrare secundum iura antiqua deberent tamen tunc esse ieiuni. s̃. q. lxxxvi.

XCV. q̃ro an esse possit aliqua causa rationabilis excusans a precepto. c. omnis. de pen. & remiss. Rñ° sic & primo si forte ratione penitentie mundte in aliquibus diebus pascatis a communione aliquis abstinere haberet xxxiii. q. ii. admonere. secundum glo. pe. & archidia. de consecr. di. ii. & si non frequentius ad hoc. s̃. ¶. proximo. q. lxv. facit. s̃. q. xcii. uel quia ipse erat excommunicatus suspensus uel interdictus. s̃. q. lxxxix. uel non communicat quia usus fuit coitu matrimoniali s̃. q. xc. uel propter immundiciaz corporalem. s̃. q. xci. uł quia timetur de uomitu uel fluxu uel simili. s̃. q. lxxxii. in fi. & ĩ. q. iii. uel non communicat quia in precedente nocte fuit pollut9 in somnis s̃. q. lxxxvi. uel ex causa nouiter superueniente ut supra. q. lx. uel quia sacerdos est suspensus excommunicatus uel similis. ĩ. q. ci. uel quia pro tunc non bene est dispositus & sacerdos distulit ad tempus. s̃. q. lxxxv. & ĩ. q. iii. & q. cxix. uł quia uult se preparare. s̃. q. lxxii. & sequenti. uel etiam non tenetur pro tunc confiteri quia non habet ydoneum. s̃. ¶. proximo. q. liii. in prin. ii. q. lxxxiii. post principium & quia sacerdos p tūc uacare nō potuit. s̃. ¶. proxīo. q. xxxiii. & q. c. & q. xciii. ubi de aliquibus iustis causis uel quia dispensatuz est per papā ad tempus. s̃. ¶. proximo. q xlix. uel qa sacerdos dubitans uoluit consulere episcopuz uel pitos. s̃. ¶. proxīo. q. cxxviii. uel quia ille sacerdos fuit conscius peccati. s̃. ¶. proximo. q. cxix. & q. lxxxiii. Nota tamen q̃ iste cause & quelibet ipsaz important dilationem confessionis & communionis non autem exonerationem precepti quin confiteri & communicare teneatur ut in. c. omnis. de penit. & remiss. sunt enim de iure diuino. s̃. ¶. proximo. q. xlvii. & s̃. q. lxxxv. & non tandum q̃ si aliquibus annis deberet qs a communione abstinere & sacerdos circa talem penitentiam arbitrarf tur ita q̃ in pasca communicare posset talis astringeretur pro ut traditur in dicto. c. oīs. per no. s̃. ¶. proximo. q. cxxxiii. ad fin. & sequenti. & predicando tenuit frater antonius de bitonto

XCVI. quero ī quotto anno quis communicare tenetur Rñ° textus in. c. omnis. de pen. & re. dicit postq̃ ad annos discretionis puerit nec aliter aperit unde tho. in. iii. di. ix. dicit q̃ pueris carentibus usu rationis qui non possunt distinguere inter cibum spiritualem & corporalem non debz dari corpus cristi quia ad ipsum exigitur actualis deuotio quam tales pueri habere non possunt sed pueris incipientibus habere discretionem etiam ante perfectam etatem puta cum sint decem uł nouem annorum potest dari si in eis discretionis signa & deuotionis appareant secundum pisa. in uerbo communicare. ad fi. concor. pe. ut in summa confesso. eo. titu. q. lxxxiii. secundum fratrem Nic. oximi. in addi. aduerte per hoc non est satis factum questito unde glo. in dicto c. omnis. intelligit annos discretōis quo ad peccandum post septennium immediate non tamen de eucharistia aliquid dicit q̃ post septennuz similiter communicare teneātur ergo uidetur glo. sentiř q̃ ad communionem quis non obligetur nisi post pubertatem uidelicet post duodecimum annum in masculo sed pro ut dixi. s̃. ¶. proximo. q. lxi. doctores communiter intelligunt illum tuxtū in dolicapce & sic tam

quo ad confitendum q̄ quo ad communicandum unde petrus de palu. dicit sic intelligitur ergo annus discretionis postq̄ est doli capax q̄ potest mortaliter peccare ex tunc enī ligatur precepto de cōfessione & per consequens de communione que simul dantur ut per ipsū in. iii. di. xii. q. i. articul. ii. conclusione. i. in fi. & pueri ante septennium non sunt communicandi sed si habent usum rationis seu aliquam deuotionem & circa nonum uel decimum annum possunt communicari quia innocentia recompensat ignorantiam secundū pe. de palu. in. iii. di. ix. q. iii. in fi. & sic ex quo est doli capax & habet usum rationis & discernit cibum spiritualem a corporali ex tunc obligat communicare secundum doc. quod arbitrio boni confessoris relinquendum est l. i. ff. de iure delib. & in. c. decanis. de offi. dele. ℣ satis ob. obiectioēs quas posui in dicta. q. lxi. cū non uideatur an̄ pubertatem peruenisse ad annos discretionis quod requirit dictum. c. omnis. & q̄a pueri sunt expertes huius sacramenti ut no. de consecra. di. iii. hn qui apud. i fi. & allegat ea. di. in ecclesia. & exponit Io. an. expertes idest sine parte uel extra partem in. c. cum quidam. de tempo. ordi. bonum est tamen q̄ sequamur communem opinionem ut assuescant communicando ex quo habent usum rationis ut supra. Similiter ubi obseruatur q̄ pter reuerentiam eucharistie nō exhibeatur nisi puberibus non est malum secundum dominum Nic. in. c. omnis. tertia. colu.

XCVII. ℣ro an sufficiat precepto c. omnis. communicando in die cene uel sabbato sancto: Rñ° dicunt quidam q̄ sic unde domin⁹ abbas ꝓ sicilia panormitanus archiepiscopus olim consultus ita dicit an sufficiat ad implendū preceptū ecclesie de sumendo corpus christi semel ī anno illud sumere ī die cene: Rñ° q̄ textus dicti. c. omnis. potest duobus mōis intelligi Primo intelligendo pascha prosolemnitate paschali & tunc satis esset recipere in die cene maxime habito respectu q̄ tunc fuit institutum sacramentum Secundo potest intelligi pascha idest dies resurrectionis & tunc oporteret de necessitate sumere illo die & pro hoc quia appellatione pasce intelligimus de proprio pascha & nō de die cene ar. iii. ℔. quotiens. insti. de iure naturali. & concludit q̄ in die resurrectionis recipi ꝑ potest ad satisfaciendum illi. c. & satis cautum est tunc recipere ut intentur opiniones tamen putat satisfactum questioni si recipiat in die cene quia in hoc habetur respectus ad solemnitatem paschalem & recipiens in die cene & tunc habet hunc respectum & preparat se ad festum secūdū eum in dicto. c. omnis. iii. colu. Alii dicunt q̄ cum textus in dicto. c. omnis. dicat in pascha & pascha proprie dicitur dies resurrectionis ergo uidetur de necessitate communicandum in ipsa die resurrectionis & non sufficit alio die communicare nisi aliquod iustum impedimentum immineret ut qui de necessitate habuit tū die dominus prepare & huiusmodi quia forte pro simili casu possent excusari als male facerent: tutius ergo est tenere q̄ ī re surrectione debeat fieri generalis communio christianorum Si quis autem cōmunicass̄ alio die ebdomade sancte ex predicatione aliorum inductus per hoc non uidetur condemnādus de mortali secūdū fratrem antonium in dicta sum. sub rub. de eucharistia. & ad finē huius dicti ad de quia errans in iure male intelligendo ius positiuum non peccat mortaliter se cundum fran. post Inno. in. c. per tuas. ii. de symo. facit. ℟. ℣. proximo. q. xlm. circa prin. sed quo ad principale propositum credo de iuris rigore q̄ necessariū sit communicare in die resurrectionis ad satisfaciendum precepto dicitur enim in libro rationali diuinorum officiorum in officio dominice resurrectiōis circa. iii. colu. q̄ statutum est q̄ in hac die fideles debeant communicare zč. & sic expresse intelligitur de pasca idest de die resurrectionis & facit quod in eodem libro habetur in vii. parte de sanctorum festiuitatibus in. v. colu. Idem sentit in aureo repertorio de peni. a canonibus diffinitis. iii. colu. Item pascha in iure accipitur pro die resurrectionis ut in. c. capellan⁹ in fi. de feriis. & in. c. i. de treu. & pac. & ī. c. & si uideos, ubi uī casus de iudeis

& xxxiii. q. iiii. non oportet. ii. & de consecra. di. ii. bii duo. in fi. &. iiii. di. statuimus. & de consecra. di. iii. sabbato. circa prin. & de consecra. di. vi. c. in die. &. c. ieiunium. lxiii. di. litteras. &. c. principali. &. c. agato. lxxiii. di. qđ a patrib9. & se. &. lxxvi. di. ſ. non autem. &. c. nosce. &. sequen. xcv. di. presbiteri. i. q. i. superueniente. vi. q. i. ſi qs in clero. xv. q. iii. placita. xx. q. i. virgines. xxii. q. v. decreuit. & optime. xxiii. q. i. c. fina. xxx. q. i. peruenit. xxxiii. q. ii. latores. de consecra. di. i. ſi quis zč. &. c. ſi duo. i fi. & de consecra. di. iii. c. i. &. c. sabbato. &. c. nosce. & seque. &. c. pasce. & sequen. de consecra. di. iiii. proprie. post medium. &. c. omni tempore. cum ſi. & q pasca dicatur dies resurrectionis sat9 sentit archidia. de consecr. di. iii. queris. in fi. & similiter glo. sentit de conſ. di. ii. triforme. añ fi. ſiſr glo. sentit ō consecr. di. i. usum. in glo. i. in sacrata. & glo. iii. c. ii. de consecra. eccle. Item hoſtien. in summa de pen. & remiſſi. ſ. quando con fitendum. in prin. dicit in pascate & in summa de consecra eccle. ſ. & quando. v. nouem autem. ibi post in pascate zč. & in sum. de ui. & honesta. cle. ſ. & in quibus. & in summa de feriis. ſ. quid non. v. ulti. & spe. de inquiſi. ſ. quando. v. ut autem. & uidetur sentire glo. in. c. cū de corem. de uit. & honeſta. cle. & uidetur textus in. c. in tantum. de symo. & ſetit archidia. xxx. q. i. peruenit. in princ. nūcto textu & ideo dominus fran. de zam. in clemen. cupientes. v. & quia. ii. que ſtione de penis post Lauō. dicit quia in die resurrectionis domini fit communio fidelium de pen. & remiſſ. omnis. & clarius dicit in clemen. i. de priuile. xxi. q. duz dicit pro administranda eucharistia in die pasce zč. & Io. an. in. c. i. de ui. & honeſta. cle. dicit ut in die resurrectōis causa communicandi & hoſt. in dicto. ſ. & in quibus. in princi. dicit in die pasce & sentit ymo. in clemen. ne in agro. sup glo. in prima. uidelicet q talis dies dicitur pasca resurrectionis & quod in legē da assumptionis ad fi. & in legenda sancti Leonis pape in principio facit. ē. ſ. proximo. q. lxxxii. &. q. clxvi. Item declaratio huius dubii uidetur spectare ad canōiſtas facit. ē. ſ. iii. q. ix. ad fi. & hāc opinionem uidetur sequi pe. de palu. ē. q. lxxiii. &. ī. q. cvi. unde idē petrus in iii. di. ix. q. iiii. in prin. dicit uel non tenētur pro tunc quia non est dies pascatis & di. xv. q. ii. ad fi. dicit ad communionē in die pasce recipit secundum preceptuz decretalis omnis. de peni. & remiſ. preterea communicans ī die Iouis sancti uidetur communicare ante pasca ut probatur. xcv. di. presbiteri. nūcto. c. litteris. de consecra. di. iii. Item debemus facer festum pasce post resurrectionez sicut ii dei faciebant pasca transitum: pasca enī transitus interpretatur no. de consecra. di. i. qui sanctus. facit de consecr. di. iiii. per aquam in prin. & primo esdre. c. vi. in fi. non ob. de consecr. di. ii. in cena. qa ibi dicit glo. q illud bodie non seruatur unde pasca quo ad communionem dicē indie resurrectionis licz quo ad celebrationem & similium accipiatur pro tota ebdomada seu pro diebus pasce de consecra. di. iii. c. i. &. xxx. di. c. fi. ibi p omnes dies pasce nec ob. q dicit textus in dicto. c. omnis. ad minus in pasca quia ideo sic loquitur quia primitus pluries erat communicandum supra. q. xcii. Ad hoc facit quod dicit in simili Io. an. in. c. fi. in prin. de secundis nuptiis nec obſt. q melius sit communicare die cene ut sic aliquibus sequentibus diebus homo ſtet ī deuotione in quibus non staret si in die pasce communicaret quia ymmo melius est q illi dies deuotionis precedant sumptionem eucharistie q q sequantur per no. ē. q. lxxxviii. preterea sufficit ita ſcriptum. l. profpexit. ff. qui &. quib9. lxxxii. di. propoſuiſti. vi. q. iii. ſcriptum est. unde concludē q in die resurrectiōis loquitur dictum. c. omnis. dicitur tamen per fidedignos q dominus Eugen9 papa decreuit sufficere communicare in tota ebdomada pasce

. quero a quo debet quis recipere communionis sacramentum Rñ°. a proprio sacerdote uel eius superiorī siue alio de licentia sua ſi quis uero religioſus absq licentia proprii sacerdotis speciali alicui daret incurrit excommunicationem secundum piſa.

Idem Laud, in ſacramentali de ſacmēto eucharistie in xii. colu. v. v. ubi allegat de conſecra. di. ii. tribus. in fi. niſi in defectū preſbiteri diaconus hoc faceret quod poteſt. xciii. di. diaconi. ꝫ eum ad quod. i. q. cii. & adde q̄ non eſt neceſſe q̄ idem eſſe debeat conficiens & tradēs unde etiam mutus qui non conficit pōt conferre eucharistiam per alium confe ctam patet xciii. di. diaconos. &. c. diaco ni. ut per Io. an. in. c. cum apud. v. colu. de ſpon. & ibi per anto. in penultima colu. ubi etiam de illis uerbis domne non ſum dignus zč. q̄ ex deuotione dicuntur & ad primum dictum piſa. adde q̄ in paſcate poſſet contritus ſumere eucharistiam ab alieno ſacerdote etiam ſi nō fuiſſ cōfeſſus proprio ſacerdoti quia aberat per ea que habent. ē. q. lxxii. & lxxiii. & adde ad hec. ē. ¶. proximo. q. lxxii. & ſequētib9. &. i. q. cxvii. XCIX. quero qd ſi ſacerdos parrochiaꝫ exiſtat in peccato an nihilominus ab eo recipi debeat corpus xp̄i Rii° regulariter q̄ ſic licet enim preſbiter pro mortali ſit ſuſpenſus quo ad ſe tamen quo ad alios non eſt ſuſpenſus nec debet in officiis uitari niſi peccatum fornicationis eſſet notorium de coha. cle. & mulie. ueſtra. & c. fi. unde ſecundum thomam in. iii. diſt. ix. tenetur homo recipere a miniſtro etiam in peccato mortali exiſtente q̄diu ab eccleſia tolleratur quia adhuc eſt ei obligatus nec etiam debet talis in officiis uitari ſi tamen ſit notorius concubinarius non eſt ab eo recipienda communio ut dictum eſt ſed ab aliis occultis concubinariis uel peccatoribus recipi poteſt ſecundum tho. in piſa. in uerbo ordinatus. primo. facit. xxii. q. ii. & quia non obeſt miniſter malus ubi dominus bonus de conſecra. di. iii. baptiſmus. unde etiaꝫ pape & prelatis non minus obediendus eſt q̄ non ſint boni ut per petrum de ancho. in c. licet. in prin. de conſti. li. vi. & facit in ſpe. de lega. ¶. excipi. v. Itez q̄ eſt crimoſus. & ſequenti. adde quod reperitur quādoq̄ q̄ peior eſt ſacerdos q̄ populo Io. an. in. c. relatum. ne cle. uel mo. unde preciſis ut heretico ſciſmatico rebelli & excommunicato non debet ſubditus in aliquo obedire ut per Io. an. in. c. ad aures. de tempori. ordina. ymmo dicunt aliqui q̄ pro quolibet peccato mortali & notorio licet ſubditis a proprii ſacerdotis officiis abſtinere ad hoc ut exinde cō fuſius penitentiam agat de quo tamen p Io. an. in. c. fi. de tempori. ordina. unde ſacramenta de quibus in dicto. c. omnis. de pen. & remiſſi. a publico fornicatoꝛ quis recipere non cogitur ut per Io. an. in. c. ueſtra. de cohabi. cleri. & mulie. in in. colu. & dicit archidia. de pe. di. vi. ¶. quod autem. q̄ ſi ſacerdos eſt bonus & diſcretus ſciēs ſoluere & ligare & diſcernere inter leprā & lepram & exercere officium eccleſiaſticarum clauium & ſcit talia recte exercere quamuis alias ſit ſeus peccans ideſt peccator tamen dicit bonus & uidens quo ad hoc & ideo non debet uitari in huiuſque ſpectant ad offi cium ſacerdotis nec eius malicia nocꝫ ſubditis ſibi commiſſis dummodo nolint eiꝰ maliciam imitari. i. q. i. multi. &. c. non nocet. &. c. dictum eſt. ſecundum Hugo. ſufficit ergo quo ad hoc q̄ ſacerdotes ab eccleſia tollerantur ſiue boni ſint ſiue mali ſecundum archidia. de pe. di. i. uerbū. qui etiam de pe. di. vi. c. i. in prīcipio q̄ licet ſacerdos ſit malus tamen ſi tolleꝛat ab eccleſia non eſt uitandus ī ſuo officio niſi forte iaceret in notorio crimine fornicationis uel ſymonie ut. xxxii. di. ¶. uerum. ſecundum Hug. & facit quod nota. in ſimili. i. q. i. qui ſtudet. in glo. arg. ex preſſum. & in. c. tanta. de ſymo. & quod no. ii. q. vii. ſacerdotes. ubi quando prelatus ſit uitandus & quando non ante ſētentiam & clarius in. c. cum non iiceat. de preſcriptionibus. unde dicas q̄ a publico fornicatore & a ſymoniaco in ordine etiam occulto quem ſcio eſſe ſymoniacum non debeo recipere ſacramenta ſed ab aliis peccatoribus qui adhuc tollerātur recipere debeo excipe tamen caſum neceſſitatis mortis imminentis ut hec patent. xxxii. di. ¶. uerum. &. ¶. porro. & ibi in glo. que incipit iſtud intelligit & quod ibi per archidia. & quod notāt doctores in. c. ii. de parro. & in. c. quod in te. de pen. & remiſ. & facit glo. i. q. i. multi. conſulit tamen Ho. q̄ de prelato

non facile credas mala que de ipso dicū
tur ut per eum in summa de tempori. or
dina. §. a quo. in fi. refert etiam frater
anto. in dicta summa pe. de palu. distin-
guere q̄ ab excommunicatis & symonia
cis si est occulta symonia uel excommuni
catio eorum in occulto utendi sunt quo
scilicet ad susceptionem eucharistie ab
eis cum scilicet sine proditione occulti
possint talia dimitti Sed cum est mani
festa eorum excommunicatio uel symo
nia in publico etiam utendi sunt de sen.
excommuni. cum non ab homine. a noto
rio fornicatore non sunt suscipienda sac̄
menta etiam in publico excipiuntur ta
men baptismus & eucharistia que duo in
extrema necessitate possunt sumi etiaz a
symoniacis & fornicatoribus notoriis
dicto. §. uerum. cum glo. & quod dictum
est de symoniaco occulto restringi debet
ad symoniaz in ordine suscepto uel digni
tate aut beneficio curato nam alie symo
nie si non sunt notorie non inducunt su-
spensionem quo ad alios secundum doct.
Alios uero malos ministros ꝯtumcunq;
et̄ publice sceleratos nō dz quis uitare
in susceptione sacramentorum nisi essent
irregulares qui p̄ consequēs sunt suspēsi
a suis officiis & a suspensis non debēt su
scipi sac̄menta .1. q.1. si fuerit. si quis ta
men in occulto uitet butusmodi malos ī
susceptione sacramentorum & auditione
diuinorum ut eis peccantibus ruborem
incutiat ut sic desistant non autez hoc
facit ex despectu dicit petrus de palu.
q̄ bene facit tho. autem dicit q̄ debz qs
cauere ne illum quē certitudinaliter scit
esse malum ut quia notorium inducat ad
executionem suorum officiorum ne sit oc
casio peccati illius puta faciendo illi di
cere missas qui forte alias non dicerz &
buꝰmodi si tamen est eius subditus sac̄
menta que non potest recipeī ab alio &
ad ipsa tenetur: tenet̄ ab ipso suscipeī ni
si sit suspensus ut dixi secundum fratrem
anto. ubi supra. sed dictum pe. possit ītel
ligi scilicet recipiendo illa sacramenta ca
nonice ab alio qui potest facit. ē. §. ¶. xi
mo. q. cxii. post medium. & ad illud
q̄ notorie suspensos uitare tenemur uiō
xxxii. di. nullus. & se. &. lxxxi. di. si qui
presbiteri. & ad premissa uide dominuz
fran. in. c. uestra. de cohabi. cler. & mu.
prefertim in. iii. colu. & dominuz panor
mitanum in. c. suscitatus. in. iii. colu. de
rescrip. qui dicit sic unum tamen dictum
mirabile posuit Io. an. post Host. in. c. i.
de cen. li. vi. dicens q̄ contra prelatum
notorie criminosum & incorrigibilez po
test subditus excipere q̄ correctio non
pertinet ad eum & si uult ad ulteriora p̄
cedere potest appellare quod dictum di
cit nunq̄ sibi placuisse prefertim per no.
in. c. cum non liceat. de prescrip. ubi no
ta. q̄ in certis criminibus licitum est fce
dere a proprio prelato alias secus etiaz
si crimina sint notoria & adde no. per do
minum Nic. post Inno. in. c. per tuas. in
fi. lo. ii. de symo. unde regulariter crimi
nosus non est suspensus a collatione sacra
mentorum ut in. c. fi. de cohabi. clerico.
nec alii prohibentur recipere sacramen
ta a criminosis ut in. c. uestra. de cohab.
cleri. ubi ponitur casus specialis secundū
Nic. in. c. fi. in fi. de cleri. excommu. mi
nistrante. Et scias q̄ papa martinus qui
tus fecit statutuz subueniendo parrochi
anis non parrochialibus uidelicet insup
ad euitandum scandalus & multa pericu
la subueniendo conscientius timoratis oī
bus cristifidelibus tenore presentiū mi
sericorditer indulgem⁹ q̄ nemo desceps
a communione alicuius uel sacramentoz
administratione uel receptione uel alius
quibuscunq; diuīs uel extra pretextu cu
iuscunq; sententie aut censure ecclesiasti
ce a iure uel ab homine generaliter pro
mulgate teneatur abstinere aut uitare a
liquem aut interdictum ecclesiasticuz ob
seruare nisi sententia uel censura bꝰmōi
fuerit in uel contra personam collegiuz
uel uniuersitatem ecclesiam communita
tem aut locum certum uel certam a iudi
ce publicata uel denunciata specialiter
& expresse constōnibus apostolicis & a
lijs in contrarium facientibus non obstā
tibus saluo si quis pro sacrilega manuum
iniectione in clericum sententiam latam
a canone notorie īcurrerit zē. & primo
determinat no. in dicto. c. nullus. & di
cto. c. si qui. & in. c. uestra. &. c. fi. de co
habi. cleri. Secundo determinat nota. in

dicto.c.cum non ab homine.de senten. excommuni. tertio.no.in cleme.grauis. glo.iii.de senten.excommu.& per doc. in.c.is qui.eo.ti.li.vi.& ad premissa.i. q.proxima.& ad illud de symoniacis ui de constitutiones martini & Eugenii & an liceat confiteri heretico & simili zč. supra.§.proximo.q.xc.& unde oio.i.q. ci.presertiz in fi. Cēteſi° .q̄ro iuxta proxime dicta ſi preſbiter notorie formicator ante ſuſpenſionem hominis celebret an incurrat irregularitatem: R̄ñ° Iohannes de ligna.in.c.ueſtra. in .iii. colu.de cohabita. cleri.& mulie .concludit q̄ niſi monitus non deſiſtens ſit ſuſpēſus ab homine celebrando non incurrat irregularitatez quia textus in.c.i.de rebus iudi.& in.c.i.de senten. excommuni. li. vi.dicit incurrat ſecundum canonicas ſāctiones non autem dicit incurrere uolumus ſed necubi reperitur cautum a iure q̄ fornicator notorius ſit ſuſpenſus a iure ſpeciali & expreſſa ſuſpenſione ergo zč. & idem ibi ſequitur dominus Franc.de zam.& in clemen.i.v.ceterum. in fi.de priuile.quia in dictis duobus.c.non permodum ſententie ſed enunciatiue dicitur q̄ ſint ſuſpenſi ergo zč. & ſic celebrans talis non efficitur irregularis de ſentē. excommunicationis is qui.li.vi. tenz tamen dominus fran.q̄ de iure non ſit neceſſaria monitio ut ibi latius per eū Itē ſecundum Io.de lig.quod dictuz eſt procedit de equitate potius q̄ de iure ut ibi per ipſum in.iii.colu.Sed ſalua pace horum dominorum communis opinio doc. eſt q̄ ſit ſuſpēſus ipſo iure & q̄ celebrās efficiatur irregularis ut in ſpe.de diſpē. §.iuxta.v̄.in ſuſpenſis autem a canone. & per archi.xxxiii.di.ad hec.ſup glo. Hug.iſtud intelligebat in fi.& per pet. de anch. poſt Io.an.in.c.i.in. viii. notabili de re iudi.li.vi.& in dicto.c.i.de senten.excommuni.eo.li.in xi.notabili. & per Io.an.in.c.fi.de cle.excommunic. miniſtran.& per Io.an.& doct.in dicto c.ueſtra.nec obſtat q̄ necubi reperitur zč.quia ymmo reperitur iure cautuz q̄ talis notorius fornicator ſit diſpoſitiue ſuſpenſus ipſo iure a canone ut patet in dicto.c.ad hec.ibi contradicim9 ubi ſubdit archidia.poſt Hug.per hoc patet q̄ eſt canon date ſententie quo ad ſuſpenſionem ipſo eni3 iure ſuſpendit & profert ſententiam ſuſpenſionis ſecundum eos facit in ſpe.de diſpen.§.nunc de epiſcoporum.v̄.xcix.ad idem lxxxi.di.ſi qui ꝑbiteri.& quod ibi per archidia.facit xvi. q.vii.ſi quis deinceps.&.c.tua.de ſym. & ſatis eſt q̄ communi interpretatione doctorum pro irregularibus habeantur ut dicit archidia.in dicto.c.i.de re iudi. in uerbo pontificem.& Io.an.poſt eum in nouella.facit.ē.§.primo.q.xl.in fi. &.§.quinto.q.cxiii.unde Io.an.ubiq̄ ſequitur hanc opinionem q̄ ipſo iure ſit ſuſpenſus & celebrans efficitur irregularis ſi tamen iſte notorius fornicator an teq̄ celebret petat per epiſcopum diſpēſari poterit per epiſcopum diſpenſari ut per doctores in.c.ſicut.de cohabi. cler. & mulie.& in ſpecu.de diſpen.§.nunc de epiſcoporum.ad fi. v̄. ſed nunquid pōt epiſcopus uel legatus.& ſic non incurrz irregularitatem facit.ē.§. proximo.q. liii.ad fi.ad.c.is qui.de senten. excom. li.vi.poteſt reſponderi q̄ ymmo hic cautum eſt zč.uel dic q̄ licet non ſemper celebrans ſit irregularis niſi caueatur expreſſe ut ibi.tamen aliud eſt ſuſpenſuz a canone celebrare quia efficitur irregularis cum diuinis ſe ingerat ut prius ut.ē. & adde.ē.q.proxima.ad fi.& plene ꝑ dominum dominicum in.c.i.§.ſciturus. de re iudi.ubi uideas diſtinctionem & ꝑ dominum Nicolaum panormitanuz in.c. fi.de cleri.excommunica.miniſtran.& plenius in.c.ueſtra.de cohabita.cleric. & mulie.& in.c.ut clericorum.ad fi.de uit.& honeſta.cleri.& in.c.ſicut.eo.ti. ſi ergo habet operis euidentiam efficiē irregularis ut tenet idem Nicolaus in.c. ueſtra.de cohabita.cleri.& mulie.v.colu.ſeu vi.colu.unde pe.de palu.tenet q̄ ſacerdotes fornicarii manifeſti ſunt ipſo iure ſuſpenſi & quo ad ſe & quo ad alios & ſi ante ſuſpenſionis huiuſmodi relaxationem ſe diuinis immiſceant ex hoc ſcurrunt irregularitatem in qua ſolus papa diſpenſat ut per eum in.iii.diſt.xxvii.q. iii.poſt principium & nota q̄ non ffert utrum habeat concubinam una3 publice

an publicum sit q̄ ipse habeat plures uī uadat publice ad supanar secundum pe. de palu. in. iiii. di. xviii. q. vii. in. iii. col.

Centesimoprimo quero an in casu ne cessitatis puta mortis recipi possit com munio a precisis ab ecclesia si desint alii presbiteri R̄ī° ut dixi .ē. q. xcix. nō & primo a presbitero heretico uel scismati co recipi non potest. xxiiii. q. i. si quis ō dcrit. & no. de pe. di. i. his potestatis. in uerbo presentium. & no. xxxii. di. §. por ro. in glo. ab hoc loco. & in glo. sic ergo. super qua dicit archidia. q̄ istud est ꝓp ter ipsius eucharistie reuerentiam de consecra. di. iii. propter gloriam. quod intellige etiaz in occulto heretico uel sci smatico prout dixi. in dicta. q. xcix. & in fra dicam idem doctores in. c. quanto. ō consue. per. c. fi. xxiiii. q. i. quare autem in necessitate potest recipi eucbar. stia a publico fornicatore & symoniaco & nō a scismatico uel heretico dicitur quia liez mali sint tamen sunt intra ecclesiā. xxxii. di. §. porro. in textu & glo. hec littera. zē. & nota. xxiii. q. i. §. sed illud. in glo. cum extrema. quam glosaz allegat arch. in dicto. §. porro. &. ē. q. xiii. & .ē. com munia sacramentorum. q. xi. Si tamen ō manu heretici recipiatur licet recipiens grauiter peccet tamen est uerum corp⁹ cristi si in forma ecclesie est confectum nota. i. q. i. si fuit iustus. &. ē. q. xlv. Si militer ab excommunicato nō potest re cipi etiam in necessitate quia tanq̄ preci sus est extra unitatez ecclesie ut dicit ar chidia. de pe. di. vi. c. i. ṽ. ideoq̄ non pec cat. & no. in. c. cum clericis. de ordina. ab eo episcopo qui renuncia. episcopa. ergo stat regula q̄ eucharistiam & alia sacramenta excepto baptismo etiam in necessitate ab eo etiam occulto non reci pimus. xxxii. di. §. ceterum. &. ē. §. ꝓxi mo. q. xc. & infra. & non obstat de form catore zē. ut supra dixi & idem uidetur de scismatico deposito & degradato & li cet depositus & degradatus ꝓnon sint p̄ cisi ab ecclesia cum possint excommuni cari ut in. c. ii. de cle. excommu. ministr. attamen adempta est eis clericalis mili tia de ṽb. signifi. nouimus. facit in spec. de accu. §. ii. ṽ. & no. q̄ clericus usq̄ in fi nem & generaliter de illis qui carent or dinis executione habes in spe. de dispē. §. iuxta. ṽ. sunt quoq̄ irregulares. & per Ber. & doctores de renun. cum pridem. & archidia. l. di. de his. & in. c. ii. de pe nis. li. vi. facit quia etiam a suspensis tā tum non potest recipi ne detur eis occa sio peccandi. ē. q. xcix. & generaliter an sacramenta possint recipi ab hereticis ex communicatis & depositis uide per In nocen. & doctores in. c. fraternitatis. ō hereticis. & in. c. i. de scismaticis ubi eti am an audiantur ab eis diuina & an eu charistia recipiatur in necessitate & si. unde pe. de palu. q̄ ab istis non debent talia recipi etiaz in necessitate nec publi ce si sit manifestum nec occulte si sit oc cultum dum tamen sine proditione occul ti possint talia obmitti secundum eum la tius in. iii. di. xiii. q. i. articulo. iiii. con clusione. v. &. ē. q. xcix. Item si sacerdos sit fornicarius uel symoniacus non in or dine occultus uel non notorius uel si est irretitus quocunq̄ alio crimine occulto uel publico dum tamen non sit irregula ris qui per consequēs est suspensus sicut homicida ab omni tali licet recipere eu charistiam & missam audire sed si est for nicarius notorius per confessionem in iu re aut sententiam aut facti euidentiam non licet a tali missam audire nec per cō sequens ab eo sacramenta recipere publi ce uel occulte sed si non est notorius tūc licz & idez est ō symoniaco non in ordīe symoniacus uero in ordine est suspensus quo ad se & quo ad alios sicut & excom municatus maiori vnde etiam si isti sunt occulti in occulto non in publico sunt ui tandi: sed in omnibus talibus si quis ī oc culto ut ruborem ad penitentiam facer doti peccanti incutiat non recipiendo sa cramenta uel eius missam non audiendo si hec ex despectu non faciat bene facit & sic intelligitur de cle. excommuni. mi nistran. nostra. &. c. ultimo. secunduz pe trum de palu. in. iii. di. xiii. q. prima. in fi. ad que uideas. ē. q. xcix. per totam. presertim in fine unde non tenet senten tia illius qui non habet gratiam sedis a postolice Io. an. in. c. uno. iii. colu. de lite conteſt. li. vi. Centesimosecundo. q̄ro

an in casu necessitatis possit recipi eucha ristia ꝫ manu laici Rñ° ñ.ē.q.xlvii.unō refert frater antonius in sua summa tho mam & pe.de palu. simpliciter tenet ꝙ in nullo casu debet euchar.stia ministra ri uel sumi per laicum ad communicandū quia non habet manꝰ consecratas & hoc non est sacramentum necessitatis Idem dicit archidia.xxiii.q.i.cepit.cum suffi ciat contritio de confecra.di.ii.ut quid. ut ibi latius ipse tamen archidia. de con secra.di.ii.peruenit.refert Laud.& hu. tenere contrarium nil tamen allegat un de uerius est quod predixi & sequit Io. an.in.c.quanto.de consue.pro hoc opti me glo.in dicto.c.cepit.que dicit ꝙ de omnibus que spectant ad officium sacer dotis illud solum licet laicis etiam in ne cessitate de quo expressum reperitur cū ergo istud non reperiatur concessum er go ꝓhibitū de hꝰ et⁹ no.in.c.i. de cust. eucharist.dicit tamen frater Antonius ubi supra ꝙ quamuis non liceat laico eu charistiam ministrare scilicet ex officio propertam tamen in terra licet reuerēter eleuare licet non habeat manus confec tas quia hoc non facit ad dispensandum ad quod requiritur cōsecratio sed ad cu stodiendum ad quod non requiritur un de pixis in quo conseruatur eucharistia in tabernaculo non consecratur nec bene dicitur quod tamen fit de corporali & calice secundum petrum de palu.in.iii. di.xiii.q.i.articulo.iii.& sic pixis idest la bossula.ē.q.vi.&.q.lxxxii.& ad pre dicta facit.ē.q.lxxv.&.ī. q. proxima. &.q.cxiii.&.ē.proximo.¶. q. lxxxix.

Centesimotertio quero an in necessi tate liceat sumere corpus christi de manu diaconi Rñ° sic iussu presbiteri uel pres bitero absente xciii.di.diaconos.&.c.p̄ sente.& no.de confecra.di.ii.peruenit. ubi archidia.dicit ꝙ si necesse est ut quia ipse presbiter infirmatur potest per dia conum ministrari facere eucharistiaꝫ & si magna necessitas immineret communi care potest infirmum etiam per purum laicum dum tamen catholicum alias non xxiii.q.i.cepit.secundum archidia. pꝰ Laud.& Hugo. qui tamen ad illud de laico nil allegant ideo uideas.ē.q.proxi ma.& ad propositum nostrum idem glo. & archidia in dicto.c.diaconos.&.ē.q. xlvii.& no.in.c.i.de custo.eucha.& ibi per doc.unde dicit petrus de palu.ꝙ di aconus habet ex officio dispensare san guinem & non corpus domini nisi scilicꝫ in necessitate scilicet quando infirmꝰ mo ritur & presbiter non est presens uel qñ presbiter mandat ei & est impeditus uel quia est infirmus uel quia in pascate nō sufficit omnibus ministrare unde in pasca te Iosie & Ezechie leute adiuuerunt sa cerdotes :laicus autem in nulla necessita te nec se nec alium communicare debꝫ se cundum eum in.iii.di.xliii.q.iii.v. sex tus.& di.xiii.q.i.articulo.iii.&.ē.q. proxima. Centesimoquarto quero an subdiaconus possit ministrare eucharisti am in casu quo posset diaconus uide ē ꝙ sic per notata.ē.q.proxima.& uidetur probari de confecra.di.ii.tribus.in prī cipio ubi textus tuncta glo.prima.& nō dus notatis per archi.dicit ꝙ p ministros trium graduum corpus cristi tractatur idest per presbiterꝫ diaconū & ministrū idest subdiaconum prout exponit ibi ar chidi.& glo.xxiii.di.ministrū.&.xxxi. di.lex.in glo.i.diaconis.pro hoc ꝫga sub diaconus & diaconꝰ pari passu ambulāt & eodem priuilegio gaudent ut dicit ar chidia.xv.q.vii.¶.solus.& not.in. c. ad hec.de reli.domi.& in.c.in decorem.de eta .& quali.& in.c.preterea.& in.c. a multis.eo.ti.& in.c.super eo. glo. pīt. de bigamis.facit quod dicit domin⁹ frā cis.in.c.i.in uerbo ministris.ne clerī.uel monach.& quod no.Hostien.in simili in summa de penis. ¶. que. v. interfectori bus.& archidia.xxiii.q.v.sunt quedaꝫ. Iura tamen non clare exprimunt de sub diacono nisi ut supra dixi Idem tamen ui detur ut dixi & cautum fuit non concedi diacono indifferenter sed ut supra tum ob reuerentiam huius sacramenti tuꝫ ne ob hoc se extenderent ut no.in simili in c.i.de fortile.& in.c.ii.de cele.missar. &xxvi.q.ii.c.i.& quod no.per franc. post Host.in.c.sicut.ii.oppo.ne clerī.uel mona.& similiter horum est non ꝫcēcede re subdiacono: Centesimoquinto q̄ro an ad communionem qs accedere possit

ſtat: m poſt confeſſionem: Rñ° ꝙſulitur ꝙ primo ſe preparet & ſe ipſum probꝫ ē.q.lxxii. & pro parte ſatiſſaciat de tē pori. ordi. ex tenore. &. ē. ¢. proximo. q.cxxix. &. ī. q.cvii. non tamen eſt ne ceſſarium nec peccaret talis ſtatim communicando ut per Inno. & Io. an. in di cto. c. ex tenore. fa. ē. q. lxxxvi. circa fi. & q. lxxxviii. faciunt no. per Io. an. in c. ſicut. de cohabita. cleric. & mulie. Sic ergo ante peractam penitentiam poteſt confeſſus communicare. ē. ¢. proximo. q. cm. circa medium: Centeſimoſexto. q ro an ſacerdos poſſit dare corpus criſti ei quem ſcit eſſe ī mortali peccato: Rñ° ſecundum thomam in. iii. di. ix. Si eſt occultum peccatum puta per confeſſionē uel alias ſecrete ſcitum & ille in occulto petit debet ei denegare & monere eum ne in publico petat: Si autem in manifeſto petat debet ei dare de conſecra. diſt. ii. nō prohibeat. Si uero peccatuꝫ eſtma nifeſtum tunc ſiue in occulto ſiue in manifeſto petat debet ei denegare ꝙ ſi dicat ſe confeſſum & abſolutum an credere ei debeat unde. ē. ¢. proximo. q. xci. ſecundum piſa. & in ſumma. confeſſo. li. iii. ti. xxiii. q. lxxviii. ſecundum fratrem Nic. in addi. & no. per glo. & archi. de conſecra. di. ii. pro dilectione. & per Iohanē de lig. poſt doctores de ſymo. per tuas. ii. & Laud. in ſacramentali de ſacramento euchariſtie in xiii. colu. viii. queſtiōe. facit quod no. lxxxvi. di. donare. petr. de palu. in. iii. di. ix. dicit ꝙ etiam ſi peccatum ſit occultum ſi peccator in publico peccat non debet illi dare ſi ſacerdos non tenetur ei miniſtrare ut quia nō eſt eius curatur uel ſi ſit curatus non teneē ei tunc miniſtrare quia nō eſt dies paſcatis nec eſt infirmus ille peccator unde ſacerdos talis debet tunc in hiis caſibus ei denegare quia debet proximum prohibere a peccato mortali quādo poteſt ut ibi plenius ſed frater antoni⁹ in ſumma dicit ꝙ tho. ſimpliciter dicit abſq; diſtinctione ꝙ pro peccato occulto non eſt negāda communio petenti in publico de conſecra. di. ii. non prohibeat. & hoc tū quia pro peccato occulto penam publicam inferens eſſet reuelatio criminis tū quia ſcandalum eſſet ſi negaret tum quia quilibet xp̄ianus habet ius in perceptione euchariſtie niſi illud per mortale amittat unde cuꝫ non conſtet in facie eccleſie illum amiſiſſe ius ſuum non debet ei negari in facie eccleſie concor. alber. & petr. ſecundum eum facit. ē. ¢. proximo. q. clxiii. Sed forte petrus de palu. loquit in extraneo ſacerdote qui remittere poteſt ad curatum uel etiam in curato quā do dicere poſſet non habeo hoſtiam conſecratam uel ſimilia taliter ꝙ nullatenus uideatur prodere nec ſcandalum oriatur & hoc ne det cauſam peccandi. ē. q. xcix cum ſi. alias uidetur ꝙ dare debeat nam & criſtus tradidit iude euchariſtiam ſī & alijs diſcipulis. xxiii. q. iii. tu bonus. prima. q. i. xp̄s. ubi de hoc & poſtea etiam tradidit panem intinctū de ꝙſe. di. ii. cum omne. & c. ſicut. ut no. archidia. de conſecra. di. ii. ut eccleſia. poſſet aliquis obicere cum minus malū ſit reddi aliquē de crimine ſuſpectum q̄ crimen committere & de duobus malis cum alterum uriget minus eſt eligendum ut. xiii. di. duo mala. cum ergo diſcretus ſacerdos non negat euchariſtiam criminoſo occulto q̄ tenus minus malum incurrat ut maius euitat ideſt ne credatur ſuſpectus nonne manducat indigne dicas quia nemo debꝫ unum mortale committere ne proximus aliud mortale committat ideo ſacerdos potius eligere debet nō prodere peccatorem q̄ ut ille non peccet ille uero potius debet eligere ut abſtinendo reddaē ſuſpectus q̄ communicando manducet indigne ſecundum Inno. iii. ut refert archidia. in dicto. c. non prohibnat. ad hoc. ī. queſtione ſequenti. & ſequēti. Centeſimoſeptimo quero utrum corpus criſti dēat dari ſuſpectis de crimīe Rñ° ſecundum thomam in. iiii. di. ix. Triplex eſt ſuſpitio quedam uiolenta que pro facto reputatur ut ſi inueniatur ſuſpectus cuꝫ ſuſpecta & in eodem lecto & huiuſmodi & propter hanc ſicut propter peccatuꝫ mortale neganda eſt communio ita uide licet ꝙ ſi talis ſuſpitio procedit ex publica fama non debet communio dari neq; petenti publice neq; ſecrete Sed ſi talis ſuſpitio ſit ſoli ſacerdoti nota tunc debet

dari si petatur in publico non autez si in occulto sicut supra questione proxima. Quedam uero est suspitio est probabilis ut si inueniatur solus cum sola tempore & loco suspecto colloquens & frequentas ꝓpter hac ergo nō debz negari quia pena non infligitur ubi culpa ignoratur: Quedam est leuis ut si appareant aliqua signa non tamen omnino certa & ꝓpter hanc negari non debet secundum pisan. in uerbo communicare. Idem petrus ut in summa confesso. eo. titu. q. lxxx. secundum fratrem Nico. in addi. de hac materia per petrum de palu. in. iii. di. ix. q. iii. ubi etiaz dicit ꝙ publice meretrices & publici usurarii sunt omnino ab altari arcendi nisi penitentiam egerint ita ꝙ post penitentiam priuatam possunt admitti ad eucharistiam secreto non autem in publico nisi post publicam penitentiā propter scandalum nam manifesta delicta non sunt occulte corrigenda sed debent edificari de penitētia qui fuerūt scādalizati de culpa unde uel sacerdos debet innangere penitentiam publicam uel debet publicare ꝙ ipse est uere penitēs arg. de pe. & remissi. c. primo de usuris. c. quia in omnibus. secundum eum ibidē presertim in sexta conclusione unde. I. q. proxima. & supra. §. iii. questione. lx.

CVIII. quero si publici fornicatores peniteant & confiteantur non tamē se speerantes an sint in publico communicandi per confessorem presertim si dicāt matrimonium contraxisse Respendit ꝙ non per no. supra duabus proximis questionibus presertī quia possent simulare ne cum iniuria a communione abstinerēt supra. q. cvi. pro hoc ꝙ alii scandalizati fuerunt ut dixi supra questione proxīa &. s. §. iii. q. xlv. post principium &. q. lx. facit de homi. sicut dignum. in glo. magna. ibi nisi scandalum graue esset zc. ꝙ hoc de no. ope. nunci. cum ex iniuncto. §. super eo. cum simi. preterea isti quo ad alios pro infamibus habentur per nota. de consecra. di. ii. pro dilectione, unde sacerdos prius publicet ut supra. q. proxima & postea ipsos communicet facit. s. §. proximo. q. cxxxii. in secunda colum. &. q. cxlii. in fi. Cum enim isti tales licet matrimoniuz contraxerint in secreto nolunt publicare non uidentur contriti cuz non proponant remouere scandalū ꝓximi ex ipsorum culpa procedens facit supra. §. proximo. q. cxxxiii. post princi. Si tamen proponant scandalum remouer & ad tempus matrimonium publicaf cū pro tunc ex causa illud taceāt uidetur ꝙ absolui possent & etiam communicare in secreto non in publico ar. c. omnis. de pen. & remissi. & per no. s. q. ꝓxima. unde malefecit amicꝰ zc. fa. s. q. xxviii. i fi. Centesimo nono quero utrum corpus xpi debeat dare ad sumendum aliqō experimentum siue propter aliquā purgationem infamie & huiusmodi: Rū° fz thomaz in tertia parte. q. lxxx. non gatales purgationes inhibite sunt extra de purg. cau. ex tuarum. secundum pisanel lam. Idem in summa confessorum eodez titulo. q. lxxxi. secundum addi. licz aliter olim secunda. q. v. sepe. Centesimo decimo quero utrum corpus cristi debeat dari histrionibus Rū° non quia nec diuine maiestati nec ecclesie disciplinī competit de consecra. di. ii. pro dilectione. & intelligе de histrionibus illis qui illicite artē iliam exercent ut in pisa. ut i ṽ° histrio. Idem in summa confesso. li. iii. ti. xxiii. q. lxxxii. secundum addi. ubi autem ars histrionum sine mortali exerceretur non uidetur eis propter uenialia communio deneganda secundum petrum de palu. in iii. di. ix. q. iii. concl, iii. Item intelligе si sit notorius seu manifestus & perseueret quia est infamis aliās uidetur ꝙ possit dari arg. noto. lxxxvi. di, donare. & optime in dicto. c. pro dilectione. & seq. &. s. q. cvi. dicitur autem histrio aliorū gestorum recitator seu representator ut dicit archi. lxxvi. di. c. ieiunium. circa medium & idem uidetur de athletis & arenariis. ff. de hus qui no infa. l. athletas. cum si. CXI. quero utrum corpꝰ cristi debeat dari amentibus Rū° secundum thomam in. iii. di. ix. distinguendū est quidam enim dicuntur large amentes quia debilem habent mentem & tamen sunt aliquo modo docibiles eorum que ad fidem & deuotionem sacramenti pertinent & talibus non oportet corpus cri

ſtu negare Quidam enꝫ ſunt oſo carẽtes iudicio rationis & iſti ſi fuerunt tales a natiuitate non debet eis dari quia non poſſunt ad deuotionem mduci que requ ritur ad hoc ſacramentum Si uero mcide runt m amentiam poſt fidem & deuotio nem ſacramenti ut quia prius erat bene diſpoſitus & ſacramentum petierat tunc debet ei dari niſi timeatur periculum de uomitu uel ꝺ expuitẽe aut aliquo huiuſ modi xxvi. q. vi. is qui. Idem petrus ut in ſumma confeſſo. eo. ti. q. lxxxiii. ubi etiam dicitur ſecundum thomaꝫ ꝙ demo niacis non eſt deneganda communio niſi forte certum ſit ꝙ pro aliquo crimine a dyabolo torqueatur uel niſi timeatur ꝺ periculo ut dictum eſt ſecundum fratreꝫ Nicolaum poſt piſanelliam. ſed ad illud ſi a natiuitate omn no caruerunt iudicio adde quia contrarium no. xxvi. q. vi. q recedunt. m fne. thomas tamen tenet ut ſupra & ideo perpetuo furioſis & amen tibus non debet dari quia nunq̃ habue runt actualem uel habitualem deuotõeꝫ ad ſacramentum licet ſint baptizati & cõ firmati hoc enim ſacramentum deuotio nem requirit dicente apoſtolo probꝫ au tem ſe ipſum homo ꝛc̃. ſecundum petrũ de palu. in. iii. diſt. ix. q. iii. in fine. Si uero non fuerunt amẽtes perpetuo ſeu a natiuitate ut quia furioſi habentes di lucida interualla uel propter infirmita tem facti ſunt frenetici & tunc ſi credũ tur eſſe in mortali peccato non eſt eis dã dum corpus criſti ut nota. in dicto. c. qui recedunt. Sed ſi habita fide & deuotio ne ſacramenti illud petat & caſu dei duꝫ ſacerdos inuitatus ad eum uenit oppreſ ſus infirmitate obmutuerit ſeu in frene ſim conuerſus fuerit recepto teſtimonio illorum qui eum audierunt infundatur ori eius euchariſtia quãuis continuo cre datur moriturus xxvi. q. vi. is qui. ubi nota. ꝙ tunc unꝰ teſti creditur & clarius iſtud dicit archidia. de pe. di. i. mꝫ tiplex ubi dicit ꝙ cum nulli fiat preiudiciũ cre ditur unꝰ teſti etꝫ ſine iuramento arg. de conſecra. di. iii. cum itaq. & facit ꝫ text9 in dicto. c. multiplex. ſecundum bug. & archidia. & quod not. Iohan. an. in. c. a nobis. & de ſenten. excommunic. in. iii. colup. quia ergo anteq̃ intrarent frene ſim furiam uel amentiam habuerunt de uotionem ad ſacramentuꝫ & penituerũt non eſt neganda communio xxvi. q. vi. ſi quis infirmitate. etiam ſi tales in ſanita te non petierunt ſibi dari quando ſcihꝫ ex bona eorum conuerſatione preterita ueriſimile eſt ꝙ ſi preiudiſſent hunc caſũ euchariſtiam petiſſent habent enim ta les deuotionem habitualem interpreta tiuam que ſufficit. Hoc tamen intelligen dum eſt quando poteſt eis dari ſine peri culo expuitionis uel alterius irreueren tie contra ſacramentum unde in iſtis in ſpicitur ſtatus mentis quem habebãt cũ in amentiam uel frenefim inciderunt ut no. de conſecra. di. iii. hu qui apud. ad fi. & ad illud quod infundetur ori facit quod no. in dicto. c. hu qui. glo. fi. niſi ti meatur ut ſupra ut no. in dicto. c. is qui. in glo. ſed qualiter. & ibi per archidia. & huis concordat petrus de palu. in effe ctu ubi ſupra & Lauꝺ. de ſacramento eu chariſtie in xiii. colu. q. xi. unde ꝺaꝫ mu to ſi ſigna appareant de ipſius contritio ne Io. an. in. c. cum apud. de ſpon. v. coĩ. & ibi idem fran. in. ix. q. ex quibus mõ tur ꝙ ſi aliquis fidelis propter ſenectu tem ſenſum perꝺiderit nihilominus com municetur niſi timeretur ut ſupra facit ii. q. vii. paulus. &. xxxiiii. diſt. c. i. & ſupra. ꝯ. proximo. q. lxii. &. q. cxxiii.

CXII. quero utrum corpus xp̃i de beat dari hiſ qui pro criminibus ſunt ſu ſpendendi uel decapitandi Rñ° ſi ſunt confeſſi & penitent non ꝺz eis denegari xiii. q. ii. c. fi. ſecundum piſanellaꝫ. & ha betur in clemen. i. de peni. & remiſſi. & quod ibi no. Sed ob reuerẽtiã ſacramen ti debet officialis cauere ꝙ non ſubito ĩ terficiat poſt communionem facit ſupra q. lxxxii. & ſimiliter non negatur cõmu nio excommunicato in morte ſi penitеat eum in penitentia uiaticum includatur ꝺ peni. & remiſſ. quod in te. &. ẽ. q. lxviii. in fine & ſimiliter non eſt deneganda de moniacis niſi cõſtet eos pro crimine tor queri quia tunc pro excõmunicatis ſunt habendi ſecundum thomam & petruꝫ ꝺ palu. in. iii. diſt. ix. q. iii. concluſione ix. &. ẽ. q. iii. CXIII. quero an detur

pugnātibus in torneamentis si letaliter percussi fuerint: Rñ° sic si peniteant ut no. in. c. i. de torneamentis & superioribus proximis questionibus alias si non penituerint nō dare de ꝯse. di. ii. nō. plebeat. cum si. Idem pe. de palu. in. iii. di. ix. q. iii. concl. viii. & ix. CXIIII. q̄ro an aliquo casu possit dari hostia nō cōsecrata, ꝑ ꝯsecrata Rñ° ꝑ3 tho. in. iii. di. ix. in nullo casu tum ꝙa in sac̄mento ꝓueritatis non debet esse aliqua fictio tū quia cum manducans adoret quod manducat ut dicit Aug. daret sacerdos ei occasionē ydolatrandi unde & decretalis dicit ī casu ꝯsimili ꝙa falsa sunt abicienda remedia que ueris sunt priculis grauiora extra de cele. miss. de hoīe. fm pisa. Idem in effū fran. in cle. i. de priuileg. in. xii. q. post Laud. & math. et si daret panem bñdictum ad idem per Io. an. & dom. in d. c. de homine. & ymo, in dicta clem. in. iii. colu. vnde talis sacerdos ꝑmittit ydolatriaꝫ mḡtū unde adorare fra. post tho. in dicto. c. de hoīe. & ibi per doc. Idem pe. de palu. in. iii. di. ix. q. iii. ꝙ ꝓfusi. v. vnde si repente infirmantur tot ꝙ non sufficit eucharistia refuata poterit unaꝫ inter plures diuidere Io. an. in. c. ꝑmittimus. de sen. excom. fa. s̄. q. viii. post me dū. & q. xlix. vnde papa publice celebrans sumit dimidiam hostie reliquā diuidit dyacono & subdiacono cardinalibꝰ mistrantibꝰ fm Io. an. & dom. in. c. iii. de cele. miss. CXV. quero an moriens teneat cōicare: Rñ° sic xxvi. q recedūt. & c. si quis de corpore. & c. fe. & de pe. & remiss. is qui. in fi. & c. quod in te. & per no. s̄. q. cvi. & s̄. ꝓximo. q. i. & q. liii. & patet in legēda sancte lucie in fi. & appellat uaticū fm archi. in. d. c. qui recedunt. quia ad deuꝫ uiā dirigit si digne sumatur ad hoc. s̄. q. i. uel dicit uaticū a ua quia recipiens est in ua recedendi de hac uita ut no. in. d. c. quod ī te. & uiaticum non negat illi cui alꝫ communio denegat. xxvii. q. i. urgimbus. & c. si quis sacro. & c. urgines. & c. de fi lia. xxxii. q. ii. āmonere. post medū. & c. de hus. & nota ꝙ istud sacramentū nō est necessitatis ut no. in. d. c. quod in te. uerum obmittēs recipere cū posset peccat mortr sed si non posset non obesset ut no. de transa. uenēs. & fra. in. d. c. qō in te. ad hoc. s̄. q. lxxxv. & adde ꝙ ad ī firmū dꝫ deferri ꝑ presbiterū i. ō ꝑ laicū de ꝯse. di. ii. peruenit. uide. s̄. q. lxxxiii. & q. ciii. CXVI. quero utrū ille qui cōicauit in pascate si illo anno moritur9 sit teneatur tūc iteꝝ cōicare unde & ꝙ nō ꝙa a precepto diuino liberat9 est semel in uita cōicando sicut semel cōfitēdo Ite a precepto ecclesie cōicando in pascate isto anno sicut ergo non tenetur iterum ꝯfiteri ita nec coīcare unde unde ꝙ sat est rōnabile si diu nō est ꝙ cōicauit tamē ꝓpter generalē ꝯsuetudinē xp̄ianorum morientiū qui uiaticū petūt tenereť pe tere fm pe. de palu. in. iii. di. ix. q. i. iii. colu. facit. s̄. q. prox. & s̄. ꝯ. proxīo. q. iii. ī fi. & ī. ꝯ. ꝓxīo. q. iii. CXVII. q̄ro an sacerdos prochialis dēat credere prochiano dicenti se alicui leg. time confessum ut si. ei eucharistiā misisret Rñ° ut dixi. s̄. ꝯ. ꝓx. q. xci. ꝙ sacerdos hēbit hoc arbitrari attenta qditōe ꝑsone & aliis attendendis ut latius de hoc tractat pe. de palu. in. iii. di. xvii. q. iii. aſſpt. col. ibi tert9 effect9 ē zē. CXVIII. q̄ro an religiosus absq̄ licentia prochiaī possit in necessitate aliquē cōicare unde ꝙ sic arg. notato. xvi. q. i. c. i. in gl. dicūt quidā ubi dicit ꝙ in tali casu possꝫ religiosus penitentiā mūgere ḡ & eucharistiā mistrare q̄ fruct9 penitētie dr̄ iuxta no. xvii. q. i. que in xp̄o. in glo. ix. & ī. c. quod autem. glo. fi. in fi. de pe. & remi. & quod no. archi. in. d. c. que in xp̄o. & xxvi. q. vi. si presbiter, facit quia texť in cle. i. de priuile. dicit ꝑsumpserint q̄ uerbū denotat temeritatē & dolū ut ꝑ archi. x. q. ii. c. fi. & v. di. ad eius. pr̄ cipi. cū si. Sed domin9 fran. in dicta cle. sentit 9trarium dicens ꝙ illud quod dicitur ꝙ in morte oībus datur uiaticū ītelligitē dum tamen per illos qui hoc possīt & sic per habētes ptātem dandi sac̄mentum eucharistie secus in penitentia que tempore necessitatis sumi potest a quolibet sacerdote ꝑ no. de off. ord. pastoraī. & ꝑ allegata in 9trariū ut ꝑ fra. in dicta cle. post pau. & lapū. xi. q. nota bene ꝙ uult pau. ꝙ et in casu necessitatis nō liꝫ

sumere eucharistiaꝫ ab alieno ſacerdote ar. de conſe. di. v. ut quid paras. ſm Io. de ymo. in dicta cle. iii. colu. contra qō ē ſ. q. lxxiii. cum ſi. & intellect⁹ pauli ui detur fuiſſe q̄ penitētia in necītate dari pōt per religioſum p̄ no. xvi. q. i. in pri. m glo. dicūt quidā ut .ſ. ſed eucharistia nō per dictā cle. & ſic nō excludit ſacer dotē ſecularem poſſe eucharistiā dare i necītate nō ſuo prochiano p̄ ſupradicta &. ſ. q. xcviii. & uideas ibi de materia dicte cle. in qua multe qōes fiunt p̄ doc. ubi et⁹ q̄ ex priuilegio aplice ſedis uel ordinarii poſſent religioſi miſtrare eccle haſtica ſacramenta familiarib⁹ ſuis do meſticis & paupib⁹ degētib⁹ in ſuis ho ſpitalib⁹ ut per Io. de ymo. ibidē in. ii. colu. & qō ibi no. in vbo. aplica. & ſup ea p̄ eundem. CXIX. q̄ro an t̄pus pa ſcatis de quo in. c. oīs. de pe. & remiſſi. poſſit p̄ ſacerdotem ꝓrogari: Rñ° ſic ut ibi dicitur iuſto tñ arbitrio. l. i. in prin. ff. de lega. ſ°. faciunt no. in cle. i. de rb⁹ eccleſi. non ahe. & in. l. fi. ff. ſi ager ue ct. vnde non poſſet ſacerdos intra tem pus differre q̄ euacuaret diſpō dicti. c. omnis. niſi forte ex cauſa iuſta q̄ingēte aliud oporteret. ē. .ſ. .px. q. lxv. alias di ceſtur diſſipatio nō diſpēſatio ut in ſpe. de diſpen. §. q̄ĩter aūt. in prin. & inde omnino. ē. q. xcv. & uidetur q̄ ſi in die paſce non cōicaret quis de q̄ſilio ſacerdo tis ꝓpter cauſam ex ſui culpa nō ꝓcedē tem q̄ non peccauerit per dictū. c. oīs. quia qō fit lege permittente zč. l. gra dus. C. ad. l. iuli. de adult. & de q̄ſe. di. ii. ſi qs intrat. & c. i. bn qui. ibi aliſato & qā no. xxii. q. i. ſi pctm. cū ſi. CXX. quero de pena nō cōicantꝭ ſemel in anno iuxta p̄ceptū. c. oīs. de pe. & remi. Rñ° q̄ ab igreſſu eccle iniuēs ārceaī & mori ens xp̄iana careat ſepultura zč. ꝓut ibi p̄z qō declara ut. ē. .ſ. .px. q. cvii. cū. v. ſe. qōib⁹. &. ſ. q. lxxii. & qa q̄ſeſſio & cōio ex eode p̄cepto. d. c. oīs. deſcēdunt ideo miſta q̄ in dicto ꝓxio ſupiori. §. dicta ſūt & hic repeti poſſent ꝓut lector poterit intueri

EPTIMO RESTAT
de extrema ūctōe tractaī &
Primo quero an ſit ſacmen
tum: Rñ° ſic quia ptinet ad effectū q̄ eſt curatio morbi peccati ut ex verbis Iaco bi p̄z Et eſt unū ſacramentuꝫ licet pluſs actōes ſint de eius perfectione que tñ conueniūt ad unum ſignificādū & cau ſandū hec eſt ſñia tho. in. iii. di. xxiii. q̄ piſa. & ſic unum ſunt unitate q̄fectōis & finis et⁹ ſm pe. & alber. ut in ſu. conſ. li. iii. ti. xxiii. q. cxxxix. ſm fra. Ni. oxim in ad8. & de materia no. de conſe. di. v. c. i. & p̄ totū. & de ſacra unct. c. uno. in v° ſ̄z et⁹ ſacramētum. &. xcv. di. illud. & q̄ ſit ſacramētū p̄ ſe diſtinctū per pe. de palu. in. iii. di. xxiii. q. i. arti. iii. ubi et⁹ de triplici unctione &. ſ. cōia ō ſacramē tis. q. iiii. & p̄ archi. xcv. di. preſbiteros.

Secundo q̄ro quis inſtituit hoc ſacra mentum Rñ° fuit inſtitutū p̄ Iacobū ſ̄z canoniſtas ſed theologi ſunt diuerſi aliqui idem dicūt aliqui q̄ per xp̄m ut p̄ Lau. in ſacramentali de ſacra unctōe. iii. q. ad qō. ē. §. .pxio. q. xliii. & ſe. &. ſ. cōia de ſacramentis. q. iii. Item in hoc ſacramen to ſicut in ceteris tria ſunt unuꝫ eſt ſacra mentum tñ. ſ. unctio extrema. aliud res tñ. ſ. effectus duplicis ſanitatis. tertium eſt ſacramētū & res. ſ. quedā unctio ſpi ritualis interior. i. mentis iocunditas & ſolacium quia p̄ hoc delent uenialia de ſa. unc. c. uno. §. i. Item ſm gen. p̄ſtat au gmentum v̄tutū ar. dicti. c. unici. & de conſe. di. v. c. i. &. ii. Item p̄ hoc citius li beranē infirmi ab infirmitate corporali ar. xcv. di. §. ſed iſtud. ut pleni⁹ p̄ dñm fran. in cle. i. de priule. p⁹ lapū. & doc. in. ix. q. & facit ibi glo. ii. & adde. i. q. vii. unde ſunt inuentum hoc ſacramentuꝫ ut fortificaretur debilitas uel quaſi im poſſibilitas reſiſtendi peccatis que pro uenit homi ex reliquiis peccati originaī & ſic ad fortificandū hoīez ut p̄ Laud. ubi. ē. in. iii. q. & per Io. an. de ſa. unc. c. uno. in v° infirmum. ad idem p̄ Ioh. de ymo. poſt lapum in dicta cle. ii. col. ubi etiā q̄ ihūs. i. ſaluator uocaī xp̄s in quā tū unctōis hꝫ grāz in alios effundere ut ibi per ymo. de materia h⁹modi Ter tio q̄ro qd ſit extrema unctio: Rñ° eſt olei benedicti cum vbali oratione materialis delmitio q̄ ſpūalis ifirmitas ener uatur. xxx. di. §. ſi queritur ut p̄ Laud.

de sacramēto unctōis in sacramētali suo in prin. Quarto q̄ro an istud sacrīm sit sacramētum necessitatis Rñ° non simplici ter ut per pe.de palu.in.iiii.di.xxiii.q. i.uel pōt dici q̄ sit necessāriū rōe p̄cepti ex qsuetudine generali moriētiū in fide ecclie ut p eundē pe.ea.di.q.ii. arti. ii. oclu.ii.ad qđ.ē.§.prox.q.cxvi. Quī to q̄ro q̄ sit materia h9 sacmēti: Rñ° fm tho.i.iiii.di.xxiii. materia ē oleū oliue ab epō qsecratū & tale oleū & eius qsecō tio sunt de necessitate sacramenti h9mōi concor.pe.ut in su.qfe.eo.ti.q.cxli. fm pisa.& fra.Nic.in addi.& p pe.de paī. in.iiii.di.xxiii.q.i.arti.i.& Lauđ.in sacramentali in rub.de extrema vnc.q.vi. ubi subdit q̄ non ualer3 si crismate unge retur ob defectū olei l3 qtrariū dicat frā. p9 math.in dicta cle.i.de priuile.in. x. q.& fa.ē.§.px.q.xx.&.xxii.&. xxix. q.cū si.& qđ no.xcv.di.§.sed istud. non ergo t3 unctio si fiat crismate Io.de ymola in dicta cle.i.ii.colu.aliqui tñ dicūt q̄ epī in extrema unctōe ungit crismate xcv.di.illud. ubi de hoc & p Ioh. an. de sa.unct.c.uno.in v° oleo.& ibi p doct. sed dom.fra.t3 qtra ut.ī.q.viii.& istō oleū appellat infirmoz Sexto q̄ro q̄ sit forma h9 sacramenti Rñ° ꝑ3 tho.ubi ē.forma est oro de p̄catua dicendo per istā unctōe3 & suā piissimā misericordiā indulgeat tibi dñs qcquid p usum zč. uerba aūt indicatiui modi q̄ fm more3 q̄ rundā ecclesiaz p̄mittūt orationi nō sūt de substantia sacramēti ut p̄mitto sic un gō hos oculos oleo sanctificato In noīe patris & filii & spūs sancti fm pisa. con cor.pe.& al.ut in dicta.q.cxli. fm adđ. & per pe.de palu.di.xxiii.q.i. arti. ii. & per Lauđ.ubi.ē. q.vii. unde unctio cū forma illa per istā unctionē zč. sunt solum de essentia h9 sacramēti fm.pet. ea.q.i.arti.iii.adde q̄ de substātia h9 sacramenti sunt quinq: Primū q̄ ea tra dens sit sacerdos.Scd3 est intentio: Tertiuz est materia.s.oleū infirmoz. Quartum forma vboz que est p istam sanctā unctionem zč. Quintum locus inungēd9 quia fit ad oculos ad aures ad nares & non daē nisi adultis qui uidenē habeē ue nialia contra que institutū est nec datur aliis q̄ infirmis in piculo mortis qstitut9 sanis autem non datur quia bñt aliud remedium.s. penitentiam nec debet dari ni si postulanti qui deuotionem sursum erigit ut per fran. post lapū in.d.cle. viii. q.& ymo.in.iii.colu. Septimo quero quis sit effect9 extreme unctionis Rñ° fm tho.ubi.ē. est quedam sanatio spūs quia datur contra quandā debilitatē seu ineptitudinē que in nobis relinqtur ex peccato actuali uel originali cōtra quaz debilitatē homo roborat per hoc sacramentum & quia hoc robur gratiā facit que secū non q̄patitur peccatum ideo ex consequenti si inueniē peccatum aliq̄ē uenialeuī mortale quo ad culpā tollit peccatum dūmodo nō ponat obex ex pte recipientis. Secundari9 etiā effect9 est sanitas corporalis hanc tñ non inducit nisi fm q̄ expedit ad finem principalem scilicet spiritualem sanationem & tunc sem per eam inducit dūmodo non sit impedimentum ex parte recipientis & licet in ipso fiant multe unctiones ultima tamen est formalis respectu omnium preceden tium & agit in uirtute earum & ideo in ultima unctione gratia infundit que effectum sacramenti prebet Caractere3 aūt hoc sacramentum non imprimit quia p ipsum non deputat homo ad aliq̄d sacrū agendum uel suscipiendu3 fm pisa.ad qđ ī.q.xii. Idem in sum.confess.eo.titu.q. cxli.fm fra.Nic.in addi.& per pet. de palu.in.iii.di.xxiii.q.iii. per totum. &.ē.communia de sacramentis. q.xiii. &.ē.q.ii. ubi ideas de effectu huius sacramenti & unde qđ no.xcv.di. pbros. in glo.in uerbo significat. & per doct. in.c.uno.§.i. de sacrā unct. ubi dicit frā. q̄ fit ex duplici causa scilicet ad corpus sanandum & saluandum de pen.& rem. cū infirmitas. Itē q° ad aīa3 saluādā qa purgat uenialia & si nihil inuenit ad purgandum prodest ad securitatem prebendam & maiorem constantiam de confec. di.i.c.i.&.ii. secundum eum est tamen uerum sacramentum licet fiat cum intentione consequendi sanitatem ar.de const. dist.iii.non illud.cum si. Octauo q̄ro a quibus conferri debeat extrema unctio Rñ° secundum tho. ubi supra a solis sa

cerdotibus nec alius potest iungere et
in articulo necessitatis: sacerdos autē cō
ferre potest presente uno clerico & etiā
solus in necessitate ſm Ber. & Ho. ut in
c. quesiunt. de ẏ. signi. Idem in su. confe.
eo. ti. q. cxliii, ubi etiam dicitur q laicꝰ
quoq; possẏ in necessitate auxiliari ī hoc
sacerdoti ei respōdendo ſm fra. Nico. in
addi. post pisa. nec oportet q sit eps ut
per pe. de palu. in. iii. di. xxv. q. ii. arti.
primo. ubi etꝰ q diaconꝰ nō possẏ in necī
tate iungere nec laicus ut ibi plene Itē
debet esse sacerdos suus licẏ alias nihilo
minꝰ unctio teneret nisi in casu necessita
tis & q nō sit suspensus alias irregularis
efficeretur pe. ibidem in. ii. artic. Item
unus sufficeret cum unō mistro si tri sunt
plures unus trī sit mister proferens for
mā & afferens materiā ut ibi per eu in
iii. arti. & ad illud q sufficit unus presbi
ter patet in dicto. c. quesiunt. nec obstat
dictū. c. unicum. ¶. i. quia pluralitas ibi
referꝰ ad pluralitatem unctionū ad hoc
de priuile. ut priuilegia. ſm fran. ī dicto
¶. i. & ibidem Io. an. post prin. in ỹ° pre
sbiteros. & sic proprius sacerdos & eps
si uoluerit se trī humiliare erit minister
huius sacramenti xcv. di. illud ſm Lauð.
de sacramento extreme unctionis. q. v.
& si eps ungeret debet ungere oleo non
crismate ut quidam dixerunt ſm franc.
in. c. uno. ¶. i. de sacra unct. ad quod. ē. q.
v. unde non licet episcopo ꝓpter suam
excellentiam in firmum crismate ungere
ſm Hu. & archi. xcv. di. illud. & ad pre
dicta adde Io. an. Io. de lig. & doct. in
dicto. c. quesiunt. Nono quero quid fa
ciendum si sacerdos infra unctionem de
ficit Rñ° ſm tho. in. iii. di. xxiii. si iam
alique partes ūncte sunt quod factū est
iterari non debet sed unctiones que re
stant per alium sacerdotem compleātur
Idem alber. & pe. idem in sum. conf. eo.
ti. q. cxl. ſm eosdez & pe. de palu. ī. iii.
di. xxiii. q. ii. in fi. unde tamen. ē. ¶. pxi.
q. i. Decimo quero quibus conferēda
sit extrema unctio Rñ° ſm pe. non nisi
adultis infirmis in periculo mortis cōsti
tutis in ipsa infirmitate unde nec datur
euntibꝰ ad bellum nec naugātibꝰ seu
bus qui mox occidēdi sunt quia talꝰ morſ
non imminet ex defectu nature sed ex
euentu fortune: huius autem qui pre senio
deficiunt etiam sine actuali infirmitate
datur: pueris non quia non habent infir
mitatem spiritualem contractam ex pec
cato actuali nec dispositionem deuotōis
habere possunt ad hoc sacramentū q cor.
tho. ubi. ē. quia sicut nec eucharistia de
bet dari pueris ita nec hoc sacramentū
ſm eosdez ut in su. confes. eo. ti. q. cxliii.
ſm fratrem Nic. post pisa. Idem pet. de
palu. in. iii. di. xxiii. q. iii. arti. i. & ii. &
adde. ē. ¶. proximo. q. xcvi. Item datur
mutis & surdis Io. an. in. c. cuꝫ apud. vi.
colu. de spon. & uide. ē. q. vi. Item daſ
baptizatis in articulo mortis pe. de pa
lu. di. xxiii. q. iii. arti. ii. Et sic dari debẏ
existentibꝰ prope mortem ſm archidia.
xcv. di. presbiteros. ¶. sed istud. & q pe
riteant ea. di. illud. & per Lauð. in sā
mentali de extre. unct. circa prin. Et an
datur damnatis ad mortem uel in furcis
suspendendis Io. de ymo. arguit pro et
contra & non soluit sed dicit cog. in cle.
prima. de pen. & remissi. sed dic q non
ut. ē. Item q3 dictū est q deficiētibꝰ p̄
senio daē intelligo si appareat q petie
rint per no. ē. q. vi. in fi. &. ī. q. proxia.
in prin. Vndecimo q̄ro, utrū extrema
unctio debeat dari freneticis & amenti
bꝰ Rñ° ſm pe. si in sana mente ꝓstituti
nō petierūt non dz dari si tñ petierit de
bet dari tñ hic addendū ſm tho. & alb.
q illis furiosis & amētibus p̄cipue dari
nō dz qui uerisiſr sacramento possunt fa
cere irreuerētiam p aliquā ¡immūdiciam
nisi ipsi haberent lucida interualla in qui
bꝰ sacmentū recognoscerēt Idem in su.
ǫſe. eo. ti. q. cxlvi ſm eosdem p pe. ō pa
lu. in. iii. di. xxiii. q. iii. arti. ii. & uide. ē.
¶. px. q. iii. XII. quero an istud sacra
mentum imprimat caracterē Rñ° nō qa
caracter īprimiē illis trī qui recipiunt a
liquē statum in eccīa militanti sed istud
sacrī datur potius illis de ecclesia rece
dentibꝰ ut p Lauð. in sacmētali de ext.
unct. q. viii. & unde. ē. q. vii. XIII. q̄
ro que ptes corporis mūgi debēt. Rñ°
ſm pe. & tho. iungūē instrumēta quinq;
sensuū tāḡ prime radices peccādi: oculi
ꝓpter usum, aures ꝓpter auditū, nares

ꝑpter odoratum, labia propter gustum manus propter tactus qui maxime ⁊ uigz in pulpis digitoz. pedes uero propter uim motiuā. renes uero propter uim appetitiuaz a quibusdaz inunguñ. in muti latis autem & cecis debent inungi loca magis ꝑpinqua fm pisa. idem in su. con. eo. ti. q. cxlvi. fm addē. & adde. s̄. q. vi.

XIIII. quero utrum extrema unctō possit iterari Rñ fm thomaz. in. iii. di. xxiii. iterari potest sine aliqua iniuria sacramenti quia non habet effectū perpetuum eo ꝙ sanitas anime & corporis & mētis qui sunt effect⁹ eius possunt amitti: in eadez quoq; egritudine iterari pōt si primo quidem sit in periculo mort⁹ & euadat ac etiam postea recidiuus patiaē quia erit quasi alia infirmitas & similr si sit egritudo diuturna ut ydropisis quia tunc debet fieri quando uidetur ꝑducer ad periculū mortis & sic illum articulum euadat eadē infirmitate durāte & p⁹ea ad similez statum reducatur iterum pōt inungi quia iam est alius infirmitat⁹ status q̄uis sit eadem infirmitas ꝛ pisa. clarius dic fm eundem tho. ꝙ si infirmitas est breuis non debet iterari nisi infirmitate curata qua alias nō dicitur a statu illo recedeř si uero infirmitas est diuturna fit qđ hic dicitur & concor. pe. al. au them dicit sic sine preiuditio puto ꝙ si ultra annum remanz morb⁹ post acceptaz unctionem iterari potest unctio & causa est h⁹ quia non iudicatur idem morbus numero qui est fm ꝑfectā immutationez suppiorum Si tñ ab aliquo sancto pñe uel a dño papa aliter in hac q̄e determinatum inuenīe magis iudicarez illi sententie stādum q̄ mee ut in su. confess. eo. tit. q. cxlviii. fm fra. Nic. oxim. in addī. q° ad istud ultimuz dicit fran. ꝙ si eadez infirmitas ꝑtrahitur ultra annum non debet post annum iterū inūgi quia lapsus anni non facit cēseri nouā infirmitatē ut ꝑ eū in cle. i. in. ix. q. de priuile. & dicit Lau. ꝙ unctio extrēa pōt iterari quia non habet effectum ꝑpetuū si superueniat alia infirmitas sed durante prima infirmitate non iterat̄ quia uideret iniuriā facere sacrameto. i. q. i. q̄o quidam. quia uidetur ꝙ non habuisset fidem ad primā & ꝙ crederet ꝙ magis ualez scōa q̄ prima qđ essz facere iniuriā prime ar. de cōdi. appo. c. ii. fm eum in sacramētali de extre. unc. in fi. v. octauo. & sic sentit idē ꝙ fra. unde si in alia infirmitate diu est inunctus fuit nihilominus in noua infirmitate diu & postea superueniente debz iterum inungi fm pe. de palu. in. iii. di. ix. q. i. iii. colu. Itez si fiat ꝑr sacerdotē etiā extraneum non dz iterari quia uera unctio fuit nisi in casu in quo iteraretur a sacerdote ꝑprio facta. si aūt esset fcā a non sacerdote iterū facienda esset a sacerdote sicut de ordinato a non epo pe. de palu. in. iii. di. xxiii. q. ii. arti. ii. conclusione prima. in fi. addē. s̄. q. viii.

Anno ab incarnatōe dñi Saluatoris nostri. M° cccc° lxxv° .die uero xiii. mēs septēbris ad. d. Io. baptistam de bente uoleis de Saxoferrato utriusq; iuris doctore illustrissimuz: inuictissimi Ferdinādi Regis Sicilie Consiliarium: Sacramentale Neapolitanum perutile: per d. Stephanum de Gaieta de Neapoli excellentissimum utri. iuř. interpretem ad sui memoriam & aliorz profectū necnō ob ecclie Ro. stabilitōz: que doctis illustraē uiris non modicis uigiliis: recollectū: atq; per me Iudocum Hauēstain dyoceſ Spirē. Neapoli impressum feliciter explicit.